Strabons Geographika

Mit Übersetzung und Kommentar
herausgegeben von

Stefan Radt

Dem Andenken meiner Frau Marguerite
»... und nur noch schlägt, für alles ihr zu danken«

Vandenhoeck & Ruprecht

Strabons Geographika

Band 9

Epitome und Chrestomathie

Vandenhoeck & Ruprecht

Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek

Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über http://dnb.d-nb.de abrufbar.

ISBN 978-3-525-25958-0

Gedruckt mit Unterstützung der Deutschen Forschungsgemeinschaft.

Gesamtherstellung: ⊕Hubert & Co, Göttingen

Gedruckt auf alterungsbeständigem Papier.

Inhalt

Epitome

Epitome

Der einzige Textzeuge ist der Vaticanus gr. 482 fol. 145^v–204^v (E; vgl. Prolegomena S. X f.), geschrieben von dem Epitomator selber (siehe zu 115, 33–116, 6). Vollständig gelesen wurde er zuerst von Kramer, der seiner Strabonausgabe ein Verzeichnis der in E enthaltenen Partien des Strabontextes beigegeben hat (1, 461–70. 2, 588–611. 3, 433–52). Aber eine vollständige Transkription ist hier ebenso nötig wie bei der Athenaiosepitome (wo Wilamowitz [Kl. Schr. V 1, 208[1]] sie verlangt und Peppink sie gegeben hat). Ich habe sie selber nach Mikrofilm hergestellt. Sie weicht in folgenden Punkten von einer genauen Reproduktion ab:

1. Die in dieser Handschrift besonders zahlreichen Suspensionen sind voll ausgeschrieben; sie bleiben nur in Fällen stehen wo die Ergänzung nicht völlig sicher ist, vgl. z. B. 445, 7 τόπ(   ), wo in C τόπων, in BD dagegen τόπον steht; 451, 12 ἀνακάμπτ(   ), wo sowohl -ει wie -ων möglich ist; 408, 27 'Ανθηδόν(   ), wo die vollständigen Handschriften 'Ανθηδόνος bieten, Eustathios dagegen 'Ανθηδόνα hat (was 410, 21 in der gleichen Wendung auch die vollständigen Handschriften haben); 690, 9. 15 θάλ(   )αν, wo die vollständigen Handschriften zwischen θάλατταν und θάλασσαν schwanken.

2. Um dem Leser die Orientierung zu erleichtern, sind alle Namen mit grossen Anfangsbuchstaben geschrieben.

3. Bei Enklitika folgt die Akzentuierung meist der heute üblichen Praxis (vgl. z. B. 727, 27 f. φῦλά τε und τινός εἰσι: in E steht φῦλα τὲ und τινὸς εἰσὶ).

4. Iota subscriptum ist oft hinzugefügt.

5. Abgesehen von dem das Ende eines Exzerpts markierenden Doppelpunkt ist die Interpunktion nicht genau reproduziert.

6. Für die Textgestaltung irrelevante Marginalien sind weggelassen.

Zu den in Band 1 S. XXV f. verzeichneten Abkürzungen kommen hinzu:

a.c.	ante correctionem
p.c.	post correctionem
e corr.	e correctione
mg.	in margine

58,36–59,10 ὅτι φασὶ τὸν Πειραιᾶ νησιάζοντα πρότερον καὶ πέραν τῆς ἀκτῆς κείμενον οὕτω φασὶν ὀνομασθῆναι. ὑπεναντίως δ' ἡ Λευκὰς Κορινθίων τὸν ἰσθμὸν διακοψάντων νῆσος γέγονεν, ἀκτὴ πρότερον οὖσα· περὶ ταύτης γάρ φασι λέγειν τὸν Λαέρτην 'οἷος Νήρικον εἷλον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον, ἀκτὴν ἠπείροιο'. ἐνταῦθα μὲν δὴ διακοπαὶ χειρόκμητοι γεγόνασι, ἀλλαχόθι δὲ προσχώσεις ἢ γεφυρώσεις, καθάπερ ἐπὶ τῆς πρὸς Συρακούσαις νήσου· νῦν μὲν γὰρ γέφυρά ἐστιν ἡ συνάπτουσα αὐτὴν πρὸς τὴν ἤπειρον, πρότερον δὲ 61,14–27. 11sq. χῶμα, ὥς φησιν Ἴβυκος, λογαίου λίθου, ὃν καλεῖ ἐκλεκτόν: ὅτι Αἰνιᾶνες οἱ νῦν Αἰτωλοῖς ὅμοροι περὶ τὸ Δάτιον ᾤκουν καὶ τὴν Ὄσσαν μετὰ Περραιβῶν· καὶ αὐτοὶ δὲ Περραιβοὶ μετανάσται τινές, Αἰγύπτιοι δ' εἴς τε Αἰθίοπας καὶ Κολχούς. τινὰ μὲν οὖν καὶ πρόχειρα τοῖς πολλοῖς εἰσιν, αἱ δὲ τῶν Καρῶν καὶ Τρήρων καὶ Τεύκρων μεταναστάσεις καὶ Γαλατῶν, ὁμοῦ δὲ καὶ τῶν ἡγεμόνων οἱ ἐπὶ πολὺ ἐκτοπισμοί, Μάδυός τε τοῦ Σκυθικοῦ καὶ Σεσώστριος καὶ Ψαμμιτίχου τῶν Αἰγυπτίων καὶ Περσῶν τῶν ἀπὸ Κύρου μέχρι Ξέρξου οὐχ ὁμοίως ἐν ἑτοίμῳ πᾶσίν εἰσιν. οἵ τε Κιμμέριοι, οὓς καὶ Τρῆρας ὀνομάζουσιν, ἢ ἐκείνων τι ἔθνος πολλάκις ἐπέδραμον τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ Πόντου καὶ τὰ συνεχῆ αὐτοῖς τοτὲ μὲν ἐπὶ Παφλαγόνας, τοτὲ δὲ καὶ Φρύγας ἐμβαλόντες, ἡνίκα Μίδαν αἷμα ταύρου πιόντα φασὶν ἀπελθεῖν εἰς τὸ χρεών. Λύγδαμις δὲ τοὺς αὐτοῦ ἄγων μέχρι Λυδίας καὶ Ἰωνίας ἤλασε καὶ Σάρδεις 61,31–62,13 εἷλεν, ἐν Κιλικίᾳ δὲ διεφθάρη: ὅτι τοῦ Ἡροδότου μηδένας Ὑπερβορέους εἶναι φήσαντος, μηδὲ γὰρ Ὑπερνοτίους λέγειν, φησὶν εἶναι ἀπόδειξιν ὁμοίαν ὁ Ἐρατοσθένης τῷ σοφίσματι τούτῳ, εἴ τις λέγοι μηδένας εἶναι ἐπιχαιρεκάκους, μηδὲ γὰρ ἐπιχαιραγάθους. κατὰ τύχην τε εἶναι καὶ Ὑπερνοτίους· κατὰ γοῦν τὴν Αἰθιοπίαν μὴ πνεῖν νότον, ἀλλὰ κατωτέρω. θαυμαστὸν δ' εἰ καθ' ἕκαστον κλίμα πνέοντος ἀνέμου καὶ πανταχοῦ τοῦ ἀπὸ μεσημβρίας νότου προσαγορευομένου ἐστί τις οἴκησις ἐν ᾗ τοῦτο μὴ συμβαίνει. τουναντίον γὰρ οὐ μόνον Αἰθιοπία ἔχοι ἂν τὸν καθ' ἡμᾶς νότον ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνωτέρα πᾶσα μέχρι τοῦ ἰσημερινοῦ. εἰ δ' ἄρα, τοῦ Ἡροδότου τοῦτο χρῆν αἰτιᾶσθαι ὅτι τοὺς Ὑπερβοραίους τούτους ὑπέλαβε γενέσθαι παρ' οἷς ὁ βορέας οὐ πνεῖ· καὶ γὰρ εἰ οἱ ποιηταὶ μυθικώτερον οὕτω φασίν, οἵ γ' ἐξηγούμενοι τὸ ὑγιὲς ἂν ἀκούσαιεν· Ὑπερβοραίους τοὺς βορειοτάτους λέγεσθαί φασιν. ὅρος δὲ τῶν βορείων ὁ πόλος, τῶν δὲ νοτίων ὁ ἰσημερινός· 63,33–64,1 καὶ τῶν ἀνέμων δ' ὁ αὐτὸς ὅρος: ἑξῆς δὲ τὸ πλάτος τῆς οἰκουμένης Ἐρατοσθένης ἀφορίζων φησὶν ἀπὸ μὲν Μερόης ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῆς μεσημβρινοῦ μέχρ( ) Ἀλεξανδρείας εἶναι μυρίους, ἐνθένδε εἰς τὸν Ἑλλήσποντον περὶ ͵ηους ρ´, εἶτ' εἰς Βορυσθένη ͵εους, εἶτ' ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν διὰ Θούλης, ἣν

[margin: 199r; line numbers 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36]

17 Παφλαγόνας: Φα- a.c. 33sq. Ἐρατοσθένης: mg.

φησι Πυθέας ἀπὸ μὲν τῆς Βρεττανικῆς ἓξ ἡμερῶν ἀπέχειν πρὸς ἄρκτον,
ἐγγὺς δ' εἶναι τῆς πεπηγυίας θαλάττης, ἄλλους ὡς μυρίους ͵αους φ´. ἐὰν ἔτι
προσθῶμεν ὑπὲρ τὴν Μερόην ἄλλους ͵γυ´, ἵνα καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων
νῆσον ἔχωμεν καὶ τὴν Κιναμωμοφόρον καὶ τὴν Ταπροβάνην, ἔσεσθαι στα- 4
δίους τρισμυρίους ͵ηους. τὰ μὲν οὖν ἄλλα διαστήματα δεδόσθω αὐτῷ·
ὡμολόγηται γὰρ ἱκανῶς· τὸν δ' ἀπὸ τοῦ Βορυσθένους ἐπὶ τὸν διὰ Θούλης
κύκλον τίς ἂν δοίη νοῦν ἔχων; ὅ τε γὰρ ἱστορῶν τὴν Θούλην Πυθέας ἀνὴρ
ψευδίστατος ἐξήτασται καὶ οἱ τὴν Βρεττανικὴν Ἰέρνην ἰδόντες οὐδὲν περὶ 8
τῆς Θούλης λέγουσιν, ἄλλας νήσους λέγοντες μικρὰς περὶ τὴν Βρεττανικήν.
αὐτή τε ἡ Βρεττανικὴ τὸ μῆκός πώς ἐστι τῇ Κελτικῇ παρεκτεταμένη τῶν ͵ε
σταδίων οὐ μείζων καὶ τοῖς ἄκροις τοῖς ἀντικειμένοις ἀφοριζομένη· ἀντί-
κειται γὰρ ἀλλήλοις τά τε ἑῷα ἄκρα τοῖς ἑῴοις καὶ τὰ ἑσπέρια τοῖς ἑσπε- 12
ρίοις, καὶ τά γε ἑῷα ἐγγὺς ἀλλήλων ἐστὶ μέχρ() ἐπόψεως, τό τε Κάντιον
καὶ αἱ τοῦ Ῥήνου ἐκβολαί. ὁ δὲ πλειόνων ἢ δισμυρίων τὸ μῆκος ἀποφαίνει
τῆς νήσου καὶ τὸ Κάντιον ἡμερῶν τινων πλοῦν ἀπέχειν τῆς Κελτικῆς φησι.
καὶ τὰ πέραν δὲ τοῦ Ῥήνου τὰ μέχρι Σκυθῶν πάντα κατέψευσται τῶν 16
τόπων. ὅστις οὖν περὶ τῶν γνωριζομένων τόπων τοσαῦτα ἔψευσται σχολῇ
γ' ἂν περὶ τῶν ἀγνοουμένων παρὰ πᾶσι ἀληθεύειν δύναιτο. τὸν δὲ διὰ τοῦ
Βορυσθένους παράλληλον τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ διὰ τῆς Βρεττανικῆς εἰκάζου-
σιν Ἵππαρχός τε καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ τὸν διὰ Βυζαντίου 20
τῷ διὰ Μασσαλίας· ὃν γὰρ λόγον εἴρηκε τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ γνώμονος πρὸς
τὴν σκιάν, τὸν αὐτὸν καὶ Ἵππαρχος κατὰ τὸν ὁμώνυμον καιρὸν εὑρεῖν ἐν
τῷ Βυζαντίῳ φησίν. ἐκ Μασσαλίας δὲ εἰς μέσην τὴν Βρεττανικὴν οὐ πλέον
τῶν ͵ε ἐστὶ σταδίων. ἀλλὰ μὴν ἐκ μέσης τῆς Βρεττανικῆς οὐ πλέον τῶν 24
τετρακισχιλίων προελθὼν .. ροι ἂν οἰκήσιμον ἄλλως πως, τοῦτο δ' ἂν εἴη
τὸ περὶ τὴν Ἰέρνην· ὥστε τὰ ἐπέκεινα, εἰς ἃ ἐκτοπίζει τὴν Θούλην, οὐκέ-
.(.) οἰκήσιμα. τίνι δ' ἂν καὶ στοχασμῷ λέγοιτο ἀπὸ τοῦ διὰ Θούλης ἕως τοῦ
διὰ Βορυσθένους μυρίων ἢ ͵αων φ´ων, οὐχ ὁρῶ. διαμαρτὼν δὲ τοῦ πλάτους 28
67,7–68,8 ἠνάγκασται καὶ τοῦ μήκους ἀστοχεῖν: ἐκ τῶν τοῦ Στράβωνος Γεωγραφικῶν
δευτέρου. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τῶν Γεωγραφικῶν καθι .... τὸν τῆς οἰκουμένης
πίνακα γραμμῇ τινι διαιρεῖ δίχα ἀπὸ δύσεως ἐπ' ἀνατολὴν παραλλήλῳ τῇ
ἰσημερινῇ γραμμῇ. πέρατα δ' αὐτῆς τίθησι πρὸς δύσει μὲν τὰς Ἡρακλείους 32
στήλας, ἐπ' ἀνατολῇ δὲ τὰ ἄκρα καὶ ἔσχατα ὄρη τῶν ἀφοριζόντων ὀρῶν
τὴν πρὸς ἄρκτον τῆς Ἰνδικῆς πλευράν. γράφει δὲ τὴν γραμμὴν ἀπὸ Στηλῶν
διά τε τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ καὶ τῶν μεσημβρινῶν ἄκρων τῆς τε Πελο-
ποννήσου καὶ τῆς Ἀττικῆς καὶ μέχρι τῆς Ῥοδίας καὶ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου. 36
μέχρι μὲν δὴ δεῦρο φησὶ διὰ τῆς θαλάττης εἶναι τὴν λεχθεῖσαν γραμμὴν καὶ
τῶν παρακειμένων ἠπείρων· καὶ γὰρ αὐτὴν ὅλην τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν

οὕτως ἐπὶ μῆκος τετάσθαι μέχρι τῆς Κιλικίας· εἶτ' ἐπ' εὐθείας πως ἐκβάλ-
λεσθαι παρ' ὅλην τὴν ὀρεινὴν τοῦ Ταύρου μέχρι τῆς Ἰνδικῆς· τὸν γὰρ Ταῦ-
ρον ἐπ' εὐθείας τῇ ἀπὸ Στηλῶν θαλάττῃ τεταμένον δίχα τὴν Ἀσίαν διαιρεῖν
ὅλην ἐπὶ μῆκος, τὸ μὲν αὐτῆς μέρος βόρειον ποιοῦντα, τὸ δὲ νότιον· ὥστε 4
ὁμοίως καὶ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ δι' Ἀθηνῶν ἱδρύσθαι παραλλήλου καὶ τὴν ἀπὸ
Στηλῶν μέχρι δεῦρο θάλατταν. ταῦτα δ' εἰπὼν οἴεται δεῖν διορθῶσαι τὸν
ἀρχαῖον γεωγραφικὸν πίνακα· πολὺ γὰρ ἐπὶ τὰς ἄρκτους παραλλάττειν τὰ
ἑωθινὰ μέρη τῶν .... ..τ' αὐτόν, συνεπισπάσασθαι δὲ τὴν Ἰνδικὴν ἀρκτικω- 8
τέραν ἤδη γ[ ]ην [ ]| πλὴν οὐκ ὀρθῶς, ὡς δείκνυσιν οὗτος, 199ᵛ
70,33–71,17 καὶ δι' ἀλλ[ ] τε ✓ καὶ ὅτι εἰ ὁ διὰ Ῥόδου καὶ Βυζαντίου μεσημβρινὸς
ὀρθῶς εἴληπται, καὶ ὁ διὰ τῆς Κιλικίας καὶ Ἀμισοῦ ὀρθῶς ἂν εἴη εἰλημμέ-
νος. φαίνεται γὰρ τὸ παράλληλον ἐκ πολλοῦ ὅταν μηδετέρως ἡ σύμπτωσις 12
ἀπελέγχηται. ὅ τε ἐξ Ἀμισοῦ πλοῦς ἐπὶ τὴν Κολχίδα ὅτι ἐστὶν ἐπὶ ἰσημε-
ρινὴν ἀνατολὴν καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐλέγχεται καὶ ὥραις καὶ καρποῖς καὶ ταῖς
ἀνατολαῖς αὐταῖς, ὡς δ' αὕτως καὶ ἡ ἐπὶ τὴν Κασπίαν ὑπέρβασις καὶ ἡ
ἐφεξῆς ὁδὸς μέχρι Βάκτρων. πολλαχοῦ γὰρ ἡ ἐνάργεια καὶ τὸ ἐκ πάντων 16
συμφωνούμενον ὀργάνου πιστότερόν ἐστιν. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς Ἵππαρχος τὴν
ἀπὸ Στηλῶν μέχρι τῆς Κιλικίας γραμμήν, ὅτι ἐστὶν ἐπ' εὐθείας καὶ ὅτι ἐπὶ
ἰσημερινὴν ἀνατολήν, οὐ πᾶσαν ὀργανικῶς καὶ γεωμετρικῶς ἔλαβεν, ἀλλ'
ὅλην τὴν ἀπὸ Στηλῶν μέχρι Πορθμοῦ τοῖς πλέουσιν ἐπίστευσε. ὥστ' οὐδ' 20
ἐκεῖνος εὐλογεῖτο: ὅτι τὸ μὴ ἔχειν εἰπεῖν ταὐτό ἐστι τὸ ἐπέχειν, ὁ δ' ἐπέχων
οὐδ' ἑτέρωσε ῥέπει. ὅτι σταδιασμὸν καλεῖ τὸ διὰ σταδίων μέτρημα, ὡς τὸ
65,6 διὰ μιλίων μιλιασμόν. καὶ ὅτι οἰκουμένην, φησί, καλοῦμεν ἣν οἰκοῦμεν καὶ
72,4–23 γνωρίζομεν: ὅτι τὴν Κιναμωμοφόρον ἐσχάτην ἴσμεν οἰκουμένην πρὸς 24
μεσημβρίαν καὶ καθ' Ἵππαρχον αὐτὸν ὁ δι' αὐτῆς παράλληλος ἀρχὴ τῆς
εὐκράτου καὶ τῆς οἰκουμένης ἐστὶ καὶ διέχει τοῦ ἰσημερινοῦ περὶ ͵ωους καὶ
ω´ους σταδίους. καὶ ὅτι τὴν Ἰέρνην ἐπέκεινα μὲν τῆς Βρεττανικῆς εἶναί
φασιν, ὀλίγην δὲ διὰ ψύχος οἰκεῖσθαι: ὅτι ἡ Ταπροβάνη πεπίστευται σφό- 28
δρα ὅτι τῆς Ἰνδικῆς πρόκειται πελαγία μεγάλη νῆσος πρὸς νότον· μηκύνε-
ται δὲ ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν πλεῖον ἢ ͵εους σταδίους, ὥς φασιν· ἐξ ἧς καὶ ἐλέ-
φαντα κομίζεσθαι πολὺν εἰς τὰ τῶν Ἰνδῶν ἐμπόρια καὶ χελώνια καὶ ἄλλον
69,26–30 φόρτον: ὅτι φησὶ Πατροκλῆς τοὺς Ἀλεξάνδρῳ συστρατεύσαντας ἐπιδρο- 32
μάδην ἱστορῆσαι ἕκαστα, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον ⟦αναγρ⟧ ἀκριβῶσαι ἀνα-
γραψάντων τὴν ὅλην χώραν τῶν ἐμπειροτάτων αὐτῷ, τὴν δ' ἀναγραφὴν
70,16–9 αὐτῷ δοθῆναι φησὶν ὕστερον ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ γαζοφύλακος. καὶ ὅτι οἱ

5 δι' Ἀθηνῶν: διὰ θηνῶν a.c.   ἱδρύσθαι : sic   10 verba καὶ δι' — ὅτι s.l.
23 φασί a.c. ?   26 ͵ωους : sic   28 ψύχος : sic

περὶ τῆς Ἰνδικῆς γράψαντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ψευδολόγοι γεγόνασι, καθ' ὑπερβολὴν δὲ Δηΐμαχος· τὰ δὲ δεύτερα λέγει Μεγασθένης· Ὀνησίκριτος δὲ [73, 13–74, 13] καὶ Νέαρχος καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι παραψελλίζοντες ἤδη: ὅτι πάμφορον εἶναι τὴν Βακτριανὴν πλὴν ἐλαίου πλησίον τῇ Ἀρίᾳ παρακειμένην. εἰ δὲ καὶ ψυχρὰ μέρη τῶν τόπων ἐστὶν ὅσα ὑψηλὰ καὶ ὀρεινά, οὐδὲν δεῖ θαυμάζειν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς κλίμασι τὰ ὄρη ψυχρά ἐστι καὶ καθόλου τὰ μετέωρα ἐδάφη, κἂν πεδία ᾖ. τῆς γοῦν Καππαδοκίας τὰ πρὸς τῷ Εὐξείνῳ πολὺ βορειότερά ἐστι τῶν πρὸς τῷ Ταύρῳ, ἀλλ' ἡ μὲν Βαγαδανία, πεδίον ἐξαίσιον μεταξὺ πίπτον τοῦ τε Ἀργαίου ὄρους καὶ τοῦ Ταύρου, σπάνιον εἴ πού τι τῶν καρπίμων δένδρων φύοι καίπερ νοτιώτερον ὂν τῆς Ποντικῆς θαλάττης σταδίοις ,γοις, τὰ δὲ τῆς Σινώπης προάστεια καὶ τῆς Ἀμισοῦ καὶ τῆς Φαναροίας τὸ πλέον ἐλαιόφυτά ἐστι. καὶ τὸν Ὦξον δὲ τὸν ὁρίζοντα τὴν Βακτριανὴν ἀπὸ τῆς Σογδιανῆς οὕτω φασὶν εὔπλουν εἶναι ὥστε τὸν Ἰνδικὸν φόρτον ὑπερκομισθέντα εἰς αὐτὸν ῥᾳδίως εἰς τὴν Ὑρκανίαν κατάγεσθαι καὶ τοὺς ἐφεξῆς τόπους μέχρι τοῦ Πόντου διὰ τῶν ποταμῶν. τὴν οὖν τοιαύτην εὕροις εὐδαιμονίαν περὶ Βορυσθένην καὶ τὴν Κελτικὴν τὴν παρωκεανίτιν, ὅπου μηδὲ φύεται ἄμπελος ἢ μὴ τελεσφορεῖ. ἐν δὲ τοῖς νοτιωτέροις τούτων καὶ ἐπιθαλαττιαίοις καὶ τοῖς κατὰ Βόσπορον τελεσφορεῖ, ἐν μικροκαρπίᾳ δέ, καὶ τοῦ χειμῶνος κατορύττεται. οἱ δὲ πάγοι παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐπὶ τῷ στόματι τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος ὥστε ἐν χωρίῳ, ἐν ᾧ χειμῶνος ὁ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγὸς ἐνίκησε τοὺς βαρβάρους ἱππομαχῶν ἐπὶ τῷ πάγῳ, τοὺς αὐτοὺς καταναυμαχῆσαι θέρους λυθέντος τοῦ πάγου. ὁ δ' Ἐρατοσθένης καὶ τουτὶ τὸ γράμμα προφέρεται τὸ ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ τῷ Παντικαπαιέων ἐπὶ τῇ ῥαγείσῃ χαλκῇ ὑδρείᾳ διὰ τὸν πάγον· 'εἴ τις ἂν ἀνθρώπων μὴ πύθηται οἷα παρ' ἡμῖν γίγνεται, εἰς τήνδε γνώτω ἰδὼν ὑδρίαν· ἣν οὐχ ὡς ἀνάθημα θεοῦ καλὸν ἀλλ' ἐπίδειγμα χειμῶνος μεγάλου θῆχ' ἱερεὺς Στράτιος'. ὅπου οὖν οὐδὲ τοῖς ἐν Βοσπόρῳ συγκριτέον τὰ ἐν τοῖς διαριθμηθεῖσι τόποις, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ἐν Ἀμισῷ καὶ Σινώπῃ (καὶ γὰρ ἐκείνων εὐκρατοτέρους ἂν εἴποι τις), σχολῇ γ' ἂν παραβάλλοιντο τοῖς κατὰ Βορυσθένη καὶ τοῖς ἐσχάτοις Κελτοῖς· μόλις γὰρ ἂν ταυτοκλινεῖς ἐν τοῖς κατ' Ἀμισὸν καὶ Σινώπην καὶ Βυζάντιον καὶ Μασσαλίαν, οἳ τοῦ Βορυσθένους [74, 21–3] καὶ τῶν Κελτῶν ὡμολόγηνται νοτιώτεροι σταδίοις ,γοις καὶ ψ'οις: ὅτι τὴν διακεκαυμένην καὶ τὴν εὔκρατον φαμὲν διὰ τῆς κιναμωμοφόρου Ἰνδικῆς [74, 32–4] μάλιστα γράφεσθαι: ἔτι τοίνυν ἡ Βακτριανὴ ,α στάδια ἐπὶ τὴν ἄρκτον ἐκτείνεται, τὰ δὲ τῶν Σκυθῶν μείζω ταύτης ἐπέκεινα χώραν νέμεται καὶ [75, 11–76, 4] τελευτᾷ πρὸς τὴν βόρειον θάλατταν: φησὶ δέ γε ὁ Ἵππαρχος κατὰ τὸν

9 πίπτον : sic   16 sq. παρωκεανίτιν : sic

Βορυσθένη καὶ τὴν Κελτικὴν ἐν ὅλαις ταῖς θεριναῖς νυξὶ παραυγάζεσθαι τὸ φῶς τοῦ ἡλίου περιιστάμενον ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπὶ τὴν ἀνατολήν, ταῖς δὲ χειμεριναῖς τροπαῖς πλεῖστον μετεωρίζεσθαι τὸν ἥλιον ἐπὶ πήχεις θ', ἐν δὲ τοῖς ἀπέχουσι τῆς Μασσαλίας ,γοις καὶ τ'οις, οὓς ἐκεῖνος μὲν ἔτι Κελτοὺς ὑπολαμβάνει, ἐγὼ δ' οἶμαι Βρεττανοὺς εἶναι βορειοτέρους τῆς Κελτικῆς σταδίοις ,βοις φ'οις, πολὺ μᾶλλον τοῦτο συμβαίνειν. ἐν δὲ ταῖς χειμεριναῖς ὁ ἥλιος μετεωρίζεται πήχεις ἕξ, τέτταρας δὲ ἐν τοῖς ἀπέχουσι Μασσαλίας ,θ σταδίους καὶ ρ', ἐλάττους δὲ τῶν τριῶν ἐν τοῖς ἐπέκεινα, οἳ κατὰ τὸν ἡμέτερον λόγον πολὺ ἂν εἶεν ἀρκτικώτεροι τῆς Ἰέρνης· οὗτος δὲ Πυθέᾳ πιστεύων κατὰ τὰ νοτιώτερα τῆς Βρεττανικῆς τὴν οἴκησιν ταύτην τίθησι καί φησιν εἶναι τὴν μακροτάτην ἐνταῦθα ἡμέραν ὡρῶν ἰσημερινῶν ιθ', ὀκτωκαίδεκα δὲ ὅπου τέτταρας ὁ ἥλιος μετεωρίζεται πήχεις· οὕς φησιν ἀπέχειν τῆς Μασσαλίας ,θ καὶ ρ' σταδίους, ὥσθ' οἱ νοτιώτατοι τῶν Βρεττανῶν βορειότεροι τούτων εἰσίν. ἤτοι οὖν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου εἰσὶ τοῖς πρὸς τῷ Καυκάσῳ Βάκτροις ἢ ἐπὶ .... ον συμβήσεται βορειοτέρους εἶναι τῆς Ἰέρνης τοὺς πρὸς τῷ Καυκάσῳ Βάκτροις | σταδίοις ,γω', προστεθέντων δὲ τούτων τοῖς ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Ἰέρνην [200r] γίγνονται μύριοι ,βφ'. τίς οὖν ἱστόρηκεν ἐν τοῖς ἐκεῖ τόποις, λέγω δὲ τοῖς ὑπὲρ Βάκτρα, τοῦτο τὸ μῆκος τῶν μεγίστων ἡμερῶν ἢ τὸ ἔξαρμα τοῦ ἡλίου τὸ κατὰ τὰς μεσουρανήσεις ἐν ταῖς χειμεριναῖς τροπαῖς; ὀφθαλμοφανῆ γὰρ πάντα ταῦτα ἰδιώτῃ καὶ οὐ δεόμενα μαθηματικῆς σημειώσεως, ὥστε συνέγραψαν ἂν πολλοὶ καὶ τῶν παλαιῶν τῶν τὰ Περσικὰ ἱστορούντων καὶ τῶν ὕστερον μέχρι καὶ εἰς ἡμᾶς. πῶς δ' ἂν ἡ λεχθεῖσα εὐδαιμονία τῶν τοιούτων [76, 28–30] ὡμολόγητο τοῖς τοιούτοις ἐν τῷ οὐρανῷ φαινομένοις; ὅτι εἷς τις τῶν πρὸς τοὺς ματαίως ἀντιλέγοντας ἐλέγχων ἐστὶν ὅταν αὐτὴν τὴν ἐκείνων ἀπόφα- [78, 8–79, 17] σιν, ὁποία ποτέ ἐστι, δείξωμεν ἡμῖν συνηγοροῦσαν: ὅτι τῇ προειρημένῃ θέσει ἀκολουθεῖ Ἐρατοσθένης· τοῦ τε Ταύρου καὶ τῆς ἀπὸ Στηλῶν θαλάττης διελὼν τῇ γραμμῇ ταύτῃ τὴν οἰκουμένην δίχα καὶ καλέσας τὸ μὲν βόρειον μέρος, τὸ δὲ νότιον, πειρᾶται τούτων ἑκάτερον τέμνειν πάλιν εἰς τὰ δυνατὰ μέρη, καλεῖ δὲ ταῦτα σφραγῖδας. καὶ δὴ τοῦ νοτίου μέρους πρώτην εἰπὼν σφραγῖδα τὴν Ἰνδικήν, δευτέραν δὲ τὴν Ἀριανήν, ἐχούσας τι εὐπερίγραφον, ἴσχυσεν ἀμφοτέρων ἀποδοῦναι καὶ μῆκος καὶ πλάτος, τύπον δέ τινα καὶ σχῆμα, ὡς ἂν γεωμετρικός. τὴν μὲν Ἰνδικὴν ῥομβοειδῆ φησι, τὴν δ' Ἀριανὴν ὁρῶν τάς γε τρεῖς πλευρὰς ἔχουσαν εὐφυεῖς πρὸς τὸ ἀποτελέσαι παραλληλόγραμμον σχῆμα, τὴν δ' ἑσπέριον οὐκ ἔχων σημείοις ἀφορίσαι διὰ τὸ ἐπαλλάττειν ἀλλήλοις τὰ ἔθνη γραμμῇ τινι ὅμως δηλοῖ τῇ ἀπὸ

24 τῶν : ἐστι a.c.   30 δὴ : δεῖ a.c.

Κασπίων πυλῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Καρμανίας τελευτώσῃ τὰ συνάπτοντα
πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον. ἑσπέριον μὲν οὖν καλεῖ τοῦτο τὸ πλευρόν,
ἑῷον δὲ τὸ παρὰ τὸν Ἰνδόν, παράλληλα δ' οὐ λέγει, οὐδὲ τὰ λοιπά, τό τε
τῷ ὄρει γραφόμενον καὶ τὸ τῇ θαλάττῃ, ἀλλὰ τὸ μὲν βόρειον, τὸ δὲ νότιον. 4
οὕτω δ' ὁλοσχερῆ τινι τύπῳ τὴν δευτέραν ἀποδοὺς σφραγῖδα πολὺ ταύτης
ὁλοσχερέστερον ἀποδίδωσι τὴν τρίτην σφραγῖδα κατὰ πλείους αἰτίας.
πρώτην μὲν τὴν λεχθεῖσαν, ὅτι οὐκ εὐκρινῶς ἀφώρισται ἀπὸ Κασπίων
πυλῶν ἐπὶ Καρμανίαν, ἥτις κοινή ἐστι τῇ τρίτῃ πρὸς τὴν δευτέραν σφραγῖδα 8
πλευράν. ἔπειθ' ὅτι εἰς τὴν νότιον πλευρὰν ὁ Περσικὸς ἐμπίπτει κόλπος,
ὅπερ καὶ αὐτός φησιν, ὥστ' ἠνάγκασται τὴν ἐκ Βαβυλῶνος λαβεῖν γραμμὴν
ὡς ἂν εὐθεῖάν τινα διὰ Σούσων καὶ Περσεπόλεως μέχρι τῶν ὅρων τῆς Καρ-
μανίας καὶ τῆς Περσίδος, ᾗ δυνατὸς ἦν εὑρεῖν μεμετρημένην ὁδόν, σταδίων 12
οὖσαν τὴν ὅλην μικρῷ πλειόνων ἢ ͵θων· ἣν νότειον μὲν καλεῖ πλευράν,
παράλληλον δ' οὐ λέγει τῇ βορείῳ: δῆλον δ' ὅτι οὐδ' ὁ Εὐφράτης, ᾧ τὸ
ἑσπέριον ἀφορίζει πλευρόν, σύνεγγύς ἐστιν εὐθείᾳ γραμμῇ, ἀλλ' ἀπὸ τῶν
ὀρῶν ἐπὶ μεσημβρίαν ῥυεὶς εἶτ' ἐπιστρέφει πρὸς ἕω καὶ πάλιν πρὸς νότον. 16
δηλοῖ δὴ τὸ μὴ εὐθύπορον τοῦ ποταμοῦ φράζων τὸ σχῆμα τῆς Μεσοποτα-
μίας ὑπηρεσίῳ παραπλήσιον, ὥς φησι. διὰ δὴ ταῦτα πάντα τυπωδῶς φησιν
ἀποδιδόναι τὴν τρίτην μερίδα. ἀγνωμονεῖν δὴ δόξειεν ὁ Ἵππαρχος πρὸς
τοιαύτην ὁλοσχέρειαν γεωμετρικῶς ἀντιλέγων, ἐν ᾗ χάριν εἰδέναι δεῖ τοῖς 20
[92, 25–93, 6] καὶ ὁπωσοῦν ἀπαγγείλασιν ἡμῖν τὴν τῶν τόπων φύσιν: ὅτι τὸ Σούνιον
ἀκρωτηριάζει ὁμοίως τῇ Λακωνικῇ οὐ πολὺ ἧττον μεσημβρινώτερον ὂν τοῦ
Μαλ( ) καὶ κόλπον ἀπολαμβάνον ἀξιόλογον. καὶ ἡ Θρᾳκία Χερόννησος
ἀπολαμβάνει πρὸς τὸ Σούνιον τόν τε Μέλανα κόλπον καὶ τοὺς ἐφεξῆς τοὺς 24
Μακεδονικούς: ὅτι ἐξ Ἐπιδάμνου πρὸς τὸν Θερμαῖον κόλπον ἡ ὑπέρβασίς
ἐστι πλειόνων ἢ δισχιλίων σταδίων, ἐκ δὲ Ἀλεξανδρείας εἰς Καρχηδόνα οὐ
πλείους τῶν ͵θ. τὸν δὲ ἐκ Καρίας ἐπὶ Πορθμὸν πλοῦν οὐ πλειόνων εἶναί
[103, 12–31] φασι σταδίων ͵ε : ὅτι Ὅμηρος πάντας Αἰθίοπας δίχα διαιρεῖ λέγων 'οἱ μὲν 28
δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος'. πρὸς ὅ φησιν Ἐρατοσθένης οὕτω
μεταγράφειν ἔδει 'ἠμὲν ἀπερχομένου Ὑπερίονος', οἷον ἀπὸ τοῦ μεσημβρι-
νοῦ περικλίνοντος. πρῶτον μὲν οὖν οἱ πρὸς Αἰγύπτῳ Αἰθίοπες καὶ αὐτοὶ
δίχα διαιροῦνται· οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ εἰσίν, οἱ δ' ἐν τῇ Λιβύῃ, οὐδὲν 32
διαφέροντες ἀλλήλων. ἔπειθ' Ὅμηρος οὐ διὰ τοῦτο διαιρεῖ τοὺς Αἰθίοπας
ὅτι τοὺς Ἰνδοὺς ᾔδει τοιούτους τινὰς τοῖς σώμασιν οἵους φησὶν Ἐρατοσ-
θένης εὐερνεστέρους τινὰς ὄντας τῶν Αἰθιόπων καὶ ἧττον ἑψομένους τῇ
ξηρασίᾳ τοῦ περιέχοντος· οὐδὲ γὰρ ἀρχὴν εἰδέναι τοὺς Ἰνδοὺς εἰκὸς Ὅμη- 36

10 γραμμῆν a. c., ut vid.

ρον, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ τὴν λεχθεῖσαν ὑφ' ἡμῶν πρότερον διαίρεσιν. ἐκεῖ
δὲ καὶ περὶ τῆς Κρατητείου γραφῆς διῃτήσαμεν, ὅτι οὐδὲν διαφέρει οὕτως ἢ
ἐκείνως γράφειν· ὁ δὲ τοῦτο μὲν διαφέρειν φησί, κρεῖττον δ' οὕτως εἶναι
τεθεῖναι 'ἠμὲν ἀπερχομένου'. τί οὖν διαφέρει τοῦτο τοῦ 'ἠμὲν δυσομένου'; 4
πᾶν γὰρ τὸ τμῆμα τὸ ἀπὸ μεσημβρινοῦ ἐπὶ δύσιν δύσις καλεῖται, καθάπερ
καὶ τὸ τοῦ ὁρίζοντος ἡμικύκλιον· ὃ καὶ Ἄρατος ἐπισημαίνεται 'ἧχιπερ
[106, 11–6] ἄκραι μίσγονται δύσιες τε καὶ ἀνατολαὶ ἀλλήλῃσιν': ὅτι Νάρβων ἐπὶ τοῦ
αὐτοῦ παραλλήλου σχεδόν τι ἵδρυται τῷ διὰ Μασσαλίας, αὕτη δὲ τῇ διὰ 8
Βυζαντίου. ἀπὸ δὲ τῆς Ῥοδίας εἰς Βυζάντιον, ὡς ἂν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μεσημ-
βρινοῦ κειμένων, περὶ ͵εους εἰρήκασι σταδίους ⟦ἐκ δὲ Ἰθάκης εἰς Κέρκυραν
πλείους φησὶν εἶναι τῶν ͳ´, ἐκ δ' Ἐπιδάμνου εἰς Θεσσαλονίκειαν πλείους
[106, 35–107, 1] τῶν ͵βων⟧: ὅτι οἱ νῦν ὁμολογοῦσιν, εἴ τις τὰς τῶν ὁδῶν ἀνωμαλίας ὑπο- 12
τέμνοιτο, μὴ μείζω τῶν ͵ςων σταδίων εἶναι τὸ μῆκος τὴν σύμπασαν Ἰβηρίαν
[107, 33–108, 3] ἀπὸ Πυρήνης ἕως τῆς ἑσπερίου πλευρᾶς: ọ̣τ̣ι ὑπεναντίως τῷ Νείλῳ καὶ τρό-
πον τινὰ κατὰ διάμετρον ῥεῖν τὸν Τάναϊν ἀποφαίνονται οἱ χαριέστεροι,
ὡσὰν ἐπὶ ταὐτοῦ μεσημβρινοῦ παρακειμένου τινὸς τῆς ῥύσεως οὔσης ἑκα- 16
[94, 26–96, 32] τέρῳ τῷ ποταμῷ. ἔστιν οὖν τῶν πρὸς γεωγραφίαν οἰκείων τὸ τὴν γῆν ὅλην
ὑποθέσθαι σφαιροειδῆ, καθάπερ καὶ τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἄλλα παραδέξασ-
θαι τὰ ἀκόλουθα τῇ ὑποθέσει ταύτῃ· τούτων δ' ἐστὶ καὶ τὸ πεντάζωνον
αὐτὴν εἶναι. φησὶ δὴ ὁ Ποσειδώνιος τῆς εἰς πέντε ζώνας διαιρέσεως ἀρχηγὸν 20
γενέσθαι Παρμενίδην· ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν σχεδόν τι διπλασίαν ἀποφαίνειν
[ ] πλάτος τὴν διακεκαυμένην τῆς μεταξὺ τῶν τροπικῶν ὑπερπιπτọύσης
ἑκατέρων τ̣ῶ̣ν̣ τρ̣ο̣πικ̣ῶν ....τ............ | εὐκράτοις, Ἀριστοτέλη δὲ [200v]
αὐτὴν καλεῖν τὴν μεταξὺ τῶν τροπικῶν καὶ τῶν ἀρκτικῶν εὐκράτους. ἀμφο- 24
τέροις δ' ἐπιτιμᾷ δικαίως. διακεκαυμένην γὰρ λέγεσθαι τὴν ἀοίκητον διὰ
καῦμα, τῆς δὲ μεταξὺ τῶν τροπικῶν ⟦καὶ τῶν ἀρκτικῶν εὐκράτους⟧ πλέον ἢ
τὸ ἥμισυ τοῦ πλάτους οἰκήσιμόν ἐστιν ἐκ τῶν ὑπὲρ Αἰγύπτου στοχαζομένης
Αἰθιόπων, εἴπερ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ παντὸς πλάτος ἐστὶν ὃ διαιρεῖ ἐφ' ἑκά- 28
τερα ὁ ἰσημερινός, τούτου δὲ τὸ μὲν ἀπὸ τῆς Συήνης, ἥπερ ἐστὶν ὅριον τοῦ
θερινοῦ τροπικοῦ, εἰς Μερόην εἰσὶ μύριοι, τὸ δ' ἐνθένδε ἕως τῆς Κιναμω-
μοφόρου παραλλήλου, ὅπερ ἐστὶν ἀρχὴ τῆς διακεκαυμένης, ͵γοι· τοῦτο μὲν
οὖν τὸ διάστημα πᾶν ἐστι μετρητόν· πλεῖταί τε γὰρ καὶ ὁδεύεται· τὸ δ' ἑξῆς 32
μέχρι τοῦ ἰσημερινοῦ λέγω, δείκνυται κατὰ τὴν ὑπ' Ἐρατοσθένους γενο-
μένην ἀναμέτρησιν τῆς γῆς ὅ ἐστι σταδίων ͵ηω´. ὃν δὴ λόγον ἔχει τὰ μύρια
͵γ πρὸς τὰ ͵ηω´, τοῦτον ἂν ἔχοι τὸ μεταξὺ τῶν τροπικῶν διάστημα πρὸς τὸ
τῆς διακεκαυμένης πλάτος. κἂν τῶν νεωτέρων δὲ ἀναμετρήσεων εἰσάγηται ἡ 36

31 ͵γοι : ͵γων s. l.

ἐλαχίστην ποιοῦσα τὴν γῆν, οἵαν ὁ Ποσειδώνιος ἐγκρίνει περὶ ιη´ μυριάδας
οὖσαν, περὶ ἥμισύ που ἀποφαίνει τὴν διακεκαυμένην τῆς μεταξὺ τῶν τρο-
πικῶν ἢ μικρῷ τοῦ ἡμίσους μείζονα, ἴσην δὲ καὶ τὴν αὐτὴν οὐδαμῶς. τοῖς
ἀρκτικοῖς οὔτε παρὰ πᾶσιν οὖσιν οὔτε τοῖς αὐτοῖς πανταχοῦ τίς ἂν διορίζοι
τὰς εὐκράτους, αἵπερ εἰσὶν ἀμετάπτωτοι; τὸ μὲν οὖν μὴ παρὰ πᾶσιν εἶναι
τοὺς ἀρκτικοὺς οὐδὲν ἂν εἴη πρὸς τὸν ἔλεγχον· δεῖ γὰρ παρὰ τοῖς τὴν
εὔκρατον οἰκοῦσιν εἶναι πᾶσι, πρὸς οὓς καὶ λέγεται μόνους εὔκρατος· τὸ δὲ
μὴ πανταχοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλὰ μεταπίπτειν, καλῶς εἴληπται. αὐτὸς
δὲ διαιρῶν εἰς τὰς ζώνας ε´ μέν φησιν εἶναι χρησίμους πρὸς τὰ οὐράνια,
τούτων δὲ περισκίους δύο τὰς ὑπὸ τοῖς πόλοις μέχρι τῶν ἐχόντων τοὺς
ἀρκτικούς, ἑτεροσκίους δὲ τὰς ἐφεξῆς ταύταις δύο μέχρι τῶν ὑπὸ τοῖς τρο-
πικοῖς οἰκούντων, ἀμφίσκιον δὲ τὴν μεταξὺ τῶν τροπικῶν· πρὸς δὲ τὰ
ἀνθρώπεια ταύτας τε καὶ δύο ἄλλας στενὰς τὰς ὑπὸ τοῖς τροπικοῖς, καθ' ἃς
ἥμισύ πως μηνὸς κατὰ κορυφήν ἐστιν ὁ ἥλιος δίχα διαιρούμενος ὑπὸ τῶν
τροπικῶν· ἔχειν γάρ τι ἴδιον τὰς ζώνας ταύτας αὐχμηράς τε ἰδίως καὶ
ἀμμώδεις ὑπαρχούσας καὶ ἀφόρους πλὴν σιλφίου καὶ πυρωδῶν τινων
καρπῶν συγκεκαυμένων· ὄρη γὰρ μὴ εἶναι πλησίον, ὥστε τὰ νέφη προσπίπ-
τοντα ὄμβρους ποιεῖν, μὴ δὲ δὴ ποταμοὺς διαιρεῖσθαι, διόπερ οὐλότριχας
καὶ οὐλόκερως καὶ προχείλους καὶ πλατύρρινας γεννᾶσθαι· τὰ γὰρ ἄκρα
αὐτῶν συστρέφεσθαι. καὶ τοὺς Ἰχθυοφάγους δὲ κατὰ ταύτας τὰς ζώνας
οἰκεῖν. ὅτι δὲ ταῦτ' ἴδια τῶν ζωνῶν τούτων δηλοῦν φησι τὸ τοὺς νοτιωτέ-
ρους αὐτῶν ἔχειν τὸ περιέχον εὐκρατότερον καὶ τὴν γῆν καρπιμωτέραν καὶ
ἐνυδροτέραν. αὕτη μὲν οὖν ἡ διαίρεσις δοκεῖ μοι καὶ φυσικῶς ἅμα καὶ γεω-
γραφικῶς εἰρῆσθαι. φυσικῶς μέν, ὅτι καὶ πρὸς τὰ οὐράνια καὶ πρὸς τὴν τοῦ
περιέχοντος κράσιν. πρὸς μὲν τὰ οὐράνια, ὅτι τοὺς περισκίους καὶ ἀμφι-
σκίους οὕτως ἂν ἄριστα διοριζομένοις συνδιορίζεται καὶ τὰ περὶ τὴν θέαν
τῶν ἄστρων ὁλοσχερῆ τινι μερισμῷ λαμβάνοντα τὴν ἐξάλλαξιν· πρὸς δὲ τὴν
τοῦ περιέχοντος κράσιν, ὅτι τῆς τούτου κράσεως πρὸς τὸν ἥλιον κρινο-
μένης διαφοραὶ τρεῖς εἰσιν αἱ γενικώταται καὶ συντείνουσαι πρός τε τὰς τῶν
ζῴων καὶ φυτῶν συστάσεις καὶ τῶν ἄλλων spatium vacuum τῷν ὑπὸ τῷ
ἀέρι καὶ ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ· ὑπερβολὴ θάλπους καὶ ἔλλειψις καὶ μεσότης. αὕτη
δὲ τῷ εἰς τὰς ζώνας μερισμῷ λαμβάνει τὴν οἰκείαν διάκρισιν· αἵ τε γὰρ
κατεψυγμέναι δύο τὴν ἔλλειψιν τοῦ θάλπους ὑπαγορεύουσι εἰς μίαν τοῦ
περιέχοντος φύσιν συναγόμεναι αἵ τε εὔκρατοι παραπλησίως εἰς μίαν τὴν
μεσότητα ἄγονται, εἰς δὲ τὴν λοιπὴν ἡ λοιπὴ μία καὶ διακεκαυμένη. ὅτι δὲ
καὶ γεωγραφικός ἐστιν ὁ μερισμός, δῆλον. ζητεῖ γὰρ ἡ γεωγραφία τῆς ἑτέρας

28 κράσιν : sic

τῶν εὐκράτων ἀφορίσαι τὸ οἰκούμενον ὑφ' ἡμῶν τμῆμα. πρὸς δύσει μὲν οὖν
καὶ ἀνατολῇ θάλαττά ἐστιν ἡ περατοῦσα, πρὸς δὲ τὰ νότια καὶ βόρεια ὁ
ἀήρ, ὁ μὲν μέσος εὔκρατος ὢν καὶ φυτοῖς καὶ ζῴοις, ὁ δ' ἐφ' ἑκάτερα δύσ-
κρατος ὑπερβολῇ καὶ ἐλλείψει τοῦ θάλπους. εἰς δὲ τὰς γ´ διαφορὰς ταύτας
ἐδέησε τῆς εἰς ε´ ζώνας διαιρέσεως. τῷ γὰρ ἰσημερινῷ τμηθεῖσα δίχα ἡ
σφαῖρα τῆς γῆς εἴς τε τὸ βόρειον ἡμισφαίριον, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἐσμεν, καὶ τὸ
νότιον ὑπέγραψε τὰς γ´ διαφοράς· τὰ μὲν γὰρ πρὸς τῷ ἰσημερινῷ καὶ τῇ
διακεκαυμένῃ ζώνῃ διὰ καῦμα ἀοίκητά ἐστι, τὰ δὲ πρὸς τῷ πόλῳ διὰ ψύχος,
97,4–98,10 τὰ δὲ μέσα εὔκρατα καὶ οἰκήσιμα: ὁ δὲ Πολύβιος οὐκ εὖ τὸ ποιεῖν τινας
ζώνας τοῖς ἀρκτικοῖς διοριζομένας, δύο μὲν τὰς ὑποπιπτούσας αὐταῖς, δύο
δὲ τὰς μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν τροπικῶν· εἴρηται γὰρ ὅτι τοῖς μεταπίπ-
τουσι σημείοις οὐχ ὁριστέον τὰ ἀμετάπτωτα. οὐδὲ τοῖς τροπικοῖς δὲ τῆς
διακεκαυμένης ὅροις χρηστέον. τὴν διακεκαυμένην μέντοι δίχα διαιρῶν
πρὸς οὐ φαυλὴν ἐπίνοιαν φαίνεται κεκινημένος, πρὸς ἣν καὶ ὅλην δίχα
διαιροῦμεν εὐφυῶς τὴν γῆν εἴς τε τὸ βόρειον ἡμισφαίριον καὶ τὸ νότιον τῷ
ἰσημερινῷ. δῆλον γὰρ ὅτι διαιρεῖται κατὰ ταύτην τὴν τομὴν καὶ ἡ διακεκαυ-
μένη ποιεῖ τινα ἐπιτηδειότητα, ὥστε καὶ τὸ ἡμισφαίριον ἑκάτερον ἐξ ὅλων
συντετάχθαι τριῶν ζωνῶν ὁμοιωειδῶν τῶν ἐν θατέρῳ. ἡ μὲν οὖν τοιαύτη
τομὴ δέχεται τὴν εἰς ϛ´ ζώνας διαίρεσιν, ἡ δ' ἑτέρα οὐ πάνυ. εἰ γοῦν τῷ διὰ
τῶν πόλων δίχα τέμνοις τὴν γῆν, οὐκ ἂν εἰκότως ἑκάτερον τῶν ἡμισφαι-
ρίων, τό τε ἑσπέριον καὶ τὸ ἀνατολικόν, τέμνοις εἰς ζώνας ἕξ, ἀλλ' εἰς ε´
ἀρκοῦσα ἂν εἴη. τὸ γὰρ ὁμοιοπαθὲς τῶν τμημάτων ἀμφοτέρων τῆς διακε-
καυμένης, ἃ ποιεῖ ὁ ἰσημερινός, καὶ τὸ συγκεῖσθαι περιττὸν καὶ περίεργον
ἀποφαίνει τὴν τομήν, ὁμοιοειδῶν μὲν οὐσῶν καὶ τῶν εὐκράτων καὶ τῶν
κατεψυγμένων, ἀλλ' οὐ συγ[κειμέν]ων[ ]ὴν [ὅλ]ην [γ]ῆν ἐκ τῶν
τοιούτων ἡμισφαιρίων ἐπινοουμένην ἀρκούντως ἂν εἰς ε´ διαιροίης. εἰ
δ[ ] | Ἐρατοσθένης φησίν, ἡ ὑποπίπτουσα τῷ ἰσημερινῷ ἐστιν εὔκρα- 201ʳ
τος, καθάπερ ὁ Πολύβιος ὁμοδοξεῖ (προστίθησι καὶ διότι ὑψηλοτάτη ἐστί·
διόπερ καὶ κατομβρεῖται, τῶν βορείων νεφῶν κατὰ τοὺς ἐτησίας ἐκεῖ τοῖς
ἀναστήμασι προσπιπτόντων πλείστων), πολὺ κρεῖττον τρίτην τὴν εὔκρατον
ταύτην ποιεῖν στενήν τινα ἢ τὰς ὑπὸ τοῖς τροπικοῖς εἰσάγειν. συνηγορεῖ δὲ
τούτοις καὶ τὰ τοιαῦτα, τὸ καὶ τὰς μεταστάσεις ὀξυτέρας εἶναι τὰς εἰς τὰ
πλάγια, ὡς δ' αὔτως καὶ τὰς ἀπ' ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν τοῦ ἡλίου· ὀξύτεραι
γὰρ αἱ κατὰ μεγίστου κύκλου τῶν ὁμοταχῶν κινήσεων. ἐνίσταται δ' ὁ
Ποσειδώνιος τῷ Πολυβίῳ διότι φησὶ τὴν ὑπὸ τῷ ἰσημερινῷ οἴκησιν ὑψηλο-
τάτην· οὐδὲν γὰρ εἶναι κατὰ τὴν σφαιρικὴν ἐπιφάνειαν ὕψος διὰ τὴν ὁμα-
λότητα οὐδὲ ὀρεινὴν εἶναι τὴν ὑπὸ τῷ ἰσημερινῷ, ἀλλὰ μᾶλλον πεδιάδα
ἰσόπεδόν πως τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς θαλάττης· τοὺς δὲ πληροῦντας τὸν Νεῖλον

ὄμβρους ἐκ τῶν Αἰθιοπικῶν ὀρῶν συμβαίνειν. ταῦτα δ' εἰπὼν ἐνταῦθα ἐν
ἄλλοις συγχωρεῖ φήσας ὑπονοεῖν ὄρη εἶναι τὰ ὑπὸ τῷ ἰσημερινῷ, πρὸς ἃ
ἑκατέρωθεν ἀπὸ τῶν εὐκράτων ἀμφοῖν προσπίπτοντα τὰ νέφη ποιεῖν τοὺς
ὄμβρους. αὕτη μὲν οὖν ἡ ἀνωμαλία φανερά· ἀλλὰ καὶ δοθέντος τοῦ ὀρεινὴν 4
εἶναι τὴν ὑπὸ τῷ ἰσημερινῷ ἄλλη τις ἀνακύπτειν ἂν δόξειεν. οἱ γὰρ αὐτοὶ
σύρρουν φασὶν εἶναι τὸν Ὠκεανόν· πῶς οὖν ὄρη κατὰ μέσον ἱδρύουσιν
109, 13–115, 34 αὐτόν (πλὴν εἰ νήσους τινὰς βούλονται λέγειν);: ὅτι δεῖ τὸν χωρογραφεῖν
ἐπιχειροῦντα πολλὰ τῶν φυσικῶς τε καὶ μαθηματικῶς λεγομένων ὑποθέσθαι 8
καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ὑπόνοιάν τε καὶ πίστιν τὰ ἑξῆς πραγματεύεσθαι. εἴρη-
ται γὰρ ὅτι οὔτ' οἰκοδόμος οὐδὲ ἀρχιτέκτων οἰκίαν ἢ πόλιν ἱδρῦσαι καλῶς
οἷός τε γένοιτ' ἂν ἀπρονοήτως ἔχων κλιμάτων τε τῶν κατ' οὐρανὸν καὶ
σχημάτων τε καὶ μεγεθῶν καὶ θάλπους καὶ ψύχους καὶ ἄλλων τοιούτων, μή 12
τί γε τὴν ὅλην οἰκουμένην τοποθετῶν. αὐτὸ γὰρ τὸ εἰς ἐπίπεδον γράφειν
ἐπιφάνειαν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τά τε Ἰβηρικὰ καὶ τὰ Ἰνδικὰ καὶ τὰ μέσα
τούτων καὶ μηδὲν ἧττον δύσεις καὶ ἀνατολὰς ἀφορίζειν καὶ μεσουρανήσεις
ὡς ἂν κοινὰς πᾶσι τῷ μὲν προεπινοήσαντι τὴν τοῦ οὐρανοῦ διάθεσίν τε καὶ 16
κίνησιν καὶ λαβόντι ὅτι σφαιρικὴ μέν ἐστι ἡ κατ' ἀλήθειαν τῆς γῆς ἐπιφά-
νεια, πλάττεται δὲ νῦν ἐπίπεδος πρὸς τὴν ὄψιν, γεωγραφικὴν ἔχει τὴν
παράδοσιν, τῷ δ' ἄλλως οὐ γεωγραφικήν. οὐ γὰρ ὥσπερ διὰ πεδίων ἰοῦσι
μεγάλων, οἷον τῶν Βαβυλωνίων, ἢ διὰ πελάγους παρίσταται τὰ πρόσω 20
πάντα καὶ τὰ κατόπιν καὶ ἐκ πλαγίων ἐπίπεδα καὶ οὐδεμίαν ἀντέμφασιν
παρέχει πρὸς τὰ οὐράνια καὶ τὰς τοῦ ἡλίου κινήσεις καὶ σχέσεις πρὸς ἡμᾶς
καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων, οὕτω καὶ γεωγραφοῦσι παρίστασθαι ἀεὶ δεῖ τὰ
ὅμοια. ὁ μὲν γὰρ πελαγίζων καὶ ὁδεύων διὰ χώρας πεδιάδος κεναῖς τισι 24
φαντασίαις ἄγεται, καθ' ἃς καὶ ὁ ἀπαίδευτος καὶ ὁ πολιτικὸς ἐνεργεῖ ταῦτα,
ἄπειρος ὢν τῶν οὐρανίων καὶ τὰς πρὸς ταύτας ἀντεμφάσεις ἀγνοῶν· ἀνα-
τέλλοντα μὲν γὰρ ὁρᾷ ἥλιον καὶ δύνοντα καὶ μεσουρανοῦντα, τίνα δὲ τρό-
πον οὐκ ἐπισκοπεῖ (οὐδὲ γὰρ χρήσιμον αὐτῷ πρὸς τὸ προκείμενον). ὁ δὲ 28
γεωγραφικὸς οὐκ ἐπιχωρίῳ γεωγραφεῖ οὐδὲ πολιτικῷ τοιούτῳ ὅστις μηδὲν
ἐφρόντισε τῶν λεγομένων ἰδίως μαθημάτων· οὐδὲ γὰρ θεριστῇ καὶ σκαπα-
νεῖ, ἀλλὰ τῷ πεισθῆναι δυναμένῳ τὴν γῆν ἔχειν οὕτω τὴν ὅλην ὡς οἱ μαθη-
ματικοί φασι καὶ τὰ ἄλλα τὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τὴν τοιαύτην· κελεύει τε 32
τοῖς προσιοῦσιν ἐκεῖνα προενθυμηθεῖσι τὰ ἑξῆς ἐπισκοπεῖν· ἐκείνοις γὰρ τὰ
ἀκόλουθα ἐρεῖν, ὥστε μᾶλλον ποιήσασθαι τῶν παραδιδομένων ἀσφαλῆ τὴν
χρῆσιν τοὺς ἐντυγχάνοντας ἂν ἀκούωσι μαθηματικῶς· τοῖς δ' ἄλλοις ἔχου-
σιν οὔ φησὶ γεωγραφεῖν. τὸν μὲν δὴ γεωγραφοῦντα πιστεῦσαι δεῖ περὶ τῶν 36

10 ἱδρῦσαι : sic 25 πολυτικὸς a. c. 33 ἐπισκοπεῖν : ἐφορᾶν mg.

ἐχόντων αὐτῷ τάξιν ἀρχῆς τοῖς ἀναμετρήσασι τὴν ὅλην γῆν γεωμέτραις,
τούτους δὲ τοῖς ἀστρονομικοῖς, ἐκείνους δὲ τοῖς φυσικοῖς· ἡ δὲ φυσικὴ
ἀρετή τις, τὰς δ' ἀρετὰς ἀνυποθέτους φασίν, ἐξ αὐτῶν ἠρτημένας καὶ ἐν
αὑταῖς ἐχούσας τάς τε ἀρχὰς καὶ τὰς περὶ πάντων πίστεις. τὰ μὲν οὖν παρὰ 4
τῶν φυσικῶν δεικνύμενα τοιαῦτά ἐστι· σφαιροειδὴς μὲν ὁ κόσμος καὶ ὁ
οὐρανός, ἡ ῥοπὴ δ' ἐπὶ τὸ μέσον τῶν βαρέων· περὶ τοῦτο δὲ συνεστῶσα ἡ
γῆ σφαιροειδῶς ὁμόκεντρος μὲν τῷ οὐρανῷ μένει καὶ αὐτὴ καὶ ὁ δι' αὐτῆς
ἄξων καὶ τοῦ οὐρανοῦ μέσου τεταμένος, ὁ δ' οὐρανὸς περιφέρεται περί τε 8
αὐτὴν καὶ περὶ τὸν ἄξονα ἀπ' ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν, σὺν αὐτῷ δὲ οἱ ἀπλανεῖς
ἀστέρες ὁμοταχεῖς τῷ πόλῳ· οἱ μὲν οὖν ἀπλανεῖς ἀστέρες κατὰ
παραλλήλων φέρονται κύκλων (παράλληλοι δ' εἰσὶ γνωριμώτατοι ὅ τε ἰση-
μερινὸς καὶ οἱ τροπικοὶ δύο καὶ οἱ ἀρκτικοί), οἱ δὲ πλάνητες ἀστέρες καὶ 12
ἥλιος καὶ σελήνη κατὰ λοξῶν τινων τῶν τεταμένων ἐν τῷ ζῳδιακῷ. τούτοις
δὲ πιστεύσαντες ἢ πᾶσιν ἤ τισι οἱ ἀστρονομικοὶ τὰ ἑξῆς πραγματεύονται,
κινήσεις καὶ περιόδους καὶ ἐκλείψεις καὶ μεγέθη καὶ ἀποστάσεις καὶ ἄλλα
μυρία. ὡς δ' αὔτως οἱ τὴν γῆν ὅλην ἀναμετροῦντες γεωμέτραι προτίθενται 16
τὰς τῶν φυσικῶν καὶ ἀστρονομικῶν δόξας, τὰς δὲ γεωμετρῶν πάλιν οἱ γεω-
γράφοι. πεντάζωνον μὲν γὰρ ὑποθέσθαι δεῖ τὸν οὐρανόν, πεντάζωνον δὲ
καὶ τὴν γῆν, ὁμωνύμως δὲ καὶ τὰς ζώνας τὰς κάτω ταῖς ἄνω· τὰς δὲ αἰτίας
εἰρήκαμεν τῆς εἰς τὰς ζώνας διαιρέσεως. διορίζοιντο δ' ἂν αἱ ζῶναι κύκλοις 20
παραλλήλοις τῷ ἰσημερινῷ γραφομένοις ἑκατέρωθεν αὐτοῦ, δυσὶ μὲν τοῖς
ἀπολαμβάνουσι τὴν διακεκαυμένην, δυσὶ δὲ τοῖς μετὰ τούτους, οἳ πρὸς μὲν
τῇ διακεκαυμένῃ τὰς εὐκράτους δύο ποιοῦσι, πρὸς δὲ τοῖς εὐκράτοις τὰς
κατεψυγμένας. ὑποπίπτει δὲ ἑκάστῳ τῶν οὐρανίων κύκλων ὁ ἐπὶ γῆς ὁμώ- 24
νυμος αὐτῷ καὶ ἡ ζώνη ὡσαύτως τῇ ζώνῃ. εὐκράτους μὲν οὖν φασι [ ]
οἰκεῖσθαι δυναμένας, ἀοικήτους δὲ τὰς ἄλλας, τὴν μὲν διὰ καῦμα, τὰς δὲ
διὰ ψύχος. τὸν δ' αὐτὸν τρόπον καὶ περὶ τῶν τροπικῶν [ ] τ̣ῶν ἀρκτικῶν,
παρ' οἷς εἰσιν ἀρκτικοί, διορίζουσιν ὁμωνύμως τοῖς ἄνω τοὺς ἐπὶ γῆς 28
ποιοῦντες καὶ τοὺς ἑκάστοις ὑπο[ ]... ας .... τος
.... ὸν .... ὴν .... ε̣ῖ̣σ̣θ̣α̣ι̣ ... τ .... α̣ὐ̣τ . ... μ̣ε̣ρ̣ . νοῦ·
| καλεῖται δὲ τῶν ἡμισφαιρίων ἑκάτερον τῶν τε οὐρανίων καὶ τῶν ἐπὶ γῆς τὸ 201v
μὲν βόρειον, τὸ δὲ νότιον. δῆλον δ' ὅτι καὶ τῶν εὐκράτων ζωνῶν ἡ μὲν 32
ἔσται βόρειος, ἡ δὲ νότιος, ὁμωνύμως τῷ ἡμισφαιρίῳ ἐν ᾧ ἐστι. καλεῖται δὲ
βόρειον μὲν ἡμισφαίριον τὸ τὴν εὔκρατον ἐκείνην περιέχον ἐν ᾗ ἀπὸ τῆς
ἀνατολῆς βλέποντι ἐπὶ τὴν δύσιν ἐν δεξιᾷ μέν ἐστιν ὁ πόλος, ἐν ἀριστερᾷ δ'
ὁ ἰσημερινός, ἢ ἐν ᾧ πρὸς μεσημβρίαν βλέπουσιν ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι δύσις, 36

27 ψύχος : sic

ἐν ἀριστερᾷ δ' ἀνατολή, νότιον δὲ τὸ ἐναντίως ἔχον. ὥστε δῆλον ὅτι ἡμεῖς
ἐσμεν ἐν θατέρῳ τῶν ἡμισφαιρίων, καὶ τῷ βορείῳ γε· ἐν ἀμφοτέροις δ' οὐχ
οἷόν τε· 'μέσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοί, Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα', ἔπειτα ἡ διακε-
καυμένη. οὔτε δὲ Ὠκεανὸς ἐν μέσῳ τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἐστὶ τέμνων 4
ὅλην οὔτ' οὖν διακεκαυμένον χωρίον, οὐδὲ δὴ μέρος αὐτῆς εὑρίσκεται τοῖς
κλίμασι ὑπεναντίως ἔχον τοῖς λεχθεῖσι ἐν τῷ βορείῳ εὐκράτῳ. λαβὼν οὖν
ταῦθ' ὁ γεωμέτρης προσχρησάμενος τοῖς γνωμονικοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς
ὑπὸ τοῦ ἀστρονομικοῦ δεικνυμένοις, ἐν οἷς οἵ τε παράλληλοι τῷ ἰσημερινῷ 8
εὑρίσκονται οἱ καθ' ἑκάστην τὴν οἴκησιν καὶ οἱ πρὸς ὀρθὰς τέμνοντες τού-
τους, γραφόμενοι δὲ διὰ τῶν πόλων, καταμετρεῖ τὴν μὲν οἰκήσιμον ἐμβα-
τεύων, τὴν δ' ἄλλην ἐκ τοῦ λόγου τῶν ἀποστάσεων· οὕτω δ' ἂν εὑρίσκοι
πόσον ἂν εἴη τὸ ἀπὸ ἰσημερινοῦ μέχρι πόλου, ὅπερ ἐστὶ τεταρτημόριον τοῦ 12
μεγίστου κύκλου τῆς γῆς· ἔχων δὲ τοῦτο ἔχει καὶ τὸ τετραπλάσιον αὐτοῦ,
τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ περίμετρος τῆς γῆς. ὥσπερ οὖν ὁ μὲν τὴν γῆν ἀναμετρῶν
παρὰ τοῦ ἀστρονομοῦντος ἔλαβε τὰς ἀρχάς, ὁ δὲ ἀστρονόμος παρὰ τοῦ
φυσικοῦ, τὸν αὐτὸν τρόπον χρὴ καὶ τὸν γεωγράφον παρὰ τοῦ ἀναμεμετρη- 16
κότος ὅλην τὴν γῆν ὁρμηθέντα, πιστεύσαντα τούτῳ καὶ οἷς ἐπίστευσεν
οὗτος, πρῶτον μὲν ἐκθέσθαι τὴν οἰκουμένην καθ' ἡμᾶς, πόση τις καὶ ποία
τὸ σχῆμα καὶ τὴν φύσιν οἵα ἐστὶ καὶ πῶς ἔχουσα πρὸς τὴν ὅλην γῆν (ἴδιον
γὰρ τοῦ γεωγράφου τοῦτο), ἔπειτα περὶ τῶν καθ' ἕκαστα τῶν τε κατὰ γῆν 20
καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ποιήσασθαι τὸν προσήκοντα λόγον, παρασημαινό-
μενον ὅσα μὴ ἱκανῶς εἴρηται τοῖς πρὸ ἡμῶν τοῖς μάλιστα πεπιστευμένοις
ἀρίστοις γεγονέναι περὶ ταῦτα. ὑποκείσθω δὲ σφαιροειδὴς ἡ γῆ σὺν τῇ
θαλάττῃ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπιφάνειαν ἴσχουσα τοῖς πελάγεσι· συγκρύπ- 24
τοιτο γὰρ ἂν τὸ ἐξέχον τῆς γῆς ἐν τῷ τοσούτῳ μεγέθει μικρὸν ὂν καὶ λαν-
θάνειν δυνάμενον· ὥστε τὸ σφαιροειδὲς ἐπὶ τούτων οὐχ ὡς ἂν ἐκ τόρνου
φαμὲν οὐδ' ὡς ὁ γεωμέτρης πρὸς λόγον, ἀλλὰ πρὸς αἴσθησιν, καὶ ταύτην
παχυτέραν. νοείσθω δ' ἡ πεντάζωνος καὶ ὁ ἰσημερινὸς τεταγμένος ἐν αὐτῇ 28
κύκλος καὶ ἄλλος τούτῳ παράλληλος ὁρίζων τὴν κατεψυγμένην ἐν τῷ
βορείῳ ἡμισφαιρίῳ καὶ διὰ τῶν πόλων τις τέμνων τούτους πρὸς ὀρθάς. τοῦ
δὴ βορείου ἡμισφαιρίου δύο περιέχοντος τεταρτημόρια τῆς γῆς, ἃ ποιεῖ ὁ
ἰσημερινὸς πρὸς τὸν διὰ τῶν πόλων, ἐν ἑκατέρῳ τούτων ἀπολαμβάνεται 32
τετράπλευρον χωρίον, οὗ ἡ μὲν βόρειος πλευρὰ ἥμισυ τοῦ πρὸς τῷ πόλῳ
παραλλήλου ἐστίν, ἡ δὲ νότιος τοῦ ἰσημερινοῦ ἥμισυ, αἱ δὲ λοιπαὶ πλευραὶ
τμήματά εἰσι τοῦ διὰ πόλων, ἀντικείμενα ἀλλήλοις, ἶσα τὸ μῆκος. ἐν
θατέρῳ δὴ τῶν τετραπλεύρων, ὁποτέρῳ δ' οὐδὲν ἂν διαφέρειν δόξειεν, 36

35 ἶσα : sic

ἱδρύσθαι φαμὲν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην, περίκλυστον θαλάττῃ καὶ ἐοι-
κεῖαν νήσῳ· εἴρηται γὰρ ὅτι καὶ τῇ αἰσθήσει καὶ τῷ λόγῳ δείκνυται τοῦτο.
εἰ δ' ἀπιστεῖ τῷ λόγῳ τούτῳ, διαφέροι ἂν πρὸς τὴν γεωγραφίαν οὐδὲν
νῆσον ποιεῖν ἤ, ὅπερ ἐκ τῆς πείρας ἐλάβομεν, τοῦτο συγχωρῶν ὅτι καὶ ἀπὸ 4
τῆς ἠοῦς ἑκατέρωθεν περίπλους ἐστὶ καὶ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας πλὴν ὀλίγων τῶν
μέσων χωρίων. ταῦτα δ' οὐδὲν διαφέρει θαλάττῃ περατοῦσθαι ἢ γῇ ἀοικήτῳ·
ὁ γὰρ γεωγραφῶν ζητεῖ τὰ γνώριμα μέρη τῆς οἰκουμένης εἰπεῖν, τὰ δ' ἄγνω-
στα ἐᾶν, καθάπερ καὶ τὰ ἔξω αὐτῆς· ἀρκέσει δ' ἐπιζεύξασι εὐθεῖαν γραμμὴν 8
ἐπὶ τὰ ὕστατα σημεῖα τοῦ ἑκατέρωθεν παράπλου τὸ πᾶν ἐκπληρῶσαι σχῆμα
τῆς λεγομένης νήσου. προκείσθω δὲ ἡ μὲν νῆσος ἐν τῷ ῥηθέντι τετρα-
πλεύρῳ. δεῖ δὲ λαβεῖν τὸ μέγεθος αὐτῆς τὸ φαινόμενον ἀφελόντας ἀπὸ μὲν
τοῦ ὅλου μεγέθους τῆς γῆς τὸ ἡμισφαίριον τὸ καθ' ἡμᾶς, ἀπὸ δὲ τούτου τὸ 12
ἥμισυ, ἀπὸ δ' αὖ πάλιν τούτου τὸ τετράπλευρον ἐν ᾧ δὴ τὴν οἰκουμένην
κεῖσθαί φαμεν. ἀνάλογον δὲ καὶ περὶ τοῦ σχήματος ὑπολαβεῖν δεῖ, τὸ φαι-
νόμενον τοῖς ὑποκειμένοις ἐφαρμόττοντα. ἀλλ' ἐπεὶ τοῦ μεταξὺ τοῦ ἰσημε-
ρινοῦ καὶ τοῦ ληφθέντος παραλλήλου τούτῳ πρὸς τῷ πόλῳ τμήματος τοῦ 16
βορείου ἡμισφαιρίου σπόνδυλός ἐστι τὸ σχῆμα, ὁ δὲ διὰ τοῦ πόλου δίχα
τέμνων τὸ ἡμισφαίριον δίχα τέμνει καὶ τὸν σπόνδυλον καὶ ποιεῖ τὸ τετρά-
πλευρον, ἔσται δηλονότι σπονδύλου ἐπιφάνεια σημείου τὸ τετράπλευρον. ᾧ
ἐπίκειται τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος, ἡ δ' οἰκουμένη χλαμυδοειδὴς ἐν τούτῳ 20
νῆσος, ἔλαττον ἢ ἥμισυ τοῦ τετραπλεύρου μέρος οὖσα. φανερὸν δὲ τοῦτο
ἔκ τε γεωμετρίας καὶ τοῦ πλήθους τῆς περικεχυμένης θαλάττης καλυπτούσης
τὰ ἄκρα τῶν ἠπείρων ἑκατέρωθεν καὶ συναγούσης εἰς μύουρον σχῆμα καὶ
τρίτου τοῦ πλάτους καὶ μήκους τοῦ μεγίστου, ὧν τὸ μὲν ζ' μυριάδων στα- 24
δίων ἐστίν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ περατούμενον θαλάττῃ μηκέτι πλεῖσθαι δυνα-
μένῃ διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἐρημίαν, τὸ δ' ἔλαττον τριῶν μυριάδων, ὁριζό-
μενον τῷ ἀοικήτῳ διὰ θάλπος ἢ ψύχος· αὐτὸ γὰρ τὸ διὰ θάλπος ἀοίκητον
τοῦ τετραπλεύρου πλάτος μὲν ἔχον ͵η καὶ ω' σταδίων, μῆκος δὲ τὸ μέγιστον 28
μυριάδων ιβ' καὶ ͵ς, ὅσον ἐστὶν ἥμισυ τοῦ ἰσημερινοῦ, πλέον ἂν εἴη τὸ λοι-
πόν. τούτοις δὲ σύνῳδά πώς ἐστι καὶ τὰ ὑπὸ Ἱππάρχου λεγόμενα. ὄντος δὴ
κατ' Ἐρατοσθένη τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου σταδίων μυριάδων πέντε καὶ κ'
καὶ ͵βων τὸ τεταρτημόριον εἴη ἂν ἓξ μυριάδες καὶ ͵γοι· τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἀπὸ 32
....
.... νοῦ ἐ̣π̣ὶ̣ ... | θερινὸν τροπικὸν δ'ων· οὗτος δ' ἐστὶν ὁ διὰ Συήνης 202r
γραφόμενος παράλληλος. συλλογίζεται δὴ τὰ καθ' ἕκαστα διαστήματα ἐκ
τῶν φαινομένων μέτρων. τὸν μὲν γὰρ τροπικὸν κατὰ Συήνην κεῖσθαι συμ- 36

1 ἱδρύσθαι φαμὲν : sic

βαίνει διότι ἐνταῦθα κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς ἄσκιός ἐστιν ὁ γνώμων μέσης ἡμέρας. ὁ δὲ διὰ Συήνης μεσημβρινὸς γράφεται μάλιστα διὰ τῆς τοῦ Νείλου ῥύσεως ἀπὸ Μερόης ἕως Ἀλεξανδρείας, στάδιοι δ' εἰσὶν οὗτοι περὶ μυρίους· κατὰ μέσον δὲ τὸ διάστημα τὴν Συήνην ἱδρύσθαι συμβαίνει, ὥστ' ἐντεῦθεν ἐπὶ Μερόην ͵εοι. προϊόντι δ' ἐπ' εὐθείας ὅσον ͵γους σταδίους ἐπὶ μεσημβρίαν οὐκέτ' οἰκήσιμα τἆλλα ἐστὶ διὰ καῦμα, ὥστε τῶν διὰ τούτων τῶν τόπων παράλληλον (τὸν αὐτὸν ὄντα τῷ διὰ τῆς Κιναμωμοφόρου) πέρας καὶ ἀρχὴν δεῖ τίθεσθαι τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης πρὸς μεσημβρίαν. ἐπεὶ οὖν ͵εοι οἱ ἀπὸ Συήνης εἰς Μερόην, ἄλλοι δὲ προσγεγόνασι ͵γοι, εἶεν ἂν οἱ πάντες ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς οἰκουμένης ͵ηοι. ἐπὶ δέ γε τὸν ἰσημερινὸν ἀπὸ Συήνης μύριοι ͵ϛοι ω´ (τοσοῦτοι γάρ εἰσιν οἱ τῶν δ´ ἑξηκοντάδων τεθείσης ἑκάστης ͵δων καὶ σ´), ὥστε λοιπὸν εἶεν ἂν ἀπὸ τῶν ὅρων τῆς οἰκουμένης ἐπὶ τὸν ἰσημερινὸν ͵ηω´, ἀπὸ δὲ Ἀλεξανδρείας δισμύριοι ͵αω´. πάλιν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἐπ' εὐθείας τῇ ῥύσει τοῦ Νείλου πάντες ὁμολογοῦσι τὸν ἐπὶ Ῥόδον πλοῦν κἀντεῦθεν τὸν τῆς Καρίας παράπλουν καὶ Ἰωνίας μέχρι Τρωάδος καὶ Βυζαντίου καὶ Βορυσθένους. λαβόντες οὖν τὰ διαστήματα γνώριμα καὶ πλεόμενα σκοποῦσι τὸ ὑπὸ Βορυσθένους ἐπ' εὐθείας ταύτῃ τῇ γραμμῇ μέχρι τίνος οἰκήσιμά ἐστι καὶ περατοῖ τὰ προσάρκτια μέρη τῆς οἰκουμένης. οἰκοῦσι δ' ὑπὲρ τοῦ Βορυσθένους ὕστατοι τῶν γνωρίμων Σκυθῶν Ῥοξολάνοι, νοτιώτεροι ὄντες τῶν ὑπὲρ τῆς Βρεττανικῆς ἐσχάτων γνωριζομένων (ἤδη τἀπέκεινα διὰ ψύχος ἀοίκητά ἐστι)· νοτιώτεροι δὲ τούτων καὶ οἱ ὑπὲρ τῆς Μαιώτιδος Σαυρομάται καὶ Σκύθαι μέχρι τῶν ἑῴων Σκυθῶν. ὁ μὲν οὖν Μασσαλιώτης Πυθέας τὰ περὶ Θούλην τὴν βορειοτάτην τῶν Βρεττανίδων ὕστατον λέγει, παρ' οἷς ὁ αὐτός ἐστι τῷ ἀρκτικῷ ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος. παρὰ δὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἱστορεῖ, οὔθ' ὅτι Θούλη νῆσός ἐστί τις οὔτ' εἰ τὰ μέχρι δεῦρο οἰκήσιμά ἐστι. νομίζω δὲ πολὺ εἶναι νοτιώτερον τοῦτο τὸ τῆς οἰκουμένης πέρας καὶ προσάρκτιον· οἱ γὰρ νῦν ἱστοροῦντες περαιτέρω τῆς Ἰέρνης οὐδὲν ἔχουσι λέγειν, ἣ πρὸς ἄρκτον πρόκειται τῆς Βρεττανικῆς, πλὴν ἀγρίων τελέως ἀνθρώπων καὶ κακῶς οἰκούντων διὰ ψύχος· ὥστ' ἐνταῦθα νομίζω τὸ πέρας εἶναι θετέον: ὅτι φησὶν Ἵππαρχος πιστεύσας Πυθέᾳ ἐν Βυζαντίῳ τὸν αὐτὸν εἶναι λόγον τοῦ γνώμονος πρὸς τὴν σκιὰν ὃν εἶπεν ὁ Πυθέας ἐν Μασσαλίᾳ. πολλαχοῦ δὲ παρακρουόμενος τοὺς ἀνθρώπους ὁ Πυθέας κἀνταῦθα διέψευσται. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ Στηλῶν γραμμὴν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Πορθμὸν καὶ Ἀθήνας καὶ Ῥόδον τόπους ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου κεῖσθαι ὡμολόγηται παρὰ πολλῶν. οἵ τε πλέοντες τὸ μέγιστον δίαρμα ἀπὸ Κελτικῆς ἐπὶ Λιβύην εἶναι τὸ ἀπὸ Γαλατικοῦ κόλ-

12 ͵δων : ͵δης p. c.? 26 νομίζει s. l. 30 ψύχος : sic

που, σταδίων ͵εων, τοῦτο δ' εἶναι καὶ τὸ μέγιστον πλάτος τοῦ πελάγους. τὸ δέ γε ἀπὸ τῆς Ῥοδίας ἐπὶ τὸ Βυζάντιόν ἐστι ͵δων που καὶ ⲧⲛ σταδίων, ὥστε πολὺ ἀρκτικώτερος ἂν εἴη ὁ διὰ Βυζαντίου τοῦ διὰ Μασσαλίας καὶ οὐ παράλληλος, ὡς Ἵππαρχος οἴεται πιστεύσας Πυθέᾳ. τὸ δ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Βρεττανικὴν δύναται συμφωνεῖν τῷ ἀπὸ Βυζαντίου ἐπὶ Βορυσθένη. τὸ δ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Ἰέρνην οὐκέτι γνώριμον πόσον ἄν τις θείη οὐδ' εἰ προσωτέρω ἔτι οἰκήσιμά ἐστιν, οὐδὲ δεῖ φροντίζειν. πρός τε γὰρ ἐπιστήμην ἀρκεῖ τὸ λαβεῖν, καθάπερ ἐπὶ τῶν νοτίων μερῶν ὅτι ὑπὲρ Μερόης μέχρι ͵γων σταδίων προελθόντι τῆς οἰκησίμου τίθεσθαι προσῆκεν (οὐχ ὡς ἂν τούτου ἀκριβεστάτου πέρατος ὄντος, ἀλλ' ἐγγὺς τἀκριβοῦς), οὕτω κἀκεῖ τοὺς ὑπὲρ τῆς Βρεττανικῆς οὐ πλείους τούτων θετέον ἢ μικρῷ πλείους, οἷον ͵δους. πρός τε τὰς ἡγεμονικὰς χρείας οὐδὲν ἂν εἴη πλεονέκτημα τὰς τοιαύτας γνωρίζειν χώρας καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας, καὶ μάλιστα εἰ νήσους οἰκοῖεν τοιαύτας, αἳ μήτε λυπεῖν μήτ' ὠφελεῖν ἡμᾶς δύνανται μηδὲν διὰ τὸ ἀνεπίπλεκτον.

116,7–118,3

καὶ γὰρ τὴν Βρεττανικήν: εἰ δὲ προστεθείη τῷ ἀπὸ τῆς Ῥοδίας μέχρι Βορυσθένους διαστήματι τὸ ἀπὸ τοῦ Βορυσθένους ἐπὶ τὰς ἄρκτους τῶν ͵δων σταδίων διάστημα, γίνεται τὸ πᾶν μύριοι ͵βοι ψ´ στάδιοι. τὸ δ' ἀπὸ τῆς Ῥοδίας ἐπὶ τὸ νότιον πέρας ἐστὶ τῆς οἰκουμένης μύριοι ͵ϛ ψ´, ὥστε τὸ σύμπαν πλάτος τῆς οἰκουμένης εἴη ἂν καὶ πλέον τῶν τρισμυρίων ἀπὸ νότου πρὸς ἄρκτον. τὸ δέ γε μῆκος περὶ ζ´ μυριάδας λέγεται· τοῦτο δ' ἐστὶν ἀπὸ δύσεως ἐπὶ ἀνατολὰς τὸ ἀπὸ τῶν ἄκρων τῆς Ἰβηρίας ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Ἰνδικῆς, τὸ μὲν ὁδοῖς, τὸ δὲ ναυτιλίαις ἀναμεμετρημένον (ὅτι δ' ἐντὸς τοῦ λεχθέντος τετραπλεύρου τὸ μῆκός ἐστι τοῦτο, ἐκ τοῦ λόγου τῶν παραλλήλων τῷν πρὸς τὸν ἰσημερινὸν δῆλον)· ὥστε πλέον ἢ διπλάσιόν ἐστι τοῦ πλάτους τὸ μῆκος. λέγεται δὲ καὶ χλαμυδοειδές πως τὸ σχῆμα· πολλὴ γὰρ συναγωγὴ τοῦ πλάτους πρὸς τοῖς ἄκροις εὑρίσκεται, καὶ μάλιστα τοῖς ἑσπερίοις, τὰ καθέκαστα ἐπιόντων ἡμῶν. νυνὶ μὲν οὖν ἐπιγεγράφαμεν ἐπὶ σφαιρικῆς ἐπιφανείας τὸ χωρίον ἐν ᾧ φαμὲν ἱδρῦσθαι τὴν οἰκουμένην· καὶ δεῖ τὸν ἐγγυτάτω διὰ τῶν χειροτμήτων οἰκημάτων μιμούμενον τὴν ἀλήθειαν ποιήσαντα σφαῖραν τὴν γῆν, καθάπερ τὴν Κρατήτειον, ἐπὶ ταύτης ἀπολαβόντα τὸ τετράπλευρον ἐντὸς τούτου τιθέναι τὸν πίνακα τῆς γεωγραφίας. ἀλλ' ἐπειδὴ μεγάλης δεῖ σφαίρας, ὥστε πολλοστημόριον αὐτῆς ὑπάρχον τὸ λεχθὲν τμῆμα ἱκανὸν γενέσθαι δέξασθαι σαφῶς τὰ προσήκοντα μέρη τῆς οἰκουμένης καὶ τὴν οἰκείαν παρασχεῖν ὄψιν τοῖς ἐπιβλέπουσι, τῷ μὲν δυναμένῳ κατασκευάσασθαι τηλικαύτην οὕτω ποιεῖν βέλτιον (ἔστω δὲ μείζω δέκα ποδῶν ἔχουσα τὴν διάμετρον), τῷ δὲ μὴ δυναμένῳ τηλικαύτην ἢ μὴ

18 πέρας : μέρος a. c. 28 ἱδρύσθαι : sic 29 χειροτμήτων : -κμήτων s. l.

πολλῷ ταύτης ἐνδεεστέραν ἐν ἐπιπέδῳ καταγραπτέον πίνακι τοὐλάχιστον ζʹ
ποδῶν. διοίσει γὰρ μικρὸν ἔναντι τῶν κύκλων τῶν τε παραλλήλων καὶ τῶν
μεσημβρινῶν, οἷς τά τε κλίματα καὶ τοὺς ἀνέμους διασαφοῦμεν καὶ τὰς
ἄλλας διαφορὰς καὶ τὰς σχ̣έ̣σεις τῶν τῆς γῆς μερῶν πρὸς ἄλληλά τε καὶ τὰ 4
οὐράνια, εὐθείας γράφομεν τῶν μὲν παραλλήλων παραλλήλους, τῶν δὲ
ὀρθῶν πρὸς ἐκείνους ὀρθάς, ... ο̣ι̣α̣ς̣ ῥᾳδίως μεταφέρειν δυναμένης τὸ
ὑπὸ τῆς ὄψεως ἐν ἐπιπέδῳ θ̣ε̣ω̣ρ̣ο̣ύ̣μ̣ε̣ν̣ ον ἐπ......α̣ .... ἐπὶ τ̣ὴν
| περιφερῆ τε καὶ σφαιρικήν. ἀνάλογον δὲ καὶ περὶ τῶν λοξῶν κύκλων καὶ 8 202v
εὐθειῶν φαμεν. εἰ δ' οἱ μεσημβρινοὶ οἱ παρ' ἑκάστοις τοῦ πόλου γραφόμενοι
πάντες συννεύουσι ἐν τῇ σφαίρᾳ πρὸς ἓν σημεῖον, ἀλλ' ἐν τῷ ἐπιπέδῳ γε οὐ
διοίσει πίνακι τὰς εὐθείας μικρὸν συννευούσας ποιεῖν μόνον τὰς μεσημβρι-
νάς· οὐδὲ γὰρ πολλαχοῦ τοῦτ' ἀναγκαῖον, οὐδ' ἐκφανής ἐστιν ὥσπερ ἡ 12
περιφέρεια οὕτω καὶ ἡ σύννευσις μεταφερομένων τῶν γραμμῶν εἰς τὸν
πίνακα τὸν ἐπίπεδον καὶ γραφομένων εὐθειῶν. καὶ δὴ καὶ τὸν ἑξῆς λόγον
ὡς ἐν ἐπιπέδῳ πίνακι τῆς γραφῆς γινομένης ἐκθήσομεν. ἐροῦμεν δὴ τὴν μὲν
ἐπελθόντες αὐτοὶ τῆς γῆς καὶ θαλάττης, περὶ ἧς δὲ πιστεύσαντες τοῖς εἰποῦ- 16
σιν ἢ γράψασιν. ἐπήλθομεν δ' ἐπὶ δύσιν μὲν ἀπὸ Ἀρμενίας μέχρι τῶν κατὰ
Σαρδόνα τόπων τῆς Τυρρηνίας, ἐπὶ μέσον δὲ ἀπὸ Εὐξείνου μέχρι τῶν τῆς
Αἰθιοπίας ὅρων· οὐδὲ τῶν ἄλλων δὲ οὐδεὶς ἂν εὑρέθη τῶν γεωγραφησάντων
πολύ τι ἡμῶν μᾶλλον ἐπεληλυθὼς τῶν λεχθέντων διαστημάτων, ἀλλ' οἱ 20
πλεονάσαντες περὶ τὰ δυσικὰ μέρη τῶν πρὸς ἀνατολαῖς οὐ τοσοῦτον
ἥψαντο, οἱ δὲ περὶ τἀναντία τῶν ἑσπερίων ὑστέρησαν, ὁμοίως δ' ἔχει καὶ
περὶ τῶν πρὸς νότον καὶ ἄρκτον. τὸ μέν τι πλέον κἀκεῖνοι καὶ ἡμεῖς ἀκοῇ
παραλαβόντες συντίθεμεν καὶ τό τε σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἄλλην 24
φύσιν ὁποία καὶ ὁπόση τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ἡ διάνοια ἐκ τῶν αἰσθητῶν
συντίθησι τὰ νοητά. σχῆμα γὰρ καὶ χρόαν καὶ μέγεθος μήλου καὶ ὀδμὴν καὶ
ἀφὴν καὶ χυμὸν ἀπαγγέλλουσι αἱ αἰσθήσεις, ἐκ δὲ τούτων συντίθησιν ἡ διά-
νοια τὴν τοῦ μήλου νόησιν· καὶ αὐτῶν δὲ τῶν μεγάλων σχημάτων τὰ μέρη 28
μὲν αἴσθησις ὁρᾷ, τὸ δ' ὅλον ἐκ τῶν ὁραθέντων ἡ διάνοια τίθησιν. οὕτω δὲ
καὶ οἱ φιλομαθεῖς ἄνδρες ὥσπερ αἰσθητηρίοις πιστεύσαντες τοῖς ἰδοῦσι καὶ
πλανηθεῖσιν οὓς ἔτυχε τόπους ἄλλοις κατ' ἄλλα μέρη τῆς γῆς συντιθέασιν
εἰς ἓν διάγραμμα τὴν τῆς ὅλης οἰκουμένης ὄψιν. ἐπεὶ καὶ οἱ στρατηγοὶ 32
πάντα μὲν αὐτοὶ πράττουσιν, οὐ πανταχοῦ δὲ πάρεισιν, ἀλλὰ πλεῖστα
κατορθοῦσι δι' ἑτέρων, ἀγγέλοις πιστεύοντες καὶ πρὸς τὴν ἀκοὴν διαπέμ-
ποντες οἰκείως τὰ πράγματα. ὁ δ' ἀξιῶν μόνους εἰδέναι τοὺς ἰδόντας ἀναιρεῖ τὸ
τῆς ἀκοῆς κριτήριον, ἥτις πρὸς ἐπιστήμην ὀφθαλμοῦ κρείττων ἐστί. καὶ ἑξῆς 36

27 ἀφὴν : sic

118, 19–121, 3 ἐπιφέρει ὡς οἱ νῦν ἄμεινον ἔχοιεν ἄν τι λέγειν περὶ πάντων: ὅτι τὸ περὶ
ὅλης ἀκριβολογεῖσθαι τῆς γῆς καὶ περὶ τοῦ σπονδύλου παντὸς ἧς λέγομεν
ζώνης ἄλλης τινὸς ἐπιστήμης ἐστιν, οἷον εἴπερ οἰκεῖται τῶν παρ' ἡμῖν. ἀλλ'
ἐκείνην ἄλλην οἰκουμένην θετέον, ἡμῖν δὲ τὰ ἐν αὐτῇ ταύτῃ λεκτέον. ἔστι 4
δή τι χλαμυδοειδὲς σχῆμα τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης, οὗ τὸ μὲν πλάτος ὑπο-
γράφει τὸ μέγιστον ἡ διὰ τοῦ Νείλου γραμμὴ λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ
διὰ τῆς Κιναμωμοφόρου παραλλήλου καὶ τῆς τῶν Αἰγυπτίων τῶν φυγάδων
νήσου μέχρι τοῦ διὰ τῆς Ἰέρνης παραλλήλου, τὸ δὲ μῆκος ἡ ταύτης πρὸς 8
ὀρθὰς ἀπὸ τῆς ἑσπέρας διὰ Στηλῶν καὶ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ μέχρι τῆς
Ῥοδίας καὶ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου παρὰ τὸν Ταῦρον ἰοῦσα τὸν διεζωκότα
τὴν Ἀσίαν καὶ καταστρέφοντα ἐπὶ τὴν ἑῴαν θάλατταν μεταξὺ Ἰνδῶν καὶ
τῶν ὑπὲρ τῆς Βακτριανῆς Σκυθῶν. δεῖ δὴ νοῆσαι παραλληλόγραμμόν τι, ἐν 12
ᾧ τὸ χλαμυδοειδὲς σχῆμα ἐγγέγραπται οὕτως ὥστε τὸ μῆκος τῷ μήκει ὁμο-
λογεῖν καὶ ἶσον εἶναι τὸ μέγιστον καὶ τὸ πλάτος τῷ πλάτει. τὸ μὲν δὴ χλα-
μυδοειδὲς σχῆμα οἰκουμένη ἐστί, τὸ δὲ πλάτος ὁρίζεσθαι ἔφαμεν αὐτῆς ταῖς
ἐσχάτοις παραλλήλοις πλευραῖς ταῖς διοριζούσαις τὸ οἰκήσιμον αὐτῆς καὶ 16
τὸ ἀοίκητον ἐφ' ἑκάτερα· αὗται δ' ἦσαν πρὸς ἄρκτον μὲν ἡ διὰ τῆς Ἰέρνης,
πρὸς δὲ τῇ διακεκαυμένῃ ἡ διὰ τῆς Κιναμωμοφόρου. αὗται δὴ προσεκβαλ-
λόμεναι ἐπί τε τὰς ἀνατολὰς καὶ ἐπὶ τὰς δύσεις μέχρι τῶν ἀνταιρόντων
μερῶν τῆς οἰκουμένης ποιήσουσί τι παραλληλόγραμμον πρὸς τὰς ἐπιζευγ- 20
νυούσας διὰ τῶν ἄρκτων αὐτάς. ὅτι μὲν οὖν ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ οἰκουμένη,
φανερὸν ἐκ τοῦ μήτε τὸ πλάτος αὐτῆς τὸ μέγιστον ἔξω πίπτειν αὐτοῦ μήτε
τὸ μῆκος, ὅτι δ' αὐτῆς χλαμυδοειδὲς τὸ σχῆμά ἐστιν, ἐκ τοῦ τὰ ἄκρα μυου-
ρίζειν τὰ τοῦ μήκους ἑκατέρωθεν κλυζόμενα δ' ἀπὸ τῆς θαλάττης καὶ ἀφαι- 24
ρεῖν τοῦ πλάτους. τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τῶν περιπλευσάντων τά τε ἑῷα μέρη
καὶ τὰ δυσμικὰ ἑκατέρωθεν. τῆς τε γὰρ Ἰνδικῆς νοτιωτέραν πολλῷ τὴν
Ταπροβάνην καλοῦμεν, ἣν νῆσον ἀποφαίνουσιν οἰκουμένην ἔτι καὶ ἀνταί-
ρουσαν τῇ τῶν Αἰγυπτίων νήσῳ καὶ τῇ τὸ κινάμωμον φερούσῃ γῇ· τὴν γὰρ 28
κρᾶσιν τῶν ἀέρων παραπλησίαν εἶναι· τῆς τε μετὰ τοὺς Ἰνδοὺς Σκυθίας τῆς
ὑστάτης ἀρκτικώτερά ἐστι τὰ κατὰ τὸ στόμα τῆς Ὑρκανίας θαλάττης καὶ ἔτι
μᾶλλον τὰ κατὰ τὴν Ἰέρνην. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς ἔξω Στηλῶν λέγεται·
δυσμικώτατον μὲν γὰρ σημεῖον τῆς οἰκουμένης τὸ τῶν Ἰβήρων ἀκρωτήριον 32
ὃ καλοῦσι Ἱερόν, κεῖται δὲ κατὰ γραμμήν πως (....?) τὴν διὰ Γαδείρων καὶ
Στηλῶν καὶ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ καὶ τῆς [[σικελίας]] Ῥοδίας· συμφωνεῖν
γὰρ καὶ τὰ ὡροσκοπεῖα καὶ τοὺς ἀνέμους φασὶ τοὺς ἑκατέρωσε φοροὺς καὶ

1 οἱ νῦν: mg. 3 post οἰκεῖται s.l. nota sine dubio spectans ad verba omissa 118, 21 sq. καὶ κατὰ — οἰκεῖται, quae in margine nunc recisa addita erant 14 ἶσον : sic 21 ἄρκτων : -ρ- om. a.c.

τὰ μήκη τῶν μεγίστων ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν· ἔστι γὰρ ιδ´ων ὡρῶν ἰσημερινῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. ἔν τε τῇ παραλίᾳ τῇ κατὰ Γάδειρα καὶ Ἴβηράς ποτε ὁρᾶσθαι· Ποσειδώνιος δ' ἔκ τινος ὑψηλῆς οἰκίας ἐν πόλει διεχούσῃ τῶν τόπων τούτων ὅσον υ´ σταδίους φησὶν ἰδεῖν ἀστέρα ὃν τεκμαίρεσθαι τὸν Κάνωβον αὐτὸν ἐκ τούτου τε μικρὸν ἐκ τῆς Ἰβηρίας προελθόντα ἐπὶ τὴν μέσην ὁμολογεῖν ἀφορᾶν αὐτὸν καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς ἐν Κνίδῳ· τὴν γὰρ Εὐδόξου σκοπὴν οὐ πολὺ τῶν οἰκήσεων ὑψηλοτέραν εἶναι, λέγεσθαι δ' ὅτι ἐντεῦθεν ἐκεῖνος ἀφεώρα τὸν Κάνωβον ἀστέρα, εἶναι δ' ἐπὶ τοῦ Ῥοδιακοῦ κλίματος τὴν Κνίδον, ἐφ' οὗ καὶ τὰ Γάδειρα καὶ ἡ ταύτῃ παραλία. ἐντεῦθεν δὲ πρὸς μὲν τὰ νότια μέρη πλέουσι ἡ Λιβύη κεῖται, ταύτης δὲ τὰ δυσμικώτερα μικρῷ τῶν Γαδείρων πρόκειται μᾶλλον, εἶτ' ἄκραν ποιήσαντα στενὴν ἀναχωρεῖ πρὸς ἕω καὶ νότον καὶ [ ]λ̣[ ]τ̣ ... τ̣α̣ι̣ ...... ο̣ν ἕ̣ω̣ς̣ τοῖς αἰθερίοις Αἰθίοψι συνάψῃ· οὗτοι δ' ὑπόκεινται τῶν περὶ ....ηδόνα τ̣ό̣π̣ [ ] 203r | ὕστατοι συνάπτοντες τῇ διὰ τῆς Κιναμωμοφόρου γραμμῇ. εἰς δὲ τἀναντία πλέουσιν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἀκρωτηρίου μέχρι τῶν Ἀρτάβρων καλουμένων ὁ πλοῦς ἐστι πρὸς ἄρκτον ἐν δεξιᾷ ἔχουσι τὴν Λυσιτανίαν, εἶθ' ὁ λοιπὸς πρὸς ἕω πᾶς ἀμβλεῖαν γωνίαν ποιῶν μέχρι τῶν τῆς Πυρήνης ἄκρων τελευτώντων εἰς τὸν Ὠκεανόν. τούτοις δὲ τὰ ἑσπέρια τῆς Βρεττανικῆς ἀντίκειται πρὸς ἄρκτον· ὁμοίως καὶ τοῖς Ἀρτάβροις ἀντίκεινται πρὸς ἄρκτον αἱ Καττιτερίδες καλούμεναι νῆσοι πελαγίαι κατὰ τὸ Βρεττανικόν πως κλίμα ἱδρυμέναι. ὥστε δῆλον ἐφ' ὅσον συνάγεται τὰ ἄκρα τῆς οἰκουμένης κατὰ μῆκος ὑπὸ τοῦ περικεχυμένου πελάγους εἰς στενόν. τοιούτου δ' ὄντος τοῦ σχήματος καθόλου χρήσιμον φαίνεται δύο λαβεῖν εὐθείας, αἳ τέμνουσαι πρὸς ὀρθὰς ἀλλήλας ἡ μὲν διὰ τοῦ μήκους ἔξεισι τοῦ μεγίστου παντός, ἡ δὲ διὰ τοῦ πλάτους, καὶ ἡ μὲν τῶν παραλλήλων ἔσται μία, ἡ δὲ τῶν μεσημβρινῶν. πλεῖστον δ' ἡ θάλαττα γεωγραφεῖ καὶ σχηματίζει τὴν γῆν κόλπους ἀπεργαζομένη καὶ πελάγη καὶ πορθμοὺς ὁμοίως καὶ ἰσθμοὺς καὶ χερρονήσους καὶ ἄκρας. προσλαμβάνουσι δὲ ταύτῃ καὶ οἱ ποταμοὶ καὶ τὰ ὄρη· διὰ γὰρ τῶν τοιούτων ἤπειροί τε καὶ ἔθνη καὶ πόλεων θέσεις εὐφυεῖς ἐνενοήθησαν καὶ τἆλλα ποικίλα, ὅσων μεστός ἐστιν ὁ χωρογραφικὸς πίναξ. ἐν δὲ τούτοις καὶ τὸ τῶν νήσων πλῆθός ἐστι, κατεσπαρμένων ἔν τε τοῖς πελάγεσι καὶ κατὰ τὴν παραλίαν πᾶσαν ἄλλων ἄλλας ἀρετάς τε καὶ κακίας ἐνιδεικνυμένων καὶ τὰς ἀπ' αὐτῶν χρείας ἢ δυσχρηστίας, τὰς μὲν φύσει, τὰς δὲ ἐκ κατασκευῆς. τὰς μὲν οὖν φύσει δεῖ λέγειν· διαμένουσι γάρ, αἱ δ' ἐπίθετοι δέχονται μεταβολάς: 121, 16–123, 3 λέγομεν ἀναλαβόντες ἀπὸ τῆς πρώτης ὑποτυπώσεως ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη γῆ περίρρυτος οὖσα δέχεται κόλπους εἰς ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάττης κατὰ τὸν Ὠκεανὸν πολλούς, μεγίστους δὲ δ´ας. ὧν ὁ μὲν βόρειος Κασπία καλεῖται θάλαττα (οἱ δ' Ὑρκανίαν προσαγορεύουσιν)· ὁ δὲ Περσικὸς καὶ Ἀράβιος ἀπὸ τῆς νοτίας ἀνέσχηται θαλάττης, ὁ μὲν τῆς Κασπίας

κατ' ἀντικρὺ μάλιστα, ὁ δὲ τῆς Ποντικῆς· τὸν δὲ τέταρτον, ὅσπερ πολὺ τούτους ὑπερβέβληται κατὰ τὸ μέγεθος, ἡ ἐντὸς καὶ καθ' ἡμᾶς λεγομένη θάλαττα ἀπεργάζεται, τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας λαμβάνουσα καὶ τοῦ κατὰ τὰς Ἡρακλείους στήλας πορθμοῦ, μηκυνομένη δ' εἰς τὸ πρὸς ἕω μέρος ἐν ἄλλῳ πλάτει, μετὰ δὲ ταῦτα σχιζομένη καὶ τελευτῶσα εἰς δύο κόλπους πελαγίους, τὸν μὲν ἐν ἀριστερᾷ, ὅνπερ Εὔξεινον πόντον προσαγορεύομεν, τὸν δ' ἕτερον τὸν συγκείμενον ἔκ τε τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους καὶ τοῦ Παμφυλίου καὶ τοῦ Ἰσσικοῦ. ἅπαντες δ' οἱ λεχθέντες ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάττης κόλποι στενὸν ἔχουσι τὸν εἴσπλουν, μᾶλλον δὲ ὅ τε Ἀράβιος καὶ ὁ κατὰ Στήλας, ἧττον δ' οἱ λοιποί. ἡ δὲ περικλείουσα αὐτοὺς γῆ τριχῇ νενέμηται, καθάπερ εἴρηται. ἡ μὲν οὖν Εὐρώπη πολυσχημονεστάτη πασῶν ἐστι, ἡ δὲ Λιβύη τἀναντία πέπονθε, ἡ δ' Ἀσία μέσην πως ἀμφοῖν ἔχει τὴν διάθεσιν. ἅπασαι δ' ἐκ τῆς ἐντὸς παραλίας ἔχουσι τὴν αἰτίαν τοῦ τε πολυσχήμονος καὶ τοῦ μή· ἡ δ' ἐκτὸς πλὴν τῶν λεχθέντων κόλπων ἁπλῆ καὶ χλαμυδοειδής ἐστιν, ὡς εἶπον· τὰς δ' ἄλλας ἐν μικρῷ διαφορὰς ἐατέον· οὐδὲν γὰρ ἐν τοῖς μεγάλοις τὸ μικρόν. ἔτι δ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν γεωγραφικὴν ἱστορίαν οὐ σχήματα μόνον ζητοῦμεν ἀλλὰ καὶ μεγέθη τόπων ἀλλὰ καὶ σχέσεις πρὸς ἄλληλα αὐτῶν, καὶ ἐνταῦθα τὸ ποικίλον ἡ ἐντὸς παραλία παρέχεται μᾶλλον ἢ ἡ ἐκτός· πολὺ δ' ἐστὶ καὶ τὸ γνώριμον καὶ τὸ εὔκρατον καὶ τὸ πόλεσι καὶ ἔθνεσιν εὐνομουμένοις μᾶλλον συνοικούμενον ἐνταῦθα ἢ ἐκεῖ. ποθοῦμεν δὲ εἰδ.... ταῦτα ἐν οἷς πλείους παραδίδονται πράξεις καὶ πολιτεῖαι καὶ τέχναι καὶ τἆλλα ὅσα εἰς φρόνησιν συντελεῖ· αἵ τε χρεῖαι συνάγουσιν ἡμᾶς πρὸς ἐκεῖνα ὧν ἐφικτῷ αἱ ἐπιπλοκαὶ καὶ αἱ κοινωνίαι, ταῦτα δ' εἰσὶν ὅσα οἰκεῖται, μᾶλλον δ' οἰκεῖται καλῶς. πρὸς ἅπαντα δὲ τὰ τοιαῦτα, ὡς ἔφην, ἡ παρ' ἡμῖν θάλαττα πλεονέκτημα ἔχει μέγα. καὶ δὴ καὶ ἐντεῦθεν ἀρκτέον τῆς περιηγήσεως. εἴρηται δ' ὅτι ἀρχὴ τοῦδε τοῦ κόλπου ἐστὶν ὁ κατὰ τὰς Στήλας πορθμός. τὸ δὲ στενώτατον τούτου περὶ ο´ σταδίων λέγεται. παραπλεύσαντι δὲ τὸν στενωπὸν ρ´ καὶ κ´ σταδίους ὄντα διάστασιν λαμβάνουσι αἱ ἠϊόνες ἀθρόαν, ἡ δ' ἐν ἀριστερᾷ μᾶλλον· εἶτ' ὄψις μεγάλου φαίνεται πελάγους. ὁρίζεται δ' ἐκ μὲν τοῦ δεξιοῦ [π]λευροῦ τῇ Λιβυκῇ παραλίᾳ μέχρι Καρχηδόνος, ἐκ δὲ θατέρου τῇ τε Ἰβηρικῇ καὶ τῇ Κελτικῇ κατὰ Νάρβωνα καὶ Μασσαλίαν καὶ μετὰ ταῦτα τῇ Λιγυστικῇ, τελευταίᾳ δὲ τῇ Ἰταλικῇ μέχρι τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ · τὸ δ' ἑῷον τοῦ πελάγους πλευρὸν ἡ Σικελία ἐστὶ καὶ οἱ ἑκατέρωθεν αὐτῆς πορθμοί, ὁ μὲν πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ ἑπταστάδιος, ὁ δὲ πρὸς τῇ Καρχηδόνι ͵αων καὶ φ´ σταδίων. ἡ δ' ἀπὸ τῆς τῶν Στηλῶν ἐπὶ τὸ Ἑπταστάδιον γραμμὴ μέρος μέν ἐστι τῆς ἐπὶ Ῥόδον καὶ Ταῦρον, μέσον

13 τῆς ἐντὸς : τῆς ἐκ- s. l. 23 εἰσὶν : ἐστὶν s. l. 25 ἐντεῦθεν : ἔνθεν mg. 27 sq. παραπλεύσαντι : περι- s. l.

δέ πως τέμνει τὸ λεχθὲν πέλαγος, λέγεται δὲ σταδίων μυρίων καὶ ͵βων. τοῦτο μὲν δὴ τὸ μῆκος τοῦ πελάγους, πλάτος δὲ τὸ μέγιστον ὅσον ͵εων σταδίων, τὸ ἀπὸ τοῦ Γαλατικοῦ κόλπου μεταξὺ Μασσαλίας καὶ Νάρβωνος ἐπὶ τὴν κατ' ἀντικρὺ Λιβύην. καλοῦσι δὲ τὸ πρὸς τῇ Λιβύι πᾶν μέρος τῆς θαλάττης ταύτης Λιβυκὸν πέλαγος, τὸ δὲ πρὸς τῇ κατ' ἀντικρὺ γῇ τὸ μὲν Ἰβηρικόν, τὸ δὲ Λιγυστικόν, τὸ δὲ Σαρδῷον, τελευταῖον δὲ μέχρι Σικελίας τὸ Τυρρηνικόν: ὅτι νῆσ[οι] μὲν μετὰ Σικελίαν μέγισται Σαρδὼ καὶ Κίρνος τὸ μέγεθος· αὕτη δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐστὶ μέγιστη τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ ἀρίστη. μετὰ δὲ Σικελίαν καὶ τοὺς ἑκατέρωθεν πορθμοὺς ἄλλα πελάγη συνάπτει, τά τε πρὸ [τῶν Σ]ύρτεων καὶ τῆς Κυρηναίας καὶ αὐταὶ αἱ Σύρτεις καὶ τὸ Αὐσόνιον μὲν πάλαι, νῦν δὲ καλούμενον Σικελικόν, σύρρουν ἐκείνῳ καὶ συνεχές. | τὸ μὲν οὖν πρὸς τῆς Σύρτεως καὶ τῆς Κυρηναίας καλεῖται Λιβυκόν, τελευτᾷ δ' εἰς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος. τῶν δὲ Σύρτεων ἡ μὲν ἐλάττων ἐστὶν ὅσον ͵α καὶ χ' σταδίων τὴν περίμετρον· πρόκεινται δ' ἐφ' ἑκάτερα τοῦ στόματος νῆσοι Μῆνίγξ τε καὶ Κέρκινα. τῆς δὲ μεγάλης Σύρτεώς φησιν Ἐρατοσθένης τὸν κύκλον εἶναι ͵ε, τὸ δὲ βάθος ͵αω' ἀφ' Ἑσπερίδ[ων] εἰς Αὐτόμαλα καὶ τὸ τῆς Κυρηναίας μεθόριον πρὸς τὴν ἄλλην γῆν ταύτῃ Λιβύην· ἄλλοι δὲ τὸν περίπλουν ͵δων σταδίων εἶπον, τὸ δὲ βάθος ⟦͵α φ' ὅ⟧ ͵αφ', ὅσον καὶ τὸ πλάτος τοῦ στόματος. τὸ δὲ Σικελικὸν πέλαγος πρὸς τῆς Σικελίας ἐστὶ καὶ τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τὸ πρὸς ἕω μέρος καὶ ἔτι τοῦ μεταξὺ πόρου τῆς τε Ῥηγίνης μέχρι Λοκρῶν καὶ τῆς Μεσσηνίας μέχρι Συρακουσῶν καὶ Παχύνου· αὔξεται δ' ἐπὶ μὲν τὸ πρὸς ἕω μέρος μέχρι τῶν ἄκρων τῆς Κρήτης καὶ τὴν Πελοπόννησον περικλύζει τὴν πλείστην καὶ πληροῖ τὸν Κορινθιακὸν καλούμενον κόλπον, πρὸς ἄρκτους δὲ ἐπί τε ἄκραν Ἰαπυγίαν καὶ τὸ στόμα τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ τῆς Ἠπείρου τὰ νότια μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου καὶ τῆς συνεχοῦς παραλίας τῆς ποιούσης τὸν Κορινθιακὸν κόλπον πρὸς τὴν Πελοπόννησον. ὁ δὲ Ἰόνιος κόλπος μέρος ἐστὶ τοῦ νῦν Ἀδρίου λεγομένου. τούτου δὲ τὴν μὲν ἐν δεξιᾷ πλευρὰν ἡ Ἰλλυρὶς ποιεῖ, τὴν δὲ εὐώνυμον ἡ Ἰταλία μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ τὴν Ἀκυληΐαν. ἔστι δὲ πρὸς ἄρκτον ἅμα καὶ πρὸς τὴν ἑσπέραν ἀνέχων στενὸς καὶ μακρός, μῆκος μὲν ὅσον ͵ς σταδίων, πλάτος δὲ τὸ μέγιστον σ' ἐπὶ τοῖς ͵αοις. νῆσοι δ' εἰσὶν ἐνταῦθα συχναὶ μόναι αἱ πρὸ τῆς Ἰλλυρίδος, αἵ τε Ἀψύρτιδες καὶ Κηρυκτικὴ καὶ Λιβυρνιδες, ἔτι δ' Ἴσσα καὶ Τραγούριον καὶ ἡ Μελιννα Κόρκυρά τε καὶ Φάρος· πρὸς τῆς Ἰταλίας δὲ αἱ Διομήδειοι. τοῦ Σικελικοῦ δὲ τὸ ἐπὶ Κρήτην ἀπὸ Παχύνου ͵δφ' σταδίων φασί, τοσοῦτον

123, 10–132, 11 — 203v

7 νῆσ[οι] μὲν : mg. μέγισται: s.l. 8 τὸ μέγεθος : μετὰ τὴν σικελίαν s.l. 14 ἐλάττων : ἐλλ- a.c. 16–9 verba ͵αω' — ὅ⟧ mg. 30 ἄρκτον — ἑσπέραν : τὴν ἑσπέραν πρὸς ἄρκτον ἅμα a.c. 33 Λιβυρνιδες : sic 34 Μελιννα : sic

δὲ καὶ τὸ ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς· τὸ δὲ ἀπὸ ἄκρας Ἰαπυγίας ἐπὶ τὸν μυχὸν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου τῶν ͵γων ἐστὶν ἔλαττον, τὸ δὲ ἀπὸ ἄκρας Ἰαπυγίας εἰς Λιβύην πλέον τῶν ͵δων. νῆσοι δ' ἐνταῦθα ἥ τε Κέρκυρα καὶ Σύβοτα πρὸς τῆς Ἠπειρώτιδος καὶ ἐφεξῆς πρὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου Κεφαλληνία καὶ Ἰθάκη καὶ Ζάκυνθος καὶ Ἐχινάδες. τῷ δὲ Σικελικῷ συνάπτει τὸ Κρητικὸν πέλαγος καὶ τὸ Σαρωνικὸν καὶ τὸ Μυρτῷον, ὃ μεταξὺ τῆς Κρήτης ἐστὶ καὶ τῆς Ἀργείας καὶ τῆς Ἀττικῆς, πλάτος ἔχον τὸ μέγιστον τὸ ἀπὸ Ἀττικῆς ὅσον ͵αων καὶ σ' σταδίων, μῆκος δ' ἔλαττον ἢ διπλάσιον· ἐν τούτῳ δὲ νῆσοι Κύθηρα, Καλαυρία καὶ αἱ περὶ Αἴγιναν καὶ Σαλαμῖνα καὶ τῶν Κυκλάδων τινές. τὼ δὲ συνεχὲς τὸ Αἰγαῖόν ἐστιν ἤδη σὺν τῷ Μέλανι κόλπῳ καὶ τῷ Ἑλλησποντίῳ καὶ τὸ Ἰκάριον καὶ Καρπάθιον μέχρι Ῥόδου καὶ Κρήτης καὶ Κύπρου. τῆς δ' Ἀσίας αἵ τε Κυκλάδες νῆσοι καὶ αἱ Σποράδες καὶ αἱ προκείμεναι τῆς Καρίας καὶ Ἰωνίας καὶ Αἰολίδος μέχρι Τρωάδος, λέγω δὲ Κῶ, Σάμον, Χίον, Λέσβον, Τένεδον· ὡς δ' αὕτως αἱ προκείμεναι τῆς Ἑλλάδος μέχρι Μακεδονίας καὶ τῆς ὁμόρου Θρᾴκης, Εὔβοια, Σκύρος, Πεπάρηθος, Λῆμνος, Θάσος, Ἴμβρος, Σαμοθρᾴκη καὶ ἄλλαι πλείους, περὶ ὧν ἐν τοῖς καθέκαστα δηλώσομεν. ἔστι δὲ τὸ μῆκος τῆς θαλάττης ταύτης περὶ ͵δους, τὸ δὲ πλάτος περὶ ͵β. περιέχεται δ' ὑπὸ τῶν λεχθέντων μερῶν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς ἀπὸ Σουνίου μέχρι Θερμαίου κόλπου πρὸς ἄρκτον ἐχούσης τὸν πλοῦν παραλίας καὶ τῶν Μακεδονικῶν κόλπων μέχρι τῆς Θρᾳκίας χερρονήσου. κατὰ δὲ ταύτην ἐστὶ τὸ Ἑπταστάδιον τὸ κατὰ Σειστὸν καὶ Ἄβυδον, διὸ τὸ Αἰγαῖον καὶ ὁ Ἑλλήσποντος ἐκδίδωσι πρὸς ἄρκτον εἰς ἄλλο πέλαγος, ὃ καλοῦσι Προποντίδα, κἀκεῖνο εἰς ἄλλο, τὸν Εὔξεινον προσαγορευόμενον πόντον. ἔστι δὲ διθάλαττος τρόπον τινὰ οὗτος· κατὰ μέσον γάρ πως ἄκραι δύο προκύπτουσιν, ἡ μὲν ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν βορείων μερῶν, ἡ δὲ ἐκ τῆς Ἀσίας ἐναντία ταύτῃ συναγούσῃ τὸν μεταξὺ πόρον καὶ ποιούσῃ δύο πελάγη μεγάλα· τὸ μὲν οὖν τῆς Εὐρώπης ἀκρωτήριον καλεῖται Κριοῦ μέτωπον, τὸ δὲ τῆς Ἀσίας Κάραμβις, διέχοντα ἀλλήλων περὶ δισχιλίους σταδίους καὶ φ'. τὸ μὲν οὖν πρὸς ἑσπέραν πέλαγος μῆκός ἐστιν ἀπὸ Βυζαντίου μέχρι ἐκβολῶν Βορυσθένους σταδίων ͵δ καὶ ω', πλάτος δὲ ͵βων· ἐν τούτῳ δ' ἡ Λευκὴ νῆσός ἐστι. τὸ δ' ἑῷόν ἐστι παράμηκες, εἰς στενὸν τελευτῶν μυχὸν τὸν κατὰ Διοσκουρίδα ἐπὶ ͵εους ἢ μικρῷ πλείους σταδίους, τὸ δὲ πλάτος περὶ ͵γους. ἡ δὲ περίμετρος τοῦ σύμπαντος πελάγους ἐστὶ δισμυρίων που καὶ ͵ε σταδίων. εἰκάζουσι δέ τινες τὸ σχῆμα τῆς περιμέτρου ταύτης ἐντεταμένῳ Σκυθικῷ τόξῳ, τὴν μὲν νεύραν ἐξομοιοῦντες τοῖς δεξιοῖς καλουμένοις μέρεσι τοῦ

4 πρὸ : πρὸς s.l.

Πόντου· ταῦτα δ' ἐστὶν ὁ παράπλους ὁ ἀπὸ τοῦ στόματος μέχρι τοῦ μυχοῦ
τοῦ κατὰ Διοσκουριάδα· πλὴν γὰρ τῆς Καράμβεως ἥ γε πᾶσα ἄλλη ἠιὼν
μικρὰς ἔχει ἐσοχάς τε καὶ ἐξοχάς, ὥστ' εὐθείᾳ ἐοικέναι· τὴν δὲ λοιπὴν τῷ
κέρατι τοῦ τόξου διττὴν ἔχοντι τὴν ἐπιστροφήν, τὴν μὲν ἄνω περιφερεστέ- 4
ραν, τὴν δὲ κάτω εὐθυτέραν· οὕτω δὲ κἀκείνην ἀπεργάζεσθαι δύο κόλπους,
ὧν ὁ ἑσπέριος πολὺ θατέρου περιφερέστερός ἐστιν. ὑπέρκειται δὲ τοῦ ἑωθι-
νοῦ κόλπου πρὸς ἄρκτον ἡ Μαιῶτις λίμνη, τὴν περίμετρον ἔχουσα ͵θ στα-
δίων ἢ καὶ μικρῷ πλειόνων· ἐκδίδωσι δ' αὕτη μὲν εἰς τὸν Πόντον κατὰ 8
τὸν Κιμμερικὸν καλούμενον Βόσπορον, οὗτος δὲ κατὰ τὸν Θρᾴκιον εἰς
τὴν Προποντίδα· τὸ γὰρ Βυζαντιατικὸν στόμα οὕτω καλοῦσι Θρᾴκιον
Βόσπορον, ὃ τετραστάδιόν ἐστιν. ἡ δὲ Προποντὶς ͵α καὶ φ´ λέγεται τὸ
μῆκος σταδίων τὸ ἀπὸ Τρῳάδος ἐπὶ Βυζά̣ν̣τ̣ι̣ο̣ν̣· π̣ά̣ρ̣ι̣σ̣ο̣ν̣ δέ πώς ἐστι καὶ τὸ 12
πλάτος· ἐνταῦθα δ' ἡ τῶν Κυζικηνῶν ἵδρυται νῆσος καὶ τὰ περὶ αὐτὴν
νησία. τοιαύτη μὲν ἡ πρὸς ἄρκτον τοῦ Αἰγαίου πελάγο̣υ̣ς̣ [ ] . οσ . [ ]
ἀνάχυσις. πάλιν δ' ἀπὸ τῆς Ῥοδίας ἡ τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος ποιοῦσα καὶ τὸ
Παμφύλιον καὶ τὸ Ἰσσικὸν ἐπὶ μὲν τὴν ἕω καὶ τῆς Κιλικίας κατὰ Ἰσσὸν 16
ἐκτείνεται καὶ μέχρι ͵εων σταδίων παρὰ Λυκίαν, Παμφυλίαν καὶ τὴν Κιλίκων
παραλίαν πᾶσαν. ἐντεῦθεν δὲ Συρία καὶ Φοινίκη καὶ Αἴγυπτος ἐγ̣κ̣υ̣κ̣λ..
πρὸς νότον τὴν θάλατταν καὶ πρὸς δύσιν ἕως Ἀλεξανδρείας. ἐν δὲ τῷ Ἰσ-
σικῷ κόλπῳ καὶ τῷ Παμφυλίῳ κεῖσθαι συμβαίνει τὴν Κύπρον συνάπτουσαν 20
τῷ Αἰγυπτίῳ πελάγει. ἔστι δ' ἀπὸ Ῥόδου δίαρμα εἰς Ἀλεξάνδρειαν βορείᾳ
͵δων που σταδίων, ὁ δὲ περίπλους διπλάσιο̣ς̣. ὁ δ' Ἐρατοσθένης ταύτην
μὲν τῶν ναυτικῶν εἶναί φησι τὴν ὑπόληψιν περὶ τοῦ διάρματος τοῦ πελά-
γους, τῶν μὲν οὕτω λεγόντων, τῶν δὲ καὶ ͵εους οὐκ ὀκνούντων εἰπεῖν, 24
αὐτὸς δὲ διὰ τῶν σκιοθηρικῶν γνωμόνων ἀνελεῖν ͵γους ψν´. τούτου δὴ τοῦ
πελάγους τὸ πρὸς τῇ Κιλικίᾳ καὶ Παμφυλίᾳ καὶ τοῦ Ποντικοῦ τὰ καλού-
μενα δεξιὰ μέρη καὶ ἡ Προποντὶς καὶ ἡ ἐφεξῆς παραλία μέχρι Παμφυλίας
π̣[ο]ιεῖ τινα χερρόνησον μεγάλην καὶ μέγαν ταύτης ἰσθμὸν τὸν ἀπὸ τῆς 28
πρὸς Ταρσῷ θαλάττης ἐπὶ πόλιν Ἀμισὸν καὶ τὸ τῶν Ἀμαζόνων πεδί[ον]
τὴν Θεμίσκυραν· ἡ γ̣ά̣ρ̣ ἐντὸς τῆς γραμμῆς ταύτης χώρα μέχρι Καρίας καὶ
Ἰωνίας καὶ τῶν ἐντὸς Ἅλυος ἐθνῶν περίκλυστος ἅπασά ἐστιν ὑπὸ τοῦ
Αἰγ[αί]ου [καὶ] τῶν ἑκατέρωθεν λεχθέντων τῆς θαλάττης μερῶν, καὶ δὴ καὶ 32
καλοῦμεν Ἀσίαν ταύτην ἰδίως ὁμωνύμως τῇ ὅλῃ. συλλήβδην δ' εἰ-
π[ ]θ' ἡμᾶς θαλάττης νοτιώτατον μέν ἐστι σημεῖον ὁ τῆς
μεγάλης Σύρτεως μυχὸς καὶ μετὰ τοῦτον ἡ κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρεια κ̣α̣ὶ̣
αἱ τ[οῦ Νε]ί̣λ̣ο̣υ̣ π̣ρ̣[ ], | βορειότατον δὲ τὸ τοῦ Βορυσθένους (εἴ γε καὶ 36 204r

2 Καράμβεως : -βιος s. l. 21 βορείᾳ : -ῳ s. l.

τὴν Μαιῶτιν προστιθείη τις – καὶ γάρ ἐστιν ὡς ἂν μέρος –, τὸ τοῦ Ταναΐ-
δος), δυσμικώτατον δὲ ὁ κατὰ τὰς Στήλας πορθμός, ἑωθινώτατον δὲ ὁ λεχ-
θεὶς μυχὸς κατὰ Διοσκουρίδα. Ἐρατοσθένης δ' οὐκ εὖ τὸν Ἰσσικὸν κόλπον
φησίν· ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μεσημβρινοῦ ἵδρυται ἐφ' οὗ Ἀμισὸς καὶ 4
Θεμίσκυρα (εἰ δὲ βούλει, πρόσλαβε καὶ τὴν Σιδὴν καὶ Φαρνακίαν), ἀπὸ δὲ
τούτων τῶν μερῶν πρὸς ἕω πλοῦς πλειόνων ἢ ͵γων που σταδίων εἰς Διοσ-
κουρίδα, ὡς ἔστι δῆλον ἐκ τῆς ἐν μέρει περιοδείας. ἡ μὲν δὴ καθ' ἡμᾶς
θάλαττα τοιαύτη τις. ὑπογραπτέον δὲ καὶ τὰς περιεχούσας αὐτὴν γᾶς ἀρχὴν 8
λαβοῦσιν ἀπὸ τῶν αὐτῶν μερῶν ἀφ' ὧνπερ καὶ τὴν θάλατταν ὑπεγράψαμεν.
εἰσπλέουσι τοίνυν τὸν κατὰ Στήλας πορθμὸν ἐν δεξιᾷ μὲν ἡ Λιβύη μέχρι τῆς
τοῦ Νείλου ῥύσεως, ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἀντίπορθμος ἡ Εὐρώπη μέχρι τοῦ
Ταναΐδος· τελευτῶσι δ' ἀμφότεραι περὶ τὴν Ἀσίαν. ἀρκ[τέο]ν δ' ἀπὸ τῆς 12
Εὐρώπης, ὅτι πολυσχήμων τε καὶ πρὸς ἀρετὴν ἀνδρῶν εὐφυεστάτη καὶ
πολυτειῶν καὶ ταῖς ἄλλαις πλεῖστον μεταδεδωκυῖα τῶν οἰκείων ἀγαθῶν,
ἐπεὶ σύμπασα οἰκήσιμός ἐστι πλὴν ὀλίγης τῆς διὰ ψύχος ἀοικήτου· αὕτη δ'
ὁμορεῖ τοῖς ἇμαξοίκοις τοῖς περὶ Τάναϊν καὶ Μαιῶτιν καὶ Βορυσθένη. τοῦ 16
δ' οἰκησίμου τὸ μὲν δυσχείμερον καὶ ὀρεινὸν μοχθηρῶς οἰκεῖται τῇ φύσει,
ἐπιμελητὰς δὲ λαβόντα ἀγαθοὺς καὶ τὰ φαύλως οἰκούμενα καὶ λῃστρικῶς
ἡμεροῦται, καθάπερ οἱ Ἕλληνες ὄρη καὶ πέτρας κατέχοντες ᾤκουν καλῶς
διὰ πρόνοιαν τὴν περὶ τὰ πολιτικὰ καὶ τὰς τέχνας καὶ τὴν ἄλλην σύνεσιν 20
τὴν περὶ βίον· Ῥωμαῖοί τε πολλὰ ἔθνη παραλαβόντες καὶ τὴν φύσιν ἀνή-
μερα διὰ τοὺς τόπους ἢ τραχεῖς ὄντας ἢ ἀλιμένους ἢ ψυχροὺς ἢ ἀπ' ἄλλης
αἰτίας δυσοικήτους τούς τε ἀνεπιπλέκτους ἀλλήλοις ἐπέπλεξαν καὶ τοὺς
ἀγριωτέρους πολιτικῶς ζῆν ἐδίδαξαν. ὅσον δ' ἐστὶν ἐν ὁμάλῳ καὶ εὐκράτῳ 24
τὴν φύσιν ἔχει σύνεργον πρὸς ταῦτα. ἐπειδὴ τὸ μὲν τῇ εὐδαίμονι χώρᾳ πᾶν
ἐστιν εἰρηνικόν, τὸ δ' ἐν τῇ λυπρᾷ μάχιμον καὶ ἀνδρικὸν καὶ δέχεταί τινας
παρ' ἀλλήλων εὐεργεσίας τὰ γένη ταῦτα· τὰ μὲν γὰρ ἐπικουρεῖ τοῖς ὅπλοις,
τὰ δὲ καρποῖς καὶ τέχναις καὶ ἠθοποιίαις· φανεραὶ δὲ καὶ αἱ ἐξ ἀλλήλων 28
ἑκάβαι μὴ ἐπικουρούντων. ἔχει δέ τι πλεονέκτημα ἡ βία τῶν τὰ ὅπλα
ἐχόντων πλὴν εἰ τῷ πλήθει κρατοῖτο. ὑπάρχει δή τι καὶ πρὸς τοῦτο εὐφυὲς
τῇ ἠπείρῳ ταύτῃ· ὅλη γὰρ διαπεποίκιλται πεδίοις τε καὶ ὄρεσι, ὥστε πανταχοῦ
χοῦ καὶ τὸ πολιτικὸν καὶ τὸ γεωγραφικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν καὶ τὸ μάχιμον 32
παρακεῖσθαι, πλέον δ' εἶναι θάτερον, τὸ τῆς εἰρήνης οἰκεῖον, ὥσθ' ὅλων
ἐπικρατεῖ τοῦτο προσλαμβανόντων καὶ τῶν ἡγεμόνων, Ἑλλήνων μὲν πρό-
τερον, Μακεδόνων δὲ καὶ Ῥωμαίων ὕστερον. διὰ τοῦτο δὲ καὶ πρὸς εἰρήνην
καὶ πρὸς πόλεμον αὐταρκεστάτη ἐστί · καὶ γὰρ τὸ μάχιμον πλῆθος ἄφθο- 36

15 ψύχος : sic 16 ἇμαξοίκοις : sic

νον ἔχει καὶ τὸ ἐργαζόμενον τὴν γῆν καὶ τὸ τὰς πόλεις συνέχον. διαφέρει δὲ καὶ ταύτῃ διότι τοὺς καρποὺς ἐκφέρει τοὺς ἀρίστους καὶ ἀναγκαίους τῷ βίῳ καὶ μέταλλα ὅσα χρήσιμα· θυώματα δὲ καὶ λίθους πολυτελεῖς ἔξωθεν μέτεισιν, ὧν τοῖς σπανίζουσιν οὐδὲν χείρων ὁ βίος ἢ τοῖς εὐπορουμένοις. ὡς δ' αὔτως βοσκημάτων μὲν πολλῶν ἀφθονίαν παρέχει, θηρίων δὲ σπάνιν. τοιαύτη μὲν ἡ ἤπειρος αὕτη καθόλου τὴν φύσιν ἐστί. κατὰ μέρος δ' ἐστὶ πρώτη πασῶν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἡ Ἰβηρία, βύρσῃ βοείᾳ παραπλησία, τῶν ὡς ἂν τραχηλιμαίων μερῶν ὑπερπιπτόντων εἰς τὴν συνεχῆ Κελτικήν· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ πρὸς ἕω καὶ τούτοις ἐναποτέμνεται τὸ πλευρὸν ὄρος ἡ καλουμένη Πυρήνη. αὕτη δ' ἐστὶ περίρρυτος τῇ θαλάττῃ, τὸ μὲν νότιον τῇ καθ' ἡμᾶς μέχρι Στηλῶν, τὰ δὲ λοιπὰ τῇ Ἀτλαντικῇ μέχρι τῶν βορείων ἄκρων τῆς Πυρήνης. μῆκος δὲ τῆς χώρας ταύτης περὶ ͵ς σταδίους τὸ μέγιστον, πλάτος δὲ ͵εους. μετὰ δὲ ταύτην ἡ Κελτικὴ πρὸς ἕω μέχρι ποταμοῦ Ῥήνου, τὸ μὲν βόρειον πλευρὸν τῷ Βρεττανικῷ κλυζομένη πορθμῷ παντί (ἀντιπαράκειται γὰρ αὐτῇ παράλληλος ἡ νῆσος αὕτη πᾶσα πάσῃ, μῆκος ὅσον ͵εους ἐπέχουσα), τὸ δ' ἑωθινὸν τῷ Ῥήνῳ περιγραφομένη παράλληλον ἔχοντι τὸ ῥεῦμα τῇ Πυρήνῃ, τὸ δὲ νότιον τὸ μὲν ταῖς Ἄλπεσι, τὸ ἀπὸ τοῦ Ῥήνου, τὸ δ' αὐτῇ τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ, καθ' ὃ χωρίον ὁ καλούμενος Γαλατικὸς κόλπος ἀναχεῖται καὶ ἐν αὐτῷ Μασσαλία καὶ Νάρβων ἵδρυνται, πόλεις ἐπιφανέσταται. ἀντίκειται δὲ τῷ κόλπῳ τούτῳ κατ' ἀποστροφὴν ἕτερος κόλπος ὁμώνυμος αὐτῷ καλούμενος Γαλατικός, βλέπων πρὸς τὰς ἄρκτους καὶ τὴν Βρεττανικήν. ἐνταῦθα δὲ καὶ στενώτατον λαμβάνει τὸ πλάτος ἡ Κελτική· συνάγεται γὰρ εἰς ἰσθμὸν ἐλαττόνων μὲν ἢ ͵γων σταδίων, πλειόνων δ' ἢ ͵βων. μεταξὺ δὲ ῥάχις ὀρεινὴ πρὸς ὀρθὰς τῇ Πυρήνῃ, τὸ καλούμενον Κέμμενον ὄρος· τελευτᾷ δὲ τοῦτο εἰς μεσαίτατα τὰ Κελτῶν πεδία. τῶν δὲ Ἄλπεων, ἅ ἐστιν ὄρη σφόδρα ὑψηλά, ποιούντων περιφερῆ γραμμὴν τὸ μὲν κυρτὸν ἔστραπται πρὸς τὰ λεχθέντα τῶν Κελτῶν πεδία καὶ τὸ Κέμμενον ὄρος, τὸ δὲ κοῖλον πρὸς τὴν Λιγυστικὴν καὶ τὴν Ἰταλίαν. ἔθνη δὲ κατέχει πολλὰ τὸ ὄρος τοῦτο Κελτικὰ πλὴν τῶν Λιγύων· οὗτοι δ' ἑτεροεθνεῖς μέν εἰσι, παραπλήσιοι δὲ τοῖς βίοις, νέμονται δὲ μέρος τῶν Ἄλπεων τὸ συνάπτον τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσι. ταῦτα δ' ἐστὶν ὀρεινὴ ῥάχις διὰ τοῦ μήκους ὅλου τῆς Ἰταλίας διαπεφυκυῖα ἀπὸ τῶν ἄρκτων ἐπὶ μεσημβρίαν, τελευτῶσα δ' ἐπὶ τὸν Σικελικὸν πορθμόν. τῆς δ' Ἰταλίας ἐστὶ τὰ μὲν πρῶτα μέρη τὰ ὑποπίπτοντα ταῖς Ἄλπεσι πεδία μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου καὶ τῶν πλησίον τόπων, τὰ δ' ἑξῆς ἄκρα στενὴ καὶ μακρὰ χερρονησίζουσα [ ] ἧς, ὡς εἶπον, ἐπὶ μῆκος τέταται τὸ Ἀπέννινον ὄρος ὅσων ͵ζ, πλάτος δ' ἀνώμα-

29 πολλὰ : s. l.

λον. ποιεῖ δὲ τὴν Ἰταλίαν χερρόνησον τό τε Τυρρηνικὸν πέλαγος [ ]μενον ἀπὸ τοῦ Λιγυστικοῦ καὶ τὸ Αὐσόνιον καὶ ὁ Ἀδρίας. μετὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Κελτικὴν τὰ πρὸς ἕω λοιπά ἐστι τῆς Εὐρώπης, ἃ δίχα [ ]ται τ. [ ]τρῳ ποταμῷ. φέρεται δ' οὗτος ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἐπὶ τὴν ἕω καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον ἐν ἀριστερᾷ λιπὼν τήν τε Γερμανίαν .... [ ]ξαμ.... ἀπὸ τοῦ Ῥήνου καὶ τὸ Γετικὸν πᾶν καὶ τὸ τῶν Τυρεπετῶν καὶ Βασταρνῶν καὶ Σαυροματῶν μέχρι Τανάϊδος ποταμοῦ καὶ τῆς Μαιώ[ ]μνης, ἐν δεξιᾷ δὲ τήν τε Θρᾴκην ἅπασαν καὶ τὴν Ἰλλυρίδα, λοιπὴν δὲ καὶ τελευταίαν τὴν Ἑλλάδα. πρόκεινται δὲ νῆσοι τῆς Εὐρώπης [ ]ῳ μὲν Στηλῶν Γάδειρά τε καὶ Καττιτερίδες καὶ Βρεττανικ('), ἐντὸς δὲ Στηλῶν αἵ τε Γυμνήσιαι καὶ ἄλλα νησίδια Φοινίκων καὶ τὰ τῶν Μασσα-........ Λιγύων καὶ πρὸ τῆς Ἰταλίας μέχρι τῶν Αἰόλου νήσων καὶ τῆς Σικελίας ὅσαι τε περὶ τὴν Ἠπειρῶτιν καὶ Ἑλλάδα μέχρι Μακεδονίας καὶ τῆς Θρᾳκίας .... ἀπὸ δὲ τ.......δος καὶ Μαιώτιδός ἐστι τὰ ἐντὸς τοῦ Ταύρου συνεχῆ, τούτοις δ' ἑξῆς τὰ ἐκτός· διαιρουμένης γὰρ αὐτῆς ὑπὸ ὄρους .... τείνο.... ἀπὸ τῶν ἄκρων τῆς Παμφυλίας ἐπὶ τὴν ἑῴαν θάλασσαν κατ' Ἰνδοὺς καὶ τοὺς ταύτῃ Σκύθας τὸ μὲν πρὸς τὰς ἄρκτους .... πει........ καλοῦσιν οἱ Ἕλληνες ἐντὸς τοῦ Ταύρου, τὸ δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἐκτός. τὰ δὴ συνεχῆ τῇ Μαιώτιδι καὶ τῷ Τανάϊδι .... δὲ τὰ πρῶτα μέρη τὰ μεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάττης ἐστὶ καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, τῇ μὲν ἐπὶ τὸν Τάναϊν | καὶ τὸν Ὠκεανὸν τελευτῶντα τόν τε ἔξω καὶ τὸν τῆς Ὑρκανίας θαλάττης, τῇ δ' ἐπὶ τὸν ἰσθμόν, καθὸ ἐγγυτάτω ἐστὶν ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Πόντου ἐπὶ τὴν Κασπίαν. ἔπειτα τὰ ἐντὸς τοῦ Ταύρου τὰ ὑπὲρ τῆς Ὑρκανίας μέχρι τῆς κατὰ Ἰνδοὺς καὶ Σκύθας θάλατταν καὶ τὸ Ἰμαῖον ὄρος. ταῦτα δ' ἔχουσι τὰ μὲν οἱ Μαιῶται καὶ Σαυρομάται καὶ οἱ μεταξὺ τῆς Ὑρκανίας καὶ τοῦ Πόντου μέχρι τοῦ Καυκάσου καὶ Ἰβήρων καὶ Ἀλβανῶν, Σαυρομάται καὶ Σκύθαι καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Ζυγοὶ καὶ Ἡνίοχοι· τὰ δ' ὑπὲρ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης Σκύθαι καὶ Ὑρκανοὶ καὶ Παρθυαῖοι καὶ Βάκτριοι καὶ Σογδιανοὶ καὶ τἆλλα τὰ ὑπερκείμενα μέρη τῶν Ἰνδῶν πρὸς ἄρκτον. πρὸς νότον δὲ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης ἐκ μέρους καὶ τοῦ ἰσθμοῦ παντὸς μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ Πόντου τῆς τε Ἀρμενίας ἡ πλείστη κεῖται καὶ Κολχὶς καὶ Καππαδοκία σύμπασα μέχρι τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τῶν Τιβαρανικῶν ἐθνῶν, ἔτι δὲ ἡ ἐντὸς Ἅλυος χώρα λεγομένη περιέχουσα πρὸς μὲν τῷ Πόντῳ καὶ τῇ Προποντίδι Παφλαγόνας τε καὶ Βιθυνοὺς καὶ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ λεγομένην Φρυγίαν, ἧς ἐστι καὶ ἡ Τρῳάς, πρὸς δὲ τῷ Αἰγαίῳ καὶ τῇ ἐφεξῆς θαλάττῃ τήν τε Αἰο-

204v

5 τε : γε a. c., ut vid. 33 Τιβαρανικῶν : Τιβαρη- s. l.

λίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν καὶ Καρίαν καὶ Λυκίαν, ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τήν τε Φρυγίαν, ἧς ἐστι μέρος ἥ τε τῶν Γαλλογραικῶν λεγομένη παραλία καὶ ἡ Ἐπίκτητος, καὶ Λυκάονες καὶ Λυδοί. ἐφεξῆς δὲ τῆς ἐντὸς τοῦ Ταύρου οἵ τε τὰ ὄρη κατέχοντες Παροπαμισάδαι καὶ τὰ Παρθυαίων τε καὶ Μήδων καὶ Ἀρμενίων καὶ τὰ Κιλίκων ἔθνη καὶ Λυκάονες καὶ Πισίδαι. μετὰ δὲ τοὺς ὀρείους ἐστὶ τὰ ἐκτὸς τοῦ Ταύρου. πρώτη δ' ἐστὶ τούτων ἡ Ἰνδική, ἔθνος μέγιστον τῶν πάντων καὶ εὐδαιμονέστατον, τελευτῶν πρός τε τὴν ἑῴαν θάλατταν καὶ τὴν νοτίαν τῆς Ἀτλαντικῆς. ἐν δὲ τῇ νοτιωτάτῃ θαλάττῃ πρόκειται τῆς Ἰνδικῆς νῆσος οὐκ ἐλάττων τῆς Βρεττανικῆς ἡ Ταπροβάνη. μετὰ δὲ τὴν Ἰνδικὴν ἐπὶ τὰ ἑσπέρια νεύουσι, ἐν δεξιᾷ δ' ἔχουσι τὰ ὄρη χώρα ἐστὶ συχνὴ φαύλως οἰκουμένη διὰ λυπρότητα ὑπ' ἀνθρώπων τελέως βαρβάρων, ἀλλ' ὁμοεθνῶν· καλοῦσι δ' Ἀριανούς, ἀπὸ τῶν ὀρῶν διατείνοντας μέχρι Γεδρωσίας καὶ Καρμανίας. ἑξῆς δέ εἰσι πρὸς μὲν τῇ θαλάττῃ Πέρσαι καὶ Σούσιοι καὶ Βαβυλώνιοι, καθήκοντες ἐπὶ τὴν κατὰ Πέρσας θάλατταν, καὶ τὰ περιοικοῦντα τούτους ἔθνη μικρά, πρὸς δὲ τοῖς ὄρεσι ἢ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὄρεσι Παρθυαῖοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἀρμένιοι καὶ τὰ τούτοις πρόσχωρα ἔθνη καὶ ἡ Μεσοποταμία. μετὰ δὲ τὴν Μεσοποταμίαν τὰ ἐντὸς Εὐφράτου· ταῦτα δ' ἐστὶν ἥ τε Εὐδαίμων Ἀραβία πᾶσα, ἀφοριζομένη τῷ τε Ἀραβίῳ κόλπῳ παντὶ καὶ τῷ Περσικῷ, καὶ ὅσην οἱ Σκηνῖται καὶ οἱ Φύλαρχοι κατέχουσι οἱ ἐπὶ τὸν Εὐφράτην καθήκοντες καὶ τὴν Συρίαν, εἶθ' οἱ πέραν τοῦ Ἀραβίου κόλπου μέχρι Νείλου Αἰθίοπές τε καὶ Ἄραβες καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς Αἰγύπτιοι καὶ Σύροι καὶ Κίλικες, οἵ τε ἄλλοι καὶ οἱ Τραχειῶται λεγόμενοι, τελευταῖοι δὲ Πάμφυλοι. μετὰ δὲ τὴν Ἀσίαν ἐστὶν ἡ Λιβύη, συνεχὴς οὖσα τῇ τε Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Αἰθιοπίᾳ, τὴν μὲν καθ' ἡμᾶς ᾐόνα ἐπ' εὐθείας ἔχουσα σχεδόν τι μέχρι Στηλῶν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἀρξαμένην πλὴν τῶν Σύρτεων καὶ εἴ πού τις ἄλλη κόλπων ἐπιστροφὴ μετρία καὶ τῶν ταύτην ποιούντων ἀκρωτηρίων ἐξοχή, τὴν δὲ παρωκεανῖτιν ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας μέχρι τινὸς ὡς ἂν παράλληλον οὖσαν τῇ προτέρᾳ, μετὰ δὲ ταῦτα συναγομένην ἀπὸ τῶν νοτίων μερῶν εἰς ὀξεῖαν ἄκραν μικρὸν ἔξω Στηλῶν προπεπτωκυῖαν καὶ ποιοῦσαν τραπέζιόν πως τὸ σχῆμα . ἔστι δ', ὥσπερ οἵ τε ἄλλοι δηλοῦσι καὶ δὴ καὶ Γναῖος Πείσων ἡγεμὼν γενόμενος τῆς χώρας διηγεῖτο ἡμῖν, ἐοικυῖαν παρδαλῇ· κατάστικτος γάρ ἐστιν οἰκήσεσι περιεχομέναις ἀνύδρῳ καὶ ἐρήμῳ γῇ καλοῦσί τε τὰς τοιαύτας οἰκήσεις αὐάσεις οἱ Αἰγύπτιοι. τοιαύτη δὲ οὖσα ἔχει τινὰς ἄλλας διαφορὰς τριχῇ διαιρουμένας· τῆς μὲν γὰρ καθ' ἡμᾶς παραλίας εὐδαίμων ἐστὶν ἡ πλείστη σφόδρα, καὶ μάλιστα ἡ Κυρηναία καὶ ἡ περὶ Καρχηδόνα Μαυρουσίων καὶ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν· οἰκεῖται δὲ

2 παραλία :]λατία mg.

μετρίως καὶ ἡ παρωκεανῖτις, ἡ δὲ μέση φαύλως ἡ τὸ σίλφιον φέρουσα, ἔρημος ἡ πλείστη καὶ τραχεῖα καὶ ἀμμώδης. τὸ δ' α... πέπονθε καὶ ἡ ἐπ' εὐθείας ταύτῃ διά τε τῆς Αἰθιοπίας διήκουσα τῆς τε Τρωγλοδυτικῆς καὶ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Γεδρωσίας τῆς τῶν Ἰχθυοφάγων. νέμεται δ' ἔθνη τὴν Λιβύην τὰ πλεῖστα ἄγνωστα· οὐ πολλὴν γὰρ ἐφοδεύεσθαι συμβαίνει στρατοπέδοις οὐδ' ἀλλοφύλοις ἀνδράσι, οἱ δ' ἐπιχώριοι καὶ ὀλίγοι παρ' ἡμᾶς ἀφικνοῦνται πόρρωθεν καὶ οὐ πιστὰ οὐδὲ πάντα λέγουσιν· ὅμως δ' οὖν τὰ λεγόμενα τοιαῦτά ἐστι. τοὺς μὲν μεσημβρινωτάτους Αἰθίοπας προσαγορεύουσι, τοὺς δ' ὑπὸ τούτοις τοὺς πλείστους Γαράμαντας καὶ Ἀρουσίους καὶ Νίγρητας, τοὺς δ' ἔτι ὑπὸ τούτοις ...τούλους, τοὺς δὲ τῆς θαλάττης ἐγγὺς ἢ καὶ ἁπτομένους αὐτῆς πρὸς Αἰγύπτῳ μὲν Μαρμαρίδας μέχρι τῆς Κυρηναίας, ὑπὲρ δὲ ταύτης καὶ τῶν Σύρτεων Ψύλλους καὶ Νασαμῶνας καὶ τῶν Γαιτούλων τινάς, εἶτ' Ἀσβύστας καὶ Βυζακίους μέχρι τῆς Καρχηδονίας. πολλὴ δ' ἐστὶν ἡ Καρχηδονία, συνάπτουσι δ' οἱ Νομάδες αὐτ . · τούτων δὲ τοὺς γνωριμωτάτους τοὺς μὲν Μασυλεῖς, τοὺς δὲ Μασαισυλίους προσαγορεύουσιν· ὕστατοι δ' εἰσὶ Μαυρούσιοι. πᾶσα δ' ἡ ἀπὸ Καρχ...... μέχρι Στηλῶν ἐστιν εὐδαίμων, θηριοτρόφος δέ, ὥσπερ καὶ ἡ μεσογαῖα. οὐκ ἀπεικὸς δὲ καὶ Νομάδας λεχθῆναί τινας αὐτῶν οὐ δυναμένους γεωργῆσαι δ̣ι̣ὰ̣ [ ] τῶν θηρίων τὸ παλαιόν· οἱ δὲ νῦν ἅμα τῇ ἐμπειρίᾳ τῆς θήρας διαφέροντες καὶ τῶν Ῥωμαίων προσλαμβανόντων πρὸς τοῦτο δ̣ι̣ὰ̣ τὴν σ̣π̣[ουδὴν] τὴν περὶ τῆς θηριομαχίας ἀμφοτέρων περιγίνονται, καὶ τῶν θηρίων καὶ τῆς γεωργίας. τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν η .... λοι .... κλιμάτων, ὃ καὶ αὐτὸ ἔχει καθολικὴν ὑποτύπωσιν, ὁρμηθεῖσιν ἐκ τῶν γραμμῶν ἐκείνων ἃ στοιχεῖα ἐκα .... μεν .... τὸ μῆκος ἀφοριζούσης τὸ μέγιστον καὶ τῆς τὸ πλάτος, μάλιστα δὲ τῆς τὸ πλάτος. τοῖς μὲν οὖν ἄστρον . μ .... ποιητέον, καθάπερ Ἵππαρχος ἐποίησεν· ἀνέγραψε γάρ, ὡς αὐτός φησι, τὰς γιγνομέ̣ν̣ας ἐν τοῖς ο .... διαφορὰς καθ' ἕκαστον τῆς γῆς τόπον τῶν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς τεταρτημορίων τεταγμένων, λέγω δὲ τῶν ἀπὸ τοῦ ἰσημερι ... μέχρι .... πόλου. τοῖς δὲ γεωγραφοῦσι οὔτε τῶν ἔξω τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης φροντιστέον οὔτ' ἐν αὐτο̣ῖ̣ς̣ τ̣ῆ̣ς̣ ο̣ἰ̣κ̣ο̣υ̣ .... τὰς τοιαύτας καὶ τοσαύτας διαφορὰς παραδεκτέον τῷ πολιτικῷ· περισκελεῖς γάρ εἰσι· ἀλλ' ἀρ̣κ̣εῖ .... καὶ ἁπλουστέρας ἐκθέσθαι τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθεισῶν ὑποθεμένοις ὥσπερ ἐκεῖνος εἶναι τὸ μέγε̣θ̣ος τῆς .... καὶ ͵βων, ὡς καὶ Ἐρατοσθένης ἀποδίδωσιν· οὐ μεγάλη γὰρ παρὰ τοῦτ' ἔσται διαφορὰ πρὸς τὰ .... μετα .... διαστήμασι. εἰ δή τις εἰς τξʹ τμήματα τέμοι τὸν μέγιστον τῆς γῆς κυ̣ ... .

periit folium (cf. Diller 1975, 61)

137, 9–14 ὅτι βύρσῃ τεταμένῃ ἔοικεν ἡ Ἰβηρία κ[ ] μῆκος μὲν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας 145ᵛ
[ ] ἕω τὰ πρόσθια ἐχούσῃ μέρη πρὸς τῇ []ῶ, κατὰ πλάτος δ' ἀπὸ τῶν
ἄρκτων πρὸς νότον. ἔχει δὲ σταδίων ͵ϛων ὁμοῦ τὸ μῆκος, πλάτος δὲ ͵εων
τὸ μέγιστον, ἔστι δ' ὅπου πολὺ ἔλαττον τῶν ͵γων, καὶ μάλιστα πρὸς τῇ 4
Πυρήνῃ τῇ ποιούσῃ τὴν ἑῴαν πλευράν· ὄρος γὰρ διηνεκὲς ἀπὸ νότου πρὸς
137, 6 βορᾶν τεταμένον ὁρίζει τὴν Κελτικὴν ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας. εὐδαιμονεῖ δὲ κατὰ
137, 19 τὸ νότιον, καὶ διαφερόντως κατὰ τὸ ἔξω Στηλῶν: ὅτι οἱ Κελτικοὶ κόλποι
140, 21 sq. καὶ Γαλατικοὶ καλοῦνται: ὅτι ἀναχύσεις λέγονται αἱ πλημμυρούμεναι τῇ 8
144, 20–4 θαλάττῃ κοιλάδες: ἄφθονος δὲ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν καὶ ἡ τῶν λεπτῶν ὑφασ-
μάτων ἐργασία καὶ βοσκημάτων ἀφθονία παντοίων καὶ κυνηγεσιῶν. τῶν δ'
ὀλεθρίων θηρίων σπάνις πλὴν τῶν γεωρύχων λαγιδέων, οὓς ἔνιοι καὶ λεβη-
146, 6–10 ρίδας προσαγορεύουσι: ὅτι ἀργύρια καὶ χρυσία καὶ αἱ τοῦ ἀργύρου καὶ χρυ- 12
148, 16–26. 13 σοῦ μεταλλεῖαι: ὅτι ἐοίκασιν οἱ παλαιοὶ καλεῖν Ταρτησσὸν τὸν Βαῖτιν
ποταμόν, ὃς καὶ Ἀργυροῦς λέγεται διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἀργύρια, τὰ δὲ Γάδειρα
καὶ τὰς πρὸς αὐτὴν νήσους Ἐρύθειαν. δυεῖν γὰρ οὐσῶν ἐκβολῶν τοῦ ποτα-
μοῦ πόλιν ἐν τῷ μεταξὺ χώρῳ κατοικεῖσθαι πρότερόν φασιν, ἣν καλεῖσθαι 16
Ταρτησσὸν ὁμωνύμως τῷ ποταμῷ ⟦καλεῖται δὲ Ἰβηρία ἀπὸ Ἴβηρος ποτα-
157, 16–20 μοῦ⟧: ὅτι οἱ ὑπὲρ τῆς Μαυρουσίας οἰκοῦντες πρὸς τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοπες
Λωτοφάγοι καλοῦνται σιτούμενοι λωτόν, πόαν τινὰ καὶ ῥίζαν, οὐ δεόμενοι
δὲ ποτοῦ οὐδὲ ἔχοντες διὰ τὴν ἀνυδρίαν, διατείνοντες καὶ μέχρι τῶν ὑπὲρ 20
Κυρήνης τόπων. ἄλλοι τε πάλιν καλοῦνται Λωτοφάγοι τὴν ἑτέραν οἰκοῦν-
166, 11–20 τες τῶν πρὸ τῆς μικρᾶς Σύρτεως νῆσον, τὴν Μήνιγγα: καὶ ὅτι Ἰβηρίαν ὑπὸ
μὲν τῶν προτέρων καλεῖσθαι πᾶσαν τὴν ἔξω τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τοῦ ἰσθμοῦ
τοῦ ὑπὸ τῶν Γαλατικῶν κόλπων σφιγγομένου· οἱ δὲ νῦν ὅριον αὐτῆς τίθεν- 24
ται τὴν Πυρήνην συνωνύμως τε τὴν αὐτὴν Ἰβηρίαν λέγουσι καὶ ⟦τὴν⟧ Ἱσπα-
νίαν μόνην ἐκάλουν τὴν ἐντὸς τοῦ Ἴβηρος, οἱ δ' ἔτι πρότερον αὐτοὺς τού-
τους Ἴγλητας, οὐ πολλὴν χώραν νεμομένους. Ῥωμαῖοι δὲ τὴν σύμπασαν
καλέσαντες ὁμωνύμως Ἰβηρίαν τε καὶ Ἱσπανίαν τὸ μὲν αὐτῆς μέρος εἶπον 28
τὴν ἐκτός, τὸ δ' ἕτερον τὴν ἐντός· ἄλλοτε δ' ἄλλως διαιροῦσι πρὸς τοὺς
167, 15–22 καιροὺς πολιτευόμενοι: ὅτι πρόκεινται τῆς Ἰβηρίας νῆσοι δ´ες, δύο μὲν αἱ
Πιτυοῦσαι, τοσαῦται δ' αἱ Γυμνησίαι, ἃς καλοῦσι καὶ Βαλιαρίδας. εἰσὶ δὲ
πελάγιαι μᾶλλον αἱ Πιτυοῦσσαι καὶ πρὸς ἑσπέραν κεκλιμέναι τῶν Γυμνη- 32
σίων. καλεῖται δ' αὐτῶν ἡ μὲν Βοῦσος, παρώμαλος τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος·
167, 30 sq. ἡ δὲ Ὀφιοῦσσα ἔρημος. αἱ δὲ Γυμνησίαι εὐδαίμονες καὶ εὐλίμενοι,

6 βορᾶν : -ὰν a. c. 8 πλημμυρούμεναι : μ secundum s. l. 9 verba κατὰ τὴν Ἰβη-ρίαν s. l. 13 Ταρτησσὸν : σ secundum s. l. 22 καὶ : s. l. 32 sq. τῶν Γυμνη-σίων : mg.

, 28–169, 2 χοιραδώδεις δὲ κατὰ τὰ στόματα: ὅτι ἔξω Στηλῶν τὰ Γάδειρα (οἱ δὲ πορρώ-
τερον μᾶλλον τῶν Γαδείρων τὰς Στήλας ἱδρύσθαι φασί), νῆσος οὐ πολλῷ
μείζων τῶν ρ´ σταδίων τὸ μῆκος, πλάτος δ' ἔσθ' ὅπου καὶ σταδιαῖον. λέγε-
ται δ' ἐπὶ πλήθει μηδεμιᾶς ἀπολείπεσθαι τῶν ἔξω Ῥώμης πόλεων, ὥστε καὶ 4
, 21–7 ἐν μιᾷ τῶν τιμήσεων πεντακοσίους ἄνδρας τιμηθέντας ἱππικοὺς Γαδειρη-
νούς: ⟦ὅτι τὰ Γάδ⟧ ὅτι Ἐρύθειαν τὰ Γάδειρα ἔοικε λέγειν ὁ Φερεκύδης, ἐν ᾗ
τὰ περὶ Γηρυόνην μυθεύουσι. ἄλλοι δὲ τὴν παραβεβλημένην ταύτῃ τῇ πόλει
νῆσον πορθμῷ σταδιαίῳ διειργομένην, τὸ εὔβοτον ὁρῶντες, ὅτι τῶν νεμο- 8
μένων αὐτόθι προβάτων τὸ γάλα ὀρρὸν οὐ ποιεῖ τυροποιοῦσί τε πολλῷ
ὕδατι μίξαντες διὰ τὴν | πιότητα ἐν λ´ τε ἡμέραις πνίγεται τὸ ζῷον εἰ μή 146ʳ
[τις] ἀποσχάζοι τι τοῦ αἵματος· ξηρὰ δέ ἐστιν ἣν νέμ[ ]ται βοτάνην, ἀλλὰ
, 22–174, 10 πιαίνει σ[φό]δρα: λέγει τὴν τοῦ Ὠκεανοῦ κίνησιν ὑπέχειν ἀστροειδῆ 12
περίοδον, τὴν μὲν ἡμερησίαν ἀποδιδοῦσαν, τὴν δὲ μηνιαίαν, τὴν δ' ἐνιαυ-
σιαίαν συμπαθῶς τῇ σελήνῃ· ὅταν γὰρ αὕτη ζῳδίου μέγεθος ὑπερέχῃ τοῦ
ὁρίζοντος, ἄρχεσθαι δεῖν τὴν θάλασσαν καὶ ἐπιβαίνειν τῆς γῆς αἰσθητῶς
μέχρι μεσουρανήσεως, ἐκκλίναντος δὲ τοῦ ἄστρου πάλιν ἀναχωρεῖν ⟦καὶ 16
ἑξῆς⟧ τὸ πέλαγος κατ' ὀλίγον ἕως ἂν ζῴδιον ὑπερέχ( ) τῆς δύσεως ἡ
σελήνη· εἶτα μένειν τοσοῦτον ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει χρόνον ὅσον ἡ
σελήνη συνάπτει πρὸς αὐτὴν τὴν δύσιν καὶ ἔτι μᾶλλον τοσοῦτον ὅσον κινη-
θεῖσα ὑπὸ γῆς ζῴδιον ἀπόσχοι ἂν τοῦ ὁρίζοντος· εἶτ' ἐπιβαίνειν πάλιν ἕως 20
τοῦ ὑπὸ γῆν μεσουρανήματος, εἶτ' ἀναχωρεῖν. τὴν δὲ μηνιαίαν ὅτι μέγισται
μὲν αἱ παλίρροιαι γίνονται περὶ τὰς συνόδους, εἶτα μειοῦνται μέχρι διχοτό-
μου· εἶτα δ' αὔξονται μέχρι πανσελήνου καὶ μειοῦνται πάλιν ἕως διχοτόμου
φθινάδος· εἶθ' ἕως τῶν συνόδων αἱ αὐξήσεις· πλεονάζειν δὲ καὶ χρόνῳ καὶ 24
τάχει τὰς αὐξήσεις. τὰς δ' ἐνιαυσιαίας ὅτι κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς μάλιστα
αὔξοιντο καὶ αἱ ἀναχωρήσεις καὶ αἱ ἐπιβάσεις. καὶ τοῦτο μὲν τῶν ἐπιχωρίων
ἔστιν ἀκούειν· εἰκάζουσι δ' ἕτεροι ἀπὸ τροπῶν μειοῦσθαι μὲν ἕως ἰσημε-
ρίας, αὔξεσθαι δὲ ἕως χειμερινῶν τροπῶν, εἶτα μειοῦσθαι μέχρ( ) ἐαρινῆς 28
, 25–31 ἰσημερίας, εἶτ' αὔξεσθαι μέχρι θερινῶν τροπῶν: αἱ δὲ Καττιτερίδες ι´ μέν
εἰσι, κεῖνται δ' ἐγγὺς ἀλλήλων πρὸς ἄρκτον ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀρτάβρων λιμένος
πελάγιαι. μέταλλα δὲ ἔχουσι καττιτέρου καὶ μολίβδου, κέραμον δὲ καὶ
χαλκώματα καὶ ἅλας ἀντὶ τούτων οἱ ἐπιχώριοι καὶ δερμάτων διαλλάττονται. 32
, 9 sq. περὶ μὲν οὖν Ἰβηρίας καὶ τῶν προκειμένων νήσων ταῦτα: ἑξῆς δ' ἐστὶν
, 20–177, 6 ὑπὲρ τῶν Ἄλπεων Κελτική, ἣν ἀπὸ μὲν δύσεως ὁρίζει τὰ Πυρηναῖα ὄρη,

1 sq. οἱ δὲ — φασί : mg. 2 ἱδρύσθαι : sic 4 post μηδεμιᾶς rasura 2 litt. (ἄν, ut vid.) 5 ἐν — τιμήσεων : mg. 10 μίξαντες : μείξ- a. c. vel p. c. 18 τοσοῦτον : mg. 23 εἶτα : πάλιν mg.

ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν ὁ Ῥῆνος παράλληλος ὢν τῇ Πυρήνῃ· τὰ δ' ἀπὸ τῶν
ἄρκτων καὶ τῆς μεσημβρίας τὰ μὲν ὁ Ὠκεανὸς περιείληφεν ἀρξάμενος ἀπὸ
τῶν βορείων ἄκρων τῆς Πυρήνης μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥήνου, τὰ δ' ἐξε-
ναντίας ἡ κατὰ Μασσαλίαν καὶ Νάρβωνα θάλασσα καὶ αἱ Ἄλπεις ἀπὸ τῆς 4
177, 32 sq. Λιγυστικῆς ἀρξάμεναι μέχρι τῶν πηγῶν τοῦ Ῥήνου: ὅτι ὁ Ῥοδανὸς ποταμὸς
178, 18–21 τῆς Κελτικῆς ἐστι: καὶ ἡ Μασσαλία ὡσαύτως πρὸς νότον παράλιος ἐγγὺς
Σαλλύων καὶ Λιγύων ἐπὶ τὰ πρὸς Ἰταλίαν μέρη καὶ τὸν Οὔαρον ποταμόν:
179, 10 sq. κτίσμα δ' ἐστὶ Φωκέων τῆς Ἰωνίας ἡ Μασσαλία περιφανές. ἐντεῦθεν ἡ 8
178, 24–6 παραλία παρατείνει μέχρι τοῦ ἱεροῦ τῆς Πυρηναίας Ἀφροδίτης· τοῦτο δ'
181, 11 sq. ἐστὶν ὅριον ταύτης τῆς ὑπαρχίας καὶ τῆς Ἰβηρικῆς: ὅτι μεγίστη προῖξ τοῖς
Μασσαλιώταις ρ' χρυσοῖ καὶ εἰς ἐσθῆτα πέντε καὶ πέντε εἰς χρυσοῦν
181, 18–182, 7 κόσμον: μικρὸν δ' ἀπὸ τῆς Μασσαλίας προελθοῦσα ἡ τῶν Σαλύων ὀρεινὴ 12
ἐπὶ ἄκραν εὐμεγέθη πλησίον λατομιῶν τινῶν· ἐντεῦθεν ἄρχεσθαι κολποῦσ-
θαι καὶ ποιεῖν τὸν Γαλατικὸν κόλπον· καλοῦσι δ' αὐτὸν καὶ Μασσαλιωτι-
κόν. ἔστι δ' ὁ κόλπος διπλοῦς· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ περιγραφῇ δύο κόλπους ἀφο-
ρίζον ἔκκειται τὸ Σίγιον ὄρος. τῶν δὲ κόλπων ὁ μὲν μείζων ἰδίως καλεῖται 16
Γαλατικός· εἰς ὃν ἐξερεύγεται τὸ τοῦ Ῥοδανοῦ στόμα· ὁ δ' ἐλάττων ὁ κατὰ
Νάρβωνα ἐστὶ μέχρι Πυρήνης. τῆς δὲ Νάρβωνος ἑκατέρωθεν ποταμοὶ ῥέου-
σι· ὅπου καὶ λίμνη καὶ χωρίον ὕφυδρον μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάσσης ἁλυ-
κίδων μεστὸν τὸ τοὺς ὀρυκτοὺς κεστρεῖς ἔχον· δύο γὰρ ἢ τρεῖς ὀρύξαντι 20
πόδας καὶ καθέντι τριόδοντα εἰς ὕδωρ ἰλυῶδες ἔστι περιπεῖραι τὸν ἰχθὺν τὸ
184, 5–7 μέγεθος ἀξιόλογον: ὑπέρκειται δὲ τῶν ἐκβολῶν Ῥοδανοῦ λιμνοθάλασσα,
καλοῦσι δὲ Στομαλίμνην· ὀστράκια δ' ἔχει πάμπολλα καὶ ἄλλως εὐοψεῖ·
184, 27–185, 3 ταύτην δ' ἔνιοι συγκατηρίθμησαν τοῖς στόμασι τοῦ Ῥοδανοῦ: ὅτι Νίκαια 24
πόλις Μασσαλιωτῶν· | ἡ δ' Ἀντίπολις τῶν Ἰταλιωτίδων ἐξετάζεται. 146v
π[ρ]όκεινται δὲ τῶν στενῶν τούτων ἀπὸ Μασσαλίας ἀρξαμένοις αἱ Στοιχά-
δες νῆσοι, γ' μὲν ἀξιόλογοι, δύ[ο] δὲ μικραί· γεωργοῦσι δ' αὐτὰς Μασσ[α]-
λιῶ[ται]· μετὰ δὲ τὰς Στοιχάδας Πλανασία καὶ Λήρων καὶ ἔτε[ρ(α)] ἄττα 28
185, 11–6 νησίδια. ἀπὸ Μασσαλίας δὲ ἀρξαμένοις καὶ προϊοῦσιν ἐπὶ τὴν μεταξὺ
χώραν τῶν τε Ἄλπεων καὶ τοῦ Ῥοδανοῦ Σάλυες οἰκοῦσιν ἐπὶ φ' σταδίους.
185, 28–186, 9 ἐνταῦθα καὶ τὸ Κέμμενον ὄρος συνάπτει πρὸς τῷ Ῥοδανῷ καὶ ὁ Ἴσαρος
ποταμὸς συμπίπτων τῷ Ῥοδανῷ· ἔνθα Κόϊντος Φάβιος Μάξιμος Αἰμιλιανὸς 32
οὐχ ὅλαις τρισὶ μυριάσι κ' μυριάδας Κελτῶν κατέκοψεν. ἀπὸ δὲ Ἴσαρος εἰς
Οὐίενναν τὴν τῶν Ἀλοβρίγων μητρόπολιν κειμένην ἐπὶ Ῥοδανῷ στάδιοι
τκ'· Ἀλόβριγες δὲ γεωργοῦσι τὰ πεδία καὶ τοὺς αὐλῶνας τοὺς ἐν ταῖς Ἄλ-

8 Ἰωνίας in rasura περιφανές : mg. 15 sq. ἀφορίζον : -ων a. c., ut vid.
21 τὸ : s. l.

πεσιν. φέρεται δ' οὗτος ὁ ποταμὸς ἄνω τῶν Ἄλπεων πολὺς καὶ σφοδρός:
187, 16–25 ὅτι τῶν Οὐόλκων τινὲς οἱ Τεκτόσαγες καλούμενοι· οὗτοι δὲ πρὸς τῷ Κεμ-
μένῳ ὄρει οἰκοῦσιν. ἐκ τῆς Κελτικῆς ἀποικισθέντες κατέσχον τὴν Φρυγίαν
189, 21–33 τὴν ὅμορον τῇ Καππαδοκίᾳ καὶ τοῖς Παφλαγόσιν: ὅτι οἱ νεμόμενοι τὴν 4
Ναρβωνίτιν ἐπικράτειαν Κέλται ὑπὸ τῶν πρότερον ὠνομάζοντο· ἐξ ὧν
οἶμαι καὶ τοὺς σύμπαντας Γαλάτας Κελτοὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων προσαγο-
ρευθῆναι διὰ τὴν ἐπιφάνειαν. ἑξῆς δὲ περὶ Ἀκουιτανῶν λεκτέον καὶ τῶν
προσωρισμένων αὐτοῖς ἐθνῶν ιδ' Γαλατικῶν τῶν μεταξὺ τοῦ Γαρούνα 8
κατοικούντων καὶ τοῦ Λίγηρος ποταμῶν εἰς Ὠκεανὸν ἐκδιδόντων, ὧν ἔνια
ἐπιλαμβανόμενα καὶ τῆς τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμίας. ἔστι δὲ ἔθνη τῶν Ἀκουι-
τανῶν πλείω μὲν τῶν κ', μικρὰ δὲ καὶ ἄδοξα τὰ πολλὰ μὲν παρωκεανιτικά,
190, 20–2 τὰ δὲ εἰς τὴν μεσογαίαν. ἐντεῦθεν δ' ἐστὶ καὶ ὁ κόλπος ὁ ποιῶν τὸν ἰσθμὸν 12
πρὸς τὸν ἐν τῇ Ναρβωνίτιδι παραλίᾳ Γαλατικὸν κόλπον, ὁμώνυμος ἐκείνῳ
192, 7–193, 24 καὶ αὐτός: ὅτι τὰ Γαλατικὰ ἔθνη ξ' τὸν ἀριθμόν ἐστι. τὰ δ' ἑξῆς ἔθνη τὰ
συντείνοντα πρὸς τὸν Ῥῆνον τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ Δούβιος ὁρίζεται, τὰ δ' ὑπὸ
τοῦ Ἄραρος. οὗτοι μὲν οὖν ἀπὸ Ἄλπεων καὶ αὐτοὶ κατενεχθέντες ἔπειτ' 16
εἰς ἓν ῥεῖθρον συμπεσόντες εἰς τὸν Ῥοδανὸν καταφέρονται. ἄλλος δ' ἐστὶν
ὁμοίως ἐν ταῖς Ἄλπεσι τὰς πηγὰς ἔχων Σηκουανὸς ὄνομα· ῥεῖ δ' εἰς τὸν
Ὠκεανὸν παράλληλος τῷ Ῥήνῳ διὰ ἔθνους ὁμωνύμου συνάπτοντος τῷ
Ῥήνῳ τὰ πρὸς ἕω, τὰ δ' εἰς τἀναντία τῷ Ἄραρι. πέραν δὲ τοῦ Ἄραρος 20
οἰκοῦσιν οἱ Σηκουανοί, διάφοροι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἐκ πολλοῦ γεγονότες
καὶ τοῖς Ἐδούοις, ὅτι πρὸς Γερμανοὺς προσεχώρουν πολλάκις κατὰ τὰς
ἐφόδους αὐτῶν τὰς ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν· καὶ ἐπεδείκνυντό γε οὐ τὴν τυχοῦσαν
δύναμιν, ἀλλὰ καὶ κοινωνοῦντες αὐτοὺς ἐποίουν μεγάλους καὶ ἀφιστάμενοι 24
μικρούς· πρὸς δὲ τοὺς Ἐδούους καὶ διὰ ταῦτα μέν, ἀλλ' ἐπέτεινε τὴν ἔχ-
θραν ἡ τοῦ ποταμοῦ ἔρις τοῦ διείργοντος αὐτούς, ἑκατέρου τοῦ ἔθνους ἴδιον
ἀξιοῦντος εἶναι καὶ τὸν Ἄραρα καὶ ἑαυτῷ προσήκειν τὰ διαγωγικὰ τέλη.
τὴν δ' ἐπὶ τῷ Ῥήνῳ πρῶτοι τῶν πάντων οἰκοῦσιν Αἰτουάτιοι, παρ' οἷς αἱ 28
πηγαὶ τοῦ ποταμοῦ | ἐν τῷ Διαδουέλλᾳ ὄρει· τοῦτο δ' ἐστὶ μέρος τῶν Ἄλ- 147r
πεων, ὅθεν καὶ ὁ Ἀδούας ῥεῖ καὶ πληροῖ τὴν Λάρ[ι]ον λίμνην. καὶ ὁ Ῥῆνος
δὲ εἰς ἕλ[η] μεγάλα καὶ λίμνην ἀναχεῖται μεγάλην, τὸ δὲ μῆκος αὐτοῦ
πλείους τῶν ͵γ σταδίων ἐπευθείας χωρὶς τῶν σκολιωμάτων. ῥέει δὲ καὶ 32
οὗτος καὶ ὁ Σηκουάνας ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἀπὸ τῶν νοτίων μερῶν, πρόκειται
δ' αὐτῶν ἡ Βρεττανική, τοῦ μὲν Ῥήνου καὶ ἐγγύθεν, ὥστε καθορᾶσθαι τὸ
Κάντιον, ὅπερ ἐστὶν ἑῷον ἄκρον τῆς νήσου, τοῦ δὲ Σηκουάνα μικρὸν ἀπω-

1 οὗτος ὁ ποταμὸς : ὁ Ῥοδανός mg. 3 οἰκοῦσιν : -ν add. manus posterior
5 Ναρβωνίτιν : sic ὑπὸ : ἀπὸ a. c., ut vid. 28 Αἰτουάτιοι : Αἰτονά- a. c., ut vid.

τέρω. ἐνταῦθά που καὶ τὰ Κιμβρικὰ οὐκ ἄπωθεν Ἐλουητανῶν· ὧν Ἐλουη-
τανῶν φασι περὶ μ´ μυριάδας διαφθαρῆναι εἰς τὸν πρὸς Καίσαρα πόλεμον·
194, 8–12 οἷς ὁμόρους τοὺς Γερμανοὺς λέγ( ). πλησίον δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥήνου
Μενάπιοι κατοικοῦσιν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ποταμοῦ. κατὰ τούτους δ' ἵδρυνται 4
Σούγαμβροι Γερμανοί. πάσης δ' ὑπέρκεινται τῆς ποταμίας ταύτης οἱ Σόηβοι
προσαγορευόμενοι ⟦...⟧ Γερμανοὶ καὶ δυνάμει καὶ πλήθει διαφέροντες τῶν
194, 32–195, 20 ἄλλων. μετὰ δὲ τὰ λεχθέντα ἔθνη τὰ λοιπὰ Βελγῶν ἐστιν ἔθνη τῶν παρω-
κεανιτῶν, ὧν Οὐένετοί εἰσιν. τούτους οἶμαι τοὺς Οὐενέτους οἰκιστὰς εἶναι 8
τῶν κατὰ τὸν Ἀδρίαν· καὶ γὰρ οἱ ἄλλοι πάντες σχεδόν τι οἱ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ
Κελτοὶ μετανέστησαν ἐκ τῆς ὑπὲρ τῆς τῶν Ἄλπεων γῆς· διὰ δὲ τὴν ἐπωνυ-
μίαν Παφλαγόνας φασὶν αὐτούς· λέγω δ' οὐκ ἰσχυριζόμενος. τὸ δὲ σύμπαν
φῦλον ὃ νῦν Γαλικόν τε καὶ Γαλατικὸν καλοῦσιν ἀρειμάνιόν τε ἐστι καὶ 12
196, 2–197, 2 θυμικὸν καὶ ταχὺ πρὸς μάχην, ἄλλως δὲ ἁπλοῦν καὶ οὐ κακόηθες. οὗτοι
ὅμορόν τε οἰκοῦσι χώραν τοῖς Γερμανοῖς διοριζομένην τῷ Ῥήνῳ καὶ
παραπλήσια ἔχουσαν τὰ πλεῖστα· ἀρκτικωτέρα ἐστὶν ἡ Γερμανία. οἱ μέντοι
Ῥωμαῖοι πολὺ ῥᾷον ἐχιρώσαντο τούτους ἢ τοὺς Ἴβηρας· καὶ γὰρ ἤρξαντο 16
πρότερον καὶ ἐπαύσαντο ἐκείνοις πολεμοῦντες, τούτους δ' ἐν τῷ μεταξὺ
χρόνῳ πάντας κατέλυσαν τοὺς ἀνὰ μέσον Ῥήνου καὶ Πυρηναίων ὀρῶν σύμ-
παντας. εἰσὶ μὲν οὖν μαχηταὶ πάντες ⟦.....⟧ τῇ φύσει, κρείττους δ' ἱππόται
ἢ πεζοί, καὶ ἔστι Ῥωμαίοις τῆς ἱππείας ἡ ἀρίστη παρὰ τούτων. ἀεὶ δὲ οἱ 20
προσβορώτεροι καὶ παρωκεανῖται μαχιμώτεροι, τούτων δὲ τοὺς Βέλγας ἀρί-
στους φασὶν εἰς ιε´ ἔθνη διῃρημένους· αὐτῶν δὲ τῶν Βελγῶν Βολλοάκους
ἀρίστους φασί, μετὰ δὲ τούτους Οὐεσσίωνας. τῆς δὲ πολυανθρωπίας
σημεῖον· εἰς γὰρ λ´ μυριάδας ἐξετάζεσθαί φασι τῶν Βελγῶν πρότερον τῶν 24
δυναμένων ὅπλα φέρειν. σὺν δὲ τῇ πολυανθρωπίᾳ λέγει φαίνεσθαι καὶ τὴν
τῶν γυναικῶν ἀρετὴν πρὸς τὸ τίκτειν καὶ ἐκτρέφειν τοὺς παῖδας. σαγηφο-
ροῦσι δὲ καὶ κομοτροφοῦσι καὶ ἀναξυρίσι χρῶνται περιτεταμέναις, ἀντὶ δὲ
χιτώνων σχιστοὺς χειριδωτοὺς φέρουσι μέχρ( ) αἰδοίων καὶ γλουτῶν. ἡ δ' 28
ἐρέα τραχεῖα μέν, ἀκρόμαλλος δέ· ἀφ' ἧς τοὺς δασεῖς σάγους ἐξυφαίνουσι,
οὓς λαίνας καλοῦσιν. οἱ μέντοι Ῥωμαῖοι καὶ ἐν τοῖς προσβορωτάτοις ὑπο-
διφθέρας τρέφουσι ποίμνας ἱκανῶς ἀστείας ἐρέας. ὁπλισμὸς δὲ σύμμετρος
τοῖς τῶν σωμάτων μεγέθεσι. ἔστι δέ τι καὶ γρόσφῳ ἐοικὸς ξύλον ἐκ χειρός, 32
οὐκ ἐξ ἀγκύλης ἀφιέμενον, τηλεβολώτερον | καὶ βέλους, ᾧ μάλιστα καὶ πρὸς 147v
198, 35–199, 1 τὰς τῶν ὀρνέων χρῶνται θήρας. ὅτι ἐν τῇ Κελτικῇ φύεται δένδρον ⟦κιο-
κράνῳ πα⟧ ὅμοιον συκῇ, καρπὸν δ' ἐκφέ[ρε]ι παραπλήσιον κιοκράνῳ

1 sq. Ἐλουητανῶν : s.l. 3 λέγουσι Kramer; λέγει malim 5 Σόηβοι : ό e corr.
25 ὅπλα : sscr.-αν

Κορινθι̣[ο]υργεῖ· ἐπιτμηθεὶς δ' οὗτος ἀφίησιν ὀπὸν θ̣[α]νάσιμον πρὸς τὰς
199, 10–6 ἐπιχρίσεις τῶν βελῶν. ἡ δὲ Βρεττανικὴ τρίγωνος μέν ἐστι τῷ σχήματι, παρα-
βέβληται δὲ τὸ μέγιστον αὐτῆς πλευρὸν τῇ Κελτικῇ, τοῦ μήκους οὔθ' ὑπερ-
βάλλον οὔτ' ἐλλεῖπον. ἔστι γὰρ ὅσον ͵δων καὶ τ´ ἢ υ´ σταδίων ἑκάτερον, τό 4
τε Κελτικὸν καὶ τὸ ἀπὸ Καντίου τοῦ καταντικρὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥήνου
201, 13–26 ἑωθινωτάτου σημείου τῆς Βρεττανικῆς μέχρι: τὴν δὲ Θούλην τῶν ⟦ἀρκτικω-
τάτων⟧ ὀνομαζομένων ἀρκτικωτάτην τιθέασιν. χρῆται δὲ τοῖς πράγμασι τοῖς
τῇ κατεψυγμένῃ ζώνῃ πλησιάζουσιν ὁμοίως τῷ τῶν καρπῶν εἶναι τῶν 8
ἡμέρων καὶ ζῴων τῶν μὲν ἀφορίαν παντελῆ, τῶν δὲ σπάνιν, κέγχρῳ δὲ καὶ
ἄλλοις λαχάνοις καὶ καρποῖς καὶ ῥίζαις τρέφεσθαι· παρ' οἷς δὲ σῖτος καὶ
μέλι γίγνεται, καὶ τὸ πόμα ἐντεῦθεν ἔχει. τὸν δὲ σῖτον, ἐπειδὴ τοὺς ἡλίους
οὐκ ἔχουσι καθαρούς, ἐν οἴκοις μεγάλοις κόπτουσι συγκομισθέντων δεῦρο 12
τῶν ἀσταχύων· αἱ γὰρ ἅλως ἄχρηστοι γίνονται διὰ τὸ ἀνήλιον καὶ τοὺς
201, 31–203, 6 ὄμβρους: ἄρχονται μὲν οὖν αἱ Ἄλπεις ἀπὸ τῶν αὐτῶν χωρίων ἀφ' ὧν καὶ
τὰ Ἀπέννινα ὄρη κατὰ Γέννουαν, ἐμπόριον Λιγύων, καὶ τὰ καλούμενα
Σαβατουάδας, ὅπερ ἐστὶ τενάγη· τὸ μὲν γὰρ Ἀπέννινον ἀπὸ Γεννούας, αἱ 16
δὲ Ἄλπεις ἀπὸ τῶν Σαβάτων ἔχουσι τὴν ἀρχήν. στάδιοι δ' εἰσὶ μεταξὺ
Γενούας καὶ Σαβάτων σ´ πρὸς τοῖς ξ´. παρωνόμασται δὲ ἀπὸ τῶν Ἀλβίων
πρότερον οὕτω καλουμένων· καὶ νῦν ἔτι τὸ ἐν Ἰάποσι ὄρος ὑψηλὸν συνάπ-
τον πως τῇ ἄκρᾳ ταῖς Ἄλπεσιν Ἄλβιον λέγεσθαι, ὡς ἂν μέχρι δεῦρο τῶν 20
Ἄλπεων ἐκτεταμένων: ὅλως δὲ ἡ παραλία αὕτη πᾶσα μέχρι Τυρρηνίας ἀπὸ
Μονοίκου λιμένος ἀλίμενος πλὴν βραχέων ὅρμων καὶ ἀγκυροβολιῶν. ὑπέρ-
κεινται δὲ οἱ τῶν ὀρῶν ἐξαίσιοι κρημνοὶ στενὴν ἀπολιπόντες πρὸς τῇ
θαλάσσῃ πάροδον. κατοικοῦσι δὲ Λίγυες, ἔχουσι δ' ὕλην ἐνταῦθα παμ- 24
πόλλην ναυπηγήσιμον καὶ μεγαλόδενδρον, ὥστ' ἐνίων τοῦ πάχους τὴν διά-
μετρον η´ ποδῶν εὑρίσκεσθαι. κατάγουσι δὲ τὰ παρ' αὐτοῖς εἰς τὸ ἐμπόριον
τὴν Γένουαν, ἀντιφορτίζονται δὲ ἔλαιον καὶ οἶνον ἐκ τῆς Ἰταλίας. πλεονά-
ζει δὲ παρ' αὐτοῖς τὸ λιγκούριον, ὅ τινες ἤλεκτρον προσαγορεύουσι. ἐντεῦ- 28
θεν δ' εἰσὶ καὶ σάγοι καὶ οἱ Λιγυστῖνοι χιτῶνες. τοὐντεῦθεν δ' ἤδη μέχρι
Μασσαλίας τὸ τῶν Σαλύων ἔθνος οἰκεῖ τὰς Ἄλπεις τὰς ὑπερκειμένας καί
τινας τῆς αὐτῆς παραλίας ἀναμὶξ τοῖς Ἕλλησι. καλοῦσι δὲ τοὺς Σάλυας οἱ
μὲν παλαιοὶ τῶν Ἑλλήνων Λίγυας καὶ τὴν χώραν ἣν ἔχουσιν οἱ Μασσαλιῶ- 32
203, 26–204, 4 ται Λιγυστικήν, οἱ δ' ὕστερον Κελτολίγυας ὀνομάζουσι: ἄνω δ' ἔν τισι κοί-
λοις χωρίοις κατὰ τὰς ὑψηλοτάτας κορυφὰς τῶν Ἄλπεων λίμνη τε συνίστα-
ται μεγάλη καὶ πηγαὶ δύο οὐ πολὺ ἄπωθεν ἀλλήλων, ὧν ἐκ μὲν τῆς ἑτέρας

21 Τυρρηνίας : ρ secundum s.l. 27 Γένουαν : Γένν- s.l. 28 sq. ἐντεῦθεν δ' εἰσὶ :
s.l.

ἐστὶν ὁ Δαρυέντιος ποταμός, ὃς χαραδρώδης ἐπὶ τὸν Ῥοδανὸν καταράττει
καὶ ὁ Δουρίας εἰς τἀναντία, ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας ἀναδίδωσιν αὐτὸς ὁ Πάδος
πολὺ ταπεινότερος τούτων τῶν χωρίων, πολύς τε καὶ ὀξύς, προϊὼν δὲ γίνε-
ται μείζων καὶ πραότερος· ἐκ πολλῶν γὰρ λαμβάνει τὴν αὔξησιν ἐν τοῖς
πεδίοις ἤδη γενόμενος καὶ πλατύνεται· τῇ γοῦν διαχύσει περισπᾷ καὶ
ἀμβλύνει τὸν ῥοῦν· εἰς δὲ τὴν Ἀδριαντικὴν θάλασσαν ἐκπίπτει μέγιστος
207,4–19 γενόμενος τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην ποταμῶν πλὴν τοῦ Ἴστρου. ὑπέρκειται
δὲ τῶν Καρνῶν τὸ Ἀπέννινον ὄρος λίμνην ἔχον ἐξιεῖσαν εἰς τὸν Ἴσαρον
ποταμόν, ὃς παραλαβὼν Ἄταγιν ἄλλον ποταμὸν εἰς τὸν Ἀδρίαν ἐκβάλλει.
ἐκ δὲ τῆς αὐτῆς λίμνης καὶ ἄλλος ποταμὸς εἰς τὸν Ἴστρον ῥεῖ καλούμενος
Ἀτησῖνος. καὶ γὰρ ὁ Ἴστρος ἀπὸ τούτων λαμβάνει | τὰς ἀρχὰς τῶν ὀρῶν 148r
πολυσχιδῶν ὄντων καὶ πολυκεφάλων. μέχρι μὲν γὰρ δεῦρο ἀπὸ τῆς Λιγυ-
στικῆς [συν]εχῆ τὰ ὑψηλὰ τῶν Ἄλπεων δ[ιέ]τεινε καὶ ἑνὸς ὄρους φαντα-
σίαν παρεῖχεν, εἶτ' ἀνεθέντα καὶ ταπεινωθέντα ἐξαίρεται πάλιν εἰς πλείω
μέρη καὶ πλείους κορυφάς. πρώτη δ' ἐστὶ τούτων ἡ τοῦ Ῥήνου πέραν καὶ
τῆς λίμνης κεκλιμένη πρὸς ἕω ῥάχις ὑψηλή, ὅπου αἱ τοῦ Ἴστρου πηγαί·
ἄλλαι δ' εἰσὶν ἐπιστρέφουσαι πρὸς τὴν Ἰλλυρίδα καὶ τὸν Ἀδρίαν, ὧν ἐστι
τό τε Ἀπέννινον ὄρος τὸ λεχθὲν καὶ τὸ Τοῦλλον. καὶ οἱ Ἰάποδες δέ, ἤδη
τοῦτο ἐπίμικτον Ἰλλυριοῖς καὶ Κελτοῖς ἔθνος, περὶ τούτους οἰκοῦσι τοὺς
207,29–34 τόπους, καὶ ἡ ἄκρα πλησίον τούτων ἐστί: τὸ δὲ Πάμπορτον ποταμὸς ἐκ τῆς
Ἰλλυρίδος φερόμενος πλωτός, ἐκβάλλει δ' εἰς τὸν Σάον, ὥστ' εὐμαρῶς εἰς
τὴν Σεγεστικὴν κατάγεται καὶ τοὺς Παννονίους καὶ Ταυρίσκους. συμβάλλει
δ' εἰς τὸν Σάον κατὰ τὴν πόλιν καὶ ὀγδολάπις· ἀμφότεροι δὲ πλωτοί,
ῥέουσι δ' ἀπὸ τῶν Ἄλπεων. ἔχουσι δ' αἱ Ἄλπεις καὶ ἵππους ἀγρίους καὶ
208,32–209,7 βόας: ὅτι παραβάλλονται αἱ Ἄλπεις πρὸς τὰ ἐν τοῖς Ἕλλησιν ὄρη τὰ μέγι-
στα, τὸ Ταΰγετον, τὸ Λύκαιον, Παρνασσόν, Ὄλυμπον, Πήλιον, Ὄσσαν,
ἐν δὲ Θρᾴκῃ Αἷμον, Ῥοδόπην, Δούνακα· καί φασιν ὅτι τούτων μὲν ἕκα-
στον μικροῦ μὲν αὐθημερὸν εὐζώνοις ἀναβῆναι δυνατόν, αὐθημερὸν δὲ καὶ
περιελθεῖν, τὰς δ' Ἄλπεις οὐδ' ἂν πεμπταῖος ἀναβαίη τις· τὸ δὲ μῆκός
ἐστι ͵β καὶ σʹ σταδίων τὸ παρῆκον παρὰ τὰ πεδία: τέτταρας δ' ὑπερβάσεις
ὀνομάζουσι μόνον· διὰ Λιγύων μὲν τὴν ἔγγιστα τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει,
εἶτα τὴν διὰ Ταυρίνων, εἶτα τὴν διὰ Σαλασσῶν, τετάρτην δὲ τὴν διὰ
209,15–210,6 Ῥαιτῶν, ἁπάσας κρημνώδεις: μετὰ δὲ τὴν ὑπώρειαν τῶν Ἄλπεων ἀρχὴ τῆς
νῦν Ἰταλίας. οἱ γὰρ παλαιοὶ τὴν Οἰνωτρίαν ἐκάλουν Ἰταλίαν ἀπὸ τοῦ Σικε-
λικοῦ πορθμοῦ μέχρι τοῦ Ταραντίνου κόλπου καὶ τοῦ Ποσειδωνιάτου διή-
κουσαν, ἐπικρατῆσαν δὲ τοὔνομα καὶ μέχρι τῆς ὑπωρείας τῶν Ἄλπεων

23 τὸν : τὴν a. c.

προὔβη, προσέλαβε δὲ καὶ τῆς Λιγυστικῆς τὰ μέχρι Οὐάρου ποταμοῦ καὶ
τῆς ταύτῃ θαλάττης ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Τυρρηνικῶν καὶ τῆς Ἰστρίας μέχρι
Πόλας. εἰκάσαι δ' ἄν τις εὐτυχήσαντας τοὺς πρώτους ὀνομασθέντας Ἰτα-
λοὺς μεταδοῦναι καὶ τοῖς πλησιοχώροις, εἶθ' οὕτως ἐπίδοσιν λαβεῖν μέχρι
καὶ τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας. ὀψὲ δέ ποτε, ἀφ' οὗ μετέδοσαν Ῥωμαῖοι τοῖς
Ἰταλιώταις ἰσοπολιτείας, ἔδοξε καὶ τοῖς ἐντὸς Ἄλπεων Γαλάταις καὶ Ἐνε-
τοῖς τὴν αὐτὴν ἀπονεῖμαι ⟦πολιτείαν⟧ τιμήν, προσαγορεῦσαι δὲ καὶ Ἰταλιώ-
210,31–211,13 τας πάντας καὶ Ῥωμαίους: ὅτι τῶν μὲν Ἄλπεων περιφερὴς ἡ ὑπώρεια καὶ
κολπώδης, τὰ κοῖλα ἔχουσα ἐστραμμένα πρὸς τὴν Ἰταλίαν. τοῦ δὲ κόλπου
τὰ μὲν μέσα πρὸς τοῖς Σαλασσοῖς ἐστι, τὰ δ' ἄκρα ἐπιστροφὴν λαμβάνει, τὰ
μὲν μέχρι τῶν ἄκρων καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ τὸν Ἀδρίαν, τὰ δ' εἰς τὴν
Λιγυστικὴν παραλίαν μέχρι Γενούας, τοῦ τῶν Λιγύων ἐμπορίου, ὅπου τὰ
Ἀπέννινα ὄρη συνάπτει ταῖς Ἄλπεσιν. ὑπόκειται δ' εὐθὺς πεδίον ἀξιόλο-
γον πάρισόν πως ἔχον τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος σταδίων ρʹ καὶ ͵β. τὸ δὲ
μεσημβρινὸν Ἰταλίας πλευρὸν κλείεται τῇ τε τῶν Ἐνετῶν παραλίᾳ καὶ τοῖς
Ἀπεννίνοις ὄρεσι τοῖς περὶ Ἀρίμινον καὶ Ἀγκῶνα καθήκουσι. ταῦτα γὰρ
ἀρξάμενα ἀπὸ τῆς Λιγυστικῆς εἰς τὴν Τυρρηνίαν ἐμβάλλει στενὴν παραλίαν
ἀπολείποντα, εἶτ' ἀναχωροῦντα εἰς τὴν μεσογαῖαν κατ' ὀλίγον, ἐπειδὰν
γένηται κατὰ τὴν Πισάτιν, ἐπιστρέφει πρὸς ἕω καὶ πρὸς τὸν Ἀδρίαν ἕως
τῶν περὶ Ἀρίμηνον καὶ Ἀγκῶνα τόπων, συνάπτοντα ἐπ' εὐθείας τῇ τῶν
Ἐνετῶν παραλίᾳ. ἡ μὲν οὖν ἐντὸς Ἄλπεων Κελτικὴ τούτοις κλείεται τοῖς
211,24–6 ὅροις. φησὶ δὲ Πολύβιος πεζῇ μὲν εἶναι τὴν παραλίαν τὴν ἀπὸ Ἰαπυγίας
μέχρι Πορθμοῦ καὶ ͵γ σταδίων, κλύζεσθαι δ' αὐτὴν τῷ Σικελικῷ πελάγει,
213,5–7 πλέοντι δὲ καὶ φʹ δέουσαν. σ̅η̅ Μεδιολάνιον Ἰνσούβρων μητρόπολιν, ἀξιό-
211,34–212,10 λογον πόλιν πέραν τοῦ Πάδου. | ἔστι δ' ὁ Πάδος ποταμὸς ὁ διαιρῶν μέσον 148v
πως τὸ ὑπὸ ταῖς Ἄλπεσι πεδίον τῆς Ἰταλίας σφόδρα εὔδαιμον καὶ γεωλο-
φίαις εὐ[κ]άρποις πεποικιλμένον. καὶ καλεῖται [τὸ] μὲν ἐντὸς τοῦ Πάδου,
τὸ δὲ πέραν· ἐντὸς μέν ἐστι πρὸς τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσι καὶ τῇ Λιγυστικῇ,
πέραν δὲ τὸ λοιπόν. οἰκεῖται δὲ τὸ μὲν ὑπὸ τῶν Λιγυστικῶν ἐθνῶν καὶ Κελ-
τικῶν, τὸ δ' ὑπὸ Κελτῶν καὶ Ἐνετῶν, τῶν μὲν τοῖς ὑπεραλπίοις ὁμοεθνῶν
Κελτοῖς, τῶν δὲ Ἐνετῶν τοῖς ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ Ἐνετοῖς, σωθῆναι δὲ
δεῦρο μετ' Ἀντήνορος ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου· ἄλλοι δέ φασιν οὐ τού-
214,10–3 τοις, ἀλλὰ τοῖς παρωκεανίταις Κελτοῖς: ὅτι καὶ ἡ Ῥάβεννα τῆς Ἰταλίας
Θετταλῶν κτίσμα· οὐ φέροντες δὲ τὰς τῶν Τυρρηνῶν ὕβρεις ἐδέξαντο ἑκόν-
214,17–28 τες τῶν Ὀμβρικῶν τινας, αὐτοὶ δ' ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου: τὴν δ' Ἀδρίαν

4 πλησιοχώροις : vestigia litteris οχώ superscripta interpretari nequeo 16 Ἀρίμινον : -μηνον a. c., ut vid. 19 Πισάτιν : sic 21sq. ἡ — ὅροις : mg.

ἐπιφανῆ γενέσθαι πόλιν φασίν, ἀφ' ἧς καὶ τοὔνομα τῷ κόλπῳ γενέσθαι τῷ
'Αδρίᾳ μικρὰν μετάθεσιν λαβόν. 'Ακυληΐα δ', ἥπερ μάλιστα τῷ μυχῷ
πλησιάζει, κτίσμα μέν ἐστι 'Ρωμαίων ἐπιτειχισθὲν τοῖς ὑπερκειμένοις βαρ-
βάροις, ἀναπλεῖται δ' ὁλκάσι κατὰ τὸν Νατίσωνα ποταμὸν ἐπὶ πλείστους ξ' 4
σταδίους. ἀνεῖται δ' ἐμπόριον τοῖς περὶ τὸν "Ιστρον τῶν 'Ιλλυριῶν ἔθνεσι,
κομίζουσι δ' οὗτοι μὲν τὰ ἐκ θαλάττης καὶ οἶνον ἐπὶ ξυλίνων πίθων ἁρμα-
μάξαις ἀναθέντες καὶ ἔλαιον, ἐκεῖνοι δὲ ἀνδράποδα καὶ βοσκήματα καὶ δέρ-
ματα. ἔξω δ' ἐστὶ τῶν 'Ενετικῶν ὅρων ἡ 'Ακυληΐα. [ ] χρυσιοπλύσια σιδη- 8
215, 8–12 ρουργεῖα ...... τον[ ] ... [ ] ... [ ]ϊ ....[ ]. τὰ δὲ περὶ
Φαέθοντα καὶ τὰς 'Ηλιάδας τὰς ἀπ[α]ειγειρουμένας περὶ τὸν 'Ηριδανὸν τὸν
μηδαμοῦ γῆς ὄντα, πλησίον δὲ τοῦ Πάδου λεγόμενον, καὶ τὰς 'Ηλεκτρίδας
νήσους καὶ μελεαγρίδας πάντα μεμύθευται· οὐδὲ γὰρ τούτων οὐδέν ἐστιν ἐν 12
218, 5–15 'Ιταλίᾳ: ὅτι ἡ κέγχρος μέγιστόν ἐστι τοῦ λιμοῦ ἄκος· πρὸς ἅπαντας γὰρ
καιροὺς ἀέρων ἀντέχει καὶ οὐδέποτ' ἐπιλείπειν δύναται, κἂν τοῦ ἄλλου
σίτου γένηται σπάνις: τοῦ δ' οἴνου τὸ πλῆθος μηνύουσιν οἱ πίθοι· ξύλινοι
γὰρ μείζους οἴκων εἰσί. προσλαμβάνει δὲ πολὺ ἡ τῆς πίττης εὐπορία πρὸς 16
τὸ εὐκώνητον: ἐρέαν δὲ τὴν μὲν μαλακὴν οἱ περὶ Μουτήνην τόποι καὶ τὸν
Σκουτάνναν ποταμὸν φέρουσι πολὺ πασῶν καλλίστην, τὴν δὲ τραχεῖαν ἡ
Λιγυστικὴ καὶ ἡ τῶν Σύμβρων, ἐξ ἧς τὸ πλέον τῆς οἰκίας τῶν 'Ιταλιωτῶν
ἀμπέχεται, τὴν δὲ μέσην οἱ περὶ Παταούϊον, ἐξ ἧς οἱ τάπητες οἱ πολυτελεῖς 20
καὶ γαύσαποι καὶ τὸ τοιοῦτον εἶδος πᾶν ἀμφίμαλλόν τε καὶ ἑτερόμαλλον:
218, 25–219, 17 ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ τὰ πεδία ἔχουσι τὰ μέχρι τοῦ ποταμοῦ τοῦ Τιβέριδος, κλυ-
ζόμενοι τὰ μὲν πρὸς ἕω μάλιστα μέρη τῷ ποταμῷ μέχρι τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ,
κατὰ δὲ θάτερα τῷ Τυρρηνικῷ καὶ Σαρδῴῳ πελάγει. ῥεῖ δ' ἐκ τῶν 'Απεν- 24
νίνων ὀρῶν ὁ Τίβερις, πληροῦται δ' ἐκ πολλῶν ποταμῶν, μέρος μέν τι δι'
αὐτῆς φερόμενος τῆς Τυρρηνίας, τῷ δ' ἐφεξῆς διορίζων ἀπ' αὐτῆς πρῶτον
μὲν τὴν 'Ομβρικήν, εἶτα τοὺς Σαβίνους καὶ Λατίνους τοὺς πρὸς τῇ 'Ρώμῃ
μέχρι τῆς παραλίας. ἀνέχουσι δὲ πρὸς τὰ 'Απέννινα ὄρη τὰ πλησιάζοντα τῷ 28
'Αδρίᾳ πρῶτοι μὲν οἱ 'Ομβρικοί, μετὰ δὲ τούτους Σαβῖνοι, τελευταῖοι δ' οἱ
τὴν Λατίνην ἔχοντες, ἀρξάμενοι πάντες ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. ἡ μὲν τῶν
Λατίνων χώρα μεταξὺ κεῖται τῆς τε ἀπὸ τῶν 'Οστίων παραλίας μέχρι
Σινυέσσης καὶ τῆς Σαβίνης (τὰ δ' 'Οστία ἐστὶν ἐπίνειον τῆς 'Ρώμης, εἰς ὃ 32
ἐκδίδωσιν ὁ Τίβερις παρ' αὐτὴν ῥυείς), ἐκτείνεται δὲ ἐπὶ μῆκος μέχρι τῆς
Καμπανίας. ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ παρὰ 'Ρωμαίων Τροῦσκοι καὶ Τοῦσκοι προσα-
γορεύονται· οἱ δὲ "Ελληνες οὕτως ὠνόμασαν αὐτοὺς ἀπὸ Τυρρηνοῦ τοῦ

2 λαβόν : -ων a. c., ut vid. 4 ὁλκάσι : sic 8 sq. [ ] χρυσιοπλύσια — [ ] : mg. 31 'Οστίων : 'Ω- s. l. 32 καὶ : s. l. 'Οστία (sic) : 'Ω- s. l.

220, 31-221, 5 "Ατυος τοῦ στείλαντος ἐκ Λυδίας ἐποίκους δεῦρο: | ὅτι Πελασγοὶ φῦλον 149[r]
ἀρχαῖον καὶ κατὰ τὴν 'Ελλάδα πᾶσαν ἐπιπολάσαν, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς
Αἰολεῦσι τοῖς κατὰ Θε[τταλί]αν. νομίζειν δέ φησιν "Εφορος τὸ ἀνέκαθεν
'Αρκάδας ὄντας ἑλέσθαι στρατιωτικὸν βίον, εἰς δὲ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν προ- 4
τρέποντας πολλοὺς ἅπασι τοῦ ὀνόματος μεταδοῦναι καὶ πολλὴν ἐπιφάνειαν
222, 25–9 κτήσασθαι καὶ παρὰ τοῖς "Ελλησι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις παρ' ὅσους ποτὲ
ἀφιγμένοι τετυχήκασι: ὅτι ἡ Πίσα τῆς Τυρρηνίας ἐστί, κτίσμα τῶν ἐν Πελο-
223, 24–224, 2 ποννήσῳ Πισατῶν. δυεῖν δὲ ποταμῶν κεῖται μεταξὺ κατ' αὐτὴν τὴν συμ- 8
βολήν, "Αρνου καὶ Αἴσαρος: ὅτι ἀπὸ Ποπλωνίου πόλεως Τυρρηνικῆς κατοπ-
τεύεται πόρρωθεν μὲν καὶ μόλις ἡ Σαρδώ, ἐγγυτέρω δ' ἡ Κύρνος, ξ' πως
διέχουσα τῆς Σαρδόνος σταδίους, πολὺ δὲ μᾶλλον τούτων ἡ Αἰθαλία προσ-
εχεστέρα τῇ ἠπείρῳ, ὅσον σ' διέχουσα σταδίους, ὅσους καὶ τῆς Κύρνου διέ- 12
χει. ἐκ δὲ τῆς Αἰθαλίας κομίζεται σίδηρος· οὐ γὰρ δύναται συλλιπαίνεσθαι
καμινευόμενος ἐν τῇ νήσῳ, κομίζεται δ' εὐθὺς ἐκ τῶν μετάλλων εἰς τὴν
ἤπειρον. ἀναπληροῦται δὲ τὰ μεταλλευθέντα τῷ χρόνῳ ὀρύγματα, καθάπερ
τοὺς πλαταμῶνάς φασι τοὺς ἐν 'Ρόδῳ καὶ τὴν ἐν Πάρῳ πέτραν τὴν μάρμα- 16
224, 31–3 ρον: μῆκος δὲ Σαρδόνος μίλια σκ', πλάτος δὲ ϛη', ἡ δὲ περίμετρος περὶ ͵δ
225, 17–20 σταδίους. γίνονται δ' ἐνταῦθα οἱ τρίχα φύοντες αἰγείαν ἀντ' ἐρέας κριοί,
232, 4 καλούμενοι δὲ μούσμωνες, ὧν ταῖς δοραῖς θωρακίζονται. ἀπὸ: ὅτι τὸ
231, 31 sq. διάστημα ἀπὸ θαλάττης μέχρι 'Ρώμης στάδιοι ρϛ'. τὰ δὲ "Ωστια πόλις 20
232, 34–233, 7 Λατίνη ἀλίμενος διὰ τὴν πρόσχωσιν τοῦ Τιβέριος. ὅτι συνεχῶς τῇ Λατίνῃ
πρότερον Αὔσονες ᾤκουν, οἵπερ καὶ τὴν Καμπανίαν εἶχον· νῦν δ' ἅπαντα
Λατίνων ἐστὶ μέχρι Σινοέσσης: τῶν δ' Αὐσονίων οὐδ' ἅπαξ οἰκησάντων ἐπὶ
233, 22 τῇ Σικελικῇ θαλάττῃ τὸ πέλαγος ὅμως Αὐσόνιον καλεῖται: ὅτι τὰ κοῖλα 24
234, 7–30 πάντα καιάτας οἱ Λάκωνες προσαγορεύουσιν: ὅτι καὶ ἡ 'Ρώμη Λατινικὴ
πόλις ἐστὶν ὑπὲρ τῶν 'Ωστίων κειμένη ἐπὶ τῷ Τίβερει οὐκ ἐρυμνή· οὐ γὰρ
ἀπὸ τῶν ἐρυμάτων ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὅπλων καὶ τῆς οἰκείας ἀρετῆς ἔχειν τὴν
ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἄλλην εὐπορίαν ἤθελον, προβλήματα νομίζοντες οὐ τὰ 28
242, 8 sq. τείχη τοῖς ἀνδράσι ἀλλὰ τοὺς ἄνδρας τοῖς τείχεσιν: ὅτι τοὺς 'Απούλους (εἰσὶ
241, 3–6 δὲ τῆς Λατίνης) Δαυνίους "Ελληνες καλοῦσιν. ὁ δὲ 'Αγκὼν πόλις ἐστὶν
'Ελληνίς, Συρακουσίων κτίσμα τῶν φυγόντων τὴν Διονυσίου τυραννίδα·
κεῖται δ' ἐπ' ἄκρας λιμένα ἐμπεριλαμβανούσης τῇ πρὸς τὰς ἄρκτους ἐπι- 32
242, 22. 15– στροφῇ, σφόδρα δ' εὔοινός ἐστι καὶ εὐπόρφυρος: ὅτι τοὺς Καμπανοὺς καὶ
243, 5 Αὔσονας καλεῖσθαί φησι: ἔστι δ' ἀπὸ Σινοέσσης ἐπὶ τὴν ἑξῆς παραλίαν κόλ-
πος εὐμεγέθης μέχρι Μισηνοῦ κακεῖθεν ἄλλος κόλπος πολὺ μείζων τοῦ

26 Τίβερει : sic 27 ἀλλ' : ἀλλα s. l. 35 κακεῖθεν : sic μείζων : μεῖζον a. c.

προτέρου· καλοῦσι δ' αὐτὸν Κρατῆρα, ἀπὸ τοῦ Μισηνοῦ μέχρι τοῦ 'Αθη-
ναίου, δυεῖν ἀκρωτηρίων, κολπούμενον. ὑπὲρ δὲ τούτων τῶν ἠϊόνων Καμ-
πανία ἵδρυται, πεδίον εὐδαιμονέστατον τῶν ἁπάντων· περίκεινται δ' αὐτῷ
γεωλοφίαι εὔκαρποι. διὰ δὲ τὴν τρυφὴν εἰς μαλακίαν τραπομένους καθάπερ 4
τῆς περὶ τὸν Πάδον χώρας ἐξέστησαν οὕτω καὶ ταύτης παραχωρῆσαι Σαυνί-
ταις. τούτους δ'ὑπὸ 'Ρωμαίων ἐκπεσεῖν. τῆς δ' εὐκαρπίας σημεῖον τὸ σῖτον
ἐνταῦθα γίνεσθαι τὸν κάλλιστον, λέγω δὲ τὸν πύρινον, ἐξ οὗ καὶ ὁ χόνδρος
κρείττων ὢν πάσης καὶ ὀρύζης καὶ ἐν ὀλίγῳ σιτικῆς τροφῆς. ἱστορεῖται δ' 8
ἔνια τῶν πεδίων σπείρεσθαι δι' ἔτους, δὶς μὲν τῇ ζειᾷ, τὸ δὲ τρίτον ἐλύμῳ,
243, 12–30 τινὰ δὲ καὶ λαχανεύεσθαι τῷ τετάρτῳ σπόρῳ. ὡς δ' αὔτως εὐέλαιός ἐστι: ὅτι
ἐφεξῆς τῇ Καμπανίᾳ ἡ Κύμη, Χαλκιδέων καὶ Κυμαίων παλαιότατον κτίσμα:
πρότερον μὲν οὖν ηὐτύχει καὶ τὸ Φλεγραῖον καλούμενον πεδίον, ἐν ᾧ τὰ 12
περὶ τοὺς Γίγαντας μυθεύουσιν, οὐκ ἄλλοθεν, ὡς εἰκός, ἀλλ' ἐκ τοῦ περι-
μάχητον τὴν γῆν εἶναι δι' ἀρετήν. ὠνομάσθαι δ' ἔνιοι Κύμην ἀπὸ τῶν
κυμάτων φασί· ῥαχιώδης γὰρ καὶ προσήχης ὁ πλησίον αἰγιαλός. πλησίον δὲ
τῆς Κύμης τὸ Μισηνὸν ἀκρωτήριον καὶ ἐν τῷ μεταξὺ 'Αχερουσία λίμνη, τῆς 16
244, 7–245, 7 θαλάσσης ἀνάχυσίς τις τεναγώδης: | ἐνταῦθά που καὶ ὁ "Αορνος κόλπος, 149v
ὅπου τὰ περὶ τὴν νεκυίαν τὴν 'Ομηρικὴν μυθεύεται καὶ τοὺς Κιμμερίους καὶ
τὸν Στύγα· ἔστι δὲ πηγή τις [α]ὐτόθι ποταμίου ὕδατος ἐπὶ τῇ θαλάττῃ,
[οὗ]περ ἀπείχοντο πάντες. τόν τε Πυριφλεγέθοντα [ἐκ] τῶν θερμῶν ὑδάτων 20
ἐτεκμαίροντο τῶν πλησίον καὶ τῆς 'Αχερουσίας. "Εφορος δέ τις Κιμμερίοις
προσοικῶν τὸν τόπον φησὶν αὐτοὺς ἐν καταγείοις οἰκίαις οἰκεῖν, ἃς καλοῦ-
σιν ἀργίλλας, καὶ διά τινων ὀρυγμάτων παρ' ἀλλήλους τε φοιτᾶν καὶ τοὺς
ξένους εἰς τὸ μαντεῖον δέχεσθαι πολὺ ὑπὸ γῆς ἱδρυμένον, ζῆν δ' ἀπὸ μεταλ- 24
λείας καὶ τῶν μαντευομένων καὶ τοῦ βασιλέως ἀποδείξαντος αὐτοῖς συντά-
ξεις. εἶναι δὲ τοῖς περὶ τὸ ληστήριον ἔθος πάτριον μηδένα τὸν ἥλιον ὁρᾶν,
ἀλλὰ τῆς νυκτὸς ἔξω πορεύεσθαι τῶν χασμάτων καὶ διὰ τοῦτο τὸν ποιητὴν
περὶ αὐτῶν εἰπεῖν ὡς ἄρα ' οὐδέ ποτ' αὐτοὺς ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται'. 28
ὕστερον δὲ διαφθαρῆναι τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ βασιλέως τινὸς οὐκ ἀποβάν-
τος αὐτῷ τοῦ χρησμοῦ. τὸ δὲ μαντεῖον ἔτι συμμένει μεθεστηκὸς εἰς ἕτερον
τόπον. τοιαῦτα οἱ. νυνὶ δὲ τῆς μὲν ὕλης τῆς περὶ τὸν "Αορνον κοπείσης ὑπὸ
'Αγρίππα, τῶν δὲ χωρίων κατοικοδομηθέντων, ἀπὸ δὲ τοῦ 'Αόρνου διώρυ- 32
γος ὑπονόμου τμηθείσης μέχρι Κύμης ἅπαντα ἐκεῖνα ἐφάνη μῦθος. προσε-
μύθευον δ' οἱ ἐπιχώριοι καὶ τοὺς ὄρνις τοὺς ὑπερπετεῖς γενομένους καταπίπ-
τειν εἰς τὸ ὕδωρ φθειρομένους ὑπὸ τῶν ἀναφερομένων ἀέρων, καθάπερ ἐν
245, 19. 246, 4–7 τοῖς Πλουτωνείοις: ἐνταῦθα καὶ ἡ Δικαιαρχία. μετὰ τὴν Δικαιαρχ(ί)αν νέα 36

10 αὔτως : αὔτως a.c. 19 τὸν : s.l. δὲ : γὰρ p.c. 21 δέ : s.l.
26 ληστήριον : χρηστ- mg. 29 δὲ : s.l. 31 τοιαῦτα οἱ : s.l.

248, 7–13 πόλις Κυμαίων, ὅπου δείκνυται σῆμα τῶν Σειρήνων μιᾶς Παρθενόπης: ὅτι
πᾶς ὁ πόρος ὁ ἀπὸ Κυμαίας ἀρξάμενος διάπυρός ἐστι καὶ καταβάθους ἔχει
κοιλίας τινὰς συναπτούσας πρὸς τὴν ἤπειρον· διόπερ ἥ τε Αἴτνη τοιαύτην
ἔχειν δείκνυται φύσιν καὶ αἱ τῶν Λιπαρέων νῆσοι καὶ τὰ περὶ Δικαιαρχίαν 4
καὶ Νεάπολιν καὶ Βαΐας χωρία καὶ αἱ Πιθηκοῦσσαι. ταῦτ' οὖν διανοηθεὶς
252, 1–9 Πίνδαρος τῷ παντὶ τόπῳ τούτῳ φησὶν ὑποκεῖσθαι τὸν Τυφῶνα: μετὰ δὲ τὸ
στόμα τοῦ Σιλάριδος Λευκανία καὶ πλησίον ἡ Ποσειδωνία. ἐντεῦθεν
ἐκπλέοντι τὸν πόντον νῆσος Λευκωσία ἐπώνυμος μιᾶς τῶν Σειρήνων. μετὰ 8
δὲ τὸν Ποσειδωνιάτην κόλπον ἕτερος συνεχὴς κόλπος, ἐν ᾧ πόλις 'Ελέα,
τοὔνομα ἀπὸ ποταμοῦ 'Ελέητος ἔχουσα· ἐξ ἧς Παρμενίων καὶ Ζήνων οἱ
252, 19. Πυθαγόρειοι. πρὸ δὲ τῆς 'Ελεάτιδος αἱ Οἰνωτρίδες νῆσοι β'. τῶν δὲ Λευ-
253, 31–3 κανῶν οἱ τὴν μεσογαῖαν ἔχοντές εἰσιν οἱ ὑπεροικοῦντες τοῦ Ταραντίνου 12
254, 23 κόλπου: τὴν δ' ἑξῆς παραλίαν Βρέττιοι μέχρι τοῦ Σικελικοῦ κατέχουσι
255, 9–17 πορθμοῦ. ἔστι δ' ἡ Λευκανία μεταξὺ τῆς τε παραλίας τῆς Τυρρηνικῆς καὶ
τῆς Σικελικῆς, τῆς μὲν ἀπὸ τοῦ Σιλάριδος μέχρι Λάου, τῆς δ' ἀπὸ τοῦ
Μεταποντίου μέχρι Θουρίων. ὑπὲρ δὲ τούτων Βρέττιοι χερρόνησον οἰκοῦν- 16
τες. ὠνόμασται δὲ τὸ ἔθνος ὑπὸ Λευκανῶν· 'βρεττίους' γὰρ καλοῦσι τοὺς
256, 4 sq. ἀποστάτας, ἀπεστάτησαν δ', ὥς φασι, ποιμαίνοντες αὐτοῖς πρότερον: ὅτι
256, 25–257, 13 Κωσεντία μητρόπολις Βρεττίων: μικρὸν δ' ὑπὲρ ταύτης Πανδοσία: Πρόκειν-
ται δὲ τῆς ἠϊόνος ταύτης αἱ τῶν Λιπαραίων νῆσοι διέχουσαι τοῦ Πορθμοῦ 20
σταδίους σ' (οἱ δ' Αἰόλου φασί)· εἰσὶ δὲ ζ' τὸν ἀριθμόν. ἐκδέχεται δ' ἐντεῦ-
θεν τὸ Σκύλλαιον, πέτρα χερρονησίζουσα ὑψηλὴ τὸν ἰσθμὸν ἀμφίδυμον καὶ
ταπεινὸν ἔχουσα. πλησίον δ' ἐστὶν ἡ Γένυς. ἀπὸ δὲ Γένυος μέχρι τοῦ
Ποσειδωνίου τῆς 'Ρηγίνων στυλίδος τοῦ Πορθμοῦ διήκει στενωπὸς ὅσον 24
ἑξαστάδιος, μικρῷ δὲ πλέον τὸ ἐλάχιστον διαπέραμα: ὅτι κτίσμα τὸ 'Ρήγιον
258, 5–27 Χαλκιδέων, ὠνομάσθαι δὲ 'Ρήγιον εἴθ', ὥς Αἰσχύλος φησί, διὰ τὸ συμβὰν
πάθος τῇ χώρᾳ ταύτῃ · ἀπορραγῆναι γὰρ ἀπὸ τῆς ἠπείρου τὴν Σικελίαν ὑπὸ
σεισμῶν ἄλλοι τε κἀκεῖνος εἴρηκεν. τεκμαίρονται δ' ἀπὸ τῶν περὶ τὴν 28
Αἴτνην συμπτωμάτων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄλλα μέρη τῆς Σικελίας καὶ τῶν κατὰ
Λιπάραν καὶ τὰς περὶ | αὐτὴν νήσους, ἔτι δὲ τῶν κατὰ τὰς Πιθηκούσσας καὶ τὴν 150r
προσεχῆ περαίαν ἅπασαν, οὐκ ἀπεικὸς ὑπάρχειν καὶ τοῦτο συμβῆ[ναι. νυ]νὶ
μὲν οὖν ἀνεῳγμένων τούτων τῶν στομά[των, δ]ι' ὧν τὸ πῦρ ἀναφυσᾶται 32
καὶ μύδροι καὶ ὕδατα ἐκπίπτει, σπάνιόν τι σείεσθαί φασι τὴν περὶ τὸν
Πορθμὸν γῆν. τότε δὲ πάντων ἐμπεφραγμένων τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν
πόρων ὑπὸ γῆν σμυχόμενον τὸ πῦρ καὶ τὸ πνεῦμα σεισμοὺς ἀπειργάζετο
σφοδρούς, μοχλευόμενοι δ' οἱ τόποι πρὸς τὴν βίαν τῶν ἀνέμων ὑπεῖξάν ποτε 36

1 σῆμα : μνῆμα s.l. 4 Λιπαρέων : -αίων a.c., ut vid. 15 τοῦ prius : [[τῆς]] s.l.
22 Σκύλλαιον : Σκύλαιον a.c.

καὶ ἀναρραγέντες ἐδέξαντο τὴν ἑκατέρωθεν θάλασσαν καὶ ταύτην καὶ τὴν
μεταξὺ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ νήσων· καὶ γὰρ ἡ Προχύτη καὶ αἱ Πιθηκοῦσ-
σαι ἀποσπάσματα τῆς ἠπείρου καὶ αἱ Καπρίαι καὶ ἡ Λευκωσία καὶ Σειρῆνες
καὶ Οἰνωτρίδες. πλὴν εἴτε διὰ ταῦτα τοὔνομα τῇ πόλει γέγονεν εἴτε διὰ τὴν 4
ἐπιφάνειαν τῆς πόλεως ὡσὰν βασίλειον τῇ Λατίνων φωνῇ προσαγορευ-
σάντων Σαυνιτῶν διὰ τὸ τοὺς ἀρχηγέτας αὐτῶν κοινωνῆσαι Ῥωμαίοις τῆς
πολιτείας καὶ ἐπὶ πολὺ χρήσασθαι τῇ Λατίνῃ διαλέκτῳ, πάρεστι σκοπεῖν
259, 5–18 ὁποτέρως ἔχει τἀληθές ⟦ὕστερον μέντοι Φοιβία ἐκλήθη⟧. ἀπὸ δὲ τοῦ Ῥηγίου 8
πλέοντι πρὸς ἕω Λευκοπέτραν καλοῦσιν ἄκραν ἀπὸ τῆς χρόας ἐν ν΄ στα-
δίοις, εἰς ἣν τελευτᾶν φασι τὸ Ἀπέννινον ὄρος. ἐντεῦθεν Ἡράκλειον, ὃ δὴ
τελευταῖον ἀκρωτήριον νεύει πρὸς μεσημβρίαν· κάμψαντι γὰρ εὐθὺς λήγει
μέχρι πρὸς ἄκραν Ἰαπυγίαν. εἶτ' ἐκκλίνει πρὸς ἄρκτον ἀεὶ καὶ μᾶλλον πρὸς 12
τὴν ἑσπέραν ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν Ἰόνιον. μετὰ δὲ τὸ Ἡράκλειον ἄκρα τῆς Λοκρί-
δος, ἣ καλεῖται Ζεφύριον, ἔχουσα τοῖς ἑσπερίοις ἀνέμοις λιμένα, ἐξ οὗ καὶ τοὔ-
νομα. εἶθ' ἡ πόλις οἱ Λοκροὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι, Λοκρῶν ἄποικοι τῶν ἐν τῷ Κρισ-
σαίῳ κόλπῳ μικρὸν ὕστερον τῆς ἀπὸ Κρότωνος καὶ Συρακουσίων κτίσεως 16
260, 18 sq. ἀποικισθέντες ὑπὸ Εὐάνθους: ἀπὸ Ῥηγίου μέχρι Λοκρῶν χ΄ στάδιοι: ὅτι ὁ
261, 1–262, 11 Ἄληξ ποταμὸς διορίζει τὴν Ῥηγίνην ἀπὸ τῆς Λοκρίδος βαθεῖαν φάραγγα
διεξιών: ὅτι δρυμὸς κατὰ τὸ Μαμέρτιον τῶν Βρεττίων πόλιν φέρων τὴν
ἀρίστην πίτταν εὔενδρος καὶ εὔυδρος, μῆκος ψ΄ σταδίων. μετὰ δὲ Λοκροὺς 20
Σάγρα, μετὰ δὲ ταύτην Σκυλλήτιον, μετὰ δὲ τοῦτο ἡ Κροτωνιατῶν χώρα καὶ
τῶν Ἰαπύγων ἄκραι τρεῖς. ὅτι ὁ Ταραντίνων κόλπος μιλίων σμ΄ τὸν περί-
πλουν ἔχει. μετὰ δὲ ταύτας τὸ Λακίνιον, Ἥρας ἱερόν. ἀπὸ δὲ τοῦ Λακινίου ἐν
ρν΄ σταδίοις εἰς Κρότωνα, ὅπου ποταμοὶ Αἴσαρος καὶ ἕτερος Νέαιθος, ἐπώνυ- 24
262, 27–263, 4 μος τοῖς συμβεβηκόσιν ὑπὸ τῶν τὰς ναῦς ἐμπρησασῶν γυναικῶν: ὅτι Κρότων
πλείστους Ὀλυμπιονίκας ἔσχε καὶ περὶ τούτων εἴρηται τὸ 'Κροτωνιατῶν ἔσχα-
τος πρῶτος ἦν τῶν Ἑλλήνων'. καὶ τὴν παροιμίαν δὲ 'ὑγιέστερον Κρότωνος'
λέγουσαν ἐντεῦθεν εἰρῆσθαί φασιν, ὡς τοῦ τόπου πρὸς ὑγείαν καὶ εὐεξίαν 28
ἔχοντός τι φορὸν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀθλητῶν. προσέλαβε δὲ τῇ δόξῃ καὶ τὸ
τῶν Πυθαγορίων πλῆθος καὶ Μίλων, ἐπιφανέστατος μὲν τῶν ἀθλητῶν
γεγονώς, ὁμιλητὴς δὲ Πυθαγόρου διατρίψαντος ἐν τῇ πόλει πολὺν χρόνον.
263, 13–20 ἐφεξῆς δ' ἐστὶ σ΄ σταδίοις Ἀχαιῶν κτίσμα ἡ Σύβαρις δυοῖν ποταμῶν μεταξύ, 32
Κράθιδος καὶ Συβάριδος, εὐτυχίᾳ μὲν διενεγκοῦσα ὥστε δ΄ων μὲν ἐθνῶν
τῶν πλησίον ὑπάρξαι, ε΄ δὲ καὶ κ΄ πόλεις ὑπηκόους σχεῖν, λ΄ δὲ μυριάσιν
ἀνδρῶν ἐπὶ Κροτωνιάτας στρατεῦσαι, ὑπὸ μέντοι τρυφῆς καὶ ὕβρεως ἄπα-

4 τοὔνομα : s.l.   16 κτίσεως : κρί- a.c.   20 εὔενδρος : sic   22 sq. verba ὅτι — ἔχει, sc. quae post 23 ἱερόν transponenda erant, circumducta sunt linea

263, 25–8 σαν τὴν εὐδαιμονίαν ἀφαιρεθῆναι ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἐν ἡμέραις ο΄. ὁ μὲν
οὖν Σύβαρις τοὺς πίνοντας ἵππους ἀπ' αὐτοῦ πτυρτικοὺς ποιεῖ, διὸ καὶ τὰς
ἀγέλας ἀπείργουσιν ἀπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ Κρᾶθις τοὺς ἀνθρώπους ξανθοτριχεῖν
265, 20–266, 22 καὶ λευκοτριχεῖν ποιεῖ λουομένους: ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ὁ Τάρας καὶ Ἰαπυγία: 4
ὅτι περιοδεύσομεν, φησί, τὰς νήσους ἀντὶ τοῦ περιηγησόμεθα· καὶ ὁ κωμι-
κὸς (Nub. 206) 'γῆς περίοδος ἁπάσης': ὅτι τὴν Οἰνωτρίαν μόνον Ἰταλίαν
ὠνόμαζον οἱ πρότερον: ἔστιν ἡ Σικελία τρίγωνος τῷ σχήματι, καὶ διὰ τοῦτο
Τρινακρία μὲν πρότερον, Θρινακία δ' ὕστερον μετονομασθεῖσα εὐφωνότε- 8
ρον: τὸ δὲ σχῆμα διορίζουσι τρεῖς ἄκραι· Πελωριὰς μὲν ἡ πρὸς τὴν Γένυν
καὶ τὴν στυλίδα ⟦καὶ⟧ τὴν Ῥηγίνων ποιοῦσα τὸν Πορθμόν, | Πάχυνος δὲ ἡ 150v
ἐκκειμένη πρὸς ἕω καὶ τῷ Σικελικῷ κλυζομένη πελάγει, βλέπουσα πρὸς τὴν
Πελοπόννησον καὶ τὸν ἐπὶ Κρήτης πόρον· τρίτη δ' ἐστὶν ἡ προσεχὴς τῇ 12
Λιβύῃ, βλέπουσα πρὸς τ[αύτην] ἅμα καὶ τὴν χειμερινὴν δύσιν, Λιλύβαιον.
⟦ἡ δὲ⟧ τὸν δὲ περίπλουν ὁ Ποσειδώνιος σταδίων υ΄ ἐπὶ τοῖς ͵δ ἀποφαίνει.
266, 34–268, 14 ἔνιοι δ' ἁπλούστερον εἰρήκασι περίπλουν ἡμερῶν ε΄. δίαρμα δ' ἐστὶν ἀπὸ
Παχύνου πρὸς τὸ στόμα τοῦ Ἀλφειοῦ στάδιοι ͵δ· ἀπὸ δὲ Λιλυβαίου τοὐλά- 16
χιστον δίαρμα ἐπὶ Λιβύην ͵α καὶ φ΄ περὶ Καρχηδόνα. ⟦ἀπὸ δὲ Λι⟧ ἀνάγκη
δὲ λοξοῦσθαι πρὸς ἕω τὴν ἐπὶ Πελωριάδος πλευρὰν ἀπὸ Λιλυβαίου καὶ βλέ-
πειν πρὸς τὸ μεταξὺ τῆς ἑσπέρας καὶ τῆς ἄρκτου, πρὸς ἄρκτον μὲν ἔχουσαν
τὴν Ἰταλίαν, πρὸς δύσιν δὲ τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος καὶ τὰς Αἰόλου νήσους. 20
πόλεις δ' εἰσὶ κατὰ μὲν τὸ πλευρὸν τὸ ποιοῦν τὸν Πορθμὸν Μεσήνη
πρῶτον, ἔπειτα Ταυρομένιον καὶ Κατάνη καὶ Συράκουσαι. ἀπέχει δὲ τοῦ
μὲν Ῥηγίου δίαρμα ξ΄στάδιον, τῆς δὲ στυλίδος πολὺ ἔλαττον. δείκνυται δὲ
καὶ ἡ Χάρυβδις μικρὸν πρὸ τῆς πόλεως ἐν τῷ πόρῳ, βάθος ἐξαίσιον, εἰς ὃ 24
αἱ παλίρροιαι τοῦ Πορθμοῦ κατάγουσιν εὐφυῶς τὰ σκάφη τραχηλιζόμενα
μετὰ συστροφῆς καὶ δίνης μεγάλης· καταποθέντων δὲ καὶ διαλυθέντων τὰ
270, 26–271, 16 ναυάγια παρασύρεται πρὸς τὴν ἠϊόνα τῆς Ταυρομενίας: ὅτι τοῦ Ῥοδανοῦ
συμμένει τὸ ῥεῦμα διὰ λίμνης ἰὸν ὁρατὴν σῷζον τὴν ῥύσιν, ἐπὶ δὲ τοῦ Ἀλ- 28
φειοῦ οὐ πάνυ πιθανὸς ὁ λόγος· ἐκεῖ μὲν γὰρ καὶ βραχὺ διάστημα καὶ οὐ
κυμαινούσης τῆς λίμνης, ἐνταῦθα δὲ χειμῶνες ἐξαίσιοι καὶ κλυδασμοί. εἰ
μὲν γὰρ πρὸ τοῦ συνάψαι τῇ θαλάσσῃ κατέπιπτεν ὁ Ἀλφειὸς εἴς τι βάρα-
θρον, ἦν τις ἂν πιθανότης ἐντεῦθεν κατὰ γῆς τὸ ῥεῖθρον μέχρι Σικελίας ἀμι- 32
γὲς τῇ θαλάσσῃ διασῷζον τὸ πότιμον ὕδωρ. ἐπεὶ δὲ τὸ τοῦ ποταμοῦ στόμα
φανερόν ἐστι εἰς τὴν θάλασσαν ἐκδιδόν, ἐγγὺς δὲ μηδὲν ἐν τῷ πόρῳ τῆς
θαλάττης φαινόμενον στόμα τὸ καταπίνον τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ – καίπερ
οὐδ' οὕτως ἂν συμμεῖναι γλυκύ, spatium erasum c. 17 litt. ἐπιτείνει δὲ τὸ 36

26 δὲ : s.l.   28 σῷζον τὴν ῥύσιν : mg.   35 καταπίνον : sic

272, 5–9 ψεῦδος ἡ φιάλη παρατεθεῖσα· οὐδὲ γὰρ αὐτὴ ῥεύματι εὐπειθής. ὅτι Ἀκράγας
272, 28–30 πρὸς τὸ μέρος ἐστὶ τὸ πρὸς τὴν Καρχηδονίαν ἀφορῶν: ὅτι Ἱμέρα καὶ Γέλα
274, 26–275, 5 τῆς μεσογαίας: ὅτι Καλλίπολις καὶ Εὔβοια καὶ ἐν Σικελίᾳ: ὅτι ἡ Αἴτνη ὑπέρ-
κειται μάλιστα τῆς κατὰ τὸν Πορθμὸν καὶ τὴν Καταναίαν παραλίας, ἀλλὰ 4
καὶ τῆς κατὰ τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος καὶ τὰς Λιπαρέων νήσους. νύκτωρ μὲν
οὖν καὶ φέγγη φαίνεται λαμπρὰ ἐκ τῆς κορυφῆς, μεθ' ἡμέραν δὲ καπνῷ καὶ
ἀχλύι κατέχεται. ἅπασα δ' ἡ νῆσος κοίλη κατὰ γῆς ἐστι, ποταμῶν καὶ πυρὸς
μεστή· θερμῶν γοῦν ὑδάτων ἀναβολὰς κατὰ πολλοὺς ἔχει τόπους, τὰ μὲν 8
ἁλμυρά, τὰ δὲ πότιμα: ἐν δὲ ταῖς περὶ Ἀκράγαντα λίμναις οὐ συμβαίνει τοῖς
275, 20–276, 20 ἀκολύμβοις βαπτίζεσθαι ξύλων τρόπον ἐπιπολάζουσιν: συγγενῆ δὲ τοῖς κατὰ
Σικελίαν πάθεσι τὰ περὶ τὰς Λυπαρέων νήσους καὶ αὐτὴν τὴν Λιπάραν. ἐὰν
μὲν οὖν νότος μέλλῃ πνεῖν, ἀχλὺν ὁμιχλώδη καταχεῖσθαι κύκλῳ φησὶ τῆς 12
μιᾶς τῶν νησίδων, ὥστε μηδὲ τὴν Σικελίαν ἄπωθεν φαίνεσθαι· ὅταν δὲ
βορέας, φλόγας καθαρὰς ἀπὸ ἑνὸς τῶν κρατήρων τοῦ μεγίστου (τρεῖς γάρ
εἰσι) ⟦φλόγας⟧, ἔτι δὲ καὶ μύδρους ἐκφέρεσθαι καὶ βρόμους ἐκπέμπεσθαι
μείζους· τὸν δὲ ζέφυρον μέσην τινὰ ἔχειν τάξιν. τοὺς δ' ἄλλους κρατῆρας 16
ὁμοειδεῖς μὲν εἶναι, τῇ δὲ βίᾳ λείπεσθαι τῶν ἀναφυσημάτων. ἔκ τε δὴ τῆς
διαφορᾶς τῶν βρόμων καὶ ἐκ τοῦ πόθεν ἄρχεται | τὰ ἀναφυσήματα καὶ αἱ 151r
φλόγες καὶ αἱ λιγνύες προσημαίνεσθαι καὶ τὸν εἰς ἡμέραν τρίτην μέλλοντα
ἄνεμον πνεῖν. τῶν γοῦν ἐν Λιπάραις γενομένης ἀπλοίας προειπεῖν τινάς 20
φασι τὸν ἐσόμενον καὶ μὴ διαψεύσασθαι. ἀφ' οὗ δὴ τὸ μυθωδέστατον
δοκοῦν εἰρῆσθαι τῷ ποιητῇ μὴ μάτην φαίνεσθαι λεχθέν, ἀλλ' αἰνιξαμένου
277, 20 sq. τὴν ἀλήθειαν, ὅταν φῇ ταμίαν τῶν ἀνέμων τὸν Αἴολον: πρόκειται δὲ τοῦ
277, 27–34 Παχύνου Μελίτη, ὅθεν τὰ κυνίδια ἃ καλοῦσι Μελιταῖα: ὅτι τὴν Ἰαπυγίαν 24
καὶ Μεσσαπίαν καλοῦ() οἱ Ἕλληνες· οἱ δ' ἐπιχώριοι κατὰ μέρη τὸ μέν τι
Σαλεντίνους καλοῦ() τὸ περὶ τὴν ἄκραν Ἰαπυγίαν, τὸ δὲ Καλαυρούς·
ὑπὲρ τούτους πρόσβοροι Πευκέτιοι· οἱ δ' ἐπιχώριοι πᾶσαν τὴν μετὰ τοὺς
Καλαυροὺς Ἀπουλίαν καλοῦσι. ὅτι χερρονησίζει ἡ Μεσσαπία ἀπὸ Βρεντε- 28
281, 6–18 σίου μέχρι Τάραντος ἰσθμῷ κλειομένη σταδίων ι´ καὶ τ´: ὅτι καὶ ὁ Τάρας τῆς
Ἰαπυγίας. ἐνταῦθα καὶ ὁ σκόπελος ὃν καλοῦσιν ἄκραν Ἰαπυγίαν, πολὺς
ἐκκείμενος εἰς τὸ πέλαγος καὶ τὰς χειμερινὰς ἀνατολάς ⟦ὅθεν τὸ δίαρμα⟧,
ἐπιστρέφων δέ πως ἐπὶ τὸ Λακίνιον ἀνταῖρον ἀπὸ τῆς ἑσπέρας αὐτῷ καὶ 32
κλείων τὸ στόμα τοῦ Ταραντίνου κόλπου πρὸς αὐτόν. καὶ τὰ Κεραύνια δ'
ὁμοίως ὄρη κλείει πρὸς αὐτὸν τὸ στόμα τοῦ Ἰονίου κόλπου, καὶ ἔστι τὸ δίαρμα

5 Λιπαρέων : -ραίων a.c. 10 ξύλων : ξύλον a.c., ut vid. 15 ἐκφέρεσθαι : ἐξαίρεσθαι mg. 22 αἰνιξαμένου : ι prius e corr. 25 Μεσσαπίαν : μεσα- a.c. οἱ prius : s.l.

…1, 19–282, 24 ὅσον ψ´ σταδίων ἀπ' αὐτοῦ πρός τε τὰ Κεραύνια καὶ πρὸς τὸ Λακίνιον: ἐνταῦθα
καὶ Βάριον πολίχνιον. εἶτα Λευκοί, ἐκ δὲ τῶν Λευκῶν εἰς Ὑδροῦντα πολίχ-
νιον στάδιοι ρν´, ἐντεῦθεν εἰς Βρεντέσιον υ´, οἱ δὲ ἴσοι καὶ εἰς Σάσωνα τὴν
νῆσον, ἥτις μέση πως ἵδρυται τοῦ διάρματος τοῦ ἐκ τῆς Ἠπείρου πρὸς τὸ 4
Βρεντέσιον, ὅπερ εὐλίμενον σφόδρα· ἑνὶ γὰρ στόματι πολλοὶ κλείονται
λιμένες ἄκλυστοι κόλπων ἀπολαμβανομένων ἐντός, ὥστ' ἐοικέναι κέρασιν
ἐλάφου τὸ σχῆμα· ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα τῇ πόλει· κεφαλῇ γὰρ μάλιστα ἐλά-
φου προσέοικεν ὁ τόπος, τῇ δὲ Μεσσαπίᾳ γλώττῃ βρεντέσιον ἡ κεφαλὴ τοῦ 8
…, 21–6 ἐλάφου καλεῖται. εἰσὶ δ' ἐκ Βρεντεσίου εἰς Βάριον ψ´ που στάδιοι: τὴν δὲ
συνεχῆ Καύνιοι νέμονται, εἶτα Ἄπουλοι μέχρι Φρεντανῶν. Ἀπουλία δὲ
…, 20–2 ἅπασα αὕτη ἡ χώρα ἐλέγετο. πρόκειται δὲ τοῦ κόλπου τούτου πελάγιον
ἀκρωτήριον ἐπὶ τ´ ἀνατεῖνον σταδίους πρὸς τὰς ἀνατολάς, τὸ Γάργανον, 12
κάμπτοντι δὲ τὴν ἄκραν πόλισμα καὶ πρὸ τῆς ἄκρας αἱ Διομήδειαι νῆσοι.
…, 1–12 ἀπὸ μὲν οὖν Βρεντεσίου μέχρι Γαργάνου μίλια ρξε´, ἐντεῦθεν δ' εἰς Ἀγκῶ-
νας σνδ´. ὁ δ' Ἀρτεμίδωρος οὐ συμφωνεῖ, Πολύβιος δ' ἀπὸ τῆς Ἰαπυγίας
μεμιλιάσθαι φησὶ καὶ εἶναι μίλια φξβ´ εἰς Σέλαν πόλιν, ἐντεῦθεν δ' εἰς 16
Ἀκυληΐαν ροη´, οὐχ ὁμολογοῦντες τῷ φαινομένῳ διαστήματι τῆς Ἰλλυρικῆς
παραλίας ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὀρῶν ἐπὶ τὸν τοῦ Ἀδρίου μυχόν, ὑπὲρ ͵ς
τοῦτον ἀποφαίνοντες καὶ μείζω καθιστάντες ἐκείνου πολὺ ἐλάττονα ὄντα.
…, 21–9 μεταξὺ δ' εὐθὺς ἀπὸ τοῦ Γαργάνου κόλπος ὑποδέχεται βαθύς. οἱ δὲ περιοι- 20
κοῦντες ἰδίως Ἄπουλοι προσαγορεύονται. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ περὶ Κάννας
συμβαίν( ), ὅπου πλεῖστος ὄλεθρος σωμάτων Ῥωμαίοις καὶ τοῖς συμμά-
χοις ἐγένετο. ἐν δὲ τῷ κόλπῳ λίμνη ἐστί, ὑπὲρ δὲ τῆς λίμνης ἐν μεσογαίᾳ τὸ
…, 7–290, 7 Ἄπουλον: ὅτι ὁ Ἴστρος μέγιστος τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην ποταμῶν, ῥέων 24
πρὸς νότον κατ' ἀρχάς, εἶτ' ἐπιστρέφων εὐθὺς ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπὶ τὴν ἀνα-
τολὴν καὶ τὸν Πόντον. ἄρχεται δ' ἀπὸ τῶν Γερμανικῶν ἄκρων τῶν ἑσπε-
ρίων, διέχων τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ περὶ ͵αους σταδίους, τελευτᾷ δ' εἰς τὸν
Πόντον οὐ πολὺ ἄπωθεν τῶν τοῦ Τύρα καὶ τῶν τοῦ Βορυσθένους ἐκβολῶν, 28
ἐκκλίνων πως πρὸς ἄρκτους. προσάρκτια μὲν οὖν ἐστι τῷ Ἴστρῳ τὰ πέραν τοῦ
Ῥήνου καὶ τῆς Κελτικῆς· ταῦτα δ' ἐστὶ τά τε | Γαλατικὰ ἔθνη καὶ τὰ Γερμα- 151v
νικὰ μέχρι Βασταρνῶν: τὰ ἐκτὸς Ἴστρου φησὶ πολὺ ἁπλούστερα τῶν ἐπὶ
θάτερα μερῶν. εὐθὺς τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου μ[ετὰ] τοὺς Κελτοὺς πρὸς τὴν ἕω 32
κεκλιμένοι Γε[ρμαν]οὶ νέμονται μικρὸν ἐξαλλάττοντες τοῦ Κελτικοῦ φύλου.
δοκοῦσι δέ μοι Ῥωμαῖοι τοῦτο αὐτοῖς θέσθαι τὸ ὄνομα ὡς ἂν γνησίους
Γαλάτας φράζειν βουλόμενοι· γνήσιοι γὰρ οἱ γερμανοὶ κατὰ τὴν Ῥωμαίων
…, 11–25 διάλεκτον: ὅτι διέχει τοῦ Ἄλβιος ὁ Ῥῆνος περὶ ͵γ σταδίους, εἴ τις εὐθυπο- 36

2 Βάριον πολίχνιον : mg.

ρούσας ἔχει τὰς ὁδούς· νυνὶ δὲ διὰ σκολιὰς καὶ ἑλώδους καὶ δρυμῶν κυκλο-
πορεῖν ἀνάγκη. ὁ δὲ Ἑρκύνιος δρυμὸς πυκνότερός τέ ἐστι καὶ μεγαλόδεν-
δρος ἐν χώροις ἐρυμνοῖς κύκλον περιλαμβάνων μέγαν· ἐν μέσῳ δὲ ἵδρυται
χώρα καλῶς οἰκεῖσθαι δυναμένη. ἔστι δὲ πλησίον αὐτῆς ἥ τε τοῦ Ἴστρου 4
πηγὴ καὶ ἡ τοῦ Ῥήνου καὶ ἡ μεταξὺ ἀμφοῖν λίμνη —— καὶ τὰ ἕλη τὰ
ἐκ τοῦ Ῥήνου διαχεόμενα· νοτιωτέρα δ' ἐστὶ τῶν τοῦ Ἴστρου καὶ αὐτὴ
292, 33–294, 3 καὶ ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς ἡμερήσιον ὁδὸν ὡς πρὸς τὴν λίμνην: σῆ περὶ
Κίμβρων ὅτι πλάνητας γενέσθαι καὶ λῃστρικούς φασι ⟦δια^λπο⟧, ὥστε καὶ 8
μέχρι τῶν περὶ τῶν Μαιῶτιν ποιήσασθαι τὴν στρατείαν, ἀπ' ἐκείνων δὲ καὶ
τὸν Κιμμέριον κληθῆναι Βόσπορον, οἷον Κιμβρικόν, Κιμμερίους τοὺς Κίμ-
βρους ὀνομασάντων τῶν Ἑλλήνων, εἶτα ἄλλους καὶ ἄλλους τόπους κατα-
δραμεῖν. πάντες μέντοι κατελύθησαν ὑπὸ Ῥωμαίων, οἱ μὲν ὑπερβαλόντες 12
294, 15–295, 8 τὰς Ἄλπεις εἰς τὴν Ἰταλίαν, οἱ δ' ἔξω τῶν Ἄλπεων: τῶν δὲ Γερμανῶν οἱ
μὲν προσάρκτιοι παρήκουσι τῷ Ὠκεανῷ, γνωρίζονται δ' ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν
τοῦ Ῥήνου λαβόντες τὴν ἀρχὴν μέχρι τοῦ Ἄλβιος. τὰ δὲ πέραν τοῦ Ἄλβιος
τὰ πρὸς τῷ Ὠκεανῷ παντάπασιν ἄγνωστα ἡμῖν· οὔτε γὰρ τῶν προτέρων 16
οὐδένας ἴσμεν τὸν παράπλουν τοῦτον πεποιημένους πρὸς τὰ ἑωθινὰ μέρη
τὰ μέχρι τοῦ στόματος τῆς Κασπίας θαλάσσης οὔθ' οἱ Ῥωμαῖοί πω προ-
ῆλθον εἰς τὰ περαιτέρω· ὡς δ' αὔτως οὐδὲ πεζῇ παρωδεύκασιν οὐδένες: ὅτι
τί ἐστι πέραν τῆς Γερμανίας καὶ τί τῶν ἄλλων τῶν ἑξῆς, εἴτε Βαστάρνας 20
χρὴ λέγειν, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, εἴτ' ἄλλους μεταξὺ ἢ Ἰάζυγας ἢ εἴ
τινας ἄλλους τῶν ἁμαξοίκων, οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν, οὐδ' εἰ μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ
παρήκουσι παρὰ πᾶν τὸ μῆκος ἢ ἔστι τι ἀοίκητον ὑπὸ ψύχους ἢ ἄλλης
αἰτίας, ἢ εἰ καὶ γένος ἀνθρώπων ἄλλο διαδέχεται: τοῦτο δὲ τὸ αὐτὸ 24
ἀγνόημα καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς προσαρκτίων· οὔτε γὰρ τοὺς
Βαστάρνας οὔτε τοὺς Σαυρομάτας καὶ ἁπλῶς τοὺς ὑπὲρ τὸν Πόντον οἰκοῦν-
τας ἴσμεν οὔθ' ὁπόσον ἀπέχουσι τῆς Ἀτλαντικῆς θαλάσσης οὔτ' εἰ συνάπ-
τουσιν αὐτῇ. τὸ δὲ νότιον μέρος τῆς Γερμανίας τὸ πέραν τοῦ Ἄλβιος τὸ 28
μὲν συνεχὲς ἀκμὴν ὑπὸ τῶν Σοήβων κατέχεται· εἶτ' εὐθὺς ἡ τῶν Γετῶν
συνάπτει γῆ, κατ' ἀρχὰς μὲν στενὴ παρατεταμένη τῷ Ἴστρῳ κατὰ τὸ νότιον
μέρος, κατὰ δὲ τοὐναντίον τῇ παρωρείᾳ τοῦ Ἑρκυνίου δρυμοῦ μέρος τι τῶν
ὀρῶν καὶ αὐτὴ κατέχουσα, εἶτα πλατύνεται πρὸς τὰς ἄρκτους· τοὺς δ' 32
ἀκριβεῖς ὅρους οὐκ ἔχομεν φράζειν. διὰ δὲ τὴν ἄγνοιαν τῶν τόπων οἱ τὰ
Ῥιπαῖα ὄρη καὶ τοὺς Ὑπερβορείους μυθοποιοῦντες λόγου ἠξίωνται καὶ ἃ

1 σκολιὰς: sic 5 —— : spatium c. 10 litt. linea repletum 9 ποιήσασθαι : -σαιντο a. c. 17 παράπλουν : περίπλουν s. l. 21 οἱ πολλοὶ νομίζουσιν : οἱ πλείους ὑπονοοῦσιν mg. 33 ὅρους : sic

Πυθέας ὁ Μασσαλιώτης κατεψεύσατο τῆς παρωκεανίτιδος: ταῦτα μὲν
295, 16–23 ἐάσθωσαν: οἱ δὲ Ἕλληνες τούς τε Γέτας Θρᾷκας ὑπελάμβανον. ᾤκουν δ'
ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ἴστρου καὶ οὗτοι καὶ οἱ Μυσοί, Θρᾷκες ὄντες καὶ αὐτοὶ
καὶ οὓς νῦν Μυσοὺς καλοῦσι· ἀφ' ὧν ὡρμήθησαν καὶ οἱ νῦν μεταξὺ Λυδῶν 4
καὶ Φρυγῶν καὶ Τρώων οἰκοῦντες Μυσοί. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Φρύγες Βρίγες
εἰσί, Θρᾴκιόν τι ἔθνος, καθάπερ καὶ Βέβρυκες καὶ Μεδοβιθυνοὶ καὶ Βιθυ-
νοί, δοκῶ δὲ καὶ τοὺς Μαριανδυνούς. οὗτοι μὲν οὖν τελέως ἐκλελοίπασι
296, 3–14 πάντες τὴν Εὐρώπην, οἱ δὲ Μυσοὶ συνέμειναν: ὅτι οἱ ἁμάξοικοι ⟦Σαρμάται⟧ 8
Σκύθαι καὶ Σαρμάται καὶ τὰ Βασταρνικὰ καὶ Κελτικά, οἵ τε Βόϊοι καὶ Σκορ-
δίσκοι καὶ Ταυρίσκοι, μέμικται, οὓς | Ἱππημολγοὺς καὶ Γαλακτοφάγας καὶ 152r
Ἀβίους ἐκάλεσεν Ὅμηρος. λέγει δὲ τοὺς Μυσοὺς καὶ Γέτας Ποσειδώνιος
καὶ ἐμψύχων ἀπέχεσθαι, μέλιτι δὲ χρῆσθαι καὶ γάλακτι καὶ τυρῷ ζῶ[ν]τας 12
καθ' ἡσυχίαν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ 'ἀγαυοὺς' καὶ 'δικαιοτάτους' προσέθηκεν
298, 29–299, 1 Ὅμηρος: ὅτι τὸν Πόντον Ἄξενον καλεῖσθαι τὸ πρὶν διὰ τὸ δυσχείμερον
καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν περιοικούντων ἐθνῶν, καὶ μάλιστα τῶν Σκυθικῶν
ξενοθυτούντων καὶ σαρκοφαγούντων καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι 16
χρωμένων, ὕστερον δ' Εὔξεινον τῶν Ἰώνων ἐν τῇ παραλίᾳ πόλεις κτι-
300, 25–301, 11 σάντων: ὅτι εἰκὸς τοὺς ἀγαυοὺς καὶ δικαιοτάτους κεκλημένους καθ' Ὅμη-
ρον διὰ τὸ ἥκιστα ἐν συμβολαίοις καὶ ἀργυρισμῷ ζῆν καὶ κοινὰ κεκτῆσθαι
πάντα πλὴν ξίφους καὶ ποτηρίου ὕστερον θαλάσσης ἁψαμένους χείρους 20
γεγονέναι λῃστεύοντας καὶ ξενοκτονοῦντας καὶ ἐπιπλεκομένους πολλοῖς
καὶ μεταλαμβάνοντας τῆς ἐκείνων πολυτελείας καὶ καπηλείας, ἃ δοκεῖ μὲν
εἰς ἡμερότητα συντείνειν, διαφθείρει δὲ τὰ ἤθη καὶ ποικιλίαν ἀντὶ ἁπλότη-
303, 25–8 τος εἰσάγει: ὅτι ὑπὸ Αἰλίου Κάτωνος μετῳκίσθησαν ἐκ τῆς περαίας τοῦ 24
Ἴστρου πέντε μυριάδες σωμάτων παρὰ τῶν Γετῶν, ὁμογλώττου τοῖς Θρᾳξὶν
ἔθνους, εἰς τὴν Θρᾴκην, καὶ νῦν οἰκοῦσιν αὐτόθι Μυσοὶ καλούμενοι ⟦ἤτοι
304, 4 sq. καὶ τῶν προτέρων οὕτω καλουμένων⟧: ὅτι καὶ μέρος Κελτῶν τοῖς Θραξὶ καὶ
304, 16–305, 11 Ἰλλυριοῖς ἀναμέμικται καὶ ὅτι καὶ οἱ Δάκοι Γετῶν μέρος πρὸς τὴν Γερμα- 28
νίαν καὶ τὰς τοῦ Ἴστρου πηγὰς οἰκοῦντες· Γέται δὲ πρὸς τὸν Πόντον μάλι-
στα κέκλινται· μερισμὸς γὰρ οὕτως ἐκ παλαιοῦ τῆς χώρας γέγονε: οἶμαι δὲ
τοὺς Δάκας Δάους καλεῖσθαι τὸ παλαιόν· ἀφ' οὗ καὶ παρὰ Ἀττικοῖς ἐπεπό-
λασε τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνόματα Γέται καὶ Δάοι· τοῦτο γὰρ πιθανότερον ἢ 32
ἀπὸ τῶν Σκυθῶν οὓς καλοῦσι Δάας· πόρρω γὰρ ἐκεῖνοι περὶ Ὑρκανίαν,
καὶ οὐκ εἰκὸς ἐκεῖθεν κομίζεσθαι ἀνδράποδα εἰς τὴν Ἀττικήν· ἐξ ὧν γὰρ
ἐκομίζοντο, ἢ τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις ὁμωνύμοις ἐκάλουν τοὺς οἰκέτας, ὡς

7 Μαριανδυνούς : -δην- s. l. 9 sq. καὶ Κελτικὰ — Ταυρίσκοι : s. l. 10 Γαλακτοφάγας : -ας e corr. 11 καὶ Γέτας : s. l. 28 Δάκοι : Δᾶ- s. l., -καὶ (ut vid.) s. l.

Λυδὸν καὶ Σύρον, ἢ τοῖς ἐπιπολάζουσιν ἐκεῖ ὀνόμασι προσηγόρευον, ὡς Μάνην ἢ Μίδαν τὸν Φρύγα, Τίβιον δὲ τὸν Παφλαγόνα. ὅτι ὁ Ἴστρος λέγεται μὲν αὐτὸ τοῦτο κάτω καὶ ἑξῆς μέχρι τοῦ Πόντου, ἄνω δὲ καὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς Δανούιος, καθὸ μάλιστα διὰ τῶν Δακῶν φέρεται: ὅτι καὶ τὸ τῶν Τριβαλλῶν ἔθνος, Θρᾳκικὸν ὄν, μεταναστάσεις πολλάκις δέδεκται ⟦τῶν πλ⟧, ὥσπερ καὶ οἱ Γέται, τῶν πλησιοχώρων τοὺς ἀσθενεστέρους ἐξανιστώντων, τῶν μὲν ἐκ τῆς περαίας Σκυθῶν καὶ Βασταρνῶν καὶ Σαυροματῶν ἐπικρατούντων πολλάκις, τῶν δ' ἐκ θατέρου μέρους ὑπ' Ἰλλυριῶν

305, 16–306, 24 μάλιστα κατισχυομένων: μεταξὺ δὲ τῆς Ποντικῆς θαλάττης τῆς ἀπὸ Ἴστρου ἐπὶ Τύραν καὶ ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία πρόκειται, πεδιὰς πᾶσα καὶ ἄνυδρος, ἐν ᾗ Δαρεῖ[ος ἀπ]οληφθεὶς ὁ Ὑστάσπεω καθ' ὃν καιρὸν διέβη τὸν Ἴστρον ἐπὶ τοὺς Σκύθας ἐκινδύνευσε πανστρατιᾷ δίψῃ διαλυθῆναι· συνῆκε δ' ὀψὲ καὶ ἀνέστρεψε. Λυσίμαχος δ' ὕστερον στρατεύσας ἐπὶ Γέτας καὶ τὸν βασιλέα Δρομιχαίτην οὐκ ἐκινδύνευσε μόνον ἀλλὰ καὶ ἑάλω ζωγρίᾳ· πάλιν δ' ἐσώθη τυχὼν εὐγνώμονος τοῦ βασιλέως. περὶ δὲ ταῖς ἐκβολαῖς μεγάλη νῆσός ἐστιν ἡ Πεύκη, κατασχόντες δ' αὐτὴν Βαστάρναι Πευκῖνοι προσηγορεύθησαν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι πολὺ ἐλάττους, αἱ μὲν ἀνωτέρω ταύτης, αἱ δὲ πρὸς τῇ θαλάττῃ· ἑπτάστομος γάρ ἐστι, μέγιστον δὲ τὸ Ἱερὸν στόμα καλούμενον, δι' οὗ σταδίων ἀνάπλους ἐπὶ τὴν Πεύκην ρκ'· ἧς κατὰ τὸ κάτω μέρος ἐποίησε τὸ ζεῦγμα Δαρεῖος· τοῦτο δὲ καὶ πρῶτόν ἐστι στόμα ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι εἰς τὸ στόμα, | διέχει δ' ἀπ' αὐτοῦ τὸ ζ'' στόμα περὶ τ' σταδίους. 152ᵛ γίνονται οὖν μεταξὺ τῶν στομάτων νησίδες. τὰ μὲν δὴ τρία στόματα ἐφεξῆς τῷ Ἱερῷ στόματι μικρά, τὰ δὲ λοιπὰ του μὲν πολὺ [ ], τῶν δὲ μείζονα. Ἔφορος δὲ πεντάστομον εἴρηκε τὸν Ἴστρον. ἐντεῦθεν ἐπὶ Τύραν ποταμὸν πλωτὸν ἐνακόσιοι στάδιοι. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ δύο λίμναι μεγάλαι, ἡ μὲν ἀνεῳγμένη πρὸς θάλασσαν, ὡς καὶ λιμένι χρῆσθαι, ἡ δ' ἄστομος. ἐπὶ δὲ τὸ στόμα τοῦ Τύρα πύργος ἐστὶ Νεοπτολέμου καλούμενος: διέχει δὲ τοῦ στόματος ἡ νῆσος ἡ Λευκὴ δίαρμα φ' σταδίων. εἶτα Βορυσθένης ποταμὸς πλωτὸς ἐπὶ χ' σταδ() καὶ πλησίον ἄλλος ποταμὸς Ὕπανις καὶ νῆσος πρὸ τοῦ στόματος τοῦ Βορυσθένους. πλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη σταδίους σ' ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ· ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ὀλμία καλεῖται, μέγα ἐμπόριον, κτίσμα Μιλησίων: Σαρμάται καὶ οἱ Βασίλειοι λεγόμενοι, τὸ πλέον νομάδες. οἱ μὲν καὶ περὶ τὸν Ἴστρον οἰκοῦσιν, ἐφ' ἑκάτερα πολλάκις, ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ Βαστάρναι, Ῥοξάνοι δ' ἀρκτικώτατοι τὰ μεταξὺ Τανάϊδος καὶ Βορυσθένους νεμόμενοι πεδία· ὑπὲρ δὲ Ῥοξάνων οἵτινες οἰκοῦσιν οὐκ ἴσμεν:

2 Μίδαν : ι e corr. 3 ἑξῆς : ἐξ e corr. 6sq. ἐξανιστώντων : sic 22 νησίδες : sic ἐφεξῆς : ἐ e corr.

306, 31–308, 26 χρῶνται δὲ ὠμοβοΐνοις κράνεσι καὶ θώραξι γερροφόροι, ἀμυντήρια δ' ἔχοντες καὶ λόγχας καὶ τόξον καὶ ξίφος: τῶν δὲ νομάδων αἱ σκηναὶ πιλωταὶ πεπήγασι ἐπὶ ταῖς ἀμάξαις, ἐν αἷς διαιτῶνται. περὶ δὲ τὰς σκηνὰς τὰ βοσκήματα, ἀφ' ὧν τρέφονται καὶ γάλακτι καὶ τυρῷ καὶ κρέασιν· ἀκολουθοῦσι δὲ ταῖς νομαῖς μεταλαμβάνοντες τοὺς τόπους ἀεὶ τοὺς ἔχοντας πόαν, χειμῶνος μὲν ἐν τοῖς ἕλεσι τοῖς περὶ τὴν Μαιῶτιν, θέρους δ' ἐν τοῖς πεδίοις. ἅπασα δ' ἡ χώρα δυσχείμερος μέχρι τῶν ἐπὶ θαλάττῃ τόπων τῶν μεταξὺ Βορυσθένους καὶ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος, αὐτῶν δὲ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ τὰ ἀρκτικώτατα, τό τε στόμα τῆς Μαιώτιδος καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ τοῦ Βορυσθένους, ὁ μυχὸς τοῦ Ταμυράκου κόλπου καὶ Καρπηνϊήτου, καθ' ὃν ὁ ἰσθμὸς τῆς μεγάλης χερρονήσου. δηλοῖ δὲ τὰ ψύχη καίπερ ἐν πεδίοις οἰκούντων· ὄνους γὰρ οὐ τρέφουσι (δύσριγον γὰρ τὸ ζῷον) οἵ τε βόες οἱ μὲν ἀκέρως γεννῶνται, τῶν δ' ἀπορρινοῦσι τὰ κέρατα (καὶ γὰρ τοῦτο δύσριγον τὸ μέρος) οἵ τε ἵπποι μικροί, τὰ δὲ πρόβατα μεγάλα· ῥήττονται δὲ χαλκαῖ ὑδρίαι. τῶν δὲ πάγων ἡ σφοδρότης μάλιστα ἐκ τῶν συμβαινόντων περὶ τὸ στόμα τῆς Μαιώτιδος δῆλός ἐστιν· ἀμαξεύεται γὰρ ὁ διάπλους ὁ εἰς Φαναγόρειαν ἐκ τοῦ Παντικαπαίου, ὥστε καὶ εἶναι π' ὁδόν, ὀρυκτοί τέ εἰσιν ἰχθύες οἱ ἀποληφθέντες ἐν τῷ κρυστάλλῳ τῇ προσαγορευομένῃ γαγγάκῃ, καὶ μάλιστα οἱ ἀντακαῖοι, δελφῖσι πάρισοι τὸ μέγεθος. Νεοπτόλεμον δέ φασι τὸν Μιθριδάτου στρατηγὸν ἐν τῷ αὐτῷ πόρῳ θέρους μὲν ναυμαχίᾳ περιγενέσθαι τῶν βαρβάρων, χειμῶνος δ' ἱππομαχίᾳ. φασὶ δὲ καὶ τὴν ἄμπελον ἐν τῷ Βοσπόρῳ κατορύττεσθαι χειμῶνος ἐπαμώντων πολὺ τῆς γῆς. λέγεται δὲ καὶ τὰ καύματα σφόδρα γίνεσθαι, τάχα μὲν τῶν σωμάτων ἀηθιζομένων, τάχα δὲ τῶν πεδίων νηνεμούντων τότε, τάχα δὲ καὶ τοῦ πάχους τοῦ ἀέρους ἐκθερμαινομένου πλέον, καθάπερ ἐν τοῖς νέφεσιν οἱ παρήλιοι ποιοῦσι. μετὰ δὲ τὴν τοῦ Βορυσθένους νῆσον ἑξῆς πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν τοῦ Ἀχιλλείου δρόμου, ψιλὸν μὲν χωρίον, καλούμενον δ' ἄλσος, ἱερὸν Ἀχιλλέως. εἶθ' ὁ ⟦καλούμενος⟧ Ἀχίλειος δρόμος, ἀλιτενὴς χερσόνησος· ἔστι γὰρ ταινία τις ὅσον ͵α σταδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἕω, πλάτος δὲ τὸ μέγιστον δυεῖν σταδίων spatium vacuum c. 7 litt. διέχουσα τῆς ἑκατέρωθεν τοῦ αὐχένος ἠπείρου σταδίους ξ', ἀμμώδης, ὕδωρ ἔχουσα ὀρυκτόν· κατὰ μέσην δ' ὁ τοῦ ἰσθμοῦ αὐχὴν ὅσον μ' σταδίων· τελευτᾷ δὲ πρὸς ἄκραν, ἣν Ταμυράκην καλοῦσι· μεθ' ἣν ὁ Καρπιν[ ] κόλπος εὐμεγέθης ἀνέχων πρὸς τὰς ἄρκτους ὅσον ἐπὶ σταδίους ͵α (οἱ δὲ καὶ τριπλασίους φασί). τὸν δὲ κόλπον καὶ Ταμυράκην καλοῦσιν ἀπὸ τῆς ἄκρας. ἐντεῦ-

3 ἀμάξαις : sic 10 Καρπηνϊήτου : Καρπι- s. l., νϊ ex νη, Καπινήτου mg. 12 ἀκέρως : sic 16 ἀμαξεύεται : sic 28 Ἀχίλειος : sic 33 Καρπιν[: ι ex η

θεν δ' ὁ ἰσθμὸς ὁ διείργων τὴν Σαπρὰν λεγομένην λίμνην ἀπὸ τῆς θαλάττης
σταδίων μʹ καὶ ποιῶν τὴν Ταυρικὴν καὶ Σκυθικὴν λεγομένην Χερρόνησον. ἡ
δὲ Σαπρὰ λίμνη σταδίων μὲν καὶ ͵δ λέγεται, μερὸς δ' ἐστὶ τῆς Μαιώτιδος τὸ
πρὸς δύσιν: συνεστόμωται γὰρ αὐτῇ στόματι μεγάλῳ. ἑλώδης δ' ἐστὶ σφόδρα 4
καὶ ῥαπτοῖς πλοίοις μόλις πλόϊμος· οἱ γὰρ ἄνεμοι τὰ τενάγη ῥᾳδίως ἀνακα-
λύπτουσιν. ἔχει δ' ὁ κόλπος νησίδια τρία spatium c. 12 litt. | πλέοντι δ' ἐν 153r
ἀριστερᾷ πολίχ[νη] καὶ ἄλλος λιμὴν Χερρονησιτῶν. ἔκκειται γὰρ ἐπὶ
μεσημβρίαν ἄκρα μεγάλη κατὰ τὸν παράπλουν ἐφεξῆς μέρος οὖσα τῆς ὅλης 8
Χερρονήσου, ἐφ' ᾗ ἵδρυται ̣πόλις Ἡ̣ρα̣κ̣λ̣εωτῶν ἄποικος τῶν ἐν τῷ Πόντῳ
αὐτὸ τ̣ο[ῦ]το καλουμένη Χερρόνησος, διέχουσα τοῦ Τύρα παράπλου
σταδ( ) ͵δυʹ· πρὸ δὲ τῆς πόλεως ἄκρα ἐν σταδίοις ρʹ καλουμένη Παρθέ-
νιον· μεταξὺ δὲ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἄκρας λιμένες γʹ, εἶθ' ἡ παλαιὰ Χερ- 12
ρόνησος κατεσκαμμένη καὶ μετ' αὐτὴν λιμὴν στενόστομος, καθ' ὃν μάλιστα
οἱ Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, τὰ ληστήρια συνίσταντο τοῖς καταφεύγουσιν
309, 12–33 ἐπ' αὐτὸν ἐπιχειροῦντες· καλεῖται δὲ Συμβόλων λιμήν. μετὰ δὲ τοῦτον μέχρι
Θεοδοσίας πόλεως ἡ Ταυρικὴ παραλία ͵α που σταδίων τὸ μῆκος τραχεῖα 16
καὶ ὀρεινὴ καὶ καταιγίζουσα τοῖς βορέαις ἵδρυται. πρόκειται δ' αὐτῆς ἄκρα
πολὺ πρὸς τὸ πέλαγος καὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκκειμένη κατὰ Παφλαγονίαν
καὶ Ἄμαστριν πόλιν· καλεῖται δὲ Κριοῦ μέτωπον, ἀντίκειται δ' αὐτῇ τὸ
τῶν Παφλαγόνων ἀκρωτήριον ἡ Κάραμβις τὸ διαιροῦν εἰς πελάγη δύο τὸν 20
Εὔξεινον τῷ ἑκατέρωθεν σφιγγομένῳ πορθμῷ. διέστηκε δ' ἡ Κάραμβις τῆς
μὲν Χερρονησιτῶν πόλεως σταδίους ͵βφʹους, τοῦ δὲ Κριοῦ μετώπου πολὺ
ἐλάττους τὸν ἀριθμόν. ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ τῶν Ταύρων καὶ τὸ ὄρος ἐστὶν ὁ
Τραπεζοὺς ὁμώνυμον τῇ πόλει τῇ περὶ τὴν Τιβαρηνίαν καὶ τὴν Κολχίδα. 24
καὶ ἄλλο δ' ἐστὶν ὄρος Κιμμέριον κατὰ τὴν αὐτὴν ὀρεινὴν δυναστεῦσαν
ποτὲ τῶν Κιμμερίων ἐν τῷ Βοσπόρῳ· καθὸ καὶ Κιμμερικὸς Βόσπορος
καλεῖται τοῦ πορθμοῦ πᾶν ὃ ἐπέχει τὸ στόμα τῆς Μαιώτιδος. μετὰ δὲ τὴν
ὀρεινὴν τὴν λεχθεῖσαν ἡ Θεοδοσία κεῖται πόλις πεδίον εὔγαιον ἔχουσα καὶ 28
λιμένα ναυσὶ καὶ ρʹ ἐπιτήδειον· οὗτος δὲ ὅρος ἦν πρότερον τῆς τῶν Βοσπο-
ρανῶν καὶ Ταύρων γῆς. καὶ ἡ ἑξῆς δ' ἐστὶν εὔγαιος χώρα μέχρι Παντικα-
παίου, τῆς μητροπόλεως τῶν Βοσπορανῶν ἱδρυμένης ἐπὶ τὸ στόμα τῆς
λίμνης τῆς Μαιώτιδος. ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ τῆς Θεοδοσίας καὶ τοῦ Παντικα- 32
παίου στάδιοι περὶ φλʹ, χώρα πᾶσα σιτοφόρος χώρας ἔχουσα καὶ πόλιν
310, 22–311, 28 εὐλίμενον τὸ Νύμφαιον καλούμενον. ὅτι τὸ στενώτατον τοῦ Κιμμερικοῦ
Βοσπόρου περὶ κʹ σταδ( ). ἐντεῦθεν εὐθύπλοοι ἐπὶ τὸν Τάναϊν καὶ τὴν
κατὰ τὰς ἐκβολὰς νῆσον στάδιοι ͵βσʹ. οὗτος μὲν οὖν ὁ παράπλους ἔρημος ὁ 36

24 Τραπεζοὺς : sic 25 ὄρος : ἔθνος s. l. 34 Νύμφαιον : ἕτερον Τύμφαιον mg.

περὶ τὴν Εὐρώπην, ὁ δ' ἐν δεξιᾷ οὐκ ἔρημος. ὁ δὲ σύμπας τῆς λίμνης κύκλος
͵θων ἱστορεῖται σταδίων. ἡ δὲ μεγάλη Χερρόνησος τῇ Πελοποννήσῳ προσ-
έοικε καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος. πλὴν δὲ τῆς ὀρεινῆς τῆς ἐπὶ θαλάσσῃ
μέχρι Θεοδοσίας ἥ γε ἄλλη πᾶσα πεδιὰς εὐγεώς ἐστι καὶ σίτῳ σφόδρα 4
εὐτυχής· λʹ γοῦν ἀποδίδωσι διὰ τοῦ τυχόντος ὀρυκτοῦ σχιζομένη: φόρον τε
ἐτέλουν ηʹ καὶ ιʹ μυριάδας μεδίμνων Μιθριδάτῃ, τάλαντα δ' ἀργυρίου σʹ,
σὺν τοῖς Ἀσιανοῖς χωρίοις τοῖς περὶ τὴν Σινδικήν· κἀν τοῖς πρόσθεν χρό-
νοις ἐντεῦθεν ἦν τὰ σιτοπομπεῖα τοῖς Ἕλλησι, καθάπερ ἐκ τῆς λίμνης αἱ 8
ταριχεῖαι ....[ ].........[ ] οὐκ
ἀπευτακτοῦσι δὲ δυνάμει πεποιθότες, ὥστε ἢ ἀμύνασθαι ῥᾳδίως
312, 22–314, 33 [ ]. ὅτι ἐν τούτοις τοῖς τόποις ἀετὸς οὐ γίνεται. ἔστι
δὲ τῶν τετραπόδων ὁ καλούμενος κόλος, μεταξὺ ἐλάφου καὶ κριοῦ τὸ μέγε- 12
θος, λευκός, ὀξύτερος τούτων τῷ δρόμῳ, πίνων τοῖς ῥώθωσιν εἰς τὴν
κεφαλήν, εἶτ' ἐντεῦθεν εἰς ἡμέρας ταμιεύων πλείους, ὥστ' ἐν τῇ ἀνύδρῳ
νέμεσθαι ῥᾳδίως. τοιαύτη ἡ ἐκτὸς Ἴστρου πᾶσα ἡ μεταξὺ Ῥήνου καὶ Ταναΐ-
δος μέχρι τῆς Ποντικῆς θαλάττης καὶ τῆς Μαιώτιδος: λοιπὴ δ' ἐστὶ τῆς 16
Εὐρώπης ἡ ἐντὸς Ἴστρου καὶ τῆς κύκλῳ θαλάσσης ἀρξαμένη ἀπὸ μυχοῦ
Ἀδριατικοῦ μέχρι τοῦ Ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἴστρου, ἐν ᾗ ἥ τε Ἑλλὰς καὶ
τὰ τῶν Μακεδόνων καὶ Ἠπειρωτῶν ἔθνη καὶ τὰ ὑπὲρ τούτων εἰς τὸν ἰσθ-
μὸν καθήκοντα καὶ τὴν ἐφ' ἑκάτερα θάλατταν, τὴν Ἀδριατικὴν καὶ Πον- 20
τικήν, πρὸς μὲν τὴν Ἀδριατικὴν τὰ Ἰλλυρικά, πρὸς δὲ τὴν ἑτέραν μέχρι
Προποντίδος καὶ Ἑλλησπόντου τὰ Θρᾴκια καὶ εἴ τινα τούτοις ἀναμέμικται
Σκυθικὰ ἢ Κελτικά· δεῖ δ' ἀπὸ τοῦ Ἴστρου τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι: ὅτι τρόπον
τινὰ τῷ Ἴστρῳ παράλληλά ἐστι τὰ Ἰλλυρικὰ καὶ τὰ Παιωνικὰ καὶ τὰ Θρᾴ- 24
κια ὄρη μίαν πως γραμμὴν ἀποτελοῦντα | διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου 153v
μέχρι πρὸς τὸν Πόντον· ἧς προσάρκτια μὲν τὰ μεταξὺ τοῦ Ἴστρου καὶ τῶν
ὀρῶν spatium c. 6 litt., πρὸς νότον δ' ἥ τε Ἑλλὰς καὶ ἡ συνεχὴς βάρβαρος
μέχρι τῆς ὀρεινῆς. πρὸς μὲν οὖν τῷ Πόντῳ ὁ Αἶμός ἐστιν ὄρος μ[έγ]ιστον 28
τῶν ταύτῃ καὶ ὑψηλότατον μέσην πως διαιροῦν τὴν Θρᾴκην· ἀφ' οὗ φησι
Πολύβιος ἀμφοτέρας καθορᾶσθαι τὰς θαλάσσας οὐκ ἀληθῆ λέγων· καὶ γὰρ
τὸ διάστημα μέγα τὸ πρὸς τὸν Ἀδρίαν καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα πολλά. πρὸς δὲ
τῷ Ἀδρίᾳ πᾶσα ἡ Ἀρδεία σχεδόν τι, μέση δ' ἡ Παιονία, καὶ αὕτη πᾶσα 32
ὑψηλή· ἐφ' ἑκάτερα δ' αὐτῆς ἐπὶ μὲν τὰ Θρᾴκια ἡ Ῥοδόπη, ὅμορον ὑψηλὸν
ὄρος μετὰ τὸν Αἶμον, ἐπὶ δὲ θάτερα πρὸς ἄρκτον τὰ Ἰλλυρικά, ἥ τε τῶν
Αὐγαριατῶν χώρα καὶ ἡ Δαρδανική. λέγομεν δὲ τὰ Ἰλλυρικὰ πρῶτα συν-
άπτοντα τῷ τε Ἴστρῳ καὶ ταῖς Ἄλπεσιν, ἃ κεῖται μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Γερ- 36

5–11 φόρον — ῥᾳδίως[ ]: mg. 32 αὕτη : αὐ- a. c.

μανίας. μέρος δή τι τῆς χώρας ταύτης ἠρήμωσαν οἱ Δακοὶ καταπολεμήσαν-
τες Βοΐους καὶ Ταυρίσκους, ἔθνη Κελτικά, φάσκοντες εἶναι τὴν χώραν σφε-
τέραν καίπερ ποταμοῦ διείργοντος τοῦ Παρίσου ῥέοντος ἐπὶ τὸν Ἴστρον
κατὰ τοὺς Σκορδίσκους καλουμένους Γαλάτας· καὶ γὰρ οὗτοι τοῖς Ἰλλυρι-
κοῖς ἔθνεσι καὶ τοις Θρᾳκίοις ἀναμὶξ ᾤκησαν. τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Παννό-
νιοι μέχρι τῆς Σεγεστικῆς καὶ Ἴστρου πρὸς ἄρκτον καὶ ἕω. ἡ δὲ Σεγιστικὴ
πόλις ἐστὶ Παννονίων ἐν συμβολῇ ποταμῶν πλειόνων, ἁπάντων πλωτῶν,
εὐφυὲς ὁρμητήριον τῷ πρὸς Δακοὺς πολέμῳ· ὑποπέπτωκε γὰρ ταῖς Ἄλπε-
σιν, ἃ διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰαπόδων, Κελτικοῦ τε ἅμα καὶ Ἰλλυρικοῦ
ἔθνους. ἐντεῦθεν δὲ καὶ ποταμοὶ ῥέουσι πολλὴν καταφέροντες εἰς αὐτὴν τόν
τε ἄλλον καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰταλίας φόρτον. εἰς γὰρ Ναύποντον ἐξ Ἀκυληίας
ὑπερθεῖσι τὴν ἄκραν εἰσὶ στάδιοι τν´, εἰς ἣν αἱ ἁρμάμαξαι κατάγονται, τῶν
Ταυρίσκων οὖσαν κατοικίαν. ἡ δ᾽ ἄκρα ταπεινότατον μέρος τῶν Ἄλπεων
τῶν διατεινοῦσων ἀπὸ Ῥαιτικῆς μέχρις Ἰαπόδων. ἐντεῦθεν ἐξαίρεται τὰ ὄρη
πάλιν ἐν τοῖς Ἰάποσι καὶ καλεῖται Ἄλβια. πλησίον δὲ τῶν Ναυπόντων
ποταμός ἐστι Κορκόρας ὁ δεχόμενος τὰ φορτία· οὗτος μὲν οὖν εἰς τὸν
Σάβον ἐμβάλλει, ἐκεῖνος δ᾽ εἰς τὸν Δράβον, ὁ δὲ εἰς τὸν Νόαρον κατὰ τὴν
Σεγεστικήν· ἐντεῦθεν δ᾽ ἤδη ὁ Νόαρος προσλαβὼν τὸν διὰ τῶν Ἰαπόδων
ῥέοντα Κάλαπιν ἐκ τοῦ Ἀλβίου ὄρους συμβάλλει τῷ Δανουίῳ κατὰ τοὺς
Σκορδίσκους. ἐγγὺς δὲ τῆς Σεγεστικῆς καὶ ἡ Σισκία φρούριον καὶ Σίρμιον,
ἐν ὁδῷ κείμεναι τῆς Ἰταλίας. ἔθνη δ᾽ εἰσὶ τῶν Παννονίων Μαζαῖοι καὶ ἄλλα
ἀσημότερα συστήματα μικρά. διατείνει δὲ μέχρι Δαλματίας, σχεδὸν δέ τι
καὶ Ἀρδειέων, ἰόντι πρὸς νότον πᾶσα ἡ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου παρή-
κουσα ὀρεινὴ μέχρι τοῦ Ῥιζωνικοῦ κόλπου καὶ τῆς Ἀρδιέων γῆς: σχεδὸν δέ
τι καὶ ἐντεῦθεν τὴν ἀρχὴν ποιητέον τῆς συνεχοῦς περιοδείας ἀναλαβοῦσι
μικρὰ τῶν πρότερον λεχθέντων. ἔφαμεν δ᾽ ἐν τῇ περιοδείᾳ τῆς Ἰταλίας
Ἴστρους εἶναι πρώτους τῆς Ἰλλυρικῆς παραλίας, συνεχεῖς τῇ Ἰταλίᾳ, καὶ
διότι μέχρι Πόλας Ἰστρικῆς πόλεως προήγαγον οἱ νῦν ἡγεμόνες τοὺς τῆς
Ἰταλίας ὅρους. οὗτοι μὲν οὖν περὶ ω´ σταδίους εἰσὶν ἀπὸ τοῦ μυχοῦ·
τοσοῦτοι δ᾽ εἰσὶ καὶ ἀπὸ τῆς ἄκρας τῆς πρὸ τῶν Πολῶν ἐπὶ Ἀγκῶνα ἐν
δεξιᾷ ἔχοντι τὴν Ἐνετικήν. ὁ δὲ πᾶς Ἰστρικὸς περίπλους ͵αωντ´ων. ἑξῆς δ᾽
ὁ Ἰαποδικὸς περίπλους ͵α σταδίων. ἵδρυνται γὰρ Ἰάποδες ἐν τῷ Ἀλβίῳ
ὄρει τελευταίῳ τῶν Ἄλπεων ὄντι ὑψηλῷ σφόδρα, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννο-
νίους καὶ τὸν Ἴστρον καθήκοντες, τῇ δ᾽ ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν. μετὰ δὲ τὸν τῶν (315, 4–10)
Ἰαπόδων ὁ Λιβυρνικὸς περίπλους μείζων τοῦ προτέρου· ἐν δὲ τῷ περίπλῳ

6 Σεγιστικὴ : sic 9 Ἰαπόδων : e corr. 17 τὸν prius : s.l. 21 Ἰταλίας : εἰς Ἰταλίαν p.c. (sed τῆς, quod in τῇ corrigere debebat, intactum reliquit corrector) 23 Ἀρδειέων : Ἀρδι- s.l.

ποταμὸς φορτίοις ἀνάπλουν ἔχων μέχρι Δαλματέων καὶ Σκάρδων Λιβυρνὴ
πόλις. παρ᾽ ὅλην δ᾽ ἣν εἶπον παραλίαν νῆσοι αἱ Ἀψυρτίδες, περὶ ἃς ἡ
Μήδεια λέγεται διαφθεῖραι τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον διώκοντα αὐτήν, εἶθ᾽ αἱ
Λιβυρνίδες περὶ μ´ τὸν ἀριθμόν, εἶτ᾽ ἄλλαι. Ἄνδριον δὲ ὄρος μέσον τέμνον (315, 22–5)
ἐστὶ τὴν Δαλματικήν, τὴν μὲν ἐπὶ θαλάττῃ, τὴν δ᾽ ἐπὶ θάτερα. εἶθ᾽ ὁ Νάρων
ποταμὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν Ἀρδιαῖοι καὶ Πληραῖοι. μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἀρ- (316, 2–317, 9)
διαίων καὶ Πληραίων παραλίαν ὁριζαίων κόλπος ἐστὶ καὶ Ῥίζων πόλις καὶ
Δρίλων ποταμὸς ἀνάπλουν ἔχων πρὸς ἕω μέχρι τῆς Δαρδανικῆς ⟦Ἰλλυριῶν
δὲ ἔθνος οἱ Δαρδάνιοι καὶ οἱ Ἀρδιαῖοι ὄντες ἐξέλιπον:⟧ συνάπτει τοῖς
Μακεδονικοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς Παιονικοῖς πρὸς μεσημβρίαν. | μετὰ δὲ τὸν (154r)
Ῥιζικὸν κόλπον Λισσό[ς] ἐστι πόλις καὶ Ἀκρόλισσος καὶ Ἐπίδαμνος, Κερ-
κυραίων κτίσμα, ἡ νῦν Δυρράχιον ὁμωνύμως τῇ χερρονήσῳ λεγομένη ἐφ᾽ ἧς
ἵδρυται. εἶθ᾽ ὁ Ἄψος ποταμὸς καὶ ὁ Ἀῶος, ἐφ᾽ ᾧ Ἀπολ[λω]νία πόλις
εὐνομωτάτη, κτίσμα Κερκυραίων καὶ Κορινθίων, τοῦ ποταμοῦ μὲν ἀπέ-
χουσα σταδίους ι´, τῆς δὲ θαλάττης ξ´. μετὰ δ᾽ Ἀπολλωνίαν Βαλλιακὴ καὶ
Ὠραῖον καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτοῦ ὁ Πάνορμος καὶ τὰ Κεραύνια ὄρη, ἀρχὴ τοῦ
στόματος τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ τοῦ Ἀδρίου. τὸ μὲν οὖν στόμα κοινὸν
ἀμφοῖν, διαφέρει δ᾽ ὁ Ἰόνιος διότι τοῦ πρώτου μέρους τῆς θαλάττης ταύτης
ὄνομα τοῦτ᾽ ἐστίν, ὁ δ᾽ Ἀδρίας τῆς ἐντὸς μέχρι τοῦ μυχοῦ, νῦν δὲ καὶ τῆς
συμπάσης. κατὰ δὲ Θεόπομπον τῶν ὀνομάτων τὸ μὲν ἥκειν ἀπὸ ἀνδρὸς
ἡγησαμένου τῶν τόπων, τὸν Ἀδρίαν δὲ ποταμοῦ ἐπώνυμον γεγονέναι. στά-
διοι δ᾽ ἀπὸ Λιβυρνῶν ἐπὶ τὰ Κεραύνια μικρῷ πλείους ἢ ͵βοι. Θεόπομπος δὲ
τὸν πάντα ἀπὸ τοῦ μυχοῦν πλοῦν ἡμερῶν ς´ εἴρηκε, πεζῇ δὲ τὸ μῆκος τῆς
Ἰλλυρίδος καὶ λ´, πλεονάζειν δέ μοι δοκεῖ· καὶ ἄλλα δ᾽ οὐ πιστὰ λέγει: ὅτι (317, 16–320, 19)
τὸν Ἰλλυρικὸν παράπλουν πάντα σφόδρα εὐλίμενον εἶναι συμβαίνει ὑπε-
ναντίας τῷ Ἰταλικῷ τῷ ἀντικειμένῳ ἀλιμένῳ ὄντι. Ἀλβῖνοι δὲ χρηστόκαρ-
ποι ὁμοίως· ἐλαιόφυτοι γὰρ καὶ εὐάμπελοι πλὴν εἴ πού τι σπάνιον ἐκτετρά-
χυνται τελέως. τοιαύτη δ᾽ οὖσα ὠλιγορεῖτο πρότερον ἡ Ἰλλυρικὴ παραλία. ἡ
δ᾽ ὑπερκειμένη ταύτης πᾶσα ὀρεινὴ καὶ ψυχρὰ καὶ νιφοβόλος ἐστίν, ἡ δὲ
προσάρκτιος καὶ μᾶλλον, ὥστε καὶ τῶν ἀμπέλων σπάνιν εἶναι καὶ ἐν ταῖς
ὑψώσεσι καὶ ἐν τοῖς ἐπιπεδωτέροις· ὀροπέδια δ᾽ ἐστὶ ταῦτα, ἃ κατέχουσιν
οἱ Πανόνιοι, πρὸς νότον μὲν μέχρι Δαλματέων καὶ Ἀρδιέων διατείνοντα,
πρὸς ἄρκτον δὲ ἐπὶ τὸν Ἴστρον τελευτῶντα, πρὸς ἕω δὲ Σκορδίσκοις συνάπ-
τοντα. Αὐταριάται μὲν οὖν τὸ μέγιστον καὶ ἄριστον τῶν Ἰλλυριῶν ἔθνος
ὑπῆρξεν· ὃ πρότερον μὲν πρὸς Ἀρδιαίους ἐπολέμει περὶ ἁλῶν ἐν μεθορίοις
πηγνυμένων ἐξ ὕδατος ῥέοντος ὑπὸ ἄγκει τινὶ τοῦ ἔαρος· ἀρυσαμένοις γὰρ
καὶ ἀποθεῖσιν ἡμέρας ε´ ἢ ἓξ ἐπήγνυντο οἱ ἅλες· συνέκειτο δὲ παρὰ μέρος

35 Ἀρδιαίους : α (e corr.) dubium 36 ἄγκει : κε (e corr.) dubium

χρῆσθαι τῷ ἁλοπηγίῳ, παραβαίνοντες δὲ τὰ συγκείμενα ἐπολέμουν. καταστρεψάμενοι δέ ποτε οἱ Αὐταριάται Τριβαλλοὺς ἀπὸ Ἀγριανῶν μέχρι τοῦ Ἴστρου καθήκοντας ἡμερῶν ε´ καὶ ι´ ὁδὸν ἐπῆρξαν καὶ τῶν ἄλλων Θρᾳκῶν καὶ Ἰλλυριῶν. κατελύθησαν δ᾽ ὑπὸ Σκορδίσκων πρότερον, ὕστερον δ᾽ ὑπὸ Ῥωμαίων. οἱ δὲ Σκορδίσκοι μεταξὺ δυεῖν ποταμῶν οἰκοῦσιν οἱ μεγάλοι, τοῦ τε Νοάρου καὶ Μάρτου (τοῦ καὶ Βάργου), οἱ δὲ μικροὶ τούτου πέραν, συνάπτοντες Τριβαλλοῖς καὶ Μυσοῖς. εἶχον δὲ καὶ τῶν νήσων τινὰς οἱ Σκορδίσκοι. μετὰ δὲ τὴν Σκορδίσκων χώραν παρὰ τὸν Ἴστρον ἡ τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν ἐστιν, ὧν ἐμνήσθην πρότερον, καὶ τὰ ἕλη τῆς μικρᾶς καλουμένης Σκυθίας τῆς ἐντὸς Ἴστρου (καὶ τούτων ἐμνήσθημεν). ὑπεροικοῦσι δ᾽ οὗτοι καὶ Μακρόβυζοι καὶ οἱ Τρωγλοδύται λεγόμενοι τῶν περὶ Κάλατιν. εἶθ᾽ οἱ περὶ τὸν Αἶμον καὶ οἱ ὑπ᾽ αὐτὸν οἰκοῦντες μέχρι τοῦ Πόντου Κοραλλοι καὶ Βέσσοι, λῃστρικὰ ἔθνη. οἱ δὲ Βεσσοὶ καὶ τῇ Ῥοδόπῃ συνάπτουσι καὶ τοῖς Παίοσι καὶ τῶν Ἰλλυριῶν τοῖς τε Αὐταριάταις καὶ τοῖς Δαρδανίοις: λοιπὴ δ᾽ ἐστὶ τῆς μεταξὺ Ἴστρου καὶ τῶν ὀρῶν τῶν ἐφ᾽ ἑκάτερα τῆς Παιονίας ἡ Ποντικὴ παραλία ἡ ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἴστρου μέχρι τῆς περὶ τὸν Αἶμον ὀρεινῆς καὶ μέχρι τοῦ στόματος τοῦ κατὰ Βυζάντιον: ὅτι σημειώδεις παραγραφὰς καλεῖ τὰς ἀναγκαίας τῶν εὐθειῶν γραμμῶν ἐν γεωγραφίᾳ ὑπερεκπτώσεις: ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἴστρου ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν συνεχῆ παραλίαν Ἴστρος πολίχνιον ἐν φ´ σταδίοις, Μιλησίων κτίσμα, εἶτα Τομῖς, ἕτερον πολίχνιον ἐν σν´ σταδίοις, εἶτα πόλις Κάλατις ἐν σπ´, εἶτ᾽ Ἀπολλωνία, Μιλησίων ἄποικος, τὸ πλέον τοῦ κτίσματος ἔχουσα ἐν νησίῳ τινί, εἶτα Αἰξωνή, καὶ αὕτη Μιλησίων ἄποικος, καὶ Ναύλοχος, Μεσημβριανῶν πολίχνιον, εἶτα τὸ Αἶμον ὄρος ἄχρι τῆς δεῦρο θαλάσσης διῆκον, εἶτα Μεσημβρία, Μεγαρέων ἄποικος, πρότερον δὲ Μεναβρία, οἷον Μενάπολις, τοῦ κτίσαντος Μέννα καλουμένου, τῆς δὲ πόλεως βρίας καλουμένης Θρᾳκιστί, ὡς καὶ ἡ τοῦ Σήλυος πόλις Σηλυβρία προσηγόρευται ἥ τ᾽ Αἶνος Πολτιοβρία ποτὲ ὠνομάζετο. εἶτ᾽ Ἀγχιάλη, πολίχνιον Ἀπολλωνιατῶν, καὶ αὐτὴ Ἀπολλωνία. ὅτι ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας ἐπὶ Κυανέας στάδιοι περὶ ͵α καὶ φ´. εἶτα Φθινόπολις | καὶ Ἀνδριακή, συνάπτουσαι τῷ Σαλμυδισσῷ. ἔστι δ᾽ οὗτος ἔρημος [αἰ]γιαλὸς καὶ λιθώδης καὶ ἀλίμενος, ἀναπεπταμένος πολὺς πρὸς τοὺς βορέας, σταδίων ὅσον ψ´ων μέχρι Κυαν[ ] τὸ μῆκος. αἱ δὲ Κυάνεαι πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου εἰσὶ δύο νησίδια, τὸ μὲν τῇ Εὐρώπῃ προσεχές, τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ, πορθμῷ διειργόμενα ὅσον κ´ σταδίων· τοσοῦτον δὲ διέχει καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Βυζαντίων καὶ τοῦ

13 Κοραλλοι : sic Βεσσοὶ : sic 21 Τομῖς : pot. qu. -ὶς 26 Μεναβρία: ν supra -ν- Μενάπολις : ν supra -ν- 27 πόλεως : s. l.

ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων, ὅπερ ἐστὶ τοῦ στόματος τοῦ Εὐξείνου τὸ στενώτατον· προϊόντι γὰρ ι´ σταδίους ἄκρα ἐστὶ πενταστάδιον ποιοῦσα τὸν πορθμόν· εἶτα διίσταται ἐπὶ πλέον καὶ ποιεῖν ἄρχεται τὴν Προποντίδα. ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἄκρας τῆς τὸ Πενταστάδιον ποιούσης ἐπὶ τὸν Ὑπὸ τῇ Συκῇ καλούμενον λιμένα στάδιοι ε´ καὶ λ´, ἐντεῦθεν δ᾽ ἐπὶ τὸ Κέρας τὸ Βυζάντιον ε´. ἔστι δὲ τὸ Κέρας προσεχὲς τῷ Βυζαντίων τείχει, κόλπος ἀνέχων ὡς πρὸς δύσιν ἐπὶ σταδίους ξ´, ἐοικὼς ἐλάφου κέρατι· εἰς γὰρ πλείους σχίζεται κόλπους ὡσὰν κλάδους τινάς: ὅτι ἡ πηλαμὺς γεννᾶται ἐν τοῖς ἕλεσι τῆς Μαιώτιδος, ἰσχύσαν δὲ μικρὸν ἐκπίπτει διὰ τοῦ στόματος ἀγεληδὸν καὶ φέρεται παρὰ τὴν Ἀσιανὴν ἠϊόνα μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ Φαρνακίας· ἐνταῦθα δὲ πρότερον συνίστασθαι συμβαίνει τὴν θήραν, οὐ πολλὴ δ᾽ ἐστίν· οὐ γάρ που τὸ προσῆκον ἔχει μέγεθος. εἰς δὲ Σινώπην προϊοῦσα ὡραιοτέρα πρός τε τὴν θήραν καὶ τὴν ταριχείαν ἐστίν. ἐπειδὰν δὲ ἤδη συνάψῃ ταῖς Κυανέαις καὶ παραλλάξῃ ταύτας, ἐκ τῆς Χαλκηδονικῆς ἀκτῆς λευκή τις πέτρα προκύπτουσα φοβεῖ τὸ ζῷον, ὥστ᾽ εὐθὺς εἰς τὴν περαίαν τρέπεσθαι. παραλαβὼν δ᾽ ὁ ἐνταῦθα ῥοῦς, ἅμα καὶ τῶν τόπων εὐφυῶν ὄντων πρὸς τὸν ἐκεῖ ῥοῦν τῆς θαλάττης ἐπὶ τὸ Βυζάντιον τετράφθαι, φυσικῶς συνελαύνεται δεῦρο, τοῖς δὲ λιμέσι τῶν Χαλκηδονίων οὐ προσπελάζει: ὅτι ἡ Πελοπόννησος καὶ ἡ σύμπασα σχεδὸν Ἑλλὰς κατοικία βαρβάρων ὑπῆρξε τὸ παλαιόν, Πέλοπος ἐκ τῆς Φρυγίας ἐπαγομένου λαὸν εἰς τὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ κληθεῖσαν spatium c. 5 litt., Δαναοῦ δὲ ἐξ Αἰγύπτου, Δρυόπων τε καὶ Καυκώνων καὶ Πελασγῶν καὶ Λελέγων καὶ ἄλλων τοιούτων κατανειμαμένων τὰ ἐντὸς Ἰσθμοῦ καὶ τὰ ἐκτὸς δέ· τὴν μὲν γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλπου Θρᾷκες ἔσχον, τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Αὐλίδα Τηρεύς, τὴν δὲ Καδμείαν οἱ μετὰ Κάδμου Φοίνικες, αὐτὴν δὲ τὴν Βοιωτίαν Ἄονες καὶ Τέμμικες καὶ Ὕαντες· ὡς δὲ Πίνδαρός φησιν· ʻἦν ὅτε σύας Βοιώτιον ἔθνος ἔννεπονʼ. καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δὲ ἐνίων τὸ βάρβαρον ἐμφαίνεται· Κόδρος καὶ Κέκροψ καὶ Αἶκλος, ὅπου γε καὶ τῆς ἐν τῷ παρόντι Ἑλλάδος ἀναντιλέκτως οὔσης πολλὴν ἔχουσιν οἱ βάρβαροι, Μακεδονίαν μὲν Θρᾷκες καί τινα μέρη τῆς Θετταλίας, Ἀκαρνανίας δὲ καὶ Αἰτωλίας τὰ ἄνω Θεσπρωτοὶ καὶ Ἀσσωπαῖοι καὶ Ἀμφίλοχοι καὶ Μολοττοὶ καὶ Ἀθαμᾶνες, Ἠπειρωτικὰ ἔθνη: ὅτι τοὺς Λέλεγάς τινες τοὺς αὐτοὺς Καρσὶν εἰκάζουσιν, οἱ δὲ συνοίκους μόνον καὶ συστρατιώτας. ἥ τε Ἰωνία νῦν λεγομένη πᾶσα ὑπὸ Καρῶν ᾠκεῖτο καὶ ⟦βαρβαρ⟧ Λελέγων. καὶ ὅτι ⟦καὶ ἐκ τῆς Τροίας⟧ ἐξήλασαν τοὺς Λέλεγας ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἴδην τόπων οἱ τὴν Τροίαν ἑλόντες: ὅτι τὸ μίλιον ὀκταστάδιον κατὰ τοὺς πολλούς, ὁ δὲ Πολύβιος προστίθησι καὶ δίπλεθρον, ὅ ἐστι τρίτον σταδίου: ὅτι

9 ἰσχύσαν : sic 10 ἠϊόνα : ἠόνα a. c. 18 ἡ prius : s. l.

ἐξ Ἀπολλωνίας εἰς Μακεδονίαν ἡ Ἀγνατία ὁδὸς πρὸς ἕω, βεβηματισμένη
κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλωμένη μέχρι Κυψέλου καὶ Εὔρου ποταμοῦ· μιλίων
δ' ἐστὶ φλε´ ἢ ͵δ σταδίων, κατὰ δὲ Πολύβιον προσθετέον καὶ ἄλλους ροη´.
ταύτην δὴ τὴν ὁδὸν ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν τόπων
ἰοῦσιν ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὰ Ἠπειρωτικὰ ἔθνη κλυζόμενα τῷ Σικελικῷ πελά-
γει μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ ὄρη τῶν Ἰλλυριῶν
καὶ τὰ ἔθνη τὰ παροικοῦντα μέχρι Μακεδονίας καὶ Παιόνων. εἶτ' ἀπὸ μὲν
Ἀμβρακικοῦ κόλπου τὰ νεύοντα ἐφεξῆς πρὸς ἕω, τὰ ἀντιπαρήκοντα τῇ
Πελοποννήσῳ, τῆς Ἑλλάδος ἐστίν, εἶτ' ἐκπίπτει τοῦ Αἰγαίου πελάγους
ἀπολιπόντα ἐν δεξιᾷ τὴν Πελοπόννησον ὅλην· ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τῶν
Μακεδονικῶν ἐθνῶν καὶ τῶν Παιονικῶν μέχρι Στρυμόνος ποταμοῦ Μακε-
δόνες τε οἰκοῦσι καὶ Παίονες καί τινες τῶν ὀρεινῶν Θρᾳκῶν. τὰ δὲ πέραν
Στρυμόνος ἤδη μέχρι τοῦ Ποντικοῦ στόματος καὶ τοῦ Αἵμου πάντα Θρᾳκῶν
ἐστι πλὴν τῆς παραλίας· αὕτη δ' ὑφ' Ἑλλήνων οἰκεῖται, τῶν μὲν ἐπὶ τῇ
Προποντίδι ἱδρυμένων, τῶν δὲ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ καὶ τῷ Μέλανι κόλπῳ, τῶν
δ' ἐπὶ τῷ Αἰγαίῳ. τὸ δ' Αἰγαῖον πέλαγος δύο κλύζει πλευράς, τὴν μὲν πρὸς
ἕω βλέπουσαν, τείνουσαν δὲ ἀπὸ Σουνίου πρὸς τὴν ἄρκτον μέχρι τοῦ Θερ-
μαίου κόλπου καὶ Θεσσαλονικείας Μακεδονικῆς πόλεως, τὴν δὲ πρὸς
νότον, τὴν Μακεδονικὴν ἀπὸ Θεσσαλονικείας μέχρι Στρυμόνος. τινὲς δὲ
καὶ τὴν ἀπὸ Στρυμόνος μέχρι Νέτου τῇ Μακεδονίᾳ προσνέμουσιν, | ἐπειδὴ (155ʳ)
Φίλιππος ἐσπούδασε δια[φε]ρόντως περὶ ταῦτα τὰ χωρία, ὥστ' ἐξιδιώσασ-
θαι, καὶ συνεστήσατο προσόδους μεγίστας ἐκ τῶν μετάλλων καὶ τῆς ἄλλης
εὐφυΐας τῶν τόπων. ἀπὸ δὲ Σουνίου μέχρι Πελοποννήσου τὸ Μυρτῷόν ἐστι
καὶ Κρητικὸν πέλαγος καὶ Λιβυκὸν σὺν τοῖς κόλποις μέχρι τοῦ Σικελικοῦ·
τοῦτο δὲ καὶ τὸν Ἀμβρακικὸν καὶ Κορινθιακὸν καὶ Κρισσαῖον ἐκπληροῖ
κόλπον. τῶν μὲν οὖν Ἠπειρωτῶν ἔθνη φησὶν εἶναι Θεόπομπος ιδ´. τούτων
δ' ἐνδοξότατα Χαονες καὶ Μολοττοὶ διὰ τὸ ἄρξαι ποτὲ πάσης τῆς Ἠπειρώ-
τιδος. ἐνταῦθα τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον. οὗτοι μὲν οὖν καὶ Θεσπρωτοὶ καὶ
ἑξῆς Κασσωπαῖοι τὴν ἀπὸ Κεραυνίων ὀρῶν μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου
(324, 24 sq.) παραλίαν νέμονται ͵α καὶ τ´ σταδίους: ὅτι πόλις Θεσπρωτῶν ἡ Κέχυρος ἡ
(324, 30–2) πρώην Ἔφυρα: ὅτι τὸ Καίσαρος κτίσμα ἡ Νικόπολις τοῦ στόματος τοῦ
(325, 2–19) Ἀμβρακικοῦ κόλπου διέχει περὶ ιβ´ σταδίους: ὁ δὲ κύκλος τοῦ κόλπου τ´
σταδίων. οἰκοῦσι δὲ τοῖς μὲν ἐν δεξιᾷ εἰσπλέουσι τῶν Ἑλλήνων Ἀκαρνᾶνες·
ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἡ Νικόπολις καὶ τῶν Ἠπειρωτῶν οἱ Κασσωπαῖοι μέχρι τοῦ
κατὰ Ἀμβρακίαν· παραρρεῖ δ' αὐτὴν ὁ Ἄροθος ποταμός. τὴν γοῦν ἐπωνυ-

14 sq. τῇ Προποντίδι : τῆς Προποντίδις (sic) p.c. 15 δὲ s.l. 27 Χαονες (sic): Χαώνες s.l.

μίαν ἐντεῦθεν ἔσχηκεν ὁ κόλπος βασίλειον οὔσης Πύρρου. ὅτι πρὸ τοῦ στό-
ματος τοῦ κόλπου τούτου κατεναυμάχησεν Ἀντώνιον Καίσαρ. ἐντεῦθεν καὶ
(…5, 29–329, 2) ἡ Νικόπολις ὠνόμασται συνῳκισθεῖσθαι ὑπὸ Καίσαρος. μετὰ δὲ τὴν Ἀμ-
βρακίαν τὸ Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν, κτίσμα Ἀλκμαίωνος ἀδελφοῦ Ἀμφι-
λόχου. Ἠπειρωτῶν δ' εἰσὶ καὶ οἱ Ἀμφιλοχικοὶ καὶ οἱ ὑπερκείμενοι καὶ
συνάπτοντες τοῖς Ἰλλυρικοῖς ὄρεσι καὶ οἱ Αἴθικες. ἀναμέμικται δὲ τούτοις
τὰ Ἰλλυρικὰ ἔθνη τὰ πρὸς τῷ νοτίῳ μέρη τῆς ὀρεινῆς καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ Ἰο-
νίου κόλπου: ὅτι τῆς Ἐπιδάμνου καὶ Ἀπολλωνίας μέχρι τῶν Κεραυνίων
ὑπέρκεινται Ταυλάτιοι καὶ Βρίγοι καὶ ἡ Τριπολίτις Πελαγονία καὶ ἕτερα, ἡ
ἄνω Μακεδονία καλούμενα. ἔνιοι δὲ καὶ σύμπασαν μέχρι Κερκύρας Μακε-
δονίαν προσαγορεύουσι: διὰ τούτων ἐστὶ τῶν ὁδῶν ἡ Ἐγνατία ὁδὸς ἐξ Ἐπι-
δάμνου καὶ Ἀπολλωνίας: περὶ δὲ τὴν Ἐπὶ Κανδαουίας ὁδὸν αἵ τε λίμναι
εἰσὶν αἱ περὶ Λυχνιδοῦντα ταριχείας ἰχθύων αὐταρκεῖς ἔχουσαι καὶ ποταμοὶ
οἵ τε εἰς τὸν Ἰόνιον κόλπον ἐκπίπτοντες καὶ οἱ ἐπὶ τὰ νότια μέρη, ὅ τ'
Ἴναχος καὶ ὁ Ἀχελῷος καὶ ὁ Εὔηνος ὁ Λυκόρμας πρότερον ⟦προ⟧ καλού-
μενος, ὁ μὲν εἰς τὸν κόλπον τὸν Ἀμβρακικὸν ἐκβάλλων, ὁ δὲ εἰς τὸν
Ἀχελῷον, αὐτὸς δὲ ὁ Ἀχελῷος εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὁ Εὔηνος, ὁ μὲν τὴν
Ἀκαρνανίαν διεξιών, ὁ δὲ τὴν Αἰτωλίαν· ὁ δ' Ἐρίγων πολλὰ δεξάμενος
ῥεύματα εἰς τὸν Ἄξιον ἐκδίδωσι· ἐφ' ᾧ Ἐρίγωνι πᾶσαι αἱ τῶν Δρυόπων
πόλεις ᾤκηντο, ὧν τὸ Βρυάνιον καὶ Ἀλαλκομεναί· Αἰγίνιον δὲ Τυμφαίων,
ὅμορον Αἰθικίᾳ καὶ Τρίκῃ. πλησίον δ' ἤδη τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θεττα-
λίας περὶ τὴν Πίνδον Αἴθικές τε καὶ αἱ τοῦ Πηνειοῦ πηγαί. πλησίον δὲ καὶ
αἱ Ἀλαλκομεναὶ καὶ αἱ τοῦ Ἴωνος εἰς τὸν Πηνειὸν συμβολαί. τότε μὲν οὖν
καίπερ οὖσα τραχεῖα ὅμως εὐάνδρει ἥ τε Ἤπειρος καὶ ἡ Ἰλλυρίς, νῦν δέ:
ὅτι ἡ Δωδώνη Πελασγῶν ἵδρυμα· διὰ τοῦτο καὶ τῷ 'Δωδωναῖε' τὸ 'Πελασγι-
κέ' προσέθηκεν Ὅμηρος: ὅτι ὁ αὐτὸς οὐ περὶ τῆς ἐν Θεσπρωτοῖς Ἐφύρης
φησί· οὐ γὰρ εἶναί που ἐνταῦθα Σελήεντα ποταμόν: ὅτι Τόμουρος ὄρος ἐν
Δωδώνῃ, ὑφ' ᾧ τὸ ἱερὸν τοῦ Διός· ἀφ' οὗ τοὺς προφήτας τομούρους φασὶν
ἢ συντετμημένως οἱονεὶ τομουροφύλακας.

fol. 155ʳ 29 – 157ᵛ 23 : vide fragmenta 1–22 libri VII

(…, 3 sq.) Ἐκ τοῦ η´ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν. ἀποδώσομεν, φησί, νυνὶ τὰ λοιπὰ (157ᵛ)
(…, 17–337, 19) τῆς Ἑλλαδικῆς γεωγραφίας: μετὰ τοὺς Ἠπειρώτας καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς τῶν
Ἑλλήνων Ἀκαρνᾶνές εἰσι καὶ Αἰτωλοὶ καὶ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι, πρὸς δὲ τού-

2 Καίσαρ : sic 3 συνῳκισθεῖσθαι : sic 9 sq. ἡ ἄνω : lectio valde dubia; ἅπαντα vix recte legit Kramer 27 Τόμουρος : ἢ Τάμαρος mg. 28 τοῦ Διός : s.l. 29 συντετμημένως : ἐπιτετμ- s.l. 31 Γεωγραφικῶν : mg.

τοις Φωκεῖς καὶ Βοιωτοί· τούτοις δ' ἀντίπορθμος ἡ Πελοπόννησος ἀπολαμβάνουσα μεταξὺ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον καὶ σχηματίζουσά τε τοῦτον καὶ σχηματιζομένη ὑπ' αὐτοῦ. μετὰ δὲ Μακεδονίαν Θετταλοὶ μέχρι Μαλιέων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκτὸς Ἰσθμοῦ καὶ αὐτῶν τῶν ἐντός: Ἑλλάδος μὲν οὖν πολλὰ ἔθνη γεγένηται, τὰ δ' ἀνωτάτω τοσαῦτα ὅσας καὶ διαλέκτους παρειλήφαμεν τὰς Ἑλληνίδας. τούτων δ' αὐτῶν δ' οὐσῶν τὴν μὲν Ἰάδα τῇ παλαιᾷ Ἀτθίδι τὴν αὐτήν φαμεν (καὶ γὰρ Ἴωνες ἐκαλοῦντο οἱ τότε Ἀττικοί, καὶ ἐκεῖθέν εἰσιν οἱ τὴν Ἀσίαν ἐποικήσαντες Ἴωνες καὶ χρησάμενοι τῇ νῦν λεγομένῃ γλώττῃ Ἰάδι), τὴν δὲ Δωρίδα τῇ Αἰολίδι. πάντες γὰρ οἱ ἐκτὸς Ἰσθμοῦ πλὴν Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων καὶ τῶν περὶ Παρνασσὸν Δωριέων καὶ νῦν ἔτι Αἰολεῖς καλοῦνται· καὶ τοὺς Δωριέας δὲ ὀλίγους ὄντας καὶ τραχυτάτην οἰκοῦντας χώραν εἰκός ἐστι τῷ ἀνεπιμίκτῳ παρατρέψαι τὴν γλῶτταν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη πρὸς τὸ μὴ ὁμογενές, ὁμογενεῖς πρότερον ὄντας. τοῦτο δ' αὐτὸ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις συνέβη· λεπτόγεων καὶ τραχεῖαν οἰκοῦντας χώραν ἀπορθήτους εἶναι διὰ τοῦτο καὶ αὐτόχθονας νομισθῆναί φησιν ὁ Θουκυδίδης κατέχοντας τὴν αὐτὴν ἀεὶ μηδένος ἐξελαύνοντος αὐτοὺς μηδ' ἐπιθυμοῦντος ἔχειν τὴν ἐκείνων· τοῦτο τοίνυν αὐτὸ καὶ τοῦ ἑτερογλώσσου καὶ τοῦ ἑτεροεθνοῦς αἴτιον, ὡς εἰκός, ὑπῆρξε καίπερ ὀλίγοις οὖσιν. οὕτω δὲ τοῦ Αἰολικοῦ ἔθνους ἐπικρατοῦντος ἐν τοῖς ἐκτὸς Ἰσθμοῦ καὶ οἱ ἐντὸς Αἰολεῖς πρότερον ἦσαν, εἶτ' ἐμίχθησαν Ἰώνων μὲν ἐκ τῆς Ἀττικῆς τὸν Αἰγιαλὸν κατασχόντων, τῶν δ' Ἡρακλειδῶν τοὺς Δωριέας καταγαγόντων, ὑφ' ὧν τά τε Μέγαρα ᾠκίσθη καὶ πολλαὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων. οἱ μὲν οὖν Ἴωνες ἐξέπεσον πάλιν ταχέως ὑπὸ Ἀχαιῶν, Αἰολικοῦ ἔθνους, ἐλείφθη δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ δύο ἔθνη ....ὸν καὶ τὸ Δωρικόν. ὅσοι μὲν οὖν ἧττον τοῖς Δωριεῦσιν ἐπεπλέκοντο (καθάπερ συνέβη | τότε Ἀρκάσι καὶ [158r] Ἠλείοις, τοῖς μὲν ὀρεινοῖς τελέως οὖσι καὶ οὐκ ἐκπεπτωκόσιν εἰς τὸν κλῆρον, τοῖς δ' ἱεροῖς νομισθεῖσι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἄλλως τε καὶ τοῦ Αἰολικοῦ γένους οὖσι καὶ δεδεγμένοις τὴν Ὀξύλῳ συγκατελθοῦσαν στρατιὰν περὶ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον), οὗτοι Αἰολιστὶ διελέχθησαν, οἱ δ' ἄλλοι μικτῇ τινι ἐχρήσαντο ἐξ ἀμφοῖν, οἱ μὲν μᾶλλον, οἱ δ' ....ν αἰολίζοντες. σχεδὸν δ' ἔτι καὶ νῦν κατὰ πόλεις ἄλλοι ἄλλως διαλέγονται, δοκοῦσι δὲ δωρίζειν ἅπαντες διὰ τὴν συμβᾶσαν ἐπικράτειαν: ὅτι Ἔφορος μὲν ἀρχὴν εἶναι τῆς Ἑλλάδος τὴν Ἀκαρνανίαν φησὶν ἀπὸ τῶν ἑσπερίων μερῶν· ταύτην γὰρ συνάπτειν πρώτην τοῖς Ἠπειρωτικοῖς ἔθνεσιν. ἀλλ' ὥσπερ οὗτος τῇ παραλίᾳ μέτρῳ χρώμενος ἐντεῦθεν ποιεῖται τὴν ἀρχήν, ἡγεμονικόν τι

3 Μαλιέων : Μη- s.l. 7 Ἀτθίδι : τ e ττ correctum 26 ἐκπεπτωκόσιν : ἐμ- s.l. τὸν : s.l. 29 διελέχθησαν : διει- s.l.

τὴν θάλατταν κρίνων πρὸς τὰς τοπογραφίας (ἐπεὶ ἄλλως γ' ἐνεχώρει κατὰ τὴν Μακεδόνων καὶ Θετταλῶν τὴν ἀρχὴν ἀποφαίνεσθαι τῆς Ἑλλάδος), οὕτω καὶ ἡμῖν προσήκει ἀκολουθοῦσι τῇ φύσει τῶν τόπων σύμβολον ποιεῖσθαι τὴν θάλατταν. αὕτη δ' ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους προσπεσοῦσα τῇ μὲν ἀναχεῖται πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, τῇ δ' ἀποτελεῖ χερρόνησον μεγάλην τὴν Πελοπόννησον ἰσθμῷ στενῷ κλειομένην. ἔστι δὲ ταῦτα δύο μέγιστα συστήματα τῆς Ἑλλάδος, τό τε ἐντὸς Ἰσθμοῦ καὶ τὸ ἐκτὸς Πυλῶν μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ· τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ Θετταλικόν. ἔστι δὲ καὶ μεῖζον καὶ ἐπιφανέστερον τὸ ἐντὸς Ἰσθμοῦ, σχεδὸν δέ τι καὶ ἀκρόπολίς ἐστιν ἡ Πελοπόννησος τῆς συμπάσης Ἑλλάδος. χωρὶς γὰρ τῆς λαμπρότητος καὶ δυνάμεως τῶν ἐνοικησάντων ἐθνῶν αὐτὴ ἡ τῶν τόπων θέσις ὑπογράφει τὴν ἡγεμονίαν ταύτην· κόλποις γὰρ καὶ ἄκραις πολλαῖς καὶ τοῖς σημειωδεστάτοις χερρονήσοις μεγάλαις διαπεποικιλμένην ἐκ διαδοχῆς ἑτέρα τὴν ἑτέραν ἔχει. ἔστι δὲ πρώτη τῶν χερρονήσων ἡ Πελοπόννησος, ἰσθμῷ κλειομένη μ' σταδίων. ἑτέρα δὲ ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, ἧς ἰσθμὸς ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Κρισσαίου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν· ἡ δ' ἐπινοουμένη εὐθεῖα γραφὴ ὅσον φη' σταδίων τὴν μὲν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσαν, τὴν δὲ Φωκίδα τέμνουσα λοξὴν καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους. τετάρτη δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου διὰ τῆς Οἴτης καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καθήκοντα ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον ω' ὄντα σταδίων. πλειόνων δ' ἢ χιλίων ἄλλος ἐστὶν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κόλπου τοῦ Ἀμβρακικοῦ διὰ Θετταλῶν καὶ Μακεδόνων εἰς τὸν Θερμαῖον διήκων μυχόν. ὑπαγορεύει δή τινα τάξιν οὐ φαύλην ἡ τῶν χερρονήσων διαδοχή· δεῖ δ' ἀπὸ τῆς ἐλαχίστου ἄρξασθαι ὡς ἐπιφανεστάτης. ἔστι τοίνυν ἡ Πελοπόννησος ἐοικυῖα φύλλῳ πλατάνου τὸ σχῆμα, ἴση σχεδόν τι κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος, ὅσον ͵αυ' σταδίων, τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἐπὶ τὴν ἕω (τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Χελωνάτα δι' Ὀλυμπίας καὶ τῆς Μεγαλοπολίτιδος ἐπὶ Ἰσθμόν), τὸ δ' ἀπὸ τοῦ νότου πρὸς τὴν ἄρκτον (ὅ ἐστι τὸ ἀπὸ Μαλεῶν δι' Ἀρκαδίας εἰς Αἴγιον). ἡ δὲ περίμετρος μὴ κατακολπίζοντι ͵δ σταδίων – ὡς Πολύβιος· Ἀρτεμίδωρος καὶ υ' προστίθησι –, κατακολπίζοντι δὲ πλείους τῶν χ' ἐπὶ τοῖς ͵ε. ἔχουσι δὲ τῆς χερρονήσου ταύτης τὸ μὲν ἑσπέριον μέρος Ἠλεῖοι καὶ Μεσσήνιοι, κλυζόμενοι τῷ Σικελικῷ πελάγει. προσλαμβάνουσι δὲ καὶ τῆς ἑκατέρωθεν παραλίας, ἡ μὲν Ἠλεία πρὸς ἄρκτον ἐπιστρέφουσα καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μέχρις ἄκρας Ἀράξου, καθ' ἣν ἀντίπορθμος ἥ τε Ἀκαρνανία καὶ αἱ προκείμεναι νῆσοι, Ζάκυνθος καὶ

12 ἄκραις : -αις e corr. 13 διαδοχῆς : δ post. e χ correctum 15 ἑτέρα : δευτέρα mg. 18 Ἐπικνημιδίους : ν e corr. 25 τι : s.l.

Κεφαλληνία καὶ Ἰθάκη καὶ Ἐχινάδες, ὧν ἐστι καὶ τὸ Δουλίχιον· τῆς δὲ Μεσσηνίας τὸ πλέον ἀνεῳγμένον πρὸς νότον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος μέχρι τῶν καλουμένων Θυρίδων πλησίον Ταινάρου. μετὰ δὲ Ἠλείαν τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος πρὸς ἄρκτους βλέπον καὶ τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ παρατεῖνον· τελευτᾷ δ' εἰς τὴν Σικυωνίαν, ἐντεῦθεν δὲ Σικυὼν καὶ Κόρινθος ἐκδέχεται μέχρι τοῦ Ἰσθμοῦ. μετὰ δὲ Μεσσηνίαν ἡ Λακωνικὴ καὶ ἡ Ἀργεία, μέχρι τοῦ Ἰσθμοῦ καὶ αὐτή· κόλποι δ' ἐνταῦθα ὁ Μεσσηνιακὸς καὶ ὁ Λακωνικὸς καὶ τρίτος ὁ Ἀργολικός, τέταρτος δ' ὁ Ἑρμιονικὸς καὶ Σαρωνικός (οἱ δὲ Σαλαμινιακὸν καλοῦσιν)· ὧν τοὺς μὲν ἡ Λιβυκή, τοὺς δ' ἡ Κρητικὴ θάλασσα πληροῖ καὶ τὸ Μυρτῷον πέλαγος (τινὲς δὲ καὶ τὸν Σαρωνικὸν πόρον πέλαγος ὀνομάζουσι). μέση δ' ἐστὶν ἡ Ἀρκαδική, πᾶσιν ἐπικειμένη καὶ γειτνιῶσα τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν. ὁ δὲ Κοριθικὸς κόλπος ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐήνου, τινὲς δέ φασι τοῦ Ἀχελῴου τοῦ ὁρίζοντος Ἀκαρνᾶνας καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Ἀράξους· ἐνταῦθα γὰρ πρῶτον ἀξιόλογον συναγωγὴν λαμβάνουσι πρὸς ἀλλήλας αἱ ἑκατέρωθεν ἀκταί, προϊοῦσαι δὲ πλέον τελέως συμπίπτουσι κατὰ τὸ Ῥίον καὶ Ἀντίρριον ὅσον δὴ ε΄ σταδίων ἀπολείπουσι πορθμόν. ἔστι δὲ τὸ μὲν Ῥίον τῶν Ἀχαιῶν ἀλιτενὴς ἄκρα δρεπανοειδῆ τινα ἐπιστροφὴν εἰς τὸ ἐντὸς ἔχουσα (καὶ δὴ καὶ καλεῖται Δρέπανον), κεῖται δὲ μεταξὺ Πατρῶν καὶ Αἰγίου· τὸ δ' Ἀντίρριον ἐν μεθορίοις Αἰτωλίας καὶ Λοκρίδος εἴρηται, καλοῦσι δὲ Μολύκριον. εἶτα ἐντεῦθεν διίσταται πάλιν ἡ παραλία μετρίως ἑκατέρωθεν, προελθοῦσα δ' εἰς τὸν Κρισσαῖον κόλπον ἐνταῦθα τελευτᾷ κλειομένη τοῖς προσεσπερίοις τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεγαρικοῖς | τέρμοσιν. [158v] ὅτι ἀπὸ Ἀχελῴου ἐπὶ τὸν Εὔηνον Ἀκαρνᾶνές εἰσιν, εἶθ' ἑξῆς ἐπὶ τὸ Ἀντίρριον Αἰτωλοί, τὸ δὲ λοιπὸν μέχρι Ἰσθμοῦ Φωκέων ἐστὶ καὶ Βοιωτῶν καὶ τῆς Μεγαρίδος, στάδιοι ͵αρχ΄ δυεῖν δέοντες· ἡ δὲ ἀπὸ Ἀντιρρίου μέχρι Ἰσθμοῦ θάλασσα Ἀλκυονὶς καλεῖται, μέρος οὖσα τοῦ Κρισσαίου κόλπου. νῦν μὲν δὴ πᾶσαν Ἠλείαν ὀνομάζουσι τὴν μεταξὺ Ἀχαιῶν καὶ Μεσσηνίων παραλίαν ἀνέχουσαν εἰς τὴν μεσογαίαν τὴν πρὸς Ἀρκαδίᾳ τῇ κατὰ Φολόην καὶ Ἀζᾶνας καὶ Παρρασίους. τὸ δὲ παλαιὸν εἰς πλείους δυναστείας διη...., εἶτ' εἰς δύο, τήν τε τῶν Ἐπειῶν καὶ τὴν ὑπὸ Νέστορι τῷ Νηλέως, τὴν μὲν τῶν Ἐπειῶν ὀνομάζων πόλιν 'τὴν δὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί', τὴν δ' ὑπὸ τῷ Νέστορι Πύλον, δι' ἧς τὸν Ἀλφειὸν ῥεῖν φησιν 'ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης'. Πύλον μὲν οὖν καὶ πόλιν οἶδεν ὁ ποιητής, οὐ διὰ τῆς πόλεως δὲ οὐδὲ παρ'

4 βλέπον : -ων a.c. 9 Λιβυκή : Λειβ- a.c. 11 Ἀρκαδική : -δία mg. 12 Κοριθικὸς : sic (κορϊα incepit scriba, tum α in θ mutavit et ικὸς addidit) 21 προελθοῦσα : -ιοῦσα s.l.?

αὐτὴν ῥεῖ [[ὁ ποιητής]], ἀλλὰ παρ' αὐτὴν μὲν ἕτερος, ὃν οἱ μὲν Παμισόν, οἱ δὲ Ἄμαθον καλοῦσιν (ἀφ' οὗ καὶ ὁ Πύλος ἠμαθόεις εἰρῆσθαι οὗτος δοκεῖ), διὰ δὲ τῆς χώρας τῆς Ἠλείας ὁ Ἀλφειός. Ἦλις δὲ ἡ νῦν πόλις οὔπω ἔκτιστο καθ' Ὅμηρον, ἐκαλεῖτο δὲ Κοίλη Ἦλις ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος: ὅτι ἡ Μαντίνεια τῆς Ἀρκαδίας καὶ Τεγέα καὶ Αἴγιον καὶ Πάτραι ὑπ' Ἀργείων συνοικισθεῖσαι· οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἦλις ἐκ τῆς περιοικίδος συνεπολίσθη. ῥεῖ δὲ διὰ τῆς πόλεως ὁ Πηνειὸς ποταμὸς παρὰ τὸ γυμνάσιον αὐτῆς. ἧς καὶ ἡ Πισάτης καὶ ἡ Τριφυλία καὶ τὸ τῶν Μινυῶν γένος: ὅτι διώρισται ἡ Κοίλη Ἦλις ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι τόπων. ὅτι ἐπίνειον ἡ Κυλλήνη τῶν Ἠλείων ἀνάβασιν ἔχουσα ἐπὶ τὴν νῦν πόλιν ρκ΄ σταδίων. μέμνηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης καὶ Ὅμηρος λέγων 'Κυλλήνιον ἀρχὸν Ἐπειῶν'· οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἤμελλεν ἡγεμόνα τῶν Ἐπειὸν ἀποφῆναι. μετὰ δὲ τὴν Κυλλήνην ἀκρωτήριον ὁ Χελωνάτας, δυσμικώτατον τῆς Πελοποννήσου σημεῖον. ὧν μεταξὺ ὁ Πηνειὸς ἐκδίδωσι καὶ ὁ Σελλήεις ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγόμενος, ῥέων ἐκ Φολόης, ἐφ' ὧν Ἔφυρα πόλις ἑτέρα τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ Θετταλικῆς καὶ τῆς Κορινθείας τετάρτη τις ἐν Ὁμήρῳ φερομένη καὶ ἐξ ἧς τὰ φάρμακα τὰ ἀνδροφόνα: ὅτι Ἀρκαδικὸς Ὀρχομενός, ὃν πολύμηλον Ὅμηρος καλεῖ, καὶ ἔτι Βοιωτικός, ὃν Μινύειον ὀνομάζει: ὅτι τρεῖς Πύλοι ἱστόρηνται, καθότι καὶ τὸ ἔπος εἴρηται τοῦτο 'ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γε μέν ἐστι καὶ ἄλλη' : ὅτι οἱ Ὁμηρικώτεροι τοῖς ἔπεσιν ἀκολοθοῦντες τοῦτον εἶναί φασι τὸν τοῦ Νέστορος Πύλον, οὗ τὴν χώραν διέξεισιν ὁ Ἀλφειός· διέξεισι δὲ τὴν Πισάτην καὶ Τριφυλίαν: ὅτι Γερήνιον τὸν Νέστορα ἀπὸ τῶν ἐν Μεσσήνῃ Γερήνων· ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ Κοίλῃ Ἤλιδι Γερήνου: ὅτι Ἐπειοὺς καλεῖ Ὅμηρος τοὺς Βουπρασιεῖς· οὐ γὰρ μέρος τῆς Ἤλιδος τὸ Βουπράσιον· 'οἳ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἤλιδα δῖαν ἔναιον'· νῦν δὲ φαίνεται τῆς Ἤλιδος ὂν μέρος τοῦτο. ὑπολάβοι δ' ἄν τις καὶ ὑπεροχήν τινα ἔχειν τότε τὸ Βουπράσιον παρὰ τὴν Ἦλιν, ὡς καὶ Ἐπειοὶ παρὰ τούτους, ὕστερον δ' ἀντ' Ἐπειῶν Ἠλεῖοι ἐκλήθησαν. καὶ τὸ Βουπράσιον μὲν δὴ μέρος ἦν τῆς Ἤλιδος, ποιητικῷ δέ τινι σχήματι συγκαταλέγειν τὸ μέρος τῷ ὅλῳ φασὶ τὸν Ὅμηρον, ὡς τὸ 'ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος' καὶ 'ἀν' Ἑλλάδα καὶ Φθίην τε' καὶ 'Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί' καὶ 'οἳ δ' ἐκ Δουλιχίοιο Ἐχινάων θ' ἱεράων'· καὶ γὰρ τὸ Δουλίχιον τῶν Ἐχινάδων. μετὰ δὲ τὸν Χελωνάταν ὁ τῶν Πισατῶν αἰγιαλός. εἶτ' ἄκρα Φειά (ἧν δὲ καὶ πολίχνη· 'Φειᾶς παρὰ τείχεσιν Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα'· ἔστι γὰρ καὶ ποτάμιον πλησίον). εἶτ' ἄλλη ἄκρα, ἀφ' ἧς ἐπὶ Κεφαλλη-

[margin: …28–338, 18; …, 34 sq.; …, 21–340, 5; …, 14–37; …, 38–343, 18]

1 ῥεῖ : ῥέει a.c. 17 ἀνδροφόνα : -φόνου perperam legit Baladié 20 ἄλλη : -ως -ος s.l. 28 τούτους : -οις a.c., ut vid.

νίαν στάδιοι ρκ΄. εἶθ' ὁ Ἀλφειὸς ἐκδίδωσι διέχων τοῦ Χελωνάτου σταδίους
σπ΄. ῥεῖ δ' ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων ἐξ ὧν καὶ ὁ Εὐρώτας· καλεῖται δὲ Ἀσέα
κώμη τῆς Μεγαλοπολίτιδος ἔχουσα δύο πηγάς, ἐξ ὧν ῥέουσιν οἱ λεχθέντες
ποταμοί· δύντες δ' ὑπὸ γῆν ἐπὶ συχνοὺς σταδίους ἀνατέλλουσι πάλιν, εἶθ' ὁ 4
μὲν εἰς τὴν Λακωνικήν, ὁ δ' εἰς τὴν Πισάτιν κατάγεται. ὁ μὲν οὖν Εὐρώτας
παρ' αὐτὴν τὴν Σπάρτην ῥυεὶς ἐκδίδωσι μεταξὺ Γυθίου, τοῦ τῆς Σπάρτης
ἐπινείου, καὶ Ἀκραίων. ὁ δ' Ἀλφειὸς παραλαβὼν τόν τε Κελάδοντα καὶ
τὸν Ἐρύμανθον καὶ ἄλλους ἀσημοτέρους διὰ τῆς Πισάτιδος καὶ Τριφυλίας 8
ἐνεχθεὶς παρ' αὐτὴν τὴν Ὀλυμπίαν ἐπὶ θάλατταν τὴν Σικελικὴν ἐκπίπτει
343, 28–30 μεταξὺ Φειᾶς τε καὶ Πιτάνης. εἶτα τὸ διεῖργον ὄρος τῆς Τριφυλίας τὴν
345, 1 sq. Μακιστίαν ἀπὸ τῆς Πισάτιδος. εἶτ' ἄλλος ποταμὸς Χαλκὶς καὶ τὸ Σαμικὸν
μετὰ ταῦτα. ὅτι χώραν εἶχον εὐδαίμονα οἱ Τεγεᾶται· τούτοις ὅμοροι Κυπα- 12
345, 20–4 ρισσεῖς. ἄμφω δὲ τὰ χωρία ταῦτα Καύκωνες κατεῖχον: ὅτι ὁ Νέστωρ ὑπόκει-
ται τὸν Τριφυλιακὸν οἰκῶν Πύλον τά τε πρὸς νότον καὶ τὰ ἑωθινά· ταῦτα
δ' ἐστὶ τὰ συγκυροῦντα πρὸς τὴν Μεσσηνίαν καὶ τὴν Λακωνικήν, ἃ ὑπ'
ἐκείνῳ ἐστίν, ἔχουσι δ' οἱ Καύκωνες, ὥστε τοῖς ἀπὸ Πύλου βαδίζουσιν εἰς 16
345, 15–7 Λακεδαίμονα ἀνάγκη διὰ Καυκώνων εἶναι τὴν ὁδόν. | μεμέρισται δὲ τὰ τῶν 159r
346, 18–23 Καυκώνων καὶ εἰς τοὺς πρὸς Δύμῃ τόπους τῆς Ἠλείας: ὅτι τὸ Σαμικόν
ἐστιν ἔρυμα, πρότερον δὲ καὶ Σάμος πόλις προσαγορευομένη διὰ τὸ ὕψος
ἴσως, ἐπειδὴ σάμους ἐκάλουν τὰ ὕψη. τάχα δὲ τῆς Ἀρήνης ἀκρόπολις ἦν 20
τοῦτο, ἧς ἐν τῷ Καταλόγῳ μέμνηται ὁ ποιητής, ὅπου καὶ ὁ παρακείμενος
349, 8–350, 18 Ἄνιγρος ποταμός, καλούμενος πρότερον Μινύειος: ὅτι Θρύον καὶ
Θρυόεσσα τὸ αὐτὸ παρ' Ὁμήρῳ καὶ 'Θρύον, Ἀλφειεῖο πόρον'. 'ἔστι δὲ
Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη'. Θρύον δὲ καὶ Θρυόεσσαν τὸ Ἐπιτάλιόν 24
φασὶν ὅτι πᾶσα μὲν ἡ αὐτὴ χώρα θρυώδης καὶ μάλιστα οἱ ποταμοί, Ἀλ-
φειοῦ δὲ πόρον ὅτι πεζῇ περατὸς εἶναι δοκεῖ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον. εὔκτι-
τον δ' Αἰπὺ ἔνιοι ζητοῦσι πότερον ποτέρου ἐπίθετον καὶ ὑπονοοῦσι φράζεσ-
θαι ὄνομα τῆς πόλεως τὸ Αἰπὺ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος φυσικῶς, ὡς Ἕλος 28
καὶ Αἰγιαλὸν καὶ ἄλλα πλείω· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις αἰπεῖαν κολώνην λέγει·
'Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη'. ⟦καὶ κη⟧ τὸ δὲ 'Κυπαρισσήεντα καὶ
Ἀμφιγένειαν ἔναιον' οὕτω λέγει· Κυπαρισσήεις ἐστὶ περὶ τὴν πρότερον
Μακιστίαν, ἄλλη δ' ἐστὶν ἡ Μεσσηνιακὴ Κυπαρισσία· ὁμωνύμως μὲν οὖν, 32
ὁμοίως δὲ κἀκείνη νῦν λέγεται Κυπαρισσία ἑνικῶς καὶ θηλυκῶς, ὁ δὲ ποτα-
μὸς Κυπαρισσήεις. καὶ Ἀμφιγένεια δὲ τῆς Μακιστίας ἐστὶ περὶ τὸν
Ὑψόεντα, ὅπου τὸ τῆς Λητοῦς ἱερόν. τὸ δὲ Πτελεὸν κτίσμα μὲν γέγονε τῶν
ἐκ Πτελεοῦ τοῦ Θετταλικοῦ ἐποικησάντων (λέγεται γὰρ κἀκεῖ 'ἀγχίαλόν τ' 36

23 τὸ — Ὁμήρῳ : mg.

Ἄντρωνα ἰδὲ Πτελεὸν λεχεποίην'), ἔστι δὲ δρυμῶδες χωρίον ἀοίκητον Πτε-
λεάσιμον καλούμενον. Ἕλος δ' οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀλφειὸν χώραν φασί τινα,
οἱ δὲ καὶ πόλιν, ὡς τὴν Λακωνικήν· 'Ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον'. Δώριον
δὲ οἱ μὲν ὄρος, οἱ δὲ πεδίον φασίν, οὐθὲν δὲ νῦν δείκνυται· ὅμως δὲ ἔνιοι 4
τὴν νῦν Ὄλουριν ἢ Ὄλουραν ἐν τῷ καλουμένῳ Αὐλῶνι τῆς Μεσσηνίας
κειμένην Δώριον λέγουσιν. αὐτοῦ δέ που καὶ ἡ Οἰχάλη ἡ τοῦ Εὐρύτου, ἡ
νῦν Ἀνδανία, πολίχνιον Ἀρκαδικὸν ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ
Εὐβοϊκῷ, ὅθεν φησὶν ὁ ποιητὴς ἐς τὸ Δώριον ἀφικόμενον Θάμυριν τὸν 8
Θρᾷκα ὑπὸ Μουσῶν ἀφαιρεθῆναι τὴν μουσικήν. ἐκ δὴ τούτων δῆλον ὡς ἐφ'
ἑκάτερα τοῦ Ἀλφειοῦ ἡ ὑπὸ Νέστορος χώρα ἐστί, ἣν πᾶσαν ὀνομάζει
Πυλίων γῆν. οὐδαμοῦ δὲ ὁ Ἀλφειὸς οὔτε τῆς Μεσσηνίας ἐφάπτεται οὔτε
τῆς Κοίλης Ἤλιδος. ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ χώρᾳ ἐστὶν ἡ πατρὶς τοῦ Νέστορος ἥν 12
φαμεν Τριφυλιακὴν Πύλον καὶ Ἀρκαδικὸν καὶ Λεπρεατικόν. καὶ γὰρ οἱ μὲν
ἄλλοι Πύλοι ἐπὶ θαλάσσῃ δείκνυνται, οὗτος δὲ πλείους ἢ λ΄ σταδίους ὑπὲρ
[illegible], 20–2 αὐτῆς: ὅτι ἡ Πισάτις, ὅπου τὸ ἱερόν, διέχει τῆς Ἤλιδος οὐκ ἐλάττους ἢ τ΄
[illegible], 31–355, 3 σταδίους· πρόκειται δ' ἄλσος ἀγριελαίων, ἐν ᾧ τὸ στάδιον: ὅτι τινὲς ἕνα 16
τῶν Ἰδαίων Δακτύλων Ἡρακλέα τινὰ λέγουσιν ἀρχηγέτην τῆς θέσεως τῶν
[illegible], 27 sq. ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγώνων, ἄλλοι δὲ τὸν Ἀλκμήνης: ὅτι ἡ Μεσηνία συνεχής ἐστι
[illegible], 22–360, 6 τῇ Ἠλείᾳ, περινεύουσα τὸ πλέον ἐπὶ νότον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. ὅτι
πρόσκειται πλησίον ἡ Σφακτηρία νῆσος ἡ καὶ Σφαγία τῇ Μεσσηνιακῇ Πύλῳ. 20
κατὰ τὴν παραλίαν ταύτην αἱ τῶν Κυπαρισσίων πελάγιαι πρόκεινται δύο
νῆσοι υ΄ ἀπέχουσαι τῆς ἠπείρου σταδίους: ἑξῆς δ' ἐστὶ Μεθώνη ἡ παρ'
Ὁμήρῳ Πήδασος. τῇ δὲ Μεθώνῃ συνεχὴς ὁ Ἀκρίτας, ἀρχὴ τοῦ Μεσσηνια-
κοῦ κόλπου· καλοῦσι δ' αὐτὸν καὶ Ἀσιναῖον ἀπὸ Ἀσίνης πολίχνης ὁμωνύ- 24
μου τῇ Ἑρμιονικῇ· πρὸς ἕω δὲ αἱ καλούμεναι Θυρίδος, ὅμοροι τῇ νῦν
Λακωνικῇ τῇ κατὰ Ταίναρον. μεταξὺ δ' ἀπὸ τῶν Θυρίδων ἀρξαμένοις ὁ
Πύλος ἐστί (καλεῖται δ' ὑπό τινων Βαιτύλος), εἶτα Λεῦκτρον, τῶν ἐν Βοιω-
[illegible], 19–361, 2 τίᾳ Λεύκτρων ἄποικος: ὅτι ἡ Μεγαλόπολις τῆς Ἀρκαδίας ἐστὶν ὅπου κατὰ 28
τὸ ὄρος ἡ παρ' Ὁμήρῳ Ἱρὴ ὡς ἐπὶ Ἀνδανίαν ἰόντων, ἣν ἔφαμεν Οἰχαλίαν
ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κεκλῆσθαι. ἡ δ' Αἴπεια νῦν Θουρία καλεῖται, ἣν ἔφαμεν
ὅμορον Φηραῖς. Ἄνθειαν δὲ οἱ μὲν αὐτὴν τὴν Θουρίαν. 'πᾶσαι δ' ἐγγὺς
ἁλός', Καρδαμύλη μὲν ἐπ' αὐτῇ, Φηραία δ' ἀπὸ ε΄ σταδίων, ὕφορμον 32
[illegible], 22–4 ἔχουσα θερινόν. ἡ δὲ Μεσσηνίων πόλις ἔοικε Κορίνθῳ. ὑπέρκειται γὰρ τῆς
πόλεως ἑκατέρας ὄρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότομον τείχει κοινῷ περιειλημμένον
ὥστ' ἀκροπόλει χρῆσθαι, τὸ μὲν καλούμενον Ἰθώμη, τὸ δ' Ἀκροκόρινθος.
[illegible], 33–363, 6 μετὰ τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ὁ Λακωνικὸς μεταξὺ Ταινάρου καὶ Μαλιέων 36
ἐκκλίνων μικρὸν ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἕω. διέχουσι δὲ σταδίους ρλ΄ αἱ
Θυρίδες τοῦ Ταινάρου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ οὖσαι κόλπῳ, ῥοώδης κρημνός.

τούτων δ' ὑπέρκειται τὸ Ταύγετον· ἔστι δ' ὄρος μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης
ὑψηλόν τε καὶ ὄρθιον συνάπτον κατὰ τὰ προσάρκτια μέρη ταῖς Ἀρκαδικαῖς
ὑπωρείαις. ὑποπέπτωκε δὲ τῷ Ταυγέτῳ ἡ Σπάρτη καὶ Ἀμύκλαι τὸ τοῦ
363, 14–365, 5 Ἀπόλλωνος ἱερὸν | καὶ ἡ Φαρίς: ὅτι ἀπὸ Ταινάρου εἰς Πάχυνον ͵δωνχ´ στα- 4 159ᵛ
δ( ) (τινὲς δὲ [ ] φασί), εἰς δὲ Μαλέας πρὸς ἕω χο´ κατακολπίζοντι.
ἐνταῦθά που πρόκειται τὰ Κ̣ύθηρα ἐν τεσσαρ[άκ]οντα σταδίοις. εἰς δὲ
Ὄνου γνάθον, ταπεινὴν χερρόνησον μετὰ Ταίναρον, πλέοντι Ἀμαθοῦς
ἐστ[ι πόλις], εἶτα Ἀσίνη καὶ Γύθιον, τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον. ἔχει δ', ὥς 8
φασι, ναύσταθμον ὀρυκτόν. εἶ[θ' ὁ Εὐ]ρώτας ἐκδίδωσι μεταξὺ Γυθίου καὶ
Ἀκταίων. τέως μὲν οὖν ὁ πλοῦς ἐστι παρ' αἰγιαλόν, εἶθ' ἑλῶδ[ες] ὑπέρκει-
ται χωρίον καὶ κώμη Ἕλος (πρότερον δ' ἦν πόλις· Ὅμηρος 'οἵ τ' ἄρ'
Ἀμύκλας εἶχον Ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον'· κτίσμα δ' Ἑλίου φασὶ τοῦ 12
Περσέως). ἔστι δὲ καὶ πεδίον καλούμενον Λεύκη· εἶτα πόλις ἐπὶ χερρονήσου
ἱδρυμένη Κυπαρισσία λιμένα ἔχουσα· εἶτα Ὄνου γνάθος· εἶτα Μαλέαι·
στάδιοι δ' εἰς αὐτὰς ἀπὸ τῆς Ὄνου γνάθου ν´ καὶ ρ´. ἔστι δὲ καὶ Ἀσωπὸς
πόλις ἐν τῇ Πελοποννήσῳ. τῶν δ' ὑφ' Ὁμήρου καταλεγομένων τὴν μὲν 16
Μέσσην οὐδαμοῦ δείκνυσθαί φασι. ἔνιοι δὲ κατὰ ἀποκοπὴν δέχονται τὴν
Μεσσήνην (εἴρηται γὰρ ὅτι καὶ αὐτὴ μέρος ἦν τῆς Λακωνικῆς)· παραδείγ-
μασι δὲ χρῶνται τοῦ μὲν ποιητοῦ τῷ κρῖ καὶ δῶ καὶ μάψ καὶ ἔτι 'ἥρως
Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος', ἀντὶ τοῦ Ἀλκιμέδων, Ἡσιόδου δὲ ὅτι τὸ 20
βριθὺ καὶ βριαρὸν βρῖ λέγει· Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἴων τὸ ῥᾴδιον ῥᾶ· Ἐπίχαρ-
μος δὲ τὸ λίαν λῖ, Συρακὼ δὲ τὰς Συρακούσας· παρ' Ἐμπεδοκλεῖ δὲ 'μία
γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ' (ἡ ὄψις) καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ 'Δήμητρός τοι Ἐλευσι-
νίης ὄψ' καὶ τὸ ἄλφιτον ἄλφι· Εὐφορίων δὲ καὶ τὸν ἧλον λέγει ἧλ, παρὰ 24
Φιλήτᾳ δὲ 'δμῶες δ' εἰς ταλάρους λευκὸν ἄγουσιν ἔρι'· 'εἰς ἄνεμον δὲ τὰ
πηδά' (τὰ πηδάλια) Ἄρατός φησι, Δωδὼ δὲ τὴν Δωδώνην Σιμμίας. τῶν δ'
ἄλλων τῶν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κατωνομασμένων τὰ μὲν εἴρηται, τῶν δ' ἴχνη
λείπεται, τὰ δὲ μετωνόμασται: ὅτι Λαπέρσαι οἱ Διόσκουροι λέγονται ἀπὸ 28
τοῦ ἑλεῖν ἐκ πολιορκίας τὴν Λανον: ὅτι ὅσοι κατὰ τὸν Εὐρυσθένη καὶ
Πατροκλέα τοὺς κατασχόντας τὴν Λακωνικὴν Ἡρακλείδας ἐκ τῶν
365, 14–20 περιοίκων ἰσονομίας καὶ πολιτείας μετέσχον Εἵλωτες ὠνομάσθησαν: ὅτι ἀπὸ
τῶν Φθιωτῶν Ἀχαιῶν συγκατελθόντων Πέλοπι εἰς τὴν Πελοπόννησον Ἄρ- 32
γος Ἀχαϊκὸν ἡ Πελοπόννησος πᾶσα προσηγόρευτο, ὕστερον δὲ ἰδίως ἡ
367, 8–15 Λακωνική: ὅτι τὸ 'Λακεδαίμονα κητώεσσαν' οἱ μὲν ἀπὸ τῶν κητῶν, οἱ δὲ ὡς
μεγάλην, ὅπερ δοκεῖ πιθανώτερον εἶναι· τήν τε καιετάεσσαν οἱ μὲν καλα-

2 συνάπτον : -άπτεται p.c. 11 πρότερον : πρῶτον a.c. 29 Λανον : sic
33 πᾶσα : s.l.

μινθώδη δέχονται, οἱ δὲ ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν σεισμῶν ῥωχμοὶ καιετοὶ λέγονται
καὶ ὁ καιέτας τὸ δεσμωτήριον ἐνταύθεν τὸ παρὰ Λακεδαιμονίοις, σπήλαιόν
τι· ἔνιοι δὲ κώους μᾶλλον τὰ τοιαῦτα κοιλώματα λέγεσθαί φασιν, ἀφ' οὗ
367, 19 sq. καὶ τὸ 'φηρσὶν ὀρεσκῴοισιν'. εὔσειστος δ' ἡ Λακωνική: ὅτι Λακεδαίμων 4
ὁμωνύμως καὶ ἡ χώρα καὶ ἡ πόλις λέγεται· λέγω δὲ χώραν σὺν τῇ Μεσση-
368, 10–371, 12 νίᾳ: μετὰ δὲ Μαλέας ὁ Ἀργολικὸς ἐκδέχεται κόλπος καὶ ὁ Ἑρμιονικός, ὁ
μὲν μέχρι Σκυλλαίου πλέοντι ὡς πρὸς ἕω βλέπων καὶ πρὸς τὰς Κυκλάδας, ὁ
δὲ ἑωθινώτερος τούτου μέχρι πρὸς Αἴγιναν καὶ Ἐπιδαυρίαν. τὰ μὲν δὴ 8
πρῶτα τοῦ Ἀργολικοῦ Λάκωνες ἔχουσι, τὰ δὲ λοιπὰ Ἀργεῖοι: ὅτι περὶ τὸ
Ἄργος ἡ Λέρνη ποταμὸς καὶ λίμνη ἐν ᾗ μεμύθευται τὰ περὶ τῆς ὕδρας. τὸ
δὲ Τημένιον ἀπέχει τοῦ Ἄργους κς´ σταδίους ὑπὲρ τῆς θαλάσσης, ἐν ᾧ
τέθαπται Τήμενος· ἀπὸ δὲ τοῦ Ἄργους εἰς τὸ Ἥραιον μ´, ἔνθεν δὲ εἰς 12
Μυκήνας ι´. μετὰ δὲ τὸ Τημένιον ἡ Ναυπλία, τὸ τῶν Ἀργείων ναύσταθμον·
τὸ δ' ἔτυμον ἀπὸ τοῦ ταῖς ναυσὶ προσπλεῖσθαι. ἀπὸ τούτου δὲ πεπλάσθαι
φασὶ τὸν Ναύπλιον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παρὰ τοῖς νεωτέροις· οὐ γὰρ
Ὅμηρον ἀμνημονῆσαι ἂν τούτου τοῦ μὲν Παλαμήδους τοσαύτην σοφίαν 16
καὶ σύνεσιν ἐπιδεδειγμένου, δολοφονηθέντος δὲ ἀδίκως, τοῦ δὲ Ναυπλίου
τοσοῦτον ἀπεργασαμένου φθόρον ἀνθρώπων περὶ τὸν Καφηρέα. ἡ δὲ
γενεαλογία πρὸς τῷ μυθώδει καὶ τοῖς χρόνοις διημάρτηται· δεδόσθω γὰρ
Ποσειδῶνος εἶναι· Ἀμυμώνης δὲ πῶς τὸν κατὰ τὰ Τρωϊκὰ ἔτι ζῶντα; ἐφεξῆς 20
δὲ τῇ Ναυπλίᾳ τὰ σπήλαια καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι·
Κυκλώπεια δ' ὀνομάζουσι. καὶ ἐφεξῆς Ἑρμιονικὸς κόλπος· εἶθ' Ἑρμιόνη
καὶ Τροιζήν· ἐν παράπλῳ δὲ πρόκειται Καλαυρία νῆσος κύκλον ἔχουσα λ´
σταδίων, πορθμῷ | [δ]ὲ τετρασταδίῳ διεστῶσα τῆς ἠπεί[ρου. ε]ἶθ' ὁ Σαρω- 24 160ʳ
νικὸς κόλπος· οἱ δὲ πόντον λέγουσιν, οἱ δὲ πόρον, καθὸ καὶ πέλαγος καὶ
[λέ]γεται Σαρωνικὸν καλεῖται δὲ πᾶς ὁ συ[νά]πτων πόρος ἀπὸ τῆς Ἑρμιο-
νικῆς καὶ τῆς περὶ τὸν Ἰσθμὸν θαλάσσης [τῷ τε] Μυρτώῳ πελάγει καὶ τῷ
[Κρη]τικῷ. τοῦ δὲ Σαρωνικοῦ Ἐπίδαυρός τέ ἐστι καὶ ἡ προκειμένη νῆσος 28
Αἴγινα· εἶτα Κεγχρεαί, τὸ τῶ̣ν [Κορ]ινθίων ἐπὶ τὰ πρὸς ἕω μέρη ναύσταθ-
μον· εἶτα λιμὴν Σχοινούς· κατὰ δὲ τὸν Σχοινοῦντα ὁ δίολκος στεν[τ]οῦ
Ἰσθμοῦ, περὶ ὃν τὸ τοῦ Ἰσθμίου Ποσειδῶνος ἱερόν: ποσαχῶς λέγεται παρὰ
τῷ ποιητῇ τὸ Ἄργος καὶ καθ' αὑτὸ καὶ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου Ἀχαϊκὸν Ἄργος 32
καλοῦντος ἢ Ἴασον ἢ ἵππιον ἢ Πελασγικὸν ἢ ἱππόβοτον. καὶ γὰρ ἡ πόλις
Ἄργος λέγεται – 'Ἄργος τε Σπάρτη τε' · 'εἶδ' Ἄργος εἶχον Τίρυνθά τε' –
καὶ ἡ Πελοπόννησος – 'ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ'· οὐ γὰρ ἡ πόλις γε ἦν
οἶκος αὐτοῦ – καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάς· Ἀργείους γοῦν καλεῖ πάντας, καθάπερ καὶ 36

2 ἐνταύθεν : sic 30 Σχοινούς : sic 32 μετὰ : s.l.

Δαναοὺς καὶ Ἀχαιούς. τὴν γοῦν ὁμωνυμίαν τοῖς ἐπιθέτοις διαστέλλεται τὴν
μὲν Θετταλίαν Πελασγικὸν Ἄργος καλῶν – 'νῦν αὖ τοὺς ὅσοι τὸ Πελασγι-
κὸν Ἄργος ἔναιον' – τὴν δὲ Πελοπόννησον – 'εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ'
Ἀχαϊκόν'· 'ἦ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαϊκοῦ' – σημαίνων ἐνταῦθα ὅτι καὶ 4
Ἀχαιοὶ ἰδίως ὠνομάζοντο οἱ Πελοποννήσιοι κατ' ἄλλην σημασίαν. Ἴασόν
τε Ἄργος τὴν Πελοπόννησον λέγει· 'εἰ πάντες γ' ἐσίδοιεν ἀν' Ἴασον Ἄρ-
γος Ἀχαιοί' τὴν Πηνελόπην, ὅτι πλείους ἂν λάβοι μνηστῆρας· οὐ γὰρ τοὺς
ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος εἰκός, ἀλλὰ τοὺς ἐγγύς. ἱππόβοτον δὲ καὶ ἵππιον 8
κοινῶς εἴρηκε. περὶ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλλήνων καὶ Πανελλήνων ἀντιλέ-
γεται. Θουκυδίδης μὲν γὰρ τὸν ποιητὴν μηδαμοῦ βαρβάρους εἰπεῖν φησι διὰ
τὸ μηδὲ Ἕλληνάς πω τὸ ἀντίπαλον εἰς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. Ἀπολ-
λόδωρος δὲ μόνους τοὺς ἐν Θετταλίᾳ καλεῖσθαί φησιν Ἕλληνας – 'Μυρμι- 12
δόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί' –, Ἡσίοδον μέντοι καὶ Ἀρχί-
λοχον ἤδη εἰδέναι καὶ Ἕλληνας λεγομένους τοὺς σύμπαντας καὶ Πανέλλη-
νας. ἄλλοι δ' ἀντιτιθέασιν ὅτι καὶ βαρβάρους εἴρηκεν εἰπών γε βαρβαροφώ-
νους τοὺς Κάρας καὶ Ἕλληνας τοὺς πάντας· 'ἀνδρὸς τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' 16
Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος': ἡ μὲν οὖν πόλις ἡ τῶν Ἀργείων ἐν χωρίοις
ἐπιπέδοις ἵδρυται τὸ πλέον, ἄκραν δ' ἔχει τὴν καλουμένην Λάρισσαν,
λόφον εὐερκῆ μετρίως. ῥεῖ δ' αὐτῆς πλησίον ὁ Ἴναχος, χαραδρώδης ποτα-
μὸς τὰς πηγὰς ἔχων ἐκ Λυρκείου τοῦ κατὰ τὴν Κυνουρίαν ὄρους τῆς Ἀρκα- 20
δίας. μῦθος δὲ ὅτι ἄνυδρον τὸ Ἄργος· τὸ δὲ 'ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄρ-
γος ἱκοίμην' ἢ ἀντὶ τοῦ πολυπόθητον κεῖται ἢ χωρὶς τοῦ δ̄ πολυίψιον, ὡς
'πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε' φησὶ Σοφοκλῆς· τὸ γὰρ προιάψαι
καὶ ἰάψαι καὶ ἰάψασθαι φθοράν τινα καὶ βλάβην σημαίνει· 'νῦν μὲν πειρᾶ- 24
ται, τάχα δ' ἴψεται λαὸν Ἀχαιῶν', 'κατὰ χρόα καλὸν ἰάψει', 'Ἄϊδι προ-
ίαψεν'. ἄλλως τε οὐ τὴν πόλιν λέγει τὸ Ἄργος, ἀλλὰ τὴν Πελοπόννησον,
οὐ δήπου καὶ ταύτην διψηρὰν οὖσαν. δέχονται δὲ καὶ ὑπερβατῶς κατὰ
συναλοιφὴν μετὰ τοῦ συνδέσμου τοῦ δέ, ἵν' ᾖ οὕτως· 'καί κεν ἐλέγχιστος 28
πολύ δ' ἴψιον Ἄργος ἱκοίμην' ἀντὶ τοῦ εἰς Ἄργος. εἷς μὲν δὴ Ἴναχός ἐστιν
ὁ διαρρέων τὴν Ἀργείαν. ἄλλος δὲ ποταμὸς Ἐρασῖνος ἐν τῇ Ἀργείᾳ ἐστίν.
οὗτος δὲ τὰς ἀρχὰς ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας λαμβάνει καὶ τῆς ἐκεῖ
λίμνης τῆς καλουμένης Στυμφαλίδος, ἐν ᾗ τὰς ὄρνις μυθολογοῦσι τὰς ὑπὸ 32
τοῦ Ἡρακλέους τοξεύμασι καὶ τυμπάνοις ἐξελαθείσας καὶ αὐτὰς καλοῦσι
Στυμφαλίδας: ὅτι ἡ Λέρνη λίμνη τῆς Ἀργείας ἐστὶ καὶ τῆς Μυκηναίας, ἐν ᾗ
τὴν Ὕδραν ὑστοροῦσι. διὰ δὲ τοὺς γινομένους καθαρμοὺς ἐν αὐτῇ παροιμία

7 τοὺς : τῆς a.c. 16 Κάρας : sic 22 πολυίψιον : mg. 29 πολύ : sic
32 ὄρνις : -νεις a.c. 35 ὑστοροῦσι : sic

372, 7 sq. τις ἐξέπεσε 'Λέρνη κακῶν' : ὅτι πλησίον ἀλλήλων Ἄργος καὶ Μυκῆναι ἐν
372, 17 sq. ἐλάττοσιν ἢ ν′ σταδίοις: ὅτι οἱ ὕστερον Ἀχαιοὶ κληθέντες καὶ Αἰγαλέοι
373, 17–23 πρότερον Ἴωνες ἐκαλοῦντο: ὅτι παρ' Ἑρμιονεῦσι τεθρύλληται τὴν εἰς Ἅι-
δου κατάβασιν εἶναι σύντομον· διόπερ οὐκ ἐντιθέασιν ἐνταῦθα τοῖς νεκροῖς 4
ναῦλον: ὅτι Δρυόπων οἰκητήριόν φασι τὴν Ἀσίνην, εἴτ' ἐκ τῶν περὶ Σπερ-
χειὸν τόπων ὄντας αὐτοὺς Δρύοπος τοῦ Ἀρκάδος κατοικίσαντας ἐνταῦθα,
ὡς Ἀριστοτέλης φησίν, Ἡρακλέους ἐκ τῆς περὶ τὸν Παρνασσὸν Δωρίδος
374, 17–23 ⟦σαντος⟧ ἐξελάσαντος αὐτούς: ὅτι Τροιζὴν καὶ Πιτθεὺς οἱ Πέλοπος ὁρμη- 8
θέντες ἐκ τῆς Πισάτιδος ὁ μὲν τὴν πόλιν ὁμώνυμον ἑαυτοῦ κατέλιπεν, ὁ δὲ
Πιτθεὺς ἐβασίλευσεν ἐκεῖνον διαδεξάμενος. Ἄνθης δ' ὁ προκατέχων πλεύ-
σας Ἁλικαρνασὸν ἔκτισεν: ὅτι Ἐπίδαυρος ἐκαλεῖτο τὸ πρῶτον Ἐπίκαρος
374, 32–5 ἀπὸ Καρῶν κατασχόντων αὐτήν. μεταξὺ δὲ | Τροιζῆνος καὶ Ἐπιδαύρου 12 160ᵛ
χωρίον ἦν ἐρυμνὸν Μέθανα καὶ χερρό[νη]σος ὁμώνυμος τούτῳ· παρὰ Θου-
κυδίδῃ δὲ ἔν τισιν ἀντιγράφοις Μεθώνη φέρεται ὁμώνυμος τῇ [Μ]ακε-
375, 8–27 δονικῇ, ἐν ᾗ Φίλιππος ἐξεκόπη τὸν ὀφθαλμὸν πολιορκῶν: Αἴγινα δ' ἔστι
μὲν καὶ τόπος [τις] τῆς Ἐπιδαυρίας, ἔστι δὲ καὶ νῆσος πρὸ τῆς ἠπείρου 16
ταύτης κύκλον ἔχουσα ρπ′ σταδίων. περιέχ[ου]σι [δ' αὐτ]ὴν ἥ τε Ἀττικὴ καὶ
ἡ Μεγαρὶς καὶ τῆς Πελοποννήσου τὰ μέχρι Ἐπιδαύρου, σχεδόν τι ρ′ στα-
δίους ἑκάστη διέχουσα. ἐντεῦθεν ἦν Αἰακὸς καὶ οἱ ὑπ' αὐτόν: ὅτι Μυρμιδό-
νες οὐχ ὡς ὁ μῦθος ἐκ μυρμήκων μετέβαλον κατ' εὐχὴν Αἰακοῦ, ἀλλ' ὅτι 20
μυρμήκων τρόπον ὀρύττοντες τὴν γῆν ἐπιφέροιεν ἐπὶ τὰς πέτρας, ὥστ' ἔχειν
γεωργεῖν· ἡ γὰρ χώρα τῆς νήσου κατὰ βάθους μὲν γεώδης, πετρώδης δ' ἐπι-
πολῆς, καὶ μάλιστα ἡ πεδιάς. ⟦λέγε⟧ ἐνταῦθά που καὶ Βέλβινα νῆσος πρὸς
376, 18 τὸ πέλαγος ἀνατείνουσα. ὠνομάζετο ⟦δ' ἡ πό⟧ δ' Οἰνώνη πάλαι: ὅτι τὰ 24
377, 27–378, 7 Κροκύλεια ἐν τοῖς Ἀκαρνᾶσιν: ὅτι Κλεωναί εἰσι πόλισμα ἐπὶ τῇ ὁδῷ κείμε-
νον τῇ ἐξ Ἄργους ἐπὶ λόφου περιοικουμένου πανταχόθεν καὶ τετειχισμένου
καλῶς, ὅθεν οἰκείως ὁ ποιητὴς ἐϋκτιμένας αὐτὰς καλεῖ. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ
Νεμέα μεταξὺ Κλεωνῶν καὶ Φλιοῦντος καὶ τὸ ἄλσος, ἐν ᾧ καὶ τὰ Νέμεα 28
συντελεῖν ἔθος τοῖς Ἀργείοις, καὶ τὰ περὶ τὸν Νεμιαῖον λέοντα μυθευόμενα
καὶ ἡ Βέλβινα κώμη. διέχουσι δ' αἱ Κλεωναὶ τοῦ μὲν Ἄργους σταδίους ρκ′,
Κορίνθου δὲ π′. ὁ δὲ Κόρινθος ἀφνειὸς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λέγεται διὰ τὸ
ἐμπόριον, ἐπὶ τῷ Ἰσθμῷ κείμενος καὶ δυεῖν λιμένων κύριος, ὧν ὁ μὲν τῆς 32
Ἀσίας, ὁ δὲ τῆς Ἰταλίας ἐγγύς ἐστι καὶ ῥᾳδίας ποιεῖ τὰς ἑκατέρωθεν ἀμοι-
βὰς τῶν φορτίων πρὸς ἀλλήλους τοῖς τοσοῦτον ἀφεστῶσιν. ἦν δ' ὥσπερ ὁ
πορθμὸς οὐκ εὔπλους ὁ κατὰ Σικελίαν τὸ παλαιόν, οὕτω καὶ τὰ πελάγη,

6 κατοικίσαντας : κατοική- a.c. 9 πόλιν : s.l. 11 Ἐπίκαρος : α e corr.
27 οἰκείως : s.l.

καὶ μάλιστα τὸ ὑπὲρ Μαλεῶν διὰ τὰς ἀντιπνοίας· ἀφ' οὗ καὶ παροιμιάζον-
379, 3–380, 22 ται 'Μαλέας δὲ κάμψας ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε'· ὅτι ἡ ἀκρόπολις Κορίνθου
ὅσον τριῶν ἥμισυ σταδίων ἔχει τὴν κάθετον, τὴν δ' ἀνάβασιν καὶ λ' στα-
δίων ⟦ὅτι⟧. ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ τὴν Πειρήνην εἶναι συμβαίνει κρήνην ἔκρυσιν 4
μὲν οὐκ ἔχουσαν, μεστὴν δ' ἀεὶ διαυγοῦς καὶ ποτίμου ὕδατος. φασὶ δὲ καὶ
ἐνθένδε καὶ ἐξ ἄλλων ὑπονόμων τινῶν φλεβίων συνθλίβεσθαι τὴν πρὸς
τῇ ῥίζῃ τοῦ ὄρους κρήνην ἐκρέουσαν εἰς τὴν πόλιν, ὥσθ' ἱκανῶς ἀπ' αὐτῆς
ὑδρεύεσθαι. ἐνταῦθά φασι πίνοντα τὸν Πήγασον ἁλῶναι ὑπὸ Βελεροφόν- 8
του. ἀπὸ γοῦν τῆς κορυφῆς πρὸς ἄρκτον ἀφορᾶται ὅ τε Παρνασσὸς καὶ
ὁ Ἑλικών, ὄρη ὑψηλὰ καὶ νιφοβόλα, καὶ ὁ Κρισσαῖος κόλπος ὑπο-
πεπτωκὼς ἀμφοτέροις, περιεχόμενος ὑπὸ τῆς Φωκίδος καὶ τῆς Βοιωτίδος
καὶ τῆς Μεγαρίδος καὶ τῆς ἀντιπόρθμου τῇ Φωκίδι Κορινθίας καὶ Σικυω- 12
νίας. ὑπὲρ δὲ τούτων ἁπάντων τὰ καλούμενα Ὄνεια ὄρη διατείνοντα μέχρι
Βοιωτίας καὶ Κιθαιρῶνος ἀπὸ τῶν Σκειρωνίδων πετρῶν ἀπὸ τῆς παρὰ ταύ-
τας ὁδοῦ πρὸς τὴν Ἀττικήν. ἀρχὴ δὲ τῆς παραλίας ἑκατέρας τῆς μὲν τὸ
Λέχαιον τῆς δὲ Κεγχρεαὶ κώμη καὶ λιμὴν ἀπέχων τῆς πόλεως ὅσον ο' στα- 16
δίους· τούτῳ μὲν οὖν χρῶνται πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας, πρὸς δὲ τοὺς ἐκ τῆς
Ἰταλίας τὸ Λέχαιον. τὸ δὲ Λέχαιον ὑποπέπτωκε τῇ πόλει κατοικίαν ἔχον οὐ
πολλήν, σκέλη δὲ καθείλκυσται σταδίων περὶ ιβ' ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς
περὶ τὸ Λέχαιον. ἐντεῦθεν δὲ παρεκτείνουσα ἡ ἠὼν μέχρι Παγῶν τῆς Μεγα- 20
ρίδος κλύζεται μὲν ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, κοίλη δ' ἐστὶ καὶ ποιεῖ
τὸν δίολκον πρὸς τὴν ἑτέραν ἠιόνα τὴν κατὰ Σχοινοῦντα πλησίον ὄντα τῶν
Κεγχρεῶν. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τοῦ Λεχαίου καὶ τῶν Παγῶν αἱ Ὀλμιαί, τὸ
ποιοῦν ἀκρωτήριον τὸν κόλπον ἐν ᾧ ἥ τε Οἰ⟦ω⟧νόη καὶ Παγαί, τὸ μὲν τῶν 24
Μεγαρέων φρούριον, ἡ δ' Οἰνόη τῶν Κορινθίων. ἀπὸ τῶν Κεγχρεῶν ὁ
Σχοινούς, καθ' ὃν τὸ στενὸν τοῦ διόλκου, ἔπειθ' ἡ Κρομυωνία. πρόκειται
δὲ τῆς ἠόνος ταύτης ὅ τε Σαρωνικὸς κόλπος καὶ ὁ Ἐλευσινιακὸς τρόπον
τινὰ ὁ αὐτὸς ὤν, συνεχὴς τῷ Ἑρμιονικῷ. ἐπὶ δὲ τῷ Ἰσθμῷ καὶ τὸ τοῦ Ἰσθ- 28
μίου Ποσειδῶνος ἱερὸν ἄλσει πιτυώδει συνηρεφές, ὅπου τὸν ἀγῶνα Κορίν-
θιοι συνετέλουν. ἡ δὲ Κρομυὼν ἐστι κώμη τῆς Κορινθίας, πρότερον δὲ τῆς
Μεγαρίδος, ἐν ᾗ μυθεύουσι τὰ περὶ τὴν Κρομυωνίαν ὗν, ἣν μητέρα τοῦ
Καλυδωνίου κάπρου φασὶ καὶ τῶν Θησέως ἄθλων ἕνα τούτων παραδιδόασι 32
382, 8–28 τὴν τῆς ὑὸς ταύτης ἐξαίρεσιν. παροιμία 'Κόρινθος ὀφρύεται καὶ κοιλαίνε-
ται'· καὶ πάντες ὀφρυόεντα Κόρινθον εἰρήκασι· σκολιὰν γὰρ ἔχει χώραν
καὶ τραχεῖαν. Ὀρνεὰς δέ φησιν ὁ ποιητής, αἳ νῦν μὲν ἔρημοι, πρότερον δὲ
καλῶς οἰκούμεναι, τῷ παραρρέοντι ἐπώνυμοι ποταμῷ· κεῖνται δ' ὑπὲρ τοῦ 36

13 Ὄνεια : Ὄρ- a.c.   26 Σχοινούς : sic   Κρομυωνία : ομ ex υω correctum

πέδου τῶν Σικυωνίων. Ἀραιθυρέαν δὲ τὴν νῦν Φλιασίαν καλουμένην,
| πόλιν δ' εἶχεν ἐπώνυμον τῇ χώρᾳ πρὸς ὄρει Κηλώσσῃ· οἱ δ' ὕστερον ἀνα- 161r
στάντες ἐκεῖθεν πρὸ λ' σταδίων ἔκτισαν πόλιν, ἣν ἐκάλεσαν Φλιοῦντα. τῆς
δὲ Κηλώσσης μέρος ἡ Καρνεάτης, ὅθεν λαμβάνει τὴν ἀρχὴν Ἀσωπὸς ὁ 4
παραρρέων τὴν Σικυωνίαν καὶ ποιῶν τὴν Ἀσωπίαν χώραν μέρος οὖσαν τῆς
Σικυωνίας. ἔστι δ' Ἀσωπὸς καὶ ὁ παρὰ Θήβας ῥέων καὶ Πλαταιὰς καὶ Τανά-
γρας, ἄλλος δ' ἐστὶν ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ, τέταρτος δ' ὁ ἐν Πάρῳ. κεῖ-
ται δ' ὁ Φλιοὺς ἐν μέσῳ Σικυωνίας, Ἀργίας, Κλεωνῶν καὶ Στυμφάλου 8
κύκλῳ περιεχόμενος. τὴν δὲ Σικυῶνα πρότερον Μηκώνην ἐκάλουν, ἔτι δὲ
πρότερον Αἰγιάλους. ἀνῳκίσθαι δ' αὐτὴν ἀπὸ θαλάσσης ὅσον κ' σταδίοις,
383, 1–384, 29 οἱ δὲ ιβ' φασίν, ἐπὶ λόφον ἐρυμνόν· Ὑπερησίαν δὲ καὶ τὰς ἑξῆς πόλεις, ἃς
ὁ ποιητὴς λέγει, καὶ τὸν Αἰγιαλὸν τῶν Ἀχαιῶν ἤδη συμβέβηκεν εἶναι μέχρι 12
Δύμης καὶ τῶν ὅρων τῆς Ἠλείας. ταύτης δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν παλαιὸν Ἴω-
νες ἐκράτουν ἐξ Ἀθηναίων τὸ γένος ὄντες. ἐκαλεῖτο δὲ τὸ μὲν παλαιὸν
Αἰγιάλεια καὶ οἱ ἐνικοῦντες Αἰγιαλεῖς, ὕστερον δ' ἀπ' ἐκείνων Ἰωνία, καθά-
περ [καὶ] ἡ Ἀττικὴ ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου. φασὶ δὲ Δευκαλίωνος μὲν 16
Ἕλληνα εἶναι, τοῦτον δὲ περὶ τὴν Φθίαν τῶν μεταξὺ Πηνειοῦ καὶ Ἀσωποῦ
δυναστεύοντα τῷ [π]ρεσβυτάτῳ τῶν παίδων παραδοῦναι τὴν ἀρχήν, τοὺς δ'
ἄλλους ἔξω διαπέμψαι ζητήσοντας ἵδρυσιν ἕκαστον αὐτῷ. ὧν Δῶρος μὲν
τοὺς περὶ Παρνασσὸν Δωριέας [συν]οικίσας κατέλιπεν ἐπωνύμους αὐτοῦ, 20
Ξοῦθος δὲ τὴν Ἐρεχθέως θυγατέρα γήμας ᾤκισε τὴν Τετράπολιν τῆς Ἀτ-
τικῆς, Οἰνόην, Μαραθῶνα, Προβάλινθον [καὶ] Τρικόρυθον. τῶν δὲ τούτων
παίδων Ἀχαιὸς μὲν φόνον ἑκούσιον πράξας ἔφυγεν εἰς Λακεδαίμονα καὶ
Ἀχαιοὺς τοὺς ἐκεῖ κληθῆναι παρεσκεύασεν, Ἴων δὲ τοὺς μετ' Εὐμόλπου 24
νικήσας Θρᾷκας οὕτως ηὐδοκίμησεν ὥστ' ἐπέτρεψαν αὐτῷ τὴν πολιτείαν
Ἀθηναῖοι· καὶ τὴν χώραν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ [κατ]έλιπεν. οὕτω δὲ
πολυανδρῆσαι τὴν χώραν τότε συνέπεσεν ὥστε καὶ ἀποικίαν τῶν Ἰώνων
ἔστειλαν εἰς Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι καὶ τὴν χώραν, ἣν [κα]τέσχον, ἐπώ- 28
νυμον ἑαυτῶν ἐποίησαν, Ἰωνίαν ἀντ' Αἰγιαλοῦ κληθεῖσαν. μετὰ δὲ τὴν
Ἡρακλειδῶν κάθοδον ὑπ' Ἀχαιῶν ἐξελαθέντες ἐπανῆλθον [ ] εἰς
Ἀθήνας, ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τὴν Κοδριδῶν ἔστειλαν τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν εἰς
τὴν Ἀσίαν, ἔκτισαν δὲ ιβ' πόλεις ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Καρίας καὶ τῆς Λυδίας 32
εἰς τοσαῦτα μέρη διελόντες σφᾶς ὅσα καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατεῖχον· οἱ
δ' Ἀχαιοὶ κατὰ μικρὸν προσελάμβανόν τινας τῶν ιβ' πλὴν Ὠλένου καὶ
Ἑλίκης, τῆς μὲν οὐ συνελθούσης, τῆς δ' ἀφανισθείσης ὑπὸ κύματος. ἐξαρ-
θὲν γὰρ ὑπὸ σεισμοῦ τὸ πέλαγος κατέκλυσε καὶ αὐτὴν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ 36

2 οἱ δ' ὕστερον : s.l.   6sq. Τανάγρας : -αν p.c.?   8 Φλιοὺς : sic

Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος, ὃ καὶ νῦν ἔτι τιμῶσιν Ἴωνες καὶ θύουσιν ἐκεῖ τὰ
Πανιώνια. μέμνηται δ', ὡς ὑπονοοῦσί τινες, ταύτης τῆς θυσίας Ὅμηρος
ὅταν φῇ 'αὐτὰρ ὃ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν ὡς ὅτε ταῦρος ἤρυγεν Ἑλικώνιον
ἀμφὶ ἄνακτα', τεκμαίρονταί τε νεώτερον εἶναι τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας τὸν 4
ποιητὴν μεμνημένον τῆς Πανιωνικῆς θυσίας, ἣν ἐν τῇ Πριηνέων χώρᾳ συν-
τελοῦσιν Ἴωνες τῷ Ἑλικωνίῳ Ποσειδῶνι, ἐπεὶ κ̣α̣ὶ̣ αὐτοὶ οἱ Πριηνεῖς ἐξ
Ἑλίκης εἶναι λέγεται. οἱ δὲ μεταφέρουσιν εἰς τὴν Ἑλίκην τὰ λεχθέντα,
385, 28–386, 25 παραβάλλοντος τοῦ ποιητοῦ τὰ ἐκεῖ συντελούμενα. [τοι]αύτη δέ τίς ἐστιν ἡ 8
τάξις τῶν τόπων τῶν Ἀχαϊκῶν· μετὰ Σικυῶνα Πελλήνη κεῖται, εἶτα Αἴγειρα
δευτέρα· τρίτη Αἰγαί· εἶτα Βοῦρα· μετ' αὐτὴν Ἑλίκη, μετὰ δὲ [Αἴ]γιον καὶ
Ῥύπες καὶ Πατρεῖς καὶ Φαρεῖς· εἶτ' Ὤλενος, εἶτα Δύμη καὶ Τριταιεῖς. ὁμώ-
νυμοι δ' εἰσὶ ταῖς μὲν Αἰγαῖς ταύταις αἱ ἐν Εὐβοίᾳ, τῷ δ' Ὠλένῳ [τὸ] ἐ̣ν̣ 12
⟦Εὐβοίᾳ⟧ Αἰτωλίᾳ κτίσμα: ὅτι ὁ ποιητὴς τοῦ ἐν Ἀχαΐᾳ Ὠλένου οὐ μέμνη-
ται, τοῦ δ' ἐν Αἰτωλίᾳ· ὅταν δὲ φῇ στῆσαι τὸν Ποσειδῶνα τοὺς ἵππους ε̣ἰ̣ς̣
τὰ ἐν Αἰγαῖς δώματα, βέλτιον δέχεσθαι τὰς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀφ' ὧν εἰκὸς καὶ τὸ
πέλαγος Αἰγαῖον κληθῆναι. πρὸς δὲ ταῖς Ἀχαϊκαῖς Αἰγαῖς ὁ Κρᾶθις ῥ̣ε̣ῖ̣ 16
ποταμὸς ἐκ δυεῖν ποταμῶν αὐξόμενος, ἀπὸ τοῦ κίρνασθαι τὴν ἐπωνυμίαν
386, 31–387, 1 ἔχων, ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἐν Ἰταλίᾳ Κρᾶθις: ὅτι καὶ Πέλλανα ἕτερα [ ]
Σ̣ικυωνικῆς. ὅτι αἱ Αἰγαὶ καὶ Αἰγὰ λέγεται ἑνικῶς: ὅτι ἀπὸ τῆς ἐν Βούρᾳ
387, 11–388, 16 κρήνης Σιβάριδος τὸν κατὰ Ἰταλίαν ποταμὸν ὀνομασθῆναί φασι. ῥεῖ δ̣ὲ̣ δ̣ι̣ὰ̣ 20
τῆς Αἰγιέων ὁ Σελινοὺς ποταμὸς ὁμώνυμος τῷ τε ἐν Ἐφέσῳ παρὰ τὸ Ἀρτε-
μίσιον ῥέοντι καὶ τῷ ἐν τῇ νῦν Ἠλείᾳ· ἄλλος δὲ Σελινοῦς ὁ παρὰ τοῖς
Ὑβλαίοις Μεγαρεῦσιν, οὓς ἀνέστησαν Καρχηδόνιοι. τῶν δὲ λοιπῶν τῶν
Ἀχαϊκῶν εἴτε μερίδων Ῥύπες μὲν οὐκ οἰκοῦνται, τὴν δὲ χώραν Ῥυπίδα 24
καλουμένην ἔσχον Αἰγιεῖς καὶ Φαριεῖς. Αἰσχύλος δὲ λέγει που 'Βοῦράν θ'
ἱερὰν καὶ κεραυνίας Ῥύπας'. ἐκ δὲ τῶν Ῥυπῶν ἦν Μύσκελλος ὁ Κρότωνος
οἰκιστής· τῆς δὲ Ῥυπίδος καὶ τὸ Λεῦκτρον ἦν, δῆμος τῶν Ῥυπῶν. μετὰ δὲ
τούτους Πάτραι, μετὰ δὲ τὸ Ῥίον καὶ τὸ Ἀντίρριον ἀπέχων Πατρῶν στα- 28
δίους μ´. ἑξῆς δ' ἐστὶν ἡ Δύμη, πόλις ἀλίμενος πασῶν δυσμικωτάτη, ἀφ' οὗ
καὶ τοὔνομα· πρότερον δ' ἐκαλεῖτο Στρατός. διαιρεῖ δ' αὐτὴν ἀπὸ τῆς
Ἠ̣λείας κατὰ Βουπράσιον ὁ Λάρισσος ποταμὸς ῥέων ἐξ ὄρους· τοῦτο δ' οἱ
μὲν Σκόλλιν καλοῦσιν, Ὅμηρος δὲ 'πέτρην Ὠλενίην'. ἡ δὲ Φάρα συνορεῖ 32
μὲν τῇ Δυμαίᾳ, καλοῦνται δ' οἱ μὲν ἐκ ταύτης τῆς Φάρας Φαριεῖς, οἱ δ' ἐκ
τῆς Μεσσηνιακῆς Φαράται. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ Φαραϊκῇ Δίρκη. ἡ δ' Ὠλενός
ἐστι μὲν ἔρημος, κεῖται δὲ μεταξὺ Πατρῶν καὶ Διδύμης. ε̣ἶ̣τ' Ἄραξος, τὸ
ἀκρωτήριον τῆς Ἠλείας, ἀπὸ Ἰσθμοῦ στάδιοι ͵α. Ἀρκαδία δ' ἐστὶ μέρος 36
τῆς Πελοποννήσου. [μέ]γιστον δ' ὄρος ἐν αὐτῇ Κυλλήνη τὴν κάθετον περὶ

3 ὃ : sic 21 Σελινοὺς : sic 34 Φαράται : sic ἐν : s.l.

389, 22–34 κ´ σταδίων: ὅτι Ἀζᾶνες καὶ Παρράσιοι τῆς Ἀρκαδίας. ὅτι περὶ Φενεὸν
[ ] Ἀρκαδίας ἐστὶ καὶ τὸ καλούμενον Στυγὸς ὕδωρ, λιβάδιον ὀλεθρίου
ὕδατος: ὅτι κατὰ Πολύβιον ἀπὸ Μαλεῶν ἐπὶ τὰς [ἄ]ρκτους μέχρι τοῦ
Ἴστρου διάστημα περὶ μυρίους σταδίους· εὐθύνει τοῦτο ὁ Ἀρτεμίδωρος οὐκ 4
ἀτόπως. αἴτιον δὲ τούτου [ ].

Ἐκ τοῦ θ´ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν 161v

390, 1–394, 3 Περιωδευκὸ̄ δὲ τὴν Πελοπόννησον, ἣν πρώτην ἔφαμεν καὶ ἐλαχίστην τ[ῶν
συ]γτιθεισῶν τὴν Ἑλλάδα χερρονήσων ἐφεξῆς ἂν εἴη τὰς συνεχεῖς ἐπελθεῖν. 8
ἦν δὲ δευτέρα μὲν ἡ προστιθ[εῖσα τ]ῇ Πελοποννήσῳ τὴν Μεγαρίδα, τρίτη
δὲ ἡ πρὸς ταύτῃ προσλαμβάνουσα τὴν Ἀττικὴν καὶ τῇ Βοιωτίᾳ καὶ τῆς
[Φω]κίδος τι μέρος καὶ τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν. φησὶ δ' Εὔδοξος, εἴ τις
νοήσειεν ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὀρῶν ἐπὶ Σούνιον τὸ Ἀττικῆς ἄκρον ἐπὶ τὰ 12
πρὸς ἕω μέρη τεταμένην εὐθεῖαν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἀπολείψειν τὴν Πελοπόννη-
σον ὅλην πρὸς νότον, ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ πρὸς τὴν ἄρκτον τὴν ἀπὸ τῶν
Κεραυνίων ὀρῶν συνεχῆ παραλίαν μέχρι τοῦ Κρισσαίου κόλπου καὶ τῆς
Μεγαρίδος καὶ συμπάσης τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ ἑξῆς. οὕτω δ' εἰρηκότος Εὐδό- 16
ξου, ἀνδρὸς (β) μαθηματικοῦ (α) καὶ σχημάτων ἐμπείρου καὶ κλιμάτων καὶ τοὺς
τόπους τούτους εἰδότος δεῖ νοεῖν τῆς πλευρᾶς τῆς Ἀττικῆς σὺν τῇ Μεγαρίδι·
τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρις Ἰσθμοῦ κοίλην μέν, ἀλλ' ἐπίμικτον. ἐνταῦθα δ'
ἐστὶ κατὰ μέσην τὴν λεχθεῖσαν γραμμὴν Πειραιεύς, τὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπί- 20
νειον· διέχει γὰρ τοῦ μὲν Σχοινοῦντος τοῦ κατὰ τὸν Ἰσθμὸν περὶ τν´ στα-
δίους, τοῦ δὲ Σουνίου λ´ καὶ τ´. κάμψαντι δὲ τὸ Σούνιον πρὸς ἄρκτον μὲν ὁ
πλοῦς ἐκκλίνων πρὸς δύσιν. ἀκτὴ δ' ἐστὶν ἀμφιθάλαττος, στενὴ τὸ πρῶτον,
εἶτ' εἰς τὴν μεσογαίαν πλατύνεται, μηνοειδῆ δ' οὐδὲν ἧττον ἐπιστροφὴν 24
λαμβάνει πρὸς Ὠρωπον τῆς Βοιωτίας, τὸ κυρτὸν ἔχουσα πρὸς θαλάττῃ·
τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ δεύτερον πλευρόν, ἑῷον, τῆς Ἀττικῆς. τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη
τὸ προσάρκτιόν ἐστι πλευρόν, ἀπὸ τῆς Ὠρωπίας ἐπὶ δύσιν παρατεῖνον
μέχρι τῆς Μεγαρίδος, ἡ Ἀττικὴ ὀρεινὴ πολυώνυμός τις, διείργουσα τὴν 28
Βοιωτίαν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς. ὥσθ', ὅπερ εἶπον ἐν τοῖς πρόσθεν, ἰσθμὸν
γίνεσθαι τὴν Βοιωτίαν ἀμφιθάλασσον οὖσαν τῆς τρίτης χερρονήσου ἀπο-
λαμβάνοντα ἐντὸς τὰ πρὸς τῇ Πελοποννήσῳ τήν τε Μεγαρίδα καὶ τὴν Ἀτ-
τικήν. διὰ δὲ τοῦτο καὶ Ἀκτήν φασι λεχθῆναι τὸ παλαιὸν καὶ Ἀκτικὴν τὴν 32
νῦν Ἀττικὴν παρονομασθεῖσαν, ὅτι τοῖς ὄρεσιν ὑποπέπτωκε τὸ πλεῖστον
μέρος αὐτῆς ἀτενὲς καὶ στενόν, μήκει δ' ἀξιολόγῳ κεχρημένον προπεπτω-
κὸς μέχρι Σουνίου. μετὰ δὲ τὴν Κρομμυῶνα ὑπέρκεινται τῆς Ἀττικῆς
αἱ Σκειρωνίδες πέτραι πάροδον οὐκ ἀπολιποῦσαι πρὸς θαλάσσῃ· ὑπὲρ 36

25 Ὠρωπον : sic 35 Κρομμυῶνα : Κρομυ- a. c.

αὐτῶν δ' ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἐπὶ Μεγάρων καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ.
οὕτω δὲ σφόδρα πλησιάζει ταῖς πέτραις ἡ ὁδὸς ὥστε πολλαχοῦ καὶ
παράκρημνός ἐστι διὰ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος δύσβατόν τε καὶ ὑψηλόν.
ἐνταῦθα μυθεύεται τὰ περὶ Σκείρωνος καὶ Πιτυοκάμπτου ληϊζομένων τὴν 4
λεχθεῖσαν ὀρεινήν, οὓς καθεῖλε Θησεύς. ἀπὸ δὲ τῶν ἄκρων τούτων καταιγί-
ζοντα σκαιὸν τὸν ἀργέστην Σκίρωνα προσηγορεύκασιν Ἀθηναῖοι. μετὰ δὲ τὰς
Σκιρωνίδας πέτρας ἄκρα πρόκειται Μινώα ποιοῦσα τὸν ἐν τινισαία λιμένα·
ἡ δὲ Νισαία ἐστὶν ἐπίνειον τῶν Μεγαρέων ιη´ σταδίους τῆς πόλεως διέχον. 8
τὸ παλαιὸν μὲν οὖν Ἴωνες εἶχον τὴν χώραν ταύτην ὥσπερ καὶ τὴν Ἀτ-
τικήν. διόπερ οὐδ' ὁ ποιητὴς μέμνηται τῶν τόπων τούτων ἰδίως, ἀλλὰ τῷ
κοινῷ ὀνόματι τῶν Ἀθηναίων συμπεριείληφε καὶ τούτους, Ἴωνας καλῶν· ἡ
γὰρ Ἀττικὴ τὸ παλαιὸν Ἰωνία καὶ Ἰὰς ἐκαλεῖτο, ταύτης δ' ἦν μερὶς καὶ ἡ 12
Μεγαρίς. καὶ δὴ καὶ τῶν ὁρίων ἀμφισβητοῦντες πολλάκις οἵ τε Πελοποννή-
σιοι καὶ Ἴωνες, ἐν οἷς ἦν καὶ ἡ Κρομμυωνία, συνέβησαν καὶ στήλην ἔστη-
σαν ἐπὶ τοῦ συνομολογηθέντος τόπου περὶ αὐτὸν τὸν Ἰσθμὸν ἐπιγραφὴν
ἔχουσαν ἐπὶ μὲν τοῦ πρὸς τὴν Πελοπόννησον μέρους 'τάδ' ἐστὶ Πελοπόννη- 16
σος, οὐκ Ἰωνία', ἐπὶ δὲ τοῦ πρὸς Μέγαρα 'τάδ' οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ'
Ἰωνία' : ὅτι τῶν Πανδιονιδῶν δ´ ὄντων, Αἰγέως τε καὶ Λύκου καὶ Πάλλαν-
τος καὶ τετάρτου Νίσου, καὶ τῆς Ἀττικῆς εἰς δ´ μέρη διαιρεθείσης φησὶν ὁ
Αἰγεὺς κατὰ Σοφοκλέα ὅτι ὁ πατὴρ ὥρισεν ἐμοὶ μὲν ἀκτὰς καὶ τῷ δὲ Λύκῳ 20
'τὸν ἀντίπλευρον κῆπον Εὐβοίας νέμων, Νίσῳ δὲ τὸν ὅμαυλον ἐξαίρει
χθόνα Σκείρωνος ἀκτῆς' (ἤγουν τὴν Μεγαρίδα, ἐν ᾗ καὶ ἡ Νισαία ἔκτισται
ὑπ' αὐτοῦ), 'τῆς δὲ γῆς τὸ πρὸς νότον ὁ σκληρὸς οὗτος καὶ γίγαντας
ἐκτρέφων εἴληχε Πάλλας'. ὕστερον μέντοι παροξυνάντων Κορινθίων τοὺς 24
Ἡρακλείδας ἐστράτευσαν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡττηθέντες μάχῃ τῆς μὲν
ἄλλης ἐξέστησαν γῆς, τὴν Μεγαρικὴν δὲ κατέσχον καὶ τήν τε πόλιν ἔκτισαν
τὰ Μέγαρα καὶ τοὺς ἀνθρώπους Δωριέας ἀντὶ Ἰώνων ἐποίησαν. ἔσχε δέ
ποτε καὶ φιλοσόφων διατριβὰς προσαγορευθέντων Μεγαρικῶν Εὐκλείδην 28
διαδεξαμένων ἄνδρα Σωκρατικὸν Μεγαρέα τὸ γένος: ὅτι Πύρρων Σωκρατι-
κὸς ἦν ἐξ Ἤλιδος: ὅτι τὰ Ὄνεια ὄρη τῶν Μεγαρέων ῥᾶχής τις μηκυνομένη
ἀπὸ τῶν Σκιρωνίδων πετρῶν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ τὸν Κιθαιρῶνα. πρόκει-
ται δ' ἀπὸ Νισαίας πλέοντι εἰς τὴν Ἀττικὴν πέντε νησία, εἶτα Σαλαμὶς 32
μῆκος ο´ σταδίων ἢ π´. ἡ δὲ Αἴγινα πρὸς νότου κεῖται πνοὰς ἡ καὶ Σκιρὰς

4 Σκείρωνος : Σκί- s. l. 7 Σκιρωνίδας : Σκει- s. l. 9 ὥσπερ : οἵπερ s. l.
20 post καὶ spatium vacuum c. 3 litt. 33 verba ἡ — πνοὰς, sc. quae parenthetice
accipienda sunt, circumducta sunt linea

πρότερον καὶ Κυχρία ἀπό τινων ἡρώων· ἀφ' ἧς ἡ Ἀθηνᾶ Σκιρὰς καὶ ὁ Σκι-
ροφοριὼν μήν. ὠνομάσθη δὲ καὶ Πιτυοῦσσα ἀπὸ τοῦ φυτοῦ. ἐπιφανὴς δ' ἡ
394, 8–395, 33 νῆσος διά τε τοὺς Αἰακίδας καὶ μάλιστα δι' Αἴαντα: ὅτι τὸ παλαιὸν ὑπῆρξεν
ἔρις Ἀθηναίοις πρὸς Μεγαρέας περὶ αὐτῆς. καί φασιν οἱ μὲν Πεισίστρατον, 4
οἱ δὲ Σόλωνα παρεγγράψαντα ἐν τῷ τῶν νεῶν [κα]τ[αλό]γῳ μ̣ε̣τ̣ὰ̣ τ̣ὸ ἔ̣π̣ος
τοῦτο 'Α̣ἴας δ' ἐ̣κ Σαλαμῖνος ἄ̣γε̣ δυ̣ο̣καίδεκα νῆας' ἑξῆς τοῦτο 'στῆσε δ'
ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες' μάρτυρι [ ]
| ἔσχατος γὰρ ναυλοχῶν φαίνεται Αἴας οὐ μετ' Ἀθην[ ]λὰ μετὰ 8 162r
τῶν ὑπὸ τῷ Πρωτεσιλάῳ Θετταλῶν. καὶ ἐν τῇ ἐπιπολήσει ὁ Ἀγαμέμνων
'εὗρ' υἱὸν Πετεῶο Μενεσθῆα, ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι μήστωρες [ἀϋτῆ]ς̣. αὐτὰρ ὁ
πλησίον ἑστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς, πὰρ δὲ Κεφαλήνων ἀμφὶ στίχες'. καὶ
πάλιν 'ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι' καὶ παρ' αὐτοὺς ''Ἰδομ̣[ενεὺς] δ' ἑτέρω- 12
θεν', οὐ Μενεσθεύς. ἀντιπαρῴδησαν μὲν οὖν καὶ Μεγαρεῖς οὕτω· 'Αἴας δ'
ἐκ Σαλαμῖνος ἄγε νέας ἔκ τε Πολίχνης ἔκ τ' Αἰγε̣[ιρούσσ]ης Νισαίης τε
Τρίποδός τε', ἅ ἐστι χωρία Μεγαρικά. ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῇ κατὰ Σαλαμῖνα
κεῖσθαι συμβαίνει τὰ ὅρια τῆς Μεγαρικῆς καὶ Ἀτθίδος, ὄρη δύο, ἃ καλοῦσι 16
Κέρατα. εἶτ' Ἐλευσὶν πόλις, δῆμος Ἀττικός, εἶτα τὸ Θριάσιον πεδίον καὶ
ὁμώνυμος αἰγιαλὸς καὶ δῆμος, εἶθ' ἡ ἄκρα ἡ Ἀμφιάλη καὶ τὸ ὑπερκείμενον
λατόμιον καὶ ὁ εἰς Σαλαμῖνα πορθμός, ὃν διαχοῦν ἐπειρᾶτο Ξέρξης, ἔφθη
δὲ ἡ ναυμαχία. ἐνταῦθα καὶ αἱ Φαρμακοῦσσαι β´ νησία. ὑπὲρ δὲ τῆς ἀκτῆς 20
ταύτης ὄρος ἐστὶν ὃ καλεῖται Κορυδαλλὸς καὶ ὁ δῆμος οἱ Κορυδαλλεῖς.
εἶθ' ὁ Φωρων λιμὴν καὶ ἡ Ψυτταλία νησίον ἔρημον. πλησίον δὲ καὶ ἡ Ἀτα-
λάντη ὁμώνυμος τῇ περὶ Εὔβοιαν καὶ Λοκροὺς καὶ ἄλλο νησίον. εἶθ' ὁ
Πειραιεύς, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δήμοις ταττόμενος, καὶ ἡ Μουνυχία. λόφος δ' 24
ἐστὶν ἡ Μουνυχία χερρονησιάζων καὶ κοῖλος καὶ ὑπόνομος πολὺ μέρος
φύσει τε καὶ ἐπίτηδες, ὥστ' οἰκήσεις δέχεσθαι, στομίῳ δὲ μικρῷ τὴν εἴσοδον
ἔχων· ὑποπίπτουσι δ' αὐτῷ λιμένες τρεῖς. τὸ μὲν οὖν παλαιὸν τετείχιστο
καὶ συνῴκιστο ἡ Μουνυχία παραπλησίως ὥσπερ ἡ τῶν Ῥοδίων πόλις προσ- 28
ειληφυῖα τῷ περιβόλῳ τὸν Πειραιᾶ καὶ τοὺς λιμένας πλήρεις νεωρίων, ἐν
οἷς καὶ ἡ ὁπλοθήκη, Φίλωνος ἔργον, ἄξιόν τε ἦν ναύσταθμον υ´ ναυσίν, ὧν
οὐκ ἐλάττους ἔστελλον Ἀθηναῖοι. τῷ δὲ τείχει συνῆπτε τὰ καθειλκυσμένα
ἐκ τοῦ ἄστεος σκέλη· ταῦτα δ' ἦν μακρὰ τείχη μ´ σταδίων τὸ μῆκος συνάπ- 32
τοντα τὸ ἄστυ τῷ Πειραιεῖ. οἱ δὲ πολλοὶ πόλεμοι τὸ τεῖχος κατήρειψαν
397, 3–6 καὶ τὸ τῆς Μουνυχίας ἔρυμα καὶ τὸν Πειραιᾶ συνέστειλαν: ὅτι Ἀκτικὴ μὲν
ἀπὸ Ἀκταίωνος λέγεται, Ἀτθὶς δὲ καὶ Ἀττικὴ ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς Κραναοῦ,

1 πρότερον : s. l. 4 Ἀθηναίοις : s. l. 22 Φωρων : sic 22 sq. Ἀταλάντη :
Ἀτλ- a. c.

ἀφ' οὗ καὶ Κραναοὶ οἱ ἔνοικοι· Μοψοπίαν δὲ ἀπὸ Μοψόπου, Ἰωνίαν δὲ
397, 23–398, 14 ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου· Ποσειδωνίαν καὶ Ἀθήνας δῆλον ὅθεν: ὅτι
Κέκροπά φασι πρῶτον συνοικίσαι εἰς ιβ´ πόλεις τὸ πλῆθος, ὧν ὀνόματα
Κεκροπία, Τετράπολις, Ἐπακτρία, Δεκέλεια, Ἐλευσίς, Ἀφίδνα ἢ Ἀφίδναι, 4
Θόρικος, Βραύρων, Κύθηρος, Σφῆττος, Κηφησία. πάλιν δ' ὕστερον εἰς μίαν
πόλιν συναγαγεῖν τὴν νῦν τὰς ιβ´ Θησεύς. ἐβασιλεύοντο μὲν οὖν Ἀθηναῖοι
πρότερον, εἶτ' εἰς δημοκρατίαν μετέστησαν. τυράννων δ' ἐπιθεμένων αὐτοῖς
Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων ὕστερόν τε ὀλιγαρχίας γενομένης τῆς τε τῶν 8
υ´ καὶ τῆς τῶν λ´ τυράννων, οὓς ἐπέστησαν Λακεδαιμόνιοι, τούτους μὲν διε-
κρούσαντο ῥᾳδίως, ἐφύλαξαν δὲ τὴν δημοκρατίαν μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπι-
κρατείας. καὶ γὰρ εἴ τι μικρὸν ὑπὸ τῶν Μακεδονικῶν βασιλέων παρε-
λυπήθησαν, ὥσθ' ὑπακούειν αὐτῶν ἀναγκασθῆναι, τόν γε ὁλοσχερῆ τύπον 12
τῆς πολιτείας τὸν αὐτὸν διετήρουν. ἔνιοι δέ φασι καὶ βέλτιστα τότε αὐτοὺς
πολιτεύσασθαι δεκαετῆ χρόνον, ὧν ἦρχε Μακεδόνων Κάσανδρος. οὗτος γὰρ
ὁ ἀνὴρ πρὸς μὲν τὰ ἄλλα δοκεῖ τυραννικώτερος γενέσθαι, πρὸς Ἀθηναίους
δὲ εὐγνωμόνησε λαβὼν ὑπήκοον τὴν πόλιν· ἐπέστησε γὰρ τῶν πολιτῶν 16
Δημήτριον τὸν Φαληρέα τῶν Θεοφράστου τοῦ φιλοσόφου γνωρίμων, ὃς οὐ
μόνον οὐ κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν ἀλλὰ καὶ ἐπηνώρθωσε· δηλοῖ δὲ τὰ
ὑπομνήματα, ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος· ἀλλ' οὕτως ὁ
φθόνος ἴσχυσε καὶ ἡ πρὸς ὀλίγους ἀπέχθεια ὥστε μετὰ τὴν Κασάνδρου 20
τελευτὴν ἠναγκάσθη φυγεῖν εἰς Αἴγυπτον, τὰς δ' εἰκόνας αὐτοῦ πλείους ἢ τ´
κατέσπασαν οἱ ἐπαναστάντες καὶ κατεχώνευσαν (ἔνιοι δὲ προστιθέασιν ὅτι
398, 21–400, 11 καὶ εἰς ἀμίδας). μετὰ δὲ τὸν Πειραιᾶ Φαληρεῖς δῆμος ἐν τῇ ἐφεξῆς παραλίᾳ,
εἶθ' Ἁλιμούσιοι, Αἰξωνεῖς, Ἁλιεῖς οἱ Αἰξωνικοί, Ἀναγυράσιοι, εἶθ' Ὡρεεῖς, 24
Λαμπυρεῖς, Αἰγινεῖς, Ἀναφλύστιοι, Ἀζηνεῖς. οὗτοι μὲν οἱ μέχρι τῆς ἄκρας
τοῦ Σουνίου. μεταξὺ δὲ τῶν λεχθέντων δήμων ἄκρα πρώτη μετὰ τοὺς Αἰξω-
νέας Ζωστήρ, εἶτ' ἄλλη μετὰ Θορέας Ἀστυπάλαια, ὧν τῆς μὲν πρόκειται
νῆσος Φάβρα, τῆς δ' Ἐλεοῦσσα καὶ κατὰ τὰς Αἰξωνέας Ὑδροῦσσα. περὶ δὲ 28
Ἀνάφλυστόν ἐστι καὶ τὸ Πάνιον. πρόκειται δὲ καὶ τούτων τῶν τόπων Βέλ-
βινα νῆσος οὐ πολὺ ἄπωθεν καὶ ὁ Πατρόκλου χάραξ. κάμψαντι δὲ τὴν κατὰ
τὸ Σούνιον ἄκραν ἀξιόλογος δῆμος Σούνιον, εἶτα Θόρικος. εἶτα Ποταμὸς
δῆμος οὕτω καλούμενος, ἐξ οὗ οἱ ἄνδρες Ποτάμιοι. εἶτα Πρασία, Στειρία, 32
Βραύρων, Μυρρινούς, Προβάλινθος, Μαραθών, Τρικόρυθος, εἶτα Ῥαμνοὺς
τὸ τῆς Νεμέσεως ἱερόν, εἶτα Ψαφὶς ἡ τῶν Ὠρωπίων. ἐνταῦθα δέ που καὶ τὸ
Ἀμφιαράειόν ἐστιν. Ὠρωπὸς δ' ἐν ἀμφισβητησίμῳ γεγένηται πολλάκις·
ἵδρυται γὰρ ἐν μεθορίῳ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. πρόκειται δὲ τῆς παραλίας 36

3 συνοικίσαι : ante πόλεις traiectum p. c.   33 Μυρρινούς ... Ῥαμνοὺς : sic

ταύτης πρὸ μὲν τοῦ Θορίου καὶ τοῦ Σουνίου νῆσος Ἑλένη τραχεῖα καὶ ἔρη-
μος, ἣν Κραναὴν ἀπὸ τῆς μίξεως λέγει Ὅμηρος. μετὰ δὲ ταύτην Εὔβοια
πρόκειται τῆς ἑξῆς παραλίας ὁμοίως στενὴ καὶ μακρὰ καὶ κατὰ μῆκος τῇ
ἠπείρῳ παραβεβλημένη καθάπερ ἡ Ἑλένη. ἔστι δ' ἀπὸ Σουνίου πρὸς τὸ 4
νότιον τῆς Εὐβοίας ἄκρον, ὃ καλοῦσι Λευκὴν ἀκτήν, σταδίων τ´ πλοῦς: ὄρη
δὲ Ὑμηττός, Βριλησσός, Λυκαβηττός, ἔτι δὲ ⟦καὶ⟧ Πάρνης καὶ Κορυδαλλός:
ὅτι τὰ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἀργύρια νῦν ἐκλέλοιπεν· οἱ γὰρ ὕστερον τὴν παλαιὰν
ἐκβολάδα καὶ σκωρίαν ἀναχωνεύοντες εὕρισκον ἔτι ἐξ αὐτῆς ἀποκαθαιρόμε- 8
νον ἀργύριον τῶν ἀρχαίων ἀπείρως καμινευόντων. τοῦ δὲ μέλιτος ἀρίστου
τῶν πάντων ὄντος τοῦ Ἀττικοῦ πολὺ βέλτιστόν φασι τὸ ἐν τοῖς ἀργυρίοις,
ὃ καὶ ἀκάπνιστον καλοῦσι ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς σκευασίας: ποταμοὶ δὲ
Κηφισσὸς ἐκ Τρινεμίων τὰς ἀρχὰς ἔχων· διὰ δὲ τῶν σκελῶν τῶν ἀπὸ τοῦ 12
ἄστεος εἰς τὸν Πειραιᾶ καθηκόντων ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Φαληρικόν, θέρους
δὲ μειοῦται τελέως. ἔστι δὲ τοιοῦτος μᾶλλον ὁ Ἰλισσὸς ἐκ θατέρου μέρους
τοῦ ἄστεος ῥέων εἰς τὴν αὐτὴν παραλίαν ἐκ τῶν περὶ τῆς Ἄγρας καὶ τοῦ
Λυκείου μερῶν καὶ τῆς πηγῆς ἣν ὕμνηκεν ἐν Φαίδρῳ Πλάτων. περὶ μὲν τῆς 16
400, 23–37 Ἀττικῆς ταῦ[τα. ἑξῆς] δ' ἐστὶν ἡ Βοιωτία: ὅτι ἡ Βοιωτία ἀπὸ τῆς ἕω ἐπὶ
δύσιν τεταμένη ταινία τις ἀπὸ τῆς κατ' Εὔβοιαν θαλάττης ἐπὶ θάλασσαν τὴν
κατὰ τὸν [

20
] | κόλπῳ καὶ τῷ Κορινθιακῷ τὰ ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ 162ᵛ
Σικελίας καὶ Λιβύης δεχ[ο]μένη· ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς [Εὔβο]ιαν μερῶν ἐφ'
ἑκάτερα τοῦ Εὐρίπου σχι[ζομένης] τῆς παραλίας, τῇ μὲν ἐπὶ τὴν Αὐλίδα καὶ
τὴν Ταναγρικήν, τῇ δ' ἐπὶ τὸν Σαλγανέα καὶ τὴν Ἀνθη[δόνα], τῇ μὲν εἶναι 24
συνεχῆ τὴν κατ' Αἴγυπτον καὶ Κύπρον καὶ τῆς νήσου θάλασσαν, τῇ δὲ τὴν
κατὰ Μακεδόνας καὶ τὴν Προποντίδα καὶ τ[ὸν Ἑλλήσ]ποντον: καὶ ὅτι τὴν
401, 13–5 Εὔβοιαν τρόπον τινὰ μέρος αὐτῆς πεποίηκεν ὁ Εὔριπος οὕτω στενὸς ὢν καὶ
γεφύρᾳ συνεζευγμένος πρὸς αὐτὴν [διπ]λέθρῳ: ὅτι ἡ Βοιωτία πρότερον ὑπὸ 28
401, 23–5 βαρβάρων ᾠκεῖτο, Ἀόνων καὶ Τεμμίκων καὶ Λελέγων καὶ Ὑάντων. εἶτα
Φοίνικες ἔσχον οἱ μετὰ Κά[δ]μου: ὅτι ⟦μετὰ τὸν Αἰολικὸν στόλον, ὃν
ἔστελλον εἰς τὴν Ἀσίαν οἱ Ὀρέστου παῖδες⟧ καὶ ἡ Ὀρχομενία Βοιωτία
403, 8–404, 12 ἐκλήθη· οὐ γὰρ ἦσαν κοινῇ πρότερον οὐδ' Ὅμηρος μετὰ Βοιωτῶν αὐτοὺς 32
κατέλεξεν, ἀλλ' ἰδίᾳ Μινύας προσαγορεύσας: ἑξῆς δὲ τὴν περιήγησιν τῆς
χώρας ποιητέον ἀρξαμένους ἀπὸ τῆς πρὸς Εὔβοιαν παραλίας τῆς συνεχοῦς
τῇ Ἀττικῇ. ἀρχὴ δ' ὁ Ὠρωπὸς καὶ ὁ ἱερὸς λιμήν, ὃν καλοῦσι Δελφίνιον,
καθ' ὃν ἡ παλαιὰ Ἐρέτρια ἐν τῇ Εὐβοίᾳ διάπλουν ἔχουσα ξ´ σταδίων. μετὰ 36

14 θατέρου : ε e τ correctum   15 ἄστεος : -εως a. c.

δὲ τὸ Δελφίνιον ὁ Ὠρωπὸς ἐν κ´ σταδίοις· κατὰ δὲ τοῦτον ἐστὶν ἡ νῦν Ἐρέ-
τρια, διάπλους δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὴν στάδιοι μ´. εἶτα Δήλιον τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλω-
νος, Ταναγραῖον πολίχνιον Αὐλίδος διέχον σταδίους λ´. εἶτα λιμὴν μέγας,
ὃν καλοῦσι Βαθὺν λιμένα. εἶθ᾽ ἡ Αὐλίς, πετρῶδες χωρίον καὶ κώμη Τανα- 4
γραίων· λιμὴν δ᾽ ἐστὶ ν´ πλοίοις, ὥστ᾽ εἰκὸς τὸ ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων
ἐν τῷ μεγάλῳ ὑπάρξαι λιμένι. καὶ ὁ Εὔριπος δ᾽ ἐστὶ πλησίον ὁ Χαλκίδος,
εἰς ὃν ἀπὸ Σουνίου στάδιοι ο´. πλησίον δ᾽ ἐστὶν ὁ Σαλγανεύς, ἐφ᾽ ὕψους
κείμενον χωρίον ἐπώνυμον τοῦ ταφέντος ἐπ᾽ αὐτῷ Σαλγανέως. καὶ ἡ Γραῖα 8
δ᾽ ἐστὶ τόπος Ὠρωποῦ πλησίον: ἡ Ποιμανδρὶς δ᾽ ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ Τανα-
γρικῇ, καλοῦνται δὲ καὶ Γεφυραῖοι οἱ Τανάγριοι. καὶ ὁ Μυκαλησσὸς δὲ
κώμη τῆς Ταναγρικῆς ὁ καλούμενος Μυκαληττὸς Βοιωτικῶς, περὶ ὃν καὶ τὸ
Ἅρμα τῆς Ταναγρικῆς κώμη ἀπὸ τοῦ Ἀμφιαράου ἅρματος λαβοῦσα τοὔ- 12
νομα, ἑτέρα οὖσα τοῦ Ἅρματος τοῦ κατὰ τὴν Ἀττικήν, ὅ ἐστι περὶ Φυλήν,
404, 26–406, 1 δῆμον τῆς Ἀττικῆς. ἔστι δὲ τῷ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἄργος ἀπιόντι ἐν ἀριστερᾷ ἡ
Τάναγρα. καὶ ἡ Ὑρρία δὲ τῆς Ταναγραίας νῦν ἐστι, πρότερον δὲ τῆς Θηβαΐ-
δος· ὅπου ὁ Ὑρριεὺς μεμύθευται καὶ ἡ τοῦ Ὠρίωνος γένεσις. ἔνιοι δὲ τῆς 16
Ὑσίας Ὑρρίην λέγεσθαί φασι τῆς Παρασωπίας οὖσαν ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνι
πλησίον Ἐρυθρῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ, ὧν ἄποικοι αἱ ἐν Ἰωνίδι Ἐρυθραί. καὶ ὁ
Ἑλεὼν κώμη Ταναγρικὴ ἀπὸ τῶν ἑλῶν ὠνομασμένη. μετὰ δὲ Σαλγανέα
Ἀνθηδών, ἐσχάτη τῆς Βοιωτιακῆς παραλίας τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ, καθάπερ καὶ 20
Ὅμηρος ἐσχατόωσάν φησι· ἔτι μέντοι προιόντι μικρὸν καὶ ἡ Λάριμνα
πολίχνη, παρ᾽ ἣν ὁ Κηφισσὸς ἐκδίδωσι. κατὰ δὲ τὴν παραλίαν ταύτην κεῖσ-
θαί φασιν Αἰγὰς τὰς ἐν Εὐβοίᾳ, ὅπου δίαρμα ἀπὸ Ἀνθηδόνος ρκ´ σταδ( ).
ἐνταῦθα τὰ περὶ Γλαῦκον μυθεύεται τὸν Ἀνθηδόνιον, ὅν φασιν εἰς κῆτος 24
μεταβαλεῖν. πλησίον δὲ Ἀνθηδόνος ἱεροπρεπὴς τόπος ὁ καλούμενος Ὕσος
συστέλλοντι τὴν πρώτην συλλαβήν· οἴονται δέ τινες δεῖν γράφειν ‘Ἶσόν τε
ζαθέην Ἀνθηδόνα τ᾽ ἐσχατόωσαν’ ἐκτείνοντες τὴν πρώτην συλλαβὴν διὰ τὸ
μέτρον ἀντὶ τοῦ ‘Νῖσάν τε ζαθέην’· ἡ γὰρ Νῖσα οὐδαμοῦ φαίνεται τῆς 28
Βοιωτίας. τινὲς δὲ γράφουσι ‘Κρεῦσαν’, τὴν νῦν Κρεοῦσαν, τὸ τῶν
Θεσπιέων ἐπίνειον ἐν τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ ἱδρυμένον, ἄλλοι δὲ ‘Φηράς τε
ζαθέας’· ἔστι δὲ τῆς τετρακωμίας τῆς περὶ Τάναγραν· γράφουσι δὲ καὶ τοῦτο
‘Νῦσάν τε ζαθέην’· κώμη δ᾽ ἐστὶ τοῦ Ἑλικῶνος ἡ Νύσσα. τὰ δ᾽ ἑξῆς ἐν τῇ 32
μεσογαίᾳ πεδία ἐστὶ κοῖλα πανταχόθεν ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν ὄρεσι περιεχό-
μενα, τοῖς Ἀττικοῖς μὲν πρὸς νότου, πρὸς ἄρκτου δὲ τοῖς Φωκικοῖς, ἀπὸ

2 τὸ ἱερὸν : mg. 22 sq. κεῖσθαι : mg. 23 ἐν : s.l. 32 Νῦσάν : Νύσσαν s.l. Νύσσα : σ post. postmodo additum, ut vid. 34 νότου : νότον a.c.

δὲ τῆς ἑσπέρας ὁ Κιθαιρὼν λοξὸς ἐμπίπτων μικρὸν ὑπὲρ τῆς Κρισσαίας
θαλάσσης ἔχων τὴν ἀρχὴν συνεχῆ τοῖς Μεγαρικοῖς καὶ Ἀττικοῖς ὄρεσιν,
406, 20–2 εἶτ᾽ ἐπιστρέφων εἰς τὰ πεδία, παυόμενος δὲ περὶ τὴν Θηβαίαν: ὅτι Πλαταιὰς
ἀπὸ τῆς πλάτης τῶν κωπῶν εἰρῆσθαι πιθανὸν καὶ Πλαταιέας τοὺς ἀπὸ 4
407, 10. 19– κωπηλασίας ζῶντας: ὅτι τὸ παλαιὸν ἡ Βοιωτία Ὠγυγία ἐλέγετο: ὅτι ὁ
408, 15 Κηφισσὸς ἐκ Λιλαίας Φωκικῆς πόλεως τὴν ἀρχὴν λαμβάνει, καθάπερ καὶ
Ὅμηρός φησι· δι᾽ Ἐλατείας ῥυεὶς πόλεως Φωκικῆς εἰς Χαιρώνειαν τῆς
Βοιωτίας πρόεισιν, εἶτα διὰ τῆς Ὀρχομενίας καὶ τῆς Κορωνιακῆς εἰς τὴν 8
Κωπαΐδα λίμνην ἐξίησι. καὶ ὁ Περμησσὸς δὲ καὶ ὁ Ὀλμειὸς ἐκ τοῦ Ἑλικῶ-
νος συμβάλλοντες ἀλλήλοις εἰς τὴν αὐτὴν ἐμπίπτουσι λίμνην τὴν Κωπαΐδα
τοῦ Ἁλιάρτου πλησίον. ἔστι δὲ τὴν περίμετρον π´ καὶ τ´ σταδίων: ὅτι Ὅμη-
ρος ποιήσας ‘ὅς ῥ᾽ ἐν Ὕλῃ ναίεσκε μέγα πλούτοιο μεμηλὼς λίμνῃ κεκλιμέ- 12
νος Κηφισίδι’ λίμνην οὐ τὴν Κωπαΐδα λέγει, ἀλλὰ τὴν Ὑλικὴν προσαγο-
ρευομένην (τῇ προσῳδίᾳ ὡς λυρικήν) ἀπὸ τῆς πλησίον πόλεως, ἣν καλοῦ-
σιν Ὕλας (ὡς λύρας καὶ θύρας), οὔτε Ὕδην· ἐν Λυδίᾳ γὰρ αὕτη – ‘Τμώλῳ
ὑπὸ νιφόεντι Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ’ – ἡ δὲ Βοιωτική. κεῖται δὲ μεταξὺ Θηβῶν 16
καὶ Ἀνθηδόνος μικρά. Ὅμηρος δ᾽ ἑνικῶς ἐκφέρει τὴν Ὕλην, ποτὲ μὲν
ἐκτείνων τὴν πρώτην συλλαβήν, ποτὲ δὲ συστέλλων. οὐδ᾽ ἐνταῦθα εὖ γρά-
φουσιν ἔνιοι ‘Ὕδῃ ἔνι οἰκία ναίων’· οὐ γὰρ ὁ Αἴας ἐκ Λυδίας τὸ σάκος
408, 27–30 μετεπέμπετο: ὅτι Σχοῖνός ἐστι χώρα τῆς Θηβαϊκῆς κατὰ ὁδὸν τὴν ἐπὶ 20
Ἀνθηδόν( ) διέχουσα Θηβῶν ὅσον ν´ σταδίους· ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς δι᾽
409, 3–5 αὐτῆς Σχοινοῦς. Σκῶλος δ᾽ ἐστὶ κώμη τῆς Παρασωπίας: παραρρεῖ δὲ τὸν
Κιθαιρῶνα ὁ Ἀσωπὸς τὴν ὑπώρειαν αὐτοῦ κλύζων καὶ ποιῶν τοὺς
409, 13–36 Παρασωπίους. Θέσπειαν δὲ λέγει τὰς νῦν Θεσπιάς, πόλιν πρὸς τῷ Ἑλικῶνι 24
νοτιωτέρα αὐτοῦ, ἐπικειμένη δὲ τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ
Ἑλικών. ἐν δὲ τῇ Θεσπιέων ἐστὶ καὶ ἡ Ἄσκρη κατὰ τὸ πρὸς Ἑλικῶνα
μέρος ἐν δεξιᾷ ἐφ᾽ ὑψηλοῦ καὶ τραχέος τόπου κειμένη ἀπέχουσα Θεσπιῶν
ὅσον μ´ σταδίους. ὁ δ᾽ Ἑλικὼν συνεχής ἐστι τῇ Φωκίδι ἐκ τῶν πρὸς ἄρκτων 28
αὐτῇ μερῶν, μικρὰ δὲ καὶ ἐκ τῶν πρὸς ἑσπέραν κατὰ τὸν ὕστατον λιμένα
τῆς Φωκίδος, ὃν καλοῦσι κατὰ συμβεβηκὸς Μυχόν. ὑπέρκειται γὰρ κατὰ
τοῦτον μάλιστα τὸν λιμένα τοῦ Κρισσαίου κόλπου καὶ ὁ Ἑλικὼν καὶ
ἡ Ἄσκρη καὶ ἔτι αἱ Θεσπιαί. οὐ πολὺ δὲ διεστηκὼς ὁ Ἑλικὼν τοῦ Παρνασ- 32
410, 20–411, 14 σοῦ ἐνάμιλλός ἐστιν ἐκείνῳ κατά τε ὕψος καὶ περίμετρον. Πετεὼν δὲ
κώμη τῆς Θηβαΐδος ἐγγὺς τῆς ἐπ᾽ Ἀνθηδόν( ) ὁδοῦ. ἡ δ᾽ Ὠκαλέη
μέση Ἁλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενίου, ἑκατέρου λ´ σταδίους ἀπέχουσα.

14 προσῳδίᾳ : σ ex ω correctum, ut vid. 15 καὶ : s.l. 27 κειμένη : η ex ου correctum, ut vid. 28 ἄρκτων : sic 30 κατὰ συμβεβηκὸς :] τοῦ [ ]βεβηκ mg.

Μεδεὼν δ' ὁ μὲν Φωκικὸς ἐν τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ διέχων Βοιωτίας
σταδίους ρξ', ὁ δὲ Βοιωτικὸς [ ]ει ἀφ'
οὗ καὶ μετωνόμασται Φοινικίς: εἶτα φησὶν Ὅμηρος Κώπας
[ ] | αἱ μὲν οὖν Κῶπαι 4 163r
προσάρκτιαί εἰσιν ἐπ[ὶ τῇ] Κωπαΐδι λίμνῃ, αἱ δ' ἄλλαι κύκλῳ εἰσὶν αἵδε·
Φοινικίς, Ὀγχηστός, Ἁλίαρτος, Ὠκάλαι, Ἀλαλκομεναί, Τιλφούσιον,
Κορώνεια. καὶ τό γε παλ[αιὸν οὐκ] ἦν τῆς λίμνης κοινὸν ὄνομα, ἀλλὰ καθ'
ἑκάστην πρὸς αὐτῇ κατοικίαν ἐκείνης ἐπώνυμος ἐλέγετο· ὕστερον δὲ ἡ πᾶσα 8
Κωπαῒς ἐλέχθη κατ' ἐπικράτει[αν. Π]ίνδαρος δὲ καὶ Κηφισίδα καλεῖ. ὁ δὲ
ποιητὴς ἑξῆς Εὔτρησιν τίθησι, κώμιον Θεσπιέων, οἰκητήριον Ζήθου καὶ
Ἀμφίονος πρὶν βασιλεῦσαι Θηβῶν. ἡ δὲ Θίσβη εἴτε Θίσβαι ὅμορον
Θεσπιεῦσι καὶ τῇ Κορωνειακῇ, ὑποπεπτωκὸς ἐκ τοῦ νοτίου μέρους τῷ 12
Ἑλικῶνι καὶ αὐτό· ἐπίνειον δ' ἔχει πετρῶδες περιστερῶν μεστῶν. πλοῦς δ'
411, 28–413, 22 ἐστὶν ἐνθένδε εἰς Σικυῶνα σταδίων ρξ': ὅτι οὗτοι μὲν ἡ ἐν τῇ Βοιωτιακῇ
Κορώνιοι λέγονται, οἱ δ' ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ Κορωνεῖς. ὅτι ἡ Ἀλίαρτος
μεταξὺ ὑπερκειμένου ὄρους καὶ τῆς Κωπαΐδος πλησίον Περμησοῦ καὶ Ὀλ- 16
μειοῦ καὶ τοῦ ἕλους τοῦ φύοντος τὸν αὐλητικὸν κάλαμον. Πλαταιαὶ δέ, ἃς
ἑνικῶς εἶπεν Ὅμηρος, ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνί εἰσι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ Θηβῶν
κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀθήνας καὶ Μέγαρα ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς Ἀττικῆς καὶ
Μεγαρίδος, οἱ δὲ τῆς Βοιωτίας φασίν: ὅτι παραρρεῖ τὰς Πλαταιὰς ὁ Ἀσω- 20
πός. ἐνταῦθα Μαρδόνιον καὶ τὰς λ' μυριάδας Περσῶν αἱ τῶν Ἑλλήνων
δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισαν. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ Σικυωνίᾳ δῆμος Πλαταιαί.
Γλισάντα δὲ λέγει κατοικίαν ἐν τῷ Ὑπάτῳ ὄρει, ὅ ἐστιν ἐν τῇ Θηβαϊκῇ
πλησίον Τευμησσοῦ. τὸ δὲ 'οἱ δ' ὑποθήβας εἶχον' οἱ μὲν δέχονται πολίδιόν τι 24
(409, 1 sq.) Ὑποθήβας καλούμενον, οἱ δὲ τὰς Ποτνίας (ἐφ' ὧν μυθεύεται τὰ περὶ τῶν
Ποτνιαίων Γλαῦκον διασπασθέντα ὑπὸ τῶν Ποτνιάδων ἵππων)· τὰς γὰρ
Θήβας ἐκλελεῖφθαι καὶ μὴ μετασχεῖν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου· οἱ δὲ ὑπὸ
Θήβας ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ, ἐπεὶ ἡ Καδμεία ἐκαλεῖτο Θῆβαι· οὔπω γὰρ 28
ἀνακτίσαι τὴν Καδμείαν οἷοί τε ἐγένοντο οἰκοῦντες ἐν τοῖς ἐπιπέδοις
χωρίοις μετὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων ἄφοδον. Ὀγχηστὸς δ' ἐστὶν ὅπου τὸ Ἀμ-
φικτυονικὸν συνήγετο ἐν τῇ Ἁλιαρτίᾳ πρὸς τῇ Κωπαΐδι λίμνῃ: ὅτι οἱ ποιη-
ταὶ ἄλση καλοῦσι τὰ ἱερά, κἂν ᾖ ψιλά. τὸ δὲ Τηνερικὸν πεδίον ἀπὸ Τηνέ- 32
ρου προσηγόρευται πλησίον Ὀγχηστοῦ κείμενον: ὅτι Ἄρνην καλεῖ ὁ
ποιητὴς τὸ Ἀκραίφιον, κείμενον ἐν ὕψει ὑπὲρ τῆς Κωπαΐδος λίμνης
Θηβαίων ὄν. οἱ δέ φασι καὶ τὴν Ἄρνην ὑπὸ τῆς λίμνης καταποθῆναι. οὐκ

5 προσάρκτιαί : -οί a. c., ut vid. 11 Θίσβαι : post hanc vocem in margine resecta χωρίον additum erat 14 ἡ : sic Βοιωτιακῇ : -τικῇ p. c.? 15 Ἀλίαρτος : sic 35 καὶ : s. l.

εὖ δὲ οἱ Τάρνην ἀντὶ τῆς Ἄρνης γράφοντες· ἐν Λυδοῖς γάρ ἐστι κατὰ τὸν
ποιητήν. λοιπαὶ δ' εἰσὶ τῶν μὲν περικειμένων τῇ λίμνῃ αἵ τε Ἀλαλκομεναὶ
καὶ τὸ Τιλφώσιον, τῶν δ' ἄλλων Χαιρώνεια καὶ Λεβάδεια καὶ Λεῦκτρα.
414, 1–28 Χαιρώνεια δ' ἐστὶν Ὀρχομενοῦ πλησίον, Λεβάδεια δὲ ὅπου Διὸς Τροφωνίου 4
μαντεῖον ἵδρυται χάσματος ὑπονόμου κατάβασιν ἔχον (καταβαίνει δ' αὐτὸς
ὁ χρηστηριαζόμενος)· κεῖται δὲ μεταξὺ τοῦ Ἑλικῶνος καὶ τῆς Χαιρωνείας
Κορωνείας πλησίον. τὰ δὲ Λεῦκτρά ἐστιν ὅπου Λακεδαιμονίους μεγάλῃ
μάχῃ ἐνίκησεν Ἐπαμεινώνδας· δείκνυται δ' ὁ τόπος οὗτος κατὰ τὴν ἐκ 8
Πλαταιῶν εἰς Θεσπιὰς ὁδόν: ὅτι Ὅμηρος χωρίζει Ὀρχομενίους ἀπὸ τοῦ
Βοιωτικοῦ ἔθνους, καλεῖ δὲ Μινυήϊον τὸν Ὀρχομενὸν ἀπὸ ἔθνους τῶν
Μινυῶν. ἐντεῦθεν δὲ ἀποικῆσαί τινας τῶν Μινυῶν εἰς Ἰωλκόν φασιν, ὅθεν
τοὺς Ἀργοναύτας Μινύας λεχθῆναι. ἐτέλουν δὲ Θηβαῖοι δασμὸν τοῖς Ὀρ- 12
415, 25–416, 8 χομενίοις δυνατωτάτοις καὶ πλουσιωτάτοις οὖσιν. τὴν δ' Ἀσπληδόνα χωρὶς
τῆς πρώτης συλλαβῆς ἐκάλουν τινές. εἶτ' Εὐδείελος μετωνομάσθη καὶ αὐτὴ
καὶ ἡ χώρα τάχα τι ἰδίωμα προσφερομένη ἐκ τοῦ δειλινοῦ κλίματος οἰκεῖον
τοῖς κατοικοῦσι καὶ μάλιστα τὸ εὐχείμερον. ψυχρότατα μὲν γὰρ τὰ ἄκρα 16
τῆς ἡμέρας ἐστί, τούτων δὲ τὸ δειλινὸν τοῦ ἑωθινοῦ ψυχρότερον· εἰς ἐπίτα-
σιν γὰρ ἄγει πλησιάζον τῇ νυκτί, τὸ δ' εἰς ἄνεσιν ἀφιστάμενον τῆς νυκτός.
ἴαμα δὲ τοῦ ψύχους ὁ ἥλιος· τὸ οὖν ἡλιαζόμενον πλεῖστον ἐν τῷ ψυχρο-
τάτῳ καιρῷ εὐχειμερώτατον. διέχει δὲ τοῦ Ὀρχομενοῦ σταδίους κ'· μεταξὺ 20
δ' ὁ Μέλας ποταμός. ὑπέρκειται δ' Ὀρχομενίας ὁ Πανοπεύς, Φωκικὴ πόλις,
καὶ Ὑάμπολις· τούτοις δ' ὁμορεῖ Ὀποῦς, ἡ τῶν Λοκρῶν μητρόπολις τῶν
416, 11–417, 2 Ἐπικνημιδίων: ὅτι καὶ περὶ Κάρυστον ἦν τις Ὀρχομενός: μετὰ δὲ τὴν
Βοιωτίαν καὶ τὸν Ὀρχομενὸν ἡ Φωκίς ἐστι πρὸς ἄρκτον παραβεβλημένη τῇ 24
Βοιωτίᾳ παραπλησίως ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν τό γε παλαιόν. ὁ γὰρ
Δαφνοῦς ἦν τότε τῆς Λοκρίδος σχίζων ἐφ' ἑκάτερα τὴν Λοκρίδα καὶ μέσος
ταττόμενος τοῦ τε Ὀπουντίου κόλπου καὶ τῆς τῶν Ἐπικνημιδίων παραλίας·
νῦν δὲ Λοκρῶν ἐστι ἡ χώρα (τὸ δὲ πόλισμα κατέσκαπται), ὥστ' οὐ δοκεῖ 28
καθήκειν οὐκέτι μέχρι τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ θαλάσσης ἡ Φωκίς, τῷ δὲ Κρισσαίῳ
κόλπῳ συνῆπται. αὐτὴ γὰρ ἡ Κρίσσα τῆς Φωκίδος ἐστιν, ἐπ' αὐτῆς ἱδρυμένη
τῆς θαλάττης, καὶ Κίρρα καὶ Ἀντίκιρρα καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ
κείμενα χωρία πρὸς τῷ Παρνασσῷ, Δελφοί τε καὶ Κίρφις καὶ Δαυλὶς καὶ 32
αὐτὸς ὁ Παρνασσὸς τῆς τε Φωκίδος ὢν καὶ ἀφορίζων τὸ ἑσπέριον πλευρόν. ὃν
τρόπον δ' ἡ Φωκὶς τῇ Βοιωτίᾳ παράκειται, τοῦτον καὶ ἡ Λοκρὶς τῇ Φωκίδι
ἑκατέρα (διττὴ γάρ ἐστι, διῃρημένη ὑπὸ τοῦ Παρνασσοῦ δίχα), ἡ μὲν ἐκ

1 κατὰ : superscriptum est aliquid, quod interpretari nequeo 3 Λεβάδεια : ει ex ι correctum 10 Μινυήϊον : Μινύ- a. c.

τοῦ ἑσπερίου μέρους παρακειμένη τῷ Παρνα⁀ καὶ μέρος αὐτοῦ νεμομένη,
καθήκουσα δ' ἐπὶ τὸν Κρισσαῖον κόλπον, ἡ δ' ἐκ τοῦ πρὸς ἕω τελευτῶσα
ἐπὶ τὴν πρὸς Εὐβοίᾳ θάλασσαν. καλοῦνται δ' οἱ μὲν Ἑσπέριοι Λοκροὶ καὶ
Ὀζόλαι, οἱ δ' ἕτεροι, δίχα πως καὶ αὐτοὶ διηρημένοι, οἱ μὲν Ὀπούντιοι 4
ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, ὅμοροι Φωκεῦσι καὶ Βοιωτοῖς, οἱ δ' Ἐπικνημίδιοι
ἀπ' ὄρους Κνημῖδος, προσεχεῖς Οἰταίοις τε καὶ Μαλιεῦσιν. ἐν μέσῳ δὲ
ἀμφοῖν, τῶν τε Ἑσπερίων ̣κ̣α̣ὶ̣ ̣τ̣ῶ̣ν̣ ̣ἑ̣τ̣έ̣ρ̣ω̣ν̣ [ ]
| Δελφοὺς τόπων μέχρι τῆς συμβολῆς τῶν τε Οἰταίων ὀρῶν καὶ τῶν Αἰτω- 8 163v

417, 12–7

λικῶν καὶ ̣τ̣ῶ̣ν̣ ἀνὰ μέσον Δω[ ]. ὅτι καὶ ἐν Παρνασσῷ Κωρύκιον
ὁμώνυμον τῷ Κιλικίῳ. τῶν δὲ πλευρῶν τοῦ Παρνασσοῦ τὸ μὲν ἑσπέριον
νέμονται Λοκροί ̣τ̣ε̣ [οἱ Ὀζό]λαι καί τινες τῶν Δωριέων καὶ Αἰτωλοὶ κατὰ κατὰ
τὸν Κόρακα προσαγορευόμενον Αἰτωλικὸν ὄρος, τὸ δὲ Φωκεῖς καὶ Δωριεῖς 12

417, 27–419, 3

οἱ [πλείους ἔ]χοντες τὴν Τετράπολιν περικειμένην πως τῷ Παρνασσῷ. ὁ
μὲν ὁλοσχερὴς τύπος οὗτος τῆς λοιπῆς καὶ ἐφεξῆς περιοδείας. τὰ καθέκαστα
δ' ἑξῆς λέγομεν ἀπὸ τῆς Φωκίδος ἀρξάμενοι. ταύτης δ' ἐπιφανέσταται δύο
πόλεις, Δελφὶς καὶ Ἐλάτεια· ὧν Ἐλάτεια ἐπίκειται τοῖς στενοῖς. καὶ ὅτι τὸν 16
ἔχοντα ταύτην ἔχειν τὰς εἰσβολὰς τὰς εἰς τὴν Φωκίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν.
ὄρη γάρ ἐστιν Οἰταῖα πρῶτον, ἔπειτα τὰ τῶν Λοκρῶν καὶ τῶν Φωκέων, οὐ
πανταχοῦ στρατοπέδοις βάσιμα τοῖς ἐκ Θετταλίας εἰσβάλλουσιν· ἀλλ' ἔχει
παρόδους στενὰς μέν, ἀφωρισμένας δέ, ἃς αἱ παρακείμεναι πόλεις φρου- 20
ροῦσιν· ἁλουσῶν δ' ἐκείνων κρατεῖσθαι συμβαίνει καὶ τὰς παρόδους: μᾶλ-
λον δ' ἀρκτέον ἀπὸ Δελφῶν· ταῦτα γάρ ἐστι τὰ ἑσπεριώτατα μέρη τῆς
Φωκίδος. εἴρηται δ' ὅτι καὶ ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ τῶν ἑσπερίων ὀρῶν ἵδρυται
τῆς Φωκίδος. τούτου δὴ τὸ μὲν πρὸς δύσιν πλευρὸν οἱ Λοκροὶ κατέχουσιν 24
οἱ Ὀζόλαι, τὸ δὲ νότιον οἱ Δελφοί, πετρῶδες χωρίον θεατροειδές. ὑπέρκει-
ται δ' αὐτοῦ ἡ Λυκωρία, ἐφ' οὗ πρότερον ἵδρυντο οἱ Δελφοὶ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ·
νῦν δ' ἐπ' αὐτῷ οἰκοῦσι περὶ τὴν κρήνην τὴν Κασταλίαν. πρόκειται δὲ τῆς
πόλεως ἡ Κίρφις ἐκ τοῦ νοτίου μέρους, ὄρος ἀπότομον. ὑποπέπτωκε δὲ τῇ 28
Κίρφει πόλις ἀρχαία Κίρρα ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ ἱδρυμένη, ἀφ' ἧς ἀνάβασις εἰς
Δελφοὺς π´ που σταδίων· ἵδρυται δ' ἀπαντικρὺ Σικυῶνος. πρόκειται δὲ τῇ
Κίρρᾳ τὸ Κρισσαῖον πεδίον εὔδαιμον. πάλιν δ' ἐφεξῆς ἐστιν ἄλλη πόλις
Κρίσσα, ἀφ' ἧς ὁ κόλπος Κρισσαῖος. εἶτα Ἀντίκιρρα, ὁμώνυμος τῇ κατὰ 32
Μαλιακὸν κόλπον καὶ τὴν Οἴτην. ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς Λοκρῶν εἰσι τῶν

419, 21–31

Ὀζολῶν: ὅτι τινὰ τῶν ὑπὸ τῆς Πυθίας λεγομένων (κέκληται δὲ οὕτως ἥ τε
προφῆτις καὶ ἡ πόλις ἀπὸ τοῦ πυθέσθαι) ἐνέτεινον εἰς μέτρον ποιηταί τινες
ὑπουργοῦντες τῷ ἱερῷ: ὅτι ἐκτέταται τὴν πρώτην συλλαβὴν ἡ Πυθία ὡς ἐπὶ 36

11 κατὰ κατὰ : sic 29 ἀρχαία : -αῖα a. c.

τοῦ ἀθανάτου καὶ ἀκαμάτου καὶ διακόνου: ὅτι τῆς Ἑλλάδος ἐν μέσῳ πώς
ἐστι συμπάσης ἡ Πυθία τῆς τε ἐκτὸς Ἰσθμοῦ καὶ τῆς ἐντός, ἐνομίσθη δὲ καὶ

420, 5–422, 3

τῆς οἰκουμένης καὶ ἐκάλεσαν τῆς γῆς ὀμφαλόν. ὅτι καὶ τὸ Ἀμφιονικὸν
σύστημα ἐκ τούτων συνετάχθη περί τε τῶν κοινῶν βουλευσόμενον καὶ τοῦ 4
ἱεροῦ τὴν ἐπιμέλειαν ἕξον κοινοτέραν ἅτε χρημάτων ἀποκειμένων πολλῶν
καὶ ἀναθημάτων φυλακῆς καὶ ἁγιστείας δεομένων ⟦...⟧ μεγάλης. τὰ πάλαι
μὲν οὖν ἀγνοεῖται, Ἀκρίσιος δὲ τῶν μνημονευομένων πρῶτος διατάξαι
δοκεῖ τὰ περὶ τοὺς Ἀμφικτύονας καὶ πόλεις ἀφορίσαι τὰς μετεχούσας τοῦ 8
συνεδρίου καὶ ψῆφον ἑκάστῃ δοῦναι τῇ μὲν καθ' αὑτήν, τῇ δὲ μεθ' ἑτέρας,
τῇ δὲ μετὰ πλειόνων, ἀποδεῖξαι δὲ καὶ τὰς Ἀμφικτυονικὰς δίκας, ὅσαι
πόλεσι πρὸς πόλεις εἰσίν. αἱ μὲν οὖν πρῶται ιβ´ συνελθεῖν λέγονται πόλεις,
ἑκάστη δ' ἔπεμπε Πυλαγόραν δὶς κατ' ἔτος οὔσης τῆς συνοδίας, ἔαρός τε 12
καὶ μεταπώρου. ὕστερον δὲ καὶ πλείους συνῆλθον πόλεις. τὴν δὲ σύνοδον
Πυλαίαν ἐκάλουν, τὴν μὲν ἐαρινήν, τὴν δὲ μετοπωρινήν, ἐπειδὴ ἐν Πύλαις
συνήγοντο, ἃς καὶ Θερμοπύλας καλοῦσιν: ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ Κροίσου
Ἀλυάτης: ὅτι ἐσυλήθη τὸ ἱερὸν ὑπὸ τῶν Φωκέων· ἑξῆς ὁ Φωκικὸς καὶ Ἱε- 16
ρὸς καλούμενος ἐξήφθη πόλεμος κατὰ Φίλιππον τὸν Ἀμύντου: ὅτι τὸν
ἀφήτορα ἐδέξαντό τινες λέγεσθαι τὸν θησαυρόν, ἀφήτορος οὐδὸν κατὰ γῆς
θησαυρισμόν. ἐν τῷ ναῷ γὰρ κατορωρύχθαι φασὶ τὸν πλοῦτον ἐκεῖνον: ὅτι
Νεοπτόλεμος ὑπὸ Μαχαιρέως Δελφοῦ ἀνδρὸς ἀνῃρέθη, οὐχ ὡς ὁ μῦθος 20
δίκας αἰτοῦντος τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ πατρῴου φόνου, ἀλλ' ὡς τὸ εἰκὸς ἐπι-
θέμενος τῷ ἱερῷ: ὅτι οἱ Ἀμφικτύονες ἀγῶνα ἱππικὸν καὶ γυμνικὸν ἐπ'
Εὐρυλόχου διέταξαν στεφανίτην καὶ Πύθια ἐκάλεσαν. προσέθεσαν δὲ τοῖς
κιθαρῳδοῖς αὐλητάς τε καὶ κιθαριστὰς χωρὶς ᾠδῆς ἀποδώσοντάς τι μέλος, ὃ 24
καλεῖται νόμος Πυθικός, πέντε δ' αὐτοῦ μέρη ἐστίν· ἄγκρουσις, ἄμπειρα,
κατακελευσμός, ἴαμβοι καὶ δάκτυλοι, σύριγγες. βούλεται δὲ τὸν ἀγῶνα τοῦ
Ἀπόλλωνος τὸν πρὸς τὸν δράκοντα διὰ τοῦ μέλους ὑμνεῖν, ἀνάκρουσιν τὸ
προοίμιον δηλῶν, ἄμπειραν δὲ τὴν πρώτην κατάπειραν τοῦ ἀγῶνος, κατα- 28
κελευσμὸν δὲ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, ἴαμβον δὲ καὶ δάκτυλον τὸν ἐπιπαιωνισμὸν
τὸν ἐπὶ τῇ νίκῃ μετὰ τοιούτων ῥυθμῶν, ὧν ὁ μὲν ὕμνοις ἐστὶν οἰκεῖος, ὁ δ'
ἴαμβος κακισμοῖς καὶ τῷ ἰαμβίζειν, σύριγγες δὲ τὴν ἔκλειψιν τοῦ θηρίου

422, 27–9

μιμουμένων ὡς ἂν καταστρέφοντος εἰς ἐσχάτους τινὰς συριγμούς: ὅτι κατ' 32
Ἔφορον ἐνταῦθα ᾤκει Πύθων τις ὄνομα, ἐπίκλησιν δὲ Δράκων, ἀνὴρ
βίαιος, καὶ ὅτι ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀνῃρέθη καὶ ὅτι κατατοξεύοντος ἐπικε-

2 ἐντός : ἐκτός a. c. 7 μνημονευομένων : μνηστευο- a. c. 13 μεταπώρου : sic
19 θησαυρισμόν : σ prius e corr. 31 θηρίου : θ e corr. 32 συριγμούς : συρισ-
a. c. 34 καὶ ὅτι prius : mg.

λεύειν 'ἴε παιάν', ἀφ' οὗ τὸν παιανισμὸν οὕτως ἐξ ἔθους παραδοθῆναι τοῖς μέλλουσι συμπίπτειν εἰς παράταξιν: ἀλλ' ἐπάνειμι ἐπὶ τοὺς Φωκέας. ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ μετὰ τὴν Ἀντίκιρραν πολίχνιόν ἐστιν ὄπισθεν ὁ Μαράθ( ), εἶτ' ἄκρα Φαρύγιον ἔχουσα ὕφορμον, εἶθ' ὁ λιμὴν ὕστερος ὁ προσαγορευθεὶς Μυχός. οὐδ' αἱ Ἀβαὶ τὸ μαντεῖον ἄπωθεν τῶν τόπων τούτων ἐστὶν οὐδ' ἡ Ἄμβρυσος. ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ μετὰ Δελφοὺς ὡς πρὸς τὴν ἕω Δαυλὶς πολίχνιον, ὅπου Τηρέα τὸν Θρᾷκά φασι δυναστεῦσαι καὶ τὰ περὶ Φιλομήλαν καὶ Πρόκνην ἐκεῖ μυθεύουσι· Θουκυδίδης δ' ἐν Μεγάροις φησί. τοὔνομα δὲ τῷ τόπῳ γεγονέναι ἀπὸ τοῦ δάσους· δαυλοὺς γὰρ καλοῦσι τὰ δάση. Ὅμηρος μὲν οὖν Δαυλίδα εἶπεν, οἱ δ' ὕστερον Δαυλίαν. καὶ τὸ 'Κυπάρισσον δ' ἔχον' δέχονται διττῶς, οἱ μὲν ὁμωνύμως τῷ φυτῷ, οἱ δὲ παρωνύμως, κώμην ὑπὸ τῇ Λυκωρίᾳ.

(423, 10–23)

periit folium (cf. Diller 1975, 60)

ἀλλὰ τοὺς ἐν Λοκροῖς, μέχρι δεῦρο ἐπι[κρα]τοῦντος Ἀχιλλέως ὥσπερ καὶ μέχρι Τραχῖνος καὶ τῆς Οἰταίας. ἔστι γὰρ καὶ Ἄλος καὶ Ἁλιοῦς ἐν τῇ παραλίᾳ τῶν Λοκρῶν, καθάπερ καὶ Ἀλόπη. ο[ἱ δὲ] τὸν Ἁλιοῦντα ἀντὶ Ἀλόπης τιθέασιν 'οἵ τ' Ἄλον οἵ θ' Ἁλιοῦντα: spatium c. 8 l. ὁ δὲ Φθιωτικὸς Ἄλος ὑπὸ τῷ πέρατ[ι κεῖται] τῆς Ὄθρυος, ὄρους πρὸς ἄρκτον κειμένου τῇ Φθιώτιδι, ὁμόρου δὲ Δόλοψιν, ἐκεῖθεν παρατείνοντος εἰς τὰ πλησίον τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου. ἀπέχει δ' Ἰτώνου περὶ ξ' σταδίους ὁ Ἄλος ἢ ἡ Ἄλος. ᾤκησε δὲ ὁ Ἀθάμας τὴν Ἄλον. ὑπέρκειται δὲ τοῦ Κροκίου πεδίου. ὑπὸ δὲ τῷ Κροκίῳ Θῆβαί εἰσιν αἱ Φθιώτιδες. καὶ ἡ Ἄλος δὲ Φθιῶτις καλεῖται καὶ ἡ Ἀχαϊκή, συνάπτουσα τοῖς Μαλιεῦσιν, ὥσπερ καὶ οἱ τῆς Ὄθρυος πρόποδες. καθάπερ τε ἡ Φυλάκη ἡ ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ τῆς Φθιώτιδός ἐστι τῆς προσχώρου τοῖς Μαλιεῦσιν, οὕτω καὶ ἡ Ἄλος. διέχει δὲ Θηβῶν περὶ ρ' σταδίους, ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ Φαρσάλου καὶ Φθιωτῶν: ὅτι τοῦ Σπερχειοῦ μεμνημένος πολλάκις ὁ ποιητὴς ὡς ἐπιχωρίου ποταμοῦ τὰς πηγὰς ἔχοντος ἐκ Τυμφρηστοῦ, ἐκδιδόντος δὲ πλησίον Θερμοπυλῶν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ Λαμίας δηλοῖ ὅτι καὶ τὰ ἐντὸς Πυλῶν, ὅσα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, καὶ τὰ ἐκτὸς ὑπ' ἐκείνῳ ἦν. ἀπέχει δὲ Λαμίας ὁ Σπερχειὸς περὶ λ' σταδίους. Μυρμιδόνας δ' εἰκὸς καλεῖσθαι πάντας τοὺς ὑπ' Ἀχιλλεῖ καὶ τῷ Πατρόκλῳ, οἳ συνηκολούθησαν ἐξ Αἰγίνης φεύγοντι τῷ Πηλεῖ. Ἀχαιοὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ Φθιῶται πάντες. διαριθμοῦνται τὰς ὑπὸ τῷ Φθιωτικῷ τέλει τῷ ὑπ' Ἀχιλλεῖ κατοικίας Μαλιέων ἀρξάμενοι πλείους μέν, ἐν δ' αὐταῖς Θήβας τὰς Φθιώτι-

(432, 32–433, 12; 164ʳ; 433, 21–434, 30)

1 παιανισμὸν : παιω- s.l. 5 οὐδ' : ου ex ω correctum 15 Ἄλος : sic (etiam in sequentibus) 16 Ἁλιοῦντα : sic 21 ᾤκησε : ᾤκι- s.l. 27 μεμνημένος : -ου a.c. 33 διαριθμοῦνται : post δια alterum ρ insertum et deletum est

δας, Ἐχῖνον, Λάμιαν (περὶ ἣν ὁ Λαμιακὸς συνέστη πόλεμος Μακεδόσι καὶ Ἀντιπάτρῳ πρὸς Ἀθηναίους), Ἐρινεόν, Κορώνειαν ὁμώνυμον τῇ Βοιωτικῇ, Μελίτειαν, Θαυμακούς, Προέρναν, Φάρσαλον, Ἐρέτριαν ὁμώνυμον τῇ Εὐβοϊκῇ, Παραχελῴτας καὶ τούτους ὁμωνύμους τοῖς Αἰτωλικοῖς· καὶ γὰρ ἐνταῦθά ἐστιν Ἀχελῷος ποταμὸς πλησίον Λαμίας. παρέτεινε δ' ἡ χώρα αὕτη πρὸς ἄρκτον μὲν τῇ τῶν spatium c. 2 l., πρὸς νότον δὲ τῇ Οἰταίᾳ εἰς ιδ' δήμους διῃρημένη, Ἡράκλειάν τε καὶ τὴν Δρυοπίδα τετράπολιν γεγονυῖάν ποτε καθάπερ καὶ τὴν Δωρίδα, μητρόπολιν δὲ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Δρυόπων νομιζομένην. τῆς δ' Οἰταίας καὶ ὁ Ἀκύφας ἐστὶ καὶ Ἀντίκιρρα ὁμώνυμος τῇ ἐν Λοκροῖς τοῖς Ἑσπερίοις: τοὺς δὲ Δόλοπας φράζει καὶ ὁ ποιητὴς ἱκανῶς ὅτι ἐπὶ ταῖς ἐσχατιαῖς εἰσι τῆς Φθίας καὶ ὅτι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι ἦσαν τῷ Πηλεῖ οὗτοί τε καὶ οἱ Φθιῶται· 'ἔναιον' γάρ φησιν 'ἐσχατιὴν Φθίης' καὶ ἦν Φοίνιξ 'Δολόπεσσιν ἀνάσσων' δόντος τοῦ Πηλέως. γειτνιᾷ δὲ τῇ Πίνδῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν χωρίοις Θετταλικοῖς οὖσι τοῖς πλείστοις· διὰ γὰρ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὴν ἐπικράτειαν τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν Μακεδόνων οἱ πλησιάζοντες αὐτοῖς μάλιστα τῶν Ἠπειρωτῶν οἱ μὲν ἑκόντες, οἱ δ' ἄκοντες μέρη καθίσταντο Θετταλῶν καὶ Μακεδόνων, καθάπερ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἴθικες καὶ Τάλαρες Θετταλῶν, Ὀρέσται δὲ καὶ Πελαγόνες καὶ Ἐλιμιῶται Μακεδόνων. ἡ δὲ Πίνδος ὄρος μέγα πρὸς ἄρκτον μὲν τὴν Μακεδονίαν spatium c. 4 l., πρὸς ἑσπέραν δὲ Περραιβοὺς μετανάστας ἀνθρώπους, πρὸς δὲ μεσημβρίαν Δόλοπας· αὕτη δ' ἐστὶ τῆς Θετταλίας. ἐπ' αὐτῇ δὲ τῇ Πίνδῳ ᾤκουν Τάλαρες, Μολοττικὸν φῦλον, τῶν περὶ τὸν Ἴμαρον ἀπόσπασμα, καὶ Αἴθικες, οὓς ἐξελαθῆναί φασιν ὑπὸ Πειρίθου καὶ τοὺς Κενταύρους ὁ ποιητής· ἐκλελοιπέναι δὲ νῦν ἱστοροῦνται: λοιπὸν δ' εἰπεῖν τῆς παραλίας τὴν τάξιν τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ ἀπὸ Πυλῶν ἀρξαμένους: αἱ Θερμοπύλαι τοῦ μὲν Κηναίου διεστήκασιν ἑβδομηκονταστadίῳ πορθμῷ, παραπλέοντι δ' ἔξω Πυλῶν τοῦ Σπερχειοῦ ὡς σταδίους ι'. ἔνθεν δ' εἰς Φάλαρα κ'. Φαλάρων δ' ἀπὸ θαλάσσης ὑπέρκειται ν' σταδίους ἡ τῶν νιέων πόλ( ). εἶθ' ἑξῆς παραπλεύσαντι σταδίοις ρ' ὁ Ἐχῖνος ὑπέρκειται. τῆς δ' ἑξῆς παραλίας ἐν μεσογείῳ ἐστὶν ἡ Κρεμαστὴ Λάρισσα κ' σταδίους αὐτῆς διέχουσα, ἡ δ' αὐτὴ καὶ Πελασγία λεγομένη Λάρισσα. εἶτα Μυόννησος νησίον, εἶτ' Ἄντρων· ἦν δ' ἡ αὐτὴ ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ. καταλέγει δ' ἑξῆς ὁ ποιητὴς τοῖς ὑπ' Ἀχιλλεῖ τοὺς ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ. οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ καὶ ἐφεξῆς ὄντες τῇ ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ παραλίᾳ μέχρις Ἄντρωνος. ἡ μὲν οὖν Φυλάκη ἐγγὺς Θηβῶν ἐστι τῶν Φθιωτίδων, αἵπερ εἰσὶ καὶ αὐταὶ ὑπὸ τῷ Πρωτεσιλάῳ· καὶ Ἄλος δὲ καὶ Λάρισσα ἡ Κρεμαστὴ καὶ τὸ Δημήτρειον ὑπ' ἐκείνῳ, πᾶσαι πρὸς ἕω τῆς Ὄθρυος. τὸ

(435, 5–437, 35)

13 Φοίνιξ : sic 35 Ἄλος : sic

δὲ Δημήτρειον Δήμητρος εἴρηκε τέμενος καὶ ἐκάλεσε Πύρασον. ἦν δὲ πόλις
εὐλίμενος ἡ Πύρασος ἐν δυσὶ σταδίοις ἔχουσα Δήμητρος ἄλσος καὶ τέμενος
ἅγιον, διέχουσα Θηβῶν σταδίους κ΄. ὑπέρκεινται δὲ Πυράσου Θῆβαι, Θηβῶν δ'
ἐν τῇ μεσογαίᾳ τὸ Κρόκιον πεδίον πρὸς τῷ καταλήγοντι τῆς Ὄθρυος, δι' 4
οὗ ὁ Ἄμφρυσος ῥεῖ. τούτου δ' ὑπέρκειται ὁ Ἴτωνος, ὅπου τὸ τῆς Ἰτωνίας
ἱερόν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. ταῦτα δ' ἐστὶ τῆς Θετταλιώτιδος, μιᾶς
τῶν δ΄ μερίδων τῆς συμπάσης Θετταλίας, ἧς καὶ τὰ ὑπ' Εὐρυπύλῳ. κατὰ δὲ
τὸν Ἄντρωνα ἔρυμα ὕφαλον ἐν τῷ πρὸς Εὐβοίᾳ ἐστὶ πόρῳ καλούμενον 8
Ὄνος Ἄντρωνος. εἶτα Πτελεὸν καὶ ὁ Ἄλος. εἶτα τὸ τῆς Δήμητρος ἱερὸν
καὶ ὁ Πύρασος, ὑπὲρ αὐτὸν δὲ αἱ Θῆβαι. εἶτα ἄκρα Πύρρα καὶ β΄ νησία
πλησίον. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ Φθιῶτις προστελευτᾷ. ἑξῆς δὲ τοὺς ὑπ' Εὐμήλῳ
καταλέγει, τὴν συνεχῆ παραλίαν. Φεραὶ μὲν οὖν εἰσι πέρας τῶν Πελασγικῶν 12
πεδίων πρὸς τὴν Μαγνησίαν, ἃ παρατείνει μέχρι Πηλίου σταδίους ρξ΄. ἐπί-
νειον δὲ τῶν Φερῶν Παγασαὶ διέχον ς΄ σταδίους αὐτῶν, Ἰωλκοῦ δὲ spatium
c. 21. ἡ δ' Ἰωλκὸς κατέσκαπται μὲν ἐκ παλαιοῦ, ἐντεῦθεν δ' ἔστειλε τὸν Ἰά-
σονα καὶ τὴν Ἀργὼ Πελίας. ἀπὸ τῆς ναυπηγησίας τῆς Ἀργοῦς καὶ Παγασὰς 16
λέγεσθαι μυθεύουσι τὸν τόπον. ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῶν πηγῶν ....
[ ]
| ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὴν Δημητριάδα μεταξὺ Νηλίας καὶ Παγασῶν ἐπὶ 164v
θαλάσσῃ τὰς πλησίον π[ολίχ]νας εἰς αὐτὴν συνοικίσας, Νηλίαν τε καὶ 20
Παγασὰς καὶ Ὀρμένιον, ἔτι δὲ Ῥιζοῦντα, Σηπιάδα, Ὀλιζῶνα, Βοίβην,
Ἰωλκόν. αἳ δὲ .[ ]. κῶμαι τῆς Δημητριάδος. καὶ δὴ καὶ ναύσταθμον
ἦν τοῦτο καὶ βασίλειον μέχρι πολλοῦ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Μακεδόνων,
ἐ[πεκρ]ά̣τει δὲ καὶ τῶν Τεμπῶν καὶ τῶν ὀρῶν ἀμφοῖν, τοῦ τε Πηλίου καὶ 24
τῆς Ὄσσης. νῦν δὲ συνέσταλται μέν, τῶν δ' ἐν τῇ Μαγνησίᾳ πασῶν ὅμως
δ̣ιαφέρει. ἡ δὲ Βοιβηῒς λίμνη πλησιάζει μὲν ταῖς Φεραῖς, συνάπτει δὲ καὶ
τοῖς ἀπολήγουσι τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Μαγνησίας. Βοίβη δὲ χωρίον ἐπὶ τῇ
λίμνῃ κείμενον. πλησίον δὲ τῆς Δημητριάδος ὁ Ναῦρος ῥεῖ. καλεῖται δὲ καὶ 28
συνεχὴς αἰγιαλὸς Ἰωλκός. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν Πυλαϊκὴν πανήγυριν συνετέ-
λουν: ἑξῆς δ' αἱ ὑπὸ τῷ Φιλοκτήτῃ πόλεις καταλέγονται. ἡ μὲν οὖν Μεθώνη
ἑτέρα ἐστὶ τῆς Θρᾳκίας Μεθώνης. πρόκεινται δὲ τῶν Μαγνήτων νῆσοι Σκία-
θος, Πεπάρηθος, Ικος, Ἀλόννησος, Σκύρος, ἐν ᾗ μέταλλα τῆς ποικίλης 32
λίθου τῆς Σκυρίας, καθάπερ τῆς Καρυστίας καὶ τῆς Συναδικῆς Ἱεραπολι-
τικῆς. ὁ δ' οὖν ποιητὴς μέχρι δεῦρο προελθὼν τῆς παραλίας ἐπάνεισιν ἐπὶ
τὴν ἄνω Θετταλίαν· 'οἳ δ' εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν'.
ταῦτα χωρία μέν ἐστι τῆς Ἑστιαιώτιδος, ἐκαλεῖτο δ', ὥς φασι, πρότερον 36
Δωρίς· κατασχόντων δὲ Περραιβῶν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐποικησάντων

9 Ἄλος : sic   32 Ικος : sic   Ἀλόννησος : sic   35 οἱ : sic

Ἱστιαιέων τὴν χώραν ἀπ' ἐκείνων οὕτως ἐκάλεσαν. ἔστι δ' ἡ μὲν Τρίκκη
ὅπου τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἀρχαιότατον καὶ ἐπιφανέστατον, ὅμορον
τοῖς τε Δόλοψι καὶ τοῖς περὶ τὴν Πίνδον τόποις. τὴν δ' Ἰθώμην ὁμωνύμως
τῇ Μεσσηνιακῇ λεγομένην οὔ φασι δεῖν οὕτως ἐκφέρειν, ἀλλὰ τὴν πρώτην 4
συλλαβὴν ἀφαιρεῖν· οὕτω γὰρ καλεῖσθαι πρότερον, νῦν δὲ Θαμαὶ μετωνο-
μάσθαι, χωρίον ἐρυμνὸν καὶ τῷ ὄντι κλωμακόεν, ἱδρυμένον μεταξὺ δ΄
φρουρίων ὥσπερ ἐν τετραπλεύρῳ κειμένων, Τρίκκης τε καὶ Μητροπόλεως
καὶ Πελινναίου καὶ Γόμφων. τῆς δὲ δὴ Μητροπολιτῶν ἐστι χώρας Ἰθώμη. ἡ 8
δὲ Μητρόπολις πρότερον μὲν ἐκ τριῶν συνῴκιστο πολιχνίων ἀσήμων, ὕστε-
438, 11–439, 2 ρον δὲ καὶ πλείους προσελήφθησαν, ὧν ἦν καὶ ἡ Ἰθώμη: ὅτι ὁ Πηνειὸς
ἄρχεται μὲν ἐκ Πίνδου, ἐν ἀριστερᾷ δ' ἀφεὶς Τρίκκην τε καὶ Πελινναῖον καὶ
Φαρυκαδόνα φέρεται παρά τε Ἄτρακα καὶ Λάρισσαν καὶ τοὺς ἐν τῇ Θεττα- 12
λιώτιδι δεξάμενος ποταμοὺς πρόεισι διὰ τῶν Τεμπῶν ἐπὶ τὰς ἐκβολάς. τὴν
δ' Οἰχαλίαν πόλιν Εὐρύτου λεγομένην ἔν τε τοῖς τόποις τούτοις ἱστοροῦσι
καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ. ταῦτα μὲν δὴ τὰ χωρία τοῖς Ἀσκληπιάδαις
⟦συν⟧ὑπέταξε: ἑξῆς δὲ λέγει τὴν ὑπ⟦ὸ⟧ Εὐρυπύλῳ· 'οἳ δ' ἔχον Ὀρμένιον οἵ 16
τε κρήνην Ὑπέρειαν οἵ τ' ἔχον Ἀστέριον Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα' . τὸ
μὲν οὖν Ὀρμένιον τὸ νῦν Ὀρμίνιον κώμη ἐστὶν ὑπὸ τῷ Πηλίῳ κατὰ τὸν
Παγασιτικὸν κόλπον ἀπέχον τῆς Δημητριάδος πεζῇ σταδίους ζ΄ καὶ κ΄. ὅθεν
φασὶ τὸν Φοίνικα εἶναι καὶ φεύγειν αὐτὸν ἐνθένδε εἰς τὸν Πηλέα. ἐκτίσθαι γὰρ 20
ὑπὸ Ὀρμένου τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Κερκάφου τοῦ Αἰόλου, παῖδας δὲ τοῦ
Ὀρμένου γενέσθαι τόν τε Ἀμύντορα τὸν τοῦ Φοίνικος πατέρα καὶ Εὐαί-
μονα τὸν τοῦ Εὐρυπύλου πατέρα: ὅτι ὁ τῆς Ἰωλκοῦ τόπος ἐν ὁδῷ κείμενος
τῆς μὲν Δημητριάδος ζ΄ σταδίους διέστηκε, τοῦ δὲ Ὀρμενίου τοὺς λοιποὺς 24
439, 22. 7–12 κ΄. ἡ δ' Ὑπέρεια κρήνη ἐστὶν ἐν μέσῃ τῇ Φεραίων πόλει: ὅτι ὁ Αὐτόλυκος
ἐν τῷ Παρνασσῷ ᾤκει τὸν Ἐλεῶνα. περὶ οὗ φησιν ὁ ποιητὴς ὅτι 'ἐξ Ἐλεῶνος
Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο ἐξείλετ' Αὐτόλυκος πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας'·
439, 23–441, 20 Ὀρμενίδην Ἀμύντορα τὸν τοῦ Φοίνικος πατέρα λέγει. Τίτανος δ' ἀπὸ τοῦ 28
συμβεβηκότος ὠνομάσθη· λευκόγαιον γάρ ἐστι τὸ χωρίον Ἄρνης πλησίον.
ἐγγὺς τούτων καὶ τὸ Ἀστέριον: συνεχεῖς τε τῇ μερίδι ταύτῃ λέγονται οἱ ὑπὸ
Πολυποίτῃ· 'οἳ δ' Ἄργισσαν εἶχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο, Ὄρθην
Ἠλώνην τε πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκήν' : ταύτην τὴν χώραν πρότερον 32
μὲν ᾤκουν Περραιβοὶ τὸ πρὸς θαλάσσῃ μέρος νεμόμενοι καὶ τῷ Πηνειῷ
μ̣έχρι τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ καὶ Γυρτῶνος πόλεως Περραιβίδος· εἶτα ταπεινώ-
σαντες ἐκείνους εἰς τὴν ἐν μεσογαίᾳ ποταμίαν Λαπίθαι κατέσχον αὐτοὶ τὰ
χωρία, Ἰξίων καὶ ὁ υἱὸς Πειρίθους, ὃς καὶ τὸ Πήλιον κατεκτήσατο βιασάμε- 36

35 αὐτοὶ : ἣν supra οἱ scriptum et deletum est

νος τοὺς κατασχόντας Κενταύρους, ἄγριόν τι φῦλον. τούτους μὲν οὖν 'ἐκ
Πηλίου ὦσε καὶ Αἰθίκεσσι πέλασε', τοῖς δὲ Λαπίθαις τὰ πεδία παρέδωκε:
ὅτι ἔστιν ὅπου ἀναμὶξ τοῖς Λαπίθαις ᾤκουν οἱ Περραιβοί: ἡ μὲν οὖν Ἄρ-
γισσα ἡ νῦν Ἀργοῦσα ἐπὶ τῷ Πηνειῷ κεῖται, ὑπέρκειται δ' αὐτῆς Ἄτραξ ἐν
μ´ σταδίοις τῷ ποταμῷ πλησιάζουσα καὶ αὐτή. τὴν δ' ἀνὰ μέσον ποταμίαν
εἶχον Περραιβοί. Ὄρθην δέ τινες τὴν ἀκρόπολιν τῶν Φαλανναίων εἰρήκα-
σιν· ἡ δὲ Φάλαννα Περραιβικὴ πόλις πρὸς τῷ Πηνειῷ πλησίον τῶν Τεμπῶν.
οἱ μὲν οὖν Περραιβοὶ καταδυναστευθέντες ὑπὸ Λαπιθῶν εἰς τὴν ὀρεινὴν
ἀπανέστησαν οἱ πλείους τὴν περὶ Πίνδον καὶ Ἀθαμᾶνας καὶ Δόλοπας, τὴν
δὲ χώραν καὶ τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν Περραιβῶν κατέσχον Λαρισσαῖοι
πλησίον μὲν οἰκοῦντες τοῦ Πηνειοῦ, γειτνιῶντες δ' ἐκείνοις, νεμόμενοι δὲ
τὰ εὐδαιμονέστατα μέρη τῶν πεδίων πλὴν εἴ τι σφόδρα κοῖλον πρὸς τῇ
λίμνῃ τῇ Νεσσωνίδι, εἰς ἣν ὑπερκλύζων ὁ ποταμὸς ἀφῃρεῖτό τι τῆς ἀροσί-
μου τοὺς Λαρισσαίους· ἀλλ' ὕστερον παραχώμασι ἐπηνώρθωσαν Λαρισ-
σαῖοι. Λάρισσα δ' ἐστὶ καὶ ἐν τῇ Ὄσσῃ χωρίον. καὶ ἡ Κρεμαστή, ὑπό τινων
δὲ Πλαγία λεγομένη. καὶ ἐν Κρήτῃ πόλις, καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ἥ τε τῶν
Ἀργέων ἄκρα καὶ ὁ τὴν Ἠλείαν ἀπὸ Δύμης διορίζων Λάρισσος ποταμός.
καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἥ τε Φρικωνὶς ἡ περὶ τὴν Κύμην καὶ ἡ κατὰ Ἀμαξιτὸν τῆς
Τρωάδος καὶ ἡ Ἐφεσία Λάρισσα. καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ. καὶ τῶν Τράλλεων διέ-
χουσα κώμη λ´ σταδίους ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐπὶ Καΰστρου πεδίον διὰ τῆς
Μεσογίδος ἰόντων ὁμοίαν τὴν θέσιν καὶ τὴν ἀρετὴν ἔχουσα τῇ Κρεμαστῇ
Λαρίσσῃ· καὶ γὰρ εὔυδρος καὶ ἀμπελόφυτος. καὶ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς δὲ
τοῦ Πόντου κώμη τις καλεῖται Λάρισσα πλησίον τῶν ἄκρων
[ ] | καὶ Γόννος. ἡ δ' 165r
Ἠλώνη μετέβαλε τοὔνομα Λ[ειμών]η μετονομασθεῖσα. ἄμφω δ' ὑπὸ τῷ
Ὀλύμπῳ κεῖνται οὐ πολὺ ἄπωθεν τοῦ Εὐρώτου, ὃν ὁ ποιητὴς Τιταρήσιον
καλεῖ. [ ]. περὶ τούτου καὶ περὶ τῶν Περραιβῶν ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ ποιητής,
ὅταν φῇ 'Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε β´ καὶ κ´ νῆας· τῷ δ' Ἐνι[ ] . ποντο
μενεπτό ἕως τοῦ ἀμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο'. λέγει μὲν οὖν
τούτους τοὺς τόπους τῶν Περραιβῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐπειλη-
φότας· ἦσαν δὲ καὶ ὑπὸ τῷ Πολυποίτῃ ἐκ μέρους Περραιβικαί, τοῖς μέντοι
Λαπίθαις προσένειμε διὰ τὸ ἀναμὶξ οἰκεῖν καὶ τὰ μὲν πεδία κατέχειν τοὺς
Λαπίθας καὶ τὸ ἐνταῦθα Περραιβικὸν ὑπὸ τούτοις τετάχθαι ὡς ἐπὶ πλέον,
τὰ δ' ὀρεινότερα χωρία πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ καὶ τοῖς Τέμπεσι τοὺς Περραι-
βούς, καθάπερ τὸν Κύφον καὶ τὴν Δωδώνην καὶ τὰ περὶ τὸν Τιταρήσιον, ὃς
ἐξ ὄρους Τιτάρου συμφυοῦς τῷ Ὀλύμπῳ ῥέων εἰς τὰ πλησίον τῶν Τεμπῶν
χωρία τῆς Περραιβίας αὐτοῦ που τὰς συμβολὰς ποιεῖται πρὸς τὸν Πηνειόν.
τὸ μὲν οὖν τοῦ Πηνειοῦ καθαρόν ἐστιν ὕδωρ, τὸ δὲ τοῦ Τιταρησίου λιπαρὸν

ἔκ τινος ὕλης· ὥστ' οὐ συμμίσγεται, 'ἀλλά γε μὴν καθύπερθεν ἐπιτρέχει ἠΰτ'
ἔλαιον': ὅτι τῆς Βοιβηΐδος οὐ μέμνηται ὡς ποτὲ μὲν πληρουμένης, ποτὲ δὲ (441, 25–444, 7)
ἐκλειπομένης. τῆς δὲ Σκοτούσσης ἐμνήσθημεν καὶ ἐν τοῖς περὶ Δωδώνης
λόγοις καὶ τοῦ μαντείου τοῦ ἐν Θετταλίᾳ διότι περὶ τοῦτον ὑπῆρξε τὸν
τόπον. ἔστι δ' ἐν τῇ Σκοτούσσῃ χωρίον τι Κυνὸς κεφαλαὶ καλούμενον: ὅτι
πολλῶν κατηριθμημένων τῆς Μαγνήτιδος τόπων οὐδένα τούτων ὠνόμακε
Μάγνητας Ὅμηρος, ἀλλ' ἐκείνους μόνους οὓς τυφλῶς καὶ οὐ γνωρίμως
διασαφεῖ 'οἳ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον ναίεσκον'. ἀλλὰ μὴν
περὶ τὸν Πηνειὸν καὶ τὸ Πήλιον οἰκοῦσι καὶ οἱ τὴν Γυρτῶνα ἔχοντες, οὓς
ἤδη κατέλεξε, καὶ τὸ Ὀρμένιον καὶ ἄλλοι πλείους. καὶ ἔτι ἀπωτέρω τοῦ
Πηλίου ὅμως Μάγνητες ἦσαν ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν ὑπ' Εὐμήλῳ κατά γε τοὺς
ὕστερον ἀνθρώπους. ἐοίκασιν οὖν διὰ τὰς συνεχεῖς μεταστάσεις καὶ ἐξαλλά-
ξεις τῶν πολιτειῶν καὶ ἐπιμίξεις συγχεῖν καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἔθνη, ὥστε
τοῖς νῦν ἔσθ' ὅτε ἀπορίαν παρεῖχε, καθάπερ τοῦτο πρῶτον μὲν ἐπὶ
Κραννῶνος καὶ Γυρτῶνος γεγένηται· τοὺς μὲν γὰρ Γυρτωνίους Φλεγύας
πρότερον ἐκάλουν ἀπὸ Φλεγύου τοῦ Ἰξίονος ἀδελφοῦ, τοὺς δὲ Κραννω-
νίους Ἐφύρους, ὥστε διαπορεῖν, ὅταν φῇ ὁ ποιητής 'τὼ μὲν ἂρ ἐκ Θρῄκης
Ἐφύρους μετά θωρήσσεσθον ἠὲ μετὰ Φλέγυας μεγαλήτορας', τίνας ποτὲ
βούλεται λέγειν. ἔπειτα τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν Περραιβῶν καὶ τῶν Ἀθαμάνων
συνέβη· Ὅμηρος μὲν γὰρ συνέζευξεν αὐτοὺς πλησίον ἀλλήλων οἰκοῦντας·
καὶ δὴ καὶ λέγεται ὑπὸ τῶν ὕστερον ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἡ οἴκησις τῶν Ἀθα-
μάνων ἐν τῷ Δωτίῳ γενέσθαι πεδίῳ, τοῦτο δ' ἐστὶ πλησίον τῆς ἄρτι λεχ-
θείσης Περραιβίας καὶ τῆς Ὄσσης καὶ ἔτι τῆς Βοιβηΐδος λίμνης ἐν μέσῃ μέν
πως τῇ Θετταλίᾳ, λόφοις δὲ ἰδίοις περικλειομένον: οἱ μὲν οὖν Ἀθαμᾶνες οἱ
πλείους εἰς τὴν Οἴτην ἐξηλάθησαν ὑπὸ Λαπιθῶν· κἀνταῦθα δὲ ἐδυνάστευ-
σαν ἀφελόμενοι τῶν τε Δωριέων τινὰ μέρη καὶ τῶν Μαλιέων μέχρις Ἡρα-
κλείας καὶ Ἐχίνου, τινὲς δ' αὐτῶν ἔμειναν περὶ Κύφον Περραιβικὸν ὄρος
ὁμώνυμον κατοικίαν ἔχον. οἱ δὲ Περραιβοὶ τινὲς μὲν συσταλέντες περὶ τὰ
ἑσπέρια τοῦ Ὀλύμπου μέρη κατέμενον αὐτόθι πρόσχωροι ὄντες Μακεδόσι,
τὸ δὲ πολὺ μέρος εἰς τὰ περὶ Ἀθαμανίαν ὄρη καὶ τὴν Πίνδον ἐξέπεσε. νυνὶ
δὲ μικρὸν ἢ οὐδὲν αὐτῶν ⟦καταλέλειπται⟧ ἴχνος σῴζεται. τοὺς δ' οὖν ὑπὸ
τοῦ ποιητοῦ λεχθέντας Μάγνητας ὑστάτους ἐν τῷ Θετταλικῷ καταλόγῳ
νομιστέον τοὺς ἐντὸς τῶν Τεμπῶν ἀπὸ τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς Ὄσσης ἕως
Πηλίου, Μακεδόνων τοῖς Πιεριώταις ὁμόρους τοῖς ἔχουσι τὴν τοῦ Πηνειοῦ
περαίαν μέχρι θαλάττης. τὸ μὲν οὖν Ὁμόλιον ἢ τὴν Ὁμόλην ⟦προσθετέον⟧
ἀποδοτέον αὐτοῖς· ἔστι δὲ πρὸς τῇ Ὄσσῃ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πηνειοῦ διὰ

3 ἐκλειπομένης : -πούσης a.c. 10 ἀπωτέρω : ω post. ex ον correctum 17 ἂρ : sic 18 μετά : sic Φλέγυας : sic

τῆς τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς. εἰ δὲ καὶ μέχρι τῆς παραλίας προϊτέον τῆς ἐγγυτάτω τοῦ Ὁμολίου, λόγον ἔχει ὥστε τὸν Ῥιζοῦντα προσνέμειν καὶ Ἐρυμνὰς ἐν τῇ ὑπὸ Φιλοκτήτῃ παραλίᾳ κειμένας καὶ τῶν ὑπὸ Εὐμήλῳ: ὅτι μεταξὺ Σηπιάδος πετρώδους ἀκτῆς καὶ Κασθαναίας κώμης ὑπὸ τῷ Πηλίῳ κειμένης αἰγιαλός ἐστιν, ἐν ᾧ ὁ Ξέρξου στόλος ναυλοχῶν ἀπηλιώτου πολλοῦ πνεύσαντος ὁ μὲν εὐθὺς αὐτοῦ πρὸς τὸ ξηρὸν ἐξώκειλε καὶ διελύθη παραχρῆμα, ὁ δ' εἰς Ἴπνουν τόπον τραχὺν παρὰ Πήλιον παρενεχθείς, ὁ δ' εἰς Μελίβοιαν, ὁ δ' εἰς τὴν Κασθαναίαν διεφθάρη. τραχὺς δ' ἐστὶν ὁ παράπλους πᾶς ὁ τοῦ Πηνειοῦ ὅσα σταδίων π'· τοσοῦτος δὲ καὶ τοιοῦτος καὶ ὁ τῆς Ὄσσης. μεταξὺ δὲ κόλπος σταδίων πλειόνων ἢ σ', ἐν ᾧ ἡ Μελίβοια. ὁ δὲ πᾶς ἀπὸ Δημητριάδος ἐγκολπίζοντι ἐπὶ τὸν Πηνειὸν μείζων τῶν ,α, ἀπὸ δὲ Εὐρίπου ,βτν'. Ἱερώνυμος δὲ τῆς πεδιάδος Θετταλίας καὶ Μαγνήτιδος τὸν κύκλον ,γ ἀποφαίνεται σταδίων· ᾠκῆσθαι δ' ὑπὸ Πελασγῶν, ἐξελαθῆναι δ' εἰς Αἰτωλίαν ὑπὸ Λαπιθῶν· εἶναι δὲ τὸ νῦν καλούμενον Πελασγικὸν πεδίον ἐν Λαρίσῃ καὶ Γυρτώνῃ καὶ Φεραῖς καὶ Μόψιον καὶ Βοιβηΐς καὶ Ὄσσα καὶ Ὁμόλη καὶ Πήλιον καὶ Μαγνῆτις. Μόψιον δὲ ὠνόμασται οὐκ ἀπὸ Μόψου τοῦ μάντεως τοῦ Τειρεσίου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Λαπίθου τοῦ συμπλεύσαντος τοῖς Ἀργοναύταις· ἄλλος δ' ἐστὶ Μόψος ἀφ' οὗ ἡ Ἀττικὴ Μοψοπία. τὰ καθέκαστα μὲν ταῦτα περὶ Θετταλίας, καθόλου δ' ὅτι Πυρραία μὲν πρότερον ἐκαλεῖτο ἀπὸ Πύρρας τῆς Δευκαλίωνος γυναικός, Αἱμονία δὲ ἀπὸ Αἵμονος, Θετταλία δὲ ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ Αἵμονος. ἔνιοι δὲ διελόντες δίχα τὴν μὲν πρὸς νότον λαχεῖν φασι Δευκαλίωνι καὶ καλέσαι Πανδώραν ἀπὸ τῆς μητρός, τὴν δ' ἑτέραν Αἵμονι, ἀφ' οὗ Αἱμονίαν λεχθῆναι, μετωνομάσθαι δὲ τὴν μὲν Ἑλλάδα ἀπὸ Ἕλληνος τοῦ Δευκαλίωνος, τὴν δὲ Θετταλίαν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ Αἵμονος: ὅτι καὶ Νεσωνὶς ὠνομάσθη ποτὲ ἀπὸ Νέσωνος τοῦ Θετταλοῦ, καθάπερ καὶ ἡ λίμνη:

Ἐκ τοῦ ι' τῶν Στράβωνος (165v)

(444,8–447,4) Ὅτι ἡ Εὔβοια παρὰ πᾶσαν τὴν παραλίαν παραβέβληται τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι Θετταλίας παρ[ ]ης οὖσα σχεδόν τι καὶ σ' σταδίους ἀπὸ Κηναίου πρὸς Γεραιστόν, τὸ δὲ πλάτος ἀνώμαλος, κατὰ δὲ τὸ πλέον ὅσον ν' καὶ ρ' σταδίων. τὸ μὲν [ ]ναι[ ] ἔστι κατὰ Θερμοπύλας καὶ τὰ ἔξω Θερμοπυλῶν ἐπ' ὀλίγον, Γεραιστὸς δὲ καὶ Πεταλία πρὸς Σουνίῳ· γίνεται οὖν ἀντίπορθμος τῇ τε Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ καὶ Λοκρίδι καὶ τοῖς Μαλιεῦσι, διὰ δὲ τὴν στενότητα καὶ τὸ λεχθὲν μῆκος ὑπὸ τῶν παλαιῶν Μάκρις ὠνομάσθη. συνάπτει δὲ τῇ ἠπείρῳ κατὰ Χαλκίδα μάλιστα κυρτὴ προσπίπτουσα πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Αὐλίδα τόπους τῆς Βοιωτίας καὶ ποιοῦσα τὸν Εὔριπον: ὅτι

20 μὲν : s. l. 25 an Νεστωνὶς ?

Εὐβοίας Κοῖλα λέγεται τὰ μεταξὺ Αὐλίδος καὶ τὰ περὶ Γεραιστὸν τόπ( )· κολποῦται γὰρ ἡ παραλία, πλησιάζουσα δὲ τῇ Χαλκίδι κολποῦται πάλιν πρὸς τὴν ἤπειρον. οὐ μόνον δὲ Μάκρις ἐκλήθη, ἀλλὰ καὶ Ἀβαντίς. Ὅμηρος δὲ ἀεὶ τοὺς ἀπ' αὐτῆς Ἄβαντας λέγει. ἀπὸ Ἄβας δὲ τῆς Φωκικῆς φασι Θρᾷκας ὁρμηθέντας ἐποικῆσαι τὴν νῆσον. τὴν δ' Εὔβοιαν ἀπὸ ἡρωίνης τινὸς ἢ ἀπὸ βοός, ὥσπερ καὶ Βοὸς αὐλὴ λέγεταί τι ἄντρον ἐν τῇ πρὸς Αἰγαῖον τετραμμένῃ παραλίᾳ, ὅπου τὴν Ἰώ φασι τεκεῖν Ἔπαφον. καὶ Ὄχη δὲ ἐκαλεῖτο καὶ Ἐλλοπία ἀπὸ Ἔλλοπος τοῦ Ἴωνος: ὅτι οἱ Ἱστιαιεῖς Ὠρεῖται ὠνομάσθησαν ὕστερον καὶ ἡ πόλις ἀντὶ Ἱστιαίας Ὠρεός. ἔνιοι δὲ ὑπ' Ἀθηναίων ἀποικισθῆναί φασι τὴν Ἱστιαίαν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ Ἱστιαιέων, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐρετριέων Ἐρέτριαν. κεῖται δ' ὑπὸ τῷ Τεθρίῳ ὄρει ἐν τῷ Δρυμῷ καλουμένῳ παρὰ τὸν Κάλλαντα ποταμὸν ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς, ὥστε τάχα καὶ διὰ τὸ τοὺς Ἐλλοπιεῖς ὀρείους εἶναι τοὺς προοικήσαντας ἐτέθη τοὔνομα τοῦτο τῇ πόλει. δοκεῖ δὲ καὶ ὁ Ὠρίων ἐνταῦθα τραφεὶς οὕτως ὀνομασθῆναι. ἔστι δ' ἐν τῷ Ὠρεῷ τούτῳ τό τε Κλειναῖον καὶ ἐπ' αὐτῷ τὸ Δῖον καὶ Ἀθῆναι αἱ Διάδες, κτίσμα Ἀθηναίων, καὶ Κόρινθος πολείδιον ἐπὶ τῇ θαλάττῃ· ἐγγὺς δὲ Βούδωρος ποταμὸς ὁμώνυμος τῷ κατὰ τὴν Σαλαμῖνα ὄρει τὸ πρὸς τῇ Ἀττικῇ. Κάρυστος δ' ἐστὶν ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Ὄχῃ τῷ ἐν τῇ Εὐβοίᾳ· πλησίον δὲ τὰ Στύρα καὶ τὸ Μαρμάριον, ἐν ᾧ τὸ λατόμιον τῶν Καρυστίων κιόνων: ἐν δὲ τῇ Καρύστῳ καὶ ἡ λίθος φύεται ἡ ξαινομένη καὶ ὑφαινομένη, ὥστε τὰ ὕφη χειρόμακτρα γίνεσθαι, ῥυπωθέντα δ' εἰς φλόγα βάλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι τῇ πλύσει τὸν πῖνον παραπλησίως: ὅτι Κάρυστος καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ τόπος, ἀφ' οὗ Καρύστιον οἶνον Ἀλκμὰν εἴρηκε: ὅτι τῷ Σουνίῳ πλησίον ὁ Γεραιστός. μετὰ δὲ Γεραιστὸν Ἐρέτρια πόλις μεγίστη τῆς Βοιωτίας μετὰ Χαλκίδα, ἔπειθ' ἡ Χαλκίς, μητρόπολις τῆς νήσου τρόπον τινά, ἐπ' αὐτῷ τῷ Εὐρίπῳ ἱδρυμένη: ὅτι καὶ Ἄραβες οἱ τῷ (447,26–449,11) Κάδμῳ συνδιαβάντες κατέμειναν ἐν τῇ νήσῳ: ὅτι Χαλκὶς ὁμωνύμως λέγεται καὶ ἐν Αἰτωλίᾳ – 'Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν' – καὶ ἐν τῇ νῦν Ἠλείᾳ. Ἐρέτριαν δ' οἱ μὲν ἀπὸ Μακίστου τῆς Τριφυλίας ἀποικισθῆναί φασιν ὑπ' Ἐρετρέως, οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρετρίας, ἣ νῦν ἐστιν ἀγορά· ἔστι δὲ καὶ περὶ Φάρσαλον Ἐρέτρια. Μελανηὶς δ' ἐκαλεῖτο πρότερον ἡ Ἐρέτρια καὶ Ἀροτρία. ταύτης δ' ἐστὶ κώμη ἡ Ἀμάρυνθος καὶ Οἰχαλία, λείψανον τῆς ἀναιρεθείσης πόλεως ὑπὸ Ἡρακλέους, ὁμώνυμος τῇ Τραχινίᾳ καὶ τῇ περὶ Τρίκκην καὶ τῇ Ἀρκαδικῇ καὶ τῇ ἐν Αἰτωλίᾳ τῇ περὶ τοὺς Εὐρυτᾶνας: ὅτι ἡ Χαλκὶς φέρεται τὰ πρωτεῖα νῦν καὶ μητρόπολις τῶν Εὐβοέων λέγεται, δευτερεύει δ' ἡ Ἐρέτρια: ὅτι διέτριψεν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Χαλκίδι

3 Ἀβαντίς : -τιάς a. c. 22 πῖνον : sic

καὶ τὸν βίον ἐνταῦθα κατέλυσεν: ὅτι στήλη τις ἕστηκ( ) ἐν τῷ Ἀμαρύνθ
(   ) φράζουσα μὴ χρῆσθαι Ἐρετριέας καὶ Χαλκιδεῖς ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλους
πολέμῳ τηλεβόλοις. καὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν πολεμικῶν ἐθῶν καὶ τῶν ὁπλισμῶν
οὐθὲν οὔτ' ἐστὶν οὔτ' ἦν ἔθος, ἀλλ' οἱ μὲν τηλεβόλοις ἐχρῶντο, καθάπερ οἱ 4
τοξόται καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ ἀκοντισταί, οἱ δ' ἀγχεμάχοις, καθάπερ οἱ
ξίφει καὶ δόρατι τῷ ὀρεκτῷ χρώμενοι· διττὴ γὰρ ἡ τῶν δοράτων χρῆσις, ἡ
μὲν ἐκ χειρός, ἡ δ' ὡς παλτοῖς, καθάπερ καὶ ὁ κοντὸς ἀμφοτέρας τὰς χρείας
ἀποδίδωσι· καὶ γὰρ συστάδην καὶ κοντοβολούντων, ὅπερ καὶ ἡ σάρισσα 8
δύναται καὶ ὁ ὑσσός. οἱ δ' Εὐβοεῖς ἀγαθοὶ πρὸς μάχην τὴν σταδίαν, ἣ καὶ
συστάδην λέγεται καὶ ἐκ χειρός, δόρασι δ' ἐχρῶντο τοῖς ὀρεκτοῖς, ὥς φησιν
ὁ ποιητής· 'αἰχμηταὶ μεμαῶτες ὀρεκτῆσι μελίῃσι θώρηκας ῥήσσειν', ἀλλοίων
ἴσως ὄντων τῶν παλτῶν, οἷαν εἰκὸς εἶναι τὴν Πηλιάδα μελίην, ὥς φησιν ὁ 12
ποιητής, 'οἷος ἐπίστατ( ) πῆλαι Ἀχιλλεύς' καὶ ὁ εἰπὼν 'δουρὶ δ' ἀκοντίζω
ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ' τῷ παλτῷ λέγει δόρατι. καὶ οἱ μονομαχοῦντες
τοῖς παλτοῖς χρώμενοι δόρασιν εἰσάγονται πρότερον, εἶτ' ἐπὶ τὰ ξίφη βαδί-
ζοντες. ἀγχέμαχοι δ' εἰσὶν οὐχ οἱ ξίφει χρώμενοι μόνον, ἀλλὰ καὶ δόρατι ἐκ 16
χειρός, ὥς φησιν 'οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα': ὅτι καὶ ἐν Ἰλλυ-
449, 25–30 ριοῖς πόλις Εὔοια ὑπὸ τῶν ἐκ Τροίας ἐπανιόντων Εὐβοέων κτισθεῖσα καὶ ἐν
Σικελίᾳ Χαλκιδέων τῶν ἐκεῖ κτίσμα καὶ ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐν Λήμνῳ καὶ ἐν τῇ
449, 36–450, 23 Ἀργείᾳ λόφος τις: ὅτι Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνᾶνες ὁμοροῦσιν ἀλλήλοις μέσον 20
ἔχοντες τὸν Ἀχελῷον ποταμὸν ῥέοντα ἀπὸ τῶν ἄρκτων καὶ τῆς Πίνδου
πρὸς νότον διά τε Ἀγρέων, Αἰτωλικοῦ ἔθνους, καὶ Ἀμφιλόχων, Ἀκαρνᾶ-
νες μέντοι πρὸς ἑσπέραν μέρος ἔχοντες τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ
κόλπου τοῦ κατὰ Ἀμφιλόχους καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλωνος, Αἰτω- 24
λοὶ δὲ τὸ πρὸς ἕω μέχρι τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν καὶ τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τῶν
Οἰταίων. ὑπέρκεινται δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ καὶ τοῖς προσβορείοις μέρεσι τῶν
μὲν Ἀκαρνάνων Ἀμφίλοχοι, τούτων δὲ Δόλοπες καὶ ἡ Πίνδος, τῶν δ'
Αἰτωλῶν Περραιβοί τε καὶ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰνειάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἴτην 28
ἐχόντων. τὸ δὲ νότιον πλευρὸν τό τε Ἀκαρνανικὸν ὁμοίως καὶ τὸ Αἰτωλι-
κὸν κλύζεται τῇ ποιούσῃ θαλάττῃ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, εἰς ὃν καὶ ὁ
Ἀχελῷος ποταμὸς ἐξίησιν ὁρίζων τὴν τῶν Αἰτωλῶν παραλίαν καὶ τὴν
Ἀκαρνανικήν. ἐκαλεῖτο δὲ Θόας ὁ Ἀχελῷος πρότερον· ἔστι δὲ καὶ ὁ παρὰ 32
Δύμην ὁμώνυμος τούτῳ καὶ ὁ περὶ Λάμιον: ὅτι ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ
κόλπου τὸ στόμα τούτου τοῦ ποταμοῦ φασι: ὅτι πόλεις Ἀκαρνάνων Ἀνακ-
τόριον ἐπὶ χερρονήσου ἱδρυμένον Ἀκτίου πλησίον, ἐμπόριον Νικοπόλεως,
καὶ Στράτος καὶ Οἰναία Πάλαιρός τε καὶ Ἀλυζίαι καὶ Λευκὰς καὶ Ἄργος τὸ 36

12 μελίην : -αν a. c. 18 Εὔοια : sic

450, 32–451, 21 Ἀμφιλοχικὸν καὶ Ἀμβρακία. Αἰτωλῶν δὲ Καλυδὼν καὶ Πλευρὼν ἐγγὺς
ἀλλήλων. ἔχει δὲ καὶ ἡ Αἰτωλία ὄρος μέγιστον μὲν τὸν Κόρακα συνάπτοντα
τῇ Οἴτῃ, τῶν δ' ἄλλων ἐν μέσῳ μ̣ὲ̣ν̣ τὸν Ἀ̣ρ̣ά̣κ̣υ̣ν̣θ̣ον, ὑ̣π̣ὲ̣ρ̣ δ̣ὲ̣ τ̣ῆ̣ς̣ [   ]ας
[   ]σσον [   ]δα [   ]ης [   ]ᾶς [   ] ε̣υ̣ [   ]νος 4
.... | καὶ Καλυδῶνα ῥέων εἶτ' ἀνακάμπτ( ) ἐπὶ [τὰ τ]ῆ̣ς Πλευρῶνος 166r
πεδία τῆς παλαιᾶς καὶ παραλλάξας πρὸς δύσιν ἐπιστρέφει πρὸς τὰς ἐκβολὰς
καὶ τὴν μεσημβρίαν. καὶ ὅτι Λυκόρμας πρότερον ἐ[καλεῖ]το καὶ ὁ Νέσος
ἐνταῦθα λέγεται πορθμεὺς ἀποδεδειγμένος ὑφ' Ἡρακλέος ἀποθανεῖν. καὶ 8
Ὤλενον δὲ καὶ Πυλίνην ὀνομάζει πόλεις ὁ ποιη.[   ]ικάς, τὴν μὲν
πλησίον Πλευρῶνος τῆς νεωτέρας, τὴν δὲ Πυλήνην μετενέγκαντες εἰς τοὺς
451, 34–452, 15 ἀνώτερον τόπους ἤλλαξαν αὐτῆς καὶ τοὔνομα Πρόσχιον καλέσαντες: ὅτι
τὴν Λευκάδα – αὕτη δ' ἦν τὸ μὲν παλαιὸν χερρόνησος τῆς Ἀκαρνανίας 12
γῆς – 'ἀκτὴν ἠπείρ[ ]' ὁ ποιητὴς καλεῖ τὴν περαίαν τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς
Κεφαλληνίας ἤπειρον καλῶν· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ Ἀκαρνανία. τῆς δὲ Λευκάδος
ἥ τε Νήρικος, ἥν φησιν ἑλεῖν ὁ Λαέρτης, καὶ ἃς ἐν τῷ Καταλόγῳ φησὶ 'καὶ
Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν'. Κορίνθιοι δὲ πεμφθέντες ὑπὸ 16
Κυψέλλ( ) τοῦ τυράννου ταύτην κατέσχον τὴν ἀκτὴν καὶ μέχρι τοῦ Ἀμ-
βρακικοῦ κόλπου προῆλθον καὶ ἥ τε Ἀμβρακία συνῳκίσθη καὶ Ἀνακτόριον
καὶ τῆς χερρονήσου διορύξαντες τὸν ἰσθμὸν ἐποίησαν νῆσον τὴν Λευκάδα
452, 35–453, 27 εἰς τὸ πέλαγος καὶ τὴν Κεφαλληνίαν, ὡς ἐντεῦθεν τοὔνομα λαβεῖν: ὅτι 20
Ὅμηρος πάντας τοὺς ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεῖ, ὧν εἰσι καὶ οἱ Ἀκαρνᾶνες,
Κεφαλλῆνας καλεῖ· 'αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας, οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον
καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον', τὸ ἐν ταύτῃ ὄρος ἐπιφανές, ὡς καὶ 'οἱ δ' ἐκ
Δουλιχίοιο Ἐχινάων θ' ἱεράων' καὶ αὐτοῦ τοῦ Δολιχίου τῶν Ἐχινάδων 24
ὄντος, καὶ 'οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἤλιδα' καὶ τοῦ Βουπρασίου ἐν
Ἤλιδι ὄντος, 'οἱ δ' Εὔβοιαν ἔχον καὶ Χαλκίδα τ' Εἰρέτριάν τε' καὶ τούτων
ἐν Εὐβοίᾳ οὐσῶν, καὶ 'Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι' ὡς καὶ ἐκείνων
κοινῶν ὄντων: 'ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφινέμοντο', τὴν νῦν Κεφαλληνίαν, 'οἵ τ' 28
ἤπειρον ἔχον'· ἤπειρον μὲν οὖν καὶ τὰ ἀντίπερα τῶν νήσων βούλεται λέγειν
ἅμα τῇ Λευκάδι καὶ τὴν ἄλλην Ἀκαρνανίαν συμπεριλαβεῖν βουλόμενος,
τάχα δὲ τῆς Ἠπειρώτιδος τὸ παλαιὸν καὶ μέχρι δεῦρο διατεινούσης καὶ
ὀνόματι κοινῷ ἠπείρου λεγομένης: ὅτι τετραπόλεως οὔσης τῆς Κεφαλληνίας 32
μία τῶν δ'ων ἐστὶ καὶ ἡ Σάμος καὶ Σάμη καλουμένη, καθεκάτερον τοὔνομα
ὁμωνυμοῦσα τῇ ⟦πόλει⟧ νήσῳ. ἀλλαχοῦ γὰρ 'Δουλιχίῳ τε Σάμῃ' φησί.
Ἀπολλόδωρος δὲ τὴν μὲν πόλιν Σάμην καὶ Σάμον συνωνύμως ὑπολαμβάνει

1 sq. ἐγγὺς ἀλλήλων : s. l. 9 δὲ : infra lineam 13 ἠπείρ[ ] : mg.
16 τρηχεῖαν : -είην p. c.

ἐκφέρεσθαι, τὴν δὲ νῆσον Σάμον μόνον· διὸ καὶ ἐν τῷ 'Δουλιχίῳ τε Σάμῃ'
454, 25–455, 12 Σάμῳ γράφεσθαι δεῖν. καὶ τοῦτο δὲ δοκεῖ ὑπεναντιότητά τινα ⟦ἔχειν⟧
δηλοῦν· 'αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται'. ἀλλ' οὔτε χθαμαλὴν
δέχονται οἱ ἐξηγούμενοι ταπεινὴν ἐνταῦθα, ἀλλὰ πρόσχωρον τῇ ἠπείρῳ 4
ἐγγυτάτω οὖσαν αὐτῆς, οὔτε πανυπερτάτην ὑψηλοτάτην, ἀλλὰ πανυπερ-
τάτην πρὸς ζόφον, οἷον ὑπὲρ πάσας ἐσχάτην τετραμμένην πρὸς ἄρκτον·
τοῦτο γὰρ βούλεται λέγειν τὸ 'πρὸς ζόφον', τὸ δ' ἐναντίον πρὸς νότον· 'αἱ
δὲ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε'· τό τε γὰρ ἄνευθε πόρρω καὶ χωρίς 8
ἐστιν, ὡς τῶν ἄλλων πρὸς νότον κεκλιμένων καὶ ἀπωτέρω τῆς ἠπείρου, τῆς
δ' Ἰθάκης ἐγγύθεν καὶ πρὸς ἄρκτον. ὅτι δ' οὕτω λέγει τὸ νότιον μέρος, καὶ
ἐν τοῖσδε φανερόν· 'εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε, εἴτ' ἐπ' ἀρι-
στερὰ τοίγε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα' καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖσδε· 'ὦ φίλοι, οὐ 12
γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος' καὶ ἑξῆς· ἐνταῦθα δέχονται μὲν τὰ δ' ἔνιοι κλί-
ματα, τὴν ἠὼ ὑπολαμβάνοντας τὸ νότιον μέρος, ἔχει δέ τινα τοῦτ' ἔμφασιν:
455, 24.35– ὁ κύκλος τῆς Ἰθάκης ὡς π΄ σταδίων: ὅτι τὴν Κεφαλληνίαν τὴν αὐτὴν τῇ
456, 5 Τάφῳ φασὶν ἔνιοι καὶ Ταφίους τοὺς Κεφαλλῆνασίους, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ 16
Τηλεβόας, καὶ τὸν Ἀμφιτρύωνα δεῦρο στρατεῦσαι μετὰ Κεφάλου τοῦ Δηιο-
456, 25–7 νέως· ὅθεν καὶ τοὔνομα τῇ νήσῳ. ταῦτα δ' οὐχ Ὁμηρικά: κεῖται δ' ἡ
457, 5–28 Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν ὡς τ΄ σταδίων τὴν περίμετρον: ὅτι τὴν Ἰω-
νικὴν Σάμον οὐκ ὠνόμακεν Ὅμηρος· Μελάμφυλος γὰρ ἐκαλεῖτο, εἶτ' Ἀν- 20
θεμίς, εἶτα Παρθενία ἀπὸ ποταμοῦ τοῦ Παρθενίου, ὃς Ἴμβρασος μετωνο-
μάσθη· τὴν δὲ Θρᾳκικὴν ὀνομάζει. καὶ ὅτι Σάμος καλεῖται ἀπὸ Σαΐων
τινῶν Θρᾳκῶν οἰκούντων πρότερον ἢ ἀπὸ τοῦ σαμαίους καλεῖσθαι τὰ ὕψη:
457, 34–458, 14 ἡ δὲ Ζάκυνθος μικρῷ πρὸς ἑσπέραν μᾶλλον τῆς Κεφαλληνίας κεκλιμένη καὶ 24
τῆς Πελοποννήσου διέχει τῆς Κεφαλληνίας ξ΄ σταδίους οὖσα τὴν περίμετρον
ρξ΄· ἧς καὶ τῆς Κεφαλληνίας πρὸς ἕω τὰς Ἐχινάδας ἱδρύσθαι νήσους συμ-
βέβηκεν. ἐκ δὲ Ζακύνθου εἰς Ἑσπερίδας τῆς Λιβυκῆς στάδιοι ͵γτ΄: ὅτι τῶν
Ἐχινάδων ἡ χοῦς τὰς μὲν ἐξηπείρωκεν αὐτῶν ἤδη, τὰς δὲ μέλλει, πολλὴ 28
καταφερομένη. ὅτι Θοὰς ὁ ποιητὴς τὰς Ὀξείας καλουμένας τῶν Ἐχινάδων
458, 18–27 καλεῖ: ὅτι μυθεύουσί τινες ὡς Ἡρακλῆς καταπολεμήσειε τὸν Ἀχελῷον καὶ
ἐνέγκαιτο τῆς νίκης ἆθλον τὸν Δηϊανείρας γάμον. καὶ ὅτι τὸ τῆς Ἀμαλθείας
κέρας ἀπέκλασεν Ἡρακλῆς τοῦ Ἀχελῴου καὶ ἔδωκεν Οἰνεῖ τῶν γάμων 32
459, 3–31 ἔδνον. τῶν μὲν οὖν Ἐχινάδων καὶ τῶν Ὀξειῶν κατὰ τὰ Τρωϊκὰ Μέγητα
ἄρχειν φησὶν Ὅμηρος, 'ὃν τίκτε Διὶ φίλος ἱππότα Φυλεύς, ὅς ποτε Δουλί-

12 ἔτι : ἔνι a. c., ut vid. 14 ἠὼ : sic 16 ίους : sic 26 ἱδρύσθαι : sic
30 Ἡρακλῆς καταπολεμήσειε : - κλέους - μήσαντος a. c. 31 ἐνέγκαιτο : ἐνεγκαμέ-
νου a. c.

χιόνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς'· πατὴρ δ' ἦν Αὐγέας ὁ τῆς Ἠλείας καὶ
τῶν Ἐπειῶν ἄρχων, ὥστ' Ἐπειοὶ τὰς νήσους ταύτας εἶχον οἱ συνάρξαντες
εἰς τὸ Δουλίχιον τῷ Φυλεῖ. αἱ δὲ τῶν Ταφίων νῆσοι, πρότερον δὲ Τηλε-
βοῶν, ὧν ἦν καὶ ἡ Τάφος, νῦν δὲ Ταφιοῦς καλουμένη, χωρὶς ἦσαν τούτων 4
οὐ τοῖς διαιτήμασιν (ἐγγὺς γὰρ κεῖνται), ἀλλὰ ὑφ' ἑτέροις ἡγεμόσι ταττόμε-
ναι Ταφίοις καὶ Τηλεβόαις. πρότερον μὲν οὖν Ἀμφιτρύων ἐπιστρατεύσας
αὐτοῖς μετὰ Κεφάλου τοῦ Δηιονέως ἐξ Ἀθηνῶν φυγάδος ἐκείνῳ τὴν ἀρχὴν
παρέδωκεν αὐτῶν· ὁ δὲ ποιητὴς ὑπὸ Μέντῃ τετάχθαι φησί, λῃστὰς καλῶν 8
αὐτούς, καθάπερ καὶ τοὺς Τηλεβόας ἅπαντάς φασι. μεταξὺ δὲ Λευκάδος καὶ
τοῦ Ἀμβρακίου κόλπου λιμνοθάλασσά ἐστι Μυρτούντιον λεγόμενον. ἀπὸ
δὲ Λευκάδος ἑξῆς Πάλαιρος καὶ Ἀλυζία τῆς Ἀκαρνανίας εἰσὶ πόλ( ). εἶτα
[ ] 12
| τὸν Ἀστακηνὸν κόλπον, ἑνικῶς λεγομένη. καὶ ἡ Κριθωτη δ' ὁμώνυμος 166ᵛ
πολίχνη τῶν [ἐν τ]ῇ Θρᾳκίᾳ Χερρονήσῳ. εἶτα Οἰνιάδαι καὶ ὁ Ἀχελῷος,
εἶτα λίμνη τῶν Οἰνιαδῶν Μελίτη καλουμένη καὶ ἄλλη Κυ[ ] Δουρία.
εἶθ' ὁ Εὔηνος, εἰς ὃν ἀπὸ τοῦ Ἀκτίου στάδιοι χο΄. μετὰ δὲ τοῦτον τὸ ὄρος 16
461, 23–462, 26 ἡ Χαλκίς: ὅτι φασι Τυνδάρ[εων] καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἰκάριον ἐκπε-
σόντας ὑπὸ Ἱπποκόοντος τῆς οἰκίας ἐλθεῖν παρὰ Θέστιον τὸν τῶν Πλευρω-
νίων ἄρχοντα καὶ συγκατακτήσασθαι τὴν πέραν τοῦ Ἀχελῴου πόλιν ἐπὶ
μέρει. τὸν μὲν οὖν Τυνδάρεων ἐπανελθεῖν οἴκαδε γήμαντα Λήδαν τὴν τοῦ 20
Θεστίου θυγατέρα, τὸν δ' Ἰκάριον ἐπιμεῖναι τῆς Ἀκαρνανίας ἔχοντα μέρος
καὶ τεκνοποιήσασθαι τήν τε Πηνελόπην ἐκ Πολυκάστης τῆς Λυγαίου θυγα-
τρὸς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς. ὅτι Ἀμφίλοχος καὶ Ἀλκμαίων υἱοὶ Ἀμφιά-
ρεω: καὶ ὅτι Ἀλκμαίων μετὰ Διομήδους καὶ τῶν ἄλλων Ἐπιγόνων στρατεύ- 24
σας καὶ κατορθώσας τὸν πρὸς Θηβαίους πόλεμον συνῆλθε Διομήδει καὶ
ἐτιμωρήσατο μετ' αὐτοῦ τοὺς Οἰνέως ἐχθρούς, εἶτα καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν
κατεστρέψατο. μικρὸν δ' ὕστερον ἐπιπεσούσης τῆς ἐπὶ Ἴλιον στρατείας ὁ
μὲν μετέσχε τῆς στρατείας πεισθεὶς Ἀγαμέμνονι, ὁ δ' Ἀλκμαίων ἀγα- 28
νακτῶν διὰ τὸ ἐπιθέσθαι τοῖς Ἀργείοις Ἀγαμέμνονα ἀπόντων ἐκείνων οὐκ
ἐφρόντισεν, ὡς Ἔφορός φησι: κατὰ δὲ Θουκυδίδην ὁ Ἀμφίλοχος ἀπὸ τῆς
στρατιᾶς τῆς Τρωϊκῆς ἐπανιὼν οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖς ἐν Ἄργει τὴν Ἀκαρ-
462, 31–463, 24 νανίαν ᾤκησε: καὶ ὅτι τοὺς Κουρῆτας οἱ μὲν Ἀκαρνᾶσιν, οἱ δὲ Αἰτωλοῖς 32
προσνέμουσι, καὶ οἱ μὲν ἐκ Κρήτης, οἱ δ' Εὐβοίας τὸ γένος εἶναι φάσκου-
σιν: καὶ ὅτι οἴονταί τινες λέγειν Αἰτωλοὺς μᾶλλον ἢ Ἀκαρνᾶνας Ὅμηρον,

13 Κριθωτη : sic 18 τὸν : ο ex ω correctum 20 γήμαντα : γ e λ correctum
23 καὶ Ἀλκμαίων : mg. 25 συνῆλθε : -ελθεῖν a. c. 26 μετ' : μετὰ a. c.
29 ἐπιθέσθαι : ἐπι e πει correctum

εἴπερ οἱ Πορθαονίδαι ἦσαν '"Αγριος ἠδὲ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότα Οἰνεύς, ᾤκεον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι'· αὗται δ' εἰσὶν Αἰτωλικαὶ πόλεις ἀμφότεραι· ὥστε οἱ Κουρῆτες Αἰτωλοὶ ἂν εἶεν: καὶ ὅτι τὴν χώραν ἐξ ἀρχῆς Κουρῆτες κατέσχον, ἀφικομένου δ' ἐξ Ἤλιδος Αἰτωλοῦ τοῦ Ἐνδυμίωνος καὶ κατισχύοντος τοὺς μὲν Κουρῆτας εἰς τὴν νῦν καλουμένην Ἀκαρνανίαν ὑποχωρῆσαι, τοὺς δ' Αἰτωλοὺς συγκατελθόντας Ἐπειοῖς
465, 20–466, 11 τὰς ἀρχαιοτάτας κτίσαι τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ πόλεων ι': καὶ ὅτι οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ κείρεσθαι τὰ ἔμπροσθεν τῆς κόμης διὰ τὸ μὴ τοῖς πολεμίοις παρέχειν ἀντίληψιν Κουρῆτας ὠνόμασαν πρότερον μὲν ἐν Χαλκίδι οἰκοῦντας, εἶτα μεταναστάντας εἰς τὴν Αἰτωλίαν καὶ κατασχόντας τὰ περὶ Πλευρωνίαν χωρία. διὸ καὶ τοὺς πέραν οἰκοῦντας τοῦ Ἀχελῴου διὰ τὸ ἀκούρους φυλάττειν τὰς κεφαλὰς Ἀκαρνᾶνας καλεῖσθαί φασι. ἔνιοι δ' ἀπὸ ἥρωος τοὔνομα σχεῖν ἑκάτερον τὸ φῦλον, οἱ δ' ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Κουρίου τοῦ ὑπερκειμένου τῆς Πλευρῶνος. καὶ ὅτι τὰ μὲν περὶ Καλυδῶνα τὸν Οἰνέα ἔχειν φασί, τῆς δὲ Πλευρωνίας μέρος μέντοι καὶ τοὺς Παρθαονίδας ἔχειν τοὺς περὶ τὸν Ἄγριον. spatium c. 14 litt. ἐπικρατεῖν μέντοι Θέστιον τῆς Πλευρωνίας τὸν πενθερὸν τοῦ Οἰνέως, Ἀλθέας δὲ πατέρα, ἡγούμενον τῶν Κουρήτων. πολέμου δ' ἐμπεσόντος πρὸς Οἰνέα καὶ Μελέαγρον, ὡς μὲν ὁ ποιητής, ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι κατὰ τὴν κάπρου μυθολογίαν, ὡς δὲ τὸ εἰκός, περὶ μέρους τῆς χώρας, οὕτω δὴ λέγεται 'Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι'. ταῦτα μὲν τὰ ἐγγυτέρω τῆς ὑποθέσεως, τὰ δ' ἀπωτέρω ἅπερ
466, 19–469, 6 Κουρητικὰ καὶ Περὶ Κουρήτων λέγεται: ὅτι οἱ μὲν τοὺς αὐτοὺς τοῖς Κουρῆσι τοὺς Κορύβαντας καὶ Καβείρους καὶ Ἰδαίους Δακτύλους καὶ Τελχῖνας ἀποφαίνονται, οἱ δὲ συγγενεῖς ἀλλήλων, οἷον ὡς ἐν τύπῳ εἰπεῖν ἐνθουσιαστικούς τινας καὶ Βακχικοὺς καὶ ἐνοπλίῳ κινήσει καὶ μετὰ θορύβου καὶ ψόφου καὶ κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ ὅπλων, ἔτι δ' αὐλῶν καὶ βοῆς ἐκπλήττοντας κατὰ τὰς ἱερουργίας ἐν σχήματι διακόνων. καὶ ὅτι τινὲς συνοικειοῦν βούλονται ταῦτ' ἐκείνοις· θηλυστολοῦντας γὰρ ὡς αἱ κόραι τοὔνομα σχεῖν τοῦτο τοὺς περὶ τὴν Αἰτωλίαν φασίν· ἡ γὰρ θρέψις καὶ κουρὰ τῆς τριχὸς κόραις καὶ κόροις ἐστὶν οἰκεία: ὅτι δ' ἡ ἐνόπλιος ὄρχησις στρατιωτική, καὶ ἡ πυρρίχη δηλοῖ καὶ ὁ Πύρριχος, ὅν φασιν εὑρετὴν εἶναι τῆς τοιαύτης ἀσκήσεως τῶν νέων: ὅτι Ὅμηρος τοὺς νέους στρατιώτας κουρῆτας ὠνόμακε καὶ ὅτι οἱ περὶ τὸν Δία Κουρῆτες ἢ διὰ τὸ νέοι καὶ κόροι ὄντες ὑπουργεῖν ἢ διὰ τὸ κουροτροφεῖν τὸν Δία (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως) ταύτης ἠξιώθησαν τῆς προσηγορίας: ὅτι οἱ Βερέκυντες, Φρυγῶν τι φῦλον, καὶ ἁπλῶς οἱ Φρύγες καὶ τῶν Τρώων οἱ περὶ τὴν Ἴδην κατοικοῦντες τὴν Ῥέαν τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ

13 ὑπερκειμένου : ὑπερ- e ὑπὲρ correctum 14 μὲν : s. l. 22 οἱ μὲν : s. l.

Μητέρα θεῶν καλοῦντες καὶ Ἰδαίαν ἀπὸ τῶν τόπων καὶ Διδυμήνην καὶ Πυλήνην καὶ Πισσινουντίδα καὶ Κυβέλλην καὶ Κυβήβην· οἱ δ' Ἕλληνες τοὺς
470, 17–9 προσπόλους αὐτῆς ὁμωνύμως Κουρῆτας λέγουσι: καὶ ὅτι τῆς Ἴδης κατὰ τὴν Ἀντανδρίαν λόφοι δ' εἰσὶν Ὄλυμποι καλούμενοι· ἔστι δὲ καὶ ὁ Μυσὸς
470, 27–471, 23 Ὄλυμπος, ὅμορος μέν, οὐχ ὁ αὐτὸς δέ, ὥς τινες ὑπέλαβον: ὅτι τοὺς προσπόλους καὶ χορευτὰς καὶ θεραπευτὰς τῶν ἱερῶν ἐκάλουν Καβείρους καὶ Κορύβαντας καὶ Πᾶνας καὶ Σατύρους καὶ Τιτύρους καὶ Βάκχον καὶ Κυβέλην τοὺς θεραπευομένους: καὶ ὅτι ὁ Σαβάζιος τῶν Φρυγιακῶν ἐστι. τούτοις δ' ἔοικε καὶ τὰ παρὰ τοῖς Θρᾳξί, τά τε Κοτύτια καὶ τὰ Βενδείδια, παρ' οἷς καὶ τά Ὀρφικὰ τὴν ἀρχὴν ἔσχε. τῆς μὲν οὖν Κότυος τῆς ἐν τοῖς Ἠδωνοῖς Αἰσχύλος μέμνηται καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ὀργάνων λέγων περὶ Διονύσου ἐν τοῖς Ἠδωνοῖς ὡς 'ὁ μὲν ἐν χερσὶ βομβύκας ἔχων, τόρνου κάματον, δακτυλόδεικτον πίμπλησι μέλος, μανίας ἐπαγωγὸν ὁμοκλάν· ὁ δὲ χαλκοθέτοις κοτύλαις ὀτόβει' καὶ πάλιν 'ψαλμὸς δ' ἀλαλάζει· ταυρόφθογγοι δ' ὑπομυκῶνταί ποθεν ἐξ ἀφανοῦς φοβεροὶ μῖμοι, τυμπάνου δ' εἰκών, ὥσθ' ὑπογαίου βροντῆς, φέρεται βαρυταρβής'. ταῦτα γὰρ ἔοικε τοῖς Φρυγίοις· καὶ οὐκ ἀπεικός γε, ὥσπερ αὐτοὶ οἱ Φρύγες Θρᾳκῶν ἄπ[οι]κοί εἰσιν, οὕτω καὶ τὰ ἱερὰ ἐκεῖθεν μετηνέχθαι. ἀπὸ δὲ τοῦ μέλους καὶ τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῶν ὀργάνων καὶ ἡ μουσικὴ πᾶσα Θρᾳκία καὶ Ἀσιάτις νενόμισται. δῆλον δ' ἔκ τε τῶν τόπων ἐν οἷς αἱ Μοῦσαι τετίμηνται· Πιερία γὰρ καὶ Ὄλυμπος καὶ Πίμπλα καὶ Λείβηθρον τὸ μὲν παλαιὸν ἦν Θρᾴκια χωρία, νῦν δ' ἔχουσι Μακεδόνες, τόν τε Ἑλικῶνα καθιέρωσαν ταῖς Μούσαις οἱ τὴν Βοιωτίαν ἐποικήσαντες, οἵπερ καὶ τὸ τῶν Λειβηθριάδων Μουσῶν ἄντρον καθιέρωσαν. οἵ τ' ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς Θρᾷκες λέγονται, Ὀρφεύς τε καὶ Μουσαῖος καὶ Θάμυρις· καὶ τῷ Εὐμόλπῳ δὲ τοὔνομα ἐνθένδε· καὶ τῶν ὀργάνων ἔνια βαρβάρως ὠνόμασται· νάμβλα καὶ [ ]

intercideruntfolia tria (cf. Diller 1975, 60)

502, 5–503, 10 καρπὸν ἢ καὶ τρίς, τὸν δὲ πρῶτον καὶ π[ε]ντηκοντάχουν, ἀνέαστον καὶ ταῦτα οὐδὲ σιδήρῳ τμηθεῖσαν, ἀλλ' αὐτοξύλῳ ἀρότρῳ. ποτίζεται δὲ πᾶν τὸ πεδίον τοῦ Β[αβ]υλωνίου καὶ τοῦ Αἰγυπτίου μᾶλλον τοῖς ποταμοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ὕδασιν, ὥστ' ἀεὶ ποώδη φυλάττειν τὴν ὄψιν καὶ διὰ τοῦτο εὔβοτο[ν· π]ρόσεστι δὲ καὶ τὸ εὐάερον ἐκείνῳ μᾶλλον. ἄσκαφοι δὲ ἄμπελοι μένουσαι τεμνόμεναι διὰ πενταετηρίδος νέαι μὲν διετεῖς ἐκ[φέ]ρουσιν ἤδη καρπόν, τέλειαι δ' ἀποδιδόασι τοσοῦτον ὥστ' ἀφιᾶσιν ἐν τοῖς κλήμασι πολὺ μέρος. 167[r]

3 ὁμωνύμως : mg. 7 Βάκχον : Διόνυσον s. l. Κυβέλην : Ῥέαν s. l.
12 βομβύκας : sic 19 Ἀσιάτις : sic 21 μὲν : s. l.

εὐερνῆ δ' ἐστὶ καὶ τὰ βοσκήματα παρ' αὐτοῖς, τά τε ἥμερα καὶ τὰ ἄγρια, καὶ
οἱ ἄνθρωποι, κάλλει καὶ μεγέθει διαφέροντες, ἅπλοι καὶ οὐ καπηλικοί· οὐδὲ
γὰρ νομίσματι τὰ πολλὰ χρῶνται οὐδὲ ἀριθμὸν ἴσασι πλείω τῶν ρ',
ἀλλὰ φορτίοις τὰς ἀμοιβὰς ποιοῦνται καὶ πρὸς τὰ ἄλλα τοῦ βίου ῥαθύμως 4
ἔχουσι: στέλλουσι δὲ μείζω τῆς Ἰβήρων στρατιᾶς· ὁπλίζουσι γὰρ καὶ ϛ'
μυριάδας πεζῶν, ἱππέας δὲ δισμυρίους καὶ δισχιλίους, ὅσοις πρὸς Πομπήϊον
διεκινδύνευσαν. ἔστι δὲ τῆς Ἀλβανῶν χώρας καὶ ἡ Κασπιανή, τοῦ Κασπίου
ἔθνους ὁμώνυμος, οὗπερ καὶ ἡ θάλασσα. ἡ δ' ἐκ τῆς Ἰβηρίας εἰς Ἀλβανίαν 8
εἰσβολὴ διὰ τῆς Καμβυσηνῆς ἀνύδρου τε καὶ τραχείας ἐπὶ τὸν Ἀλαζώνιον
ποταμόν. θηρευτικοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ κύνες αὐτῶν εἰς ὑπερβολήν, οὐ
τέχνῃ μᾶλλον ἢ σπουδῇ τῇ περὶ τοῦτο. γλῶτται δ' εἰσὶ ϛ' καὶ κ' αὐτοῖς. φέρει
δ' ἡ γῆ καὶ τῶν ἑρπετῶν ἔνια τῶν θανασίμων καὶ σκορπίους καὶ φαλάγγια· 12
τῶν δὲ φαλαγγίων τὰ μὲν ποιεῖ γελῶντας ἀποθνήσκειν, τὰ δὲ κλαίοντας
πόθῳ τῶν οἰκείων: ὅτι παρ' αὐτοῖς ἱερᾶται ἀνὴρ ἐντιμότατος μετά γε τὸν
503, 20–504, 24 βασιλέα προεστὼς τῆς ἱερᾶς χώρας πολλῆς καὶ εὐάνδρου καὶ αὐτῆς: ὅτι
τιμῶσι τὸ γῆρας Ἀλβανοὶ καὶ τὰ χρήματα τοῖς πατράσι συγκατορύττ( ) καὶ 16
διὰ τοῦτο πένητες ζῶσιν οὐδὲν πατρῷον ἔχοντες. λέγεται δ' Ἰάσονα μετὰ
Ἀρμενίου τοῦ Θετταλοῦ κατὰ τὸν πλοῦν τὸν ἐπὶ Κόλχων ὁρμῆσαι μέχρι
τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τήν τε Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἀλβανίαν ἐπελθεῖν καὶ
πολλὰ τῆς Μηδίας καὶ τῆς ⟦Ἀλβανίας⟧ Ἀρμενίας, ὡς μαρτυρεῖ τὰ τε Ἰασό- 20
νεια καὶ ἄλλα ὑπομνήματα πλείω. τὸν δὲ Ἀρμένιον εἶναι ἐξ Ἀρμενίου
πόλεως τῶν περὶ τὴν Βοιβηίδα λίμνην μεταξὺ Φερῶν καὶ Λαρίσσης, τοὺς
σὺν αὐτῷ τε οἰκῆσαι τήν τε Ἀκιλισκηνὴν καὶ τὴν Συσπειρῆτιν ἕως Καλα-
χάνης καὶ Ἀδιαβηνῆς, καὶ δὴ καὶ τὴν Ἀρμενίαν ἐπώνυμον καταλιπεῖν. ἐν 24
δὲ τοῖς ὑπὲρ τῆς Ἀλβανίας ὄρεσι καὶ τὰς Ἀμαζόνας οἰκεῖν φασι Γαργαρεῦ-
σιν ὁμόρους ἐν ταῖς ὑπωρείαις ταῖς πρὸς ἄρκτον τῶν Καυκασίων ὀρῶν, ἃ
καλεῖται Κεραύνια. ἐπικεκαῦσθαι δὲ πάσας τὸν δεξιὸν μαστὸν ἐκ νηπίων,
ὥστ' εὐπετῶς χρῆσθαι τῷ βραχίονι πρὸς ἑκάστην χρείαν, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις 28
πρὸς ἀκοντισμόν· χρῆσθαι δὲ καὶ τόξῳ καὶ σαγάρει καὶ πέλτῃ. δύο δὲ μῆνας
ἐξαιρέτους ἔχειν τοῦ ἔαρος, καθ' οὓς συναναβαίνουσι τοῖς Γαργαρεῦσι εἰς
τὸ πλησίον ὄρος τὸ διορίζον αὐτ( ) καὶ συνέρχονται τεκνοποιίας χάριν,
εἶτα διίστανται· αἱ δ' ὅτι μὲν ἂν θῆλυ τέκωσι κατέχουσι αὐταί, τὰ δ' ἄρρενα 32
κομίζουσιν ἐκείνοις ἐκτρέφειν· ᾠκείωται δ' ἕκαστος πρὸς ἕκαστον νομίζων

2 ἅπλοι : sic 9 Ἀλαζώνιον : -ζόνιον s.l. 23 οἰκῆσαι : οἰκίσαι a.c. vel p.c.
30 συναναβαίνουσι : supra αν nota × spectans ad supplementum in margine inferiore scriptum ἀναβαίνουσι εἰς τὸ πλησίον ὄρος τὸ διορίζον αὐτάς τε καὶ τοὺς Γαργαρέας· ἀναβαίνουσι δὲ κἀκεῖνοι[

υἱὸν διὰ τὴν ἄγνοιαν. ὁ δὲ Μερμόδας καταράττων ἀπὸ τῶν ὀρῶν διὰ τῆς
τῶν Ἀμαζόνων καὶ Σιρακηνῆς καὶ ὅση μεταξὺ ἔρημος εἰς τὴν Μαιῶτιν
ἐκδίδωσι. τοὺς δὲ Γαργαρέας συναβῆναι μὲν ἐκ Θεμισκύρας φασὶ ταῖς Ἀμα-
ζόσιν εἰς τούσδε τοὺς τόπους, εἶτ' ἀποστάντας αὐτῶν πολεμεῖν μετὰ 4
Θρᾳκῶν καὶ Εὐβοέων τινῶν πλανηθέντων μέχρι δεῦρο πρὸς αὐτάς, ὕστερον
δὲ καταλυσαμένους τὸν πρὸς αὐτὰς πόλεμον ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσι ποιήσασθαι
συμβάσεις, ὥστε τέκνων συγκοινωνεῖν μόνον, ζῆν δὲ καθ' αὑτοὺς ἑκατέ-
505, 7–508, 4 ρους. τὴν δὲ Θεμίσκυραν καὶ τὰ περὶ τὸν Θερμώδοντα πεδία καὶ ὑπερκεί- 8
μενα ὄρη ἅπαντες Ἀμαζόνων καλοῦσι καί φασιν ἐξελαθῆναι αὐτὰς ἐνθένδε·
ὅπου δὲ νῦν εἰσιν ὀλίγοι τε καὶ ἀναποδείκτως καὶ ἀπίστως ἀποφαίνονται,
καθάπερ καὶ περὶ Θαληστρίας, ἣν Ἀλεξάνδρῳ συμμίξαι φασὶν ἐν τῇ Ὑρκα-
νίᾳ. Κλείταρχος δέ φησι Θαληστρίαν ἀπὸ Κασπίων πυλῶν καὶ Θερμώδον- 12
τος ὁρμηθεῖσαν ἐλθεῖν πρὸς Ἀλέξανδρον, εἰσὶ δ' ἀπὸ Κασπίων εἰς Θερμώ-
δοντα στάδιοι πλείους ͵ϛων. καὶ τὰ πρὸς τὸ ἔνδοξον δὲ θρυλληθέντα οὐκ
ἀνωμολόγηται παρὰ πάντων, οἱ δὲ πλάσαντες ἦσαν οἱ κολακείας μᾶλλον ἢ
ἀληθείας φροντίζοντες. οἷον τὸ τὸν Καύκασον μετενεγκεῖν εἰς τὰ Ἰνδικὰ 16
ὄρη καὶ τὴν πλησιάζουσαν ἐκείνοις ἑῴαν θάλασσαν ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων
τῆς Κολχίδος καὶ τοῦ Εὐξείνου ὀρῶν· ταῦτα γὰρ οἱ Ἕλληνες καὶ Καύκασον
ὠνόμαζον, διέχοντα τῆς Ἰνδικῆς πλείους ἢ τρισμυρίους σταδίους. καίτοι γε
ἐνδοξότερον ἦν τὸ τῶν Ἀλέξανδρον μέχρι τῶν Ἰνδικῶν ὀρῶν κατα- 20
στρέψασθαι τὴν Ἀσίαν ἢ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Εὐξείνου· ἀλλ' ἡ δόξα τοῦ
ὄρους καὶ τοὔνομα καὶ τὸ τοὺς περὶ Ἰάσονα δοκεῖν μακροτάτην στρατείαν
τελέσαι τὴν μέχρι τῶν πλησίον Καυκάσου κ̣α̣ὶ̣ τὸ τὸν Προμηθέα παραδε-
δόσθαι δεδεμένον ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις τῆς γῆς ἐν τῷ Καυκάσῳ χαριεῖσθαί τι 24
τῷ βασιλεῖ ὑπέλαβον [τοὔ]ν̣ο̣μα τοῦ ὄρους μετενέγκαντες εἰς τὴν Ἰνδικήν.
τὰ μὲν οὖν ὑψηλότατα τοῦ ὄντως Καυκάσου τὰ νοτιώτατά ἐστι τὰ πρὸς
Ἀλβανίᾳ καὶ Ἰβηρίᾳ [καὶ] Κόλχοις καὶ Ἡνιόχοις, οἰκοῦσι δὲ οὓς εἶπον
τοὺς συνερχομένους εἰς τὴν Διοσκουριάδα· τούτων δ' οἱ μὲν τὰς ἀκρωρείας 28
κατέχουσιν, οἱ δ' ἐν νάπαις αὐλίζονται. αἱ δὲ κορυφαὶ χειμῶνος μὲν ἄβατοι,
θέρους δὲ προσβαίνουσι ὑποδούμενοι κεντρωτὰ ὠμοβόινα δίκην τυμπάνων
πλατέα διὰ τὰς χιόνας καὶ τοὺς κρυστάλλους· καταβαίνουσι δ' ἐπὶ δορᾶς
κείμενοι σὺν τοῖς φορτίοις καὶ κατολισθαίνοντες, ὅπερ καὶ κατὰ τὴν Ἀτρο- 32
πάτειαν Μηδίαν καὶ κατὰ τὸ Ἰμαῖον ὄρος τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ συμβαίνει·
ἐνταῦθα δὲ καὶ τροχίσκοι ξύλινοι κεντρωτοὶ ὑποτίθενται τοῖς πέλμασι. τοῦ
γοῦν Καυκάσου τὰ μὲν ἄκρα τοιαῦτα. καταβαίνοντι δ' εἰς τὰς ὑπωρείας
ἀρκτικώτερα μέν ἐστι τὰ κλίματα, ἡμερώτερα δέ· | ἤδη γὰρ συνάπτει τοῖς 36 167ᵛ
πεδίοις τῶν Σιράκων. εἰσὶ δὲ καὶ Τρωγλοδῦταί τινες ἐν φωλεοῖς οἰκοῦντες
διὰ τὰ [ψύ]χη, παρ' οἷς ἤδη καὶ ἀλφίτων ἐστὶν εὐπορία. μετὰ δὲ τοὺς

Τρωγλοδύτας Χαλκέανοί τε καὶ Πολυφάγοι τινὲς καλούμενοι δυν[γ]ε-
ωργεῖν διὰ τὸ μὴ παντελῶς ὑποπεπτωκέναι ταῖς ἄρκτοις. οἱ δ' ἐφεξῆς ἤδη
νομάδες οἱ μεταξὺ τῆς Μαιώτιδος καὶ τῆς Κ[ασπ]ίας Ναβιανοὶ καὶ Πενζα-
νοὶ καὶ ἤδη τὰ τῶν Σιράκων καὶ 'Αόρσων φῦλα, οἳ δοκοῦσι φυγάδες εἶναι 4
τῶν ἀνωτέρω. 'Αβέακος μὲν [οὖν] ὁ τῶν Σιράκων βασιλεύς, ἡνίκα Φαρ-
νάκης τὸν Βόσπορον εἶχε, δύο μυριάδας ἱππέων ἔστειλε, Σπαδίνης δ' ὁ τῶν
'Αόρσων καὶ κ', οἱ δ' ἄνω ῎Αορσοι καὶ πλείονας· καὶ γὰρ ἐπεκράτουν
πλείονος γῆς καὶ σχεδόν τι τῆς Κασπίων παραλίας τῆς πλείστης ἦρχον, 8
ὥστε καὶ ἐνεπορεύοντο καμήλοις τὸν 'Ινδικὸν φόρτον καὶ τὸν ⟦'Αρμενι⟧
Βαβυλώνιον παρά τε 'Αρμενίων καὶ Μήδων διαδιεχόμενοι. οἱ μὲν οὖν ῎Αορ-
σοι τὸν Τάναϊν παροικοῦσιν, οἱ Σίρακες δὲ τὸν 'Αχαρδεον, ὃς ἐκ τοῦ Καυ-
κάσου ῥέων ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Μαιῶτιν. ἡ δὲ δευτέρα μερὶς ἄρχεται μὲν ἀπὸ 12
τῆς Κασπίας, εἰς ἣν κατέπαυεν ἡ προτέρα. ἔστι δ' ὁ κόλπος ὁ τῆς Κασπίας
ἀνέχων ἐκ τοῦ 'Ωκεανοῦ πρὸς μεσημβρίαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἱκανῶς στενός,
ἐνδοτέρω δὲ πλατύνεται προϊών, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν μυχόν, ἐπὶ σταδίους
π' καὶ ͵ε. ὁ δ' εἴσπλους μέχρι τοῦ μυχοῦ μικρῷ πλειόνων ἂν εἴη, συνάπτων 16
πως ἤδη τῇ ἀοικήτῳ. εἰσπλέοντι δ' ἐν δεξιᾷ μὲν τοῖς Εὐρωπαίοις οἱ συνεχεῖς
Σκύθαι νέμονται καὶ Σαρμάται οἱ μεταξὺ τοῦ Τανάϊδος καὶ τῆς θαλάττης
ταύτης, νομάδες οἱ πλείους· ἐν ἀριστερᾷ δ' οἱ περὶ ἕω Σκύθαι, νομάδες καὶ
οὗτοι, μέχρι τῆς ἑῴας καὶ τῆς 'Ινδικῆς παρατείνοντες. ἅπαντες μὲν δὴ τοὺς 20
προσβόρους κοινῶς οἱ παλαιοὶ τῶν 'Ελλήνων συγγραφεῖς Σκύθας καὶ Κελ-
τοσκύθας ἐκάλουν. οἱ δ' ἔτι πρότερον διελόντες τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ Εὐξείνου
καὶ ῎Ιστρου καὶ τοῦ 'Αδρίου κατοικοῦντας 'Υπερβορέους ἔλεγον καὶ Σαυρο-
μάτας καὶ 'Αριμασπούς, τοὺς δὲ πέραν τῆς Κασπίας θαλάττης τοὺς μὲν 24
Σάκας, τοὺς δὲ Μασσαγέτας ἐκάλουν οὐκ ἔχοντες ἀκριβὲς λέγειν περὶ
αὐτῶν οὐδὲν καίπερ πρὸς Μασσαγέτας τοῦ Κύρου πόλεμον ἱστοροῦντες.
ἀλλ' οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν ἠκρίβωται πρὸς ἀλήθειαν οὔτε τὰ παλαιὰ τῶν
Περσικῶν οὔτε τῶν Μηδικῶν ἢ Συριακῶν ἐς πίστιν ἀφικνεῖτο μεγάλην διὰ 28
τὴν τῶν συγγραφέων ἁπλότητα καὶ τὴν φιλομυθίαν: ὅτι ῥᾴδιον ἄν τις 'Ησιόδῳ
καὶ 'Ομήρῳ πιστεύσειεν ἡρωολογοῦσι καὶ τραγικοῖς ποιηταῖς ἢ Κτησίᾳ τε
καὶ 'Ηροδότῳ καὶ 'Ελλανίκῳ καὶ ἄλλοις τοιούτοις: ὅτι καὶ οἱ περὶ τοῦ 'Αλεξάν-
508, 10–20 δρου συγγράψαντες ῥᾳδιουργοῦσιν: ὅτι τοὺς ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸ 32
Κάσπιον πέλαγος παροικοῦντας νομάδας Δάας οἱ νῦν προσαγορεύουσι, τοὺς
ἐπονομαζομένους Σπάρνους. εἶτ' ἔρημος πρόκειται μεταξὺ καὶ ἐφεξῆς ἡ
'Υρκανία, καθ' ἣν ἤδη πελαγίζει μέχρι τοῦ συνάψαι τοῖς Μηδικοῖς ὄρεσι

1 καλούμενοι : sequitur s. l. nota ∵ spectans ad supplementum in margine superiore scriptum καὶ αἱ τῶν Εἰσαδικων (sic) κῶμαι δυναμένων γεωργ

καὶ τοῖς 'Αρμενίων· τούτων δ' ἐστὶ μηνοειδὲς τὸ σχῆμα κατὰ τὰς ὑπωρείας,
αἳ τελευτῶσαι πρὸς θάλατταν ποιοῦσι τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου. οἰκεῖ δὲ τὴν
παρώρειαν ταύτην μέχρι τῶν ἄκρων ἀπὸ θαλάσσης ἀρξαμένοις ἐπὶ μικρὸν
μὲν τῶν 'Αλβανῶν τι μέρος καὶ τῶν 'Αρμενίων, τὸ δὲ πλέον Γέλαι καὶ 4
Δοκούσιοι καὶ Μάρδιοι καὶ Οὐίτιοι καὶ 'Αναρυάκαι. φασὶ δὲ Παρρασίων
τινὰς συνοικῆσαι τοῖς 'Αναρυάκαις, οὓς καλεῖσθαι νῦν Παρρασίους, Αἰνιᾶ-
508, 25–509, 23 νας δ' ἐν τῇ Οὐιτίᾳ τειχίσαι πόλιν, ἣν Αἰνιᾶνα καλεῖσθαι: ὅτι Πατροκλῆς
πάρισον ἡγεῖται τὸ πέλαγος τοῦτο τῷ Ποντικῷ. ὅτι ἡ 'Υρκανία σφόδρα εὐ- 8
δαίμων καὶ πολλὴ καὶ τὸ πλέον πεδιὰς πόλεσί τε ἀξιολόγοις διειλημμένη,
ὧν ἐστι Ταλαβρόκη καὶ Σαμαριανὴ καὶ Κάρτα καὶ τὸ βασίλειον Τάπη, ὅ
φασι μικρὸν ὑπὲρ θαλάττης ἱδρυμένον διέχειν Κασπίων πυλῶν σταδίους ͵α
ους υ'. σημεῖα δὲ τῆς εὐδαιμονίας· ἡ μὲν γὰρ ἄμπελος μετρητὴν οἴνου φέρει, 12
ἡ δὲ συκῆ μεδίμνους ξ', ὁ δὲ σῖτος ἐκ τοῦ πεσόντος καρποῦ τῆς καλάμης
φύεται, ἐν δὲ τοῖς δένδρεσι σμηνουργεται καὶ τῶν φύλλων ἀπορρεῖ μέλι·
τοῦτο δὲ γίνεται καὶ τῆς Μηδίας ἐν τῇ Ματιανῇ καὶ τῆς 'Αρμενίας ἐν τῇ
Σακαγηνῇ καὶ τῇ 'Αραξηνῇ. τῆς μέν τι προσηκούσης ἐπιμελείας οὐκ ἔτυχεν 16
οὔτ' αὐτὴ οὔτε ἡ ἐπώνυμος αὐτῇ θάλασσα ἄπλους τε οὖσα καὶ ἀργή ⟦ὅτι
ἄπλους ἐστὶ καὶ ἀργὴ ἡ Κασπία⟧· νῆσοί τέ εἰσιν οἰκεῖσθαι δυνάμεναι. οἱ δ'
οἱγεμόνες Μῆδοι καὶ Πέρσαι καὶ οἱ ὕστερον Παρθυαῖοι. ὑλώδη δὲ τὴν 'Υρ-
κανίαν φησὶν 'Αριστόβουλος καὶ δρῦν ἔχουσαν, πεύκην δὲ καὶ ἐλάτην καὶ 20
πίτυν μὴ φύειν, τὴν δ' 'Ινδικὴν πληθύνειν τούτοις. διαιρεῖται δὲ καὶ ποτα-
μοῖς ἡ 'Υρκανία τῷ ῎Ωχῳ καὶ τῷ ῎Ωξῳ, ὃν μέγιστον ἀποφαίνει 'Αριστόβου-
λος τῶν ἑωραμένων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν 'Ασίαν πλὴν τῶν 'Ινδικῶν. φησὶ δὲ
καὶ εὔπλουν εἶναι καὶ πολλὰ τῶν 'Ινδικῶν φορτίων κατάγειν εἰς τὴν 'Υρκα- 24
νίαν θάλασσαν, ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν 'Αλβανίαν περαιοῦσθαι καὶ διὰ τοῦ
509, 32–510, 11 Κύρου καὶ τῶν ἑξῆς τόπων εἰς τὸν Εὔξεινον καταφέρεσθαι: ὅτι καὶ τὴν
Κασπίαν θάλατταν λίμνην καλοῦσί τινες καὶ συντετρῆσθαι φάσκουσι πρὸς
ἀλλήλας ἀμφοτέρας, ἑκατέραν δὲ εἶναι μέρος τῆς ἑτέρας. ὠνόμασαν δὲ καὶ 28
τὸν 'Ιαξάρτην Τάναϊν εἰς τὸ Κάσπιον πέλαγος πάντων ἀρκτικώτατον τῶν
ἐκ τῶν 'Ινδικῶν ὀρῶν φερομένων ἐκβάλλειν καὶ φέρειν φασὶ τὴν περαίαν
510, 26–512, 3 τούτου τοῦ ποταμοῦ ἐλάτην: ἀπὸ δὲ τῆς 'Υρκανίας θαλάττης προϊόντι ἐπὶ
τὴν ἕω δεξιᾷ μέν ἐστι τὰ ὄρη μέχρι τῆς 'Ινδικῆς θαλάττης παρατείνοντα, 32
ἅπερ οἱ ῞Ελληνες ὀνομάζουσι Ταῦρον, ἀρξάμενον ἀπὸ Παμφυλίας καὶ
Κιλικίας καὶ μέχρι δεῦρο προϊόντα ἀπὸ τῆς ἑσπέρας συνεχῆ καὶ τυγχάνοντα
ἄλλων καὶ ἄλλων ὀνομάτων. προσοικοῦσι δ' αὐτοῦ τὰ προσάρκτια μέρη
πρῶτοι μὲν οἱ Γῆλαι καὶ Καδούσιοι, καθάπερ εἴρηται, καὶ τῶν 'Υρκανίων 36

14 σμηνουργεται : sic

τινές, ἔπειτα τὸ τῶν Παρθυαίων ἔθνος καὶ Μαργιανῶν καὶ Ἀρίων καὶ ἡ ἔρημος, ἣν ἀπὸ Ὑρκανίας ὁρίζει ὁ Σάρνιος ποταμὸς πρὸς ἕω βαδίζουσι καὶ ἐπὶ τὸν Ὦχον. ἔστι δ' ἀπὸ Ὑρκανίας θαλάττης πρὸς τοὺς Ἀρίους περὶ ,ς σταδίους. εἶθ' ἡ Βακτριανή ἐστι καὶ ἡ Σογδιανή, τελευταῖοι Σκύθαι νομάδες. τὰ δ' ὄρη πάντα τὰ ἐφεξῆς ἀπὸ Ἀρίων Μακεδόνες μὲν Καύκασον ἐκάλεσαν, παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις τά τε ἄκρα καὶ τοῦ Παρπαμισοῦ τὰ προσβόρεια καὶ τὰ Ἠμωδὰ καὶ τὸ Ἰμαῖον καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνόματα ἑκάστοις μέρεσιν ἐπέκειτο. ἐν ἀριστερᾷ δὲ τούτοις Σκυθικὰ ἔθνη καὶ νομαδικὰ ἅπαντα ἐκπληροῦντα τὴν βόρειον πλευράν. οἱ μὲν δὴ πλείους τῶν Σκυθῶν ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάττης ἀρξάμενοι Δάοι προσαγορεύονται, τοὺς δὲ [ ] .... μάζουσιν, ἰδίᾳ δ' ὡς ἑκάστους· ἅπαντες | δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νομάδες. μάλ[ιστ]α δὲ γνώριμοι γεγόνασι τῶν νομάδων οἱ τοὺς Ἕλληνας ἀφελόμενοι τὴν Βακτρίαν Ἄσιοι καὶ Πασιανοὶ καὶ Τάχαροι καὶ Σακάραυλο[ ]μηθέντες ἀπὸ τῆς περαίας Ἰαξάρτου τῆς κατὰ Σάκας καὶ Σογδιανούς, ἣν κατεῖχον Σάκαι. καὶ τῶν Δάων οἱ μὲν προσαγο . [ ]. Ἔπαρνοι, οἱ δὲ Ξάνθιοι, οἱ δὲ Πίσσαυροι. οἱ μὲν οὖν Ἔπαρνοι πλησίον τῆς Ὑρκανίας παράκεινται, οἱ δὲ λοιποὶ καὶ μέ[χρι] τῆς ἀντιπαρηκούσης τῇ Ἀρίᾳ. μεταξὺ δ' αὐτῶν καὶ Ὑρκανίας καὶ Παρθυαίας μέχρι Ἀρίων ἔρημος κεῖται πολλὴ καὶ ἄνυδρος, ἣν διεξιόντες μακραῖς ὁδοῖς κατέτρεχον τὴν Ὑρκανίαν καὶ τὰ Παρθυαίων πεδία: ὅτι Σάκαι τὴν ἀρίστην τῶν Ἀρμενίων γῆν κατασχόντες ἐπώνυμον ἑαυτῶν κατέλιπον, τὴν Σακασηνήν, καὶ πρότερον τὴν Βακτριανὴν κατέδραμον καὶ μέχρι Καππαδοκῶν, καὶ μάλιστα τῶν πρὸς Εὐξείνῳ, οὓς Ποντικοὺς νῦν καλοῦσι, προῆλθον. ἐπιθέμενοι δ' αὐτοῖς πανηγυρίζουσιν ἀπὸ τῶν λαφύρων οἱ ταύτῃ τότε τῶν Περσῶν στρατηγοὶ νύκτωρ ἄρδην αὐτοὺς ἠφάνισαν: ὅτι Μασσαγέται τὴν σφετέραν ἀρετὴν ἐν τῷ πρὸς Κῦρον πολέμῳ. τόξοις δὲ χρῶνται καὶ μαχαίραις καὶ θώραξι καὶ σαγάρεσι χαλκαῖς, ζῶναι δὲ αὐτοῖς εἰσι χρυσαῖ καὶ διαδήματα ἐν ταῖς μάχαις· οἵ τε ἵπποι χρυσοχάλινοι, καὶ μασχαλιστῆρες δὲ χρυσοῖ. οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς νήσοις οὐκ ἔχοντες σπόριμα ῥιζοφαγοῦσι καὶ ἀγρίοις χρῶνται καρποῖς, ἀμπέχονται δὲ τῶν δένδρων φλοιούς (οὐδὲ γὰρ βοσκήματα ἔχουσι), πίνουσι δὲ τὸν ἐκ τῶν δένδρων καρπὸν ἐκθλίβοντες. οἱ δ' ἐν τοῖς ἕλεσιν ἰχθυοφαγοῦσιν, ἀμπέχονται δὲ τὰ τῶν φωκῶν δέρματα τῶν ἐκ τῆς θαλάσσης ἀνατρεχουσῶν. οἱ δὲ ὄριοι τοῖς ἀγρίοις τρέφονται καὶ αὐτοὶ καρποῖς, ἔχουσι δὲ καὶ πρόβατα ὀλίγα, ὥστ' οὐδὲ κατακόπτουσι φειδόμενοι τῶν ἐρίων χάριν καὶ τοῦ γάλακτος· τὴν δ' ἐσθῆτα ποικίλλουσι ἐπιχρίστοις

2 ἔρημος : ἐρι- p. c.? 21 πρότερον : s. l. 26 sqq. verba τόξοις — 109,1 ἄνθος post 109,8 πεζοί transposita p. c.

φαρμάκοις δυσεξίτηλον ἔχουσι τὸ ἄνθος. φασὶ δὲ τὸν Ἀράξην ποταμὸν κατακλύζειν τὴν χώραν πολλαχοῦ σχιζόμενον, ἐκπίπτοντα δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις στόμασι εἰς τὴν ἄλλην τὴν πρὸς ἄρκτον θάλ( )αν, ἑνὶ δὲ μόνῳ πρὸς τὸν κόλπον τὸν Ὑρκάνιον. γαμεῖ δ' ἕκαστος μίαν, χρῶνται δὲ καὶ ταῖς ἀλλήλων οὐκ ἀφανῶς. θάνατος δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς ἄριστος ὅταν γηράσαντες κατακοπῶσι μετὰ προβατείων κρεῶν καὶ ἀναμὶξ βρωθῶσι· τοὺς δὲ νόσῳ θανόντας ῥίπτουσιν ὡς ἀσεβεῖς καὶ ἀξίους ὑπὸ θηρίων βεβρῶσθαι. ἀγαθοὶ δὲ ἱππόται καὶ πεζοί. καὶ ὁ σύμπας βίος [[μὲν]] που τοιοῦτος, αὐθέκαστος μέν, σκαιὸς δὲ καὶ ἄγριος καὶ πολεμικός, πρὸς δὲ τὰ συμβόλαια ἁπλοῦς καὶ ἀκάπηλος. τοῦ δὲ Μασσαγετῶν καὶ Σακῶν ἔθνους εἰσὶ καὶ Ἀττάσιοι καὶ Χωράσμιοι: ὅτι Ἀραχῶται καὶ Μασσαγέται, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, τοῖς Βακτρίοις παράκεινται πρὸς δύσιν παρὰ τὸν Ὦξον· καὶ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανοὺς τοῖς ὅλοις ἐδάφεσιν ἀντικεῖσθαι τῇ Ἰνδικῇ, Βακτρίους δ' ἐπ' ὀλίγον· τὸ γὰρ πλέον τῷ Παρπαμισῷ παρακεῖσθαι· διείργειν δὲ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανοὺς τὸν Ἰαξάρτην, Σογδιανοὺς δὲ καὶ Βακτριανοὺς τὸν Ὦξον· μεταξὺ Ὑρκανίων καὶ Ἀρίων Ταπύρους οἰκεῖν, κύκλῳ δὲ περὶ τὴν θάλατταν μετὰ τοὺς Ὑρκανοὺς Ἀρμανοὺς καὶ Ἀνδριάκας καὶ Καδουσίους καὶ Ἀλβανοὺς καὶ Κασπίους καὶ Οὐιτίους, τάχα δὲ καὶ ἑτέρους μέχρι Σκυθῶν, ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τῶν Ὑρκανῶν Δέρβικας· τοὺς δὲ Καδουσίους συμψαύειν Μήδων καὶ Μαντιανῶν: ὅτι ἀπὸ τοῦ Κασπίου ἐπὶ τὸν Κῦρον στάδιοι ,αω', ἔνθεν δ' ἐπὶ Κασπίας πύλας ,εχ': ὅτι ἡ Βάκτρα πόλις καὶ Ζαριάσπα καλεῖται: ὅτι ἐπὶ τὸν Ἰαξάρτην ποταμὸν Ἀλέξανδρος ἦλθε: ὅτι καὶ ἐν Ἀρίοις Ἀλεξάνδρεια: ὅτι ἡ Παρθυαία πολλὴ μὲν οὐκ ἔστι· συνετέλει [[δὲ]] γοῦν μετὰ τῶν Ὑρκανῶν τὰ Περσικὰ καὶ μετὰ ταῦτα τῶν Μακεδόνων κρατούντων ἐπὶ χρόνον πολύν. πρὸς δὲ τῇ σμικρότητι δασεῖα καὶ ὀρεινή ἐστι καὶ ἄπορος· διὰ τοῦτο δρόμῳ διεξίασι τὸν αὐτῶν οἱ βασιλεῖς ὄχον οὐ δυναμένης τρέφειν τῆς χώρας οὐδ' ἐπὶ μικρόν. μέρη δὲ τῆς Παρθυηνῆς ἡ spatium c. 4 litt. καὶ ἡ Χωρινή, σχεδὸν δέ τι καὶ τὰ μέχρι πυλῶν Κασπίων καὶ Ῥαγῶν καὶ Ταπύρων, ὄντα τῆς Μηδίας πρότερον. ἔστι δ' Ἀπάμεια καὶ Ἡράκλεια πόλεις περὶ τὰς Ῥαγάς. εἰσὶ δ' ἀπὸ Κασπίων πυλῶν ἐπὶ μὲν Ῥαγὰς στάδιοι φ', εἰς δ' Ἑκατόμπυλον τὸ τῶν Παρθυαίων βασίλειον ,ασξ'. τοὔνομα δὲ ταῖς Ῥαγαῖς ἀπὸ τῶν γινομένων σεισμῶν φασι. τοὺς δὲ Ταπύρους οἰκεῖν φασι μεταξὺ Δερβίκων καὶ Ὑρκανῶν: ὅτι καὶ Ταπύρους τὰς γυναῖκας ἐκδιδόναι τὰς γαμετὰς ἑτέροις ἀνδράσι φασὶ κατὰ τὸ παλαιὸν Ῥωμαίων ἔθος: ὅτι φασὶ τοὺς Πάρνους Δάας μετανάστας εἶναι ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Μαιώτιδος Δαῶν, οὐ πάνυ δ' ὡμολόγηται Δάας εἶναί τινας τῶν ὑπὲρ τῆς

8 που τοιοῦτος : s. l.

515, 27–517, 4 Μαιώτιδος Σκυθῶν: ὅτι τῶν Παρθυαίων συνέδριόν φησιν εἶναι Ποσειδώνιος διττόν, τὸ μὲν συγγενῶν, τὸ δὲ σοφῶν καὶ μάγων, ἐξ ὧν ἀμφοῖν τοὺς βασιλεῖς καθίστασθαι. ἡ δ' Ἄλα καὶ ἡ Ματιανὴ κράτιστα χωρία ἐστὶ ταύτῃ, τῇ μὲν ὑπὸ τῶν ὀρῶν ἐγκλειόμενα, τῇ δ' ἐν πεδίοις τὰς οἰκήσεις ἔχοντα. τὰ μὲν οὖν ὄρη νέμονται σκηνῖταί τινες, τὰ δὲ πεδία ποταμοῖς διαρρεῖται ποτίζουσι τὰ μὲν τῷ Ἀρίῳ, τὰ δὲ τῷ Μάρδῳ. ὁμορεῖ δ' ἡ Ἀρία τῇ Βακτριανῇ, διέχει δὲ τῆς Ὑρκανίας περὶ ͵ς σταδίους. συντελὴς δ' ἦν αὐτῇ καὶ ἡ Δραγγιανὴ μέχρι Καρμανίας, τὸ μὲν πλέον τοῖς νοτίοις μέρεσι τῶν ὀρῶν ὑποπεπτωκυῖα, ἔχουσα μέντοι τινὰ τῶν ὀρῶν καὶ τοῖς ἀρκτικοῖς πλησιάζοντα τοῖς κατὰ τὴν Ἀρίαν. καὶ ἡ Ἀραχωσία δὲ οὐ πολὺ ἄπωθέν ἐστι καὶ αὐτὴ τοῖς νοτίοις μέρεσι τῶν ὀρῶν ὑποπεπτωκυῖα καὶ μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ τεταμένη, μέρος οὖσα τῆς Ἀριανῆς. μῆκος δὲ τῆς Ἀρίας [ ] οι [ ], | πλάτος δὲ σ´ τοῦ πεδίου. πόλεις δὲ Ἀρτακάηνα καὶ Ἀλεξάνδρεια 168v καὶ Ἀχαΐα ἐπώνυμοι τῶν κτι[σά]ντων. εὐοινεῖ δὲ σφόδρα ἡ γῆ· καὶ γὰρ εἰς τριγονίαν παραμένει ἐν ἀπιττώτοις ἄγγεσι. παραπλησία δ' ἐστὶ καὶ ἡ Μαργιανή, ἐρημίαις [δὲ] περιέχεται τὸ πεδίον. θαυμάσας δὲ τὴν εὐφυίαν ὁ Σωτὴρ Ἀντίοχος τείχει περιέβαλε κύκλον ἔχοντι ͵α καὶ φ´ σταδίων, πόλιν [δὲ] ἔκτισεν Ἀντιόχειαν. εὐάμπελος δὲ καὶ αὕτη ἡ γῆ· φασὶ γοῦν τὸν πυθμένα εὑρίσκεσθαι πολλάκις δυσὶν ἀνδράσι περιληπτόν, τὸν δὲ βότρυν δίπηχυν. τῆς δὲ Βακτρίας μέρη μέν τινα τῇ Ἀρίᾳ παραβέβληται πρὸς ἄρκτον, τὰ πολλὰ δ' ὑπέρκειται πρὸς ἕω. πολλὴ δ' ἐστὶ καὶ πάμφορος πλὴν ἐλαίου. τοσοῦτον δ' ἴσχυσαν οἱ ἀποστήσαντες Ἕλληνες αὐτὴν διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας ὥστε τῆς Ἀριανῆς ἐπεκράτουν καὶ τῶν Ἰνδῶν καὶ πλείω ἔθνη κατεστρέψαντο ἤπερ Ἀλέξανδρος. καθόλου δέ φασι τῆς συμπάσης Ἀριανῆς πρόσχημα εἶναι τὴν Βακτριανήν. πόλεις δ' εἶχον τά τε Βάκτρα, ἣν καὶ Ζαριάσπαν καλοῦσι (ἣν διαρεῖ ὁμώνυμος ποταμὸς ἐκβάλλων εἰς τὸν Ὦξον), καὶ Δάραψα: ὅτι τῆς Βακτριανῆς ὑπέρκειται πρὸς ἕω ἡ Σογδιανὴ μεταξὺ τοῦ τε Ὤξου ποταμοῦ, ὃς ὁρίζει τὴν τῶν Βακτρίων καὶ τὴν τῶν Σουγδίων, καὶ τοῦ Ἰαξάρτου ⟦ὃς⟧· οὗτος δὲ καὶ τοὺς Σογδίους ὁρίζει καὶ τοὺς
517, 8–14 νομάδας. φασὶ δ' ὅτι τοὺς ἀπειρηκότας διὰ γῆρας ἢ νόσον ζῶντας οὗτοι παραβάλλουσι τρεφομένοις κυσὶ ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο, οὓς ἐνταφιαστὰς καλοῦσι τῇ πατρίᾳ γλώσσῃ, καὶ ὅτι ὁρᾶται τὰ μὲν ἔξω τείχους τῆς μητροπόλεως τῶν Βάκτρων καθαρά, τῶν δ' ἐντὸς τὸ πλέον ὀστέων πλήρες ἀνθρωπίνων· καταλῦσαι δὲ τὸν νόμον Ἀλέξανδρον. τοιαῦτα δέ πως καὶ τὰ περὶ Κασπίους ἱστοροῦσι· τοὺς γὰρ γονέας, ἐπειδὰν ὑπὲρ ο´ ἔτη γεγονότες τυγ-
517, 20–32 χάνωσιν, ἐγκλεισθέντας λιμοκτονεῖσθαι: φασὶ δ' ὀκτὼ πόλεις τὸν Ἀλέ-

27 Σογδιανὴ : Σ e corr. 29 Σουγδίων : Σογδ- s. l.

ξανδρον ἔν τε τῇ Βακτριανῇ καὶ τῇ Σουγδιανῇ κτίσαι, τινὰς δὲ κατασκάψαι, ὧν Καριάτας μὲν τῆς Βακτριανῆς, Μαράκανδα δὲ Σουγδιανῆς καὶ τὰ Κύρα ἔσχατον ὂν Κύρου κτίσμα ἐπὶ τῷ Ἰαξάρτῃ ποταμῷ κείμενον, ὅπερ ἦν ὅριον τῆς Περσῶν ἀρχῆς· κατασκάψαι δὲ τὸ κτίσμα τοῦτο καίπερ ὄντα φιλόκυρον διὰ τὰς πολλὰς ἀποστάσεις. ὅτι εἷλεν ἐκ προδοσίας Ἀλέξανδρος τὴν ἐν τῇ Βακτριανῇ ἐρυμνὴν σφόδρα πέτραν τὴν Σισιμίθρου, ἐν ᾗ εἶχεν Ὀξυάρτης τὴν θυγατέρα Ῥωξάνην, ιε´ σταδίων οὖσαν τὸ ὕψος, π´ δὲ τὸν κύκλον, ἄνω δ' ἐπίπεδον καὶ εὔγεων, ὅσον φ´ ἄνδρας τρέφειν δυναμένην· ἐν ᾗ καὶ ξενίας τυχεῖν πολυτέλους καὶ γάμους ἀγαγεῖν Ῥωξάνης. ἑτέραν δὲ τῆς Σογδιανῆς
517, 9–519, 31 διπλασίαν τὸ ὕψος φασί. ὅτι φασὶ τοῦ Ὤχου ποταμοῦ πλησίον ὀρύττοντας εὑρεῖν ἐλαίου πηγήν· εἰκὸς δέ, ὥσπερ νιτρώδη τινὰ καὶ στύφοντα ὑγρὰ καὶ ἀσφαλτώδη καὶ θειώδη διαρρεῖ τὴν γῆν, οὕτω καὶ λιπαρὰ εὑρίσκεσθαι, τὸ δὲ σπάνιον ποιεῖν τὴν παραδοξίαν. ῥεῖν δὲ τὸν Ὦχον οἱ μὲν διὰ τῆς Βακτριανῆς φασιν, οἱ δὲ παρ' αὐτήν· καὶ οἱ μὲν ἕτερον τοῦ Ὤξου μέχρι τῶν ἐκβολῶν νοτιώτερον ἐκείνου, οἱ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἕτερον, συμβάλλειν δ' εἰς ἓν τὸ Ὤξου ῥεῖθρον, πολλαχοῦ καὶ ς´ καὶ ζ´ σταδίων ἔχοντα τὸ πλάτος. ὁ μέντοι Ἰαξάρτης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἕτερός ἐστι τοῦ Ὤξου καὶ εἰς μὲν τὴν αὐτὴν τετάσθαι θάλατταν, αἱ δ' ἐμβολαὶ διέχουσιν ἀλλήλων, ὥς φησι Πατροκλῆς, παρασάγγας ὡς π´· τὸν δὲ παρασάγγην οἱ μὲν ξ´ σταδίων φασί, οἱ δὲ τμ´. μέχρι μὲν δὴ τῆς Σογδιανῆς πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἰόντι ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας γνώριμα ὑπῆρξε τὰ ἔθνη καὶ τοῖς Πέρσαις πρότερον τὰ ἔξω τοῦ Ταύρου καὶ τοῖς Μακεδόσι μετὰ ταῦτα καὶ τοῖς Παρθυαίοις· τὰ δ' ἐπέκεινα ἐπ' εὐθείας ὅτι μὲν Σκυθικά ἐστιν, ἐκ τῆς ὁμοειδέας εἰκάζεται, στρατεῖαι δ' οὐ γεγόνασιν ἐπ' αὐτοὺς ἡμῖν γνώριμα, καθάπερ οὐδὲ περὶ τοὺς βορειοτάτους τῶν νομάδων. οὐχ ὁμολογοῦσι δ' ὅτι περιέπλευσάν τινες ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν, ὅτι δὲ δυνατόν, Πατροκλῆς εἴρηκε. λέγεται δὲ διότι τοῦ Ταύρου τὸ τελευταῖον, ὃ καλοῦσιν Ἴμαιον, τῇ Ἰνδικῇ θαλάττῃ ξυνάπτον, οὐδὲν οὔτε προύχει πρὸς ἕω τῆς Ἰνδικῆς μᾶλλον οὔτε εἰσέχει. παριόντι δ' εἰς τὸ βόρειον πλευρὸν ἀεί τι τοῦ μήκους ὑφαιρεῖ καὶ τοῦ πλάτους ἡ θάλασσα, ὥστ' ἀποφαίνειν μείουρον πρὸς ἕω τὴν νῦν ὑπογραφομένην μερίδα τῆς Ἀσίας, ἣν ὁ Ταῦρος ἀπολαμβάνει πρὸς τὸν Ὠκεανὸν τὸν πληροῦντα τὸ Κάσπιον πέλαγος. μῆκος δ' ἐστὶ ταύτης τῆς μερίδος τὸ μέγιστον ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης ἐπὶ τὸν Ὠκεανὸν τὸν κατὰ τὸ Ἴμαιον τρισμυρίων που σταδίων, παρὰ τὴν ὀρεινὴν τοῦ Ταύρου τῆς πορείας οὔσης, πλάτος δὲ ἔλαττον τῶν μυρίων. εἴρηται γὰρ ὅτι περὶ τετρακισμυρίους ἐστὶ σταδίους τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου μέχρι τῆς ἑῴας θαλάττης τῆς κατὰ

2 τῆς : s. l. 30 μείουρον : μύ- s. l.

Ἰνδούς, ἐπὶ δ' Ἰσσὸν ἀπὸ τῶν ἑσπερίων ἄκρων τῶν κατὰ Στήλας ἄλλοι
τρισμύριοι· ἔστι δὲ ὁ μυχὸς τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου μικρὸν οὐδὲν Ἀμισοῦ
ἑωθινώτερος, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀμισοῦ ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν γῆν περὶ μυρίους
ἐστὶ σταδίους, παράλληλον ὂν τῷ ἀπὸ τοῦ Ἰσσοῦ λεχθέντι ἐπὶ τοὺς Ἰν- 4
δούς· λείπεται δὲ τὸ λεχθὲν μῆκος ἐπὶ τὴν ἕω τῆς περιωδευμένης νυνὶ μερί-
δος οἱ τρισμύριοι στάδιοι. πάλιν τοῦ πλάτους τῆς μεγίστης οἰκουμένης
ὄντος περὶ τρισμυρίους σταδίους χλαμυδοειδοῦς οὔσης τὸ διάστημα τοῦτο
ἐγγὺς ἂν εἴη τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ διὰ τῆς Ὑρκανίας θαλάσσης γραφομένου 8
καὶ Περσικοῦ, εἴπερ ἔστι τὸ μῆκος τῆς οἰκουμένης ζ' μυριάδες· εἰ γοῦν ἀπὸ
τῆς Ὑρκανίας ἐπὶ τὴν Ἀρτεμισίαν τῇ ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ στάδιοί εἰσιν ὀκτα-
κισχίλιοι, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλόδωρος ὁ ἐκ τῆς Ἀρτεμισίας, ἐκεῖθεν δ'
ἐπὶ τὸ στόμα τῆς κατὰ Πέρσας θαλάττης ἄλλο τοσοῦτόν ἐστι, καὶ πάλιν 12
τοσοῦτον ἢ μικρὸν ἀπολεῖπον εἰς τὰ ἀνταίροντα τοῖς ἄκροις τῆς Αἰθιοπίας,
λοιπὸν ἂν εἴη τοῦ πλάτους τῆς οἰκουμένης τοῦ λεχθέντος ἀπὸ τοῦ μυχοῦ
τῆς Ὑρκανίας θαλάττης ἐπὶ τοῦ στόματος | ὅσον εἰρήκαμεν. μειούρου δ' 169r
ὄ̣ν̣[το]ς τοῦ τμήματος τούτου τῆς γῆς ἐπὶ τὰ πρὸς ἕω μέρη γίνοιτ' ἂν τὸ 16
σχῆμα προσόμοιον μαγειρικῇ κοπίδι, τοῦ μὲν ὄρους ἐπ' εὐθείας .[ ]ς καὶ
νοουμένου κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς κοπίδος, τῆς δ' ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ὑρ-
κανίου παραλίας ἐπὶ Τάμαρον κατὰ θάτερ̣[ ]λευρὸν εἰς περιφερῆ καὶ μείου-
520, 27–523, 31 ρον γραμμὴν ἀπολῆγον: ταῖς δὲ Κασπίαις φασὶ πύλαις παράκειται ἡ Μηδία 20
πρὸς δύσιν, χώρα καὶ πολλὴ καὶ δυναστεύουσά ποτε καὶ ἐν μέσῳ τῷ Ταύρῳ
κειμένη πολυσχιδεῖ κατὰ ταῦτα ὑπάρχοντι τὰ μέρη καὶ αὐλῶνας ἐμπεριλαμ-
βάνοντι μεγάλους, καθάπερ καὶ τῇ Ἁρμενίᾳ τοῦτο συμβέβηκε. τὸ γὰρ ὄρος
τοῦτο ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Καρίας καὶ Λυκίας· ἐνταῦθα μὲν οὔτε πλάτος 24
οὔτε ὕψος ἀξιόλογον δείκνυσιν. ἐξαίρεται πολὺ πρῶτον κατὰ τὰς Χελιδο-
νίας (αὗται δ' εἰσὶ νῆσοι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Παμφύλων παραλίας), ἐπὶ δὲ
τὰς ἀνατολὰς ἐκτεινόμενος αὐλῶνας μακροὺς ἀπολαμβάνει τοὺς τῶν
Κιλίκων. εἶτα τῇ μὲν τὸ Ἀμανὸν ἀπ' αὐτοῦ σχίζεται, τῇ δὲ ὁ Ἀντίταυρος, 28
ἐν ᾧ τὰ Κόμανα ἵδρυται τὰ ἐν τοῖς ἄνω λεγομένοις Καππάδοξιν. οὗτος μὲν
οὖν ἐν τῇ Καταονίᾳ τελευτᾷ, τὸ δὲ Ἀμανὸν ὄρος μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ
τῆς Μελιτηνῆς πρόεισι, καθ' ἣν ἡ Κομμαγηνὴ τῇ Καππαδοκίᾳ παράκειται.
ἐκδέχεται δὲ τὰ πέραν τοῦ Εὐφράτου ὄρη συνεχῆ μὲν τοῖς προειρημένοις 32
πλὴν ὅσων διακόπτει ῥέων διὰ μέσων ὁ ποταμός, πολὺν δ' ἐπίδοσιν λαμβά-
νει εἰς τὸ ὕψος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ πολυσχιδές. τὸ δ' οὖν νοτιώτατον
μάλιστά ἐστιν ὁ Ταῦρος, ὁρίζων τὴν Ἁρμενίαν ἀπὸ τῆς Μεσοποταμίας.
ἐντεῦθεν δὲ ἀμφότεροι ῥέουσιν οἱ ποταμοὶ οἱ τὴν Μεσοποταμίαν ἐγκυκλού- 36
μενοι καὶ συνάπτοντες ἀλλήλοις ἐγγὺς κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν, εἶτ' ἐκδιδόν-

23 Ἁρμενίᾳ : sic   33 πολὺν : πολὺ p.c., ut vid.   34 ἐστι post νοτιώτατον a.c.
35 Ἁρμενίαν : sic

τες εἰς τὴν κατὰ Περσῶν θάλατταν, ὅ τε Εὐφράτης καὶ Τίγρις. ἔστι δὲ καὶ
μείζων ὁ Εὐφράτης καὶ πλείω διέξεισι χώραν σκολιῷ τῷ ῥείθρῳ, τὰς πηγὰς
ἔχων ἐν τῷ προσβορείῳ μέρει τοῦ Ταύρου, ῥέων δ' ἐπὶ δύσιν διὰ τῆς Ἁρμε-
νίας τῆς μεγάλης καλουμένης μέχρι τῆς μικρᾶς ἐν δεξιᾷ ἔχων ταύτην, ἐν 4
ἀριστερᾷ δὲ τὴν λισηνήν· εἶτ' ἐπιστρέφει πρὸς νότον, συνάπτει δὲ κατὰ τὴν
ἐπιστροφὴν τοῖς Καππαδοκῶν ὅροις· δεξιᾷ δὲ ταῦτα ἀφεὶς καὶ τὰ τῶν Κομ-
μαγηνῶν, ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἀσιλισσηνὴν καὶ Σωφηνὴν τῆς μεγάλης Ἀρμε-
νίας πρόεισιν ἐπὶ τὴν Συρίαν καὶ λαμβάνει πάλιν ἄλλην ἐπιστροφὴν εἰς τὴν 8
Βαβυλωνίαν καὶ τὸν Περσικὸν κόλπον. ὁ δὲ Τ̣ρ̣ίγρις ἐκ τοῦ νοτίου μέρους
τοῦ αὐτοῦ ὄρους ἐνεχθεὶς ἐπὶ τὴν Σελεύκειαν συνάπτει τῷ Εὐφράτῃ πλησίον
καὶ ποιεῖ τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς αὐτόν, εἶτα ἐκδίδωσι καὶ αὐτὸς εἰς τὸν
αὐτὸν κόλπον. διέχουσι δὲ ἀλλήλων αἱ πηγαὶ τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ 12
Τίγριος περὶ ͵βους καὶ φ' σταδίους. ἀπὸ δ' οὖν τοῦ Ταύρου πρὸς ἄρκτον
ἀπόσχιες πολλαὶ γεγόνασι, μία μὲν ἡ τοῦ καλουμένου Ἀντιταύρου· καὶ γὰρ
ἐνταῦθα οὕτως ὠνομάζετο ὁ τὴν Σωφηνὴν ἀπολαμβάνων ἐν αὐλῶνι μεταξὺ
κειμένῳ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Ταύρου. πέραν δὲ τοῦ Εὐφράτου κατὰ τὴν μικρὰν 16
Ἀρμενίαν ἐφεξῆς τῷ Ἀντιταύρῳ πρὸς ἄρκτον ἐπεκτείνεται μέγα ὄρος καὶ
πολυσχιδές, καλοῦσι δὲ τὸ μὲν αὐτοῦ Πολυάρρην, τὸ δὲ Μοσχικὰ ὄρη, τὰ
δ' ἄλλοις ὀνόμασι. ταῦτα δ' ἀπολαμβάνει τὴν Ἀρμενίαν ὅλην μέχρι Ἰβήρων
καὶ Ἀλβανῶν. εἶτ' ἆλλ' ἐπανίσταται πρὸς ἕω τὰ ὑπερκείμενα τῆς Κασπίας 20
θαλάττης μέχρι Μηδίας τῆς τε Ἀτροπατίου καὶ τῆς μεγάλης, καλοῦσι δὲ
καὶ ταῦτα τὰ μέρη πάντα τῶν ὀρῶν Παραχοάθραν καὶ τὰ μέχρι τῶν
Κασπίων πυλῶν καὶ ἐπέκεινα ἔτι πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς τὰ συνάπτοντα τῇ
Ἀρίᾳ. τὰ μὲν δὴ πρόσβορα ὄρη οὕτω καλοῦσι, τὰ δὲ νότια τὰ πέραν τοῦ 24
Εὐφράτου τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κομμαγηνῆς πρὸς ἕω τείνοντα κατ'
ἀρχὰς μὲν αὐτὸ τοῦτο καλεῖται Ταῦρος, διορίζον τὴν Σωφηνὴν καὶ τὴν
ἄλλην Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Μεσοποταμίας· τινὲς δὲ Γονδιαῖα ἔθνη καλοῦσιν.
ἐν δὲ τούτοις ἐστὶ καὶ τὸ Μάσιον τὸ ὑπερκείμενον τῆς Νισίβιος ὄρος καὶ 28
τῶν Τιγρανοκέρτων. ἔπειτα ἐξαίρεται πλέον καὶ καλεῖται Νιφάτης· ἐνταῦθα
δέ που καὶ τοῦ Τρίγριος πηγαὶ κατὰ τὸ νότιον τῆς ὀρεινῆς πλευρόν. εἶτ'
ἀπὸ τοῦ Νιφάτου μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον ἡ ῥάχις ἐκτεινομένη τὸ Ζάγρον
ὄρος ποιεῖ τὸ διορίζον τὴν Μηδίαν καὶ τὴν Βαβυλωνίαν. μετὰ δὲ τὸ Ζάγρον 32
ἐκδέχεται ὑπὲρ μὲν τῆς Βαβυλωνίας ἥ τε τῶν Ἐλυμαίων ὀρεινὴ καὶ ἡ τῶν
Παραιτακήνων, ὑπὲρ δὲ τῆς Μηδίας ἡ τῶν Κοσσαίων. ἐν μέσῳ δ' ἐστὶν ἡ
Μηδία καὶ ἡ Ἀρμενία πολλὰ μὲν ὄρη περιλαμβάνουσα, πολλὰ δ' ὀροπέδια,

3 sq. Ἁρμενίας : sic   5 λισηνήν : ἀσιλ mg.; ἀκιρηλ ἐστὶ(ν) s.l., ut vid. (ἀκιρη εἰσι(ν) legit Kramer, ἄκυρα pro ἀκιρη scribi iubens; ἀκιρη γρά(φεται) [Lasserre] legi non potest)   18 Πολυάρρην : λ e τ correctum   35 ἡ : s.l.

ὡσαύτως δὲ πεδία καὶ αὐλῶνας μεγάλους, συχνὰ δὲ καὶ ἔθνη τὰ περιοι-
κοῦντα, μικρά, ὀρεινὰ καὶ ληστρικὰ τὰ πλείω. οὕτω μὲν τοίνυν τίθεμεν
ἐντὸς τοῦ Ταύρου τήν τε Μηδίαν, ἧς εἰσι καὶ αἱ Κάσπιαι πύλαι, καὶ τὴν
Ἀρμενίαν. καθ' ἡμᾶς μὲν τοίνυν προσάρκτια ἂν εἴη τὰ ἔθνη ταῦτα, ἐπειδὴ 4
καὶ ἐντὸς τοῦ Ταύρου, ὁ δ' Ἐρατοσθένης ἄλλως· τάχα δ' οὐκ ἐπέβαλε
τούτῳ διότι ἔξω τοῦ Ταύρου πρὸς νότον οὐδέν ἐστιν οὔτε τῆς Ἀρμενίας
μέρος οὔτε τῆς Μηδίας. ἡ δὲ Μηδία δίχα διαιρεῖται. καλοῦσι δὲ τὴν μὲν
μεγάλην, ἧς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα καὶ τὸ βασίλειον ἔχουσα τῆς Μήδων. 8
| διατελοῦσι δὲ καὶ νῦν οἱ Παρθυαῖοι τούτῳ χρώμενοι βασιλείῳ καὶ θερί- 169v
ζουσί γε ἐνταῦθα οἱ β[α]σιλεῖς· ψυχρὰ γὰρ ἡ Μηδία. τὸ δὲ χειμάδιόν ἐστιν
αὐτοῖς ἐν Σελευκείᾳ τῇ ἐπὶ τῷ Τίγριδι ἐγγὺς Βαβυλῶνος. ἡ δ' ἑτέρα μερίς
ἐστιν ἡ Ἀτροπά[ ] Μηδία· τοὔνομα δ' ἔσχεν ἀπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἀτροπά- 12
του. συντέτακται δὲ κατ' αὐτὴν τῇ μὲν Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Ματιανῇ πρὸς ἕω
κειμ[ ], τῇ δὲ μεγάλῃ Μηδίᾳ πρὸς δύσιν, πρὸς ἄρκτον δ' ἀμφοτέραις· τοῖς
δὲ περὶ τὸν μυχὸν τῆς Ὑρκανίας θαλάττης καὶ τῆς Ματιανῆς ἀπὸ νότου
παράκειται μυρίους ἵππους δυναμένη παρέχεσθαι, πεζῶν δὲ δ´ας μυριάδας. 16
λίμνην δ' ἔχει τὴν Σπαύταν, ἐν ᾗ ἅλες ἐπανθοῦντες πήττονται· εἰσὶ δὲ
κνησμώδεις καὶ ἐπαλγεῖς, ἔλαιον δὲ τοῦ πάθους ἄκος, ὕδωρ δὲ γλυκὺ τοῖς
καπυρωθεῖσιν ἱματίοις, εἴ τις κατ' ἄγνοιαν βάψειεν εἰς αὐτὴν πλύσεως
χάριν. ἔχουσι δ' ἰσχυροὺς γείτονας τοὺς Ἀρμενίους καὶ τοὺς Παρθυαίους, 20
ὑφ' ὧν περικόπτονται πολλάκις· ἀντέχουσι δ' ὅμως καὶ ἀπολαμβάνουσι τὰ
ἀφαιρεθέντα. βασίλειον δ' αὐτῶν θερινὸν μὲν ἐν πεδίῳ ἱδρυμένον Γάζα· καὶ
ἐν φρουρίῳ ἐρυμνῷ Οὐέρα· διέχει δὲ τοῦτο τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ τοῦ ὁρί-
ζοντος τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Ἀτροπατηνὴν σταδίους ͵βυ´. ἔστι δὲ τῆς 24
χώρας ταύτης τὰ μὲν ἄλλα εὐδαίμονα χωρία, ἡ δὲ προσάρκτιος ὀρεινὴ καὶ
τραχεῖα καὶ ψυχρά, Καδουσίων κατοικία τῶν ὀρεινῶν καὶ Ταπύρων καὶ
Κυρτίων καὶ ἄλλων τοιούτων, οἳ μετανάσται εἰσὶ καὶ ληστρικοί· καὶ γὰρ ὁ
Ζάγρος καὶ ὁ Νιφάτης κατεσπαρμένα ἔχουσι τὰ ἔθνη ταῦτα καὶ οἱ ἐν τῇ 28
524,9–525,21 Περσίδι Κύρτιοι καὶ Ἄμαρδοι. ἡ δὲ μεγάλη Μηδία τὸ μὲν παλαιὸν τῆς
Μηδίας ἡγήσατο πάσης καταλύσασα τὴν τῶν Σύρων ἀρχήν, ὕστερον δ' ὑπὸ
Κύρου καὶ Περσῶν ἀφαιρεθεῖσα τὴν τοσαύτην ἐξουσίαν ἐπὶ Ἀστυάγους
ἐφύλαττεν ὅμως πολὺ τοῦ πατρίου ἀξιώματος. ὅτι τὰ Ἐκβάτανα χειμάδιον 32
ἦν τοῖς Πέρσαις ὁμοίως καὶ τοῖς ἐκείνους καταλύσασι Μακεδόσι τοῖς τὴν
Συρίαν ἔχουσι· καὶ νῦν ἔτι τοῖς Παρθυαίων βασιλεῦσι τὴν αὐτὴν παρέχεται
χρείαν τε καὶ ἀσφάλειαν. ὁρίζεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς ἕω τῇ Παρθυαίᾳ καὶ τοῖς
Κοσσαίων ὄρεσιν, οἳ τοξότας μυρίους καὶ ͵γ παρέσχοντό ποτε: ὅτι δ´ων ὄντων 36
ληστρικῶν ἐθνῶν Μάρδοι μὲν Πέρσαις προσεχεῖς ἦσαν, Οὔξιοι δὲ καὶ Ἐλυ-
μαῖοι τούτοις τε καὶ Σουσίοις, Κοσσαῖοι δὲ Μήδοις. τούτοις τε δὴ ἀφορίζε-

ται πρὸς ἕω καὶ ἔτι τοῖς Παραιτακηνοῖς, οἳ συνάπτουσι Πέρσαις, ἀπὸ δὲ
τῶν ἄρκτων τοῖς ὑπεροικοῦσι τῆς Ὑρκανίας θαλάττης Καδουσίοις καὶ τοῖς
ἄλλοις οἷς ἄρτι διήλθομεν, πρὸς ἕω δὲ τῇ Ἀπολλωνιάτιδι, ἣν Σιτακηνὴν
ἐκάλουν οἱ παλαιοί, καὶ τῷ Ζάγρῳ, καθ' ὃ ἡ Μασσαβατικὴ κεῖται τῆς 4
Μηδίας οὖσα (οἱ δὲ τῆς Ἐλυμαίας φασί), πρὸς δύσιν δὲ τοῖς Ἀτραπίοις καὶ
τῶν Ἀρμενίων τισίν. εἰσὶ δὲ καὶ Ἑλληνίδες πόλεις, κτίσματα τῶν Μακε-
δόνων, ἐν τῇ Μηδίᾳ· ὧν Λαοδίκεια τε καὶ Ἀπάμεια καὶ ἡ πρὸς Ῥάγαις καὶ
αὐτὴ Ῥάγεια, τὸ τοῦ Νικάτορος κτίσμα, ὃ ἐκεῖνος μὲν Εὔρωπὸν ὠνόμασε, 8
Πάρθοι δ' Ἀρσακίαν, νοτιωτέραν οὖσαν τῶν Κασπίων πυλῶν φ´οις που
σταδίοις. ἡ πολλὴ μὲν οὖν ὑψηλή ἐστι καὶ ψυχρά, ἡ δ' ὑπὸ ταῖς Κασπίαις
πύλαις ἐν ταπεινοῖς ἐδάφεσι καὶ κοίλοις οὖσα εὐδαίμων σφόδρα ἐστὶ καὶ
πάμφορος πλὴν ἐλαίας· εἰ δὲ καὶ φύεταί που, ἀλιπής τέ ἐστι καὶ ξηρά. ἱππό- 12
βοτος δὲ ⟦ἐστι⟧ καὶ αὐτή ἐστι διαφερόντως καὶ ἡ Ἀρμενία· καλεῖται δέ τις
καὶ λειμὼν Ἱππόβοτος, ὃν διεξίασι οἱ ἐκ Περσίδος καὶ Βαβυλῶνος εἰς
Κασπίους πύλας ὁδεύοντες, ἐν ᾧ ε´ μυριάδας ἵππων θηλειῶν νέμεσθαί
φασιν ἐπὶ τῶν Περσῶν, εἶναι δὲ τὰς ἀγέλας ταύτας βασιλικάς. τοὺς δὲ 16
Νισαίους ἵππους, οἷς ἐχρῶντο οἱ βασιλεῖς ἀρίστοις οὖσι καὶ μεγίστοις, οἱ
μὲν ἐνθένδε λέγουσι τὸ γένος, οἱ δ' ἐξ Ἀρμενίας· ἰδιόμορφοι δ' εἰσίν,
ὥσπερ καὶ οἱ Παρθικοὶ λεγόμενοι νῦν, παρὰ τοὺς Ἑλλαδικοὺς καὶ τοὺς
ἄλλους τοὺς παρ' ἡμῖν. καὶ τὴν βοτάνην δὲ τὴν μάλιστα τρέφουσαν τοὺς 20
ἵππους ἀπὸ τοῦ πλεονάζειν ἐνταῦθα ἰδίως μηδικὴν καλοῦμεν. φέρει δὲ καὶ
σίλφιον ἡ χώρα, ἀφ' οὗ ὁ Μηδικὸς καλούμενος ὀπὸς πολὺ λειπόμενος τοῦ
Κυρηναϊκοῦ, ἔστι δ' ὅτε καὶ διαφέρων ἐκείνου εἴτε παρὰ τὰς τῶν τόπων
διαφορὰς εἴτε τοῦ φυτοῦ κατ' εἶδος ἐξαλλάττοντος εἴτε καὶ παρὰ τοὺς ὀπί- 24
ζοντας καὶ σκευάζοντας ὥστε συμμένειν πρὸς τὴν ἀπόθεσιν καὶ τὴν χρείαν:
525,34–526,31 ὅτι ἡ περὶ τοὺς βασιλέας θεραπεία καὶ κόσμος καὶ σεβασμὸς θεοπρεπὴς
παρὰ τῶν ἀρχομένων εἰς τοὺς Πέρσας παρὰ Μήδων ἀφῖκται. ὡς δὲ καὶ
τιάρα καὶ κίταρις καὶ πῖλος καὶ χειριδωτοὶ χιτῶνες καὶ ἀναξυρίδες ἐν τοῖς 28
ψυχροῖς τόποις καὶ προσβόροις ἐπιτήδεια φορήματα, καὶ ταῦτα τὴν
πλείστην οἴκησιν ἐπὶ τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ κεκτημένους καὶ μεσημβρινωτέ-
ρους καὶ Βαβυλωνίων ὄντας καὶ Σουσίων: ὅτι τινὲς Μηδείαν καταδεῖξαι τὴν
ἐσθῆτα ταύτην φασὶ δυναστεύσασαν ἐν τοῖς τόποις καὶ ὅτι Μῆδος υἱὸς 32
αὐτῆς διεδέξατο τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν χώραν ἐπώνυμον αὐτῷ κατέλιπε. καὶ
τοῦτο δὲ Μηδικόν, τὸ βασιλέα αἱρεῖσθαι τὸν ἀνδρειότατον. καὶ ὅτι τῆς
ἄλλης Μηδίας εὐδαιμονούσης τελέως λυπρά ἐστιν ἡ προσάρκτιος ὀρεινή·

13 καὶ prius : s.l. 23 τὰς : s.l. 27 τοὺς : s.l.

σιτοῦνται γοῦν ἀπὸ ἀκροδρύων ἔκ τε μήλων ξηρῶν κοπέντων ποιοῦνται μάζας, ἀπὸ δ' ἀμυγδάλων φωχθέντων ἄρτους, ἐκ δὲ ῥιζῶν τινῶν οἶνον
526, 34–528, 20 ἐκθλίβουσι. τοσαῦτα καὶ περὶ Μήδων. τῆς δ' Ἀρμενίας τὰ μὲν νότια προβέβληνται τὸν Ταῦρον διείργοντα αὐτὴν ἀφ' ὅλης τῆς μεταξὺ Εὐφράτου καὶ 4
Τρίγριος, ἣν Μεσοποταμίαν καλοῦ( )· τὰ δ' ἑωθινὰ τῇ Μηδίᾳ συνάπτει τῇ μεγάλῃ καὶ τῇ Ἀτροπατηνῇ· προσάρκτια δέ ἐστι τὰ ὑπερκείμενα τῆς Κασπίας θαλάττης ὄρη τὰ τοῦ Παραχοάθρα καὶ Ἀλβανοὶ καὶ Ἴβηρες καὶ ὁ Καύκασος ἐγκυκλούμενος τὰ ἔθνη ταῦτα καὶ συνάπτων τοῖς Ἀρμενίοις, 8
συνάπτων δὲ καὶ τοῖς Μοσχικοῖς ὄρεσι καὶ Κολχικοῖς μέχρι τῶν καλουμένων Τιβαρηνῶν· ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας ταῦτά ἐστι τὰ ἔθνη καὶ ὁ Παρύδρης καὶ ὁ Κυδίσης μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ τῆς τοῦ Εὐφράτου ποταμίας, ἣ διείργει τὴν Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κομμαγηνῆς. ὁ γὰρ 12
Εὐφράτης ἀπὸ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Ταύρου τὰς ἀρχὰς ἔχων τὸ μὲν πρῶτον ῥεῖ πρὸς δύσιν διὰ τῆς Ἀρμενίας, εἶτ' ἐπιστρέφει πρὸς νότον καὶ διακόπτει τὸν Ταῦρον μεταξὺ τῶν Ἀρμενίων τε καὶ Καππαδόκων καὶ Κομμαγηνῶν, ἐκπεσὼν δ' ἔξω καὶ γενόμενος κατὰ τὴν Συρίαν ἐπιστρέφει πρὸς 16
χειμερινὰς ἀνατολὰς μέχρι Βαβυλῶνος καὶ ποιεῖ τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς τὸν Τίγριν: πάλιν δὲ τοῦ λεχθέντος Ταύρου τὴν ἀρχὴν λαμβάνοντος ἀπὸ τῆς περαίας τῶν Κομμαγηνῶν καὶ τῶν Μελιτηνῶν Μάσιον μέν ἐστι τὸ ὑπερκείμενον ὄρος τῶν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ Μυγδόνων .... ιβίς 20
ἐστιν, ἐκ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτων μερῶν Σωφηνὴ κεῖται μεταξὺ τοῦ τε Μασίου καὶ τοῦ Ἀντιταύρου. οὗτος δ' | ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Ταύρου τὴν 170r
ἀρχὴν λαβὼν τελευτᾷ πρὸς τὰ ἑῷα τῆς Ἀρμενίας ἀπολαμβάνων μέσην τὴν Σωφηνήν, ἐκ θατέρου δὲ μέρους ἔχων τὴν Ἀκαλισηνὴν μεταξὺ ἱδρυμένην 24
τοῦ Ταύρου καὶ τῆς τοῦ Εὐφράτου μεσοποταμίας, πρὶν ἢ κάμπτειν αὐτὴν ἐπὶ νότον. βασίλειον δὲ τῆς Σωφηνῆς Καρθασιόκερτα. τοῦ δὲ Μασ[ίου] ὑπέρκειται πρὸς ἕω πολὺ κατὰ τὴν Γορδυληνὴν ὁ Νιφάτης, εἶθ' ὁ Ἄβος, ἀφ' οὗ καὶ Εὐφράτης ῥεῖ καὶ ὁ Ἀράξης, ὁ μὲν πρὸς δύσιν, ὁ δὲ πρὸς ἀνατολάς· 28
εἶθ' ὁ Νίβαρος μέχρι Μηδίας παρατείνει. ὁ μὲν οὖν Εὐφράτης εἴρηται ὃν τρόπον ῥεῖ· ὁ δὲ Ἀράξης πρὸς ἀνατολὰς ἐνεχθεὶς μέχρι τῆς Ἀτροπατηνῆς κάμπτει πρὸς δύσιν καὶ πρὸς ἄρκτους καὶ παραρρεῖ τὴν Ἄζαρα πρῶτον, εἶτ' Ἀρτάξατα, πόλεις Ἀρμενίων· ἔπειτα διὰ τοῦ Ἀραξηνοῦ πεδίου εἰς τὸ 32
Κάσπιον ἐκδίδωσι πέλαγος. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ πολλὰ μὲν ὄρη, πολλὰ δὲ ὀροπέδια, ἐν οἷς οὐδ' ἄμπελος φύεται ῥᾳδίως, πολλοὶ δ' αὐλῶνες, οἱ μὲν μέσως, οἱ δὲ καὶ σφόδρα εὐδαίμονες: ὅτι ἡ Ἀκασηνὴ τῇ Ἀλβανίᾳ πρόσ-

31 κάμπτει : κάπτει a. c. 34 ὀροπέδια : ὀρο s. l. et mg.

χωρος καὶ τῷ Κύρῳ ποταμῷ. ὅτι διαβαίνει [[δὲ καὶ]] ὁ Ἀράξης τὰ ἄκρα τῆς Ἀλβανίας. εἶθ' ἡ Γωγαρηνὴ πέραν οὖσα τοῦ Κύρου. ἔστι δὲ καὶ ἡ Φαυηνὴ τῆς Ἀρμενίας ἐπαρχία καὶ ἡ Κωμισηνὴ καὶ Ὀρχηστηνή· ἡ δὲ Χορζηνὴ καὶ Καμβυσηνὴ προσβορώταταί εἰσι καὶ νιφοβόλοι μάλιστα, συνάπτουσαι τοῖς 4
Καυκασίοις ὄρεσι καὶ τῇ Ἰβηρίᾳ καὶ τῇ Κολχίδι· ὅπου φασὶ κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὀρῶν πολλάκις καὶ συνοδίας τῶν ὀρῶν τῇ χιόνι καταπίνεσθαι νιφετῶν γινομένων ἐπὶ πλέον. ἔχειν δὲ βακτηρίας πρὸς τοὺς τοιούτους κινδύνους παρεξαίροντας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἀναπνοῆς τε χάριν καὶ τοῦ διαμη- 8
νύειν τοῖς ἐπιοῦσι ὥστε βοηθείας τυγχάνειν ἀνορύττεσθαι καὶ σῴζεσθαι. ἐν δὲ τῇ χιόνι βώλους πήγνησθαί φασι κοίλας περιεχούσας χρηστὸν ὕδωρ ὡς ἐν χιτῶνι· καὶ ζῷα δὲ ἐν αὐτῇ γεννᾶσθαι, καλεῖ δὲ σκώληκας Ἀπολλωνίδης, Θεοφάνης δὲ θριπάς· κἀν τούτοις ἀπολαμβάνεσθαι χρηστὸν ὕδωρ, περι- 12
σχισθέντων δὲ τῶν χιτώνων πίνεσθαι. τὴν δὲ γένεσιν τῶν ζῴων τοιαύτην [[γίνεσθαι]] εἰκάζουσιν οἵαν τὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς ἐν τοῖς μετάλλοις φλο-
528, 32–530, 17 γὸς καὶ τοῦ φεψάλου. πόλεις δ' εἰσὶ τῆς Ἀρμενίας Ἀρτάξατά τε, ἣν καὶ Ἀρταξιάσατα καλοῦσι, Ἀνίβα κτίσαντος Ἀρταξίᾳ τῷ βασιλεῖ, καὶ Ἄρζατα, 16
ἀμφότεραι ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ, οἱ μὲν Ἀρζάτα πρὸς τοῖς ὅροις τῆς Ἀτροπάτας, ἡ δὲ Ἀρτάξατα πρὸς τῷ Ἀρταξηνῷ πεδίῳ συνῳκισμένη καλῶς καὶ βασίλειον οὖσα τῆς χώρας· κεῖται δ' ἐπὶ χερρονησιάζοντος ἀγκῶνος τὸ τεῖχος κύκλῳ προβεβλημένον τὸν ποταμὸν πλὴν τοῦ ἰσθμοῦ, τὸν ἰσθμὸν δ' ἔχει τάφρῳ 20
καὶ χάρακι κεκλεισμένον. ποταμοὶ δὲ πλείους μέν εἰσιν ἐν τῇ χώρᾳ, γνωριμώτατοι δὲ Φᾶσις καὶ Λύκος εἰς τὴν Ποντικὴν ἐκπίπτοντες θάλατταν, εἰς δὲ τὴν Κασπίαν Κύρος καὶ Ἀράξης, εἰς δὲ τὴν Ἐρυθρὰν ὅ τε Εὐφράτης καὶ ὁ Τίγρις. εἰσὶ δὲ καὶ λίμναι κατὰ τὴν Ἀρμενίαν μεγάλαι, μία μὲν ἡ 24
Μαντιανή (Κυανῆ ἑρμηνευθεῖσα), μεγίστη, ὥς φασι, μετὰ τὴν Μαιῶτιν, ἁλμυροῦ ὕδατος, προιοῦσα μέχρι τῆς Ἀτροπατίας, ἔχουσα καὶ ἁλοπήγια, ἡ δὲ Ἀρσινή, ἣν καὶ Θωνῖτιν καλοῦσιν. ἔστι δὲ νιτρίτις, τὰς δ' ἐσθῆτας ῥήττει καὶ διαξαίνει, διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἄποτόν ἐστι τὸ ὕδωρ. φέρεται δὲ δι' αὐτῆς ὁ 28
Τίγρις ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Νιφάτην ὀρεινῆς ὁρμηθεὶς ἄμικτον φυλάττων τὸ ῥεῦμα διὰ τὴν ὀξύτητα· ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα, Μήδων τίγριν καλούντων τὸ τόξευμα. κατὰ δὲ τὸν μυχὸν τῆς λίμνης εἰς βάραθρον ἐμπεσὼν ὁ ποταμὸς καὶ πολὺν τόπον ἐνεχθεὶς ἀνατέλλει κατὰ τὴν Χαλωνίτην· ἐκεῖθεν δ' ἤδη 32
πρὸς τὴν Ὦπιν καὶ τὸ τῆς Σεμιράμιδος καλούμενον διατείχισμα ἐκεῖνός τε καταφέρεται τοὺς Γορδυαίους ἐν δεξιᾷ ἀφεὶς καὶ τὴν Μεσοποταμίαν ὅλην

1 ὅτι : s. l. 1 sq. verba διαβαίνει — Ἀλβανίας circumducta sunt linea (sc. ut transponerentur ? cf. p. 131, 21 sq.) 2 πέραν — Κύρου : mg. 4 νιφοβόλοι : [[-αι]] s. l., ut vid. 17 ὅροις : sic 26 ἁλμυροῦ : ἀρ- a. c.

καὶ ὁ Εὐφράτης ἐναντίος ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὴν αὐτὴν χώραν· πλησιάσαντες
δὲ ἀλλήλοις καὶ ποιήσαντες τὴν Μεσοποταμίαν ὁ μὲν διὰ Σελευκείας φέρε-
ται πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον, ὁ δὲ διὰ Βαβυλῶνος: ὅτι καὶ ἄλλα ἐστὶ
μέταλλα ἐν τῇ Ὑσπιράτιδι τῆς Ἀρμενίας καὶ δὴ τῆς ὀπάνδικος καλουμένης, 4
ἣν δὴ καὶ Ἀρμένιον καλοῦσι χῶμα, ὅμοιον κάλχῃ. ὅτι οἱ Νισαῖοι ἵπποι καὶ
ἐνταῦθα γίνονται· ἱππόβοτος γάρ ἐστιν ἡ χώρα σφόδρα, καὶ ὁ σατράπης
τῆς Ἀρμενίας τῷ Πέρσῃ κατ' ἔτος δισμυρίους πώλους τοῖς Μιθρακάνοις
ἔπεμπε, Ἀρτουάσβδης δὲ Ἀντωνίῳ χωρὶς τῆς ἄλλης ἱππείας αὐτὴν τὴν 8
κατάφρακτον ͵ϛαν ἵππον ἐκτάξας ἀπέδειξεν, ἡνίκα εἰς τὴν Μηδίαν ἐνέβαλε
σὺν αὐτῷ: ὅτι μέγεθος τῆς χώρας εὖρος μὲν σχοίνων ρ', μῆκος δὲ διπλάσιον
κατὰ Θεοφάνην τιθέντα τὴν σχοῖνον μ' σταδίων· πρὸς ὑπερβολὴν δ' εἴρηται
531,7–19 τὸ εὖρος· τὸ ἥμισυ γάρ ἐστι τοῦ ὑπ' ἐκείνου λεχθέντος ἢ μικρῷ πλεῖον: ὅτι 12
τὸ παλαιὸν τὸν Ἀράξην καταβαίνοντα ἐκ τῶν ὀρῶν πλατύνεσθαί φασι καὶ
πελαγίζειν ἐν τοῖς ὑποκειμένοις πεδίοις οὐκ ἔχοντα διέξοδον· Ἰάσονα δὲ
μιμησάμενον τὰ Τέμπη ποιῆσαι τὴν διασφάγα δι' ἧς καταράττει νῦν τὸ
ὕδωρ εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, ἐκ δὲ τούτου γυμνωθῆναι τὸ Ἀραξηνὸν 16
πεδίον, δι' οὗ συγχαίνει ῥέων ἐπὶ τὸν καταράκτην ὁ ποταμός· ὅθεν καὶ
τοὔνομα εἴληφε: ὅτι ὁ Ἄβος καὶ ὁ Ἴμμαρος μέρη τοῦ Ταύρου· ὧν ὁ Ἄβος
ἐγγύς ἐστι τῆς ὁδοῦ τῆς εἰς Ἐκβάτανα φερούσης παρὰ τὸν τῆς Βάριδος
533,5–18 νεών: Ἐκ τοῦ ιβ' τῶν Στράβωνος: καὶ ἡ Καππαδοκία ἐστὶ πολυμερὴς καὶ 20
συχνὰς δεδεγμένη μεταβολάς. ⟦οἱ δ' οὖν⟧ [ ] | δ' οὖν ὁμόγλωττοι 170v
μάλιστά εἰσιν οἱ ἀφοριζόμενοι πρὸς νότον μὲν τῷ Κιλικίῳ λεγομένῳ
Ταύρῳ, πρὸς ἕω δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Κολχίδι καὶ τοῖς μεταξὺ ἑτερογλώσ-
σοις ἔθνεσι, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν το[ῦ Ἅ]λυος, 24
πρὸς δύσιν δὲ τῷ τε τῶν Παφλαγόνων ἔθνει καὶ Γαλατῶν τῶν τὴν Φρυγίαν
μετοικησάντων μέχρι Λυκαόνων καὶ Κιλίκων τῶν τὴν [Τ]ραχεῖαν Κιλικίαν
νεμομένων. καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ⟦Καταόνων⟧ ὁμογλώσσων οἱ παλαιοὶ τοὺς
Κατάονας καθ' αὑτοὺς ἔταττον, ἀντιδιαιροῦντες τοῖς Καππάδοξιν ὡς ἑτε- 28
ροεθνέσι, καὶ ἐν τῇ διαριθμήσει τῶν ἐθνῶν μετὰ τὴν Καππαδοκίαν ἐτίθεσαν
τὴν Καταονίαν. μέρος τε τῆς Καππαδοκίας ἐστὶ δέκατον κατὰ εἰς ι' στρατη-
534,8–536,7 γίας διαίρεσιν τῆς χώρας. ἔστι δ' ὥσπερ χερρονήσου μεγάλης ἰσθμὸς οὗτος
σφιγγόμενος θαλάτταις δυσί, τῇ τε τοῦ Ἰσικοῦ κόλπου μέχρι τῆς Τραχείας 32
Κιλικίας καὶ τῇ τοῦ Εὐξείνου μεταξὺ Σινώπης τε καὶ τῆς τῶν Τιβαρηνῶν
παραλίας· ἐντὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ λέγομεν χερρόνησον τὴν προσεσπέριον
Καππάδοξιν ἅπασαν, ἣν Ἡρόδοτος μὲν ἐντὸς Ἅλυος καλεῖ (αὕτη γάρ ἐστι
ἧς ἦρξεν ἁπάσης Κροῖσος), οἱ δὲ νῦν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου καλοῦσι Ἀσίαν, 36
ὁμωνύμως τῇ ὅλῃ ἠπείρῳ ταύτην Ἀσίαν προσαγορεύοντες. περιέχεται δ' ἐν
αὐτῇ πρῶτα μὲν ἔθνη τὰ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς, Παφλαγόνες καὶ Φρύγες καὶ

Λυκάονες, ἔπειτα Βιεννηνοὶ καὶ Μυσοὶ καὶ ἡ Ἐπίκτητος· ἔστι δὲ Τρῳὰς καὶ
Ἑλλησποντία. μετὰ δὲ τούτους ἐπὶ θαλάττῃ μὲν Ἑλλήνων οἵ τε Αἰολέες καὶ
Ἴωνες, τῶν δ' ἄλλων Κᾶρές τε καὶ Λύκιοι, ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ Λυδοί. περὶ
μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὕστερον. τὴν δὲ Καππαδοκίαν εἰς δύο σατρα- 4
πείας μερισθεῖσαν ὑπὸ Περσῶν παραλαβόντες οἱ Μακεδόνες περιεῖλον τὰ
μὲν ἑκόντες τὰ δ' ἄκοντες εἰς βασιλείαν ἀντὶ σατραπειῶν περιστᾶσαν· ὧν
τὴν μὲν ἰδίως Καππαδοκίαν ὠνόμασαν καὶ πρὸς τῷ Ταύρῳ καὶ μεγάλην
Καππαδοκίαν, τὴν δὲ Πόντον, οἱ δὲ τὴν πρὸς τῷ Πόντῳ Καππαδοκίαν: ὅτι 8
Μελιτηνή ⟦καὶ⟧, Καταονία, Κιλικία, Τυανίτις, Γαρσαυρίτις καὶ ἕτεραι ε'
λοιπαὶ στρατηγίαι τῆς μεγάλης Καππαδοκίας ἐπὶ Ἀρχελάου καὶ τῶν πρὸ
ἐκείνου βασιλευόντων ἦσαν. προσεγένετο δ' ὕστερον παρὰ Ῥωμαίων ἐκ τῆς
Κιλικίας τοῖς πρὸ Ἀρχελάου καὶ ἑνδεκάτη στρατηγία – ἡ περὶ Καστάβαλλά 12
τε καὶ Κύδιστρα μέχρι τῆς Ἀντιπάτρου τοῦ λῃστοῦ Δέρβης –, τῷ δ' Ἀρχε-
λάῳ καὶ ἡ Τραχεῖα περὶ Ἐλεοῦσσαν Κιλικία καὶ πᾶσα ἡ τὰ πειρατήρια
συστησαμένη. ἀντίκειται δ' ἡ μὲν Μελιτηνὴ τῇ Σωφηνῇ μέσον ἔχουσα τὸν
Εὐφράτην ποταμὸν καὶ αὐτὴ ἡ Κομμαγηνὴ ὅμορος οὖσα, ᾗ μάλιστα 16
παραπλησία ἐστὶν ἡ Μελιτηνή· πᾶσα γάρ ἐστι τοῖς ἡμέροις δένδροις κατά-
φυτος μόνη τῆς ἄλλης Καππαδοκίας, ὥστε καὶ ἔλαιον φέρειν καὶ τὸν
Μοραρίτην οἶνον τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐνάμιλλον. ἡ δὲ Καταονία πλατὺ καὶ
κοῖλόν ἐστι πεδίον πάμφορον πλὴν τῶν ἀειθαλῶν. παράκειται δ' ὄρη ἄλλα 20
τε καὶ Ἀμανὸς ἐκ τοῦ πρὸς νότον μέρους, ἀπόσπασμα ὂν τοῦ Κιλικίου
Ταύρου, καὶ ὁ Ἀντίταυρος εἰς τἀναντία ἀπερρωγώς. ὁ μὲν γὰρ Ἀμανὸς ἐπὶ
τὴν Κιλικίαν καὶ τὴν Συριακὴν ἐκτείνεται θάλασσαν πρὸς τὴν ἑσπέραν ἀπὸ
τῆς Καταονίας καὶ τὸν νότον, τῇ δὲ τοιαύτῃ διαστάσει περικλείει τὸν Ἰσσι- 24
κὸν κόλπον ἅπαντα καὶ τὰ μεταξὺ Κιλίκων πεδίων πρὸς τὸν Ταῦρον· ὁ δ'
Ἀντίταυρος ἐπὶ τὰς ἄρκτους ⟦...`⟧ ἐγκέκλιται καὶ μικρὸν ἐπιλαμβάνει τῶν
ἀνατολῶν, εἶτ' εἰς τὴν μεσογαίαν τελευτᾷ. ἐν δὲ τῷ Ἀντιταύρῳ τούτῳ
βαθεῖς καὶ στενοί εἰσιν αὐλῶνες, ἐν οἷς ἵδρυται τὰ Κόμανα. ἐνταῦθα τὴν 28
πένθιμον κόμην ἀποθέσθαι τὸν Ὀρέστην φασίν, ἀφ' ἧς καὶ τοὔνομα τῇ
πόλει. διὰ μὲν οὖν τῆς πόλεως ταύτης ὁ Σάρος ῥεῖ ποταμὸς (καὶ διὰ τῶν
συναγκειῶν τοῦ Ταύρου διεκπεραιοῦται πρὸς τὰ τῶν Κιλίκων πεδία καὶ τὸ
ὑποκείμενον πέλαγος), διὰ δὲ τῆς Καταονίας ὁ Πύραμος, πλωτός, ἐκ μέσου 32
τοῦ πεδίου τὰς πηγὰς ἔχων. ἔστι δὲ βόθρος ἀξιόλογος, δι' οὗ καθαρόν ἐστι
τὸ ὕδωρ ὑποφερόμενον κρυπτῶς μέχρι πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ γῆς, εἶτ'
ἀνατέλλον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· τῷ δὲ καθιέντι ἀκόντιον ἄνωθεν εἰς τὸν βό-
536,20–2 θρον ἡ βία τοῦ ὕδατος ἀντιπράττει τοσοῦτον ὥστε μόλις βαπτίζεσθαι. διεκ- 36

4 δύο : μὲ a.c. 15 μὲν : s.l. 17 Μελιτηνή : -τινή a.c., ut vid.

βαίνων δὲ τὰ ὄρη χοῦν κατάγει πολλὴν ἐπὶ θάλασσαν ἐκ τῆς Καταονίας καὶ
537, 18–538, 22 τῶν Κιλικίων πεδίων: ὅτι δύο μόναι στρατηγίαι πόλεις ἔχουσιν, ἡ μὲν Τυα-
νῖτις τὰ Τύανα ὑποπεπτωκυῖα τῷ Ταύρῳ τῷ κατὰ τὰς Κιλικίας πύλας, καθ'
ἃς εὐπετέσταται καὶ κοινόταται πᾶσίν εἰσιν αἱ εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ Συρίαν
ὑπερβολαί. τὰ δὲ Τύανα ἐπίκειται χώματι Σεμιράμιδος τετειχισμένῳ καλῶς.
οὐ πολὺ δ' ἄποθεν ταύτης ἐστὶ τά τε Καστάβαλα καὶ τὰ Κύβιστρα, ἔτι μᾶλ-
λον τῷ ὄρει πλησιάζοντα πολίσματα: ὅτι ἐν τῇ Τραχείᾳ Κιλικίᾳ τὴν
Ἐλεοῦσσαν, εὔκαιρον νήσιον, συνέκτισεν Ἀρχέλαος ἀξιολόγως. ἐν δὲ τῇ
Κιλίᾳ καλουμένῃ τὰ Μέζακα, ἡ μητρόπολις τοῦ ἔθνους (καλεῖται δ' Εὐσέ-
βεια), ὑπὸ τῷ Ἀργαίῳ κειμένη ὄρει πάντων ὑψηλοτάτῳ καὶ ἀνέκλειπτον
χιόνι τὴν ἀκρώρειαν ἔχοντι, ἀφ' ἧς φασιν οἱ ἀναβαίνοντες (οὗτοι δ' εἰσὶν
ὀλίγοι) κατοπτεύεσθαι ταῖς αἰθρίαις ἄμφω τὰ πελάγη, τό τε Ποντικὸν καὶ
τὸ Ἰσσικόν: ὅτι ἀξύλου οὔσης σχεδὸν τῆς συμπάσης Καππαδοκίας ὁ Ἀρ-
γαῖος ἔχει παρακείμενον δρυμόν, καὶ ὅτι οἱ ὑποκείμενοι τῷ δρυμῷ τόποι
πολλαχοῦ πυρὰ ἔχουσιν, ἅμα δὲ καὶ ὕφυδροί εἰσι ψυχρῷ ὕδατι, οὔτε τοῦ
πυρὸς οὔτε τοῦ ὕδατος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκκύπτοντος, | ὥστε καὶ ποάζειν 171r
τὴν πλείστην· ἔστι δ' ὅπου καὶ ἑλῶδές ἐστι τὸ ἔδαφος, καὶ νύκτωρ ἐξάπτον-
ται φλόγες ἀπ' αὐτοῦ. τοῖς δὲ πολλοῖς κίνδυνός ἐστι, καὶ μάλιστα τοῖς
539, 16–22 κτήνεσιν, ἐμπίπτουσιν εἰς ἀδήλους βόθρους πυρός: ὅτι ἀφέστηκε τὰ Μάζακα
τῶν Κιλικίων πυλῶν ὁδὸν ἡμερῶν ς', κατὰ μέσην δὲ τὴν ὁδὸν κεῖται τὰ
Τύανα· διέχει δὲ Κυβίστρων τ' σταδίους. νομωδὸς ὁ τῶν νόμων ἐξηγητής.
539, 27–540, 10 μέγεθος δὲ τῆς χώρας κατὰ πλάτος μὲν τὸ ἀπὸ τοῦ Πόντου πρὸς τὸν Ταῦ-
ρον ὅσον ͵α καὶ ω' στάδιοι, μῆκος δὲ τὸ ἀπὸ Λυκαονίας καὶ Φρυγίας μέχρι( )
Εὐφράτου πρὸς ἕω καὶ Ἀρμενίαν περὶ ͵γους. ἀγαθὴ δὲ καρποῖς, μάλιστα δὲ
βοσκήμασι παντοδαποῖς, νοτιωτέρα δ' οὖσα τοῦ Πόντου ψυχροτέρα ἐστίν·
ἡ δὲ Γαβανία καίπερ πεδιὰς οὖσα καὶ νοτιωτάτη πασῶν (ὑποπέπτωκε γὰρ
τῷ Ταύρῳ) μόλις τῶν καρπίμων τι φέρει δένδρων, ἀγρόβοτος δ' ἐστὶ καὶ
αὕτη καὶ ἡ πολλὴ τῆς ἄλλης. ἐν δὲ τῇ Καππαδοκίᾳ γίνεται καὶ ἡ λεγομένη
Σινωπικὴ μίλτος, ἀρίστη τῶν πασῶν· ὠνομάσθη δὲ Σινωπικὴ διότι κατάγειν
ἐκεῖσε εἰώθασιν οἱ ἔμποροι πρὶν ἢ τὸ τῶν Ἐφεσίων ἐμπόριον μέχρι τῶν
ἐνθάδε ἀνθρώπων διϊχθαι. λέγεται δὲ καὶ κρυστάλλου πλάκας ὀνυχίτου
λίθου πλησίον τῆς τῶν Γαλατῶν ὑπὸ τῶν Ἀρχελάου μεταλλευόντων εὑρῆσ-
θαι. ἦν δέ τις τόπος καὶ λίθου λευκοῦ, τῷ ἐλέφαντι κατὰ τὴν χρόαν
ἐμφερής, ὥσπερ ἀκόνας τινὰς οὐ μεγάλας ἐκφέρων, ἐξ ὧν τὰ λαβία τοῖς
μαχαιρίοις κατεσκεύαζον· ἄλλος δὲ τὰς διόπτρας βώλους μεγάλας ἐκδιδούς,
540, 27–545, 31 ὥστε καὶ ἔξω κομίζεσθαι. ταῦτα καὶ περὶ τῆς μεγάλης Καππαδοκίας· περὶ δὲ

8 Ἐλεοῦσσαν : Ἐλαι- s.l.   21 νομωδὸς — ἐξηγητής : mg.

τῆς Τραχείας Κιλικίας τῆς προστεθείσης αὐτῇ βέλτιον ἐν τῷ περὶ τῆς ὅλης
Κιλικίας λόγῳ διελθεῖν. τοῦ δὲ Πόντου καθίστατο μὲν Μιθριδάτης ὁ
Εὐπάτωρ βασιλεύς, εἶχε δὲ τὴν ἀφοριζομένην τῷ Ἅλυι μέχρι Τιβαρηνῶν
καὶ Ἀρμενίων καὶ τῆς ἐντὸς Ἅλυος τὰ μέχρι Ἀμάστρεως καί τινων τῆς
Παφλαγονίας μερῶν. προσεκτήσατο δ' οὗτος καὶ τὴν μέχρι Ἡρακλείας
παραλίαν ἐπὶ τὰ δυσμικὰ μέρη (τῆς Ἡρακλείδου τοῦ Πλατωνικοῦ πατρί-
δος), ἐπὶ δὲ τἀναντία μέχρι Κολχίδος καὶ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας· ἃ δὴ καὶ
προσέθηκε τῷ Πόντῳ. ἀρξώμεθα δ' ἀπὸ Ἡρακλείας, ἥπερ δυσμικωτάτη ἐστὶ
τούτων τῶν τόπων. εἰς δὴ τὸν Εὔξεινον πόντον εἰσπλέουσιν ἐκ τῆς Προ-
ποντίδος ἐν ἀριστερᾷ μὲν τὰ προσεχῆ τῷ Βυζαντίῳ κεῖται (Θρᾳκῶν δ' ἐστί,
καλεῖται δὲ τὰ Ἀριστερὰ τοῦ Πόντου), ἐν δεξιᾷ δὲ τὰ προσεχῆ Χαλκηδονίᾳ·
Βιθυνῶν δ' ἐστὶ τὰ πρῶτα, εἶτα Μαριανδυνῶν (τινὲς δὲ καὶ Καυκώνων
φασίν), εἶτα Παφλαγόνων μέχρις Ἅλυος, εἶτα Καππαδόκων τῶν πρὸς τῷ
Πόντῳ καὶ τῶν ἑξῆς μέχρι Κολχίδος· ταῦτα δὲ πάντα καλεῖται τὰ Δεξιὰ τοῦ
Εὐξείνου πόντου. ταύτης δὲ τῆς παραλίας ἁπάσης ἐπῆρξεν Εὐπάτωρ ἀρξά-
μενος ἀπὸ Κολχίδος μέχρις Ἡρακλείας· τὰ δ' ἐπέκεινα, τὰ μέχρι τοῦ στό-
ματος καὶ τῆς Χαλκηδόνος, τῷ Βιθυνῶν βασιλεῖ συνέμενε. καταλυθέντων
τῶν βασιλέων ἐφύλαξαν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὥστε τὴν Ἡρά-
κλειαν προσκεῖσθαι τῷ Πόντῳ, τὰ δ' ἐπέκεινα Βιθυνοῖς προσχωρεῖν. οἱ
μὲν οὖν Βιθυνοὶ διότι πρότερον Μυσοὶ ὄντες μετωνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ
τῶν Θρᾳκῶν τῶν ἐποικησάντων, Βιθυνῶν τε καὶ Θυνῶν, ὁμολογεῖται παρὰ
τῶν πλείστων, καὶ σημεῖα τίθενται τοῦ μὲν τῶν Βιθυνῶν ἔθνους τὸ μέχρι
νῦν ἐν Θρᾴκῃ λέγεσθαί τινας Βιθυνούς, τοῦ δὲ τῶν Θυνῶν τὴν Θυνιάδα
ἀκτὴν τὴν πρὸς Ἀπολλωνίᾳ καὶ Σαλμυδησσῷ. καὶ οἱ Βέβρυκες δὲ οἱ τούτων
προεποικήσαντες τὴν Μυσίαν Θρᾷκες, ὡς εἰκάζω ἐγώ. εἴρηται δ' ὅτι καὶ
αὐτοὶ οἱ Μυσοὶ Θρᾳκῶν ἄποικοί εἰσι τῶν νῦν λεγομένων Μυσῶν. ταῦτα
μὲν οὕτω λέγεται, τοὺς δὲ Μαριανδυνοὺς καὶ τοὺς Καύκωνας οὐχ ὁμοίως
ἅπαντες λέγουσι. τὴν γὰρ δὴ Ἡράκλειαν ἐν τοῖς Μαριανδυνοῖς ἱδρῦσθαι
φασί, Μιλησίων κτίσμα, τίνες δὲ καὶ πόθεν οὐδὲν εἴρηται· οὐδὲ διάλεκτος
οὐδ' ἄλλη διαφορὰ ἐθνικὴ περὶ τοὺς ἀνθρώπους φαίνεται, παραπλήσιοι δ'
εἰσὶ τοῖς Βιθυνοῖς· ἔοικεν οὖν καὶ τοῦτο Θρᾴκιον ὑπάρξαι τὸ φῦλον. Θεό-
πομπος δὲ Μαριανδυνόν φησι μέρους τῆς Παφλαγονίας ἄρξαντα ὑπὸ
πολλῶν δυναστευομένης ἐπελθόντα τὴν τῶν Βεβρύκων κατασχεῖν, ἣν δ'
ἐξέλιπεν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ καταλιπεῖν: ὅτι τοῖς μὲν Κρησὶν ἐθήτευεν ἡ
Μινώα καλουμένη σύνοδος, Θετταλοῖς δὲ οἱ πενέσται. τοὺς δὲ Καύκωνας,
οὓς ἱστοροῦσι τὴν ἐφεξῆς οἰκῆσαι παραλίαν τοῖς Μαριανδυνοῖς μέχρι τοῦ

13 Ἅλυος : sic   πρὸς : π e corr.

Παρθενίου ποταμοῦ πόλιν ἔχοντας τὸ Τήϊον, οἱ μὲν Σκύθας φασίν, οἱ δὲ
τῶν Μακεδόνων τινάς, οἱ δὲ τῶν Πελασγῶν. ἡ μὲν οὖν Ἡράκλεια πόλις
ἐστὶν εὐλίμενος καὶ ἄλλως ἀξιόλογος, ἥ γε καὶ ἀποικίας ἔστελλεν, ἔστι δὲ
τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας τῆς συντεταγμένης τῇ Βιθυνίᾳ. μεταξὺ δὲ Χαλκηδό- 4
νος καὶ Ἡρακλείας ῥέουσι ποταμοὶ πλείους, ὧν εἰσιν ὅ τε Ψίλλις καὶ ὁ
Κάλπας καὶ ὁ Σαγγάριος. ἔχει δὲ τὰς πηγὰς κατὰ Σαγίαν κώμην ἀφ' ἑκατὸν
καὶ ν' που σταδίων οὗτος Πισυνοῦντος. διέξεισι τῆς Ἐπικτήτου Φρυγίας τὴν
πλείω, μέρος δέ τι καὶ τῆς Βιθυνίας, ὥστε καὶ τῆς Νικομηδείας ἀποσχεῖν 8
μικρὸν πλείους ἢ τ' σταδίους καθ' ὃ συμβάλλει ποταμὸς αὐτῷ Γάλλος ἐκ
Μόδρων τὰς ἀρχὰς ἔχων τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ
αὐτὴ τῇ Ἐπικτήτῳ, καὶ εἶχον αὐτὴν οἱ Βιθυνοὶ πρότερον)· αὐξηθεὶς δὲ καὶ
γενόμενος πλωτὸς καίπερ πάλαι ἄπλωτος ὢν τὴν Βιθυνίαν ὁρίζει πρὸς ταῖς 12
ἐκβολαῖς. πρόκειται δὲ τῆς παραλίας ταύτης καὶ ἡ Θυνία νῆσος. ἐν δὲ τῇ
Ἡρακλεώτιδι γίνεται τὸ ἀκονιτόν. διέχει δ' ἡ πόλις αὕτη τοῦ ἱεροῦ τοῦ
Χαλκηδονίου σταδίους ͵α που καὶ φ', τοῦ δὲ Σαγγαρίου φ'. τὸ δὲ Τήϊόν ἐστι
πολίχνιον οὐδὲν ἔχον μνήμης ἄξιον. εἶθ' ὁ Παρθένιος ποταμὸς διὰ χωρίων 16
ἀνθηρῶν φερόμενος καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ὀνόματος τούτου τετυχηκώς, ἐν αὐτῇ
τῇ Παφλαγονίᾳ τὰς πηγὰς ἔχων. ἔπειτα ἡ Παφλαγονία καὶ Ἐνετοί, ὧν
Ὅμηρος μέμνηται, νῦν δὲ ἐκλελοίπασι· φασὶ δὲ κώμην τινὰ ι' σχοίνους
Ἀμάστρεως διέχουσαν, τὴν νῦν Ἀμισόν, ὡς εἰκός. διέβησαν δὲ εἰς Θρᾴκην 20
μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν ἀποβαλόντες τὸν ἡγεμόνα, εἶτ' ἐκεῖθεν εἰς τὴν νῦν
Ἐνετικὴν ἀφίκοντο. ὁρίζει δὲ τοὺς Παφλαγόνας πρὸς ἕω μὲν ὁ Ἅλυς
ποταμὸς ῥέων ἀπὸ μεσημβρίας μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων καὶ ἐξίησι
κατὰ τὸν Ἡρόδοτον εἰς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον πόντον, Σύρους λέγοντα 24
τοὺς Καππάδοκας· ḳạị γạ̀ṛ ἔṭị ḳạị̀ ṿῦṿ Λ̣ẹụḳọ́σ̣ụṛọị ḳạḷọ̣ῦṿται, Σύρων καὶ
τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου λ̣ẹγ̣ọṃẹ́ṿων [ ] | μή, τοιαύτην τὴν 171v
ἐπωνυμίαν γενέσθαι συνέβη. καὶ Πίνδαρος δέ φησιν ὅτι αἱ Ἀμαζόνες Σύριον
εὐρυαίχμαν διεῖπον στρατόν, τὴν ἐν Θεμισκύρᾳ κατοικίαν οὕτω δηλῶν. ἡ δὲ 28
Θεμίσκυρά ἐστιν ἡ τῶν Ἀμισηνῶν, αὕτη δὲ Λευκοσύρων τῶν μετὰ τὸν
Ἅλυν. πρὸς ἕω μὲν τοίνυν ὁ Ἄλυς ὅριον τῶν Παφλαγόνων, πρὸς νότον δὲ
Φρύγες καὶ οἱ ἐποικήσαντες Γαλάται, πρὸς δύσιν δὲ Βιθυνοὶ καὶ Μαριανδυ-
νοί (τὸ γὰρ τῶν Καυκώνων γένος ἐξέφθαρται τελέως πάντοθεν), πρὸς 32
ἄρκτον δὲ ὁ Εὔξεινος. περὶ μὲν δὴ τῶν ἐν μεσογαίᾳ Παφλαγόνων τῶν μὴ
ὑπὸ τῷ Μιθριδάτῃ ἐροῦμεν ὕστερον· νῦν δὲ πρόκειται τὴν ὑπ' ἐκείνῳ
χώραν, κληθεῖσαν δὲ Πόντον, διελθεῖν. μετὰ δὲ τὸν Παρθένιον ποταμόν
ἐστιν Ἄμαστρις, ὁμώνυμος τῆς συνῳκικυίας πόλις· ἵδρυται δ' ἐπὶ χερ- 36

14 ἀκονιτόν : sic 30 Ἄλυς : sic

ρονήσῳ λιμένας ἔχουσα τοῦ ἰσθμοῦ ἑκατέρωθε. ἦν δ' ἡ Ἄμαστρις γυνὴ μὲν
Διονυσίου τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγάτηρ δὲ Ὀξυάθρου τοῦ Δαρείου
ἀδελφοῦ τοῦ κατὰ Ἀλέξανδρον· ἐκείνη μὲν οὖν ἐκ δ'ων κατοικιῶν
συνέστησε τὴν πόλιν, ἔκ τε Σησάμου καὶ Κυτώρου καὶ Κρώμνης καὶ τῆς 4
Τηΐου· ὧν ἡ Σήσαμος ἀκρόπολις τῆς Ἀμάστρεως λέγεται, τὸ δὲ Κύτωρον
ἐμπόριον ἦν ποτε Σινωπέων, ὠνόμασται δ' ἀπὸ Κυτώρου τοῦ Φρύξου παι-
δός· παρ' ὃ πλείστη καὶ ἀρίστη πύξος φύεται. ὁ δ' Αἰγιαλὸς ἔστι μὲν ἠϊὼν
μακρὰ πλειόνων ἢ ρ' σταδίων, ἔχει δὲ καὶ κώμην ὁμώνυμον, ἧς μέμνηται 8
Ὅμηρος, ὅταν φῇ 'Κρῶμναν τ' Αἰγιαλόν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους'
(Ἐρυθίνους δὲ λέγεσθαί φασι τοὺς νῦν Ἐρυθρίνους ἀπὸ τῆς χρόας· δύο δ'
εἰσὶ σκόπελοι). μετὰ δὲ Αἰγιαλὸν Κάραμβις, ἄκρα μεγάλη πρὸς τὰς ἄρκτους
ἀνατεταμένη καὶ τὴν Σκυθικὴν χερρόνησον. μετὰ δὲ Κάραμβιν Κίνωλις καὶ 12
Ἀντικίνωλις καὶ Ἀβώνου τεῖχος πολίχνιον καὶ Ἀρμένη, ἐφ' ᾗ παροιμιάζον-
ται 'ὅστις ἔργον οὐδὲν εἶχεν Ἀρμένην ἐτείχισε( )'· ἔστι δὲ κώμη τῶν Σινω-
πέων. εἶτ' αὐτὴ Σινώπη, σταδίους ν' τῆς Ἀρμένης διέχουσα, ἀξιολογωτάτη
μὲν τῶν ταύτῃ πόλεων, αὐτονομηθεῖσα δὲ πολὺν χρόνον, εἶτα δουλεύσασα, 16
πατρὶς οὖσα Εὐπάτορος. ἵδρυται δὲ ἐπὶ αὐχένι χερρονήσου τινός, ἑκατέρω-
θεν δὲ τοῦ ἰσθμοῦ λιμένες καὶ ναύσταθμα. κύκλῳ δ' ἡ χερρόνησος προ-
βέβληται ῥαχιώδεις ἀκτὰς ἔχουσα καὶ κοιλάδας τινὰς ὡσανεὶ βόθρους πετρί-
νους, οὓς καλοῦσι χοινικίδας· πληροῦνται δὲ οὗτοι μετεωρισθείσης τῆς 20
θαλάττης, ὡς καὶ διὰ τοῦτο οὐκ εὐπρόσιτον τὸ χωρίον καὶ διὰ τὸ πᾶσαν
τὴν τῆς πέτρας ἐπιφα[ ] ἐχινώδη καὶ ἀνεπίβατον εἶναι γυμνῷ ποδί. ἄνω-
θεν μέντοι καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὔγεών ἐστι τὸ ἔδαφος καὶ ἀγροκηπίοις
46,15–549,4 κεκόσμηται πολλοῖς. διέχει δὲ τοῦ μὲν Ἱεροῦ ͵γ που σταδίους, ἀφ' Ἡρα- 24
κλείας δὲ ͵β, Καράμβεως δὲ ψ'. ἐντεῦθεν δ' ἐφεξῆς ἡ τοῦ Ἅλυος ἐκβολὴ
ποταμοῦ. ὠνόμασται δ' ἀπὸ τῶν ἁλῶν, ἃς παραρρεῖ. ἔχει γὰρ τὰς πηγὰς ἐν
τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ τῆς Ποντικῆς πλησίον κατὰ τὴν Καμβυσηνήν, ἐνεχ-
θεὶς δ' ἐπὶ δύσιν πολύς, εἶτ' ἐπιστρέψας πρὸς τὴν ἄρκτον διά τε Γαλατῶν 28
καὶ Παφλαγόνων ὁρίζει τούτους τε καὶ τοὺς Λευκοσύρους. φύει δὲ ἡ Σινωπί-
τις καὶ σφένδαμνον καὶ ὀροκάρυον. μετὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἅλυος ἡ
Γαδιλωνίτις ἐστὶ μέχρι τῆς Ἀραβηνῆς, εὐδαίμων χώρα καὶ πεδιὰς πᾶσα καὶ
πάμφορος· ἔχει δὲ καὶ προβατείαν ὑποδιφθέρου καὶ μαλακῆς ἐρέας, ἧς καθ' 32
ὅλην τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὸν Πόντον σφόδρα πολλὴ σπάνις ἐστί, καὶ
ζόρκες, ὧν ἀλλαχοῦ σπάνις ἐστί. μετὰ δὲ τὴν Γαδιλῶνα ἡ Σαραμηνὴ καὶ
Ἀμισός, πόλις ἀξιόλογος, διέχουσα Σινώπης περὶ π' σταδίους, Πειραιεὺς

4 τῆς : s.l. 19 ἔχουσα : s.l. 23 εὔγεών : εὔγαι- a.c. 29 sq. Σινωπίτις : sic; Σινώπιτις a.c. 31 Γαδιλωνίτις : sic Ἀραβηνῆς : Σαραμηνῆς mg.

ὑπὸ Ἀθηναίων μετονομασθεῖσα. ἔχει δὲ τήν τε ἄλλην χώραν καλὴν καὶ τὴν
Θεμίσκυραν, τὸ τῶν Ἀμαζόνων οἰκητήριον, καὶ τὴν Σιδηνήν. ἔστι δὲ ἡ
Θεμίσκυρα πεδίον τῇ μὲν ὑπὸ τοῦ πελάγους κλυζόμενον, ὅσα ξʹ σταδίους
τῆς πόλεως διέχον, τῇ δ' ὑπὸ τῆς ὀρεινῆς εὐδένδρου καὶ διαρρύτου ποταμοῖς
αὐτόθεν τὰς πηγὰς ἔχουσιν. ἐκ μὲν οὖν τούτων πληρούμενος ἁπάντων εἷς
ποταμὸς διέξεισι τὸ πεδίον Θερμώδων καλούμενος. ἄλλος δὲ τούτῳ πάρι-
σος, ῥέων ἐκ τῆς καλουμένης Φαναροίας, τὸ αὐτὸ διέξεισι πεδίον, καλεῖται
δὲ Ἶρις· ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ἐν αὐτῷ τῷ Πόντῳ, ῥυεὶς δὲ διὰ πόλεως μέσης
Κομάνων τῶν Ποντικῶν καὶ διὰ τῆς Δαζιμωνίτιδος, εὐδαίμονος πεδίου,
πρὸς δύσιν εἶτ' ἐπιστρέφει πρὸς τὰς ἄρκτους παρ' αὐτὰ Γαζίουρα, παλαιὸν
βασίλειον, νῦν δ' ἔρημον· εἶτ' ἀνακάμπτει πάλιν πρὸς ἕω παραλαβὼν τόν τε
Σκύλακα καὶ ἄλλους ποταμούς, καὶ παρ' αὐτὸ τὸ τῆς Ἀμασείας ἐνεχθεὶς
τεῖχος – τῆς ἡμετέρας πατρίδος, πόλεως ἐρυμνοτάτης – εἰς τὴν Φανάροιαν
πρόεισιν· ἐνταῦθα δὲ συμβαλὼν ὁ Λύκος αὐτῷ, τὰς ἀρχὰς ἐξ Ἀρμενίας
ἔχων, γίνεται καὶ αὐτὸς Ἶρις· εἶθ' ἡ Θεμίσκυρα ὑποδέχεται τὸ ῥεῦμα καὶ τὸ
Ποντικὸν πέλαγος. διὰ δὲ τοῦτο ἔνδροσόν ἐστι καὶ ποάζον ἀεὶ τὸ πεδίον
τοῦτο, τρέφειν ἀγέλας βοῶν τε ὁμοίως καὶ ἵππων δυνάμενον, σπόρον δὲ
πλεῖστον δέχεται τὸν ἐκ τῆς ἐλύμου καὶ κέγχρου, μᾶλλον δ' ἀνέκλειπτον·
αὐχμοῦ γάρ ἐστι κρείττων ἡ εὐυδρία παντός. τοσαύτην δ' ὀπώραν ἐκδίδωσιν
ἡ παρόρειος τὴν αὐτοφυῆ καὶ ἀγρίαν σταφυλῆς τε καὶ ὄχνης καὶ μήλου καὶ
τῶν καρυωδῶν ὥστε κατὰ πᾶσαν τοῦ ἔτους ὥραν ἀφθόνως εὐπορεῖν τοὺς
ἐξιόντας ἐπὶ τὴν ὕλην, τοτὲ μὲν ἔτι κρεμαμένων τῶν καρπῶν ἐν τοῖς δέν-
δρεσι, τοτὲ δ'[ἐν] τῇ πεπτωκυίᾳ φυλλάδι καὶ ὑπ' αὐτῇ κειμένων βαθείᾳ καὶ
πολλῇ κεχυμένῃ. συχναὶ δὲ καὶ θῆραι παντοίων ἀγρευμάτων διὰ [ ] εὐ-
φορίαν τῆς τροφῆς. μετὰ δὲ τὴν Θεμίσκυραν ἡ Σιδηνή, πεδίον εὔδαιμον,
οὐχ ὁμοίως δὲ κατάρρυτον, ἔχων χωρία ἐρυμνὰ ἐπὶ τῇ παραλίᾳ τήν τε Σίδην
(ἀφ' ἧς ὠνομάσθη Σιδηνή) καὶ Χάβακα. μέχρι μὲν δὴ δεῦρο Ἀμισσηνή,
μετὰ δὲ τὴν Σιδηνὴν ἡ Φαρνακία, ἐρυμνὸν πόλισμα, καὶ ἡ μετὰ ταῦτα Τρα-
πεζούς, πόλις Ἑλληνίς, εἰς ἣν ἀπ' Ἀμισσοῦ περὶ ͵β καὶ σʹ σταδίους ἐστὶν ὁ
πλοῦς· εἶτ' ἔνθεν εἰς Φάσιν ͵αοί που καὶ υʹ, ὥστε οἱ σύμπαντες ἀπὸ Ἱεροῦ
μέχρι Φάσιν περὶ ͵β σταδίους εἰσὶν ἢ μικρῷ πλείους ἢ ἐλάττους. ἐν δὲ τῇ
παραλίᾳ ταύτῃ ἀπ' Ἀμισσοῦ πλέουσιν ἡ Ἡράκλειος ἄκρα πρῶτόν ἐστιν,
εἶτ' ἄλλη ἄκρα Ἰασό[ ]ος ...ʹχνη, ἐξ ἧς συνῳκίσθη ἡ
Φαρνακία, εἶτ' Ἰσχόπολις κατερηριμμένη, εἶτα | εἶτα κόλπος ἐν ᾧ Κερα- 172ʳ
σούς τε καὶ Ἑρμώνασα, κατοικίαι μέτριαι, εἶτα τῆς Ἑρμωνάσης πλησίον ἡ

13 Φανάροιαν : φανοιαν a. c. 28 sq. Τραπεζούς : sic 30 sq. Φάσιν ... Φάσιν : sic 34 sq. Κερασούς : sic 35 κατοικίαι μέτριαι : s. l.

Τραπεζοῦς, [ ] θ' ἡ Κολχίς· ἐνταῦθα δέ πού ἐστι καὶ Ζυγόπολίς τις λεγο-
μένη κατοικία. τῆς δὲ Τραπεζοῦντος ὑπέρκεινται καὶ τῆς Φαρνακίας Τιβαρη-
νοί τε καὶ Χαλδαῖοι καὶ Σάννοι (οὓς πρότερον ἐκάλουν Μάκρωνας) καὶ ἡ
μικρὰ Ἀρμενία· καὶ οἱ Ἀππαῖται δέ πως πλησιάζουσι τοῖς χωρίοις τούτοις,
οἱ πρότερον Κερκέται. διήκει δὲ διὰ τούτων ὅ τε Σκυδίσης, ὄρος τραχύτα-
τον συνάπτον τοῖς Μοσχικοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς Κολχίδος, οὗ τὰ ἄκρα
κατέχουσιν οἱ Ἑπτακωμῆται, καὶ ὁ Παρυάδρης ὁ μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμε-
νίας ἀπὸ τῶν κατὰ Σιδηνὴν καὶ Θεμίσκυραν τόπων διατείνων καὶ ποιῶν τὸ
ἑωθινὸν τοῦ Πόντου πλευρόν. εἰσὶ δ' ἅπαντες μὲν οἱ ὄρειοι τούτων ἄγριοι
τελέως, ὑπερβέβληνται δὲ τοὺς ἄλλους οἱ Ἑπτακωμῆται. τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ
δένδροις οἰκοῦσιν ἢ πυργιδίοις, διὸ καὶ Μοσυνοίκους ἐκάλουν οἱ παλαιοί,
[...], 11–26 τῶν πύργων μοσύνων λεγομένων: ὅτι οἱ νῦν Χαλδαῖοι Χάλυβες τὸ παλαιὸν
ὠνομάζοντο. ὅτι κατὰ τοὺς τόπους τούτους ἡ παραλία στενή· ὑπέρκειται
γὰρ εὐθὺς τὰ ὄρη μετάλλων πλήρη καὶ δρυμῶν: ὅτι κορδύλῃ καὶ θύννῃ καὶ
πηλαμύδι οἱ δελφῖνες ἑπόμενοι εὐάλωτοι γίνονται διὰ τὸ πλησιάζειν τῇ γῇ
ἐνταῦθα προαλέστερον δελεαζόμενοι. καὶ ὅτι τοὺς αὐτοὺς τούτους Χάλυβας
τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης φησὶν Ὅμηρος παραγενέσθαι συμμάχους Τρωσίν, ἤτοι
τῆς γραφῆς μετατεθείσης ἀπὸ τοῦ 'τηλόθεν ἐκ Χαλύβης' ἢ τῶν ἀνθρώπων
πρότερον Ἀλύβων λεγομένων ἀντὶ Χαλύβων. νῦν μὲν γὰρ ἐν τοῖς τόποις
τούτοις μέταλλά εἰσι σιδήρου, πρότερον δὲ ἀργύρου· διὰ τοῦτο καὶ προσ-
[...], 7–12 τίθησιν ὁ ποιητὴς τὸ 'ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη'. ὑπὲρ μὲν δὴ τῶν περὶ
Φαρνακίαν καὶ Τραπεζοῦντα τόπων οἱ Τιβαρηνοὶ καὶ Χαλδαῖοι μέχρι τῆς
μικρᾶς Ἀρμενίας ἐστίν, εὐδαίμων ἱκανῶς χώρα, δυνάσται δ' αὐτὴν κατεῖχον
ἀεί, καθάπερ καὶ τὴν Σωφηνήν, τοτὲ μὲν φίλοι τῆς ἄλλης Ἀρμενίας ὄντες,
τοτὲ δὲ ἰδιοπραγοῦντες· ὑπηκόους δ' εἶχον καὶ τοὺς Χαλδαίους καὶ Τιβαρη-
νούς, ὥστε μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ Φαρνακίας διατείνειν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν:
[...], 11–25 ὅτι τῇ Φαρνακίᾳ συνεχὴς ἡ Σιδηνὴ καὶ ἡ Θεμίσκυρα, τούτων δ' ἡ Φανάροια
ὑπέρκειται μέρος ἔχουσα τοῦ Πόντου τὸ κράτιστον, ἐκ μὲν τῶν ἑῴων ὀρῶν
προβεβλημένη τὸν Παρυάδρην παράλληλον αὐτῇ κατὰ μῆκος, ἐκ δὲ τῶν
πρὸς δύσιν τὸν Λίθρον καὶ τὸν Ὄφλιμον. διαρρεῖ δ' αὐτὴν ἐκ μὲν Ἀρμε-
νίας ἀρξάμενος ὁ Λύκος, ἐκ δὲ τῶν περὶ Ἀμάσειαν στενῶν ὁ Ἶξις· συμβάλ-
λουσι δ' ἀμφότεροι κατὰ μέσον που τὸν αὐλῶνα. πρὸς αὐτῇ μέντοι τῇ
παρωρείᾳ τοῦ Παρυάδρου Κάβειρα ἵδρυται σταδίοις ρʹ καὶ νʹ που νοτιωτέρα
τῆς Μαγνοπόλεως (ἱδρυμένης ὑπὸ Πομπηίου κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν λεχ-
θέντων ποταμῶν), ὅσον καὶ Ἀμάσεια δυσμικωτέρα αὐτῆς ἐστίν· ἐν δὲ τοῖς
Καβείροις τὰ βασίλεια Μιθριδάτου κατεσκεύαστο καὶ ὁ ὑδραλέτης καὶ τὰ

10 τινὲς : post hanc vocem 1-2 litt. deletae 21 τὸ : s. l. 23 ἐστίν : sic

557, 14-6 ζωγρεῖα καὶ αἱ πλησίον θῆραι καὶ τὰ μέταλλα. ὑπὲρ δὲ τῆς Φαναροίας ἐστὶ
τά τε Κόμανα τὰ ἐν τῷ Πόντῳ, ὁμώνυμα τῇ ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ καὶ
560, 14-27 τῇ αὐτῇ θεῷ καθιερωμένα, ἀφιδρυθέντα ἐκεῖθεν. ὅτι μετὰ τὴν Ἀμισηνῶν
μέχρι Ἅλυος ἡ Δαζιμωνίτης ἐστίν, ἣν Πομπήιος Μεγαλόπολιν ὠνόμασε. 4
ταύτης δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν προσάρκτιον πλευρὸν ἡ Γαδιλωτὸς συγκλείει
καὶ ἡ τῶν Ἀμισηνῶν, τὸ δ' ἑσπέριον ὁ Ἅλυς, τὸ δὲ ἑῷον ἡ Φανάροια, τὸ
δὲ λοιπὸν ἡ ἡμετέρα χώρα ἡ τῶν Ἀμασέων, πολὺ πασῶν πλείστη καὶ
ἀρίστη, ἧς ὑπέρκειται τά τε θερμὰ ὕδατα τῶν Δαζιμωνιτῶν (ὑγιεινὰ σφό- 8
δρα) καὶ τὸ Σαγύλιον, ἐπὶ ὄρους ὀρθίου καὶ ὑψηλοῦ πρὸς ὀξεῖαν ἀνατείνον-
561, 5-562, 31 τος ἄκραν ἔρυμα ἱδρυμένον ἔχον καὶ ὑδρεῖον δαψιλές. ἡ δ' ἡμετέρα πόλις
κεῖται μὲν ἐν φάραγγι βαθείᾳ καὶ μεγάλῃ, δι' ἧς ὁ Ἶρις φέρεται ποταμός,
κατεσκεύαστ( ) δὲ θαυμαστῶς προνοίᾳ καὶ φύσει, πόλεως ἅμα καὶ φρουρίου 12
παρέχεσθαι χρείαν δυναμένη. πέτρα γὰρ ὑψηλὴ καὶ περίκρημνος, κατερρω-
γυῖα ἐπὶ τὸν ποταμόν, τῇ μὲν ἔχουσα τὸ τεῖχος ἐπὶ τῷ χείλει τοῦ ποταμοῦ
– καθ' ὃ ἡ πόλις συνῴκισται –, τῇ δ' ἀνατρέχον ἑκατέρωθεν ἐπὶ τὰς κορυ-
φάς (δύο δ' εἰσὶ συμφυεῖς ἀλλήλαις, πεπυργωμέναι παγκάλως)· ἐν δὲ τῷ 16
περιβόλῳ τούτῳ βασίλειά τέ ἐστι καὶ μνήματα βασιλέων. αἱ κορυφαὶ δ'
ἔχουσιν αὐχένα παντάπασι στενόν, ε' ἢ ϛ' σταδίων ἑκατέρωθεν τὸ ὕψος
ἀπὸ τῆς ποταμίας ἀναβαίνοντι καὶ τῶν προαστείων· ἀπὸ δὲ τοῦ αὐχένος
ἐπὶ τὰς κορυφὰς ἄλλη σταδιαία λείπεται πρόσβασις ὀξεῖα καὶ πάσης βίας 20
κρείττων. ἔχει δὲ καὶ ὑδρεῖα ἐντὸς ἀναφαίρετα συρίγγων τετμημένων δυεῖν,
τῆς μὲν ἐπὶ τὸν ποταμόν, τῆς δ' ἐπὶ τὸν αὐχένα. ἐπέζευκται δὲ γέφυρα τῷ
ποταμῷ μία μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ προάστιον, ἄλλη δ' ἀπὸ τοῦ προ-
αστείου πρὸς τὴν ἔξω χώραν (κατὰ γὰρ τὴν γέφυραν ταύτην ἀπολήγει τὸ 24
ὄρος τὸ τῆς πέτρας ὑπερκείμενον)· αὐλὼν δ' ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ
διήκων, οὐ πλατὺς τὸ πρῶτον τελέως, ἔπειτα πλατύνεται καὶ ποιεῖ τὸ
Χιλιόκωμον πεδίον· εἶθ' ἡ Διακοπηνὴ καὶ ἡ Μελισηνή, χώρα πᾶσα
εὐδαίμων ⟦μέχρι⟧, μέρος τοῦ Ἅλυος. ταῦτα μὲν ἀρκτικὰ μέρη τῆς Ἀμα- 28
σέων χώρας, μῆκος ὅσον φ' σταδίων. ἔπειθ' ἑξῆς ἡ λοιπὴ πολὺ ταύτης ἐπι-
μηκεστέρα μέχρι τοῦ Βαβανόμου καὶ τῆς Ξιμηνῆς, ἥπερ καὶ αὐτὴ καθήκει
μέχρι πρὸς τὸν Ἅλυν· τοῦτο μὲν δὴ τὸ μῆκος, | πλάτος δὲ τὸ ἀπὸ τῶν 172v
ἄ[ρ]κτων πρὸς τὸν νότον ἐπί τε τὴν Ζηλίτην καὶ τὴν μεγάλην Καππαδοκίαν 32
μέχρι τῶν Τρόκμων. εἰσὶ δ' ἐν τῇ Ξιμηνῇ ἅλαι ὀρυκτῶν ἁλῶν, ἀφ' ὧν νομί-
ζουσιν εἰρῆσθαι Ἅλυν τὸν ποταμόν. ἐδόθη δὲ καὶ ἡ Ἀμάσεια βασιλεῦσι,
νῦν δ' ἐπαρχία ἐστί: λοιπὴ δ' ἐστὶν ἡ ἐκτὸς Ἅλυος χώρα τῆς Ποντικῆς
ἐπαρχίας, ἡ περὶ τὸν Ὄλγασσυν, συναφὴς τῇ Σινωπίδι. ἐνταῦθα Μιθρι- 36
δάτης ὁ Εὐπάτωρ τὰς Νικομήδους τοῦ Βιθυνοῦ δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισε διὰ
τῶν στρατηγῶν. ὅτι Πιμωλισηνὴ ἀπὸ Πιμωλισῶν, φρουρίου βασιλικοῦ,

καλεῖται. τοσαῦτα καὶ περὶ τοῦ Πόντου. μετὰ δὲ Πομπηιούπολιν ἡ λοιπὴ
τῆς Παφλαγονίας τῆς μεσογαίας μέχρι Βιθυνίας ἰοῦσι πρὸς δύσιν. ταύτης δὲ
καίπερ ὀλίγης οὔσης: ὅτι τὴν ὅμορον τῇ Βιθυνίᾳ ὀνομάζουσι Τιμωνίτιν: ὅτι
Δηιόταρος ὁ Φιλάδελφος ἄρχων Παφλαγονίας βασίλειον εἶχε τὰ Γάγγρα: 4
[illegible]10-565, 19 ὅτι τὴν Βιθυνίαν ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς ὁρίζουσι Παφλαγόνες καὶ Μαριανδυνοὶ
καὶ τῶν Ἐπικτήτων τινές, ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων ἡ Ποντικὴ θάλασσα ἡ ἀπὸ
τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σαγγαρίου μέχρι τοῦ στόματος τοῦ κατὰ Βυζάντιον καὶ
Χαλκηδόνα, ἀπὸ δὲ δύσεως ἡ Προποντίς, πρὸς νότον δ' ἥ τε Μυσία καὶ ἡ 8
Ἐπίκτητος καλουμένη Φρυγία (ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ἑλλησποντιακὴ Φρυγία
καλουμένη). ταύτης δ' ἐπὶ μὲν τοῦ στόματος τοῦ Πόντου Χαλκηδὼν ἵδρυ-
ται, Μεγαρέων κτίσμα, καὶ κώμη Χρυσόπολις· ἔχει δ' ἡ χώρα μικρὰν ὑπὲρ
τῆς θαλάττης κρήνην Ἀζαριτίαν τρέφουσαν κροκοδείλους μικρούς. ἔπειτ' 12
ἐκδέχεται τὴν τῶν Χαλκηδονίων ἠόνα ὁ Ἀστακηνὸς καλούμενος κόλπος,
μέρος ὢν τῆς Προποντίδος, ἐν ᾧ ἡ Νικομήδεια ἔκτισται ἐπώνυμος ἑνὸς τῶν
Βιθυνικῶν βασιλέων τοῦ κτίσαντος αὐτήν (πολλοὶ δ' ὁμωνύμως ὠνομάσθη-
σαν, καθάπερ ⟦καὶ⟧ Πτολεμαῖοι, διὰ τὴν τοῦ πρώτου δόξαν). ἦν δ' ἐν αὐτῷ 16
τῷ κόλπῳ Ἀστακὸς πόλις, ἀφ' οὗ καὶ ὁ κόλπος ὠνομάσθη. τῷ δ'
Ἀστακηνῷ κόλπος ἄλλος συνεχὴς εἰσέχων μᾶλλον πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον,
ἐν ᾧ Προυσιάς ἐστιν ἡ Κίος πρότερον ὀνομασθεῖσα ἀπὸ Κίου Ἡρακλέους
ἑταίρου. ἡ δὲ Προυσιὰς ἐπώνυμός ἐστι Προυσίᾳ, ὃς δὴ καὶ Μύρλειαν ἀστυ- 20
γείτονα πόλιν, πλησίον δὲ καὶ Προύσης οὖσαν, ἀναλαβὼν ἐκ τῶν ἐρειπίων
Ἀπάμειαν ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὠνόμασεν. ὑπέρκειται ὑπέρκειται δὲ τῆς Πρου-
σιάδος ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀργανθώνιον· ἐνταῦθα μυθεύουσι τὸν Ὕλαν,
ἕνα τῶν Ἡρακλέους ἑταίρων, ὑπὸ νυμφῶν ἁρπαγῆναι. Προῦσα δ' ἐπὶ τῷ 24
Ὀλύμπῳ ἵδρυται τῷ Μυσίῳ, πόλις εὐνομουμένη τοῖς τε Μυσοῖς ὅμορος καὶ
τοῖς Μυσοῖς, κτίσμα Προυσίου τοῦ πρὸς Κροῖσον πολεμήσαντος. διορίσαι
δὲ τοὺς ὅρους χαλεπὸν τούς τε Βιθυνῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Μυσῶν καὶ ἔτι
Δολιόνων τῶν περὶ Κύζικον καὶ Μυγδόνων καὶ Τρώων. καὶ διότι μὲν εἶναι 28
δεῖ ἕκαστον φῦλον χωρίς, ὁμολογεῖται (καὶ ἐπί τε Φρυγῶν καὶ Μυσῶν
παροιμιάζεται 'χωρὶς τὰ Φρυγῶν καὶ Μυσῶν ὁρίσματα'), διορίσαι δὲ χαλε-
πόν. αἴτιον δὲ τὸ τοὺς ἐπήλυδας βαρβάρους καὶ στρατιώτας ὄντας μὴ
βεβαίως κατέχειν τὴν κρατηθεῖσαν, ἀλλὰ πλάνητας εἶναι τὸ πλέον, ἐκβάλ- 32
λοντας καὶ ἐκβαλλομένους (ἅπαντα δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα Θρᾴκιά τις εἰκάζοι ἂν
διὰ τὸ τὴν περαίαν νέμεσθαι τούτους καὶ διὰ τὸ μὴ πολὺ ἐξαλλάττειν
ἀλλήλων ἑκατέρους). ὅμως δ', ἐφ' ὅσον εἰκάζειν οἷόν τε, τῆς μὲν Βιθυνίας
μέσην ἄν τις θείη καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Αἰσήπου τὴν Μυσίαν, ἁπτομένην τῆς 36

8 νότον : ν e corr. 20 Προυσία : s. l. nota * spectans, ut vid., ad adnotationem in margine superiore ὁ Προυσι[21 δὲ καὶ : s. l.

θαλάττης καὶ διήκουσαν μέχρι τοῦ Ὀλύμπου σχεδὸν παντός, κύκλῳ δὲ τὴν Ἐπίκτητον ⟦θαλάσσης ἁπτομένην⟧, κειμένην ἐν τῇ μεσογαίᾳ θαλάττης οὐδαμοῦ ἁπτομένην, διατείνουσαν δὲ μέχρι τῶν ἑῴων μερῶν τῆς Ἀσκανίας λίμνης τε καὶ χώρας· ὁμωνύμως γὰρ τῇ λίμνῃ καὶ ἡ χώρα ἐλέγετο, καὶ ἦν τὸ μὲν αὐτῆς Φρύγιον, τὸ δὲ Μύσιον, ἀπωτέρω δὲ Τροίας τὸ Φρύγιον· καὶ δὴ καὶ οὕτω δεκτέον τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅταν φῇ 'Φόρκυς δ' αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάνιος θεοειδὴς τῆλ' ἐξ Ἀσκανίας' τῆς Φρυγιακῆς, ὡς οὔσης ἐγγυτέρω ἄλλης Ἀσκανίας Μυσιακῆς τῇ πρὸς τῇ νῦν Νικαίᾳ, ἧς μέμνηται ὅταν φῇ 'Πάλμυν Ἀσκάνιόν τε Μόρυν θ' υἱὸν Ἱπποτίωνος, Μυσῶν ἀγχεμάχων ἡγήτορα, οἵ ῥ' ἐξ Ἀσκανίας ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοί'· οὐ θαυμαστὸν δ' εἰ τῶν Φρυγῶν εἰπών τινα ἡγεμόνα Ἀσκάνιον καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἥκοντα καὶ Μυσῶν τινα λέγει Ἀσκάνιον καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἥκοντα· πολλὴ γὰρ ἡ ὁμωνυμία παρ' αὐτῷ καὶ ἡ ἀπὸ ποταμῶν καὶ λιμνῶν καὶ χωρίων ἐπίκλησις. καὶ τὸν Αἴσηπον δὲ τῶν Μυσῶν ὅριον παραδίδωσιν ὁ αὐτὸς ποιητής. τὴν γὰρ ὑπὲρ τοῦ Ἰλίου παρώρειαν καταλέξας τὴν ὑπ' Αἰνείᾳ, ἣν Δαρδανίαν ἐκάλεσε, τίθησιν ἐφεξῆς πρὸς ἄρκτον καὶ εἰς τὴν Λυκίαν τὴν ὑπὸ Πανδάρῳ, ἐν ᾗ ἡ Ζέλεια· καί φησιν 'οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης ἀφνειοὶ πί⟦ο⟧νοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο Τρῶες'. τῇ δὲ Ζελείᾳ ὑποπέπτωκε πρὸς θαλάττῃ ἐπὶ δὲ τῷ τοῦ Αἰσήπου τὸ τῆς Ἀδραστείας πέδον καὶ Τήρεια καὶ ἡ Πιτύα καὶ καθόλου ἡ νῦν | Κυζικηνὴ ἡ πρὸς Πριάπῳ, ἣν ἐφεξῆς καταλέγει· εἶτ' ἀνακάμπτει πάλιν ἐπὶ τὰ πρὸς ἕω καὶ τὰ ἐπέκεινα, ὥστ' ἐμφαίνει τὴν μέχρ( ) Αἰσήπου πέρας ἡγούμενος τῆς Τρῳάδος τὸ ἀρκτικὸν καὶ ἑῷον. ἀλλὰ μὴν μετά γε τὴν Τρῳάδα ἡ Μυσία ἐστὶ καὶ ὁ (173r)

(565, 28–566, 10) Ὄλυμπος: ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τῆς Βιθυνίας τό τε Βιθύνιόν ἐστιν, ὑπερκείμενον τοῦ Τηΐου καὶ ἔχον τὴν περὶ Σάλωνα χώραν ἀρίστην βουβοσίοις (ὅθεν ἐστὶν ὁ Σαλωνίτης τυρός), καὶ Νίκαια, ἡ μητρόπολις τῆς Βιθυνίας, ἐπὶ τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ (παράκειται δὲ κύκλῳ πεδίον μέγα καὶ σφόδρα εὔδαιμον, οὐ πανὺ δὲ ὑγιεινὸν τοῦ θέρους), κτίσμα Ἀντιγόνου μὲν πρῶτον τοῦ Φιλίππου, ὃς αὐτὴν Ἀντιγόνειαν προσεῖπεν, εἶτα Λυσιμάχου, ὃς ἀπὸ τῆς γυναικὸς μετωνόμασε Νίκαιαν (ἦν δ' αὕτη θυγάτηρ Ἀντιπάτρου). ἔστι δὲ τῆς πόλεως ἑκκαιδεκαστάδιος ὁ περίβολος ἐν τετραγώνῳ σχήματι· ἔστι δὲ καὶ τετράπυλος ἐν πεδίῳ κείμενος ἐρρυμοτομημένος πρὸς ὀρθὰς γωνίας, ὥστ' ἀφ' ἑνὸς λίθου κατὰ μέσον ἱδρυμένου τὸ γυμνάσιον τὰς δ' ὁρᾶσθαι πύλας. μικρὸν δ' ὑπὲρ τῆς Ἀσκανίας λίμνης Ὀτροία πολίχνη πρὸς τοῖς ὅροις ἤδη τῆς Βιθυνίας τοῖς πρὸς ἕω· εἰκάζουσι δ' ἀπὸ Ὀτρέως Ὀτροίας καλεῖσθαι πρότερον: ὅτι δ' ἦν κατοικία Μυσῶν ἡ Βιθυνία, πρῶτον μαρτυρήσει Σκύλαξ

34 Ὀτροία : γρ. Τροία mg.

ὁ Κυριανδρεὺς φήσας περιοικεῖν τὴν Ἀσκανίαν λίμνην Φρύγας καὶ Μυσούς. ⟦καὶ⟧ ὅτι τὸν νῦν Θρᾴκιον Βόσπορον Μύσιον τὸ παλαιὸν προσηγόρευον

(566, 23–569, 3) κατὰ Διονύσιον τὸν τὰς Κτίσεις συγγράψαντα. πρὸς νότον δ' εἰσὶ τοῖς Βιθυνοῖς οἱ περὶ Ὄλυμπον Μυσοί, οὓς Ὀλυμπηνοὺς καλοῦσί τινες, οἱ δ' Ἑλλησποντίους, καὶ ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγία, τοῖς δὲ Παφλαγόσι Γαλάται, ἀμφοτέρων δὲ τούτων ἔτι πρὸς νότον ἡ μεγάλη Φρυγία καὶ Λυκαονία μέχρι τοῦ Ταύρου τοῦ Κιλικίου καὶ τοῦ Πισιδικοῦ. ἐπεὶ δὲ τὰ τῇ Παφλαγονίᾳ συνεχῆ παράκειται τῷ Πόντῳ καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ καὶ τοῖς ἤδη περιωδευμένοις ἔθνεσιν, οἰκεῖον ἂν εἴη τὰ τούτοις γειτονοῦντα μέρη προσαποδοῦναι πρῶτον, ἔπειτα τοὺς ἑξῆς τόπους παραδεῖξαι. πρὸς νότον τοίνυν εἰσὶ τοῖς Παφλαγόσι Γαλάται. τούτων δ' ἐστὶν ἔθνη τρία, δύο μὲν τῶν ἡγεμόνων ἐπώνυμα, Τρόγκοι καὶ Τολιστοβόγιοι, τὸ τρίτον δ' ἀπὸ τοῦ ἐν Κελτοῖς ἔθνους Τεκτόσαγες. κατέσχον δὲ τὴν χώραν ταύτην οἱ Γαλάται παρ' ἑκόντων τῶν Βιθυνῶν πλανηθέντες πρότερον πολὺν χρόνον καὶ καταδραμόντες τὴν ὑπὸ τοῖς Βιθυνοῖς. ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρῶτον Γαλλογραικία ἡ νῦν Γαλατία. ἔχουσι δ' οἱ μὲν τρόγμοι τὰ πρὸς τῷ Πόντῳ καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ· Τεκτόσαγες δ' ἔχουσι τὰ πρὸς τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ τῇ κατὰ Πισινοῦντα καὶ Ὀρκαόρκους· τούτων δ' ἦν φρούριον Ἄγκυρα ὁμώνυμον τῇ πρὸς Λυδίᾳ. Τολιγοστοβόγιοι δ' ὅμοροι Βιθυνοῖς εἰσι καὶ τῇ Ἐπικτήτῳ καλουμένῃ Φρυγίᾳ. Πίσινους δ' ἐστὶν ἐμπόριον τῶν ταύτῃ μέγιστον. ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ὄρος τὸ Δίνδυμον, ἀφ' οὗ ἡ Δινδυμηνη, καθάπερ ἀπὸ τῶν Κυβέλων ἡ Κυβέλη. πλησίον δὲ καὶ ὁ Σαγγάριος ποταμὸς ποιεῖται τὴν ῥύσιν· ἐπὶ δὲ τούτῳ τὰ παλαιὰ τῶν Φρυγῶν οἰκητήρια, Μίδου καὶ ἔτι πρότερον Γορδίου. μετὰ δὲ τὴν Γαλατίαν πρὸς νότον ἥ τε λίμνη ἐστὶν ἡ Τάττα, τῇ μεγάλῃ παρακειμένη Καππαδοκίᾳ τῇ κατὰ Μοριμηνούς, μέρος οὖσα τῆς μεγάλης Φρυγίας, καὶ ἡ συνεχὴς ταύτῃ μέχρι τοῦ Ταύρου. ἡ μὲν οὖν Τάττα ἁλοπήγιόν ἐστιν αὐτοφυές· οὕτω δὲ περιπήττεται ῥᾳδίως τὸ ὕδωρ παντὶ τῷ βαπτισθέντι εἰς αὐτὸ ὥστε στεφάνους ἁλῶν ἀνέλκουσι, ἐπειδὰν καθῶσι κύκλον σχοίνινον, τά τε ὄρνεα ἁλίσκεται τὰ προσαψάμενα τῷ πτερώματι τοῦ ὕδατος, παραχρῆμα πίπτοντα διὰ τὴν περίπηξιν τῶν ἁλῶν: ὅτι τὰ τῇδε καὶ τὰ τῶν Λυκαόνων ὀροπεδία ψυχρὰ καὶ ψιλὰ καὶ ὀναγρόβοτα: ὅτι καίπερ ἄνυδρος οὖσα ἥδε ἡ χώρα πρόβατα ἐκτρέφει θαυμαστῶς καὶ τραχείας ἐρέας. εἰσὶ δὲ καὶ λίμναι Κόραλις καὶ Τρωγίτις. ἐνταῦθα δέ που καὶ τὸ Ἰκόνιόν ἐστι, πολίχνιον εὖ συνῳκισμένον καὶ χώραν εὐτυχεστέραν ἔχον τῆς ⟦καλουμέν⟧ λεχθείσης ὀναγροβότου. πλησιάζει δ' ἤδη τούτοις τοῖς τόποις ὁ Ταῦ-

14 πρότερον : s.l. 15 νῦν : s.l. 19 Ἐπικτήτῳ : -κτύτῳ a.c. 21 Δινδυμηνη : sic; Διδ- a.c. 31 ὀροπεδία : sic; ὀρο- mg. 33 Τρωγίτις : sic

ρος ὁ τὴν Καππαδοκίαν ὁρίζων καὶ τὴν Λυκαονίαν πρὸς τοὺς ὑπερκειμέ-
νους Κίλικας τοὺς Τραχειώτας. Λυκαόνων τε καὶ Καππαδόκων ὅριόν ἐστι
τὸ μεταξὺ Κοροπάσου κώμης Λυκαόνων καὶ Γαρεαθύρων πολιχνίου Καπ-
παδόκων. τῆς Λυκαονίας ἐστὶ καὶ ἡ Ἰσαυρικὴ πρὸς αὐτῷ τῷ Ταύρῳ, εἶτα
Ἰσαυρία ἔχουσα κώμας δύο ὁμωνύμους. τῆς δ' Ἰσαυρικῆς ἐστιν ἐν πλευραῖς
[569, 31–571, 11] ἡ Δεύρη: ὅτι Σελγεῖς ἀξιολογώτατοι τῶν Πισιδῶν εἰσιν, ὅμοροι Ὁμοναδεῦσι
καὶ Κατεννεῦσι: καὶ ὅτι κατὰ Ἀρτεμίδωρον τῶν Πισιδῶν πόλεις ἄλλαι τε
καὶ Σέλγη, Σαγαλασός, Πετνηλισσός, Κρήμνα, Πιτυασσός, Τερμισσός.
τούτων δ' οἱ μέν εἰσι τελέως ὀρεινοί, οἱ δὲ καὶ μέχρι τῶν ὑπωρειῶν καθή-
κοντες ἐφ' ἑκάτερα, ἐπί τε τὴν Παμφυλίαν καὶ τὴν Μιλυαδα, Φρυξὶ καὶ Λυδοῖς
καὶ Καρσὶν ὅμοροι, πᾶσιν εἰρηνικοῖς ἔθνεσι. θαυμαστὴ δ' ἡ φύσις τῶν τόπων τῆς
Σέλγης. ἐν γὰρ ταῖς ἀκρωρείαις τοῦ Ταύρου χώρα μυριάδας τρέφειν δυνα-
μένη σφόδρα εὔκαρπός ἐστιν, ὥστε καὶ ἐλαιόφυτα εἶναι πολλὰ χωρία καὶ
εὐάμπελα νομάς τε ἀφθόνους ἀνεῖσθαι παντοδαποῖς βοσκήμασι· κύκλῳ δ'
ὑπέρκεινται δρυμοὶ ποικίλης ὕλης. πλεῖστος δ' ὁ στύραξ φύεται παρ' αὐτοῖς,
δένδρον οὐ μέγα ὀρθηλόν, ἀφ' οὗ καὶ τὰ στυράκινα ἀκοντίσματα ἐοικότα
τοῖς κραναΐνοις. ἐγγίνεται δ' ἐν τοῖς στελέχεσι ξυλοφάγου | τι σκώληκος [173v]
εἶδος, ὃ μέχρι τῆς ἐπιφανείας διαφαγὸν τὸ ξύλον τὸ μὲν πρῶτον πιτύροις ἢ
πρίσμασιν ἐοικός τι ψῆγμα προχεῖ (καὶ σωρὸς συνίσταται πρὸς τῇ ῥίζῃ)·
μετὰ δὲ ταῦτα ἀπολείβεταί τις ὑγρασία δεχομένη πῆξιν ῥᾳδίαν παραπλήσιον
τῇ κόμμει· ταύτης δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τὸ ψῆγμα πρὸς τῇ ῥίζῃ κατενεχθὲν ἀναμίγ-
νυται τούτῳ τε καὶ τῇ γῇ πλὴν ὅσον τὸ μὲν ἐν ἐπιπολῇ συστὰν διαμένει
καθαρόν, τὸ δ' ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ στελέχους, καθ' ἣν ῥεῖ, πήττεται, καὶ
τοῦτο καθαρόν· ποιοῦσι δὲ καὶ ἐκ τοῦ μὴ καθαροῦ μίγμα ξυλομιγές τι καὶ
γεωμιγὲς εὐωδέστερον τοῦ καθαροῦ, τῇ δ' ἄλλῃ δυνάμει λειπόμενον (λαν-
θάνει δὲ τοὺς πολλούς), ᾧ πλείστῳ χρῶνται θυμιάματι οἱ δεισιδαίμονες.
ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἡ Σελγικὴ ἶρις καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς ἄλειμμα. ἔχειν δ' ὀλίγας
προσβάσεις περὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τὴν Σελγέων, ὀρεινὴν κρημνῶν
καὶ χαραδρῶν οὖσαν πλήρη, ἃς ποιοῦσιν ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Εὐρυμέδων
καὶ Κέστρος ἀπὸ τῶν Σελγικῶν ὀρῶν εἰς τὴν Παμφυλίαν ἐκπίπτοντες
θάλασσαν (γέφυραι δ' ἐπίκεινται ταῖς ὁδοῖς). διὰ δὲ τὴν ἐρυμνότητα οὔτε
[571, 17–572, 11] πρότερον οὐδ' ὕστερον οὐδ' ἅπαξ οἱ Σελγῆς ἐπ' ἄλλοις ἐγένοντο. τοῖς δὲ
Βιθυνοῖς ὁμοροῦσιν, ὡς ἔφην, πρὸς νότον οἱ περὶ τὸν Ὄλυμπον τὸν
Μύσιον προσαγορευόμενοι Μυσοί τε καὶ Φρύγες. ἑκάτερον δὲ τὸ ἔθνος διτ-
τόν ἐστι· Φρυγία τε γὰρ ἡ μὲν καλεῖται μεγάλη, ἧς ὁ Μίδας ἐβασίλευεν (ἧς
μέρος οἱ Γαλάται κατέσχον), ἡ δὲ μικρά, ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ καὶ ἡ περὶ τὸν

6 Δεύρη : Δέρβη mg.   10 Μιλυαδα : sic   21 τῇ prius : τῷ s.l.

Ὄλυμπον καὶ ἡ Ἐπίκτητος λεγομένη· Μυσία τε ὁμοίως ἥ τε Ὀλυμπηνὴ
συνεχὴς οὖσα τῇ Βιθυνίᾳ καὶ τῇ Ἐπικτήτῳ, ἥν φασιν ἀπὸ τῶν πέραν
Ἴστρου Μυσῶν ἀπῳκίσθαι, καὶ ἡ περὶ τὸν Κάυκον καὶ τὴν Περγαμηνὴν
μέχρι Τευθρανίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ: ὅτι καὶ τὴν περὶ τὴν Σίπυ-
λον Φρυγίαν οἱ παλαιοὶ καλοῦσιν, ἄδηλον εἴτε τῆς μεγάλης εἴτε τῆς μικρᾶς
μέρος οὖσαν (ᾗ καὶ τὸν Τάνταλον Φρύγα καὶ τὸν Πέλοπα καὶ τὴν Νιόβην).
ὁποτέρως δ' ἂν ἔχοι, ἥ γε ἐπάλλαξις φανερά· ἡ γὰρ Περγαμηνὴ καὶ ἡ Ἐλαΐ-
τις, καθ' ἣν ὁ Κάικος ἐκπίπτει, καὶ ἡ μεταξὺ τούτων Τευθρανία, ἐν ᾗ Τεύ-
θρας καὶ ἡ τοῦ Τηλέφου ἐκτροφή, ἀνὰ μέσον ἐστὶ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ
τῆς περὶ Σίπυλον καὶ Μαγνησίαν τὴν ὑπ' αὐτῷ χώρας· ὥσθ', ὅπερ ἔφην,
ἔργον διορίσαι 'χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὁρίσματα': ὅτι τοὺς Μυσοὺς
οἱ μὲν Θρᾷκας, οἱ δὲ Λυδοὺς εἰρήκασιν ἐτυμολογοῦντες καὶ τὸ ὄνομα τὸ
τῶν Μυσῶν, ὅτι τὴν ὀξύην οὕτως ὀνομάζουσιν οἱ Λυδοί· πολλὴ δ' ἡ ὀξύη
κατὰ τὸν Ὄλυμπον. μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὴν διάλεκτον· μιξολύδιον γάρ πως
[…,21–573, 23] εἶναι καὶ μιξοφρύγιον: ὅτι τὸ τῶν Πελασγῶν φῦλον καὶ τὸ τῶν Καυκώνων
καὶ τὸ τῶν Λελέγων πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης τὸ παλαιὸν ἐτύγχανε πλανώ-
μενα, ἅπερ ποιεῖ τοῖς Τρωσὶ συμμαχοῦντα ὁ ποιητὴς οὐκ ἐκ τῆς περαίας:
καὶ ὅτι διττοὶ οἱ Λύκιοι, οἱ μὲν πρὸς τῇ Καρίᾳ, οἱ δὲ τῇ Τροίᾳ. ὡσαύτως
καὶ οἱ Κίλικες διττοί: καὶ ὅτι Τήλεφος ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἀφῖκτο μετὰ τῆς
μητρός, γάμῳ δὲ τῷ ταύτης ἐξοικειωσάμενος τὸν ὑποδεξάμενον αὐτὸν
Τεύθραντα ἐνομίσθη τε ἐκείνου καὶ παρέλαβε τὴν Μυσῶν ἀρχήν: ὅτι Λύκιοι
ἀπὸ Λύκωνος τοῦ Πανδίονος. καὶ ὅτι τὴν Μίλητον Σαρπηδὼν ὁ τοῦ Μίνου
ἀδελφὸς ἔκτισε καὶ Τερμίλλας τοὺς νῦν Λυκίους ἐκάλεσε τοὺς πρότερον
Μινύας, ἔτι δὲ πρότερον Σολύμους. ὁ δὲ ποιητὴς χωρίζει τούτους καὶ τὸν
Σαρπηδόνα ἐπιχώριόν τινα λέγει: ὅτι τὴν παρὰ τῷ ποιητῇ πολύσκαρθμον
Μυρρίνην μίαν εἶναι τῶν Ἀμαζόνων ἱστοροῦσι ἐκ τοῦ ἐπιθέτου τεκμαιρόμε-
νοι· εὐσκάρθμους γὰρ ἵππους λέγεσθαι διὰ τὸ τάχος· κἀκείνην οὖν πολύ-
σκαρθμον διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἡνιοχείας τάχος. ἔστι τοίνυν ὄρη β' ὑπερκείμενα
[…,14–22] τῆς Προποντίδος, ὅ τε Ὄλυμπος ὁ Μύσιος καὶ ἡ Ἴδη. τῷ μὲν οὖν Ὀλύμπῳ
τὰ τῶν Βιθυνῶν ὑποπέπτωκε, τῆς δὲ Ἴδης μεταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ἡ Τροία
κεῖται συνάπτουσα τῷ ὄρει. περὶ μὲν οὖν ταύτης ἐροῦμεν ὕστερον· νῦν δὲ
περὶ τῶν Ὀλυμπηνῶν καὶ τῶν ἐφεξῆς μέχρι τοῦ Ταύρου παραλλήλων τοῖς
προεφωδευμένοις λέγομεν. ἔστι τοίνυν Ὄλυμπος κύκλῳ μὲν οὐ συνοικούμε-
νος, ἐν δὲ τοῖς ὕψεσι δρυμοὺς ἐξαισίους ἔχων καὶ ληστήρια δυναμένους
[…,32 sq.] ἐκτρέφειν τόπους εὐερκεῖς: ὅτι καὶ ἡ Μορηνὴ Μυσία ἐστί, καθάπερ ἡ

7 sq. Ἐλαΐτις : -της a.c.   21 sq. verba ὅτι — Πανδίονος, sc. quae post 24 Σολύμους transponenda erant, cirmumducta sunt linea   23 τοὺς post. : om. a.c.

575, 9–579, 21 Βρεττηνή: ὁ μὲν δὴ Ὄλυμπος τοιόσδε περιοικεῖται πρὸς ἄρκτον μὲν ὑπὸ
τῶν Βιθυνῶν καὶ Μυγδόνων καὶ Δολιόνων, τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ
Ἐπίκτητοι. Δολίονας μὲν οὖν μάλιστα καλοῦσι τοὺς περὶ Κύζικον ἀπὸ
Αἰσήπου ἕως Ῥυνδακοῦ καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης, Μυγδόνας δὲ τοὺς 4
ἐφεξῆς τούτοις μέχρι τῆς Μυρλεανῶν χώρας. ὑπέρκεινται δὲ τῆς Δασκιλίτι-
δος ἄλλαι β΄ λίμναι μεγάλαι, ἥ τε Ἀπολλωνιάτις ἥ τε Μιλητοπολίτις· πρὸς
μὲν οὖν τῇ Δασκυλίτιδι Δασκύλιον πόλις, πρὸς δὲ τῇ Μιλητοπολίτιδι Μιλη-
τούπολις, πρὸς δὲ τῇ τρίτῃ Ἀπολλωνία ἡ ἐπὶ Ῥυνδακῷ λεγομένη. τὰ πλεῖ- 8
στα δὲ τούτων ἐστὶ Κυζικηνῶν νυνί. ἔστι δὲ νῆσος ἐν τῇ Προποντίδι ἡ Κύζι-
κος συναπτομένη γεφύραις δυσὶ πρὸς τὴν ἤπειρον, ἀρετῇ μὲν κρατίστη,
μεγέθει δὲ ὅσον φ΄ σταδίων τὴν περίμετρον. ἔχει δὲ ὁμώνυμον πόλιν πρὸς
αὐταῖς ταῖς γεφύραις καὶ λιμένας β΄ κλειστοὺς καὶ νεωσοίκους πλείους τῶν 12
σ΄. τῆς δὲ πόλεως τὸ μέν ἐστιν ἐν ἐπιπέδῳ, τὸ δὲ πρὸς ὄρει· καλεῖται δ'
Ἄρκτων ὄρος, ὑπέρκειται δ' ἄλλο Δίνδυμον μονοφυές: ὅτι ποιεῖ τὸν σῖτον
ἄσηπτον ἡ Χαλκιδικὴ μιγνυμένη: ὅτι ὁ Ῥυνδακὸς τὰς ἀρχὰς ἔχων ἐκ τῆς
Ἀζιανίτιδος, προσλαβὼν δὲ ἐκ τῆς Ἀβρεττηνῆς Μυσίας ἄλλους τε καὶ 16
Μέκεστον ἀπ' Ἀγκύρας τῆς Ἀβασίτιδος ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Προποντίδα κατὰ
Βέσβικον νῆσον. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ νήσῳ τῶν Κυζικηνῶν ὄρος ἐστὶν εὔδενδρον
Ἀρτάκη, καὶ νησίον ὁμώνυμον πρόκειται τούτου· καὶ πλησίον ἀκρωτήριον
Μέλανος καλούμενον ἐν παράπλῳ τοῖς εἰς Πρίαπον κομιζομένοις ἐκ τῆς 20
Κυζίκου. τῆς δ' Ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζίανοί τέ εἰσι καὶ Νακώλεια καὶ
Κοτυ[ ] καὶ Μ̣ιδά̣(.)ϊον καὶ Δ̣ο̣ρύ̣λαιον πόλ( ) καὶ Κ̣άδο̣ι̣. το̣ὺ̣ς̣ δ̣ὲ̣
Κ̣ά̣δ̣[ ] ἔν̣ι̣ο̣ι̣ [ ]ῆς [ ]σ̣ί̣ας φ̣α̣σ̣ί̣. ἡ̣ δ̣ὲ̣ [ ]..΄α κ̣α̣τ̣ὰ̣ τ̣ὴ̣ν[ ] | ἀπὸ τῆς 174r
⟦Περγαμηνῆς⟧ Ὀλυμπηνῆς ἐπὶ τὴν Περγαμηνὴν καθήκει καὶ τὸ Καΐκου 24
λεγόμενον πεδίον, ὥστε̣ μ̣εταξὺ κεῖσθαι τῆς τε Ἴδης καὶ τῆς Κατακεκαυ-
μένης, ἣν οἱ μὲν Μυσίαν, οἱ δὲ Μαιονίαν. ὑπὲρ δὲ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς
νότον ἐστὶν ἡ μεγάλη Φρυγία λιποῦσα ἐν ἀριστερᾷ τὴν Πισινοῦντα καὶ τὰ
περὶ Ὀρκαρύκους καὶ Λυκαονίαν, ἐν δεξιᾷ δὲ Μαίονας καὶ Λυδοὺς καὶ 28
Κάρας. ἐν ᾗ ἐστιν ἥ τε Παρόρειος λεγομένη Φρυγία καὶ ἡ πρὸς Πισιδίᾳ καὶ
τὰ περὶ Ἀμόριον καὶ Σύνναδα· εἶτα Ἀπάμεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη καὶ Λαο-
δίκεια, αἵπερ εἰσὶ μέγισται τῶν κατὰ τὴν Φρυγίαν πόλεων. ἡ μὲν οὖν παρο-
ρεία ὀρεινήν τινα ἔχει ῥάχιν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐκτεινομένην ἐπὶ δύσιν. 32
ταύτῃ δ' ἑκατέρωθεν ὑποπέπτωκέ τι πεδίον μέγα καὶ πόλις πλησίον αὐτῆς,
πρὸς ἄρκτον μὲν Φιλομήλιον, ἐκ θατέρου δὲ μέρους Ἀντιόχεια ἡ πρὸς
Πισιδίᾳ καλουμένη, ἡ μὲν ἐν πεδίῳ κειμένη πᾶσα, ἡ δ' ἐπὶ λόφου. ταύτην δ'

6 Ἀπολλωνιάτις ... Μιλητοπολίτις : sic   7 Μιλητοπολίτιδι : Μιλητου- s.l.
8 ἡ : s.l.   29 Κάρας : sic

ᾤκισαν Μάγνητες οἱ πρὸς Μαιάνδρῳ. Σύνναδα δ' ἐστὶν οὐ μεγάλη πόλις,
πρόκειται δ' αὐτῆς ἐλαιόφυτον πεδίον. ἐντεῦθεν τὸ λατόμιον τοῦ Συνναδι-
κοῦ λίθου. Ἀπάμεια δ' ἐστὶν ἐμπόριον μέγα τῆς Ἰνδικῆς λεγομένης Ἀσίας,
δευτερεῦον μετὰ τὴν Ἔφεσον. ἵδρυται δ' ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Μαρσύου 4
ποταμοῦ· καὶ ῥεῖ διὰ μέσης τῆς πόλεως ὁ ποταμὸς τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τῆς
πόλεως ἔχων, κατενεχθεὶς δ' ἐπὶ τὸ προάστειον σφοδρῷ καὶ καταφερεῖ τῷ
ῥεύματι συμβάλλει πρὸς τὸν Μαίανδρον προσειληφότα καὶ ἄλλον ποταμὸν
Ὄργαν δι' ὁμαλοῦ φερόμενον πρᾶον καὶ μαλακόν· ἐντεῦθεν δ' ἤδη γενόμε- 8
νος Μαίανδρος τέως μὲν διὰ τῆς Φρυγίας φέρεται, ἔπειτα διορίζει τὴν
Καρίαν καὶ τὴν Λυκίαν κατὰ τὸ Μαιάνδρου καλούμενον πεδίον σκολιὸς ὢν
καθ' ὑπερβολήν (ὥστ' ἐξ ἐκείνου τὰς σκολιότητας ἁπάσας μαιάνδρους
καλεῖσθαι), τελευτῶν δὲ κατὰ Καρίαν αὐτὴν διαιρεῖ τὴν ὑπὸ τὴν Ἰώνων νῦν 12
κατεχομένην καὶ μεταξὺ Μιλήτου καὶ Πριήνης ποιεῖται τὰς ἐκβολάς. ἄρχεται
δ' ἀπὸ Κελαινῶν λόφου τινός: ὅτι ἡ Ἀπάμεια ἀπὸ τῆς μητρὸς ὠνομάσθη
τοῦ Σωτῆρος Ἀντιόχου Ἀπάμας. ἐνταῦθα ἤρισεν ὁ Μαρσύας Ἀπόλλωνι
κατὰ τὸν μῦθον. ὑπέρκειται δὲ καὶ λίμνη, ἐξ ἧς ὑπολείβεσθαί φασι τὰς 16
πηγὰς ἀμφοτέρας, τήν τε τοῦ Μαρσύου καὶ τὴν τοῦ Μαιάνδρου. φέρει δ' ὁ
περὶ τὴν Λαοδίκειαν τόπος προβάτων ἀρετὰς οὐκ εἰς μαλακότητας μόνον
τῶν ἐρίων, ᾗ καὶ τῶν Μιλησίων διαφέρει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοραξὴν χρόαν·
ὥστε καὶ προσοδεύονται λαμπρῶς, ὥσπερ καὶ οἱ Κολοσσηνοὶ ἀπὸ τοῦ ὁμω- 20
νύμου χρώματος πλησίον οἰκοῦντες. ἐνταῦθα καὶ ὁ Κάπρος καὶ ὁ Λύκος
προσβάλλει τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ποταμὸς εὐμεγέθης, ἀφ' οὗ καὶ ἡ πρὸς
τῷ Λύκῳ Λαοδίκεια λέγεται. ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ὄρος Κάδμος, ἐξ οὗ
καὶ ὁ Λύκος ῥεῖ καὶ ἄλλος ὁμώνυμος τῷ ὄρει· τὸ πλέον δ' οὗτος ἀπὸ γῆς 24
ῥυεὶς εἶτ' ἀνακύψας συνέπεσεν εἰς ταὐτὸ τοῖς ἄλλοις ποταμοῖς ἐμφαίνων
ἅμα καὶ τὸ πολύτρητον τῆς χώρας καὶ τὸ εὔσειστον· εἰ γάρ τις ἄλλη, καὶ ἡ
Λαοδίκεια εὔσειστος καὶ τῆς πλησιοχώρου δὲ Κάρουρα. ὅριον δέ ἐστι τῆς
Φρυγίας καὶ τῆς Καρίας τὰ Κάρουρα· κώμη δ' ἐστὶν αὕτη πανδοχεῖα ἔχουσα 28
καὶ ζεστῶν ὑδάτων ἐκβολάς, τὰς μὲν ἐν τῷ ποταμῷ Μαιάνδρῳ, τὰς δ' ὑπὲρ
τοῦ χείλους. σχεδὸν δέ τι καὶ πᾶσα εὔσειστός ἐστιν ἡ περὶ τὸν Μαίανδρον
χώρα καὶ ὑπόνομος πυρί τε καὶ ὕδασι μέχρι τῆς μεσογαίας. διατέτακε γὰρ
ἀπὸ τῶν πεδίων ἀρξαμένη πᾶσα ἡ τοιαύτη κατασκευὴ τῆς χώρας εἰς τὰ 32
Χαρώνια, τό τε ἐν Ἱεραπόλει καὶ τὸ ἐν Χαράκοις τῆς Νυσαΐδος καὶ τὸ περὶ
Μαγνησίαν καὶ Μυοῦντα· εὔθρυπτός τε γάρ ἐστιν ἡ γῆ καὶ ψαθυρά. καὶ ἡ
Κατακεκαυμένη δέ, ἥπερ ὑπὸ Λυδῶν καὶ Μυσῶν κατέχεται, διὰ τοιαῦτά
τινα τῆς προσηγορίας ταύτης τετύχηκε. ἥ τε Φιλαδέλφεια ἡ πρὸς αὐτῇ πόλις 36

14 sq. verba ὅτι — Ἀπάμας, sc. quae parenthetice accipienda sunt, circumducta sunt linea   17 τὴν τοῦ Μαιάνδρου : τὴν τοῦ Μ- e corr.

οὐδὲ τοὺς τοίχους ἔχει πιστούς, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τρόπον τινὰ σαλεύονται
καὶ διίστανται. ὅτι ἡ ἐν τῷ λόφῳ τῷ λεγομένῳ Κελαινοὶ πόλις ὁμώνυμος
580, 11–583, 19 διὰ τὸν λίθον καὶ τὴν ἀπὸ ἐκπυρώσεων μελανίαν ὠνόμασται. λέγονται δέ
τινα φῦλα Φρύγια οὐδαμοῦ δεικνύμενα, ὥσπερ οἱ Βερέκυντες. καὶ 'Αλκμὰν 4
λέγει 'Φρύγιον ηὔλησε μέλος τὸ Κερβήσιον', καὶ βόθυνός τις λέγεται
Κερβήσιος ἔχων ὀλεθρίους ἀποφοράς [ ]
| μέχρι μὲν δεῦρο ἀφωρίσθω τὰ περὶ τῆς Φρυγίας. ἐπανιόντες δὲ πάλιν ἐπὶ 174ᵛ
τὴν Προποντίδα καὶ τὴν ἐφεξῆς τῷ Αἰσήπῳ παραλίαν τὴν αὐτὴν τῆς περιο- 8
δείας τάξιν ἀποδώσομεν. ἔστι δὲ Τρωὰς πρώτη τῆς παραλίας ταύτης. ἀπὸ
τῆς Κυζικηνῆς τοίνυν καὶ τῶν περὶ Αἴσηπον τόπων μέχρι 'Αβύδου καὶ
Σηστοῦ τὴν τῆς Προποντίδος παραλίαν εἶναι συμβαίνει, ἀπὸ δὲ 'Αβύδου
[μέ]χρι Λεκτοῦ τὰ περὶ Ἴλιον καὶ Τένεδον καὶ 'Αλεξάνδρειαν τὴν Τρωάδα 12
(πάντων δὴ τούτων ὑπέρκειται ἡ Ἴδη τὸ ὄρος μέχρι Λεκτοῦ καθήκουσα)·
ἀπὸ δὲ Λεκτοῦ μέχρι Καΐκου ποταμοῦ καὶ τῶν Κανῶν λεγομένων ἔστι τὰ
περὶ Ἄσσον καὶ 'Αδραμμύτιον καὶ 'Αταρνέα καὶ Πιτάνην καὶ τὸν 'Ελαϊκὸν
κόλπον (ᾗς πᾶσιν ἀντιπαρήκει ἡ τῶν Λεσβίων νῆσος)· εἶθ' ἑξῆς τὰ περὶ 16
Κύμην μέχρι Ἕρμου καὶ Φωκαίας, ἥπερ ἀρχὴ μὲν τῆς 'Ιωνίας ἐστί, πέρας
δὲ τῆς Αἰολίδος. καθ' ὅλην γὰρ ἐσκεδάσθη τὴν Τρωάδα ἣν Ὅμηρος ὑπαγο-
ρεύει ἀπὸ τῆς Κυζικηνῆς μέχρι του Καΐκου καὶ ἐπέλαβεν ἔτι πλέον τὴν
μεταξὺ τοῦ Καΐκου καὶ τοῦ Ἕρμου ποταμοῦ. τέτρασι γὰρ δὴ γενεαῖς πρεσ- 20
βυτέραν φασὶ τὴν Αἰολικὴν ἀποικίαν τῆς 'Ιωνικῆς. τοπογραφεῖ δὲ κάλλιστα
τὴν ὄντως λεγομένην Τροίαν ἡ τῆς Ἴδης θέσις, ὄρους ὑψηλοῦ βλέποντος
πρὸς δύσιν καὶ τὴν ταύτῃ θάλατταν, μικρὰ δὲ ἐπιστρέφοντος καὶ πρὸς
ἄρκτον καὶ τὴν ταύτῃ παραλιάν· ἔστι δὲ αὕτη μὲν τῆς Προποντίδος ἀπὸ 24
τῶν περὶ Ἄβυδον στενῶν ἐπὶ τὸν Αἴσηπον καὶ τὴν Κυζικηνήν, ἡ δ' ἑσπερία
θάλαττα ὅ τε 'Ελλήσποντός ἐστιν ἔξω καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. πολλοὺς δ'
ἔχουσα πρόποδας ἡ Ἴδη καὶ σκολοπενδρώδης οὖσα τὸ σχῆμα ἐσχάτοις
ἀφορίζεται τῷ τε περὶ Ζέλειαν ἀκρωτηρίῳ καὶ τῷ καλουμένῳ Λεκτῷ, τῷ μὲν 28
τελευτῶντι εἰς τὴν μεσόγαιαν μικρὸν ὑπὲρ τῆς Κυζικηνῆς (καὶ δὴ καὶ ἔστι νῦν
ἡ Ζέλεια τῶν Κυζικηνῶν)· τὸ δὲ Λεκτὸν εἰς τὸ πέλαγος καθήκει τὸ Αἰγαῖον,
583, 32–589, 31 ἐν παράπλῳ κείμενον τοῖς ἐκ Τενέδου πλέουσι εἰς Λέσβον: ὅτι νῦν Γάργα-
ρον ἐν τοῖς ἄνω μέρεσι τῆς Ἴδης δείκνυται τόπος, ἀφ' οὗ τὰ νῦν Γάργαρα 32
πόλις Αἰολική. ἐντὸς μὲν οὖν τῆς Ζελείας καὶ τοῦ Λεκτοῦ πρῶτά ἐστιν ἀπὸ
τῆς Προποντίδος ἀρξαμένοις spatium vacuum ca. 3 litt. μέχρι τῶν κατ'
Ἄβυδον στενῶν, εἶτ' ἔξω τῆς Προποντίδος τὰ μέχρι Λεκτοῦ. κάμψαντι δὲ
τὸ Λεκτὸν ἀναχεῖται κόλπος μέγας, ὃν ἡ Ἴδη ποιεῖ πρὸς τὴν ἤπειρον 36

15 'Ελαϊκὸν : 'Ε e corr. 23 μικρὰ : μ in rasura

ἀναχωροῦσι ἀπὸ τοῦ Λεκτοῦ καὶ αἱ Κάναι, τὸ ἐκ θατέρου μέρους ἀντικεί-
μενον ἀκρωτήριον τῷ Λεκτῷ· καλοῦσι δ' οἱ μὲν 'Ιδαῖον κόλπον, οἱ δ'
'Αδραμυττηνόν. ἐν τούτῳ δ' αἱ τῶν Αἰολέων μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἕρμου.
εἴρηται δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι τοῖς ἐκ Βυζαντίου πλέουσι πρὸς νότον ἐπ' 4
εὐθείας ἐστὶν ὁ πλοῦς, πρῶτον ἐπὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον διὰ μέσης τῆς Προ-
ποντίδος, ἔπειτα τῆς παραλίας τῆς 'Ασίας μέχρι Καρίας· ταύτην δὴ φυλάτ-
τοντας χρὴ ὑπόθεσιν ἀκούειν τῶν ἑξῆς, κἂν λέγωμεν κόλπους τινὰς ἐν
παραλίᾳ, τάς τε ἄκρας δεῖ νοεῖν τὰς ποιούσας αὐτοὺς ἐπὶ τῆς αὐτῆς 8
γραμμῆς κειμένας ὥσπέρ τινας μεσημβρινῆς. ἐκ δὴ τῶν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ
λεγομένων εἰκάζουσιν οἱ φροντίσαντες περὶ τούτων πλέον τι πᾶσαν τὴν
παραλίαν ταύτην ὑπὸ τοῖς Τρωσὶ γεγονέναι, διῃρημένην μὲν εἰς δυναστείας
ἐννέα, ὑπὸ δὲ τῷ Πριάμῳ τεταγμένην κατὰ τὸν 'Ιλιακὸν πόλεμον καὶ λεγο- 12
μένην Τροίαν· πρώτην Λυρνησσὸν τὴν ὑπὸ τῷ Μύνητι· δευτέραν Θήβην
Ὑποπλακίην φησὶ τὴν ὑπὸ τῷ 'Ηετίωνι Κιλίκων ἄρχοντι· τρίτην τὴν τῶν
Λελέγων: καὶ μὴν οἵ γε ὑπὸ τῷ Ἕκτορι ἐν τῷ Καταλόγῳ ταττόμενοι λέγον-
ται Τρῶες· εἶθ' οἱ ὑπὸ τῷ Αἰνείᾳ, ὃν καὶ Τρώων βουληφόρον καλεῖ· εἶθ' οἱ ὑπὸ 16
Πανδάρῳ Λύκιοι, οὓς καὶ αὐτοὺς καλεῖ Τρῶας· καὶ τοὺς περὶ Ἄβυδον καὶ
Περκώτην ὑπὸ τῷ 'Ασίῳ Τρωας: καὶ μὴν οἵ γε μεταξὺ τοῦ Αἰσήπου καὶ
'Αβύδου Τρῶες. πάντες μὲν δὴ Τρῶες οἱ ἀπὸ 'Αβύδου μέχρι 'Αδραστείας,
δίχα μέντοι διῃρημένοι, οἱ μὲν ὑπὸ τῷ 'Ασίῳ, οἱ δ' ὑπὸ τοῖς Μεροπίδαις 20
(καθάπερ καὶ ἡ τῶν Κιλίκων διττή, οἱ μὲν Θηβαϊκή, ἡ δὲ Λυρνησσίς)· ἐν
αὐτῇ δ' ἂν λεχθείη ἡ ὑπὸ Εὐρυπύλῳ ἐφεξῆς οὖσα τῇ Λυρνησσίδι: ὅτι τὰ περὶ
Κύζικον καὶ Ἄβυδον Βέβρυκες καὶ Δρύοπες πρότερον ᾤκουν, εἶτα Φρύγες
καὶ Θρᾷκες, τὰ δ' ἑξῆς Τρῆρες, καὶ οὗτοι Θρᾷκες, τὸ δὲ Θήβης πεδίον 24
Λυδοί, οἱ τότε Μῄονες, καὶ Μυσῶν οἱ περιγενόμενοι τῶν ὑπὸ Τηλέφῳ καὶ
Τευθραντι. οὕτω δὴ τοῦ ποιητοῦ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Τροίαν εἰς ἓν συντι-
θέντος καὶ τῶν Αἰολέων τὴν ὑπὸ τοῦ Ἕρμου πᾶσαν μέχρι τῆς κατὰ Κύζι-
κον παραλίας κατασχόντων καὶ πόλεις κτισάντων οὐδ' ἂν ἡμεῖς ἀτόπως 28
περιοδεύσαιμεν εἰς ταὐτὸ συνθέντες τήν τε Αἰολίδα νῦν ἰδίως λεγομένην – τὴν
ἀπὸ τοῦ Ἕρμου μέχρι Λεκτοῦ – καὶ τὴν ἐφεξῆς μέχρι τοῦ Αἰσήπου: μετὰ
τὴν Κυζικηνῶν πόλιν καὶ τὸν Αἴσηπον ἔστιν ἀρχὴ τῆς Τρωάδος καθ' Ὅμη-
ρον. λέγει δὲ ἐκεῖνος μὲν οὕτω περὶ αὐτῆς· 'οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα 32
νείατον Ἴδης 'Αφνειοὶ πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο, Τρῶες'· τούτους δὲ
ἐκάλει καὶ Λυκίους ('Αφνειοὶ δὲ ἀπὸ τῆς 'Αφνιτιδος νομίζουσι λίμνης· καὶ γὰρ
οὕτω καλεῖται ἡ Δασκυλῖτις). ἡ μὲν δὴ Ζέλεια ἐν τῇ παρωρείᾳ τῇ ὑστάτῃ

16 οἱ prius : s.l. 18 Τρωας : sic 26 Τευθραντι : sic 34 'Αφνιτιδος : sic

τῆς Ἴδης ἐστίν, ἀπέχουσα Κυζίκου μὲν σταδίους ϛ´ καὶ ϙ´, τῆς δ' ἐγγυτάτω θαλάττης, καθ' ἣν ἐκδίδωσι Αἴσηπος, ὅσον π´. ⟦ὑποπε⟧ Ἀδράστεια δὲ καὶ Πίτυα καὶ ἑξῆς ὅσα καταλέγει ὁ ποιητὴς τῇ Ζελείᾳ μὲν ὑποπέπτωκε, ἔχουσι δὲ Κυζικηνοί τε καὶ Πριαπηνοί: ὅτι ὁ περὶ τὴν Ζέλειαν Τάρσιος ποταμὸς κ´ διαβάσεις τῇ αὐτῇ ἔχει ὁδῷ. ὁ δ' ἐκ Νικομηδείας εἰς Νίκαιαν δ´ καὶ κ´, πέντε δὲ καὶ ο´ ὁ ἐκ Τυάνων εἰς Σόλους διὰ τοῦ Ταύρου. ὑπὲρ δὲ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Αἰσήπου κολωνός ἐστιν ἐφ' ᾧ τάφος δείκνυται Μέμνονος τοῦ Τιθωνοῦ καὶ πλησίον ἡ Μέμνονος κώμη. τοῦ δὲ Αἰσήπου καὶ τοῦ Πριάπου μεταξὺ ὁ Γράνικος ῥεῖ τὰ πολλὰ δι' Αδραστείας πεδίου· ἐφ' ᾧ Ἀλέξανδρος τοὺς Δαρείου σατράπας ἀνὰ κράτος ἐνίκ[η]σε σ̣υ̣μ̣β̣α̣λ̣ὼ̣ν̣ κ̣α̣ὶ̣ [πᾶ]σαν [τ]ὴν ἐ̣ν̣τ̣ὸ̣ς̣ τ̣ο̣ῦ̣ Τ̣α̣ύ̣ρ̣ο̣υ̣ κ̣α̣ὶ̣ τ̣ο̣ῦ̣ Ε̣ὐ̣φ̣ρ̣ά̣τ̣ο̣υ̣ [π]α̣[ρ]έ̣[λα]β̣[εν]. ἐ̣π̣ὶ̣ δ̣ὲ̣ [Γρανί]κῳ [πό]λις ἦ̣[ν] Σ̣ι̣δ̣ή̣ν̣η̣ κ̣α̣ὶ̣ [χ]ώρα ὁ̣μ̣ώ̣ν̣υ̣μ̣ο̣ς̣. Πρίαπ̣[ος] | δ' ἐστὶ πόλις ἐπὶ θαλάττῃ καὶ λιμήν. ἐπώνυμος δ' ἐστὶ τοῦ Πριάπου τιμωμένου παρ' αὐτοῖς, Διονύσου καὶ νύμφης υἱέως [ ]δ̣ὴ̣ σφόδρα εὐάμπελός ἐστιν ἡ χώρα καὶ αὕτη καὶ ἡ ἐφεξῆς ὅμορος, ἥ τε τῶν Παριανῶν καὶ τῶν Λαμψακηνῶν: ὅτι ἀπεδείχθη θεὸς ὁ Πρίαπος ὑπὸ τῶν νεωτέρων· οὐδὲ γὰρ Ἡσίοδος οἶδε Πρίαπον, ἀλλ' ἔοικε τοῖς Ἀττικοῖς Ὀρθαγένῃ καὶ Κονισάλῳ καὶ Τύχωνι καὶ τοῖς τοιούτοις. ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα αὕτη Ἀδράστεια καὶ Ἀδραστείας πεδίον κατὰ ἔθος τι οὕτω λεγόντων τὸ αὐτὸ χωρίον διττῶς, ὡς καὶ Θήβην καὶ Θήβης πεδίον καὶ Μυγδονίαν καὶ Μυγδονίας πεδίον· κατά τινας δὲ καὶ ἀπὸ Ἀδράστου. ἡ μὲν οὖν πόλις μεταξὺ Πριάπου καὶ Παρίου ἔχουσα ὑποκείμενον πεδίον ἐπώνυμον. ἔστι δὲ καὶ τὸ Πάριον πόλις ἐπὶ θαλάσσῃ: ὅτι ἡ Πριαπηνὴ ὑπὸ τοῖς Ἀτταλικοῖς ἐτέτακτο: ὅτι ἐνταῦθα μυθεύουσι τοὺς Ὀφιογενεῖς ἐκ τῶν ἐχεωδήκτων πρῶτον μὲν τὸ πελίωμα εἰς ἑαυτοὺς μεταφέροντας, εἶτα καὶ τὴν φλεγμονὴν παύοντας καὶ τὸν πόνον. τάχα δ' ὁ ἀρχηγέτης τοῦ γένους τῶν Ψύλλων τις ἦν τῶν Λιβυκῶν, εἰς δὲ τὸ γένος διέτεινεν ἡ δύναμις μέχρι ποσοῦ. Πίτυα δ' ἐστὶν ἐν Πιτυοῦντι τῆς Παριανῆς ὑπερκείμενον ἔχουσα πιτυῶδες ὄρος· μεταξὺ δὲ κεῖται Παρίου καὶ Πριάπου κατὰ Λῖνον χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ, ὅπου οἱ Λινούσιοι κοχλίαι, ἄριστοι τῶν πάντων, ἁλίσκονται. ἐν δὲ τῷ παράπλῳ τῷ ἀπὸ Παρίου εἰς Πρίαπον ἥ τε παλαιὰ Προκόννησός ἐστι καὶ ἡ νῦν Προκόννησος, πόλιν ἔχουσα καὶ μέταλλον λευκοῦ λίθου σφόδρα ἐπαινούμενον: τὸ δὲ τῆς Ῥείης ὄρος οἱ μὲν τὰ ἐν Πειρωσσῷ ὄρη φασίν, ἃ ἔχουσιν οἱ Κυζικηνοὶ τῇ Ζελείᾳ προσεχῆ, οἱ δ' ἀπὸ μ´ σταδίων Λαμψάκου δεικνύουσι λόφον, ἐφ' ᾧ Μητρὸς θεῶν ἱερὸν τῆς Ῥείης ἐπικαλούμενον. καὶ ἡ Λάμψακος δ' ἐπὶ θαλάττῃ πόλις ἐστὶν εὐλίμενος καὶ ἀξιόλογος, συμμένουσα καλῶς, ὡς καὶ ἡ Ἄβυδος· ἐξέχει δ' αὐτῆς ὅσον ο´

175r

22 ἐπώνυμον : ὁμώ- s.l. 32 τῆς Ῥείης : γρ. Τηρείης mg.

καὶ ϙ´ σταδίους. ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Πιτυοῦσσα, καθάπερ καὶ τὴν Χῖον φασίν. ἐν δὲ τῇ στερεᾷ τῆς Χερρονήσου πολίχνιόν ἐστι Καλλίπολις· κεῖται δ' ἐπ' ἀκτῆς ἐκκειμένη πολὺ πρὸς τὴν Ἀσίαν κατὰ Λαμψακηνῶν πόλιν, ὥστε τὸ δίαρμα μὴ πλέον εἶναι μ´ σταδίων. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Παρίου Παισὸς ἦν πόλις καὶ ποταμός· ὁ δὲ ποιητὴς εἴρηκεν ἀμφοτέρως, καὶ προσθεὶς τὴν ᾱ συλλαβὴν 'καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ' καὶ ἀφελὼν 'ὅς ῥ' ἐν Παισῳ ναῖε'. ὑπὲρ Λαμψάκου δὲ ἐν τῇ μεσογαίᾳ εἰσὶν αἱ Κολωναὶ καὶ ἕτεραι ἐπὶ τῇ ἐκτὸς Ἑλλησποντίᾳ, Ἰλίου διέχουσαι μ´ σταδίους πρὸς τοῖς ϙ´, ἐξ ὧν τὸν Κύκνον φασίν. ἐν δὲ τῇ Παριανῇ ἐστιν Ἰλιοκολώνη, ἐν δὲ τῇ Λαμψακηνῇ τόπος εὐάμπελος Γεργίθιον. ἦν δὲ καὶ πόλις Γέργιθα, ἐκ τῶν ἐν τῇ Κυμαίᾳ Γεργίθων· ἦν γὰρ κἀκεῖ πόλις πληθυντικῶς καὶ θηλυκῶς λεγομένη αἱ Γέργιθες. μετὰ δὲ Λάμψακον ἔστιν Ἄβυδος καὶ τὰ μεταξὺ χωρία, ὧν Ὅμηρος μέμνηται· νῦν δὲ ἠφάνισται, τὰ δὲ μετωνόμασται: ὅτι ὁ Πράκτιος ποταμός ἐστι, ῥέων μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Λαμψάκου. τὸν μέντοι Σελλήεντα πρὸς τῇ Ἀρίσβῃ ῥεῖν φησιν· ἦν δὲ καὶ ἐν Λέσβῳ Ἄρισβα: ὅτι πολλαὶ ὁμωνυμίαι Θρᾳξὶ καὶ Τρωσί, οἷον Σκαιοὶ Θρᾷκες τινὲς καὶ Σκαιὸς ποταμὸς καὶ Σκαιὸν τεῖχος καὶ ἐν Τροίᾳ Σκαιαὶ πύλαι· Ξάνθιοι Θρᾷκες καὶ Ξάνθος ποταμὸς ἐν Τροίᾳ· Ἄρισβος ὁ ἐμβάλλων εἰς τὸν Ἕβρον, Ἀρίσβη ἐν Τροίᾳ· Ῥῆσος ποταμὸς ἐν Τροίᾳ, Ῥῆσος καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Θρᾳκῶν. ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τὸ Ἑπταστάδιον, ὅπερ ἔζευξε Ξέρξης. καλεῖται δ' ἡ ἄκρα τῆς Εὐρώπης Χερρόνησος διὰ τὸ σχῆμα ἡ ποιοῦσα τὰ στενὰ τὰ κατὰ τὸ ζεῦγμα. ἀντίκειται δὲ τὸ ζεῦγμα τῇ Ἀβύδῳ. ἡ μὲν οὖν Ἄβυδος καὶ ἡ Σηστὸς διέχουσιν ἀλλήλων λ´ που σταδίους ἐκ λιμένος εἰς λιμένα, τὸ δὲ ζεῦγμα ἐστὶ μικρὸν ἀπὸ τῶν πόλεων παραλλάξαντι, ἐξ Ἀβύδου μὲν ὡς ἐπὶ τὴν Προποντίδα, ἐκ δὲ Σηστοῦ εἰς τοὐναντίον· ὀνομάζεται δὲ πρὸς τῇ Σηστῷ τόπος Ἀποβάθρα, καθ' ὃ ἐζεύγνυτο ἡ σχεδία. ἔστι δὲ ἡ Σηστὸς ἐνδοτέρω κατὰ τὴν Προποντίδα ὑπερδέξιος τοῦ ῥοῦ τοῦ ἐξ αὐτῆς. ὑπέρκειται τῆς Ἀβυδηνῶν χώρας ἐν τῇ Τρωάδι τὰ Ἄστυρα. ἀπὸ Ἀβύδου ἐπὶ Αἴσηπον περὶ ψ´ φασὶ σταδίους, εὐθυπλοίᾳ δὲ ἐλάττους. ἔξω δὲ Ἀβύδου τὰ περὶ τὸ Ἴλιόν ἐστι, τά τε παράλια ἕως Λεκτοῦ καὶ τὰ ἐν τῷ Τρωϊκῷ πεδίῳ καὶ τὰ παρώρεια τῆς Ἴδης τὰ ὑπὸ τῷ Αἰνείᾳ. εἰκὸς δ' ἐνταῦθα ἱδρύσθαι τὸ παλαιὸν τὴν λεγομένην ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Δαρδανίαν: ὅτι οὐκ ἐνταῦθα τὸ Ἴλιον ὅπου νῦν ἐστι ἱδρύσαι τὸν Ἶλον φασίν, ἀλλὰ σχεδόν τι λ´ σταδίοις ἀνωτέρω πρὸς ἕω καὶ πρὸς τὴν Ἴδην καὶ τὴν Δαρδανίαν κατὰ τὴν νῦν καλουμένην Ἰλιέων κώμην. καὶ ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσι πλείους μεταβεβληκέναι τόπους τὴν πόλιν, ὕστατα δ' ἐνταῦθα συμμεῖναι

590,3–592,8

593,9–16

1 Πιτυοῦσσα : Πυ- a.c. 6 Παισῳ : sic 28 φασὶ : s.l. 31 ἱδρύσθαι : sic
32 τὸ Ἴλιον : s.l. ἱδρύσαι : sic Ἶλον : sic 34 κώμην : κ e corr.

[594,22-6] κατὰ Κροῖσον μάλιστα: ὅτι φέρεταί τις διόρθωσις τῆς Ὁμήρου ποιήσεως ἡ ἐκ τοῦ νάρθηκος λεγομένη, τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τῶν περὶ Καλλισθένη καὶ [594,29-595,5] Ἀνάξαρχον ἐπελθόντος καὶ σημειωσαμένου τινά, ἔπειτα καταθέντος εἰς νάρθηκα ὃν εὗρεν ἐν τῇ Περσικῇ γάζῃ κατεσκευασμένον πολυτελῶς: ὅτι Ἰούλιος ὁ Καίσαρ ἀπὸ Ἰούλου τινὸς τῶν προγόνων, ἀπογόνου ἑνὸς τῶν ἀπ' Αἰνείου· δι' ὃ ἄλλα τε πολλὰ ἐπερρώσθη πρὸς εὐεργεσίαν τῶν Ἰλιέων· χώραν γὰρ αὐτοῖς προσένειμε καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀλειτουργίαν [595,7-35] αὐτοῖς συνεφύλαξε. ἀρκτέον δ' ἀφ' ἧς παρελίπομεν παραλίας. ἔστι μετ' Ἄβυδον ἡ Δαρδανὶς ἄκρα καὶ ἡ πόλις ἡ Δάρδανος διέχουσα τῆς Ἀβύδου ο´ σταδίους. μεταξὺ δὲ ὁ Ῥόδιος ἐκπίπτει ποταμός, καθ' ὃν ἐν τῇ Χερρονήσῳ τὸ Κυνὸς σῆμα ἐστίν, ὅ φασιν Ἑκάβης εἶναι τάφον (οἱ δὲ εἰς τὸν Αἴσηπον ἐμβάλλειν φασί). πλησίον δ' ἐστὶ τὸ Ὀφρύνιον, ἐφ' ᾧ τὸ τοῦ Ἕκτορος ἄλσος ἐν περιφανεῖ τόπῳ, καὶ ἐφεξῆς λίμνη πλε. εἶτα Ῥοίτειον, πόλις ἐπὶ λόφῳ κειμένη, καὶ τῷ Ῥοιτείῳ συνεχὴς ἠὼν ἀλιτενής. μετὰ δὲ τὸ Ῥοίτειον ἔστι τὸ Σίγειον, κατεσπασμένη πόλις, καὶ τὸ ναύσταθμον καὶ ὁ Ἀχαιῶν λιμὴν καὶ τὸ Ἀχαϊκὸν στρατόπεδον | καὶ ἡ στόμα λίμνη καλουμένη καὶ αἱ [175v] τοῦ Σκαμάνδρου ἐκβολαί. συμπεσόντες γὰρ ὅ τε Σιμόεις καὶ Σκάμανδρος ἐν τῷ πεδίῳ πολλὴν καταφέροντες ἰλὺν προσχοῦσι τὴν παραλίαν καὶ τυφλὸν στόμα καὶ λιμνοθάλατταν καὶ ἕλη ποιοῦσι. κατὰ δὲ τὴν Σιγειάδα ἄκραν ἔστιν ἐν τῇ Χερρονήσῳ τὸ Πρωτεσιλάειον καὶ ἡ Ἐλεοῦσσα. ἔστι δὲ μῆκος τῆς παραλίας ταύτης ἀπὸ Ῥοιτείου μέχρι Σιγείου καὶ τοῦ Ἀχιλλέως μνήματος εὐθυπλοούντων ξ´ σταδίων. [596,22-598,12] μικρὸν δὲ προελθοῦσι ἀπὸ τῆς παραλίας ταύτης ἔστι τὸ Ἀχαΐον ἤδη τῆς Τενεδίων περαίας ὑπάρχον. τοιούτων δὲ τῶν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ τόπων ὄντων ὑπέρκειται τούτων τὸ Τρωϊκὸν πεδίον μέχρι τῆς Ἴδης ἀνῆκον ἐπὶ πολλοὺς σταδίους κατὰ τὸ πρὸς ἕω μέρος. τούτου δ' ἡ μὲν παρώρειός ἐστι στενή, τῇ μὲν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν τεταμένη μέχρι τῶν κατὰ Σκῆψιν τόπων, τῇ δ' ἐπὶ τὰς ἄρκτους μέχρι τῶν κατὰ Ζέλειαν Λυκίων. ταύτην δ' ὁ ποιητὴς ὑπ' Αἰνείᾳ τάττει καὶ τοῖς Ἀντηνορίδαις, καλεῖ δὲ Δαρδανίαν. ὑπὸ δὲ ταύτῃ Κεβρηνία, πεδιὰς ἡ πλείστη, παράλληλός πως τῇ Δαρδανίᾳ· ἦν δὲ καὶ πόλις ποτὲ Κεβρήνη. τὴν δὲ Κεβρηνίαν διήκειν μέχρι τῆς Σκηψίας φασίν, ὅριον δ' εἶναι τὸν Σκάμανδρον μέχρι αὐτῶν ῥέοντα: ἀπὸ δὲ τῆς κατὰ τοὺς τόπους Ἰδαίας ὀρεινῆς δύο φησὶν ἀγκῶνας ἐκτείνεσθαι πρὸς θάλατταν, τὸν μὲν εὐθὺ Ῥοιτείου, τὸν δὲ Σιγείου, ποιοῦντας ἐξ ἀμφοῖν γραμμὴν ἡμικυκλιώδη· τελευτᾶν δ' ἐν τῷ

5 Καίσαρ : sic   7 καὶ τὴν ἐλευθερίαν : mg.   16 στόμα λίμνη : στομαλίμνη mg.
17 post γὰρ s. l. μικρὸν ἔμπροσθεν τοῦ νῦν Ἰλίου   ὅ τε Σιμόεις καὶ Σκάμανδρος : in margine superiore παραπλησιάζουσι (sic) δὲ ὁ μὲν τῷ Σιγείῳ, ὁ δὲ Σιμόεις τῷ Ῥοιτείῳ

πεδίῳ τοσοῦτον ἀπέχοντας τῆς θαλάττης ὅσον τὸ νῦν Ἴλιον. τοῦτο μὲν δὴ μεταξὺ τῆς τελευτῆς τῶν λεχθέντων ἀγκώνων εἶναι, τὸ δὲ παλαιὸν κτίσμα μεταξὺ τῆς ἀρχῆς. μεταλλάσσεσθαι δ' ἐντὸς τό τε Σιμοείσιον πεδίον, δι' οὗ ὁ Σιμόεις φέρεται, καὶ τὸ Σκαμάνδριον, δι' οὗ ὁ Σκάμανδρος ῥεῖ. καὶ τοὺς ὀνομαζομένους τόπους ἐνταῦθα δεικνυμένους ὁρῶμεν, τὸν ἐρινεόν, τὸν τοῦ Αἰσυήτου τάφον, τὴν Βάτειαν, τὸ τοῦ Ἴλου σῆμα. διείργει δ' ἑκάτερον τῶν λεχθέντων πεδίων ἀπὸ θατέρου μέγας τις αὐχὴν τῶν εἰρημένων ἀγκώνων ἐπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ νῦν Ἰλίου τὴν ἀρχὴν ἔχων συμφυῆς αὐτῷ, γινόμενος δ' ἕως τῆς Κεβρηνίας καὶ ἀποτελῶν τὸ εἶ γράμμα πρὸς τοὺς ἑκατέρωθεν ἀγκῶνας. ὑπὲρ δὲ τούτου μικρὸν ἡ τῶν Ἰλιέων κώμη, ἐν ᾗ νομίζεται τὸ παλαιὸν Ἴλιον ἱδρύσθαι πρότερον, λ´ σταδίους διέχων ἀπὸ τῆς νῦν πόλεως. ὑπὲρ δὲ τῆς Ἰλιέων κώμης ι´ σταδίοις ἐστὶ καὶ Καλλικολώνη, λόφος τις, παρ' ὃν ὁ Σιμόεις ῥεῖ πεντασταδίον ἔχων: ὅτι ἡ Θύμβρα παρ' Ὁμήρῳ πεδίον ἐστί· ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς Θύμβριος δι' αὐτοῦ. ὅ τε ἐρινεός, τραχύς τις τόπος καὶ ἐρινεώδης. καὶ ὁ φηγὸς δὲ μικρὸν κατωτέρω ἐστί. ταῦτα δὲ πάντα τῷ παλαιῷ [598,26-31] κτίσματι πλησιάζει: ὅτι περὶ τοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ τείχους Ἀριστοτέλης φησὶ 'ὁ πλάσας ποιητὴς ἠφάνισε'. τὸ δὲ ναύσταθμον πρὸς τῷ Σιγείῳ ἐστί· [593,28-32] πλησίον δὲ καὶ ὁ Σκάμανδρος ἐκδίδωσι διέχων τοῦ Ἰλίου σταδίους κ´: ὅτι τὸ νῦν Ἴλιον Ἀντίγονος μὲν πρότερον Ἀντιγόνειαν ἐκάλεσεν, ὕστερον δὲ Ἀλεξάνδρεια μετωνομάσθη κρινάντων δεῖν μὴ προτιμᾶσθαι τοῦ Ἀλεξάν- [602,31-603,18] δρου τοὺς διαδόχους ἐκείνου: ὅτι εἰς τὸν Σκάμανδρος συμπίπτει ὁ Ἄνδηρος ποταμὸς ἀπὸ τῆς Καρησηνῆς ὀρεινῆς παρακειμένης τῇ Δαρδανικῇ· ὠνομάσθαι δὲ τὸν τόπον ἀπὸ τοῦ Καρήσου ποταμοῦ, ὃν ὠνόμακεν Ὅμηρος. ὅτι περὶ τῆς Καλῆς πεύκης τῆς περὶ τὸν Ἑπτάπορον τὴν μὲν περίμετρον εἶναί φησι ποδῶν μ´ καὶ κ´, τὸ δὲ πᾶν ὕψος δυεῖν πλέθρων καὶ ιε´ πηχῶν, τὸ μὲν πρῶτον εἰς τρία σχιζομένην ἴσον ἀλλήλων διέχοντα, εἶτα πάλιν συναγομένην εἰς μίαν κορυφήν· Ἀδραμυτίου δὲ διέχει πρὸς ἄρκτον ρ´ καὶ π´ σταδίους. τοῦ δ' αὐλῶνος τοῦ περὶ τὸν Αἴσηπον ἐν ἀριστερᾷ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ πρῶτόν ἐστι Πόλιχνα τειχῆρες χωρίον, εἶθ' ἡ Παλαίσκηψις, εἶτ' Ἀλαζόνιον, τοῦτ' ἤδη πεπλασμένον πρὸς τὴν τῶν Ἀλιζώνων ὑπόθεσιν. τὰ δ' ἑξῆς ἤδη τὰ τῆς Ζελείας ἐστὶ πεδία: ἐπάνιμεν δ' ἐπὶ τὴν παραλίαν ὅθενπερ ἀπελίπο- [603,32-604,4] μεν. ἔστι δὴ μετὰ τὴν Σιγειάδα ἄκραν καὶ τὸ Ἀχίλλειον, ἐν ᾧ μνῆμα Ἀχιλλέως, ἡ Τενεδίων περαία, τὸ Ἀχάϊον, καὶ αὐτὴ ἡ Τένεδος, οὐ πλείους μ´ [604,13-605,8] σταδίων διέχουσα τῆς ἠπείρου· ἔχει δὲ τὴν περίμετρον ὅσον π´ σταδίων. ἦν δὲ τῷ Ἀχαΐῳ συνεχὴς ἥ τε Λάρισσα καὶ Κολωναὶ καὶ ἡ νῦν Χρύσα ἐφ' ὕψους τινὸς πετρώδους ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἱδρυμένη, ἐν ᾗ καὶ τὸ τοῦ Σμιν-

11 ἱδρύσθαι : sic   16 τοῦ τοῦ: sic   21 τὸν : s. l.   Σκάμανδρος : sic

θεῶς Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἀπὸ τῶν μυῶν ὀνομασθέντος πληθυόντων ἐνταῦθα
⟦σμίνθας δὲ τοὺς μύας⟧ ἢ ἀπὸ τόπων. πολλαχοῦ γάρ ἐστι τὸ τοῦ Σμινθέως
ὄνομα· καὶ ἐν τῇ Παριανῇ δ' ἐστὶ χωρίον τὰ Σμίνθια καλούμενον καὶ ἐν
605, 9–607, 5 Ῥόδῳ καὶ Λίνδῳ καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ. χωρὶς γοῦν καὶ τὸ Ἀλήσιον πεδίον 4
οὐ μέγα ἐν τοῖς Λεκτοῦ καὶ Τραγασαῖον ἁλοπήγιον αὐτόματον τοῖς ἐτησίαις
πηγνύμενον πρὸς Ἀμαξιτῷ τῇ τῷ Λεκτῷ ὑποκειμένῃ συνεχής. κάμψαντι δὲ
τῷ Λεκτῷ ἐλλογιμώταται πόλεις τῶν Αἰολέων καὶ ὁ Ἀδραμυτηνὸς κόλπος
ἐκδέχεται, ἐν ᾧ τοὺς πλείους τῶν Λελέγων κατοικίζων ὁ ποιητὴς φαίνεται 8
καὶ τοὺς Κίλικας διττοὺς ὄντας. ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ τῶν Μιτυληναίων ἐστὶν
αἰγιαλὸς κώμας τινὰς ἔχων | κατὰ τὴν ἤπειρον τῶν Μιτυληναίων. τὸν δὲ 176r
αὐτὸν κόλπον καὶ Ἰδαῖον λέγουσιν· ἡ γὰρ ἀπὸ τοῦ Λεκτοῦ ῥάχις ἀνατεί-
νουσα πρὸς τὴν Ἴδην ὑπέρκειται τῶν πρώτων τοῦ κόλπου μερῶν, ἐν οἷς 12
πρώτους τοὺς Λέλεγας ἱδρυμένους ὁ ποιητὴς πεποίηκε. ὧν Πήδασόν τινα
λέγει πόλιν ὑπὸ Ἄλτῃ τεταγμένην. ὁ δὲ Σατνιόεις ποταμός ἐστι. οὗτοι δ' οἱ
τόποι συνεχεῖς εἰσι τῇ Δαρδανίᾳ καὶ τῇ Σκηψίᾳ, ὥσπερ ἄλλη τις Δαρδανία
ταπεινοτέρα, Ἀσίων δ' ἐστὶ νῦν καὶ Γαργαρέων ἕως τῆς κατὰ Λέσβον 16
θαλάττης περιεχόμενα τῇ Ἀντανδρίᾳ καὶ τῇ Κεβρηνίων καὶ Νεανδριέων καὶ
Ἀμαξιτέων. τῆς μὲν γὰρ Ἀμαξιτοῦ Νεανδριεῖς ὑπέρκεινται καὶ αὐτοὶ ὄντες
ἐντὸς Λεκτοῦ, μεσογειότεροί τε καὶ πλησιαίτεροι τῷ Ἰλίῳ (διέχουσι γὰρ ρ´
καὶ λ´ σταδίους), τούτων δὲ καθύπερθεν Κεβρήνιοι, τούτων δὲ Δαρδάνιοι 20
μέχρι Παλαισκήψεως καὶ αὐτῆς τῆς Σκήψεως. ἡ δὲ Ἄντανδρος εἰς τὴν τῶν
Κιλίκων ἐμπίπτει· οὗτοι γάρ εἰσι συνεχεῖς τοῖς Λέλεξι μᾶλλόν πως τὸ
νότιον πλευρὸν τῆς Ἴδης ἀφορίζοντες· ταπεινοὶ δ' ὅμως καὶ οὗτοι καὶ οἱ τῇ
παραλίᾳ συνάπτοντες μᾶλλον τῇ κατὰ Ἀδραμύτιον. μετὰ γὰρ τὸ Λεκτὸν τὸ 24
Πολυμήδιόν ἐστι χωρίον τι ἐν μ´ σταδίοις, εἶτ' ἐν π´ ἄλσος μικρὸν ὑπὲρ τῆς
θαλάττης, εἶτ' ἐν ρ´ καὶ μ´ Γάργαρα ἐπ' ἄκρας ποιούσης τὸν ἰδίως Ἀδραμυ-
τινὸν καλούμενον κόλπον. πλάτος δὲ τοῦ στόματός ἐστιν ἀπὸ τῆς ἄκρας
ἐπὶ τὴν ἄκραν δίαρμα ρ´ καὶ κ´ σταδίων. ἐντὸς ἥ τε Ἄντανδρός ἐστιν, εἶτ' 28
Ἄστυρα κώμη. πλησίον δ' εὐθὺς τὸ Ἀδραμύτιον. ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῇ
ἐφεξῆς αἱ τῶν Μιτυληναίων κῶμαι καὶ αἱ τοῦ Καΐκου ἐκβολαί· ταῦτα δ' ἤδη
610, 8–23 τοῦ Ἐλαϊτῶν κόλπου: ὅτι μετὰ τὴν Σκῆψιν Ἄνδηρα καὶ Γαργαρίς· ἐν οἷς
ἐστι λίθος ὃς καιόμενος σίδηρος γίνεται, εἶτα μετὰ γῆς τινος καμινευθεὶς 32
ἀποστάζει ψευδάργυρον, ἣ προσλαβοῦσα χαλκὸν τὸ καλούμενον γίνεται
κρᾶμα, ὅ τινες ὀρείχαλκον καλοῦσι. ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ χωρία ἃ οἱ Λέλεγες
κατεῖχον· ὡς δ' αὔτως καὶ τὰ περὶ Ἄσσον. ἔστι δὲ ἡ Ἄσσος ἐρυμνὴ καὶ
εὔτειχος, ἀπὸ θαλά( ) καὶ τοῦ λιμένος ὀρθίαν καὶ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχου- 36

30 Μιτυληναίων : Μυ- a.c.   31 καὶ Γαργαρίς : mg.

σα· ὥστ' ἐπ' αὐτῆς οἰκείως εἰρῆσθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονίκου κιθαριστοῦ
"Ἄσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι". ὁ δὲ λιμὴν χώματι
κατεσκεύασται μεγάλῳ· ἐντεῦθεν ἦν Κλεάνθης ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος ὁ δια-
δεξάμενος Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως σχολήν, καταλιπὼν δὲ Χρυσίππῳ τῷ Σολεῖ. 4
ἐνταῦθα δὲ καὶ Ἀριστοτέλης διέτριψε διὰ τὴν πρὸς Ἑρμείαν τὸν τύραννον
611, 4 κηδείαν ἀκροασάμενον καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους: ὅτι τοὺς Λέλεγάς
611, 24–6 τινες Κάρας ἀποφαίνουσι, Ὅμηρος δὲ χωρίζει: καὶ ὅτι μετὰ τοὺς Λέλεγας
τὴν ἑξῆς παραλίαν ᾤκουν Κίλικες καθ' Ὅμηρον, ἣν νῦν ἔχουσι Ἀδρα- 8
μυττηνοί τε καὶ Ἀπαρνεῖται καὶ Πιττανοὶ μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Καΐκου:
612, 8–613, 15 ὅτι ἐν τῷ κληθέντι Θήβης πεδίῳ αὐτή τε ἡ Θήβη καὶ ἡ Λυρνησσὸς ἦν, διέ-
χουσαι ⟦ἀμφότεραι⟧ Ἀδραμυττίου σταδίους ἡ μὲν ξ´ ἡ δὲ π´. ἐν δὲ τῇ
Ἀδραμυττινῇ ἐστι καὶ ἡ Χρύσα καὶ ἡ Κίλλα. ἡ δὲ Χρύσα ἐπὶ θαλάττῃ 12
πολίχνιον ἦν ἔχον λιμένα, πλησίον δὲ ὑπέρκειται ἡ Θήβη. ἐνταῦθα ἦν καὶ
τὸ ἱερὸν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος καὶ ἡ Χρυσηΐς. ἠρήμωται δὲ νῦν τὸ
χωρίον τελέως, εἰς δὲ τὴν νῦν Χρύσαν τὴν κατὰ τὸν Ἀμαξιτὸν μεθίδρυται
τὸ ἱερόν, τῶν Κιλίκων τῶν μὲν εἰς Παμφυλίαν ἐκπεσόντων τῶν δ' εἰς τὴν 16
Ἀμαξιτόν. οἱ δ' ἀπειρότεροι ἐνταῦθα τὸν Χρύσην καὶ τὴν Χρυσηΐδα φασὶ
γεγονέναι. καὶ μὴν οὔτε λιμήν ἐστιν ἐνταῦθα οὔτ' ἐπὶ θαλάττῃ τὸ ἱερὸν
κατὰ τὸν ποιητὴν οὐδὲ Θήβης πλησίον, ἐκεῖνος δὲ πλησίον· ἀλλ' οὐδὲ
Κίλλα τόπος οὐδεὶς ἐν τῇ Ἀλεξανδρέων χώρᾳ δείκνυται οὐδὲ Κιλλαίου 20
Ἀπόλλωνος ἱερόν, ὁ ποιητὴς δὲ συζεύγνυσι· καὶ ὅτι ὅ τε πλοῦς ἀπὸ μὲν
τῆς Κιλικίου Χρύσης ἐπὶ τὸ ναύσταθμον ψ´ που σταδίων ἐστὶ ἡμερήσιός
που, ὅσον φαίνεται πλεύσας Ὀδυσσεύς, ἀπὸ δὲ Ἀμαξιτοῦ τὸ τρίτον μόλις
τοῦ λεχθέντος διαστήματός ἐστι, ὥστε παρῆν τῷ Ὀδυσσεῖ αὐθήμερον ἀνα- 24
613, 21–8 πλεῖν ἐπὶ τὸ ναύσταθμον τελέσαντι τὴν θυσίαν: ὅτι ἀπὸ τῶν παρνόπων,
οὓς οἱ Οἰταῖοι κόρνοπας λέγουσι, Κορνοπίωνά τινα τιμᾶσθαι παρ' ἐκείνοις
Ἡρακλέα ἀπαλλαγῆς ἀκρίδων χάριν: καὶ ὅτι Ῥόδιοι τὴν ἐρυσίβην ἐριθίβην
καλοῦσι. παρ' Αἰολεῦσι τοῖς ἐν Ἀσίᾳ μείς τις καλεῖται Πορνοπίων, οὕτω 28
613, 35–614, 4 τοὺς πάρνοπας καλούντων Βοιωτῶν. ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ ἀπὸ ν´ σταδίων
⟦Ἀνδήρων⟧ ἐστὶν ἡ Ὑπόπλακος Θήβη, Ἀνδήρων διέχουσα ξ´ σταδίους,
615, 3–20 Ἀστύρων δὲ ο´: ὅτι ἐν τῷ πέραν τοῦ Καΐκου ιβ´ διέχουσα τοῦ ποταμοῦ στα-
δίους Ἐλαία πόλις Αἰολικὴ καὶ αὕτη, Περγαμηνῶν ἐπίνειον, ρ´ καὶ κ´ στα- 32
δίους διέχουσα τοῦ Περγάμου: ὅτι μέρος τοῦ Ἀδραμυττηνοῦ κόλπου ὁ
Ἐλαϊτικός. Κάνη δὲ πολίχνιον κατὰ τὰ ἄκρα τῆς Λέσβου τὰ νοτιώτατα κεί-
μενον ἐν τῇ Καναίᾳ. αὕτη δὲ μέχρι τῶν Ἀργινουσσῶν διήκει καὶ τῆς ὑπερ-

7 Κάρας : sic   9 Πιττανοὶ : πεττ – a.c.?   10 ἡ bis : s.l.   16 τὴν : s.l.
19 ἀλλ' : s.l.   29 ν´ : e corr.   35 Ἀργινουσσῶν : νήσων s.l.

κειμένης ἄκρας, ἣν Αἶγά τινες ὀνομάζουσι ὁμωνύμως τῷ ζῴῳ· δεῖ δὲ
μακρῶς τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἐκφέρειν Αἰγάν, ὡς ἀκτάν καὶ ἀρχάν· οὕτω
γὰρ καὶ τὸ ὄρος ὅλον ὀνομάζεται | ὃ νῦν Κάνην καὶ Κάνας λέγουσι. κύκλῳ 176ᵛ
δὲ περὶ τὸ ὄρος πρὸς νότον μὲν καὶ δύσιν ἡ θάλαττα, πρὸς ἕω δὲ τὸ Καΐκου 4
πεδίον ὑπόκειται, πρὸς ἄρκτον δὲ ἡ Ἐλετρίτις. αὐτὸ δὲ κατ' αὐτὸ ἱκανῶς
συνέσταλται, προσνεύει δὲ καὶ ἐπὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ὅθεν αὐτῷ καὶ τοὔ-
νομα· ὕστερον δὲ αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριον Αἶγα κεκλῆσθαι, ὡς Σαπφώ, τὸ δὲ
λοιπὸν Κάνη καὶ Κάναι. μεταξὺ δ' Ἐλαίας τε καὶ Πιτάνης καὶ Ἀταρνέως 8
καὶ Περγάμου Τευθρανί[α] ἐστί· ὁ δὲ Τεύθρας Κιλίκων καὶ Μυσῶν ἱστόρη-
616, 8–16 ται βασιλεύς: ὅτι ἐν τῇ Ἐλαΐτιδι χειμαρρῶδες ποτάμιον δείκνυται Κήτειον.
616, 26–617, 3 αἱ δὲ τοῦ Καΐκου πηγαὶ ἐν πεδίῳ, οὐ κατὰ τὸν Βακχυλίδην ἐν Ἴδῃ: ὅτι
μητρόπολις ἡ Λέσβος τῶν Αἰολικῶν πόλεων. καὶ ὅτι ἀρχὴ τῆς Λεσβίας ἐστὶ 12
κατὰ Σίγριον τὸ πρὸς ἄρκτον αὐτῆς ἄκρον ἀπὸ Λεκτοῦ ἐπὶ Ἄσσον πλέουσι.
ἐνταῦθα δέ που καὶ Μήθυμνα πόλις Λεσβίων ἐστὶ ἀπὸ ξ' σταδίων τῆς ἐκ
Πολυμηδίου πρὸς τὴν Ἄσσον παραλίας : ὅτι τὴν περίμετρον ἡ νῆσος στα-
618, 9–15 δίων ͵αρ', τὸ δὲ μῆκος φξ': ὅτι Θεόφραστος ὁ τοῦ Ἀριστοτέλους γνώριμος 16
Τύρταμος ἐκαλεῖτο ἔμπροσθεν, μετωνόμασε δ' αὐτὸν Ἀριστοτέλης Θεόφρα-
στον, ἅμα μὲν φεύγων τὴν τοῦ προτέρου ὀνόματος κακοφωνίαν, ἅμα δὲ
τὸν τῆς φράσεως αὐτοῦ ζῆλον ἐπισημαινόμενος. ἐξ Ἐρέσσου τοῦ μετὰ τὴν
618, 28–619, 12 Πύρραν. ἐντεῦθεν εἰς Μιτυλήνην ὑπέρβασις σταδίων π': ὅτι κατὰ τὸν πορθ- 20
μὸν τὸν μεταξὺ Ἀσίας καὶ Λέσβου νησία ἐστὶ περὶ κ', καλεῖται δ' Ἑκα-
τόννησοι συνθέτως, ὡς Πελοπόννησος, κατὰ ἔθος τι τοῦ νῦ γράμματος
πλεονάζοντος ἐν τοῖς τοιούτοις, ὡς Μυόννησος καὶ Προκόννησος καὶ
Ἁλόννησος. Ἕκατος δὲ ὁ Ἀπόλλων παρὰ δὴ τὴν παραλίαν ταύτην: ὅτι τὸ 24
Σιμωνίδου 'σὺν πορδάκοις ἱμάσι' ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις λέγεται καὶ ἐν τῇ
ἀρχαίᾳ που κωμῳδίᾳ 'πόρδακον τὸ χωρίον' τὸ λιμνάζον: διέχει δ' ἡ Λέσβος
619, 13–620, 7 τὸ ἶσον ἀπὸ Τενέδου καὶ Λήμνου καὶ Χίου, σχεδόν τι τῶν φ' ἐνδοτέρω στα-
δίων: ὅτι ἐν τῷ Καταλόγῳ παραλέλοιπε τοὺς Κίλικας Ὅμηρος, οὐχ ἱκανὸν 28
ἡγούμενος τὸ σύστημα ἢ καὶ ὑπὸ Ἕκτορι τούτους συγκαταλέγων ⟦διὰ τὴν
620, 13–31 συγγένειαν ..... ⟧ διὰ τὴν τῶν ἡγεμόνων διαφθοράν: ὅτι Λάρισσαν ἐριβώ-
λακα τὸ τῶν Πελασγῶν οἰκητήριον καθ' Ὅμηρον τὴν περὶ Κύμην ὑπολάβοι
τις ὀρθῶς, οὐ τὴν κατ' Ἀμαξιτὸν (ἐν ὄψει γὰρ τελέως ἐστί) οὔτε μὴν τὴν ἐν 32
621, 21–623, 2 τῷ Καϋστρίῳ πεδίῳ (ὑπὸ Μήοσι γὰρ ἂν τις τάττοι ταύτην). ἴδιον δέ τι τοῖς
Λαρισσαίοις συνέβη τοῖς τε Καϋστρηνοῖς καὶ τοῖς Φρικονεῦσι καὶ τρίτοις
τοῖς ἐν Θεσσαλίᾳ· ἅπαντες γὰρ ποταμόχωστον τὴν χώραν ἔσχον, οἱ μὲν
ὑπὸ τοῦ Καΰστρου, οἱ δ' ὑπὸ τοῦ Ἕρμου, οἱ δ' ὑπὸ τοῦ Πηνειοῦ: ὅτι ταῖς 36

18 προτέρου : s.l. 20 ἐντεῦθεν : ἐνταῦθα a.c. 27 ἶσον : sic 30 διαφθο-
ράν : διαφο- a.c.

νῦν Αἰολικαῖς πόλεσιν ἔτι καὶ τὰς Αἰγὰς προσληπτέον καὶ τὴν Τῆνον·
ἵδρυνται δ' αἱ πόλεις αὗται κατὰ τὴν ὀρεινὴν τὴν ὑπερκειμένην τῆς Κυμαίας
καὶ τῆς Φωκαέων καὶ Σμυρναίων γῆς, παρ' ἣν ὁ Ἕρμος ῥεῖ. οὐκ ἄπωθεν δὲ
τούτων τῶν πόλεων οὐδ' ἡ Μαγνησία ἡ ὑπὸ Σιπύλῳ: ὅτι ἀπὸ Λαρίσσης δια- 4
βάντι Ἕρμον ο' στάδιοι εἰς Κύμην· ἐντεῦθεν εἰς Μύρριναν μ', τὸ δ' ἴσον
ἐντεῦθεν εἰς Γρύνιον κἀκεῖθεν εἰς Ἐλαίαν. ὡς δ' Ἀρτεμίδωρος, ἀπὸ Κύμης
εἰσὶν Ἄδαι, εἶτ' ἄκρα μετὰ μ' σταδίους, ἣν καλοῦσιν Ὕδραν, ἡ ποιοῦσα
τὸν κόλπον τὸν Ἐλαϊτικὸν πρὸς τὴν ἀπεναντίον ἄκραν Ἁρματοῦντα. τοῦ 8
μὲν οὖν στόματος τὸ πλάτος περὶ π' σταδίων ἐστί, ἐγκολπίζοντι δὲ Μύρ-
ρινα ἐν ξ' σταδίοις, Αἰολὶς πόλις ἔχουσα λιμένα, εἶτ' Ἀχαιῶν λιμήν, εἶτα
πολίχνιον Μυρριναίων Γρύνιον, εἶτα Ἐλαία ἔχουσαν καὶ ναύσταθμον τῶν
Ἀτταλικῶν βασιλέων. μεγίστη δ' ἐστὶ τῶν Αἰολικῶν καὶ ἀρίστη Κύμη, καὶ 12
σχεδὸν μητρόπολις αὕτη τε καὶ ἡ Λέσβος τῶν ἄλλων πόλεων περὶ λ' που
τὸν ἀριθμόν. σκώπτεται δ' εἰς ἀναισθησίαν ἡ Κύμη, ὅτι τριακοσίοις ἔτεσιν
ὕστερον τῆς κτίσεως ἀπέδοντο τοῦ λιμένος τὰ τέλη οὐ καρπούμενοι πρότε-
ρον. ἐντεῦθεν ἦν Ἡσίοδος καὶ κατ' ἐνίους Ὅμηρος. τὸ δ' ὄνομα ἀπὸ Ἀμα- 16
623, 13–624, 32 ζόνος τῇ πόλει τεθεῖσθαί φασιν: ὅτι τὸ Πέργαμον ἐπιφανὴς πόλις. ἦν δὲ
Λυσιμάχου γαζοφυλάκιον τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἑνὸς τῶν Ἀλεξάνδρου δια-
δόχων. ἔστι δὲ στροβιλοειδὲς τὸ ὄρος εἰς ὀξεῖαν κορυφὴν ἀπολῆγον. ἐπεπί-
στευτο δὲ τὴν φυλακὴν τοῦ ἐρύματος τούτου καὶ τῶν χρημάτων (ἦν δὲ 20
τάλαντα ͵θ) Φιλέταιρος ἀνὴρ Τιανός, θλιβίας ἐκ παιδὸς καὶ πεπηρωμένος
ἀπό τινος συμβάντος. οὗ ἀδελφὸς Ἄτταλος, ἐξ οὗ οἱ Ἀτταλικοὶ βασιλεῖς
τῶν τόπων τούτων ἄρξαντες. παραρρεῖ δ' ὁ Κάικος τὸ Πέργαμον διὰ τοῦ
625, 16–627, 21 Καΐκου πεδίου προσαγορευομένου. προϊόντι δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ μὲν τὰ πρὸς ἕω 24
μέρη πόλις ἐστὶ Ἀπολλωνία, μετεώροις ἐπικειμένη τόποις. ἐπὶ δὲ τὸν νότον
ὀρεινὴ ῥάχις ἐστί, ἣν ὑπερβᾶσι καὶ βαδίζουσιν ἐπὶ Σάρδεων πόλις ἐστὶ ἐν
ἀριστερᾷ Θυάτειρα, κατοικία Μακεδόνων, ἣν Μυσῶν ἐσχάτην τινές φασι.
ἐν δεξιᾷ δ' Ἀπολλωνίς, διέχουσα Περγάμου τ' σταδίους, τοὺς δὲ ἴσους καὶ 28
Σάρδεων· ἐπώνυμος δ' ἐστὶ τῆς Κυζικηνῆς Ἀπολλωνίδος. εἶτ' ἐκδέχεται τὸ
Ἕρμου πεδίον καὶ Σάρδεις. τὰ δὲ προσάρκτια τῷ Περγάμῳ τὰ πλεῖστα ὑπὸ
Μυσῶν ἔχεται τὰ ἐν δεξιᾷ τῶν Ἀβλιτῶν λεγόμενα, οἷς συνάπτει ἡ Ἐπίκτη-
τος μέχρι Βιθυνίας: ὅτι Μαίονες καὶ Μῄονες καὶ Λυδοὶ οἱ αὐτοί. ὑπέρκειται 32
δὲ τῶν Σάρδεων ὁ Τμῶλος, εὔδαιμον ὄρος ἐν τῇ ἀκρωρείᾳ σκοπὴν ἔχον ἐξέ-
δραν λευκοῦ λίθου, Περσῶν ἔργον, ἀφ' οὗ κατοπτεύεται τὰ κύκλῳ πεδία, καὶ
μάλιστα τὸ Καϋστρινόν. ῥεῖ δ' ὁ Πακτωλὸς ἀπὸ τοῦ Τμώλου καὶ καταφέρε-

5 εἰς Κύμην : ante ο' transpositum p.c. Μύρριναν : Μύρι- a.c. 34 λευκοῦ :
λευ e λιθ correctum

ται εἰς τὸν Ἕρμον, εἰς ὃν καὶ ὁ Ὕλλος ἐμβάλλει, Φρύγιος νυνὶ καλούμε-
νος. συμπεσόντες δ' οἱ τρεῖς καὶ ἄλλοι ἀσημότεροι τρεῖς εἰς τὴν Φωκαίαν
ἐκδιδόασι θάλατταν. ἄρχεται δ' ἐκ Μυσίας ὁ Ἕρμος ἐξ ὄρους ἱεροῦ τῆς
Δινδυμήνης καὶ διὰ τῆς Κατακεκαυμένης εἰς τὴν Σαρδιανὴν φέρεται καὶ τὰ
συνεχῆ πεδία, ὡς εἴρηται, μέχρι θαλάττης. ἐν δὲ σταδίοις μ' ἀπὸ τῆς πόλεώς
ἐστι ἡ Γυγαία μὲν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγομένη, Κολόη δ' ὕστερον μετονο-
μασθεῖσα [[ὅτι ἐνταῦθα οἱ Ἄριμοι κατ' ἐνίους· ἄλλοι δ' ἐν Κιλικίᾳ προίσ-
χοντες τὸ 'εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς']]. ὅτι κειμένων
οὕτω πως τῶν ἐπῶν παρ' Ὁμήρῳ 'Μῄοσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἄντιφος
ἡγησάσθην, υἷε Πυλαιμένεος, τὸν Γυγαίη τέκε λίμνη· οἳ καὶ Μῄονας ἦγον
ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας' προσγράφουσί τινες τοῦτο τέταρτον ἔπος 'Τμώλῳ
ὑπὸ νιφόεντι Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ'· οὐδεμία δ' εὑρίσκεται Ὕδη ἐν τοῖς
Λυδοῖς. οἱ δὲ καὶ τὸν Τύχιον ἐνδένθεν ποιοῦσι. προστιθέασι δὲ | καὶ διότι 177r
δρυμώδης ὁ τόπος καὶ κεραυνοβόλος καὶ ὅτι ἐνταῦθα οἱ Ἄριμοι· καὶ τῷ
'εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος [ἔμμ]εναι εὐνάς' ἐπεισφέρουσι 'χώρῳ ἐνὶ
δρυόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ'. ἄλλοι δ' ἐν Κιλικίᾳ, τινὲς δ' ἐν Συρίᾳ
πλάττουσι τὸν μῦθον τοῦτον, οἱ δ' ἐν Πιθηκούσσαις (οἳ καὶ τοὺς πιθήκους
φασὶ παρὰ Τυρρηνοῖς ἀρίμους καλεῖσθαι), οἱ δὲ τὰς Σάρδεις Ὕδην ὀνομά-
ζουσιν, οἱ δὲ τὴν ἀκρόπολιν αὐτήν. πιθανωτάτους δ' ὁ Σκήψιος ἡγεῖται τοὺς
ἐν τῇ Κατακεκαυμένῃ τῆς Μυσίας τοὺς Ἀρίμους τιθέντας. Πίνδαρός τε
συνοικειοῖ τοῖς ἐν Κιλικίᾳ τὰ ἐν Πιθηκούσαις, ἅπερ ἐστὶ πρὸ τῆς Κυμαίας,
καὶ τὰ ἐν Σικελίᾳ. οἱ δὲ τοὺς Σύρους Ἀρίμους δέχονται, οὓς νῦν Ἀράμους
λέγουσι, τοὺς δὲ Κίλικας τοὺς ἐν Τροίᾳ μεταναστάντας εἰς Συρίαν ἀνῳκισ-
μένους ἀποτεμέσθαι παρὰ τῶν Σύρων τὴν νῦν λεγομένην Κιλικίαν. Καλλι-
κασθένης δ' ἐγγὺς τοῦ Καλυκάδνου καὶ τῆς Σαρπηδόνος ἄκρας παρ' αὐτὸ
τὸ Κωρύκιον ἄντρον εἶναι τοὺς Ἀρίμους, ἀφ' ὧν τὰ ἐγγὺς ὄρη λέγεσθαι
Ἄριμα. χειροποίητον δὲ τὴν λίμνην ἔνιοι ἱστοροῦσι τὴν Κολόην πρὸς τὰς
ἐκδοχὰς τῶν πλημμυρίδων, αἳ συμβαίνουσι τῶν ποταμῶν πληρουμένων.
628, 8–18 περίκειται δὲ ταύτῃ τὰ μνήματα τῶν βασιλέων. μετὰ δὲ Λυδούς εἰσι οἱ
Μυσοὶ καὶ πόλις Φιλαδέλφεια. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐστὶ ἡ Κατακεκαυμένη λεγο-
μένη χώρα, μῆκος μὲν φ' σταδίων, πλάτος δὲ υ', εἴτε Μυσίαν χρὴ καλεῖν
εἴτε Μῃονίαν, ἅπασα ἄδενδρος πλὴν ἀμπέλου ἀγαθὸν ἀποδιδούσης οἶνον
628, 31–630, 5 καὶ οὐδενὸς τῶν ἐλλογίμων ἀρετῇ λειπόμενον. τὰ δ' ἑξῆς ἐπὶ τὰ νότια μέρη
τοῖς τόποις τούτοις ἐμπλοκὰς ἔχει μέχρι πρὸς τὸν Ταῦρον, ὥστε καὶ τὰ
Φρύγια καὶ τὰ Καρικὰ καὶ Λύδια καὶ ἔτι τὰ Μυσῶν δυσδιάκριτα εἶναι παρα-
πίπτοντα εἰς ἄλληλα. ὁ μέν γε Τμῶλος ἱκανῶς συνῆκται καὶ περιγραφὴν

21 Πιθηκούσαις : sic 27 ἱστοροῦσι : ἱ e φ correctum 32 ἀποδιδούσης : πο s. l.

ἔχει μετρίαν, ἐν αὐτοῖς ἀφοριζόμενος τοῖς Λυδίοις μέρεσιν. ἡ δὲ Μεσόγειος
εἰς τὸ ἀντικείμενον μέρος διατείνει μέχρι Μυκάλης ἀπὸ Κελαινῶν ἀρξάμε-
νον, ὥστε τὰ μὲν αὐτοῦ Φρύγες κατέχουσι, τὰ πρὸς Κελαιναῖς καὶ τῇ Ἀπα-
μείᾳ, τὰ δὲ Μυσοὶ καὶ Λυδοί, τὰ δὲ Κάρες καὶ Ἴωνες. τῷ δὲ Καϋστρηνῷ
πεδίῳ μεταξὺ πίπτοντι τῆς Μεσογειώτιδος καὶ τοῦ Τμώλου συνεχές ἐστι
πρὸς ἕω τὸ Κιλβανὸν πεδίον, πολύ τε καὶ συνοικούμενον εὖ καὶ χώραν
ἔχον σπουδαίαν· εἶτα καὶ τὸ Ὑρκάνιον πεδίον, Περσῶν ἐπονομασάντων
καὶ ἐποίκους ἀγαγόντων ἐκεῖθεν, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ τοῦ Κύρου πεδίον· εἶτα
τὸ Πελτηνὸν πεδίον καὶ τὸ Κιλλάνιον καὶ τὸ Ταβηνόν, ἔχον τὰς πολίχνας
μιξοφρυγίους ἐχούσας τι καὶ Πισιδικόν, ἀφ' ὧν αὐτ( ) κατωνομάσθη. ὑπερ-
βαλλούσας δὲ τὴν Μεσογίδα τὴν μεταξὺ Καρῶν τε καὶ τῆς Νυσαΐδος, ἥ ἐστι
χώρα κατὰ τὸ Μαιάνδρου πέραν μέχρι τῆς Κιβυράτιδος καὶ τῆς Καβαλλί-
δος, πόλεις δ' εἰσὶ πρὸς μὲν τῇ Μεσογίδι κατ' ἀντικρὺ Λαοδικείας Ἱεράπο-
λις, ὅπου τὰ θερμὰ ὕδατα καὶ τὸ Πλουτώνιον, ἄμφω παραδοξολογίαν τινὰ
ἔχοντα. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ οὕτω ῥᾳδίως εἰς ὕδωρ μεταβάλλει πηττόμενον ὥστ'
ὀχετοὺς ἐπάγοντες φραγμοὺς ἀπεργάζονται μονολίθους. τὸ δὲ Πλουτώνιον
ὑπ' ὀφρύι μικρᾷ τῆς ὑπερκειμένης ὀρεινῆς στόμιόν ἐστι σύμμετρον, ὅσον
ἄνθρωπον δέξασθαι δυνάμενον, βεβάθυνται δ' ἐπὶ πολύ. πρόκειται δὲ τού-
του δρυφάκτωμα τετράγωνον ὅσον ἡμιπλέθρου τὴν περίμετρον· τοῦτο δὲ
πλῆρές ἐστι ὀμιχλώδους παχείας ἀχλύος, ὥστε μόγις τοὔδαφος καθορᾶν.
τοῖς μὲν οὖν κύκλῳ πλησιάζουσι πρὸς τὸν δρύφακτον ἄλυπος ἐστι ὁ ἀήρ,
καθαρεύων ἐκείνης τῆς ἀχλύος ἐν ταῖς νηνεμίαις· συμμένει γὰρ ἐντὸς τοῦ
περιβόλου. τῷ δ' εἴσω παριόντι ζῴῳ θάνατος παραχρῆμα ἀπαντᾷ· ταῦροιν
γοῦν εἰσαχθέντες πίπτουσι καὶ ἐξέλκονται νεκροί, ἡμεῖς δὲ στρουθία ἐπέμ-
ψαμεν, καὶ ἔπεσον εὐθὺς ἐκπνεύσαντα. οἱ δ' ἀπόκοποι Γάλλοι παρίασιν
ἀπαθεῖς, ὥστε καὶ μέχρι τοῦ στομίου πλησιάζειν καὶ ἐγκύπτειν καὶ καταδύ-
630, 15–631, 4 νειν μέχρι ποσοῦ, συνέχοντας ὡς ἐπὶ πολὺ τὸ πνεῦμα. μετὰ δὲ τὴν Ἱεράπο-
λιν τὰ πέραν τοῦ Μαιάνδρου. τὰ μὲν οὖν περὶ Λαοδίκειαν καὶ Ἀφροδισιάδα
καὶ τὰ μέχρι Καρούρων εἴρηται· τὰ δ' ἑξῆς ἐστὶ τὰ μὲν πρὸς δύσιν ἡ τῶν
Ἀντιοχέων πόλις τῶν ἐπὶ Μαιάνδρῳ, τῆς Καρίας ἤδη, τὰ δὲ πρὸς νότον ἡ
Κίβυρά ἐστι ἡ μεγάλη καὶ ἡ Σίνδα καὶ ἡ Καβαλλὶς μέχρι τοῦ Ταύρου καὶ
τῆς Λυκίας. ἡ μὲν οὖν Ἀντιόχεια μετρία πόλις ἐστὶ ἐπ' αὐτῷ κειμένη τῷ
Μαιάνδρῳ κατὰ πρὸς τῇ Φρυγίᾳ μέρος· ἐπέζευκται δὲ γεφύρα. χώραν δ' ἔχει
πολλὴν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ποταμοῦ, πᾶσαν εὐδαίμονα· πλείστην δὲ φέρει τὴν
καλουμένην Ἀντιοχικὴν ἰσχάδα· τὴν δ' αὐτὴν καὶ τρίφυλλον ὀνομάζουσι.
Σολύμους δ' εἶναί φασι τοὺς Καβαλλεῖς· τῆς γοῦν Τελμισσέων ἄκρας ὁ

4 Κάρες : sic 11 Νυσαΐδος : Νυσσ- p. c. 12 Κιβυράτιδος : Κυβάριδος a. c.

ὑπερκείμενος ⟦.......⟧ λόφος καλεῖται Σόλυμος· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Τελμισσεῖς
Σόλυμοι καλοῦνται. πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ὁ Βελλεροφόντης χάραξ καὶ ὁ Πει-
σάνδρου τάφος τοῦ υἱοῦ, πεσόντος ἐν τῇ πρὸς Σολύμους μάχῃ. ταῦτα δ'
ἕκαστα τοῖς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγομένοις ὁμολογεῖ. ἡ δὲ Τελμισσός ἐστι 4
631, 14–21 Πισιδικὴ πόλις ἡ μάλιστα καὶ ἔγγιστα ὑπερκειμένη τῆς Κιβύρας: ὅτι ἐν ταῖς
μεγίσταις ἐξετάζεται διοικήσεσι ἡ Κιβυρατική. Μυλία δ' ἐστὶ ἡ ἀπὸ τῶν
κατὰ Τερμησὸν στενῶν καὶ τῆς εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ Ταύρου ὑπερθέσεως δι'
αὐτῶν ἐπὶ Πισίνδα παρατείνουσα ὀρεινὴ μέχρι Σαγαλασσοῦ καὶ τῆς 'Απα- 8
632, 1–633, 1 μέων χώρας: ἐκ τοῦ ιδ'. λοιπὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ Ἰώνων καὶ Καρῶν καὶ
τῆς ἔξω τοῦ Ταύρου παραλίας, ἣν ἔχουσι Λύκιοι καὶ Παμφύλιοι καὶ Κίλικες·
οὕτω γὰρ ἂν ἔχοι τέλος ἡ πᾶσα τῆς χερρονήσου περιήγησις, ἧς ἰσθμὸν ἔφα-
μεν τὴν ὑπέρβασιν τὴν ἐκ τῆς Ποντικῆς θαλά( ) ἐπὶ τὴν Ἰσσικήν. ἔστι δὲ 12
τῆς Ἰωνίας ὁ μὲν περίπλους ὁ παρὰ γῆν σταδίων που ,γυλ' διὰ τοὺς κόλ-
πους καὶ διὰ τὸ χερρονησίζειν ἐπὶ πλεῖον τὴν χώραν, τὸ δ' ἐπ' εὐθείας
μῆκος οὐ πολύ· αὐτὸ οὖν τὸ ἐξ Ἐφέσου μέχρι Σμύρνης ὁδὸς μὲν ἐστιν ἐπ'
εὐθείας τκ' στάδιοι (εἰς γὰρ Μητρόπολιν ρ' καὶ κ' στάδιοι, οἱ λοιποὶ δ' εἰς 16
Σμύρναν), περίπλους μικρὸν ἀπολείπων τῶν ,β καὶ σ'. ἔστι δ' οὖν ἀπὸ τοῦ
Ποσειδίου τοῦ Μιλησίων καὶ τῶν Καρικῶν ὁρῶν μέχρι Φωκαίας καὶ τοῦ
Ἕρμου τὸ πέρας τῆς Ἰωνικῆς παραλίας: ὅτι τὸ βασίλειον τῶν Ἰώνων ἐν
Ἐφέσῳ συστῆναί φασι κτισθείσῃ ὑπὸ Ἀνδρόκλου υἱοῦ γνησίου Κόδρου τοῦ 20
633, 20–30 Ἀθηνῶν βασιλέως: ὅτι ιβ' Ἰωνικαὶ πόλεις· προσελήφθη δ' ὕστερον καὶ
Σμύρνα: καὶ ὅτι Σμύρνα τὸ παλαιὸν ἡ Ἔφεσος ἐκαλεῖτο ἀπὸ Σμύρνης τῶν
634, 18–635, 4 Ἀμαζόνων μιᾶς. ἐφοδευτέον δὲ πάλιν τὰ καθέκαστα ἀρξαμένους ἀπὸ τῶν
ἡγεμονικωτέρων τόπων Μιλήτου καὶ Ἐφέσου: μετὰ δὲ τὸ Ποσείδιον τὸ 24
Μιλήσιον ἑξῆς ἐστι τὸ μαντεῖον τοῦ Διδυμέως Ἀπόλλωνος τὸ ἐν Βραγχί-
δαις, ἀναβάντι ὅσον ιη' σταδίους. ἐμπρησθὲν δ' ὑπὸ Πέρσου ὕστερον οἱ
Μιλήσιοι μέγιστον νεὼν τῶν πάντων κατεσκεύασαν, διέμεινε δὲ χωρὶς
ὀροφῆς διὰ τὸ μέγεθος· κώμης γοῦν κατοικίαν ὁ τοῦ σηκοῦ περίβολος δέδεκ- 28
ται καὶ ἄλσος ἐντός τε καὶ ἐκτὸς πολυτελές. ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὴν πόλιν οὐ
πολλὴ ὁδός ἐστιν οὐδὲ πλοῦς. φασὶ δὲ τὸ πρῶτον κτίσμα εἶναι Κρητικόν,
ὑπὲρ τῆς θαλάττης τετειχισμένον, ὅπου νῦν ἡ πάλαι Μίλητός ἐστι, Σαρπη-
δόνος ἐκ Μιλήτου τῆς Κρητικῆς ἀγαγόντος οἰκήτορας, τοὺς δὲ περὶ Νηλέα 32
ὕστερον τὴν νῦν τειχίσαι | πόλιν. ἔχει δὲ δ'ας λιμ[ ] ἕνα καὶ στόλῳ ἱκανόν: 177v
635, 13–6 ὅτι Οὔλιον Ἀπόλλωνα καλοῦσί τινα καὶ Μιλήσιοι καὶ Δήλιοι, οἷον ὑγιαστι-
κὸν καὶ παιωνικόν, ἀπὸ τοῦ οὔλειν τὸ ὑγιαίνειν: καὶ ὅτι ἡ Ἄρτεμις ἀπὸ
635, 28–637, 15 τοῦ ἀρτεμέας ποιεῖν: πρόκειται δ' ἡ Λάδη νῆσος πλησίον καὶ τὰ περὶ τὰς 36

1 Σόλυμος : Σ e corr.

Τραγαίας νησία ὑφόρμους ἔχοντα λῃσταῖς. ἑξῆς δ' ἐστὶν ὁ Λατμικὸς κόλ-
πος, ἐν ᾧ Ἡράκλεια ὑπὸ Λάτμῳ λεγομένη· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Λάτμος
ὁμωνύμως τῷ ὑπερκειμένῳ ὄρει, ὅπερ φασὶ τὸ αὐτὸ εἶναι τῷ ὑπὸ τοῦ ποιη-
τοῦ ⟦λεγομέν⟧ Φθειρῶν ὄρει λεγομένῳ· τινὲς δὲ τὸ Γρίον φασὶ ὡσὰν 4
παράλληλον τῷ Λάτμῳ. εἶτ' ἀφ' Ἡρακλείας ἐπὶ Πύρραν πολίχνην πλοῦς ρ'
που σταδίων. μικρῷ δὲ πλέον τὸ ἀπὸ Μιλήτου εἰς Ἡράκλειαν ἐγκολπίζοντι,
εὐθυπλοίᾳ δ' εἰς Πύρραν ἐκ Μιλήτου λ'· τοσαύτην ἔχει μακροπορίαν ὁ
παρὰ γῆν πλοῦς: ὅτι ἀνάγκη [..] τῶν ἐνδόξων τόπων ὑπομένειν τὸ περισκε- 8
λὲς τῆς τοιαύτης γεωγραφίας. ἐκ δὲ Πύρρας ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Μαιάνδρου
ν'. ἀναπλεύσαντι δ' ἠπειρετικοῖς σκάφεσι λ' σταδίους πόλις Μυοῦς, μία τῶν
Ἰάδων τῶν ιβ'. ἔνθεν ἐν σταδίοις δ' κώμη Καρικὴ Θυμβρία. ὑπέρκειται δὲ
Μαγνησία ἡ πρὸς Μαιάνδρῳ, Μαγνήτων ἀποικία τῶν ἐν Θετταλίᾳ καὶ 12
Κρητῶν. μετὰ δὲ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μαιάνδρου ὁ κατὰ Πριήνην ἐστὶν αἰγια-
λός· ὑπὲρ αὐτοῦ δ' ἡ Πριήνη καὶ Μυκάλη τὸ ὄρος, εὔθηρον καὶ εὔδενδρον.
ἐπίκειται δὲ τῇ Σαμίᾳ καὶ ποιεῖ πρὸς αὐτὴν ἐπέκεινα τῆς Τρωγιλίου ἄκρας
καλουμένης ὅσον ἑπταστάδιον πορθμόν. τῆς δὲ Τρωγιλίου πρόκειται νησίον 16
ὁμώνυμον. ἐντεῦθεν δὲ τὸ ἐγγυτάτω δίαρμά ἐστιν ἐπὶ Σούνιον σταδίων ,αχ',
κατ' ἀρχὰς μὲν Σάμον ἐν δεξιᾷ ἔχοντι καὶ Ἰκαρίαν καὶ Κορσίας, τοὺς δὲ
Μελανθίους σκοπέλους ἐξ εὐωνύμου, τὸ λοιπὸν δὲ διὰ μέσον τῶν
Κυκλάδων νήσων. καὶ αὐτὴ δ' ἡ Τρωγίλιος ἄκρα πρόπους τις τῆς Μυκάλης 20
ἐστί. τῇ Μυκάλῃ δ' ὄρος ἄλλο πρόκειται τῆς Ἐφεσίας Πακτύης· καὶ ἡ
Μεσογὶς δὲ εἰς αὐτὴν καταστρέφει. ἀπὸ δὲ τῆς Τρωγίλου στάδιοι μ' εἰς τὴν
Σάμον. ἐν δεξιᾷ μὲν προσπλέουσι πρὸς τὴν πόλιν ἐστὶ τὸ Ποσείδιον, πρό-
κειται δ' αὐτοῦ νησίδιον ἡ Ναρθηκίς· ἐν ἀριστερᾷ τὸ προάστειον τὸ πρὸς 24
τὸ Ἡραῖον καὶ ὁ Ἴμβρασος ποταμός: περίπλους δ' ἐστὶ τῆς Σαμίων νήσου
σταδίων χ'. ἐκαλεῖτο δὲ Παρθενιεὺς πρότερον οἰκούντων Καρῶν, εἶτα Ἀν-
637, 29–638, 18 θεμοῦς, εἶτα Μελάμφυλ( ), εἶτα Σάμος: ἔκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρίη· οὗτος
Πολυκράτους ὢν ἀδελφὸς μετὰ τὸ κρεμασθῆναι ὑπὸ τοῦ σατράπου τῶν 28
Περσῶν ἐξ ἀπάτης ἐκεῖνον καὶ καταστρέψαι τὸν βίον οὕτω πικρῶς ἦρξε
639, 3–34 ὥστε λειπανδρῆσαι τὴν πόλιν καὶ τὴν παροιμίαν ἐκπεσεῖν ἐντεῦθεν: παρά-
κειται δὲ τῇ Σάμῳ νῆσος Ἰκαρία, ἀφ' ἧς τὸ Ἰκάριον πέλαγος. αὕτη δ' ἐπώ-
νυμός ἐστι Ἰκάρου τοῦ Δαιδάλου παιδός, ὅν φασι τῷ πατρὶ κοινωνήσαντα 32
τῆς φυγῆς, ἡνίκα ἀμφότεροι πτερωθέντες ἀπῆραν ἐκ Κρήτης, πεσεῖν ἐνθάδε.
τριακοσίων δ' ἐστὶ τὴν περίμετρον σταδίων ἡ νῆσος. μετὰ δὲ τὸν Σάμιον

4 Γρίον : Γρι e corr. 8 sq. ὅτι — γεωγραφίας : mg. 11 δ' : τέτταρσι mg.
17 sq. ὁμώνυμον : ἐπώ- a.c. 20 Τρωγίλιος : -λος s.l. 24 ἐν : ἐπ' mg.
28 τοῦ : s.l.

πορθμὸν τὸν πρὸς Μυκάλ( ) πλέουσιν εἰς Ἔφεσον ἐν δεξιᾷ ἐστιν ἡ Ἐφε-
σίων παραλία. πρῶτον δ' ἐστὶν ἐν ταύτῃ τὸ Πανιώνιον, ὅπου τὰ Πανιώνια,
κοινὴ πανήγυρις τῶν Ἰώνων, συντελεῖται τῷ Ἑλικωνίῳ Ποσειδῶνι. εἶτα
Νεάπολις, εἶτα Πύγελα πολίχνιον. πυγαλίας γάρ τινας καὶ γενέσθαι καὶ 4
κληθῆναι τῶν Ἀγαμέμνονος· κάμνοντας δ' ὑπὸ τοῦ πάθους καταμεῖναι, καὶ
τυχεῖν οἰκείου τοῦδε τοῦ ὀνόματος τὸν τόπον. καὶ δείκνυται ἐνταῦθα ἱερὸν
Ἀρτέμιδος ἵδρυμα Ἀγαμέμνονος. εἶτα λιμὴν Πάνορμος καλούμενος, εἶθ' ἡ
πόλις. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ παραλίᾳ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλά( ) ἄλσος διαπρεπὲς ἡ 8
Ὀρτυγία· διαρρεῖ δ' ὁ Κέγχριος ποταμός. ὑπέρκειται δὲ τοῦ ἄλσους ὄρος ὁ
641, 5–10 Σολμισσός: ὅτι Χειροκράτους ἔργον τὴν Ἀλεξανδρείας κτίσιν φασί. τὸν δ'
αὐτῷ ὑποσχέσθαι Ἀλεξάνδρῳ τὸν Ἄθω διασκευάζειν εἰς αὐτόν, ὡσανεὶ ἐκ
πρόχου τινὸς εἰς φιάλην καταχέοντα σπονδὴν ποιήσαντα πόλεις β', τὴν μὲν 12
ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους, τὴν δ' ἐν ἀριστερᾷ, ἀπὸ δὲ τῆς ἑτέρας εἰς ἑτέραν
641, 24–8 ῥέοντα ποταμόν. ἔχει δ' ἡ πόλις καὶ νεώρια καὶ λιμένα τεναγώδη ὄντα διὰ
642, 12–25 τὰς ἐκ τοῦ Καΰστρου προσχώσεις. μετὰ δὲ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Καΰστρου
λίμνη ἐστὶν ἐκ τοῦ πελάγους ἀναχεομένη, καλεῖται δὲ Σελινουσία, καὶ 16
ἐφεξῆς ἄλλη σύρρους αὐτῇ μεγάλας ἔχουσ( ) προσόδους. εἶτα τὸ Γαλλή-
σιον ὄρος καὶ ἡ Κολοφών, πόλις Ἰωνική, καὶ τὸ πρὸ αὐτῆς ἄλσος τοῦ
Κλαρίου Ἀπόλλωνος. ἐνταῦθα Κάλχας ἐνέτυχε Μόψῳ τῷ Μαντοῦς τῆς
643, 9–646, 15 Τειρεσίου θυγατρός. ἐκτήσαντο δέ ποτε ναυτικὴν ἀξιόλογον δύναμιν 20
Κολοφώνιοι καὶ ἱππικήν· ἐν ᾗ τοσοῦτον διέφερον τῶν ἄλλων ὥσθ' ὅπου
ποτὲ ἐν τοῖς δυσκαταλύτοις πολέμοις τὸ ἱππικὸν τῶν Κολοφωνίων ἐπι-
κούρ( ), λύεσθαι τὸν πόλεμον· ἀφ' οὗ καὶ τὴν παροιμίαν ἐκδοθῆναι τὴν
λέγουσαν 'τὸν κολοφῶνα ἐπέθηκεν', ὅταν τέλος ἐπιτεθῇ βέβαιον τῷ πράγ- 24
ματι. ἐντεῦθεν ἦν Ξενοφάνης ὁ φυσικὸς ὁ τοὺς σίλλους ποιήσας διὰ ποιη-
μάτων. εὐθυπλοΐα μὲν οὖν ο' στάδιοί εἰσιν ἐξ Ἐφέσου, ἐγκολπίζοντι δὲ ρ'
καὶ κ'. μετὰ δὲ Κολοφῶνα ὄρος Κοράκιον καὶ νησίον. εἶτα Λέβεδος διέ-
χουσα Κολοφῶνος ρ' καὶ κ' ⟦καὶ Τέως⟧. εἶτα Τέως διέχουσα τῆς Λεβέδου ρ' 28
καὶ κ', μεταξὺ δὲ νῆσος Ἀσπίς (οἱ δ' Ἀρκόννησον καλοῦσι). καὶ ἡ Μυόν-
νησος ἐφ' ὕψους χερρονησίζοντος κατοικεῖται. καὶ ἡ Τέως δὲ ἐπὶ χερ-
ρονήσῳ ἵδρυται· ἔνθεν ἐστὶν Ἀνακρέων ὁ μελοποιός. εἶτα Χαλκιδεῖς ὁ τῆς
χερρονήσου ἰσθμὸς τῆς Τηΐων καὶ Ἐρυθραίων. ἐντὸς μὲν οὖν τοῦ ἰσθμοῦ 32
οἰκοῦσιν οὗτοι, ἐπ' αὐτῷ δὲ τῷ ἰσθμῷ Τήϊοι καὶ Κλαζομένιοι· τὸ μὲν γὰρ
νότιον τοῦ ἰσθμοῦ πλευρὸν ἔχουσι Τήϊοι, τὸ δὲ πρόσβορον Κλαζομένιοι,
καθ' ὃ συνάπτουσι τῇ Ἐρυθραίᾳ. κεῖται δ' Ὑπόκρημνος ὁ τόπος ἐπὶ τῇ
ἀρχῇ τοῦ ἰσθμοῦ, ἐκτὸς μὲν ἀπολαμβάνων τὴν Ἐρυθραίαν, ἐκτὸς δὲ τὴν 36

13 δεξιῶν : sic 22 sq. ἐπικούρ( ) : η ει s. l.

τῶν Κλαζομενίων. ὁ περίπλους τοῦ ἰσθμοῦ πλείους ἢ ͵αοι. κατὰ μέσον δέ
που τὸν περίπλουν αἱ Ἐρυθραί, πόλις Ἰωνική, πρὸ δὲ τῶν Ἐρυθρῶν
Κώρυκος ὄρος ὑψηλόν. ἐνταῦθα λῃσταί τινες Κωρυκαῖοι καλούμενοι τοῖς
πλωϊζομένοις ἐπετίθεντο ὠτακουστοῦντες πρότερον τί φέροιεν καὶ ποῦ 4
πλέοιεν· ἀφ' οὗ δὴ πάντα τὸν πολυπράγμονα καὶ κατακούειν ἐπιχειροῦντα
τῶν λάθρα καὶ ἐν ἀπορρήτῳ διαλεγομένων Κορυκαῖον καλοῦμεν καὶ ἐν
παροιμίαις | φαμὲν 'τοῦ δ' ἄρ ὁ Κορυκαῖος ἠκροάζετο', ὅταν δοκῇ τις 178r
πράττειν δι' ἀπορρήτων ἢ λαλεῖν, μὴ λα[ ]. δὲ διὰ τοὺς κατασκοποῦντας 8
καὶ φιλοπευστοῦντας τὰ μὴ προσήκοντα. μετὰ δὲ Κώρυκον Ἁλόννησος
νησίον· εἶτ' Ἄργε[ ], ἄκρα τῆς Ἐρυθραίας πλησιάζουσα μάλιστα τῷ Χίων
Ποσειδίῳ ποιοῦντι πορθμὸν ὅσον ξ' σταδίων. ἐκ δ' Ἐρυθρῶν Σιβύλ[λ]α ἐστὶ
καὶ καθ' ἡμᾶς Ἡρακλείδης Ἡρόφιλος ἰατρός: ἡ Χίος τὸν περίπλουν στα- 12
δίων ἐννακοσίων παρὰ γῆν φερομένῳ. ἐντεῦθεν ἦν Ἴων ὁ [ ]γικὸς καὶ
Θεόπομπος ὁ συγγραφεύς· ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ Ὁμήρου Χῖοι μαρτύριον
τοὺς Ὁμηρίδας ἀπὸ τοῦ ἐκείνου γένους προχειριζόμενοι. ἐκ Χίου δ' εἰς
Λέσβον νότῳ υ' που στάδιοι. Κλαζομένιος δ' ἦν ἀνὴρ ἐπιφανὴς Ἀναξαγόρας ὁ 16
φυσικός, Ἀναξιμένους ὁμιλητὴς τοῦ Μιλησίου· διήκουσαν δὲ τούτου Ἀρχέ-
λαος ὁ φυσικὸς καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής. μετὰ Κλαζομενὰς ὁ Σμυρναίων
κόλπος καὶ ἡ πόλις. ἑξῆς δὲ ἄλλος κόλπος, ἐν ᾧ ἡ παλαιὰ Σμύρνα ἀπὸ κ'
σταδίων τῆς νῦν. ἔστι δὲ πρὸς τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ τῆς πόλεως καὶ λιμὴν 20
κλειστός. ἔστι δ' ἡ ῥυμοτομία διάφορος, ἐπ' εὐθειῶν εἰς δύναμιν, καὶ ὁδοὶ
λιθόστρωτοι στοαί τε μεγάλαι τετράγωνοι ἐπίπεδοί τε καὶ ὑπερῷοι. ἓν δὲ
ἐλάττωμα τῶν ἀρχιτεκτόνων οὐ μικρὸν ὅτι τὰς ὁδοὺς στρωννύντες ὑπορρύ-
σεις οὐκ ἔδωκαν αὐταῖς, ἀλλ' ἐπιπολάζει τὰ σκύβαλα καὶ μάλιστα ἐν τοῖς 24
646, 18–647, 25 ὄμβροις ἐπαφιεμένων τῶν παρασκευῶν. μετὰ δὲ Σμύρναν αἱ Λεῦκαι πολίχ-
νιον, μετὰ δὲ Λεύκας Φώκαια ἐν κόλπῳ. εἶθ' οἱ ὅροι τῶν Ἰώνων καὶ τῶν
Αἰολέων. ἐν δὲ μεσογαίᾳ τῆς Ἰωνικῆς παραλίας λοιπά ἐστι τὰ περὶ τὴν ὁδὸν
τὴν ἐξ Ἐφέσου μέχρι Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Μαιάνδρου. πρώτη δ' ἐστὶν ἐξ 28
Ἐφέσου Μαγνησία, πόλις Αἰολίς, λεγομένη δὲ ἐπὶ Μαιάνδρῳ· πλησίον γὰρ
αὐτοῦ ἵδρυται· πολὺ δὲ πλησιαίτερον ὁ Ληθαῖος, ἐμβάλλων εἰς τὸν Μαίαν-
δρον, τὴν δ' ἀρχὴν ἔχων ἀπὸ Πακτύου τοῦ τῶν Ἐφεσίων ὄρους. ἕτερος δ'
ἐστὶ Ληθαῖος ὁ ἐν Γορτύνῃ καὶ ὁ περὶ Τρίκκην, ἐφ' ᾧ ὁ Ἀσκληπιὸς 32
γεννηθῆναι λέγεται, καὶ ἔτι ἐν τοῖς Ἑσπερίταις Λίβυσι. ἐνταῦθα δ' ἦν καὶ τὸ
τῆς Δινδυμήνης ἱερόν, Μητρὸς θεῶν· νῦν δ' ἡ πόλις εἰς ἄλλον μετῴκισται
648, 6–8 τόπον: ὅτι Μάγνης Ἡγησίας ὁ ῥήτωρ, ὃς ἦρξε μάλιστα τοῦ Ἀσιανοῦ λεγο-
648, 19–649, 26 μένου ζήλου παραφθείρας τὸ καθεστὼς ἔθος τὸ Ἀττικόν: ὅτι ἐστὶν ἐν τῷ 36

7 παροιμίαις : sic 9 Ἁλόννησος : Ἀ- a. c. vel p. c. 23 στρωννύντες : στορν- s. l.

θεάτρῳ εἰκὼν χαλκῆ ἐπιγραφὴν ἔχουσα 'ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν
ἐστὶν ἀοιδοῦ τοιοῦδε οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν'. οὐ στοχασάμε-
νος δὲ ὁ ἐπιγράψας τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ δευτέρου ἔπους παρέλιπε,
τοῦ πλάτους τῆς βάσεως μὴ συνεξαρκοῦντος, ὥστε τῆς πόλεως ἀμαθίαν 4
καταγινώσκειν παρέσχε διὰ τὴν ἀμφιβολίαν τὴν παρὰ τὴν γραφήν, εἴτε τὴν
ὀνομαστικὴν δέχοιτο πτῶσιν τῆς ἐσχάτης προσηγορίας εἴτε τὴν δοτικήν·
πολλοὶ γὰρ χωρὶς τοῦ ῑ γράφουσι τὰς δοτικὰς καὶ ἐκβάλλουσί γε τὸ ἔθος
φυσικὴν αἰτίαν οὐκ ἔχον. μετὰ δὲ Μαγνησίαν ἡ ἐπὶ Τράλλεις ἐστὶν ὁδός. 8
ἵδρυται δ' ἡ μὲν τῶν Τραλλιανῶν πόλις ἐπὶ τραπεζίου τινὸς ἄκραν ἔχοντος
ἐρυμνήν. τὸ δ' ὄνομα ἀπό τινων Θρᾳκῶν Τραλλίων ἔσχηκε. Νύσσα δ' ἵδρυ-
ται πρὸς τῇ Μεσογίδι τὸ πλέον τῷ ὄρει προσανακεκλιμένη, ἔστι δ' ὥσπερ
δίπολις· διαιρεῖ γὰρ αὐτὴν χαράδρα τις ποιοῦσα φάραγγα, ἧς τὸ μὲν γέφυ- 12
ραν ἐπικειμένην ἔχει συνάπτουσαν τὰς β' πόλεις, τὸ δ' ἀμφιθεάτρῳ
κεκόσμηται κρυπτὴν ἔχοντι τὴν ὑπόρρυσιν τῶν χαραδρωδῶν ὑδάτων. ἐν δὲ
τῇ ὁδῷ τῇ μεταξὺ τῶν Τράλλεων καὶ τῆς Νύσσης κώμη τῶν Νυσσαέων ἐστὶν
650, 10–651, 28 οὐκ ἄπωθεν τῆς πόλεως, ἐν ᾗ τὸ Πλουτώνιον. ἀπὸ δὲ λ' σταδίων τῆς Νύσσης 16
ὑπερβᾶσι Τμῶλον τὸ ὄρος καὶ τὴν Μεσογίδα ἐπὶ τὰ πρὸς νῶτον μέρη καλεῖ-
ται τόπος Λειμών, ὅν φασι τὸν ποιητὴν ὀνομάζειν ὅταν φῇ ''Ἀσίῳ ἐν
λειμῶνι' δεικνύντες Καΰστρου καὶ Ἀσίου τινὸς ἡρῷον καὶ τὸν Κάϋστρον
πλησίον ἀπορρέοντα. περίκεινται δὲ ἀξιόλογοι κατοικίαι πέραν τοῦ Μαιάν- 20
δρου Κοσκινία καὶ Ὀρθωσία, ἐντὸς δὲ Μάσταυρα, Ἀχάρακα καὶ ὑπὲρ τῆς
πόλεως ἐν τῷ ὄρει τὰ Ἀρόματα (συστέλλεται δὲ τὸ ρο γράμμα), ὅθεν ἄρι-
στος Μεσογείτις οἶνος. ἄνδρες δὲ γεγόνασιν ἔνδοξοι ἄλλοι τε καὶ Ἀπολλώ-
νιος ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος καὶ Μενεκράτης καὶ Ἀριστόδημος ἐκείνου υἱός, 24
οὗ διηκούσαμεν ἡμεῖς ἐσχατόγηρω νέοι παντελῶς ἐν τῇ Νύσῃ. τὰ δὲ πέραν
ἤδη τοῦ Μαιάνδρου, τὰ λειπόμενα τῆς περιοδείας, πάντ' ἐστὶ Καρικά: ὅτι
λέγουσιν ἀρχὴν εἶναι τοῦ Ταύρου τὰ ὑπερκείμενα ὄρη τῶν Χελιδονίων
καλουμένων νήσων, αἵπερ ἐν μεθορίῳ τῆς Παμφυλίας καὶ τῆς Λυκίας πρό- 28
κεινται· ἐντεῦθεν ἐξαίρεται πρὸς ὕψος ὁ Ταῦρος. τὸ δ' ἀληθὲς καὶ τὴν
Λυκίαν ἅπασαν ὀρεινὴ ῥάχις τοῦ Ταύρου διείργει πρὸς τὰ ἐκτὸς καὶ τὸ
νότιον μέρος ἀπὸ τῶν Κιβυρατικῶν μέχρι τῆς περαίας τῶν Ῥοδίων· κάν-
ταῦθα δ' ἐστὶ συνεχὴς ὀρεινή, πολὺ μέντοι ταπεινοτέρα, καὶ οὐκέτι τοῦ 32
Ταύρου νομίζεται οὐδὲ τὰ μὲν ἐκτὸς αὐτοῦ, τὰ δ' ἐντός, διὰ τὸ σποράδας
εἶναι τὰς ἐξοχὰς καὶ τὰς εἰσοχὰς ἐπίσης τε πλάτος καὶ μῆκος τῆς χώρας

16 Πλουτώνιον : -νειον s. l. 18 Ἀσίῳ : e corr. 23 Μεσογείτις : εί ex εῖ correctum; ι s. l. 26 τὰ λειπόμενα : τὸ λειπόμενον a. c.? 31 Κιβυρατικῶν : Κυ- a. c. 34 πλάτος καὶ μῆκος : πλάτους καὶ μήκους a. c.

ἁπάσης καὶ μηδὲν ἔχειν ὅμοιον διατειχίσματι. ἔστι δ' ἅπας μὲν ὁ περίπλους
κατακολπίζοντι σταδίων ͵δ͞π´ων, αὐτὸς δ' ὁ τῆς περαίας τῶν Ῥοδίων
ἐγγὺς χιλίων καὶ πεντακοσίων. ἀρχὴ δὲ τὰ Δαίδαλα, τῆς Ῥοδίας χωρίον,
πέρας δὲ τὸ καλούμενον ὄρος Φοίνιξ (πρόκειται δὲ Ἐλεοῦσσα νῆσος διέ- 4
χουσα τῆς Ῥόδου σταδίους ρκ'). καὶ πρῶτον μὲν τοῖς ἀπὸ Δαιδάλων
πλέουσι κόλπος ἐστὶν εὐλίμενος, Γλαῦκος καλούμενος, εἶτα τὸ Ἀρτεμίσιον
ἄκρα καὶ ἱερόν, εἶτα τὸ Λητῶον ἄλσος (ὑπὲρ | αὐτοῦ δὲ καὶ τῆς θαλάττης 178[v]
ἐν [σ]ταδίοις Κάλυμνα πόλις), εἶτα Καῦνος καὶ ποταμὸς Κάλβις. ἔχει δ' 8
ἡ πόλις νεώρια καὶ λιμένα κλειστόν, δυσάερος δ' ἐστὶ θέρους καὶ μετοπώ-
652, 6–654, 14 ρου δι[ά] τε τὰ καύματα καὶ τὴν ἀφθονίαν τῶν ὡραίων: εἶτα Λώρυμα παρα-
λία τραχεῖα. ἡ δὲ τῶν Ῥοδίων πόλις κεῖται μὲν ἐπὶ τοῦ ἑωθινοῦ ἀκρωτη-
ρίου, λιμέσι δὲ καὶ ὁδοῖς καὶ τει . [ ] . καὶ τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ τοσοῦτο δια- 12
φέρει τῶν ἄλλων ὥστ' οὐκ ἔχουσι εἰπεῖν ἑτέραν ἀλλ' οὐδὲ πάρισον μήτε δὲ
κρείττω ταύτης τῆς .[ ]: ἰαμβεῖον ἐπὶ τῷ Ἡλίου κολοσσῷ· 'ἑπτάκις δέκα
Χάρης ἐποίει πηχέων ὁ Λίνδιος': ὅτι σιταρχεῖται παρ' αὐτοῖς ὁ δῆμος καὶ
[ ]υποροι τοὺς ἐνδεεῖς ὑπολαμβάνουσιν ἔθει τινὶ πατρίῳ λειτουργίαι τέ 16
τινές ἐστιν ὀψωνιαζόμεναι, ὥσθ' ἅμα τόν τε πένητα ἔχειν τὴν διατροφὴν
καὶ τὴν πόλιν τῶν χρειῶν μὴ καθυστερεῖν, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς ναυστο-
λίας. τῶν δὲ ναυστάθμων τινὰ καὶ κρυπτὰ ἦν καὶ ἀπόρρητα τοῖς πολλοῖς·
τῷ δὲ κατοπτεύσαντι ἢ παρελθόντι εἴσω θάνατος ὥριστο ἡ ζημία. Δωριεῖς δ' 20
εἰσίν, ὥσπερ καὶ Ἁλικαρνασσεῖς καὶ Κνίδιοι καὶ Κῷοι. Ὅμηρος δὲ Αἰολέας
ἐμφαίνει, εἴπερ ἐκεῖ ἡ κατοικία τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Λυκιμνίου. ἐκαλεῖτο
δ' ἡ Ῥόδος πρότερον Ὀφιοῦσσα καὶ Σταδία, εἶτα Τελχινίς, ἀπὸ τῶν οἰκη-
σάντων Τελχίνων τὴν νῆσον, βασκάνων τινῶν καὶ γοήτων, οἳ τὴν ἅρπην τῷ 24
Κρόνῳ ἐδημιούργησαν. πρώτους δὲ ἐργάσασθαι σίδηρόν τε καὶ χαλκόν, οἱ
δὲ τέχνῃ διαφέροντας τουναντίον ὑπὸ τῶν ἀντιτέχνων βασκανθῆναι καὶ τῆς
δυσφημίας τυχεῖν ταύτης. ὅτι ἡ νῦν πόλις ἐκτίσθη κατὰ τὰ Πελοποννη-
σιακά, Λίνδον δὲ Ἰαλυσόν τε καὶ Κάμειρον τὸν Τληπόλεμον κτίσαι φασί, 28
654, 26–655, 10 θέσθαι δὲ τὰ ὀνόματα ὁμωνύμως τῶν Δαναοῦ θυγατέρων τισί: ὅτι ἑπτὰ αἱ
μέγισται νῆσοι Σαρδώ, Σικελία, Κύπρος, Κρήτη, Εὔβοια, Κύρνος, Λέσβος.
μυθεύουσι δὲ καὶ χρυσὸν ἐν τῇ νήσῳ ὑσθῆναι κατὰ τὴν Ἀθηνᾶς γένεσιν.
655, 29–658, 29 κύκλος τῆς νήσου σταδίων ͞π κ': ὅτι ἐκ ταύτης τῆς Λίνδου Κλεόβουλος εἷς 32
τῶν ζ' σοφῶν ὑπῆρχε. καὶ περὶ μὲν Ῥοδίων οὕτως. πάλιν δὲ τῆς Καρικῆς
παραλίας τῆς μετὰ τὴν Ῥόδον ἀπὸ Ἐλεοῦντος καὶ τῶν Λωρύμων καμπτήρ
τις ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἐστὶ καὶ λοιπὸν ἐπ' εὐθείας ὁ πλοῦς μέχρι τῆς Προπον-
τίδος ὡσὰν μεσημβρινήν τινα ποιῶν γραμμὴν ὅσον ͵ε σταδίων ἢ μικρὸν 36

10sq. εἶτα — τραχεῖα : mg. 26 τουναντίον : sic

ἀπολείπουσαν· ἐνταῦθα δέ ἐστιν ἡ λοιπὴ τῆς Καρίας καὶ Ἴωνες καὶ Αἰολεῖς
καὶ Τροία καὶ τὰ περὶ Κύζικον καὶ Βυζάντιον. μετὰ δ' οὖν τὰ Λώρυμα τὸ
Κυνὸς σῆμά ἐστι καὶ Σύμη νῆσος, εἶτα Κνίδος ἑπταστάδιός πως τὴν περίμε-
τρον, ὑψηλή, θεατροειδής, συναπτομένη χώμασι πρὸς τὴν ἤπειρον. κατ'
αὐτὴν δέ ἐστιν ἡ Νίσυρος πελαγία. εἶτα μετὰ Κνίδον Κέραμος καὶ Βάργασα
πολίχνια ὑπὲρ θαλάττης, εἶθ' Ἁλικαρνασός, τὸ βασίλειον τῶν τῆς Καρίας
δυναστῶν, Ζεφύρα καλουμένη πρότερον. ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ τοῦ Μαυσώλου
τάφος, ὅνπερ Ἀρτεμισία τῷ ἀνδρὶ κατεσκεύασε. πρόκειται δ' αὐτῆς ἡ Ἀρ-
κόννησος: ὅτι Ἡρόδοτος Θούριος ὕστερον ἐκλήθη διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς
εἰς Θουρίους ἀποικίας: ὅτι κατὰ τοῦτον Διονύσιος ὁ συγγραφεύς: ὅτι Ἄδα
Μαυσώλου ἦν ἀδελφή· ἐκβληθεῖσα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς πόλεως ὑπὸ
Πιξωδάρου τοῦ ἑτέρου ἀδελφοῦ ἱκετεύει τὸν Ἀλέξανδρον, ὁ δὲ κατήγαγε
ταύτην εἰς τὴν ἀφαιρεθεῖσαν βασιλείαν. ἑξῆς δ' ἐστὶν ἄκρα Τερμέριον Μυν-
δίων, καθ' ἣν ἀντίκειται τῆς Κῴας ἄκρα Κανδαρία, διέχουσα τῆς ἠπείρου
σταδίους μ΄. ἔστι δὲ καὶ χωρίον Τερμέριον ὑπὲρ τῆς Κῴας. ἡ δὲ τῶν
Κῴων πόλις ἐκαλεῖτο τὸ παλαιὸν Ἀστυπάλαια καὶ ᾠκεῖτο ἐν ἄλλῳ τόπῳ
ὁμοίως ἐπὶ θαλάττῃ. ἔπειτα διὰ στάσιν ᾤκησαν εἰς τὴν νῦν πόλιν περὶ τὸ
Σκάνδαλον καὶ μετωνόμασαν Κῶν ὁμωνύμως τῇ νήσῳ. τὸ δὲ τῆς νήσου
μέγεθος ὅσον φ΄ σταδίων καὶ ν΄. εὔκαρπος δὲ πᾶσα, οἴνῳ δὲ καὶ ἀρίστη,
(637, 18) καθάπερ Χίος καὶ Λέσβος (ἡ μέντοι Σάμος οὐκ εὐοινεῖ): ἐντεῦθεν ἦν Ἱππο-
κράτης. ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῆς ἠπείρου κατὰ τὴν Μυνδίαν Ἀστυπάλειά ἐστιν
ἄκρα και Ζεφύριον, εἶτ' εὐθὺς ἡ Μύνδος καὶ μετὰ ταύτην Βαργυλία, καὶ
αὕτη πόλις. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Καρυάνδα λίμνη καὶ νῆσος ὁμώνυμος, ἣν
ᾤκουν Καρυανδεῖς. εἶτ' Ἰασσὸς ἐπὶ νήσῳ κεῖται προσκειμένη τῇ ἠπείρῳ·
ἔχει δὲ λιμένα, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου τοῖς ἐνθάδε ἐκ θαλάττης·
εὐοψεῖ γὰρ χώραν τ' ἔχει παράλυπρον. μεθ' ἣν τὸ τῶν Μιλησίων Ποσείδιον.
ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τρεῖς εἰσὶ πόλεις ἀξιόλογοι, Μύλασα, Στρατονίκεια,
Ἀλάβανδα, αἱ δ' ἄλλαι περιπόλιοι τούτων ἢ τῶν παραλίων· ὧν εἰσιν
660, 30–668, 18 Ἀμυζὼν ἥδε καὶ ἥδε: ὅτι τὰ Ἀλάβανδα ὄψιν παρέχεται κανθηλίου κατε-
στραμμένου· ὥστε καὶ σκώπτων τις τὴν πόλιν εἴς τε ταὐτὸ καὶ εἰς τὸ σκορ-
πίων πλῆθος ἔφη αὐτὴν εἶναι σκορπίον κανθήλιον κατεστραμμένον (μεστὴ
δ' ἐστὶ καὶ αὕτη καὶ ἡ τῶν Μυλασέων πόλις τῶν θηρίων τούτων, καὶ ἡ
μεταξὺ πᾶσα ὀρεινή). τρυφητῶν δ' ἐστὶν ἀνθρώπων καὶ καπυριστῶν
ἔχουσα ψαλτρίας πολλάς: ὅτι οἱ Κάρες ὑπὸ Μίνω ἐτάττοντο, τότε
Λέλεγες καλούμενοι, καὶ τὰς νήσους ᾤκουν, εἶτ' ἠπειρῶται γενόμενοι

18 sq. τῆς νήσου μέγεθος : μέγεθος τῆς νήσου a.c. 33 καπυριστῶν : κ e corr., ut vid. 34 Κάρες : sic 35 γενόμενοι : καλού- a.c.

πολλὴν τῆς παραλίας [ ] τῆς μεσογαίας κατέσχον τοὺς προκατέχοντας
ἀφελόμενοι (καὶ οὗτοι δ' ἦσαν οἱ πλείους Λέλεγες καὶ Πελασγοί), πάλιν δὲ
τούτους ἀφείλοντο μέρος οἱ Ἕλληνες, Ἴωνές τε καὶ οἱ Δωριεῖς. τοῦ δὲ περὶ
τὰ στρατιωτικὰ ζήλου τά τε ὄχανα ποιοῦνται τεκμήρια καὶ τὰ ἐπίσημα καὶ
τοὺς λόφους· ἅπαντα μὲν γὰρ λέγονται Καρικά. Ἀνακρέων μέν γέ φησι 'διὰ
δ' εὖτε Καρικοεργέος ὀχάνου χεῖρα τιθέμενοι', ὁ δ' Ἀλκαῖος 'λόφον τε
σείων Καρικόν': διατὶ βαρβαροφώνους καλεῖ Ὅμηρος, βαρβάρους δ' οὐδ'
ἅπαξ: ὅτι, φησί, τὸ πληθυντικὸν οὐκ εἰς τὸ μέτρον οὐκ ἐμπίπτει, διὰ τοῦτ'
οὐκ εἴρηκε βαρβάρους. ἀλλ' αὕτη μὲν ἡ πτῶσις οὐκ ἐμπίπτει, ἡ δ' ὀρθὴ οὐ
διαφέρει τῆς Δάρδανοι· 'Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι'· τοιοῦτον καὶ τὸ
'οἷοι Τρώιοι ἵπποι'. οὐδὲ γὰρ ὅτι τραχυτάτη ἡ γλῶττα τῶν Καρῶν· οὐ γάρ
ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πλεῖστα Ἑλληνικὰ ὀνόματα ἔχει καταμεμιγμένα. οἶμαι δὲ
τὸ βάρβαρον κατ' ἀρχὰς ἐκπεφωνῆσθαι οὕτως κατ' ὀνοματοποιΐαν ἐπὶ τῶν
δυσεκφόρως καὶ σκληρῶς καὶ τραχέως λαλούντων ὡς τὸ βαταρίζειν καὶ
τραυλίζειν. εὐφυέστατοι γάρ ἐσμεν τὰς φωνὰς ταῖς ὁμοίαις φωναῖς κατονο-
μάζειν διὰ τὸ ὁμογενές. ἤδη καὶ πλεονάζουσι ⟦δὲ⟧ μὲν ἐνταῦθα αἱ ὀνοματο-
ποιΐαι, οἷον τὸ κελαρύζειν καὶ κλαγγὴ δὲ καὶ ψόφος καὶ βοὴ καὶ κρότος, ὧν
τὰ πλεῖστα ἤδη καὶ κυρίως ἐκφέρεται. πάντων δὴ τῶν τραχυστομούντων ἤδη
βαρβάρων λεγομένων ἐφάνη | τὰ ἀλλοεθνῶν στόματα τοιαῦτα, λέγω δὲ τὰ (179r)
τῶν μὴ Ἑλλήνων. ἐκείνους οὖν ἰδίως ἐκάλε̄ βαρβάρους ἐν ἀ[ ] μὲν κατὰ τὸ
λοίδορον, ὡσὰν τραχυστόμους ἢ παχυστόμους, εἶτα κατεχρησάμεθα ὡς
ἐθνικῷ κοινῷ ὀνόματι ἀντιδιαιρ[˜] πρὸς τοὺς Ἕλληνας. καὶ γὰρ δὴ τῇ
πολλῇ συνηθείᾳ καὶ ἐπιπλοκῇ τῶν βαρβάρων οὐκέτι ἐφαίνετο κατὰ παχυ-
στομίαν τινὰ καὶ ἀ[ ]υίαν τῶν φωνητηρίων ὀργάνων τοῦτο συμβαῖνον, ἀλλὰ
κατὰ τὰς τῶν διαλέκτων ἰδιότητας. ἄλλη δέ τις ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διαλέκτῳ
ᾳ[ ]φάνη κακοστομία ⟦εἴ τις⟧ καὶ οἷον βαρβαροστομία, εἴ τις ἑλληνίζων μὴ
κατορθοίη, ἀλλ' οὕτω λέγοι τὰ ὀνόματα ὡς οἱ βάρβαροι οἱ εἰσαγόμε-
ν[ ].νισμόν, οὐκ ἰσχύοντες ἀρτιστομεῖν, ὡς οὐδ' ἡμεῖς ἐν ταῖς ἐκείνων
διαλέκτοις. τοῦτο δὲ μάλιστα συνέβη τοῖς Καρσί· τῶν γὰρ ἄλλων οὔτ' ἐπι-
πλεκομένων σφόδρα τοῖς Ἕλλησιν οὐδ' ἐπιχειρούντων Ἑλληνικῶς ζῆν ἢ
μανθάνειν τὴν ἡμετέραν διάλεκτον, πλὴν εἴ τινες σπάνιοι καὶ κατὰ τύχην
ἐπεμίχθησαν καὶ κατ' ἄνδρα ὀλίγοι τῶν Ἑλλήνων τισίν, οὗτοι δὲ καθ' ὅλην
ἐπλανήθησαν τὴν Ἑλλάδα μισθοῦ στρατεύοντες. ἤδη οὖν τὸ βαρβαρόφωνον
ἐπ' ἐκείνων πυκνὸν ἦν ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα αὐτῶν στρατείας. ἀπὸ δὲ
τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ τὸ βαρβαρίζειν λέγεται· καὶ γὰρ τοῦτο ἐπὶ τῶν κακῶς
ἑλληνιζόντων εἰώθαμεν λέγειν, οὐκ ἐπὶ τῶν καριστὶ λαλούντων. οὕτως οὖν

1 [ ] τῆς μεσογαίας : mg. προκατέχοντας : κ e τ correctum

καὶ τὸ βαρβαροφωνεῖν καὶ τοὺς βαρβαροφώνους δεκτέον τοὺς κακῶς ἑλληνίζοντας. ἀπὸ δὲ τοῦ καρίζειν καὶ τὸ βαρβαρίζειν μετήνεγκαν εἰς τὰς περὶ ἑλληνισμοῦ τέχνας καὶ τὸ σολοικίζειν, εἴτ' ἀπὸ Σόλων εἴτ' ἄλλως τοῦ ὀνόματος τούτου πεπλασμένου. οὔτ' οὖν Θουκυδίδης ὀρθῶς· οὐδὲ γὰρ λέγεσθαί φησι βαρβάρους διὰ τὸ μηδὲ Ἕλληνάς πω ἀντίπαλον εἰς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι· 'καθ' Ἑλλάδα' γὰρ Ὅμηρός φησι. οὔτ' Ἀπολλόδωρος, ὅτι τῷ κοινῷ ὀνόματι ἰδίως καὶ λοιδόρως ἐχρῶντο οἱ Ἕλληνες κατὰ τῶν Καρῶν· ἐχρῆν γὰρ οὕτως βαρβάρους ὀνομάζειν. ὅτι ἀπὸ Φύσκου τῆς Ῥοδίων περαίας ἐπὶ τὸν Μαίανδρον κατὰ τὴν εἰς Ἔφεσον ὁδὸν στάδιοι ͵αρπ΄. πάλιν ἀπὸ τοῦ Μαιάνδρου τῆς Ἰωνίας ἐφεξῆς μῆκος ἐπιόντι κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀπὸ μὲν τοῦ ποταμοῦ εἰς Τράλλεις π΄, εἶτ' εἰς Μαγνησίαν ρμ΄, εἰς Ἔφεσον ρκ΄, εἰς δὲ Σμύρναν τκ΄, εἰς δὲ Φώκαιαν καὶ τοὺς ὅρους τῆς Ἰωνίας ἐλάττους τῶν σ΄. ἐπεὶ δὲ κοινή τις ὁδὸς τέτριπται ἅπασι τοῖς ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς ὁδοιποροῦσι ἐξ Ἐφέσου, καὶ ταύτῃ μὲν ἔπεστι. ἐπὶ μὲν τὰ Κάρουρα, τῆς Καρίας ὅριον πρὸς τὴν Φρυγίαν, διὰ Μαγνησίας καὶ Τράλλεων, Νύσσης, Ἀντιοχείας ὁδὸς ψ΄ καὶ μ΄ σταδίων· ἐντεῦθεν δὲ ἡ Φρυγία διὰ Λαοδικείας καὶ Ἀπαμείας καὶ Μητροπόλεως καὶ Χελιδονίων· ἐπὶ μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς παρορείου, τοὺς Ὅλμους, στάδιοι περὶ ͲϠ΄ους καὶ κ΄ ἐκ τῶν Καρούρων· ἐπὶ δὲ τὸ πρὸς τῇ Λυκαονίᾳ πέρας τῆς παρορείου, τὸ Τυριάιον, διὰ Φιλομηλίου μικρῷ πλείους τῶν φ΄. εἶθ' ἡ Λυκαονία μέχρι Κοροπασσοῦ διὰ Λαοδικείας τῆς Κατακεκαυμένης ωμ΄· ἐκ δὲ Κοροπασσοῦ τῆς Λυκαονίας εἰς Γαρσάουρα, πολίχνιον τῆς Καππαδοκίας ἐπὶ τῶν ὅρων αὐτῆς ἱδρυμένον, ρκ΄. ἐντεῦθεν δ' εἰς Μάζακα, τὴν μητρόπολιν τῶν Καππαδοκῶν, διὰ Σοάνδου καὶ Σανδακόρων χπ΄. ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου μέχρι Τομισοῦ, χωρίου τῆς Σωφηνῆς, διὰ Ἡρφῶν πολίχνης, ͵αυμ΄: ὅτι τὰ Σαμόσατα τῆς Κομμαγηνῆς εἰσι: μετὰ δὲ τὴν τῶν Ῥοδίων περαίαν, ἧς ὅριον τὰ Δαίδαλα, ἐφεξῆς πλέουσι πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἡλικία κεῖται μέχρι Παμφυλίας, ἡθ' ἡ Παμφυλία μέχρι Κιλίκων τῶν τραχέων, εἶθ' ἡ τούτων μέχρι τῶν ἄλλων Κιλίκων τῶν περὶ τὸν Ἰσσικὸν κόλπον. ταῦτα δ' ἐστὶ μέρη μὲν τῆς χερρονήσου ἧς τὸν ἰσθμὸν ἔφαμεν τὴν ἀπὸ Ἰσσοῦ ὁδὸν μέχρι Ἀμισσοῦ, ἢ Σινώπης, ὥς τινες, ἡ ἐκτὸς δὲ τοῦ Ταύρου ἐν στενῇ παραλίᾳ τῇ ἀπὸ Λυκίας μέχρι τῶν περὶ Σόλους τόπων, τῇ νῦν Πομπηιουπόλει· ἔπειτα δὲ εἰς πεδιάδα ἀναπέπταται ἡ κατὰ τὸν Ἰσσικὸν κόλπον παραλία ἀπὸ Σόλων καὶ Ταρσοῦ ἀρξαμένη. ταύτην οὖν ἐπελθοῦσιν ὁ πᾶς τῆς χερρονήσου λόγος ἐστὶ περιωδευμένος. μετὰ τοίνυν Δαίδαλα τὰ τῶν Ῥοδίων ὄρος ἐστὶ τῆς Λυκίας ὁμώνυμον αὐτοῖς Δαίδαλα, ἀφ' οὗ λαμβάνει τὴν ἀρχὴν ὁ παράπλους ἅπας ὁ

8 τῆς : e corr.

Λυκιακός, σταδίων μὲν ὢν ͵αψκ΄, τραχὺς δὲ καὶ χαλεπός, ἀλλ' εὐλίμενος καὶ ὑπὸ ἀνθρώπων συνοικούμενος σωφρόνων. εἰσὶ δὲ γ΄ καὶ κ΄ πόλεις αἱ τῆς ψήφου μετέχουσαι, συνέρχονται δὲ ἐξ ἑκάστης πόλεως εἰς κοινὸν συνέδριον ἣν ἂν δοκιμάσωσι πόλιν ἑλόμενοι. τῶν δὲ πόλεων αἱ μέγισται μὲν τριῶν ψήφων ἐστὶν ἑκάστη κυρία, αἱ δὲ μέσαι δυεῖν, αἱ δ'ἄλλαι μιᾶς, ἀνάλογον δὲ καὶ τὰς εἰσφορὰς εἰσφέρουσι καὶ τὰς ἄλλας λειτουργίας. ἓξ δὲ τὰς μεγίστας ἔφη ὁ Ἀρτεμίδωρος Ξάνθον, Πάταρα, Πίναρα, Ὄλυμπον, Μῦρα, Τλῶν. μετὰ δ' οὖν τὰ Δαίδαλα πλησίον ἐστὶ Τελμισσός, πολίχνη Λυκίων, καὶ Τελμισσὶς ἄκρα. εἶθ' ἑξῆς ὁ Ἀντίκραγος, ὄρθιον ὄρος, ἐφ' ᾧ Καρμυλησὸς χωρίον ἐν φάραγγι ᾠκημένον, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Κράγος ἔχων ἄκρας ὀκτὼ καὶ πόλιν ὁμώνυμον. περὶ ταῦτα μυθεύεται τὰ ὄρη τὰ περὶ Χιμαίρας· ἔστι δ' οὐκ ἄπωθεν καὶ ἡ Χίμαιρα φάραγξ τις ἀπὸ αἰγιαλοῦ ἀνατείνουσα. ὑπόκειται δὲ τῷ Κράγῳ Πίναρα ἐν μεσογαίᾳ. εἶτα ὁ Ξάνθος ποταμός, ὃν Σίρβιν ἐκάλουν οἱ πρότερον· ἀναπλεύσαντι δ' ἠπειρωτικοῖς ο΄ σταδίους ἡ πόλις ἡ τῶν Ξανθίων ἐστί. μετὰ δὲ τὸν Ξάνθον Πάταρα, κτίσμα Πατάρου. εἶτα Μύρα ἐν κ΄ σταδίοις ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἐπὶ μετεώρου λόφου. εἶθ' ἡ ἐκβολὴ τοῦ Λιμύρου ποταμοῦ καὶ ἀνιόντι πεζῇ σταδίους κ΄ τὰ Λίμυρα πολίχνη. μεταξὺ δ' ἐν τῷ λεχθέντι παράπλῳ νησία πολλὰ καὶ λιμένες, ὧν καὶ Μεγίστη νῆσος καὶ πόλις ἡ Κισθίνη. ἐνταῦθα πρόκεινται καὶ αἱ Χελιδόνιαι, νῆσοι γ΄ τραχεῖαι πάρισοι τὸ μέγεθος, ὅσον ε΄ σταδ(΄) ἀλλήλων διέχουσαι· τῆς δὲ γῆς ἀφεστᾶσι ἑξαστάδιον: ὅτι δοκοῦσι αἱ Χελιδόνιαι κατὰ Κάννωβόν πως πίπτειν· τὸ δὲ δίαρμα λέγεται ͵υ σταδίων: ἀπὸ δὲ τῆς Ἱερᾶς ἄκρας τῆς κατὰ τὰς Χελιδονίας νήσους ἐπὶ τὴν Ὀλβίαν λείπονται στάδιοι τξζ΄. ἐν τούτοις δ' ἐστὶ ἥ τε Κράμβουσα καὶ Ὄλυμπος πόλις μεγάλη καὶ ὄρος ὁμώνυμον, ὃ καὶ Φοινικοὺς καλεῖται. εἶτα Κώρυκος | αἰγιαλός. εἶτα (179v) Φα[ ]λὶς τρεῖς ἔχουσα λιμένας, πόλις ἀξιόλογος, καὶ λίμνη. ὑπέρκειται δὲ ταύτης τὰ Σόλυμα ὄρη καὶ Τελμισσός, Πισιδικὴ πόλις ἐπι[ ]μένοις τοῖς στενοῖς δι' ὧν ὑπέρβασίς ἐστι εἰς τὴν Μυλιάδα (καὶ ὁ Ἀλέξανδρος διὰ τοῦτο ἐξεῖλεν αὐτήν, ἀνοῖξαι βουλόμενος τ[ὰ] στενά). παρὰ Φασηλίδα δ' ἐστὶ κατὰ θάλασσαν στενά, δι' ὧν Ἀλέξανδρος παρήγαγε τὴν στρατιάν. ἔστι δ' ὄρος Κλῖμαξ [κ]αλούμενον, ἐπίκειται δὲ τῷ Παμφυλίῳ πελάγει στενὴν ἀπολεῖπον πάροδον ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ ταῖς μὲν νηνεμί[αις] γυμνουμένην, ὥστε εἶναι βάσιμον τοῖς ὁδεύουσι, πλημμύροντος δὲ τοῦ πελάγους ὑπὸ τῶν κυμάτων καλυπτομένην ἐπὶ πολύ. ἡ μὲν οὖν διὰ τοῦ ὄρους ὑπέρβασις περίοδον ἔχει καὶ προσάντης ἐστί, τῷ δ' αἰγιαλῷ χρῶνται κατὰ τὰς εὐδίας. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος εἰς χειμέριον ἐμπεσὼν καιρὸν καὶ τὸ πλέον ἐπιτρέπων τῇ τύχῃ πρὶν

25 Φοινικοὺς : sic

ἀνεῖναι τὸ κῦμα ὥρμησε, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν ὕδατι γενέσθαι τὴν
πορείαν συνέβη μέχρις ὀμφαλοῦ βαπτιζομένων. ἔστι μὲν οὖν καὶ αὕτη ἡ
πόλις Κιλιακή, ἐπὶ τῶν ὀρῶν ἱδρυμένη τῶν πρὸς Παμφυλίαν, τοῦ δὲ κοινοῦ
τῶν Λυκίων οὐ μετέχει, καθ' αὑτὴν δὲ συνέστηκε. ὅτι Ὅμηρος ἑτέρους τῶν 4
Λυκίων ποιεῖ τοὺς Σολύμους· εἰσὶ δ' οἱ φάσκουσι λέγεσθαι Σολύμους ὑπὸ
τοῦ ποιητοῦ τοὺς νῦν Μιλύας προσαγορευομένους. μετὰ Φασηλίδα δ' ἐστὶν
ἡ Ὀλβία, τῆς Παμφυλίας ἀρχή, μέγα ἔρυμα, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Καταράκτης
λεγόμενος, ἀφ' ὑψηλῆς πέτρας καταράττων ποταμὸς πολὺς καὶ χειμαρώδης. 8
εἶτα πόλις Ἀτάλεια, ἐπώνυμος τοῦ κτίσαντος Φιλαδέλφου. φασὶ δ' ἐν τῷ
μεταξὺ δ' ἐν τῷ μεταξὺ Φασηλίδος καὶ Παμφυλίας δείκνυσθαι Θήβην τε καὶ
Λυρνησσόν, ἐκπεσόντων ἐκ τοῦ Θήβης πεδίου τῶν Τρωϊκῶν καὶ Κιλίκων εἰς
τὴν Παμφυλίαν. εἶθ' ὁ Κίστρος ποταμός, ὃν ἀναπλεύσαντι σταδίους ξ' 12
Πέργη πόλις. εἶθ' ὑπὲρ τῆς θαλάσσης ὅσον μ' σταδίοις πόλις ἐστὶ ὑψηλὴ
τοῖς ἐκ Πέργης ὕποπτος. εἶτα λίμνη εὐμεγέθης Καπρία καὶ μετὰ ταῦτα ὁ
Εὐρυμέδων ποταμός, ὃν ἀναπλεύσαντι ξ' σταδίους Ἄσπενδος πόλις εὐαν-
δροῦσα ἱκανῶς, Ἀργείων κτίσμα· ὑπέρκειται δὲ ταύτης Πετνηλισσός. εἶτ' 16
ἄλλος ποταμὸς καὶ νησία προκείμενα πολλά. εἶτα Σίδη, Κυμαίων ἄποικος·
πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ἡ Κιβυρατῶν παραλία τῶν μικρῶν. εἶθ' ὁ Μελίας ποτα-
μὸς καὶ ὕφορμος. εἶτα Πτολεμαῒς πόλις καὶ μετὰ ταῦθ' οἱ ὅροι τῆς Παμφυ-
λίας καὶ τὸ Κορακήσιον, ἀρχὴ τῆς Τραχείας Κιλικίας. ὁ παράπλους ἅπας ὁ 20
Παμφύλιος στάδιοι εἰσὶ χ'οι μ'. φησὶ δ' Ἡρόδοτος τοὺς Παμφύλους τῶν
μετὰ Ἀμφιλόχου καὶ Κάλχαντος εἶναι λαῶν μιγάδων τινῶν ἐκ Τροίας
συνακολουθησάντων. τῆς Κιλικίας δὲ τῆς ἔξω τοῦ Ταύρου ἡ μὲν λέγεται Τρα-
χεῖα, ἡ δὲ Πεδιάς. Τραχεῖα μὲν ἧς ἡ παραλία στενή ἐστι καὶ οὐδὲν ἢ σπανίως 24
ἔχει τι χωρίον ἐπίπεδον καὶ ἔτι ἧς ὑπέρκειται ὁ Ταῦρος οἰκουμένη κακῶς μέχρι
καὶ τῶν προσβόρων πλευρῶν τῶν περὶ Ἴσαυρα καὶ τοὺς Ὁμοναδέας μέχρι
τῆς Πισιδίας· καλεῖται δ' ἡ αὐτὴ καὶ Τραχειῶτις καὶ οἱ ἐνοικοῦντες Τρα-
χειῶται. Πεδιὰς δὲ ἀπὸ Σόλων καὶ Ταρσοῦ μέχρι Ἰσσοῦ καὶ ἔτι ὧν ὑπέρ- 28
κεινται κατὰ τὸ πρόσβορον τοῦ Ταύρου πλευρὸν Καππάδοκες· αὕτη γὰρ ἡ
χώρα τὸ πλέον πεδίων εὐπορεῖ καὶ χώρας ἀγαθῆς. ἐπεὶ δὲ τούτων τὰ μέν
ἐστι ἐντὸς τοῦ Ταύρου, τὰ δ' ἐκτός, περὶ μὲν τῶν ἐντὸς εἴρηται, λέγομεν δὲ
καὶ περὶ τῶν ἐκτὸς ἀπὸ τῶν Τραχειωτῶν ἀρξάμενοι. πρῶτον τοίνυν ἐστὶ 32
669, 20–674, 5 τῶν Κιλίκων φρούριον τὸ Κορακήσιον ἱδρυμένον ἐπὶ πέτρας ἀπορρῶγος.
μετὰ δὲ τὸ Κορακήσιον Ἀρσινόη πόλις, εἶθ' Ἁμαξία, ἐπὶ βουνοῦ κατοικία
τις ὕφορμον ἔχουσα· εἶτα Λαέρτης φρούριον· εἶτα Σελινοὺς ποταμός· εἶτα
Κράγος, πέτρα περίκρημνος πρὸς τῇ θαλάττῃ· εἶτα Χαραδροῦς ἔρυμα 36

3 Κιλιακή : Λυκιακή mg. 7 ταῦτα : ταύτην s.l. 10 Παμφυλίας : Ἀτταλείας s.l.
28 sq. ὑπέρκεινται : -κειται a.c. 35 Σελινοὺς : sic

(ὑπέρκειται δ' ὄρος Ἄνδρυκλος) καὶ παράπλους τραχὺς Πλατανιστὴς
καλούμενος· εἶτ' Ἀνεμούριον ἄκρα, καθ' ἣν ἡ ἤπειρος ἐγγυτάτω τῆς
Κυπρίας ἐστὶ ἐπὶ Κρομμύου ἄκρας ἐν διάρματι σταδίων τν'. εἰς μὲν οὖν τὸ
Ἀνεμούριον ἀπὸ τῶν ὅρων τῆς Παμφυλίας ὁ Κιλίκιος περίπλους σταδίων 4
ἐστὶ ωκ'· λοιπὸς δ' ἐστὶ μέχρι Σόλων ὅσον φ' περίπλους σταδίων: (sequitur
spatium [tertia fere versus pars] vacuum, in cuius medio ipse scriba litte-
ris minoribus totum spatium non explentibus scripsit πρῶτον μὲν νῦν μετὰ
τὸ Ἀνεμούριον πόλις). εἶτ' Ἀρσινόη πρόσορμον ἔχουσα· εἶτα τόπος Μελα- 8
νία καὶ Κελένδερις, πόλις λιμένα ἔχουσα (τινὲς δὲ ταύτην ἀρχὴν τίθενται
τῆς Κιλικίας, οὐ τὸ Κορακήσιον)· εἶθ' Ὅλμοι, ὅπου πρότερον ᾤκουν οἱ
νῦν Σελευκεῖς· κτισθείσης δ' ἐπὶ τῷ Καλυκάδνῳ τῆς Σελευκείας ἐκεῖ μετῳ-
κίσθησαν. εὐθὺς γάρ ἐστι ἡ τοῦ Καλυκάδνου ἐκβολὴ κάμψαντι ἠϊόνα ποιοῦ- 12
σαν ἄκραν, ἣν καλεῖται ⟦Σελεύκειαν⟧ Σαρπηδών (πλησίον δ' ἐστὶ τοῦ
Καλυκάδνου καὶ τὸ Ζεφύριον ἄκρα). ἔχει δὲ ὁ ποταμὸς ἀνάπλουν εἰς τὴν
Σελεύκειαν, πόλιν εὖ συνοικουμένην καὶ πολὺ ἀφεστῶσαν τοῦ Παμφυλίου
καὶ Κιλικίου τρόπου. μετὰ δὲ τὸν Καλύκαδνον ἡ Ποικίλη λεγομένη πέτρα, 16
κλίμακα ἔχουσα λατομητὴν ἐπὶ Σελεύκειαν ἄγουσαν. εἶτ' Ἀνεμούριον ἕτε-
ρον καὶ Κράμβουσα νῆσος καὶ Κώρυκος ἄκρα, ὑπὲρ ἧς ἐν κ' σταδίοις ἐστὶ
τὸ Κωρύκιον ἄντρον, ἐν ᾗ ἡ ἀρίστη κρόκος φύεται, κοιλὰς μεγάλη κυκλο-
τερὴς ἔχουσα περικειμένην ὀφρὺν πετρώδη πανταχόθεν ἱκανῶς ὑψηλήν· 20
καταβάντι δ' εἰς αὐτὴν ἀνώμαλόν ἐστι ἔδαφος καὶ τὸ πολὺ πετρῶδες μεστὸν
τῆς θαμνώδους ὕλης ἀειθαλοῦς τε καὶ ἡμέρου· παρέσπαρται δὲ καὶ τὰ ἐδάφη
τὰ φέροντα τὴν κρόκον. ἔστι δὲ καὶ ἄντρον αὐτόθι ἔχον πηγὴν μεγάλην
ποταμὸν ἐξιεῖσαν καθαροῦ τε καὶ διαφανοῦς ὕδατος εὐθὺς καταπίπτοντα 24
ὑπὸ γῆν· ἐνεχθεὶς δ' ἀφανὴς ἔξεισιν εἰς τὴν θάλατταν· καλοῦσι δὲ Πικρὸν
ὕδωρ. εἶθ' ἡ Ἐλεοῦσσα νῆσος μετὰ τὴν Κώρυκον προσκειμένη τῇ ἠπείρῳ,
ἣν συνῴκισεν Ἀρχέλαος λαβὼν τὴν Τραχειῶτιν Κιλικίαν· βασιλεύεσθαι γὰρ
μᾶλλον ἔδοξε τοῖς Ῥωμαίοις ὁ τόπος, εὐφυοῦς ὄντος πρὸς τὰ λῃστήρια καὶ 28
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἢ ὑπὸ ἡγεμόσι εἶναι, οἳ μηδ' ἀεὶ παρεῖναι
ἔμελλον μήτε μεθ' ὅπλων. εἰσὶ δ' ὅροι ταύτης μεταξὺ Σόλων τε καὶ
Ἐλεούσης ὁ Λάτμος ποταμὸς καὶ κώμη ὁμώνυμος. | κατὰ δὲ τὰς ἀκρωρείας 180r
τοῦ Ταύρου τὸ Ζηνικέτου πειρατήριόν ἐστι ὁ Ὄλυμπος, ὄρος τε καὶ φρού- 32
ριον ὁμώνυμον, ἀφ' οὗ [κα]τοπτεύεται πᾶσα Λυκία καὶ Παμφιλία καὶ Πισι-
δία καὶ Μιλύας. μετὰ δὲ Λάτμον Σόλοι πόλις ἀξιόλογος, τῆς ἄλλης
Κι[λι]κίας ἀρχὴ τῆς περὶ Ἰσσόν. εἰς ταύτην λειπανδρήσασαν Πομπήιος
Μάγνος κατῴκισε τοὺς περιγενομένους τῶν πριρατῶν οὓ[ς] μάλιστα ἔγνω 36

1 Ἄνδρυκλος : sic 5 περίπλους : ερι e corr. 20 ὀφρὺν : sic 24 τε : s.l.
28 ἔδοξε : -εν a.c. 34 Μιλύας : sic 36 κατῴκισε : -κησε p.c.

σωτηρίας καὶ προνοίας ἀξίους, καὶ μετωνόμασε Πομποπηιούπολιν. ἐντεῦθεν
ἦν Χρύσιππος ὁ Στωϊκὸς καὶ Ἄρατος ὁ τῶν Φ[ ]μένων ποιητής. εἶτα
Ζεφύριον ὁμώνυμον τῷ πρὸς Καλυκάδνῳ. εἶτ' Ἀγχιάλη μικρὸν ὑπὲρ
θαλάττης, κτίσμα Σαρδαναπάλλου ἐν..[ ]ᾳ εἶναι τοῦ Σαρδαναπάλλου καὶ 4
τύπον λίθινον συμβάλλοντα τοὺς τῆς δεξιᾶς χειρὸς δακτύλους ὡς ἂν ὑπο-
κροτοῦντα καὶ ἐπιγραφὴν Ἀσσυρίοις γράμμασι τοιάνδε· ἔσθιε, πῖνε, παῖζε·
ὡς τἆλλα τούτου οὐκ ἄξια τοῦ ἀποκροτήματος. περιφέρεται δὲ καὶ τὰ ἔπη
ταυτί· ʻταῦτ' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα καὶ μετ' ἔρωτος τέρπν' ἔπαθον· 8
τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λέλειπται'. ὑπέρκειται δὲ τὰ Κύινδα τῆς Ἀγ-
χιάλης ἔρυμα. ἔτι δ' ὕπερθε τούτου τε καὶ τῶν Σόλων ὀρεινή ἐστι, ἐν ᾗ Ὄλ-
βοι πόλις. μετὰ δὲ τὴν Ἀγχιάλην αἱ τοῦ Κύδνου ἐκβολαὶ κατὰ τὸ Ῥῆγμα
καλούμενον. ἔστι δὲ λιμνάζων τόπος ἔχων καὶ πάλαι νεώρια, εἰς ὃν ἐκπίπ- 12
τει ὁ Κύδνος ὁ διαρρέων μέσην τὴν Ταρσόν, τὰς ἀρχὰς ἔχων ἀπὸ τοῦ
ὑπερκειμένου τῆς πόλεως Ταύρου· καὶ ἔστιν ἐπίνειον ἡ λίμνη τῆς Ταρσοῦ.
μέχρι μὲν δὴ δεῦρο ἡ παραλία πᾶσα ἀπὸ τῆς Ῥοδίων περαίας ἀρξαμένη
πρὸς ἰσημερινὰς ἀνατολὰς ἀπὸ τῶν ὁμωνύμων ἐκτείνεται δύσεων. εἶτ' ἐπὶ 16
τὴν χειμερινὴν ἀνατολὴν ἐπιστρέφει μέχρι καὶ Ἰσσοῦ κἀντεῦθεν ἤδη
καμπὴν λαμβάνει πρὸς νότον μέχρι Φοινίκης· τὸ δὲ λοιπὸν πρὸς δύσιν
μέχρι Στηλῶν τελευτᾷ. τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς ὁ ἰσθμὸς τῆς περιωδευμένης χερ-
ρονήσου οὗτός ἐστι ὁ ἀπὸ Ταρσοῦ καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Κύδνου μέχρι Ἀμι- 20
σοῦ. τὸ γὰρ ἐλάχιστον ἐξ Ἀμισοῦ διάστημα ἐπὶ τοὺς Κιλίκων ὅρους τοῦτ'
ἔστι, ἐντεῦθεν δὲ ρκ´ εἰσὶν εἰς Ταρσὸν στάδιοι κἀκεῖθεν οὐ πλείους πέντε
ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Κύδνου. καὶ μὴν ἐπί γε Ἰσσὸν καὶ τὴν κατ' αὐτὴν
θάλατταν οὔτ' ἄλλη ὁδὸς συντομωτέρα ἐστὶ ἐξ Ἀμισοῦ τῆς διὰ Ταρσοῦ οὔτ' 24
ἐκ Ταρσοῦ ἐπὶ Ἰσσὸν ἐγγύτερόν ἐστι ἢ ἐπὶ Κύδνον. ὥστε ταῖς μὲν ἀληθείαις
οὗτος ἂν εἴη ὁ ἰσθμός· λέγεται δ' ὅμως ὁ μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου παρα-
κλεπτόντων διὰ τὸ σημειῶδες. διὰ δὲ τοῦτ' αὐτὸ καὶ τὴν ἐκ τῆς Ῥοδίας
γραμμὴν μέχρι τοῦ Κύδνου κατηγάγομεν, τὴν αὐτὴν ἀποφαινόμενοι τῇ τὴν 28
μέχρι Ἰσσοῦ, οὐδὲν παρὰ τοῦτο ποιούμενοι, καὶ τὸν Ταῦρόν φαμεν διήκειν
ἐπ' εὐθείας τῇδε τῇ γραμμῇ μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. ἡ δὲ Ταρσὸς κεῖται μὲν ἐν
πεδίῳ, κτίσμα δ' ἐστὶ τῶν μετὰ Τριπτολέμου πλανηθέντων Ἀργείων κατὰ
ζήτησιν Ἰοῦς. διαρρεῖ δ' αὐτὴν μέσην ὁ Κύδνος παρ' αὐτὸ τὸ γυμνάσιον τῶν 32
νέων. ἅτε δὴ τῆς πηγῆς οὐ πολὺ ἄπωθεν οὔσης καὶ τοῦ ῥείθρου διὰ φάραγ-
γος βαθείας ἰόντος, εἶτ' εὐθὺς εἰς τὴν πόλιν ἐκπίπτοντος ψυχρόν τε καὶ
ταχὺ τὸ ῥεῦμά ἐστι· ὅθεν καὶ τοῖς παχυνευροῦσι ῥοιζομένοις καὶ κτήνεσι καὶ

22 κἀκεῖθεν : κεῖ s. l. 28 τὴν post. : τῇ a. c. 30 τῇδε : τ e corr. 31 Τριπτο-
λέμου : -τ- s. l.

ἀνθρώποις ἐπικουρεῖ. τοσαύτη δὲ τοῖς ἐνθάδε ἀνθρώποις σπουδὴ πρός τε
φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἄλλην παιδείαν ἐγκύκλιον ἅπασαν γέγονε ὥσθ' ὑπερ-
βέβληνται καὶ Ἀθήνας καὶ Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἴ τινα ἄλλον τόπον δυνατὸν
εἰπεῖν ἐν ᾧ σχολαὶ καὶ διατριβαὶ φιλοσόφων γεγόνασι. διαφέρει δὲ τοσοῦτον ὅτι 4
ἐνταῦθα μὲν οἱ φιλομαθοῦντες ἐπιχώριοι πάντες εἰσί, ξένοι δ' οὐκ ἐπι-
δημοῦσι ῥᾳδίως· οὐδ' αὐτοὶ οὗτοι μένουσιν αὐτόθι, ἀλλὰ καὶ τελειοῦνται
ἐκδημήσαντες καὶ τελειωθέντες ξενιτεύουσιν ἡδέως, κατέχονται δ' ὀλίγοι. ταῖς
δ' ἄλλαις πόλεσιν, ἃς ἀρτίως εἶπον, πλὴν Ἀλεξανδρείας συμμένει τἀναντία· 8
φοιτῶσι γὰρ εἰς αὐτὰς πολλοὶ καὶ διατρίβουσιν αὐτόθι ἄσμενοι, τῶν δ' ἐπι-
χωρίων οὐ πολλοὺς οὔτ' ἂν ἔξω φοιτῶντας ἴδοις κατὰ φιλομάθειαν οὔτ'
αὐτόθι περὶ τοῦτο σπουδάζοντας. Ἀλεξανδρεῦσι ἀμφότερα συμβαίνει· καὶ γὰρ
δέχονται πολλοὺς τῶν ξένων καὶ ἐκπέμπουσι τῶν ἰδίων οὐκ ὀλίγους. καὶ εἰσὶ 12
675,15–676,33 σχολαὶ παρ' αὐτοῖς παντοδαπαὶ τῶν περὶ λόγους τεχνῶν. ποιητὴς δὲ τραγῳ-
δίας ἄριστος τῶν τῆς Πλειάδος καταριθμουμένων Διονυσίδης Ταρσεύς. μετὰ
δὲ τὸν Κύδνον ὁ Πύραμος, ἐκ τῆς Καταονίας ῥέων. ἐντεῦθεν εἰς Σόλους
εὐθυπλοΐᾳ φασὶ σταδίους εἶναι φ´ους. πλησίον δὲ καὶ Μαλλὸς ἐφ' ὕψους 16
κειμένη, κτίσμα Ἀμφιλόχου καὶ Μόψου. ἐνταῦθα γὰρ σὺν ἄλλοις καὶ
Σοφοκλῆς μεταφέρει τὴν ἔριν τῶν μάντεων καλέσας τὴν Κιλικίαν Παμφυ-
λίαν τραγικῶς, καθάπερ τὴν Λυκίαν Καρίαν καὶ τὴν Τροίαν Κιλικίαν καὶ
Φρυγίαν. ἐνταῦθά τε τὸν Ἀμφίλοχον μετὰ τὴν ἐξ Ἄργους ἐπάνοδον ἀπο- 20
κλειόμενον τῆς κοινωνίας συμβαλεῖν εἰς μονομαχίαν πρὸς τὸν Μόψον,
πεσόντας δ' ἀμφοτέρους ταφῆναι μὴ ἐν ἐπόψει ἀλλήλοις· καὶ νῦν οἱ τάφοι
δείκνυνται περὶ Μάγαρσα τοῦ Πυράμου πλησίον. ὑπέρκειται δὲ τῆς παρα-
λίας ταύτης τὸ Ἀλήϊον πεδίον. μετὰ δὲ Μαλλὸν Αἰγαία πολίχνιον ὕφορμον 24
ἔχον· εἶτ' Ἀμανίδες πύλαι, εἰς ἃς τελευτᾷ τὸ Ἀμανὸν ὄρος ἀπὸ τοῦ Ταύ-
ρου καθῆκον, ὃ τῆς Κιλικίας ὑπέρκειται κατὰ τὸ πρὸς ἕω μέρος. μετὰ δὲ
Αἰγαίας Ἰσσός, πολίχνιον ὕφορμον ἔχον, καὶ ποταμὸς Πίνδος. ἐνταῦθα ὁ
ἀγὼν συνέπεσεν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Δαρείῳ. καὶ ὁ κόλπος εἴρηται Ἰσσικός· ἐν 28
αὐτῷ πόλις Ῥωσὸς καὶ Μυρίανδρος πόλις καὶ Ἀλεξάνδρεια καὶ Νικόπολις
καὶ Μόψου ἑστία καὶ Πύλαι λεγόμεναι, ὅριον Κιλίκων τε καὶ Σύρων. μετὰ
δὲ τὴν Κιλικίαν πρώτη πόλις ἐστὶ τῶν Σύρων Σελεύκεια ἡ ἐν Πιερίᾳ [ ]
πλησίον Ὀρόντης ἐκδίδωσι ποταμός. ἔστι δ' ἀπὸ Σελευκείας εἰς Σόλους ἐπ' 32
εὐθείας πλοῦς ὀλίγον ἀπολείπων τῶν ͵α [ ]δίων. ὅτι καὶ Ἀλήϊόν τι πεδίον
677,29–679,22 καὶ ἐν Τροίᾳ δεικνύουσιν: ὅτι ὅλη ἐπ' εὐθείας ἡ Λυκιακὴ παραλία πρόεισι
καὶ ἡ τῶν Ῥοδίων | περαία μέχρι Φύσκου· ἐντεῦθεν δὲ καμπὴν λαβοῦσα ἡ 180ʳ

13 sq. ποιητὴς — Ταρσεύς : mg. 22 ἐν : s. l. 24 Μαλλὸν : s. l. (in linea μα
scriptum est)

ἤπειρος ἄρχεται τὴν δευτέραν καὶ δυσμικὴν ποιεῖν πλευρὰν ἄχρι Προποντίδος κ[αὶ] Βυζαντίου: ὅτι τὴν χερρόνησον κατοικεῖ ταύτην ἑκκαίδεκα γένη κατὰ Ἔφορον, τρία μὲν Ἑλληνικά, τὰ δὲ λοιπὰ βάρβαρα πλὴν τῶ[ν] μιγάδων· ἐπὶ θαλάττῃ μὲν Κίλικες καὶ Πάμφυλοι καὶ Λύκιοι καὶ Βιθυνοὶ καὶ 4 Παφλαγόνες καὶ Μαριανδηνοὶ καὶ [Τρ]ῶες καὶ Κᾶρες, Πισίδαι δὲ καὶ Χάλυβες καὶ Φρύγες καὶ Μιλύαι ἐν τῇ μεσογαίᾳ. καὶ ὅτι διαιρῶν ταῦτα ὁ Ἀπολλόδωρος [ ]καιδέκατόν φησιν εἶναι τὸ τῶν Γαλατῶν, ὃ νεώτερόν ἐστι τοῦ Ἐφόρου. καὶ ὅτι οὐκ εὖ εἴρηκε τοὺς Χάλυβας ἐντὸς τοῦ ἰσθμοῦ. οἱ γὰρ 8 λέγοντες τὸν ἰσθμὸν τῆς χερρονήσου ταύτης τὴν ἀπὸ τοῦ Ἰσσοῦ γραμμὴν ἐπὶ τὸν Εὔξεινον ὡς ἂν μεσημβρινήν τινα τιθέασι ταύτην· οἱ μὲν οὖν νομίζουσι τὴν ἐπὶ Σινώπης, οἱ δὲ τὴν ἐπ' Ἀμισοῦ, ἐπὶ δὲ τῶν Χαλύβων οὐδείς· λοξὴ γάρ ἐστι τελέως. ὁ δὲ διὰ Χαλύβων μεσημβρινὸς διὰ τῆς μικρᾶς Ἀρμε- 12 νίας γράφοιτ' ἂν καὶ τοῦ Εὐφράτου τὴν Καππαδοκίαν ὅλην ἐντὸς ἀπολαμβάνων καὶ τὴν Κομμαγηνὴν καὶ τὸν Ἀμανὸν καὶ τὸν Ἰσσικὸν κόλπον. εἰ δ' οὖν τὴν λοξὴν γραμμὴν ὁρίζειν τὸν ἰσθμὸν συγχωρήσαις, τὰ πλεῖστά γε τούτων καὶ μάλιστα ἡ Καππαδοκία ἐντὸς ἀπολαμβάνοιτ' ἂν καὶ ὁ νῦν ἰδίως 16 λεγόμενος Πόντος, τῆς Καππαδοκίας μέρος ὢν τὸ πρὸς Εὐξείνῳ. ὥστ' εἰ τοὺς Χάλυβας τῆς χερρονήσου θ[ ]ον μέρος, πολὺ μᾶλλον τοὺς Λυκάονας καὶ Καππαδόκας ἀμφοτέρους καὶ Λυκάονας δέ, οὓς αὐτὸς παρῆκε. διὰ τί δ[ ] μεσογείοις ἔταξε τοὺς Χάλυβας, οὓς ὁ ποιητὴς Ἀλιζώνους ἐκάλεσεν; 20 ἄμεινον γὰρ ἦν διελεῖν καὶ τοὺς μὲν ἐν τῇ [ ]γαίᾳ, τοὺς δ' ἐπὶ θαλάττῃ φάναι. ὃ καὶ ἐπὶ τῆς Καππαδοκίας ποιητέον καὶ ἐπὶ τῆς Κιλικίας. ἀλλ' οὐδὲ Λυδοὺς οὐδὲ Μῄ[ ] εἴρηκε, εἴτε δύο εἴθ' οἱ αὐτοί εἰσι καὶ εἴτε καθ' ἑαυτοὺς εἴτ' ἐν ἑτέρῳ γένει περιεχομένους. τίνες δ' εἰσὶν οἱ μιγάδες; οὐ γὰρ ἂν ἔχοι- 24 μεν εἰπεῖν παρὰ τοὺς λεχθέντας τόπους ἢ ὠνομάσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἢ παραλελεῖφθαι ἄλλους, οὓς ἀποδώσομεν τοῖς μιγάσι, οὐδέ γε αὐτῶν τινας τούτων ὧν ἢ εἶπεν ἢ παρέλιπε. καὶ γὰρ εἰ κατεμίχθησαν, ἀλλ' ἡ ἐπικράτεια πεποίηκε ἢ Ἕλληνας ἢ βαρβάρ[ ]· τρίτον δὲ γένος οὐδὲν ἴσμεν τὸ μικτόν. 28 πῶς δὲ τρία γένη τῶν Ἑλλήνων ἐστὶ τὰ τὴν χερρόνησον οἰκοῦντα; εἰ γὰρ ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ αὐτοὶ ἦσαν Ἴωνες καὶ Ἀθηναῖοι, λεγέσθωσαν καὶ οἱ Δωριεῖς καὶ οἱ Αἰολεῖς οἱ αὐτοί, ὥστε δύο γίνοιτ' ἄν. εἰ δὲ διαιρετέον κατὰ τὰ ὕστερα ἔθη, καθάπερ καὶ τὰς διαλέκτους, δ' ἂν εἴη καὶ τὰ ἔθνη, καθάπερ 32 καὶ αἱ διάλεκτοι. οἰκοῦσι δὲ τὴν χερρόνησον ταύτην, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν Ἐφόρου διορισμόν, οὐκ Ἴωνες μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖοι, καθάπερ ἐν 680, 4–12 τοῖς καθέκαστα δεδήλωται: ὅτι Καππάδοκας καὶ Λυκάονας Ὅμηρος παρέ-

5 Μαριανδηνοὶ : υ supra η scriptum Κᾶρες : Κά- a. c. vel p. c. 8 ἐντὸς : ἐκ- a. c. 10 τιθέασι : τη- a. c. 23 εἴτε δύο : mg.

λιπε, μέμνηται δὲ ἀγνώτων τινῶν, Καυκώνων καὶ Σολύμων καὶ Κητείων καὶ 680, 28–683, 33 Λελέγων καὶ Κιλίκων τῶν ἐκ Θήβης πεδίου: ὅτι ⟦οὐκ εὖ εἴρηκε⟧ Ξάνθος ὁ Λυδός φησι μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἐλθεῖν τοὺς Φρύγας ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἀριστερῶν τοῦ Πόντου. τούτοις ἐπιλέγει Ἀπολλόδωρος ὅτι τῆς Ἀσκανίας 4 ταύτης μνημονεύει καὶ Ὅμηρος. ἀλλ' εἰ οὕτως ἔχει, ἡ μὲν μετανάστασις ὕστερον ἂν εἴη τῶν Τρωϊκῶν γεγονυῖα, ἐν δὲ τοῖς Τρωϊκοῖς τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῷ ποιητῇ ἐπικουρικὸν ἧκεν ἐκ τῆς περαίας καὶ τῶν Βερεκύντων καὶ τῆς Ἀσκανίας. τίνες οὖν Φρύγες ἦσαν 'οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωντο παρ' ὄχθας 8 Σαγγαρίοιο'; πῶς δὲ ἐκ μὲν Βερκύντων μετεπέμπετο Φρύγας ὁ Πρίαμος, πρὸς οὓς οὐδὲν ἦν αὐτῷ συμβόλαιον, τοὺς δ' ὁμόρους καὶ οἷς αὐτὸς πρότερον ἐπεκούρησε παρέλιπε; οὕτω δὲ περὶ τῶν Φρυγῶν εἰπὼν ἐπιφέρει καὶ τὰ περὶ τῶν Μυσῶν οὐχ ὁμολογούμενα τούτοις. λέγεσθαι γάρ φησι καὶ τῆς 12 Μυσίας κώμην Ἀσκανίαν περὶ λίμνην ὁμώνυμον, ἐξ ἧς καὶ τὸν Ἀσκάνιον ποταμὸν ῥεῖν, οὗ μνημονεύει καὶ Εὐφορίων 'Μυσοῖο παρ' ὕδασι Ἀσκανίοιο' καὶ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος 'εἰ καὶ ἐπ' Ἀσκανίῳ δώματ' ἔχουσι ῥόῳ λίμνης Ἀσκανίης ἐπὶ χείλεσι, ἔνθα Δολίων υἱὸς Σιληνοῦ νάσσατο καὶ 16 Μελίας'. καλοῦσι δέ, φησί, Δολίωνας καὶ Μυσίαν τὴν περὶ Κύζικον ἰόντι εἰς Μιλητούπολιν. εἰ οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα καὶ ἐκμαρτυρεῖται ὑπὸ τῶν δεικνυμένων νῦν καὶ ὑπὸ τῶν ποιητῶν, τί ἐκώλυε τὸν Ὅμηρον ταύτης μεμνῆσθαι τῆς Ἀσκανίας, ἀλλὰ μὴ τῆς ὑπὸ ...... λεγομένης; λοιπὸν δὲ τὴν 20 πρὸς νότου παρακειμένην τῇ χερρονήσῳ ταύτῃ περιοδεῦσαι νῆσον τὴν Κύπρον. εἴρηται δ' ὅτι ἡ περιεχομένη θάλαττα ὑπὸ τῆς Αἰγύπτου ⟦πελάγους⟧ καὶ ⟦τοῦ Παμφυλίου⟧ Φοινίκης καὶ Συρίας καὶ τῆς λοιπῆς παραλίας μέχρι τῆς Ῥοδίας σύνθετός πώς ἐστι ἔκ τε τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους καὶ τοῦ 24 Παμφυλίου καὶ κατὰ τὸν Ἰσσικὸν κόλπον. ἐν δὲ ταύτῃ ἐστὶν ἡ Κύπρος, τὰ μὲν προσάρκτια μέρη συνάπτοντα ἔχουσα τῇ Τραχείᾳ Κιλικίᾳ, καθὰ δὴ καὶ προσεχεστάτη τῇ ἠπείρῳ ἐστί, τὰ δ' ἑῷα τῷ Ἰσσικῷ κόλπῳ, τὰ δ' ἑσπέρια | τῷ Παμφυλίῳ κλυζόμενα πελάγει, τὰ δὲ νότια τῷ Αἰγυπτίῳ. τοῦτο μὲν οὖν 28 181r σύρρουν ἐστὶν ἀπὸ τῶ[ν] ἑσπερίων τῷ Λιβυκῷ καὶ τῷ Καρπαθίῳ πελάγει, ἀπὸ δὲ τῶν νοτίων καὶ τῶν ἑῴων μερῶν ἥ τε Αἴγυπτός ἐστι καὶ ἡ ἐφεξῆς παραλ[ί]α [μ]έ[χ]ρι Σελευκείας τε καὶ Ἰσσοῦ, πρὸς ἄρκτον δ' ἥ τε Κύπρος καὶ τὸ Παμφύλιον πέλαγος. τοῦτο δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ἄρκτων περιέχεται [τοῖ]ς 32 τε ἄκροις τῆς Τραχείας Κιλικίας καὶ Παμφυλίας καὶ Λυκίας καὶ μέχρι τῆς Ῥοδίας, ἀπὸ δὲ τῆς δύσεως τῇ Ῥοδίων νήσῳ, ἀπὸ δὲ [τῆς] ἀνατολῆς τῇ Κύπρῳ τῇ κατὰ Πάφον καὶ τὸν Ἀκάμαντα, ἀπὸ δὲ τῆς μεσημβρίας σύρρουν

3 φησι : s. l. 11 παρέλιπε : παρ e corr. 22 τῆς Αἰγύπτου : τοῦ Αἰγυπτίου a. c. 27 δ' bis : δὲ a. c.

ἐστὶ τῷ Αἰγυπτίῳ πελάγει. ἔστι δ' ὁ μ[ ]λος τῆς Κύπρου σταδίων ͵γων
καὶ υ´ωνκ´ κατακολπίζοντι, μῆκος δὲ ἀπὸ Κλειδῶν ἐπὶ τὸν Ἀκάμαντα πεζῇ
σταδίων ͵αυ´ων ὁδεύοντι ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν. εἰσὶ δ' αἱ μὲν Κλεῖδες νησία
δύο προσκείμενα τῇ Κύπρῳ κατὰ τὰ ἑωθινὰ μέρη τῆς νήσου τὰ διέχοντα 4
τοῦ Πυράμου σταδίους ψ´. ὁ δ' Ἀκάμας ἐστὶ ἄκρα δύο μαστοὺς ἔχουσα καὶ
ὕλην πολλήν, κείμενος μὲν ἐπὶ τῶν ἑσπερίων τῆς νήσου μερῶν, ἀνατείνων
δὲ πρὸς ἄρκτους, ἐγγύτατος μὲν πρὸς Ἐλυοῦντα τῆς Τραχείας Κιλικίας ἐν
διάρματι ͵α σταδίων, πρὸς Σίδην τῆς Παμφυλίας ͵α καὶ χ´, πρὸς δὲ Χελιδο- 8
νίας ͵α͡π´. ἔστι δὲ ἑτερόμηκες τὸ ὅλον τῆς νήσου σχῆμα, καί που καὶ ἰσθ-
μοὺς κατὰ τὰς πλάτος διοριζούσας πλευράς. ἔχει δὲ καὶ τὰ καθέκαστα, ὡς
ἐν βραχέσιν εἰπεῖν, οὕτως, ἀρξαμένοις ἀπὸ προσεχεστάτου σημείου τῇ
ἠπείρῳ. ἔφαμεν δέ που κατὰ τὸ Ἀνεμούριον, ἄκραν τῆς Τραχείας Κιλικίας, 12
ἀντικεῖσθαι τὸ τῶν Κυπρίων ἀκρωτήριον τὴν Κρομμύου ἄκραν ἐν τν´ στα-
δίοις. ἐντεῦθεν δ' ἤδη δεξιᾷ τὴν νῆσον ἔχουσι, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν ἤπειρον
πρὸς ἄρκτον ὁ πλοῦς ἐστι καὶ πρὸς ἕω, καὶ πρὸς τὰς Κλεῖδας εὐθυπλοίᾳ
σταδίων ψ´. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Λάπαθός τέ ἐστι πόλις ὕφορμον ἔχουσα καὶ 16
νεώρια, εἶτ' Ἀφροδίσιον, καθ' ὃ στενὴ ἡ νῆσος· εἰς γὰρ Σαλαμῖνα ὑπέρβα-
σις σταδίων ο´. εἶτα Χάρων ἀκτή, ὅπου Τεῦκρος προσωρμίσθη πρῶτον κτί-
σας Σαλαμῖνα τὴν ἐν Κύπρῳ ἐκβληθείς, ὥς φασιν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς Τελαμῶ-
νος. εἶτα Καρπασία πόλις κεῖται κατὰ τὴν ἄκραν τὴν Σαρπηδόνα· ἐκ δὲ τῆς 20
Καρπασίας ὑπέρβασίς ἐστι ἰσθμοῦ λ´ σταδίων πρὸς τὰς νήσους τὰς Καρπα-
σίας καὶ τὸ νότιον πέλαγος. εἶτ' ἄκρα καὶ ὄρος· ἡ δ' ἀκρώρεια καλεῖται
Ὄλυμπος· πρόκεινται δὲ πλησίον αἱ Κλεῖδες καὶ ἄλλαι δὲ πλείους. εἶθ' αἱ
Καρπασίαι νῆσος καὶ μετὰ ταύτας ἡ Σαλαμίς. εἶτ' Ἀρσινόη πόλις, εἶτα 24
λιμὴν Λεύκολα, εἶτ' ἄκρα Πηδάλιον, εἰς ἣν ὑπέρκειται λόφος τραχὺς ὑψη-
λὸς τραπεζοειδής· εἶτα κολπώδης καὶ τραχὺς παράπλους ὁ πλείων εἰς
Κήτιον· ἐντεῦθέν ἐστι Ζήνων, ὁ τῆς Στωϊκῆς αἱρέσεως ἀρχηγέτης, καὶ
Ἀπολλώνιος ἰατρός· ἐντεῦθεν εἰς Βηρυτὸν στάδιοι ͵αφ´. εἶτ' Ἀμαθοῦς 28
πόλις καὶ μεταξὺ πολίχνη Παλαιὰ καλουμένη καὶ ὄρος μαστοειδὲς Ὄλυμ-
πος. εἶτα Κουριὰς χερρονησώδης, εἰς ἣν ἀπὸ Θρόνων στάδιοι ψ´. εἶτα πόλις
Κούριον ὅρμον ἔχουσα. ἀρχὴ δ' οὖν τοῦ δυσμικοῦ περίπλου τὸ Κούριον
τοῦ βλέποντος πρὸς Ῥόδον. καὶ εὐθύς ἐστιν ἄκρα ἀφ' ἧς ῥίπτουσι τοὺς 32
ἀψαμένους τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. εἶτα Βοόσουρα καὶ Παλαίπαφος
ὑπὲρ θαλάσσης ἱδρυμένη καὶ ἱερὸν τῆς Παφίας Ἀφροδίτης. εἶτ' ἄκρα Ζεφυ-
ρία πρόσορμον ἔχουσα. εἶθ' ἡ Πάφος, κτίσμα Ἀγαπήνορος, διέχουσα τῆς

4 προσκείμενα : πρὸς κ- a. c. 10 διοριζούσας : δι e corr. 13 Κρομμύου : alterum μ s. l. τν´ : ν s. l. 14 δεξιᾷ : -ιὰν a. c. 27 ἐστι : e corr.

Παλαιπάφου σταδίους ξ´· φασὶ δ' εἰς Ἀλεξάνδρειάν τινες ἐκ Πάφου στα-
δίους εἶναι ͵γχ´. εἶθ' ὁ Ἀκάμας ἐστὶ μετὰ Πάφον, μεθ' ὃν πλοῦς εἰς Ἀρσι-
νόην πόλιν. εἶτα Σολοὺς πόλις· οἱ δ' ἐνοικοῦντες Σόλοι καλοῦνται, κτίσμα
δ' ἐστὶ Φαλήρου καὶ Ἀκάμαντος Ἀθηναίων· ὑπέρκειται δ' ἐν μεσογαίᾳ 4
[illegible], 7–10 Λιμενία πόλις. εἶθ' ἡ Κρομύου. διάκειται μὲν οὕτως ἡ Κύπρος τῇ θέσει. κατ'
ἀρετὴν δ' οὐδεμιᾶς τῶν νήσων λείπεται· καὶ γὰρ εὔοινός ἐστι καὶ εὐέλαιος
σίτῳ τε αὐτάρκει χρῆται μέταλλά τε χαλκᾶ ἐστι ἄφθονα τὰ ἐν Ταμάσῳ, ἐν
οἷς τὸ χαλκανθὲς γίνεται καὶ ὁ ἰὸς τοῦ χαλκοῦ πρὸς τὰς ἰατρικὰς δυνάμεις 8
[illegible], 6–15 χρήσιμα: ἐκ τοῦ ιε´. ὅτι τὰ περιλειπόμενα τῆς Ἀσίας ἐστὶ τὰ ἐκτὸς τοῦ Ταύ-
ρου πλὴν Κιλικίας καὶ Παμφυλίας καὶ Λυκίας. μετὰ δὲ τὴν Ἀσίαν ἡ Λιβύη
ἐστί, περὶ ἧς ἐροῦμεν ὕστερον. νῦν δ' ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἀρκτέον· πρώτη γὰρ
ἔκκειται πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς καὶ μεγίστη. δεῖ δ' εὐγνωμόνως ἀκούειν περὶ 12
αὐτῆς· καὶ γὰρ ἀπωτάτω ἐστὶ καὶ οὐ πολλοὶ τῶν ἡμετέρων κατώπτευσαν
αὐτήν, οἱ δὲ καὶ ἰδόντες μέρη τινὰ εἶδον, τὰ δὲ πλείω λέγουσιν ἐξ ἀκοῆς·
καὶ ἃ εἶδον δὲ ἐν παρόδῳ στρατιωτικῷ καὶ δρόμῳ κατέμαθον, διόπερ οὐδὲ
[illegible], 9–11 τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἐξαγγέλλουσιν. ὅτι τὰ περὶ Ἡρακλέους καὶ Διονύ- 16
[illegible], 26–689, 21 σου παρ' Ἰνδοῖς οἱ πλείους ἄπιστα καὶ μυθώδη ἡγοῦνται: ὅτι ἐκ τῆς διαίτης,
ἣν ἐν τοῖς πρώτοις λόγοις περὶ γεωγραφίας ποιήσασθαί φησιν, ἐδόκει
πιστότατα εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Γεωγραφικῶν
ἐκτεθέντα κεφαλαιωδῶς περὶ τῆς τότε νομιζομένης Ἰνδικῆς, ἡνίκα Ἀλέξαν- 20
δρος ἐπῆλθεν· ὕστερον γὰρ δὴ πολλὴν καὶ τῆς Ἀριανῆς ἔσχον οἱ Ἰνδοὶ
λαβόντες παρὰ τῶν Μακεδόνων. ἔστι δὲ τοιαῦτα ἃ λέγει Ἐρατοσθένης. τὴν
Ἰνδικὴν περιώρικεν ἀπὸ μὲν ἄρκτων τοῦ Ταύρου τὰ ἔσχατα, ἀπὸ δὲ τῆς
Ἀριανῆς μέχρι τῆς ἑῴας θαλάττης ἅπερ οἱ ἐπιχώριοι κατὰ μέρος Παροπαμι- 24
σόν τε καὶ Ἠμωδὸν καὶ Ἰμαῖον καὶ ἄλλα ὀνομάζουσι, Μακεδόνες δὲ
Καύκασον, ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας ὁ Ἰνδὸς ποταμός. τὸ δὲ νότιον καὶ τὸ προσ-
εῷον πλευρὸν πολὺ μείζω τῶν ἑτέρων ὄντα προπέπτωκε εἰς τὸ Ἀτλαντικὸν
πέλαγος, καὶ γίνεται ῥομβοειδὲς τὸ τῆς χώρας σχῆμα, τῶν μειζόνων πλευ- 28
ρὸν ἑκατέρου πλεονεκτοῦντος παρὰ τὸ ἀπεναντίον πλευρόν. τῆς μὲν οὖν
ἑσπερίου πλευρᾶς ἀπὸ τῶν Καυκασίων ὀρῶν ἐπὶ τὴν νότιον θάλατταν στά-
διοι μάλιστα λέγονται μύριοι ͵γ παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν μέχρι τῶν
ἐκβολῶν αὐτοῦ, ὥστ' ἀπεναντίον ἡ ἑωθινὴ προσλαβοῦσα τοὺς τῆς ἄκρας 32
͵γους ἔσται μυρίων ͵ςων. τοῦτο μὲν οὖν πλάτος τῆς χώρας τό τε ἐλάχιστον
καὶ τὸ μέγιστον· μῆκος δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἐπὶ τὴν ἕω, τούτου δὲ τὸ μὲν μέχρι
Παλι⟦μ⟧βόθρων ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν βεβαιοτερ( )· καταμεμέτρηται γὰρ σχοι-
νίοις, καὶ ἔστιν ὁδὸς βασιλικὴ σταδίων δισμυρίων· τὰ δ' ἐπέκεινα στοχασμῷ 36

15 στρατιωτικῷ : sic 35 βεβαιοτερ( ) : sic

λαμβάνεται διὰ τῶν ἀνάπλων τῶν ἐκ θαλάττης διὰ τοῦ Γάγγου ποταμοῦ
689, 33–691, 8 μέχρι Παλι⟦μ⟧βόθρων: ὅτι Κτησίας οὐκ ἐλάττω τῆς ἄλλης Ἀσίας τὴν Ἰν-
δικὴν λέγει, Ὀνησίκριτος δὲ τρίτον μέρος τῆς οἰκουμένης, ἄλλοι δ' ἄλλα,
οἱ μὲν μεῖζον, οἱ δ' ἔλαττον. ἅπασα δ' ἐστὶ κατάρρυτος ποταμοῖς ἡ Ἰνδική, 4
τοῖς μὲν εἰς δύο τοὺς μεγίστους συρρηγνυμένοις, τόν τε Ἰνδὸν καὶ τὸν
Γάγγην, τοῖς δὲ κατ' ἴδια στόματα ἐκδιδοῦσιν εἰς τὴν θάλ( )αν· ἅπαντες δ'
ἀπὸ | τοῦ Καυκάσου τὴν ἀρχὴν ἔχουσι. καὶ φ[έ]ρ[ον]ται μὲν ἐπὶ τὴν 181v
μεσημβρίαν τὸ πρῶτον, εἶθ' οἱ μὲν μένουσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς φορᾶς, καὶ μάλι- 8
στα οἱ εἰς τὸν Ἰνδὸν συμβάλλοντες, οἱ δ' ἐπιστρ̣[έφ]ο̣νται πρὸς ἕω, καθά-
περ καὶ ὁ Γάγγης ποταμός. οὗτος μὲν οὖν καταβὰς ἐκ τῆς ὀρεινῆς ἐπειδὰν
ἅψηται τῶν πεδίων, ἐπιστρέψας πρὸς ἕω καὶ ῥυεὶς παρὰ τὰ [ ]ίβοθρα
μεγίστην πρόεισιν ἐπὶ τὴν ταύτῃ θάλ( )αν καὶ μίαν ἐκβολὴν ποιεῖται, μέγι- 12
στος ὢν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ποταμῶν. ὁ δὲ Ἰνδὸς δυσὶ στόμασιν εἰς τὴν
μεσ[ ]βρινὴν ἐκπίπτει θάλατταν ἐμπεριλαμβάνων τὴν Παταληνὴν λεγο-
μένην χώραν παραπλησίαν τῷ κατ' Αἴγυπτον Δέλτα. ἐκ δὲ τῆς ἀναθυμιά-
σεως τ̣ῶν τ̣[ ]των [ ]μῶν καὶ τῶν ἐτησίων, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, βρέχε- 16
ται τοῖς θερινοῖς ὄμβροις ἡ Ἰνδικὴ καὶ λιμνάζει τὰ πεδία. ἐν μὲν οὖν τού-
τοις τοῖς ὄμβροις λῖν[ ] σπείρεται καὶ κέγχρον, πρὸς τούτοις δὲ σήσαμον,
ὄρυζον, βόσμορον· τοῖς δὲ χειμερινοῖς καιροῖς πυροί, κριθαί, ὄσπρια καὶ
ἄλλοι καρποὶ ἐδώδιμοι, ὧν ἡμεῖς ἄπειροι. σχεδὸν δέ τι τοῖς ἐν Αἰθιοπίᾳ καὶ 20
κατ' Αἴγυπτον τὰ αὐτὰ φύεται καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ, καὶ τῶν ἐν τῷ ποταμῷ
πλὴν ἵππου ποταμίου τὰ ἄλλα φέρουσι καὶ οἱ Ἰνδικοί· Ὀνησίκριτος δὲ καὶ
τοὺς ἵππους γίνεσθαί φησι. τῶν δ' ἀνθρώπων οἱ μὲν μεσημβρινοὶ τοῖς
Αἰθίοψίν εἰσιν ὅμοιοι κατὰ τὴν χροιάν, κατὰ δὲ τὴν ὄψιν καὶ τὴν τρίχωσιν 24
τοῖς ἄλλοις (οὐδὲ γὰρ οὐλοτριχοῦσι διὰ τὴν ὑγρότητα τοῦ ἀέρος), οἱ δὲ βόρειοι
τοῖς Αἰγυπτίοις. τὴν δὲ Ταπροβάνην πελαγίαν εἶναί φασι νῆσον ἀπέχουσαν
τῶν νοτιωτάτων τῆς Ἰνδικῆς τῶν κατὰ τοὺς Κονίσκους πρὸς μεσημβρίαν
ἡμέρας ζʹ πλοῦν, μῆκος μὲν ὡς ͵ωων σταδίων, ἔχειν δὲ καὶ ἐλέφαντας· κατὰ 28
δὲ Ὀνησίκριτον ͵εων σταδίων τὸ μέγεθος (οὐ διορίσαντα μῆκος οὐδὲ πλά-
τος), διέχειν δὲ τῆς ἠπείρου πλοῦν ἡμερῶν κʹ, ἀλλὰ κακοπλοεῖν τὰς ναῦς
φαύλως ἱστιοπεποιημένας· εἶναι δὲ καὶ ἄλλας νήσους αὐτῆς μεταξὺ καὶ τῆς
691, 18–693, 3 Ἰνδικῆς, νοτιωτάτην δ' ἐκείνην. κήτη δ' ἀμφίβια περὶ αὐτὴν γίνεσθαι, τὰ 32
μὲν βουσί, τὰ δ' ἵπποις, τὰ δ' ἄλλοις χερσαίοις ἐοικότα: ὅτι Ἀριστόβουλος
μόνα καὶ ὕεσθαι καὶ νίφεσθαι τὰ ὄρη φησί, τὰ πεδία δὲ καὶ ὄμβρων ὁμοίως
ἀπηλλάχθαι καὶ νιφετῶν, ἐπικλύζεσθαι δὲ μόνον κατὰ τὰς ἀναβάσεις τῶν

14 ἐμπεριλαμβάνων : s.l. 14 sq. λεγομένην : καλου- s.l. 18 κέγχρον : -ος s.l.
30 τὰς ναῦς : s.l. 34 ὄρη : post hanc vocem in margine additum]πωρείας

ποταμῶν. νίφεσθαι μὲν οὖν τὰ ὄρη κατὰ χειμῶνα, τοῦ δὲ ἔαρος ἀρχομένου
καὶ τοὺς ὄμβρους ἐνάρχεσθαι καὶ ἀεὶ μᾶλλον λαμβάνειν ἐπίδοσιν. τοῦ μὲν
οὖν χειμῶνος ὕδωρ οὐκ ἰδεῖν φησι, ἀλλὰ χιόνας μόνον· ἀπὸ Παροπαμισῶν
γοῦν ὁρμήσαντας μετὰ δυσμὰς Πληϊάδ( ) ἔαρος ἀρχομένου ἐν τοῖς Ταξίλοι 4
πρῶτον ὑσθῆναι· εἶτα ὕεσθαι συνεχῶς μέχρι ἐπιτολῆς Ἀρκτούρου: ὅτι
Νέαρχος τοῦ Ἀκεσίνου πλησίον στρατεύοντά φησιν ἀναγκασθῆναι μεταλα-
βεῖν τόπον ἄλλον ὑπερδέξιον κατὰ τὴν ἀνάβασιν, γενέσθαι δὲ τοῦτο κατὰ
θερινὰς τροπάς. ὁ δ' Ἀριστόβουλος καὶ μέτρα τῆς ἀναβάσεως ἐκτίθεται μʹ 8
πήχεις, ὧν τοὺς μὲν κʹ ὑπὲρ τὸ προυπάρχον βάθος πληροῦν μέχρι χείλους
τὸ ῥεῖθρον, τοῖς δ' εἴκοσι ὑπέρχυσιν εἶναι εἰς τὰ πεδία, καὶ διότι συμβαίνει
νησίζειν τὰς πόλεις ἐπάνω χώματος ἱδρυμένας, καθάπερ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ
Αἰθιοπίᾳ· μετὰ δὲ Ἀρκτοῦρον παύεσθαι τὰς πλημμύρας ἀποβαίνοντος τοῦ 12
ὕδατος, ἔτι δ' ἡμίψυκτον σπείρεσθαι τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ τυχόντος ὀρυκτοῦ
χαραχθεῖσαν καὶ ὅμως φύεσθαι τὸν καρπὸν τέλειον καὶ καλόν. τὴν δ' ὄρυ-
ζαν ἑστάναι ἐν ὕδατι κλειστῷ, πρασιὰς δ' εἶναι τὰς ἐχούσας αὐτήν· ὕψος δὲ
τοῦ φυτοῦ τετράπηχυ, πολύσταχύ τε καὶ πολύκαρπον, θερίζεσθαί τε περὶ 16
δύσιν Πληϊάδος καὶ πτίζεσθαι ὡς τὰς ζειάς. ὁ δὲ βόσμορός ἐστι μικρότερος
τοῦ πυροῦ, γεννᾶσθαι δὲ ἐν ταῖς μεσοποταμίαις· φρύγεται δ' ἐπὰν ἀλοηθῇ,
προομνυόντων μὴ ἀποίσειν ἄπυρον ἐκ τῆς ἅλω τοῦ μὴ ἐξάγεσθαι σπέρμα:
καὶ ὅτι τοῖς Ἰνδικοῖς ποταμοῖς ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν ἐστιν ἡ πλήρωσις ἐναν- 20
τίως τῇ τοῦ Νείλου καὶ ὅτι ζητητέον πῶς οἱ μεταξὺ τόποι οὐ κατομβροῦν-
693, 14–695, 12 ται, Θηβαΐς λέγω μέχρι Συήνης καὶ τῶν ἐγγὺς Μερόης καὶ τῆς Ἰνδικῆς τὰ
ἀπὸ τῆς Παταληνῆς μέχρι τοῦ Ὑδάσπου: καὶ ὅτι τεναγώδης ἡ παραλία, καὶ
μάλιστα κατὰ τὰ στόματα τῶν ποταμῶν, διά τε τὴν χοῦν καὶ τὰς πλημμυρί- 24
δας καὶ τὴν τῶν ἀνέμων ἐπικράτειαν· τοὺς δὲ ἀπογαίους φησὶ μὴ πνεῖν.
εἶναί τε κατὰ Μεγασθένη δίφορον καὶ δίκαρπον τὴν Ἰνδικὴν καὶ εἶναι σπό-
ρον τὸν μὲν χειμερινόν, τὸν δὲ θερινόν, καὶ ὄμβρον ὁμοίως· ὥστ' εὐετηρίαν
ἐκ τούτου συμβαίνειν ἀφόρου μηδέποτε τῆς γῆς οὔσης. τούς τε ξυλίνους 28
καρποὺς γεννᾶσθαι πολλοὺς καὶ τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν, καὶ μάλιστα τῶν
καλάμων τῶν μεγάλων, γλυκείας καὶ φύσει καὶ ἑψήσει, χλιαινομένου τοῦ
ὕδατος τοῖς ἡλίοις τοῦ τ' ἐκπίπτοντος ἐκ θεοῦ καὶ τοῦ ποταμίου. τρόπον δή
τινα λέγειν βούλεται διότι ἡ παρὰ τοῖς ἄλλοις λεγομένη πέψις καὶ καρπῶν 32
καὶ χυμῶν παρ' ἐκείνοις ἕψησίς ἐστι καὶ κατεργάζεται τοσοῦτον εἰς εὐστο-
μίαν ὅσον καὶ ἡ διὰ πυρός. διὸ καὶ τοὺς κλάδους φησὶν εὐκαμπεῖς εἶναι τῶν
δένδρων, ἐξ ὧν ⟦φ`⟧ οἱ τροχοί, ἐκ δὲ τῆς αὐτῆς ἐνίοις καὶ ἐπανθεῖν ἔριον.

4 Ταξίλοι : sic 35 αὐτῆς : sequitur nota : sine dubio spectans ad vocem αἰτίας in
margine nunc recisa scriptam

ἐκ τούτου δὲ Νέαρχός φησι τὰς εὐητρίους ὑφαίνεσθαι σινδόνας, τοὺς δὲ Μακεδόνας ἀντὶ κναφάλων αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ τοῖς σάγμασι σάγην· τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ Σηρικά, ἔκ τινων φλοιῶν ξαινομένης βύσσου. εἴρηκε δὲ καὶ περὶ τῶν καλάμων, ὅτι ποιοῦσι μέλι μὴ οὐσῶν μελισσῶν· καὶ γὰρ δένδρον εἶναι καρποφόρον, ἐκ δὲ τοῦ καρποῦ συντίθεσθαι μέλι, τοὺς δὲ φαγόντας ὠμοῦ τοῦ καρποῦ μεθύειν. πολλὰ γὰρ δὴ καὶ δένδρα παράδοξα ἡ Ἰνδικὴ τρέφει. ὧν ἐστι καὶ τὸ κάτω νεύοντας ἔχον τοὺς κλάδους, τὰ δὲ φύλλα ἀσπίδος οὐκ ἔλαττω. Ὀνησίκριτος δὲ καὶ περιεργότερον τὰ ἐν τῇ Μουσικανῶν διεξιών, ἅ φησι νοτιώτατα εἶναι τῆς Ἰνδικῆς, διηγεῖται μεγάλα δένδρα τινὰ ὧν τοὺς κλάδους αὐξηθέντας ἐπὶ πήχεις καὶ δώδεκα ἔπειτα τὴν λοιπὴν αὔξησιν καταφερῆ λαμβάνειν ὡς ἂν κατακαμπτομένους, ἕως ἂν ἅψωνται τῆς γῆς· ἔπειτα κατὰ γῆς διαδοθέντα ῥιζοῦσθαι ὁμοίως ταῖς κατώρυξιν, εἶτ' ἀναδοθέντα στελεχοῦσθαι· ἐξ οὗ πάλιν ὁμοίως τῇ αὐξήσει κατακαμφέντα ἄλλην κατώρυγα ποιεῖν, εἶτ' ἄλλην, καὶ οὕτως ἐφεξῆς, ὥστ' ἀφ' ἑνὸς δένδρου σκιάδιον γενέσθαι μακρόν, πολυστοίλῳ σκηνῇ ὅμοιον. λέγει δὲ καὶ μεγέθη δένδρων, ὥστε πέντε ἀνθρώποις δυσπερίληπτα εἶναι τὰ στελέχη. κατὰ δὲ τὸν Ἀκεσίνην καὶ τὴν συμβολὴν τὴν πρὸς Ὑάρωτιν καὶ Ἀριστόβουλος εἴρηκε περὶ τῶν κατακαμπτομένους ἐχόντων τοὺς κλάδους καὶ περὶ τ[οῦ] μεγέθους, ὥσθ' ὑφ' ἑνὶ δένδρῳ μεσημβρίζειν σκιαζομένους ἱππέας πεντήκοντα· οὗτος δὲ υ΄. φασὶ δὲ καὶ ἄλλο δένδρον μεγάλους λοβοὺς ἔχον ὡς ὁ κύαμος, δεκαδακτύλους τὸ μῆκος, πλήρεις μέλιτος· τοὺς δὲ φαγόντας οὐ ῥᾳδίως σῴζεσθαι. τὸ δὲ παραδοξότατον ἑωρᾶσθαί φασι πέραν τοῦ Ὑαρώτιδος δένδρον ποιοῦν σκιὰν ταῖς μεσημβρίαις πενταστάδιον καὶ τῶν ἐριοφόρων δένδρων τὸ ἄνθος | ἔχειν πυρῆνα, ἐξαιρεθέντος δὲ τούτου ξαίνεσθαι τὸ λοιπὸν ὁμοίως ταῖς ἐρέαις. [182r] ἐν δὲ τῇ Μουσικανῶν [ ] σῖτον αὐτοφυῆ λέγει πυρῷ παραπλήσιον καὶ ἄμπελον, ὥστ' οἰνοφορεῖν τῶν ἄλλων ἄοινον λεγόντων τὴν Ἰνδικήν, ὡς μηδ' αὐλὸν εἶναι κατὰ [ ] Ἀνάχαρσιν μήτ' ἄλλο τῶν μουσικῶν ὀργάνων οὐδὲν πλὴν κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ κροτάλων, ἃ τοὺς θαυματοποιοὺς κεκτῆσθαι. καὶ πο- [λυ]φάρμακον δὲ καὶ πολύρριζον τῶν τε σωτηρίων καὶ τῶν ἐναντίων, ὥσπερ καὶ πολυχρώματον, καὶ οὗτος εἴρηκε καὶ ἄλλοι γε· προστίθησι δ' οὗ[ ] καὶ νόμος εἴη τὸν ἀνευρόντα τι τῶν ὀλεθρίων, ἐὰν μὴ προσανεύρῃ καὶ τὸ ἄκος αὐτοῦ, θανατοῦσθαι, ἀνευρόντα δὲ τιμῆς τυγχαν[ ] πα[ ]ασιλεῦσι. ἔχειν δὲ καὶ κινάμωμον καὶ νάρδον καὶ τὰ ἄλλα ἀρώματα τὴν νότιον γῆν τὴν Ἰνδικὴν ὁμοίως ὥσπερ τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν, ἔχουσάν τι ἐμφερὲς ἐκείναις κατὰ τοὺς ἡλίους· διαφέρειν δὲ τῷ πλεονασμῷ τῶν ὑδάτων, ὥστ' ἔνικμον εἶναι τὸν ἀέρα καὶ τροφιμώτερον

22 παραδοξότατον : παράδοξον a. c.

παρὰ τοῦτο καὶ γόνιμον μᾶλλον, ὡς δ' αὔτως καὶ τὴν γῆν καὶ τὸ ὕδωρ ἤδη, καὶ μείζω τά τε χερσαῖα τῶν ζῴων καὶ τὰ καθ' ὕδατος τὰ ἐν Ἰνδοῖς τῶν παρ' ἄλλοις εὑρίσκεσθαι. καὶ τὸν Νεῖλον δὲ εἶναι γόνιμον ἑτέρων μᾶλλον καὶ μεγαλοφυεῖν καὶ γεννᾶν τὰ ἄλλα καὶ τὰ ἀμφίβια· τάς τε γυναῖκας ἔσθ' ὅτε καὶ τετράδυμα τίκτειν τὰς Αἰγυπτίας. Ἀριστοτέλης δὲ καί τινα ἑπτάδυμα ἱστορεῖ τετοκέναι, καὶ αὐτὸς πολύγονον τὸν Νεῖλον καὶ τρόφιμον διὰ τὴν ἐκ τῶν ἡλίων μετρίαν ἕψησιν αὐτὸ καταλιπόντων τὸ τρόφιμον, τὸ δὲ λοιπὸν ἐκθυμιώντων: [2–704, 14] ὅτι τὸν ἥλιον αἰτιῶνται τοῦ μέλανας εἶναι Αἰθίοπας καὶ τὴν ἐπίκαυσιν αὐτοῦ κατ' ἐπίλειψιν σφοδρὰν τῆς ἐπιπολῆς ἰκμάδος· καθὸ καὶ τοὺς Ἰνδοὺς μὴ οὐλοτριχεῖν φαμὲν μηδ' οὕτω τὴν χρόαν ἐπικεκαῦσθαι, ὅτι ὑγροῦ κοινωνοῦσι ἀέρος. περὶ δὲ τῶν ἐν γαστρὶ ἤδη κατὰ σπερματικὴν διάθεσιν γίνονται ἃ τὰ γεννῶντα· καὶ γὰρ πάθη συγγενικὰ οὕτω λέγεται καὶ ἄλλαι ὁμοιότητες: ὅτι Ἀλέξανδρον ἐν μὲν τῷ Ὑδάσπῃ κροκοδείλους ἰδόντα, ἐν δὲ τῷ Ἀκεσίνῃ κυάμους Αἰγυπτίους εὑρηκέναι δόξαι τὰς τοῦ Νείλου πηγὰς καὶ παρασκευάζεσθαι στόλον εἰς τὴν Αἴγυπτον ὡς τῷ ποταμῷ τούτῳ μέχρ() ἐκεῖσε πλευσόμενον, μικρὸν δ' ὕστερον γνῶναι ὅτι οὐ δύναται ὃ ἤλπισε· 'μέσον γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα, Ὠκεανὸς μὲν πρῶτον', εἰς ὃν ἐκδιδόασι οἱ Ἰνδικοὶ πάντες ποταμοί, ἔπειτα ἡ Ἀριανὴ καὶ ὁ Περσικὸς κόλπος καὶ ὁ Ἀράβιος καὶ αὐτὴ ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Τρωγλοδυτική. ὅτι Ἀλέξανδρος ὥρμησε τὴν ἐπαινουμένην τῆς Ἰνδικῆς κτᾶσθαι πρότερον, ἅμα καὶ τοὺς ποταμοὺς εὐπερατωτέρους νομίσας τῶν πηγῶν πλησίον, οὓς ἀναγκαῖον ἦν διαβαίνειν ἐπικαρσίους ὄντας καὶ τέμνοντας ἣν ἐπῄει γῆν· ἅμα δὲ καὶ ἤκουσεν εἰς ἓν πλείους συνιόντας ῥεῖν καὶ τοῦτο ἀεὶ καὶ μᾶλλον συμβαῖνον ὅσῳ πλεῖον εἰς τὸ πρόσθεν προΐῃ, ὥστ' εἶναι δυσπερατωτέραν, καὶ ταῦτα ἐν πλοίων ἀπορίᾳ· δεδιὼν οὖν τοῦτο διέφη τὸν Κώφην καὶ κατεστρέφετο τὴν ὀρεινὴν ὅση ἐτέτραπτο πρὸς ἕω, μετὰ τὸ καταστρέψασθαι τὴν Βακτριανὴν ἐπιστρέψας εὐθὺς ἐπ' αὐτήν. δεῖ δὲ τὰ καθέκαστα τῶν ποταμῶν εἰπεῖν ὅσα πρὸς τὴν γεωγραφίαν χρήσιμα καὶ ὅσων ἱστορίαν παρειλήφαμεν. μετὰ μὲν οὖν τὸν Κώφην ὁ Ἰνδὸς ῥεῖ. τὰ δὲ μεταξὺ τούτων τῶν δυεῖν ποταμῶν ἔχουσιν Ἀστακηνοί τε καὶ Μασιανοὶ καὶ Νυσσαῖοι καὶ Ὑπάσιοι· εἶθ' ἡ Ἀσσακανοῦ, ὅπου Μασόγα πόλις, τὸ βασίλειον τῆς χώρας, ἤδη δὲ πρὸς τῷ Ἰνδῷ πάλιν ἄλλη πόλις Πευκολαεῖτις, πρὸς ᾗ ζεῦγμα γενηθὲν ἐπεραίωσε τὴν στρατιάν. μεταξὺ δὲ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Ὑδάσπου Τάξιλα πόλις μεγάλη καὶ εὐνομωτάτη καὶ ἡ παρακειμένη χώρα συχνὴ καὶ σφόδρα εὐδαίμων, ἤδη συνάπτουσα καὶ τοῖς πεδίοις, μείζων, ὥς φασι, καὶ Αἰγύπτου. ὑπὲρ δὲ ταύτης ἐν τοῖς ὄρεσιν ἡ τοῦ Ἀβισάρου χώρα, παρ' ᾧ δύο δράκοντας ἀπηγ-

9 ἐπίκαυσιν αὐτοῦ : αὐτοῦ ἐπίκαυσιν p. c.

γελον οἱ παρ' αὐτοῦ πρέσβεις τρέφεσθαι, τὸν μὲν λ΄ πηχῶν, τὸν δὲ μ΄ πρὸς τοῖς
ρ΄, ὡς εἴρηκεν Ὀνησίκριτος, ὅν φησι Στράβων πάντας τοὺς ἄλλους ὑπερβαλέσ-
θαι τῷ τερατολογεῖν, λέγειν δέ τινα καὶ πιθανὰ καὶ μνήμης ἄξια, ὥστε καὶ
ἀπιστοῦντα μὴ παρελθεῖν αὐτά· περὶ δὲ τῶν δρακόντων καὶ ἄλλοι λέγουσιν 4
ὅτι ἐν τοῖς Ἠμωδῶν ὄρεσι θηρεύουσι καὶ τρέφουσιν ἐν σπηλαίοις. μεταξὺ
δὲ τοῦ Ὑδάσπου καὶ τοῦ Ἀκεσίνου ἥ τε τοῦ Πώρου ἐστὶ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ
σχεδόν τι καὶ τ΄ων πόλεων καὶ ἡ πρὸς τοῖς Ἠμωδοῖς ὄρεσιν ὕλη, ἐξ ἧς
Ἀλέξανδρος κατήγαγε τῷ Ὑδάσπῃ κόψας ἐλάτην τε πολλὴν καὶ πεύκην καὶ 8
κέδρον καὶ ἄλλα παντοῖα στελέχη ναυπηγήσιμα, ἐξ ὧν στόλον κατεσκευά-
σατο ἐπὶ τῷ Ὑδάσπῃ πρὸς ταῖς ἐκτισμέναις ὑπ' αὐτοῦ πόλεσιν ἐφ' ἑκάτερα
τοῦ ποταμοῦ, ὅπου τὸν Πῶρον ἐνίκα διαβάς· ὧν τὴν μὲν Βουκεφάλαν ὠνό-
μασεν ἀπὸ τοῦ πεσόντος ἵππου κατὰ τὴν μάχην τὴν πρὸς τὸν Πῶρον (ἐκα- 12
λεῖτο δὲ Βουκεφάλας ἀπὸ τοῦ πλάτους τοῦ μετώπου), τὴν δὲ Νίκαιαν ἀπὸ
τῆς νίκης ἐκάλεσεν. ἐν δὲ τῇ λεχθείσῃ ὕλῃ καὶ τὸ τῶν κερκοπιθήκων διη-
γοῦνται πλῆθος ὑπερβάλλον κατὰ τὸ μέγεθος· καὶ ὅτι ἀνθρωποπονούστα-
τόν ἐστι τὸ ζῷον. θηρεύουσι δὲ τούτους διὰ τρυβλίου τε ἰξοῦ ἀναμέστου καὶ 16
θυλάκων τὰ ἐντὸς κεχρισμένων ἰξῷ· ὑποδησάμενοι γὰρ ἑτέρους θυλάκους
ὡς ἀναξυρίδας ἀπίασι τοὺς δασεῖς καὶ κατιξωμένους καταλιπόντες. καὶ τὴν
Καθέαν δέ τινες τὴν Σωπείθους τῶν νομαρχῶν τινος κατὰ τήνδε τὴν μεσο-
ποταμίαν τιθέασιν· ἄλλοι δὲ καὶ τοῦ Ἀκεσίνου πέραν καὶ τοῦ Ὑαρώτιδος 20
ὁμόρου τῇ Πώρου τῇ ἑτέρου, ὃς ἦν ἀνεψιὸς τοῦ ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἁλόντος·
καλοῦσι δὲ Γανδαρίδα τὴν ὑπὸ τούτου χώραν. φέρειν δὲ τὴν χώραν χρόας
θαυμαστὰς καὶ θριξὶ καὶ ἐσθῆσι τοὺς πώγωνάς τε ἐκ τούτων βάπτεσθαι. ἐν
δὲ τῇ Σωπείθους καὶ τὰς τῶν κυνῶν ἀρετὰς διηγοῦνται θαυμαστάς· ἐξ ὧν 24
λέοντι προσαφείθησάν τινες διαπείρας χάριν. ἡ μὲν οὖν μέχρι τοῦ Ὑδάσπου
ὁδὸς τὸ πλέον ἦν ἐπὶ μεσημβρίαν, ἡ δ' ἐνθένδε πρὸς ἕω μᾶλλον μέχρι τοῦ
Ὑπάνιος, ἅπασα δὲ τῆς ὑπωρείας μᾶλλον ἢ τῶν πεδίων ἐχομένη. ὁ γοῦν
Ἀλέξανδρος ἀπὸ τοῦ Ὑπάνιος ἀναστρέψας ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην καὶ τὸν ναύ- 28
σταθμον συνεκρότει τὸν στόλον, εἶτ' ἔπλει τῷ Ὑδάσπῃ. πάντες δ' οἱ λεχθέντες| 182v
ποταμοὶ συμβάλλουσιν εἰς ἕνα τὸν Ἰνδόν, ὕστατος δ' ὁ Ὕπανις· ιε΄ δὲ τοὺς
σύμπαντας συρρεῖν φασι τούς γε ἀξιολόγους· πληρωθεὶς δ' ἐκ πάντων, ὥστε
καὶ ἐφ' ἑκατὸν σταδίους οἱ μὴ μετριάζοντές φ[ ] ε̣ὐρύνεσθαι κατά τινας 32
τόπους, ὡς δ' οἱ μετριώτεροι, ν΄ τὸ πλεῖστον, ἐλάχιστον δὲ ἑπτά, καὶ πολλὰ
ἔθνη καὶ πόλεις εἶναι πέριξ, ἔπειτα δυσὶ στόμασιν ε̣[ ]οτίαν ἐκδίδωσι
θάλ( )αν καὶ τὴν Παταληνὴν προσαγορευομένην ποιεῖ νῆσον: ὅτι Ἀλέξαν-
δρος ἀφεὶς τὰ πρὸς ἕω μέρη πρῶτον μὲν διὰ τ[ ]λυθῆναι διαβῆναι τὸν 36

14 κερκοπιθήκων : κερκω- s. l.

Ὕπανιν, ἔπειτα καὶ ψευδῆ καταμαθὼν τῇ πείρᾳ τὸν προκατέχοντα λόγον,
ὡς ἔκπυρα εἴη [ ]ᾶ̣λλον οἰκήσιμα τὰ ἐν τοῖς πεδίοις ἢ ἀνθρωπείῳ γένει,
ὥρμησεν ἐπὶ ταῦτα, ὥστε καὶ ἐγνώσθη μᾶλλον. ἡ μὲν οὖν μεταξὺ τοῦ Ὑπά-
νιος καὶ τοῦ Ὑδάσπου λέγεται θ΄ ἔχειν τὰ ἔθνη, πόλεις εἰς πεντακισχιλίας 4
οὐκ ἐλάττους Κῶ τῆς Μεροπίδος· δοκεῖ δὲ πρὸς ὑπερβολὴν εἰρῆσθαι τὸ
πλῆθος· ἡ δὲ μεταξὺ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Ὑδάσπου εἴρηται σχεδόν τι ὑφ' ὧν
οἰκεῖται τῶν ἀξίων μνήμης. κάτω δ' ἑξῆς εἰσιν οἵ τε Σίβαι λεγόμενοι καὶ
Μαλλοὶ καὶ Ὀξυδράκαι, μεγάλα ἔθνη· ὧν παρὰ Μαλλοῖς ἀποθανεῖν ἐκιν- 8
δύνευσεν Ἀλέξανδρος. πρὸς αὐτῇ δ' ἤδη τῇ Παταληνῇ τήν τε τοῦ Μουσικα-
νοῦ λέγουσι καὶ τὴν Πορτικανοῦ καὶ ἄλλων· ὧν ἐκράτησεν ἁπάντων Ἀλέ-
ξανδρος, ὑστάτης δὲ τῆς Παταληνῆς, ἧς ἑκάστην πλευρὰν τριγώνου τὸ
σχῆμα ͵βων κατὰ Ὀνησίκριτον, τοῦ δὲ τὸ πλάτος καθὸ σχίζεται εἰς τὰ στό- 12
ματα ὅσον σ΄. καλεῖ δὲ τὴν νῆσον Δέλτα, ἴσην τοῦ κατ' Αἴγυπτον Δέλτα,
οὐκ ἀληθὲς τοῦτο λέγων· τὸ γὰρ κατ' Αἴγυπτον Δέλτα ͵αων καὶ τ΄ λέγεται
σταδίων ἔχειν τὴν βάσιν, τὰς δὲ πλεύρας ἑκατέραν ἐλάττω τῆς βάσεως. ἐν
δὲ τῇ Παταληνῇ πόλις ἐστὶν ἀξιόλογος τὰ Πάταλα, ἀφ' ἧς ἡ νῆσος καλεῖται. 16
φησὶ δ' Ὀνησίκριτος τὴν πλείστην παραλίαν τὴν ταύτῃ πολὺ τὸ τεναγῶδες
ἔχειν, καὶ μάλιστα κατὰ τὰ στόματα τῶν ποταμῶν, διά τε τὴν χοῦν καὶ τὰς
πλημμυρίδας καὶ τὸ μὴ πνεῖν ἀπογαίους, ἀλλ' ὑπὸ τῶν πελαγίων ἀνέμων
κατέχεσθαι τούτους τοὺς τόπους τὸ πλέον. λέγει δὲ καὶ περὶ τῆς Βουσικά- 20
νου χώρας ἐπὶ πλέον ἐγκωμιάζων αὐτήν. ὧν τινα κοινὰ καὶ ἄλλοις Ἰνδοῖς
ἱστόρηται, ὡς τὸ μακρόβιον, ὥστε καὶ λ΄ ἐπὶ τοῖς ρ΄ προσλαμβάνειν· καὶ
γὰρ τοὺς Σῆρας ἔτι τούτων μακροβιωτέρους τινὲς φησί· καὶ τὸ λιτόβιον καὶ
τὸ ὑγιεινὸν καίπερ τῆς χώρας ἀφθονίαν ἁπάντων ἐχούσης. ἴδιον δὲ τὸ συσ- 24
σίτια Λακωνικὰ αὐτοῖς εἶναι δημοσίᾳ σιτουμένων, ὄψα δ' ἐκ θήρας
ἐχόντων, καὶ τῷ χρυσῷ μὴ χρῆσθαι μηδ' ἀργύρῳ μετάλλων ὄντων, καὶ τὸ
ἀντὶ δούλων τοῖς ἐν ἀκμῇ χρῆσθαι νέοις, ὡς Κρῆτες μὲν τοῖς Ἀφαμιώταις,
Λάκωνες δὲ τοῖς Εἵλωσι, μὴ ἀκριβοῦν δὲ τὰς ἐπιστήμας πλὴν ἰατρικῆς· ἐπί 28
τινων γὰρ κακουργίαν εἶναι τὴν ἐπὶ πλέον ἄσκησιν, οἷον ἐπὶ τῆς πολεμικῆς
καὶ τῶν ὁμοίων· δίκην δὲ μὴ εἶναι πλὴν φόνου καὶ ὕβρεως· οὐκ ἐπ' αὐτῷ
γὰρ τὸ μὴ παθεῖν ταῦτα, τὰ δ' ἐν τοῖς συμβολαίοις ἐπ' αὐτῷ ἑκάστῳ, ὥστ'
ἀνέχεσθαι δεῖ ἐάν τις παραβῇ τὴν πίστιν, ἀλλὰ καὶ προσέχειν ὅτῳ πιστευ- 32
τέον καὶ μὴ δικῶν πληροῦν τὴν πόλιν: ὅτι καὶ μέχρι Γάγγου προῆλθεν Ἀλέ-
ξανδρος κήτη τε τὰ ἐπ' αὐτῷ φησι Κρατερὸς ἰδεῖν καὶ μεγέθους καὶ πλάτους
καὶ βάθους πόρρω πίστεως μᾶλλον ἢ ἐγγύς. ὅτι μὲν γὰρ μέγιστος τῶν
μνημονευομένων κατὰ τὰς τρεῖς ἠπείρους καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἰνδός, τρίτος δὲ 36

23 τινὲς : -ὰ̣ς s. l. 31 τὸ : τῷ a. c.

καὶ τέταρτος ὁ Ἴστρος καὶ ὁ Νεῖλος, ἱκανῶς συμφωνεῖται· τὰ καθ' ἕκαστα δ'
ἄλλοι ἄλλως περὶ αὐτῶν λέγουσιν, οἱ μὲν λ´ σταδίων τοὐλάχιστον πλάτος, οἱ δὲ
τριῶν, Μεγασθένης δέ, ὅταν ᾖ μέτριος, καὶ εἰς ἑκατὸν εὐρύνεσθαι, βάθος δὲ κ´
ὀργυιῶν τοὐλάχιστον. ἐπὶ δὲ τῇ συμβολῇ τούτου τε καὶ τοῦ ἄλλου ποταμοῦ 4
τὰ Παλίβοθρα ἱδρύσθαι σταδίων π´ τὸ μῆκος, πλάτος δὲ ιε´, ἐν παραλληλο-
γράμμῳ σχήματι, ξύλινον περίβολον ἔχουσα κατατετρημένον, ὥστε διὰ τῶν
ὀπῶν τοξεύειν· προκεῖσθαι δὲ καὶ τάφρον φυλακῆς τε χάριν καὶ ὑποδοχῆς
τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἀπορροιῶν. τὸ δ' ἔθνος, ἐν ᾧ ἡ πόλις, καλεῖσθαι Πρα- 8
σίους, διαφορώτατον τῶν πάντων. τὸν δὲ βασιλεύοντα ἐπώνυμον δεῖ τῆς
πόλεως εἶναι, Παλίβοθρον καλούμενον πρὸς τῷ ἰδίῳ τῷ ἐκ γενετῆς ὀνόματι
(τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ παρὰ τοῖς Παρθυαίοις· Ἀρσάκαι γὰρ καλοῦνται πάντες,
ἰδίᾳ δ' ὁ μὲν Ὀρώδης, ὁ δὲ Φραάτης, ὁ δ' ἄλλο τι). ἀρίστη δ' ὁμολογεῖται 12
πᾶσα ἡ τοῦ Ὑπάνιος πέραν, οὐκ ἀκριβοῦνται δέ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἄγνοιαν καὶ
τὸν ἐκτοπισμὸν λέγεται πάντ' ἐπὶ τὸ μεῖζον ἢ τὸ τερατωδέστερον, οἷα τὰ
τῶν χρυσωρύχων μυρμήκων καὶ ἄλλων θηρίων τε καὶ ἀνθρώπων ἰδιομόρφων
καὶ δυνάμεσί τισιν ἐξηλλαγμένων. λέγουσι δὲ καὶ ἀριστοκρατικήν τινα σύν- 16
ταξιν πολιτείας αὐτόθι ἐκ ͵εων βουλευτῶν συνεστῶσαν, ὧν ἕκαστον παρέ-
χεσθαι τῷ κοινῷ ἐλέφαντα. καὶ τίγρις δ' ἐν τοῖς Παρασίοις φασὶ μεγίστους
γίνεσθαι, σχεδὸν δέ τι καὶ διπλασίους λεόντων, δυνατοὺς δὲ ὥστε τῶν
ἡμέρων τινὰ ἀγόμενον ὑπὸ δ´ων τῷ ὀπισθίῳ σκέλει δραξάμενον ἡμιόνου 20
βιάσασθαι καὶ ἑλκύσαι πρὸς αὑτόν. κερκοπιθήκους δὲ μείζους τῶν μεγίστων
κυνῶν, λευκοὺς πλὴν τοῦ προσώπου· τοῦτο δ' εἶναι μέλαν (παρ' ἄλλοις δ'
ἀνάπαλιν)· τὰς δὲ κέρκους μείζους δυεῖν πήχεων· ἡμερωτάτους δὲ καὶ οὐ
κακοήθεις περὶ ἐπιθέσεις καὶ κλοπάς. λίθους δ' ὀρύττεσθαι λιβανόχρους 24
γλυκυτέρους σύκων ἢ μέλιτος. ἀλλαχοῦ δὲ διπήχεις ὄφεις ὑμενοπτέρους
ὥσπερ αἱ νυκτερίδες· καὶ τούτους δὲ νύκτωρ σταλαγμοὺς ἀφιέντας οὔρων,
τοὺς δὲ ἱδρώτων, διακόπτοντας τὸν χρῶτα τοῦ μὴ φυλαξαμένου· καὶ σκορ-
πίους εἶναι πτηνοὺς ὑπερβάλλοντας μεγέθεσι, φύεσθαι δὲ καὶ ἔβενον. εἶναι 28
δὲ κύνας ἀλκίμους οὐ πρότερον μεθιέντας τὸ δηχθὲν πρὶν εἰς τοὺς ῥώθωνας
ὕδωρ καταχυθῆναι· ἐνίους δ' ὑπὸ προθυμίας ἐν τῷ δήγματι διαστρέφεσθαι
τοὺς ὀφθαλμούς, τοῖς δὲ καὶ ἐκπίπτειν· κατασχεθῆναι δὲ καὶ λέοντα ὑπὸ
κυνὸς καὶ ταῦρον, τὸν δὲ ταῦρον καὶ ἀποθανεῖν κρατούμενον τοῦ ῥύγχους 32
πρότερον ἢ ἀφεθῆναι. ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ Σιλίαν εἶναι ποταμόν, ᾧ μηδὲν ἐπι-
πλεῖ. Δημόκριτον μὲν οὖν ἀπιστεῖν ἅτε πολλὴν τῆς Ἀσίας πεπλανημένον.
καὶ Ἀριστοτέλης δ' ἀπιστεῖ καίπερ καὶ ἀέρων ὄντων λεπτῶν οἷς οὐδὲν ἐπο-
χεῖται πτηνόν. ἔτι δὲ τῶν ἀναφερομένων ἀτμῶν ἐπισπαστικοί τινές εἰσι πρὸς 36

5 ἱδρύσθαι : sic   18 τίγρις : -εις s.l.   33 εἶναι ποταμόν : ποταμὸν εἶναι p.c.

ἑαυτοὺς καὶ οἷον ῥοφητικοὶ τοῦ ὑπερπετοῦς, ὡς τὸ ἤλεκτρον τοῦ ἀχύρου
καὶ ἡ σιδηρίτις τοῦ σιδήρου· τάχα δὲ καὶ καθ' ὕδατος τοιαῦταί τινες εἶεν
δυνάμεις. ταῦτα μὲν οὖν φυσιολογίας | ἔχεταί τινος καὶ τῆς περὶ τῶν ὀχου- 183r
μένων πραγματείας. φασὶ δὲ τὸ τῶν Ἰνδῶν πλῆθος εἰς ζ´ μέρη διῃρῆσθαι. 4
καὶ πρώτους μὲν τοὺς φιλοσόφους εἶναι κατὰ τιμήν, ἐλαχίστους δὲ κατ'
ἀριθμόν. χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς ἰδίᾳ μὲν ἑκάστῳ τοὺς θύοντας ἢ τοὺς [ἐν]αγί-
ζοντας, κοινῇ δὲ τοὺς βασιλέας κατὰ τὴν μεγάλην λεγομένην σύνοδον, καθ'
ὃν καὶ τοῦ νέου ἔτους ἅπαντες οἱ φιλόσοφοι τῷ βασιλεῖ σ[υν]ελθόντες ἐπὶ 8
θύρας ὅ τι ἂν ἕκαστος αὐτῶν συντάξῃ τῶν χρησίμων ἢ τηρήσοι πρὸς εὐετη-
ρίαν καρπῶν τε καὶ περὶ ζῴων καὶ πολιτείας [π]ροσφέρει τοῦτ' εἰς τὸ
μέσον. ὃς δ' ἂν τρὶς ἐψευσμένος ἁλῷ, νόμος ἐστὶ σιγᾶν διὰ βίου· τὸν δὲ
κατορθώσαντα ἄφορ[ ]ίνουσι. δεύτερον δὲ μέρος εἶναι τὸ τῶν 12
γεωργῶν, οἳ πλεῖστοί τέ εἰσι καὶ ἐπιεικέστατοι μήτε πόλει προσιόντες μηδ'
ἄλλῃ χρείᾳ μηδ' ὀχλήσει κοινῇ· πολλάκις γοῦν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ τόπῳ
τοῖς μὲν παρατετάχθαι συμβαίνει καὶ διακινδυνεύειν πρὸς τοὺς πολεμίους,
οἱ δ' ἀροῦσιν ἢ σκάπτουσιν ἀκινδύνως προμάχους ἔχοντες ἐκείνους. ἔστι δ' 16
ἡ χώρα βασιλικὴ πᾶσα, μισθοῦ δ' αὐτὴν ἐπὶ τετάρταις ἐργάζονται τῶν
καρπῶν. τρίτον δὲ τὸ τῶν ποιμένων καὶ θηρευτῶν, οἷς μόνοις ἔξεστι
θηρεύειν καὶ θρεμματοτροφεῖν, ὤνια δὲ παρέχειν καὶ μισθοῦ ζεύγη. ἀντὶ δὲ
τοῦ τὴν γῆν ἐλευθεροῦν θηρίων καὶ τῶν σπερμολόγων ὀρνέων μετροῦνται 20
παρὰ τοῦ βασιλέως σῖτον, πλάνητα καὶ σκηνήτην νεμόμενοι βίον. ἵππον δὲ
καὶ ἐλέφαντα τρέφειν οὐκ ἔξεστιν ἰδιώτῃ, βασιλικὸν δ' ἑκάτερον νενόμισται
705,13–707,30 τὸ κτῆμα, καί εἰσιν αὐτῶν ἐπιμεληταί. ὅτι κύουσιν ἐλέφαντες τοὺς μὲν πλεί-
στους ιη´ μῆνας, ἐλαχίστους δ' ἑκκαίδεκα, τρέφει δ' ἡ μήτηρ ς´ ἔτη. τῆς δὲ 24
ζωῆς τὸ μέτρον αὐτοῖς καὶ ἐπὶ σ´ ἔτη διήκει· ἔνιοι δὲ καὶ ἕως τ´ ἐτῶν ζῆν
φασι, σπάνιον δὲ καὶ ἕως φ´, μείζους δὲ τῶν Λιβυκῶν καὶ ἐρρωμενεστέρους·
ταῖς οὖν προβοσκίσιν ἐπάλξεις καθαιρεῖν καὶ δένδρα ἀνασπᾶν πρόρριζα διαν-
ισταμένους εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας. οὕτω δ' εὐτιθασσεύτους ὥστε καὶ λιθά- 28
ζειν ἐπὶ σκοπὸν μανθάνειν καὶ ὅπλοις χρῆσθαι νεῖν τε κάλλιστα. μέγιστόν τε
νομίζεσθαι κτῆμα ἐλεφάντων ἅρμα. τὰ δὲ τῶν μυρμήκων δέρματα παρδαλέαις
ὅμοια, θηρίων ἀλωπέκων οὐκ ἐλαττόνων τάχος ὑπερφυὲς ἐχόντων καὶ
ζώντων ἀπὸ ⟦τῆς⟧ θήρας· ὀρύττουσι δὲ χειμῶνι τὴν γῆν σωρεύουσί τε πρὸς 32
τοῖς στομίοις, καθάπερ οἱ ἀσφάλακες· ψῆγμα δ' ἐστὶ χρυσοῦ μικρᾶς ἑψή-
σεως δεόμενον. τοῦθ' ὑποζυγίοις μετίασιν οἱ πλησιόχωροι λάθρᾳ· φανερῶς
γὰρ διαμάχονται καὶ διώκουσι φεύγοντας, καταλαβόντες δὲ διαχρῶνται καὶ
αὐτοὺς καὶ τὰ ὑποζύγια. πρὸς δὲ τὸ λαθεῖν κρέα θήρεια προτιθέασι κατὰ 36

2 σιδηρίτις : sic   8 ὃν : ἣν s.l.

μέρη, περισπασθέντων δ' ἀναιροῦνται τὸ ψῆγμα καὶ τοῦ τυχόντος τοῖς
ἐμπόροις ἀργὸν διατίθενται χωνεύειν οὐκ εἰδότες: ὅτι εἰ μὴ τὸ πολὺ τοῦ
πλήθους τῶν ἑρπετῶν ὑπὸ τῶν ὑδάτων διεφθείρετο, κἂν ἐρημωθῆναί φασι
τὴν χώραν. τῶν δ' ἐχιδνῶν τὰς μὲν μικροτάτας διὰ τὸ δυσφύλακτον χαλεπὰς 4
εἶναι, τὰς δὲ μείζους καὶ ἑκκαιδεκαπήχεις, ὥς φασι, διὰ τὴν ἰσχύν. Ἀριστό-
βουλος δὲ τῶν θρυλλουμένων μεγεθῶν οὐδὲν ἰδεῖν φησιν, ἔχιδναν δὲ μόνον
ἐννέα πηχῶν καὶ σπιθαμῆς· καὶ ἡμεῖς δὲ ἐν Αἰγύπτῳ κομισθεῖσαν ἐκεῖθεν
τηλικαύτην πως εἴδομεν. ἔχεις δὲ πολλούς φησι πολὺ ἐλάττους καὶ ἀσπίδας, 8
σκορπίους δὲ μεγάλους, οὐδὲν δὲ τούτων ὀχλεῖν ὡς τὰ λεπτὰ ὀφείδια οὐ
μείζω σπιθαμιαίων· εὑρίσκεσθαι γὰρ ἐν σκηναῖς, ἐν σκεύεσιν, ἐν θρύοις
ἐγκεκρυμμένα, τοὺς δὲ πληγέντας αἱμορροεῖν ἐκ παντὸς πόρου μετὰ ἐπωδυ-
νίας, ἔπειτ' ἀποθνήσκειν, εἰ μὴ βοηθήσ( ) τις εὐθύς· τὴν δὲ βοήθειαν ῥᾳδίαν 12
εἶναι διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν Ἰνδικῶν ῥιζῶν καὶ φαρμάκων. περὶ μὲν οὖν τῶν
θηρίων τοσαῦτα. τέταρτον δέ φασιν εἶναι μέρος τῶν ἐργαζομένων τὰς τέχ-
νας καὶ τοὺς καπηλικούς· τούτων τοῖς ὁπλοποιοῖς καὶ ναυπηγοῖς μισθοὶ καὶ
τροφαὶ παρὰ βασιλέων ἔκκεινται· μόνῳ γὰρ ἐργάζονται· παρέχει δὲ τὰ μὲν 16
ὅπλα τοῖς στρατιώταις ὁ στρατοφύλαξ, τὰς δὲ ναῦς μισθοῦ τοῖς πλέουσιν ὁ
ναύαρχος καὶ τοῖς ἐμπόροις. πέμπτον ἐστὶ τὸ τῶν πολεμιστῶν· οἷς τὸν
ἄλλον χρόνον ἐν σχολῇ καὶ πότοις ὁ βίος ἐστὶν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ διαιτωμέ-
νοις, ὥστε τὰς ἐξόδους, ὅταν εἴη χρεία, ταχέως ποιεῖσθαι, πλὴν τῶν 20
σωμάτων μηδὲν ἄλλο κομίζοντας παρ' ἑαυτῶν. ἕκτοι δ' εἰσὶν οἱ ἔφοροι·
τούτοις δ' ἐποπτεύειν δέδοται τὰ πραττόμενα καὶ ἀναγγέλλειν λάθρᾳ τῷ
βασιλεῖ· καθίστανται δὲ οἱ ἄριστοι καὶ πιστότατοι. ἕβδομοι δὲ οἱ σύμβουλοι
καὶ σύνεδροι τοῦ βασιλέως· ἐξ ὧν τὰ ἀρχαῖα καὶ δικαστήρια καὶ ἡ διοίκησις 24
τῶν ὅλων. οὐκ ἔστι δὲ οὔτε γαμεῖν ἐξ ἄλλου γένους οὔτε ἐπιτήδευμα οὔτε
ἐργασίαν μεταλαμβάνειν ἄλλην ἐξ ἄλλης οὐδὲ πλείους μεταχειρίζεσθαι τὸν
708, 15-7 αὐτόν, πλὴν εἰ τῶν φιλοσόφων τις εἴη· ἐᾶσθαι γὰρ τοῦτον δι' ἀρετήν: ὅτι
παρ' αὐτοῖς ἀπὸ συσσήμων πωλεῖται τὰ δημιουργούμενα, χωρὶς μὲν τὰ 28
709, 25-710, 12 καινά, χωρὶς δὲ τὰ παλαιά· τῷ μιγνύντι δὲ ζημία: ὅτι γνυμνασίων μάλιστα
τρίψιν δοκιμάζουσι καὶ ἄλλως καὶ διὰ σκυταλίδων ἐβενίνων λείων ἐξομαλί-
ζονται τὰ σώματα: καὶ ὅτι ἀλήθειαν καὶ ἀρετὴν ἀποδέχονται· διόπερ οὐδὲ
τῇ ἡλικίᾳ τῶν γερόντων προνομίαν διδόασιν, ἂν μὴ καὶ τῷ φρονεῖν πλεο- 32
νεκτῶσι. ψευδομαρτυρίας δ' ὁ ἁλοὺς ἀκρωτηριάζεται· ὅ τε πηρώσας οὐ τὰ
αὐτὰ μόνον ἀντιπάσχει, ἀλλὰ καὶ χειροκοπεῖται· ἐὰν δὲ τεχνίτου χεῖρα ἢ
ὀφθαλμὸν ἀφέληται, θανατοῦται. μεθύοντα δὲ κτείνασα γυνὴ βασιλέα γέρας
710, 32-711, 2 ἔχει συνεῖναι τῷ ἐκεῖνον διαδεξαμένῳ: καὶ ὅτι καλάμους εἶναι μῆκος μὲν λ' 36

29 γνυμνασίων : sic (ν secundum ex α correctum) 30 τρίψιν : sic

ὀργυιῶν τοὺς ὀρθίους, τοὺς δὲ χαμαι[κ]λινεῖς ν', πάχος δὲ ὥστε τὴν διάμε-
...20-4 τρον τοῖς μὲν εἶναι τρίπηχυν, τοῖς δὲ διπλά( ). Μονομμάτους τέ τινας ἱστο-
ροῦσιν ὦτα μὲν ἔχοντας κυνός, ἐν μέσῳ δὲ τῷ μετώπῳ τὸν ὀφθαλμόν,
ὀρθοχαίτας, λασίους τὰ στήθη. τοὺς δὲ Ἀμύκτηρας εἶναι παμφάγους, ὠμο- 4
φάγους, ὀλιγοχρονίους, πρὸ γήρως θνήσκοντας· τοῦ δὲ στόματος τὸ ἄνω
...17-22 προχειλότερον εἶναι πολύ: ὅτι τῶν Βραχμάνων τὸν ἀκροώμενον λόγων
σπουδαίων οὔτε λαλῆσαι | θέμις οὔτε χρέμψασθαι, ἀλλ' οὐδὲ πτύσαι, ἢ 183ᵛ
ἐκβάλλεσθαι τῆς συνουσίας τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀκολασταίνοντα. ζῆν δὲ 8
τοὺς τοιούτους ἐν ἄλσει πρὸ τῆς πόλεως λιτῶς ἐ̣γ̣ στιβάσι καὶ δοραῖς ἀπεχο-
...1-7 μένους ἐμψύχων καὶ ἀφροδισίων. πλεῖστον δ' αὐτοῖς εἶναι λόγον περὶ τοῦ
θανάτου· νομίζειν γὰρ δὴ τὸν μὲν ἐνθαδ[ ]ον ὡς ἂν ἀκμὴν κυομένων εἶναι,
τὸν δὲ θάνατον γένεσιν εἰς τὸν ὄντως βίον καὶ τὸν εὐδαίμονα τοῖς φιλο- 12
σοφήσασι· διὸ τῇ ἀ[ ] πλείστῃ χρῆσθαι πρὸς τὸ ἑτοιμοθάνατον. ἀγαθὸν
δὲ ἢ κακὸν μηδὲν εἶναι τῶν συμβαινόντων ἀνθρώ̣ποις· οὐ γὰρ ἂν τοῖς
αὐτ[ ] τ̣οὺς μὲν ἄχθεσθαι, τοὺς δὲ χαίρειν, ἐνυπνιώδεις ὑπολήψεις ἔχοντας,
καὶ τοὺς αὐτοὺς τοῖς αὐτοῖς τοτὲ μὲν ἄχθεσθαι, τοτὲ δ' αὖ χ[ ] μεταβαλλο- 16
...13, 19-32 μένους. ἑτέρους δέ τινας Ὑλοβίους φασὶν ὀνομάζεσθαι, ζῶντας ἐν ταῖς
ὕλαις ἀπὸ φύλλων καὶ καρπῶν ἀγρίων, καὶ ἄλλους ἰατρικοὺς μὲν καὶ
λιτούς, μὴ ἀγραύλους δέ, ὀρίζῃ καὶ ἀλφίτοις τρεφομένους. ἀσκεῖν δὲ καὶ
τούτους κἀκείνους καρτερίαν τήν τε ἐν πόνοις καὶ τὴν ἐν ἐπιμοναῖς, ὥστ' 20
...15, 28-716, 27 ἐφ' ἑνὸς σχήματος ἀκίνητον διατελέσαι τὴν ἡμέραν ὅλην: ὅτι δι' ἑρμηνέων
διελέγετο Κάνδανις Ὀνησικρίτῳ· ἦν δ' οὗτος πρεσβύτατος καὶ σοφώτατος
τῶν Γυμνοσοφιστῶν. ἔλεγε τοίνυν ὡς ἐν τύπῳ εἰπεῖν ὡς εἴη λόγος ἄριστος
ὃς ἡδονὴν καὶ λύπην ἀφαιρήσεται καὶ ὅτι λύπη καὶ πόνος διαφέρει· τὸ μὲν 24
γὰρ πολέμιον, τὸ δὲ φίλιον αὐτοῖς· τὰ δὲ σώματα ἀσκοῦσι πρὸς πόνον, ἵν'
αἱ γνῶμαι ῥωννύοιντο· ἀφ' ὧν καὶ στάσεις παύοιεν καὶ σύμβουλοι πᾶσιν
ἀγαθῶν παρεῖεν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, καὶ δὴ καὶ Ταξίλῃ νῦν συμβουλεύσαιεν
δέχεσθαι τὸν Ἀλέξανδρον· κρείττω μὲν γὰρ αὐτοῦ δεξάμενον εὖ πείσεσθαι, 28
χείρω δὲ εὖ διαθήσειν. περὶ δὲ τῶν [[Ἑλλην]] παρ' Ἕλλησι φιλοσοφησάντων
τἆλλα μὲν [[ἔ]]φ[[η]]ρονίμως ἔφη νομίζειν αὐτοῖς δοκεῖν, ἓν δ' ἁμαρτάνειν,
νόμον πρὸ τῆς φύσεως τιθεμένους· οὐ γὰρ αἰσχύνεσθαι γυμνούς, ὥσπερ
αὐτόν, διάγειν ἀπὸ λιτῶν ζῶντας· καὶ γὰρ οἰκίαν ἀρίστην εἶναι ἥτις ἂν ἐπι- 32
σκευῆς ἐλαχίστης δέηται. ἔφη δ' αὐτοὺς καὶ τῶν περὶ φύσιν πολλὰ ἐξετάσαι
καὶ προσημασιῶν, ὄμβρων, αὐχμῶν, νόσων. ἀπιόντας δ' εἰς τὴν πόλιν κατὰ
τὰς ἀγορὰς σκεδάννυσθαι· ὅτῳ δ' ἂν κομίζοντι σῦκα ἢ βότρυς παρατύχωσι,
λαμβάνειν δωρεὰν παρέχοντος· εἰ δ' ἔλαιον εἴη, καταχεῖσθαι αὐτῶν καὶ 36

36 αὐτῶν : αὐ- a.c.

ἀλείφεσθαι. ἅπασαν δὲ πλουσίαν οἰκίαν ἀνεῖσθαι αὐτοῖς μέχρι γυναικωνίτιδος· εἰσιόντας δείπνου κοινωνεῖν καὶ λόγων. αἴσχιστον δ' αὐτοῖς νομίζεσθαι νόσον σωματικήν· τὸν δ' ὑπονοήσαντα καθ' αὐτοῦ τοῦτο ἐξάγειν ἑαυτὸν διὰ πυρὸς νήσαντα πυράν, ὑπαλειψάμενον δὲ καθίσαντα ἐπὶ τὴν πυρὰν ὑφάψαι κελεύειν ἀκίνητον καίεσθαι· καθάπερ καὶ Κάλανος ἐποίησεν ὁ παρακολουθηκὼς Ἀλεξάνδρῳ ἄγων ἔτος ο' καὶ τρίτον, πολλὰ δεομένῳ τῷ βασιλεῖ μὴ προσέχων· τὸν δὲ τρόπον τοῦ θανάτου διὰ πυρὸς μέν, ἄλλοι δ' ἄλλως φασί. τοῦτον μὲν ἀκόλαστον ὄντα καὶ ταῖς Ἀλεξάνδρου τραπέζαις δεδουλωμένον ψέγεσθαι, τὸν δὲ Μάνδανιν ἐπαινεῖσθαι, ὃς τῶν Ἀλεξάνδρου ἀγγέλων καλούντων πρὸς τὸν Διὸς υἱὸν πειθομένῳ τε δῶρα ἔσεσθαι ὑπισχνουμένων, ἀπειθοῦντι δὲ κόλασιν, μήτ' ἐκεῖνον φαίη Διὸς υἱόν, ὅν γε ἄρχειν μηδὲ πολλοστοῦ μέρους τῆς γῆς, μηδὲ αὐτῷ δεῖν τῶν παρ' ἐκείνου δωρεῶν, ὧν οὐδεὶς κόρος, μήτε δὲ ἀπειλῆς εἶναι φόβον ᾧ ζῶντι μὲν ἀρκοῦσα εἴη τροφὴ ἡ Ἰνδική, ἀποθανὼν δὲ ἀπαλλάξαιτο τῆς τετρυχωμένης ἀπὸ γήρως σαρκὸς μεταστὰς εἰς βελτίω καὶ καθαρώτερον βίον· ὥστ' ἐπαινέσαι τὸν Ἀλέξανδρον καὶ συγχωρῆσαι: ὅτι καὶ τῶν χρυσωρύχων μυρμήκων πτερωτούς τινας λέγουσι. τῶν δὲ τετιθασσευμένων ὀρνέων εὐφονώτατον μὲν εἰρήκασι τὸν ὠρίωνα, λαμπρότατον δὲ κατὰ τὴν ὄψιν καὶ πλείστην ἔχοντα ποικιλίαν τὸν καλούμενον κατρέα· τὴν γὰρ ἰδέαν ταῷ μάλιστα ἐγγίζειν. φιλοσόφους τε τοῖς Βραχμᾶσιν ἀντιδιαιροῦνται Πράμνας, ἐριστικούς τινας καὶ ἐλεγκτικούς. τοὺς δὲ Βραχμᾶνας φυσιολογίαν καὶ ἀστρονομίαν ἀσκεῖν γελωμένους ὑπ' ἐκείνων ὡς ἀλαζόνας καὶ ἀνοήτους. τούτων δὲ τοὺς μὲν ὀρεινοὺς καλεῖσθαι, τοὺς δὲ γυμνήτας, τοὺς δὲ πολιτικοὺς καὶ προσχωρίους. καὶ τοὺς μὲν ὀρεινοὺς δοραῖς ἐλεφάντων χρῆσθαι, πήρας δ' ἔχειν ῥιζῶν καὶ φαρμάκων μεστάς, προσποιουμένους ἰατρικὴν μετὰ γοητείας καὶ ἐπῳδῶν καὶ περιάπτων. τοὺς δὲ γυμνήτας κατὰ τοὔνομα γυμνοὺς διαζῆν ὑπαιθρίους τὸ πλέον καρτερίαν ἀσκοῦντας μέχρι() ζ' ἐτῶν καὶ λ'· καὶ γυναῖκας δὲ συνεῖναι μὴ μιγνυμένας αὐτοῖς· τούτους δὲ θαυμάζεσθαι διαφερόντως. τοὺς δὲ πολιτικοὺς σινδονίτας κατὰ πόλιν ζῆν ἢ κατ' ἀγρούς, καθειμένους νεβρίδας ἢ δορκάδων δοράς· ὡς δ' εἰπεῖν ἐσθῆτι λευκῷ χρῆσθαι καὶ σινδόσι λευκαῖς καὶ καρπάσοις. [ ].ίδωρος δέ φησι ⟦δὲ⟧ τὸν Γάγγην ἐκ τῶν Ἠμωδῶν ὀρῶν καταφερόμενον, ἐπειδὰν κατὰ Γάγγην γένηται πόλιν, ἐπιστρέφει πρὸς ἕω μέχρι Παλιβόθρων καὶ τῆς εἰς θάλατταν ἐκβολῆς: μετὰ δὲ τὴν Ἰνδικήν ἐστιν ἡ Ἀριανή, μερὶς πρώτη τῆς ὑπὸ Πέρσαις τῆς μετὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν καὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν τῶν ἐκτὸς τοῦ Ταύρου, τὰ μὲν νότια καὶ τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῇ αὐτῇ θαλάττῃ καὶ τοῖς αὐτοῖς ὄρεσιν ἀφοριζομένη οἷσπερ καὶ ἡ Ἰνδικὴ καὶ τῷ αὐτῷ ποταμῷ τῷ Ἰνδῷ μέσον ἔχουσα αὐτὸν ἑαυτῆς τε καὶ τῆς

Margin: 717, 21–718, 14 (l. 5); 718, 19 sq. (l. 16); 718, 30–719, 18 (l. 17); 720, 8–721, 12 (l. 33)

8 ὄντα : s. l.   28 δὲ prius : s. l.   31 [ ].ίδωρος δὲ : mg.

Ἰνδικῆς, ἐντεῦθεν δὲ πρὸς τὴν ἑσπέραν ἐκτεινομένη μέχρι τῆς ἀπὸ Κασπίων πυλῶν εἰς Καρμανίαν γραφομένης γραμμῆς, ὥστε εἶναι τετράπλευρον τὸ σχῆμα. τὸ μὲν οὖν νότιον πλευρὸν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν ἄρχεται τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τῆς Παταληνῆς, τελευτᾷ δὲ πρὸς Καρμανίαν καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου τὸ στόμα ἄκραν ἔχον ἐκκειμένην ἱκανῶς πρὸς νότον· εἶτα εἰς τὸν κόλπον λαμβάνει καμπὴν ὡς ἐπὶ τὴν Περσίδα. οἰκοῦσι δὲ Ἄραβες πρῶτον, ὁμώνυμοι ποταμῷ Ἄρβει τῷ ὁρίζοντι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἑξῆς Ὠρειτῶν, ὅσον ͵α σταδίων ἔχοντες παραλίαν, ὥς φησι Νέαρχος· Ἰνδῶν δ' ἐστὶ μερὶς καὶ αὕτη. εἶτ' Ὠρεῖται, αὐτόνομον ἔθνος· τούτων δ' ὁ παράπλους ͵αωνχ'ων', ὁ δὲ τῶν ἑξῆς Ἰχθυοφάγων ͵ζωνυ'ων, ὁ δὲ τῶν Καρμανίων ͵γωνψ'ων μ̣έ̣χ̣ρ̣ι̣ Περσίδος· ὥσθ' οἱ σύμπαντες μύριοι ͵β ϡ'οι. ἁλιτενὴς δ' ἐστὶν ἡ τῶν Ἰχθυοφάγων καὶ ἄδενδρος ἡ πλείστη πλὴν φοινίκων καὶ ἀκάνθης τινὸς καὶ μυρίκης· καὶ ὑδάτων δὲ καὶ τροφῆς ἡμέρου σπάνις, τοῖς δ' ἰχθύσι χρῶνται καὶ αὐτοὶ καὶ θρέμματα καὶ τοῖς ὀμβρίοις ὕδασι καὶ ὀρυκτοῖς· καὶ τὰ κρέα δὲ τῶν θρεμμάτων ἰχθύων προσβάλλει. οἰκήσεις δὲ ποιοῦνται τοῖς ὀστέοις τῶν κητῶν χρώμενοι καὶ κόγχοις ὀστρέων τὸ πλέον, δοκοῖς μὲν ταῖς πλευραῖς καὶ ὑπερείσμασι, θυρώμασι δὲ ταῖς σιαγόσι. οἱ σπόνδυλοι δὲ αὐτοῖς εἰσιν ὄλμοι, ἐν οἷς πτίσσουσι τοὺς ἰχθύ̣α̣ς̣ ἐ̣ν̣ ἡ̣λ̣ί̣ῳ̣ κατοπτήσαντες· εἶτ' ἀρτοποιοῦνται σῖτα μικρὰ καταμίξαντες· καὶ γὰρ μύλοι αὐτοῖς εἰσι σιδήρου μὴ ὄντος· καὶ τοῦτο μὲν ἧττον | θαυμαστόν· καὶ γὰρ ἄλλοθεν ἐνέγκασθαι δυνατόν· ἀλλὰ πῶς ἐπικόπτουσιν ἀποτριβέντα· λίθοις μέντοι φασίν, οἷς καὶ τὰ βέλη καὶ ἀκοντίσματα πεπυρακτωμένα ἀποξύνουσι. τοὺς δ' ἰχθύας τοὺς μὲν ἐν κλιβάνοις κατοπτῶσι, τοὺς δὲ πλ[ ]ους ὠμοφαγοῦσι· περιβάλλονται δὲ καὶ δικτύοις φλοιοῦ φοινικίνου. ὑπέρκειται δὲ τούτων ἡ Γεδρωσία, τῆς μὲν Ἰνδικῆς ἧττον ἔμπ[ ], τῆς δ' ἄλλης Ἀσίας μᾶλλον καὶ τοῖς καρποῖς καὶ τοῖς ὕδασιν ἐνδεὴς πλὴν θέρους, οὐ πολὺ ἀμείνων τῆς τῶν Ἰχθυοφάγων, ἀρωμ[ ]ρος [ ]ά̣ρ̣δου μάλιστα καὶ σμύρνης, ὥστε τὴν Ἀλεξάνδρου στρατιὰν ὁδεύουσαν ἀντὶ ὀρόφου καὶ στρωμάτων τούτοις χρῆσθαι εὐωδιαζομένην ἅμα καὶ ὑγιεινότερον τὸν ἀέρα ἔχουσαν παρὰ τοῦτο: ὅτι Σεμίραμις μὲν ἐξ Ἰνδῶν φεύγουσα σωθείη μετὰ ἀνδρῶν ὡς εἴκοσι, Κῦρος δὲ ζ'. τὸ μὲν δὴ νότιον τῆς Ἀριανῆς πλευρὸν τοιαύτην τινὰ ἔχει τῆς παραλίας διάθεσιν καὶ τῆς ὑπερκειμένης πλησίον γῆς τῆς τῶν Γεδρωσίων καὶ τῶν Ὠρειτῶν. πολλὴ δ' ἐστὶ καὶ εἰς τὴν μεσογαῖαν ἀνέχουσα καὶ ἡ Γεδρωσία μέχρι τοῦ συνάψαι Δράγγαις τε καὶ Ἀραχώταις καὶ Παροπαμισάδαις. περὶ ὧν Ἐρατοσθένης οὕτως εἴρηκεν· οὐ γὰρ ἔχομέν τι λέγειν βέλτιον περὶ αὐτῶν. ὁρίζεσθαι μὲν γάρ φησι τὴν Ἀριανὴν ἐκ μὲν πρὸς ἕω τῷ Ἰνδῷ, πρὸς δὲ νότον τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ

Margin: 184r (l. 19); [illegible]2, 6 sq. (l. 28); [illegible]3, 15–726, 5 (l. 29)

13 καὶ secundum : κατὰ p. c., ut vid.   17 ὄλμοι : sic   25 ἐνδεὴς : -δεοῖς a. c., ut vid.

Παροπαμισῷ καὶ τοῖς ἑξῆς ὄρεσι μέχρι Κασπίων πυλῶν, τὰ δὲ πρὸς ἑσπέ-
ραν τοῖς αὐτοῖς ὄρεσιν οἷς ἡ μὲν Παρθυηνὴ πρὸς Μηδίαν, ἡ δὲ Καρμανία πρὸς
τὴν Παραιτακηνὴν καὶ Περσίδα διώρισται. πλάτος δὲ τῆς χώρας τὸ τοῦ Ἰν-
δοῦ μῆκος τὸ ἀπὸ τοῦ Παροπαμισοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν, μύριοι καὶ ͵β οι 4
στάδιοι· οἱ δὲ ͵γους φασί· μῆκος δὲ ἀπὸ Κασπίων πυλῶν, ὡς ἐν τοῖς Ἀσια-
τικοῖς Σταθμοῖς ἀναγέγραπται, διττόν. ἐπεκτείνεται δὲ τοὔνομα τῆς
Ἀριανῆς μέχρι μέρους τινὸς καὶ Περσῶν καὶ Μήδων καὶ ἔτι τῶν πρὸς ἄρκτον
Βακτρίων καὶ Σογδιανῶν· εἰσὶ γάρ πως καὶ ὁμόγλωττοι παρὰ μικρόν. ἡ δὲ 8
τάξις καὶ τῶν ἐθνῶν τοιαύτη. παρὰ μὲν τὸν Ἰνδὸν οἱ Παροπαμισάδαι, ὧν
ὑπέρκειται ὁ Παροπαμισὸς ὄρος, εἶτ' Ἀραχῶται πρὸς νότον, εἶτ' ἐφεξῆς
πρὸς νότον Γεδρωσηνοὶ σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς τὴν παραλίαν ἔχουσιν· ἅπασι
δὲ παρὰ τὰ πλάτη τῶν χωρίων παράκειται ὁ Ἰνδός, τούτων δ' ἐκ μέρους 12
τῶν παρὰ τὸν Ἰνδὸν ἔχουσί τινα Ἰνδοὶ πρότερον ὄντα Περσῶν· ἃ ἀφείλετο
μὲν ὁ Ἀλέξανδρος τῶν Ἀριανῶν καὶ κατοικίας ἰδίας συνεστήσατο, ἔδωκε
δὲ Σέλευκος ὁ Νικάτωρ Σανδροκόττῳ ἐπιγαμίαν συνθέμενος καὶ ἀντιλαβὼν
ἐλέφαντας φ´ους. τοῖς Παροπαμισάδαις δὲ παράκεινται πρὸς τὴν ἑσπέραν 16
Ἄριοι, τοῖς δὲ Ἀραχώταις Δράγγαι καὶ τοῖς Γεδρωσίοις· οἱ δ' Ἄριοι τοῖς
Δράγγαις ἅμα καὶ πρὸς ἄρκτον παράκεινται καὶ πρὸς ἑσπέραν ἐγκυκλούμε-
νοι μικρά πως. ἡ δὲ Βακτριανὴ τῇ τε Ἀρίᾳ πρὸς ἀριστερὸν παράκειται καὶ
τοῖς Παροπαμισάδαις, δι' ὧνπερ Ἀλέξανδρος ὑπερέβαλε τὸν Καύκασον 20
ἐλαύνων τὴν ἐπὶ Βάκτρων. πρὸς ἑσπέραν δέ εἰσιν ἐφεξῆς τοῖς Ἀρίοις Παρ-
θυαῖοι καὶ τὰ περὶ τὰς Κασπίας πύλας, πρὸς νότον δὲ τούτοις ἡ ἔρημος τῆς
Καρμανίας, εἶθ' ἡ λοιπὴ Καρμανία καὶ Γεδρωσία. γνοίη δ' ἄν τις τὰ περὶ
τὴν λεχθεῖσαν ὀρεινὴν ἔτι μᾶλλον προσιστορήσας τὴν ὁδὸν ᾗ ἐχρήσατο 24
διώκων τοὺς περὶ Βῆσσον ὡς ἐπὶ Βάκτρων Ἀλέξανδρος ἐκ τῆς Παρθυηνῆς.
εἰς γὰρ τὴν Ἀριανὴν ἧκεν, εἶτ' εἰς Δράγγας, ὅπου Φιλώτας ἀνεῖλε τὸν Παρ-
μενίωνος υἱὸν φωράσας ἐπιβουλήν· ἔπεμψε δὲ καὶ εἰς Ἐκβάτανα τοὺς καὶ
τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀνελοῦντας ὡς κοινωνὸν τῆς ἐπιβουλῆς· φασὶ δ' αὐτοὺς 28
ἐπὶ δρομάδων καμήλων ὁδὸν ἡμερῶν λ´ ἢ καὶ μ´ ἑνδεκαταίους διανύσαι καὶ
τελευτῆσαι τὴν πρᾶξιν. οἱ δὲ Δράγγαι περσίζοντες τἆλλα κατὰ τὸν βίον
οἴνου σπανίζουσι· γίνεται δὲ παρ' αὐτοῖς καττίτερος. εἶτ' ἐκ Δραγγῶν ἐπί τε
τοὺς Εὐεργέτας ἧκεν, οὓς ὁ Κῦρος οὕτως ὠνόμασε, καὶ τοὺς Ἀραχώτας 32
ἤτοι διὰ τῶν Παροπαμισαδῶν ὑπὸ Πλειάδος δύσιν. ἔστι δ' ὀρεινὴ καὶ κεχιο-
νοβόλητο τότε, ὥστε χαλεπῶς ὡδεύετο· πυκναὶ μέντοι κῶμαι δεχόμεναι
πάντων εὔποροι πλὴν ἐλαίου παρεμυθοῦντο τὰς δυσκολίας· εἶχόν τε ἐν ἀρι-

13 τὸν Ἰνδὸν : τῶν Ἰνδῶν a.c. 19 παράκειται : -κεινται a.c. 33 Παροπαμι-
σαδῶν : -άδων a.c.

στερᾷ τὰς ἀκρωρείας. ἔστι δὲ τὰ μεσημβρινὰ μὲν τοῦ ὄρου τοῦ Παροπαμι-
σοῦ Ἰνδικά τε καὶ Ἀριανά, τὰ δὲ προσάρκτια τὰ μὲν πρὸς ἑσπέραν Βάκτρια
spatium vacuum c. 15 litt. διαχειμάσας δ' αὐτόθι ὑπερδέξιον ἔχων τὴν Ἰν-
δικὴν καὶ πόλιν κτίσας ὑπερήκρισεν εἰς τὴν Βακτριανὴν διὰ ψιλῶν ὁδῶν 4
πλὴν τερμίνθου θαμνώδους ὀλίγης ἀπορούμενος καὶ τροφῆς, ὥστε ταῖς τῶν
κτηνῶν σαρξὶ χρῆσθαι, καὶ ταύταις ὠμαῖς διὰ τὴν ἀξυλείαν· πρὸς δὲ τὴν
ὠμοσιτίαν πεπτικὸν ἦν αὐτοῖς τὸ σίλφιον πολὺ πεφυκός. πεντεκαιδεκαταῖος
ἀπὸ τῆς κτισθείσης πόλεως καὶ τῶν χειμαδίων ἧκεν εἰς Ἄδραψα, πόλιν τῆς 8
Βακτριανῆς. περὶ ταῦτα δέ που τὰ μέρη τῆς ὁμόρου τῇ Ἰνδικῇ καὶ τὴν
Χοαρηνὴν εἶναι συμβαίνει· ἔστι δὲ τῶν ὑπὸ τοῖς Παρθυαίοις αὕτη προσεχε-
στάτη τῇ Ἰνδικῇ, διέχει δὲ τῆς Ἀριανῆς δι' Ἀραχωτῶν καὶ τῆς λεχθείσης
ὀρεινῆς σταδίους μυρίους ͵θους. ταύτην δὴ τὴν χώραν διεξιὼν Κρατερὸς 12
καταστρεφόμενος ἅμα τοὺς ἀπειθοῦντας ᾔει συμμῖξαι τὴν ταχίστην σπεύδων
τῷ βασιλεῖ. καὶ δὴ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους σχεδόν τι συνέδραμον εἰς τὴν
Καρμανίαν αἱ πεζαὶ δυνάμεις ἀμφότεραι. καὶ μικρὸν ὕστερον οἱ περὶ Νέαρ-
χον εἰσέπλεον εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον πολλὰ ταλαιπωρήσαντες διὰ τὴν 16
ἄλην | καὶ τὴν ταλαιπωρίαν καὶ τὰ μεγέθη τῶν κητῶν ἄλλων τε καὶ 184v
φυσητήρων ῥοῦν ἀπεργαζομένων μέγαν ἀθρόον καὶ ἀχλὺν ἐκ τῶν ἀναφυση-
μάτων, ὥστε τὰ πρὸ ποδῶν μέρη μὴ ὁρᾶσθαι· ἐκ τούτου δὲ Νέαρχος ταῖς
ναυσὶν ἐπῆγε μέγα τὸ ῥόθιον, καθάπερ ἐκέλευον οἱ καθηγεμόνες τοῦ 20
[πλ]οῦ, καὶ ἅμα ταῖς σάλπιγξιν ἐφώνει· τὰ δὲ θηρία ἔδυνεν, εἶτ' ἀνεφαίνετο
κατὰ πρύμναν, ὥστε ναυμαχίας ἀγωνίαν [παρ]εῖχεν, ἀλλὰ αὐτίκα ἀφί-
στατο. φασὶ δ' αὐτὰ μὲν μὴ πλησιάζειν τῇ γῇ, τὰ δ' ὀστὰ διαλυθέντων
ψιλωθέντα ἐκκυμαίνεσθαι ῥᾳδίως καὶ χορηγεῖν τὴν ῥηθεῖσαν ὕλην τοῖς Ἰχ- 24
726, 18–730, 10 θυοφάγοις περὶ τὰς καλυβοποιίας. μέγεθος δὲ τῶν κητῶν φασὶ κ´ ὀργυιῶν. ἡ
δὲ Καρμανία τελευταία μέν ἐστι τῆς ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ παραλίας, ἀρκτικωτέρα
δ' ἐστὶ πολὺ τῆς τοῦ Ἰνδοῦ ἐκβολῆς. τὸ μέντοι πρῶτον αὐτῆς ἄκρον ἔκκει-
ται πρὸς νότον εἰς τὴν μεγάλην θάλατταν· ποιήσας δὲ τὸ στόμα τοῦ Περσι- 28
κοῦ κόλπου πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας ἄκραν ἐν ἀπόψει οὖσαν
κάμπτεται πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον ἕως ἂν συνάψοι πρὸς τῇ Περσίδι.
πολλὴ δὲ καὶ ἐν τῇ μεσογαίᾳ ἐστὶν ἐκτεινομένη μεταξὺ τῆς Γεδρωσίας καὶ
τῆς Περσίδος, παραλλάττουσα πλέον τῆς Γεδρωσίας πρὸς τὴν ἄρκτον. δηλοῖ 32
δ' ἡ εὐκαρπία· καὶ γὰρ πάμφορος καὶ μεγαλόδενδρος πλὴν ἐλαίας καὶ ποτα-
μοῖς κατάρρυτος. ἡ δὲ Γεδρωσία διαφέρει μικρὸν τῆς τῶν Ἰχθυοφάγων, ὥστ'
ἀκαρπία κατέχει πολλάκις· διὸ φυλάττουσι τὸν ἐνιαύσιον καρπὸν εἰς ἔτη
πλείω ταμιευόμενοι: ὅτι σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ὄρος εἶναι ἀρσενικοῦ φασιν. 36

6 ἀξυλείαν : sic 23 ὀστὰ : sic

ἔχει δέ τινα καὶ ἔρημον συνάπτουσαν ἤδη τῇ Παρθυαίᾳ καὶ τῇ Παραι-
τακηνῇ, γεώργια δ' ἔχει παραπλήσια τοῖς Περσικοῖς. τὰ πλεῖστα δὲ ἔθη καὶ
τὴν διάλεκτον τῶν Καρμανιτῶν Περσικά τε καὶ Μηδικὰ λέγ( ). τὸ δὲ στόμα
τοῦ Περσικοῦ κόλπου μεῖζον διάρματος ἡμερησίου. μετὰ δὲ τὴν Καρμανίαν 4
ἡ Περσίς ἐστι, πολλὴ μὲν ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ ἀπ' αὐτῆς ὀνομαζομένου κόλ-
που, πολὺ δὲ μείζων ἐν τῇ μεσογαίᾳ καὶ μάλιστα ἐπὶ μῆκος τὸ ἀπὸ νότου
καὶ τῆς Καρμανίας ἐπὶ τὰς ἄρκτους καὶ τὰ περὶ Μηδίαν ἔθνη. τριττὴ δ' ἐστὶ
καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ τῶν ἀέρων κράσει. ἡ μὲν γὰρ παραλία καὶ καυματηρά 8
ἐστι καὶ ἀνεμώδης καὶ σπανιστὴ καρποῖς πλὴν φοινίκων, ὅσον ἐν ͵δοις καὶ
υ' ἢ τ' ἐξεταζομένη σταδίοις καταστρέφουσα εἰς ποταμὸν μέγιστον τῶν
ταύτῃ, καλούμενον Ὀραότην. ἡ δ' ὑπὲρ ταύτης ἐστὶ πάμφορος καὶ πεδινὴ
καὶ θρεμμάτων ἀρίστη τροφός, ποταμοῖς τε καὶ λίμναις πληθύει. τρίτη δ' 12
ἐστὶν ἡ πρὸς βορρᾶν χειμέριος καὶ ὀρεινή· πρὸς δὲ ταῖς ἐσχατιαῖς εἰσὶν οἱ
καμηλοβοσκοί. μῆκος μὲν οὖν ἐστι κατ' Ἐρατοσθένη τὸ ἐπὶ τὰς ἄρκτους
καὶ τὰς Κασπίους πύλας περὶ ͵ωους κατά τινας προπιπτούσας ἄκρας. λοιπὴ
δ' ἐστὶν ἐπὶ Κασπίους πύλας οὐ πλείω τῶν ͵βων. πλάτος δὲ τὸ ἐν τῇ μεσο- 16
γαίᾳ τὸ ἀπὸ Σούσων εἰς Περσέπολιν στάδιοι ͵δσ'οι, κἀντεῦθεν ἐπὶ τοὺς τῆς
Καρμανίας ὅρους ἄλλοι ͵αχ'. φῦλά τε οἰκεῖ τὴν χώραν οἵ τε Πατισχορεῖς
λεγόμενοι καὶ οἱ Ἀχαιμενίδαι καὶ Μάγοι· οὗτοι μὲν οὖν σεμνοῦ τινός εἰσι
βίου ζηλωταί, Κύρτιοι δὲ καὶ Μαραοὶ ληστρικοί, ἄλλοι δὲ γεωργικοί. σχε- 20
δὸν δέ τι καὶ ἡ Σουσὶς μέρος γεγένηται τῆς Περσίδος μεταξὺ αὐτῆς κειμένη
καὶ τῆς Βαβυλωνίας, ἔχουσα πόλιν ἀξιολογωτάτην τὰ Σοῦσα. οἱ γὰρ Πέρσαι
κρατήσαντες Μήδων καὶ ὁ Κύρος ὁρῶντες τὴν μὲν οἰκείαν γῆν ἐπ' ἐσχάτοις
που ταττομένην, τὴν δὲ Σουσίδα ἐνδοτέρω καὶ πλησιαιτέραν τῇ Βαβυλωνίᾳ 24
καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν, ἐνταῦθα ἔθεντο τὸ τῆς ἡγεμονίας βασίλειον. ἔχει
δὲ τὸν κύκλον ρ' καὶ κ' σταδίων, παραμήκης τῷ σχήματι. ἡ δ' ἀκρόπολις
ἐκαλεῖτο Μεμνόνιον· λέγεται γὰρ δὴ καὶ κτίσμα Τιθωνοῦ τοῦ Μέμνονος
πατρός. λέγονται δὲ καὶ Κίσσιοι οἱ Σούσιοι, φησὶ δὲ καὶ Αἰσχύλος τὴν 28
μητέρα Μέμνονος Κισσίαν. τὸ δὲ τεῖχος ᾠκοδόμητο τῆς πόλεως καὶ ἱερὰ
καὶ βασίλεια παραπλησίως ὥσπερ τὰ τῶν Βαβυλωνίων, ἐξ ὀπτῆς πλίνθου
καὶ ἀσφάλτου: ὅτι ἥ γε γάζα καὶ οἱ θησαυροὶ καὶ τὰ μνήματα ἦν τοῖς Πέρ-
σαις ἔν τε Σούσοις καὶ ἐν Περσεπόλει καὶ Πασαργάδαις. ἦν δὲ καὶ ἄλλα 32
βασίλεια τὰ ἐν Γάβαις ἐν τοῖς ἀνωτέρω που μέρεσι τῆς Περσίδος καὶ τὰ ἐν
τῇ παραλίᾳ τὰ κατὰ τὴν Ὤκην λεγομένην. τὰ μὲν οὖν Σοῦσα ἐν μεσογαίοις
κεῖται ἐπὶ τῷ Χοάσπῃ ποταμῷ περαιτέρω κατὰ τὸ ζεῦγμα, ἡ δὲ χώρα μέχρι
τῆς θαλάττης καθήκει· καὶ ἔστιν αὐτῆς ἡ παραλία μέχρι τῶν ἐκβολῶν σχε- 36
δόν τι τοῦ Τίγριος ἀπὸ τῶν ὅρων τῆς Περσικῆς παραλίας σταδίων ὡς ͵γων.
ῥεῖ δὲ διὰ τῆς χώρας ὁ Χοάσπης εἰς τὴν αὐτὴν τελευτῶν παραλίαν, ἀπὸ τῶν

Οὐξίων τὰς ἀρχὰς ἔχων· παρεμπίπτει γάρ τις ὀρεινὴ τραχεῖα καὶ ἀπότομος
μεταξὺ τῶν Σουσίων καὶ τῆς Περσίδος στενὰ ἔχουσα δυσπάροδα καὶ ἀνθρώ-
πους λῃστάς, οἳ μισθοὺς ἐπράττοντο καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλέας κατὰ τὴν ἐκ
Σούσων εἰς Πέρσας εἰσβολήν. φασὶ δὲ τοὺς διὰ Σούσων ποταμοὺς εἰς ἓν 4
ῥεῦμα τοῦ Τίγριος συμπίπτειν καὶ τὰς μεταξὺ διώρυγας τοῦ Εὐφράτου, διὰ
δὲ τοῦτο κατὰ τὰς ἐκβολὰς Πασίτιγριν ὀνομάζεσθαι. Νέαρχος δὲ τὸν παρά-
πλουν τῆς Σουσίδος τεναγώδη φήσας πέρας αὐτοῦ λέγει τὸν Εὐφράτην
ποταμόν. πρὸς δὲ τῷ στόματι κώμην οἰκεῖσθαι τὴν ὑποδεχομένην τὰ ἐκ τῆς 8
Ἀραβίας φορτία· συνάπτειν γὰρ ἐφεξῆς τὴν τῶν Ἀράβων παραλίαν τῷ στό-
ματι τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Πασιτίγριος, τὸ δὲ μεταξὺ πᾶν ἐπέχειν λίμνην
τὴν δεχομένην τὸν Τίγριν. ἀναπλεύσαντι δὲ τὸν Πασίτιγριν σταδίους ν' καὶ
ρ' τὴν σχεδίαν εἶναι τὴν ἄγουσαν ἐπὶ Σούσων ἐκ τῆς Περσίδος, ἀπέχουσαν 12
Σούσων σταδίους φ'. ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος τοῦ Εὐφράτου καὶ μέχρι
Βαβυλῶνος τὸν ἀνάπλουν εἶναι διὰ τῆς οἰκουμένης καλῶς σταδίων
πλειόνων ἢ ͵γων. Ὀνησίκριτος δὲ πάντας φησὶν ἐμβάλλειν εἰς τὴν λίμνην, | 185r
τόν τε Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγριν, ἐκπεσόντα δὲ πάλιν τὸν Εὐφράτην ἐκ τῆς 16
λίμνης ἰδίῳ στόματι πρὸς τὴν θάλατταν συνάπτειν. ὅτι μετὰ τὸν Χοάσπην
ὁ Κοπράτης ἐστὶ ποταμὸς καὶ ὁ Πασίτιγρις, ὃς ἐκ τῆς Οὐξίας καὶ αὐ[ ] ῥεῖ·
ἔστι δὲ καὶ Κῦρος ποταμὸς διὰ τῆς Κοίλης καλουμένης Περσίδος ῥέων περὶ
Πασαργάδας, οὗ μετέβαλε τοὔνομα βασιλεὺς ἀ[ ]γραδάτου μετονομασ- 20
θεὶς Κῦρος. πρὸς αὐτῇ δὲ Περσεπόλει ὁ Ἀράξης ῥεῖ ἐκ τῶν Παραιτάκων·
συμβάλλει δ' εἰς αὐ[ ]ος ἐκ Μηδίας ὁρμηθείς, φέρονται δὲ δι' αὐλῶνος
παμφόρου συνάπτοντος τῇ Καρμανίᾳ καὶ τοῖς ἑωθινοῖς μέρεσι τῆς χώρας,
καθάπερ καὶ αὐτὴ ἡ Περσέπολις. ἐνέπρησε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος τὰ ἐν Περσε- 24
πόλει βασίλεια τιμωρῶν τοῖς Ἕλλησιν. ἐν δὲ Πασαργάδαις ὁ τοῦ Κύρου
τάφος ἦν ἐν παραδείσῳ, πύργος οὐ μέγας τῷ δάσει τῶν δένδρων ἐναποκε-
κρυμμένος, κάτω μὲν στερεόν, ἄνω δὲ στέγην ἔχοντα καὶ σηκὸν στενὴν
ἔχοντα τελέως τὴν εἴσοδον· δι' ἧς παρελθεῖν εἴσω φησὶν Ἀριστόβουλος 28
κελεύσαντος τοῦ βασιλέως καὶ κοσμῆσαι τὸν τάφον ἰδεῖν τε κλίνην χρυσῆν
καὶ τράπεζαν σὺν ἐκπώμασι καὶ πύελον χρυσῆν καὶ ἐσχῆτα πολλὴν κόσμον
730,31–732,22 τε λιθοκόλλητον. τοὺς δὲ Πασαργάδας ἐτίμησε Κῦρος ὅτι τὴν ὑστάτην
μάχην ἐνίκησεν Ἀστυάγην ἐνταῦθα τὸν Μῆδον καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀσίας 32
μετήνεγκεν εἰς ἑαυτὸν καὶ πόλιν ἔκτισε καὶ βασίλειον κατεσκεύασε τῆς
νίκης μνημεῖον. πάντα δὲ τὰ ἐν τῇ Περσίδι χρήματα ἐξεσκευάσατο εἰς Σοῦσα
καὶ αὐτὰ θησαυρῶν κατασκευῆς μεστὰ καὶ οὐδὲ τοῦθ' ἡγεῖτο τὸ βασίλειον,

6 Πασίτιγριν : Πασιτίγριν a. c.

ἀλλὰ τὴν Βαβυλῶνα: ὅτι κελεύσαντος Ἀλεξάνδρου συνήχθη πανταχόθεν εἰς Ἐκβάτανα ὀκτωκαίδεκα μυριάδες ταλάντων χωρὶς τῶν συνεκκομισθέντων Δαρείῳ, ἃ διήρπασαν οἱ δολοφονήσαντες αὐτὸν φεύγοντα ἐκ Μηδίας. τὴν γοῦν Βαβυλῶνα Ἀλέξανδρος προέκρινεν ὁρῶν καὶ τῷ μεγέθει πολὺ ὑπερβάλλουσαν καὶ τοῖς ἄλλοις. εὐδαίμων δ' οὖσα ἡ Σουσὶς ἔκπυρον τὸν ἀέρα ἔχει καὶ καυματηρόν, καὶ μάλιστα τὸν περὶ τὴν πόλιν, ὥς φησιν ἐκεῖνος· τὰς γοῦν σαύρας καὶ τοὺς ὄφεις θέρους ἀκμάζοντος τοῦ ἡλίου κατὰ μεσημβρίαν διαβῆναι μὴ φθάνειν τὰς ὁδοὺς τὰς ἐν τῇ πόλει, ἀλλ' ἐν μέσαις περιφλέγεσθαι, ὅπερ τῆς Περσίδος μηδαμοῦ συμβαίνειν καίπερ νοτιωτέρας οὔσης, τὰς δὲ κριθὰς διασπαρείσας εἰς τὸν ἥλιον ἀλεαίνεσθαι, καθάπερ ἐν τοῖς ἰπνοῖς τὰς κάγχρυς. διὸ καὶ ταῖς στέγαις ἐπὶ δύο πήχεις τὴν γῆν ἐπιτίθεσθαι, ὑπὸ δὲ τοῦ βάρους ἀναγκάζεσθαι στενοὺς μέν, μακροὺς δὲ ποιεῖσθαι τοὺς οἴκους ἀπορουμένους μὲν μακρῶν δοκῶν, δεομένους δὲ μεγάλων οἴκων διὰ τὸ πνίγος. ἴδιον δέ τι πάσχειν τὴν φοινικίνην δοκόν· στερεὰν γὰρ οὖσαν παλαιουμένην οὐκ εἰς τὸ κάτω τὴν ἔνδοσιν λαμβάνειν, ἀλλ' εἰς τὸ ἄνω μέρος κυρτοῦσθαι τῷ βάρει καὶ βέλτιον ἀνέχειν τὴν ὀροφήν. αἴτιον δὲ τῶν καυμάτων λέγεται τὸ ὑπερκεῖσθαι πρὸς ἄρκτον ὄρη ὑψηλὰ τὰ προεκδεχόμενα ἅπαντας τοὺς βορείους ἀνέμους· ὑπερπετεῖς δὴ πνέοντες ἀπὸ τῶν ἀκρωτηρίων μετέωροί τε τῶν πεδίων οὐ προσάπτονται, ἀλλὰ προσελαύνουσι εἰς τὰ νοτιώτερα τῆς Σουσίδος· αὕτη δὲ νηνεμίαις κατέχεται, καὶ μάλιστα τότε ἡνίκα ἐτησίαι τὴν ἄλλην γῆν καταψύχουσι ἐκκαομένην ὑπὸ τῶν καυμάτων. πολύσιτος δ' ἄγαν ἐστίν, ὥστε ἑκατοντάχουν δι' ὁμαλοῦ καὶ κριθὴν καὶ πυρὸν ἐκτρέφειν, ἔστι δ' ὅτε καὶ διακοσιοντάχουν· διόπερ οὐ πυκνὰς τὰς αὔλακας τέμνουσι· πυκνούμεναι γὰρ κωλύουσιν αἱ ῥίζαι τὴν βλάστην. τὴν δ' ἄμπελον οὐ φυομένην πρότερον οἱ Μακεδόνες κατεφύτευσαν κἀκεῖ καὶ ἐν Βαβυλῶνι. γειτνιᾷ δὲ τῇ Σουσίδι τῆς Βαβυλωνίας ἡ Σιττακηνὴ μὲν πρότερον, Ἀπολλωνιάτις δ' ὕστερον προσαγορευθεῖσα. ἀπὸ τῶν ἄρκτων δ' ὑπέρκεινται ἀμφοῖν πρὸς ἕω Ἐλυμαῖοί τε καὶ Παραιτακηνοί, λῃστρικοὶ ἄνδρες καὶ ὀρεινοὶ τραχεῖα πεποιθότες· μᾶλλον δ' οἱ Παραιτακηνοὶ τοῖς Ἀπολλωνιάταις ἐπίκεινται, ὥστε καὶ χεῖρον ἐκείνους διατιθέασιν· οἱ δ' Ἐλυμαῖοι κἀκείνοις καὶ τοῖς Σουσίοις, τούτοις δὲ καὶ οἱ Οὔξιοι προσπολεμοῦσιν: ὅτι τιμῶσι τὸν Ἥλιον Πέρσαι καλοῦντες αὐτὸν Μίθραν: καὶ ὅτι ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ οἱ Μάγοι καὶ Πύραιθοι καλοῦνται, τιάρας περικείμενοι πιλωτὰς καθεικυίας ἑκατέρωθεν μέχρι τοῦ καλύπτειν τὰ χείλη τὰς παραγναθίδας: ὅτι γέρρον ῥομβοειδές ἐστιν ἀσπὶς τετράγωνος οὐκ

[margin: 733,7-14; scholium]

14 πνίγος : sic 27 Ἀπολλωνιάτις : sic 35 verba ὅτι γέρρον ῥομ, sc. quae cum sequentibus usque ad 181,2 ὅτι a Strabone aliena sunt (vide vol. 6,339.q), circumducta sunt linea

ὀρθογώνιος, ἀλλὰ τὰς δύο ὀξείας ἔχουσα, τὰς δὲ λοιπὰς ἀμβλείας· τοιοῦτον γὰρ ὁ ῥόμβος, τετράγωνον σεσαλευμένον: ὅτι τῶν Περσῶν οἱ καλούμενοι Κάρδακες, τουτέστι πολεμικοὶ καὶ ἀνδρώδεις (τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ κάρδα) ἄλλα τε πολλὰ διδάσκονται ἀπὸ πέντε ἐτῶν ἕως τετάρτου καὶ κʹ καὶ ἀληθεύειν· διδασκάλοις τε λόγων τοῖς σωφρονεστάτοις χρῶνται. ἀπαιτοῦσι δὲ καὶ λόγον ἑκάστου μαθήματος, ἅμα καὶ μεγαλοφωνίαν καὶ πνεῦμα ἀσκοῦντες καὶ πρὸς καῦμα δὲ καὶ πρὸς ψύχος καὶ ὄμβρους καὶ χειμάρρων διαβάσεις, ὥστ' ἄβροχα φυλάττειν καὶ ὅπλα καὶ ἐσθῆτα· καὶ ποιμαίνειν δὲ καὶ ἀγραυλεῖν καὶ καρποῖς ἀγρίοις χρῆσθαι, τερμίνθῳ, δρυοβαλάνοις, ἀχράδι. ἡ δὲ καθ' ἡμέραν δίαιτα μετὰ τὸ γυμνάσιον μάζα καὶ κάρδαμα καὶ ἁλῶν χόνδρος καὶ κρέα ὀπτὰ ἢ ἑφθὰ ἐξ ὕδατος, ποτὸν δ' ὕδωρ. ἀγορᾶς δὲ οὐχ ἅπτονται· οὔτε γὰρ πωλοῦσι οὔτε ὠνοῦνται. ὁπλίζονται γέρρῳ ῥομβοειδεῖ, περὶ δὲ τὰς φαρέτρας σαγάρεις ἔχουσι καὶ κοπίδας, περὶ δὲ τῇ κεφαλῇ πίλημα πυργωτόν, θώραξ δ' ἐστὶν αὐτοῖς φολιδωτός· ἐσθὴς τοῖς ἡγεμόσι μὲν ἀναξυρὶς τριπλῆ, χιτὼν δὲ χειριδωτὸς διπλῆ ἕως γόνατος, ᾧ ὑπενδύτης μὲν λευκός, | ἄνθινος δ' ὁ ἐπάνω, ἱμάτιον δὲ θέρους μὲν πορφυροῦν ἢ ἀνθινόν, χειμῶνος δὲ ἄνθινον, τιάραι δὲ παραπλήσιαι τοῖς τῶν Μάγων, ὑπόδημα δὲ κοῖλον διπλοῦν· τ[οῖ]ς δὲ πολλοῖς χιτὼν ἕως μεσοκνημίου καὶ διπλοῦς, ῥάκος δὲ σινδόνιόν τι περὶ τῇ κεφαλῇ· ἔχει δ' ἕκαστος τόξον καὶ [ ]νδόνην. δειπνοῦσι δὲ πολυτελῶς Πέρσαι τιθέντες καὶ ὁλομελῆ καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα· κόσμος τε λαμπρὸς στρωμνῆς. τὰ μὲν οὖ[ν ἔθ]η σωφρονικὰ τὰ πλείω, διὰ δὲ τὸν πλοῦτον εἰς τρυφὴν ἐξέπεσον οἱ βασιλεῖς, ὥστε πυρὸν μὲν ἐξ Ἄσσου τῆς Αἰολί[ ] μετῄεσαν, οἶνον δ' ἐκ Συρίας τὸν Χαλυβώνιον, ὕδωρ δὲ ἐκ τοῦ Εὐλαίου πάντων ἐλαφρότατον. συνέβη δὲ τοῖς Πέρσαις ἐνδοξοτάτοις γενέσθαι τῶν βαρβάρων παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι τῶν μὲν ἄλλων οὐδένες τῶν τῆς Ἀσίας ἀρξάντων Ἑλλήνων ἦρξαν οὐδ' ᾔδεισαν οὐδ' ἐκεῖνοι τούτους οὐδ' οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους, ἀλλ' ἐπὶ μικρὸν μόνον ἐκ τῆς πόρρωθεν ἀκοῆς. Ὅμηρος γοῦν οὔτε τὴν τῶν Σύρων οὔτε τὴν τῶν Μήδων ἀρχὴν οἶδεν· οὐδὲ γὰρ ἂν Θήβας Αἰγυπτίας ὀνομάζων καὶ τὸν ἐκεῖ καὶ τὸν ἐν Φοινίκῃ πλοῦτον τὸν ἐν Βαβυλῶνι καὶ Νίλῳ καὶ τὸν ἐν Ἐκβατάνοις παρεσιώπησε. πρῶτοι δὲ Πέρσαι καὶ Ἑλλήνων ἐπῆρξαν. Λυδοὶ δὲ ἐπῆρξαν μέν, ἀλλ' οὔτε τῆς Ἀσίας ὅλης ἐπάρξαντες, ἀλλὰ μέρους τινὸς μικροῦ τοῦ ἐντὸς Ἅλυος μόνου καὶ ταῦτ' ἐπ' ὀλίγον χρόνον κατὰ Κροῖσον καὶ Ἀλυάττην, κρατηθέντες δ' ὑπὸ Περσῶν, εἴ καί τι τῆς δόξης ἦν αὐτοῖς, ἀφῃρέθησαν τοῦθ' ὑπ' ἐκείνων: ὅτι οἱ ἀπὸ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεω διαδεχόμε-

[margin: …18-734,28; …17-736,8; 185v]

7 ψύχος : sic 10 μάζα : sic 16 sq. ἀνθινόν : sic; ει supra ι scriptum
17 τιάραι : sic 30 Νίλῳ : Νεί- a. c., ut vid.

νοι τὴν Περσῶν ἀρχὴν κατέληξαν εἰς Ἀρσήν, ὃν ἀποκτείνας Βαγώας ὁ εὐνοῦχος κατέστησε Δαρεῖον τὸν ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταλυθέντα, οὐκ ὄντα

736, 13–739, 14 τοῦ γένους τῶν βασιλέων: ἐκ τοῦ ις´: τῇ δὲ Περσίδι καὶ τῇ Σουσιανῇ συνάπτουσιν οἱ Ἀσσύριοι. καλοῦσι δ' οὕτω τὴν Βαβυλωνίαν καὶ πολλὴν τῆς 4 κύκλῳ γῆς, ἧς ἐν μέρει καὶ ἡ Ἀτουρία ἐστίν, ἐν ᾗπερ ἡ Νῖνος καὶ ἡ Ἀπολλωνιάτις καὶ Ἐλυμαῖοι καὶ οἱ Παραιτάκαι καὶ ἡ περὶ τὸ Ζάδρον ὄρος Χαωνίτης καὶ τὰ περὶ τὴν Νῖνον πεδία, Δολομηνή τε καὶ Καλαχηνὴ καὶ Χαζηνὴ καὶ Ἀδιαβηνή, καὶ τὰ τῆς Μεσοποταμίας ἔθνη τὰ περὶ Γορδιαίους 8 καὶ τοὺς περὶ Νίσιβιν Μυγδόνας μέχρι τοῦ ζεύγματος τοῦ κατὰ τὸν Εὐφράτην καὶ τῆς πέραν τοῦ Εὐφράτου πολλῆς, ἣν Ἄραβες κατέχουσι καὶ οἱ ἰδίως ὑπὸ τῶν νῦν λεγόμενοι Σύροι μέχρι Φοινίκων καὶ Κιλίκων καὶ Λιβύων καὶ τῆς θαλάττης τῆς κατὰ τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος καὶ τὸν Ἰσσικὸν κόλπον. 12 δοκεῖ δὲ τὸ τῶν Σύρων ὄνομα διατεῖναι ἀπὸ μὲν τῆς Βαβυλωνίας μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου, ἀπὸ δὲ τούτου μέχρι τοῦ Εὐξείνου τὸ παλαιόν· οἱ γοῦν Καππάδοκες ἀμφότεροι, οἵ τε πρὸς τῷ Ταύρῳ καὶ οἱ πρὸς τῷ Πόντῳ μέχρι νῦν Λευκόσυροι καλοῦνται, ὡσὰν ὄντων τινῶν Σύρων καὶ μελάνων· οὗτοι 16 δ' εἰσὶν οἱ ἐκτὸς τοῦ Ταύρου· λέγω δὲ Ταῦρον μέχρι τοῦ Ἀμανοῦ διατείνων τὸ ὄνομα. οἱ δ' ἱστοροῦντες τὴν Σύρων ἀρχὴν ὅταν φῶσι Μήδους μὲν ὑπὸ Περσῶν καταλυθῆναι, Σύρους δὲ ὑπὸ Μήδων, οὐκ ἄλλους τινὰς τοὺς Σύρους λέγουσιν, ἀλλὰ τοὺς ἐν Βαβυλῶνι καὶ Νίνῳ κατεσκευασμένους τὸ 20 βασίλειον· ὧν ὁ μὲν Νῖνος ἦν ὁ τὴν Νῖνον ἐν Ἀτουρίᾳ κτίσας, ἡ δὲ τούτου γυνή, ἥπερ καὶ διεδέξατο τὸν ἄνδρα, Σεμίραμις· ἧς ἐστι κτίσμα ἡ Βαβυλών. οὗτοι δ' ἐκράτησαν τῆς Ἀσίας, καὶ τῆς Σεμιράμιδος χωρὶς τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἔργων πολλὰ καὶ ἄλλα κατὰ πᾶσαν γῆν σχεδὸν δείκνυται ὅση τῆς ἠπείρου 24 ταύτης ἐστί, τά τε χώματα, ἃ δὴ καλοῦσι Σεμιράμιδος, καὶ τείχη καὶ ἐρυμάτων κατασκευαὶ καὶ συρίγγων τῶν ἐν αὐτοῖς καὶ ὑδρείων καὶ κλιμάκων καὶ διωρύγων ἐν ποταμοῖς καὶ λίμναις καὶ ὁδῶν καὶ γεφυρῶν. ἀπέλιπον δὲ τοῖς μεθ' ἑαυτοὺς τὴν ἀρχὴν μέχρι τοῦ Σαρδαναπάλλου καὶ Ὀρβάκου· 28 μετέστη δ' εἰς Μήδους ὕστερον. ἡ μὲν οὖν Νῖνος πόλις ἠφανίσθη παρὰ χρῆμα κατὰ τὴν τῶν Σύρων κατάλυσιν· πολὺ δὲ μείζων ἦν τῆς Βαβυλῶνος, ἐν πεδίῳ κειμένη τῆς Ἀτουρίας. ἡ δ' Ἀτουρία τοῖς περὶ Ἄρβηλα τόποις ὅμορός ἐστι, μεταξὺ ἔχουσα τὸν Λύκον ποταμόν· τὰ μὲν οὖν Ἄρβηλα τῆς 32 Βαβυλωνίας ὑπάρχει, ἃ καθ' αὑτήν ἐστι, ἐν δὲ τῇ περαίᾳ τοῦ Λύκου τὰ τῆς Ἀτουρίας πεδία τῇ Νίνῳ παράκειται, ἐν δὲ τῇ Ἀτουρίᾳ ἐστὶ Γαυγάμηλα κώμη, ἐν ᾗ συνέβη νικηθῆναι καὶ ἀποβαλεῖν τὴν ἀρχὴν Δαρεῖον. ἔστι μὲν οὖν τόπος ἐπίσημος οὗτος καὶ τοὔνομα μεθερμηνευθέν ἐστι 'καμήλου 36

8 Γορδιαίους : Γορδυ- s. l. 29 sq. παρὰ χρῆμα : sic

οἶκος'· ὠνόμασε δ' οὕτω Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεω, κτῆμα δοὺς εἰς διατροφὴν τῇ καμήλῳ τῇ συνεκπεπονηκυίᾳ μάλιστα τὴν ὁδὸν τὴν διὰ τῆς ἐρήμου Σκυθίας μετὰ τῶν φόρων, ἐν οἷς ἦν καὶ ἡ διατροφὴ τῷ βασιλεῖ· οἱ μέντοι Μακεδόνες τοῦτο μὲν ὁρῶντες κώμιον εὐτελές, τὰ δὲ Ἄρβηλα κατοικίαν ἀξιόλο- 4 γον, κτίσμα, ὥς φασιν, Ἀρβήλου τοῦ Ἀθμονέως, περὶ Ἄρβηλα τὴν μάχην καὶ τὴν νίκην κατεφήμισαν καὶ τοῖς συγγραφεῦσι οὕτω παρέδωκαν. μετὰ δὲ Ἄρβηλα καὶ τὸ Νικατώριον ὄρος, ὃ προσωνόμασεν Ἀλέξανδρος νικήσας τὴν περὶ Ἄρβηλα νίκην, Κάπρος ἐστὶ ποταμὸς ἐν ἴσῳ διαστήματι ὅσῳ ὁ 8 Λύκος. ἡ δὲ χώρα Ἀρτακηνὴ λέγεται. περὶ Ἄρβηλα δέ ἐστι καὶ Δημητριὰς πόλις. εἶθ' ἡ τοῦ νάφθα πηγὴ καὶ | καὶ τὰ πυρὰ καὶ τὸ τῆς Ἀνέας ἱερὸν καὶ 186r Σαδράκαι, τὸ τοῦ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεω βασίλειον, καὶ ὁ κυπαρισσὼν καὶ ἡ τοῦ Κάπρου διάβασις συνάπτουσα ἤδη Σελευκείᾳ καὶ Βαβυλῶνι. ἡ δὲ 12 Βαβυλὼν αὐτὴ μέν ἐστιν ἐν πεδίῳ, τὸν δὲ κύκλον ἔχει τοῦ τείχους τπε´ σταδίων. πάχος δὲ τοῦ τείχους ποδῶν β´ καὶ λ´, ὕψος δὲ τῶν [μ]εσοπυργίων πήχεις ν´, τῶν δὲ πύργων ξ´. ἡ δὲ πάροδος τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους ὡς τέθριππα ἐναντιοδρομεῖν ἀλλήλοις [ ]δίως. διόπερ τῶν ζ´ θεαμάτων λέγεται καὶ τοῦτο 16 καὶ ὁ κρεμαστὸς κῆπος, ἔχων ἐν τετραγώνῳ σχήματι ἑκάστην πλευρὰν δ´ [πλέ]θρων· συνέχεται δὲ ψαλιδώμασι καμαρωτοῖς ἐπὶ πεττῶν ἱδρυμένοις κυβοειδῶν ἄλλοις ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεττοὶ κοῖλοι πλήρεις γῆς, ὥστε δέξασθαι φυτὰ δένδρων τῶν μεγίστων, ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατε- 20 σκευασμένοι καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ ψαλίδες καὶ τὰ καμαρώματα· ἡ δὲ ἀνωτάτω στέγη προσβάσεις κλιμακωτὰς ἔχει, παρακειμένους δ' αὐταῖς καὶ κοχλίας, δι' ὧν τὸ ὕδωρ ἀνῆγον εἰς τὸν κῆπον ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου συνεχῶς οἱ πρὸς τοῦτο τεταγμένοι· ὁ γὰρ ποταμὸς διὰ μέσης ῥεῖ τῆς πόλεως σταδιαῖος τὸ πλάτος, 24 ἐπὶ δὲ τῷ ποταμῷ ὁ κῆπος: ὅτι Σέλευκος ὁ Νικάτωρ τὴν ἐπὶ τῷ Τρίγριδι πλησίον Βαβυλῶνος ἐν τ´ που σταδίοις ἐτείχισε Σελεύκειαν καὶ τὸ βασίλειον ἐνταῦθα μετηνέχθη· ἐκείνη δὲ ἐρήμωται, ὥστ' ἐπ' αὐτῆς μὴ ἂν ὀκνῆσαί τινα εἰπεῖν ὅπερ ἔφη τις τῶν κωμικῶν ἐπὶ τῶν Μεγαλοπολιτῶν τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ· 28 'ἐρημία μεγάλη 'στὶν ἡ Μεγαλόπολις'. ψιλὴ δὲ ἡ χώρα καὶ θαμνώδης ἡ πολλὴ πλὴν φοίνικος· οὗτος δὲ πλεῖστος ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ, πολὺς καὶ ἐν Σούσοις καὶ ἐν τῇ παραλίᾳ Περσίδι καὶ ἐν τῇ Καρμανίᾳ. κεράμῳ δ' οὐ χρῶνται· οὐδὲ γὰρ κατομβροῦνται. παραπλήσια δὲ καὶ τὰ ἐν Σούσοις καὶ τῇ 32 Σιττακηνῇ. ἀφώριστο δ' ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ τοῖς ἐπιχωρίοις φιλοσόφοις τοῖς Χαλδαίοις προσαγορευομένοις, οἳ περὶ ἀστρονομίαν εἰσὶ τὸ πλέον· προσποιοῦνται δέ τινες καὶ γενεθλιαλογεῖν, οὓς οὐ καταδέχονται οἱ ἕτεροι. ἔστι δὲ καὶ φῦλόν τι τὸ τῶν Χαλδαίων καὶ χώρα τῆς Βαβυλωνίας ὑπ' ἐκείνων 36 οἰκουμένη πλησιάζουσα καὶ τοῖς Ἄραψι καὶ τῇ κατὰ Πέρσας λεγομένῃ

25 Τρίγριδι : sic; -γρει mg. 30 φοίνικος : φοινίκων a. c.

739, 23–740, 17 θαλάττῃ. ἔστι δὲ καὶ τῶν Χαλδαίων τῶν ἀστρονομικῶν γένη πλείω. περιέχε-
ται δ' ἡ χώρα τῶν Βαβυλωνίων ἀπὸ μὲν τῆς ἠοῦς ὑπὸ Σουσίων, Ἐλυμαίων
καὶ Παραιτακηνῶν, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τῶν
Χαλδαίων καὶ τῶν Ἀράβων τῶν Ἀλεσηνῶν, ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας ἀπὸ 4
Ἀράβων τῶν Σκηνητῶν μέχρι τῆς Ἀδιαβηνῆς καὶ τῆς Γορδυαίας, ἀπὸ δὲ
τῶν ἄρκτων ὑπό τε Ἀρμενίων καὶ Μήδων μέχρι τοῦ Ζάγρου καὶ τῶν περὶ
αὐτὸ ἐθνῶν: ὅτι ἀνάπλουν ἔχει ὁ Τίγρις ἐπὶ Ὦπην κώμην: ὅτι πλημμυρεῖ ὁ
Εὐφράτης κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ θέρους ἀπὸ τοῦ ἔαρος ἀρξάμενος, ἡνίκα 8
τήκονται αἱ χιόνες αἱ ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας, ὥστ' ἀνάγκη λιμνάζειν καὶ κατα-
κλύζεσθαι τὰς ἀρούρας, εἰ μὴ διοχετεύει τις ταφρείαις καὶ διώρυξι τὸ ἐκπίπ-
τον τοῦ ῥοῦ καὶ ἐπιπολάζον ὕδωρ, καθάπερ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τὸ τοῦ Νεί-
λου: καὶ ὅτι εἰς τὰ πρὸς τῇ θαλάττῃ πεδία ἐκπίπτουσα ἡ τῶν ὑδάτων ὑπέρ- 12
χυσις λίμνας ἀποτελεῖ καὶ ἕλη καὶ καλαμῶνας, ἐξ ὧν καλάμινα πλέκεται
παντοῖα σκεύη, τὰ μὲν ὑγροῦ δεκτικὰ τῇ ἀσφάλτῳ περιαλειφόντων, τοῖς δ'
ἄλλοις ψιλοῖς χρωμένων· καὶ ἱστία δὲ ποιοῦνται καλάμινα ψιάθοις ἢ ῥιψὶ
741, 29–31 παραπλήσια: καὶ ὅτι αἱ τοῦ Εὐφράτου παρεκχύσεις αἱ πλησίον τῆς κατὰ 16
742, 21–745, 18 Πέρσας θαλάττης ποιοῦσι τὰς πρὸς τῇ Ἀραβίᾳ λίμνας καὶ ἕλη: ὅτι ὁ Εὐ-
φράτης τρισμυρίους καὶ ͵ςους σταδίους ἐκ τῶν πηγῶν μέχρι τῆς ἐκβολῆς
φέρεται. ἡ δὲ χώρα φέρει κριθὰς μὲν ὅσας οὐκ ἄλλη (καὶ γὰρ τριακοσάχοα
λέγουσι), τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τοῦ φοίνικος παρέχεται· ἐκ γὰρ αὐτοῦ καὶ οἶνον 20
καὶ ὄξος καὶ μέλι καὶ ἄλφιτα, τά τε πλεκτὰ παντοῖα ἐκ τούτου· τοῖς δὲ
πυρῆσιν ἀντ' ἀνθράκων οἱ χαλκεῖς χρῶνται, βρεχόμενοι δὲ τοῖς σιτιζομένοις
εἰσὶ τροφὴ βουσὶ καὶ προβάτοις· φασὶ δὲ εἶναι καὶ Περσικὴν ᾠδήν, ἐν ᾗ τὰς
ὠφελείας τξʹ διαριθμοῦνται. ἐλαίῳ δὲ χρῶνται τῷ σησαμίνῳ τὸ πλέον· οἱ δ' 24
ἄλλοι τόποι σπανίζονται τούτου τοῦ φυτοῦ. γίνεται δ' ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ καὶ
ἄσφαλτος πολλή ⟦ξηρὰ ἡ δυναμένη πήττεσθαι· ταύτης δ' ἡ πηγὴ τοῦ Εὐφ-
ράτου πλησίον⟧· ἣν Ἐρατοσθένης μὲν οὕτως εἴρηκεν ὅτι ἡ μὲν ὑγρά, ἣν
καλοῦσι νάφθαν, γίνεται ἐν τῇ Σουσίδι, ἡ δὲ ξηρά, δυναμένη πήττεσθαι, ἐν 28
τῇ Βαβυλωνίᾳ· ταύτης δ' ἡ πηγὴ τοῦ Εὐφράτου πλησίον, πλημμύροντος δ'
αὐτοῦ κατὰ τὰς τῶν χιόνων τήξεις καὶ αὐτὴ πληροῦται καὶ ὑπέρχυσιν εἰς
τὸν ποταμὸν λαμβάνει· ἐνταῦθα δὲ συνίστανται βῶλοι μεγάλαι πρὸς τὰς
οἰκοδομίας ἐπιτήδειαι τὰς διὰ τῆς ὀπτῆς πλίνθου. ἄλλοι δὲ καὶ τὴν ὑγρὰν ἐν 32
τῇ Βαβυλωνίᾳ γίνεσθαί φασι παράδοξον ἔχουσαν τὴν φύσιν· προσαχθεὶς
γὰρ ὁ νάφθας πυρὶ πλησίον ἀναρπάζει τὸ πῦρ, κἂν ἐπιχρίσας αὐτῷ σῶμα
πυρ προσαγάγῃς, φλέγεται, σβέσαι δ' ὕδατι οὐχ οἷόν τε· ἐκκαίεται γὰρ μᾶλ-
λον, πλὴν εἰ πάνυ πολλῷ· ἀλλὰ πηλῷ καὶ ὄξει καὶ στυπτηρίᾳ καὶ ἰξῷ πνι- 36
γεὶς σβέννυται. Ποσειδώνιος δέ φησι τοῦ ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ νάφθα τὰς πηγὰς

10 sq. ἐκπίπτον : sic 35 πυρ : sic

τὰς μὲν εἶναι λευκοῦ, τὰς δὲ μέλανος, τούτων δὲ τὰς μὲν εἶναι θείου ὑγροῦ,
λέγω δὲ τὰς τοῦ λευκοῦ, ταύτας δὲ εἶναι τὰς ἐπισπώσας τὴν φλόγα, τὰς δὲ
τοῦ μέλανος ἀσφάλτου ὑγρᾶς, ᾗ ἀντ' ἐλαίου τοὺς λύχνους κάουσι. πάλαι
μὲν οὖν ἡ Βαβυλὼν ἦν μητρόπολις τῆς Ἀσσυρίας, νῦν δὲ Σελεύκεια ἡ ἐπὶ 4
τῷ Τίγρι λεγομένη. | πλησίον δὲ κώμη Κτησιφῶν λεγομένη μεγάλη· ταύτην 186v
δ' ἐποιοῦντο χειμάδιον οἱ τῶν Παρθυαίων βασιλεῖς φειδόμενοι τῶν Σελευ-
κέων, ἵνα μὴ κατασταθμεύοιντο ὑπὸ τ̣ο̣ῦ̣ Σκυθικοῦ φύλου καὶ στρατιωτικοῦ·
θέρους δὲ ἐν Ἐκβατάνοις καὶ ⟦ἐν⟧ τῇ Ὑρκανίᾳ διῆγον. ὥσπερ δὲ Βαβυλω- 8
νίαν τὴν χώραν καλ[οῦ]μεν, οὕτω καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκεῖθεν Βαβυλω-
νίους καλοῦμεν, οὐκ ἀπὸ τῆς πόλεως ἀλλ' ἀπὸ τῆς χώρας· ἀπὸ δὲ τῆς
Σελευκείας [ἧτ]τ̣ον, κἂν ἐκεῖθεν ὦσι, καθάπερ Διογένη τὸν Στωϊκὸν φιλό-
σοφον. ἔστι δὲ καὶ Ἀρτεμίτα πόλις ἀξιόλογος διέχουσα φʹ Σ̣[ελευκ]ε̣ί̣ας 12
σταδίους πρὸς ἕω τὸ πλέον, καθάπερ καὶ ἡ Σιττακηνή· καὶ γὰρ αὕτη πολλή
τε καὶ ἀγαθὴ μέχρι Βαβυλῶνος τέταται καὶ Σουσίδος, ὥστε τοῖς ἐκ Βαβυλῶ-
νος εἰς Σοῦσα βαδίζουσι διὰ τῆς Σιττακηνῆς ἡ ὁδὸς ἅπασα. πρὸς ἕω δ' ἐστὶ
καὶ τοῖς ἐκ Σούσων εἰς τὴν μεσογαῖαν τῆς Περσίδος διὰ τῆς Οὐξίας καὶ τοῖς 16
ἐκ Περσίδος εἰς τὰ μέσα τῆς Καρμανίας. τὴν μὲν οὖν Καρμανίαν ἐγκυκλοῦ-
ται πρὸς ἄρκτον ἡ Περσὶς πολλὴ οὖσα· ταύτῃ δὲ συνάπτει ἡ Π̣αραιτακηνὴ
καὶ ἡ Κοσσαία μέχρι Κασπίων πυλῶν, τῇ δὲ Σουσίδι ἡ Ἐλυμάτις, τῇ δ'
Ἐλυμάτιδι τὰ περὶ Ζάγρον καὶ ἡ Μηδία. διὰ δὲ τὸ πλῆθος καὶ τὴν δύναμιν 20
Ἐλυμαῖοι οὐκ ἀξιοῦσι Παρθυαίοις ὑπακούειν. ἐπαρχίαι δὲ τῆς Ἐλυμαίας ἡ
Γαβιανὴ καὶ ἡ Μασσαβατικὴ καὶ Κυρβιανή. ὅμοροι δὲ τούτοις Σαγαπηνοὶ
καὶ Σαλακηνοί, δυναστεῖαι μικραί. τοσαῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα ἔθνη πρὸς ἕω
τὰ ὑπερκείμενα τῆς Βαβυλωνίας. πρὸς ἄρκτον δὲ τὴν Μηδίαν ἔφαμεν καὶ 24
τὴν Ἀρμενίαν, ἀπὸ δὲ δύσεώς ἐστιν Ἀδιαβηνὴ καὶ Μεσοποταμία. τῆς μὲν
οὖν Ἀδιαβηνῆς ἡ πλείστη πεδιάς, καὶ αὐτὴ τῆς Βαβυλωνίας μέρος οὖσα,
ἔχουσα δ' ὅμως ἄρχοντα ἴδιον, ἔστιν ὅπῃ καὶ τῇ Ἀρμενίᾳ προσχωροῦσα· οἱ
γὰρ Μῆδοι καὶ Ἀρμένιοι, τρίτοι δὲ Βαβυλώνιοι, τὰ μέγιστα τῶν ἐθνῶν τῶν 28
ταύτῃ, διετέλουν οὕτως ἐξ ἀρχῆς συνεστῶτες ὥστ' ἀλλήλοις ἐπιτίθεσθαι
κατὰ καιροὺς τοὺς οἰκείους ἕκαστοι καὶ πάλιν διαλύεσθαι. τῶν μὲν οὖν
Μήδων καὶ τῶν Βαβυλωνίων ἐπάρχουσι Παρθυαῖοι, τῶν δ' Ἀρμενίων οὐδ'
ἅπαξ· ἀλλ' ἔφοδοι μὲν γεγόνασι πολλάκις, ἀνὰ κράτος δ' οὐχ ἑάλωσαν, 32
ἀλλ' ὅ γε Τιγράνης καὶ ἐρρωμένως ἀντεπεκράτησε. καλοῦνται δ' οἱ Ἀδιαβη-
745, 32–748, 6 νοὶ καὶ Σακκόποδες. ἀρχεῖα δ' ἐστὶ παρ' Ἀσσυρίοις τρία· τὸ τῶν ἀφιεμένων
ἤδη τῆς στρατείας καὶ τὸ τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ τὸ τῶν γερόντων χωρὶς τοῦ
ὑπὸ τοῦ βασιλέως καθεσταμένου. ἐσθὴς δ' αὐτοῖς ἐστι χιτὼν λινοῦς ποδήρης 36
καὶ ἐπενδύτης ἐρεοῦς, ἱμάτιον λευκόν, κόμη μικρά, ὑπόδημα ἐμβάδι
ὅμοιον· φοροῦσι δὲ καὶ σφραγῖδα καὶ σκῆπτρον οὐ λιτόν, ἀλλ' ἐπίσημον

ἔχον ἐστ' ἄνω μῆλον ἢ ῥόδον ἢ κρίνον ἤ τι τοιοῦτον. ἀλείφονται δὲ τοῦ
σησάμου. θρηνοῦσι δὲ τοὺς ἀποθανοῦντας ὡς Αἰγύπτιοι καὶ πολλοὶ τῶν
ἄλλων, θάπτουσι δ' ἐν μελικήρῳ περιπλάσαντες. τρεῖς δ' εἰσὶ φατρίαι τῶν
ἀπόρων σίτου· ἕλειοι δ' οὗτοι καὶ ἰχθυοφάγοι διαιτώμενοι παραπλησίως τοῖς 4
κατὰ Γεδρωσίαν. Μεσοποταμία δ' ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ὠνόμασται· εἴρηται δ'
ὅτι κεῖται τοῦ Εὐφράτου μεταξὺ καὶ τοῦ Τίγριος καὶ διότι ὁ μὲν Τ̣ρίγρις τὸ
ἑωθινὸν αὐτῆς μόνον κλύζει πλευρόν, τὸ δ' ἑσπέριον καὶ νότιον ὁ Εὐφ-
ράτης· πρὸς ἄρκτον δὲ ὁ Ταῦρος ὁ τοὺς Ἀρμενίους διορίζων ἀπὸ τῆς 8
Μεσοποταμίας. τὸ μὲν οὖν μέγιστον ὃ ἀφίστανται διάστημα ἀπ' ἀλλήλων
τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσίν ἐστι, τοῦτο δ' ἂν εἴη τὸ αὐτὸ ὅπερ εἴρηκεν Ἐρατοσ-
θένης τὸ ἀπὸ Θαψάκου, καθ' ὃ ἦν τὸ ζεῦγμα τοῦ Εὐφράτου τὸ παλαιόν,
ἐπὶ τὴν τοῦ Τίγριος διάβασιν, καθ' ἣν διέβη ὁ Ἀλέξανδρος αὐτόν, ͵βυ´· τὸ 12
δ' ἐλάχιστον μικρῷ πλέον τῶν σ´ κατὰ Σελεύκειάν που καὶ Βαβυλῶνα. διαρρεῖ δ'
ὁ Τίγρις τὴν Θωνίτην καλουμένην λίμνην κατὰ πλάτος μέσην. ἐπὶ μῆκος δὲ
συχνὸν προπέπτωκεν ἡ συναγωγὴ τῆς Μεσοποταμίας καὶ πλοίῳ πως ἔῳκει.
ποιεῖ δὲ τὸ πλεῖστον τῆς περιφερείας ὁ Εὐφράτης· καὶ ἔστι τὸ μὲν ἀπὸ 16
Θαψάκου μέχρι Βαβυλῶνος, ὡς εἴρηκεν Ἐρατοσθένης, ͵δ καὶ ω´ στάδιοι, τὸ δ'
ἀπὸ τοῦ κατὰ Κομαγηνὴν ζεύγματος, ἥπερ ἐστὶν ἀρχὴ τῆς Μεσοποταμίας,
οὐκ ἔλασσον τῶν ͵βων σταδίων ἕως ἐπὶ Θάψακον. ἔστι δ' ἡ μὲν παρόρειος
εὐδαίμων ἱκανῶς. ἔχουσι δ' αὐτῆς τὰ μὲν πρὸς τῷ Εὐφράτῃ καὶ τῷ ζεύγματι 20
τῷ τε νῦν τῷ κατὰ τὴν Κομαγηνὴν καὶ τῷ πάλαι τῷ κατὰ Θάψακον οἵ τε
Μυγδόνες κατονομασθέντες ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, ἐν οἷς ἐστιν ἡ Νίσιβις,
ἣν καὶ αὐτὴν Ἀντιόχειαν τὴν ἐν Μυγδονίᾳ προσηγόρευσαν, ὑπὸ τῷ Ταμασίῳ
ὄρει κειμένην καὶ Τιγρανόκερτα καὶ τὰ περὶ Κάρρας καὶ Νικηφόριον πεδία 24
καὶ Σίννακα, ἐν ᾗ Κράσσος διεφθάρη δόλῳ ληφθεὶς ὑπὸ Σουρήνα τοῦ Παρ-
θυαίων στρατηγοῦ. πρὸς δὲ τῷ Τίγρι τὰ τῶν Παρθυαίων χωρία. ἔστι δὲ
εὔβοτος ἡ χώρα καὶ εὐερνής, ὥστε καὶ τὰ ἀειθαλῆ φέρειν καὶ ἄρωμα τὸ
ἄμωμον, καὶ λεοντόβοτό̣ς ἐ̣σ̣τ̣ι̣· φέρει δὲ καὶ τὸν νάφθαν καὶ τὴν γαγγῖτιν 28
λίθον, ἣν φεύγει τὰ ἑρπετά. λέγεται δὲ Γόρδυς ὁ Τριπτολέμου τὴν Γορ-
δυ[η]ν̣ὴ̣ν̣ οἰκῆσαι. τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν κεκλιμένα τῆς Μεσοποταμίας καὶ
ἀπωτέρω τῶν ὀρῶν ἄνυδρα καὶ λυπρὰ ὄντα ἔχουσιν οἱ Σκην̣ῆται Ἄραβες,
ληστρικοί τινες καὶ ποιμενικοί, μεθιστάμενοι ῥᾳδίως εἰς ἄλλους τόπους 32
ὅταν ἐπιλίπωσιν αἱ νομαὶ καὶ αἱ λεη̣λασίαι. μεταξὺ δὲ τοῦ Εὐφράτου καὶ
τοῦ Τίγριος ῥεῖ καὶ ἄλλος ποταμὸς Βασίλειος καλούμενος καὶ περὶ τὴν Ἀν-
θεμουσίαν ἄλλος Ἀβόρρας. δ̣ι̣ὰ̣ δὲ τῶν Σκηνητῶν καὶ τῆς ἐκείνων ἐρημίας ἡ ὁδὸς
τοῖς ἐκ τῆς Συρίας εἰς Σελεύκειαν καὶ Βαβυλῶνα ἐμπορευομένοις ἐστίν. ἡ μὲν 36

24 πεδία : χωρία s.l. 27 τὰ : s.l. 33 ἐπιλίπωσιν : ἐπιλεί- s.l.

οὖν ..... σις | τοῦ Εὐφράτου κατὰ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἐστὶν αὐτοῖς, τόπον 187r
τῆς Μεσοποταμίας· ὑπέρκειται δὲ τοῦ ποταμοῦ σχοίνους δ´ ἀπέχουσα ἡ
752, 1 Βαμβύκη, ἣν καὶ Ἔδεσαν καὶ Ἱερὰν πόλιν καλοῦσιν. ἡ δὲ Συρία πρὸς
ἄρκτον μὲν ἀφώρισται τῇ Κιλικίᾳ καὶ τῷ Ἀμανῷ, πρὸς ἕω δὲ τῷ Εὐφράτῃ 4
καὶ τοῖς ἐντὸς τοῦ Εὐφράτου Σκηνήταις Ἄραψι, πρὸς δὲ νότον τῇ Εὐδαί-
μονι Ἀραβίᾳ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, [π]ρὸς δύσιν δὲ τῷ Αἰγυπτιακῷ πελάγει μέχρι
Ἰσσοῦ. μέρη δ' αὐτῆς τίθεμεν ἀπὸ Κιλικίας ἀρξάμενοι καὶ τοῦ Ἀμανοῦ τήν
τε Κομμαγηνὴν καὶ τὴν [Σελ]ευκίδα καλουμένην τῆς Συρίας, ἔπειτα τὴν 8
Κοίλην Συρίαν, τελευταίαν δ' ἐν μὲν τῇ παραλίᾳ τὴν Φοινίκην, ἐν δὲ τῇ
μεσογαίᾳ τὴν Ἰουδα̣[ ]ι̣οι δὲ τὴν Συρίαν ὅλην εἰς Κοιλοσύρους καὶ Σύρους
καὶ Φοίνικας διελόντες τούτοις ἀναμεμίχθαι φασὶ δ´ ἔθνη, Ἰουδαίους,
Ἰδουμαίους, Γαζαίους, Ἀζωτίους, γεωργικοὺς μὲν ὡς τοὺς Σύρους καὶ Κοι- 12
λοσύρους, ἐμπορικοὺς δὲ ὡς τοὺς Φοίνικας. καθόλου μὲν οὕτως. καθέκαστα
δὲ ἡ Κομμαγηνὴ μικρά τίς ἐστιν. ἔχει δ' ἐρυμνὴν πόλιν Σαμόσατα, ἐν ᾗ τὸ
βασίλειον ὑπῆρχε· νῦν δ' ἐπαρχία γέγονε· χώρα δὲ περίκειται σφόδρα
εὐδαίμων ὀλίγη. ἐνταῦθα δὲ νῦν ἐστι τὸ ζεῦγμα τοῦ Εὐφράτου, κατὰ τοῦτο 16
δὲ Σελεύκεια ἵδρυται φρούριον Μεσοποταμίας προσωρισμένον ὑπὸ Πομ-
πηΐου τῷ Κομμαγηνῷ. ἡ δὲ Σελευκὶς ἀρίστη μέν ἐστι τῶν λεχθεισῶν
μερίδων, καλεῖται δὲ τετράπολις καὶ ἔστι κατὰ τὰς ἐξεχούσας ἐν αὐτῇ
πόλεις· ἐπεὶ πλείους γέ εἰσι, μέγισται δὲ δ´, Ἀντιόχεια ἡ ἐπὶ Δάφνῃ καὶ 20
Σελεύκεια ἡ ἐν Πιερίᾳ καὶ Ἀπάμεια δὲ καὶ Λαοδίκεια, αἵπερ καὶ ἐλέγοντο
ἀλλήλων ἀδελφαὶ διὰ τὴν ὁμόνοιαν, Σελεύκου τοῦ Νικάτορος κτίσματα, ἡ
μὲν οὖν μεγίστη τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπώνυμος, ἡ δ' ἐρυμνοτάτη αὐτοῦ, αἱ δ'
ἄλλαι ἡ μὲν Ἀπάμεια τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἀπάμας, ἡ δὲ Λαοδίκεια τῆς 24
μητρός. τετείχισται δὲ Ἀντιόχεια καὶ κοινῷ τείχει καὶ ἰδίῳ καθ' ἕκαστον. τὸ
μὲν οὖν πρῶτον αὐτῶν ὁ Νικάτωρ συνῴκισε μεταγαγὼν ἐκ τῆς Ἀντιγονείας
τοὺς οἰκήτορας, ἣν πλησίον ἐτείχισεν Ἀντίγονος ὁ Φιλίππου μικρὸν πρότε-
ρον, τὸ δὲ δεύτερον τοῦ πλήθους τῶν οἰκητόρων ἐστὶ κτίσμα, τὸ δὲ τρίτον 28
Σελεύκου τοῦ Καλλινίκου, τὸ δὲ τέταρτον Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. καὶ
δὴ καὶ μητρόπολίς ἐστιν αὕτη τῆς Συρίας. συνῴκισε δ' ὁ Νικάτωρ ἐνταῦθα
καὶ τοὺς ἀπογόνους Τριπτολέμου τοῦ ὑπ' Ἀργείων πεμφθέντος ἐπὶ τὴν
Ἰοῦς ζήτησιν, οὗ υἱὸς Γόρδυς· τοῦτον μὲν οὖν ἔχοντά τινας τῶν σὺν τῷ 32
πατρὶ λαῶν ἐκ τῆς ποταμίας τοῦ Ὀρόντου εἰς τὴν Γορδυαίαν ἀποικῆσαι,
τῶν δ' ἄλλων τοὺς ἀπογόνους συνοίκους γενέσθαι τοῖς Ἀντιοχεῦσιν. ὑπέρ-
κειται δὲ μ´ σταδίοις ἡ Δάφνη, κατοικία μετρία, μέγα δὲ καὶ συνηρεφὲς
ἄλσος διαρρεόμενον πηγαίοις ὕδασιν, οὗ κύκλος π´ στάδιοι. ῥεῖ δὲ τῆς 36

19 ἐν : s.l.

πόλεως πλησίον Ὀρόντης ποταμός· οὗτος δ' ἐκ τῆς Κοίλης Συρίας τὰς ἀρχὰς
ἔχων εἶθ' ὑπὸ γῆν ἐνεχθεὶς ἀναδίδωσι πάλιν τὸ ῥεῦμα καὶ διὰ τῆς Ἀπαμέων εἰς
τὴν Ἀντιόχειαν προελθὼν πλησιάσας τῇ πόλει πρὸς τὴν θάλατταν καταφέ-
ρεται τὴν κατὰ Σελεύκειαν· τὸ δ' ὄνομα τοῦ γεφυρώσαντος αὐτὸν Ὀρόντου
μετέλαβε καλούμενος πρότερον Τυφών. μυθεύουσι δ' ἐνταῦθά που τὰ περὶ τὴν
κεραύνωσιν τοῦ Τυφῶνος καὶ τοὺς Ἀρίμους, περὶ ὧν εἴπομεν καὶ πρότερον.
πρὸς δύσιν μὲν οὖν θάλαττα ὑπόκειται τῇ Ἀντιοχείᾳ ἡ κατὰ Σελεύκειαν,
πρὸς ᾗ καὶ τὰς ἐκβολὰς ὁ Ὀρόντης ποιεῖται διεχούσῃ τῶν μὲν ἐκβολῶν
σταδίους μ΄, τῆς δ' Ἀντιοχείας ρκ΄. ἀνάπλους δ' ἐκ θαλάττης ἐστὶν εἰς τὴν
Ἀντιόχειαν αὐθημερόν· πρὸς ἕω δ' ὁ Εὐφράτης ἐστὶ καὶ ἡ Βαμβύκη καὶ ἡ
Βέρροια καὶ Ἡράκλεια τῇ Ἀντιοχείᾳ. ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων ἐστὶ τό τε Ἄμα-
νον πλησίον καὶ ἡ Κομμαγηνή, συνάπτει δὲ τούτοις ἡ Κυριστικὴ μέχρι
δεῦρο παρατείνουσα. ἐνταῦθα δ' ἐστὶ πόλις Τίνδαρος, ᾧ συνάπτουσιν αἱ
Πάγραι τῆς Ἀντιοχίδος, χωρίον ἐρυμνὸν κατὰ τὴν ὑπέρθεσιν τοῦ Ἀμανοῦ
τὴν ἐκ τῶν Ἀμανίδων πυλῶν εἰς τὴν Συρίαν κείμενον. ὑποπίπτει μὲν οὖν
ταῖς Πάγραις τὸ τῶν Ἀντιοχέων πεδίον, δι' οὗ ῥεῖ ὁ Ἄρκευθος ποταμὸς
καὶ ὁ Ὀρόντης καὶ ὁ Λαβώτας. ἐν δὲ τούτῳ ἐστὶ τῷ πεδίῳ καὶ ὁ Μελεάγρου
χάραξ καὶ ὁ Οἰνοπάρας ποταμός, ἐν ᾧ τὸν Βάλαν Ἀλέξανδρον μάχῃ νική-
σας ὁ Φιλομήτωρ Πτολεμαῖος ἐτελεύτησεν ἐκ τραύματος. ὑπέρκειται δ'
αὐτῶν λόφος Τραπεζὼν ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος καλούμενος. πρὸς θαλάττῃ
[δὲ] ṭούτων ἐστὶν ἡ Σελεύκεια καὶ ἡ Πιερία, ὄρος συνεχὲς τῇ Ἀμάνῳ, καὶ ἡ
Ῥωσὸς μεταξὺ Ἰσσοῦ καὶ Σελευκείας ἱδρυμένη. [ἐκ]αλεῖτο δ' ἡ Σελεύκεια
πρότερον Ὕδατος ποταμοί, ἔρυμα δέ ἐστιν ἀξιόλογον καὶ κρεῖττον βίας.
πρὸς νότον δ' ἐστὶ τοῖς μὲν Ἀντιοχεῦσι Ἀπάμεια ẹ̀ṿ μεσογαίᾳ κειμένη, τοῖς
δὲ Σελευκεῦσι τὸ Κάσιον ὄρος καὶ τὸ Ἀντικάσιον, ἔτι δὲ πρότερον μετὰ
τὴν Σελεύκειαν αἱ ἐκβολαὶ τοῦ Ὀρόντου. ἐφεξῆς δὲ τοῦ Κασίου Ποσίδειον
πολίχνιον καὶ Ἡράκλεια. εἶτα Λαοδίκεια ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ἐκτισμένη καὶ
εὐλίμενος πọ́λịς χῶρον ἔχουσα πολύοινον πρὸς τῇ ἄλλῃ εὐκαρπίᾳ τοῖς
752, 8–753, 32
Ἀλεξανδρεῦσι τὸ πλεῖστον τοῦ οἴνου παρέχοντα: ἡ δ' Ἀπάμεια καὶ πόλιν
ἔχει τὸ πλέον εὐερκῆ (λόφος γάρ ἐστιν ἐν πεδίῳ κοίλῳ τετειχισμένος
καλῶς, ὃν ποιεῖ χερρονησιάζοντα ὁ Ὀρόντης καὶ λίμνη περικειμένη
μεγάλη) καὶ ἕλη πλατέα λειμῶνάς τε βουβότους καὶ ἱπποβότους διαχεομέ-
νους ὑπερβάλλοντας τὸ | μέγεθος. καὶ δὴ καὶ Χερρόνησος ἐκλήθη διὰ τὸ
187v
συμβεβηκός. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Πέλλα ὑπὸ τῶν Μακεδόνων διὰ τὴν ἑαυτῶν
μητρόπολιν Πέλλαν. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ λογιστήριον τὸ στρατιωτικὸν καὶ τὸ
ἱπποτρόφιον, θήλειαι μὲν ἵπποι βασιλικαὶ πλείους τῶν τρισμυρίων, κηλώνια

3 τὴν prius : s. l. 9 τὴν : s. l.

δὲ τούτων τ΄. ἐνταῦθα δὲ καὶ πωλοδάṃναι καὶ ὁπλομάχοι καὶ ὅσοι παιδευταὶ
τῶν πολεμικῶν ἐμισθοδοτοῦντο. δηλοῖ δὲ τὴν δύναμιν ταύτην ἥ τε τοῦ
Τρύφ[ ] ἐπικληθέντος Διοδότου παραύξησις καὶ ἐπίθεσις τῇ βασιλείᾳ τῶν
Σύρων ἐντεῦθεν ὁρμηθέντος καὶ Βάσσος Κεκίλιος το[σοῦτον] χρ̣όνον
πολιορκούμενος ὑπὸ δυεῖν μεγάλων ταγμάτων Ῥωμαϊκῶν, μέχρι ἑκὼν ἑαυ-
τὸν ἐνεχείρισεν ἐφ' οἷς ἐβεβούλητο· καὶ γὰρ τὴν στρατιὰν ἀπέτρεφεν ἡ χώρα
καὶ συμμάχων εὐπόρει τῶν πλησίον φυλάρχων ἐχόντων εὐερκῆ χωρία· ὧν
ἐστι καὶ ἡ Λυσιάς, ὑπὲρ τῆς λίμνης κειμένη τῆς πρὸς Ἀπάμειαν, καὶ Ἀρέ-
θουσα ἡ Σαμψικεράμου καὶ Ἰαμβλίχου τοῦ ἐκείνου παιδός, φυλάρχων τοῦ
Ἐμισηνῶν ἔθνους· οὐ πόρρω δ' οὐδ' ἡ Ἡλιόπολις καὶ Χαλκὶς ἡ ὑπὸ Πτολε-
μαίῳ τῷ Μενναίου τὸν τὸν Μασσύαν κατέχοντι καὶ τὴν Ἰτουραίων ὀρεινήν.
ὅμορος δὲ τῇ Ἀπαμέων πρὸς ἕω μὲν ἡ τῶν φυλάρχων Ἀράβων καλουμένη
παραποταμία καὶ ἡ Χαλκιδικὴ ἀπὸ τοῦ Μασσύου καθήκουσα καὶ πᾶσα ἡ
πρὸς νότον τοῖς Ἀπαμεῦσι, ἀνδρῶν σκηνητῶν τὸ πλέον. τοιαύτη μὲν ἡ
μεσογαία τῆς Σελευκίδος. ὁ δὲ παράπλους ὁ λοιπὸς ἀπὸ τῆς Λαοδικείας ἐστὶ
τοιοῦτος. τῇ γὰρ Λαοδικείᾳ πλησιάζει πολίχνια τό τε Ποσείδειον καὶ τὸ
Ἡράκλειον καὶ τὰ Γάβαλα· εἶτ' ἤδη ἡ τῶν Ἀριδίων παλαιὰ ⟦πολίχν⟧ Πάλ-
τος καὶ Βαλαναία καὶ Κάρανος, τὸ ἐπίνειον τῆς Ἀράδου λιμένιον ἔχον· εἶτ'
Ἔνυδρα καὶ Μάραθος, πόλις Φοινίκων, καὶ τὰ Ξίμυρα, τὸ ἐφεξῆς χωρίον·
τούτοις δ' ἡ Ὀρθωσία συνεχής ἐστι καὶ ὁ Ἐλεύθερος ὁ πλησίον ποταμός,
ὅνπερ ὅριον ποιοῦνταί τινες Σελευκίδος πρὸς τὴν Φοινίκην καὶ τὴν Κοίλην
Συρίαν. πρόκειται δ' ἡ Ἄραδος ῥαχιώδους τινὸς καὶ ἀλιμένου παραλίας διέ-
χουσα τῆς γῆς σταδίους κ΄. ἔστι δὲ πέτρα περίκλυστος ὅσον ζ΄ σταδίων
[illegible],28–758, 15
πλήρης κατοικίας. μετὰ δὲ Ὀρθωσίαν ἐστὶ καὶ τὸν Ἐλεύθερον Τρίπολις,
ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τὴν ἐπίκλησιν εἰληφυῖα· τριῶν γάρ ἐστι πόλεων
κτίσμα, Τύρου, Σιδῶνος, Ἀράδου. τῇ δὲ Τριπόλει συνεχές ἐστι τὸ τοῦ Θεοῦ
πρόσωπον, εἰς ὃ τελευτᾷ ὁ Λίβανος τὸ ὄρος. μεταξὺ δὲ Τριήρης χωρίον τι.
δύο δὲ ταῦτά ἐστιν ὄρη τὰ ποιοῦντα τὴν Κοίλην καλουμένην Συρίαν ὡσὰν
παράλληλα, ὅ τε Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος, μικρὸν ὕπερθεν τῆς
θαλάττης ἀρχόμενα ἄμφω, ὁ μὲν Λίβανος τῆς κατὰ Τρίπολιν κατὰ τὸ Θεοῦ
πρόσωπον μάλιστα, ὁ δ' Ἀντιλίβανος τῆς κατὰ Σιδῶνα· τελευτῶσι δ' ἐγγὺς
τῶν Ἀραβίων ὀρῶν τῶν ὑπὲρ τῆς Δαμασκηνῆς καὶ τῶν Τραχανῶν ἐκεῖ
λεγομένων εἰς ἄλλα ὄρη γεώλοφα καὶ καλλίκαρπα. ἀπολείπουσι δὲ μεταξὺ
πεδίον κοῖλον, πλάτος μὲν τὸ ἐπὶ θαλάττῃ σ΄ σταδίων, μῆκος δὲ τὸ ἀπὸ
θαλάττης εἰς τὴν μεσογαίαν σχεδόν τι διπλάσιον· διαρρεῖται δὲ ποταμοῖς
ἄρδουσι χώραν εὐδαίμονα καὶ πάμφορον, μεγίστῳ δὲ τῷ Ἰορδάνῃ· ἔχει δὲ

4 Κεκίλιος : ι post. e corr. 28 Κοίλην : s. l. 31 Σιδῶνα : Σινδ- a. c., ut vid.

καὶ λίμνην, ἣ φέρει τὴν ἀρωματίτιν σχοῖνον καὶ κάλαμον, ὡς δ' αὔτως καὶ
ἕλη· καλεῖται δ' ἡ λίμνη Γενησαρίτις, φέρει δὲ καὶ βάλσαμον. τὸν δὲ ποτα-
μὸν ὁ μὲν Χρυσορρόας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Δαμασκηνῆς πόλεως καὶ χώρας
εἰς τὰς ὀχετείας ἀναλίσκεται σχεδόν τι· πολλὴν γὰρ ἐπάρδει καὶ βαθεῖαν 4
χθόνα. τὸν δὲ Λύκον καὶ τὸν Ἰορδάνην ἀναπλέουσι φορτίοις, Ἀράδιοι δὲ
μάλιστα. τῶν δὲ πεδίων τὸ μὲν πρῶτον τὸ ἀπὸ θαλάττης Μάκρας καλεῖται
καὶ Μάκρα πεδίον, ἐν τούτῳ τε Ποσειδώνιος ἱστορεῖ τὸν δράκοντα πεπτω-
κότα ὁραθῆναι νεκρόν, μῆκος σχεδόν τι καὶ πλεθριαῖον, πάχος δὲ ὥσθ' 8
ἱππέας ἑκατέρωθεν παραστάντας ἀλλήλους μὴ καθορᾶν, χάσμα δὲ ὥστ'
ἔφιππον δέξασθαι, τῆς δὲ φολίδος λεπίδα ἑκάστην ὑπεραίρουσαν θυρεοῦ.
μετὰ δὲ τὸν Μάκραν ἐστὶν ὁ Μασσύας ἔχων τινὰ ὀρεινά, ἐν οἷς ἡ Χαλκίς,
ὥσπερ ἀκρόπολις τοῦ Μασσύου· ἀρχὴ δ' αὐτοῦ Λαοδίκεια ἡ πρὸς Λιβάνῳ. 12
τὰ μὲν οὖν ὀρεινὰ ἔχουσι πάντα Ἰτουραῖοι καὶ Ἄραβες, κακοῦργοι πάντες·
οἱ δ' ἐν τοῖς πεδίοις γεωργοί. μεταξὺ δὲ Σιδῶνος καὶ τοῦ Θεοῦ προσώπου
Βίβλος κεῖται καὶ ἐφεξῆς ταύτῃ Βηρυτός. ἡ μὲν οὖν Βίβλος, τὸ τοῦ Κινύρου
βασίλειον, ἱερά ἐστι τοῦ Ἀδώνιδος· ἣν τυραννουμένην ἠλευθέρωσε Πομ- 16
πήϊος πελεκίσας ἐκεῖνον· κεῖται δ' ἐφ' ὕψους τινὸς μικρὸν ἄπωθεν τῆς
θαλάττης. εἶτα μετὰ ταύτην Ἄδων[ις] ποταμὸς καὶ ὄρος Κλίμαξ καὶ
Παλαίβυβλος, εἶθ' ὁ Λύκος ποταμὸς καὶ Βηρυτός. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐπὶ
θαλάττῃ. ὑπὲρ δὲ τοῦ Μασσύου ὁ καλ[ού]μενος Αὐλών ἐστι βασιλικὸς καὶ 20
ἡ Δαμασκηνὴ χώρα διαφερόντως ἐπαινουμένη· ἔστι δὲ καὶ ἡ Δαμασκὸς
πόλις ἀξιόλογος. ὑπέρκεινται .[ ] δύο λεγόμενοι Τραχῶνες. ἔπειτα πρὸς τὰ
Ἀράβων μέρη καὶ τῶν Ἰτουραίων ἀναμὶξ ὄρη δύσβατα ἦν, ἐν οἷς καὶ
σπήλαια βαθύστομα, ὧν ἓν καὶ ͵δους ἀνθρώπους δέξασθαι δυνάμενον ἐν 24
καταδρομαῖς, αἳ τοῖς Δαμασκηνοῖς γίνονται πολλαχόθεν. ἅπασα μὲν οὖν
[ ]ρ τῆς Σελευκίδος ὡς ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀραβίαν ἀνίσχουσα
χώρα Κοίλη Συρία καλεῖται, ἰδίως δ' ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ τῷ Ἀντιλιβάνῳ
ἀφωρισμένη. τῆς δὲ λοιπῆς ἡ μὲν ἀπ' Ὀρθωσίας μέχρι Πηλουσίου παραλία 28
Φοινίκη καλεῖται, στενή τις καὶ ἁλιτενὴς [ ] ὑπὲρ ταύτης μεσογαία μέχρι
τῶν Ἀράβων ἡ μεταξὺ Γάζης καὶ Ἀντιλιβάνου Ἰουδαία λέγεται. ἐπεὶ οὖν
τὴν ἰδίως λεγομένην Συρίαν ἐπεληλύθαμεν, ἐπὶ | τὴν Φοινίκην μέτιμεν. 188r
ταύτης δὲ τὰ μὲν ἀπ' Ὀρθωσίας μέχρι Βηρυτοῦ λόγου τετύχηκε. μετὰ δὲ 32
Βηρυτόν ἐστι Σιδὼν ὅσον ἐν υ' σταδίοις. μεταξὺ δὲ ὁ Ταβύριος ποταμὸς καὶ
Λεόντων πόλις. μετὰ δὲ Σιδῶνα μεγίστη τῶν Φοινίκων καὶ ἀρχαιοτάτη
Τύρος ἐστίν. οἱ μὲν οὖν ποιηταὶ τὴν Σιδῶνα τεθρυλλήκασι μᾶλλον, αἱ δ' εἰς
τὴν Λιβύην καὶ τὴν Ἰβηρίαν ἀποικίαι μέχρι καὶ ἔξω τὴν Τύ[ ] πλέον ἐξυμ- 36
νοῦσι. ἀμφότεραι δ' οὖν ἔνδοξοι καὶ λαμπραὶ καὶ πάλαι καὶ νῦν· ὁποτέραν

22 δύο : post hanc vocem spatium vacuum 3–4 litt.; λόφοι mg.

δ' ἄν τις εἴποι μητρόπολιν Φοινίκων, ἔρις ἐν ἀμφοτέρ[ ]. ἡ μὲν οὖν
Σιδὼν ἐπὶ εὐφυεῖ λιμένι τῆς ἠπείρου τὴν ἵδρυσιν ἔχει, Τύρος δ' ἐστὶν ὅλη
νῆσος σχεδόν τι συνῳκισμένη παραπλ[ ].περ ἡ Ἄραδος, συνῆπται δὲ
χώματι πρὸς τὴν ἤπειρον, ὃ κατεσκεύασε πολιορκῶν Ἀλέξανδρος. δύο δ' 4
ἔχει λιμένας, τὸν μὲν κλειστόν, τὸν δ' ἀνειμένον, ὃν Αἰγύπτιον καλοῦσι,
ἀτυχήσασα δὲ κατὰ πολλὰς συμφορὰς ἀνέλαβεν ἑαυτὴν τῇ τε ναυτιλίᾳ, καθ'
ἣν ἁπάντων τῶν ἀεὶ κρείττους εἰσὶ κοινῇ Φοίνικες, καὶ τοῖς πορφυρείοις·
πολὺ γὰρ ἐξίσταται πασῶν ἡ Τυρία καλλίστη πορφύρα, καὶ ἡ θήρα πλησίον. 8
Σιδώνιοι δὲ πολύτεχνοί τινες παραδέδονται καὶ καλλίτεχνοι, καθάπερ καὶ ὁ
ποιητὴς δηλοῖ. πρὸς δὲ καὶ φιλόσοφοι περί τε ἀστρονομίαν καὶ ἀριθμητικὴν
ἀπὸ τῆς λογιστικῆς ἀρξάμενοι καὶ τῆς νυκτιπλοίας (ἐμπορικὸν γὰρ καὶ
ναυκληρικὸν ἑκάτερον), καθάπερ καὶ τῶν Αἰγυπτίων εὕρεμα γεωμετρίαν 12
φασὶ ἀπὸ τῆς χωρογραφίας, ἣν ὁ Νεῖλος ἀπεργάζεται συγχέων τοὺς ὅρους
κατὰ τὰς ἀναβάσεις. ἐντεῦθεν ἦν Βοηθός, ᾧ συνεφιλοσοφήσαμεν ἡμεῖς τὰ
Ἀριστοτέλεια, ἐκ Τύρου δὲ Ἀντίπατρος καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος
ὁ τὸν πίνακα ἐκθεὶς τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων. διέχει 16
δὲ Σιδῶνος ἡ Τύρος οὐ πλείους σ' σταδίων. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ πολίχνιον Ὀρ-
νίθων πόλις λεγομένη, εἶτα πρὸς Τύρῳ ποταμὸς ἐξίησι. μετὰ δὲ Τύρον ἡ
Παλαίτυρος ἐν λ' σταδίοις. ἤθ' ἡ Πτολεμαῒς μεγάλη πόλις, ἣν Ἄκην ὠνό-
μαζον πρότερον. μεταξὺ δὲ Ἄκης καὶ Τύρου θινώδης αἰγιαλός ἐστιν ὁ 20
φέρων τὴν ὑαλῖτιν ἄμμον· ἐνταῦθα μὲν οὖν φασὶ μὴ χεῖσθαι, κομισθεῖσαν
εἰς Σιδῶνα δὲ τὴν χωνείαν δέχεσθαι. ἤκουσα δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τῶν
ὑαλουργῶν εἶναί τινα καὶ κατ' Αἴγυπτον ὑαλῖτιν γῆν, ἧς χωρὶς οὐχ οἷόν τε
τὰς πολυχρόους καὶ πολυτελεῖς κατασκευὰς ἀποτελεσθῆναι, καθάπερ καὶ 24
ἄλλοις ἄλλων μιγμάτων δεῖν· καὶ ἐν Ῥώμῃ δὲ πολλὴν παρευρίσκεσθαί φασι
καὶ πρὸς τὰς χρόας καὶ πρὸς τὴν ῥαστώνην τῆς κατασκευῆς, καθάπερ ἐπὶ
τῶν κρυσταλλοφανῶν, ὅπου γε καὶ τρυβλίον χαλκοῦ πρίασθαι καὶ ἐκπωμά-
31-761,14 τιόν ἐστι. μετὰ δὲ τὴν Ἄκην Στράτωνος πύργος πρόσορμον ἔχων· μεταξὺ 28
δὲ ὅ τε Κάρμηλος τὸ ὄρος καὶ πολιχνίων ὀνόματα, πλέον δ' οὐδέν· εἶτα
δρυμός μέγας τις. εἶτ' Ἰόπη, καθ' ἣν ἡ ἀπὸ Αἰγύπτου παραλία σημειωδῶς
ἐπὶ τὴν ἕω τεταμένη. ἐνταῦθα μυθεύουσί τινες τὴν Ἀνδρομέδαν ἐκτεθῆναι
τῷ κήτει· ἐν ὕψει γάρ ἐστιν ἱκανῶς τὸ χωρίον, ὥστ' ἀφορᾶσθαί φασιν ἀπ' 32
αὐτοῦ τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν Ἰουδαίων μητρόπολιν. καὶ δὴ καὶ ἐπινείῳ τούτῳ
κέχρηνται καταβάντες μέχρι θαλάττης οἱ Ἰουδαῖοι· τὰ δ' ἐπίνεια τῶν
ληστῶν ληστήρια δηλονότι ἐστί. τούτων δὲ καὶ ὁ Κάρμηλος ὑπῆρξε καὶ ὁ
δρυμός. πλησίον δὲ κώμη Ἰάμνεια. εἰσὶ δ' ἐντεῦθεν πρὸς τὸ Κάσιον τὸ πρὸς 36

36 πρὸς prius : εἰς s.l.

Πηλουσίῳ μικρῷ πλείους ἢ ͵αοι στάδιοι, τʹ δ' ἄλλοι πρὸς αὐτὸ τὸ Πηλούσιον. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ καὶ ἡ Γαδαρίς, ἣν καὶ αὐτοὶ ἐξιδιάσαντο οἱ Ἰουδαῖοι, εἶτ' Ἄζωτος καὶ Ἀσκάλων. ἀπὸ δὲ Ἰαμνείας εἰς Ἄζωτον καὶ Ἀσκάλωνά εἰσιν ὅσον σʹ στάδιοι. κρομμυών τ' ἀγαθός ἐστιν ἡ χώρα τῶν Ἀσκαλωνιτῶν, πόλισμα δὲ μικρόν. ἐντεῦθεν ἦν Ἀντίοχος ὁ μικρὸν πρὸ ἡμῶν γεγονώς, ἐκ δὲ Γαδάρων Μένιππος ὁ σπουδογελοῖος καὶ ἄλλοι. εἶτα ὁ τῶν Γαζαίων λιμὴν πλησίον. ἐντεῦθεν ὑπέρβασις λέγεται ͵ασξʹ σταδίων εἰς Ἄϊλαν πόλιν ἐπὶ τῷ μυχῷ τοῦ Ἀραβίου κόλπου κειμένην. διττὸς δ' ἐστίν, ὁ μὲν εἷς ἔχων τὸ πρὸς τῇ Ἀραβίᾳ καὶ τῇ Γάζῃ μέρος, ὃν Αἰλανίτην προσαγορεύουσι, ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῷ πόλεως, ὁ δ' εἰς τὸ πρὸς Αἰγύπτῳ κατὰ τὴν Ἡρώων πόλιν, εἰς ὃν ἐκ Πηλουσίου ὑπέρθεσις ἐπιτομωτέρα. δι' ἐρήμων δὲ καὶ ἀμμωδῶν χωρίων αἱ ὑπερβάσεις ἐπὶ καμήλων· πολὺ δὲ καὶ τὸ τῶν ἑρπετῶν ἐν αὐταῖς πλῆθος. μετὰ δὲ Γάζαν Ῥαφία, εἶτα Ῥινοκόρουρα ἀπὸ τῶν εἰσοκισμένων ἐκεῖ τὸ παλαιὸν ἀνθρώπων ἠκρωτηριασμένων τὰς ῥῖνας οὕτω καλουμένη. καὶ αὕτη μὲν οὖν ἡ ἀπὸ Γάζης λυπρὰ πᾶσα ἀμμώδεις, ἔτι δὲ μᾶλλον τοιαύτην ἐφεξῆς ὑπερκειμένην ἔχουσα τὴν Σερβωνίδα λίμνην παράλληλον πρὸς τῇ θαλάττῃ μικρὰν δίοδον ἀπολείπουσαν μεταξὺ [ ]οῦ Ἐκρήγματος καλουμένου, μῆκος ὅσον σʹ σταδίων, πλάτος δὲ τὸ μέγιστον νʹ· τὸ δὲ Ἔκρηγμα συγκέχωσται. εἶτα συνεχὴς ἄλλη [ ]τη ἡ ἐπὶ τὸ Κάσιον κἀκεῖθεν ἐπὶ τὸ Πηλούσιον. ἔστι δὲ τὸ Κάσιον θινώδης τις λόφος ἀκρωτηριάζων ἄνυ.[ ]ος [ ] ἐσφάγη Πομπήϊος. εἶθ' ἡ ἐπὶ τὸ Πηλούσιον ὁδός, ἐν ᾗ τὰ Γέρρα καὶ ὁ Χαβρίου λεγόμενος χάραξ καὶ τὰ [ ]ῷ Πηλουσίῳ βάραθρα, ἃ ποιεῖ παρεκχεόμενος ὁ Νεῖλος φύσει κοίλων καὶ ἑλωδῶν ὄντων τῶν τόπων. τοιαύτη μὲν ἡ Φοινίκη. φησὶ δ' Ἀρτεμίδωρος εἰς τὸ Πηλούσιον ἐκ μὲν Ὀρθωσίας εἶναι σταδίους ͵γχνʹ κατακολπίζοντι, ἐκ δὲ Μελαινῶν ἢ Μελανίων τῆς Κιλικίας τῶν πρὸς Κελένδεριν ἐπὶ μὲν τὰ μεθόρια Κιλικίας καὶ Συρίας χιλίους καὶ ϡʹ, ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὸν Ὀρόντην [ ]κʹ, εἶτ[ ] Ὀρθωσίαν ͵αους ρλʹ. τῆς δ' Ἰουδαίας τὰ μὲν ἑσπέρια ἄκρα τὰ πρὸς τῷ Κασίῳ κατέχουσι Ἰδουμαῖοι καὶ ἡ λίμνη. [Ν]αβαταῖοι δ' εἰσὶν οἱ Ἰδουμαῖοι, κατὰ στάσιν δ' ἐκπεσόντες ἐκεῖθεν προσεχώρησαν τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τῶν νομίμων τῶν αὐτῶν ἐκείνοις | ἐκοινώνησαν. πρὸς θαλάττῃ δὲ ἡ Σερβωνὶς τὰ πολλὰ κατεῖχε καὶ ἡ συνεχὴς μέχρι Ἱεροσολύμων· καὶ γὰρ ταῦτα πρὸς θαλάττῃ ἐστίν· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἐπινείου τῆς Ἰόπης εἴρηται ὅτι ἐστὶν ἐν ὄψει. ταῦτα μὲν προσάρκτια, τὰ πολλὰ δ' ὡς ἕκαστα ὑπὸ φυλλῶν οἰκούμενα μικτῶν ἔκ τε Αἰγυπτίων ἐθνῶν καὶ Ἀραβίων καὶ Φοινίκων· τοιοῦτοι γὰρ οἱ τὴν Γαλιλαίαν ἔχοντες καὶ τὸν Ἱεριχοῦντα καὶ τὴν Φιλαδέλφειαν καὶ

7 sq. Ἄϊλαν : Ἀει- a.c.

Σαμά[ ]., ἣν Ἡρῴδης Σεβεστὴν ἐπωνόμασεν. οὕτω δ' ὄντων μιγάδων ἡ κρατοῦσα μάλιστα φήμη τῶν περὶ τὸ ἱερὸν τὸ [ἐ]ν τοῖς Ἱεροσολύμοις πιστευομένων Αἰγυπτίους ἀποφαίνει τοὺς προγόνους τῶν νῦν Ἰουδαίων λεγομένων. εἶτα λέγει περὶ τοῦ Μωσέως καὶ ἑξῆς περὶ τοῦ χωρίου τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ὡς εἴη πετρῶδες αὐτὸ μὲν εὔυδρον, τὴν δὲ κύκλῳ χώραν ἔχον λυπρὰν καὶ ἄνυδρον, τὴν δ' ἐντὸς ξʹ σταδίων καὶ ὑπόπετρον: ὅτι παρὰ τοῖς Πέρσαις Μάγοι καὶ νεκυομάντεις καὶ λεκανομάντεις καὶ ὑδρομάντεις εἰσί, παρὰ δὲ τοῖς Βοστρηνοῖς Ἀχαΐκαρος ὡς θεὸς τιμώμενος, παρὰ δὲ Γέταις τὸ μὲν παλαιὸν Ζάμολξις Πυθαγόρειός τις, καθ' ἡμᾶς δὲ ὁ τῷ Βυρεβισθᾷ θεσπίζων Δεκινεός. ὅτι Ἱεριχοῦς ἐστι πεδίον κύκλῳ περιεχόμενον ὀρεινῇ τινι καί που καὶ θεατροειδῶς πρὸς αὐτὸ κεκλιμένῃ. ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ φοινικὼν μεμιγμένην ἔχων καὶ ἄλλην ὕλην ἥμερον καὶ εὔκαρπον, πλεονάζον δὲ τῷ φοίνικι, ἐπὶ μῆκος σταδίων ρʹ, διάρρυτος ἅπας καὶ μεστὸς κατοικιῶν. ἔστι δ' αὐτοῦ καὶ βασίλειον καὶ ὁ τοῦ βαλσάμου παράδεισος. ἔστι δὲ τὸ φυτὸν θαμνῶδες, κυτίσσῳ ἐοικὼς καὶ τερμίνθῳ, ἀρωματίζον· οὗ τὸν φλοιὸν ἐπισχίσαντες ὑπολαμβάνουσι ἀγγείῳ τὸν ὀπὸν γλίσχρῳ γάλακτι παραπλήσιον· ἀναληφθεὶς δ' εἰς κογχάρια λαμβάνει πῆξιν, λύει δὲ κεφαλαλγίας θαυμαστῶς καὶ ὑποχύσεις ἀρχομένας καὶ ἀμβλυωπίας. τίμιος οὖν ἐστι, καὶ διότι ἐνταῦθα μόνον γεννᾶται. καὶ ὁ φοινικὼν δὲ τοιοῦτος, ἔχων τὸν καρυωτὸν φοίνικα ἐνταῦθα μόνον πλὴν τοῦ Βαβυλωνίου καὶ τοῦ ἐπέκεινα πρὸς τὴν ἕω. ἡ δὲ Σερβωνὶς λίμνη πολλὴ μέν ἐστι· καὶ γὰρ ͵αων σταδίων εἰρήκασί τινες τὸν κύκλον· τῇ μέντοι παραλίᾳ παρεκτέταται μικρῷ τι πλέον τῶν σʹ σταδίων μῆκος ἐπιλαμβάνουσα, ἀγχιβαθής, βαρύτατον ἔχουσα ὕδωρ, ὥστε μὴ δεῖν κολύμβου, ἀλλὰ τὸν ἐμβάντα καὶ μέχρ( ) ὀμφαλοῦ προβάντα εὐθὺς ἐξαίρεσθαι. μεστὴ δ' ἐστὶν ἀσφάλτου αὕτη. συναναφαίνεται δὲ τῇ ἀσφάλτῳ καὶ ἄσβαλος πολλὴ καπνώδης μὲν πρὸς τὴν ὄψιν ἄδηλος, ὑφ' ἧς κατιοῦται καὶ χαλκὸς καὶ ἄργυρος καὶ πᾶν τὸ στιλπνὸν μέχρι καὶ χρυσοῦ. ἀπὸ δὲ τοῦ κατιοῦσθαι τὰ σκεύη γνωρίζουσιν οἱ περιοικοῦντες ἀρχομένην τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀσφάλτου καὶ παρασκευάζονται πρὸς τὴν μεταλείαν αὐτῆς ποιησάμενοι σχεδίας καλαμίνας. ἔστι δ' ἡ ἄσφαλτος γῆς βῶλος ὑγραινομένη μὲν ὑπὸ θερμοῦ καὶ ἀναφυσωμένη καὶ διαχεομένη, πάλιν δὲ μεταβάλλουσα εἰς πάγον ἰσχυρὸν ἀπὸ ψυχροῦ ὕδατος, οἷόν ἐστι καὶ τὸ τῆς λίμνης ὕδωρ, ὥστε τομῆς καὶ κοπῆς δεῖσθαι: ὅτι ἡ τῶν οὔρων φύσις ἐπιτηδειοτάτη ἐστὶν ἐν ταῖς κύστεσι τῶν λιθιόντων καὶ ἐκ τῶν παιδικῶν οὔρων ἡ χρυσοκόλλα συνίσταται: ὅτι πέτρας τινὰς ἐπικεκαυμένας τραχείας δεικ-

15 τερμίνθῳ : -δῳ a.c., ut vid. 19 καρυωτὸν : ω s.l. 26 ἄσβαλος : -βολος s.l.
35 τινὰς : s.l.

νύουσιν ἐνταῦθα καὶ σήραγγας πολλαχοῦ καὶ γῆν τεφρώδη σταγόνας τε πίσσης ἐκ λισσάδων λειβομένας καὶ δυσώδεις πόρρωθεν ποταμοὺς ζέοντας κατοικίας τε ἀνατετραμμένας σποράδην, ὥστε πιστεύειν τοῖς θρυλλουμένοις ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ὡς ἄρα ᾠκοῦντό ποτε ιγ΄ πόλεις ἐνταῦθα, ὧν τῆς μητροπόλεως Σοδόμων σῴζοιτο κύκλος ξ΄ που σταδίων, ὑπὸ δὲ σεισμῶν καὶ ἀναφυσημάτων πυρὸς καὶ θερμῶν ὑδάτων ἀσφαλτωδῶν τε καὶ θειωδῶν ἡ λίμνη προπέσοι καὶ πέτραι πυρίλειπτοι γένοιντο αἵ τε πόλεις αἱ μὲν καταποθεῖεν, ἃς δ' ἐκλίποιεν οἱ δυνάμενοι φυγεῖν. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ Γαδαρίδι ὕδωρ μοχθηρὸν λιμναῖον, οὗ τὰ γευσάμενα κτήνη τρίχας καὶ ὁπλὰς καὶ κέρατα ἀποβάλλει. χρῶνται δ' Αἰγύπτιοι τῇ ἀσφάλτῳ πρὸς τὰς ταριχείας τῶν νεκρῶν. (765, 12–780, 19) ὑπέρκεινται δὲ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Κοίλης Συρίας μέχρι Βαβυλωνίας καὶ τῆς τοῦ Εὐφράτου ποταμίας πρὸς νότον Ἀραβία πᾶσα χωρὶς τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ Σκηνητῶν: ὅτι τὰ πέραν Εὐφράτου τὰ μὲν πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς αὐτοῦ νέμονται Βαβυλώνιοι καὶ τὸ τῶν Χαλδαίων ἔθνος (εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν), τὰ δ' ἑξῆς τῆς Μεσοποταμίας μέχρι Κοίλης Συρίας τὸ μὲν πλησιάζ[ ] ποταμῷ καὶ τὴν Μεσοποταμίαν Σκηνῖται κατέχουσιν Ἄραβες δυναστείας ἀποτετμημένοι μικρὰς [ἐ]ν λυπ[ροῖς] χωρίοις [δ]ιὰ τὰς ἀνυδρίας, γεωργοῦντες μὲν ἢ οὐδὲν ἢ μικρά, νομὰς δὲ ἔχοντες παντοδαπῶν θρεμμάτων καὶ μάλιστα [ ]. ὑπὲρ δὲ τούτων ἐρημός ἐστι πολλή. τὰ δὲ τούτων ἔτι νοτιώτερα ἔχουσιν οἱ τὴν Εὐδαίμονα καλουμένην Ἀραβίαν οἰ.... [ ] μὲν προσάρκτιον πλευρὸν ἡ λεχθεῖσά ἐστιν ἔρημος, τὸ δὲ ἑῷον ὁ Περσικὸς κόλπος, τὸ δ' ἑσπέριον ὁ Ἀράβιος .... νότ[ ] μεγάλη θάλαττα ἡ ἔξω τῶν κόλπων ἀμφοῖν, ἣν ἅπασαν Ἐρυθρὰν καλοῦσιν. ὁ μὲν οὖν Περσικὸς κ[ ]ται καὶ ἡ κατὰ Πέρσας θάλαττα. φησὶ δὲ περὶ αὐτῆς Ἐρατοσθένης οὕτω· τὸ μὲν στόμα εἶναι στενὸν οὕτως ὥστ' ἐξ Ἁρμόζων τοῦ τῆς Καρμανίας ἀκρωτηρίου τῆς Ἀραβίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Μάκαις. ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος ἡ ἐν δεξιᾷ παραλία περιφερὴς οὖσα κα.. [ ] μὲν ἀπὸ τῆς Καρμανίας πρὸς ἕω μικρόν, εἶτα πρὸς ἄρκτον νεύει καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς ἑσπέραν μέχρι Τερηδόνος καὶ τῆς ἐκβολῆς | (189r) τοῦ Εὐφράτου. περιέχει δὲ τήν τε Καρμανίων παραλίαν καὶ τὴν Περσῶν καὶ Σουσίων καὶ Βαβυλωνίων ἀπὸ μέρους ὅσον μυρίων οὖσαν σταδίων. τὸ δ' ἐντεῦθεν ἑξῆς ἐπὶ τὸ στόμιον πάλιν ἄλλοι τοσοῦτοι, ὥστε δῆλον ἐκ τούτων εἶναι διότι σμικρὸν ἀπολείπεται τῷ μεγέθει τῆς κατὰ τὸν Εὔξεινον θαλάττης αὕτη ἡ θάλαττα. φασὶ δ' ὅτι ἀπὸ Τερηδόνος ἑξῆς ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν ἤπειρον ὁ παράπλους ἔχει προκειμένην νῆσον Ἴκαρον. παραπλεύσαντι δὲ τῆς Ἀραβίας εἰς ͵βους καὶ υ΄ σταδίους ἐν βαθεῖ κόλπῳ κεῖται πόλις Γέρρα, Χαλδαίων ἐκ Βαβυλῶνος

8 οἱ : e corr. 32 sq. ἀπολείπεται : -λείπει s. l.

οἰκούντων τὴν ἁλμυρίδα καὶ ἐχόντων ἁλίνας τὰς οἰκίας, ἅς, ἐπειδὴ λεπίδες τῶν ἁλῶν ἀφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐπίκαυσιν τὴν ἐκ τῶν ἡλίων συνεχεῖς ἀποπίπτουσι, καταρραίνοντες ὕδασι πυκνὰ τοὺς τοίχους συνέχουσι. διέχει δὲ τῆς θαλάττης σ΄ σταδίους ἡ πόλις. πεζέμποροι δ' εἰσὶν οἱ Γερραῖοι τὸ πλέον τῶν Ἀραβίων φορτίων καὶ ἀρωματικῶν. Ἀριστόβουλος δὲ τοὐναντίον φησὶ τοὺς Γερραίους τὰ πολλὰ σχεδίαις εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐμπορεύεσθαι, ἐκεῖθεν δὲ τῷ Εὐφράτῃ τὰ φορτία ἀναπλεῖν εἰς Θάψακον, εἶτα πεζῇ κομίζεσθαι πάντῃ. πλεύσαντι δ' ἐπὶ πλέον ἄλλαι νῆσοι Τύρος καὶ Ἄραδός εἰσι, καί φασιν οἱ ἐνοικοῦντες τὰς ὁμωνύμους τῶν Φοινίκων νήσους καὶ πόλεις ἀποίκους ἑαυτῶν εἶναι. διέχουσι δ' αἱ νῆσοι αὗται Τερηδόνος μὲν δεχήμερον πλοῦν, τῆς δὲ κατὰ τὸ στόμα ἄκρας ἡμερήσιον. ἀπὸ δὲ τῆς Καρμανίας φασὶ νῆσον Τυρρηνὴν κεῖσθαι πρὸς νότον πελαγίαν ἐν τ΄ σταδίοις, ἐν ᾗ τάφος Ἐρύθρα δείκνυται, χῶμα μέγα ἀγρίοις φοίνιξι κατάφυτον· τοῦτον δὲ βασιλεῦσαι τῶν τόπων καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν θάλασσαν ἐπώνυμον καταλιπεῖν. καθ' ὅλην δὲ τὴν τῆς Ἐρυθρᾶς παραλίαν κατὰ βυθοῦ φαίνεται δένδρα ὅμοια δάφνῃ καὶ ἐλαίᾳ ταῖς μὲν ἀμπώτισιν ὅλα ὑπερφανῆ γινόμενα, ταῖς δὲ πλημμυρίσιν ἔσθ' ὅτε ὅλα καλυπτόμενα, καὶ ταῦτα τῆς ὑπερκειμένης γῆς ἀδένδρου οὔσης. λέγει δὲ Ἐρατοσθένης καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ Περσικοῦ παράπλου νῆσον ἐν ᾗ μαργαρίτης πολὺς καὶ πολυτίμητός ἐστιν, ἐν ἄλλαις δὲ ψῆφοι τῶν διαυγῶν καὶ λαμπρῶν, ἐν δὲ ταῖς πρὸ τοῦ Εὐφράτου νήσοις δένδρα φύεσθαι λιβάνου πνέοντα, ὧν τὰς ῥίζας κλωμένων ὀπὸν ῥεῖν, παγούρων τε καὶ ἐχίνων μεγέθη, ὅπερ κοινὸν ἐν πάσῃ τῇ ἔξω θαλάττῃ· τοὺς μὲν γὰρ εἶναι μείζους καυνίων, τοὺς δὲ καὶ δικοτύλους· ἐποκεῖλαν δὲ κῆτος ἰδεῖν ν΄ πηχῶν. ἀρχὴ δὲ Ἀραβίας ἀπὸ Βαβυλωνίας ἐστὶν ἡ Μαικηνή. πρόκειται δὲ ταύτης τῇ μὲν ἡ ἔρημος τῶν Ἀράβων, τῇ δὲ τὰ ἕλη τὰ κατὰ Χαλδαίους, ἃ ποιεῖ παρεκχεόμενος ὁ Εὐφράτης, τῇ δὲ ἡ κατὰ Πέρσας θάλαττα, δυσάερος οὖσα καὶ ὁμιχλώδης καὶ ἔπομβρος ἅμα καὶ καυματηρά, καλλίκαρπος δέ ἐστιν ὅμως. ἡ δ' ἄμπελος ἐν ἕλεσι φύεται καλαμίναις ῥιψὶν ἐπιβαλλομένης γῆς ὅση δέξαιτ' ἂν τὸ φυτόν, ὥστε φορητὴν γίνεσθαι πολλάκις, εἶτα κοντοῖς ἀπωθεῖσθαι πάλιν εἰς τὴν οἰκείαν ἕδραν. ὅτι ἡ Ἡρώων πόλις πρὸς τῷ Νείλῳ ἐστὶ μυχὸς τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ ὅτι ὑπὲρ Υβαταίων, Χαυλοταίων, Ἀγραίων, Ἀραβίων ἐθνῶν, ἡ Εὐδαίμων ἐστὶν ἐπὶ μυρίους καὶ ͵βους ἐκκειμένη σταδίους πρὸς νότον μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους. ἔχουσι δ' αὐτὴν οἱ μὲν πρῶτοι μετὰ τοὺς Σύρους καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἄνθρωποι γεωργοί, μετὰ δὲ τούτους δίαμμός ἐστι γῆ καὶ λυπρὰ φοίνικας ἔχουσα ὀλίγους καὶ ἄκανθαν καὶ μυρίκην καὶ ὀρυκτὰ ὕδατα, καθάπερ καὶ ἡ Γεδρωσία·

23 καυνίων : καυσ- s. l. 31 Υβαταίων : sic 34 Ἰουδαίους : Ἰδ- a. c.

Σκηνῖται δ' ἔχουσι αὐτὴν Ἄραβες καμηλοβοσκοί. τὰ δ' ἔσχατα πρὸς νότον
καὶ ἀνταίροντα τῇ Αἰθιοπίᾳ βρέχεταί τε θερινοῖς ὄμβροις καὶ διασπορεῖται
παραπλησίως τῇ Ἰνδικῇ, ποταμοὺς δ' ἔχει καταναλισκομένους εἰς πεδία καὶ
λίμνας. εὐκαρπία δ' ἐστὶν ἥ τε ἄλλη καὶ μελιτουργία δαψιλὴς βοσκημάτων
τε ἀφθονία πλὴν ἵππων καὶ ἡμιόνων καὶ ὑῶν, ὀρνεά τε παντοῖα πλὴν
χηνῶν καὶ ἀλεκτορίδων. κατοικεῖ δὲ τὰ μέγιστα δ' ἔθνη τὴν ἐσχάτην λεχθεῖ-
σαν χώραν· Μιναῖοι μὲν ἐν τῷ πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν μέρει, πόλις δ' αὐτῶν ἡ
μεγίστη Κάρνα· ἐχόμενοι δὲ τούτων Σαβαῖοι, μητρόπολις δ' αὐτῶν Μαρία-
βα· τρίτοι δὲ Καταβανεῖς καθήκοντες πρὸς τὰ στενὰ καὶ τὴν διάβασιν τοῦ
Ἀραβίου κόλπου, τὸ δὲ βασίλειον αὐτῶν Τάμνα καλεῖται· πρὸς ἕω δὲ μάλι-
στα Χατραμῖται, πόλιν δ' ἔχουσι Χαβάτανα. μοναρχοῦνται δὲ πᾶσαι καί
εἰσιν εὐδαίμονες. χώραν δ' ἐπέχουσι οἱ δ' νομοὶ μείζω τοῦ κατ' Αἴγυπτον
Δέλτα. φέρει δὲ λιβανωτὸν μὲν ἡ Καττα̣βανία, σμύρναν δὲ ἡ Χατραμῖτις.
καὶ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀρώματα μεταβάλλονται τοῖς ἐμπόροις· ἔρχονται
δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐξ Αἰλανῶν μὲν εἰς Μιναίαν ἐν ο' ἡμέραις. ἔστι δὲ ἡ Αἴλανα
πόλις ἐν θατέρῳ μυχῷ τοῦ Ἀραβίου κόλπου τῷ κατὰ Γάζαν, τῷ Αἰλανίτῃ
καλουμένῳ. Γερραῖοι δὲ εἰς τὴν Χατραμωτίτιν ἐν μ' ἡμέραις ἀφικνοῦνται.
τοῦ δ' Ἀραβίου κόλ̣π̣ο̣υ̣ τὸ μὲν περὶ τὴν Ἀραβίαν πλευρὸν ἀρχομένοις ἀπὸ
τοῦ Αἰλανίτου μυχοῦ μυρίων καὶ ,δων σταδίων ἐ̣σ̣τ̣ί̣, τὸ δὲ κατὰ τὴν
Τρωγλωδυτικήν, ὅπερ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ ἀποπλέουσι ἀπὸ Ἡρώων πόλεως μέχρι
μὲν Πτολεμαΐδος καὶ τῆς τῶν ἐλεφάντων θ̣ή̣ρας .οι πρὸς μεσημβρίαν στά-
διοι καὶ μικρὸν ἐπὶ τὴν ἕω. ἐντεῦθεν μέχρι τῶν στενῶν ὡς ,δοι φ' πρὸς τὴν
ἕω μᾶλλον. ποιεῖ [ ] ἄκρα τ̣ὰ̣ στενὰ πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν Δειρὴ καλουμένη
καὶ πολίχνιον ὁμώνυμον αὐτῇ· κατοικοῦσι δ' Ἰχθυ[ο]φάγοι. [ ] φασιν
ἐντ̣α̣ῦ̣θ̣α̣ στήλην εἶναι Σεσώστριος τοῦ Αἰγυπτίου μηνύουσαν ἱεροῖς γράμμασιν
τὴν ⟦ἀφι⟧ διάβασιν αὐτοῦ· φαίνεται γὰρ τὴν Αἰθιοπίδα καὶ τὴν Τρωγλωδυ-
τικὴν πρῶτος καταστρεψάμενος οὗτος, εἶτα διαβὰς εἰς τὴν Ἀραβίαν κἀντεῦ-
θεν τὴν Ἀσίαν ἐ̣π̣ε̣λ̣θ̣ὼ̣ν̣ τὴν σύμπασαν· διὸ δὴ πολλαχοῦ Σεσώστριος χάρα-
κες προσαγορεύονται. τὰ δὲ κατὰ Δειρὴν στενὰ συνάγεται | εἰς σταδίους ξ'. 189v
οὐ μὴν ταῦτά γε καλεῖται νυνὶ στενά, ἀλλὰ προσπλεύσασι ἀπωτέρω, καθ' ὃ τὸ
μὲν δίαρμά ἐστι μεταξὺ τῶν ἠπείρων σ' που σταδίων, ς' δὲ νῆσοι συνεχεῖς
ἀλλήλαις τὸ δίαρμα ἐκπληροῦσαι στενοὺς τελέως διάπλους ἀπολείπουσι, δι'
ὧν σχεδίαις τὰ φορτία κομίζουσι δεῦρο κἀκεῖσε καὶ λέγουσι ταῦτα στενά.
μετὰ δὲ τὰς νήσους ὁ ἑξῆς πλοῦς ἐστιν ἐγκολπίζουσι περὶ τὴν σμυρνοφόρον
ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἅμα καὶ τὴν ἕω μέχρι πρὸς τὴν τὸ κινάμωμον φέρουσαν

13 Χατραμῖτις : γρ. Χατραμ[mg. 17 Γερραῖοι : γρ. Σαβ[mg. 19 Αἰλανίτου : Αἰλατί- s. l. 21 Πτολεμαΐδος : Πλο- a. c.

ὅσον ,εων σταδίων. πέρα δὲ ταύτης οὐδένα ἀφῖχθαί φασι μέχρι ⟦τοῦ⟧ νῦν.
τὰ μὲν δὴ Ἐρατοσθένους περὶ Ἀραβίας τοιαῦτα. φησὶ δ' Ἀρτεμίδωρος τὸ
ἀντικείμενον ἐκ τῆς Ἀραβίας ἀκρωτήριον τῇ Δείρῃ καλεῖσθαι Ἀκίλαν, τοὺς
δὲ περὶ τὴν Δειρὴν κολοβοὺς εἶναι τὰς βαλάνους. ἀπὸ δὲ Ἡρώων πόλεως
πλέουσι κατὰ τὴν Τρωγλωδυτικὴν πόλιν εἶναι Φιλωτέραν ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς
τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου προσαγορευθεῖσαν, Σατύρου κτίσμα τοῦ πεμφ-
θέντος ἐπὶ τὴν διερεύνησιν τῆς τῶν ἐλεφάντων θήρας καὶ τῆς Τρωγλωδυ-
τικῆς, εἶτα ἄλλην πόλιν Ἀρσινόην, εἶτα θερμῶν ὑδάτων ἐκβολὰς πικρῶν
καὶ ἁλμυρῶν κατὰ πέτρας τινὸς ὑψηλῆς ἐκδιδόντων εἰς τὴν θάλατταν καὶ
πλησίον ὄρος ἐν πεδίῳ μιλτῶδες, εἶτα Μυὸς ὅρμον, ὃν καὶ Ἀφροδίτης
ὅρμον καλεῖσθαι, λιμένα μέγαν τὸν εἴσπλουν ἔχοντα σκολιόν· προκεῖσθαι
δὲ νήσους τρεῖς, β' μὲν ἐλαίαις κατασκίους, μίαν δ' ἧττον κατάσκιον,
μελεαγρίδων μεστήν. εἶθ' ἑξῆς τὸν Ἀκάθαρτον κόλπον, καὶ αὐτὸν κατὰ
Θηβαΐδα κείμενον καθάπερ τὸν Μυὸς ὅρμον, οὕτω δὲ ἀκάθαρτον· καὶ γὰρ
ὑφάλοις χοιράσι καὶ ῥαχίαις ἐκτετράχυνται καὶ πνοαῖς καταιγιζούσαις τὸ
πλέον· ἐνταῦθα δὲ ἱδρύσθαι Βερενίκην πόλιν ἐν βάθει τοῦ κόλπου. μετὰ δὲ
τὸν κόλπον ἡ Ὀφιώδης καλουμένη νῆσος ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· ἣν ἠλευ-
θέρωσε τῶν ἑρπετῶν ὁ βασιλεὺς ἅμα καὶ διὰ τὰς φθορὰς τῶν προσορμιζο-
μένων ἀνθρώπων τὰς ἐκ τῶν θηρίων καὶ διὰ τὰ τοπάζια. λίθος δέ ἐστι δια-
φανὴς χρυσοειδὲς ἀπολάμπων φέγγος ὅσον μεθ' ἡμέραν μὲν οὐ ῥᾴδιον ἰδεῖν
ἐστι (ὑπεραυγεῖται γάρ), νύκτωρ δ' ὁρῶσιν οἱ συλλέγοντες· περικαθάψαντες
δὲ ἀγγεῖον σημείου χάριν μεθ' ἡμέραν ἀνορύττουσι. καὶ ἦν σύστημα
ἀνθρώπων ἀποδεδειγμένον εἰς φυλακὴν τῆς λιθείας ταύτης καὶ συναγωγὴν
σιταρχούμενον ὑπὸ τῶν τῆς Αἰγύπτου βασιλέων. μετὰ δὲ τὴν νῆσον ταύτην
πολλά ἐστιν ἰχθυοφάγα γένη καὶ νομάδων. εἶθ' ὁ τῆς Σωτείρας λιμήν, ὃν ἐκ
κινδύνων μεγάλων τινὲς σωθέντες τῶν ἡγεμόνων ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος
οὕτως ἐκάλεσαν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξάλλαξις πολλὴ τῆς παραλίας καὶ τοῦ
κόλπου· τὸν γὰρ παράπλουν οὐκέτι συμβαίνει τραχὺν εἶναι συνάπτειν τέ
πως τῇ Ἀραβίᾳ καὶ τὸ πέλαγος ταπεινὸν εἶναι σχεδόν τι καὶ ἐπὶ δύο
ὀργυίας ποάζειν τε τὴν ἐπιφάνειαν διαφαινομένου τοῦ μνίου καὶ τοῦ
φύκους, ὅπερ πλεονάζει κατὰ τὸν πόρον, ὅπου γε καὶ δένδρα φύεται καθ'
ὕδατος παρὰ τοῖς ἐνταῦθα. εἶθ' οἱ Ταῦροι, δύο ὄρη τύπον τινὰ πόρρωθεν
δεικνύντα τοῖς ζῴοις ὅμοιον, εἶτα ἄλλο ὄρος, εἶτα νῆσος ἐλαίᾳ κατάφυτος
ἐπικλυζομένη. μεθ' ἣν ἡ Πτολεμαῒς πρὸς τῇ θήρᾳ τῶν ἐλεφάντων, κτίσμα
Εὐμήδους τοῦ πεμφθέντος ἐπὶ τὴν θήραν ὑπὸ τοῦ Φιλαδέλφου· ἐν δὲ τῷ
μεταξὺ ἐκδίδωσιν ἀπόσπασμα τοῦ Ἀσταβόρα καλουμένου ποταμοῦ, ὃς ἐκ

14 ὅρμον : κορ- a. c. 16 ἱδρύσθαι : sic

λίμνης τὴν ἀρχὴν ἔχων μέρος μέν τι ἐκδίδωσι, τὸ δὲ πλέον συμβάλλει τῷ
Νείλῳ. εἶτα νῆσοι ἓξ Λατομίαι καλούμεναι καὶ μετὰ ταῦτα τὸ Σαβαϊτικὸν
στόμα λεγόμενον καὶ ἐν τῇ μεσογαίᾳ φρούριον, Τοσούχου ἵδρυμα· εἶτα
λιμὴν καλούμενος Ἐλαία καὶ ἡ Στράτωνος νῆσος· εἶτα λιμὴν Σαβὰ καὶ 4
κυνήγιον ἐλεφάντων ὁμώνυμον αὐτῷ. ἡ δ' ἐν βάθει τούτων χώρα Τηνεσσὶς
λέγεται· ἔχουσι δ' αὐτὴν οἱ παρὰ Ψαμμιτίχου φυγάδες Αἰγυπτίων, ἐπονομά-
ζονται δὲ Σαβρῖται ὡς ἂν ἐπήλυδες, βασιλεύονται δ' ὑπὸ γυναικός, ὑφ' ἣν
ἐστι καὶ ἡ Μερόη πλησίον τῶν τόπων τούτων οὖσα ἐν τῷ Νείλῳ νῆσος· 8
ὑπὲρ ἧς ἄλλη νῆσος οὐ πολὺ ἄπωθεν ἐν τῷ ποταμῷ. ἀπὸ δὲ Μερόης ἐπὶ
τήνδε τὴν θάλατταν εὐζώνῳ ὁδὸς ἡμερῶν ιε'. περὶ δὲ τὴν Μερόην καὶ ἡ
συμβολὴ τοῦ Ἀσταβόρα καὶ τοῦ Ἀστάπου καὶ ἔτι τοῦ Ἀσταγάβα πρὸς τὸν
Νεῖλον. παροικοῦσι δὲ τούτοις οἱ Ῥιζοφάγοι καὶ Ἕλειοι προσαγορευόμενοι 12
διὰ τὸ ἐκ τοῦ παρακειμένου ῥιζοτομοῦντας ἕλους κόπτειν λίθοις καὶ ἀνα-
πλάσσειν μάζας, ἡλιάσαντας δὲ σιτεῖσθαι. λεοντόβατα δ' ἔστι τὰ χωρία,
ταῖς δὲ ὑπὸ Κυνὸς ἐπιτολὴν ἡμέραις ὑπὸ κωνώπων μεγάλων ἐξελαύνεται τὰ
θηρία ἐκ τῶν τόπων. ε̣ἰ̣σ̣ὶ̣ δὲ καὶ Σπερμο[φ]άγοι πλησίον, οἳ τῶν σπερμάτων 16
ἐπιλιπόντων ὑπὸ τῶν ἀκροδρύων τρέφονται σκευάζοντες παραπλησίως
ὥσπερ τὰς ῥίζα[ς] οἱ Ῥιζοφάγοι. μετὰ δὲ τὴν Ἐλαίαν αἱ Δημητρίου σκοπιαὶ
καὶ βωμοὶ Κόνωνος. ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ καλάμων Ἰνδι[κ]ῶ̣ν̣ φύεται πλῆθος·
καλεῖται δὲ ἡ χώρα Κορακιου. ἦν δ' ἔτι ἐν βάθει Ἐνγέρα γυμνήτων 20
ἀνθρώπων κατοικία τόξ[οις] ⟦ἀνθρώπων⟧ χρωμένων καλαμίνοις καὶ πεπυρ-
ακτωμένοις οἰστοῖς· ἀπὸ δένδρων δὲ τοξεύουσι τὰ θηρία τὸ πλέον. πολὺ δ'
ἐ̣σ̣τ̣ὶ̣ παρ' αὐτοῖς πλῆθος τῶν ἀγρίων βοῶν. ἀπὸ δὲ τῆς τούτων καὶ τῶν
ἄλλων θηρίων κρεωφαγίας ζῶσι, ἐπὰν δὲ μηδὲ[ν] θηρεύσωσι, τὰ ξηρὰ δέρ- 24
ματα ἐπ' ἀνθρακιᾶς ὀπτῶντες ἀρκοῦνται τῇ τοιαύτῃ τροφῇ. μετὰ τοὺς
Κόνωνος β . [ ] ὁ Μήλινος λιμήν· ὑπέρκειται δ' αὐτοῦ φρούριον Κοραου
λεγόμενον καὶ κυνήγιον τοῦ Κοραου καὶ ἄλλο φρού[ ] .... | κυνήγια πλείω. 190r
εἶτα ὁ Ἀντιφίλου λιμὴν καὶ οἱ ὑπὲρ τούτου Κρεαφάγοι κολοβοὶ τὰς βαλάνους 28
καὶ αἱ γυναῖκες Ἰουδαϊκῶς ἐκτετμημέναι. ἔτι δ' ὑπὲρ τούτων ὡς πρὸς μεσημ-
βρίαν οἱ Κυναμολγοί, ὑπὸ δὲ τῶν ἐντοπίων Ἄγριοι καλούμενοι, κατάκο-
μοι, καταπώγωνες, κύνας ἐκτρέφοντες εὐμεγέθεις, οἷς θηρεύουσι τοὺς ἐπερ-
χομένους ἐκ τῆς πλησιοχώρου βόας Ἰνδικοὺς εἴθ' ὑπὸ θηρίων ἐξελαυνομέ- 32
νους εἴτε σπάνει νομῆς. τῷ δ' Ἀντιφίλου λιμένι ἑξῆς ἐστι λιμὴν Κολοβῶν
ἄλσος καὶ Βερενίκη πόλις ἡ κατὰ Σαβὰς καὶ Σαβαὶ πόλις εὐμεγέθης. εἶτα τὸ

4 Ἐλαία : Ἐλέα s.l.   13 sq. ἀναπλάσσειν : -πλάζειν p.c.   18 Ἐλαίαν : Ἐλέαν s.l.   20 Κορακιου : sic   Ἐνγέρα : Ἐνδ- s.l.   25 ἀνθρακιᾶς : -κων s.l.   26 Κοραου : sic   27 Κοραου : sic   28 ὑπὲρ : υ e π correctum

τὸ Εὐμένους ἄλσος, ὑπέρκειται δὲ πόλις Δάραδα καὶ κυνήγιον ἐλεφάντων
τὸ πρὸς τῷ φρέατι καλούμενον· κατοικοῦσι δ' Ἐλεφαντοφάγοι τὴν θήραν
ποιούμενοι τοιαύτην. ἀπὸ τῶν δένδρων ἰδόντες ἀγέλην διὰ τοῦ δρυμοῦ
φερομένην τῇ μὲν οὐκ ἐπιτίθενται, τοὺς δ' ἀποπλανηθέντας ἐκ τῶν ὄπισθεν 4
λάθρᾳ προσιόντες νευροκοποῦσι· τινὲς δὲ καὶ τοξεύμασι ἀναιροῦσι αὐτούς·
ἡ δὲ τοξεία διὰ τριῶν ἀνδρῶν συντελεῖται, τῶν μὲν κατεχόντων τὸ τόξον
καὶ προβεβηκότων τοῖς ποσί, τοῦ δ' ἕλκοντος τὴν νευράν· ἄλλοι δὲ σημειω-
σάμενοι τὰ δένδρα οἷς εἰώθασι προσαναπαύεσθαι προσιόντες ἐκ θατέρου 8
μέρους τὸ στέλεχος ὑποκόπτουσι· ἐπὰν οὖν προσιὸν τὸ θηρίον ἀποκλίνῃ
πρὸς αὐτό, πεσόντος τοῦ δένδρου πίπτει καὶ αὐτό, ἀναστῆναι δὲ μὴ δυνα-
μένου διὰ τὸ τὰ σκέλη διηνεκὲς ὀστοῦν ἔχειν καὶ ἀκαμπές, καταπηδήσαντες
ἀπὸ τῶν δένδρων ἀνατέμνουσι αὐτό. τοὺς δὲ κυνηγοὺς οἱ νομάδες ἀκαθάρ- 12
τους καλοῦσιν. ὑπέρκειται δὲ τούτων ἔθνος οὐ μέγα Στρουθοφάγων, παρ'
οἷς ὄρνεις εἰσὶ μέγεθος ἐλάφων ἔχοντες, πετᾶσθαι μὲν οὐ δυνάμενοι, θέον-
τες δὲ ὀξέως, καθάπερ οἱ στρουθοκάμηλοι. θηρεύουσι δ' αὐτοὺς οἱ μὲν
τόξοις, οἱ δὲ ταῖς δοραῖς τῶν στρουθῶν σκεπασθέντες τὴν μὲν δεξιὰν καλύπ- 16
τουσι τῷ τραχηλιμαίῳ μέρει καὶ κινοῦσιν οὕτως ὥσπερ τὰ ζῷα κινεῖται
τοῖς τραχήλοις, τῇ δὲ ἀριστερᾷ σπέρμα προχέουσι ἀπὸ πήρας παρηρτημένης
καὶ τούτῳ δελεάσαντες τὰ ζῷα εἰς φάραγγας συνωθοῦσιν· ἐνταῦθα δὲ
ἐφιστῶτες ξυλοκόποι κατακόπτουσι. καὶ ἀμπέχονται δὲ καὶ ὑποστόρνυνται 20
τὰ δέρματα ταῦτα. πολεμοῦσι δὲ τούτοις οἱ Σιλλοι καλούμενοι Αἰθίοπες
κέρασιν ὀρύγων ὅπλοις χρώμενοι. πλησιόχωροι δὲ τούτων εἰσὶ μελανώτεροί
τε τῶν ἄλλων καὶ βραχύτεροι καὶ βραχυβιώτατοι· τὰ γὰρ μ' ἔτη σπανίως
ὑπερτιθέασι ἀποτεθηριουμένης τῆς σαρκὸς αὐτῶν. ζῶσι δ' ἀπὸ ἀκρίδων, ἃς 24
οἱ ἐαρινοὶ λίβυες καὶ ζέφυροι πνέοντες μεγάλοι συνελαύνουσιν εἰς τοὺς
τόπους τούτους· ἐν ταῖς χαράδραις δὲ ἐμβαλόντες ὕλην καπνώδη καὶ
ὑφάψαντες μικρὸν spatium vacuum c. 6 litt. ὑπερπετόμεναι γὰρ τὸν καπνὸν
σκοτοῦνται καὶ πίπτουσι, συγκόψαντες δ' αὐτὰς μεθ' ἁλμυρίδος μάζας 28
ποιοῦνται καὶ χρῶνται. τούτων δ' ἔρημος ὑπέρκειται μεγάλη νομὰς δαψιλεῖς
ἔχουσα, ἐκλειφθεῖσα δ' ὑπὸ πλήθους σκορπίων καὶ φαλαγγίων τῶν τετρα-
γνάθων καλουμένων ἐπιπολάσαντός ποτε καὶ ἀπεργασαμένου τοῖς ἀνθρώποις
φυγὴν παντελῆ. μετὰ δὲ Εὐμένους λιμένα μέχρι Δηρῆς καὶ τῶν κατὰ τὰς ἓξ 32
νήσους στενῶν Ἰχθυοφάγοι καὶ Κρεωφάγοι κατοικοῦσι καὶ Κολοβοὶ μέχρι τῆς
μεσογαίας. εἰσὶ δὲ καὶ θῆραι πλείους ἐλεφάντων καὶ νησία πρὸ τῆς παρα-
λίας. νομάδες δ' οἱ πλείους, ὀλίγοι δ' οἱ γεωργοῦντες. παρά τισι δὲ τούτων
φύεται στύραξ οὐκ ὀλίγος. συνάγουσι δὲ ταῖς ἀμπώτισιν οἱ Ἰχθυοφάγοι 36

21 Σιλλοι : sic; Σιμοὶ s.l.

τοὺς ἰχθῦς, ἐπιρρίψαντες δὲ ταῖς πέτραις κατοπτῶσι πρὸς τὸν ἥλιον, εἶτ'
ἐξοπτήσαντες τὰς ἀκάνθας μὲν σωρεύουσι, τὴν δὲ σάρκα πατήσαντες μάζας
ποιοῦνται, πάλιν δὲ ταύτας ἡλιάζοντες σιτοῦνται. χειμῶνος δ' ἀδυνατήσαν-
τες συνάγειν τοὺς ἰχθῦς τὰς σεσωρευμένας ἀκάνθας κόψαντες μάζας ἀνα- 4
πλάττονται καὶ χρῶνται, τὰς δὲ νεαρὰς ἐκμυζῶσιν. ἔνιοι δὲ τὰς κόγχας
ἐχούσας τὴν σάρκα σιτεύουσι καταβάλλοντες εἰς χαράδρια καὶ στυστάδας
θαλάττης, εἶτ' ἰχθύδια παροπτῶντες τροφῇ αὐταῖς χρῶνται ἐν τῇ τῶν ἰχθύων
σπάνει. ἔστι δ' αὐτοῖς καὶ ἰχθυοτροφεῖα παντοῖα, ἐφ' ὧν ταμιεύονται. ἔνιοι 8
δὲ τῶν τὴν ἄνυδρον παραλίαν οἰκούντων διὰ πέντε ἡμερῶν ἐπὶ τὰ ὑδρεῖα
ἀναβαίνουσι πανοικὶ μετὰ παιανισμοῦ, ῥιφέντες δὲ πρηνεῖς πίνουσι βοῶν
δίκην ἕως ἐκτυμπανώσεως τῆς γαστρός, εἶτ' ἀπίασι ἐπὶ θάλατταν πάλιν.
οἰκοῦσι δ' ἐν σπηλαίοις ἢ μάνδραις στεγασταῖς ἀπὸ δοκῶν μὲν καὶ 12
στρωτήρων τῶν κητείων ὀστέων καὶ ἀκανθῶν, φυλλάδος δ' ἐλαΐνης. οἱ δὲ
Χελονοφάγοι τοῖς ὀστράκοις αὐτῶν σκεπάζονται μεγάλοις οὖσιν, ὥστε καὶ
πλεῖσθαι ἐν αὐτοῖς. ἔνιοι δὲ τοῦ φύκους ἀποβεβλημένου πολλοῦ καὶ θῖνας
ὑψηλὰς καὶ λοφώδεις ποιοῦντος ὑπορύττοντες ταύτας ὑποικοῦσι. τοὺς δὲ 16
νεκροὺς ῥίπτουσι τροφὴν τοῖς ἰχθύσι, ἀναλαμβανομένους ὑπὸ τῶν πλημμυ-
ρίδων. τῶν δὲ νήσων τινὲς τρεῖς ἐφεξῆς κεῖνται, ἡ μὲν Χελωνῶν, ἡ δὲ
Φωκῶν, ἡ δ' Ἱεράκων λεγομένη. πᾶσα δ' ἡ παραλία φοίνικας ἔχει καὶ
ἐλαιῶνας καὶ δαφνῶνας. ἔστι δέ τις καὶ Φιλίππου νῆσος, καθ' ἣν ὑπέρκειται 20
τὸ Πυθαγγέλου καλούμενον τῶν ἐλεφάντων κυνήγιον. εἶτ' Ἀρσινόη πόλις
καὶ λιμὴν καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Δειρή. ἀπὸ δὲ ταύτης ἡ ἐφεξῆς ἐστιν ἀρωματο-
φόρος. πρώτη μὲν ἡ τὴν σμύρναν φέρουσα, καὶ αὕτη μὲν Ἰχθυοφάγων καὶ
Κρεωφάγων· φύει δὲ καὶ περσέαν καὶ συκάμινον Αἰγύπτιον. ὑπέρκειται δ' ἡ 24
Λίχα θήρα τῶν ἐλεφάντων. πολλαχοῦ δ' εἰσὶ συστάδες τῶν ὀμβρίων ὑδάτων,
ὧν ἀναξηρανθεισῶν οἱ ἐλέφαντες τοῖς προβοσκίσι καὶ τοῖς ὀδοῦσι φρεωρυ-
χοῦσι καὶ ἀνευρίσκουσιν ὕδωρ. ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ ταύτῃ μέχρι τοῦ Πυθολάου
ἀκρωτηρίου β´ λίμναι εἰσὶν εὐμεγέθεις, ἡ μὲν ἁλμυροῦ ὕδατος, ἣν καλοῦσι 28
θάλατταν, ἡ δὲ γλυκέος, ἣ τρέφει καὶ ἵππους ποταμίους καὶ κροκοδείλους,
περὶ τὰ χείλη δὲ πάπυρον· ὁρῶνται δὲ καὶ ἴβεις περὶ τὸν τόπον. ἤδη δὲ καὶ
οἱ πλησίον τῆς ἄκρας τοῦ Πυθο̣[λά]ου τὰ σώματα ὁ̣λόκληροί εἰσι. μετὰ δὲ
τούτους ἡ λιβανωτοφόρος ἄκρα καὶ ἱερὸν αἰγειρῶνα ἔχον. ἐν δὲ τῇ μεσο- 32
γαίᾳ ποταμία τις [Ἴ]σιδος λεγομένη καὶ ἄλλη τις Νεῖλος, ἄμφω καὶ σμύρ-
ναν καὶ λίβανον παραπεφυκότα ἔχουσα. ἔστι δὲ καὶ δεξαμενή τις τοῖς ἐκ
τῶν ὀρῶν ὕδασι π̣λ̣ηρουμένη καὶ μετὰ ταῦτα λεοντοσκοπὴ καὶ Πυθαγγέλου
λιμήν. ἡ δ' ἑξῆς ἔχει ψευδοκασσίαν. συνεχῶς δ' εἰσὶ ποταμίαι πλείους ἔχου- 36

30 δὲ tertium : s. l.

σαι λίβανον πα̣[ρ]α̣πεφυκότα καὶ ποταμοὶ μέχρι τῆς Κιναμωμοφόρου. ὁ δ'
ὁρίζων ταύτην ποταμὸς φέρει καὶ φλοῦν πάμπολυν. εἶτ' ἄλλος ποταμὸς καὶ
Δαφνοῦς λιμὴν καὶ ποταμία Ἀπόλλωνος καλουμένη, ἔχουσα πρὸς τῷ
λιβάνῳ καὶ σμύρναν καὶ κινάμωμον. τοῦτο δὲ πλέον ἀκμάζει μᾶλλον περὶ 4
τοὺς ἐν βάθει τόπους. | εἶθ' ὁ Ἐλέφας τὸ ὄρος ἐκκείμενον εἰς θάλατταν καὶ 190v
διῶρυ̣ξ καὶ ἐφεξῆς Γυμνοῦ λιμὴν μέγας καὶ ὕδρευμα τὸ κυνοκεφάλων καλού-
μενον καὶ τελευταῖον ἀκρωτήριον τῆς παραλίας ταύτης τὸ Νότου κέρας.
κάμψαντι δὲ τοῦτο ὡς ἐπὶ μεσημβρίαν οὐκέτι, φησίν, ἔχομεν λιμένων 8
ἀναγραφὰς οὐδὲ τόπων διὰ τὸ μηκέτι εἶναι γνώριμον. πληθύει δ' ἐλέφασιν ἡ
χώρα καὶ λέουσι τοῖς καλουμένοις μύρμηξιν· ἀπεστραμμένα δ' ἔχουσι τὰ
αἰδοῖα καὶ χρυσοειδῆ τὴν χρόαν, ψιλώτεροι δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἀραβίαν.
φέρει δὲ καὶ παρδάλεις ἀλκίμους καὶ ῥινοκέρωτας. οὗτοι δὲ μικρὸν ἀπολεί- 12
πονται τῶν ἐλεφάντων οἱ ῥινοκέρωτες, ὥσπερ Ἀρτεμίδωρος φησὶν ἐπὶ σει-
ραν τῷ μήκει, καίπερ ἑωρακέναι φήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἀλλὰ σχεδόν τι
ὅσον τῷ ὕψει ἀπό γε τοῦ ἀφ' ἡμῶν ὁραθέντος. οὔτε πύξῳ τὸ χρῶμα ἐμφε-
ρές, ἀλλ' ἐλέφαντι μᾶλλον. μέγεθος δ' ἐστὶ ταύρου, μορφὴ δ' ἐγγυτάτω συά- 16
γρου, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν προτομὴν πλὴν τῆς ῥινός, ὅτι ἐστὶ κέρας
σιμὸν στερεώτερον ὀστέου παντός· χρῆται δ' ὅπλῳ καθάπερ καὶ τοῖς ὀδοῦ-
σιν ὁ σύαγρος. ἔχει δὲ καὶ τύλους δύο ὡς ἂν σπείρας δρακόντων ἀπὸ τῆς
ῥάχεως μέχρι τῆς γαστρὸς περικειμένας, τὴν μὲν πρὸς τῷ λόφῳ, τὴν δὲ 20
πρὸς τῇ ὀσφύϊ. ἐκ μὲν δὴ τοῦ ὑφ' ἡμῶν ὁραθέντος ταῦτα φαμὲν ἡμεῖς· ἐκεῖ-
νος δὲ προσδιασαφεῖ διότι καὶ ἐλεφαντομάχον ἰδίως ἐστὶ τὸ ζῷον περὶ τῆς
νομῆς, ὑποδύνον τῇ προτομῇ καὶ ἀνακεῖρον τὴν γαστέρα, ἐὰν μὴ προληφθῇ
τῇ προβοσκίδι καὶ τοῖς ὀδοῦσι. γίνονται δ' ἐν τούτοις τοῖς τόποις καὶ αἱ 24
καμηλοπαρδάλεις, οὐδὲν ὅμοιον ἔχουσαι παρδάλει. τὸ γὰρ ποικίλον τῆς
χρόας νεβρίσι μᾶλλον ἔοικε ῥαβδωτοῖς τύλοις κατεστιγμέναι· τελέως δὲ τὰ
ὀπίσθια ταπεινότερα τῶν ἐμπροσθίων ἐστίν, ὥστε δοκεῖν συγκαθῆσθαι τῷ
οὐραίῳ μέρει τὸ ὕψος βοὸς ἔχοντι· τὰ δ' ἐμπρόσθια μέρη τῶν καμηλείων οὐ 28
λείπεται· τράχηλος δ' εἰς ὕψος ἐξηρτημένος ὀρθὸς καὶ τὴν κορυφὴν δὲ πολὺ
ὑπερπετεστέραν ἔχει τῆς καμήλου. διὰ δὲ τὴν ἀσυμμετρίαν ταύτην οὐδὲ
τάχος οἶμαι τοσοῦτον εἶναι περὶ τὸ ζῷον ὅσον εἴρηκεν Ἀρτεμίδωρος ἀνυ-
πέρβλητον φήσας. ἀλλ' οὐδὲ θηρίον ἐστὶν ἀλλὰ βόσκημα μᾶλλον· οὐδεμίαν 32
γὰρ ἀγριότητα ἐμφαίνει. γίγνονται δέ, φησι, καὶ σφίγγες καὶ κυνοκέφαλοι
καὶ κῆβοι, λέοντος μὲν πρόσωπον ἔχοντες, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα πάνθηρος,

1 Κιναμωμοφόρου : μω s. l. 13 sq. σειραν : sic; superscripta est nota ⁖ spectans ad adnotationem nunc cum margine abscissa deperditam 13 sq. συάγρου : -ῳ s. l. 23 ὑποδύνον : sic 32 ἀλλ' : α ex ου correctum

μέγεθος δὲ δορκάδος. καὶ ταῦροι δ' εἰσὶν ἄγριοι καὶ σαρκοφάγοι, μεγέθει
πολὺ τοὺς παρ' ἡμῖν ὑπερβεβλημένοι καὶ τάχει, πυρροὶ τὴν χρόαν. κροκούτ-
τας δ' ἐστὶ μίγμα λύκου καὶ κυνός, ὥς φησιν οὗτος. καὶ δρακόντων δ' εἴρηκε
μεγέθη λ´ πηχῶν ἐλέφαντας καὶ ταύρους χειρουμένων μετριάσας ταύτῃ γε· 4
οἱ γὰρ Ἰνδικοὶ μυθωδέστεροι καὶ οἱ Λιβυκοί, οἷς γε καὶ ποία ἐπιπεφυκέναι
λέγεται. νομαδικὸς μὲν οὖν ὁ βίος τῶν Τρωγλωδυτῶν, τυραννοῦνται δὲ
καθέκαστα. κοιναὶ δὲ καὶ γυναῖκες καὶ τέκνα πλὴν τοῖς τυράννοις· τῷ δὲ
τὴν τυράννου φθείραντι πρόβατον ἡ ζημία ἐστί. στιμμίζονται δ' ἐπιμελῶς αἱ 8
γυναῖκες, περίκεινται δὲ τοῖς τραχήλοις κογχία ἀντὶ βασκανίων. τροφὴ δ' ἔκ
τε σαρκῶν καὶ τῶν ὀστέων κοπτομένων ἀναμὶξ καὶ εἰς τὰς δορὰς ἀνειλου-
μένων, εἶτ' ὀπτωμένων. ποτὸν δὲ τοῖς μὲν πολλοῖς ἀπόβρεγμα παλιούρου,
τοῖς δὲ τυράννοις μελίκρατον, ἀπ' ἄνθους τινὸς ἐκπιεζομένου τοῦ μέλιτος. 12
ἔστι δ' αὐτοῖς χειμὼν μὲν ἡνίκα οἱ ἐτησίαι πνέουσι (κατομβροῦνται γάρ),
θέρος δ' ὁ λοιπὸς χρόνος. γυμνῆται δὲ καὶ δερματοφόροι καὶ σκυταληφόροι
διατελοῦσιν. οἱ δὲ Μεγαροῖ Αἰθίοπες τοῖς ῥοπάλοις καὶ τύλους προστιθέασι
σιδηροῦς, χρῶνται δὲ καὶ λόγχαις καὶ ἀσπίσι ὠμοβυρσίναις, οἱ δὲ λοιποὶ 16
Αἰθίοπες τόξοις καὶ λόγχοις. ὁδοιποροῦσι δὲ νύκτωρ ἐκ τῶν ἀρρένων θρεμ-
μάτων ἐξάψαντες κώδωνας, ὥστ' ἐξίστασθαι τὰ θηρία τῷ ψόφῳ· καὶ λαμ-
πάσι δὲ καὶ τόξοις ἐπὶ τὰ θηρία χρῶνται· καὶ διαγρυπνοῦσι δὲ τῶν ποιμνίων
χάριν ᾠδῇ τινι χρώμενοι πρὸς τῷ πυρί. ταῦτ' εἰπὼν περὶ Τρωγλωδυτῶν καὶ 20
τῶν προσχώρων Αἰθιόπων ἐπάνεισι ἐπὶ τοὺς Ἄραβας. καὶ πρώτους ἔπεισι
τοὺς τὸν Ἀράβιον κόλπον ἀφορίζοντας ἀ⟦φορ⟧ καὶ ἀντικειμένους τοῖς
Τρωγλωδύταις ἀρξάμενος τοῦ Ποσειδίου. φησὶ δ' ἐνδοτέρω κεῖσθαι τοῦτο
τοῦ Ἐλανίτου μυχοῦ, συνεχῆ δὲ τοῦ Ποσειδίου φοινικῶνα εἶναι εὔυδρον 24
τιμᾶσθαί τε κομιδῇ διὰ τὸ πᾶσαν τὴν κύκλῳ καυματηράν τε καὶ ἄνυδρον
καὶ ἄσκιον ὑπάρχειν, ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν εὐκαρπίαν τῶν φοινίκων εἶναι
θαυμαστήν. εἶθ' ἑξῆς νῆσος Φωκῶν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν θηρίων οὕτως ὀνο-
μασμένη. πλησίον δ' αὐτῆς ἀκρωτήριον ὃ διατείνει πρὸς τὴν πέραν τὴν τῶν 28
Ναβαταίων Ἀράβων καὶ τὴν Παλαιστίνων χώραν, εἰς ἣν Μιναῖοι καὶ Γερ-
ραῖοι καὶ πάντες οἱ πλησιόχωροι τὰ τῶν ἀρωμάτων φορτία κομίζουσιν. εἶτ'
ἄλλη παραλία Γαρινδαίων νῦν καλουμένη (Μαρανειτῶν γὰρ πρότερον). εἶθ'
ὁ Αἰλανίτης κόλπος καὶ ἡ Ναβαταία πολύανδρος οὖσα ἡ χώρα καὶ εὔβοτος. 32
οἰκοῦσι δ̣ὲ κ̣α̣ὶ νήσους προκειμένας πλησίον· οἳ πρότερον μὲν καθ' ἡσυχίαν
ἦσαν, ὕστερον δὲ σχεδίαις ἐληΐζοντο τοὺς ἐκ τῆς Αἰγύπτου πλέοντ̣ας· δ̣ί̣κ̣ας

7 κοιναὶ δὲ : s. l. 22 ἀ⟦φορ⟧ καὶ : qui φορ delevit εἰ superscripsit, tum alius corrector καὶ ex εἰ fecit, sed ἀ intactum reliquit 23 ἐνδοτέρω : δο s. l. 24 Ἐλανίτου : Αἰλ- s. l.

δ' ἔτισαν ἐπελθόντος στόλου καὶ ἐκπορθήσαντος αὐτούς. ἑξῆς δ' ἐστὶ πεδίον
εὔδενδρον καὶ ἔνυδρον· πρόκειται δὲ νῆσος καλ[ ]. Δῖα. εἶτα [κ]ό̣λπος
ὅσον φ´ σταδίων ὄρεσι περικλειόμενος καὶ δυσειοβόλῳ στόματι. εἶτα ἔρημοι
τρεῖς νῆσοι πλήρεις ἐλαιῶν, οὐ τῶν π̣[α]ρ̣' ἡμῖν, ἀλλὰ τῶν ἐντοπίων, ἃς 4
καλοῦμεν Αἰθιοπικάς, ὧν τὸ δάκρυον καὶ ἰατρικῆς δυνάμεώς ἐστιν. ἐφεξῆς
δ̣' ἐ̣σ̣τ̣ὶ̣ν̣ αἰγιαλὸς λιθώδης καὶ μετὰ τοῦτον τραχεῖα καὶ δυσπαράπλευστος
ὅσον ͵α σταδίων παραλία σπάνει λιμένων καὶ ἀγκυροβολίων· ὄ̣ρος γὰρ παρα-
τείνει τραχὺ καὶ ὑψηλόν. εἶθ' ὑπώρειαι σπιλαδώδεις μέχρι τῆς θαλάττης, 8
τοῖς ἐτησίαις μάλιστα καὶ ταῖς τότε ἐπομβρίαις ἀβοήθητον παρέχουσαι τὸν
κίνδυνον. ἑξῆς δ' ἐστὶ κόλπος νήσους ἔχων σποράδας καὶ συνεχεῖς θῖνες
ψάμμου μελαίνης τρεῖς ἄγαν ὑψηλοὶ καὶ μετὰ τούτους Χαρμόλας λιμὴν
ὅσον σταδίων τὸν κύκλον ρ´ στενὸν καὶ ἐπικίνδυνον ἔχων τὸν εἴσπλουν 12
παντὶ σκάφει. ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς εἰς αὐτόν, ἐν μέσῳ δὲ νῆσος εὔδενδρος
καὶ γεωργήσιμος. εἶτα ἐστὶ παραλία τρ[ ] | καὶ μετὰ ταῦτα κόλποι τινὲς 191[r]
καὶ χώρα νομάδων ἀπὸ καμήλων ἐχόντων τὸν βίον· καὶ γὰρ πολεμοῦσιν
ἀπ' αὐτῶν καὶ ὁδεύουσι καὶ τρέφονται τῷ τε γάλακτι χρώμενοι καὶ ταῖς 16
σαρξί. ῥεῖ δὲ ποταμὸς δι' αὐτῶν ψῆγμα χρυσοῦ καταφέρων, οὐκ ἴσασι δ'
αὐτὸ κατεργάζεσθαι. καλοῦνται δὲ Δέβαι, οἱ μὲν νομάδες, οἱ δὲ γεωργοί. οὐ
λέγω δὲ τῶν ἐθνῶν τὰ ὀνόματα τὰ παλαιὰ διὰ τὴν ἀδοξίαν καὶ ἅμα ἀτοπίαν
τῆς ἐκφορᾶς αὐτῶν. ἐχόμενοι δ' εἰσὶν ἡμερώτεροι τούτων ἄνδρες εὐκρατοτέ- 20
ραν οἰκοῦντες γῆν· καὶ γὰρ εὔυδρός ἐστι καὶ εὔομβρος. χρυσός τε ὀρυκτὸς
γίνεται παρ' αὐτοῖς· οὐ ψήγματος, ἀλλὰ βωλαρίων χρυσοῦ καθάρσεως οὐ
πολλῆς δεομένων, μέγεθος δὲ ἐχόντων ἐλάχιστον μὲν πυρῆνος, μέσον δὲ
μεσπίλου, μέγιστον δὲ καρύου· τρήσαντες δὲ ταῦτα ἐναλλὰξ λίθοις διαφα- 24
νέσι ὅρμους ποιοῦνται διείροντες λίνῳ, περιτίθενται δὲ περὶ τοὺς τραχήλους
καὶ καρπούς. πωλοῦσι δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας εὔωνον τὸ χρυσίον,
τριπλάσιον ἀντιδιδόντες τοῦ χαλκοῦ, διπλάσιον δὲ τοῦ ἀργύρου διά τε τὴν
ἀπειρίαν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν σπάνιν τῶν ἀντιλαμβανομένων, ὧν ἡ χρεία 28
πρὸς τοὺς βίους ἀναγκαιοτέρα. συνάπτει δ' ἡ τῶν Σαβαίων εὐδαιμονεστάτη,
μεγίστου ἔθνους, παρ' οἷς καὶ σμύρνα καὶ λίβανον καὶ κινάμωμον, ἐν δὲ τῇ
παραλίᾳ καὶ βάλσαμον καὶ ἄλλη τις πόα σφόδρα εὐώδης, ταχὺ δ' ἐξίτηλον
τὴν ὀσμὴν ἔχουσα· εἰσὶ δὲ καὶ φοίνικες εὐώδεις καὶ κάλαμος, ὄφεις δὲ σπι- 32
θαμιαῖοι φοινικοῖ τὴν χρόαν, προσαλλόμενοι καὶ μέχρι λαγόνος, τὸ δῆγμα
ἔχοντες ἀνήκεστον. διὰ δὲ τὴν ἀφθονίαν τῶν καρπῶν ἀργοὶ καὶ ῥᾴθυμοι τοῖς
βίοις εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι. κοιτάζονται δ' ἐπὶ τῶν ῥιζῶν τῶν δένδρων ἐκτέμ-

17–8 verba ῥεῖ — κατεργάζεσθαι post 18 γεωργοί a. c.

νοντες οἱ πολλοὶ καὶ δημοτικοί. διαδεχόμενοι δ' οἱ σύνεγγυς ἀεὶ τὰ φορτία
τοῖς μετ' αὐτοὺς παραδιδόασι μέχρι Συρίας καὶ Μεσοποταμίας. καρούμενοι
δ' ὑπὸ τῶν εὐωδιῶν αἴρουσι τὸν κάρον ἀσφάλτου θυμιάματι καὶ τράγου
πώγωνος. ἡ δὲ πόλις τῶν Σαβαίων ἡ Μεριάβα κεῖται μὲν ἐπ' ὄρους εὐδέν- 4
δρου, βασιλέα δ' ἔχει κύριον τῶν κρίσεων καὶ τῶν ἄλλων· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων
βασιλέων οὐ θέμις ἐξεῖναι, ἢ καταλύουσιν αὐτὸν παραχρῆμα οἱ ὄχλοι κατά
τι λόγιον· ἐν χλιδῇ δ' ἐστὶ γυναικείᾳ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ αὐτόν. τὰ δὲ
πλήθη τὰ μὲν γεωργεῖ, τὰ δ' ἐμπορεύεται τὰ ἀρώματα τά τ' ἐπιχώρια καὶ τὰ 8
ἀπὸ Αἰθιοπίας πλέοντες ἐπ' αὐτὰ διὰ τῶν στενῶν δερματίνοις πλοίοις·
τοσαῦτα δ' ἐστὶ τὸ πλῆθος ὥστ' ἀντὶ φρυγάνων καὶ τῆς καυσίμου ὕλης
χρῆσθαι κιναμώμῳ καὶ κασσίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις. γίνεται δ' ἐν τοῖς Σαβαίοις
καὶ τὸ λάριμνον εὐωδέστατον θυμίαμα. ἐκ δὲ τῆς ἐμπορίας οὗτοί τε καὶ 12
Γερραῖοι πλουσιώτατοι πάντων εἰσὶν ἔχουσί τε παμπληθῆ κατασκευὴν
χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων κλινῶν τε καὶ τριπόδων καὶ κρατήρων σὺν
ἐκπώμασι καὶ τῇ τῶν οἴκων πολυτελείᾳ· καὶ γὰρ θυρώματα καὶ τοῖχοι καὶ
ὀροφαὶ δι' ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου λιθοκολλήτου τυγχάνει 16
πεποικιλμένα. ταῦτα μὲν περὶ τούτων. Ἐρυθρὰν δὲ λέγειν τινάς φησι
θάλατταν ἀπὸ τῆς χροιᾶς τῆς φαινομένης κατ' ἀνάκλασιν εἴτε ἀπὸ τοῦ
ἡλίου κατὰ κορυφὴν ὄντος εἴτε ἀπὸ τῶν ὀρῶν ἐρυθραινομένων ἐκ τῆς ἀπο-
καύσεως· ἀμφοτέρως γὰρ εἰκάζειν. Κτησίαν δὲ τὸν Κνίδιον πηγὴν ἱστορεῖν 20
ἐκδιδοῦσαν εἰς τὴν θάλατταν ἐρευθὲς καὶ μιλτῶδες ὕδωρ. Ἀγαθαρχίδην δὲ
τὸν ἐκείνου πολίτην παρά τινος Βόξου τὸ γένος ἱστορῆσαι διότι Πέρσης τις
Ἐρύθρας ἱπποφορβίου τινὸς ὑπὸ λεαίνης οἴστρῳ κατεχομένου ἐξελαθέντος
μέχρι θαλάττης κἀκεῖθεν εἰς νῆσόν τινα διάραντος σχεδίαν πηξάμενος 24
πρῶτος περαιωθείη πρὸς τὴν νῆσον· ἰδὼν δὲ καλῶς οἰκήσιμον τὴν μὲν
ἀγέλην εἰς τὴν Περσίδα ἀπαγάγοι πάλιν, ἄποικος δ' ἐκεῖ στέλλεται καὶ τὰς
ἄλλας νήσους καὶ τὴν παραλίαν, ἐπώνυμον δὲ ποιήσαιεν αὐτοῦ τὸ πέλαγος.
τοὺς δὲ Περσέως υἱὸν ἀποφαίνεσθαι τὸν Ἐρύθραν ἡγήσασθαί τε τῶν 28
τόπων. λέγεται δ' ὑπό τινων τὰ ἀπὸ τῶν στενῶν τοῦ Ἀραβίου κόλπου μέχρι
τῆς Κιναμωμοφόρου τῆς ἐσχάτης ͵ε σταδίων οὐκ εὐκρινῶς εἴτ' ἐπὶ νότον
εἴτ' ἐπὶ τὰς ἀνατολάς. λέγεται δὲ καὶ διότι ὁ σμάραγδος καὶ ὁ βήρυλλος ἐν
τοῖς τοῦ χρυσίου μετάλλοις ἐγγίνεται. εἰσὶ δὲ καὶ ἅλες εὐώδεις ἐν Ἄραψι. 32
πρῶτοι δ' ὑπὲρ τῆς Συρίας Ναβαταῖοι καὶ Σαβαῖοι τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν
νέμονται. μητρόπολις δὲ τῶν Ναβαταίων ἐστὶν ἡ Πέτρα καλουμένη· κεῖται
γὰρ ἐπὶ χωρίου τἆλλ̣α̣ ὁμαλοῦ καὶ ἐπιπέδου, κύκλῳ δὲ πέτρᾳ φρουρουμέ-
νου, τὰ μὲν ἐκτὸς ἀποκρήμνου καὶ ἀποτόμου, τὰ δ' ἐντὸς πηγὰς ἀφθόνους 36
ἔχοντος εἴς τε ὑδρείαν καὶ κηπείαν· ἔξω δὲ τοῦ περιβόλου χώρα ἔρημος ἡ
πλείστη καὶ μάλισθ' ἡ πρὸς Ἰουδαίᾳ. ταύτῃ δὲ καὶ ἐγγυτάτω ἐστί, τριῶν ἢ

δ´ων ὁδὸς ἡμερῶν, εἰς Ἱερικοῦντα· εἰς δὲ τὸν φοινικῶνα πέντε. βασιλεύεται
δὲ ὑπό τινος ἀεὶ τῶν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους, ἔχει δ' ὁ βασιλεὺς ἐπίτροπον
τῶν ἑταίρων τινὰ καλούμενον ἀδελφόν. σφόδρα δ' εὐνομεῖται· γενόμενος
οὖν παρὰ τοῖς Πετρίοις Ἀθηνόδωρος φιλόσοφος καὶ ἡμῖν ἑταῖρος διηγεῖτο 4
θαυμάζων· εὑρεῖν γὰρ ἐπιδημοῦντας ἔφη πολλοὺς μὲν Ῥωμαίων, πολλοὺς
δ̣ὲ [ ] ἄλλων ξένων· τοὺς μὲν οὖν ξένους ὁρᾶν κρινομένους πολλάκις καὶ
πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἐπιχωρίους, τῶν δ' ἐπιχωρίων οὐδένας
ἀλλήλ[οις ἐγ]καλοῦντας, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν εἰρήνην ἄγοντας πρὸς ἑαυτούς. 8
πολλὰ δὲ καὶ ἡ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τοὺς Ἄραβας στρατεία νεωστὶ γενηθεῖσα
[ἐ]φ' ἡμῶν, ὧν ἡγεμὼν ἦν Αἴλιος Γάλλος, διδάσκει τῶν τῆς χώρας ἰδιω-
μάτων. τοῦτον δ' ἔπεμψεν ὁ Σεβαστὸς Καίσαρ διαπειρασόμενον τῶν ἐθνῶν
καὶ τῶν τόπων τούτων τε καὶ τῶν Αἰθιοπικῶν ὁρῶν τήν τε Τρωγλωδυτικὴν 12
τὴν προσεχῆ τῇ Αἰγύπτῳ γειτονεύουσαν τούτοις καὶ τὸν Ἀράβιον κόλπον
στενὸν ὄντα τελέως τὸν διείργοντα ἀπὸ τῶν Τρωγλωδυτῶν τοὺς Ἄραβας·
προσοικειοῦσθαι δὴ διενοήθη τούτους ἢ καταστρέφεσθαι. ἦν δ' ἔτι καὶ τὸ
πολυχρημάτους ἀκούειν ἐκ παντὸς χρόνου πρὸς ἄργυρον καὶ χρυσὸν τὰ 16
ἀρώματα διατιθεμένους | καὶ τὴν πολυτελεστάτην λιθείαν ἀναλίσκοντας τῶν 191v
λαμβανομένων τοῖς ἔξω μηδέν· ἢ γὰρ φίλοις ἤλπιζε πλουσίοις χρήσεσθαι ἢ
ἐχθρῶν κρατήσειν πλουσίων. ἐπῆρε δ' αὐτὸν καὶ ἡ παρὰ τῶν Ναβαταίων
ἐλπὶς φίλων ὄντων καὶ συμπράξειν ἅπαν⟦τακα⟧θ' ὑπισχνουμένων. ἐπὶ τού- 20
τοις μὲν ἔστειλε τὴν στρατείαν ὁ Γάλλος, ἐξηπάτησε δ' αὐτὸν ὁ τῶν Ναβα-
ταίων ἐπίτροπος Συλλαῖος ὑποσχόμενος μὲν ἡγήσασθαι τὴν ὁδὸν καὶ
χορηγήσειν ἅπαντα καὶ συμπράξειν, ἅπαντα δ' ἐξ ἐπιβουλῆς πράξας καὶ
οὔτε παράπλουν ἀσφαλῆ μηνύων οὐδ' ὁδόν, ἀλλ' ἀνοδίαις καὶ κυκλοπο- 24
ρίαις καὶ πάντων ἀπόροις χωρίοις ἢ ῥαχίαις ἀλιμένοις παραβάλλων ἢ χοι-
ράδων ὑφάλων μεσταῖς ἢ τεναγώδεσι. πλεῖστον δὲ αἱ πλημμυρίδες ἐλύπουν (782, 16–8)
ἐν τοιούτοις καὶ ταῦτα χωρίοις καὶ αἱ ἀμπώτεις. ἓξ μὲν οὖν μηνῶν χρόνον
ἐν ταῖς ὁδοῖς κατέτριψε, ἃς ἑξηκοστὸς ἐξήνυσε κατὰ τὴν ἐπάνοδον· δύο δὲ 28 (782, 8 sq. 781, 33-5)
ἡμερῶν ἀπέσχε τῆς ἀρωματοφόρου. συναψάντων δὲ ⟦που⟧ τῶν βαρβάρων
εἰς μάχην περὶ μυρίους μὲν αὐτῶν ἔπεσον, τῶν δὲ Ῥωμαίων δύο. ἐπειράθη (781, 12–5)
δὲ ἡ στρατιὰ καὶ παθῶν ἐπιχωρίων στομακάκης τε καὶ σκελοτρίβης, τῶν μὲν
περὶ τὸ στόμα, τῶν δὲ περὶ τὰ σκέλη παράλυσίν τινα δηλούντων ἔκ τε τῶν 32
ὑδρείων καὶ βοτανῶν. μετὰ μέντοι τῶν ὀνηθῆναι δυναμένων κατῆρεν εἰς (782, 20–6)
Ἀλεξάνδρειαν, τοὺς δ' ἄλλους ἀπέβαλεν οὐχ ὑπὸ πολεμίων, ἀλλὰ νόσων
καὶ κόπων καὶ λιμοῦ καὶ μοχθηρίας ὁδῶν· ἐπεὶ κατὰ πόλεμον ζ´ γε μόνους

1 Ἱερικοῦντα : Ἱεριχ- s.l.   11 Καίσαρ : sic   29 ⟦που⟧ : s.l.

διαφθαρῆναι συνέβη. δι' ἃς αἰτίας οὐδ' ἐπὶ πολὺ πρὸς τὴν γνῶσιν τῶν τόπων
ὤνησεν ἡ στρατεία αὕτη, μικρὰ δ' ὅμως συνήργησεν. ὅ τ' αἴτιος τούτων ὁ
Συλλαῖος ἔτισε δίκας ἐν Ῥώμῃ προσποιούμενος μὲν φιλίαν, ἐλεγχθεὶς δὲ
πρὸς αὐτῇ τῇ πονηρίᾳ καὶ ἄλλα κακουργῶν καὶ ἀποτμηθεὶς τὴν κεφαλήν.
781, 19–21 ὅτι ἐκ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Ἰνδικῆς εἰς Μυὸς ὅρμον κατάγεται τὰ φορτία·
εἶθ' ὑπέρθεσις εἰς Κοπτὸν τῆς Θηβαΐδος καμήλοις ἐν διώρυγι τοῦ Νείλου
782, 27–785, 5 κειμένην. τὴν μὲν οὖν ἀρωματοφόρον διαιροῦσι εἰς δʹ μερίδας, τῶν ἀρω-
μάτων δὲ λίβανον καὶ σμύρναν ἐκ δένδρων γίνεσθαί φασι, κασσίαν δὲ καὶ
ἐκ λιμνῶν· τινὲς δὲ τὴν πλείω ἐξ Ἰνδῶν εἶναι, τοῦ δὲ λιβάνου βέλτιστον τὸ
πρὸς τῇ Περσίδι. κατ' ἄλλην δὲ διαίρεσιν σύμπασαν τὴν Εὐδαίμονα πενταχῇ
σχίζουσιν εἰς βασιλείας· ὧν ἡ μὲν τοὺς μαχίμους ἔχει καὶ πρωταγωνιστὰς
ἁπάντων, ἡ δὲ τοὺς γεωργούς, παρ' ὧν ὁ σῖτος εἰς τοὺς ἄλλους εἰσάγεται, ἡ
δὲ τοὺς βαναυσοτεχνοῦντας, καὶ ἡ μὲν σμυρνοφόρος, ἡ δὲ λιβανωτοφόρος·
αἱ δ' αὐταὶ καὶ τὴν κασσίαν καὶ τὸ κινάμωμον καὶ τὴν νάρδον φέρουσι. παρ'
ἀλλήλων δ' οὐ μεταφοιτᾷ τὰ ἐπιτηδεύματα, ἀλλ' ἐν τοῖς πατρίοις διαμένου-
σιν. οἶνος δ' ἐκ φοινίκων ὁ πλείων. ἀδελφοὶ δὲ τιμιώτεροι κατὰ πρεσβυτε-
ρείαν καὶ βασιλεύουσιν οἱ ἐκ τοῦ γένους καὶ ἄλλας ἀρχὰς ἔχουσι. κοινὴ
κτῆσις πᾶσι τοῖς συγγενέσι, κύριος δὲ ὁ πρεσβύτατος. σώφρονες δ' εἰσὶν οἱ
Ναβαταῖοι καὶ κτητικοί· ὥστε καὶ δημοσίᾳ τῷ μὲν μειώσαντι τὴν οὐσίαν
ζημία κεῖται, τῷ δ' αὐξήσαντι τιμαί. ὀλιγόδουλοι δ' ὄντες ὑπὸ τῶν συγ-
γενῶν διακονοῦνται τὸ πλέον ἢ ὑπ' ἀλλήλων ἢ αὐτοδιάκονοι, ὥστε καὶ
μέχρι τῶν βασιλέων διατείνειν τὸ ἔθος. συσσίτια δὲ ποιοῦνται κατα ιγʹ
ἀνθρώπους, μουσουργοὶ δὲ δύο τῷ συμποσίῳ ἑκάστῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν ὄγκῳ
μεγάλῳ πολλὰ συνέχει συμπόσια· πίνει δ' οὐδεὶς πλέον τῶν ιαʹ ποτηρίων
ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ χρυσῷ ἐκπώματι. οὕτω δ' ὁ βασιλεύς ἐστι δημοτικὸς ὥστε
πρὸς τῷ αὐτοδιακόνῳ καὶ ἀντιδιάκονον τοῖς ἄλλοις καὶ αὐτὸν γίνεσθαι·
πολλάκις δὲ καὶ ἐν τῷ δήμῳ δίδωσιν εὐθύνας, ἔσθ' ὅτε καὶ ἐξετάζεται τὰ
περὶ τὸν βίον. οἰκήσεις δὲ διὰ λίθου πολυτελεῖς, αἱ δὲ πόλεις ἀτείχιστοι δι'
εἰρήνην. εὔκαρπος ἡ πολλὴ πλὴν ἐλαίου· χρῶνται δὲ σησαμίνῳ. πρόβατα
λευκότριχα, βόες μεγάλοι· ἵππων ἄφορος ἡ χώρα, κάμηλοι δὲ τὴν ὑπουρ-
γίαν ἀντ' ἐκείνω παρέχονται. ἀχίτωνες δ' ἐν περιζώμασι καὶ βλαυτίοις προ-
ίασι καὶ οἱ βασιλεῖς, ἐν πορφύρᾳ δ' οὗτοι. εἰσαγώγιμα δ' ἐστὶ τὰ μὲν τελέως,
τὰ δ' οὐ παντελῶς, ἄλλως τε καὶ ἐπιχωριάζει, καθάπερ χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ
τὰ πολλὰ τῶν ἀρωμάτων· χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ ἔτι πορφυρᾶ ἐσθής, στύραξ,
κρόκος, κοστάρια, τόρευμα, γραφή, πλάσμα οὐκ ἐπιχώρια. ἶσα κοπρίαις
ἡγοῦνται τὰ νεκρὰ σώματα, καθάπερ Ἡράκλειτός φησι 'νέκυες κοπρίων

12 τοὺς post. : s.l. 20 τῷ : τ e ζ correctum 29 δ' post εὔκαρπος add. mg.

ἐκβλητότεροι'· διὸ καὶ παρὰ τοὺς κοπρῶνας κατορύττουσι καὶ τοὺς βασι-
λεῖς. ὅτι ἔνιοι τοὺς αὐτούς φασι τοῖς Τρωγλωδύταις τοὺς παρὰ τῷ ποιητῇ
Ἐρεμβούς· ἄλλοι δὲ '῎Αραβας' γράφουσι. περὶ δὲ τῶν Σ̣ιδώνιων διαποροῦσι
εἴτε τινὰς τῶν ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ χρὴ λέγειν, ὧν ἄποικοι οἱ παρ' ἡμῖν
Σιδώνιοι, εἴτ' αὐτοὺς τοὺς Σιδ[ ]ί̣ο̣υ̣ς̣. λέγει δὲ καὶ τοὺς Ἀρίμους ὁ ποιητής·
οὕς φησιν ὁ Ποσειδώνιος δέχεσθαι δεῖν μὴ τόπον τινὰ τῆς Συρίας ἢ Κιλι-
κίας ἢ ἄλλης τινὸς γῆς, ἀλλὰ̣ τ̣ὴ̣ν̣ Συρίαν αὐτήν· Ἀριμαῖοι γὰρ οἱ ἐν αὐτῇ,
τάχα δ' οἱ Ἕλληνες Ἀραμαίους ἐκάλουν ἢ Ἀρίμους· αἱ δὲ τῶν ὀνομάτων
μεταπτ̣ώ̣σεις, καὶ μάλιστα τῶν βαρβαρικῶν, πολλαί, καθάπερ τὸν Δαρρίκην
Δαρεῖον ἐκάλεσαν, τὴν δὲ Φάρζηριν Παρύσατιν, Ἀταρ[ ]άτιν τὴν Ἀθαρα·
[illegible], 13–790, 15 Δερκετὼ δ' αὐτὴν Κτησίας καλεῖ. ἐκ τοῦ ιζʹ. ἐπεὶ δὲ τὴν Ἀραβίαν ἐφοδεύον-
τες καὶ τοὺς κόλπους συμπεριελάβομεν τοὺς σφίγγοντας αὐτὴν καὶ ποιοῦν-
τας χερρόνησον, τὸν Περσικὸν καὶ τὸν Ἀράβιον, τούτῳ δέ τινα συμπεριω-
δεύθη καὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας, τὰ τῶν Τρωγλωδυτῶν καὶ τῶν
ἑξῆς μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς Κιναμωμοφόρου, τὰ λειπόμενα καὶ συνεχῆ τοῖς
ἔθνεσι τούτοις, ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ περὶ τὸν Νεῖλον, ἐκθετέον. μετὰ δὲ ταῦτα
τὴν Λιβύην ἔπιμεν, ἥπερ ἐστὶ λοιπὴ τ[ῆς] | συμπάσης γεωγραφίας. κἀνταῦθα 192r
δ' Ἐρατοσθένους ἀποφάσεις προεκθετέον. φησὶ δὴ τοῦ Ἀραβίου κόλπου
πρὸς τὴν ἑσπέραν ͵θους σταδίους διέχειν τὸν Νεῖλον, παραπλήσιον ὄντα
κατὰ τὸ στόμα τῷ γράμματι τῷ νῦ κειμένῳ ἀνάπαλιν. ῥυεὶς γάρ, φησίν,
ἀπὸ Μερόης ἐπὶ τὰς ἄρκτους ὡς ͵β καὶ ψʹ σταδίους πάλιν ἀναστρέφει πρὸς
μεσημβρίαν καὶ τὴν χειμερινὴν δύσιν ὡς ͵γους καὶ ψʹ σταδίους, καὶ σχεδὸν
ἀντάρας τοῖς κατὰ Μερόην τόποις καὶ εἰς τὴν Λιβύην πολὺ προπεσὼν καὶ
τὴν ἑτέραν ἐπιστροφὴν ποιησάμενος πρὸς τὰς ἄρκτους φέρεται ͵εους μὲν
καὶ τʹ σταδίους ἐπὶ τὸν μέγαν καταράκτην μικρὸν παρεπιστρέφων πρὸς τὴν
ἕω, ͵αους δὲ καὶ σʹ τοὺς ἐπὶ τὸν ἐλάττω τὸν κατὰ Συήνην, ͵ε δὲ ἄλλους καὶ
τʹ ἐπὶ τὴν θάλατταν. ἐμβάλλουσι δ' εἰς αὐτὸν βʹ ποταμοὶ ⟦ὧν ὁ μὲν Ἀστα-
βόρας καλεῖται κατὰ τὸ πρὸς ἕω πλευρὸν ῥέων⟧ φερόμενοι μὲν ἔκ τινων
λιμνῶν ἀπὸ τῆς ἕω, περιλαμβάνοντες δὲ νῆσον εὐμεγέθη τὴν Μερόην· ὧν ὁ
μὲν Ἀσταβόρας καλεῖται κατὰ τὸ πρὸς ἕω πλευρὸν ῥέων, ἅτερος δὲ Ἀστά-
πους· οἱ δ' Ἀστοσάβαν καλοῦσι, τὸν δ' Ἀστάπουν ἄλλον εἶναι, ῥέοντα
ἔκ τινων λιμνῶν ἀπὸ μεσημβρίας καὶ σχεδὸν τὸ κατ' εὐθεῖαν σῶμα τοῦ Νεί-
λου τοῦτον ποιεῖν, τὴν δὲ πλήρωσιν αὐτοῦ τοὺς θερινοὺς ὄμβρους παρα-
σκευάζειν. ὑπὲρ δὲ τὰς συμβολὰς τοῦ Ἀσταβόρα καὶ τοῦ Νείλου σταδίοις ψʹ
Μερόην εἶναι πόλιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ. ἄλλην δὲ εἶναι νῆσον ὑπὲρ τῆς
Μερόης, ἣν ἔχουσιν οἱ Αἰγυπτίων φυγάδες· βασιλεύονται δ' ὑπὸ γυναικός,

10 Ἀθαρα : sic 21 ψʹ : ζʹ a.c.

ὑπακούουσι δὲ τῷ ἐν Μερόῃ. τὰ δὲ κατωτέρω ἑκατέρωθεν Μερόης παρὰ μὲν τὸν Νεῖλον πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν Μεγάβαροι καὶ Βλέμμυες Αἰθιόπων ὑπακούοντες, Αἰγυπτίοις δ' ὅμοιοι, παρὰ θάλασσαν δὲ Τρωγλωδύται· διεστᾶσι δὲ εἰς ι´ ἢ ιβ´ ἡμερῶν ὁδὸν οἱ κατὰ Μερόην Τρωγλωδύται τοῦ Νείλου. ἐξ ἀριστερῶν δὲ τῆς ῥύσεως τοῦ Νείλου Νοῦβαι κατοικοῦσι ἐν τῇ Λιβύῃ, μέγα ἔθνος, ἀπὸ Μερόης ἀρξάμενοι μέχρι τῶν ἀγκώνων, οὐχ ὑποταττόμενοι τοῖς Αἰθίοψιν, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ πλείους βασιλείας διειλημμένοι. τῆς δ' Αἰγύπτου τὸ παρὰ τὴν θάλατταν ἐστιν ἀπὸ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος πρὸς τὸ Κανωβικὸν στάδιοι ͵γσ´. Ἐρατοσθένης μὲν οὖν οὕτως. δεῖ δ' ἐπὶ πλέον εἰπεῖν, καὶ πρῶτον τὰ περὶ Αἴγυπτον, ὅπως ἀπὸ τῶν γνωριμωτέρων ἐπὶ τὰ ἑξῆς προΐωμεν. κοινὰ μὲν γάρ τινα καὶ ταύτῃ τῇ χώρᾳ καὶ τῇ συνεχεῖ καὶ τῇ ὑπὲρ αὐτὴν τῇ τῶν Αἰθιόπων ὁ Νεῖλος παρασκευάζει ποτίζων τε αὐτὰς κατὰ τὰς ἀναβάσεις καὶ τοῦτ' οἰκήσιμον αὐτῆς τὸ μέρος ἀπολείπων μόνον τὸ καλυπτόμενον ἐν ταῖς πλημμυρίσι, τὸ δ' ὑπερδέξιον καὶ μετεωρότερον τοῦ ῥεύματος πᾶν ἀοίκητον διεξιὼν ἑκατέρωθεν καὶ ἔρημον διὰ τὴν αὐτὴν ἀνυδρίαν. ἀλλὰ τὴν μὲν Αἰθιοπίαν οὔτε πᾶσαν διέξεισιν ὁ Νεῖλος οὔτε μόνος οὔτ' ἐπ' εὐθείας οὔτ' οἰκουμένην καλῶς, τὴν δὲ Αἴγυπτον καὶ μόνος καὶ πᾶσαν ἐπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ μικροῦ καταράκτου ὑπὲρ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης ἀρξάμενος, οἵπερ εἰσὶν ὅροι τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας, ἕως τῶν ἐπὶ θάλατταν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου. καὶ μὴν οἵ γε Αἰθίοπες τὸ πλεῖον νομαδικῶς ζῶσι καὶ ἀπόρως διά τε τὴν λυπρότητα τῆς χώρας καὶ τὴν τῶν ἀέρων ἀσυμμετρίαν καὶ τὸν ἀφ' ἡμῶν ἐκτοπισμόν, τοῖς δ' Αἰγυπτίοις ἅπαντα τἀναντία συμβέβηκε· καὶ γὰρ πολιτικῶς καὶ ἡμέρως ἐξ ἀρχῆς ζῶσι καὶ ἐν γνωρίμοις ἵδρυνται τόποις, ὥστε καὶ αἱ διατάξεις αὐτῶν μνημονεύονται καὶ ἐπαινοῦνταί γε δοκοῦσί τε ἀξίως χρήσασθαι τῇ τῆς χώρας εὐδαιμονίᾳ μερίσαντες εὖ καὶ ἐπιμεληθέντες. βασιλέα γὰρ ἀποδείξαντες τριχῇ τὸ πλῆθος διεῖλον καὶ τοὺς μὲν στρατιώτας ἐκάλεσαν, τοὺς δὲ γεωργούς, τοὺς δὲ ἱερέας· καὶ τοὺς μὲν τῶν ἱερέων ἐπιμελητάς, τοὺς δ' ἄλλους τῶν περὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τοὺς μὲν ἐν τῷ πολέμῳ, τοὺς δ' ὅσα ἐν εἰρήνῃ, γῆν τε καὶ τέχνας, ἐργαζομένων, ἀφ' ὧνπερ καὶ αἱ πρόσοδοι συνήγοντο τῷ βασιλεῖ· οἱ δ' ἱερεῖς καὶ φιλοσοφίαν ἤσκουν καὶ ἀστρονομίαν ὁμιληταί τε τῶν βασιλέων ἦσαν. ἡ δὲ χώρα τὴν μὲν πρώτην διαίρεσιν εἰς νομοὺς ἔσχε, δέκα μὲν ἡ Θηβαΐς, δέκα δὲ ἡ ἐν τῷ Δέλτα, ἑκκαίδεκα δ' ἡ μεταξύ· ὡς δέ τινες, τοσοῦτοι ἦσαν οἱ σύμπαντες νομοὶ ὅσαι αἱ ἐν τῷ Λαβυρίνθῳ αὐλαί, αὗται δ' ἐλάττους τῶν λ´. πάλιν δ' οἱ νομοὶ τομὰς ἄλλας

6sq. ὑποταττόμενοι : ὑποττα- a.c. 8 Πηλουσιακοῦ : -σειακοῦ a.c., ut vid. 13 αὐτῆς : αὐτῷ s.l.

ἔσχον· εἰς γὰρ τοπαρχίας οἱ πλεῖστοι διῄρηντο καὶ αὗται δ' εἰς ἄλλας τομάς· ἐλάχισται δ' αἱ ἄρουραι μερίδες. ἐδέησε τῆς ἐπ' ἀκριβὲς καὶ κατὰ λεπτὸν διαιρέσεως διὰ τὰς συνεχεῖς τῶν ὅρων συγχύσεις, ἃς ὁ Νεῖλος ἀπεργάζεται κατὰ τὰς αὐξήσεις ἀφαιρῶν καὶ προστιθεὶς καὶ ἐναλλάσσων τὰ σχήματα καὶ τἆλλα σημεῖα ἀποκρύπτων οἷς διακρίνεται τό τε ἀλλότριον καὶ τὸ ἴδιον· ἀνάγκη δὴ ἀναμετρεῖσθαι πάλιν καὶ πάλιν. τριχῇ δὲ διῄρητο ὥσπερ τὸ σύμπαν καὶ τὸ ἐν ἑκάστῳ τῷ νομῷ πλῆθος εἰς τρία ἶσα μερισθείσης τῆς χώρας. ἡ δὲ περὶ τὸν ποταμὸν πραγματεία διαφέρει τοσοῦτον ὅσον τῇ ἐπιμελείᾳ νικᾶν τὴν φύσιν· φύσει γὰρ πλείονα φέρει καρπὸν καὶ ποτισθεῖσα μᾶλλον, φύσει δὲ καὶ ἡ μείζων ἀνάβασις τοῦ ποταμοῦ πλείω ποτίζει γῆν· ἀλλ' ἡ ἐπιμέλεια πολλάκις καὶ τῆς φύσεως ἐξίσχυσεν ἐπιλιπούσης, ὥστε καὶ κατὰ ἐλάττους ἀναβάσεις τοσαύτην ποτισθῆναι γῆν ὅσην ἐν ταῖς μείζοσι διά τε τῶν διωρύγων καὶ τῶν παραχωμάτων. ἡ μεγίστη μὲν οὖν φορὰ καὶ ἀνάβασις ἡνίκα ἐπὶ τετταρεσκαίδεκα ἀναβαίνει ὁ Νεῖλος, ἡνίκα δ' ἐπ' ὀκτώ, συμβαίνει λιμός. τοιαύτη μὲν ἡ διάταξις· τὰ δ' ἑξῆς λέγομεν νῦν. ἀπὸ γὰρ τῶν Αἰθιοπικῶν τερμόνων ῥεῖ ἐπ' εὐθείας ὁ Νεῖλος πρὸς ἄρκτους ἕως τοῦ καλουμένου χωρίου Δέλτα· εἶτ' ἐπὶ κορυφὴν σχιζόμενος ὁ Νεῖλος, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, ὡς ἂν τριγώνου κορυφὴν ἀποτελεῖ τὸν τόπον τοῦτον, π[λ]ευρὰς δὲ τοῦ τριγώνου τὰ σχιζόμενα ἐφ' ἑκάτερα ῥεῖθρα καθήκοντα μέχρι τῆς θαλάσσης, τὸ μὲν ἐν δεξιᾷ τῆς κατὰ Πηλούσιον, τὸ δ' ἐν ἀριστερ[ ] κατὰ Κάνωβον καὶ τὸ πλησίον Ἡράκλειον προσαγορευόμενον, βάσιν δὲ τὴν παραλίαν τὴν μεταξὺ τοῦ Πηλουσίου καὶ τοῦ Ἡρακλείου. γέγονε δὲ ἡ νῆσος ἔκ τε τ[ῆς] θαλάττης καὶ τῶν ῥευμάτων ἀμφοῖν τοῦ ποταμοῦ, καὶ καλεῖται Δέλτα διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος. τὸ δὲ ἐπὶ τῇ κορυφῇ χωρίον ὁμωνύμως κέκληται διὰ τὸ ἀρχὴν εἶναι τοῦ λεχθέντος σχήματος. καὶ ἡ κώμη δὲ ἡ ἐπ' αὐτῷ καλεῖται Δέλτα. δύο μὲν οὖν ταῦτα τοῦ Νείλου στόματα, ὧν τὸ μὲν Πηλουσιωτικὸν καλεῖται, τὸ δὲ Κανωβικὸν καὶ Ἡρακλειωτικόν. μεταξὺ δὲ τούτων ἄλλαι ε´ εἰσὶν ἐκβολαὶ αἵ γε ἀξιόλογοι, λεπτότεραι δὲ πλείους. ἀπὸ γὰρ τῶν πρώτων μερῶν ἀπορρῶγες πολλαὶ καθ' ὅλην | τὴν νῆσον πολλὰ καὶ ῥεῖθρα καὶ νήσους ἐποίησαν, ὥσθ' ὅλην γενέσθαι πλωτὴν διωρύγων ἐπὶ διώρυξι τμηθεισῶν, αἳ κατὰ ῥᾳστώνην πλέονται τοσαύτην ὥστε καὶ ὀστράκινα ἐνίοις εἶναι πορθμεῖα. τὴν μὲν οὖν περίμετρον ὅσον ͵γ σταδίων ἐστὶν ἡ σύμπασα νῆσος, κολποῦσι δ' αὐτὴν καὶ τὴν Κάτω χώραν σὺν ταῖς ἀπαντικρὺ ποταμίαις τοῦ Δέλτα. ἐν δὲ ταῖς ἀναβάσεσι τοῦ Νείλου καλύπτεται πᾶσα πλὴν τῶν οἰκήσεων· αὗται δ' ἐπὶ λόφων αὐτοφυῶν ἢ χωμάτων ἵδρυνται πόλεις τε ἀξιόλογοι καὶ κῶμαι νησίζουσαι κατὰ

192v

7 ἶσα : sic

τὴν πόρρωθεν ὄψιν. πλείους δὲ μ´ ἡμέρας τοῦ θέρους διαμεῖναν τὸ ὕδωρ ἔπειθ' ὑπόβασιν λαμβάνει κατ' ὀλίγον, καθάπερ καὶ τὴν αὔξησιν ἔσχε. ἐν ξ´ δὲ ἡμέραις τελέως ποτίζεται πλὴν ὅτι ἐπ' εὐθείας ὅσον ͵δοις σταδίοις δι' ἑνὸς ῥείθρου τοῦ ποταμοῦ φερομένου πλὴν εἴ πού τις ἐντρέχει νῆσος, ὧν ἀξιολογωτάτη ἡ τὸν Ἡρακλειωτικὸν νομὸν περιέχουσα, πλὴν εἴ πού τις ἐκτροπὴ διώρυγι ἐπὶ πλέον εἰς λίμνην μεγάλην καὶ χώραν ἣν ποτίζειν δύναται, καθάπερ ἐπὶ τῆς τὸν Ἀρσινοΐτην νομὸν ποιούσης καὶ τὴν Μοίριδος λίμνην καὶ τῶν εἰς τὴν Μαρεῶτιν ἀναχεομένων. συλλήβδην δ' εἰπεῖν ἡ ποταμία μόνον ἐστὶν Αἴγυπτος ἡ ἑκατέρωθεν ἐσχάτη τοῦ Νείλου, σπάνιον εἴ που τ´ σταδίων ἐπέχουσα συνεχῶς πλάτος τὸ οἰκήσιμον, ἀρξαμένη ἀπὸ τῶν ὀρῶν τῆς Αἰθιοπίας ⟦.⟧ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ Δέλτα. ἔοικεν οὖν κηρίᾳ ψυχομένῃ ἐπὶ μῆκος ὑπεξαιρουμένων τῶν ἐπὶ πλέον ἐκτροπῶν. ποιεῖ δὲ τὸ σχῆμα τῆς ποταμίας ἧς λέγω καὶ τῆς χώρας τὰ ὄρη τὰ ἑκατέρωθεν ἀπὸ τῶν περὶ Συήνην τόπων καταγόμενα μέχρι τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους· ἐφ' ὅσον γὰρ ταῦτα παρατείνει καὶ διέστηκεν ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ τοσοῦτον καὶ ὁ ποταμὸς συνάγεταί τε καὶ διαχεῖται καὶ διασχηματίζει τὴν χώραν διαφόρως τὴν οἰκήσιμον. ἡ δ' ὑπὲρ τῶν ὀρῶν ἐπὶ συχνὸν ἀοίκητός ἐστιν. οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι στοχασμῷ τὸ πλέον, οἱ δ' ὕστεροι αὐτοπταὶ γενηθέντες ᾔσθοντο ὑπὸ ὄμβρων θερινῶν πληρούμενον τὸν Νεῖλον, τῆς Αἰθιοπίας τῆς ἄνω κλυζομένης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄρεσι, παυσαμένων δὲ τῶν ὄμβρων παυομένην κατ' ὀλίγον τὴν πλημμυρίδα. τοῦτο δ' ὑπῆρξε μάλιστα δῆλον τοῖς πλέουσι τὸν Ἀράβιον κόλπον μέχρι τῆς Κιναμωμοφόρου καὶ τοῖς ἐκπεμπομένοις ἐπὶ τὴν τῶν ἐλεφάντων θήραν καὶ εἴ τινες ἄλλαι χρεῖαι παρώξυνον ἐκεῖσε ἄνδρας προχειρίζεσθαι τοὺς τῆς Αἰγύπτου βασιλέας τοὺς Πτολεμαϊκούς. οὗτοι γὰρ ἐφρόντισαν τῶν τοιούτων, διαφερόντως δ' ὁ Φιλάδελφος, φιλιστορῶν καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος διαγωγὰς ἀεί τινας καὶ τέρψεις ζητῶν καινοτέρας. οἱ πάλαι δὲ βασιλεῖς οὐ πάνυ ἐφρόντισαν περὶ τῶν τοιούτων καίπερ οἰκεῖοι σοφίας γεγονότες καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἱερεῖς, μεθ' ὧν ἦν αὐτοῖς ὁ πλείων βίος: ὅτι τῇ τε νήσῳ καὶ τῇ πόλει Μερόῃ τοὔνομα τεθῆναί φασι παρὰ Καμβύσου ἐκεῖ τῆς ἀδελφῆς ἀποθανούσης αὐτῷ Μερόης· οἱ δὲ γυναῖκά φασιν: ὅτι τοῖς ἱερεῦσι τῆς Αἰγυπτίων φιλοπραγμονέστερον ἀναφερόντων εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ ἀποτιθεμένων ὅσα μάθησιν περιττὴν ἐπιτείνει, εἴπερ ἄρα, τοῦτ' ἐχρῆν ζητεῖν ὅπερ καὶ νῦν ἔτι ζητεῖται, τί δή ποτε θέρους συμπίπτουσιν ὄμβροι, χειμῶνος δὲ οὔ, καὶ τοῖς νοτιωτάτοις, ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι καὶ τῇ περὶ τὴν Συήνην οὐ συμπίπτουσι, τὸ

790, 29–793, 6 δ' ὅτι ἐξ ὄμβρων αἱ ἀναβάσεις μὴ ζητεῖν: οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι τὸ οἰκούμενον

1 post δὲ s. l. ἢ   9 Νείλου : e corr.   31 τῆς : sic

αὐτὸ καὶ ποτιζόμενον ὑπὸ τοῦ Νείλου μόνον Αἴγυπτον ἐκάλουν ἀπὸ τῶν περὶ Συήνην τόπων ἀρξάμενοι μέχρι θαλάττης· οἱ δ' ὕστερον μέχρι νῦν προσέλαβον ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἕω μερῶν μεταξὺ τοῦ Ἀραβίου καὶ τοῦ Νείλου σχεδόν τι πάντα (οἱ δ' Αἰθίοπες οὐ πάνυ χρῶνται τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάττῃ), ἐκ δὲ τῶν ἑσπερίων τὰ μέχρι τῶν αὐάσεων καὶ ἐν τῇ παραλίᾳ τὰ ἀπὸ τοῦ Κανωβικοῦ στόματος μέχρι Καταβαθμοῦ καὶ τῆς Κυρηναίων ἐπικρατείας. αὐάσεις δ' οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι τὰς οἰκουμένας χώρας περιεχομένας κύκλῳ μεγάλαις ἐρημίαις ὡς ἂν νήσους πελαγίας· πολὺ δὲ τοῦτ' ἐστὶ κατὰ τὴν Λιβύην, τρεῖς δ' εἰσὶν αἱ πρόσχωροι τῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐπ' αὐτῇ τεταγμέναι. τὰ μὲν οὖν καθόλου καὶ ἀνωτάτω περὶ τῆς Αἰγύπτου ταῦτα λέγομεν. τὰ καθέκαστα δὲ καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτῆς νῦν διέξιμεν. ἔστι τοίνυν ἡ ἀπὸ τοῦ Πηλουσίου παραλία πρὸς τὴν ἑσπέραν πλέουσι μέχρι μὲν τοῦ Κανωβικοῦ στόματος ͵αων που καὶ τ´ σταδίων, ὃ δὴ καὶ βάσιν τοῦ Δέλτα ἔφαμεν· ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ Φάρον τὴν νῆσον ἄλλοι στάδιοι ν´ καὶ ρ´. ἡ δὲ Φάρος νησίον ἐστὶ παράμηκες πρὸς ἔσχατον τῇ ἠπείρῳ λιμένα πρὸς αὐτὴν ποιοῦν ἀμφίστομον· ἠϊὼν γάρ ἐστι κολπώδης ἄκρας εἰς τὸ πέλαγος προβεβλημένη δύο· τούτων δὲ μεταξὺ ἡ νῆσος ἵδρυται κλείουσα τὸν κόλπον· παραβέβληται γὰρ αὐτῷ κατὰ μῆκος· τῶν δ' ἄκρων τῆς Φάρου τὸ μὲν ἑῷον μᾶλλόν ἐστι προσεχὲς τῇ ἠπείρῳ καὶ τῇ κατ' αὐτὴν ἄκρᾳ· καλεῖται δ' Ἀκρολοχιὰς καὶ ποιεῖ τὸν λιμένα ἀρτίστομον. πρὸς δὲ τῇ στενότητι τοῦ μεταξὺ πόρου καὶ πέτραι εἰσίν, αἱ μὲν ὕφαλοι, αἱ δὲ καὶ ἐξέχουσαι, τραχύνουσαι πᾶσαν ὥραν τὸ προσπίπτον ἐκ τοῦ πελάγους κλυδώνιον. ἔστι δὲ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς νησίδος ἄκρον πέτρα περίκλυστος, ἔχουσα πύργον θαυμαστῶς κατεσκευασμένον λευκοῦ λίθου πολυώροφον, ὁμώνυμον τῇ νήσῳ. τοῦτον δ' ἀνέθηκε Σώστρατος Κνίδιος, φίλος τῶν βασιλέων, τῆς τῶν πλωϊζομένων χάριν σωτηρίας, ὥς φησιν ἡ ἐπιγραφή· ἀλιμένου γὰρ οὔσης καὶ ταπεινῆς τῆς ἑκατέρωθεν παραλίας, ἐχούσης δὲ καὶ χοιράδας καὶ βράχη τινὰ ἔδει σημείου τινὸς ὑψηλοῦ καὶ λαμπροῦ τοῖς ἀπὸ τοῦ πελάγους προσπλέουσι, ὥστ' εὐστοχεῖν τῆς εἰσβολῆς τοῦ λιμένος. καὶ τὸ ἑσπέριον δὲ στόμα οὐκ εὐείσβολόν ἐστιν, οὐ μὴν τοσαύτης γε δεῖται προνοίας. ποιεῖ δὲ καὶ τοῦτο ἄλλον λιμένα, τὸν τοῦ Εὐνο[ ] καλούμενον· πρόκειται δ' οὗτος τοῦ ὀρυκτοῦ καὶ κλειστοῦ λιμένος. ὁ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ λεχθέντος πύργου τῆς Φάρου τὸν εἴσπλουν ἔχων ὁ μέγας ἐστὶ λιμήν, οὗτοι δὲ συνεχεῖς ἐν βάθει ἐκείνῳ, τῷ Ἑπτασταδίῳ καλουμένῳ χώματι διειργόμενοι ἀπ' αὐτοῦ, παράκεινται. τὸ δὲ χῶμά ἐστιν ἀπὸ τῆς .[ ]. γέφυρα ἐπὶ τὴν νῆσον καὶ τὸ ἑσπέριον αὐτῆς μέρος ἐκτεταμένη, δύο διάπλους ἀπολείπουσα μόνον εἰς τὸν Εὐνόστου λιμένα καὶ

22 προσπίπτον : sic   νησίδος : sic

αὐτοὺς γεγ[ε]φυρωμένους. ἦν δ' οὐ γέφυρα μόνον ἐπὶ τὴν νῆσον τὸ ἔργον
τοῦτο ἀλλὰ καὶ ὑδραγώγιον, ὅτε γε ᾠκεῖτο. ὁ γοῦν μέγας λιμὴν πρὸς τὸ
κεκλῆσθαι καλῶς τῷ τε χώματι καὶ τῇ φύσει ἀγχιβαθής τέ ἐστιν, ὥστε τὴν
μεγίστην ναῦν ἐπὶ κλίμακος ὁρμεῖν, καὶ εἰς πλείους σχίζεται λιμένας. οἱ μὲν 4
οὖν πρότεροι τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῖς ἀγαπῶντες οἷς εἶχον καὶ οὐ πάνυ
ἐπεισάκτων δεόμενοι, διαβεβλημένοι πρὸς π ..... τοὺς πλέοντας καὶ μάλι-
στα τοὺς Ἕλληνας (πορθηταὶ γὰρ ἦσαν καὶ ἐπιθυμηταὶ τῆς ἀλλοτρίας κατὰ
σπάνιν γῆς) ἐπέστησαν φυλ .... ¦ τῷ τόπῳ τούτῳ κελεύσαντες ἀπείργειν 8 193r
τοὺς προσιόντας. κατοικίαν δ' αὐτοῖς ἔδοσαν τὴν προσαγορευομένην
Ῥακῶτιν, ἣ νῦν μὲν τῆς Ἀλεξανδρέων πόλεώς ἐστι μέρος τὸ ὑπερκείμενον
τῶν νεωρίων, τότε δὲ κώμη ὑπῆρχε. τὰ δὲ κύκλῳ τῆς κώμης βουκόλοις
παρέδοσαν δυναμένοις καὶ αὐτοῖς κωλύειν τοὺς ἔξωθεν ἐπιόντας. ἐπελθὼν 12
δὲ Ἀλέξανδρος ἰδὼν τὴν εὐκαιρίαν ἔγνω τειχίζειν ἐπὶ τῷ λιμένι τὴν πόλιν.
ἀμφίκλυστον δέ ἐστι τὸ χωρίον δυσὶ πελάγεσι, τῷ μὲν ἀπὸ τῶν ἄρκτων τῷ
Αἰγυπτίῳ λεγομένῳ, τῷ δ' ἀπὸ μεσημβρίας τῷ τῆς λίμνης τῆς Μαρείας, ἣ
καὶ Μαρεῶτις λέγεται· πληροῖ δὲ ταύτην πολλαῖς διώρυξιν ὁ Νεῖλος ἄνωθέν 16
τε καὶ ἐκ πλαγίων, δι' ὧν τὰ εἰσκομιζόμενα πολλῷ πλείω τῶν ἀπὸ θαλάττης
ἐστίν, ὥσθ' ὁ λιμὴν ὁ λιμναῖος ὑπῆρχε πλουσιώτερος τοῦ θαλασσίου· ταύτῃ
δὲ καὶ τὰ ἐκκομιζόμενα ἐξ Ἀλεξανδρείας πλείω τῶν εἰσκομιζομένων ἐστίν.
793,21–795,3 ἔστι δὲ χλαμυδοειδὲς τὸ σχῆμα τοῦ ἐδάφους τῆς πόλεως, οὗ τὰ μὲν ἐπὶ 20
μῆκος πλευρά ἐστι τὰ ἀμφίκλυστα ὅσον λ´ σταδίων ἔχοντα διάμετρον, τὰ δ'
ἐπὶ πλάτος οἱ ἰσθμοί, ζ´ ἢ η´ σταδίων ἑκάτερος σφιγγόμενος τῇ μὲν ὑπὸ
θαλάσσης, τῇ δ' ὑπὸ τῆς λίμνης: ὅτι Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἀφελόμενος Περ-
δίκκαν τὸ Ἀλεξάνδρου σῶμα ἐκήδευσεν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ὅπου νῦν ἔτι 24
κεῖται, οὐ μὴν ἐν τῇ αὐτῇ πυέλῳ· ὑαλίνη γὰρ αὕτη, ἐκεῖνος δ' ἐν χρυσῇ
κατέθηκε· ἐσύλησε δ' αὐτὴν ὁ Κόκκης καὶ Παρείσακτος ἐπικληθεὶς Πτολε-
μαῖος ἐκ τῆς Συρίας ἐπελθὼν καὶ ἐκπεσὼν εὐθύς, ὥστ' ἀνόνητα αὐτῷ τὰ
σῦλα γενέσθαι. Περδίκκας μὲν οὖν ἀπέθανεν ἐμπεριπαρεὶς ταῖς σαρίσσαις 28
ἐπελθόντων ἐπ' αὐτὸν τῶν στρατιωτῶν, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς· Ἀρι-
δαῖος δὲ καὶ τὰ παιδία τὰ Ἀλεξάνδρου καὶ ἡ γυνὴ Ῥωξάνη ἀπῆραν εἰς
Μακεδονίαν. ἔστι δ' ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι κατὰ μὲν τὸν εἴσπλουν ἐν δεξιᾷ ἡ
νῆσος καὶ ὁ πύργος ὁ Φάρος, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν χεῖρα αἵ τε χοιράδες καὶ ἡ 32
Λοχιὰς ἄκρα ἔχουσα βασίλειον. εἰσπλεύσαντι δ' ἐν ἀριστερᾷ ἐστι συνεχῆ
τοῖς ἐν τῇ Λοχιάδι τὰ ἐνδοτέρω βασίλεια πολλὰς καὶ ποικίλας ἔχοντα διαί-
τας καὶ ἄλση. τούτοις δ' ὑπόκειται ὁ κρυπτὸς λιμὴν καὶ κλειστός, ἴδιος τῶν
βασιλέων, καὶ ἡ Ἀντίροδος, νησίον προκείμενον τοῦ ὀρυκτοῦ λιμένος, 36
βασίλειον ἅμα καὶ λιμένιον ἔχον· ἐκάλεσαν δ' οὕτως ὡς ἂν τῇ Ῥόδῳ ἐνά-
μιλλον· ὑπέρκειται δὲ τούτου τὸ θέατρον. εἶτα τὸ Ποσείδιον, ἀγκών τις ἀπὸ

τοῦ Ἐμπορίου καλουμένου προπεπτωκὼς ἔχων ἱερὼν Ποσειδῶνος· ᾧ προσ-
θεὶς χῶμα Ἀντώνιος ἔτι μᾶλλον προνεῦον εἰς μέσον τὸν λιμένα ἐπὶ τῷ
ἄκρῳ κατεσκεύασε δίαιταν βασιλικήν, ἣν Τιμώνειον προσηγόρευσε· τοῦτο
δ' ἔπραξε τὸ τελευταῖον, ἡνίκα προληφθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων ἀπῆρεν εἰς Ἀλε- 4
ξάνδρειαν μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ κακοπραγίαν, Τιμώνειον αὐτῷ κρίνας τὸν
λοιπὸν βίον, ὃν διάξειν ἔμελλεν ἔρημος τῶν τοσούτων φίλων. εἶτα τὸ Και-
σάριον καὶ τὸ Ἐμπόριον καὶ μετὰ ταῦτα τὰ νεώρια μέχρι τοῦ Ἑπτασταδίου.
ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὸν μέγαν λιμένα. ἑξῆς δ' Εὐνόστου λιμὴν μετὰ τὸ ζ´στά- 8
διον καὶ ὑπὲρ τούτου ὁ ὀρυκτός, ὃν καὶ Κιβωτὸν καλοῦσιν, ἔχων καὶ αὐτὸς
νεώρια. ἐνδοτέρω δὲ τούτου διῶρυξ πλωτὴ μέχρι τῆς λίμνης τεταμένη τῆς
…,21–796,4 Μαρεώτιδος: ὅτι ἡ τῶν Λαγιδῶν ἀρχὴ πολλὰ συμμείνασα ἔτη κατελύθη ὑπὸ
Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ. Πολεμαῖος γὰρ ὁ Λάγου διεδέξατο Ἀλέξανδρον, 12
ἐκεῖνον δ' ὁ Φιλάδελφος, τὸν δὲ ὁ Εὐεργέτης· εἶθ' ὁ Φιλοπάτωρ ὁ τῆς Ἀγα-
θοκλείας, εἶθ' ὁ Ἐπιφανής, εἶθ' ὁ Φιλομήτωρ, παῖς παρὰ πατρὸς ἀεὶ διαδε-
χόμενος. τοῦτον δ' ἀδελφὸς διεδέξατο ὁ δεύτερος Εὐεργέτης, ὃν καὶ
Φύσκωνα προσαγορεύουσι, τοῦτον δ' ὁ Λάθουρος ἐπικληθεὶς Πτολεμαῖος, 16
τοῦτον δ' ὁ Αὐλητὴς ὁ καθ' ἡμᾶς, ὁ τῆς Κλεοπάτρας πατήρ, ὃς χωρὶς τῆς
…,27–9 ἄλλης ἀσελγείας καὶ χοραυλεῖν ἤσκησε: ὅτι ἐξ ἔθους παλαιοῦ ξένους ἔτρε-
φον ἐν τῇ πόλει τοὺς τὰ ὅπλα ἔχοντας, ἄρχειν μᾶλλον ἢ ἄρχεσθαι δεδιδαγ-
…,14–802,17 μένους διὰ τὴν τῶν βασιλέων οὐδένειαν: ὅτι τῆς Αἰγύπτου τὰς προσόδους 20
ἔν τινι λόγῳ Κικέρων φράζει φήσας κατ' ἐνιαυτὸν τῷ τῆς Κλεοπάτρας πατρὶ
τῷ Αὐλητῇ προσφέρεσθαι φόρον ταλάντων μυρίων ͵β φ´. ὅπου οὖν ὁ κάκι-
στα καὶ ῥαθυμότατα τὴν βασιλείαν διοικῶν τοσαῦτα προσωδεύετο, τί χρὴ
νομίσαι τανῦν διὰ τοσαύτης ἐπιμελείας οἰκονομούμενα καὶ τῶν Ἰνδικῶν 24
ἐμποριῶν καὶ τῶν Τρωγλωδυτικῶν ἐπηυξημένων ἐπὶ τοσοῦτον; πρότερον
μέν γε οὐδ' εἴκοσι πλοῖα ἐθάρρει τὸν Ἀράβιον κόλπον διαπερᾶν ὥστε ἔξω
τῶν στενῶν ὑπερκύπτειν, νῦν δὲ καὶ στόλοι μεγάλοι στέλλονται μέχρι τῆς
Ἰνδικῆς καὶ τῶν ἄκρων τῶν Αἰθιοπικῶν, ἐξ ὧν ὁ πολυτιμότατος κατακομί- 28
ζεται φόρτος εἰς τὴν Αἴγυπτον κἀντεῦθεν πάλιν εἰς τοὺς ἄλλους ἐκπέμπεται
τόπους, ὥστε τὰ τέλη διπλάσια συνά[γε]ται, τὰ μὲν εἰσαγωγικά, τὰ δὲ
ἐξαγωγικά· τῶν δὲ βαρυτίμων βαρέα καὶ τὰ τέλη· καὶ γὰρ δὴ καὶ μονοπω-
λίας ἔχει· μ[ό]νη γὰρ ἡ Ἀλεξάνδρεια τῶν τοιούτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ 32
ὑποδοχεῖόν ἐστι καὶ χορηγεῖ τοῖς ἐκτός. ἔτι δὲ μᾶλλον κατιδεῖν ἐστι τὴν
εὐφυίαν ταύ[ ]ριοδεύοντι τὴν χώραν, καὶ μᾶλλον τὴν παραλίαν ἀρξαμένην
ἀπὸ τοῦ Καταβαθμοῦ· μέχρι δεῦρο γάρ ἐστιν ἡ Αἴγυπτος, ἡ δ' ἑξῆς ἐστι
Κυρηναία καὶ [οἱ] περιοικοῦντες βάρβαροι Μαρμαρίδαι. ἀπὸ μὲν οὖν 36

4 προληφθεὶς : προσ- s.l.

Καταβαθμοῦ εἰς Παραιτόμιον εὐθυπλοοῦντι σταδίων ἐστὶν ͞͵α´ων ὁ δρόμος·
πόλις δ' ἐστὶ [ ] λιμὴν μέγας, καλοῦσι δ' οἱ μὲν Παραιτόνιον τὴν πόλιν, οἱ
δ' Ἀμμωνίαν· μεταξὺ δὲ ἥ τε Αἰγυπτίων κώμη καὶ ἡ Νησίσφυρα [ἄ]κρα καὶ
οἱ Τυνδάρεοι σκόπελοι, νησίδια δ' ἔχοντα λιμένα· εἶθ' ἑξῆς ἄκρα Δρέπανον 4
καὶ νῆσος Ἐνισιππεία ἔχουσα [ ]μένα καὶ κώμη Ἄπις, ἀφ' ἧς εἰς μὲν
Παραιτόνιον στάδιοι ρ´, εἰς δὲ Ἄμμωνος ὁδὸς ἡμερῶν ε´. ἀπὸ δὲ Παραιτο-
νίου ͵α που καὶ τ´ | στάδιοι. μεταξὺ δὲ πρῶτον μὲν ἄκρα λευκόγειος Λευκὴ 193v
ἀκτὴ καλουμένη· ἔπειτα Φοινικοῦς λιμὴν καὶ Πνιγεὺς κώμη. εἶτα νῆσος 8
Σιδονία, εἶτ' Ἀντίφραι μικρὸν ἀπωτέρω τῆς θαλάττης. ἅπασα μὲν ἡ χώρα
αὕτη οὐκ εὔοινος πλείω δεχομένου τοῦ κεράμου θάλατταν ἢ οἶνον, ὃν δὴ
καλοῦσι Λιβυκόν· σκώπτονται δὲ μάλιστα αἱ Ἀντίφραι. εἶθ' ὁ Δέρρις λιμὴν
καλούμενος οὕτω διὰ τὴν πλησίον πέτραν μέλαιναν δέρρει ἐοικεῖαν· ὀνομά- 12
ζουσι δὲ καὶ Ζεφύριον τὸν πλησίον τόπον· εἶτ' ἄλλος λιμὴν Λεύκασπις· εἶτα
Κυνὸς σῆμα, εἶτα Ταφόσιρις, οὐκ ἐπὶ θαλάττῃ, πανήγυριν δεχομένη
μεγάλην (καὶ ἄλλη δ' ἐστὶ Ταφόσιρις ἐπέκεινα τῆς πόλεως ἱκανῶς), αὐτῆς
δὲ πλησίον πετρῶδες ἐπὶ θαλάττῃ χωρίον· εἶθ' ἡ Πλινθηνὴ καὶ Νικίου κώμη 16
καὶ Χερρόνησος φρούριον πλησίον ἤδη τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Νεκρο-
πόλεως ἐν ο´ σταδίοις. ἡ δὲ Μάρεια λίμνη παρατείνουσα μέχρι καὶ δεῦρο
πλάτος μὲν ἔχει πλειόνων ἢ ρν´ σταδίων, μῆκος δ' ἐλαττόνων ἢ τ´, ἔχει δὲ
η´ νήσους καὶ τὰ κύκλῳ πάντα οἰκούμενα καλῶς· εὐοινία τέ ἐστι περὶ τοὺς 20
τόπους, ὥστε καὶ διακεῖσθαι πρὸς παλαίωσιν τὸν Μαρεῶτιν οἶνον. φύεται
δ' ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς ἕλεσι καὶ ταῖς λίμναις ἥ τε βύβλος καὶ ὁ Αἰγύπτιος
κύαμος, ἐξ οὗ καὶ τὸ κιβώριον, σχεδόν τι ἰσοϋψεῖς ῥάβδοι ὅσον δεκάποδες·
ἀλλ' ἡ μὲν βύβλος ψιλὴ ῥάβδος ἐστὶν ἐπ' ἄκρῳ χαίτην ἔχουσα, ὁ δὲ κύαμος 24
κατὰ πολλὰ μέρη φύλλα καὶ ἄνθη φέρει καὶ καρπὸν ὅμοιον τῷ παρ' ἡμῖν
κυάμῳ, μεγέθει μόνον καὶ γεύσει διαλλάττοντα. οἱ οὖν κυαμῶνες ἡδεῖαν
ὄψιν παρέχουσι καὶ τέρψιν τοῖς ἐνευωχεῖσθαι βουλομένοις· εὐωχοῦνται δ'
ἐν σκάφαις θαλαμηγοῖς ἐνδύνοντες εἰς τὸ πύκνωμα τῶν κυάμων καὶ σκιαζό- 28
μενοι τοῖς φύλλοις· ἔστι γὰρ σφόδρα μεγάλα, ὥστε καὶ ἀντὶ ποτηρίων καὶ
τρυβλίων χρῆσθαι· ἔχει γάρ τινα καὶ κοιλότητα ἐπιτηδείαν πρὸς τοῦτο, καὶ
δὴ καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια μεστὴ τούτων ἐστὶ κατὰ τὰ ἐργαστήρια ὡς σκεύεσι
χρωμένων, καὶ οἱ ἀγροὶ μίαν τινὰ τῶν προσόδων καὶ ταύτην ἔχουσι τὴν ἀπὸ τῶν 32
φύλλων. ὁ μὲν δὴ κύαμος τοιοῦτος. ἡ δὲ βύβλος ἐνταῦθα μὲν οὐ πολλὴ φύε-
ται (οὐ γὰρ ἀσκεῖται), ἐν δὲ τοῖς κάτω μέρεσι τοῦ Δέλτα πολλή, ἡ μὲν
χείρων, ἡ δὲ βελτίων, ἡ ἱερατική· κἀνταῦθα δέ τινες τῶν τὴν πρόσοδον ἐπ-
εκτείνειν βουλομένων μετήνεγκαν τὴν Ἰουδαϊκὴν ἐντρέχειαν, ἣν ἐκεῖνοι 36
παρεῦρον ἐπὶ τοῦ φοίνικος, καὶ μάλιστα τοῦ καρυωτοῦ, καὶ τοῦ βαλσάμου·
οὐ γὰρ ἐῶσι πολλαχοῦ φύεσθαι, τῇ δὲ σπάνει τιμὴν ἐπιθέντες τὴν πρόσοδον

οὕτως αὔξουσι, τὴν δὲ κοινὴν χρείαν διαλυμαίνονται. ἐν δεξιᾷ δὲ τῆς
Κανωβικῆς πύλης ἐξιόντι ἡ διῶρυξ ἐστὶν ἡ ἐπὶ Κάνωβον συνάπτουσα τῇ
λίμνῃ. ταύτῃ δὲ καὶ ἐπὶ Σχεδίαν ὁ πλοῦς ἐπὶ τὸν μέγαν ποταμὸν καὶ ἐπὶ τὸν
Κάνωβον, πρῶτον δὲ ἐπὶ τὴν Ἐλευσῖνα· αὕτη δ' ἐστὶ κατοικία πλησίον 4
Ἀλεξανδρείας καὶ Νικοπόλεως ἐπ' αὐτῇ τῇ Κανωβικῇ διώρυγι κειμένη, διαί-
τας ἔχουσα καὶ ἀπόψεις τοῖς καπυρίζειν βουλομένοις καὶ ἀνδράσι καὶ
γυναιξί, ἀρχή τις κανωβισμοῦ καὶ τῆς ἐκεῖ λαμυρίας. ἀπὸ δὲ τῆς Ἐλευσῖνος
προελθοῦσι μικρὸν ἐν δεξιᾷ ἐστιν ἡ διῶρυξ ἀνάγουσα ἐπὶ τὴν Σχεδίαν. διέ- 8
χει δὲ τετράσχοινον τῆς Ἀλεξανδρείας ἡ Σχεδία, κατοικία πόλεως, ἐν ᾗ τὸ
ναύσταθμον τῶν θαλαμηγῶν πλοίων ἐφ' οἷς οἱ ἡγεμόνες εἰς τὴν Ἄνω
χώραν ἀναπλέουσιν· ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ τελώνιον τῶν ἄνωθεν καταγομένων
καὶ ἀναγομένων· οὗ χάριν καὶ σχεδία ἔζευκται ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ἀφ' ἧς καὶ 12
τοὔνομα τῷ τόπῳ. μετὰ δὲ τὴν διώρυγα τὴν ἐπὶ Σχεδίαν ἄγουσαν ὁ ἑξῆς ἐπὶ
τὸν Κάνωβον πλοῦς ἐστι παράλληλος τῇ παραλίᾳ τῇ ἀπὸ Φάρου μέχρι τοῦ
Κανωβικοῦ στόματος· στενὴ γάρ τις ταινία μεταξὺ διήκει τοῦ τε πελάγους
καὶ τῆς διώρυγος, ἐν ᾗ ἐστιν ἥ τε μικρὰ Ταφόσιρις μετὰ Νικόπολιν καὶ τὸ 16
Ζεφύριον ἄκρα· ἔνθα τὸ παλαιὸν Θῶνίν τινα πόλιν εἶναί φασιν ἐπώνυμον
τοῦ βασιλέως τοῦ δεξαμένου Μενέλαον καὶ Ἑλένην ξενίᾳ· περὶ οὖν τῶν τῆς
Ἑλένης φαρμάκων φησὶν οὕτως ὁ ποιητής· 'ἐσθλά, τά οἱ Πολύδαμνα πόρε
Θῶνος παράκοιτις'. Κάνωβος δ' ἐστὶ πόλις ἐν κ´ καὶ ρ´ σταδίοις ἀπὸ Ἀλε- 20
ξανδρείας πεζῇ ἰοῦσιν, ἐπώνυμος Κανώβου τοῦ Μενελάου κυβερνήτου ἀπο-
θανόντος αὐτόθι, ἔνθα κατίασιν ἐξ Ἀλεξανδρείας τῇ διώρυγι πανηγυριστῶν
ὄχλος. μετὰ δὲ Κάνωβον τὸ Ἡράκλειον Ἡρακλέους ἔχον ἱερόν· εἶτα τὸ
Κανωβικὸν στόμα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Δέλτα. τὰ δ' ἐν δεξιᾷ τῆς Κανωβικῆς διώ- 24
ρυγος ὁ Μενελαΐτης ἐστὶ νομός, ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πρώτου Πτολεμαίου
καλούμενος, οὐκ ἀπὸ ἥρωος, ὥς ἔνιοί φασι. μετὰ δὲ τὸ Κανωβικόν ẹ̣σ̣τ̣ι̣ τ̣ọ̣
Βολβιτικόν, εἶτα τὸ Σεβεννυτικὸν καὶ τὸ Φατνιτικόν, τρίτον ὑπάρχον τῷ
μεγέθει παρὰ τὰ πρῶτα δύο, οἷς ὥρισται τὸ Δέλτα· καὶ γὰρ οὐδὲ π̣ọ̣ρ̣ρ̣ω̣ τῆς 28
κορυφῆς σχίζεται εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ Δέλτα· τῷ δὲ Φατνιτικῷ συνάπτει τὸ
Μενδήσιον, εἶτα τὸ Τανιτικὸν καὶ τελευταῖον τὸ Π̣η̣λ̣ọ̣ụ̣σιακόν· ἔστι δὲ καὶ
ἄλλα τούτων μεταξὺ ὡς ἂν ψευδοστόματα ἀσημότερα. ἔχει μὲν οὖν εἰσαγω-
γὰς τὰ στόματα, ἀλλ' οὐκ εὐφυεῖς οὐδὲ μεγάλοις πλ̣[ ], ἀλλ' ὑπηρετικοῖς 32
διὰ τὸ βραχέα εἶναι καὶ ἑλώδη· μάλιστα μέντοι τῷ Κανωβικῷ στόματι
ἐχρῶντο ὡς ἐμπορί[φ] τῶν κ[ ] Ἀλεξάνδρειαν λιμένων ἀποκεκλιμένων, ὡς
προείπομεν. μετὰ δὲ τὸ Βολβιτικὸν στόμα ἐπὶ πλέον ἔκκειται ταπεινὴ καὶ
ἀμμώδης ἄκρα, καλεῖτ̣α̣ι̣ δ̣ẹ̣ Ἀγνοῦ κέρας· εἶθ' ἡ Περσέως σκοπὴ καὶ τὸ 36
Μιλησίων τεῖχος. πλεύσαντες γὰρ ἐπὶ Ψαμμιτίχου λ´ ναυσὶ Μιλήσιοι (κατὰ
Κυ ... ρη δ' οὗτος ἦν τὸν Μῆδον) κατέσχον εἰς τὸ στόμα τὸ Βολβιτικόν,

εἶτ' ἐκβάντες ἐτείχισαν τὸ λεχθὲν κτίσμα· χρόνῳ δ' ἀναπλεύσαντες εἰς τὸν
Σαϊτικὸν νομὸν καταναυμαχήσαντες Ἴναρων πόλιν ἔκτισαν Ναύκρατιν οὐ
πολὺ τῆς Σχεδίας ὕπερθεν. μετὰ δὲ τὸ Μιλησίων τεῖχος ἐπὶ τὸ Σεβεννυτικὸν
προϊόντι στόμα λίμναι εἰσίν, ὧν ἡ ἑτέρα | Βουτικὴ καλεῖται ἀπὸ Βούτου 4 194r
πόλεως, καὶ ἡ Σεβεννυτικὴ δὲ πόλις καὶ ἡ Σάϊς, μητρόπολις τῆς Κάτω
χώρας· περὶ δὲ τὴν Βοῦτον πόλιν καὶ Ἑρμούπολις ἐν νήσῳ κειμένη. ἐν δὲ
τῇ μεσογαίᾳ τῇ ὑπὲρ τοῦ Σεβεννυτικοῦ στόματος Ξόϊς ἐστὶ καὶ νῆσος καὶ
πόλις ἐν τῷ Σεβεννυτικῷ νομῷ. ἔστι δὲ καὶ Ἑρμούπολις καὶ Λυκούπολις καὶ 8
Μένδης, ὅπου τὸν Πᾶνα τιμῶσι καὶ τῶν ζῴων τράγον· ὡς δὲ Πίνδαρός
φησιν, οἱ τράγοι ἐνταῦθα γυναιξὶ μίγνυνται. πλησίον δὲ Μένδητος καὶ Διόσ-
πολις καὶ αἱ περὶ αὐτὴν λίμναι, εἶτ' ἀπωτέρω ἡ Βούσιρις πόλις ἐν τῷ Βου-
802, 28-805, 13 σιρίτῃ νομῷ καὶ Κυνόσπολις. συνάπτει δὲ καὶ ὁ Ἀθριβίτης νομὸς καὶ Ἄθρι- 12
βὶς πόλις καὶ ἔτι ὁ Προσωπίτης νομός. ὑπὲρ δὲ τὸ Μενδήσιον στόμα καὶ τὸ
Τανιτικὸν λίμνη μεγάλη καὶ ὁ Μενδήσιος νομὸς καὶ ὁ Λεοντοπολίτης καὶ
πόλις Ἀφροδίτης καὶ ὁ Φαρβιτίτης νομός. εἶτα τὸ Τανιτικὸν στόμα, ὅ τινες
Σαϊτικὸν λέγουσι, καὶ ὁ Τανίτης νομὸς καὶ πόλις ἐν αὐτῇ μεγάλη Τάνις. 16
μεταξὺ δὲ αἱ τοῦ Τανιτικοῦ καὶ Πηλουσιακοῦ λίμναι καὶ ἕλη μεγάλα καὶ
συνεχῆ κώμας πολλὰς ἔχοντα. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Πηλούσιον κύκλῳ περικείμενα
ἔχει ἕλη, ἅ τινες βάραθρα καλοῦσι, καὶ τέλματα· ᾤκισται δ' ἀπὸ θαλάττης
ἐν πλείοσιν ἢ κ´ σταδίοις, τὸν δὲ κύκλον ἔχει τοῦ τείχους σταδίων κ´· ὠνό- 20
μασται δ' ἀπὸ τοῦ πηλοῦ καὶ τῶν τελμάτων. ταύτῃ δὲ καὶ δυσείσβολος ἡ
Αἴγυπτος ἐκ τῶν ἑωθινῶν τόπων τῶν κατὰ Φοινίκην καὶ Ἰουδαίαν. καὶ ἐκ
τῆς Ἀραβίας δὲ τῆς Ναβαταίων, ἥπερ ἐστὶ προσεχής, διὰ τούτων ἐπ' Αἴγυπ-
τον ἡ ὁδός. ἡ δὲ μεταξὺ τοῦ Νείλου καὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου Ἀραβία μέν 24
ἐστι καὶ ἐπί γε τῶν ἄκρων αὐτῆς ἵδρυται τὸ Πηλούσιον, ἀλλ' ἔρημος ἅπασά
ἐστι καὶ ἄβατος στρατοπέδῳ· ὁ δὲ μεταξὺ ἰσθμὸς Πηλουσίου καὶ τοῦ μυχοῦ
τοῦ καθ' Ἡρώων πόλιν ϡ´ μέν ἐστι σταδίων, ὡς δὲ Ποσειδώνιός φησιν,
ἐλαττόνων ἢ ͵α καὶ φ´, πρὸς δὲ τῷ ἄνυδρος εἶναι καὶ ἀμμώδης ἑρπετῶν 28
πλῆθος ἔχει τῶν ἀμμοδύτων. ἀπὸ δὲ Σχεδίας ἀναπλέουσιν ἐπὶ Μέμφιν ἐν
δεξιᾷ μέν εἰσι πάμπολλαι κῶμαι μέχρι τῆς Μαρείας λίμνης καὶ ἡ Χαβρίου
κώμη καλουμένη· ἐπὶ δὲ τῷ ποταμῷ Ἑρμούπολίς ἐστιν, εἶτα Γυναικῶν
πόλις καὶ νομὸς Γυναικοπολίτης, ἐφεξῆς δὲ Μώμεμφις καὶ Μωμεμφίτης 32
νομός· μεταξὺ δὲ διώρυγες πλείους εἰς τὴν Μαρεῶτιν. οἱ δὲ Μωμεμφῖται
τὴν Ἀφροδίτην τιμῶσι, καὶ τρέφεται θήλεια βοῦς ἱερά, καθάπερ ἐν Μέμφει
ὁ Ἆπις, ἐν Ἡλίου δὲ πόλει ὁ Μνεῦις· οὗτοι μὲν οὖν θεοὶ νομίζονται, ἱεροὶ
δέ. ὑπὲρ δὲ Μωμέμφεώς εἰσι δύο νιτρίαι πλεῖστον νίτρον ἔχουσαι καὶ νομὸς 36

2 Ἴναρων : sic 9 τῶν : τὴν a.c. 33 Μωμεμφῖται : sic

Νιτριώτης· τιμᾶται δ' ἐνταῦθα ὁ Σάραπις καὶ παρὰ μόνοις τούτοις θύεται ἐν
Αἰγύπτῳ πρόβατον. πλὴν δὲ καὶ ἐνταῦθα πόλις Μενέλαος. ἐν ἀριστερᾷ δὲ
ἐν τῷ Δέλτα ἐπὶ μὲν τῷ ποταμῷ Ναύκρατις, ἀπὸ δὲ τοῦ ποταμοῦ δίσχοινον
διέχουσα ἡ Σάϊς καὶ μικρὸν ταύτης ὕπερθεν τοῦ Ὀσίριδος ἄσυλον, ἐν ᾧ 4
κεῖσθαι τὸν Ὄσιρίν φασιν. ἀπὸ μὲν δὴ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τὴν τοῦ Δέλτα
κορυφὴν αὕτη ἡ περιήγησις. φησὶ δ' Ἀρτεμίδωρος σχοίνων κη´ τὸν ἀνά-
πλουν, τοῦτο δὲ εἶναι σταδίους ωμ´, λογιζόμενος τριακονταστάδιον τὴν
σχοῖνον. ἡμῖν μέντοι πλέουσιν ἄλλοτ' ἄλλῳ μέτρῳ χρώμενοι τῶν σχοίνων 8
ἀπεδίδοσαν τὰ διαστήματα, ὥστε καὶ τετταρακονταστάδιους καὶ ἔτι μείζους
κατὰ τόπους ὁμολογεῖσθαι παρ' αὐτῶν. καὶ διότι παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις
ἄστατόν ἐστι τὸ τῆς σχοίνου μέτρον, αὐτὸς Ἀρτεμίδωρος ἐν τοῖς ἑξῆς
δηλοῖ· ἀπὸ μὲν γὰρ Μέμφεως μέχρι Θηβαΐδος τὴν σχοῖνον ἑκάστην φησὶν 12
εἶναι σταδίων ρκ´, ἀπὸ δὲ Θηβαΐδος μέχρι Συήνης ξ´. ἀπὸ δὲ Πηλουσίου
πρὸς τὴν αὐτὴν ἀναπλέουσι κορυφὴν σχοί( ) μὲν ε´ καὶ κ´ φησί, σταδίων δὲ
ψν´, τῷ αὐτῷ μέτρῳ χρησάμενος. πρώτην δ' ἐκ τοῦ Πηλουσίου προελθοῦσιν
εἶναι διώρυγα τὴν πληροῦσαν τὰς Κατὰ τὰ ἕλη καλουμένας λίμνας, αἳ δύο 16
μέν εἰσιν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ κεῖνται τοῦ μεγάλου ποταμοῦ ὑπὲρ τὸ Πηλούσιον
ἐν τῇ Ἀραβίᾳ. καὶ ἄλλας δὲ λέγει λίμνας καὶ διώρυγας ἐν τοῖς αὐτοῖς μέρεσι
ἔξω τοῦ Δέλτα. ἔστι δὲ καὶ νομὸς Σεθρώτης παρὰ τὴν ἑτέραν λίμνην· ἕνα
δὲ τῶν δέκα τῶν ἐν τῷ Δέλτα διαριθμεῖται καὶ τοῦτον. εἰς δὲ ταύτας τὰς 20
λίμνας συμβάλλουσι καὶ ἄλλαι δύο διώρυγες. ἄλλη δ' ἐστὶν ἐκδιδοῦσα εἰς
τὴν Ἐρυθρὰν καὶ τὸν Ἀράβιον κόλπον καὶ πόλιν Ἀρσινόην, ἣν ἔνιοι
Κλεοπατρίδα καλοῦσι· διαρρεῖ δὲ καὶ διὰ τῶν Πικρῶν καλουμένων λιμνῶν,
αἳ πρότερον μὲν ἦσαν πικραί, τμηθείσης δὲ τῆς διώρυγος τῆς λεχθείσης 24
μετεβάλλετο τῇ κράσει τοῦ ποταμοῦ καὶ νῦν εἰσιν εὔοψοι, μεσταὶ δὲ καὶ
τῶν ⟦..⟧ λιμναίων ὀρνέων. ἐτμήθη δὲ ἡ διῶρυξ κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπὸ Σεσώ-
στριος πρὸ τῶν Τρωϊκῶν (οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ Ψαμμιτίχου παιδὸς ἀρξαμένου
μόνον, εἶτ' ἐκλιπόντος τὸν βίον), ὕστερον δὲ ὑπὸ Δαρείου τοῦ πρώτου δια- 28
δεξαμένου τὸ ἑξῆς ἔργον. καὶ οὗτος δὲ δόξῃ ψευδεῖ πεισθεὶς ἀφῆκε τὸ ἔργον
περὶ συντέλειαν ἤδη· ἐπείσθη γὰρ μετεωροτέραν εἶναι τὴν Ἐρυθρὰν θάλασ-
σαν τῆς Αἰγύπτου καί, εἰ διακοπείη πᾶς ὁ μεταξὺ ἰσθμός, ἐπικλυσθήσεσθαι
τῇ θαλά( ) τὴν Αἴγυπτον. οἱ μέντοι Πτολεμαϊκοὶ βασιλεῖς διακόψαντες κλει- 32
στὸν ἐποίησαν τὸν εὔριπον, ὥστε, ὅτε βούλοιντο, ἐκπλεῖν ἀκωλύτως εἰς
τὴν ἔξω θάλ( )αν καὶ εἰσπλεῖν πάλιν. πλησίον δὲ Ἀρσινόης καὶ ἡ τῶν
Ἡρώων πόλις καὶ ἡ Κλεοπατρὶς ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἀραβίου κόλπου τοῦ πρὸς
Αἴγυπτον καὶ λιμένες καὶ κατοικίαι. ἐνταῦθα δ' ἐστὶ καὶ ὁ Φραγρωριοπο- 36

2 Μενέλαος : -ις s.l. 36 sq. Φραγρωριοπολίτης : ω ex ι correctum

λίτης νομὸς ⟦καὶ ὑπὲρ αὐτὸν ὁ Ἡλιοπολίτης νομός· ἐνταῦθα ἡ τοῦ Ἡλίου
πόλις ἐπὶ χώματος ἀξιολόγου κειμένη ⟧ καὶ πόλις Φαγρωριόπολις. ἡ δ' ἀρχὴ
τῆς διώρυγος τῆς ἐκδιδούσης εἰς τὴν Ἐρυθρὰν ἀπὸ κώμης ἄρχεται
Φακούσσης, ᾗ συνεχὴς καὶ ἡ Φίλωνος κώμη· πλάτος δ' ἔχει πηχῶν ρ΄ ἡ διώ- 4
ρυξ, βάθος δ' ὅσον ἀρκεῖν μυ[ρ]ι̣ο̣φόρῳ νηΐ. οὗτοι δ' οἱ τόποι πλησιάζουσι
τῇ κορυφῇ τοῦ Δέλτα. αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Βούβαστος πόλις καὶ ὁ Βουβαστίτης
νομὸς καὶ ὑ̣[π]ὲ̣ρ̣ αὐτὸν ὁ Ἡλιοπολίτης νόμος. ἐνταῦθα ἡ τοῦ Ἡλίου πόλις
ἐπὶ χώματος ἀξιολόγου κειμένη, τὸ ἱερὸν ἔχουσα τοῦ Ἡλίου καὶ τὸν [β]οῦν 8
τὸν Μνεῦιν ἐν σηκῷ τινι τρεφόμενον, ὃς παρ' αὐτοῖς νενόμισται θεός. πρό-
κεινται δὲ τοῦ χώματος λίμναι τὴν ἀνάχυσιν ἐκ τῆς πλησίον διώρυγος ἔχου-
806, 18–809, 29 σαι. ἐνταῦθα δείκνυνται Πλάτωνος καὶ Εὐδόξου διατριβαί. συνέβη γὰρ δὴ
τῷ Πλάτωνι ὁ Εὔδοξος δ̣ε̣ῦ̣ρ̣ο̣, καὶ συνδιέτριψαν τοῖς ἱερεῦσιν ἐκεῖνοι 12
ἐνταῦθα ιγ΄ ἔτη, ὡς εἴρηταί τισι. περιττοὺς γὰρ ὄντας κατὰ τὴν ἐπιστήμην
τῶν οὐρανίων, | μυστικοὺς δὲ καὶ δυσμεταδότους τῷ χρόνῳ καὶ ταῖς θερα- 194ᵛ
πείαις ἐξελιπάρησαν ὥστε τινὰ τῶν θεωρημάτων ἱστορῆσαι· τὰ πολλὰ δὲ
ἀπεκρύψαντο οἱ βάρβαροι. οὗτοι δὲ τὰ ἐπιτρέχοντα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς 16
νυκτὸς μόρια ταῖς τξε΄ ἡμέραις εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ παρέδοσαν·
ἀλλ' ἠγνοεῖτο τέως ὁ ἐνιαυτὸς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὡς καὶ ἄλλα πλείω, ἕως
οἱ νεώτεροι ἀστρολόγοι παρέλαβον παρὰ τῶν μεθηρμηνευσάντων εἰς τὸ
Ἑλληνικὸν τὰ τῶν ἱερέων ὑπομνήματα· καὶ ἔτι νῦν παραλαμβάνουσι τὰ ἀπ' 20
ἐκείνων ὁμοίως καὶ τὰ τῶν Χαλδαίων. ἐντεῦθεν δὴ ὁ Νεῖλός ἐστιν ὁ ὑπὲρ
τοῦ Δέλτα. τούτου δὲ τὰ μὲν δεξιὰ καλοῦσι Λιβύην ἀναπλέοντι, ὡς καὶ τὰ
περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὴν Μαρεῶτιν, τὰ δ' ἐν ἀριστερᾷ Ἀραβίαν. ἡ
μὲν οὖν Ἡλιούπολις ἐν τῇ Ἀραβίᾳ ἐστίν· ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ Κερκεσουρα πόλις 24
κατὰ τὰς Εὐδόξου κειμένη σκοπιάς· δείκνυται γὰρ σκοπή τις πρὸ τῆς
Ἡλιουπόλεως, καθάπερ καὶ πρὸ τῆς Κνίδου, πρὸς ἣν ἐσημειοῦτο ἐκεῖνος
τῶν οὐρανίων τινὰς κινήσεις· ὁ δὲ νομὸς Λιτοπολίτης οὗτος. ἀναπλεύσαντι
δ' ἐστὶ Βαβυλὼν φρούριον ἐρυμνόν, ἀποστάντων ἐνταῦθα Βαβυλωνίων 28
τινῶν, εἶτα διαπραξαμένων ἐνταῦθα κατοικίαν παρὰ τῶν βασιλέων· νυνὶ δ'
ἐστὶ στρατόπεδον ἑνὸς τῶν τριῶν ταγμάτων τῶν φρουρούντων τὴν Αἴγυπ-
τον. ῥάχις δ' ἐστὶν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου καὶ μέχρι Νείλου καθήκουσα, δι'
ἧς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τροχοὶ καὶ κοχλίαι τὸ ὕδωρ ἀνάγουσιν ἀνδρῶν ρν΄ 32
ἐργαζομένων δεσμίων· ἀφορῶνται δ' ἐνθένδεν τηλαυγῶς αἱ πυραμίδες ἐν τῇ
περαίᾳ ἐν Μέμφει καί εἰσι πλησίον. ἐγγὺς δὲ καὶ ἡ Μέμφις αὐτή, τὸ βασί-
λειον τῶν Αἰγυπτίων· ἔστι γὰρ ἀπὸ τοῦ Δέλτα τρίσχοινον εἰς αὐτήν. ἔχει δὲ
ἱερὰ τό τε τοῦ Ἄπιδος, ὅς ἐστιν ὁ αὐτὸς καὶ Ὄσιρις, ὅπου ὁ βοῦς ὁ Ἄπις 36

24 Κερκεσουρα : sic

ἐν σηκῷ τινι τρέφεται θεός, ὡς ἔφην, νομιζόμενος, διάλευκος τὸ μέτωπον
καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ τοῦ σώματος, τἆλλα δὲ μέλας, οἷς σημείοις ἀεὶ κρί-
νουσι τὸν ἐπιτήδειον εἰς διαδοχὴν ἀπογενομένου τοῦ τὴν τιμὴν ἔχοντος.
ἔστι δὲ αὐλὴ προκειμένη τοῦ σηκοῦ, ἐν ᾗ καὶ ἄλλος σηκὸς τῆς μητρὸς τῆς 4
βοός· εἰς ταύτην δὲ τὴν αὐλὴν ἐξαφιᾶσι τὸν Ἄπιν καθ' ὥραν τινά, καὶ
μάλιστα πρὸς ἐπίδειξιν τοῖς ξένοις· ὁρῶσι μὲν γὰρ καὶ διὰ θυρίδος ἐν τῷ
σηκῷ, βούλονται δὲ καὶ ἔξω· ἀποσκιρτήσαντα δ' ἐν αὐτῇ μικρὰ ἀναλαμβά-
νουσι πάλιν εἰς τὴν οἰκείαν στάσιν. ἐνταῦθα τόπος ἀμμώδης σφόδρα, ὥσθ' 8
ὑπ' ἀνέμων θῖνας ἄμμων σωρεύεσθαι· ἐξ ὧν εἰκάζειν ⟦ἡμῖν⟧ παρῆν τὸν κίν-
δυνον, εἴ τῳ βαδίζοντι πρὸς τὸ ἱερὸν λαιλαψ ἐπιπέσοι. πόλις δ' ἐστὶ μεγάλη
καὶ εὔδενδρος, δευτέρα μετ' Ἀλεξάνδρειαν, μιγάδων ἀνδρῶν, καθάπερ καὶ
τῶν ἐκεῖ συνῳκισμένων. πρόκεινται καὶ λίμναι τῆς πόλεως καὶ τῶν βασι- 12
λείων. μ΄ δ' ἀπὸ τῆς πόλεως προελθόντι spatium vacuum 3–4 litt. ὀρεινή
τις ὀφρύς ἐστιν, ἐφ' ᾗ πολλαὶ μὲν πυραμίδες, τάφοι τῶν βασιλέων, τρεῖς δὲ
ἀξιόλογοι. τὰς δὲ δύο τούτων καὶ ἐν τοῖς ζ΄ θεάμασι καταριθμοῦνται· εἰσὶ
γὰρ σταδιαῖοι τὸ ὕψος, τετράγωνοι τὸ σχῆμα, τῆς πλευρᾶς ἑκάστης μικρῷ 16
μεῖζον τὸ ὕψος ἔχουσαι. μικρῷ δὲ καὶ ἡ ἑτέρα τῆς ἑτέρας ἐστὶ μείζων, ἔχει
δ' ἐν ὕψει μέσως πως τῶν πλευρῶν λίθον ἐξαιρέσιμον· ἀρθέντος δὲ σύριγξ
ἐστὶ σκολιὰ μέχρι τῆς θήκης. αὗται μὲν οὖν ἐγγὺς ἀλλήλων εἰσὶ τῷ αὐτῷ
ἐπιπέδῳ· ἀπωτέρω δ' ἐστὶν ἐν ὕψει μείζων τῆς ὀρεινῆς ἡ τρίτη πολὺ ἐλάττων 20
τῶν δυεῖν, πολὺ δὲ μείζονος δαπάνης κατεσκευασμένη· ἀπὸ γὰρ θεμελίου
μέχρι μέσου σχεδόν τι μέλανος λίθου ἐστίν, ἐξ οὗ καὶ τὰς θυΐας κατασκευά-
ζουσι κομίζοντες πόρρωθεν (ἀπὸ γὰρ τῶν τῆς Αἰθιοπίας ὀρῶν)· καὶ τῷ
σκληρὸς δὲ εἶναι καὶ δυσκατέργαστος πολυτελῆ τὴν πραγματείαν παρέσχε. 24
λέγεται δὲ τῆς ἑταίρας τάφος γεγονὼς ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, ἣν Σαπφὼ μὲν ἡ
τῶν μελῶν ποιήτρια καλεῖ Δωρίχαν, ἐρωμένην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Χαράζου
γεγονυῖαν οἶνον κατάγοντος εἰς Ναύκρατιν Λέσβιον κατ' ἐμπορίαν, ἄλλοι
δ' ὀνομάζουσι Ῥοδόπην. ἓν δέ τι τῶν ὁραθέντων ὑφ' ἡμῶν ἐν ταῖς πυραμίσι 28
παραδόξων οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν. ἐκ γὰρ τῆς λατύπης σωροί τινες πρὸ τῶν
πυραμίδων κεῖνται, ἐν τούτοις δ' εὑρίσκεται ψήγματα καὶ τύπῳ καὶ μεγέθει
φακοειδῆ, ἐνίοις δὲ καὶ ὡς ἂν πτίσματα οἷον ἡμιλέπιστα ὑποτρέχει. φασὶ δ'
ἀπολιθωθῆναι λ̣ε̣ί̣ψανα τῆς ἐργαζομένων τροφῆς, οὐκ ἀπέοικε δέ· καὶ γὰρ 32
οἴκοι παρ' ἡμῖν λόφος ἐστὶν ἐν πεδίῳ παραμήκης, οὗτος δ' ἐστὶ μεστὸς
ψήφων φακοειδῶν λίθου πωρίας· καὶ αἱ θαλάττιαι δὲ καὶ αἱ ποτάμιοι λίθοι
σχεδόν τι τὴν αὐτὴν ἀπορίαν ὑπογράφουσιν· ἀλλ' αὗται μὲν ἐν τῇ κινήσει
τῇ διὰ τ̣ο̣ῦ̣ ῥ̣ε̣ύ̣μ̣α̣τος εὑρεσιλογίαν τινὰ ⟦παρ?⟧ἔχουσιν, ἐκεῖ δ' ἀπορωτέρα ἡ 36

9 εἰκάζειν : παρῆν s.l. 10 λαιλαψ : sic

σκέψις. εἴρηται δ' ἐν ἄλλοις καὶ διότι περὶ τὸ μέταλλον τῶν λίθων, ἐξ ὧν αἱ
πυραμίδες γεγόνασιν, ὃν πέραν ἐν τῇ 'Αραβίᾳ, Τρωϊκόν τι καλεῖται πετρώ-
δες ἱκανῶς ὄρος καὶ σπήλαια ὑπ' αὐτῷ καὶ κώμη πλησίον καὶ τούτοις καὶ
τῷ ποταμῷ Τροία καλουμένη, κατοικία παλαιὰ τῶν Μενελάῳ συγκατακο- 4
λουθησάντων αἰχμαλώτων Τ̣ρ̣ῴ̣ω̣ν̣ κ̣αταμεινάντων αὐτόθι. μετὰ δὲ Μέμφιν
῎Ακανθος πόλις καὶ τὸ τοῦ 'Οσίριδος ἱερὸν καὶ τὸ τῆς ἀκάνθης ἄλσος τῆς
Θηβαϊκῆς, ἐξ ἧς τὸ κόμμι. εἶθ' ὁ 'Αφροδιτοπολίτης νομὸς καὶ ἡ ὁμώνυμος
πόλις ἐν τῇ 'Αραβίᾳ, ἐν ᾗ λευκὴ βοῦς ἱερὰ τρέφεται. εἶθ' ὁ 'Ηρακλεώτης 8
νομὸς ἐν νήσῳ μεγάλῃ, καθ' ἣν ἡ διῶρυξ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ εἰς τὴν Λιβύην ἐπὶ
τὸν 'Αρσινοΐτην νομόν, ὥστε καὶ δίστομον εἶναι τὴν διώ[ρυγ]α̣, μεταξὺ
μέρους τινὸς τῆς νήσου παρεμπίπτοντος. ἔστι δ' ὁ νομὸς οὗτος ἀξιολογώ-
τατος τῶν ἁπάντων κατά τε τὴν ὄψιν κ̣[αὶ] τ̣ὴ̣ν̣ ἀρετὴν καὶ τὴν κατασκευήν. 12
ἐλαιόφυτός τε γὰρ μόνος ἐστὶ μεγάλοις καὶ τελείοις δένδρεσι καὶ καλλικάρ-
π̣ο̣ι̣ς̣, εἰ δὲ συγκομίζει καλῶς τις, καὶ εὐέλαιος· ὀλιγωροῦντες δὲ τούτου
πολὺ μὲν ποιοῦσι ἔλαιον, μοχθηρὸν δὲ κατὰ τὴν ὀδμήν. ἡ δ' ἄλλη Αἴγυπτος
ἀνέλαιός ἐστι πλὴν τῶν κατὰ τὴν 'Αλεξάνδρειαν κήπων. οἶνον δ' οὐκ ὀλί- 16
γον ἐκφέρει σῖτόν τε καὶ ὄσπρια καὶ τὰ ἄλλα σπέρματα πάμπολλα. θαυ-
μαστὴν δὲ καὶ τὴν λίμνην ἔχει τὴν Μοίριδος καλουμένην, πελαγίαν τῷ
μεγέθει καὶ τῇ χρόᾳ θαλαττοειδῆ· καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς δέ ἐστιν ὁρᾶν ἐοικό-
τας τῆς θαλαττίης, ὡς ὑπονοεῖν τὰ αὐτὰ περὶ τῶν κατὰ ῎Α̣μ̣μ̣ω̣ν̣α̣ | τόπων καὶ 20 195r
τούτων· καὶ γὰρ οὐδὲ πάμπολυ ἀφεστᾶσιν ἀλλήλων καὶ τοῦ Παραιτονίου.
μήποτε δέ, ὥσπερ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο εἰκάζειν ἐστὶ πρότερον ἐπὶ θαλάττῃ
ἱδρύσθαι διὰ τὸ πλῆθος τῶν τεκμηρίων, καὶ ταῦθ' ὁμοίως τὰ χωρία πρότε-
ρον ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ὑπῆρχε, ἡ δὲ Κάτω Αἴγυπτος καὶ τὰ μέχρι τῆς λίμνης 24
τῆς Σερβωνίτιδος πέλαγος ἦν σύρρουν τυχὸν ἴσως τῇ 'Ερυθρᾷ τῇ κατὰ
810,30–813,24 'Ηρώων πόλιν καὶ τὸν Αἰλανίτην μυχόν. ἡ δ' οὖν Μοίριδος λίμνη διὰ τὸ
μέγεθος καὶ τὸ βάθος ἱκανή ἐστι κατὰ ἀναβάσεις τὴν πλημμυρίδα φέρειν καὶ
μὴ ὑπερπολάζειν εἰς οἰκούμενα καὶ πεφυτευμένα· εἶτα ἐν τῇ ἀποβάσει τὸ 28
πλεονάζον ἀποδοῦσα τῇ διώρυγι κατὰ θάτερον τῶν στομάτων ἔχει ὑπολει-
πόμενον τὸ χρήσιμον πρὸς τὰς ἐποχετείας. πρὸς δὲ τούτοις ἡ τοῦ λαβυρίν-
θου κατεσκευὴ πάρισον ταῖς πυραμίσιν ἐστὶν ἔργον καὶ ὁ παρακείμενος
τάφος τοῦ κατασκευάσαντος βασιλέως τὸν λαβύρινθον. ἔστι δὲ κατὰ τὸν 32
πρῶτον εἴσπλουν τὸν εἰς τὴν διώρυγα προελθόντι ὅσον λ' ἢ μ' σταδίους
ἐπίπεδόν τι τραπεζῶδες χωρίον ἔχον κώμην καὶ βασίλειον μέγα ἐκ πολλῶν
βα( )ων, ὅσοι πρότερον ἦσαν νομοί· τοσαῦται γάρ εἰσιν αὐλαὶ περίστυλοι
συνεχεῖς ἀλλήλαις ἐφ' ἕνα στοῖχον πᾶσαι καὶ ἐφ' ἑνὸς τοίχου ὡς ἂν τείχους 36

4 Τροία : Τροῖα a.c. 11 παρεμπίπτοντος : -πιπτούσης a.c. 13 τε : s.l.

μικροῦ προκειμένας ἔχοντες τὰς αὐλάς. αἱ δ' εἰς αὐτὰς ὁδοὶ κατ' ἀντικρὺ
τοῦ τείχους εἰσί, πρόκεινται δὲ τῶν εἰσόδων κρυπταί τινες μακραὶ καὶ πολ-
λαὶ δι' ἀλλήλων ἔχουσαι σκολιὰς τὰς ὁδούς, ὥστε χωρὶς ἡγεμόνων μηδενὶ
τῶν ξένων δυνατὴν εἶναι τὴν εἰς ἑκάστην αὐλὴν πάροδόν τε καὶ ἔξοδον. τὸ 4
δὲ θαυμαστὸν ὅτι αἱ στέγαι τῶν οἴκων ἑκάστου μονολίθῳ καὶ τῶν κρυπτῶν
τὰ πλάτη μονολίθοις ὡσαύτως ἐστέγασται πλαξὶν ὑπερβαλλούσαις τὸ μέγε-
θος ξύλων οὐδαμοῦ καταμεμιγμένων οὐδ' ἄλλης ὕλης οὐδεμιᾶς. ἀναβάντι τε ἐπὶ
τὸ στέγος οὐ μεγάλῳ ὕψει ἅτε μονοστέγῳ ἔστιν ἰδεῖν πεδίον λίθινον ἐκ 8
τηλικούτων λίθων, ἐντεῦθεν δὲ πάλιν εἰς τὰς αὐλὰς ἐκπίπτοντα ἑξῆς ὁρᾶν
κειμένας ὑπὸ μονολίθων κιόνων ὑπηρεισμένας ζ' καὶ κ'· καὶ οἱ τοῖχοι δὲ
οὐκ ἐξ ἐλαττόνων τῷ μεγέθει λίθων σύγκεινται. ἐπὶ τέλει δὲ τῆς οἰκοδομίας
ταύτης πλέον ἢ στάδιον ἀπεχούσης ὁ τάφος ἐστί, πυραμὶς τετράγωνος 12
ἑκάστην τετράπλεθρόν πως ἔχουσα τὴν πλευρὰν καὶ τὸ ἶσον ὕψος· 'Ιμάνδης
δ' ὄνομα ὁ ταφείς. πεποιῆσθαι δέ φασι τὰς αὐλὰς τοσαύτας ὅτι τοὺς νομοὺς
ἔθος ἦν ἐκεῖσε συνέρχεσθαι πάντας, ἑκάστου νομοῦ καταγομένου εἰς τὴν
ἀποδειχθεῖσαν αὐλήν. ἄριστον δ' ἦν μετὰ τῶν οἰκείων ἱερῶν καὶ ἱερείων 16
θυσίας τε καὶ θεοδοσίας καὶ δικαιοδοσίας περὶ τῶν μεγίστων χάριν. παρα-
πλεύσαντι δὲ ταῦτα ἐφ' ἑκατὸν σταδίους πόλις ἐστὶν 'Αρσινόη. Κροκο-
δείλων πόλις ἐκαλεῖτο πρότερον· σφόδρα γὰρ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ τιμῶσι τὸν
κροκόδειλον, καὶ ἔστιν ἱερὸς παρ' αὐτοῖς, ἐν λίμνῃ κ̣α̣θ̣' ἑ̣αυτὸν τρεφόμενος 20
χειροήθης τοῖς ἱερεῦσι· καλεῖται δὲ Σοῦχος. τρέφεται σιτίοις καὶ κρέασι καὶ
οἴνῳ προσφερόντων ἀεὶ τῶν ξένων τῶν ἐπὶ τὴν θ̣έ̣α̣ν̣ ἀ̣φικνουμένων. ὁ γοῦν
ἡμέτερος ξένος, ἀνὴρ τῶν ἐντίμων αὐτόθι μυσταγωγῶν ἡμᾶς, συνῆλθεν ἐπὶ
τὴν λίμνην κομίζων ἀπὸ τοῦ δείπνου πλακούντιόν τι καὶ κρέας ὀπτὸν καὶ 24
προχοΐδιόν τι μελικράτου· εὕρομεν δὲ ἐπὶ τῷ χείλει κείμενον τὸ θηρίον,
προσιόντες δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ μὲν διέστησαν αὐτοῦ τὸ στόμα, ὁ δὲ ἐνέθηκε τὸ
πέμμα καὶ πάλιν τὸ κρέας, εἶτα τὸ μελίκρατον κατήρασε· καθαλόμενος δὲ
εἰς τὴν λίμνην δ̣ι̣ῆ̣ξ̣ε̣ν εἰς τὸ πέραν. ἐπελθόντος δὲ καὶ ἄλλου τῶν ξένων 28
κομίζοντος ὁμοίως ἀπαρχὰς λαβόντες περιῆλθον δρόμῳ καὶ καταλαβόντες
προσήνεγκαν ὁμοίως τὰ προσενεχθέντα. μετὰ δὲ τὸν 'Αρσινοΐτην καὶ 'Ηρα-
κλεωτικὸν νομὸν 'Ηρακλέους πόλις, ἐν ᾗ ὁ ἰχνεύμων τιμᾶται ὑπεναντίως
τοῖς 'Αρσινοΐταις· οἱ μὲν γὰρ τοὺς κροκοδείλους τιμῶσι καὶ διὰ τοῦτο ἥ τε 32
διῶρυξ αὐτῶν ἐστι μεστὴ τῶν κροκοδείλων καὶ ἡ τοῦ Μοίριδος λίμνη·
σέβονται γὰρ καὶ ἀπέχονται αὐτῶν· οἱ δὲ τοὺς ἰχνεύμονας τοὺς ὀλεθριωτά-
τους τοῖς κροκοδείλοις, καθάπερ καὶ ταῖς ἀσπίσι· καὶ γὰρ τὰ ᾠὰ διαφθεί-
ρουσιν αὐτῶν καὶ αὐτὰ τὰ θηρία τῷ πηλῷ θωρακισθέντες· κυλισθέντες γὰρ 36

13 τετράπλεθρόν : -γωνόν a.c. ἶσον : sic 33 Μοίριδος : Μού- s.l.

ἐν αὐτῷ ξηραίνονται πρὸς τὸν ἥλιον, εἶτα τὰς ἀσπίδας μὲν ἢ τῆς κεφαλῆς ἢ τῆς οὐρᾶς λαβόμενοι κατασπῶσι εἰς τὸν ποταμὸν καὶ διαφθείρουσι· τοὺς δὲ κροκοδείλους ἐνεδρεύσαντες, ἡνίκ' ἂν ἡλιάζονται κεχηνότες, ἐμπίπτουσι εἰς τὰ χάσματα καὶ διαφαγόντες τὰ σπλάγχνα καὶ τὰς γαστέρας ἐκδύνουσι ἐκ νεκρῶν τῶν σωμάτων. ἑξῆς δ' ἐστὶν ὁ Κυνοπολίτης νομὸς καὶ Κυνῶν πόλις, ἐν ᾗ ὁ Ἄνουβις τιμᾶται καὶ τοῖς κυσὶ τιμὴ καὶ σίτισις τέτακταί τις ἱερά. ἐν δὲ τῇ περαίᾳ Ὀξύρυγχος πόλις καὶ νομὸς ὁμώνυμος· τιμῶσι δὲ τὸν ὀξύρυγχον, καὶ ἔστιν αὐτοῖς ἱερὸν ὀξυρύγχου, καίτοι καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων κοινῇ τιμώντων τὸν ὀξύρυγχον. τινὰ μὲν γὰρ τῶν ζῴων ἅπαντες κοινῇ τιμῶσιν Αἰγύπτιοι, καθάπερ τῶν μὲν πεζῶν τρία, βοῦν, κύνα, αἴλουρον, τῶν δὲ πτηνῶν δύο, ἱέρακα καὶ ἶβιν, τῶν δὲ ἐνύδρων δύο, λεπιδωτὸν ἰχθὺν καὶ ὀξύρυγχον· ἄλλα δ' ἐστὶν ἃ τιμῶσι καθ' ἑαυτοὺς ἕκαστοι, καθάπερ Σαΐται πρόβατον καὶ Θηβαΐται, λάτον δὲ τ . . ἐν τῷ Νείλῳ τινὰ ἰχθὺν Λατοπολῖται, λύκον τε Λυκοπολῖται, κυνοκέφαλον τε Ἑρμοπολῖται, κῆβον δὲ Βαβυλώνιοι οἱ κατὰ Μέμφιν (ἔστι δ' ὁ κῆβος τὸ μὲν πρόσωπον ἐοικὸς σατύρῳ, τἆλλα δὲ κυνὸς καὶ ἄρκτου μεταξύ· γεννᾶται δ' ἐν Αἰθιοπίᾳ), ἀετὸν δὲ Θηβαῖοι, λέοντα δὲ Λεοντοπολῖται, αἶγα δὲ καὶ τράγον Μενδήσιοι, μυγαλῆν δὲ Ἀθριβῖται, ἄλλοι δ' ἄλλο τι· τὰς δ' αἰτίας οὐχ ὁμολογουμένας λέγουσιν. ἑξῆς δ' ἐστὶν Ἑρμοπολιτικὴ φυλακή, τελώνιόν τι τῶν ἐκ Θηβαΐδος καταφερομένων. ἐντεῦθεν ἀρχὴ τῶν ἑξήκοντα[ ].ίων σχοίνων ἕως Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης. εἶτα ἡ Θηβαϊκὴ φυλακή, διῶρυξ φέρουσα ἐπὶ Τάνιν, εἶτα Λύκων πόλις καὶ Ἀφροδίτης καὶ Πανῶν πολ[ ]νουργῶν καὶ λιθουργῶν κατοικία παλαιά. ἔπειτα Πτολεμαϊκὴ πόλις μεγίστη τῶν ἐν Θηβαΐδι καὶ οὐκ ἐλάττων Μέμφεως. ὑπὲρ δὲ ταύτ[ ] Ἄβυδος, ἐν ᾗ τὸ Μεμνόνειον βασίλειον θαυμαστῶς κατεσκευασμένον τῇ αὐτῇ κατασκευῇ ᾗπερ τὸν λαβύρινθον ἔφαμεν, οὐ πολλαπλοῦν δέ, καὶ κρήνην ἐν βάθει κειμένην, ὥστε καταβαίνειν εἰς αὐτὴν κατακαμφθεισῶν ψαλίδων διὰ ⟦λίθων⟧ μονολίθων ὑπερβαλλόντων τῷ μεγέθει καὶ τῇ κατασκευῇ. ἔοικε δὲ ὑπάρξαι ἡ Ἄβυδος πόλις μεγάλη δευτερεύουσα μετὰ τὰς Θήβας· νυνὶ δ' ἐστὶ κατοικία μικρά. εἰ δ', ὥς φασιν, ὁ Μέμνων ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων Ἰσμάνδης λέγεται, καὶ ὁ λαβύρινθος Μεμνόνειον ἂν εἴη | καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔργον οὗ καὶ τὰ ἐν Ἀβύδῳ καὶ τὰ ἐν Θήβαις· καὶ γὰρ ἐκεῖ λέγεταί τινα Μεμνόνεια. κατὰ δὲ τὴν Ἄβυδόν ἐστιν ἡ πρώτη αὔασις, ἐνθένδε δι' ἐρημίας εὔυδρος κατοικία καὶ εὔοινος καὶ τοῖς ἄλλοις ἱκανή· δευτέρα δ' ἡ κατὰ τὴν Μοίριδος λίμνην, τρίτη δὲ ἡ κατὰ μαντεῖον τὸ ἐν Ἄμμωνι. μετὰ δὲ τὴν Ἄβυδον Διόσπολις ἡ μικρά, εἶτα Τέντυρα πόλις. ἐνταῦθα διαφερόντως παρὰ τοὺς ἄλλους Αἰγυπ-

11 ἶβιν : sic   12–8 -ῖται septies : sic   25 Μεμνόνειον : Μεμνώ- a. c.

τίους ὁ κροκόδειλος ἠτίμωται καὶ ἔχθιστος ἁπάντων θηρίων νενόμισται, καὶ πάντα τρόπον ἀνιχνεύουσι καὶ ἐκφθείρουσιν αὐτόν. ἔνιοι δ' ὥσπερ τοὺς Ψύλλους φασὶ τοὺς πρὸς τῇ Κυρηναίᾳ φυσικήν τινα ἀντιπάθειαν ἔχειν πρὸς τὰ ἑρπετά, οὕτω καὶ τοὺς Τεντυρίτας πρὸς τοὺς κροκοδείλους, ὥστε μηδὲν ὑπ' αὐτῶν πάσχειν, ἀλλὰ καὶ κολυμβᾶν ἀδεῶς καὶ διαπερᾶν μηδενὸς ἄλλου θαρροῦντος. εἴς τε τὴν Ῥώμην κομισθεῖσι κροκοδείλοις ἐπιδείξεως χάριν συνηκολούθουν οἱ Τεντυρῖται, γενομένης τε δεξαμενῆς καὶ πήγματός τινος ὑπὲρ μιᾶς τῶν πλευρῶν, ὥστε τοῖς θηρίοις τοῦ ὕδατος ἡλιαστήριον εἶναι, ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ τοτὲ μὲν ἐξέλκοντες δικτύῳ πρὸς τὸ ἡλιαστήριον, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν θεατῶν ὁραθῆναι, ἐμβαίνοντες ἅμα εἰς τὸ ὕδωρ, τοτὲ δὲ πάλιν εἰς τὴν δεξαμενὴν κατασπῶντες. εἶτα τὰ Τιφώνια καλούμενα καὶ ἡ εἰς Κοπτὸν διῶρυξ, πόλιν κοινὴν Αἰγυπτίων καὶ Ἀράβων. ἐντεῦθεν ἰσθμὸς εἰς τὴν Ἐρυθρὰν κατὰ πόλιν Βερενίκην ἀλίμενον μέν, τῇ δ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἰσθμοῦ καταγωγὰς ἐπιτηδείους ἔχουσαν. λέγεται δ' ὁ Φιλάδελφος πρῶτος στρατοπέδῳ τεμεῖν τὴν ὁδὸν ταύτην ἄνυδρον οὖσαν καὶ κατασκευάσαι σταθμοὺς ὥσπερ τοῖς ἐμπορίοις ὁδεύμασι καὶ διὰ τῶν καμήλων, τοῦτο δὲ πρᾶξαι διὰ τὸ τὴν Ἐρυθρὰν δύσπλουν εἶναι, καὶ μάλιστα τοῖς ἐκ μυχοῦ πλωϊζομένοις. ἐφάνη δὲ τῇ πείρᾳ πολὺ τὸ χρήσιμον, καὶ νῦν ὁ Ἰνδικὸς φόρος ἅπας καὶ ὁ Ἀράβιος καὶ τοῦ Αἰθιοπικοῦ ὁ τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ κατακομιζόμενος εἰς Κοπτὸν φέρεται. οὐκ ἄπωθεν δὲ τῆς Βερενίκης καὶ Μυὸς ὅρμος, πόλις ἔχουσα τὸ ναύσταθμον τῶν πλωϊζομένων, τῆς δὲ Κοπτοῦ οὐ πολὺ ἀφέστηκεν ἡ καλουμένη Ἀπόλλωνος πόλις. πρότερον μὲν οὖν ἐνυκτοπόρουν πρὸς τὰ ἄστρα βλέποντες οἱ καμηλέμποροι καὶ καθάπερ οἱ πλέοντες ὥδευον κομίζοντες καὶ ὕδωρ· νυνὶ δὲ καὶ ὑδρεῖα κατασκευάκασι ὀρύξαντες πολὺ βάθος καὶ ἐκ τῶν οὐρανίων καίπερ ὄντων σπανίων δεξαμενὰς ὅμως πεποίηνται· ἡ δ' ὁδός ἐστιν ἓξ ἢ ζ´ ἡμερῶν. ἐπὶ δὲ τῷ ἰσθμῷ τούτῳ καὶ τὰ τῆς σμαράγδου μέταλλά εἰσι, τῶν Ἀράβων ὀρυττόντων βαθεῖς τινας ὑπονόμους, καὶ ἄλλων λίθων πολυτελῶν. μετὰ δὲ τὴν Ἀπόλλωνος πόλιν αἱ Θῆβαι (καλεῖται δὲ νῦν Διόσπολις), 'αἵ θ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφι'. Ὅμηρος μὲν οὕτω (λέγει δὲ καὶ τὸν πλοῦτον) καὶ ἄλλοι τοιαῦτα λέγουσι μητρόπολιν τιθέντες τῆς Αἰγύπτου ταύτην· καὶ νῦν δ' ἴχνη δείκνυται τοῦ μεγέθους αὐτῆς ἐπὶ π´ σταδίους τὸ μῆκος. ἔστι δ' ἱερὰ πλείω, καὶ τούτων τὰ πολλὰ ἠκρωτηρίασε Καμβύσης. νυνὶ δὲ κωμηδὸν συνοικεῖται, μέρος δέ τι ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, ἐν ᾗπερ ἡ πόλις, μέρος δὲ καὶ ἐν τῇ περαίᾳ, ὅπου τὸ Μεμνόνιον. ὑπὲρ δὲ τούτου θῆκαι βασιλέων ἐν σπηλαίοις λατομηταὶ περὶ μ´ θαυμαστῶς κατεσκευασμέ-

7 Τεντυρῖται : sic   30 ἐξοιχνεῦσι : -σιν a. c.   ὄχεσφι : -φιν s. l.

ναι καὶ θέας ἄξιαι, ἐν δὲ ταῖς θήκαις ἐπί τινων ὀβελίσκων ἀναγραφαὶ δηλοῦσαι τὸν πλοῦτον τῶν τότε βασιλέων καὶ τὴν ἐπικράτειαν, ὡς μέχρι Σκυθῶν καὶ Βακτρίων καὶ Ἰνδῶν καὶ τὴν νῦν Ἰωνίας. λέγονται δὲ ἀστρονόμοι καὶ φιλόσοφοι μάλιστα οἱ ἐνταῦθα ἱερεῖς. τούτων δ' ἐστὶ καὶ τὸ τὰς ἡμέρας μὴ κατὰ σελήνην ἄγειν ἀλλὰ κατὰ ἥλιον, τοῖς τριακονθημέροις ιβ' μησὶ ἐπαγαγόντων ε' ἡμέρας κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον· εἰς δὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἐπιτρέχοντος μορίου τινὸς τῆς ἡμέρας περίοδόν τινα συντιθέασι ἐξ ὅλων ἡμερῶν καὶ ὅλων ἐνιαυτῶν τοσούτων ὅσα μόρια τὰ ἐπιτρέχοντα ποιεῖ ἡμέραν. μετὰ Θήβας Ἑρμωνθὶς πόλις· τρέφεται δὲ καὶ ἐνταῦθα βοῦς. ἔπειτα δὲ Κροκοδείλων πόλις τιμῶσα τὸ θηρίον, εἶτα Λατόπολις τιμῶσα τὸν λάτον. εἶτ' Εἰλειθυίας πόλις, ἐν δὲ τῇ περαίᾳ Ἱεράκων πόλις τὸν ἱέρακα τιμῶσα. εἶτ' Ἀπόλλωνος πόλις, καὶ αὕτη πολεμοῦσα τοῖς κροκοδείλοις. ἡ δὲ Συήνη καὶ Ἐλεφαντίνη, ἡ μὲν ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς Αἰγύπτου πόλις, ἡ δ' ἐν τῷ Νείλῳ προκειμένη τῆς Συήνης νῆσος ἐν ἡμισταδίῳ καὶ ἐν ταύτῃ πόλις ἔχουσα ἱερὸν Κνούφιδος καὶ Νειλομέτριον καθάπερ Μέμφις. ἔστι δὲ τὸ Νειλομέτριον σὺν μονολίθῳ κατεσκευασμένον ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ μονολίθου φρέαρ, ἐν ᾧ τὰς ἀναβάσεις τοῦ Νείλου σημειοῦνται τὰς μεγίστας τε καὶ ἐλαχίστας καὶ τὰς μέσας· συναναβαίνει γὰρ καὶ συνταπεινοῦται τῷ ποταμῷ τὸ ἐν τῷ φρέατι ὕδωρ. εἰσὶν οὖν ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ φρέατος παραγραφαί, μέτρα τῶν τελείων καὶ τῶν ἄλλων ἀναβάσεων· ἐπισκοποῦντες οὖν ταύτας διασημαίνουσι τοῖς ἄλλοις, ὅπως εἰδεῖεν· πρὸ πολλοῦ γὰρ ἴσασιν ἐκ τῶν τοιούτων σημείων καὶ τῶν ἡμερῶν τὴν ἐσομένην ἀνάβασιν καὶ προδηλοῦσι. τοῦτο δὲ καὶ τοῖς γεωργοῖς χρήσιμον τῆς τῶν ὑδάτων ταμιείας χάριν καὶ παραχωμάτων καὶ διωρύγων καὶ ἄλλων τοιούτων, καὶ τοῖς ἡγεμόσι τῶν προσόδων χάριν· αἱ γὰρ μείζους ἀναβάσεις μείζους καὶ τὰς προσόδους ὑπαγορεύουσιν. ἐν δὲ τῇ Συήνῃ καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ τὸ διασημαῖνον τὰς θερινὰς τροπὰς καὶ διότι τῷ τροπικῷ κύκλῳ ὑπόκεινται οἱ τόποι οὗτοι καὶ ποιοῦσιν ἀσκίους τοὺς γνώμονας κατὰ μεσημβρίαν· ἀνάγκη δὲ κατὰ κορυφὴν ἡμῖν γινομένου καὶ εἰς τὰ φρέατα βάλλειν μέχρι τοῦ ὕδατος τὰς αὐγάς, κἂν βαθύτατα ᾖ· κατὰ κάθετον γὰρ ἡμεῖς ἕσταμεν καὶ τὰ ὀρύγματα τῶν φρεάτων κατεσκεύασται. εἰσὶ δ' ἐνταῦθα τρεῖς σπεῖραι Ῥωμαίων ἱδρυμέναι φρουρᾶς χάριν. μικρὸν δ' ὑπὲρ τῆς Ἐλεφαντίνης ἐστὶν ὁ μικρὸς καταράκτης, ἐφ' ᾧ καὶ θέαν τινὰ οἱ σκαφεῖται τοῖς ἡγεμόσιν ἐπιδείκνυνται. ὁ μὲν γὰρ καταράκτης ἐστὶ κατὰ μέσον τὸν ποταμόν, [πε]τρώδης τις ὀφρὺς ἐπίπεδος ἄνω, ὥστε δέχεσθαι τὸν ποταμόν, τελευτῶσα δ' εἰς κρημνόν, καθ' οὗ καταρρήγνυται τὸ ὕδωρ, ἑκατέρωθεν δὲ πρὸς τῇ γῇ

3 Ιωνίας : sic   33 σκαφεῖται : σκαφῖ- s.l.

[ ]θρον, ὃ μάλιστα καὶ ἀνάπλουν ἔχει· ἀναπλεύσαντες οὖν ταύτῃ καταίρουσιν ἐπὶ τὸν καταράκτην καὶ ὠθοῦνται μετὰ τῆς σκάφης ἐπὶ τὸν κρημνὸν καὶ σώ[ζο]νται σὺν αὐτῇ ἀπαθεῖς. τοῦ δὲ καταράκτου μικρὸν ἐπάνω τὰς Φυλὰς εἶναι συμβαίνει, κοινὴν κατοικίαν Αἰθιόπων τε καὶ Αἰγυπτίων κατεσκευασμένην ὥσπερ καὶ τὴν Ἐλεφαντίνην· ὅπου καὶ ὄρνεον τιμᾶται ὃ καλοῦσι μὲν ἱέρακα, οὐδὲν δὲ ὅμοιον ἔμοιγε ἐφαίνετο ἔχειν τοῖς παρ' ἡμῖν καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἱέραξιν, ἀλλὰ καὶ τῷ μεγέθει μεῖζον ἦν καὶ τῇ ποικιλίᾳ πολὺ ἐξηλλαγμένον· Αἰθιοπικὸν δ' ἔφασαν εἶναι κἀκεῖθεν κομίζεσθαι ὅταν ἐκλίπῃ καὶ πρότερον· καὶ δὴ τότε ἐδείχθη ἡμῖν πρὸς ἐκλείψει ὂν διὰ νόσον. ἤλθομεν δ' εἰς Φιλὰς ἐκ Συήνης ἀπήνῃ δι' ὁμαλοῦ σφόδρα πεδίου σταδίους ὁμοῦ τι ρ'. παρ' ὅλην δὲ τὴν ὁδὸν ἦν ἑκατέρωθεν πολλαχοῦ ὥσπερ ἑρμαῖα· πέτρον ἠλίβατον στρογγύλον, λεῖον ἱκανῶς, ἐγγὺς σφαιροειδοῦς, τοῦ μέλανος καὶ σκληροῦ λίθου ἐξ οὗ αἱ θυῖαι γίνονται, | ἐπὶ πέτρῳ κείμενον μείζονι καὶ ἐπ' ἐκείνῳ πάλιν ἄλλον· ἔστι δ' ὅτε αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς ἔκειντο οἱ πέτροι· ἦν δ' ὁ μὲν μέγιστος τὴν διάμετρον ποδῶν οὐκ ἐλαττόνων ἢ ιβ', ἅπαντες δὲ μείζους ἢ ἡμισεῖς τούτων. διέβημεν δὲ εἰς τὴν νῆσον ἐπὶ πάκτωνος· ὁ δὲ πάκτων διὰ σκυταλίδων πεπηγώς ἐστι σκαφίον, ὥστ' ἐοικέναι διαπλοκίνῳ, ἑστῶτες δ' ἐν ὕδατι ἢ καὶ σανιδίοις τισὶ προσκαθήμενοι ῥᾳδίως ἐπεραιώθημεν δεδιότες μάτην· ἀκίνδυνα γάρ ἐστιν, ἂν μή τις ὑπέργομον ποιήσῃ τὸ σκάφος. καθ' ὅλην δὲ τὴν Αἴγυπτον τοῦ φοίνικος ἀγεννοῦς ὄντος καὶ ἐκφέροντος καρπὸν οὐκ εὔβρωτον ἐν τοῖς περὶ τὸ Δέλτα τόποις καὶ τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρειαν ὁ ἐν τῇ Θηβαΐδι φοίνιξ ἄριστος τῶν ἄλλων φύεται. θαυμάζειν οὖν ἄξιον πῶς ταὐτὸ κλίμα οἰκοῦντες τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ὅμοροι οἱ περὶ τὸ Δέλτα καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν τοσούτῳ διαλλάττουσιν ἐκείνης πρὸς τῷ ἄλλῳ φοίνικι καὶ τὸν καρυωτὸν γεννώσης οὐ πολὺ κρείττονα τοῦ Βαβυλωνίου. διττὸς δ' ἐστὶν ὅ τε ἐν τῇ Θηβαΐδι καὶ ὁ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅ τε ἄλλος καὶ ὁ καρυωτός· σκληρότερος δ' ὁ Θηβαϊκός, ἀλλὰ τῇ γεύσει εὐστομώτερος. πολλὰ δ' Ἡρόδοτός τε καὶ ἄλλοι φλυαροῦσιν, ὥσπερ μέλος ἢ ῥυθμὸν ἢ ἥδυσμά τι τῷ λόγῳ τὴν τερατείαν προσφέροντες. οἷον καὶ τὸ φάσκειν περὶ τὰς νήσους τὰς πρὸς τῇ Συήνῃ καὶ τῇ Ἐλεφαντίνῃ (πλείους δ' εἰσί) τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου εἶναι καὶ βάθος ἄβυσσον ἔχειν τὸν πόρον κατὰ τοῦτον τὸν τόπον. νήσους δ' ὁ Νεῖλος κατεσπαρμένας ἔχει παμπόλλας, τὰς μὲν καλυπτομένας ὅλας ἐν ταῖς ἀναβάσεσι, τὰς δ' ἐκ μέρους· ἐποχετεύεται δὲ τοῖς κοχλίαις τὰ λίαν ἔξαλα. ὅτι αὐτάρκης ἡ χώρα καὶ δυσείσβολος τοῖς ἔξωθεν καὶ πάλαι καὶ νῦν, ἀπὸ μὲν τῶν ἄρκτων ἀλιμένῳ παραλίᾳ καὶ πελάγει τῷ Αἰγυπτίῳ φρουρουμένη, ἀπὸ δὲ τῆς ἕω καὶ τῆς ἑσπέρας ἐρήμοις ὄρεσι

3 Φυλὰς : Φι- s.l.

τοῖς τε Λιβυκοῖς καὶ τοῖς Ἀραβίοις, ὥσπερ ἔφαμεν. λοιπὰ δὲ τὰ πρὸς νότον, Τρωγλωδύται, Βλέμμυες καὶ Νοῦβαι καὶ Μεγάβαροι οἱ ὑπὲρ Συήνης Αἰθίοπες· εἰσὶ δ' οὗτοι νομάδες καὶ οὐ πολλοὶ οὐδὲ μάχιμοι, δοκοῦντες δὲ τοῖς πάλαι διὰ τὸ λῃστρικῶς ἀφυλάκτοις ἐπιτίθεσθαι πολλάκις. οἱ δὲ πρὸς μεσημβρίαν καὶ Μερόην ἀνήκοντες Αἰθίοπες οὐδ' οὗτοι πολλοὶ οὔτε ἐν συστροφῇ ἅτε ποταμίαν μακρὰν καὶ στενὴν καὶ σκολιὰν οἰκοῦντες, οἵαν προείπομεν, οὐδὲ παρεσκευασμένοι καλῶς οὔτε πρὸς πόλεμον οὔτε πρὸς τὸν ἄλλον βίον. [821, 12–831, 15] πολλὰ δ' εἴρηται περὶ τῶν Αἰθιοπικῶν, ὥστε συμπεριωδευμένα ἂν εἴη τῇ Αἰγύπτῳ καὶ τὰ τούτων. ὡς δ' εἰπεῖν, τὰ ἄκρα τῆς οἰκουμένης τὰ παρακείμενα τῇ δυσκράτῳ καὶ ἀοικήτῳ διὰ καῦμα ἢ ψύχος ἀνάγκη ἀποτεύγματα εἶναι τῆς εὐκράτου καὶ ἐλαττώματα· ταῦτα δ' ἐκ τῶν βίων δῆλα καὶ τῆς πρὸς τὰς χρείας τὰς ἀνθρωπικὰς ἀπορίας. κακόβιοί τε δὴ καὶ γυμνῆτές εἰσι τὰ πολλὰ καὶ νομάδες, τά τε βοσκήματα αὐτοῖς ἐστι μικρά, πρόβατα καὶ αἶγες καὶ βόες, καὶ κύνες μικροί, ταχεῖς δὲ καὶ μάχιμοι. ζῶσί τ' ἀπὸ κέγχρου καὶ κριθῆς, ἀφ' ὧν καὶ ποτὸν ποιοῦσιν αὐτοῖς ἐστιν· ἔλαιον δὲ βούτυρον καὶ στέαρ. οὐδ' ἀκρόδρυα ἔχουσι πλὴν φοινίκων ὀλίγων ἐν κήποις βασιλικοῖς· ἔνιοι δὲ καὶ πόαν σιτοῦνται καὶ κλῶνας ἁπαλοὺς καὶ λωτὸν καὶ καλάμου ῥίζαν. κρέασι δὲ χρῶνται καὶ αἵματι καὶ γάλακτι καὶ τυρῷ. ἔστι δὲ τὸ μέγιστον αὐτοῖς βασίλειον ἡ Μερόη, πόλις ὁμώνυμος τῇ νήσῳ. σέβονται δ' ὡς θεοὺς τοὺς βασιλέας κατακλείστους ὄντας καὶ οἰκουροὺς τὸ πλέον. τὴν δὲ νῆσον θυρεοειδῆ φασι τὸ σχῆμα τό τε μέγεθος ταῦτα πρὸς ὑπερβολὴν εἴρηται μῆκος μὲν ὅσον ,γ σταδ( ), εὖρος δὲ ,αα. ἔχει δ' ἡ Μερόη συχνὰ καὶ ὄρη καὶ δάση μεγάλα. οἰκοῦσι δ' οἱ μὲν νομάδες, οἱ δὲ θηρευτικοί, οἱ δὲ γεωργοί. ἔστι δὲ καὶ χαλκωρύχια καὶ σιδηρουργεῖα καὶ χρυσία καὶ λίθων γένη πολυτελῆ. περιέχεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς Λιβύης θισὶ μεγάλοις, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀραβίας κρημνοῖς συνεχέσιν, ἄνωθεν δ' ἐκ νότου ταῖς συμβολαῖς τῶν ποταμῶν, τοῦ τε Ἀσταβάρα καὶ τοῦ Ἀστάποδος καὶ τοῦ Ἀστασόβα, πρὸς ἄρκτον δ' ἡ ἐφεξῆς ῥύσις τοῦ Νείλου καὶ μέχρι() Αἰγύπτου κατὰ τὴν λεχθεῖσαν σκολιότητα τοῦ ποταμοῦ. ἐν δὲ ταῖς πόλεσιν αἱ οἰκήσεις ἐκ φοινικίνων σχιζῶν διαπλεκόμεναι τοίχων ἢ πλίνθων. ὀρυκτοὶ δὲ ἅλες, καθάπερ ἐν τοῖς Ἄραψι. πλεονάζει δὲ τῶν φυτῶν ὅ τε φοίνιξ καὶ ἡ περσέα καὶ ὁ ἔβενος καὶ κερατία. θήρα δὲ καὶ ἐλεφάντων ἐστὶ καὶ λεόντων καὶ παρδάλεων· εἰσὶ δὲ καὶ δράκοντες οἱ ἐλεφαντομάχοι καὶ ἄλλα θηρία πλείω· καταφεύγει γὰρ ἀπὸ τῶν ἐμπυρωτέρων καὶ αὐχμηροτέρων ἐπὶ τὰ ὑδρηλὰ καὶ ἑλώδη. ὑπέρκειται δὲ τῆς Μερόης Ψεβώα λίμνη μεγάλη νῆσον ἔχουσα οἰκουμένην ἱκανῶς.

2 Μεγάβαροι : -βυζοι s. l. 10 ψύχος : sic 20 sq. verba σέβονται — πλέον post 19 τυρῷ transposita p. c. 24 σιδηρουργεῖα : -γία a. c.

χρῶνται δὲ καὶ τόξοις Αἰθίοπες τετραπήχεσι ξυλίνοις πεπυρακτωμένοις, ὁπλίζουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας, ὧν αἱ πλείους κεκρίκωνται τὸ χεῖλος τοῦ στόματος χαλκῷ κρίκῳ. κῳδιοφόροι δ' εἰσὶ ἐρέαν οὐκ ἔχοντες τῶν προβάτων αἰγοτριχούντων· οἱ δὲ γυμνῆτές εἰσιν, οἵ καὶ περιέζωνται μικρὰ κῴδια ἢ τρίχινα πλέγματα εὐυφῆ. τοὺς δὲ νεκροὺς οἱ μὲν εἰς τὸν ποταμὸν ἐκρίπτουσιν, οἱ δ' οἴκοι κατέχουσι περιχέαντες ὕαλον. ἐν δὲ τῇ Μερόῃ κυριωτάτην τάξιν ἐπεῖχον οἱ ἱερεῖς τὸ παλαιόν, οἵ γε καὶ τῷ βασιλεῖ προσέταττον ἔσθ' ὅτε ἀποθνήσκειν πέμψαντες καὶ καθίστασαν ἕτερον· ὕστερον δὲ κατέλυσέ τις τῶν βασιλέων τὸ ἔθος ἐπιὼν μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὸ ἱερόν, ὅπου ὁ χρυσοῦς νεώς ἐστι, καὶ τοὺς ἱερέας ἀποσφάξας πάντας. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἔθος Αἰθιοπικόν· ὃς ἂν τῶν βασιλέων πηρωθῇ μέρος τι τοῦ σώματος ὁπωσοῦν, τὸ αὐτὸ πάσχουσιν οἱ συνόντες αὐτῷ μάλιστα, ο̣ἱ̣ [δ'] αὐτοὶ κ̣α̣ὶ̣ συναποθνήσκουσιν· ἐκ δὲ τούτου φυλακὴ τοῦ βασιλέως ἐστὶ πλείστη παρ' αὐτῶν: ὅτι ὁ Αἰγύπτιος λεγόμενος κύαμος, ἐξ οὗ τὸ κιβώριον, καὶ ἡ βύβλος ἐνταῦθα καὶ παρ' Ἰνδοῖς μόνον ⟦καὶ παρ' Αἰθίοψι⟧. ἡ δὲ περσέα ἐνταῦθα μόνον καὶ παρ' Αἰθίοψι, δένδρον μέγα καρπὸν ἔχον γλυκὺν καὶ [μέ]γαν, καὶ ἡ συκάμινος ἡ ἐκφέρουσα τὸν λεγόμενον καρπὸν συκόμωρον· σύκῳ γὰρ ἔοικεν, ἄτιμον δ' ἐστὶ κατὰ τὴν γεῦσιν. γίνεται δὲ καὶ τὸ κόρσιον, ὅμοιον τῷ πεπέρει τράγημα μικρῷ αὐτοῦ μεῖζον. ἰχθύες δ' ἐν τῷ Νείλῳ πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χαρακτῆρα ἔχοντες ἴδιον καὶ ἐπιχώριον, γνωριμώτατοι δὲ ὀξύρυγχος, λεπιδωτός, λάτος, ἀλαβής, κορακῖνος, χοῖρος, φαγρώριος, ὃν καὶ φάγρον καλοῦσιν, ἔτι σίλουρος, θρίσσα, ὀστάκων δὲ λύχνος, φύσα, βοῦς, κοχλίαι μεγάλοι φωνὴν ὀλολυγόσιν ὁμοίαν φθεγγόμενοι. ζῷα δ' ἐπιχώρια καὶ ὁ ἰχνεύμων καὶ ἀσπὶς ἡ Αἰγυπτία, ἴδιόν τι ἔχουσα παρὰ τοῖς ἐν ἄλλοις· διττὴ δ' ἐστίν· ἡ μὲν σπιθαμιαία, ἥπερ καὶ ὀξυθανατωτέρα, ἡ δ' ἐγγὺς ὀργυιᾶς, ὡς καὶ Νίκα[ ]ος [ ] τὰ Θηριακὰ γράψας [ ]ρηκε, καὶ τῶν ὀρνέων ἶβις καὶ ἱέραξ ὁ Αἰγύπτιος ἥμερος παρὰ τοῖς ἄλλοθι, ὡς καὶ ἡ αἴλουρος. καὶ ὁ νυκτικόραξ ἰδιότροπος ἐνθά[δε· π]αρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀετοῦ μέγεθος ἴσχει καὶ φθέγγεται βαρύ, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ κολοιοῦ μέγεθος καὶ φθογγὴ διάφορος. ἡμερώτατον δ' ἡ ἶβις, πελαργώδης κατὰ σχῆμα καὶ μέγεθος, διτταὶ δὲ τὴν χρόαν· ἡ μὲν πελαργώδης, ἡ δὲ ὅλη μέλαινα. μεστὴ δ' αὐτῶν ἅπασα τρίοδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, πῇ μὲν χρησίμως, πῇ δὲ οὐ χρησίμως· χρησίμως μὲν ὅτι πᾶν θηρίον ἐκλέγει καὶ τὰ ἐν τοῖς κρεωπωλίοις κ̣α̣ὶ̣ ὀψοπώλαις ἀποκαθάρματα, δυσχρήστως δὲ ὅτι παμφάγον καὶ ἀκάθαρτον καὶ δυσκόλως ἀπειργόμενον ἀπὸ τῶν καθαρείων καὶ τῶν | ἀλλοτρίων μολυσμοῦ παντός. [196v] ἀληθὲς δὲ καὶ τὸ Ἡροδότου, καὶ ἔστιν Αἰγυπτιακὸν τὸ τὸν μὲν πηλὸν ταῖς χερσὶ

36 Αἰγυπτιακὸν : Αἰγι- a. c.

φυρᾶν, τὸ δὲ στέαρ τὸ εἰς ἀρτοποιΐαν τοῖς ποσί. καὶ οἱ κάκης δὲ ἴδιόν τι
ἄρτου γένος στατικὸν κοιλίας καὶ τὸ κίκι, καρπός τις σπειρόμενος ἐν ἀρούραις,
ἐξ οὗ ἔλαιον ἀποθλίβεται εἰς μὲν λύχνον τοῖς ἀπὸ τῆς χώρας σχεδόν τι πᾶσιν, εἰς
ἄλειμμα δὲ τοῖς πενεστέροις καὶ ἐργατικωτέροις. καὶ τὰ κόκινα δὲ πλέγματα 4
Αἰγυπτιακά ἐστι φυτοῦ τινος, ὅμοια τοῖς σχοινίνοις ἢ φοινικίνοις. τὸ δὲ
ζύθος ὁμοίως μὲν σκευάζεται παρ' ἐκείνοις, κοινὸν δ' ἐστὶ πολλοῖς καὶ παρ'
ἑκάστοις αἱ σκευασίαι διάφοροι. καὶ τοῦτο δὲ τῶν μάλιστα ζητουμένων παρ'
αὐτοῖς, τὸ πάντα τρέφειν τὰ γεννώμενα παιδία καὶ τὸ περιτέμνειν καὶ τὰ 8
θήλεα ἐκτέμνειν. φησὶ δ' Ἀριστόβουλος ἐκ τῆς θαλάττης μηδὲν ἀνατρέχειν
ὄψον εἰς τὸν Νεῖλον πλὴν κεστρέως καὶ θρίσσης καὶ δελφῖνος διὰ τοὺς κρο-
κοδείλους· τοὺς μὲν δελφῖνας διὰ τὸ κρείττους εἶναι, τοὺς δὲ κεστρέας τὸ
παραπέμπεσθαι ὑπὸ τῶν χοίρων παρὰ γῆν κατά τινα οἰκείωσιν φυσικήν· 12
τῶν δὲ χοίρων ἀπέχεσθαι τοὺς κροκοδείλους στρογγύλων ὄντων καὶ ἐχόντων
ἀκάνθας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φερούσας κίνδυνον τοῖς θηρίοις. ἀναθεῖν μὲν οὖν
ἔαρος τοὺς κεστρέας γόνον ἔχοντας, μικρὸν δὲ πρὸ δύσεως Πλειάδος κατα-
βαίνειν τεξομένους ἀθρόους, ὅτε καὶ ἡ ἅλωσις αὐτῶν γίνεται περιπιπτόντων 16
τοῖς φράγμασιν ἀθρόον. τοιαύτην δέ τινα εἰκάζειν ἐστὶ καὶ περὶ τῆς θρίσσης
αἰτίαν: περὶ δὲ Λιβύης ἑξῆς λέγομεν, ὅπερ λείπεται μέρος τῆς συμπάσης
γεωμετρίας. οἱ μὲν οὖν πρὸς τὰς ἠπείρους τὴν οἰκουμένην διελόντες ἀνίσως
διεῖλον· ἐμφαίνει γὰρ τὸ τριχῇ τὸ εἰς τρία ἶσα, τοσοῦτον δ' ἀπολείπεται τοῦ 20
τρίτον εἶναι μέρος τῆς οἰκουμένης ἡ Λιβύη ὥστε καὶ συντεθεῖσα μετὰ τῆς
Εὐρώπης οὐκ ἂν ἐξισάζειν δόξειε τῇ Ἀσίᾳ· τάχα δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης
ἐλάττων ἐστί, κατὰ δὲ τὴν δύναμιν καὶ πολλῷ τινι· ἔρημος γὰρ ἡ πολλὴ τῆς
μεσογαίας καὶ τῆς παρωκεανίτιδος, κατοικίαις δὲ κατάστικτός ἐστι ⟦πολ- 24
λαῖς⟧ καὶ σποράσι καὶ νομαδικαῖς ταῖς πλείσταις. πρὸς δὲ τῇ ἐρημίᾳ καὶ τὸ
θηριοτρόφον ἐξελαύνει καὶ ἐκ τῆς δυναμένης οἰκεῖσθαι· πολὺ δέ καὶ τῆς
διακεκαυμένης ἐπιλαμβάνει ζώνης. ἡ μέντοι καθ' ἡμᾶς εὐδαιμόνως οἰκεῖται
πᾶσα παραλία ἡ μεταξὺ Νείλου καὶ Στηλῶν, καὶ μάλιστα ἡ ὑπὸ Καρχηδο- 28
νίοις γενομένη· ἀνυδρίαι δέ τινες κἀνταῦθα παρεμπίπτουσιν, οἷαι περί τε
τὰς Σύρτεις καὶ τοὺς Μαρμαρίδας καὶ τὸν Καταβαθμόν. ἔστι δὲ ὀρθογωνίου
τριγώνου τὸ σχῆμα, ὡς ἄν τις ἐν ἐπιπέδῳ νοήσειε, βάσιν μὲν ἔχον τὴν καθ'
ἡμᾶς παραλίαν τὴν ἀπὸ Αἰγύπτου καὶ Νείλου μέχρι Μαυρουσίας καὶ 32
Στηλῶν, πρὸς ὀρθὰς δὲ ταύτῃ πλευρὰν ἣν ὁ Νεῖλος ποιεῖ μέχρι Αἰθιοπίας
προσεκβαλόντων ἡμῶν ἕως Ὠκεανοῦ, τὴν δ'ὑποτείνουσαν τῇ ὀρθῇ τὴν
παρωκεανίτιν ἅπασαν τὴν μεταξὺ Αἰθιόπων καὶ Μαυρουσίων. τὸ μὲν οὖν

5 Αἰγυπτιακά : Αἰγι- a.c. 7 δὲ : δ' ἐστὶ a.c. 24sq. ⟦πολλαῖς⟧ :]κραῖς mg.
34 προσεκβαλόντων : ὸς supra ρ scriptum; -βαλλόντων s.l. 35 παρωκεανίτιν : sic

κατ' αὐτὴν τὴν κορυφὴν τοῦ λεχθέντος σχήματος ἤδη πως ὑποπίπτον τῇ
διακεκαυμένῃ λέγομεν ἐξ εἰκασμοῦ διὰ τὸ ἀπρόσιτον, ὥστ' οὐδὲ τὸ μέγι-
στον πλάτος τῆς χώρας ἔχοιμεν ἂν λέγειν· τὸ μέντοι spatium 3-4 litt.
τὰ καθόλου μὲν ταῦτα περὶ Λιβύης. τὰ καθ' ἕκαστα δὲ λεκτέον ἀρξαμένοις 4
ἀπὸ τῶν ἑσπερίων μερῶν καὶ τῶν ἐπιφανεστέρων. οἰκοῦσι δ' ἐνταῦθα Μαυ-
ρούσιοι μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων λεγόμενοι, Λιβυκὸν ἔθνος μέγα καὶ εὔδαι-
μον, Μαῦροι δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν ἐπιχωρίων, ἀντίπορθμον τῇ
Ἰβηρίᾳ. κατὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ κατὰ τὰς Στήλας τὰς Ἡρακλείας πορθμός. 8
ἔξω δὲ προελθόντι τοῦ κατὰ τὰς Στήλας πορθμοῦ τὴν Λιβύην ἐν ἀριστερᾷ
ἔχοντι ὄρος ἐστὶν ὅπερ οἱ μὲν Ἕλληνες Ἄτλαντα καλοῦσιν, οἱ βάρβαροι
δὲ Δύριν. ἐντεῦθεν πρόπους ἔκκειταί τις ὕστατος πρὸς δύσιν αἱ Κώτεις
λεγόμενος. πλησίον δὲ καὶ πολίχνιον μικρὸν ὑπὲρ θαλάττης ὃ Τρίγκα 12
καλοῦσιν οἱ βάρβαροι, Λύγκα δ' Ἀρτεμίδωρος προσηγόρευκεν, Ἐρατοσ-
θένης δὲ Λίξον· κεῖται δ' ἀντίπορθμος τοῖς Γαδείροις ἐν διάρματι σταδίων
ω′. πρὸς νότον δὲ τῇ Λίξῳ καὶ ταῖς Κώτεσι παράκειται κόλπος Ἐμπορικὸς
καλούμενος, ἔχων Φοινικικὰς ἐμπορικὰς κατοικίας. ἔστι μὲν οὖν πᾶσα 16
ἡ συνεχὴς τῷ κόλπῳ τούτῳ παραλία κολπώδης, ὑπεξαιρουμένῳ δὲ
τοὺς κόλπους καὶ τὰς ἐξοχὰς κατὰ τὸ σχῆμα τὸ τριγωνοειδὲς ὃ ὑπέγραψα
νοείσθω μᾶλλον ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἅμα καὶ τὴν ἕω λαμβάνουσα τὴν αὔξησιν ἡ
ἤπειρος. τὸ δ' ὄρος διὰ μέσης ἐκτεινόμενον τῆς Μαυρουσίας τὸ ἀπὸ Κώτεων 20
μέχρι καὶ Σύρτεων οἰκεῖται καὶ αὐτὸ καὶ ἄλλα παράλληλα αὐτῷ, κατ' ἀρχὰς μὲν
ὑπὸ Μαυρουσίων, ἐν βάθει δὲ τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ μεγίστου τῶν Λιβυκῶν
ἐθνῶν, οἳ Γετοῦλοι λέγονται. πλεῖστα δὲ πλάσματα τῇ Λιβυκῇ παραλίᾳ τῇ
ἐκτὸς προσεψεύσαντο οἱ συγγραφεῖς· περὶ ὧν ἐμνήσθημέν που καὶ πρότε- 24
ρον καὶ νῦν λέγομεν συγγνώμην αἰτούμενοι τῆς τερατολογίας, ἐάν που
βιασθῶμεν ἐκπεσεῖν εἴς τι τοιοῦτο φεύγοντες τὸ πάντα σιγῇ παραπέμπειν
καὶ τρόπον τινὰ πηροῦν τὴν ἱστορίαν. φασὶ δ' οὖν τὸν Ἐμπορικὸν κόλπον
ἄντρον ἔχειν εἴσω δεχόμενον τὴν θάλατταν ἐν ταῖς πλημμυρίσι μέχρι καὶ ζ′ 28
σταδίων, προκείμενον δὲ τούτου ταπεινὸν καὶ ὁμαλὸν χωρίον ἔχον Ἡρα-
κλέος βωμόν, ὃν οὐκ ἐπικλύζεσθαί φασιν ὑπὸ τῶν πλημμυρίδων. ἓν δὲ δή τι
τῶν πλασμάτων νομίζω τοῦτο· ἐγγὺς δὲ τούτῳ τὸ ἐν τοῖς ἑξῆς κόλποις
κατοικίας λέγεσθαι παλαιὰς Τυρίων, ἃς [ἐρ]ήμους εἶναι νῦν, οὐκ ἐλαττόνων 32
ἢ τ′ πόλεων, ἃς οἱ Φαυρούσιοι καὶ οἱ Νιγριται ἐξεπόρθησαν, διέχειν δὲ τού-
τους τῆς Λυγγός φασιν ἡμερῶν λ′ ὁδόν. τὸ μέντοι τὴν Μαυρουσίαν εὐδαί-
μονα ἔχειν χώραν πλὴν ὀλίγης ἐρήμου παρὰ πάντων ὁμολογεῖται. μεγαλό-

1 ὑποπίπτον : sic; -πτειν s.l. 33 Νιγριται : sic

δενδρός τε καὶ πολύδενδρος ὑπερβαλλόντως ἐστὶ καὶ παμφορος· τὰς γοῦν μονοξύλους τραπέζας ποικιλωτάτας καὶ μεγίστας ἐκείνη τοῖς Ῥωμαίοις χορηγεῖ. τοὺς δὲ ποταμοὺς ἔχειν φασὶ καὶ κροκοδείλους καὶ ἄλλα γένη ζῴων ἐμφερῆ τοῖς ἐν τῷ Νείλῳ· τινὲς δὲ καὶ τὰς τοῦ Νείλου πηγὰς πλησιάζειν οἴονται τοῖς ἄκροις τῆς Μαυρουσίας, ἐν ποταμῷ δέ τινι γεννᾶσθαι βδέλλας ἑπταπήχεις κατατετρημένα ἐχούσας τὰ βραγχία δι' ὧν ἀναπνέουσι. καὶ ταῦτα δὲ λέγουσι περὶ τῆς χώρας ὅτι ἄμπελος φύεται δυσὶν ἀνδράσι τὸ πάχος δυσπερίληπτος βότρυν πηχυαῖόν πως | ἀποδιδοῦσα, βοτάνη τε ὑψηλὴ πᾶσα καὶ λάχανον νεαρὸν καὶ δρακόντιον, οἱ δὲ τῶν σταφυλίνων καυλοὶ καὶ ἱππομαράθου καὶ σκολύμων ιβ´πήχεις, τὸ δὲ πάχος παλαιστῶν δ´. καὶ δρακόντων τε καὶ ἐλεφάντων καὶ δορκάδων καὶ βουβάλων καὶ τῶν παραπλησίων ζῴων λεόντων τε καὶ παρδάλεων παντοδαπὴ τροφὸς ἡ χώρα ἐστί. φέρει δὲ καὶ γαλὰς αἰλούροις ἴσας καὶ ὁμοίας, πλὴν ὅτι τὰ ῥύγχη προπέπτωκε μᾶλλον, πιθήκων τε πάμπολυ πλῆθος, περὶ ὧν καὶ Ποσειδώνιος εἴρηκεν ὅτι πλέων ἐκ Γαδείρων εἰς τὴν Ἰταλίαν προσενεχθείη τῇ Λιβυκῇ παραλίᾳ τῶν θηρίων μεστόν τινα τούτων ἁλιτενῆ δρυμόν, τῶν μὲν ἐπὶ τοῖς δένδρεσι, τῶν δ' ἐπὶ γῆς, ἐχόντων ἐνίων καὶ σκύμνους καὶ ἐπεχόντων μαστόν· γελᾶν οὖν ὁρῶν βαρυμάστους, ἐνίους δὲ φαλακρούς, τοὺς δὲ κηλήτας καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐπιφαίνοντας σίνη. ὑπὲρ ταύτης δ' ἐστὶν ἐπὶ τῇ ἔξω θαλάττῃ ἡ τῶν ἑσπερίων καλουμένων Αἰθιόπων χώρα κακῶς οἰκουμένη τὸ πλέον. ἐνταῦθα καὶ καμηλοπαρδάλεις φησὶν Ἰφικράτης γεννᾶσθαι καὶ ἐλέφαντας καὶ τοὺς καλουμένους ῥίζεις, οἳ ταυροειδεῖς μέν εἰσι τὴν μορφήν, κατὰ δὲ δίαιταν καὶ μέγεθος καὶ ἀλκὴν τὴν πρὸς μάχην ἐλέφασιν ἐοίκασι. δράκοντας δὲ λέγει μεγάλους, ὥστε καὶ πόαν ἐπιπεφυκέναι. τοὺς δὲ λέοντας πτώματα νεκροφαγεῖν. Βόγον δὲ τὸν βασιλέα τῶν Μαυρουσίων ἀναβάντα ἐπὶ τοὺς ἑσπερίους Αἰθίοπας καταπέμψαι τῇ γυναικὶ δῶρα καλάμους τοῖς Ἰνδικοῖς ὁμοίους, ὧν ἕκαστον γόνυ χοίνικας χωρεῖν ὀκτώ, καὶ ἀσπαράγων ἐμφερῆ μεγέθη. εἰς δὲ τὴν ἐκτὸς θάλατταν πλέουσιν ἀπὸ Λυγγὸς πόλις ἐστὶ Ζῆλις καὶ Τίγα, εἶτα τῶν ζ´ ἀδελφῶν μνήματα καὶ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος ὄνομα Ἀβίλη πολύθηρον καὶ μεγαλόδενδρον. τοῦ δὲ κατὰ Στήλας πορθμοῦ τὸ μῆκος λέγεται σταδίων ρ´ καὶ κ´, τὸ δ' ἐλάχιστον πλάτος κατὰ τὸν Ἐλέφαντα ξ´. εἰσπλεύσαντι δ' ἑξῆς πόλεις καὶ ποταμοὶ πλείους μέχρι Μολοχὰθ ποταμοῦ, ὃς ὁρίζει τὴν Μαυρουσίων καὶ Μασαισυλίων γῆν. καλεῖται δὲ καὶ ἄκρα μεγάλη πλησίον τοῦ ποταμοῦ καὶ Μεταγώνιον τόπος ἄνυδρος καὶ λυπρός. ἔστι δὲ τὸ Μεταγώνιον κατὰ Νέαν που Καρχηδόνα ἐν τῇ περαίᾳ. οὕτω δ' εὐδαίμονα χώραν οἰκοῦντες τὴν πλείστην οἱ Μαυρούσιοι διατελοῦ-

1 παμφορος : sic   13 γαλὰς : sic   ἴσας : οὐ- a. c.

σιν ὅμως καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο χρόνου νομαδικῶς ζῶντες οἱ πολλοί. καλλωπίζονται δ' ὅμως κόμης ἐμπλοκῇ καὶ πώγωνι καὶ χρυσοφορίᾳ σμήξει τε ὀδόντων καὶ ὀνυχισμῷ· σπάνιόν τε ἂν ἴδοις ἁπτομένους ἀλλήλων ἐν τοῖς περιπάτοις τοῦ παραμένειν αὐτοῖς ἄθικτον τὸν κόσμον τῶν τριχῶν. μάχονται δ' ἱππόται τὸ πλεῖον ἀπὸ ἄκοντος σχοινοχαλίνοις χρώμενοι τοῖς ἵπποις καὶ γυμνοῖς· ἔχουσι δὲ καὶ μαχαίρας· οἱ δὲ πεζοὶ τὰς τῶν ἐλεφάντων δορὰς ὡς ἀσπίδας προβάλλονται, τὰς δὲ τῶν λεόντων καὶ παρδάλεων καὶ ἄρκτων ἀμπέχονται καὶ ἐγκοιμῶνται. σχεδὸν δέ τι καὶ οὗτοι καὶ οἱ ἐφεξῆς Μασαισύλιοι καὶ κοινῶς Λίβυες κατὰ τὸ πλέον ὁμοιόσκευοί εἰσι καὶ τὰ ἄλλα ἐμφερεῖς, μικροῖς ἵπποις χρώμενοι, ὀξέσι δὲ καὶ εὐπειθέσι, ὥστ' ἀπὸ ῥαβδίου οἰακίζεσθαι· περιτραχήλια δὲ ξύλινα ἢ τρίχινα, ἀφ' ὧν ὁ ῥυτὴρ ἀπήρτηται· ἔνιοι δὲ χωρὶς ὁλκῆς ἕπονται ὡς κύνες. πέλτη μικρὰ βυρσίνη, πλατύλογχα μικρά, ἄζωστοι πλατύσημοι χιτῶνες, ἐπιπόρπημα, ὡς ἔφην, δορὰ καὶ προθωράκιον. Φαυρούσιοι δὲ καὶ Νίγρητες οἱ ὑπὲρ τούτων οἰκοῦντες πρὸς τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοψι καὶ τοξεύουσι, καθάπερ καὶ οἱ Αἰθίοπες, χρῶνται δὲ καὶ δρεπανηφόροις ἅρμασι. μίσγονται δὲ καὶ τοῖς Μαυρουσίοις οἱ Φαυρούσιοι διὰ τῆς ἐρήμου σπανίως, ὑπὸ ταῖς κοιλίαις τῶν ἵππων ὑπαρτῶντες τοὺς ἀσκοὺς τοῦ ὕδατος. τινὰς δ' αὐτῶν καὶ Τρωγλωδυτικῶς οἰκεῖν φασιν ὀρύττοντας τὴν γῆν. λέγεται δὲ κἀντεῦθεν τοὺς θερινοὺς ὄμβρους ἐπιπολάζειν, χειμῶνος δὲ εἶναι ἀνυδρίαν· ἐνίους δὲ τῶν ταύτῃ βαρβάρων καὶ ὄφεων καὶ ἰχθύων δοραῖς ἀμπεχόναις τε καὶ στρώμασι χρῆσθαι. Ἐρατοσθένης δὲ περὶ τὰ ἄκρα φησὶ τῆς Μαυρουσίας τὰ ἑσπέρια Φοινικικὰς πόλεις κατεσκαμμένας παμπόλλας τινάς, ἐν δὲ τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοψι τοὺς ἀέρας πλατεῖς ταῖς τε ὀρθριναῖς ὥραις καὶ ταῖς δειλιναῖς παχεῖς καὶ ἀχλυώδεις. ὁ δὲ τούτοις ἀντιλέγων Ἀρτεμίδωρος περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους μετανάστας τινὰς ἱστορεῖ Λωτο[ ].ους, οἳ τὰ ἄνυδρα νέμοιντο, σιτοῖντο δὲ λωτόν, πόαν τινὰ καὶ ῥίζαν, ἀφ' ἧς οὐδὲν δέοιντο ποτοῦ, παρήκειν δ' αὐτοὺς μέχρι τῶν ὑπὲρ Κυρήνης τόπων, τοὺς δ' .... γαλακτοποτεῖν καὶ κρεωφαγεῖν καίπερ ταυτοκλινεῖς ὄντας. Γαβίνιος δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων πρὸς τῇ Λυγγὶ Ἀνταίου μνῆμα ἱστορεῖ καὶ σκελετὸν πηχῶν ξ´, ὃν Σερτώριον γυμνῶσαι καὶ πάλιν ἐπιβαλεῖν γῆν. τὸ δὲ πῦρ τὰ μὲν ἄλλα θηρία φεύγειν, τοὺς δ' ἐλέφαντας πολεμεῖν καὶ ἀμύνεσθαι διότι τὴν ὕλην φθείρει· πρὸς δὲ τοὺς ἀνθρώπους διαμάχεσθαι κατασκόπους πέμποντας καὶ ὅταν ἴδωσι ἐκείνους φεύγειν καὶ αὐτούς, ἐπειδὰν [ ] τραύματα λάβωσι, ἱκετήριον προτείνειν κλάδους ἢ βοτάνην ἢ κόνιν: μετὰ δὲ τὴν Μαυρουσίων γῆν ἡ τῶν Μασαισυλίων ἐστὶν ἀπὸ Μολοχὰδ ποταμοῦ τὴν ἀρχὴν λαμβάνουσα. ἔχει δ' ἡ παραλία πόλεις πλείους καὶ ποταμοὺς καὶ χώραν εὐφυῆ. Σίγα πόλις, εἶτα Θεῶν λίμνη, [εἶ]τ' ἄλλα. τὰ μὲν οὖν βάθη τῆς χώρας ὀρεινὰ καὶ ἔρημα ἔσθ' ὅτε παρέσπαρται,

ἃ κατέχουσιν οἱ Γετοῦλοι μέχρι καὶ Σύρτεων, τὰ δὲ πρὸς θαλάττῃ καὶ πεδία εὐδαίμονά ἐστι καὶ πόλεις πολλαὶ καὶ ποταμοὶ καὶ λίμναι. Ποσειδώνιος δ' οὐκ οἶδ' εἰ ἀληθεύει φήσας ὀλίγοις καὶ μικροῖς διαρρεῖσθαι ποταμοῖς τὴν Λιβύην· αὐτοὺς γὰρ οὓς Ἀρτεμίδωρος εἴρηκε τοὺς μεταξὺ Λυγκὸς καὶ Καρχηδόνος καὶ πολλοὺς εἴρηκε καὶ μεγάλους. ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ ταῦτ' ἀληθέστερον εἰπεῖν. εἴρηκε δὲ τούτου τὴν αἰτίαν αὐτός· μὴ γὰρ κατομβρεῖσθαι τοῖς ἀρκτικοῖς μέρεσι, καθάπερ οὐδὲ τὴν Αἰθιοπίαν φασί· διὸ πολλάκις λοιμικὰ ἐμπίπτειν ὑπὸ αὐχμῶν καὶ τὰς λίμνας τελμάτων πίμπλασθαι καὶ τὴν ἀκρίδα ἐπιπολάζειν. ἔτι φησὶ τὰ μὲν ἀνατολικὰ ὑγρὰ εἶναι· τὸν γὰρ | ἥλιον ἀνίσχοντα ταχὺ παραλλάττειν· τὰ δ' ἑσπέρια ξηρά· ἐκεῖ γὰρ καταστρέφειν· ὑγρὰ γὰρ καὶ ξηρὰ τὰ μὲν παρ' ὑδάτων ἀφθονίαν ἢ σπάνιν λέγεται, τὰ δὲ παρὰ τὴν τῶν ἡλίων· βούλεται δὲ λέγειν τὰ παρὰ τοὺς ἡλίους, ταῦτα δὲ πάντες ἀρκτικοῖς καὶ μεσημβρινοῖς κλίμασιν ἀφορίζουσι. καὶ μὴν ἀνατολικά τε καὶ δυσμικὰ τὰ μὲν πρὸς τὰς οἰκήσεις λεγόμενα καθ' ἑκάστην οἴκησιν καὶ μετάπτωσιν τῶν ὁριζόντων ἄλλα καὶ ἄλλα ἐστίν, ὥστ' οὐδέν ἐστι καθολικῶς εἰπεῖν ἐπὶ τῶν ἀπεριλήπτων τὸ πλῆθος ὅτι τὰ μὲν ἀνατολικὰ ὑγρά, τὰ δὲ δυσμικὰ ξηρά· ὡς δὲ λέγεται πρὸς τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὰς ἐσχατιὰς τὰς τοιαύτας οἷα καὶ ἡ Ἰνδικὴ καὶ ἡ Ἰβηρία, λέγοι ἄν, εἰ ἄρα, τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν. τίς οὖν ἡ πιθανότης τῆς αἰτιολογίας; ἐν γὰρ περιφορᾷ συνεχῆ καὶ ἀδιαλείπτῳ τοῦ ἡλίου τίς ἂν εἴη καταστροφή; τό τε τάχος τῆς παραλλαγῆς πανταχοῦ ἶσον. ἄλλως τε παρὰ τὴν ἐνάργειάν ἐστι τὰ ἔσχατα τῆς Ἰβηρίας ἢ τῆς Μαυρουσίας τὰ πρὸς δύσιν ξηρὰ λέγειν ἁπάντων μάλιστα· καὶ γὰρ τὸ περιέχον εὔκρατον ἔχει καὶ πλείστων ὑδάτων εὐπορεῖ. εἰ δὲ τὸ καταστρέφειν τοιοῦτον εἴληπται ὅτι ἐνταῦθα τὰ ὕστατα τῆς οἰκουμένης ὑπὲρ γῆς γίνεται, τί τοῦτο συντείνει πρὸς ξηρασίαν; καὶ γὰρ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις τῆς οἰκουμένης τοῖς ταυτοκλινέσι τὸν ἶσον διαλιπὼν χρόνον τὸν τῆς νυκτὸς ἐπάνεισι πάλιν καὶ διαθερμαίνει τὴν γῆν. ἔστι δέ που αὐτόθι καὶ ἀσφάλτου πηγὴ καὶ χαλκωρυχία. καὶ σκορπίων δὲ πτηνῶν τε καὶ ἀπτέρων λέγεται πλῆθος μεγέθει ἑπτασπονδύλων. ὁμοίως καὶ φαλάγγια καὶ μεγέθει καὶ πλήθει διαφέροντα, σαύρας δὲ διπήχεις φασίν. ἐν μὲν οὖν τῇ παρορείῳ εὑρίσκεσθαί φασι τοὺς λυχνίτας καὶ καρχηδονίους λεγομένους, ἐν δὲ τοῖς πεδίοις ὀστρακίων καὶ χημίδων πλῆθος. καὶ δένδρον δέ ἐστι μελίλωτον καλούμενον, ἐξ οὗ σκευάζουσιν οἶνον. τινὲς δ' αὐτῶν καὶ δίκαρπον ἔχουσι τὴν γῆν καὶ δύο θεριστικὰ καρποῦνται, τὰ μὲν θερινά, τὰ δ' ἐαρινά. ἔστι δὲ ἡ καλάμη πεντάπηχυς τὸ ὕψος, πάχος δὲ τοῦ μικροῦ

197v

4 Λυγκὸς : λυκ- a. c. 17 ὑγρά : ὑρά a. c. 21/27 ἶσον : sic 28 χαλκωρυχία : -χεία s. l.

832, 1–833, 15 (831, 20–2)

δακτύλου, τὸν δὲ καρπὸν διακοσιοκαιτεσσαρακοντάχουν ἀναδίδωσι. τοῦ δὲ ἔαρος οὐδὲ σπείρουσιν, ἀλλὰ παλιούροις συνδεδεμέναις ἐπικαταψήσαντες τὴν χώραν τῷ ἐκπεσόντι στάχυϊ κατὰ τὸν θερισμὸν ἀρκοῦνται· τελεσικαρπεῖ τὸν θερινὸν καρπόν. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν θηρίων κνημῖδας ἔχοντες ἐργάζονται καὶ τἆλλα δὲ μέρη διφθεροῦνται, καθεύδοντες δὲ περιχρίουσι τοὺς κλινόποδας σκορόδοις τῶν σκορπίων χάριν καὶ παλιούροις περιδοῦσιν. ἦν δὲ τῇ παραλίᾳ ταύτῃ πόλις Ἰὼλ ὄνομα, ἣν ἐπικτίσας Ἰόβας ὁ τοῦ Πτολεμαίου πατὴρ μετωνόμασε Καισάρειαν, ἔχουσαν καὶ λιμένα καὶ πρὸ τοῦ λιμένος νησίον. μεταξὺ δὲ Καισαρείας καὶ τοῦ Τρητοῦ μέγας ἐστὶ λιμήν, ὃν Σάλδαν καλοῦσι· τοῦτο δ' ἐστὶν ὅριον τῆς ὑπὸ τῷ Ἰόβᾳ καὶ τῆς ὑπὸ τοῖς Ῥωμαίοις. μετὰ δὲ Τρητὸν ἡ Μασσυλιέων ἐστὶ καὶ ἡ Καρχηδών (ἀνθηρότεραι μὲν Μαυρουσίας καὶ κατεσκευασμέναι βέλτιον, προσοδικωτέρα δὲ ἐκείνη καὶ δυναμικωτέρα). ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ Κίρτα τέ ἐστιν ἐν μεσογαίᾳ, τὸ Μασανάσσου καὶ τῶν ἑξῆς διαδόχων βασίλειον, πόλις εὐερκεστάτη καὶ κατεσκευασμένη καλῶς τοῖς πᾶσι, καὶ μάλιστα ὑπὸ Μικίψα, ὅστις καὶ Ἕλληνας συνῴκισεν ἐν αὐτῇ καὶ τοσαύτην ἐποίησεν ὥστ' ἐκπέμπειν μυρίους ἱππέας, διπλασίους δὲ πεζούς. ἥ τε δὴ Κίρτα ἐνταῦθα καὶ οἱ δύο Ἱππῶνες, ὁ μὲν πλησίον Ἰτύκης, ὁ δὲ ἀπωτέρω πρὸς τῇ Τρητῷ μᾶλλον, ἄμφω βασίλεια. ἡ δὲ Ἰτύκη δευτέρα μετὰ Καρχηδόνα τῷ μεγέθει καὶ τῷ ἀξιώματι, καταλυθείσης δὲ Καρχηδόνος ἐκείνη ἦν ὡς ἂν μητρόπολις τοῖς Ῥωμαίοις καὶ ὁρμητήριον πρὸς τὰς ἐν τῇ Λιβύϊ πράξεις· ἵδρυται δ' ἐν τῷ αὐτῷ κόλπῳ τῷ Καρχηδονιακῷ πρὸς θατέρῳ τῶν ἄκρων τῶν ποιούντων τὸν κόλπον, ὧν τὸ μὲν πρὸς τῇ Ἰτύκῃ καλοῦσιν Ἀπολλώνιον, θάτερον δ' Ἑρμαίαν, καὶ εἰσὶν ἐν ὄψει ἀλλήλαις αἱ πόλεις. ῥεῖ δὲ Ἰτύκης πλησίον ὁ Βαγάδρας ποταμός· εἰσὶ δ' ἀπὸ Τρητοῦ μέχρι Καρχηδόνος στάδιοι ͵βφ´. καὶ Καρχηδὼν δὲ ἐπὶ χερρονήσου τινὸς ἵδρυται περιγραφούσης κύκλον τξ´ σταδίων ἔχοντα τεῖχος, οὗ τὸ ἑξηκονταστάδιον μῆκος αὐτὸς ὁ αὐχὴν ἐπέχει καθήκων ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θάλατταν, ὅπου τοῖς Καρχηδονίοις ἦσαν αἱ τῶν ἐλεφάντων στάσεις καὶ τόπος εὐρυχωρής. κατὰ μέσην δὲ τὴν πόλιν ἡ ἀκρόπολις, ἣν ἐκάλουν Βύρσαν, ὀφρὺς ἱκανῶς ὀρθία κύκλῳ περιοικουμένη, κατὰ δὲ τὴν κορυφὴν ἔχουσα Ἀσκληπιεῖον, ὅπερ κατὰ τὴν ἅλωσιν ἡ γυνὴ τοῦ Ἀσδρούβα συνέπρησεν ἑαυτῇ. ὑπόκεινται δὲ τῇ ἀκροπόλει οἵ τε λιμένες καὶ ὁ Κώθων, νησίον περιφερὲς εὐρίπῳ περιεχόμενον ἔχοντι νεωσοίκους ἑκατέρωθεν κύκλῳ. κτίσμα δ' ἐστὶ Διδοῦς ἀγαγούσης ἐκ Τύρου λαόν. οὕτω δ' εὐτυχὴς ἡ ἀποικία τοῖς Φοίνιξιν ὑπῆρχε καὶ αὕτη καὶ ἡ μέχρι τῆς Ἰβηρίας τῆς τε ἄλλης καὶ τῆς ἔξω Στηλῶν ὥστε τῆς Εὐρώπης ἔτι νῦν τὴν ἀρίστην νέμονται Φοί-

4 κνημῖδας : -ῖδας p. c. 9 νησίον : ν- e π- correctum 13 sq. Μασανάσσου : σ ultimum s. l. 31 Ἀσδρούβα : sic

νικες κατὰ τὴν ἤπειρον καὶ τὰς προσεχεῖς νήσους τήν τε Λιβύην κατεκτήσαντο πᾶσαν ὅσην μὴ νομαδικῶς οἷόν τ' ἦν οἰκεῖν. ἀφ' ἧς δυνάμεως πόλιν τε ἀντίπαλον τῇ Ῥώμῃ κατεσκευάσαντο καὶ τρεῖς ἐπολέμησαν πρὸς αὐτὴν πολέμους. γένοιτο δ' ἂν εὔδηλος ἡ δύναμις αὐτῶν ἐκ τοῦ ὑστάτου πολέμου, ἐν ᾧ κατελύθησαν ὑπὸ Σκιπίωνος τοῦ Αἰμιλιανοῦ καὶ ἡ πόλις ἄρδην ἠφανίσθη. ὅτε γὰρ ἤρξαντο πολεμεῖν τόνδε τὸν πόλεμον, πόλεις μὲν εἶχον τʹ ἐν τῇ Λιβύῃ, ἀνθρώπων δ' ἐν τῇ πόλει μυριάδας οʹ. πολιορκούμενοι δὲ καὶ ἀναγκασθέντες τραπέσθαι πρὸς ἔνδοσιν πανοπλιῶν μὲν ἔδοσαν μυριάδας κʹ, καταπελτικὰ δὲ ὄργανα ͵γ ὡς οὐ πολεμηθησόμενοι. κριθέντος δὲ πάλιν τοῦ ἀναπολεμεῖν ἐξαίφνης ὁπλοποιίαν συνεστήσαντο καὶ ἑκάστης ἡμέρας ἀνεφέροντο θυρεοὶ μὲν ρʹ καὶ μʹ πεπηγότες, μάχαιραι δὲ τʹ καὶ λόγχαι φʹ, ͵α δὲ βέλη καταπελτικά· τρίχα δὲ τοῖς καταπέλταις αἱ θεράπαιναι παρεῖχον. ἔτι τοίνυν ναῦς ἔχοντες ιβʹ [ἐξ] ἐτῶν νʹ κατὰ τὰς ἐν τῷ δευτέρῳ πολέμῳ συνθήκας τότε καίπερ ἤδη συμπεφευγότες εἰς τὴν Βύρσαν ἐν διμήνῳ κατεσκευάσαντο ναῦ[ ]. καταφράκτους· καὶ τοῦ στόματος τοῦ Κώθωνος φρουρουμένου διώρυξαν ἄλλο στόμα καὶ προῆλθεν αἰφνιδίως ὁ στόλος· ὕλη γὰρ ἦν .[ ] παλαιὰ καὶ τεχνιτῶν πλῆθος προσεδρεῦον καὶ σιταρχούμενον

834, 1–839, 3

δημοσίᾳ. τοιαύτη δ' οὖσα Καρχηδὼν ὅμως ἑάλω καὶ κα . [ ]. . . κατὰ μέσον δὲ τὸ στόμα τοῦ Καρχηδονίου κόλπου νῆσός ἐστι Κόρσουρα. ἀντίπορθμος δ' ἐστιν ἡ Σικελία τοῖς τόποις τούτοις ἡ κατὰ Λιλύβαιον ὅσον ἐν διαστήματι | ͵αφʹ σταδίων. οὐ πολὺ δὲ τῆς Κορσούρας διέχουσιν οὐδὲ τῆς Σικελίας ἄλλαι τε νῆσοι καὶ Αἰγίμουρος. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ κόλπῳ ἐν ᾧ καὶ ἡ Καρχηδών, Τύνις πόλις καὶ θερμὰ καὶ λατομίαι τινές. εἶθ' ἡ Ἑρμαία ἄκρα τραχεῖα καὶ ἐπ' αὐτῆς πόλις ὁμώνυμος, εἶτα Νεάπολις. εἶτα Ταφῖτις καὶ ἐπ' αὐτῇ λόφος Ἀσπὶς καλούμενος ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος, ὅπερ συνῴκισεν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος Ἀγαθοκλῆς καθ' ὃν καιρὸν ἐπέπλευσε τοῖς Καρχηδονίοις. ἀπὸ δὲ τῆς Ταφίτιδος ἐν υʹ σταδίοις νῆσός ἐστι Κόσσουρος κατὰ Σελινοῦντα τῆς Σικελίας ποταμὸν καὶ πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον, ρʹ καὶ νʹ σταδίων οὖσα τὴν περίμετρον, διέχουσα τῆς Σικελίας περὶ χʹ σταδίους. ἔστι δὲ καὶ Μελίτη νῆσος ἐν φʹ σταδίοις ἀπὸ Κοσσούρου. εἶτα Ἄδρυμις πόλις, ἐν ᾗ καὶ νεώρια ἦν, εἶθ' αἱ Ταριχεῖαι λεγόμεναι, νησία πολλὰ καὶ πυκνά, εἶτα Θάψακος πόλις καὶ μετὰ ταύτην νῆσος πελαγία Λοπάδουσσα. εἶτα ἄκρα Ἄμμωνος, ἐν ᾗ θυννοσκοπ( ). εἶτα Θαῖνα πόλις παρὰ τὴν ἀρχὴν κειμένη τῆς μικρᾶς Σύρτεως. παράκειται δὲ τῇ ἀρχῇ τῆς Σύρτεως νῆσος παραμήκης ἡ Κέρκιννα, εὐμεγέθης, ἔχουσα ὁμώνυμον πόλιν, καὶ ἄλλη ἐλάττων Κερκιννῖτις.

198r

5 Σκιπίωνος : σκη- a.c. 30 Ἄδρυμις : -ιμις a.c. 35 Κερκιννῖτις : sic

συνεχὴς δ' ἐστὶν ἡ μικρὰ Σύρτις, ἣν καὶ Λωτοφαγῖτιν Σύρτιν λέγουσιν. ἔστι δ' ὁ μὲν κύκλος τοῦ τόπου τούτου σταδίων ͵αχʹ, τὸ δὲ πλάτος τοῦ στόματος χʹ. καθ' ἑτέραν δ' ἄκραν τὴν ποιοῦσαν τὸ στόμα προσεχεῖς εἰσι τῇ ἠπείρῳ νῆσοι, ἥ τε λεχθεῖσα Κέρκιννα καὶ ἡ Μῆνιγξ, πάρισοι τοῖς μεγέθεσι. τὴν δὲ Μήνιγγα νομίζουσιν εἶναι τὴν Λωτοφαγίτην γῆν τὴν ὑφ' Ὁμήρου λεγομένην, καὶ δείκνυταί τινα σύμβολα καὶ βωμὸς Ὀδυσσέως καὶ αὐτὸς ὁ καρπός· πολὺ γάρ ἐστι τὸ δένδρον ἐν αὐτῇ τὸ καλούμενον λωτόν, ἔχον ἥδιστον καρπόν. πλείους δ' εἰσὶν ἐν αὐτῇ πολίχναι, μία δ' ὁμώνυμος τῇ νήσῳ. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ Σύρτει πολίχναι τινές εἰσι, κατὰ δὲ τὸν μυχόν ἐστι παμμέγεθες ἐμπόριον ποταμὸν ἔχον ἐμβάλλοντα εἰς τὸν κόλπον. διατείνει δὲ μέχρι δεῦρο τὰ τῶν ἀμπώτεων πάθη καὶ τῶν πλημμυρίδων· καθ' ὃν καιρὸν ἐπὶ τὴν θήραν τῶν ἰχθύων ἐπιπηδῶσιν οἱ πρόσχωροι κατὰ σπουδὴν θέοντες. μετὰ δὲ τὴν Σύρτιν Ζοῦχίς ἐστι λίμνη σταδίων υʹ, στενὸν ἔχουσα εἴσπλουν, καὶ παρ' αὐτὴν πόλις ὁμώνυμος πορφυροβαφεῖα ἔχουσα καὶ ταριχείας παντοδαπάς. εἶτ' ἄλλη λίμνη πολὺ ἐλάττων καὶ μετὰ ταύτην Ἀβρότονον πόλις καὶ ἄλλαι τινές, συνεχῶς δὲ Νεάπολις, ἣν καὶ Λέπτιν καλοῦσιν. ἐνταῦθα δ' ἐστὶ δίαρμα τῶν Λοκρῶν τῶν Ἐπιζεφυρίων ͵γχʹ στάδιοι. ἑξῆς δὲ ποταμός, εἶτ' ἄκρα ὑψηλὴ καὶ ὑλώδης, ἀρχὴ τῆς μεγάλης Σύρτεως· καλοῦσι δὲ Κεφαλάς. εἰς ταύτην δὲ τὴν ἄκραν ἐκ Καρχηδόνος στάδιοι μικρῷ πλείους τῶν ͵ε. ὑπὲρ δὲ τῶν Γετούλων ἐστὶν ἡ Γαραμάντων γῆ, παράλληλος ἐκείνῃ, ὅθεν οἱ καρχηδόνιοι κομίζονται λίθοι. τοὺς δὲ Γαράμαντας ἀπὸ τῶν Αἰθιόπων καὶ τῶν παρωκεανιτῶν ἀφεστάναι φασὶν ἡμερῶν θʹ ἢ καὶ ιʹ ὁδόν, τοῦ δὲ Ἄμμωνος καὶ ιεʹ. μεταξὺ δὲ τῆς Γετούλων καὶ τῆς ἡμετέρας παραλίας πολλὰ μὲν πεδία, πολλὰ δὲ ὄρη καὶ λίμναι μεγάλαι καὶ ποταμοί, ὧν τινες καὶ καταδύντες ὑπὸ γῆς ἀφανεῖς γίνονται. λιτοὶ δὲ σφόδρα τοῖς βίοις εἰσὶ καὶ τῷ κόσμῳ, πολυγύναικες δὲ καὶ πολύπαιδες, τἆλλα δ' ἐμφερεῖς τοῖς νομάσι τῶν Ἀράβων. καὶ ἵπποι δὲ καὶ βόες μακροτράχηλοι τῶν παρ' ἄλλοις. ἱπποφόρβια δ' ἐστὶν ἐσπουδασμένα διαφερόντως τοῖς βασιλεῦσιν, ὥστε καὶ ἀριθμὸν ἐξετάζεσθαι πώλων κατ' ἔτος εἰς μυριάδας δέκα. τὰ δὲ πρόβατα γάλακτι καὶ κρέασι τρέφεται, καὶ μάλιστα πρὸς τοῖς Αἰθίοψι. τοιαῦτα μὲν τὰ ἐν τῇ μεσογαίᾳ. ἡ δὲ μεγάλη Σύρτις τὸν μὲν κύκλον ἔχει σταδίων (sequitur spatium 1-2 litt. et : s.l.) ⌒λʹ που, τὴν δ' ἐπὶ τὸν μυχὸν διάμετρον ͵αφʹ, τοσοῦτον δέ που καὶ τοῦ στόματος πλάτος. ἡ χαλεπότης δὲ καὶ ταύτης καὶ τῆς Σύρτεως τῆς μικρᾶς ὅτι πολλαχοῦ τεναγώδης ἐστὶν ὁ βυθὸς καὶ κατὰ τὰς ἀμπώτεις καὶ τὰς πλημμυρίδας συμβαίνει τισὶν ἐμπίπτειν εἰς τὰ βράχη καὶ καθίζειν, σπάνιον δ' εἶναι τὸ σῳζόμενον σκάφος. διόπερ

1 Λωτοφαγῖτιν : sic 16 συνεχῶς : -χὴς s.l. 30 ante τρέφεται s.l. ἐκ

πόρρωθεν τὸν παράπλουν ποιοῦνται φυλαττόμενοι μὴ ἐμπέσειεν εἰς τοὺς
κόλπους ὑπ' ἀνέμων ἀφύλακτοι ληφθέντες· τὸ μέντοι παρακίν̣δυ̣νον τῶν
ἀνθρώπων ἁπάντων διαπειρᾶσθαι ποιεῖ, καὶ μάλιστα τῶν παρὰ γῆν
περίπλων. εἰσπλέοντι δὲ τὴν μεγάλην Σύρτιν ἐν δεξιᾷ μετὰ τὰς Κεφαλάς
ἐστι λίμνη τ´ που σταδίων τὸ μῆκος, ο´ δὲ τὸ πλάτος, ἐκδιδοῦσα εἰς τὸν
κόλπον, ἔχουσα καὶ νησία καὶ ὕφορμον πρὸ τοῦ στόματος. μετὰ δὲ τὴν
λίμνην τόπος Ἀσπὶς καὶ λιμὴν κάλλιστος τῶν ἐν τῇ Σύρτει. συνεχὴς δ' ὁ
Εὐφράντας πύργος ἐστίν, ὅριον τῆς πρότερον Καρχηδονίας γῆς καὶ τῆς
Κυρηναίας τῆς ὑπὸ Πτολεμαίῳ. εἶτ' ἄλλος τόπος Χάραξ καλούμενος [ ].
πορίῳ ἐχρῶντο Καρχηδόνιοι κομίζοντες οἶνον, ἀντιφορτιζόμενοι δὲ ὀπὸν
καὶ σίλφιον παρὰ τῶν ἐκ Κυρήνης λάθρᾳ παρακ̣ο̣μιζόντων. εἶθ' οἱ Φιλαίνου
βωμοὶ καὶ μετὰ τούτους Αὐτόμαλα φρούριον φυλακὴν ἔχον, ἱδρυμένον κατὰ
τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου. ἔστι δ' ὁ διὰ τ̣ο̣ῦ̣ μ̣υχοῦ τούτου παράλληλος τοῦ μὲν
δι' Ἀλεξανδρείας μικρὸν νοτιώτερος ͵αοις σταδίοις, τοῦ δὲ διὰ Καρχηδόνος
ἐλάττοσιν ἢ ͵βοις, π̣ίπ̣τ̣οι δ' ἂν τῇ μὲν καθ' Ἡρώων πόλιν τὴν ἐν τῷ μυχῷ
τοῦ Ἀραβίου κόλπου, τῇ δὲ κατὰ τὴν μεσογαῖαν τῶν Μασσα̣[ι]σύλων καὶ
τῶν Μαυρουσίων. ὅπου τὸ λειπόμενον ἤδη τῆς παραλίας ἐστὶν εἰς πόλιν
Βερνίκην στάδιοι ͵θοι φ´. ὑπέρκεινται δὲ τοῦ μήκους τοῦδε πλάτους
π̣α̣[ ]. μέχρι τῶν Φιλαίνου βωμῶν οἱ προσαγορευόμενοι Νασαμῶνες,
Λιβυκὸν ἔθνος. ἔχει δὲ τὸ μεταξὺ διάστημα καὶ λιμένας οὐ πο[ ]. δὲ
σπάνια. ἔστι δὲ ἄκρα λεγομένη Ψευδοπελιάς, ἐφ' ἧς ἡ Βερενίκη τὴν θέσιν
ἔχει παρὰ λίμνην τινὰ Τριτωνίδα, ἐν ᾗ μάλιστα νη[ ] ἐστί. ἔστι δὲ καὶ λιμὴν
Ἑσπερίδων, καὶ ποταμὸς ἐμβάλλει Λάθων. ἐνδοτέρω τῆς Βερενίκης ἐστὶ τὸ
μικρὸν ἀκρωτήριον, λεγόμενον Βόρειον, ὃ ποιεῖ τὸ στόμα τῆς Σύρτεως
πρὸς τὰς Κεφαλάς. κεῖται δ' ἡ Βερενίκη κατὰ ἄκρα τῆς Πελοποννήσου κατὰ
τὸν καλούμενον Ἰχθὺν καὶ | ἔτι κατὰ τὴν Ζάκυνθον ἐν διάρματι ͵γωνχ´. ἐκ (198v)
ταύτης δὲ τῆς πόλεως τριακοσταῖος πεζῇ περιώδευσε τὴν Σύρτιν Μάρκος
Κάτων κατάγων στρατιὰν πλειόνων ἢ μυρίων ἀνδρῶν εἰς μέρη διελὼν τῶν
ὑδρείων χάριν· ὥδευσε δὲ πεζὸς ἐν ἄμμῳ βαθείᾳ καὶ καύμασι. μετὰ δὲ Βερε-
νίκην πόλις ἐστὶ Ταύχειρα, ἣν καὶ Ἀρσινόην καλοῦσιν, εἶθ' ἡ Βάρκη πρότε-
ρον, νῦν δὲ Πτολεμαΐς. εἶτα Φυκοῦς ἄκρα ταπεινὴ μέν, πλεῖστον δὲ κειμένη
πρὸς ἄρκτον παρὰ τὴν ἄλλην τὴν Λιβυκὴν παραλίαν· κεῖται δὲ κατὰ Ταίνα-
ρον τῆς Λακωνικῆς ἐν διάρματι ͵βωνω´ σταδίων· ἔστι δὲ καὶ πολίχνιον ὁμώνυ-
μον τῇ ἄκρᾳ. οὐ πολὺ δὲ τοῦ Φυκοῦντος ἀπέχει τὸ τῶν Κυρηναίων ἐπίνειον
ἡ Ἀπολλωνιάς, ὅσον ρ´ καὶ ο´ σταδίοις, τῆς δὲ Βερενίκης χιλίοις, τῆς δὲ
Κυρήνης π´, πόλεως μεγάλης ἐν τραπεζοειδεῖ πεδίῳ κειμένης, ὡς ἐκ τοῦ
πελάγους ἑωρῶμεν αὐτήν. ἔστι δὲ Θηραίων κτίσμα, Λακωνικῆς νήσου, ἣν
καὶ Καλλίστην ὠνόμαζον τὸ παλαιόν, ὥς φησι Καλλίμαχος· 'Καλλίστη τὸ

πάροιθεν, τὸ δ' ὕστερον οὔνομα Θήρη, μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης'.
κεῖται δὲ τὸ τῶν Κυρηναίων ἐπίνειον κατὰ τὸ ἑσπέριον τῆς Κρήτης ἄκρον
τὸ τοῦ Κριοῦ μέτωπον ἐν διάρματι χιλίων σταδίων· ὁ δὲ πλοῦς λευκονότῳ.
λέγεται δὲ καὶ ἡ Κυρήνη κτίσμα Βάττου· πρόγονον δὲ τοῦτον ἑαυτοῦ
φάσκει Καλλίμαχος. ηὐξήθη δὲ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας· καὶ γὰρ ἱπποτρό-
φος ἐστὶν ἀρίστη καὶ καλλίκαρπος καὶ πολλοὺς ἄνδρας ἀξιολόγους ἔσχε καὶ
δυναμένους ἐλευθερίας ἀξιολόγως προΐστασθαι καὶ πρὸς τοὺς ὑπερκειμέ-
νους βαρβάρους ἰσχυρῶς ἀντέχειν. τὸ μὲν οὖν παλαιὸν αὐτόνομος ἦν πόλις.
εἶτα τὴν Αἴγυπτον κατασχόντες Μακεδόνες αὐξηθέντες ἐπέθεντο αὐτοῖς
ἀρξάντων τῶν περὶ Θίβρωνα τῶν ἀνελόντων τὸν Ἅρπαλον. βασιλευθέντες
χρόνους τινὰς εἰς τὴν Ῥωμαίων ἐξουσίαν ἦλθον. τῆς δὲ Κυρήνης ἐστὶ περι-
πόλια ἥ τε Ἀπολλωνία καὶ ἡ Βάρκη καὶ ἡ Ταύχειρα καὶ Βερενίκη καὶ τὰ
ἄλλα πολίχνια τὰ πλησίον. ὁμορεῖ δὲ τῇ Κυρηναίᾳ ἡ τὸ σίλφιον φέρουσα
καὶ τὸν ὀπὸν τὸν Κυρηναῖον, ὃν ἐκφέρει τὸ σίλφιον ὀπισθέν· ἐγγὺς δ' ἦλθε
τοῦ ἐκλιπεῖν ἐπελθόντων τῶν βαρβάρων κατὰ ἔχθραν τινὰ καὶ φθειρόντων
τὰς ῥίζας τοῦ φυτοῦ· εἰσὶ δὲ νομάδες. ἄνδρες δ' ἐγένοντο γνώριμοι Κυρη-
ναῖοι Ἀρίστιππός τε ὁ Σωκρατικός, ὅστις καὶ τὴν Κυρηναϊκὴν κατεβάλετο
φιλοσοφίαν, καὶ θυγάτηρ Ἀρήτη τοὔνομα, ἥπερ διεδέξατο τὴν σχολήν, καὶ
ὁ ταύτην πάλιν διαδεξάμενος υἱὸς Ἀρίστιππος ὁ κληθεὶς Μητροδίδακτος,
καὶ Ἀννίκερις ὁ δοκῶν ἐπανορθῶσαι τὴν Κυρηναϊκὴν αἵρεσιν καὶ παραγα-
γεῖν ἀντ' αὐτῆς τὴν Ἀννικερείαν. Κυρηναῖος δ' ἐστὶ καὶ Καλλίμαχος καὶ
Ἐρατοσθένης, ἀμφότεροι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν, ὁ μὲν
ποιητὴς ἅμα καὶ περὶ γραμματικὴν ἐσπουδακώς, ὁ δὲ καὶ ταῦτα καὶ περὶ
φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθήματα εἴ τις ἄλλος διαφέρων. ἀλλὰ μὴν καὶ Καρ-
νεάδης τῶν ἐξ Ἀκαδημίας ἄριστος φιλοσόφων ὁμολογεῖται· καὶ ὁ Κρόνος
δὲ Ἀπολλώνιος ἐκεῖθέν ἐστιν, ὁ τοῦ διαλεκτικοῦ Διοδώρου διδάσκαλος τοῦ
καὶ αὐτοῦ Κρόνου προσαγορευθέντος. μετὰ δὲ τὴν Ἀπολλωνίαν ἐστὶν ἡ
λοιπὴ τῶν Κυρηναίων παραλία μέχρι Καταβαθμοῦ σταδίων ͵βων σ´, οὐ
πανὺ εὐπαράπλους· καὶ γὰρ λιμένες ὀλίγοι καὶ ὕφορμοι καὶ κατοικίαι καὶ
ὑδρεῖα. τῶν δὲ μάλιστα ὀνομαζομένων κατὰ τὸν παράπλουν τόπων τό τε
Ναύσταθμόν ἐστι καὶ τὸ Ζεφύριον πρόσορμον ἔχον καὶ ἄλλο Ζεφύριον καὶ
ἄκρα Χερρόνησος λιμένα ἔχουσα· κεῖται δὲ κατὰ Κύκλον τῆς Κρήτης ἐν
διάρματι ͵αων καὶ φ´ σταδίων νότῳ. εἶτα Ἡράκλειόν τι ἱερὸν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ
κώμη Παλίουρος. εἶτα λιμὴν Μενέλαος, εἶτα Μέγας λιμήν, καθ' ὃν ἐν τῇ
Κρήτῃ Χερρόνησος ἵδρυται ͵γων που σταδίων δίαρμα ἀπολιποῦσα μεταξύ·
ὅλη γὰρ σχεδόν τι τῇ παραλίᾳ ταύτῃ ἀντίκειται παράλληλος ἡ Κρήτη στενὴ

12 Ταύχειρα : Τεύ- s.l.

καὶ μακρά. μετὰ δὲ τὸν λιμένα ἄλλος λιμὴν Πλυνὸς καὶ ὑπὲρ αὐτὸν τετρα-
πυργία. τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη μέχρι Παραιτονίου κἀκεῖθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν.
καλεῖται δὲ ὁ τόπος Καταβαθμός. μέχρι δεῦρο ἡ Κυρηναία ἣ καὶ εἴρηται
ἡμῖν ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς· τὴν δ' ὑπερκειμένην ἐν βάθει χώραν κατέχουσιν 4
οἱ Λίβυες παράλυπρον καὶ αὐχμηράν, πρῶτοι μὲν οἱ Νασαμῶνες, ἔπειτα
Ψύλλοι καί τινες Γετοῦλοι καὶ Γαράμαντες, πρὸς ἕω δ' ἔτι μᾶλλον οἱ Μαρ-
μαρίδαι, προσχωροῦντες ἐπὶ πλέον τῇ Κυρηναίᾳ καὶ παρατείνοντες μέχρι
Ἄμμωνος. τεταρταίους μὲν οὖν φασιν ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τῆς μεγάλης Σύρτεως 8
τοὺς καθ' αὐτὸ μαλακῶς βαδίζοντας ὡς ἐπὶ χειμερινὰς ἀνατολὰς ἀφικνεῖσ-
θαι. ἔστι δ' ὁ τόπος οὗτος ἐμφερὴς τῷ Ἄμμωνι, φοινικοτρόφος τε καὶ εὔυ-
δρος, ὑπέρκειται δὲ τῆς Κυρηναίας τῆς πρὸς μεσημβρίαν. μέχρι μὲν σταδίων
ρ' καὶ δενδροφόρος ἐστὶν ἡ γῆ, μέχρι δ' ἄλλων ρ' σπείρεται μόνον, οὐ ῥιζο- 12
τροφεῖ δ' ἡ γῆ διὰ τὸν αὐχμόν. ὑπὲρ δὲ τούτων ἡ τὸ σίλφιόν ἐστιν, εἶθ' ἡ
ἀοίκητος καὶ ἡ τῶν Γαραμάντων. ἔστι δ' ἡ τὸ σίλφιον φέρουσα στενὴ καὶ
παραμήκης καὶ παράξηρος, μῆκος μὲν ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς ἰόντι ὅσον σταδίων
839, 16–30 ,αων, πλάτος δὲ τ' ἢ μικρῷ πλειόνων τό γε γνώριμον. [[ὅτι]] τριῶν δὲ ἠπείρων 16
οὐσῶν τὴν μὲν Εὐρώπην σχεδόν τι πᾶσαν ἔχουσι Ῥωμαῖοι πλὴν τῶν ἔξω
τοῦ Ἴστρου καὶ τῶν μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Τανάϊδος παρωκεανιτῶν.
τῆς δὲ Λιβύης ἡ καθ' ἡμᾶς παραλία πᾶσα ὑπ' αὐτοῖς ἐστιν, ἡ δὲ ἄλλη ἀοίκη-
τός ἐστιν ἢ λυπρῶς καὶ νομαδικῶς οἰκεῖται. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς Ἀσίας ἡ καθ' 20
ἡμᾶς παραλία πᾶσα ὑποχείριός ἐστιν, εἰ μή τις τὰ τῶν Ἀχαιῶν καὶ Ζυγῶν
καὶ Ἡνιόχων ἐν λόγῳ τίθεται ληστρικῶς καὶ νομαδικῶς ζώντων ἐν στενοῖς
καὶ λυπροῖς χωρίοις· τῆς δὲ μεσογαίας καὶ τῆς ἐν βάθει τὴν μὲν ἔχουσιν
αὐτοί, τὴν δὲ Παρθυαῖοι καὶ οἱ ὑπὲρ τούτων βάρβαροι, πρός τε ταῖς ἀνατο- 24
λαῖς καὶ ταῖς ἄρκτοις Ἰνδοὶ καὶ Βάκτριοι καὶ Σκύθαι, εἶτ' Ἄραβες καὶ
Αἰθίοπες· πρόσεστι δὲ ἀεί τι παρ' ἐκείνων αὐτοῖς. ταύτης δὲ τῆς συμπάσης
χώρας τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις ἡ μὲν βασιλεύεται, ἣν δ' ἔχουσιν αὐτοὶ καλέσαντες
ἐπαρχίαν καὶ πέμπουσι ἡγεμόνας καὶ φορολόγους. εἰσὶ δέ τινες καὶ ἐλεύθε- 28
ροι πόλεις, αἱ μὲν ἐξ ἀρχῆς κατὰ φιλίαν προσελθοῦσαι, τὰς δ' ἠλευθέρωσαν
αὐτοὶ κατὰ τιμήν. εἰσὶ δὲ [

reliqua deperierunt

3 ἣ : γη s. l., ut vid. 16 δὲ post. s. l.

Chrestomathie

Chrestomathie

Der einzige vollständige Textzeuge ist der Heidelberger Palatinus gr. 398 (9.Jh.) fol. 60^{r}–156^{r} (X Diller [1975; in seinem Buch über die Geographi Graeci minores (1952) gebraucht er für diese Handschrift als ganze das Sigel A]; 'Epit.' Kramer, 'epit.' Aly, 'Chrest.' Lasserre - Aujac - Baladié, 'P' Sbordone); doch enthält eine spätere Handschrift, der Parisinus gr. 571 (Ende 13.Jh.; Diller 1952, 30f.), auf fol. 418^{v}–430^{r} (von mir am Mikrofilm verglichen, im Apparat mit Par. bezeichnet) folgende Teile der Chrestomathie (in dieser Reihenfolge!): XVI νζ′–οδ′. ος′ – XVII ιβ′. XVII ις′–ιζ′. ιθ′–κα′. κδ′–κς′. λ′–λα′ (bis ἐχρηστηριάζετο). λδ′–λε′. λζ′–ξζ′. VII να′–νε′. κζ′–κη′ (bis βαρβάρων). ιγ′–ιε′. ιη′–κα′. XII λδ′–λζ′ (bis ὁμώνυμα). XIII ο′ (von ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπελθετέον an). οβ′ – XIV δ′. XIV ς′. η′. ια′. ιγ′. ιε′. κδ′–κζ′. λα′ – XV ϑ′. XV ια′–ιγ′. ιε′–λδ′ (bis οβ′). λε′. XVI μα′–νς′. XI κβ′–κη′.

Während der Parisinus gr. 571 einen von X unabhängigen Text bietet, ist der in dem Athous Vatop. 655 fol. 55–69 enthaltene Text der Chrestomathie, wie Diller 1952, 12f. gezeigt hat, eine Abschrift von X und kann somit ausser Betracht bleiben.

X numeriert die Exzerpte pro Buch, hat dabei aber dreimal Buchgrenzen übersehen: Buch II–III, VII–VIII und XV–XVI sind zusammengenommen (die ersten Exzerpte aus den Büchern III, VIII und XVI tragen daher resp. die Nummern μα′, πη′ und μα′); dadurch werden die Exzerpte aus Buch IV als 'aus Buch III' (fol. 72^{v}) und die aus Buch XVII als 'aus Buch XVI' (fol. 150^{v}) aufgeführt (doch stimmen die Buchzahlen für Buch V [fol. 76^{v}] und IX [fol. 110^{v}]).

Die Chrestomathie ist lange als ein selbständiger Text betrachtet und herausgegeben worden. Nach der editio princeps von Gelenius (1533) folgten die Ausgaben von Hudson, v. Almeloveen (2, 1203–1318), Korais (3, 309–461), Kramer (3, 453–581) und Müller (GGM 2, 529–636). Eine von Gemusaeus angefertigte lateinische Übersetzung wurde 1557 veröffentlicht und wiederabgedruckt von Hudson und v. Almeloveen (die von Müller seiner Ausgabe beigegebene Übersetzung dagegen ist neu gemacht).

Ich gebe hier eine von mir nach Mikrofilm hergestellte genaue Transkription von X (die also auch alle fehlerhaften Schreibungen reprodu-

ziert*); nur habe ich Iota adscriptum durch Iota subscriptum, bei Zahlzeichen den Strich darüber durch den Akzent daneben und bei Namen die kleinen Anfangsbuchstaben durch grosse ersetzt und bin in der Interpunktion meine eigenen Wege gegangen. Von den Herausgebern angebrachte Änderungen verzeichne ich im Apparat nur in Auswahl (unberücksichtigt bleiben ausser allen rein orthographischen und sonstigen selbstverständlichen Korrekturen auch Änderungen die bloss eine größere Nähe zu Strabons Wortlaut herstellen wollten), die Abweichungen des Parisinus dagegen vollständig (nur die Weglassung des ephelkystischen -ν — das X auch vor Konsonanten schreibt — bleibt unerwähnt).

Zu den in Band 1 S. XXV f. verzeichneten Abkürzungen kommen hinzu:

a. c.	ante correctionem
p. c.	post correctionem
e corr.	e correctione
mg.	in margine

* Sie sind hier so zahlreich dass ich sie nicht, wie in der Regel bei der Epitome, dort wo sie nicht schon im kritischen Apparat von Band 1–4 erwähnt sind mit einem 'sic' signalisiert habe.

σὺν Θεῷ Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου α΄ — 60r

13-4, 19 — α΄ ὅτι Ὅμηρος πρῶτος ἐτόλμησεν γεωγραφῆσαι. ὅτι γὰρ ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ περικλύζεται νήσου δίκην, αὐτὸς λέγει, νῦν μὲν 'εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης Ὠκεανόν τε', νῦν δὲ περὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τῆς (4) γῆς 'ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο', περὶ δὲ τοῦ δυτικοῦ 'ἐν δ' ἔπεσ' Ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο', περὶ δὲ τοῦ νοτίου 'Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας χθιζὸς ἔβη', περὶ δὲ τοῦ βορείου 'οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεα- (8) νοῖο'· Ὠκεανὸν δὲ λέγει τὸν ὁρίζοντα.

21-8 — β΄ ὅτι ἀψόρροον Ὅμηρος τὸν Ὠκεανὸν λέγει διὰ τὰς ἀμπώτεις καὶ πλημμυρίδας. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ 'τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ'· καὶ γὰρ εἰ μὴ τρίς, ἀλλὰ δίς, ἴσως ἢ ἡ γραφὴ ἡμάρτηται ἢ ἡ ποιητικὴ (12) ὑψηγορία ἢ ἡ ἱστορία παρέπεσεν. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ 'ἐξ ἀκαλαρρείταο'· ἡ γὰρ ἄμπωτις πράεια καὶ οὐκ ἀθρόα.

28-32 — γ΄ ὅτι καὶ τὸ σκοπέλους λέγειν τὸν Ὅμηρον τότε μὲν καλυπτομένους, τότε δὲ γυμνουμένους τὰς ἀμπώτεις καὶ πλημμυρίδας αἰνίττεται. (16)

27-31 — δ΄ ὅτι τὰ πάθη τοῦ Ὠκεανοῦ τὰ περὶ τὰς ἀμπώτεις καὶ τὰς πλημμυρίδας ὁμολογεῖ συνεχῆ καὶ μίαν εἶναι τὴν θ̣ά̣λ̣α̣σ̣σ̣α̣ν̣· πανταχοῦ γὰρ ἡ αὐτὴ α̣ὔ̣ξ̣η̣σ̣ι̣ς̣ καὶ μ̣ε̣ί̣ω̣σ̣ι̣ς̣ τοῦ ὕδατος ἢ οὐ πολὺ παραλλάττ̣ε̣ι̣ ὡ̣ς̣ ἂν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας γινομένη. (20)

10-33 — ε΄ ὅτι Ὅμηρος πᾶσαν τὴν καθ' ἡμᾶς παραλίαν γεωγραφεῖ λέγων Λιβύην, Θήβας, Αἴγυπτον, Φοιν̣ί̣κ̣η̣ν̣, | Κύπρον, Σιδόνα, Σολύμους, Κᾶρας καὶ τὰς (60v) περὶ αὐτὰς νήσους, ἔτι δὲ Φρυγίαν καὶ Ἑλλήσποντον καὶ Τρῶας καὶ Παφλαγόνας καὶ Αἰήτην καὶ Ἰάσονα καὶ Κιμμερίους καὶ τοὺς τοῖς Θρᾳξὶ (24) πλησιοχώρους Μυσοὺς περὶ τὸν Ἴστρον οἰκοῦντας, εἶτα Κίκονας καὶ Λάρισσαν καὶ τὴν ἑξῆς Ἑλλάδα μέχρι τῆς Θεσπρωτίας, εἶτα τὰ τῆς Ἰταλίας ἄκρα Τεμέσην καὶ Σικελοὺς καὶ Ἠλύσιον πεδίον. εἰ δέ τινα μεταξὺ παραλείπει, οὐ θαῦμα· τοιαύτη γὰρ ἡ γεωγραφία. (28)

8-13 — ϛ΄ ὅτι Ἀναξίμανδρος ὁ Θαλοῦ μαθητὴς καὶ πολίτης πρῶτος γεωγραφικὸν πίνακα ἐξέδωκεν, Ἑκαταῖος δὲ σύγγραμμα.

14-26 — ζ΄ ὅτι ἀδύνατον ἄνευ τῆς τῶν οὐρανίων θεωρίας γεωγραφῆσαι· καὶ γὰρ δεῖ πρὸς μὲν τὰ μήκη τῶν πόλεων τῶν ἐκλειπτικῶν ἡλίου καὶ σελήνης (32) παρατηρήσεων, πρὸς δὲ τὰ πλάτη τῆς τῶν κλιμάτων διαφορᾶς.

18-20 — η΄ ὅτι ἡ γεωγραφία συνῆπται ἔκ τε γεωμετρίας καὶ μετεωρολογίας.

20 sq. — θ΄ ὅτι εἰ καὶ τὰ οὐράνια τῷ τόπῳ ἀφέστηκε τῶν ἐπιγείων τοσοῦτον ὅσον οὐρανὸς ἔστ' ἀπὸ γαίης, ἀλλὰ τῇ θεωρίᾳ ἥνωται. (36)

8 ἔστιν a. c., ut vid. λοετρῶν : ν s. l. 22 Σιδῶνα a. c.

2, 23 sq. 42, 7 sq. ι´ ὅτι τοὺς παρ' Ὁμήρῳ Ἐρεμβοὺς τοὺς Τρωγλοδύτας δεῖ Ἄραβας ἐξακούειν παρὰ τὸ ἐν τῇ ἔρᾳ, τῇ γῇ, ἐμβαίνειν.

9, 15–27 ια´ ὅτι ἡ γεωγραφία οὐ μόνον διὰ φιλοσοφίαν μεγάλα συντελεῖ ἀλλὰ καὶ διὰ πολιτικὰς καὶ στρατηγικὰς φρονήσεις τε καὶ πράξεις. 4

8, 26–9, 12 ιβ´ ὅτι τὸ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἄστεα καὶ νοῦν γνῶναι καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους 'μεγάλων ἐπιΐστο|ρα ἔργων' εἰρημένον τὴν ἐκ τῆς γραφικῆς ἱστορίας 61r διαγινομένης φρόνησιν ἐμφανίζει.

10, 1 sq. 298, 19–21 ιγ´ ὅτι ἡ μὲν γεωγραφία τῆς ὅλης οὖσα οἰκουμένης ἱστορία περὶ τὸ ποσὸν μᾶλ- 8 λον καταγίνεται ὡς μαθηματικωτέρα, ἡ δὲ χωρογραφία τόπου τινὸς οὖσα, οἷον ὡς Ὅμηρος λέγει 'οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν' καὶ πολύκνημον Ἐτεωνὸν καὶ πολυτρήρωνα Θίσβην καὶ πολυστάφυλον Ἄρνην, περὶ τὸ ποιὸν τῆς χώρας, οἷον εἰ βαθύγειος, εἰ ὀρεινή, εἰ πεδιάς, εἰ ἄξυλος, 12 εἰ μέταλλα ἔχουσα.

9, 35–7 ιδ´ ὅτι ἄλλος μὲν ὁ τῆς Ἰνδικῆς χωρογράφος, ἀγνοῶν τὴν Ἑλλάδα τυχόν, καὶ ἄλλος ὁ τῆς Αἰγύπτου, ἀγνοῶν τὰ τῆς Περσίδος καὶ Βακτριανῆς.

11, 23 sqq. ιε´ ὅτι δεῖ γεωμετρικῆς τε καὶ ἀστρονομίας τῷ γεωγραφήσοντι καὶ ὑποθέσεις 16 λαβεῖν ἐξ αὐτῶν, οἷον ὅτι σφαιρικὸς ὁ κόσμος καὶ ἡ τῆς γῆς ἐπιφάνεια καὶ ἔτι περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν σωμάτων καὶ ὅσα τοιαῦτα.

12, 14–29 ις´ ὅτι δεῖ τὸν στρατηγὸν μήτε τοσοῦτον ἄμοιρον εἶναι γεωγραφίας ὥστε λέγειν ἔν τισι τόποις 'ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἠώς' καὶ τὰ 20 τοιαῦτα, οὔτε πάλιν περὶ ἐξάρματος τοῦ πόλου καὶ συνανατολῶν καὶ συμμεσουρανήσεων καὶ συγκαταδύσεων τῶν ἀστέρων πολυπραγμονεῖν καὶ τῶν ὁμοίων.

12, 29–13, 11 ιζ´ ὅτι καὶ τῆς σφαιρικῆς θεωρίας δεῖ ἧφθαι τὸν γεωγραφήσοντα, οἷον κύκλων 24 ἐν σφαίρᾳ παραλλήλων καὶ ὀρθῶν καὶ τῶν τοιούτων.

13, 29–32 ιη´ ὅτι ὥσπερ ἐπὶ κολοσσοῦ τὴν ὁλοσχέ|ρειαν τῆς κατασκευῆς σκοποῦντες τῶν 61v μικρῶν καταφρονοῦμεν, οὕτως καὶ ἐπὶ γεωγραφίας τὴν μὲν θέσιν τῆς χώρας καὶ τὴν πρὸς τὰ οὐράνια σχέσιν πολυπραγμονοῦμεν, εἰ δὲ πολύκνημος ἢ 28 ἀμιχθαλόεσσα ἤ τι τοιοῦτον, ἐῶμεν.

15, 2–16, 27 ιθ´ ὅτι Ἐρατοσθένης οὔτε τῶν ἀπαιδεύτων ἦν οὔτε τῶν γνησίως φιλοσοφούντων· διὸ καὶ Βῆτα ἐκαλεῖτο, ὡς τὰ δευτερεῖα φέρειν δοκῶν ἐπὶ πάσῃ παιδείᾳ· ὃς καὶ τὴν ποιητικὴν οὐ φιλοσοφίαν πρώτην ἠξίου καλεῖν, ἀλλὰ 32 μόνον ψυχαγωγίαν τινά, κακῶς λέγων.

17, 41–18, 23 κ´ ὅτι ἡ ποιητικὴ πηγὴ καὶ ἀρχὴ φράσεως κατεσκευασμένης καὶ ῥητορικῆς

6 ⟨γεω⟩γραφικῆς Hudson 7 διαγινομένην Hudson 17 σφαρικὸς a. c., ut vid. 24 κύκλον a. c.

ὑπάρχει μετὰ τοῦ σεμνοῦ καὶ ὀγκώδους· ἀμέλει καὶ πεζὸν λόγον φαμὲν τὸν ἄνευ μέτρου ἐκ τοῦ ὕψους ταπεινωθέντα.

…, 28–32 κα´ ὅτι τοὺς μύθους αἵ τε παλαιαὶ πόλεις καὶ οἱ νόμοι ἐδέξαντο ὡς μορμόλυκάς τινας πρὸς τοὺς νηπιόφρονας, οἷον Κωκυτούς, Ἀχέροντας, Περιφλεγέθον- 4 τας, Στύγας καὶ ἁπλῶς πᾶσαν θεολογίαν παλαιάν.

…, 9–22 κβ´ ὅτι τὸ 'ἴσκεν ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα' οὐ πάντα δηλονότι, ἀλλὰ πολλὰ καὶ μυθώδη· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐτύμοισιν ὁμοῖα. τοιοῦτοι δ' οἱ μῦθοι περὶ τὴν ἀλήθειαν εἱλούμενοι. 'ὡς ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ 8 ἀνήρ', οὕτως καὶ οἱ μῦθοι.

…, 23–21, 17 κγ´ ὅτι Αἰαίην τὴν Κίρκην Ὅμηρος ὀνομάζει ἀπὸ τῆς Αἴας πόλεως καὶ τὰς Συμπληγάδας ἐν Βυζαντίῳ Πλαγκτάς· καὶ τὸν Πόντον τὸν Εὔξεινον κατ' ἐξοχὴν τῶν ἄλλων τότε ὑπονοούμενον μέγιστον εἶναι πρὸς Ὠκεανὸν μυθο- 12 | λογεῖ καὶ τοὺς Κιμμερίους ἀπὸ τοῦ κλίματος τοῦ νεφελώδους ὡς ἐσκοτι- 62r σμένους ὅλους καὶ τὸν Σικελικὸν πορθμὸν ὑπὸ λῃστῶν κατεχόμενον εἰς Σκύλλαν καὶ τὰ ὅμοια.

…, 13–22 κδ´ ὅτι περὶ Σικελίας τὴν θάλασσαν ἰχθύων τί γένος ἐστίν, οὓς καλοῦσιν 16 γαλεώτας τε καὶ ξιφίας καὶ κύνας· ἐξ ὧν λαβὼν Ὅμηρος ἔλεγεν 'δελφῖνάς τε κύνας τε καὶ εἴ ποθεν ἄλλο λάβῃσιν κῆτος'.

…, 7 sq. …4, 24–6. …43, 25–30 κε´ ὅτι τὸ 'τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ' δεῖ νοεῖν ὅτι δὶς τοῦτο γίνεται καὶ οὐ τρίς· διὸ δεῖ ἢ μεταβολὰς αἰτιᾶσθαι ἢ ἄγνοιαν ἢ 20 ποιητικὴν ἐξουσίαν.

…, 12–7 κς´ ὅτι ἡ ποιητικὴ σύγκειται ἐξ ἱστορίας καὶ διαθέσεως καὶ μύθου. τῆς μὲν οὖν ἱστοριάς τέλος ἀλήθειά ἐστιν, ὡς ἐν Νεῶν καταλόγῳ, οἷον πολυτρήρωνα καὶ πετρήεσσαν· τῆς δὲ διαθέσεως ἐνέργεια τὸ τέλος, ὡς ὅτ' ἂν μαχομένους 24 εἰσάγῃ· μύθου δὲ ἡδονὴ καὶ ἔκπληξις τέλος.

…, 2–6 κζ´ ὅτι μυθεύει μὲν ὁ τὰς Γοργόνας εἰσάγων, προσμυθεύει δὲ ὁ τὴν τοῦ Ὀδυσσέως πλάνην ἐκτραγῳδῶν.

…, 12–22 κη´ ὅτι τὸ 'βορέης καὶ ζέφυρος, τώ τε Θρῄκηθεν ἄητον' καλῶς εἴρηται· ὁ γὰρ 28 Μέλας κόλπος τῆς Θρᾴκης ἐπιστρέφων πρὸς νότον τοῖς ἐν Λήμνῳ καὶ Σαμοθρᾴκῃ τὸν ζέφυρον ἐκ Θρᾴκης πνέοντα παρέχει.

…, 13–25 κθ´ ὅτι ὁ ἀπὸ θερινῆς ἀνατολῆς καϊκίας, ὁ δὲ κατὰ διάμετρον λίψ, ὁ δ' ἀπὸ χειμερινῆς ἀνατολῆς εὖρος, ὁ δὲ κατὰ διάμετρον ἀργέστης, οἱ δ' ἀπὸ τοῦ 32 ἰσημερινοῦ ἀπηλιώτης καὶ ζέφυρος. καὶ ταῦτα μὲν Ἀριστοτέλης, ὁ δὲ Ὅμηρος δυ|σαῆ μὲν ζέφυρον λέγει τὸν ἀργέστην, λίβα δὲ πνέοντα ζέφυρον τὸν 62v ὑφ' ἡμῶν ζέφυρον, ἀργέστην δὲ νότον τὸν λευκόνοτον· οὗτος γὰρ ὀλίγα τὰ νέφη ποιεῖ τοῦ λοιποῦ νότου ὅλου εὔρου πως ὄντος· 'ὡς ὁπότε νέφεα ζέφυ- 36

11 ⟨τὰς⟩ ἐν Korais

ρος στυφελίξει ἀργέσταο νότοιο βαθείῃ λαίλαπι τύπτων'· τὸν γὰρ δυσαῆ ζέφυρον νῦν λέγει, ὃς εἴωθε διασκιδνάναι τὰ ὑπὸ τοῦ λευκονότου συναγόμενα ἀσθενῆ ὄντα, ἐπιθέτως τοῦ νότου νῦν ἀργέστου λεγομένου.

30, 9–22 λʹ ὅτι τὴν Φάρον νῆσον Ὅμηρος πελαγίαν λέγει οὐχ οὕτως οὖσαν νῦν. ἀλλὰ 4 τοῦτο θαυμασίως εἴρηκεν· αἰνίττεται γὰρ ὅτι ἡ Αἴγυπτος δῶρόν ἐστιν τοῦ Νείλου, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ἔλεγεν, καὶ ὅτι πρὸ μυρίων ἐτῶν πελαγία οὖσα νῦν διὰ τὴν πρόσχωσιν πλησιάζει Αἰγύπτῳ.

30, 31–33, 8 λαʹ ὅτι 'Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσομένου Ὑπε- 8 ρίονος, οἱ δ' ἀνιόντος' Κράτης μὲν ἐξηγεῖται ὅτι ἡ μεγάλη τῆς Ἰνδικῆς θάλασσα μεσεμβολοῦσα τοὺς Αἰθίοπας ἐξ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμὰς ποιεῖ αὐτοὺς διχὰ δεδαίσθαι. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος συνεχῆ τὴν Αἰθιοπίαν λέγει εἶναι ἐξ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν, διὸ τοὺς μὲν αὐτῶν γνωρίζεσθαι, τοὺς ἄκρους, τοὺς 12 μέσους δὲ ἀγνοεῖσθαι, εἴτε περιρρύτου οὔσης τῆς πάσης Λιβύης εἴτε ἰσθμοῦ τινος μεταξὺ τῆς τε Ἀτλαντικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς κειμένου καὶ ἡμῖν ἀγνοουμένων τῶν ἐκείνῃ Αἰθιόπων κατοικούντων· καὶ διὰ τοῦτο δύο Αἰθιοπίαι λέγονται. 16

34, 11–20 λβʹ ὅτι Ὅμηρος τὰ νότια μέρη τοῦ κόσμου ἐῷα καλεῖ καὶ ἠλιακά, τὰ δὲ βόρεια 63r ἑσπέρια καὶ νυκτερινά, οἷον 'αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται πρὸς ζόφον, αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε'· ἡ γὰρ Ἰθάκη βορειοτέρα ἐστὶν τῶν νήσων ἐκείνων· καὶ πάλιν 'εἴτ' ἐπὶ δεξιὰ ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν 20 τε εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοί γε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα'· καὶ αὖθις 'ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴσμεν ὅπῃ ζόφος οὐδ' ὅπῃ ἠὼς οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται'.

35, 15–27 λγʹ ὅτι ἄμεινον τὴν Ἀσίαν χωρίζειν τῆς Λιβύης τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ ἀπὸ τῆς 24 μεγάλης θαλάσσης δίκην μεσημβρίνου διήκοντι ἕως τοῦ κατὰ Πηλούσιον ἰσθμοῦ, μῆκος στάδια δισμύρια καὶ πεντακισχίλια, πλάτος δὲ ὅπου μέγιστον οὐ πλείω τῶν χιλίων σταδίων ἔχοντι· ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ὅρος καὶ τῶν δύο Αἰθιοπιῶν εἴη. ὁ δὲ Νεῖλος οὐκ ἄξιος ἂν εἴη μεθόριον λέγεσθαι· πολλὴ 28 γὰρ ἡ νοτιωτέρα τούτου Ἀσία ἀδιαίρετος λείπεται ἡ Λιβύη ἡ αὐτὴ ἀμφιδοξουμένη.

36, 28–30 λδʹ ὅτι παροιμίαι εἰσὶν τῶν ὑπερβολῶν ὑπερβολὰς ἐμφαίνουσαι αὗται· φελλοῦ σκιὰ κουφότερον, Φρυγὸς λαγῶς δειλότερον, ὁ ἀγρὸς γῆν ἔχει Λακωνικῆς 32 ἐπιστολῆς ἐλάττονα.

49, 26–50, 24 λεʹ ὅτι ὁ Πόντος τὸ παλαιὸν λίμνη ἦν. ἀλλὰ τῷ πλήθει τῶν τοσούτων πότα-

7 πρόσχωσιν : σ prius s. l. 8 ὅτι ⟨τὸ⟩ Korais 19 τ' post. : τε a. c. 22 τ' : τε a. c. 26 {δισ}μύρια Korais 28 ⟨ἂν⟩ εἴη Korais 32 σκιᾶς Gelenius λαγῶ Hudson, λαγὼ Korais

μίων ὑδάτων τῶν εἰς αὐτὸν ἐμβαλλόντων, τάχα δὲ καὶ σεισμῶν ἐξαισίων γενομένων διερράγη ἡ κατὰ τὸ Βυζάντιον γῆ καὶ οὕτως τὸ ὕδωρ ἐκχυθὲν εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ Μυρτῷον συνεχεῖς τὰς δύο θαλάσσας εἰργά|σατο. ἐλπὶς δὲ 63v καὶ τὸν Πόντον ποτε χερσωθῆναι· καὶ γὰρ τὰ περὶ τὸν Σαλμυδησσὸν καὶ τὰ 4 καλούμενα Στήθη καὶ ἡ περὶ τὸν Ἴστρον Σκυθικὴ ἐρημία ἧδε τεναγίζει. ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄμμωνος ἐν Λιβύῃ ἱερὸν παραθαλάσσιόν ποτε ἦν· σημεῖον δὲ ὅτι περὶ τοὺς τρισχιλίους σταδίους ἀπέχον ἀπὸ τῆς νῦν θαλάσσης πᾶσα ἡ ὁδὸς ψαμμώδης τέ ἐστιν καὶ μεστὴ κόγχων καὶ χηραμύδων καὶ καρκίνων 8 καὶ ὀστρέων ὀστῶν. ἀλλὰ καὶ ἡ Αἴγυπτός ποτε πέλαγος ἦν καὶ ἡ Σικελία συνεχὴς τῇ Ἰταλίᾳ. τὸ δὲ περὶ τὴν Ἀμμωνιακὴν πάθος γέγονεν ῥαγέντος τοῦ κατὰ τὰς Στήλας πορθμοῦ καὶ διὰ τὸ ταπεινότερον εἶναι τὸ ἔξω Στηλῶν ἔδαφος ἐκχυθῆναι τὸ κατὰ τὴν Λιβύην ὕδωρ καὶ τέναγος γενέσθαι ἐπὶ πολὺ 12 τὸν κατὰ Πηλούσιον ἰσθμόν, λιμνάσαι δὲ τὸ Ἀτλαντικὸν συνεχὲς γενόμενον τῇ ἔσω θαλάσσῃ.

[…], 6–22 λϛʹ ὅτι ἡ τῆς τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης κινήσεως συνέχεια φυσική ἐστιν αὐτῆς τῆς θαλάσσης, οἷον σφυγμικὴ ἀναπνοή· καθ' ἣν οἵ τε εὔριποι παλινδρομοῦ- 16 σιν καὶ τὰ ναυάγια καὶ περιττώματα ἐκκυμαίνεται, 'ἀποπτύει δ' ἁλὸς ἄχνην'· ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀπογαίοις πνεύμασιν οὐδὲν ἧττον τὸ κυμάτιον ἐκ τοῦ πελάγους προαιρετικήν, ὡς ἂν εἴποι τις, κινούμενον κίνησιν 'πολλὸν παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευεν'. 20

[…], 6–15 λζʹ ὅτι οὐ μᾶλλον ἡ Σικελία ἀπερράγη τῆς Ἰταλίας ἢ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ Αἰτναίου ἀνεδόθη καὶ αἱ περὶ τὴν Λιπάραν νῆσοι καὶ αἱ Πιθηκοῦσσαι· ὥστε ἐλπὶς καὶ ἠπείρους ὅλας ανα|δίδοσθαι κάτωθεν καὶ ἄλλας συνιζάνειν κάτω 64r ἀφανιζομένας, ὅπερ καὶ ἡ Ἀτλαντὶς παρὰ Πλάτωνι νῆσος παθεῖν ἱστόρηται 24 καὶ Βοῦρα περὶ τὴν Ἑλλάδα.

[…], 31–55, 18 ληʹ ὅτι τὸ τοὺς εὐρίπους εἶναι ῥοώδεις οὐκ ἔστιν μία αἰτία· ὁ μὲν γὰρ Σικελικὸς δίς, ὁ δὲ Χαλκιδικὸς ἑπτάκις, ὁ δὲ κατὰ Βυζάντιον οὐδ' ὅλως παλιννοστεῖ, ἀλλ' ἀεὶ ἀπὸ τοῦ Πόντου ῥεῖ εἰς δυσμάς. 28

[…], 8–18 λθʹ ὅτι ἡ ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἰονίου Ἰστρία ἀπὸ τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ ὠνομάσθαι λέγεται ἐκ τοῦ μεγάλου Ἴστρου ἀποσχιζομένου, ὥς τινες φασίν· ἀλλὰ καὶ τὸν Ἰάσονα οἱ μῦθοι ἐκ τοῦ Πόντου διὰ τούτου τοῦ ποταμοῦ ἐξάγουσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν θάλασσαν. 32

[…], 30–2 μʹ ὅτι μέσον Θήρας καὶ Θηρασίας ἐκπεσοῦσαι φλόγες ἐκ τοῦ πελάγους ἐφ' ἡμέρας τέτταρας, ὥστε πᾶσαν ζεῖν καὶ φλέγεσθαι τὴν θάλατταν, ἀνεφύση-

2 διερράγη : ρ post. s. l. 5 ἧδε : ἤδη Korais 7 ἀπέχοντος Korais 9 {ὀστῶν} Korais 19 πολλῶν a. c. 26 τὸ : τοῦ Korais 33 ⟨ἀνὰ⟩ μέσον Kramer 34 φλέγεσθαι : φ s. l.

σαν κατ' ὀλίγον ἐξαιρομένην ὡς ἂν ὀργανικῶς καὶ συντιθεμένην ἐκ μύδρων νῆσον ἔχουσαν δώδεκα σταδίων τὴν περίμετρον.

58, 1–9 μα´ ὅτι σεισμοῦ γενομένου μεγίστου τῆς τε Σιδῶνος τὰ δύο μέρη κατεστράφη καὶ ἑτέρα πόλις ὅλη πλησίον αὐτῆς· καὶ Εὐβοίας ἡ ἐν Εὐρίπῳ Ἀρέθουσα κρήνη ἀπετυφλώθη καὶ οὐ πρότερον ἔπαυσεν πρὶν χάσμα μέγα περὶ τὸ Ληλάντιον πεδίον γεγονὸς πηλοῦ διαπύρου ποταμὸν ἐξήρασεν· τότε δὲ καὶ τῆς Ἀρεθούσης αἱ πηγαὶ πάλιν ἀνεδόθησαν.

58, 10–60, 7 μβ´ ὅτι πάλιν περὶ Λυδίαν καὶ Ἰωνίαν σεισμῶν γενομένων Σίπυλός τε τὸ ὄρος κατεστράφη κατὰ τὴν Ταντάλου βασιλείαν καί τινες τῶν Ἰώνων πόλεις, καὶ τὰ ἐν Τροίᾳ θερμὰ | ὕδατα ἀπώλετο, περὶ ὧν Ὅμηρος ἔλεγεν 'ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει'· ἐγένοντο δὲ καὶ λίμναι ἐξ ἑλῶν. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν εἰ ὁ κατὰ τὸ Κάσιον ἰσθμὸς τῆς Ἀραβίας διαρραγεὶς ἢ ἵζημα λαβὼν ποιήσει τὴν τῆς Αἰγύπτου θάλασσαν σύρρουν τῇ Ἐρυθρᾷ. ἔτι δὲ καὶ ὁ Πειραιεύς, ὡς καὶ τὸ ὄνομα ἐμφαίνει, πέραν ἔκειτο τῆς Ἀττικῆς ὡς νῆσος, καὶ ἡ Λευκὰς νῆσος ὑπὸ Κορινθίων γέγονεν διακοψάντων τὸν ἰσθμόν, περὶ οὗ λέγει Ὅμηρος 'ἀκτὴν ἠπείροιο Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων'. περὶ Μεθώνην δὲ τὴν ἐν τῷ Ἑρμονικῷ κόλπῳ ὄρος ἑπταστάδιον τὸ ὕψος ἀνεβλήθη γενηθέντος ἀναφυσήματος φλογώδους, μεθ' ἡμέραν μὲν ἀπρόσιτον ὑπὸ τῆς τοῦ θερμοῦ καὶ θειώδους ὀδμῆς, νύκτωρ δὲ εὐῶδες ἐκλάμπον πόρρω καὶ θερμαῖνον, ὥστε ζῆν τὴν θάλατταν ἐπὶ σταδίους πέντε, θολερὰν δ' εἶναι καὶ ἐπὶ εἴκοσι σταδίους, προσχωσθῆναι δὲ πέτραις ἀπορρῶξι πύργων οὐκ ἐλάττοσιν. ὑπὸ δὲ τῆς Κωπαΐδος λίμνης αἱ ἐν Καταλόγῳ Ὁμήρου πόλεις Ἄρνη καὶ Μίδεια κατεπόθησαν. καὶ αἱ Ἐχινάδες νῆσοι ἐκ τῆς τοῦ Ἀχελῴου προσχώσεως ἠπειρώθησαν. καὶ ἡ Ἀστερὶς νῆσος πλησίον Ἰθάκης λιμένας πρὶν ἔχουσα δύο, νῦν δ' οὐκ ἀγκυροβόλιον ἔχει. ἀλλὰ καὶ ἡ Ὄσσα ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἀπερράγη. [64ᵛ]

63, 11–4 μγ´ ὅτι Πυθέας ὁ Μασσαλιώτης δοκῶν εἶναι φιλόσοφος ψευδίστατος ἠλέγχθη ἐν οἷς τὰ περὶ Θούλην καὶ Βρετανίας γεωγραφεῖ.

66, 23–67, 6 μδ´ ὅτι τινὲς Ἀλεξάνδρῳ συνεβούλευον διαιροῦντα τοὺς ἀνθρώπους | εἰς Ἕλληνας καὶ βαρβάρους τοῖς μὲν ὡς φίλοις, τοῖς δὲ ὡς πολεμίοις χρῆσθαι. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ἄμεινον εἶναι ἀρετῇ καὶ κακίᾳ διαιρεῖν τούτους· εἶναι γὰρ Ἰνδοὺς μὲν καὶ Ἀρείους καὶ Ῥωμαίους καὶ Καρχηδονίους ἀριστοκρατουμένους καὶ καλῶς πολιτευομένους, Ἀθηναίους δὲ οὐχ οὕτως. [65ʳ]

8 ⟨τὸ ὄρος⟩ Müller 15 οὗ : ἧς Müller 20 πέντε : ε´ Kramer εἴκοσι : κ´ Kramer 21 προσχωσθῆναι : σ prius s.l. 23 προσχώσεως : σ prius s.l. 25 δ' οὐκ : οὐδ' Korais, δ' οὐδ' Kramer

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου β´

…,34–73,15 α´ ὅτι ἡ Βακτριανὴ χώρα εὐδαιμονεστάτη ἐστὶν καὶ εὐφορωτάτη. ἐν δὲ τῇ Ὑρκανίᾳ ἡ ἄμπελος μετρητὴν οἴνου φέρει, ἡ δὲ συκῆ μεδίμνους ἑξήκοντα· ὁ δὲ σῖτος ἐκ τοῦ ἐκπεσόντος καρποῦ τῆς καλάμης πάλιν φύεται, ἐν δὲ τοῖς δένδροις σμηνουργεῖται καὶ τῶν φύλλων ἀπορρεῖ μέλι. γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ Ματιανῇ τῆς Μηδίας τοῦτο καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐν τῇ Σακασηνῇ καὶ τῇ Ἀραξανῇ, ἀλλ' ἐπειδὴ αὗται νοτιώτεραί εἰσιν τῆς Ὑρκανίας καὶ εὐκραέστεραι, οὐ θαῦμα. ἐν δὲ τῇ Μαργιανῇ ὁ τῆς ἀμπέλου πυθμὴν γίνεται πολλάκις δυεῖν ἀνδρῶν ὀργυίαις περίληπτος, ὁ δὲ βότρυς δίπηχυς. ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀρεία παραπλησία ἐστίν, εὐοινίᾳ δὲ καὶ ὑπερβάλλει· ἐν ᾗ καὶ εἰς τριγένειαν τὸν οἶνον φασὶ μένειν ἐν ἀπιττώτοις ἄγγεσιν. πάμφορος δ' ἐστὶν καὶ ἡ Βακτριανὴ πλὴν ἐλαίου.

…,19–24 β´ ὅτι ἡ Βαγαδανία χώρα τῆς Καππαδοκίας πεδίον οὖσα ἐξαίσιον μεταξὺ Ἀργαίου ὄρους καὶ Ταύρου διὰ τὸ εἶναι ὑψηλὴ οὐδὲ ξυλοφο|ρεῖ· τὰ δὲ περὶ Σινώπην καὶ Ἀμισὸν καὶ Φανάροιαν καίτοι ͵γ σταδίους ὄντα βορειότερα καὶ ἐλαιόφυτα καὶ εὐχείμερά ἐστιν διὰ τὸ εἶναι ταπεινότερα καὶ ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἀλεαίνεσθαι. [65ᵛ]

…,28–31 γ´ ὅτι περὶ τὰς ἐκβολὰς Βορυσθένους καὶ τὴν παρωκεανῖτιν Κελτικὴν ἢ οὐ φύεται ἄμπελος ἢ οὐ τελεσφορεῖ ἢ ὀλιγοκαρπεῖ, τοῦ δὲ χειμῶνος κατορύττεται.

…,32–5 δ´ ὅτι τοσοῦτον περὶ τὴν Μαιῶτιν ἐστὶν ὑπερβολὴ τοῦ κρυμοῦ ὥστε ἐν ᾧ χωρίῳ οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ ἐνίκησαν τοὺς βαρβάρους ἱππομαχοῦντες ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου, ἐν τῷ αὐτῷ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν τοὺς αὐτούς.

…,1–7 ε´ ὅτι τοσοῦτον ψύχος γίνεται περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους ὡς καὶ τὰς χαλκᾶς ὑδρίας ὑπὸ τοῦ χειμῶνος διαρρήγνυσθαι, ὡς καὶ τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ τὸ ἐν τῷ Ἀσκληπιείῳ τῶν Παντικαπαιέων ἐπὶ τῇ ῥαγείσῃ ὑδρίᾳ· 'εἴ τις ἄρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται οἷα παρ' ἡμῖν γίνεται, εἰς τήνδε γνώτω ἰδὼν ὑδρίαν· ἣν οὐχ ὡς ἀνάθημα θεοῦ καλὸν ἀλλ' ἐπίδειγμα χειμῶνος μεγάλου θῆχ' ἱερεὺς Στράτιος'.

…,11–24 ϛ´ ὅτι Ἵππαρχός φησι κατὰ τὸν Βορυσθένη καὶ τὸ ζ´ κλίμα ἐν ὅλαις ταῖς θεριναῖς νυξὶ παραυγάζεσθαι τὸ τοῦ ἡλίου φῶς περιιστάμενον ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπὶ τὴν ἀνατολήν, ταῖς δὲ χειμεριναῖς τροπαῖς τὸ πλεῖστον μετεωρίζεσθαι τὸν ἥλιον ἐπὶ πήχεις θ´, ἐν δὲ Βρετανίαις περὶ πήχεις δ´· ἔνθα καὶ ἡ μεγίστη ἡμέρα ὡρῶν ἐστιν ἰσημερινῶν ιθ´.

vide 94, 28 sq. comm. ζ´ ὅτι παρ' Ὁμήρῳ αἱ ε´ πτύχες τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀσπίδος τὰς ε´ τῆς ἁπάσης

3 ἑξήκοντα : ξ´ Kramer 15 ͵γ : τρισχιλίους Kramer 24 ψύχος : accentum add. manus posterior

γῆς ζώνας | αἰνίττονται, ἡ μὲν χρυσῆ τὴν ἀμφίσκιον, ἥτις ἐστὶν μεταξὺ τῶν τροπικῶν, αἱ δὲ δύο κασσιτέριναι τὰς δύο περισκίους, αἵτινές εἰσιν ὑπὸ τοὺς πόλους, αἱ δὲ δύο χαλκαῖ τὰς δύο ἑτεροσκίους, αἵτινές εἰσιν ἥ τε ἡμετέρα οἰκουμένη πρὸς βορρᾶν καὶ ἡ τῶν ἀντοίκων ἡμῶν πρὸς νότον. 66ʳ

102, 8 η′ ὅτι Πυθέας καὶ Εὐήμερος καὶ Ἀντιφάνης ψεῦσται γεωγράφοι.

108, 4–18 θ′ ὅτι οἱ τὸ μῆκος τῆς οἰκουμένης ἀφορίζοντες μεσημβρινοί εἰσιν, οὐχὶ δὲ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις, τὸ δὲ πλάτος οἱ παράλληλοι.

108, 30 ι′ ὅτι ἡ Κάλπη ὄρος ἐστὶν Ἰβηρίας, ἔνθα ἡ ἑτέρα τῶν Ἡρακλέους Στηλῶν, πολλῷ τῆς νήσου τῶν Γαδείρων ἀνατολικωτέρα.

108, 32–109, 2 ια′ ὅτι τῆς Ἰταλίας ἡ νοτιωτάτη μερὶς δικόρυφός ἐστιν· ὧν ἡ μὲν δυτικωτέρα κορυφὴ κατὰ Λευκοπετραν ἄκραν ἀπέναντι τοῦ ἐν Σικελίᾳ Ταυρομενίου κεῖται κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα, ἡ δὲ ἀνατολικωτέρα κορυφὴ ἡ ἄκρα ἐστὶν Ἰαπυγία ἀπέναντι κειμένη πρὸς δυσμὰς τῶν Ἀκροκεραυνίων ὀρέων καὶ Χαόνων· ὁ δὲ τῆς Κρότωνος καὶ Τάραντος κόλπος μεταξύ ἐστιν τῶν δύο κορυφῶν.

110, 14–8 ιβ′ ὅτι ὁ γεωγράφος ἀρχὰς ἔχει τὰς τῆς γῆς ἀναμετρήσεις τῶν μαθηματικῶν, αὗται δὲ τὰς ἀστρονομικὰς ἀποδείξεις, αὗται δὲ τὴν φυσικὴν ἐπιστήμην, ἀρετὴν οὖσαν καὶ ἐπιστήμην ἀνυπόθετον καθαυτήν· αἱ γὰρ ἀρεταὶ ἀνυπόθετοί εἰσιν καὶ ἐξ ἑαυτῶν ἤρτηνται καὶ ἔχουσιν ἐν ἑαυταῖς τάς τε ἀρχὰς καὶ τὰς πίστεις ἁπάντων.

111, 1–28 ιγ′ ὅτι τὸ λέγειν εἶναι τὴν γῆν πᾶσαν πεντάζωνον καὶ τὰ τοιαῦτα γεωμέτρου ἐστίν, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ νοερῶς γεωμετροῦντος | ἀλλὰ τοῦ τὰ νοερὰ σχήματα ἐφαρμόζοντος τῇ γῇ καὶ τῷ οὐρανῷ· ᾧτινι καὶ ὁ γεωγράφος ἀρχιτέκτονι χρῆται καὶ ὑποθέσει. 66ᵛ

111, 29–112, 10 ιδ′ ὅτι τὸ γεωμετρικὸς χρώμενος τῇ γνωμονικῇ τε καὶ ἀστρονομικῇ ἀποδείξει, τοῦτ' ἔστιν τοὺς τῷ ἰσημερινῷ παραλλήλους κύκλους καὶ τοὺς μεσημβρινούς, καταμετρεῖ τὴν μὲν οἰκήσιμον ἐμβατεύων, τὴν δ' ἄλλην ἐκ τοῦ λόγου τῶν ἀποστάσεων· οὕτω δ' ἂν εὑρίσκοι τὸ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἕως τοῦ πόλου διάστημα, ἔχων δὲ τοῦτο ἔχει καὶ τὸ τετραπλάσιον, τοῦτ' ἔστιν τὸν τῆς γῆς μέγιστον κύκλον, λαβὼν δὲ διὰ τῶν ἀναμετρήσεων τῆς γῆς καὶ πιστεύσας τοῖς ἀναμετρήσασιν αὐτὴν ἔχει τὸν σταδιασμὸν τῆς περιμέτρου τῆς ὅλης γῆς καὶ διὰ τοῦτο καὶ δύο δοθεισῶν οἰκήσεων εὑρίσκει τὸ μεταξὺ αὐτῶν διάστημα γεωμετρικῶς.

112, 25–113, 3 ιε′ ὅτι οὐ διαφέρει λέγειν τὴν ὅλην οἰκουμένην νῆσον τῷ Ὠκεανῷ κλυζομένην καὶ τὸ λέγειν μόριά τινα αὐτῆς ἀγνοεῖσθαι εἴτε περικλύζεται εἴτε καὶ οὐχὶ διὰ τὸ ἐλαχίστην εἶναι τὴν μεταξὺ ἄγνωστον γῆν.

26 sq. τοὺς τῷ — μεσημβρινούς : -οις pro -ους quinquies Korais

113, 9–14 ις′ ὅτι τμηθείσης τῆς ὅλης γῆς ὑπό τε τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ παραλλήλου τούτῳ ἀρκτικοῦ κύκλου πρὸς βορρᾶν γίνεται τὸ σχῆμα σπόνδυλος· οὗ τμηθέντος διὰ τοῦ κύκλου τοῦ ἀφορίζοντος τό τε δυσμικώτατον καὶ ἀνατολικώτατον μέρος τῆς οἰκουμένης, ὅσπέρ ἐστιν κύκλος μεσημβρινός, γίνεται τὸ περιλειπόμενον σχῆμα ἥμισυ σπονδύλου· οὗ ἡ ἐπιφάνεια χλαμυδοειδὴς οὖσα ποιεῖ τὴν | καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην περικλυζομένην τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει ἤτοι νήσου δίκην ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος περικλυζομένην. 67ʳ

113, 18–24 ιζ′ ὅτι τὸ τῆς οἰκουμένης μῆκος στάδιά ἐστιν μυριάδες ζ′, τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς μυριάδες σταδίων γ′, ἀφοριζόμενον ὑπὸ τῶν διὰ καῦμα καὶ ψῦχος ἀοικήτων. τὸ μὲν οὖν διὰ καῦμα ἀοίκητον τῆς οἰκουμένης μέρος πλάτος ἔχει στάδια ͵ηω′, μῆκος δὲ τὸ μέγιστον μυριάδων ιβ′ ς σταδίων, ὅπέρ ἐστιν ἥμισυ τοῦ ἰσημερινοῦ.

113, 30–4 ιη′ ὅτι κατὰ Ἐρατοσθένην ἡ τῆς γῆς περίμετρος στάδιά εἰσιν μυριάδες κε′,β· ὧν τὸ ἑξηκοστὸν μέρος γίνεται ͵δσ′ σταδίων.

113, 4–116, 19 ιθ′ ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ νότιον πέρας τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἀφορίζεται ὑπὸ παραλλήλου τῷ ἰσημερινῷ γραφομένου διὰ Βλεμύων καὶ Νούβων, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἀπέχει μοίρας ι′ ἔγγιστα πρὸς βορρᾶν· καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ παραλλήλου πρὸς μὲν τὸν ἰσημερινὸν στάδια ͵ηω′, πρὸς δὲ τὸν διὰ Μερόης παράλληλον στάδια ͵γ, πρὸς δὲ τὸν διὰ Σοήνης ἀπὸ Μερόης στάδια ͵ε καὶ ἕτερα τοσαῦτα ἀπὸ τοῦ διὰ Σοήνης παραλλήλου ἐπὶ τὸν παράλληλον τὸν διὰ τῆς κάτω χώρας Αἰγύπτου.

τῆς οἰκουμένης πλάτος στάδια μυριάδες γ′ ἔγγιστα

νότιον πέρας ͵γ Μερόη ͵ε Συήνη ͵ε Ἀλεξάνδρεια ͵γχ Ῥόδος ͵δϡ Βυζάντιον ͵γω Βορυσθένης ͵δ βόρειον πέρας

113, 4–116, 19 κ′ ὅτι τὸ τῆς οἰκουμένης διάστημα κατὰ μῆκος μὲν ἔχει στάδια μύρια, κατὰ πλάτος | δὲ ͵β ϡ μ′ στάδια. 67ᵛ

23 μυριάδες : μύρια α perperam legit Kramer 25 ͵β ϡ′ : ͵βψμ′ perperam legit Gelenius

116, 20–31 κα´ ὅτι δεῖ τὸν ἐπὶ σφαιρικῆς ἐπιφανείας βουλόμενον τὴν οἰκουμένην καταγράφειν μὴ μείζονα ποιεῖν σφαῖραν ἔχουσαν τὴν διάμετρον ποδῶν ι´· εἰ δ' ἐπὶ ἐπιπέδου, μὴ ἐλάσσονα ποδῶν ζ´·

117, 12–5 κβ´ ὅτι Στράβων αὐτοψίᾳ ἴδεν τῆς οἰκουμένης κατὰ μὲν μῆκος ἀπὸ Ἀρμενίας ἕως Σαρδοῦς, κατὰ δὲ πλάτος ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου πόντου μέχρι τῆς Αἰθιοπίας ὁρίων.

117, 27–34 κγ´ ὅτι ἡ ὄψις, κἂν τοῖς ἄλλοις πλεονεκτῇ τὴν ἀκοήν, ἀλλ' οὖν εἰς ἐπιστήμην πολὺ αὐτῆς ἐλλείπει· ἀμέλει τὰ πολλὰ τῶν ἐν γεωγραφίᾳ θεωρουμένων ἀκοῇ ἴσμεν.

118, 25–32 κδ´ ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ τῆς οἰκουμένης πλάτος ὁρίζεται τῷ τοῦ μεσημβρινοῦ μεγέθει τοῦ γραφομένου διὰ τῆς Κιναμωμοφόρου καὶ Μερόης καὶ Σοήνης καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Ῥόδου καὶ Βυζαντίου καὶ Βορυσθένους καὶ τοῦ διὰ τῆς Ἰέρνης νήσου Βρετανικῆς παραλλήλου, τὸ δὲ μῆκος τῷ μεγέθει τοῦ παραλλήλου τοῦ γραφομένου διά τε Στηλῶν καὶ Σικελίας καὶ Πελοποννήσου καὶ Ῥόδου καὶ Κύπρου καὶ Ἰσσικοῦ κόλπου καὶ Ἀρμενίας καὶ Μηδίας μέσης καὶ τῆς ἐφεξῆς πρὸς ἀνατολὰς ὀρεινῆς ῥάχεως ἕως τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης· καὶ ἔστιν τὸ σχῆμα τοῦτο χλαμυδοειδές, πλατὺ μὲν ἔχον τὸ νότιον πλευρόν, στενὸν δὲ τὸ βόρειον, τὸ δὲ ἀνατολικὸν τῷ δυτικῷ ἴσον.

120, 7 sq. κε´ ὅτι τὰ Ἄρταβρα λιμήν ἐστιν τῆς Ἱσπανίας ἀπέναντι τῶν Κασσιτερίδων.

—— κς´ ὅτι κατὰ Στράβωνα ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Μαυρητανίας ἡ παρωκεανῖτις ἀρξαμένη ἀπὸ Στηλῶν καὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον κλίνουσα καταλήγει [68r] εἰς τὸν διὰ Καρχηδόνος μεσημβρινὸν τῆς Κιναμωμοφόρου παράλληλον, ὅστις κατὰ πτ̂ ἀπέχει τοῦ δυτικοῦ πέρατος μ̂ λδ´, δ´ κατὰ μῆκος.

120, 3–7 κζ´ ὅτι τὰ ἑσπέρια μέρη τῆς Πυρήνης ἀντίκεινται πρὸς νότον τοῖς ἑσπερίοις μέρεσι τῆς μεγάλης Βρετανίας.

121, 32–4 κη´ ὅτι ἡ μὲν Εὐρώπη πολυσχημονεστάτη ἐστίν, ἡ δὲ Λιβύη ἁπλοσχήμων, ἡ δὲ Ἀσία μεταξὺ ἀμφοῖν· τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τοὺς αἰγιαλούς.

122, 16–8 κθ´ ὅτι ὁ κατὰ Στήλας πορθμὸς τὸ μὲν πλάτος ἔχει σταδίους ο´ τὸ στενότατον, τὸ δὲ μῆκος σταδίους ρκ´.

122, 20–31 λ´ ὅτι ἡ Ἰβηρικὴ θάλασσα περιορίζεται ἀπὸ μὲν νότου τῇ Λιβυκῇ παραλίᾳ μέχρι Καρχηδόνος, ἀπὸ δὲ βορρᾶ τῇ τῆς Ἰβηρίας παραλίᾳ καὶ Κελτικῆς μέχρι Σικελίας. τῆς δὲ Σικελίας ὁ μὲν πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ πορθμὸς σταδίων ἐστὶν ζ´, ὁ δὲ ἐπὶ τὴν μικρὰν Σύρτιν σταδίων ͵αφ´. καὶ ἀπὸ Γαδείρων ἕως Σικελίας διὰ μέσου τοῦ πελάγους ἡ γραμμὴ ἡ διὰ Ῥόδου γραφομένη καὶ Ἰσσικοῦ κόλπου σταδίων ἐστὶν μυρίων ͵β· τὸ δὲ πλάτος τοῦ πελάγους τούτου ἀπὸ Μασσαλίας ἕως Σίσαρος ποταμοῦ Λιβυκοῦ, ὅπερ ἐστὶν μέγιστον, στάδιοι ͵ε.

2 μεί{ζ}ονα Müller   23 πτ̂ : Πτολεμαῖον mg.   29 ρκ´ : ἑκατὸν εἴκοσι Korais

122, 31–4 λα´ ὅτι τὸ πρὸς νότον τοῦ Ἰβηρικοῦ πελάγους πέλαγος ἕως Κυρήνης Λιβυκὸν καλεῖται, τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὸ μὲν Λιγυστικόν, τὸ δὲ Σαρδῷον, τὸ δὲ Τυρρηνικόν.

122, 33 sq. λβ´ ὅτι τοῦ Ἰονίου κόλπου τὸ μὲν μῆκος στάδια ͵ς, τὸ δὲ πλάτος ͵ασ´.

124, 3–5 λγ´ ὅτι ἀπὸ Παχύνου ἕως Κρήτης καὶ τῶν δυτικῶν ἕως Τ.. άρου τῆς Πελοποννή|σου ἴσον ὑπάρχον στάδιοι ͵δφ´. [68v]

124, 12–23 λδ´ ὅτι τὸ Μυρτῷον πέλαγος μεταξὺ κεῖται Κρήτης τε καὶ Ἀττικῆς τῆς Ἀργείας πλάτος ἔχον τὸ μέγιστον τὸ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς σταδίων ͵ασ´, μῆκος δὲ ἔλαττον ἢ διπλάσιον· ἐν ᾧ νῆσοι Κύθηρά τε καὶ Καλαυ[[νυ]]ρία καὶ Αἴγινα καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων τινές· τῷ δὲ συνεχές ἐστιν τό τε Αἰγαῖον σὺν τῷ Μέλανι κόλπῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ καὶ τὸ Ἰκάριον καὶ τὸ Καρπάθιον μέχρι Ῥόδου καὶ Κρήτης καὶ Κύπρου. τὸ δὲ Ἀσιατικὸν πέλαγος ἔχει τάς τε Κυκλάδας νήσους καὶ Σποράδας καὶ τὰς προκειμένας Καρίας τε καὶ Ἰωνίας καὶ Αἰολίδος μέχρι Τρωάδος καὶ τὰς πρὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ Μακεδονίας ἀπὸ Εὐβοίας μέχρι Ἴμβρου καὶ Σαμοθρᾴκης.

124, 29. 125, 20 λε´ ὅτι οἱ περὶ τὰ Γάδειρα καὶ Ἄβυδον πορθμοὶ ἑπτασταδιοί εἰσιν, ὁ δὲ περὶ τὸ Βυζάντιον τετραστάδιος.

124, 2. 8 λς´ ὅτι δύο Κόρκυραί εἰσιν, ἥ τε τῶν Φαιάκων ἀντίπεραν Βουθρωτοῦ καὶ ἡ Μέλιννα ἀντίπεραν πρὸς δύσιν καὶ βορρᾶν τῶν τοῦ Δρίλωνος ποταμοῦ ἐκβολῶν· καὶ ἔστιν αὕτη ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ.

126, 30–127, 25 λζ´ ὅτι ἡ Εὐρώπη ἔχει πολὺ τὸ σοφὸν καὶ ἔντεχνον τοῦ βίου, καθάπερ Ἕλληνες καὶ Μακεδόνες καὶ Ῥωμαῖοι, ἔχει δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ὀρεινῇ αὐτῆς μάχιμον γινόμενον καὶ τὸ ἐν τῇ πεδιάδι εὔφορον καὶ κάρπιμον· καὶ διὰ τοῦτο ἀρίστη ἐστὶν τῶν ἄλλων γαιῶν καὶ ἔτι διὰ τὰ μέταλλα.

128, 19–22 λη´ ὅτι οἱ Λίγυες οὐκ εἰσὶν μὲν Κελτικὸν ἔθνος, παραπλήσιον δ' αὐτοῖς τῷ βίῳ· νέμονται δὲ μέρος τῶν Ἄλπεων τὸ συνάπτον τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσι, μέρος δὲ καὶ τῶν Ἀπεν|νίνων κατέχουσιν. [69r]

128, 28–30 λθ´ ὅτι τὴν Ἰταλίαν ποιεῖ χερρόνησον τό τε Τυρρηνικὸν πέλαγος ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ Λιγυστικοῦ καὶ τὸ Αὐσόνιον καὶ ὁ Ἀδρίας.

131, 31–132, 16 μ´ ὅτι κατὰ Ἵππαρχον καὶ ἡ μία μοῖρα τοῦ οὐρανοῦ, τοῦτ' ἔστιν τὸ τξ´ τοῦ ὅλου κύκλου μεγίστου, στάδια ἀπολαμβάνει ἐπὶ τῆς γῆς ψ´.

6 ͵ασ´ : ͵αβ´ perperam legit Kramer   7 δυτικῶν ⟨αὐτῆς μερῶν καὶ⟩ Korais Τενάρου scriptum fuisse videtur; Ταινάρου Gelenius   8 ͵δφ´ : τετρακισχίλιοι πεντακόσιοι Korais   9 ⟨καὶ⟩ τῆς Korais   10 ͵ασ´ : ͵δσ´ perperam legit Gelenius   12 τῷ prius : τὸ a.c.   22 Ἰονίῳ : Ἰω- a.c.   30 χερρόνν- s.l.   32 {καὶ} Müller

137, 1–12 μα´ ὅτι τῆς Ἰβηρίας τὸ μὲν μῆκος στάδιοι ͵ϛ, τὸ δὲ πλάτος ͵ε τὸ μέγιστον· ταύτης δὲ τὸ μὲν πλεῖστον μέρος, καὶ μάλιστα τὸ βόρειον, τραχὺ καὶ λεπτόγεων καὶ δρυμῶνες καὶ ὀλιγόκαρπον καὶ κρυμῶδες, τὸ δὲ νότιον, καὶ μάλιστα τὸ ἔξω Στηλῶν, ἄριστον καὶ σὺν εὐδαιμονίᾳ οἰκούμενον.

137, 13–8 μβ´ ὅτι τὸ στενότερον μέρος τῆς τε Ἰβηρίας καὶ τῆς Κελτικῆς περὶ τὴν Πυρήνην ἐστίν· κόλποι γὰρ γίνονται ἔκ τε τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἔσω θαλάσσης ἐνταῦθα.

137, 27–138, 2 μγ´ ὅτι πρὸς δύσιν προὔχει τὰ περὶ τὸ Ἱερὸν ἄκρον τῆς Ἰβηρίας τῶν Λιβυκῶν περάτων σταδίοις ͵αφ´· καὶ ἔοικεν νηῒ τὸ ἄκρον περὶ αὐτὸ ἔχον γ´ νησίδια, ὧν τὸ μὲν ἐμβόλου τάξιν ἔχει, τὰ δὲ ἐπωτίδων.

139, 1–24 μδ´ ὅτι ὁ Ἄνας ποταμὸς καὶ ὁ Τάγος ἐκ τῶν ἐῴων ὁρμώμενοι μερῶν ἐκδιδοῦσιν ὁ μὲν εἰς τὸν δυτικὸν Ὠκεανόν, ὁ δὲ Ἄνας πρὸς νότον τοῦ Ἱεροῦ ἄκρου. καὶ ἔστιν ἡ μεσοποταμία αὕτη περιέχουσα τὸ Ἱερὸν εὐδαίμων μετρίως, ἡ δ᾽ ἐφεξῆς χώρα ἐπὶ τὴν ἔξω θάλασσαν ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει εὐδαιμονίας πρὸς ἅπασαν κρινομένη τὴν οἰκουμένην τῶν τε ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης ἀγαθῶν. ταύτην δ᾽ ὁ Βαῖτις διαρρεῖ ποταμὸς ἐξ ἀνατολῶν ὁρμώμενος· καὶ καλεῖται Βαιτι|κή· ἣν οἰκοῦσι Τουρδητανοὶ σοφώτατοι τῶν Ἰβήρων ὄντες καὶ γραμματικὴν τέχνην καὶ ποιητὰς καὶ ἱστορικούς, ὥς φασιν, ἐπὶ τῶν τοῦ Στράβωνος χρόνων ἐτῶν ͵ϛ ἔχοντες· ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ἴβηρες οὐχ ὁμόγλωσσοι ὄντες γραμματικαῖς χρῶνται τέχναις ἕκαστοι κατὰ τὴν ἰδίαν γλῶσσαν. [69v]

140, 14 sq. με´ ὅτι τὰ Γάδειρα ἀπέχει τῆς Βαιτικῆς τοῦ αἰγιαλοῦ στάδια ψν´.

140, 21–3 μϛ´ ὅτι λέγουσιν οἱ περὶ τὴν Βαιτικὴν Ἴβηρες ἀναχύσεις τὰς πληρουμένας τῇ θαλάττῃ ἐν ταῖς πλημμυρίσι κοιλάδας καὶ ποταμῶν δίκην εἰς τὴν μεσογαῖαν ἀνάπλους ἐχούσας.

140, 34–141, 2 μζ´ ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἄκρου ἐπὶ τὸ τοῦ Ἄνα στόμα μίλιά εἰσιν ξ´, ἐντεῦθεν δ᾽ ἐπὶ τὸ τοῦ Βαίτιος στόμα μίλια ρ´, εἶτα εἰς Γάδειρα μίλια ο´.

141, 13–26 μη´ ὅτι περὶ τὴν Βαιτικὴν μεγάλαι πόλεις Κορδύβη, Γαδιτάνα, Ἴσπανις, Ἴλιπα, Ἄστινα, Κάρμων, Ὀβούλκων, ἔνθα οἱ Πομπηΐου παῖδες κατεπολεμήθησαν, καὶ Ἀτετούα καὶ Οὔρσων καὶ Τουκκης καὶ Ἰουλία καὶ Αἰγούα καὶ Μούνδα· κᾶσαι δ᾽ αὗται Κορδύβης οὐκ ἄπωθέν εἰσιν.

141, 23–32 μθ´ ὅτι οἱ Πομπηΐου παῖδες Γναῖος μὲν ἡττηθεὶς ἔφυγεν εἰς Καρτηΐαν κἀκεῖ διεφθάρη, Σέξτος δὲ ἐκ Κορδύβης σωθεὶς καὶ ὀλίγον ὕστερον Σικελίᾳ προσχὼν καὶ ἀποστήσας αὐτὴν εἶτα καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκπεσὼν πλεύσας εἰς

1 σταδίων Korais 5 Πυρήνην : Πυρίν- a. c. 13 αὕτη ⟨ἡ⟩ Korais Ἱερὸν ⟨ἄκρον⟩ Korais 17 Τουρδι- a. c. 29 sq. verba ἔνθα — κατεπολεμήθησαν post 31 Μούνδα traiecta p. c. 31 ἄποθέν a. c.

Μίλητον καὶ ἁλοὺς ὑπὸ τῶν Ἀντωνίου στρατηγῶν αὐτοῦ κἀκεῖνος ἐτελεύτησεν.

141, 35–142, 13 ν´ ὅτι ὁ Βαῖτις ἀναπλέεται ὁλκάσι μεγάλαις εἰς τὴν μεσογαῖαν στάδια φ´ ἕως Ἰσπάλιος· καὶ εἰσὶν περὶ τὰς ὄχθας αὐτοῦ μέταλλα ἄλλα τε καὶ ἄργυρος πλεῖστος.

142, 25 sqq. να´ ὅτι | ἀπὸ τῶν ἀναχύσεων πᾶσα σχεδὸν ἡ Βαιτικὴ πλοΐζεται. [70r]

144, 6–11 νβ´ ὅτι περὶ τὴν Ἰβηρίαν ἕως Σαρδοῦς οἱ ἐτησίαι εὖροι γίνονται ἐν τῇ ἔσω θαλάσσῃ.

144, 22–6 νγ´ ὅτι Ἰβηρία πᾶσα τῶν ὀλεθρίων θηρίων σπανίζει πλὴν τῶν γεωρύχων λαγιδέων, οὓς ἔνιοι λεβηρίδας προσαγορεύουσι· λυμαίνονται γὰρ καὶ φυτὰ καὶ σπέρματα ῥιζοφαγοῦντες· τοῦτο δὲ γίνεται καὶ ἕως Μασσαλίας καί τινων νήσων περὶ αὐτήν.

151, 1–3 νδ´ ὅτι τοσοῦτος ἦν πλούτος τοῖς περὶ τὴν Τουρδητανίαν Ἴβηρσιν ὡς τοὺς μετὰ Βάρκα στρατεύσαντας Καρχηδονίους εὑρεῖν αὐτοὺς πίθοις καὶ φιάλαις παναργύροις χρωμένους.

153, 11–3 νε´ ὅτι ἡ Λουσιτανία εὐδαίμων ἐστὶν καὶ ἔχει καὶ ψῆγμα χρυσοῦ πλεῖστον.

153, 28 sq. νϛ´ ὅτι τὸ βορειότατον ἄκρον τῆς Ἰβηρίας Νέριον καλεῖται.

158, 23 sq. νζ´ ὅτι ἡ Νέα Καρχηδὼν τῆς Ἰβηρίας ἐν τῇ ἔσω θαλάσσῃ κειμένη κτίσμα ἐστὶν Ἀσβδρούβα τοῦ δεξαμένου Βάρκαν τὸν Ἀννίβα πατέρα.

— νη´ ὅτι σχεδὸν πᾶσα ἡ Ἰβηρία μέταλλα παντοῖα ἔχει, μάλιστα δὲ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου.

159, 9–11 νθ´ ὅτι ἀπὸ σταδίων κδ´ τῆς Νέας Καρχηδόνος νῆσός ἐστιν ἡ καλουμένη Σκομβρορία ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεται γάρον (οὕτως οὖν εἶπεν ὁ Στράβων τὸ γάρον).

— ξ´ ὅτι κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἴβηρος ποταμοῦ πρὸς νότον κεῖνται αἱ Βαλιαρίδες νῆσοι ἀξιόλογοι, ἐξ ὧν καὶ τὸ πέλαγος Βαλιαρικόν· ἃς Ἕλληνες Γυμνησίας καλοῦσιν. Κάνταυροι δὲ ἐπίσημον ἔθνος Ἰβηρικόν, ἀφ᾽ οὗ ὁ περικείμενος Ὠκεανὸς Κανταύριος καλεῖται.

163, 24–31 ξα´ ὅτι ἐν Ἰβη|ρίᾳ κάστορες μὲν πολλοὶ γίνονται, ἀλλ᾽ οὐκ ἔχει τὸ καστόριον τὴν αὐτὴν δύναμιν τῷ Ποντικῷ, καθάπερ καὶ ὁ Κύπριος μόνος χαλκὸς φέρει τὴν καδμίαν λίθον καὶ τὸ χαλκανθὲς καὶ τὸ σπονδιον. καὶ οἱ τῶν Κελτιβήρων ἵπποι ὑπόψαροι ὄντες, ἐπειδ᾽ ἂν εἰς τὴν ἔξω μεταχθῶσιν Ἰβηρίαν, μεταβάλλειν τὴν χρόαν λέγονται. [70v]

164, 5–7 ξβ´ ὅτι οἱ Κάνταβροι καὶ οἱ τούτοις πλησιόχωροι οὔρῳ λούονται ἐν δεξαμεναῖς

7 ante ἕως rasura 1 litt. 13 Τουρδι- a. c. 19 ⟨δια⟩δεξαμένου Korais 24 οὔτω γοῦν Müller τὸ : sic; debebat τὸν (cf. comm.)

παλαιουμένῳ· καὶ τοὺς ὀδόντας σμήχονται τῷ αὐτῷ οὔρῳ καὶ αὐτοὶ καὶ γυναῖκες.

164,11–165,3 ξγʹ ὅτι οἱ Οὐέττωνες Ἴβηρες, ὅτε πρῶτον εἰς τὸ τῶν Ῥωμαίων παρῆλθον στρατόπεδον, ἰδόντες τινὰς τῶν ταξιαρχῶν ἀνακάμπτοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς περιπάτου χάριν μανίαν ὑπέλαβον τὴν ὁδὸν αὐτοῖς εἶναι ἐπὶ τὰς σκηνάς· ὡς δέον ἢ μένειν καθ' ἡσυχίαν ἱδρυθέντας ἢ μάχεσθαι· τοσοῦτον αὐτοῖς τὸ θηριῶδες καὶ ἀνήμερον ἦν. καὶ αἱ γυναῖκες δ' αὐτοῖς κόσμου χάριν περιτραχήλια σιδηρᾶ ἐφόρουν κόρακας σιδηροῦς προνενευκότας τοῦ προσώπου πολὺ ἔχοντα καμπτομένους ὑπὲρ κορυφῆς καὶ προπίπτοντας πρὸ τοῦ μετώπου πολύ· κατὰ τούτων δὲ τῶν κοράκων, ὅτε βούλονται, κατεσπῶντο κάλυμμα, ὥστε ἐμπετασθὲν τῷ προσώπῳ καλύπτειν αὐτό, καὶ τοῦτο κόσμον ἐνόμιζον. ἄλλας δέ φασι τυμπάνιον περικεῖσθαι πρὸς μὲν τῷ ἰνίῳ περιφερὲς καὶ σφίγγον τὴν κεφαλὴν μέχρι τῶν παρωτίδων, εἰς ὕψος δὲ καὶ πλάτος ἐξ ὑπτίας μὲν κατ' ὀλίγον. ἄλλας δὲ τὰ προκόμια ψιλοῦν ἐπὶ τοσοῦτον | [71r] ὥστε ἀποστίλβειν τοῦ μετώπου μᾶλλον, τὰς δὲ ὅσον ποδιαῖον τὸ ὕψος ἐπιθεμένας στυλίσκον περιπλέκειν αὐτῷ τὴν χαίτην, εἶτα καλύπτρᾳ μελαίνῃ περιστέλλειν. πρὸς δὲ τῇ ἀηθείᾳ τῇ τοιαύτῃ πολλὰ καὶ ἑώραται καὶ μεμύθευται περὶ πάντων κοινῇ τῶν Ἰβηρικῶν ἐθνῶν, διαφερόντως δὲ τῶν προσβόρων, οὐ μόνον τὰ πρὸς ἀνδρείαν, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς ὠμότητα καὶ θηριωδίαν. καὶ γὰρ τέκνα μητέρες ἔκτειναν πρὶν ἁλῶναι κατὰ τὸν πόλεμον· καὶ παιδίον δὲ τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν δεδεμένων αἰχμαλώτων ἔκτεινε πάντας τοῦ πατρὸς κελεύσαντος σιδήρου κυριεῦσαν, γυνὴ δὲ πάλιν τοὺς συναλόντας· κληθεὶς δέ τις εἰς μεθυσκομένους ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς πυράν. ταὐτὰ δὲ καὶ Κελτοὶ καὶ Σκύθαι καὶ Θρᾷκες ποιοῦσιν.

168,28–169,3 ξδʹ ὅτι τῆς Κάλπης καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βαίτιδος ἀπέχει τὰ Γάδειρα στάδια ψνʹ καὶ ἐστὶν ἡ νῆσος μικρά, πλάτος μὲν ἔχουσα σταδιαῖον, μῆκος δὲ στάδια ρʹ· καὶ εἰσὶν οἱ ἐνοικοῦντες πλουσιώτατοι διὰ τὴν ἐμπορείαν.

172,12–173,18 ξεʹ ὅτι Πολύβιος κρήνην εἶναί φησιν ἐν Γαδείροις ὕδατος ποτίμου ἥτις ἀντιπαθεῖ τῇ θαλάσσῃ· πλημμυρούσης μὲν λειψυδρεῖ, ὑποφευγούσης δὲ πλημμυρεῖ. αἰτιᾶται δ' ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐκπίπτον καλυφθείσης μὲν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κύματος κατὰ τὰς πλημμύρας εἴργεται τῶν οἰκείων τοιούτων ἐξόδων, ἀναστρέψαν δ' εἰς τὸ ἐντὸς ἐμφράττει τοὺς τῆς πη|[71v]γῆς πόρους καὶ ποιεῖ λειψυδρίαν, γυμνωθείσης δὲ πάλιν εὐθυπορήσαν ἐλευθεροῖ τὰς φλέβας τῆς γῆς, ὥστε ἀναβλύειν εὐπόρως. ὁ δὲ Στράβων

2 ⟨αἱ⟩ γυναῖκες Müller   5 ⟨καὶ ἡγοῦντο⟩ τὴν Korais   6 ἱδρυνθ- a.c., ut vid.   9 προσπίπτ- a.c.   10 κατέσπων τὸ Korais   12 'ἄλλαις malim' Hudson   17 ἀληθείᾳ a.c.   29 δὲ : s.l.

οὐδὲ ταύτην μὲν τὴν αἰτίαν ἀποδοκιμάζει, λέγει δὲ κἀκεῖνος ἑτέραν, ὅτι εἰκὸς τῶν φλεβῶν τινὰς τῶν πηγαίων νοτισθείσας διὰ τῆς πλήμης ἔξωθεν χαυνοῦσθαι καὶ παρέκχυσιν εἰς τὰ πλάγια μᾶλλον διδόναι τοῖς ὕδασιν ἢ ἀναθλίβειν κατὰ τὸ ἀρχαῖον ῥεῖθρον εἰς τὴν κρήνην· εἶτα, ὥσπερ Ἀθηνόδωρός φησιν, εἰσπνοῇ τε καὶ ἐκπνοῇ τὸ συμβαῖνον περὶ τὰς πλημμυρίδας καὶ τὰς ἀμπώτεις ἔοικεν εἶναι ἄν τινα τῶν ῥεόντων ὑδάτων ἃ κατ' ἄλλους μὲν πόρους ἔχει τὴν ἔκρυσιν κατὰ φύσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὧν δὴ τὰ στόματα πηγὰς καὶ κρήνας καλοῦμεν, κατ' ἄλλους δὲ πόρους συνέλκεται πρὸς τὸ τῆς θαλάττης πάθος καὶ συνεξαίροντα μὲν ἐκείνην ὥστε πλημμυρεῖν, ὅτ' ἂν οἷον ἡ ἐκπνοὴ γίνηται, τὸ οἰκεῖον ἀπολείπει ῥεῖθρον, πάλιν δ' ἀναχωρεῖ πρὸς τὸ οἰκεῖον ῥεῖθρον ὅτ' ἂν κἀκείνη λάβῃ τὴν ἀναχώρησιν.

173,22–174,10 ξϛʹ ὅτι φησὶ Ποσειδώνιος τὴν τοῦ Ὠκεανοῦ κίνησιν ὑπέχειν ἀστροειδῆ περίοδον, τὴν μὲν ἡμερήσιον πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου ἀνατολάς τε καὶ δύσεις, τὴν δὲ μηνιαίαν πρὸς τὰς τῆς σελήνης φάσεις, τὴν δὲ ἐνιαυσίαν πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου τροπάς. καθ' ἡμέραν γὰρ πρὸς τὴν τῆς σελήνης συμπάθειαν, ὅτ' ἂν ὑψωθῇ ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ζῳδίου μέγεθος, ἄρχεσθαί τε διοιδεῖν τὴν θάλατταν καὶ πλημμύρειν μέχρι | [72r] μεσουρανήσεως αὐτῆς· ἐκκλίναντος δὲ τοῦ ἄστρου πάλιν ἀναχωρεῖν κατ' ὀλίγον ἕως ἂν ζῴδιον ὑπερέχουσα τοῦ δυτικοῦ ὁρίζοντος τελέως μειωθῇ· εἶτα ἐν τῇ ῥιχίᾳ ταύτῃ διαμένειν τὸν Ὠκεανὸν ἕως ἡ σελήνη δύνασα ἀποφύγῃ τοῦ ὁρίζοντος πάλιν ζῳδιακὸν ὑπὸ γῆν διάστημα· εἶτα κατὰ τὸ ὅμοιον σχῆμα ἕως τοῦ ὑπογείου πλημμυρεῖ καὶ πάλιν ὑπονοστεῖ ἕως ἐλθοῦσα πρὸ τῆς ἀνατολῆς ζῳδιακὸν διάστημα τελέως ῥιχίαν σχοίη· εἶτα ἐν τῇ ῥιχίᾳ μένει ἕως ἂν ὑψωθῇ τοῦ ὁρίζοντος τὸ ζῳδιακὸν διάστημα· καὶ οὕτως καθ' ἑκάστην γίνεται ἡμέραν ἐξ ἀϊδίου. ἡ δὲ μηνιαία γίνεται οὕτως· ἐπιτείνονται αἱ αὐξομειώσεις περὶ τὰς συνόδους καὶ πανσελήνους, μειοῦνται δὲ περὶ τὴν διχότομον ἑκατέραν. ἡ δ' ἐνιαυσιαία γίνεται οὕτως· περὶ τὰς τροπὰς ἑκατέρας τοῦ ἡλίου ἐπιτείνονται αἱ αὐξομειώσεις τῶν ἀμπώτεων, περὶ δὲ τὰς ἰσημερίας ἑκατέρας μειοῦνται ἐσχάτως, καὶ τοῦτο ἀεὶ γίνεται. πάλιν δὲ τῆς σελήνης ἐν τοῖς τροπικοῖς ζῳδίοις ἀνωμαλίαν εἶναι τῶν ἀμπώτεων καὶ πλημῶν τῷ τε τάχει καὶ τῷ πλήθει τῶν αὐξομειώσεων, ἐν δὲ τοῖς ἰσημερινοῖς ὁμαλίαν τε καὶ εὐταξίαν, ἐν δὲ τοῖς δισώμοις μεταξὺ τούτων.

4 εἶτα : εἰ δ' Korais   9 βάθος Korais   10 δ' : s.l.; om. Gelenius   19 ῥηχίᾳ Korais   21 ὑπογείου : sc. μεσουρανήματος   22 πρὸς τὰς ἀνατολὰς Korais   ῥηχ- Korais   23 ῥηχ- Korais   25 οὕτως : ϛ s.l.   29 τροπικοῖς ⟨οὔσης⟩ Korais   31 δισώμοις : διαμέσοις Korais

| Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου γ΄ 72ᵛ

176, 16 sq. α΄ ὅτι οὐκ ἔστιν πάντων τῶν Κελτῶν 'ὁμὸς θρόος οὐδ' ἴα γῆρυς' (Hom. Δ 437).

177, 5 sq. β΄ ὅτι αἱ Ἄλπεις ἀπὸ τῆς Λιγυστικῆς ἀρξάμεναι θαλάσσης ἐπὶ τὰς τοῦ Ῥήνου 4 διήκουσιν ἐκβολάς.

177, 6 sq. γ΄ ὅτι τὸ Κέμμενον ὄρος πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἐστὶν τῇ Πυρήνῃ, μῆκος ἔχον —— περὶ στάδια ͵β, καὶ παύεται περὶ Λούγδουνον πρόλιν πρὸς ἀνατολάς· οἱ δὲ τῆς τε Πυρήνης καὶ τῶν Κεμμένων πρὸς βορρᾶν οἰκοῦντες ἕως τοῦ Ὠκεα- 8 νοῦ Ἀκυϊτανοὶ καλοῦνται, ἀφοριζόμενοι τῷ Λίγειρι ποταμῷ ἀπὸ Λουγ- δουνησίας.

177, 25–178, 4 δ΄ ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ Κελτικὴ ποταμοῖς ἐστιν κατάρρυτος. οὕτως δὲ οἱ ποταμοὶ εὐφυῶς κεῖνται ὥστε ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ εἰς τὴν ἔσω θάλασσαν καὶ 12 ἔμπαλιν τὰ φορτία διὰ τῶν ποταμῶν διαβιβάζουσιν ὀλίγων τινῶν χωρίων πεζῇ κομίζεσθαι ἀναγκαζόντων. ἔστιν δὲ καὶ πολυανθρωποτάτη ἡ Κελτικὴ καὶ εὔφορος· περὶ δὲ Νάρβωνα καὶ τὴν παραλίαν αὐτῆς ἕως τῶν Κεμμένων ἐλαιόφυτός ἐστιν, τὰ δὲ πρὸς βορρᾶν προϊόντα ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον οὐδὲ 16 ἄμπελον ἔχει.

178, 12–32 ε΄ ὅτι ἡ Ναρβωνησία ⩩ ἔχει τὸ σχῆμα· ὧν ἡ νοτία θάλασσα καὶ τὸ Κέμμενον ὄρος ἕως τῶν Ἄλπεων αἱ ἀπεναντίον, ἡ δὲ Πυρήνη καὶ αἱ Ἄλπεις αἱ λοιπαὶ δύο ἀπεναντίον. διορίζεται δὲ ἡ Ναρβωνῖτις χώρα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας τῷ 20 Οὐάρῳ ποταμῷ, ἀπὸ δὲ τῆς Ἰβηρίας τῷ ἱερῷ τῆς Πυρηναίας Ἀφροδίτης· καὶ εἰσὶν μεταξὺ τοῦ Ἀφροδισίου καὶ τῶν τοῦ Οὐάρου ποταμοῦ ἐκβολῶν ἡ παραλία στάδια ͵βψ΄.

179, 10–181, 13 ς΄ ὅτι ἡ Μασσαλία, | πόλις Ἑλληνική, τοσοῦτον ἦν σώφρων καὶ μετρία ὥστε 24 73ʳ καὶ νόμον εἶχον τὴν μεγίστην προῖκα χρυσίων εἶναι ρ΄, τὴν δὲ ἐσθῆτα χρυσίων ε΄ καὶ τὸν τῶν γυναικῶν κόσμον ὁμοίως χρυσίων ε΄· τοσοῦτον δὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἔργῳ ἐξήσκησαν ὥστε τοὺς φιλομαθείᾳ ἐχομένους Ῥωμαίους μὴ εἰς Ἀθήνας ἀλλ' εἰς Μασσαλίαν πορεύεσθαι. ἔστιν δὲ ἡ 28 πόλις Φωκαέων ἀποικία.

182, 4–8 ζ΄ ὅτι μεταξὺ Νάρβωνος καὶ τοῦ Ἀφροδισίου ἄκρου ἐκ τῆς Πυρήνης ῥεῖ ποταμὸς ὁ Ῥουσκίνων, οὗ πλησίον λίμνη καὶ χωρίον ὕφυδρον μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἁλυκίδων μεστὸν τὸ τοὺς ὀρυκτοὺς κεστρεῖς ἔχον· δύο γὰρ ἢ τρεῖς 32 ὀρύξαντι πόδας καὶ καθέντι τρίαιναν εἰς ὕδωρ ἰλυῶδες ἐστιν περιπεῖραι τὸν ἰχθὺν ἀξιόλογον τὸ μέγεθος· τρέφεται δ' ὑπὸ τῆς ἰλύος καθάπερ αἱ ἐγχέλυες.

182, 15–34 η΄ ὅτι μεταξὺ Μασσαλίας καὶ τῶν τοῦ Ῥοδανοῦ ἐκβολῶν ποταμοῦ ἐστιν

1 γ΄ : δ΄ Korais 18 ⩩ : παραλληλόγραμμον Gelenius 22 εἰσὶν : ἔστι Kramer
22 post ποταμοῦ rasura 4 litt.

πεδίον διέχον τῆς θαλάσσης στάδια ρ΄, τοσοῦτον δὲ καὶ τὸ διάμετρον, κυκλοτερὲς τὸ σχῆμα, καλεῖται δὲ Λιθῶδες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος. μεστὸν γάρ ἐστιν λίθων χειροπλήθων ὑποπεφυκυῖαν ἐχόντων αὐτοῖς ἄγρωστιν, ἀφ' ἧς ἄφθονοι νομαὶ βοσκήμασίν εἰσιν· ἐν μέσῳ δ' ὕδατα καὶ ἁλυκίδες ἐν- 4 ίστανται καὶ ἅλες. Ἀριστοτέλης μὲν οὖν φησιν ὑπὸ σεισμῶν τῶν καλουμένων βραστῶν ἐκπεσόντας τοὺς λίθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν συνολισθεῖν εἰς τὰ κοῖλα τῶν χωρίων, Ποσει|δώνιος δὲ λίμνην οὖσαν παγῆναι μετὰ κλυδασ- 73ᵛ μοῦ καὶ διὰ τοῦτο εἰς πλείους μερισθῆναι λίθους, καθάπερ τοὺς ποταμίους 8 κάχληκας καὶ τὰς ψήφους τὰς αἰγιαλίτιδας. καὶ ἔστιν ἑκάτερος τῶν λόγων πιθανός· ἀνάγκη γὰρ τοὺς οὕτως συνεστῶτας λίθους οὐ καθαυτοὺς ἢ ἐξ ὑγροῦ παγέντας μεταβάλλειν ἐκ πετρῶν μεγάλων ῥήγματα συνεχῆ λαβουσῶν ἀποκριθῆναι. 12

185, 11–3 θ΄ ὅτι οἱ Σάλυες οἰκοῦσι μεταξὺ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ καὶ Δροεντία ποταμοῦ ἐπὶ στάδια φ΄.

187, 21–5 ι΄ ὅτι οἱ πλησίον Καππαδοκίας Γαλάται Κελτῶν εἰσιν ἄποικοι.

190, 22–7 ια΄ ὅτι ἐν τῇ Ἀκυϊτανίᾳ τῆς Κελτικῆς, ἣν ἔχουσι Τάρβελλοι, μέταλλά ἐστιν 16 χρύσεα σπουδαιότατα πάντων· ἐν γὰρ βόθροις ὀρυχθεῖσιν ἐπὶ μικρὸν εὑρίσκονται καὶ χειροπλήθεις χρυσίου πλάκες ἔσθ' ὅτε μικρᾶς ἀποκαθάρσεως δεόμεναι, τὸ δὲ λοιπὸν ψῆγμά ἐστιν καὶ βῶλοι, καὶ αὐταὶ κατεργασίαν οὐ πολλὴν ἔχουσαι. ἡ δὲ μεσόγειος καὶ ὀρεινὴ βελτίω γῆν ἔχει. 20

195, 18–196, 13 ιβ΄ ὅτι τὸ σύμπαν ἔθνος ὃ νῦν Κελτικόν τε καὶ Γαλατικὸν καὶ Γαλλικὸν καλεῖται, ἀρειμάνιόν τέ ἐστιν καὶ θυμικὸν καὶ μάχιμον καὶ μᾶλλον ἱππικῇ μάχῃ εὐδοκιμοῦν· καὶ τὸ κράτιστον Ῥωμαιοῖς ἱππικὸν οὗτοι παρέχουσιν. εἰσὶν δὲ τοῖς τρόποις ἁπλοῖ καὶ οὐ κακοήθεις, εἰς δὲ τὸ διεγερθῆναι πρὸς πόλεμον 24 ἑτοίμως ἐρεθίζονται ὡς μισοπόνηροι καὶ πάλιν εὐκόλως χειροῦνται καὶ δουλοῦνται. καὶ εἰσὶν τῶν Ἰβήρων ῥωμαλεώτεροι διὰ τὰ | τῶν σωμάτων μεγέθη, 74ʳ καὶ τούτων οἱ παρωκεανῖται μαλλον. οὐκ ἀντέχουσι δὲ χρόνον πολὺν πολεμοῦντες· καὶ γὰρ πρὸς Ῥωμαίους πολεμεῖν ἤρξαντο ὕστεροι τῶν Ἰβήρων, 28 ἀλλὰ πρότεροι κατεστράφησαν· οἱ δ' Ἴβηρες οὔτε πανστρατιᾷ ὥσπερ οἱ Γαλάται ἐπολέμουν οὔτε καθ' ἕνα τόπον, ἀλλὰ κατὰ πολλὰ τῆς χώρας καὶ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ δυσαλωτότεροι γεγόνασιν.

196, 16–197, 6 ιγ΄ ὅτι τῶν Γαλατῶν οἱ Βέλγαι ἀνδρειότατοί εἰσιν εἰς ιε΄ ἔθνη διῃρημένοι. 32 οἰκοῦσι δὲ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Λίγειρος παρωκεανῖται ὄντες. καὶ εἰσὶν οὗτοι τοῖς Γερμανοῖς γείτονες καὶ τὴν ἄλλην δίαιταν ὅμοιοι. καὶ διὰ

9 κάχληκας : χ s. l. 10 {οὐ καθαυτοὺς} Müller 11 μεταβάλλειν ⟨ἀλλ'⟩ Hudson, μεταβαλεῖν ⟨ἢ⟩ Korais (recepit Müller) 14 φ΄ : πεντακόσια Korais 30 ἐπολέμουν : πολεμοῦντες Korais

τὴν τῶν γυναικῶν εὐτεκνίαν εἰς λ΄ μυριάδας τὸ τῶν Βελγῶν ἐξητάζετο μάχιμον πλῆθος. σαγηφοροῦσι δὲ καὶ κομοτροφοῦσι καὶ χαμαιεῦναί εἰσιν καὶ κρεαφάγοι καὶ γαλακτοπόται. καὶ ἡ χώρα κτηνοτρόφος συσὶ καὶ προβάτοις. ἀντὶ δὲ χιτώνων σχιστοὺς χειριδωτοὺς φοροῦσι μέχρι γλουτῶν καὶ αἰδοίων. ἡ δ' ἐρέα αὐτοῖς τραχεῖα μέν, ἀκρόμαλλος δέ· ἀφ' ἧς τοὺς δασεῖς σάγους ἐξυφαίνουσι καὶ τῇ Ἰταλίᾳ πάσῃ χορηγοῦσιν ἐπ' ἐμπορείᾳ καὶ τὰ ἐκ τῶν συῶν ταρίχη. ὁπλισμὸς δὲ μάχαιρα μικρὰ παρηρτημένη παρὰ τὸ δεξιὸν πλευρὸν καὶ θυρεὸς μακρὸς καὶ λόγχαι κατὰ λόγον καὶ μάαρις, παλτοῦ τι εἶδος· ἔστιν δέ τι καὶ γρόσφῳ ἐοικὸς ξύλον ἐκ χειρός, οὐκ ἐξ ἀγκύλης ἀφιέμενον τηλεβολώτερον καὶ βέλους, ᾧ μάλιστα καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀρνέων χρῶν|ται θήρας. αἱ δὲ ὕες αὐτοῖς καὶ ἀγραυλοῦσιν ὕψει καὶ τάχει καὶ ἀλκῇ διαφέρουσαι· κίνδυνος δ' ἐστὶν τῷ ἀήθει προσιόντι ταύταις, ὡς αὔτως καὶ λύκῳ. 74v

197, 21–35 ιδ΄ ὅτι παρὰ πᾶσι Κελτοῖσι τρία γένη ἔντιμα αὐτοῖς ἐστιν μάλιστα· Βάρτοι τε, ποιηταὶ ὄντες ὕμνων, καὶ Οὐάται, ἱεροποιοὶ καὶ φυσιολόγοι, καὶ Δρυΐδαι· πρὸς τῇ φυσιολογίᾳ καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν ἀσκοῦσι δικαιότατοι νομιζόμενοι· ἀφθάρτους δὲ τὰς ψυχὰς οὗτοι λέγουσιν εἶναι καὶ τὸν κόσμον, ἐπικρατήσειν δέ ποτε καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ. τῷ δὲ ἁπλῷ καὶ θυμικῷ πολὺ τὸ ἀνόητον καὶ ἀλαζονικὸν πρόσεστιν τοῖς Γάλλοις καὶ τὸ φιλόκοσμον· χρυσοφοροῦσι γὰρ περὶ μὲν τοῖς τραχήλοις στρεπτόν, περὶ δὲ τοῖς βραχίοσι καὶ τοῖς καρποῖς ψέλια· καὶ ἐσθῆτες αὐτοῖς τοῖς ἄρχουσι χρυσόπαστοι. καὶ εἰσὶν ἀφόρητοι μὲν νικῶντες, ἡττηθέντες δὲ ἔκπληκτοι.

198, 14–9 ιε΄ ὅτι ἔναντι τῶν τοῦ Λίγειρος ποταμοῦ ἐκβολῶν νῆσός ἐστιν μικρὰ οὐ πάνυ πελαγία ἐν τῷ Ὠκεανῷ, ἐν ᾗ τῶν Σαμνιτῶν αἱ γυναῖκες βάκχαι τῷ Διονύσῳ κατεχόμεναι οἰκοῦσιν ἐξιλεούμεναι τὸν θεόν. οὐ θέμις δ' ἐπιβαίνειν ἄνδρα τῆς νήσου, αἱ δὲ γυναῖκες ἀντιπλέουσαι ἐκ τῆς νήσου συνέρχονται τοῖς σφετέροις ἀνδράσι καὶ πάλιν ἀπιᾶσιν εἰς τὴν νῆσον.

199, 2–9 ιϛ΄ ὅτι Κελτοὶ πάντες φιλόνεικοί εἰσιν καὶ οὐ νομίζεται παρ' αὐτοῖς αἰσχρὸν τὸ ἀφειδεῖν τοὺς νέους τῆς ἀκμῆς. ἀσκοῦσι δὲ μὴ | παχεῖς εἶναι μὴ δὲ προγάστορας· τὸν δ' ὑπερβαλλόμενον τῶν νέων τὸ τῆς ζώνης μέτρον ζημιοῦσθαι φασίν. 75r

199, 31–200, 16 ιζ΄ ὅτι ἡ πλείστη τῆς μεγάλης Βρετανίας πεδιάς ἐστιν καὶ κατάδρυμος· πολλὰ δ' ἔχει καὶ ὀρεινά· φέρει δὲ σῖτον καὶ βοσκήματα καὶ μέταλλα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ σιδήρου· καὶ δέρματα δὲ καὶ ἀνδράποδα χορηγεῖ καὶ κύνας κυνηγετικούς· Κελτοὶ δὲ καὶ τοῖς κυσὶ τούτοις χρῶνται πρὸς τοὺς πολέμους.

16 ⟨οἳ⟩ πρὸς Korais   19 ἀνόητον : post ἀ rasura 1 litt.   πρόσεστιν : ό s.l.
20 βραχίοσι : post ο rasura 1 litt.   32 Βρετανίας : ante ν rasura 1 litt.

εἰσὶν δ' οἱ Βρετανοὶ εὐμήκεις τοῖς σώμασιν· τὰ δ' ἤθη ἁπλούστερα καὶ βαρβαρώτερα ἔχουσιν ἤπερ οἱ Κελτοί· ὥστ' ἔνιοι διὰ τὸ ἀγνοεῖν καίτοι γάλακτος εὐποροῦντες οὐ τυροποιοῦσιν· ἄπειροι δ' εἰσὶν καὶ κηπείας καί τινων γεωργίας τρόπων. πόλεις δ' αὐτοῖς οἱ δρυμοί εἰσιν· περιφράξαντες γὰρ δένδρεσι καταβεβλημένοις εὐρυχωρῆ κύκλον ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ καλυβοποιοῦνται καὶ τὰ βοσκήματα κατασταθμεύουσιν οὐ πρὸς πολὺν χρόνον. ἔπομβροι δ' εἰσὶν οἱ ἀέρες μᾶλλον ἢ νιφετώδεις αὐτοῖς, ἐν δὲ ταῖς αἰθρίαις ὁμίχλη κατέχει πολὺν χρόνον, ὥστε δι' ἡμέρας ὅλης ἐπὶ τρεῖς μόνον ἢ τέτταρας ὥρας τὰς περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁρᾶσθαι τὸν ἥλιον.

200, 18–33 ιη΄ ὅτι δὶς διέβη Καῖσαρ ὁ Θεὸς εἰς τὴν Βρετανίαν, ἄξιον δὲ λόγου οὐδὲν ἔπραξεν· αἱ γὰρ νῆες αὐτῷ τῆς πανσελήνου ἐπίδοσιν λαβούσης τῆς ἀμπώτεως κακῶς ἔπαθον καὶ ἐφθάρησαν αἱ πολλαί. δύο δὲ νίκας ἐνίκησεν ἐκεῖ καίτοι δύο μόνα τάγματα περαιώσας τῆς στρατιᾶς καὶ | ἔλαβεν λείαν πολλήν· ἐπὶ δὲ τοῦ Αὐγούστου τελέως εἰς φόρου ἀπαγωγὴν Ῥωμαίοις κατέστησαν. 75v

201, 3–8 ιθ΄ ὅτι οἱ τὴν Ἰέρνην νῆσον κατοικοῦντες Βρετανοὶ ἄγριοί εἰσιν καὶ ἀνθρωποφάγοι καὶ ποηφάγοι καὶ τοὺς γονεῖς τελευτήσαντας ἐσθίουσιν καὶ φανερῶς μίγνυνται γυναιξί τε ἄλλαις καὶ μητράσιν.

201, 13–26 κ΄ ὅτι Πυθέας εἰ καί τινα περὶ Θούλης λέγων ἐψεύσατο, ὅμως τῆς περὶ τὸ μαθηματικὸν θεωρίας εὖ λέγει περὶ αὐτήν. λέγει δὲ τῶν μὲν ἡμέρων καρπῶν τε καὶ ζῴων ἄφορον εἶναι καὶ σπάνιν, κέγχρῳ δὲ καὶ ἄλλοις λαχάνοις καὶ καρποῖς καὶ ῥίζαις τρέφεσθαι. σῖτος δὲ ὀλίγος γίνεται.

201, 31–202, 23 κα΄ ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων τῆς Λιγυστικῆς ἄρχονται αἵ τε Ἄλπεις καὶ τὰ Ἀπέννινα ὄρη. φασὶν δὲ τὰ ὄρη τῆς Λιγυστικῆς τοσοῦτον εἶναι ξυλοτρόφα ὡς εὑρίσκεσθαί τινα δένδρα καὶ ὀκτὼ ποδῶν ἔχοντα τὸ διάμετρον τοῦ πάχους. τὰ δὲ ὄρη ταῦτα ὑπερύψηλα καὶ ἀπότομα.

202, 26–9 κβ΄ ὅτι οἱ Λίγυες οἴνῳ χρῶνται τῷ ἐκ τῆς γῆς σφῶν γινομένῳ πιττίτῃ αὐστηρῷ. πλεονάζει δὲ καὶ τὸ λιγγούριον παρ' αὐτοῖς, ὅ τινες ἤλεκτρον προσαγορεύουσιν.

203, 1–29 κγ΄ ὅτι μεταξὺ Λιγύων καὶ τῆς Μασσαλίας οἰκεῖ τὸ τῶν Σαλύων ἔθνος παράλιον τὰς Ἄλπεις τὰς παραλίους οἰκοῦν. φασὶ δὲ τὸ ὕψος τῶν ὀρέων εἶναι ᾗ ὀξύτατόν ἐστιν στάδια ρ΄ καὶ τοσοῦτον αὖθις τὴν κατάβασιν.

203, 33–204, 12 κδ΄ ὅτι ἐκ τῶν Ἄλπεων ῥεῖ ὅ τε Ῥῆνος καὶ ὁ Ἴστρος καὶ ὁ Πάδος καὶ ὁ Ῥοδανός.

204, 1–4 κε΄ ὅτι ὁ Πάδος | ποταμὸς ἁπάντων ἐστὶν μείζων τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς αὐτοῦ πλὴν μόνου τοῦ Ἴστρου. 76r

1 Βρετανοὶ : ante ν rasura 1 litt.   10 Βρετανίαν : ante ν prius rasura 1 litt.
15 Βρετανοὶ : ante ν rasura 1 litt.   20 ἀφορίαν Hudson

204, 22–33 κϛʹ ὅτι περὶ τὰς Ἄλπεις καὶ τὰ δυσμικὰ τῆς Ἰταλίας ἡ ὁδὸς χαλεπωτάτη ἐστὶν καὶ κρημνώδης, ὡς καὶ τοῖς μικρὸν ὀλισθήσασι κίνδυνον εἶναι εἰς φάραγγας ἀβύσσους κατενεχθῆναι· ἃς ὁ Αὔγουστος δαπάναις πολλαῖς ἀνέκτισεν καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐπλάτυνεν. ἔχει δέ τι παράδοξον καὶ ἕτερον ἡ χώρα· κρυστάλλου γὰρ πλάκες μέγισται ἐκ τῶν ἀκρωρειῶν ἀπορρηγνύμεναι διέφθειρον τοὺς ὁδίτας.

205, 16 κζʹ ὅτι ἐστὶν λέξις οἱ δημοσιῶναι, ὥσπερ οἱ σιτῶναι καὶ βοῶναι καὶ ὀψῶναι.

206, 26–8 κηʹ ὅτι Στράβων ὁ γεωγράφος ἐπὶ Νέρωνος ἤκμαζεν τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος.

207, 34–208, 4 κθʹ ὅτι αἱ Ἄλπεις ἰδιόμορφόν τι ζῷον γεννῶσιν ἐλαφοειδὲς τὸ σχῆμα πλὴν αὐχένος καὶ τριχώματος· ταῦτα δ' ἐοικέναι κάπρῳ· ὑπὸ δὲ τῷ γενείῳ πυρῆνα ἴσχει ὅσον σπιθαμιαῖον ἀκρόκομον πωλικῆς κέρκου τὸ πάχος.

208, 20–6 λʹ ὅτι φησὶν Πολύβιος κατ' Ἀκυληΐαν εὑρεθῆναι χρύσια μέταλλα οὕτως εὐφυῆ ὥστε ἐπὶ δύο πόδας ἀποσύραντι τὴν ἐπιπολῆς γῆν εὐθὺς ὀρυκτὸν εὑρίσκεσθαι χρυσόν· τὸ δ' ὄρυγμα μὴ πλειόνων ὑπάρχειν ἢ ιεʹ ποδῶν· εἶναι δὲ τοῦ χρυσοῦ τὸν μὲν αὐτόθεν καθαρόν, κυάμου μέγεθος ἢ θέρμου, τοῦ ὀγδόου μέρους μόνον ἀφεψηθέντος, τὸν δὲ δεῖσθαι μὲν χωνείας πλείονος, σφόδρα δὲ λυσιτελοῦς.

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου εʹ [76v]

209, 15–210, 3 αʹ ὅτι τὸ παλαιὸν Ἰταλία ἐκαλεῖτο ἡ περιεχομένη χώρα ὑπό τε τῆς νῦν Μεγάλης Ἑλλάδος καὶ Ἰαπυγίας καὶ Ποσειδωνιάτου κόλπου· ὕστερον δὲ διὰ τὸ εὐτυχὲς τοῦ ὀνόματος ἐπεκράτησεν καὶ ἕως Οὐάρου ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ καὶ τῶν Ἄλπεων Ἰταλία καλεῖσθαι.

210, 31–211, 4 βʹ ὅτι τῶν Ἄλπεων περιφερὴς ἡ ὑπώρειά ἐστιν καὶ κολπώδης, τὰ κοῖλα ἔχουσα ἐστραμμένα πρὸς τὴν Ἰταλίαν· τοῦ δὲ κόλπου τὰ μὲν μέσα πρὸς τοῖς Ἀλασσοῖς ἐστιν, τὰ δ' ἄκρα ἐπιστροφὴν λαμβάνει, τὰ μὲν μέχρι τῆς ἄκρας καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου, τὰ δ' εἰς τὴν Λιγυστικὴν παραλίαν μέχρι Γενούας τῶν Λιγύων τοῦ ἐμπορείου, ὅπου τὰ Ἀπέννινα ὄρη συνάπτει ταῖς Ἄλπεσιν.

212, 18–25 γʹ ὅτι μόνη ἡ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ παραλία τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης μιμεῖται τὰ τοῦ Ὠκεανοῦ πάθη ὁμοίως ἐκείνῳ πλημμύρουσά τε καὶ ἀναρροιβδοῦσα καθ' ἑκάστην ἡμέραν· ὑφ' ὧν τὸ πλέον τοῦ πεδίου λιμνοθαλάττης γίνεται μεστόν, διώρυξι δὲ καὶ παραχώμασιν, καθάπερ ἡ κάτω χώρα τῆς Αἰγύπτου, διωχετεύεται καὶ τὰ μὲν ἀνέψυκται καὶ γεωργεῖται, τὰ δὲ διάπλους ἔχει· τῶν δὲ πόλεων αἱ μὲν νησίζουσιν, αἱ δ' ἐκ μέρους κλύζονται.

213, 28–214, 2 δʹ ὅτι ὁ περὶ τὴν Ῥάβενναν ἀὴρ καθαρώτατός ἐστιν καὶ ὑγιεινότατος· τούτου

12 ἴσχειν Korais 15 ιεʹ: πεντεκαίδεκα Korais

δ' αἴτιον ἡ πλημμυρίς τε τῆς θαλάσσης καὶ ἡ τοῦ Πάδου πλήρωσις πᾶν τὸ βορβορῶδες ἀποκαθαίρουσα· τὰ αὐτὰ δὲ γίνονται καὶ περὶ Ἀλεξάνδρειαν· ἡ γὰρ τοῦ Νείλου ἀνάβασις τὴν τῆς γῆς λίμνης ἀφανίζει δυσωδίαν | [77r] τὴν ἐκ τοῦ τέλματος.

214, 2–4 εʹ ὅτι ἐν Ῥαβέννῃ τὰ ἕλη ποιοῦσι τὰς ἀμπέλους καρπιμωτάτας καὶ ταχυφόρους· ἀλλ' ἐν εʹ ἔτεσι γηράσκουσαι φθείρονται.

214, 17 sq. ϛʹ ὅτι Ἀδρία πόλις ἐστὶν περὶ τὰ μυχὰ τοῦ Ἀδρίου, ἀφ' ἧς ἡ ταύτῃ θάλασσα καλεῖται Ἀδρίας· ἦν δὲ τὸ πάλαι ἐπιφανεστάτη.

215, 30–216, 5 ζʹ ὅτι μετὰ τὸ Τίμαυον μυχαίτατον ὂν τοῦ Ἀδρίου ἡ τῶν Ἴστρων ἐστὶν παραλία μέχρι Πόλας, ἧς καὶ Καλλίμαχος μέμνηται λέγων 'ἀτὰρ κείνων γλῶσσ' ὀνόμηνε Πόλας'· κτίσμα δέ ἐστιν Κόλχων· καὶ αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι ἐπίκεινται τῇ Πόλας.

218, 21–4 ηʹ ὅτι ἡ Λιγυστικὴ ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσιν ἵδρυται μεταξὺ Τυρρηνίας τε καὶ Κελτικῆς· τραχεῖα δ' ἐστὶν καὶ πετρώδης.

218, 25–8 θʹ ὅτι ἡ Τυρρηνία χώρα μοῖρα οὖσα τῆς Ἰταλίας ἄρχεται ἀπὸ τῶν τῆς Λιγυστικῆς ὁρίων ἕως ποταμοῦ τοῦ Τιβέριδος. παραθαλάσσιοι δ' ὄντες οὗτοι καὶ τὰ πεδία οἰκοῦντες τὰ τῶν Ἀπεννίνων ἀπολήγοντα· ἐξ ἧς καὶ ἡ περικειμένη θάλασσα Τυρρηνικὴ καλεῖται.

218, 28–219, 1 ιʹ ὅτι ὁ Τίβερις ῥεῖ ἀπὸ τῶν Ἀπεννίνων ὀρέων, πληροῦται δ' ἐκ πολλῶν ποταμῶν, μέρος μέν τι διὰ τῆς Τυρρηνίας φερόμενος, τὸ δ' ἐφεξῆς διορίζων ἀπ' αὐτῆς πρῶτον μὲν τὴν Ὀμβρικήν, εἶτα Σαβίνους καὶ Λατίνους τοὺς πρὸς τῇ Ῥώμῃ μέχρι τῆς παραλίας· παραβέβληνται δέ πως τῷ ποταμῷ μὲν καὶ τοῖς Τυρρηνοῖς κατὰ πλάτος, ἀλλήλοις δὲ κατὰ μῆκος, ἀνέχουσι δὲ πρὸς τὰ Ἀπέννινα ὄρη τὰ πρὸς τῷ Ἀδρίᾳ.

219, 3–7 ιαʹ ὅτι ἡ τῶν Λατίνων χώρα | [77v] μεταξὺ κεῖται τῆς τε ἀπὸ τῶν Ὠστίων παραλίας μέχρι πόλεως Σινυέσσης καὶ τῆς Σαβινης· τὰ δ' Ὤστια ἐπίνειόν ἐστιν Ῥώμης, εἰς ἃ ὁ Τίβερις ἐκδίδωσιν· ἐκτείνεται δ' ἐπὶ μῆκος μέχρι Καμπανίας καὶ Σαμνιτῶν.

219, 16–20 ιβʹ ὅτι Τυρρηνοὶ καλοῦνται ἀπὸ Τυρρηνοῦ τοῦ Ἄτυος τοῦ στείλαντος ἐκ Λυδίας ἀποίκους εἰς τὴν χώραν ταύτην· λιμῷ γὰρ ἡ Μῃονία ἐπιέζετο καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἄτυς βασιλεύων ἐκεῖ Ἡρακλείδης ὢν ἀπὸ Ὀμφάλης ἠναγκάσθη τὸν μὲν ἕτερον τῶν παίδων Λυδὸν καλούμενον αὐτοῦ κατασχεῖν, ἐξ οὗ καὶ ἡ χώρα Λυδία, τὸν δ' ἕτερον Τυρρηνὸν στεῖλαι μετὰ τοῦ πλείστου λαοῦ· ὃς ἐλθὼν ᾤκησεν τὴν ἐξ αὐτοῦ Τυρρηνίαν.

220, 11–4 ιγʹ ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ ἐπιφανεῖς γενόμενοι πολλὰ ἔνδοξα ἔπραξαν ἄλλα τε καὶ τοὺς

3 ⟨γῆς⟩ Korais 6 εʹ: πέντε Korais 12 Πόλᾳ Gelenius

Γαλάτας τοὺς τὴν Ῥώμην ἐπὶ φρουρίου λαβόντας ὑπαντήσαντες περὶ Σαβίνους κατεπολέμησαν καὶ ὅσα χρήματα ἑκόντων Ῥωμαίων ἔλαβον πάντα ἠνάγκασαν τοὺς Γαλάτας ἄκοντας δοῦναι λῦτρα τῶν ἁλόντων ὑπ' αὐτῶν.

221, 10–20 ιδ´ ὅτι τὸ παρ' Ὁμήρῳ Πελασγικὸν Ἄργος ἡ Θετταλία λέγεται, ὅ ἐστιν μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν Θερμοπυλῶν ἕως τῆς ὀρεινῆς τῆς κατὰ Πίνδον, διὰ τὸ ἐπάρξαι τῶν τόπων τούτων τοὺς Πελασγούς. τόν τε Δία τὸν Δωδωναῖον ὀνομάζει Ὅμηρος 'Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε Πελασγικέ'. πολλοὶ δὲ καὶ τὰ Ἠπειρωτικὰ ἔθνη Πελασγικὰ εἰρήκασιν ὡς καὶ μέχρι δεῦρο τῶν Πελασγῶν ἐπαρξάντων. ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν ἐν Τρῳάδι Κιλίκων Ὅμηρος Πελασγοὺς εἴρη|κεν λέγων ' Ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν'. 78r

221, 36–8 ιε´ ὅτι τοὺς Πελασγοὺς διὰ τὸ πλάνητας εἶναι καὶ δίκην ὀρνέων ἐπιφοιτᾶν ἐφ' οὓς ἔτυχεν τόπους φασὶν Πελαργοὺς ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν κληθῆναι.

222, 1–18 ις´ ὅτι τῆς Τυρρηνίας τὸ μὲν μῆκος ᾗ μέγιστόν ἐστιν ἀπὸ Λούνης πόλεως μέχρι Ὠστίων σταδίων ͵βφ´, πλάτος δὲ τοῦ ἡμίσους ἔλαττον τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσιν. ἡ δὲ Λοῦνα μικρὰ μέν ἐστιν πόλις, ἔχει δὲ λιμένα μέγιστον καὶ κάλλιστον, ἔχει δὲ μέταλλα λίθου ποικίλου λευκοῦ ὑπογλαυκίζοντος, ἀφ' ὧν τὰ ἐν Ῥώμῃ ἐδάφη καὶ οἱ ναοὶ οἱ κάλλιστοι κοσμοῦνται· οἱ δ' Ἕλληνες καλοῦσι τὸν λιμένα Σελήνης λιμένα.

222, 3 sq. 25 sq. ιζ´ ὅτι ἀπὸ Λούνης εἰς Πίσαν στάδιοί εἰσιν πλείους τῶν υ´. ἡ δὲ Πίσα κτίσμα ἐστὶν τῶν ἐκ Πελοποννήσου Πισατῶν, οἳ μετὰ Νέστορος στρατεύσαντες ἐν τῷ νόστῳ ἐπλανήθησαν καὶ ταύτην τὴν Πίσαν ἔκτισαν.

223, 30–224, 2 ιη´ ὅτι ὁ Στράβων ἴδεν τοὺς ἐργαζομένους τὸν σίδηρον τὸν ἐκ τῆς Αἰθαλίας νήσου τῆς πλησίον Κύρνου κομιζόμενον· οὐ γὰρ δύναται συλλιπαίνεσθαι καμινευόμενος ἐν τῇ νήσῳ, κομίζεται δ' εὐθὺς ἐκ τῶν μετάλλων εἰς τὴν ἤπειρον. τοῦτο δὲ δὴ παράδοξον ἡ νῆσος ἔχει καὶ τὸ τὰ ὀρύγματα ἀναπληροῦσθαι τῷ χρόνῳ τὰ μεταλλευθέντα, καθάπερ τοὺς πλαταμῶνάς φασι τοὺς ἐν Ῥόδῳ καὶ τὴν ἐν Πάρῳ πέτραν τὴν μάρμαρον καὶ τοὺς ἐν Ἰνδοῖς ἅλας.

224, 20–225, 3 ιθ´ ὅτι ἡ Κύρνος νῆσος ὑπὸ Ῥωμαίων Κορσίκα καλεῖται, οἰκεῖται δὲ φαύλως τραχεῖά τε οὖσα καὶ τοῖς πλείστοις μέρεσι δύσβατος τελέως, ὥστε τοὺς κατέχοντας τὰ ὄρη καὶ ἀπὸ λῃστηρίων ζῶντας ἀγριωτέρους εἶναι θηρίων. οἱ 78v δ' ἀνδραποδισθέντες αὐτῶν ἀγόμενοι εἰς δουλείαν ἢ οὐχ ὑπομένουσι ζῆν ἢ ἀχρεῖοι τοῖς ὠνησαμένοις εἰσίν. μῆκος δὲ τῆς νήσου μίλια ρξ´, πλάτος δὲ ο´· Σαρδόνος δὲ μῆκος μίλια σκ´, πλάτος δὲ ϙη´. ἡ δὲ Σαρδὼν ἔχει μὲν πολὺ καὶ τὸ τραχὺ τῆς γῆς, ἔχει δὲ καὶ τὸ βαθύγειον καὶ κάρπιμον, μάλιστα δ' ἐστὶν

1 Φουρίου Gelenius 14 ͵βφ´ : δισχιλίων πεντακοσίων Korais 19 υ´ : τετρακοσίων Korais 27 τοὺς : τὰς a. c., ut vid.

σιτοφόρος· ὅσα δὲ αὐτῆς εὔκαρπα χωρία νοσηλά ἐστιν καὶ λοιμώδη τοῦ θέρους.

225, 17–9 κ´ ὅτι ἐν τῇ Σαρδοῖ γίνονται κριοὶ φύοντες τρίχα αἰγείαν ἀντὶ ἐρέας, καλοῦνται δὲ ἐπιχωρίως μούσμωνες· ὧν ταῖς δοραῖς θωρακίζονται. ἔχουσι δὲ ξιφείδιον καὶ πέλτην ἐν ταῖς μάχαις.

225, 23 sq. κα´ ὅτι ἀπὸ Σαρδοῦς ἕως τῆς κατ' ἀντικρὺ Λιβύης τὸ πέλαγος μίλιά ἐστιν τ´.

225, 27–9 κβ´ ὅτι ἐν Κόσσαις πόλει θυννοσκοπίον ἐστίν· ἀκολουθεῖ γὰρ ὁ θύννος οὐ τῇ βαλάνῳ μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ πορφύρᾳ παρὰ γῆν ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάττης μέχρι καὶ Σικελίας.

226, 27–31 κγ´ ὅτι οὐ πόρρω πάνυ τῆς Ῥώμης λίμναι εἰσὶν ἀγαθαὶ ἰχθυοτρόφοι, ἀφ' ὧν τύφη τε καὶ πάπυροι καὶ ἀνθήλη εἰς Ῥώμην κομίζονται.

229, 5–230, 22 κδ´ ὅτι Αἰνείας ὁ Ἀγχίσου ἐκ Τροίας κατάρας εἰς Λαῦρον πλησίον τοῦ Τιβέριδος τῶν ἐκβολῶν μικρὸν ὑπο τῆς θαλάσσης ὅσον κδ´ σταδίοις ἔκτισε πόλιν Ἄλβαν. ἐπελθὼν δὲ Λατῖνος ὁ τῶν Ἀβοριγίνων βασιλεὺς (οὗτοι δ' ᾤκουν ὅπου νῦν ἡ Ῥώμη ἐστίν) σύμμαχον ἔλαβεν τὸν Αἰνείαν κατὰ τῶν ἀστυ|γειτόνων Ῥουτούλων τῶν τὴν Ἀρδέαν οἰκούντων (στάδιοι δ' ἀπὸ Ῥώμης εἰς Ἀρδέαν ρξ´), νικήσας δὲ φίλος ἦν Αἰνείᾳ. ὕστερον δ' ἀναμαχόμενοι οἱ Ῥουτοῦλοι τὸν Λατῖνον ἔκτειναν. αὐτοὶ δὲ ὑπὸ Αἰνείου ἐκρατήθησαν καὶ ἀπὸ τότε Αἰνείας τῶν τόπων ἐκείνων βασιλεύσας ὠνόμασε Λατίνους τοὺς ὑφ' αὑτῷ. ὕστερον δὲ υ´ ἔτεσιν ἱστορεῖται τὰ περὶ τὸν Ἀμόλιον καὶ τὸν ἀδελφὸν Νομίτορα. οὗτοι δ' ἀπὸ Αἰνείου κατήγοντο οὕτως· διεδέξαντο μὲν γὰρ τὸ τῶν Λατίνων κράτος ἄμφω παρὰ τῶν ἀπογόνων Ἀσκανίου τοῦ Αἰνείου παιδός, παραγκωνισάμενος δ' ὁ νεώτερος τὸν πρεσβύτερον ἦρχεν ὁ Ἀμόλιος. υἱοῦ δ' ὄντος καὶ θυγατρὸς τῷ Νομίτορι τὸν μὲν ἐν κυνηγίᾳ ἐδολοφόνησεν ὁ Ἀμόλιος, τὴν δέ, ἵνα ἄτεκνος διαμένοι, τῆς Ἑστίας ἱέρειαν κατέστησεν παρθενείας χάριν· καλοῦσι δ' αὐτὴν Ῥέαν Σιλουίαν. εἶτα φθορὰν φωράσας διδύμων αὐτῇ παίδων γενομένων τὴν μὲν εἶρξεν ἀντὶ τοῦ κτείνειν χαριζόμενος τἀδελφῷ, τοὺς δ' ἐξέθηκε πρὸς τὸν Τίβεριν κατά τι πάτριον. μυθεύεται μὲν οὖν ἐξ Ἄρεως γενέσθαι τοὺς παῖδας, ἐκτεθέντες δὲ ὑπὸ λυκαίνης ὁραθῆναι σκυλακευομένους. Φαίστυλον δέ τινα τῶν περὶ τὸν τόπον συφορβῶν ἀνελόμενον ἐκθρέψαι, καλέσαι δὲ τὸν μὲν Ῥωμύλον, τὸν δὲ Ῥέμον. ἀνδρωθέντας δὲ ἐπιθέσθαι τῷ Ἀμολίῳ καὶ τοῖς παισί, καταλυθέντων δὲ ἐκείνων καὶ τῆς ἀρχῆς εἰς τὸν Νομίτορα περιστάσης ἀπελθόντας | οἴκαδε κτίσαι τὴν Ῥώμην ἐν τόποις οὐ πρὸς αἵρεσιν μᾶλλον ἢ πρὸς 79v ἀνάγκην ἐπιτηδείοις· οὔτε γὰρ ἐρυμνὸν τὸ ἔδαφος οὔτε χώραν οἰκείαν ἔχον τὴν πέριξ ὅση πόλει πρόσφορος, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώπους τοὺς συνοικίσοντας·

14 Ἀβοριγίνων : ante γ rasura 1 litt. 29 ἐκτεθέντας Gelenius

οἱ γὰρ ὄντες ᾤκουν καθ' αὑτοὺς συνάπτοντες πρὸς τοῖς τείχεσι τῆς κτιζομένης πόλεως οὐδὲ τοῖς Ἀλβανοῖς τοῖς τὴν Ἄλβαν οἰκοῦσι πάνυ προσέχοντες. Κολλατία δ' ἦν καὶ Ἀντέμναι καὶ Φιδίναι καὶ Λαβίκον καὶ ἄλλα τοιαῦτα τότε μὲν πολίχνια, νῦν δὲ κῶμαι, κτίσεις ἰδιωτῶν, ἀπὸ μικρῷ πλειόνων τῆς Ῥώμης σταδίων. γενομένης δὲ στάσεως φασὶ κατὰ τὴν κτίσιν τὸν Ῥέμον ἀποθανεῖν. μετὰ δὲ τὴν κτίσιν ἀνθρώπους σύγκλυδας ὁ Ῥωμύλος ἤθροιζεν ἀποδείξας ἄσυλόν τι τέμενος μεταξὺ τῆς ἄκρας καὶ τοῦ Καπετωλίου, τοὺς δ' ἐκεῖ καταφεύγοντας τῶν ἀστυγειτόνων πολίτας ἀποφαίνων. ἐπιγαμίας δὲ τούτοις οὐ τυγχάνων ἐπηγγέλλετο ἕνα ἀγῶνα ἱππικὸν τοῦ Ποσειδῶνος ἱερόν τε καὶ νῦν ἐπιτελούμενον, συνελθόντων δὲ πολλῶν, πλείστων δὲ Σαβίνων, ἐκέλευσε τὰς παρθένους ἁρπάσαι τὰς ἀφιγμένας τοῖς δεομένοις γάμου. μετιὼν δὲ τὴν ὕβριν Τίτος Τάτιος δι' ὅπλων ὁ βασιλεὺς τῶν Κυριτῶν ἐπὶ κοινωνίᾳ τῆς ἀρχῆς καὶ πολιτείας συνέβη πρὸς τὸν Ῥωμύλον. δολοφονηθέντος δὲ ἐν Λαβινίῳ τοῦ Τατίου μόνος ἦρξεν Ῥωμύλος ἑκόντων τῶν Κυριτῶν. μετὰ δὲ τοῦτον ἦρξεν Νούμας Πομπίλιος, πολίτης τοῦ Τατίου, παρ' ἑκόντων λαβὼν | τῶν ὑπηκόων. 80ʳ

231, 19–25 κε' ὅτι ἀπὸ Ὠστίας ἕως Σινοέσσης ἡ παραλία Λατίνη καλεῖται, εἰς δὲ τὴν μεσογαῖαν μέχρι Καμπανίας διήκει καὶ Σαμνιτῶν. ἅπασα δ' ἐστὶν εὐδαίμων καὶ πάμφορος πλὴν ὀλίγων χωρίων λοιμωδῶν καὶ ἑλωδῶν καὶ νοσερῶν.

231, 31–232, 4 κϛ' ὅτι τὰ Ὤστια πόλις ἐστὶν ἀλίμενος παραλία διὰ τὰς τοῦ Τιβέριδος προχώσεις. ἐκδέχονται δὲ τὰς φορτηγοὺς ὁλκάδας πλησίον τὰ ὑπηρετικὰ σκάφη τὸν γόμον μεταγγίζοντα, καὶ οὕτως ὁ ἀνάπλους γίνεται πρὸς τὴν Ῥώμην ἀπέχουσαν Ὠστίων στάδια ρϛ'.

232, 10–9 κζ' ὅτι Τυρρηνοὶ ἐλῄστευον τὴν Ἑλλάδα, λαβόντες δὲ οἱ Ἕλληνες τινὰς αὐτῶν ἀπέστειλαν προῖκα Ῥωμαίοις ἐγκαλοῦντες ὡς οὐ δίκαια ποιούντων εἴγε Ἑλλήνων ἄποικοι ὄντες καὶ Διοσκούρων ἱερὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἱδρυσάμενοι, οὓς σωτῆρας εἶναι πάντες πιστεύουσιν, οἵδε κατὰ τῆς τῶν Διοσκούρων πατρίδος λῃστὰς παρορῶσιν στελλομένους, καὶ ταῦτα εὐνομώτατοι ὄντες· Ῥωμαῖοι δ' ἀκούσαντες ἐκώλυσαν τοὺς λῃστάς.

232, 27–31 κη' ὅτι ἐν τῇ Λατινίᾳ ὄρος ἐστὶν νησίζον θαλάττῃ τε καὶ ἕλεσιν καλούμενον Κιρκαῖον· ἔχει δὲ καὶ Κίρκης ἱερὸν καὶ δείκνυται ἔχον τινὰ φιάλην Ὀδυσσέως, διὸ τὰ τοῦ μύθου τῆς Κίρκης ἐκεῖ φασι γεγονέναι.

233, 11 sq. κθ' ὅτι ἡ Ἀπία ὁδὸς ἔστρωται ἀπὸ Ῥώμης μέχρι Βρεντεσίου.

234, 26–30 λ' ὅτι οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι ἐνόμιζον ἄμεινον εἶναι ὅπως οἱ ἄνδρες ὦσι τοῖς τείχεσι πρόβλημα, ἀλλ' οὐ τὰ τείχη τοῖς ἀνδράσι· διὸ | τὴν Ῥώμην οὐ κατὰ αἵρεσιν ἀλλὰ κατὰ ἀνάγκην ἔκτισαν ἐν ἐπιμάχῳ τόπῳ. 80ᵛ

3 Κολλατία : -α s.l. 10 τε : τὸν Korais 20 παραλία ἀλίμενος Kramer 21 τὰς : ante ς rasura 1 litt. 26 Ἑλλήνων : -ν s.l. 27 οἵδε : οἱ δὲ Korais, del. Kramer 31 φιάλην : ι in rasura

235, 12–6 λα' ὅτι Αὔγουστος ἐνομοθέτησεν Ῥωμαίοις μὴ πλείω ποδῶν ο' ὕψος οἰκοδομεῖν οἰκίας προνοούμενος τῶν συμπτωμάτων.

235, 20–4 λβ' ὅτι τῶν Ἑλλήνων περὶ τὰς κτίσεις εὐστοχησάντων καὶ ἐρυμνότητος καὶ κάλλους καὶ λιμένων καὶ χώρας εὐφυοῦς οἱ Ῥωμαῖοι ὑπερεβάλλοντο ταῖς τε τῶν ὁδῶν στρώσεσι καὶ ὑδάτων εἰσαγωγαῖς καὶ ὑπονόμοις.

236, 1–28 λγ' ὅτι οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι πρὸς ἄλλοις μείζοσι καὶ ἀναγκαιοτέροις ὄντες ὠλιγώρουν τοῦ κάλλους τῆς Ῥώμης· οἱ δ' ὕστεροι ἐπεμελήθησαν.

241, 3–5 λδ' ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Ἀγκὼν πόλις κτίσμα ἐστὶν Συρακουσίων τῶν τὴν Διονυσίου τυραννίδα μὴ ὑπομεινάντων, ἀλλὰ φυγόντων· ἔχει δὲ καὶ λιμένα.

241, 9 sq. λε' ὅτι Ῥωμαῖοι τὴν Ἥραν Κύπραν καλοῦσι, τὸν δὲ Κρόνον Σατόρνιον.

241, 15–26 λϛ' ὅτι Μάρσοι καὶ Παλίγνοι καὶ Μαρρουκῖνοι καὶ Φρεττανοὶ περὶ τὸ Ἀπέννινον οἰκοῦντες μαχιμώτατοί εἰσιν καὶ πολλάκις τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ἐπεδείξαντο· πρῶτον μὲν μὴ θέλοντες ὑπὸ Ῥωμαίοις τελεῖν, εἶτα συστρατεύοντες Ῥωμαίοις· εἶτα τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀντιποιούμενοι πολιτείας καὶ μὴ τυγχάνοντες τὸν Μαρσικὸν ἐξῆψαν πόλεμον ἀπὸ τῶν προκαταρξάντων ὀνομασθέντα· Κορφίνιον τὴν τῶν Πελιγνῶν μητρόπολιν παραλίαν κοινὴν πᾶσι τοῖς Ἰταλιώταις ἀποδείξαντες πόλιν ἀντὶ τῆς Ῥώμης, ὁρμητήριον τοῦ πολέμου μετωνόμασαν Ἰταλικὴν πόλιν· ἔνθα καὶ ὑπάτους καὶ στρατηγοὺς ἐχειροτόνησαν καὶ δύο | ἔτη πολεμήσαντες διεπράξαντο ὅσα ἐβούλοντο παρὰ Ῥωμαίων. 81ʳ

242, 25–243, 3 λζ' ὅτι ἡ Καμπανία χώρα εὐδαιμονεστάτη ἐστὶν καὶ διὰ τοῦτο περιμάχητος γέγονεν Ὀπικοῖς τε καὶ Αὐσονίοις. μητρόπολιν δ' ἔχει Καπύην τὴν οἷον κεφαλήν· κάπην γὰρ τὴν κεφαλὴν καλοῦσιν. τὴν δὲ χώραν φασὶ τρὶς διὰ τοῦ ἔτους σπείρεσθαι, δὶς μὲν ζειᾷ, εἶτα ἐλύμῳ· τινὰ δὲ τῆς χώρας καὶ λαχανεύεσθαι τὸ τέταρτον· ἔνθα καὶ ὁ Φαλερνος οἶνος γίνεται ἄριστος ὤν.

243, 12–7 λη' ὅτι ἡ ἐν Ἰταλίᾳ Κύμη τῆς Καμπανικῆς μοίρας Ἑλληνική ἐστιν, Χαλκιδέων καὶ Κυμαίων ἀρχαιότατον κτίσμα συμφωνησάντων ἵνα τῶν μὲν τὸ ὄνομα ἔχοι ἡ κτισθησομένη πόλις, τῶν δὲ ἵνα ἡ ἀποικία λέγοιτο· διὸ καὶ νῦν Κύμη καλουμένη Χαλκιδέων λέγεται ἀποικία. οἱ δὲ τὸν στόλον ἄγοντες Ἱπποκλῆς τε ὁ Κυμαῖος καὶ Μεγασθένης ὁ Χαλκιδεὺς ἦσαν.

243, 29–244, 2 λθ' ὅτι μετὰ τὴν Κύμην πόλιν πρὸς νότον ἐστὶν τὸ Μισηνὸν ἄκρον, μεθ' ὃ αἱ Βαῖαι καὶ τὰ θερμὰ ὕδατα πρός τε τρυφὴν καὶ θεραπείαν νόσων ἐπιτήδεια· ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι βαΐαν καλοῦσι τὴν τροφὸν καὶ βαϊοῦλον διὰ τὰς Βαΐας τόπον ὄντα ἀπολαυστικώτατον καὶ τρυφῶντι ἐπιτήδειον.

25 κάπην : ν s.l. 33 post πόλιν rasura c. 3 litt.

245,19–246,3 μ΄ ὅτι τὴν Δικαιαρχίαν πόλιν Ῥωμαίων τινὲς οἰκήσαντες κατὰ τὴν Ἀννίβα στρατείαν μετωνόμασαν Ποτιόλους· ἔχει δὲ λιμένα χειροποίητον. ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως εὐθὺς ἡ τοῦ Ἡφαίστου ἀγορά, πεδίον περικεκλειμένον διαπύροις ὀφρυσι καμινώδεις ἐχούσας ἀναπνοὰς πολλαχοῦ καὶ βρομώδεις ἱκανῶς· τὸ δὲ πεδίον θείου | [81v] πλῆρές ἐστιν συρτοῦ.

244,7–245,3. 246,15–20 μα΄ ὅτι περὶ τὴν Κύμην σημεῖά τινα δείκνυνται τῆς μυθευομένης ἐν Ὀδυσσείᾳ νεκυομαντείας, οἷον Στὺξ καὶ Ἀχερουσία λίμνη καὶ Ἀχέρων καὶ τὰ ἐκεῖσε θερμὰ λουτρὰ ἀντὶ τοῦ Πυριφλεγέθοντος. ἔστιν δὲ καὶ διῶρυξ κρυπτὴ διεξόδους ἔχουσα καὶ νεοκυμαντεῖον, καὶ οἱ εἰσιόντες διὰ νυκτὸς εἰσίασι καὶ ἐξέρχονται, ὥστε ἀναλογεῖν τοὺς παρ' Ὁμήρῳ Κιμμερίους. τὸ δ' αὐτὸ φαίνεται ἔργον καὶ περὶ τὴν πλησίον Νεάπολιν.

246,20–8 μβ΄ ὅτι ἐν Νεαπόλει θερμὰ λουτρά εἰσιν ὑγιαστικά τε καὶ ἀπολαυστικὰ οὐ χείρω μὲν τῶν ἐν Βαΐαις, ἐλάττω δέ· καὶ πολλοὶ Ῥωμαίων ἐρῶντες ἡσυχίας τε καὶ ἀναπαύσεως μετοικίζονται εἰς Νεάπολιν.

247,6–17 μγ΄ ὅτι ὑπὲρ τὴν Νεάπολιν ὄρος ἐστὶν Οὐεσσούιον καλούμενον ἀγροῖς περιοικούμενον παγκάλοις πλὴν τῆς κορυφῆς· αὕτη δ' ἐπίπεδος μὲν πολὺ μέρος ἐστίν, ἄκαρπος δ' ὅλη· ἐκ δὲ τῆς ὄψεως τεφρώδης ἐστίν, καὶ κοιλάδας φέρει σηραγγώδεις πετρῶν αἰθαλωδῶν κατὰ τὴν χρόαν, ὡς ἂν ἐκβεβρωμένων ὑπὸ πυρός, ὥστε τεκμήραιτο ἄν τις τὸ χωρίον τοῦτο καίεσθαι πρότερον καὶ ἔχειν κρατῆρας πυρός, σβεσθῆναι δ' ἐπιλιπούσης τῆς ὕλης. τάχα δὲ καὶ τῆς εὐκαρπίας τῆς κύκλῳ τοῦτο αἴτιον, ὥσπερ ἐν τῇ Κατάνῃ τὸ κατατεφρωθὲν μέρος ἐκ τῆς σποδοῦ τῆς ἀνενεχθείσης ὑπὸ τοῦ Αἰτναίου πυρὸς εὐάμπελον τὴν γῆν ἐποίησεν. ἔχει μὲν γὰρ τὸ λιπαῖνον καὶ ἡ ἐκπυρουμένη βῶλος καὶ ἡ ἐκφέρουσα τοὺς καρπούς, | [82r] πλεονάζουσα δὲ τῷ λίπει πρὸς ἐκπύρωσιν ἐπιτηδεία, καθάπερ ἡ θειώδης πᾶσα, ἐξικμασθεῖσα δὲ καὶ σβεσθεῖσα καὶ ἐκτεφρωθεῖσα εἰς καρπογονίαν μεταβάλλει.

247,18–30 μδ΄ ὅτι πρὸ τῆς Πικεντίνης καὶ Καμπανίας τοῦ κόλπου τοῦ προσαγορευομένου Κρατῆρος καὶ ἀφοριζομένου τῷ τε Μισηνῷ καὶ τῷ Ἀθηναίῳ ἀκρωτηρίοις νησίδες εἰσὶν αἵ τε Πιθηκοῦσσαι καὶ Καπρέαι καὶ Σειρηνοῦσσαι καὶ Προχύτη.

248,6–12 με΄ ὅτι κατὰ τὸν Πίνδαρον πᾶς ὁ χῶρος ὁ ἀπὸ τῆς Κύμης μέχρι Σικελίας διάπυρός ἐστιν καὶ κατὰ βάθους ἔχει κοιλίας τινὰς εἰς ἓν συναπτούσας· διόπερ τοιαύτη ἐστὶν ἥ τε Αἴτνη καὶ αἱ τῶν Λιπαραίων νῆσοι καὶ τὰ περὶ Δικαιαρχίαν καὶ Νεάπολιν καὶ Βαΐαις χωρία καὶ αἱ Πιθηκοῦσσαι.

248,17–25 μϛ΄ ὅτι Τίμαιος ἱστορεῖ ἀπὸ σεισμῶν λόφον τινὰ τῶν περὶ τὴν Νεάπολιν νήσων

4 ἐχούσαις Gelenius Korais   9 νεοκυμαντεῖον : post υ s.l. ο   10 τοῖς … Κιμμερίοις

καταπεσόντα ἀναβαλεῖν πῦρ καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἐξῶσαι πάλιν ἐπὶ τὸ πέλαγος· τὸ δ' ἐκτεφρωθὲν τῆς γῆς μετεωρισμὸν λαβὸν κατασκῆψαι πάλιν τυφωνοειδῶς εἰς τὴν νῆσον καὶ τρεῖς τῆς θαλάττης χώρας σταδίους ἀναχωρῆσαν μετ' οὐ πολὺ ὑποστρέψαι καὶ τῇ παλιρροίᾳ κατακαῦσαι τὴν νῆσον καὶ γενέσθαι σβέσιν τοῦ ἐν αὐτῇ πυρός· ἀπὸ δὲ τοῦ ἤχου τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ φυγεῖν ἐκ τῆς παραλίας εἰς τὴν Καμπανίαν.

250,30–251,3 μζ΄ ὅτι τοῖς Καμπανοῖς συνέβη διὰ τὴν τῆς χώρας εὐδαιμονίαν ἐπ' ἴσον ἀγαθῶν ἀπολαῦσαι καὶ κακῶν. ἐπὶ τοσοῦτον μὲν γὰρ εὖ ἐτρύφησαν ὥστε ἐπὶ δεῖπνον ἐκά|[82v]λουν πρὸς ζεύγη μονομάχων ὁρίζοντες ἀριθμὸν κατὰ τὴν τῶν δείπνων ἀξίαν. Ἀννίβα δ' ἐξ ἐνδόσεως λαβόντος αὐτοὺς δεξάμενοι χειμαδίοις τὴν στρατιὰν οὕτως ἐξεθήλυναν ταῖς ἡδοναῖς ὥστε τὸν Ἀννίβαν φάναι νικῶν κινδυνεύειν ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενέσθαι γυναῖκας ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς στρατιώτας ἀπολαβών. Ῥωμαῖοι δὲ κρατήσαντες πολλοῖς κακοῖς αὐτοὺς ἐσωφρόνησαν.

251,7–14 μη΄ ὅτι μετὰ Καμπανίαν ἡ Πικεντίνη ἐστὶν παραλία. ἄποικοι δ' οὗτοι γεγόνασιν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀδρίᾳ Πικηνων ὑπὸ Ῥωμαίων ἐξαναστάντες εἰς τὸν Ποσειδωνιάτην τοῦτον κόλπον, ὃς νῦν Παιστάνες καλεῖται καὶ ἡ πόλις ἡ Ποσειδωνία Παιστός, ἐν μέσῳ κειμένη τῷ κόλπῳ· ἐπίνοσος δ' ἐστὶν ἡ πόλις διὰ τὰ περικείμενα ἕλη τοῦ ποταμοῦ.

251,18–20 μθ΄ ὅτι περὶ Πικεντίνους καὶ Λευκανοὺς ὕδωρ ἐστὶν πότιμον, ἐν ᾧ φυτοῦ τινος ἐμβληθέντος εὐθὺς λιθοῦται τὸ φυτὸν φυλάττον τὴν χρόαν καὶ τὸ σχῆμα ὅπερ καὶ εἶχεν.

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ϛ΄

252,3–5 α΄ ὅτι πρὸ τοῦ Ποσειδωνιάτου κόλπου Λευκωσία νῆσός ἐστιν ἐπώνυμος μιᾶς τῆς Σειρήνων, ὅτε ἑαυτὰς κατεπόντωσαν διὰ τὸν Ὀδυσσέα.

252,7–14 β΄ ὅτι μετὰ τὸν Ποσειδωνιάτην κόλπον πρὸς νότον ἕτερός ἐστιν κόλπος, | [83r] ἔνθα πόλις Φωκαέων κτίσμα Ἔλη (οἱ δὲ νῦν Ἐλαίαν αὐτὴν καλοῦσι) πατρὶς οὖσα Παρμενίδου καὶ Ζήνωνος τῶν Πυθαγορίων· εὐνομεῖτο δ' ἡ πόλις, καὶ διὰ τὴν τῆς χώρας λυπρότητα ἐθαλαττούργουν καὶ ταρίχη κατεσκεύαζον καὶ τὰ τοιαῦτα.

253,6–11 γ΄ ὅτι ὁ πάσης Λευκανίας παράπλους στάδιά ἐστι χν΄ καὶ πρὸς τῷ πέρατι τῆς Λευκανίας ἡρῷον τοῦ Δράκοντος, ἑνὸς τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων, ἐφ' οὗ καὶ ὁ χρησμὸς ἐγένετο 'Λάϊον ἀμφὶ δράκοντα πολύν ποτε λαὸν ὀλεῖσθαι'· ἐπὶ γὰρ ταύτην λαοὶ στρατεύσαντες οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες ὑπὸ Λευκανῶν ἠτύχησαν ἐξαπατηθέντες τῷ χρησμῷ.

254,6–10 δ΄ ὅτι Πετιλία ἡ τῶν Λευκανῶν μητρόπολις Φιλοκτήτου ἐστὶν κτίσμα κατὰ

31 ἐστι om. a.c.

στάσιν ἐκπεσόντος τῆς Μελιβοίας· αὕτη τε καὶ ἡ Κρίμισσα περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους.

254,23–9 ε´ ὅτι ἀπὸ Λευκοπέτρας τῆς ἐν τῷ πορθμῷ ὡς ἐπὶ βορρᾶν ἡ παραλία περὶ μίλια σ´ ὑπὸ Βρεττίων οἰκεῖται· ἥτις πρότερον μὲν Οἰνωτρία ἐκαλεῖτο, ὕστερον δὲ Ἰταλία ἰδίως· ὅριον δ' αὐτῆς πρὸς μὲν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει ὁ Λαῦος ποταμός, πρὸς δὲ τῷ Σικελικῷ τὸ Μεταπόντιον.

254,27–255,4 ϛ´ ὅτι ὁ μὲν Ἱππωνιάτης κόλπος ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει, ὁ δὲ Σκυλλητικὸς κόλπος ἐν τῷ Σικελικῷ ἀπολαμβάνουσιν ἰσθμὸν μεταξὺ ἑαυτῶν σταδίων ρξ´· ὁ δὲ περίπλους τῆς χερρονήσου στάδιοι ͵β.

255,9–18 ζ´ ὅτι ἡ τῶν Λευκανῶν χώρα μεταξὺ κεῖται δύο θαλασσῶν, ὧν ἡ μὲν Τυρρηνικὴ ἀπὸ Λαΰου ποταμοῦ ἕως Σιλάρου πο|ταμοῦ ἐστιν, ἡ δὲ Σικελικὴ ἀπὸ Θουρίων εἰς Μεταπόντιον, κατὰ δὲ τὴν ἤπειρον ἀπὸ Σαμνιτῶν ἕως τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ Λαΰου τε ποταμοῦ καὶ Θουρίων. πλάτος δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου τ´ στάδια. πρὸς δὲ νότον ὑπὲρ τούτων Βρέττιοι ἔχουσιν ἕως τοῦ ἰσθμοῦ ἀπολαμβάνοντες τὴν χερρόννησον τὴν μεταξὺ Ἱππωνιάτου κόλπου καὶ Σκυλλητικοῦ. Βρεττίους δὲ καλοῦσιν αὐτοὺς οἱ Λευκανοί, καὶ δηλοῖ τὸ ὄνομα ἀποστάτας· δοῦλοι γὰρ ὄντες τῶν Λευκανῶν ἀπέστησαν αὐτῶν συμμαχοῦντος Διονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου.

255,20–256,1 η´ ὅτι ἐγγὺς τοῦ Λαΰου πρὸς νότον ἡ Τέμεσά ἐστιν πόλις ἡ ὕστερον Τέμψα κληθεῖσα, ἧς καὶ Ὅμηρος μέμνηται. καί εἰσιν καὶ χαλκουργεῖα ἐκεῖ ἐκλελοιπότα. καὶ ἡρῷον ἐκεῖ Πολίτου, τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων ἑνὸς δολοφονηθέντος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καὶ μηνίσαντος κατ' αὐτῶν χαλεπῶς οὕτως ὡς καὶ δασμοφορεῖν αὐτοὺς ὅσα ἔτη· καὶ παροιμίαν ἐπ' αὐτῷ γενέσθαι 'μηδεὶς τὸν ἥρωα τὸν ἐν Τεμέσῃ'. λέγεται δὲ καὶ Ταμάση διὰ τοῦ ᾱ. τινὲς δ' οὐ ταύτης φασὶν τὸν Ὅμηρον μεμνῆσθαι.

256,4–12 θ´ ὅτι μετὰ τὴν Μάμψαν Κοσεντία ἐστίν, μητρόπολις Βρεττίων, καὶ μετ' αὐτὴν Πανδοσία, φρούριον ὀχυρὸν τρικόρυφον Ἀχέροντι ποταμῷ περιρρεόμενον, ἔνθα ὁ Μολοττὸς Ἀλέξανδρος διεφθάρη ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκ Δωδώνης χρησμοῦ κελεύοντος φυλάττεσθαι Πανδοσίαν καὶ Ἀχέροντα· ἦσαν δὲ ἄρα καὶ περὶ Θεσπρωτίαν Πανδοσία καὶ Ἀχέρων. ἐξηπάτησε δὲ καὶ ἄλλο λόγιον | 'Πανδοσία τρικόλωνε, πολύν ποτε λαὸν ὀλέσσεις' ἄδηλον ὂν πότερον οἰκεῖον ἢ ὀθνεῖον.

257,17–27 ι´ ὅτι οἱ ἐν Πελοποννήσῳ Μεσσήνιοι ἔπεμψαν ἑαυτῶν παρθένους εἰς ἱερουργίαν τῇ Ἀρτέμιδι, ἅς τινες τῶν Λακεδαιμονίων καὶ αὐτῶν Μεσσηνίων κατὰ τὴν ὁδὸν ἐβιάσαντο· ταύτας οἱ πέμψαντες Μεσσηνίων ἐκδικοῦντες ἐπο-

7 Τυρρηνικῷ : νι s.l. 8 ρξ´ : ἑκατὸν ἑξήκοντα Korais 9 χερροvv- s.l.
26 Μάμψαν : Τάμψαν Gelenius, Τέμψαν Hudson Κοσεντία : α s.l.

λέμησαν τοῖς βιασαμένοις καὶ ἡττηθέντες ἔφυγον καὶ εἰς Δελφοὺς πέμψαντες ἐνεκάλουν μεμφόμενοι τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν εἰ τοιοῦτοι τυγχάνοιεν ἀνθ' ὧν ἐτιμώρουν αὐτοῖς καὶ πυνθανόμενοι πῶς ἂν σωθεῖεν ἀπολωλότες. ὁ δ' Ἀπόλλων ἐκέλευσε στέλλεσθαι μετὰ Χαλκιδέων εἰς τὸ Ῥήγιον καὶ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ χάριν ἔχειν· οὐ γὰρ ἀπολωλέναι αὐτούς, ἀλλὰ σεσῶσθαι μέλλοντάς γε μὴ συναφανίσεσθαι τῇ πατρίδι ἁλωσομένῃ μικρὸν ὕστερον ὑπὸ Σπαρτιατῶν. οἱ δὲ πεισθέντες ἔκτισαν σὺν Χαλκιδεῦσι τὸ Ῥήγιον ἐν Σικελίᾳ.

258,5–260,4 ια´ ὅτι Ῥήγιον ἐκλήθη διὰ τὸ ῥαγῆναι ὑπὸ σεισμῶν μεγάλων ἐκ τῆς ἠπείρου τὴν Σικελίαν. τεκμαίροιτο δ' ἄν τις ἀπὸ τῶν περὶ τὴν Αἴτνην συμπτωμάτων καὶ τῶν κατὰ Λιπάραν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους, ἔτι δὲ καὶ τῶν κατὰ τὰς Πιθηκούσσας καὶ τὴν προσεχῆ περαίαν ἅπασαν, οὐκ ἀπεικὸς εἶναι καὶ τοῦτο συμβῆναι. νυνὶ μὲν οὖν ἀνεῳγμένων τούτων τῶν στομάτων, δι' ὧν τὸ πῦρ ἀναφυσᾶται καὶ μύδροι καὶ ὕδατα ἐκπίπτει, σπάνιόν τι σείεσθαί φασιν τὴν περὶ τὸν Πορθμὸν γῆν· τότε δὲ πάντων ἐμ|πεφραγμένων τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν πόρων ὑπὸ γῆς σμυχόμενον τὸ πῦρ καὶ τὸ πνεῦμα σεισμοὺς ἀπειργάζετο σφοδρούς, μοχλευόμενοι δ' οἱ τόποι πρὸς τὴν βίαν τῶν ἀνέμων ὑπεῖξάν ποτε καὶ ἀναρραγέντες ἐδέξαντο τὴν ἑκατέρωθεν θάλατταν καὶ ταύτην καὶ τὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ νήσων. καὶ γὰρ ἡ Προχύτη καὶ Πιθηκοῦσσαι ἀποσπάσματα τῆς ἠπείρου καὶ αἱ Καπρίαι καὶ ἡ Λευκωσία καὶ Σειρηνοῦσσαι καὶ Οἰνωτρίδες. αἱ δὲ καὶ ἐκ τοῦ πελάγους ἀνέδυσαν, καθάπερ καὶ νῦν πολλαχοῦ συμβαίνει· τὰς μὲν γὰρ πελαγίας ἐκ βυθοῦ μᾶλλον ἀνενεχθῆναι πιθανόν, τὰς δὲ προκειμένας τῶν ἀκρωτηρίων καὶ πορθμῷ διειργομένας ἐντεῦθεν ἀπερρωγέναι δοκεῖν εὐλογώτερον. ἡ δὲ Λευκόπετρα νοτιωτέρα ἐστὶν τοῦ Ῥηγίου καὶ ἔτι τὸ Ἡράκλειον πέρας νότιον καὶ ἀπ' αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς βορειότερον τὸ Ζεφύριον ἄκρον καὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροί, ἄποικοι τῶν πρὸς τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ Λοκρῶν· καί εἰσιν ἀπὸ Ῥηγίου πόλεως μέχρι Λοκρῶν πόλεως στάδιοι χ´. πρῶτοι δὲ Λοκροὶ οὗτοι νόμοις ἐγγράπτοις ἐχρήσαντο καὶ εὐνομήθησαν ἔτη πολλά. καὶ Διονύσιος ἐκπεσὼν Σικελίας ἀνομώτατα πάντων διεχρήσατο· ὅς γε προεγάμει μὲν παρεισιὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὰς νυμφοστοληθείσας, συναγαγὼν δὲ τὰς ὡραίας παρθένους περιστέρας ὁλοπτέρους ἐν τοῖς συμποσίοις | ἠφίει κἀκείνας ἐκέλευεν γυρεύειν γυμνάς, τινὰς δὲ καὶ σανδάλια ὑποδουμένας ἄζυγα, τὸ μὲν ὑψηλόν, τὸ δὲ ταπεινόν, περιδιώκειν ἔφασαν τοῦ ἀπρεποῦς χάριν. δίκας μέντοι ἔδωκεν· ἐπειδὴ γὰρ εἰς τὴν Σικελίαν ἐπανῆλθε τὴν ἀρχὴν ἀναληψόμενος, οἱ Λοκροὶ καταλύσαντες τὴν φρουρὰν ἠλευθέρωσάν σφας

6 συναφανίσεσθαι : -ι- e corr.

καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν δύο θυγατέρων καὶ τοῦ νεωτέρου υἱοῦ κύριοι κατέστησαν· πολλὰ δὲ δεομένῳ τῷ Διονυσίῳ καὶ αὐτῷ καὶ Ταραντίνοις ὑπὲρ αὐτοῦ προέσθαι τὰ πράγματα ἐν οἷς ἂν ἐθελήσωσιν οὐκ ἔδοσαν, ἀλλὰ τὸν θυμὸν εἰς τὰς θυγατέρας τὸν πλεῖστον ἐξέχεαν· καταπορνευθείσας γὰρ ἐστραγγάλισαν, εἶτα καύσαντες τὰ σώματα κατήλεσαν τὰ ὀστᾶ καὶ κατεπόντωσαν.

260, 18–261, 3 ιβ΄ ὅτι Ἄληξ ποταμὸς διορίζει Ῥηγίνην τε καὶ Λοκρίδα. οὗ ἐν ταῖς ὄχθαις ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τοὺς τέττιγας· οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ τῶν Λοκρῶν περαίᾳ φθέγγονται, τοῖς δὲ ἀφώνοις εἶναι συμβαίνει. τὸ δ' αἴτιον εἰκάζουσιν ὅτι τοῖς μὲν παλίνσκιόν ἐστιν τὸ χωρίον, ὥστε ἐνδρόσους ὄντας μὴ διαστέλλειν τοὺς ὑμένας, τοῖς δὲ ἡλιαζομένοις ξηροὺς καὶ κερατώδεις ἔχειν, ὥστε ἀπ' αὐτῶν εὐφυῶς ἐκπέμπεσθαι τὸν φθόγγον. τὴν δὲ μεσογαῖαν Λοκρῶν καὶ Ῥηγίνων Βρέττιοι κατέχουσιν. ἐν οἷς καὶ ἡ ἀρίστη πίττα γίνεται καὶ πλείστη.

261, 5–11 ιγ΄ ὅτι μετὰ τὸ ἄκρον Λοκροὺς ἡ Σάγρα ἐστίν, ἔνθα μύριοι Λοκροὶ μετὰ Ῥηγίνων πρὸς ιγ΄ | μυριάδας Κροτωνιατῶν ἀγωνισάμενοι ἐνίκησαν· καὶ ἐκ τούτου ἡ παροιμία πρὸς τοὺς ἀπιστοῦντας 'ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρᾳ'· φασὶν δὲ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν ἀγγελίαν μηνυθῆναι Ὀλυμπιάσι τοῦ ἔργου τούτου. 85ᵛ

261, 13–263, 12 ιδ΄ ὅτι μετὰ Σάγραν Καυλωνία ἐστίν, εἶτα Σκυλήτιον, Μενεσθέως τοῦ Ἀθηναίου κτίσμα· νῦν δὲ Σκυλάκιον καλεῖται· ἐκ τούτου δὲ ὁ Σκυλητικὸς κόλπος κλείει. εἶτα ἡ Κροτωνιάτις χώρα καὶ τῶν Ἰαπύγων ἄκραι γ΄, εἶτα τὸ Λακίνιον, ἱερὸν Ἥρας πλουσιώτατον. ἀρχὴ δέ ἐστιν τοῦ Κροτωνιάτου κόλπου τὸ ἄκρον τοῦτο, καὶ Αἴσαρος ποταμὸς καὶ Κρότων πόλις. τοῦ δὲ θεοῦ χρήσαντος Ἀχαιοῖς Κρότωνα κτίζειν ἀπεστάλη Μύσκελλος κατασκεψόμενος τὴν χώραν· ἰδόντα δέ, φασίν, ἐκτισμένην ἤδη Σύβαριν ποταμῷ τῷ πλησίον ἐπώνυμον κρῖναι ταύτην εἶναι ἀμείνω, ἐπανελθόντα δ' ἔρεσθαι τὸν θεὸν εἰ κελεύοι ταύτην ἀντ' ἐκείνης κτίζειν, τὸν δὲ ἀνειπεῖν (ἐτύγχανε δὲ ὑπόκυφος ὢν ὁ Μύσκελλος) 'Μύσκελλε βραχύνωτε, παρέξελθ' ἄλλο ματεύων· κλάσματα θηρεύεις· δῶρον δ' ὅτι δῷ τις ἐπαίνει'. ἐπανελθόντα δὲ κτίσαι τὸν Κροτῶνα συμπράξαντος καὶ Ἀρχίου τοῦ τὰς Συρακούσσας οἰκίσαντος προσπλεύσαντος κατὰ τύχην, ἡνίκα ὥρμητο ἐπὶ τὸν τῶν Συρακουσσῶν οἰκισμόν. ᾤκουν δὲ Ἰάπυγες τὸν Κρότωνα τότε. δοκεῖ οὖν ὁ Κρότων τά τε πολέμια καλῶς ἀσκῆσαι καὶ τὰ περὶ τὴν | ἄθλησιν· ἐν μιᾷ γ' οὖν Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες τῷ σταδίῳ ἑπτὰ ἄνδρες ἅπαν- 86ʳ

15 {τὸ ἄκρον} Korais 22 κλείει : καλεῖται Korais γ΄ : τρεῖς Korais
30 δῶρον : ὀρθὸν mg. 35 ἑπτὰ : ζ΄ Kramer

τες ὑπῆρξαν Κροτωνιᾶται, ὥστε εἰκότως εἰρῆσθαι δοκεῖ διότι Κροτωνιατῶν ὁ ἔσχατος πρῶτος ἦν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. ἀλλὰ καὶ Μίλων ὁ Κροτωνιάτης ἀθλητὴς Πυθαγόρου μαθητὴς γεγονὼς θαυμαστὰ διεπράξατο ἀγωνίσματα ἐν Ὀλυμπίᾳ. φασὶν δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς Πυθαγορίοις ὄντα καὶ συνεστιώμενον ἑνὸς τῶν στύλων πεσεῖν μέλλοντος ὑποβαλόντα ἑαυτὸν ἐκσῶσαί τε τοὺς συνόντας καὶ ἑαυτὸν ὑποσπᾶσαι. τῇ δ' αὐτῇ ῥώμῃ χρώμενόν φασιν ὁδοιποροῦντά ποτε δι' ὕλης βαθείας παραβῆναι τὴν ὁδὸν ἐπὶ πολύ, εἶθ' εὑρόντα ξύλον ἐσφηνωμένον ἐμβαλόντα χεῖρας ἅμα καὶ πόδας εἰς τὴν διάστασιν βιάζεσθαι πρὸς τὸ διασχίσαι, τοσοῦτον δ' ἰσχῦσαι μόνον ὥστ' ἐκπεσεῖν τοὺς σφῆνας, εἶτ' εὐθὺς τὰ μέρη ἐπισυμπεσεῖν τοῦ ξύλου, ἀποληφθέντα δ' αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ πάγῃ θηριόβρωτον γενέσθαι.

263, 13–25 ιε΄ ὅτι ἐφεξῆς τῷ Κρότωνι σταδίοις σ΄ ἡ Σύβαρίς ἐστιν πόλις μεταξὺ δυεῖν ποταμῶν, Κραθίδος καὶ Συβαρίδος. τοσοῦτον δὲ ἡ πόλις εὐτύχησεν ὡς δ΄ὧν μὲν ἐθνῶν τῶν πλησίον ἦρξεν, κε΄ δὲ πόλεων, λ΄ δὲ μυριάσιν ἀνδρῶν ἐπὶ Κρότωνα ἐστράτευσεν, πεντήκοντα δὲ σταδίων κύκλον οἱ συνοικοῦντες ἐπλήρουν ἐπὶ τῷ Κράθιδι. ὑπὸ μέντοι τρυφῆς καὶ ὕβρεως ἅπασαν τὴν εὐδαι|μονίαν ἀφῃρέθησαν ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἐν ἡμέραις θ΄· ἑλόντες γὰρ τὴν πόλιν ἐπήγαγον τὸν ποταμὸν καὶ κατέκλυσαν. τὴν δὲ πόλιν οἱ περιλειφθέντες εἰς ἕτερον τόπον μετέθηκαν καὶ Θουρίους προσηγόρευσαν ἀπό τινος κρήνης πλησίον οὔσης ὀνομάσαντες. 86ᵛ

263, 25–8 ιϛ΄ ὅτι ὁ Σύβαρις ποταμὸς τοὺς πίνοντας ἵππους ἀπ' αὐτοῦ πτυρτικοὺς ποιεῖ, διὸ καὶ τὰς ἀγέλας ἀπείργουσιν ἀπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ Κρᾶθις τοὺς ἀνθρώπους ξανθοτριχεῖν καὶ λευκοτριχεῖν ποιεῖ λουομένους καὶ ἄλλα πολλὰ πάθη ἰᾶται.

263, 28–31 ιζ΄ ὅτι Θούριοι ὑπὸ Λευκανῶν ἠνδραποδίσθησαν, Ῥωμαῖοι δὲ ἐποίκους στείλαντες ἐπ' αὐτὴν μετωνόμασαν τὴν πόλιν Κοπίας.

262, 32–264, 28 ιη΄ ὅτι μετὰ Θουρίους Ἡράκλειά ἐστιν πόλις καὶ μετ' αὐτὴν ἀπὸ σταδίων μ΄ Μεταπόντιόν ἐστιν πόλις, κτίσμα Πυλίων τῶν ἐξ Ἰλίου μετὰ Νέστορος πλευσάντων· καὶ τοσοῦτον ἀπὸ γεωργίας εὐτύχησαν ὡς ἐν Δελφοῖς ἀναθεῖναι χρυσοῦν θέρος.

265, 33–268, 18 ιθ΄ ὅτι τῶν τριῶν πλευρῶν τῆς Σικελίας τὸ μὲν μέγιστον μεταξὺ Πελωρίδος καὶ Λιλυβαίου κυρτόν ἐστιν, σταδίων ͵αψκ΄· τὰ δὲ δύο κοῖλα πως, ἡ δὲ μεταξὺ Παχύνου καὶ Πελωρίδος ἐλαχίστη, σταδίων ͵αρλ΄. ὁ δὲ περίπλους σταδίων ͵δυ΄. ἀπὸ δὲ Λιλυβαίου εἰς τὴν Λιβύην τὸ δίαρμα στάδιοι ͵αφ΄ τοὐλάχιστον, καὶ τῶν ὀξυδορκούντων τις ἀπό τινος σκοπιᾶς τῶν ἐν Λιλυβαίῳ ἀπαγγέλλει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ Λιβύης σκαφῶν ἀναγομένων.| πόλεις δέ εἰσιν κατὰ μὲν τὸ ἀνατολικὸν πλευρὸν Μεσσήνη βορειοτάτη, εἶτα Ταυρομένειον, εἶτα 87ʳ

15 πεντήκοντα : ν΄ Kramer 36 Ταυρομένειον : ει e corr.

Κατάνη, Νάξος, Μέγαρα, Συράκουσσαι. ἡ δὲ Μεσσήνη πρότερον Ζάγκλη ἐκαλεῖτο διὰ τὴν τοῦ τόπου σκολιότητα. δείκνυται δὲ καὶ ἡ Χάρυβδις μικρὸν πρὸ τῆς Μεσσήνης ἐν τῷ πορθμῷ, βάθος ἐξαίσιον, εἰς ὃ αἱ παλίρροιαι τοῦ πορθμοῦ κατάγουσιν εὐφυῶς τὰ σκάφη τραχηλιζόμενα μετὰ συστροφῆς καὶ δίνης μεγάλης· καταποθέντων δὲ καὶ διαλυθέντων τὰ ναυάγια παρασύρεται πρὸς ἠϊόνα τῆς Ταυρομενείας, ἣν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος τούτου Κοπρίαν. ἀπέχει δ' ἡ Μεσσήνη ἀπὸ Ῥηγίου πόλεως δίαρμα στάδια ξ´, ἀπὸ δὲ στυλίδος πολὺ ἔλαττον. τοσοῦτον δ' οἱ Μαμερτῖνοι ἔθνος ἐπεκράτησε τῆς χώρας ὡς τὸν ἄριστον οἶνον μὴ Μεσσήνιον ἀλλὰ Μαμερτῖνον καλεῖσθαι.

69, 1–19 κ´ ὅτι ἐκ τῶν τῆς Αἴτνης ῥυάκων τοῦ πυρὸς κατερχομένων πρὸς τὴν Καταναίαν ποτὲ Ἀμφίνομος καὶ Ἀναπίας εὐσεβεῖς ἄνδρες αἰράμενοι τοὺς γονέας ἐπὶ τῶν ὤμων διέσωσαν. κατατεφρούμενα δὲ τὰ Καταναίων χωρία πρὸς καιρὸν λυπεῖ, χρόνῳ δὲ ποιεῖ ὕστερον εὐάμπελον καὶ χρηστόκαρπον τῆς ἄλλης οὐχ ὁμοίως οὔσης εὐοίνου· τάς τε ῥίζας ἐκφέρει τὰ κατατεφρωθέντα χωρία, πιαίνει δ' ἐπὶ τοσοῦτον τὰ πρόβατα ὥστε πνίγεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο δι' ἡμερῶν δ' ἀφαιροῦσιν ἐκ | τῶν ὤτων αἷμα, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Ἐρυθείᾳ νήσῳ ποιοῦσιν. (87v) ὁ δὲ ῥύαξ εἰς πῆξιν μεταβάλλων ἀπολιθοῖ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἐφ' ἱκανὸν βάθος, ὥστε λατομίας εἶναι χρείαν τοῖς ἀνακαλύψαι βουλομένοις τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπιφάνειαν· τακείσης γὰρ ἐν τοῖς κρατῆρσι τῆς πέτρας, εἶτ' ἀναβληθείσης, τὸ ὑπερχυθὲν τῆς κορυφῆς ὑγρὸν πηλός ἐστιν μέλας ῥέων κατὰ τῆς ὀρεινῆς, εἶτα πῆξιν λαβὼν γίνεται λίθος μυλίας τὴν αὐτὴν φυλάττων χρόαν ἣν ῥέων εἶχεν. καὶ ἡ σποδὸς δὲ καιομένων τῶν λίθων ὡς ἀπὸ τῶν ξύλων γίνεται· καθάπερ οὖν τὸ πήγανον τῇ ξυλίνῃ σποδῷ τρέφεται, τοιοῦτον ἔχειν τι οἰκείωμα πρὸς τὴν ἄμπελον εἰκὸς τὴν Αἰτναίαν σποδόν.

69, 20–9 κα´ ὅτι Μύσκελλον καὶ Ἀρχίαν εἰς Δελφοὺς ἀπελθόντας περὶ ἀποικίας εἴρετο ὁ θεὸς πότερον βούλοιτο ἑκάτερος αὐτῶν, πλοῦτον ἢ ὑγίειαν· ἑλομένου δ' Ἀρχίου μὲν πλοῦτον, Μυσκέλλου δ' ὑγίειαν ὁ θεὸς ἐκέλευσεν τὸν μὲν Συρακούσσας κτίσαι, Μύσκελλον δὲ Κρότωνα. καὶ συνέβη οὕτως· τὴν γὰρ ἐν Κρότωνι ὑγίειαν μαρτυροῦσιν οἱ περὶ Μίλωνα Ὀλυμπιονῖκαι, τὴν δ' ἐν Συρακουσίοις τοῦ πλούτου ὑπερβολὴν ἡ παροιμία λέγουσα περὶ τῶν ὑπερβολῶν ὅτι 'οὐδὲ τὴν τῶν Συρακουσίων δεκάτην ἀμείβω'.

70, 6–8 κβ´ ὅτι συνέβη Συρακουσίοις ἡγεμονικοῖς οὖσι διὰ τὴν ἀρετὴν ἑαυτῶν τυραννουμένοις ἄρχειν τῶν ἄλλων καὶ ἐλευθερωθεῖσιν ἐλευ|θεροῦν τοὺς ἄλλους καταδυναστευομένους. (88r)

8 δὲ ⟨τῆς⟩ Müller   Μαρμερ- a. c., ut vid.   15 ὁμοίως : ως s. l.

270, 8–12 κγ´ ὅτι τοῖς Συρακουσίοις κατ' ἀρχὰς ἐπολέμουν Σικανοί, Σικελοί, Μοργητες καὶ ὅσοι ἄλλοι τὴν μεσογαῖαν εἶχον καὶ τὴν Μοργαντινην.

271, 12–37 κδ´ ὅτι ὁ Ῥοδανὸς ποταμὸς εἰς λίμνην μικρὰν ἐμβάλλων ἀμιγῶς δι' αὐτῆς διέρχεται· τὸ δὲ περὶ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Ἀρεθούσης μυθολόγημα, ἔτι δὲ καὶ τοῦ Ἰνάχου ποταμοῦ, ὅτι ἐκ Πίνδου καὶ Ἀμφιλόχων καὶ Ἀκαρνανῶν ὁρμώμενος εἰς τὴν τῆς Ἀργείας θάλασσαν βάλλει πρότερον τῷ Ἀχελῴῳ συμμίξας τὸ ῥεῖθρον, καὶ τοῦ ἐν Δήλῳ Ἰνωπου ποταμοῦ, ὅτι ἐκ τῶν τοῦ Νείλου φέρεται ναμάτων, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀπίθανα καὶ ἀδύνατά ἐστιν.

271, 33–6 κε´ ὅτι ὁ ἐν Ἀμφιλόχοις Ἴναχος ποταμὸς ὁμώνυμός ἐστιν τῷ Ἀργείῳ· ὠνομάσθη δὲ οὕτως ὑπὸ Ἀμφιλόχου τοῦ καὶ τὸ Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν καλέσαντος.

272, 23–273, 14 κϛ´ ὅτι διὰ τοὺς ἐκ Λιβύων πολέμους ἡ Σικελία ὀλιγανθρωπεῖ. διὸ Ῥωμαῖοι ταύτην ἐνέμοντο ἱπποφόρβια καὶ ἀγέλας ἔχοντες καὶ δούλους. οὗτοι δ' οἱ δοῦλοι κατέτρεχον τὴν Σικελίαν καὶ κατ' ὀλίγους καὶ ἐπὶ Εὔνου τοῦ τὸν δουλικὸν ἐξάψαντος πόλεμον σὺν πολλαῖς χιλιάσιν. ἀνήχθη δὲ καὶ λῃστής τις ἐν Ῥώμῃ Σικελὸς λεγόμενος Αἴτνης υἱὸς εἶναι, Σεροῦλος ὄνομα, ὃς πολλάκις μονομαχήσας ὕστερον ἐπί τινος πήγματος ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀγῶνος συνισταμένου τεθεὶς ὑψηλοῦ, ὡς ἂν ἐπὶ τῆς Αἴτνης, διαλυθέντος αἰφνιδίως ἔκ τινος μηχανῆς | καὶ συμπεσόντος κατηνέχθη καὶ αὐτὸς εἰς γαλεάγρας (88v) θηρίων εὐδιαλύτους ἐπίτηδες παρεσκευασμένας ὑπὸ τῷ πήγματι καὶ ἐβρώθη.

273, 19 sq. κζ´ ὅτι τὴν Σικελίαν τὸ παλαιὸν ταμεῖον τῆς Ῥώμης ἐκάλουν Ῥωμαῖοι.

273, 23–5 κη´ ὅτι οἷον ἀκροπόλεις δύο Συράκουσσαί τε καὶ ὁ Ἔρυξ ἵδρυνται τῆς Σικελίας· μέση δ' ἀμφοῖν ἡ Ἔννα πόλις.

273, 28–274, 4 κθ´ ὅτι τῆς Αἴτνης τὰ ἄνω χωρία ψιλά ἐστιν καὶ τεφρώδη καὶ χιόνος μεστὰ τοῦ χειμῶνος· τὰ κάτω δὲ δρυμοῖς καὶ φυτείαις διείληπται παντοδαπαῖς. ἔοικε δὲ λαμβάνειν μεταβολὰς πολλὰς τὰ ἄκρα τοῦ ὄρους διὰ τὴν νομὴν τοῦ πυρὸς τότε μὲν εἰς ἕνα κρατῆρα συμφερομένου, τότε δὲ σχιζομένου, καὶ τότε μὲν ῥύακας ἀναπέμποντος, τότε δὲ φλόγας καὶ λιγνῦς, ἄλλοτε δὲ καὶ μύδρους ἀναφυσῶντος· ἀνάγκη δὲ τοῖς πάθεσι τούτοις τούς τε ὑπὸ γῆν πόρους συμμεταβάλλειν καὶ τὰ στόμια ἐνίοτε πλείω καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τὴν πέριξ.

274, 4–29 λ´ ὅτι ἀνελθόντες τινὲς εἰς τὴν Αἴτνην ἴδον πεδίον θερμότατον τεφρῶδες καὶ ἐν μέσῳ βουνὸν καὶ αὐτὸν τεφρώδη καὶ ἐξ αὐτοῦ καπνὸν ὀρθὸν ἀνιόντα ὡσεὶ ποδῶν σ´ νηνεμίας οὔσης, καὶ εἴκασαν εἶναι καπνὸν καὶ φύσημα τοῦ κρατῆρος· καὶ τοῦ λεγομένου διηγήματος περὶ Ἐμπεδοκλέους ἐμνήσθησαν,

33 ἴδον : ι in rasura

ὅτι ἡ χαλκῆ κρηπῖς αὐτοῦ εὑρέθη ἐκφυσηθεῖσα ὅτε αὐτὸς καθήλατο εἰς τὸν κρατῆρα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπιλείπειν ποτὲ τὸ πῦρ καὶ τὰ πνεύματα ἐπιλειπούσης τῆς ὕλης οὐκ ἄλογον, οὐ μὴν ἐπὶ τοσοῦτόν γε ὥστε ἀντὶ τῆς τοσαύτης βίας ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ γενέσθαι τὸν πλησιασμόν. νύκτωρ μὲν οὖν φέγγη φαίνεται λαμπρὰ ἐκ τῆς κορυφῆς, μεθ' ἡμέραν δὲ καπνῷ καὶ ἀχλύι κατέχεται.

274,31–275,18 λα´ ὅτι πᾶσα Σικελία κοίλη κατὰ γῆς ἐστιν, ποταμῶν καὶ πυρὸς μεστή, καθάπερ τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος μέχρι τῆς Κυμαίας, καὶ θερμοῦ ὕδατος μεστή ἐστιν. περὶ δὲ Ἀκράγαντα λίμναι τὴν μὲν γεῦσιν ἔχουσι θαλάττης, τὴν δὲ φύσιν διάφορον· οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀκολύμβοις βαπτίζεσθαι συμβαίνει ξύλων τρόπον ἐπιπολάζουσιν. οἱ Ἰταλικοὶ δὲ κρατῆρας ἔχουσιν ἀναβάλλοντας ὕδωρ εἰς θολοειδὲς ἀναφύσημα καὶ πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν δεχομένους μυχόν. τὸ δὲ περὶ Μάταυρον σπήλαιον ἐντὸς ἔχει σύριγγα εὐμεγέθη καὶ ποταμὸν δι' αὐτῆς ῥέοντα ἀφανῆ μέχρι πολλοῦ διαστήματος, εἶτα ἀνακύπτοντα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν, καθάπερ Ὀρόντης ἐν Συρίᾳ καταδὺς εἰς τὸ μεταξὺ χάσμα Ἀπαμείας καὶ Ἀντιοχείας, ὃ καλοῦσι Χάρυβδιν, ἀνατέλλει πάλιν ἐν μ´ σταδίοις· τὰ δ' ὅμοια καὶ ὁ Τίγρις ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Λιβύῃ μικρὸν πρὸ τῶν πηγῶν· τὸ δὲ περὶ Στύμφαλον ὕδωρ ἐπὶ σ´ σταδίους ὑπὸ γῆν ἐνεχθὲν ἐν τῇ Ἀργείᾳ τὸν Ἐρασῖνον ἐκδίδωσι ποταμόν· πάλιν τὸ πρὸς τὴν Ἀρκαδικὴν Ἀβιὰν ὑποβρύχιον ὠσθὲν ὀψέ ποτε τόν τε Ἀλφειὸν καὶ τὸν Εὐρώταν ἀναδίδωσιν, ὥστε καὶ πεπιστεῦσθαι μυθῶδές τι, ὅτι τῶν ἐπιφημισθέντων στεφάνων ἑκατέρῳ καὶ ῥιφέντων εἰς τὸ κοινὸν ῥεῦμα ἀναφαίνεται κατὰ τὸν ἐπιφημισμὸν ἑκάτερος ἐν τῷ οἰκείῳ ποταμῷ.

275,20–276,20 λβ´ ὅτι ἡ Λιπάρα δυνατὴ γέγονεν καὶ ἦρξέν ποτε, Κνιδίων οὖσα ἄποικος· ἐκαλεῖτο δὲ Μελιγουνὶς πρὶν καὶ ἀκροθίνια πολλὰ ἀνέθηκεν εἰς Δελφούς· ἔχει δὲ καὶ γῆν εὔκαρπον καὶ στυπτηρίας μέταλλον ἐμπρόσοδον καὶ θερμὰ ὕδατα, ὡς καὶ ἡ Σικελία, καὶ πυρὸς ἀναπνοάς. ταύτης δὲ μεταξύ πώς ἐστιν καὶ τῆς Σικελίας ἣν νῦν Ἡφαίστου ἱερὰν καλοῦσι, πετρώδης πᾶσα καὶ ἔρημος, διάπυρος. ἔχει δὲ ἀναπνοὰς τρεῖς, ὡς ἂν ἐκ τριῶν κρατήρων· ἐκ δὲ τοῦ μεγίστου καὶ μύδρους αἱ φλόγες ἀναφέρουσιν, οἳ προσκεχώκασιν ἤδη πολὺ μέρος τοῦ πόρου. ἐκ δὲ τῆς τηρήσεως πεπίστευται διότι τοῖς ἀνέμοις συμπαροξύνονται καὶ αἱ φλόγες αἵ τε ἐνταῦθα καὶ αἱ κατὰ τὴν Αἴτνην. οὐκ ἄλογον δέ· καὶ γὰρ οἱ ἄνεμοι γεννῶνται καὶ τρέφονται τὴν ἀρχὴν λαβόντες ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς θαλάττης ἀναθυμιάσεων· ὥστ' ἀπὸ συγγενοῦς ὕλης καὶ πάθους καὶ τὸ πῦρ ἐξαπτόμενον οὐκ ἐᾷ θαυμάζειν τοὺς ὁρῶντας ἄλλως γέ πως τὰ τοιάδε. φασὶ δὲ τῶν τριῶν κρατήρων τὸν μὲν κατερρυηκέναι ἐκ

7 πᾶσα ⟨ἡ⟩ Müller

μέρους, τοὺς δὲ συμμένειν, τὸν δὲ μέγιστον τὸ χεῖλος ἔχειν περιφερὲς ὂν ε´ σταδίων, κατ' ὀλίγον δὲ συνάγεσθαι εἰς λ´ ποδῶν διάμετρον, καθ' οὗ βάθος εἶναι τὸ μέχρι θαλάττης σταδιαῖον, ὥστε καθορᾶν ταῖς νηνεμίαις. ἐὰν μὲν οὖν νότος μέλλῃ πνεῖν, ἀχλὺν ὁμιχλώδη καταχεῖσθαι κύκλῳ φησὶν τῆς νησίδος, ὥστε μηδὲ τὴν Σικελίαν ἄπωθεν φαίνεσθαι· ὅτ' ἂν δὲ βορέας, φλόγας καθ' ἃς ἀπὸ τοῦ λεχθέντος κρατῆρος εἰς ὕψος ἐξαίρεσθαι καὶ βρόμους ἐκπέμπεσθαι μείζους· τὸν δὲ ζέφυρον μέσην τινὰ ἔχειν τάξιν. τοὺς δ' ἄλλους κρατῆρας ὁμοειδεῖς μὲν εἶναι, τῇ δὲ βίᾳ λείπεσθαι τῶν ἀναφυσημάτων. ἔκ τε δὴ καὶ τῆς διαφορᾶς τῶν βρόμων καὶ ἐκ τοῦ πόθεν ἄρχεται τὰ ἀναφυσήματα καὶ αἱ φλόγες καὶ αἱ λιγνύες προσημαίνεσθαι καὶ τὸν εἰς ἡμέραν τρίτην πάλιν μέλλοντα ἄνεμον πνεῖν· τῶν γ´ οὖν ἐν Λιπάρᾳ γενομένης ἀπλοίας προειπεῖν τινάς φασιν τὸν ἐσόμενον ἄνεμον καὶ μὴ διαψεύσασθαι. ἀφ' οὗ καὶ τὸ μυθωδέστατον δοκοῦν εἰρῆσθαι τῷ Ὁμήρῳ οὐ μάτην εἴρηται, ἀλλ' αἴνιγμα τῆς ἀληθείας ἦν, ὅτε ἔλεγεν ταμίαν τῶν ἀνέμων εἶναι τὸν Αἰόλον.

276,23–277,12 λγ´ ὅτι αἱ τοῦ Αἰόλου νῆσοι ζ´ εἰσίν· Λιπάρα, Θερμέσσα, Στρογγύλη, Διδύμη, Ἐρικουσία, Φοινίκουσσα, Εὐώνυμος. ὧν ἡ Στρογγύλη ἀπὸ τοῦ σχήματος καλεῖται, βίᾳ μὲν φλογὸς λειπομένη, τῷ δὲ φέγγει πλεονεκτοῦσα· ἐνταῦθα δὲ τὸν Αἰόλον οἰκῆσαί φασιν. Ἐρικουσία δὲ καὶ Φοινίκουσσα ἀπὸ τῶν φυτῶν κέκληνται, ἀνεῖνται δ' εἰς νομάς. ἡ δὲ Εὐώνυμος πελαγία ἐστὶν καὶ ἔρημος. πολλάκις δὲ καὶ φλόγες εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ πελάγους τοῦ περὶ τὰς νήσους ὤφθησαν ἐπιδραμοῦσαι τῶν κατὰ βάθους κοιλιῶν τοῦ πυρὸς ἀναστομωθέντος πόρου τινὸς καὶ βιασαμένου πρὸς τὸ ἐκτός. φησὶ δὲ Ποσειδώνιος ὅτι περὶ τροπὰς θερινὰς ἅμα τῇ ἕῳ μεταξὺ τῆς Ἱερᾶς καὶ τῆς Εὐωνύμου πρὸς ὕψος ἀρθεῖσαν ἐξαίσιον τὴν θάλατταν ὁραθῆναι καὶ συμμεῖναί τινα χρόνον ἀναφυσωμένην συνεχῶς, εἶτα παύσασθαι· τοὺς δὲ τολμήσαντας προσπλεῖν ἰδόντας νεκροὺς ἰχθύας ἐλαυνομένους ὑπὸ τοῦ ῥοῦ, τοὺς δὲ καὶ θέρμῃ καὶ δυσωδίᾳ πληγέντας φυγεῖν· πολλαῖς δ' ἡμέραις ὕστερον ὁρᾶσθαι πηλὸν ἐπανθοῦντα τῇ θαλάττῃ, πολλαχοῦ δὲ καὶ φλόγας ἐκπιπτούσας καὶ καπνοὺς καὶ λιγνύας, ὕστερον δὲ παγῆναι καὶ γενέσθαι τοῖς μυλίοις λίθοις ἐοικότα τὸν πάγον.

277,27–34 λδ´ ὅτι τὴν Ἰαπυγίαν οἱ Ἕλληνες Μεσσαπίαν καλοῦσιν χερρόνησον οὖσαν εἰς β´ μοίρας διαιρουμένην· τὸ μέν τι γὰρ αὐτῆς Σαλεντῖνοι, τὸ δὲ Γαλαβροί· ὑπὲρ τούτους πρόσβοροι Πευκέτιοί εἰσιν καὶ Ἄπουλοι. ἡ δὲ Μεσσαπία χερρόνησος οὖσα ἀπὸ Βρεντεσίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς μέχρι Τάραντος πρὸς δυσμὰς πόλεως ἰσθμὸν ἔχει σταδίων τι´.

9 ⟨καὶ⟩ τῆς Korais   31 χερρόνν- s.l.   32 β´ : δύο Korais   33 sq. χερρόνν- s.l.

278, 19–279, 11 λε´ ὅτι τοῦ Μεσσηνιακοῦ πολέμου γενομένου οἱ μὴ μετασχόντες Λακεδαιμονίων τῆς στρατείας ἐκρίθησαν δοῦλοι καὶ ὠνομάσθησαν Εἵλωτες. ὅσοις δὲ κατὰ τὴν στρατείαυ παῖδες ἐγέ|νοντο Παρθενίας ἐκάλουν διὰ τὸ πολυχρονίου τοῦ πολέμου συμβάντος ἐκ τῶν οἴκοι παρθένων οὐσῶν γυναικῶν διὰ τὸ πολὺν χρόνον παραταθῆναι τοῖς Λακεδαιμονίοις Μεσσήνην πολιορκοῦσιν καὶ ἀποσταλῆναι τοὺς νεωτάτους ἐκ τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ μιχθῆναι πάντα πάσῃ καὶ τεκνοποιήσασθαι· διὰ τοῦτο Παρθενίαι ἐκλήθησαν καὶ ἄτιμοι ἦσαν. οἱ δὲ οὐκ ἀνασχόμενοι – πολλοὶ δ᾽ ἦσαν – ἐπεβούλευσαν τῷ κοινῷ ἔχοντες Φάλανθον ἡγεμόνα ἕνα αὐτῶν. ἔδει οὖν τῷ ἀγῶνι τῶν Ὑακινθίων συντελουμένων, ἡνίκα τὴν κυνῆν περίθηται Φάλανθος, ποιεῖσθαι τὴν ἐπίθεσιν· ἐξαγγελθείσης δὲ τῆς πράξεως ἐν τῷ ἀγῶνι προελθὼν ὁ κηρυξ εἶπεν μὴ περιθέσθαι κυνῆν Φάλανθον, οἱ δὲ στρατιῶται αἰσθόμενοι φωραθέντες οἱ μὲν διεδίδρασκον, οἱ δὲ ἱκέτευον· κελεύσαντες δ᾽ αὐτοὺς θαρρεῖν φυλακῇ παρέδοσαν, τὸν δὲ Φάλανθον ἔπεμψαν εἰς θεοῦ περὶ ἀποικίας· ὁ δὲ ἔχρησεν 'Σατύρεόν τοι ἔδωκα Τάραντά τε πίονα δῆμον οἰκῆσαι καὶ πῆμ᾽ Ἰαπύγεσσι γενέσθαι'· ἧκον οὖν σὺν Φαλάνθῳ οἱ Παρθενίαι καὶ ἔκτισαν Τάραντα καὶ ὠνόμασαν οὕτως ἀπό τινος ἥρωος.

280, 14–231, 2 λϛ´ ὅτι Ταραντῖνοι ἀριστοκρατηθέντες ἐν δημοκρατίᾳ μεγάλως ἴσχυσαν καὶ τὴν Πυθαγόριον ἀσπασάμενοι γνησίως φιλοσοφίαν Ἀρχύταν τὸν φιλόσοφον ἄρχοντα προὐβάλοντο, ὃς καὶ πολὺν χρόνον ἦρξεν. ὕστερον δὲ τοσοῦτον εἰς τὴν τρυφὴν καὶ κακοπο|λιτείαν ἐτράποντο ὥστε καὶ τὰς δημοτελεῖς ἑορτὰς πλείους τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμερῶν ἄγειν καὶ ξένους καὶ ἀλλοφύλους ἄρχοντας ἐπικαλεῖσθαι καὶ οὐδὲ τούτοις εὐπειθεῖς γινόμενοι· οἷον Ἀλέξανδρον τὸν Ἠπειρώτην κατὰ Μεσσαπίων καὶ Πύρρον καί τινας Λακεδαιμονίους, καὶ ἐπὶ Ἀννίβα συνεμάχουν Καρχηδονίοις· καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ Ῥωμαίων ὕστερον καταπολεμηθέντες ἐταπεινώθησαν.

281, 6–31 λζ´ ὅτι ἡ τῶν Ἰαπύγων χώρα παραδόξως ἐστὶν ἀστεία· ἐπιπολῆς γὰρ φαινομένη τραχεῖα εὑρίσκεται βαθύγειος σχιζομένη, ἀνυδροτέρα δὲ οὖσα εὔβοτος καὶ εὔδενδρός ἐστιν. εὐάνδρησεν δέ ποτε καὶ τοῦτο σφόδρα τὸ χωρίον σύμπαν καὶ ἔσχεν πόλεις ιγ´· ἀλλὰ νῦν πλὴν Τάραντος καὶ Βρεντεσίου τὰ ἄλλα πολίσματά εἰσιν· οὕτως ἐκπεπόνηνται καὶ τεταπείνωνται. ἐνταῦθα καὶ ὁ σκόπελος ὃν καλοῦσιν ἄκραν Ἰαπυγίαν, πολὺς ἐκκείμενος εἰς τὸ πέλαγος καὶ τὰς χειμερινὰς ἀνατολάς, ἐπιστρέφων δέ πως ἐπὶ τὸ Λακίνιον ἄκρον τῆς Βρεντεσίας, ἣν Ἑλλάδα μεγάλην ἀπὸ τῆς τοῦ Πυθαγόρου ἐνταῦθα διατριβῆς ἐκάλεσαν, ἀνταίρων ἀπὸ τῆς ἑσπέρας αὐτῷ καὶ κλείων τὸ στόμα τοῦ

4 γυναικῶν ⟨γενέσθαι⟩ Korais   διὰ ⟨γὰρ⟩ Korais   9 ⟨ἐν⟩ τῷ Müller   23 {καὶ} οὐδὲ Korais   34 Βρεντεσίας : εσ s.l.; Βρεττίας? Hudson

Ταραντίνου κόλπου πρὸς αὐτόν. καὶ τὰ Κεραύνια δ᾽ ὁμοίως ὄρη κλείει πρὸς αὐτὸν τοῦ Ἰονίου κόλπου, καὶ ἔστιν τὸ δίαρμα ὅσον ψ´ σταδίων ἀπ᾽ αὐτοῦ πρός τε τὰ Κεραύνια καὶ πρὸς τὸ Λακίνιον. περίπλους δὲ Τάραντός ἐστιν ἐς Βρεντέσιον μέχρι μὲν Βάρητος πολίχνης χ´ στάδιοι· κα|λοῦσι δὲ Βάριν οἱ νῦν. ἔνθεν εἰς τὰ Λουκα στάδια π´, πολίχνιον καὶ τοῦτο, ἐν ᾧ δείκνυται πηγὴ δυσώδους ὕδατος. ἐκ δὲ τῶν Λευκῶν εἰς Ὑδροῦντα πολίχνην στάδια ρν´, ἐντεῦθεν δ᾽ εἰς Βρεντέσιον υ´, οἱ δὲ ἴσοι καὶ εἰς Σάσωνα τὴν νῆσον, ἥτις μέση πῶς ἵδρυται τῆς τε Ἰαπυγίας καὶ τῶν Κεραυνίων τῆς Ἠπείρου.

282, 2–5 λη´ ὅτι ἡ ἀπὸ Βρεντεσίου ὁδὸς εἰς Τάραντα, τοῦτ᾽ ἔστιν ὁ ἰσθμός, στάδια σ´, ἀφορίζων γῆν ἣν Μεσσαπίαν τε καὶ Ἰαπυγίαν καὶ Γαλαβρίαν καὶ Σαλεντίνην κοινως οἱ πολλοὶ καλοῦσι χερρόνησον οὖσαν.

282, 20–283, 8 λθ´ ὅτι εὐλίμενός ἐστιν ἡ πόλις τὸ Βρεντέσιον· ἑνὶ γὰρ στόματι πολλοὶ κλείονται λιμένες ἄκλυστοι κόλπων ἀπολαμβανομένων ἐντός, ὥστ᾽ ἐοικέναι κέρασιν ἐλάφου τὸ σχῆμα· ἀφ᾽ οὗ καὶ τοὔνομα· σὺν γὰρ τῇ πόλει κεφαλῇ μάλιστα ἐλάφου προσέοικεν ὁ τόπος, τῇ δὲ Μεσσαπίᾳ γλώττῃ βρεντέσιον ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐλάφου καλεῖται. καί εἰσιν ἀπὸ Ῥώμης εἰς Βρεντέσιον μίλια τξ´.

283, 12–6 μ´ ὅτι ἀπὸ Βρεντεσίου πλοῦς ἐστιν εἰς τὴν περαίαν διπλοῦς· ὁ μὲν ἐπὶ τὰ Κεραύνια καὶ τὴν Ἤπειρον, ὁ δὲ εἰς Δυρράχιον μείζων τοῦ προτέρου· ἔστιν γὰρ ͵αω´ σταδίων· τέτριπται δ᾽ ἑκάτερος τούτων διὰ τὸ τὴν πόλιν εὐφυῶς κεῖσθαι πρός τε τὰ τῶν Ἰλλυριῶν ἔθνη καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων.

283, 33 sq. μα´ ὅτι τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο τὸ Ἀργυροΐππειον ἡ πόλις, ὕστερον Ἀργυρίππα, εἶτα ὕστερον ἐκλήθη Ἄρποι, κτίσμα Διομήδους.

284, 15–32 μβ´ ὅτι τῆς Σαμνί|ας περὶ λόφον τινὰ δείκνυται ἡρῷα· τὸ μὲν Κάλχαντος ἐπ᾽ ἄκρᾳ τῇ κορυφῇ (ἐναγίζουσι δ᾽ αὐτῷ μέλανα κριὸν οἱ μαντευόμενοι ἐγκοιμώμενοι ἐν τῷ δέρματι), τὸ δὲ Ποδαλειρίου κάτω πρὸς τῇ ῥίζῃ διέχον τῆς θαλάττης στάδια ρ´· ὁ δὲ τόπος καλεῖται Δρίον. πρόκειται δὲ τοῦ κόλπου τούτου πελάγιον ἀκρωτήριον πρὸς ἀνατολὰς ἐπὶ τ´ ἀνατεῖνον σταδίους τὸ Γάργανον, οὗ πλησίον αἱ Διομήδειαι νῆσοι. περὶ δὲ τοῦ Διομήδους διαφόρως ἱστορεῖται· οἱ μέν φασιν ὅτι μετάπεμπτος γενόμενος ἐν Ἄργει ἐτελεύτησεν, οἱ δὲ αὐτοῦ ἐν Ἄρποις τῆς Δαυνίας, οἱ δὲ ἐν μιᾷ τῶν νήσων αὐτοῦ ἀφανισθῆναι, οἱ δὲ ὅτι ἐν Ἐνετοῖς ἀπεθεώθη.

285, 37–286, 2 μγ´ ὅτι ἡ Ἰταλία ἀσφαλῶς ᾤκηται νήσου δίκην περίκλυστος οὖσα· καὶ πάλιν αἱ Ἄλπεις κρημνώδεις εἰσὶν καὶ τείχεσι πεφραγμέναι.

288, 30–3 μδ´ ὅτι Στράβων ὁ γεωγράφος ἤκμαζεν ἐπὶ τῶν χρόνων Τιβερίου Καίσαρος καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ Δρούσου καὶ Γερμανικοῦ.

2 ⟨τὸ στόμα⟩ τοῦ Korais   5 νῦν ⟨Οὐερητόν⟩ Korais   Λουκα : ε supra ο   11 χερρόνν- s.l.   21 ἐκαλεῖτο {τὸ} Korais

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ζ΄

289, 10 sq. α΄ ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ ἕως τοῦ Ἴστρου τῶν ὄχθων στάδιοί εἰσιν ͵α.

290, 2–7 β΄ ὅτι Γερμανοὶ μικρὸν ἐξαλλάττουσι τοῦ Κελτικοῦ φύλου τῷ τε πλεονασμῷ (4) τῆς ἀγριότητος καὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ξαν|θότητος, τἆλλα δὲ παραπλή- (93ʳ) σιοι καὶ μορφαῖς καὶ ἤθεσι καὶ νόμοις· ὅθεν καὶ Γερμανοὶ ὑπὸ Ῥωμαίων καλοῦνται· δύναται δὲ τὸ ὄνομα γνήσιοι.

290, 8–12 γ΄ ὅτι Μάρσοι καὶ Σούγαμβροι ἔθνη εἰσὶν Γερμανικὰ δυσμικά. (8)

290, 21 sq. δ΄ ὅτι ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς τῆς Γερμανίας ἐστὶν περὶ Σουήβους, ἔθνος μέγα.

291, 2–7 ε΄ ὅτι τὰ βορειότερα ἔθνη τῶν Γερμανῶν ἁμαξόβιά ἐστιν καὶ νομαδικὰ καὶ ῥᾳδίως μεταναστεύειν ἕτοιμα διὰ τὸ μὴ θεσαυρίζειν.

291, 13 sq. ς΄ ὅτι Δροῦσος ὁ Τιβερίου παῖς πολεμῶν καὶ κατορθῶν περὶ τὸν Ῥῆνον ἐτε- (12) λεύτα.

292, 11 ζ΄ ὅτι διέχει ὁ Ῥῆνος ἀπὸ τοῦ Ἄλβιδος ποταμοῦ στάδια ͵γ εὐθυποροῦντι.

292, 13–24 η΄ ὅτι ὁ Ἑρκύνιος δρυμὸς πυκνότερός τέ ἐστιν καὶ μεγαλόδενδρος ἐν χωρίοις ἐρυμνοῖς κύκλον περιλαμβάνων μέγαν· ἐν μέσῳ δὲ ἵδρυται χώρα καλῶς (16) οἰκεῖσθαι δυναμένη. ἔστι δὲ πλησίον αὐτῆς ἥ τε τοῦ Ἴστρου πηγὴ καὶ ἡ τοῦ Ῥήνου καὶ ἡ μεταξὺ ἀμφοῖν λίμνη καὶ τὰ ἕλη τὰ ἐκ τοῦ Ῥήνου διαχεόμενα. ἔχει δ᾽ ἡ λίμνη τὴν περίμετρον στάδια τ΄. νοτιωτέρα δ᾽ ἐστὶν τῶν τοῦ Ἴστρου πηγῶν καὶ αὕτη καὶ ὁ Ἑρκύνιος δρυμός, ὥστε ἀνάγκη τὸν ἀπὸ τῆς (20) Κελτικῆς ἐπὶ τὸν Ἑρκύνιον δρυμὸν ἰόντα πρῶτον μὲν διαπεράσαι τὴν λίμνην, ἔπειτα τὸν Ἴστρον, εἴπερ δεῖ δι᾽ εὐπρεπεστέρων χωρίων ἐπὶ τὸν δρυμὸν ἐλθεῖν δι᾽ ὀροπεδίων.

292, 31 sq. θ΄ ὅτι ἐστὶν καὶ ἑτέρα ὕλη μεγάλη ἐν Γερμανίᾳ Γαβρῆτα ἐπίταδε τῶν Σοήβων (24) (ἐπέκεινα δ᾽ ὁ Ἑρκύνιος δρυμός)· ἔχεται | δὲ κἀκεῖνος ὑπ᾽ αὐτῶν. (93ᵛ)

292, 33–293, 27 ι΄ ὅτι Κίμβροι καλοῦνται οἱ παρωκεανῖται Γερμανοί, οἵτινες ἐστράτευσάν ποτε εἰς τὴν Μαιῶτιν· καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν, ὡς ἔοικεν, καὶ οἱ τὸν Βόσπορον οἰκοῦντες Κιμμέριοι ἐκλήθησαν, ὧν καὶ Ὅμηρος μέμνηται· οἱ δὲ Ἕλληνες (28) τὸ ὄνομα σολοικίζοντες λέγουσιν.

294, 4–14 ια΄ ὅτι ταῖς τῶν Κίμβρων γυναιξὶ συστρατευούσαις τοῖς ἀνδράσι παρηκολούθουν γυναῖκες προμάντεις ἱέρειαι πολιότριχες, λευχείμονες, καρπασίνας ἐφαπτίδας ἐπιπεπορμημέναι, ζῶσμα χαλκοῦν ἔχουσαι, γυμνόποδες. τοῖς (32) οὖν αἰχμαλώτοις διὰ τοῦ στρατοπέδου συνήντων ξιφήρεις, καταστρέψασαι δ᾽ αὐτοὺς ἤ γὰρ ἐπὶ κρατῆρα χαλκοῦν ὅσον ἀμφορέων κ΄. εἶχον δ᾽ ἀναβάθραν, ἣν ἀναβᾶσα ὑπερπετὴς τοῦ λέβητος ἐλαιμοτόμει ἕκαστον μετεωρισθέντα· ἐκ δὲ τοῦ προχεομένου αἵματος εἰς τὸν κρατῆρα μαντείαν τινὰ (36)

19 τ΄ : ͵γ Kramer   22 δεῖ : in rasura   34 κ΄ : εἴκοσιν Korais

ἐποιοῦντο· ἄλλαι δὲ διασχίσασαι ἐσπλάγχνευον ἀναφθεγγόμεναι νίκην τοῖς οἰκείοις. ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσιν ἔτυπτον τὰς βύρσας τὰς περιτεταμένας τοῖς γέρροις τῶν ἁρμαμαξῶν, ὥστε ἀποτελεῖσθαι ψόφον ἐξαίσιον.

295, 16–298, 12 ιβ΄ ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες τοὺς Γέτας καὶ τοὺς Μυσοὺς οἰκοῦντας περὶ τὸν (4) Ἴστρον Θρᾷκας ὑπελάμβανον καὶ τοὺς ἀποίκους τῶν ἐκ Θρᾴκης Μυσῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ οἰκοῦντας μεταξὺ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν καὶ Τρώων. καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Φρύγες Βρίγες εἰσί, Θρᾴ|κιόν τι ἔθνος, καθάπερ καὶ Μυγδόνες καὶ Βέβρυκες (94ʳ) καὶ Μεθοβιθυνοὶ καὶ Βιθυνοὶ καὶ Οὗνοι καὶ Μαριανδυνοί· ἀλλ᾽ οὗτοι μὲν (8) τελέως τὴν Εὐρώπην ἐξέλιπον, πλὴν Μυσῶν, ὧν καὶ Ὅμηρος ἐμνήσθη· καὶ γάρ εἰσίν τινες τῶν ταύτῃ Θρᾳκῶν καὶ Μυσῶν ἀπεχόμενοι κρεοφαγίας καὶ γάμου διὰ ὁσιότητα, οὓς λέγει ‘ἀγαυοὺς Ἱππημολγοὺς γαλακτοφάγους ἀβίους τε’, τοῦτ᾽ ἔστιν ἀγάμους ἄνευ συμβιώσεως γυναικῶν, καὶ συμβαίνει (12) αὐτοῖς δικαιοπραγεῖν διὰ τὸ πένητας εἶναι. εἰκὸς δὲ καὶ τὸν Ζάμολξιν ὕστερον τοὺς Γέτας ἀναπεῖσαι πυθαγορίζειν εὑρόντα ἑτοίμους πρὸς φιλοσοφίαν.

298, 29–299, 1 ιγ΄ ὅτι ὁ Εὔξεινος νῦν πόντος Ἄξεινος τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο διὰ τὸ τὰ ἐνοικοῦντα ἔθνη ἄγρια εἶναι καὶ ξενοκτονεῖν τοὺς περὶ τὴν Ταυρικήν. (16)

300, 25–302, 12 ιδ΄ ὅτι οἱ Σκύθαι πάντα κοινὰ εἶχον καὶ αὐτὰς τὰς γυναῖκας πλὴν ξίφους καὶ ποτηρίου. διὰ δὲ τὸ εἶναι ἄβιοι δικαιότατοί εἰσιν· ἡ γὰρ ἀδικία διὰ τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν καὶ διὰ τὰ συμβόλαια· οἱ γὰρ παλαιοὶ Σκύθαι πένητες ἦσαν καὶ Ὅμηρος μαρτυρεῖ καὶ Ἡρόδοτος περὶ τῶν τῷ Δαρείῳ βασιλεῖ τῶν (20) Περσῶν Σκυθῶν γράφων τῆς τε αὐταρκείας καὶ λιτότητος αὐτῶν. καὶ Δρομηχέτης ὁ Γετῶν βασιλεὺς ζωγρήσας Λυσίμαχον τὸν στρατηγὸν τῶν Μακεδόνων συστρατεύσαντά ποτε Ἀλεξάνδρῳ ἀπέλυσεν δείξας αὐτῷ πρότερον τὴν τῶν Γετῶν πενίαν καὶ εἰπὼν ὅτι οὐ δεῖ τοῖς τὴν | τοιαύτην πενίαν (24) (94ᵛ) ἀσκοῦσι Γέταις πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις κεχρῆσθαι.

304, 18–21 ιε΄ ὅτι τῆς μεταξὺ Εὐξείνου πόντου καὶ Γερμανῶν γῆς διχῇ διαιρουμένης τὸ μὲν πρὸς ἀνατολάς τε καὶ τὸν Εὔξεινον Γέται νέμονται, τὸ δὲ πρὸς δυσμὴν Δακοὶ καὶ Δάοι· ἀφ᾽ οὗ καὶ ἐπιπολάζει ἐν Ἀθηναίοις τὸ τῶν δούλων (28) ὄνομα.

304, 31–305, 3 ις΄ ὅτι τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ τὰ μὲν ἄνω καὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς μέρη μέχρι τῶν καταρακτῶν Δανούϊον προσηγόρευον οἱ παλαιοί, ἃ μάλιστα διὰ τῶν Δακῶν

15 νῦν om. Par.   ἐκαλεῖτο : ἐνομίζετο Par.   18 τῶν om. Par.   20 ὡς post ἦσαν add. Par.; ⟨ὃ⟩ Korais   τῶν τῷ : τούτων Par.; τῶν ⟨ἐπιστρατευσάντων⟩ τῷ Hudson   21 Σκυθῶν om. Par.   22 Γετῶν : Γε e corr., Κελτῶν Par.   τῶν om. Par.   24 Γέτων Par.   τοῖς τὴν om. Par.   25 ἀσκοῦσι Γέταις : ἀσκοῦσιν ἔχεται Par.   27 sq. δυσμὰς Δάκοι καὶ Δαοί Par.; δυσμὴν Δάκοι, ⟨οἳ⟩ καὶ Δάοι Korais, δυσμικὴν Δακοί, ⟨οἳ⟩ καὶ Δᾶοι Kramer   28 δούλων : δρύλων Par.

φέρεται, τὰ δὲ κάτω μέχρι τοῦ Πόντου τὰ παρὰ τοὺς Γέτας ἐκάλουν
Ἴστρον· ὁμόγλωττοι δ' εἰσὶν οἱ Δακοὶ τοῖς Γέταις.

305, 16–3 ιζ´ ὅτι μεταξὺ τῆς Ποντικῆς θαλάττης τῆς ἀπὸ Ἴστρου ἐπὶ Τύραν καὶ ἡ τῶν
Γετῶν ἐρημία πρόκειται, πεδιὰς πᾶσα καὶ ἄνυδρος· ἐν ᾗ Δαρεῖος ἀποληφ- 4
θεὶς ὁ Ὑστάσπεω καθ' ὃν καιρὸν διέβη τὸν Ἴστρον ἐπὶ τοὺς Σκύθας ἐκιν-
δύνευσεν πανστρατιᾷ δίψῃ φθαρῆναι.

305, 23–34 ιη´ ὅτι μεταξὺ τῆς Πεύκης, ἥ ἐστιν νῆσος ὑπὸ τῶν τοῦ Ἴστρου στομάτων ἀπο-
λαμβανομένη, ἕως τῶν τοῦ Τύρα ἐκβολῶν στάδιοί εἰσιν ϡ´ · τὸ δὲ ἀπὸ Ἱε- 8
ροῦ στόματος τοῦ Ἴστρου, ὅ ἐστιν νοτιώτατον, ἕως τοῦ βορειοτάτου, τοῦτ'
ἔστιν ἡ τῆς Πεύκης βάσις τριγώνου οὔσης, στάδιοί εἰσιν τ´.

306, 6–8 ιθ´ ὅτι ἡ Λευκὴ νῆσος ἀπὸ τῆς Πεύκης ἀπέχει πρὸς ἀνατολὰς στάδια φ´ εἰς τὸ
πέλαγος, ἱερὰ Ἀχιλλέως. 12

306, 9–15 κ´ ὅτι ὁ Βορυσθένης ποταμός, εἶτα πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς ὁ Ὕπανις
ποταμὸς ἀπὸ τοῦ Τύρα ποταμοῦ καὶ πρὸ αὐτῶν νῆ|σος Βορυσθένης. ἀνα- 95r
πλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη στάδια σ´ πόλις ἐστὶν ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ (ἡ
δ' αὐτὴ καὶ Ὀλβία καλεῖται), κτίσμα Μιλησίων, ἐμπορεῖον μέγα. μεταξὺ δὲ 16
τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ καὶ τοῦ Βορυσθένους πρώτη ἐστὶν ἡ τῶν Σκυθῶν ἐρη-
μία, εἶτα Τυραγέται, εἶτα Ἰάζυγες Σαρμάται καὶ οἱ Βασιλήϊοι λεγόμενοι
Σκύθαι.

306, 22 sq. κα´ ὅτι ἡ προσάρκτιος πᾶσα ἀπὸ Γερμανίας μέχρι τῆς Κασπίας θαλάσσης 20
πεδιάς ἐστιν, ἣν ἴσμεν.

306, 25 sq. κβ´ ὅτι Ῥωξοανοὶ περὶ τὴν Μαιῶτιν οἰκοῦντες ἐπολέμουν πρὸς τοὺς τοῦ Εὐπά-
τορος Μιθριδάτου στρατηγοὺς ἔχοντες ἡγεμόνα Τάσιον.

—— κγ´ ὅτι αἱ -τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ ἐκβολαὶ ἐν τῷ μυχῷ κεῖνται τοῦ Ταμυρά- 24
κου κόλπου καὶ ἡ Βορυσθένης νῆσος. ὁ δὲ Καρκινίτης ποταμὸς ἐν τῷ μυχῷ
ἐκδίδωσι τοῦ ὁμωνύμου κόλπου καὶ περιέχεται μεταξὺ τῶν δύο κόλπων
τούτων ἡ Ταυροσκυθία χερρονησίζουσα· ἧς τὰ νότια μέρη εὐθεῖά ἐστιν
αἰγιαλὸς ὁ Ἀχίλλειος δρόμος. 28

307, 6–25 κδ´ ὅτι τὰ περὶ Μαιῶτιν χωρία διὰ τὴν ψύξιν ὄνους οὐ τρέφει· δύσριγον γὰρ τὸ
ζῷον· οἵ τε βόες οἱ μὲν ἄκεροι γίνονται, τῶν δὲ ἀπορινῶσιν τὰ κέρατα· καὶ
γὰρ τοῦτο δύσριγον τὸ μέρος· οἵ τε ἵπποι μικροὶ γίνονται, τὰ δὲ πρόβατα
μεγάλα. ὁ δὲ διάπλους τοῦ Βοσπόρου ἁμαξεύεται ἐκ τοῦ Παντικαπαίου εἰς 32
Φαναγορίαν, ὥστε καὶ πηλὸν εἶναι καὶ ὁδόν. ὀρυκτοί τέ εἰσιν ἰχθύες οἱ ἀ|πο- 95v

7 ποταμοῦ post Ἴστρου add. Par. 7 sq. ἀπολαμβανομένης Par. 8 ϡ´ : τ´ Par.
9 Ἴστρου : ο s. l. 9 sq. τουτέστι Par. 11 φ´ : πεντακόσια Korais
14 Βορυσθενίς Korais 16 ἐμπόριον Par. 17 τοῦ post. om. Par. 18 Ἰαζυ-
γες Par. Βασίλεοι Par. 20 προς ἄρκτιος Par. 25 Βορυσθενὶς Korais

ληφθέντες ἐν τῷ κρυστάλλῳ θηρευταὶ γαγγάμῃ τῷ ἐργαλείῳ, καὶ μάλιστα
οἱ ἀντακαῖοι, δελφῖσι πάρισοι τὸ μέγεθος. ἡ δὲ ἄμπελος χειμῶνος κατορύτ-
τεται. τὰ δὲ καύματα τοῦ θέρους σφόδρα γίνονται, τάχα μὲν τῶν σωμάτων
ἀηθιζομένων, τάχα δὲ τῶν πεδίων νηνεμούντων ἢ καὶ τοῦ πάχους τοῦ ἀέρος 4
ἐκ τοῦ πάχους τοῦ ἐκθερμαινομένου πλέον, καθάπερ ἐν τοῖς νέφεσιν οἱ
παρήλιοι ποιοῦσιν.

307, 28–308, 14 κε´ ὅτι μετὰ τὴν νῆσον τὸν Βορυσθένη ἑξῆς πρὸς ἀνατολὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ ψιλὸν
χωρίον καλούμενον ἄλσος ἱερὸν Ἀχιλλέως. εἶτα ὁ Ἀχίλλειος δρόμος, ἀλι- 8
τενὴς χερσόνησος· ἔστιν γὰρ τενία τις ὅσον ͵α σταδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἕω,
πλάτος δὲ τὸ μέγιστον δυεῖν σταδίων, τὸ δὲ ἐλάχιστον πλέθρων δ´, διέ-
χουσα τῆς ἑκατέρωθεν τοῦ αὐχένος ἠπείρου τῇ θαλάσσῃ σταδίους ξ´,
ἀμμώδης, ὕδωρ ἔχουσα ὀρυκτόν· κατὰ μέσην δὲ ὁ τοῦ ἰσθμοῦ αὐχὴν ὅσον μ´ 12
σταδίων· τελευτᾷ δὲ πρὸς ἄκραν, ἣν Ταμυράκην καλοῦσιν, ἔχουσαν ὕφορ-
μον. μεθ' ἣν ὁ Καρπινίτης κόλπος εὐμεγέθης, ἀνέχων πρὸς τὰς ἄρκτους
ὅσον ἐπὶ σταδίους ͵β μέχρι τοῦ μυχοῦ· τὸν δὲ κόλπον καὶ Ταμυράκην
καλοῦσιν ὁμωνύμως τῇ ἄκρᾳ. ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς ὁ διείργων τὴν 16
Σάπραν λεγομένην λίμνην ἀπὸ θαλάττης σταδίων μ´ καὶ ποιῶν τὴν Ταυ-
ρικὴν καὶ Σκυθικὴν λεγομένην Χερρόνησον· οἱ δὲ τξ´ων τὸ πλά|τος τοῦ ἰσθ- 96r
μοῦ φασιν. ἡ δὲ Σάπρα λίμνη σταδίων μὲν εἶναι ͵δ λέγεται, μέρος δ' ἐστὶν
τῆς Μαιώτιδος τὸ πρὸς δύσιν· συνεστόμωται γὰρ αὔτη στόματι μεγάλῳ καί 20
ἐστιν ἑλώδης σφόδρα καὶ ῥαπτοῖς πλοίοις μόγις πλώϊμος· οἱ γὰρ ἄνεμοι τὰ
τενάγη ῥᾳδίως ἀνακαλύπτουσιν, εἶτα πάλιν πληροῦσιν, ὥστε τὰ ἕλη τοῖς
μείζοσι σκάφεσιν οὐ περάσιμά ἐστιν, ἀλλ' ἐνίσχεται αὐτόθι rasura c. 20 litt.

308, 31–309, 10 κϛ´ ὅτι Χερρόνησος πόλις ἐν τῇ Ταυρικῇ πρότερον αὐτόνομος ἦν, κατατρεχο- 24
μένη δ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἠναγκάσθη προστάτην ἑλέσθαι Μιθριδάτην τὸν
Εὐπάτορα καὶ στρατηγιῶντα ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους
ποταμοῦ βαρβάρους καὶ τοῦ Ἀδρίου· ταῦτα δ' ἦν ἐπὶ Ῥωμαίους παρασκευή.
ἐκεῖνος μὲν οὖν κατὰ ταύτας τὰς ἐλπίδας ἄσμενος πέμψας εἰς τὴν Χερρόνη- 28
σον στρατείαν ἐπολέμει πρὸς τοὺς Σκύθας καὶ τούτους ἐχειρώσατο καὶ
Βοσπόρου κατέστη κύριος παρ' ἑκόντος λαβὼν Πιρισάδου τοῦ κατέχοντος
τότε. ἐξ ἐκείνου δὴ τοῦ χρόνου τοῖς τοῦ Βοσπόρου δυνάσταις ἡ τῶν Χερ-
ρονησιτῶν πόλις ὑπήκοος μέχρι νῦν ἐστιν. 32

309, 12–310, 1 κζ´ ὅτι μετὰ τὸν Συμβούλων λιμένα ἐν τῇ Ταυρικῇ, ὅς ἐστιν δυσμικὸς καὶ
βόρειος, ἡ Ταυρικὴ πρὸς νότον τοῦ Εὐξείνου παραλία ͵α οὖσα σταδίων τὸ
μῆκος, τραχεῖα καὶ ὀρεινὴ καὶ καταιγίζουσα τοῖς βορέαις. ἵδρυται ἡ Θεοδο-

1 θηρευτοὶ mg. 7 τὴν Βορυσθενίδα Korais 24 Χερρόνν- s. l. 28 Χερ-
ρόνν- s. l. 31 sq. Χερρόνν- s. l. 33 Σύμβολον Par. 35 τραχεία Par.

σία πόλις ἐν τῷ Βοσπόρῳ. ἐν δὲ | τῷ μέσῳ τῆς παραλίας ταύτης ἀκρωτήριόν ἐστιν τὸ καλούμενον Κριοῦ μέτωπον ἀντικρὺς Παφλαγονίας καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου αὐτῆς Καράμβιδος· τὸ δὲ δίαρμα τὸ μεταξὺ Καράμβιδος καὶ Κριοῦ μετώπου στάδιοι ͵βσ´. ἀπὸ δὲ Θεοδοσίας εἰς Παντικάπην μητρόπολιν τῶν Βοσποριανῶν πᾶσα ἡ χώρα εὔγειος καὶ εὔφορος σίτου στάδια φλ´. ἡ δὲ Παντικάπαια πόλις ἵδρυται ἐπὶ τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος λίμνης. τὸ δὲ Παντικάπαιον λόφος ἐστὶν πάντῃ περιοικούμενος ἐν κύκλῳ σταδίων κ´, κτίσμα Μιλησίων. [96v]

310,16–311,17 κη´ ὅτι τὰ τοῦ Ταναΐδος δύο στόματα διέχει ἀλλήλων ὡς στάδια ξ´· ἔνθα καὶ πόλις ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ, μέγιστον ἐμπορεῖον τῶν βαρβάρων μετὰ τὸ Παντικάπαιον. ἀπὸ δὲ τοῦ Παντικαπαίου πρὸς βορρᾶν στάδια κ´ ἀνιόντι Μυρμήκιόν ἐστιν πολίχνιον. εἶτα κώμη Παρθένιον ἀπὸ σταδίων μ´ τοῦ Μυρμηκίου, ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου ξ´. ἔστιν δὲ κατὰ μὲν τὸ Παντικάπαιον ὁ πορθμός, τοῦτ᾽ ἔστιν τὸ πλάτος τοῦ Βοσπόρου, σταδίων ο´, ἀπὸ δὲ τοῦ Παρθενίου, ὅπου καὶ τὸ στενότατόν ἐστιν τοῦ πορθμοῦ, στάδια κ´· ἔχει δ᾽ ἐνταῦθα ἀντικειμένην ἐν τῇ Ἀσίᾳ κώμην Ἀχίλλειον καλουμένην. ἐντεῦθεν δὲ τὸ μῆκος τῆς λίμνης ἐπὶ τὸν Τάναϊν τὴν πόλιν καὶ τὴν νῆσον στάδια ͵βσ´. ὁ δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν περίπλους καὶ τὰ δεξιὰ μέρη ὀλίγῳ τι ὑπερβάλλει τῶν ͵βσ´ σταδίων, ὁ δὲ ἀριστερὸς καὶ ἐ|πὶ τὴν Εὐρώπην ὑπὲρ τοὺς ͵ζ ἔγγιστα, ὡς εἶναι τὴν τῆς συμπάσης λίμνης περίμετρον ͵θ ἔγγιστα σταδίων. ἧς τὰ μὲν Εὐρωπαῖα μέρη ἔρημα, τὰ δ᾽ ἀνατολικὰ οἰκεῖται. ἡ δὲ Ταυρικὴ Χερρόνησος ἔοικεν καὶ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὸ σχῆμα τῇ Πελοποννήσῳ. τὴν δὲ πλείστην μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Καρκινίτου Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, ᾤκουν, καὶ ἐκαλεῖτο πάλαι ἡ χώρα αὕτη πᾶσα, σχεδὸν δ᾽ ἔτι καὶ ἔξω τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους μικρὰ Σκυθία. τῆς δὲ Χερρονήσου τῆς Ταυρικῆς πλὴν τῆς ὀρεινῆς τῆς παραλίου μέχρι Θεοδοσίας ἡ ἄλλη πεδιὰς καὶ εὔγειός ἐστιν πᾶσα, σίτῳ δὲ καὶ σφόδρα εὐτυχής· λ´ γ᾽ οὖν ἀποδίδωσι διὰ τοῦ τυχόντος ὀρυκτοῦ σχιζομένη. φόρον δ᾽ ἔφερον Μιθριδάτῃ τῷ Εὐπάτορι οὗτοι. ἐντεῦθέν φασιν καὶ τὰ σιτοπόμπια τοῖς Ἕλλησιν εἶναι, καὶ Λεύκωνά φασιν πέμψαι ἐντεῦθεν Ἀθηναίοις σίτου μεδίμνους μυριάδας ιε´. διὰ δὲ τὸ νομάδας εἶναι τοὺς βορειοτέρους Γεωργοὶ οὗτοι ἐκαλοῦντο ἰδίως. [97r]

312,19–21 κθ´ ὅτι ἴδιόν ἐστιν Σκυθῶν καὶ Σαρματῶν τὸ τοὺς ἵππους ἐκτέμνειν εὐπειθείας χάριν· μικροὶ μὲν γάρ εἰσιν, ὀξεῖς δὲ σφόδρα καὶ δυσπειθεῖς.

312,22–8 λ´ ὅτι ἐν Σκυθίᾳ ἀετὸς οὐ γίνεται. γίνεται δὲ καὶ ζῷόν τι ἐνταῦθα ὁ καλούμενος κολός, μεταξὺ ἐλάφου τε καὶ κριοῦ τὸ μέγεθος, λευκός, ὀξύτερος τούτων τῷ δρόμῳ, πίνων τοῖς ῥώθωσιν εἰς τὴν κεφαλήν, εἶτ᾽ ἐντεῦθεν εἰς ἡμέρας ταμ|ιεύων πλείους, ὥστ᾽ ἐν τῇ ἀνύδρῳ νέμεσθαι ῥᾳδίως. τοιαύτη μὲν ἡ μεταξὺ Ῥήνου καὶ Ταναΐδος ποταμῶν χώρα ἡ ἐκ τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ ὑπὸ τῆς Ποντικῆς θαλάσσης ἀφοριζομένη. [97v]

2 ἀντικρὺ Par. 3 Κράμβιδος bis Par. 6 τῷ : τὸ Par. 7 Παντικαπαῖον Par. 10 ἐμπόριον (sic) Par. 18 παράπλους Korais καὶ τὰ : κατὰ τὰ Hudson 19 {ὑπὲρ τοὺς} Müller {ἔγγιστα} Korais 21 Χερρόνν- s.l. 24 sq. καὶ ⟨ἡ⟩ ἔξω Korais 25 Χερρονν- s.l.

318,8–314,7 λα´ ὅτι παράλληλά ἐστιν τρόπον τινὰ τῷ Ἴστρῳ ποταμῷ τά τε Ἰλλυρικὰ καὶ τὰ Παιονικὰ καὶ τὰ Θρᾴκια ὄρη μίαν πως γραμμὴν ἀποτελοῦντα διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου μέχρι πρὸς τὸν Πόντον· ἧσπερ προσάρκτια μὲν τὰ μεταξὺ Ἴστρου ποταμοῦ καὶ τῶν ὀρῶν, πρὸς νότον δὲ ἥ τε Ἑλλὰς καὶ ἡ συνεχὴς βάρβαρος μέχρι τῆς ὀρεινῆς. πρὸς μὲν οὖν τὸν Πόντον τὸ Αἷμόν ἐστιν ὄρος, μέγιστον τῶν ταύτῃ καὶ ὑψηλότατον, μέσην πως διαιροῦν τὴν Θρᾴκην, πρὸς δὲ τῷ Ἀδρίᾳ πᾶσα ἡ Ἀρδία σχεδόν τι· μέση δ᾽ ἡ Παιονία, καὶ αὕτη πᾶσα ὑψηλή· ἐφ᾽ ἑκάτερα δ᾽ αὐτῆς ἐπὶ μὲν τὰ Θρᾴκια ἡ Ῥοδόπη, ὅμορον ὑψηλὸν ὄρος μετὰ τὸν Αἷμον, ἐπὶ δὲ θάτερα πρὸς ἄρκτον τὰ Ἰλλυρικά, ἥ τε τῶν Αὐγαριατῶν χώρα καὶ ἡ Δαρδανική. αἱ δ᾽ Ἄλπεις διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰαπόδων, Κελτικοῦ τε ἅμα καὶ Ἰλλυρικοῦ ἔθνους. ἡ δὲ Ὄκρα ταπεινότατον μέρος τῶν Ἀλπεών ἐστιν τῶν διατεινουσῶν ἀπὸ τῆς Ῥαιτικῆς μέχρι Ἰαπόδων· ἐντεῦθεν δ᾽ ἐξαίρεται τὰ ὄρη πάλιν ἐν τοις Ἰάποσι καὶ καλεῖται Ἄλβια. μεταξὺ δ᾽ Ὄκρας καὶ Ἀλβίων ὀρέων ἐν τῇ Ἰστρίᾳ τὰ ὄρη τὰ Καρούαγκα ἐπ᾽ εὐθείας· τὰ δὲ Βέβια ἔτι ἀνατολικώτερα τῶν Ἀλβίων· ὡς εἶναι | κατὰ τὸ ε´ κλίμα σχεδὸν ἐπ᾽ εὐθείας τὰ ὄρη ταῦτα· Ὄκραν, Καρούαγκα, Ἄλβια, Βέβια, εἶτα τὰ τῆς ἄνω Μυσίας ὄρη, εἶτα ὁ Αἷμος ὁ Θρᾴκιος ἕως τοῦ Εὐξείνου πόντου. αὕτη οὖν ἡ κατὰ τὰ προκείμενα ὄρη εὐθεῖα παράλληλός ἐστιν τῷ Ἴστρῳ σχεδόν. [98r]

314,25–31 λβ´ ὅτι ἀρχὴ τῆς Ἰλλυρικῆς παραλίας ἐστὶν ἡ Ἰστρία συνεχὴς οὖσα τοῖς τε Κάρνοις καὶ τῇ Ἰταλίᾳ· καί εἰσιν ω´ στάδιοι ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου ἕως τῆς Πόλας· τοσοῦτοι δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἕως Ἀγκῶνος πόλεως Ἰταλικῆς. ὁ δὲ πᾶς τῆς Ἰστρίας παράπλους ἕως τῶν Ἀλβίων ὀρῶν στάδιοι ͵ατ´. ἑξῆς δέ ἐστιν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους σταδίων ͵α.

314,31–315,3 λγ´ ὅτι οἱ Ἰάποδες ἵδρυνται ἐπὶ τῷ Ἀλβίῳ ὄρει τελευταίῳ ὄντι τῶν Ἄλπεων καὶ ὑψηλῷ σφόδρα, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννονίους καὶ τὸν Ἴστρον καθήκοντες, τῇ δὲ ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν· κατάστικτοι δέ εἰσιν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ἰλλυριοῖς τε καὶ Θραξίν.

315,4–12 λδ´ ὅτι μετὰ τὸν τῶν Ἰαπόδων παράπλουν ὁ Λιβυρνικός ἐστιν σταδίων ͵αφ´, νήσων ἀριθμὸν ἔχων πρὸ αὐτοῦ περὶ μ´. τῶν δὲ Ἰαπόδων νῆσος πρόκειται ἡ Κυρηκτική, τῶν δὲ Ἰστρίων αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι, ἔνθα φασὶν τὴν

4 ἐκ⟨τὸς⟩ Kramer 21 κλίμα : ι e corr.

Μήδειαν τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον ἀνελεῖν· καὶ ἡ Τραγούριον δὲ καὶ ἡ Φᾶρος πρὸ τῆς Λιβυρνίας εἰσὶν νῆσοι ἐπίσημοι καὶ ἡ Ἴασσα νῆσος.

315, 19–22 λε΄ ὅτι ἴδιον τῶν Δαλματέων τὸ διὰ ὀκταετηρίδος ἀνάδασμον ποιεῖσθαι τῆς χώρας· τὸ δὲ μὴ χρῆσθαι νομίσμασι πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ ἴδιον, πρὸς ἀλλήλους δὲ τῶν βαρβάρων πολλοῖς κοινόν.

315, 22–6 λς΄ ὅτι ὄρος ἐστὶν Ἄδριον μέσον τέμνον τὴν Δαλματικήν, τὴν μὲν ἐπιθαλάττιον, τὴν δὲ ἐπὶ θάτερα. εἶτα ὁ Νάρων ποταμὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ ἡ Μέλαινα νῆσος, ἥτις καὶ Κέρκυρα καλεῖται, Κνιδίων κτίσμα.

315, 31–4 λζ΄ ὅτι πολλὰ ἔθνη ἐξέλιπον καὶ ἐκλείπουσι, Γαλατῶν μὲν Βόϊοι καὶ Σκορδίσται, Ἰλλυριῶν δὲ Αὐταριάται καὶ Ἀρδιαῖοι καὶ Δαρδάνιοι, Θρᾳκῶν δὲ Τριβαλλοί· νῦν δ' οὐδ' ὄνομά ἐστιν Μακεδόνων ἢ Θρᾳκῶν.

316, 2–317, 19 λη΄ ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἀρδιαίων καὶ Πληραίων παραλίαν Ῥιζαὶ κόλπος ἐστὶν καὶ Ῥιζὸν πόλις καὶ Δρίλων ἐφεξῆς πρὸς νότον ποταμὸς ἀνάπλουν ἔχων πρὸς ἕω μέχρι τῆς Δαρδανικῆς· συνάπτει τοῖς τε Μακεδονικοῖς καὶ τοῖς Παιονικοῖς ἔθνεσι πρὸς μεσημβρίαν. εἶτα Δυρράχιον ὁμώνυμος τῇ χερρονήσῳ πόλις, Κερκυραίων κτίσμα. εἶτα Ἄψος ποταμός· εἶτα Ἀπολλωνία πόλις, Κορινθίων κτίσμα· εἶτα Λῷος ποταμός· εἶτα Βαλλιακη πόλις καὶ τὰ Κεραύνια ὄρη καὶ Χάονες, ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ νῆσος Σασῶ. καὶ ἔστιν τὸ μὲν Ἰόνιον ὄνομα ἡ ἀρχὴ τοῦ κόλπου, τὸ δὲ Ἀδρίας τοῦ ἔσω μέρους τοῦ μυχοῦ· νῦν δὲ σύμπας ὁμοίως καλεῖται. καὶ εἰσὶν ἀπὸ Λιβυρνίας εἰς τὰ Κεραύνια ὄρη ἡ παραλία στάδια δισχίλια. ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου ὁδὸς | ἕως τῶν Κεραυνίων ὀρέων πεζῇ ἡμερῶν πλειόνων ἢ λ΄, κατὰ δὲ θάλασσαν ὁ πλοῦς ἡμερῶν ἕξ. καὶ ἔστιν πᾶσα ἡ παραλία αὕτη εὔγειος καὶ πάμφορος καὶ εὐάμπελος καὶ εὔδενδρος.

317, 22–8 λθ΄ ὅτι ἡ ὑπερκειμένη τῆς παραλίας Ἰλλυρία πᾶσά ἐστιν ὀρεινὴ καὶ ψυχρὰ καὶ νιφόβολος, ἡ δὲ προσάρκτιος καὶ μᾶλλον, ὥστε καὶ τῶν ἀμπέλων σπάνιν εἶναι. ταῦτα δὲ τὰ χωρία Παννόνιοι κατέχουσι, πρὸς νότον μὲν μέχρι Δαλματαίων καὶ Ἀρδιαίων, πρὸς ἄρκτον δὲ μέχρι τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ, πρὸς ἕω δὲ Σκορδίσκοις συνάπτοντα, τῇ δὲ παρὰ τὰ ὄρη τὰ Μακεδόνων καὶ Θρᾳκῶν.

317, 29–32 μ΄ ὅτι ἐν Αὐταριάταις, ἔθνει Ἰλλυρικῷ ἐπισήμῳ, ὕδωρ ἐστὶν ῥέον ὑπὸ ἄγκει τινὶ τοῦ ἔαρος· ἀρυσάμενοι δὲ τὸ ὕδωρ καὶ ἀποθέντες ἡμέρας ε΄ εἶχον· εἶτα ἐξεπήγνυτο καὶ ἦσαν ἅλες.

318, 14–6 μα΄ ὅτι μετὰ τὴν τῶν Σκορδίσκων χώραν ἡ τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν ἐστιν

15 χερρονν- s.l. Kramer 20 ⟨μέχρι⟩ τοῦ Korais 21 δισχίλια : ͵β Kramer 23 ἕξ : ς΄

χώρα παρὰ τὸν Ἴστρον οὖσα καὶ τὰ ἕλη τὰ τῆς ἐντὸς Ἴστρου Μικρᾶς Σκυθίας.

319, 3–29 μβ΄ ὅτι ἀπὸ τοῦ νοτιωτάτου στόματος τοῦ Ἴστρου, ὅπερ Ἱερὸν καλεῖται, ἐπὶ νότον ἰόντι τὴν τοῦ Πόντου παραλίαν Ἴστρος ἐστὶν πολίχνιον ἀπὸ φ΄ σταδίων, Μιλησίων κτίσμα· εἶτα ἕτερον πολίχνιον Τόμις ἀπὸ σν΄ σταδίων· εἶτα πόλις Κάλλατις ἀπὸ σπ΄ σταδίων, Ἡρακλεωτῶν κτίσμα· εἶτα πόλις Ἀπολλωνία ἀπὸ ͵ατ΄ Καλλάτιδος σταδίων, κτίσμα Μιλησίων. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Ἀ|πολλωνίας καὶ Καλλάτιδος Ὀδησσός ἐστιν· εἶτα τὰ τοῦ Αἵμου ὄρους ἀνατολικὰ πέρατα ἀρξάμενον ἀπὸ τῶν ἄλσεων· εἶτα Μεσημβρία, Μεγαρέων κτίσμα· εἶτα Ἀγχιάλη πόλις· εἶτα Ἀπολλωνία. πάλιν δ' ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας ἐπὶ Κυανέας στάδιοί εἰσιν ͵αφ΄· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἥ τε Θυνιὰς καὶ Σαλμυδησσός, αἰγιαλὸς ἔρημος καὶ λιθώδης, ἀλίμενος, ἀναπεπταμένος πολὺς πρὸς τὸν βορρᾶν, σταδίων ὅσον ψ΄ μέχρι Κυανέων τὸ μῆκος. αἱ δὲ Κυανέαι νησίδες εἰσὶ δύο πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου, τὸ μὲν τῇ Εὐρώπῃ προσεχές, τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ, διειργόμενα πορθμῷ ὅσον κ΄ σταδίων· τοσοῦτον δὲ διέχει καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Βυζαντίων καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων, ὅπερ ἐστὶν τὸ στενότατον τοῦ Θρᾳκίου Βοσπόρου καὶ τὸ τοῦ Πόντου στόμα.

319, 14–7 μγ΄ ὅτι Θρᾳκιστὶ καλεῖται ἡ πόλις ʽβρία᾽· διὸ Μεσημβρία μὲν ἡ τοῦ Μέσιος βρία, Σηλυμβρία δὲ ἡ τοῦ Σήλυος βρία· ἡ δὲ Αἶνός ποτε Πολτυοβρία ἐκαλεῖτο, τοῦ Πόλτυος βρία.

320, 19–23 μδ΄ ὅτι Μεγαρεῦσι χρωμένοις ποτὲ περὶ ἀποικίας ἔχρησεν ὁ θεὸς κτίζειν πόλιν ἀπέναντι τῶν τυφλῶν, λέγων τὸ Βυζάντιον· τοὺς γὰρ Χαλκηδονίους τυφλοὺς ἐκάλει διὰ τὸ πρὸ δεκαεπτὰ ἐτῶν ἐλθόντες οὐκ ἐνενόησαν ὡς τυφλοὶ δῆθεν τὴν ἀμείνω χώραν ἐκλέξασθαι, τὸ Βυζάντιον, ἀλλ' ἔκτισαν τὴν χείρω, τὴν Χαλκηδόνα.

320, 1–16 με΄ ὅτι ἡ πηλαμὺς γεννᾶ|ται μὲν ἐν τοῖς ἕλεσι τῆς Μαιώτιδος λίμνης, εἶτα ἐκεῖ ὀλίγον αὐξηθεῖσα κατέρχεται εἰς τὸν Πόντον· εἶτα τὰ Ἀσιανὰ μέρη ἐπιλαβοῦσα ἕως Τραπεζοῦντος διὰ τὴν μικρότητα οὐ θηρεύεται· ἐντεῦθεν δ' ἕως Σινώπης ἄρχεται θηρεύεσθαι καὶ κατὰ μικρὸν αὐξηθεῖσα ἐν Βυζαντίῳ ἤδη ὡραία ἐστὶν καὶ θηρεύεται μάλιστα· καὶ εἰς τὸ Κέρας τὸ κατὰ Βυζάντιον, κολπῶδες πρὸς δυσμὰς ἀνάχυμα τῆς θαλάσσης, εἰσέρχεται καὶ ἀγρεύεται μάλιστα.

320, 1–3 μς΄ ὅτι τὸ κατὰ Βυζάντιον Κέρας ὠνόμασται διὰ τὸ ἐοικέναι ἐλάφου κέρατι τὴν ταύτῃ θάλασσαν· ἔχει γὰρ κόλπους τινὰς ὡς ἂν ἀποφύσεις.

9 ἀρξάμενα Korais, ἀρξαμένου Müller Ἄλπεων Müller 17 ⟨τὸ⟩ τοῦ Korais 19 Σηλυμβρία : λυ s.l. 23 διὰ τὸ : διότι Korais δεκαεπτὰ : ιζ΄ Kramer 34 ἀποφύσεις : ει e corr.

321,4–25 μζ´ ὅτι ἡ νῦν Ἑλλὰς χώρα βαρβάρων ἦν πρότερον κατοικία, οἷον Πέλοπος μὲν ἐκ τῆς Φρυγίας ἐπαγαγομένου λαὸν εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Πελοπόννησον, Δαναοῦ δ' ἐξ Αἰγύπτου, Δρυόπων δὲ καὶ Καυκώνων καὶ Πελασγῶν καὶ Λελέγων καὶ ἄλλων τοιούτων κατανειμαμένων τὰ χωρία τῆς Ἑλλάδος· τήν τε γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλπου Θρᾷκες ἔσχον, τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Αὐλίδα Τηρεύς, τὴν δὲ Καδμείαν οἱ μετὰ Κάδμου Φοίνικες, αὐτὴν δὲ τὴν Βοιωτίαν Ἀόνες καὶ Τέμβικες καὶ Ὕαντες. καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δ' ἐνίων τὸ βάρβαρον ἐμφαίνεται· Κέκροψ, Κόδρος, Εκλος, Κόθος, Δρύμας, Κρίνανος. καὶ νῦν δὲ πᾶσαν Ἤπειρον καὶ Ἑλλάδα σχεδὸν καὶ Πελοπόννησον καὶ Μακεδονίαν Σκύθαι Σκλάβοι νέμονται· | καὶ ἡ Ἰωνία δὲ ὑπὸ Καρῶν καὶ Λελέγων ἐκρατεῖτο.

— μη´ ὅτι ὑπὸ τὸ ἕκτον κλίμα κεῖται ἡ Ἄλπις τὸ ὄρος καὶ πρὸς ἀνατολὰς σχεδὸν ἐπ' εὐθείας διήκει ἡ ὀρεινὴ αὕτη ῥάχις ἕως Αἵμου ὄρους τοῦ εἰς τὸν Εὔξεινον λήγοντος. ὠνόμασται δὲ καθ' ἕκαστον ἔθνος οὕτως· Ἄλπις, Ὄκρα, Καρούαγκα, Ἄλβις, Βεβία. καὶ ταῦτα μὲν τὰ Ἰλλυρικὰ ὄρη· τὰ δὲ Μακεδονικὰ Βερτίσκος, Σκάρδον, Ὄρβηλος, Ῥοδόπη, Αἷμος· ταῦτα δὲ τὰ ἔσχατα δύο Θρᾴκιά εἰσιν. μεταξὺ δὲ τῆς ῥάχεως ταύτης καὶ τοῦ Ἴστρου κάθηνται ἔθνη ταῦτα· Ῥαίτιοι, Οὐινδελκοι, Νώρικοι, Παννόνιοι οἱ ἄνω, Παννόνιοι οἱ κάτω, Σκορδίσκοι, Δαλματαιοι, Μυσοὶ οἱ ἄνω, Μυσοὶ οἱ κάτω, διήκοντες ἕως τῆς Πεύκης νήσου. οἱ δὲ Ἰλλυριοὶ καὶ οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Θρᾷκες πρὸς νότον εἰσὶν τῆς ῥάχεως ταύτης.

322,28–323,1 μθ´ ὅτι ἀπὸ Ἀπολλωνίας τῆς ἐν τῷ Ἀδρίᾳ Ταλαυντίων τῶν Μακεδονικῶν πόλεως, ἥ ἐστιν πλησίον Δυρρακίου, ἄρχεται ἡ Ἐγνατία ὁδὸς πρὸς ἕω, βεβηματισμένη κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλοθετημένη μέχρι Κυψέλων καὶ Ἕβρου ποταμοῦ· μιλίων δέ ἐστιν φλε´. καὶ ἐὰν ᾖ τὸ μίλιον στάδια η´, γίνεται αὕτη ἡ ὁδὸς σταδίων ͵δσπ´, ἐὰν δέ, ὡς Πολύβιος βούλεται, ὑπερβάλλῃ τὸ μίλιον τοῦ ὀκτασταδίου δίπλεθρον, ὅ ἐστιν τριτημόριον τοῦ σταδίου (τὸ γὰρ πλέθρον ἑκτημόριόν ἐστιν τοῦ σταδίου), προσθετέον τοῖς | ͵δσπ´ σταδίοις τὸ τρίτον τῶν φλε´, τοῦτ' ἔ στιν ροη´, καὶ γίνονται ͵δυνη´.

323,3–12 ν´ ὅτι Πτολεμαῖος μὲν τὸ τῆς Μακεδονίας βόρειον πέρας εἶναι λέγει τὴν γραμμὴν τὴν διὰ Βερτίσκου ὄρους καὶ Σκάρδου καὶ Ὀρβήλου ἐκβαλλομένην πρὸς ἀνατολὰς μὲν ἕως μέσης τῆς Προποντίδος, πρὸς δυσμὰς δὲ ἕως τῶν ἐκβολῶν Δρίλωνος ποταμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Βερτίσκου ὄρους ἀνίσχοντος, ἵνα τὰ βορειότερα τῶν ὀρέων τούτων καὶ τῆς γραμμῆς ταύτης ᾖ τὰ μὲν Ἰλλυρικά, τὰ δὲ Θρᾴκια· ὁ δὲ Στράβων οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τὴν Ἐγνατίαν ὁδὸν μεθόριον τίθησιν Ἰλλυρίας καὶ τῆς Ἠπείρου ἀπὸ Ἀπολλωνίας ἕως πόλεως

8 Εκλος : Αι supra Ε   9 Δρύμαν s. l.

Λυχνιδίου καὶ τόπου καλουμένου οὕτως Πυλωνος· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης διά τε Ἡρακλείας καὶ Λυγκηστῶν καὶ Ἐόρδων εἰς Ἔδεσσαν καὶ Πέλλαν ἕως Θεσσαλονικείας· μίλια δέ εἰσιν ταῦτα σξζ´, τὰ δὲ λοιπὰ ἕως ποταμοῦ Ἕβρου τοσαῦτα.

329,9–15 να´ ὅτι ἀπὸ Ἀπολλωνίας πόλεως ἡ Ἐγνατία ὁδὸς διορίζει πρὸς νότον τὴν Ἤπειρον περιεχομένην ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ἕως τοῦ κόλπου τοῦ Ἀμβρακικοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου πρὸς ἕω ἕως Αἰγαίου Ἑλλάς ἐστιν, πρὸς νότον ἔχουσα τὴν Πελοπόννησον.

323,15–21 νβ´ ὅτι ὁ Στρυμὼν ποταμὸς διορίζει Μακεδονίαν καὶ Θρᾴκην. ἡ δὲ Θρᾴκη κλυζομένη Αἰγαίῳ τε πελάγει καὶ τῷ Μελανι κόλπῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ καὶ Προποντίδι καὶ Βο|σπόρῳ καὶ Εὐξείνῳ πόντῳ εἰς τὸν Αἷμον τὸ ὄρος περατοῦται· ἡ δὲ βόρειος τῆς Θρᾴκης πλευρὰ ὁ Αἷμός ἐστιν καὶ ἡ Ῥοδόπη καὶ ὁ Ὄρβηλος τὰ ὄρη· ἡ δὲ δυσμικὴ πλευρὰ ὁ Στρυμὼν ποταμός ἐστι.

323,23 sq. +νγ´ ὅτι τὸ Μυρτῷον πέλαγος περιέχεται ἀπὸ Σουνίου ἕως Κορίνθου καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, εἶτα τῇ ἀνατολικῇ τῆς Πελοποννήσου πλευρᾷ ἕως Μαλείας καὶ Κυθήρων καὶ Κρήτης τῶν βορείων μερῶν· ἐν ᾧ πελάγει καὶ αἱ Κυκλάδες εἰσίν.

324,1–4 νδ´ ὅτι ἡ Δωδώνη ἐν τῇ τῶν Μολοττῶν χώρᾳ ἐστὶν τῶν ἐν Ἠπείρῳ.

324,7–11 νε´ ὅτι ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὀρέων καὶ Χαόνων ὁ ἐπὶ τὴν ἕω παράπλους σταδίων ἐστὶν ͵ατ´ ἕως τοῦ στόματος τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἔνθα καὶ ἡ Ἤπειρος περατοῦται.

324,14 sq. νς´ ὅτι ἀπὸ Κασσιόπης λιμένος τῆς ἐν Κερκύρᾳ ἕως Βρεντεσίου στάδια ͵αψ´.

324,33–325,18 νζ´ ὅτι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου τὸ μὲν στόμα σταδίων ἐστὶν δ´, ὁ δὲ περίπλους τ´ σταδίων ἐστίν. περιοικοῦσι δ' αὐτὸν Ἀμφίλοχοι μὲν πρὸς βορρᾶν, Ἀκαρνᾶνες δὲ πρὸς ἀνατολάς, Κασσωπαῖοι δὲ καὶ Νικόπολις, Αὐγούστου κτίσμα, πρὸς δυσμάς. ἐν δὲ τῷ μυχῷ τοῦ κόλπου Ἀμπρακία ἐστὶν πόλις, ἐξ ἧς ὁ κόλπος ὠνόμασται, ὀλίγον ἀπὸ θαλάσσης, ἣν Πύρρος ὁ Ἠπειρώτης ἐπίσημον ἐποίησεν βασιλείῳ ταύτῃ χρησάμενος. κτίσμα δ' ἐστὶν Γόργου τοῦ Κυψέλου παιδὸς ἡ Ἀμπρακία πόλις.

325,18–28 νη´ ὅτι τὰ Ἄκτια πεν|ταετηρικὸς ἀγών ἐστιν ἐν Νικοπόλει, ἔνθα ὁ Αὔγουστος Ἀντώνιον καταναυμαχήσας περὶ τὸ Ἄκτιον τήν τε πόλιν ἐκάλεσεν Νικόπολιν καὶ περὶ τὸ Ἄκτιον τὰ Ἄκτια ἀγῶνα ἔθηκεν.

325,30–326,4 νθ´ ὅτι μετὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων εἰς Θήβας στρατείαν Ἀλκμαίων παρακληθεὶς ὑπὸ Διομήδους συνῆλθεν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῷ καὶ συγκατεκτήσαντο ταύτην

3 σξζ´ : διακόσια ἑξήκοντα ἑπτά Korais   5 διορίζοντι pro ἡ — διορίζει Par.   7 Ἀβρα- bis Par.   9 καὶ om. Par.   10 Αἰγαίῳ τε : τῷ Αἰγαίῳ Par.   14 Σούνης Par.   15 εἶτα : καὶ Par.   17 νῆσοι post Κυκλάδες add. Par.   19 ἐπὶ τὴν ἕω : τούτων Par.

τε τὴν Ἀμφιλοχίαν καὶ τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν. καλοῦντος δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον Ἀγαμέμνονος ὁ μὲν Διομήδης ἐπορεύθη, ὁ δὲ Ἀλκμαίων μείνας ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ τὸ Ἄργος ἔκτισεν καλέσας Ἀμφιλοχικὸν ἐπώνυμον τοῦ ἀδελφοῦ, Ἴναχον δὲ τὸν διὰ τῆς χώρας ῥέοντα (4) ποταμὸν εἰς τὸν κόλπον ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν Ἀργείαν προσηγόρευσεν.

327, 19–329, 9 ξ' ὅτι πλησίον τῆς τε Μακεδονίας καὶ τῆς Θετταλίας περὶ τὸ Ποῖον ὄρος καὶ τὴν Πίνδον Αἴθικές τε καὶ αἱ τοῦ Πηνειοῦ πηγαί. τὸ δὲ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον ἐν τῇ Θεσπρωτίᾳ ἐστίν, καὶ οἱ ποιηταὶ Θεσπρωτίδα τὴν Δωδώνην ἔφασαν. (8) κεῖται δὲ ὑπὸ τῷ Τομάρῳ ὄρει. καὶ ἀπὸ τοῦ Τομάρου ὄρους καὶ οἱ τοῦ Διὸς ὑποφῆται ἀνιπτόποδες τόμουροι ἐκαλοῦντο ἐν συγκοπῇ ἀπὸ τοῦ τομόραροι, ὡς ἂν τοῦ Τομάρου φύλακες, καὶ τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ὑπὸ Ἀμφινόμου λεγόμενον 'εἰ μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες' 'εἰ μέν κ' αἰνήσωσι (12) Διὸς μεγάλοιο τομουροί'· οὐδαμοῦ γὰρ τὰ μαντεῖα | θέμιστας καλεῖ Ὅμηρος, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πολιτικῶν καὶ νομίμων ἐθῶν εἴωθεν καλεῖν τὸ θέμιστας. (102ᵛ) πρότερον δὴ ὑπὸ ἀνδρῶν προφητῶν ἐκρατεῖτο, ὕστερον δὲ ὑπὸ τριῶν γυναικῶν γραιῶν. (16)

fol. 102ᵛ5–106ʳ21 (ξ' pars post. – πζ') : vide fragmenta 1–21 libri VII

334, 20–33 πη' ὅτι ἡ ἅπασα Ἑλλὰς χερρονήσοις ὁρίζεται· ὧν α' ἡ Πελοπόννησος ἰσθμῷ (106ʳ21) κλειομένη μ' σταδίων· δευτέρα δὲ ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, ἧς ἰσθμός ἐστιν ὁ ἐκ Παγῶν τῶν Μεγαρικῶν εἰς Νισαίαν τὸ Μεγαρέων ἐπίνειον, ὑπερβολὴ (20) σταδίων ρκ' ἀπὸ θαλάττης τῆς Κορινθίας ἐπὶ θάλατταν τὴν Σαρωνικήν· τρίτη δ' ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Κρισαίου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν· ἡ ἐπινοουμένη εὐθεῖα γραμμὴ ὅσον φη' σταδίων, τὴν μὲν Βοιωτίαν | ἅπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα, τὴν δὲ Φωκίδα τέμνουσα (24) (106ᵛ) λοξὴν καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους Λοκρούς· τετάρτη δ' ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου διὰ τῆς Οἴτης καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καθήκοντα ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον ω' ὄντα σταδίων· πλειόνων δὲ ͵α ἄλλος ἐστὶν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κόλπου τοῦ Ἀμπρακικοῦ διὰ (28) Θετταλῶν καὶ Μακεδόνων εἰς τὸν Θερμαῖον διήκων μυχόν.

336, 22–33 πθ' ὅτι ὁ Πύλος ἐστὶν μὲν καὶ πόλις· 'οἱ δὲ Πύλον Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον'· ἔστιν δὲ καὶ ἡ χώρα· 'ὥστ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης'. περὶ δὲ τὴν πόλιν τὴν Πύλον ῥεῖ ποταμὸς Ἄμαθος καλούμενος, ὅθεν τὸ 'Πύλοιο ἄναξ (32) ἦν ἠμαθόεντος' (Hom. B 77). ἡ δὲ Ἦλις ἡ χώρα ἐστίν· οὔπω γὰρ ἦν ἐπὶ τῶν Ὁμήρου χρόνων ἡ νῦν Ἦλις πόλις κτισθεῖσα.

10 sq. τομόραροι : Τομάρουροι Korais 12 θέμιστες' ⟨γράφουσιν⟩ Korais, θέμιστες' ⟨ἔνιοι γράφουσιν⟩ Müller 18 α' : πρώτη Gelenius 20 ὑπερβολῇ Korais 22 ⟨ἧς ἰσθμὸς⟩ ἀπὸ Kramer, ⟨τὸν δὲ ἰσθμὸν ἔχουσα⟩ ἀπὸ Müller

337, 12–5 ϛ' ὅτι Τριφυλία ἡ περὶ τὴν Ἦλιν χώρα ἐκλήθη διὰ τὰ τρία γένη, τό τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἄπεων κατασχόντων τὴν χώραν καὶ τὸ τῶν ἐποικησάντων Μινύων καὶ τρίτον τὸ τῶν Ἠλείων τῶν ὕστατα ἐπικρατησάντων.

337, 28–32 ϛα' ὅτι Κυλλήνη ἐπίνειόν ἐστιν Ἠλείων ἀπέχουσα τῆς Ἤλιδος πόλεως στάδια (4) ρκ'· μέμνηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης καὶ Ὅμηρος λέγων 'Ὦτον Κυλλήνιον ἀρχὸν Ἐπειῶν'· οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἤμελλεν ἡγεμόνα τῶν Ἐπειῶν ἀποφῆναι.

338, 6–339, 25 ϛβ' ὅτι μετὰ τὴν Κυλλήνην πρὸς νότον ὁ Σελλήεις ἐστὶν ποταμός, ῥέων ἐκ (8) (107ʳ) Φολόης διὰ πόλεως Ἐφύρας, ἑτέρας οὔσης τῆς Θετταλικῆς καὶ τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ τῆς Κορίνθου· καὶ περὶ ταύτης λέγει Ὅμηρος 'τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος'· ἐκεῖ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ᾤχετο 'φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος' καὶ δὴ καὶ περὶ ταύτης λέγουσιν οἱ μνηστῆρες 'ἠὲ (12) καὶ εἰς Ἐφύρην ἔλθοι πίειραν ἄρουραν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ'· ἐκεῖθεν ἦν καὶ ἡ τοῦ Αὐγείου θυγάτηρ, 'ἣ τόσα φάρμακα ᾔδει ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών'. πρὸ δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Μηνιὸς ποταμός ἐστιν, εἶτα ἡ Χελωνῆτις ἄκρα. πρὸς νότον καὶ Πύλος ἕτερος τοῦ Μεσσηνιακοῦ τοῦ (16) Νέστορα θρέψαντος· γ' γάρ εἰσιν Πύλοι, ὡς καὶ τὸ ἔπος δηλοῖ 'ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γε μεν ἐστιν καὶ ἄλλος'· ὅ τε Μεσσηνιακὸς καὶ ὁ τῆς Ἤλιδος καὶ ὁ Τριφυλλιακός.

340, 6–34 ϛγ' ὅτι εἴωθεν Ὅμηρος τὰ μέρη πολλάκις τοῖς ὅλοις συναριθμεῖν, οἷον 'ἀν' (20) Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος' καὶ 'ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε' καὶ 'οἳ δ' ἐκ Δουλιχίοιο Ἐχινάων θ' ἱεράων' καὶ 'Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί'· τοιοῦτόν ἐστιν καὶ τὸ 'οἳ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἤλιδα δῖαν ἔναιον'· τὸ γὰρ Βουπράσιον μέρος ἐστὶν τῆς Ἤλιδος μοίρας. (24)

342, 14 sq. ϛδ' ὅτι ἐστίν τις ποταμὸς Ἀχελῷος περὶ Δύμην πόλιν τῆς Ἤλιδος ὁμώνυμος τῷ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ποταμῷ Ἀχελῴῳ καλουμένῳ.

343, 2 sq. ϛε' ὅτι ἀπὸ Φειᾶς πόλεως | τῆς ἐν Ἤλιδι ἕως Ὀλυμπίας ἀπὸ θαλάσσης ἄνοδος (107ᵛ) στάδιοι ρκ' τὸ ἐγγυτάτω. (28)

343, 7–11 ϛϛ' ὅτι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου ἄρχεται Εὐρώτας τε καὶ Ἀλφειός, ἐξ Ἀσέας κώμης τῆς Μεγαλοπολίτιδος· δῦντες δὲ ἐπὶ συχνοὺς σταδίους ἀνατέλλουσι πάλιν καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Λακωνικήν, ὁ δὲ εἰς τὴν Πισάτιν κατάγεται.

343, 15–8 ϛζ' ὅτι ὁ Ἀλφειὸς ποταμὸς παραλαβὼν τόν τε Κελάδοντα καὶ Ἐρύμανθον καὶ (32) ἄλλους ποταμοὺς καὶ διελθὼν παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν ἐκβάλλει εἰς τὴν Σικελικὴν θάλασσαν.

344, 8–10 ϛη' ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πύλου ἠμαθόεντος ὄρος ἐστὶν καλούμενον Μίνθη. φασὶ δὲ τὴν Μίνθην παλλακίδα οὖσαν τοῦ Ἅιδου πρὶν ἀπατηθῆναι μὲν (36)

4 πόλεως : ϛ s. l. 17 γ' : τρεῖς Gelenius

ὑπὸ τῆς Κόρης, μεταμορφωθῆναι δὲ εἰς τὸ φυτὸν τὴν μίνθην, ὅπερ ἐστὶν τὸ
ἡδύοσμον.

344, 14 sq. ςθ´ ὅτι ὁ πρὸ τοῦ Πύλου αἰγιαλὸς θινώδης ἐστὶν καὶ στενός· ὅθεν ἠμαθόεις ὁ
Πύλος. 4

– ρ´ ὅτι Λεπρεον πόλις τῆς Μεσσηνίας· ἀφ' οὗ ὁ ἠμαθόεις Πύλος Λεπρεάτης.

344, 26–32 ρα´ ὅτι ἔνθα ὁ Τηλέμαχος κατέλαβεν τὸν Νέστορα θύοντα τὸ ἱερόν ἐστιν τοῦ
Σαμίου Ποσειδῶνος· ἡ δὲ Σάμος κώμη ἐστὶν τῆς Μεσσηνίας.

349, 14–8. 347, 2 sq. ρβ´ ὅτι τὴν Θρυόεσσαν πόλιν 'αἴπειαν κολώνην' καὶ 'Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον' 8
τὴν αὐτὴν λέγει εἶναι Ὅμηρος· καὶ γὰρ ἐκεῖ περάσιμος γίνεται ὁ Ἀλφειὸς
ποταμός· Ἀλφειὸς δὲ ὠνόμασται διὰ τὸ δύναμιν ἔχειν τοὺς ἀλφοὺς ἰᾶσθαι.

350, 9 sq. ργ´ ὅτι ἡ Οἰχαλία πόλις ἡ τοῦ Εὐρύτου Οἰχαλιῆος ἡ νῦν καλουμένη Ἀνδανία, 108r
πολίχνιον Ἀρκαδικὸν ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ Εὐβοϊκῷ. 12

350, 15–23 ρδ´ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι Πύλοι παραθαλάσσιοί εἰσιν, ὁ δὲ τοῦ Νέστορος ὁ Τριφυλ-
λιακὸς καὶ Ἀρκαδικὸς καὶ Λεπρεατικὸς ὑπὲρ τοὺς λ´ σταδίους τῆς θαλάσσης
ἀπέχει, ὡς δηλοῖ ὁ Πεισίστρατος καὶ ὁ Τηλέμαχος μὴ εἰσελθόντες εἰς τὴν
πόλιν μετὰ τοῦ ἅρματος ἀλλὰ παραλλάξαντες. 16

350, 29–351, 6 ρε´ ὅτι ὁ Τηλέμαχος ὑφορώμενος τὴν τῶν μνηστήρων ἐνέδραν ἔπλεεν πρῶτον
μὲν πρὸς βορρᾶν ἕως Ἤλιδος, εἶτα ἐκεῖθεν διὰ τῶν Ἐχινάδων νήσων ἕως
τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου πορευθεὶς πρὸς ἀνατολάς· ἐκεῖθεν αὖθις ἔκαμψεν
πρὸς νότον καὶ παρήλλαξεν τὴν ἐνέδραν. 20

353, 29–354, 19 ρς´ ὅτι ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς μέγιστος ἐλεφάντινος, ἔργον Φειδίου τοῦ Χαρμίδου
Ἀθηναίου θαυμασιώτατον. ἐποίησεν δ' αὐτὸν ὁ Φειδίας, ὡς ἔλεγεν, πρὸς τὸ
παρ' Ὁμήρῳ παράδειγμα τὸ 'ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· 24
μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον'· ἐνδείκνυται γὰρ διὰ τούτων τὴν τῆς δυνάμεως
ὑπερβολὴν συμπαθουσῶν καὶ τῶν τριχῶν. ἐπὶ δὲ τῆς Ἥρας διὰ τὴν ὕφεσιν,
φησί, τῆς δυνάμεως λέγει Ὅμηρος 'σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν
Ὄλυμπον'· πολὺ γὰρ ὑπερβάλλει τῷ νεύματι μόνῳ σείειν καὶ τὸ ὅλην 28
| αὐτὴν σείεσθαι ἐν τῷ θρόνῳ καὶ ποιεῖν τὸ αὐτό. 108v

354, 27–355, 28 ρζ´ ὅτι οἱ μετὰ Ὀξύλου καὶ τῶν Ἡρακλειδῶν κατελθόντες Αἰτωλοὶ εἰς Πελο-
πόννησον συνῴκησαν Ἠλείοις καὶ αὐτοί εἰσιν οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα
πρῶτοι διαθέντες καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας διὰ τετραετηρίδος ὁρίσαντες μετὰ 32
Ἠλείων. καὶ ἕως μὲν τῆς κς´ Ὀλυμπιάδος ἦρχον οἱ Ἠλεῖοι τοῦ ἀγῶνος,
εἶτα οἱ Πισάται καθυπερτερήσαντες παρέλαβον τὸν ἀγῶνα ἐπὶ ἔτη πολλὰ
ἀγωνοθετοῦντες, εἶτα πάλιν Λακεδαιμόνιοι ἀφελόμενοι τοὺς Πισάτας παρέ-
δοσαν τοῖς Ἐπειοῖς καὶ τὸν Πύλον τὸν τοῦ Νέστορος καθελόντες εἰς 36

28 τῷ: 'τὸ legi potest' Hudson 31 Ἠλίοις a. c.

Λεπρέον συνῴκισαν· τοῦτο δ' ἐποίησαν διότι τοῖς Μεσσηνίοις ἔναντι Λακε-
δαιμονίων συνεμάχουν Πισάται καὶ Πύλιοι.

355, 31–3 ρη´ ὅτι Σαλμωνεύς, Οἰνόμαος, Πέλοψ καὶ οἱ Πελοπίδαι ἐν Πίσῃ κατῴκουν, ἣ
νῦν Βίσα καλεῖται. νῦν δὲ οὐδὲ ὄνομά ἐστιν Πισατῶν καὶ Καυκώνων καὶ 4
Πυλίων· ἅπαντα γὰρ ταῦτα Σκύθαι νέμονται.

356, 24–31 ρθ´ ὅτι ὁ ἐν Πελοποννήσῳ Ἐνιπεὺς ποταμὸς ῥέων ἐκ Σαλμώνης κρήνης ἐμβάλ-
λει εἰς τὸν Ἀλφειόν· ἄλλος δ' ἐστὶν Ἐνιπεὺς ποταμὸς Θετταλίας, ὃς ῥέων
ἀπὸ τῆς Ὄθρυος δέχεται τὸν Ἀπιδανὸν ποταμὸν ῥέοντα ἀπὸ πόλεως Φαρ- 8
σάλου.

357, 13–358, 6 ρι´ ὅτι ὑπὸ Σαλμωνέως ἐκπεσὼν ἐκ Πελοποννήσου Αἰτωλὸς ᾤκησεν τὴν ἀπ'
αὐτοῦ Αἰτωλίαν. τούτου δ' ἀπόγονος Ὄξυλος φίλος ὢν τοῖς περὶ Τήμενον
Ἡρακλείδαις ἡγή|σατο τὴν ὁδὸν αὐτοῖς κατιοῦσιν εἰς Πελοπόννησον καὶ 12 109r
διένειμεν αὐτοῖς τὴν δορίκτητον χώραν, ἀντέλαβεν δὲ χάριν τὴν εἰς τὴν
Ἠλείαν κάθοδον προγονικὴν οὖσαν. ἀπαντησάντων δὲ τῶν Ἐπειῶν μεθ'
ὅπλων τοῖς ἀμφὶ Ὄξυλον Αἰτωλοῖς προεβλήθησαν ἐξ Αἰτωλῶν μὲν
Πυραίχμης, ἐξ Ἐπειῶν δὲ Δέγμενος ἐπὶ διαλύσει τῶν ὅλων. τοῦ δὲ Πυραίχ- 16
μου σφενδόνι τὸν Δέγμενον ἀνελόντος παρέδοσαν τοῖς Αἰτωλοῖς οἱ Ἐπειοὶ
τὴν πατρῴαν χώραν καὶ τὴν τοῦ Ὀλυμπιάσι Διὸς τοῦ ἱεροῦ ἐπιμέλειαν τοῦ
ἀγῶνος, ὃν Ἴφιτος διέθηκεν.

359, 34–360, 8 ρια´ ὅτι τῇ Μοθώνῃ συνεχής ἐστιν ὁ Ἀκρίτας ἄκρα οὖσα ἀρχὴ τοῦ Μεσσηνια- 20
κοῦ κόλπου. καλεῖται δ' Ἀσίναιος ἀπὸ Ἀσίνης πόλεως τῆς ἐν τῷ κόλπῳ
ὁμωνύμου τῇ Ἑρμηνικῇ. πρὸς ἕω δὲ ἑτέρα ἄκρα τοῦ αὐτοῦ κόλπου καλου-
μένη Θυρίδες, ὅμοροι τῇ κατὰ Ταίναρον Λακωνικῇ. εἶτα Καρδαμύλη, εἶτα
Φηραί, εἶτα Θουρέα ἡ παρ' Ὁμήρῳ Αἴπεια, εἶτα Γερήνιον, ἀφ' οὗ Γερήνιος 24
ὁ Νέστωρ διὰ τὸ ἐνταῦθα σωθέντα ἀπὸ τοῦ καθ' Ἡρακλέα πολέμου τραφῆ-
ναι.

361, 22–8 ριβ´ ὅτι ἡ Ἰθώμη πόλις ἐμφερής ἐστι τῇ Κορίνθῳ. περὶ ἧς Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς
πρὸς Φίλιππον τὸν Δημητριον εἶπεν ὅτι δεῖ σε τούτων τῶν δύο ἔχεσθαι 28
πόλεων, εἴπερ ἐπιθυμεῖς τῆς Πελοποννήσου ἄρξαι· κρατήσας γάρ, φησί,
τῶν κεράτων ἀμφοῖν καθέξεις τὸν βοῦν.

362, 33–6 ριγ´ ὅτι αἱ Θυρίδες ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ εἰσιν κόλ|πῳ ἐντὸς τοῦ Ταινάρου· μεταξὺ 109v
δὲ τοῦ Ταινάρου καὶ τῆς Μαλέας ὁ Λακωνικός ἐστιν κόλπος. 32

363, 13–8 ριδ´ ὅτι ἀπὸ Ταινάρου εἰς Φυκοῦντα ἄκραν τῆς Κυριναίας πρὸς νότον δίαρμά
ἐστιν σταδίων ,γ, εἰς δὲ Πάχυνον τῆς Σικελίας ,δχ´, εἰς δὲ Μαλέαν πρὸς

10 ᾤκισε Korais 11 Ὄξυλος om. Gelenius 18 ἐπιμέλειαν ⟨καὶ⟩ τοῦ Korais

ἀνατολὰς χο´ κατακολπίζοντι, εἰς δὲ Ὄνου γνάθον ταπεινὴν χερρόνησον ἐνδοτέρῳ τῶν Μαλεῶν φκ´.

364, 4–22 ριε´ ὅτι Ὅμηρος ὥσπερ λέγει κρῖ τὸ κριμνον καὶ τὸ δῶμα δῶ κατὰ ἀποκοπήν, οὕτως λέγει καὶ Ἄλκιμον τὸν Ἀλκιμέδοντα καὶ Μέσσην τὴν Μεσσήνην. τὸ δὲ βριαρὸν Ἡσίοδος βρῖ καὶ τὸ βριθὺ ὡς αὔτως, Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἴων τὸ ῥάδιον ῥᾶ, Ἐπίχαρμος δὲ τὸ λίαν λί, Συρακὼ δὲ τὰς Συρακούσσας, Ἐμπεδοκλῆς δὲ μίαν λέγει συλλαβὴν ὄψ, τοῦτ' ἔστιν ὄψις, καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ 'Δήμητρός τοι Ἐλευσινίης ἱερὴ ὄψ' καὶ ἄλφιτον ἄλφι· Εὐφορίων δὲ καὶ τὸν ἥλιον λέγει ἦλι, Δωδὼ δὲ τὴν Δωδώνην ἄλλος ποιητής.

368, 10 ρις´ ὅτι ἡ Μαλέα ἄκρα μεταξὺ κεῖται τῶν δύο κόλπων, Λακωνικοῦ τε καὶ Ἀργολικοῦ.

369, 18–28 ριζ´ ὅτι τὸ Ἄργος παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαίνει· οἷον ἡ πόλις αὐτή· '"Ἄργος τε Σπάρτη τε'· καὶ Ἄργος ἡ Πελοπόννησος, οἷον 'ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ'· καὶ Ἄργος ἡ Θετταλία, οἷον 'νῦν αὐτοὺς ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον'· καὶ ὅλη δὲ ἡ Ἑλλὰς οὕτως καλεῖται παρ' αὐτῷ Ἄργος· Ἀργείους γὰρ καλεῖ τοὺς Ἕλληνας πάν|τας, ὡς καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιούς. 110r

376, 15–9 ριη´ ὅτι ὥσπερ τὰ Κροκύλεια ὄντα τῆς Ἀκαρνανίας συναριθμεῖ Ὅμηρος ταῖς νήσοις, οὕτως καὶ τὴν Μάσητα τῇ Αἰγίνῃ τῆς Ἀργολικῆς οὖσαν.

379, 32 sq. ριθ´ ὅτι ὁ Κρισαῖος κόλπος τῆς θαλάσσης ὁ Κορινθιακός ἐστι περιοριζόμενος ὑπό τε Φωκίδος καὶ Βοιωτίας καὶ Μεγαρίδος καὶ Ἰσθμοῦ καὶ τοῖς βορειοτέροις τε καὶ δυσμικωτέροις τῆς Πελοποννήσου· ὁ δὲ Κιθαιρὼν καὶ Ἑλικὼν τὰ ὄρη ἐκ βορρᾶ εἰς αὐτὸν καθήκουσιν, καὶ ὁ μὲν Κιθαιρὼν ἐν τῇ Μεγαρίδι πρὸς τῇ ἀρχῇ τοῦ Ἰσθμοῦ, ὁ δὲ Ἑλικὼν πρὸς δυσμάς.

380, 28–31 ρκ´ ὅτι τινὸς Τεγεάτου χρωμένου ἐν Δελφοῖς εἰ ἄμεινον αὐτῷ μετοικίζειν εἰς τὸν Κόρινθον ἀνεῖλεν ὁ θεὸς 'εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴην Τεγεάτης'.

382, 8–11 ρκα´ ὅτι ἡ Κορινθία χώρα οὐκ εὐγεώς ἐστιν, ἀλλὰ σκολιά τε καὶ τραχεῖα· ἀφ' οὗ πάντες ὀφρυόεντα Κόρινθον καλοῦσι καὶ παροιμιάζονται 'Κόρινθος ὀφρυᾷ τε καὶ κοιλαίνεται'.

380, 21 ρκβ´ ὅτι ἡ Κρομυωνία ὗς μήτηρ ἦν τοῦ Ἐρυμανθίου κάπρου.

387, 1–8 ρκγ´ ὅτι ἐν Αἰγαῖς τῆς Πελοποννήσου γέγονεν ἡ τὸν Δία θηλάσασα αἴξ, ἣν καὶ Ἄρατος λέγει Ὠλενίαν καλεῖσθαι· πλησίον γὰρ ἡ Ὤλενος τῶν Αἰγῶν.

388, 8 sq. ρκδ´ ὅτι ἡ Κασταλία κρήνη ἐστὶν ἐν Δελφοῖς μαντικὸν ἔχουσα ὕδωρ.

388, 37–389, 2 ρκε´ ὅτι ἐπιφανῆ ὄρη Πελοποννήσου ταῦτα· Κυλλήνη, Φολόη, Λύκεον, Μέναλος, Παρθένιον καθῆκον ἐπὶ τὴν Ἀργείαν ἀπὸ τῆς Τε|γεάτιδος. 110v

389, 4–9 ρκς´ ὅτι ὁ Ἐρασῖνος ποταμὸς ἐκδίδωσιν ἐκ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης εἰς τὴν Ἀργείαν. πρότερον δὲ οὐκ ἐφαίνετο διὰ τὸ τετυφλῶσθαι τοὺς ἐκ τῆς λίμνης εἰς

1 χερρόνν- s. l. 29 Κρομυωνία : υ e corr.

αὐτὸν πόρους, καὶ ἡ τῶν Στυμφαλίων πόλις ἐπὶ τῆς λίμνης ἦν· ἐπεὶ δὲ οἱ πόροι ὑπὸ σεισμῶν ἀνεστομώθησαν, ἀπέχει νῦν ἡ πόλις τῆς λίμνης στάδια ὑπὲρ τὰ ν´.

389, 37–42 ρκζ´ ὅτι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ οἰκήσεων οἰκισταὶ γεγόνασι μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον Κορίνθου μὲν Ἀλήτης, Σικύων δὲ Φάλκης, Ἀχαΐδος δὲ Τισαμενός, Ἤλιον δὲ Ὄξυλος, Μεσσήνης δὲ Κρεσφόντης, Λακεδαίμονος δὲ Εὐρυσθένης καὶ Προκλῆς, Ἄργους δὲ Τήμενος καὶ Κισσός, τῶν δὲ περὶ τὴν Αἴγεον Δηϊφόντης.

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου θ´

391, 24–30 α´ ὅτι περὶ τὰς ἐν Μεγαρίδι Σκιρωνίδας πέτρας τὰ ἱστορούμενα γεγονέναι φασὶν οἷον τὰ περὶ Πιτυοκάμπτην καὶ τὰ κατὰ Σκίρωνα τοὺς τυράννους, οὓς ἀνεῖλεν Θησεύς.

391, 32 sq. β´ ὅτι ἀπὸ Μεγάρων ιη´ σταδίους ἀπέχει ὁ κατὰ Νισαίαν λιμὴν τὸ ἐπίνειον.

392, 10–25 γ´ ὅτι Ὅμηρος ὅτ' ἂν φῇ 'ἐνθάδε Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἑλκεχίτωνες', τοὺς Ἀθηναίους λέγει Ἰάονας, ὧν μέρος ἐστὶν καὶ ἡ Μεγαρίς, ὡς καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Θησέως | ἐν Κρομμύωνι τοῦ Ἰσθμοῦ μεθόριον δηλοῖ τοιαύτην ἐπιγραφὴν ἔχον· ἐπὶ μὲν τὰ νότια 'τάδ' ἐστὶ Πελοπόννησος, οὐκ Ἰωνία', ἐπὶ δὲ τὰ βόρεια 'τάδ' οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἰωνία'. ἀλλὰ καὶ τῶν Πανδιονίδων τεσσάρων ὄντων, Αἰγέως, Πάλλαντος, Λύκου, Νίσου, καὶ διὰ τοῦτο τῆς Ἀττικῆς εἰς δ´ μέρη διαιρεθείσης ὁ Νίσος τὴν Μεγαρίδα ἔλαχε καὶ τὴν Νισαίαν ἔκτισεν. 111r

399, 15–22 δ´ ὅτι πρὸ τοῦ Σουνίου τῆς Ἀττικῆς νῆσός ἐστιν τραχεῖα καὶ ἔρημος Ἑλένη ὄνομα καί φασιν περὶ αὐτῆς λέγειν τὸν Ὅμηρον 'νήσῳ δ' ἐν Κραναῇ ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνῇ'.

399, 28 sq. ε´ ὅτι τῆς Ἀττικῆς ὄρη εἰσὶν ὀνομαστὰ ε´· Ὑμηττός, Πάρνης, Κορυδαλλός, Βριλησσός, Λυκαβηττός.

400, 28–34 ς´ ὅτι ἡ Βοιωτία τριθάλασσός ἐστιν· κλύζεται γὰρ τῇ τε Κρισαίᾳ ἐκ νότου καὶ τῇ Μυρτῴᾳ ἀπὸ Γεραιστοῦ μέχρι Εὐρίπου καὶ τῇ Μαλιακῇ ἀπὸ Εὐρίπου μέχρι ποταμοῦ Σπερχειοῦ.

401, 29–402, 3 ζ´ ὅτι παροιμία ἐστὶν 'Θρᾳκία παρεύρεσις'· οἱ γὰρ Θρᾷκες ἔνσπονδοι Πελασγοῖς γεγονότες ἐπὶ ῥητάς τινας ἡμέρας νύκτωρ ἐπέθεντο, ἀποκρουσθέντες δ' ὑπὸ Πελασγῶν καὶ τῇ ἑξῆς ἐγκαλούμενοι ἔφασαν 'ἀλλ' οὐχὶ ταῖς νυξὶν ἄγειν εἰρήνην ὠμόσαμεν'.

402, 3–24 η´ ὅτι πολέμου ὄντος Βοιωτοῖς καὶ Πελασγοῖς ἦλθον θεωροὶ ἐξ ἀμφοῖν εἰς Δωδώνην· ἀνελούσης δὲ τῆς προφήτιδος ὅτι τὸν μὲν τῶν Πελασγῶν οὐχ εὑρεῖν τὸν χρησμόν, τῶν δὲ Βοιωτῶν εἰ|πούσης ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀσεβήσαντας 111v

11 τοὺς : s. l. 19 τεσσάρων : δ´ Kramer 36 τῶν : τὸν Kramer

πράξειν ὑποτοπήσαντες οἱ Βοιωτοὶ κατὰ τὸ τῶν Πελασγῶν συγγενὲς
κακουργῆσαι τὴν πρόμαντιν ἁρπάσαντες διεχρήσαντο τὴν ἄνθρωπον καὶ εἰς
πῦρ ἔβαλλον δικαιοῦντες ὅτι εἰ μὲν παρέχρησεν, ἔχει τὴν δίκην, εἰ δὲ
ἀληθῶς ἔλεξεν, καὶ οὕτως ἀσεβῆσαι αὐτοὺς ἔδει· ἀνθ' ὧν ἐχρήσθη αὐτοῖς 4
κατ' ἐνιαυτὸν κλέπτοντας ἕνα τῶν παρ' αὐτοῖς τριπόδων ἀποκομίζειν εἰς
Δωδώνην.

402,25 sq. θ΄ ὅτι Πένθιλος ἐκ Βοιωτίας τὴν Αἰολικὴν ἀποικίαν ἤγαγεν.

403,8–36 ι΄ ὅτι μεθόριον Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας πρὸς τῇ Εὐβοϊκῇ θαλάττῃ ἐστὶν ὁ Ὠρω- 8
πὸς καὶ ὁ ἱερὸς λιμήν, ὃν καλοῦσι Δελφίνιον ἀντιπέραν Ἐρετρείας τῆς ἐν
Εὐβοίᾳ ἀπὸ σταδίων τὸ δίαρμα ξ΄. εἶτα Δήλιον Ταναγραίων πολίχνιον ἀπέ-
χον σταδίους τῆς Αὐλίδος λ΄. εἶτα λιμὴν βαθύς, εἶτα Αὐλίς, πετρῶδες
χωρίον, εἶτα Εὔριπος. εἶτα Σαλγανεύς, ἐπώνυμον χωρίον Σαλγανέως τινὸς 12
Βοιωτοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖσε ταφέντος μετὰ τὸ ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τῶν περὶ Μεγα-
βάτην Περσῶν ὡς δῆθεν κακῶς αὐτοῦ ὑφηγησαμένου τὴν ἀπὸ Μαλιακοῦ
κόλπου θάλασσαν λαβυρινθώδη καὶ ἄπορον· μεταγνόντες δ' οἱ Πέρσαι
ὕστερον ὡς ἀδικηθέντα τὸν Σαλγανέα ἔθαψαν μεγαλοπρεπῶς. 16

404,1–7 ια΄ ὅτι τὸ Ἀμφιαράου ἱερὸν ἐν Τανάγρᾳ ἐστὶν Βοιωτίας· ἐκ Νωπίας δὲ τῆς
Θηβαΐκῆς μεθιδρύθη κατὰ χρησμὸν δεῦρο.

404,36–405,12 ιβ΄ ὅτι Ἀνθηδὼν πόλις μετὰ | τὸν Σαλγανέα ἐσχάτη τῆς Βοιωτίας κεῖται ἀπ' 112r
αὐτῆς εἰς τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Αἰγὰς πόλιν τὸ δίαρμα στάδιοι ρκ΄ καὶ ἐγγὺς τῶν 20
Αἰγῶν αἱ Ὀροβίαι. ἐκ δὲ Ἀνθηδόνος ἦν Γλαῦκος, ὃν μεταβαλεῖν φασιν εἰς
κῆτος θαλάσσιον.

406,4–26 ιγ΄ ὅτι ἡ Βοιωτία σιραγγώδης οὖσα καὶ ὕπαντρος ποιεῖ σεισμοὺς ἐν αὐτῇ ἐξαι-
σίους πρός τινας τῶν πόρων ἀποτυφλοῦσθαι καί τινας διευρύνεσθαι· καὶ 24
διὰ τοῦτο λίμναι τέ τινες ὑφίστανται καὶ αὖθις λήγουσι. διὸ καὶ Πλάταια
μὲν καὶ Πλαταιεῖς παρὰ λίμνην ποτὲ ἦσαν καὶ διὰ τὴν τῶν κωπῶν πλάτην
οὕτως ὠνομάσθησαν. ἔτι δὲ Ἕλος τε καὶ Ἐλεῶν, νῦν δὲ ἠπείρωνται.

407,19–30 ιδ΄ ὅτι ὁ Κηφισσὸς ποταμὸς ἐκ τῶν Φωκικῶν ὀρέων ἄρχεται ἐκ Λιλαίας πόλεως 28
καὶ εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην ἐκδίδωσιν· ἔνθα καὶ ὁ Περμησσὸς καὶ Ολμειος
ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος ῥέοντες εἰς τὴν αὐτὴν ἐμβάλλουσι λίμνην περὶ πόλιν
Ἁλίαρτον· ἡ δὲ τῆς λίμνης περίμετρος στάδιοι τπ΄.

407,30 sq. ιε΄ ὅτι ἡ Κωπαῒς λίμνη πολλοὺς δεχομένη ποταμοὺς ἔξοδον οὐκ ἔχει πλὴν τοῦ 32
κατὰ τὸν Κηφισὸν δεχομένου αὐτὸν χάσματος.

408,30–6 ιϛ΄ ὅτι Σκῶλός ἐστιν κώμη τῆς Παρ'ασωπίας ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνι, τόπος τραχύς·
ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία λέλεκται 'εἰς Σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴναι μήτ' ἄλλῳ
ἕπεσθαι'. καὶ τὸν Πενθέα ἐνταῦθά φασιν διασπασθῆναι. ἔστιν δὲ καὶ ἐν 36
Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ κώμη Σκῶλος, παρ' ἣν ποταμὸς ῥεῖ Ἀσωπός· καὶ ἐν
Σικυῶνι ἄλλός ἐστιν ποταμὸς Ἀσωπός.

409,13–9 ιζ΄ ὅτι Θέσπειαι πόλις ἐστὶν πρὸς τῷ Ἑλικῶνι νοτιωτέρα ἐπικειμένη τῷ Κ[[.]]ρι- 112v
σαίῳ κόλπῳ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ Ἑλικῶν. πλησίον δὲ καὶ ἡ τοῦ Ἡσιόδου πατρὶς
Ἄσκρη.

417,11–3 ιη΄ ὅτι ὁ Παρνασσὸς τὸ ὄρος σπήλαια ἔχει πολλὰ ἱερά· ὧν ἐστιν ἓν καὶ τὸ 4
Κωρύκιον ἱερὸν Νυμφῶν ὁμώνυμον τῷ Κιλικίῳ.

417,13–6 ιθ΄ ὅτι τὸ ἑσπέριον τοῦ Παρνασσοῦ πλευρὸν νέμονται Αἰτωλοί τε οἱ Ὀζόλαι
καὶ Δωριεῖς καὶ Αἰτωλοὶ κατὰ τὸν Κόρακα, Αἰτωλικὸν ὄρος· τὸ δὲ πρὸς ἕω
Δωριεῖς καὶ Φωκεῖς. 8

417,21 κ΄ ὅτι ὁ Κρισαῖος κόλπος ἕως τοῦ Ἀκτίου περαιοῦται.

417,30 sq. 442,30. 411,5 κα΄ ὅτι Φωκέων δύο εἰσὶν πόλεις ἐπίσημοι, Δελφοί τε καὶ Ἐλάτεια, ἡ μὲν διὰ
τὸ ἀρχαιότατον μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ δὲ διὰ τὸ περὶ Κύφον Περραι-
βικὸν ὄρος καὶ πόλιν εἶναι· 'Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγεν'. 12

442,30–2 κβ΄ ὅτι Περραιβοὶ τὰ δυτικὰ τοῦ Ὀλύμπου ᾤκουν Μακεδόνων ἐγγύς.

443,28–31 κγ΄ ὅτι ἕτερος Μόψος ἀφ' οὗ ἡ Ἀττικὴ Μοψοπία καὶ ἄλλος ὁ Μαντοῦς τῆς
Τειρεσίου θυγατρὸς παῖς, ἀφ' οὗ Μοψουεστία πόλις Κιλικίας.

443,11–8 κδ΄ ὅτι μεταξὺ Σηπιάδος καὶ Κασθανβίας τοῦ Πηλίου ἀκρωτηρίων αἰγιαλός 16
ἐστιν ἔρημος, ἔνθα ὁ Ξέρξου στρατὸς ὑπὸ ἀπηλιώτου συνετρίβη.

443,26 sq. 32–444,3 κε΄ ὅτι τὸ περὶ Λάρισσαν πεδίον Πελασγικὸν ἐκαλεῖτο πρίν, Πυρραία δὲ ἀπὸ
Πύρρας τῆς Δευκαλίωνος γυναικός, Αἱμονία δὲ ἀπὸ Αἵμονος, Θετταλία δὲ
ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ Αἵμονος. 20

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ι΄ 113r

444,12–445,10 α΄ ὅτι ἡ Εὔβοια μῆκος ἔχει σταδίων ͵ασ΄ ἀπὸ Κηναίου ἄκρου τοῦ κατὰ Θερμο-
πύλας ἕως Γεραστοῦ κατὰ Σούνιον· τὸ δὲ πλάτος τὸ μέγιστον ρν΄ σταδίων.
καὶ ἔστιν ἀντίπορθμος τῇ τε Ἀττικῇ καὶ τῇ Βοιωτίᾳ καὶ τῇ Λοκρίδι καὶ τοῖς 24
Μαλιεῦσιν. διὰ δὲ τὸ μῆκος Μάκρις ἐκαλεῖτο, ὕστερον δὲ Ἀβαντίς. τὰ δὲ
μεταξὺ Καφηρέως καὶ Γεράστου τὰ Κοῖλα Εὐβοίας καλεῖται.

445,28 sq. β΄ ὅτι ὁ Ὠρεὸς Ἱστιαία ἐκαλεῖτο καὶ οἱ Ὠρεῖται Ἱστιαιεῖς.

446,10–5 γ΄ ὅτι τὸ Δίον καὶ ὁ Ὠρεὸς καὶ ἡ Κήρινθος καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον καὶ ὁ Βούδο- 28
ρος ποταμὸς πάντα ταῦτα τῆς Εὐβοίας παραθαλάσσιά εἰσιν πρὸς τὸν βορ-
ρᾶν τετραμμένα καὶ τὴν Σκῦρον νῆσον καὶ Λῆμνον.

446,16 δ΄ ὅτι Κάρυστος καὶ Στύρα καὶ Ἐρέτρια πρὸς νότον εἰσὶν ἀντιπέραν Ἀττικῆς.

31–298,4 Anon. in cod. Par. gr. 1630 fol. 96r ed. J. F. Boissonade, Anecdota Graeca e codicibus regiis 1, Parisiis 1819, 418,23–419,5 (cf. 510,16–21 comm.)

6 Αἰτωλοί : Λοκροί Korais   11 post διὰ τὸ haud pauca excidisse videntur, cf. Diller 1975, 38[5]; ⟨ἐπικεῖσθαι τοῖς στενοῖς, λέγει δὲ⟩ Korais, ⟨ἐπικεῖσθαι τοῖς στενοῖς.⟩ ... Kramer   26 Γεραιστοῦ a. c.   30 Λῆμνον : ῆ e corr.

446,18–21. 33 ε´ ὅτι ἐν Καρύστῳ φύεται λίθος ἡ ξαινομένη καὶ ὑφαινομένη, ὥστε τὰ ὕφη χειρόμακτρα γίνεσθαι, ῥυπωθέντα δὲ εἰς φλόγα βάλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι λέγουσιν παραπλησίως τῇ τῶν λίνων πλύσει. ὁ δὲ Γέραστος ἀρσενικόν. 4

447,16–8 ϛ´ ὅτι περὶ τὸ Λήλαντον πεδίον τῆς Εὐβοίας μέταλλα ἦν χαλκοῦ καὶ σιδήρου, ἅπερ νῦν ἐκλέλοιπεν, ὥσπερ καὶ Ἀθήνησι τ' ἀργύρια.

448,5–9 ζ´ ὅτι ἡ Ἐρέτρια πόλις δύναμιν εἶχέν ποτε μεγάλην, ὥστε, ἡνίκα πομπὴν ἦγον, ͵γ μὲν ὁπλῖται ἦσαν, χ´ δὲ ἱππεῖς, ξ´ δὲ ἅρματα. ἐπῆρχεν δὲ Ἄνδρου 8 καὶ Τήνου καί τινων νήσων ἄλλων.

448,29–31 η´ ὅτι τῶν δοράτων τὰ μὲν συστάδην ἐστίν, ὡς τὰ ξίφη | καὶ τὰ ὀρεκτὰ τῶν 113v Ὁμηρικῶν Ἀβάντων, τὰ δὲ ἀκοντίζεται δίκην ὀϊστοῦ καὶ παλτοῦ, ὁποία ἦν ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία, τὰ δ' ἐπαμφοτερίζει, οἷον ὁ κοντὸς καὶ ἡ σάρισα 12 καὶ ὁ ὑσσός.

449,21–3 θ´ ὅτι τῆς Εὐβοίας δύο τινές εἰσιν ποταμοὶ Κηρεὺς καὶ Νηλεὺς καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πίνοντα πρόβατα γίνονται ἐκ μὲν θἀτέρου λευκά, ἐκ δὲ θἀτέρου μέλανα.

449,36– 450,13 ι´ ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου Ἀκαρνᾶνες οἰκοῦσιν καὶ 16 ἐφεξῆς ὁ Ἀχελῷός ἐστιν ποταμός. εἶτα Αἰτωλοὶ ἀνατολικώτεροι καὶ μετ' αὐτοὺς Ὀζόλαι Λοκροὶ καὶ ὁ Παρνασσὸς τὸ ὄρος. εἶτα Ἑλικῶν τὸ ὄρος, εἶτα Κιθαιρῶν κατὰ τὸν Κορίνθιον ἰσθμόν, εἶτα Ὑμηττὸς πρὸς τὰς ἀνατολὰς ἐφεξῆς κείμενα τὰ ὄρη. καὶ ὑπέρκεινται ἐν τῇ μεσογαίᾳ πρὸς βορρᾶν 20 τῶν μὲν Ἀκαρνάνων Ἀμφίλοχοι, εἶτα Δόλοπες καὶ ἡ Πίνδος τὸ ὄρος, ἀφ' οὗ ὁ Ἀχελῷος ῥεῖ πρὸς τὰς Ἐχινάδας, τῶν δ' Αἰτωλῶν Περραιβοὶ πρὸς βορρᾶν εἰσιν καὶ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰνιάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἴτην ἐχόντων. τὸ δὲ νότιον πλευρὸν Ἀκαρνανῶν τε καὶ Αἰτωλῶν ἡ θάλασσά ἐστιν ἡ κατὰ 24 τὸν Κρισαῖον κόλπον· ἄρχεται δ' ὁ κόλπος οὗτος ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ.

450,32 sq. ια´ ὅτι Κόραξ ὄρος Αἰτωλικὸν συνάπτει τῇ Οἴτῃ ὄρει.

451,29–31 ιβ´ ὅτι τὸ Ἄκτιον δυσμικώτατόν ἐστιν ἄκρον τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου. 28

451,34– 452,7 ιγ´ ὅτι ἡ νῦν Λευκὰς πόλις χερρόνησος ἦν πρίν, ὑπὸ δὲ Κορινθίων ἐτμήθη. καλεῖ δ' αὐτὴν Ὅμη|ρος 'ἀκτὴν ἠπείροιο', τῆς Ἀκαρνανίας δηλονότι, ἧς 114r μέρος τὸ Νήριτον, ὅπερ Λαέρτης ἑλεῖν λέγει. ἀλλὰ καὶ τὰ Κροκύλεια καὶ ἡ Αἰγίλιψ πόλις ἐν Καταλόγῳ τῆς Λευκάδος εἰσὶν πλησίον· ὡς τὴν νῆσον 32 ὅλην ἔχειν πόλεις τρεῖς· Λευκάδα μὲν ἐν τῷ χειροποιήτῳ πορθμῷ, τὴν πρὶν Νήριτον, καὶ Κροκύλεια καὶ Αἰγίλιπα.

452,34– 453,34 ιδ´ ὅτι τὴν νῦν Κεφαλληνίαν Ὅμηρος καὶ Σάμον καλεῖ, οἷον 'οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο', καὶ Σάμην, οἷον 'Δουλίχιόν τε Σάμη τε'. 36

20 ὑπέρκειται a. c. 22 Περραιβοὶ : ρ post. s. l. 29 χερρόνν- s. l.

ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν μέρος λέγει τῆς Κεφαλληνίας καὶ τῆς ἠπείρου, οἷον 'ἤτ' ἤπειρον ἔχον ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο' καὶ πάλιν 'δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι'. ὁμωνύμως δὲ τῇ ὅλῃ νήσῳ καὶ ἡ ἐν αὐτῇ πόλις Σάμος καὶ Σάμη καλεῖται. 4

456,6–9 ιε´ ὅτι ἡ τοῦ Μέντου πόλις Τάφος πρὶν καλουμένη νῦν Ταφιοὺς καλεῖται.

455,27–9 ιϛ´ ὅτι Σαμαῖοι μὲν οἱ Κεφαλλῆνες ἀπὸ Σάμης ἢ Σάμου, οἱ δὲ Ἴωνες ἀπὸ Σάμου τῆς Ἰωνικῆς Σάμιοι.

456,10–3 ιζ´ ὅτι Ἐπειοὶ κατῴκουν τὰς ὑπὸ τῷ Μέγητι Ἐχινάδας ἐξ Ἤλιδος ἐλθόντες 8 μετὰ Φυλέως· διόπερ καὶ τὸν Κυλλήνιον Ὦτον 'μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν Φυλίδεω ἕταρον' καλεῖ ὁ ποιητής.

457,14–25 ιη´ ὅτι ἡ Ἰωνικὴ Σάμος πρὶν ἐκαλεῖτο Μελάμφυλος, εἶτα Ἀνθεμίς, εἶτα Παρθενία ἀπὸ ποταμοῦ ἐν αὐτῇ Παρθενίου, ὃς Ἴμβρασος μετωνομάσθη, εἶτα 12 Σάμος ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων· οἱ γὰρ παλαιοὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη σαμαίους ἐκάλουν.

457,34 sqq. ιθ´ ὅτι ἀπὸ Ζακύνθου νήσου | εἰς Ἑσπερίδας τῆς Λιβύης στάδιοι ͵γτ´. 114v

458,6–9 κ´ ὅτι τὰς νῦν Ὀξείας νήσους τῶν Ἐχινάδων Ὅμηρος Θοὰς καλεῖ. ἡ μὲν οὖν 16 Δουλιχία κεῖται κατὰ τὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ἐκβολὰς καὶ Οἰνιάδας.

459,8–11 κα´ ὅτι οἱ Τάφιοι καὶ οἱ Τηλεβόαι νήσους κατῴκουν ὁμωνύμως αὐτοῖς καλουμένας πλησίον τῶν Ἐχινάδων.

459,22–4 κβ´ ὅτι ὁ κατὰ Νικομήδειαν τῆς Βιθυνίας κόλπος Ἀστακηνὸς καλεῖται ἀπό 20 τινος πολιχνίου κειμένου ἐν τῷ μυχῷ Ἀστακοῦ καλουμένου.

461,23–9 κγ´ ὅτι Τυνδάρεως καὶ Ἰκάριος ἐκπεσόντες Σπάρτης ὑπὸ Ἱπποκόωντος ἦλθον εἰς Πλευρῶνα παρὰ Θέστιον καὶ μετ' αὐτοῦ συγκατεκτήσαντο πολλὴν χώραν καὶ τῶν Ταφίων καὶ Ἐχινάδων νήσων. ἀλλ' ὁ μὲν Τυνδάρεως γήμας 24 Λήδαν τὴν Θεστίου παῖδα μετῴκισεν εἰς τὴν οἰκείαν, ὁ δὲ Ἰκάριος ἔγημεν Πολυκάστην τὴν Λυγαίου παῖδα καὶ τῆς Ἀκαρνανίας ἐκυρίευσεν· ἐξ ὧν Πηνελόπη καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς.

461,34– 462,19 κδ´ ὅτι Ἀκαρνᾶνες οὐ συνεστράτευσαν Αἰτωλοῖς κατὰ τῆς Τρωάδος. ὅθεν ὕστερον ἔτεσι πολλοῖς Ῥωμαίους ἔπεισαν τοῦτο καὶ τὴν αὐτονομίαν ἀπέλαβον 28 διὰ τὸ μὴ συστρατεῦσαι Ἕλλησι κατὰ τῶν Τρώων, οἵτινες ἦσαν πρόγονοι Ῥωμαίων· ὁ γὰρ Αἰνείας ἐκ τῶν Τρώων ἦν.

462,31– 464,2 κε´ ὅτι οἱ Κουρῆτες οὐκ ἦσαν Αἰτωλοὶ διὰ τὰ ἔπη ταῦτα· 'Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί'. πάλιν οἱ τοῦ Πορθέως παῖδες τρεῖς Αἰτωλοὶ ὄντες καὶ 32 Πλευρῶνα καὶ Καλυδῶνα οἰκοῦντες Κουρῆτες ἦσαν· οἱ γὰρ | Πλευρώνιοι 115r Κουρῆτές εἰσιν, ὅπερ ἀληθέστερον· ἔθος γάρ ἐστιν Ὁμηρικὸν τὰ μέρη τοῖς ὅλοις συναριθμεῖν, οἷον 'οἱ δ' Εὔβοιαν ἔχον Χαλκίδα τε' καὶ πάλιν 'Τρῶες 36

5 Ταφιοῦς a. c., ut vid.

καὶ Λύκιοι καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί'· τοιοῦτον οὖν καὶ τὸ 'Κουρῆτες καὶ Αἰτωλοί'. φασὶν οὖν ὅτι Κουρητῶν ἐχόντων τὴν νῦν Αἰτωλίαν ἐκπεσὼν ἐξ Ἤλιδος Αἰτωλὸς μετά τινων Ἐπειῶν ἐκυρίευσεν τῆς ἐξ ἑαυτοῦ κληθείσης Αἰτωλίας καὶ οἱ Κουρῆτες μετῴκησαν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν. μετὰ οὖν γενεὰς ι´ Ὄξυλος μετὰ Ἡρακλειδῶν κατῆλθεν εἰς τὴν Ἤλιδα ὡς πατρῴαν, ὡς καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐν τῇ εἰκόνι Αἰτωλοῦ δηλοῖ· 'χώρης οἰκιστῆρα παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δίναις τρεφθέντα σταδίων γείτον' Ὀλυμπιάδος, Ἐνδυμίωνος παῖδ' Αἰτωλοὶ τόνδ' ἀνέθηκαν Αἰτωλόν, σφετέρας μνῆμ' ἀρετῆς ἐσορᾶν'· τὸ δὲ ἐπὶ τῇ Ὀξύλου εἰκόνι ἐπίγραμμα οὕτως ἔχει· 'Αἰτωλός ποτε τόνδε λιπὼν αὐτόχθονα δῆμον κτήσατο Κουρῆτιν γῆν δορὶ πολλὰ καμών· τῆς δ' αὐτῆς γενεῆς δεκατόσπορος Αἵμονος υἱὸς Ὄξυλος ἀρχαίην ἔκτισε τῆνδε πόλιν'· τὸ δὲ Ὀξύλου ἐν Ἤλιδι κεῖται, τὸ δ' Αἰτωλοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ. 12

65, 19–26 κϛ´ ὅτι Χαλκιδεῖς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ πόλεμον ἔχοντες πρὸς Ἐρετριεῖς περὶ τοῦ Ληλαντίου πεδίου καὶ πολλάκις κρατούμενοι ἀπὸ τῶν ἐμπροσθίων τριχῶν καὶ καταβαλλόμενοι ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐπετήδευσαν τὰ ἔμπροσθεν κείρεσθαι τῆς κεφαλῆς· διὸ καὶ ὑπὸ Ὁμή|ρου 'ὄπιθεν κομόωντες' προσηγορεύθησαν. 16 115v καὶ μετοικήσαντες εἰς Αἰτωλίαν ὕστερον καὶ μάχῃ νικήσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας ἐδίωξαν πέραν τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ· διὸ ἐκεῖνοι μὲν οἱ Εὐβοεῖς Κουρῆτες ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ κείρεσθαι, οἱ δ' ἐκβληθέντες Ἀκαρνᾶνες ὡς μὴ κειρόμενοι. 20

66, 2–6 κζ´ ὅτι ὁ Θέστιος πενθερὸς ἦν Τυνδάρεώ τε καὶ Οἰνέως, πατὴρ Λήδας τε καὶ Ἀλθαίας. καὶ πολέμου ὄντος Θεστιάδαις τε καὶ Κουρῆσι πρὸς Οἰνέα τε καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Μελέαγρον ἤτοι περὶ γῆς ὅρων ἢ μυθικῶς καθ' Ὅμηρον 'ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι' ὁ Μελέαγρος ἀνεῖλεν τοὺς τῆς Ἀλθαίας 24 ἀδελφούς· ἀνθ' ὧν ἡ Ἀλθαία 'πολλὰ κατηρᾶτο, στυγερὰς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐρινῦς' (Hom. B 454).

65, 19–467, 10 κη´ ὅτι τοὺς ἐν Αἰτωλίᾳ Κουρῆτας τετραχῶς ἐτυμολογητέον· ἢ γὰρ διὰ τὴν ἐμπροσθίαν κουράν, ὡς εἴρηται· ἢ ἀπὸ ὄρους Κουρίου Αἰτωλικοῦ· ἢ διὰ τὸ 28 βλακώδεις εἶναι ὥσπερ αἱ κουραί, ὁποῖοι καὶ 'Ἰάωνες ἑλκεχίτωνες' λέγονται· ἢ ἀπὸ Κουρητῶν δαιμόνων ἐνόπλιον ὀρχουμένων ὄρχησιν. λέγοι γὰρ ἂν τοὺς ἀνδρειοτάτους καὶ εἰδότας ἐν ὅπλοις ὀρχεῖσθαι· καὶ γὰρ Ὅμηρος εἰσάγει τὸν Αἰνείαν λέγοντα 'Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα' (Hom. Π 617). 32

67, 21–468, 4 κθ´ ὅτι κοινὸν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἐστὶν τὸ τὰς ἱεροποιίας μετὰ ἀνέσεως ἑορταστικῆς ποιεῖσθαι, τὰς μὲν σὺν ἐνθουσιασμῷ, τὰς δὲ χωρίς, καὶ τὰς μὲν μετὰ μουσικῆς, τὰς δὲ μή, καὶ τὰς μὲν μυστικῶς, τὰς δ' ἐν φανερῷ· ἡ 36

7 γείτονα a.c. 26 Ἐρινῦς: e corr., ut vid.

γὰρ μουσικὴ φιλοσοφία ἐστὶν | καὶ πρὸς τὴν τῶν ἠθῶν κάθαρσιν συμβαλλομένη, ὥς φησι Πλάτων. 116r

468, 10–2 λ´ ὅτι οἱ Ἕλληνες τῷ Διονύσῳ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἑκάτῃ καὶ ταῖς Μούσαις καὶ Δήμητρι προσέθεσαν τὸ ὀργιαστικὸν πᾶν καὶ τὸ Βακχικὸν καὶ τὸ 4 χορικὸν καὶ μυστικόν.

468, 19–31 λα´ ὅτι οἱ Κουρῆτες δαίμονές τινές εἰσιν περὶ τὸν Δία, οὕτως δ' ὠνομάσθησαν διὰ τὸ κουροτροφῆσαι αὐτόν. τοῦ δὲ Διονύσου ὀπαδοὶ δαίμονες Σάτυροί τε καὶ Σιληνοὶ καὶ Βάκχαι Λῆναί τε καὶ Θυῖαι καὶ Οἰμαλλόνες καὶ Ναΐδες καὶ 8 Νύμφαι καὶ Τίτυροι.

469, 1–8 λβ´ ὅτι οἱ Βερέκυντες, Φρυγιων τι γένος ὄν, καὶ ἁπλῶς οἱ Φρύγες Ῥέαν τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ Μητέρα καλοῦντες θεῶν καὶ Ἄγεστιν καὶ Φρυγίαν θεὸν μεγάλην, ἀπὸ δὲ τῶν τόπων Ἰδαίαν καὶ Δινδυμήνην καὶ Πυλήνην καὶ 12 Κυβήβην καὶ Πισσινουντίδα καὶ Κυβέλην· οἱ δὲ Ἕλληνες τοὺς προπόλους αὐτῆς Κουρῆτας λέγουσιν ὁμωνύμως τοῖς τοῦ Διός, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Κορύβαντας.

470, 32 sq. λγ´ ὅτι παρὰ τοῖς Θρᾳξὶν ἐνθουσιασμοί εἰσιν, τά τε Κοτύττια καὶ τὰ Βενδίδια· 16 παρ' οἷς καὶ τὰ Ὀρφικὰ τὴν καταρχὴν ἔσχεν.

470, 16–9 λδ´ ὅτι Ὄλυμπος ὄρος ἐστὶν καὶ περὶ τὴν Τρωϊκὴν Ἴδην καὶ ὁ Μύσιος καὶ ὁ Μακεδονικὸς καὶ ὁ παρ' Ὁμήρῳ ὑπερουράνιος.

—— λε´ ὅτι Ταλθύβιος μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἀποικίαν ἔστειλεν εἰς Κρήτην. 20

475, 32–476, 5 λϛ´ ὅτι τριχάϊκες οἱ ἐν Κρήτῃ Δωριεῖς ἤτοι οἱ πολεμικοί, ὡς τὸ 'κορυθάϊκι' (Hom. X 132), ἢ οἱ τρίλοφοι ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ἢ οἱ ὀρχησταί· Ἐτεόκρητες δὲ οἱ αὐτόχθο|νες. 116v

476, 19 sq. λζ´ ὅτι ὁ Κνωσσος πόλις τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο Κερατος ἀπὸ ποταμοῦ ἐγγὺς ὄντος. 24

478, 31 λη´ ὅτι ἡ Δίκτη τὸ ὄρος ἀνατολικώτερόν ἐστιν τῆς Ἴδης ἐν Κρήτῃ σταδίους ͵α· ἡ δὲ Ἴδη νῦν Χρυσόμαλλος καλεῖται.

479, 27–480, 2 λθ´ ὅτι ἡ Κρήτη ἑκατόμπολις ἦν ἐν τοῖς τοῦ Ὁμήρου χρόνοις μεταγενεστέροις οὖσιν τῶν Τρωϊκῶν· ἐπὶ δὲ τῶν Τρωϊκῶν ϛ´ πόλεις εἶχεν ἡ Κρήτη· ἐν γὰρ 28 τῷ Καταλόγῳ Ὅμηρος οὐκ εἰσάγει πρόσωπον ἀπαγγέλλον τὰς ρ´ πόλεις, ἀλλ' αὐτὸς λέγει ἑκατόμπολιν.

480, 29–31 μ´ ὅτι ἡ ἔνοπλος ὄρχησις Κουρητῶν μέν ἐστιν εὕρεμα τῶν περὶ τὸν Δία δαιμόνων, καλεῖται δὲ πυρρίχη. 32

481, 14–6 μα´ ὅτι πρὸς τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι ἃ ἴσασιν παροιμία ἐτέθη 'ὁ Κρὴς ἀγνοεῖ τὴν θάλασσαν'· οἱ γὰρ Κρῆτες ἐθαλασσοκράτησαν πρῶτοι ναυτικῷ μεγάλῳ χρώμενοι.

8 Οἰμαλλόνες: Μιμ- s.l. 13 Κυβήβην: Κυμή- a.c. 19 ⟨καὶ⟩ ὁ παρ' Müller

483, 14–484, 9 μβ´ ὅτι Κρῆτες τὸν μὲν ἐραστὴν φιλήτορα καλοῦσιν, τὸν δὲ ἐρώμενον κλεινόν· ποιοῦνται δὲ τὰ παιδικὰ δι᾽ ἁρπαγῆς, οὐχὶ πειθοῖ.

484, 33 sq. μγ´ ὅτι Σίφνος νῆσός ἐστιν εὐτελής, ἐφ᾽ ᾗ καὶ παροιμία ἐλέχθη 'Σίφνιος ἀστράγαλος' διὰ τὴν εὐτέλειαν.

485, 21–30 μδ´ ὅτι αἱ Κυκλάδες νῆσοι ιβ´ ἦσαν πρίν· ὕστερον δὲ καὶ ἄλλαι ταύταις προσεγένοντο. ἄρχονται δὲ αὗται ἀπὸ νήσου τῆς πρὸ τοῦ Σουνίου Ἑλένης καλουμένης, περὶ ἧς Ὅμηρος ἔφη 'νήσῳ δ᾽ ἐν Κραναῇ ἐμίγην φιλότητι'. εἰσὶν δ᾽ αὗται· Κέως,| [117r] Κύθνος, Σέριφος, Μῆλος, Σίφνος, Κίμωλος, Πρεπέσινθος, Οὐλιαρος, Πάρος, Νάξος, Σύρος, Μύκονος, Τῆνος, Ἄνδρος, Γύαρος. αἱ δὲ Σποράδες νῆσοι ἀνατολικώτεραί εἰσιν τῆς Κρήτης, οἷαί εἰσιν αἱ περὶ Νίσυρον καὶ Κῶν καὶ Καλύδνας καὶ Λέρον καὶ Πάτνον.

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ια´

490, 5–12 α´ ὅτι τὸ ὄρος ὁ Ταῦρος, ὃς διαιρεῖ δίχα τὴν Ἀσίαν κατὰ μῆκος, πλάτος μὲν ἔχει πολλαχοῦ καὶ ͵γ σταδίων, μῆκος δὲ ὅσον καὶ τῆς Ἀσίας, μυριάδων δ´ καὶ ͵ε ἀπὸ τῆς Ῥοδίων περαίας ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Ἰνδικῆς.

490, 13–491, 2 β´ ὅτι ἡ Παρθυαία καὶ Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ Καππαδοκῶν τινες καὶ Κίλικες καὶ Πισίδαι ἐν τῷ αὐτῷ Ταύρῳ ὄρει κεῖνται.

491, 16–25 γ´ ὅτι ὁ ἰσθμὸς ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐπὶ τὸν Ὑρκάνιον στάδιά ἐστιν ͵γ. καὶ ἀπὸ τοῦ πρὸς βορρᾶν οἷον χερρόνησός ἐστιν μεγάλη περιεχομένη ἐκ μὲν δυσμῶν τῷ τε Εὐξείνῳ καὶ τῇ Μαιώτιδι καὶ Ταναΐδι ποταμῷ καὶ τῇ ἑξῆς ἐρήμῳ καὶ ἀγνώστῳ γῇ ἕως τοῦ Ὠκεανοῦ· εἰ δὲ καὶ ὁ Ὠκεανὸς ἐκ τοῦ βορρᾶ περιέχει τὴν οἰκουμένην, ἀπ᾽ αὐτοῦ αὖθις ἐπὶ νότον ἰόντι ἕως τῆς Κασπίας θαλάσσης τῆς κατὰ Ἀλβανίαν.

491, 27–492, 7 δ´ ὅτι Πομπήϊος φίλος ἦν Ποσειδωνίῳ· ἐλθὼν οὖν εἰς Ῥόδον,| [117v] ὅτε ἐπὶ τὸν Μιθριδατικὸν ἐξώρμα πόλεμον, ἐνέτυχέν τε αὐτῷ καὶ χρηματίσας ὅσων ἐδεῖτο ἔφησεν ἔσχατον εἴ τινος δέοιτο· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο 'βούλομαί σε, ὦ Πομπήϊε, 'αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων''· ἐξ οὗ καὶ τὰ κατὰ Ἰβηρίαν καὶ Ἀλβανίαν καὶ Ἀρμενίαν ἐπύθετο.

491, 15–9 ε´ ὅτι τὴν Ἀσίαν πᾶσαν διαιρεῖ ὁ Στράβων εἰς μέρη ε´· πρῶτον μὲν τὴν ἀπὸ Ἰβηρίας τοῦ ἰσθμοῦ ἀρχομένην χερρόνησον ἐπὶ τὸν βορρᾶν· δεύτερον δὲ τὴν ἀπὸ τῆς χερρονήσου ταύτης πρὸς ἀνατολὰς γῆν ἀφοριζομένην ὑπὸ τοῦ Ταύρου, ἥτις ἐστὶν ἡ βορεία Ἀσία ἕως Ἰνδῶν· τρίτον δὲ τὴν μεταξὺ Ταύρου ὄρους καὶ Κασπίας θαλάσσης, τουτ᾽ ἔστιν Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ ἕως

13–7 Mich. Ital. Epist. 6 p. 100, 4–11 Gautier (cf. 490, 5–491, 2 comm.)

1 sq. ὅτι — πειθοῖ del. lector quidam (unde om. edd. ante Kramerum) 19 τοῦ : τούτου Müller 27 χερρόνν- s. l. 27 τὰ : s. l. 30 χερρόνν- s. l. 31 χερρονν- s. l. 33 καὶ ⟨Καππαδοκία⟩ ἕως Korais

Ἅλυος ποταμοῦ· τέταρτον δὲ τὴν ἐντὸς Ἅλυος γῆν καὶ αὐτὸν τὸν Ταῦρον ἕως τῆς Κιλικίας θαλάσσης καὶ μέχρι Ἰωνίας καὶ Χαλκηδόνος· πέμπτον δὲ τήν τε Ἰνδικὴν καὶ Ἀρειανὴν καὶ ἐφεξῆς πρὸς δυσμὰς ἕως Κιλικίας τε καὶ τοῦ Νείλου καὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου.

491, 27 sq. ς´ ὅτι ἡ Κολχὶς μεταξὺ τῶν τε Μοσχικῶν καὶ Καυκασίων ὀρέων κεῖται.

491, 23–6 ζ´ ὅτι ἀπὸ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου ἕως νήσου Ἀλωπεκίας στάδια ͵βσ´.

493, 28–494, 5 η´ ὅτι ἐν τῇ ἀνατολικῇ πλευρᾷ τῆς Μαιώτιδός ἐστιν ποταμὸς ὁ μέγας Ῥομβίτης· εἶτα Θεοφάνιος, εἶτα μικρὸς Ῥομβίτης, εἶτα Ἀττικίτης, εἶτα Ψάτης, εἶτα Οὐαρδάνης· πάντες οὗτοι ποταμοὶ ἔκ τε τῶν Ἱππι|[118r]κῶν ὀρέων ἔρχονται καὶ ἐκ τῶν Καυκασίων.

494, 8–26 θ´ ὅτι τὸ Κίμμερον ἄκρον τὸ ἐν τῇ Μαιώτιδι πάλαι ἴσχυσεν πλεῖστον, ὥστε καὶ τὸν Βόσπορον Κιμμέριον ἐξ αὐτοῦ κληθῆναι. εἶτα ἀπὸ σταδίων κ´ Ἀχίλλειον κώμη, ὅπου καὶ τὸ στενότατον τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βοσπόρου· ἔχει γὰρ κ´ σταδίους· οὗ ἀντιπέραν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸ Μυρμήκιόν ἐστιν· τὸ δὲ νοταπηλιωτικὸν τοῦ Βοσπόρου στόμα Κοροκονδάμη, τὸ δὲ νοτολιβυκὸν κώμη τις τῆς Παντικαπαίων γῆς ὄνομα Ἄκρα· μῆκος τοῦ Βοσπόρου στάδιοι ο´.

494, 35 sq. ι´ ὅτι ἡ Φαναγορία καὶ ἡ Ἑρμώνασσα πόλεις εἰσὶν ἀξιόλογοι περὶ τὰ Ἀσιανὰ μέρη.

495, 5 ια´ ὅτι παραθαλάσσιος πόλις Σινδική ἐστιν τὸ τῶν Σινδῶν βασίλειον.

495, 7 sq. ιβ´ ὅτι τῶν Εὐρωπαίων Βοσποριανῶν μητρόπολίς ἐστιν τὸ Παντικάπαιον, τῶν δὲ Ἀσιανῶν ἡ Φαναγορία.

495, 28–33 ιγ´ ὅτι Ἡνίοχοι καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Ζύγιοι λυπρὰν γῆν οἰκοῦντες λῃστεύουσι τὴν Ποντικὴν θάλασσαν ἔχοντες πλοῖα κοῦφα μικρὰ δυνάμενα ἐν τοῖς ὤμοις αἴρεσθαι καὶ ἐν ὕλῃ κρύπτεσθαι διὰ τὸ ἀλίμενον εἶναι τὴν ταύτῃ θάλασσαν περατουμένην ὑπὸ τῶν Καυκάσου ἄκρων· καλοῦσι δὲ αὐτὰ καμάρας.

497, 14–498, 3 ιδ´ ὅτι ὁ Καύκασος τὸ ὄρος περικλείει ἀπὸ βορρᾶ τὰς δύο θαλάσσας, Κασπίαν τε καὶ Πόντον, εἴργον Σαρμάτας τε καὶ Μαιώτας ἀπὸ Ἰβήρων καὶ Ἀλβανῶν. ἔστιν δὲ εὐδενδρότατον τὸ ὄρος. ἀπολήγει δ᾽ αὐτοῦ τὸ νοτο|[118v]λιβυκὸν ἄκρον κατὰ τὰ μυχὰ τοῦ Εὐξείνου, ἔνθα πόλις Διοσκουριάς· ἥτις πόλις καὶ ἀρχή ἐστιν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ Εὐξείνου καὶ Ὑρκανίας, καὶ ἐμπορεῖόν ἐστιν αὕτη ἡ Διοσκουριὰς πάντων τῶν ἀνατολικωτέρων ἐθνῶν κοινόν· συνέρχεσθαι γάρ φασιν εἰς αὐτὴν ἔθνη ἀλλήλων ἑτερόγλωσσα πλείω τῶν ο´.

498, 7–16 ιε´ ὅτι ἀπὸ Φάσιδος ποταμοῦ ἕως Ἀμισοῦ καὶ Σινώπης πλοῦς ἡμερῶν γ´. καὶ ἔστιν ἡ χώρα αὕτη ἀγαθὴ πλὴν μέλιτος· πικρίζει γάρ.

499, 10 sq. ις´ ὅτι ἡ Μοσχικὴ χώρα τριμερής ἐστιν· τὸ μὲν γὰρ ἔχουσιν αὐτῆς Κόλχοι, τὸ δὲ Ἴβηρες, τὸ δὲ Ἀρμένιοι.

499, 14 sq. ιζ´ ὅτι τὸ τῶν Φθειροφάγων ἔθνος καὶ αὐτὸ σὺν τοῖς ἄλλοις ἐμπορείῳ χρῆται
τῇ Διοσκουριάδι· οὕτως δὲ καλοῦνται διὰ τὸν αὐχμὸν καὶ τὸν πίνον.

499, 15–23 ιη´ ὅτι καὶ οἱ Σοάνες οὐδὲν βελτίους τῶν Φθειροφάγων τῷ πίνῳ εἰσίν· ἔχουσι
δὲ καὶ μέταλλα χρυσοῦ, ἅτινα οἱ χείμαρροι καταφέρουσιν, ὑποδέχονται δ' 4
αὐτὰ οἱ Σοάνες φάτναις ὀπὰς ἐχούσαις ἢ προβάτων μαλλωτῶν δοραῖς· ἀφ'
οὗ καὶ ὁ μῦθος ἐπλάσθη τοῦ Αἰήτου, ὡς ἔχοι ποτὲ χρυσόμαλλον δέρας.

500, 5–11 ιθ´ ὅτι ὁ Κόρος ποταμὸς τὴν ἀρχὴν ἔχων ἀπὸ Ἁρμενίας παραλαμβάνει τὸν
Ἀραγωνα ἐκ τοῦ Καυκάσου ῥέοντα καὶ ἄλλα ὕδατα ποταμῶν διὰ στενῆς 8
ποταμίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐκπίπτει, μεταξὺ δὲ ταύτης τε καὶ τῆς Ἁρμενίας
ἐνεχθεὶς πολὺς διὰ πεδίων | ἀγαθῶν δεξάμενός τε πλείους ποταμούς, ὧν 119r
ἐστιν ὅ τε Ἀλαζόνιος καὶ ὁ Σανδοβάνης καὶ ὁ Ῥοιτάκης καὶ Χάνης, πλωτοὶ
πάντες, εἰς τὴν Κασπίαν ἐμβάλλει θάλασσαν. 12

500, 19–25 κ´ ὅτι ὁ Φᾶσις ποταμὸς ἐξ Ἁρμενίας ὁρμώμενος δέχεται ποταμοὺς τόν τε Ἵπ-
πον καὶ τὸν Γλαῦκον· ἔξεισιν εἰς τὸν Πόντον πλησίον ὁμωνύμου πόλεως.

501, 35–502, 16 κα´ ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ γῆν νέμονται δίκην τῆς Κυκλώπων ἀγαθωτάτην, οἵαν φησὶν
ἐκεῖνος· 'ἀλλ' ἥ γ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος καρποφορεῖ'. καὶ αἱ ἄμπελοι 16
αὐτοῖς ἄσκαφοι καὶ διὰ πενταετίας κλαδευόμεναι φέρουσι τὸν καρπόν· ἡ δὲ
χώρα οὐδὲ σιδήρῳ τέμνεται ἀλλὰ τῷ τοῦ ἀρότρου ξύλῳ, καὶ ἅπαξ σπαρεῖσα
ἐπὶ διετίαν ἢ καὶ τριετίαν καρποφορεῖ· οἵ τε ποταμοὶ αὐτοῖς τὴν γῆν ποτί-
ζουσιν ὥσπερ ὁ Νεῖλος καὶ ὁ Εὐφράτης, καὶ ἁπλῶς ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολεί- 20
πει ἡ χοῦς τῆς Ἀλβανίας εἰς ἀρετὴν καρπογονίας (οὕτως δὲ δεῖ λέγειν καὶ
θηλυκῶς 'ἡ χοῦς')· εἰσὶν δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ κτήνη πολύτοκα καὶ αὐτοὶ καλοί
τε τὰς ὄψεις καὶ μεγάλοι καὶ ἁπλοῖ τοῖς ἤθεσι· καὶ διὰ τὴν εὐθηνίαν οὐκ
ἴσασίν τινες αὐτῶν ἀριθμεῖν, οἱ δὲ εἰδότες οὐ πλείω τῶν ρ´ μετροῦσιν. 24

503, 31–504, 17 κβ´ ὅτι περὶ Ἀλβανίαν ἐστὶν χώρα τῶν Ἀμαζόνων πλησίον Γαργαρέων περὶ τὰ
Καυκάσια ὄρη· αἳ καὶ δύο μόνους μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ συνιᾶσιν τοῖς Γαργα-
ρεῦσι τεκνοποιΐας χάριν· τοὺς δὲ | ι´ καθαυτὰς οἰκοῦσι χωρὶς ἀσκοῦσαι τὰ 119v
πολέμια· τῶν δὲ τικτομένων τὰ μὲν θήλεα αὐταὶ ἔχουσιν, τὰ δ' ἄρρενα τοῖς 28
Γαργαρεῦσιν διδόασι. μαρτυρεῖ καὶ Ἀρριανὸς τοῦτο λέγων ὅτι τῷ βασιλεῖ
Ἀλεξάνδρῳ Φαρεσμάνης ἐδωρήσατο Ἀμαζόνας φ´.

506, 4 sq. κγ´ ὅτι τὰ ὑψηλότατα μέρη τοῦ Καυκάσου τὰ νοτιώτατά ἐστιν, τὰ πρὸς Ἀλβα-
νίᾳ καὶ Ἰβηρίᾳ καὶ Κόλχοις καὶ Ἡνιόχοις. 32

506, 9–14 κδ´ ὅτι αἱ τοῦ Καυκάσου κορυφαὶ χειμῶνος μὲν ἄβατοι, θέρους δὲ προσβαίνου-
σιν ὑποδούμενοι κεντρωτὰ ὠμοβόϊνα δίκην τυμπάνων πλατέα διὰ τὰς χιό-

23 εὐηθίαν Korais 24 ρ´ : ἑκατὸν Korais 27 ι´ : δέκα Par. καθ' αυτὰς (sic) Par. 29 διδόασιν Par. 31 ὑψηλώ- Par. 34 κέντρῳ τὰ Par.

νας καὶ τοὺς κρυστάλλους· καταβαίνουσι δ' ἐπὶ δορας κείμενοι σὺν τοῖς
φορτίοις καὶ κατολισθαίνοντες, ὅπερ καὶ κατὰ τὴν Ἀτροπατίαν Μηδίαν καὶ
κατὰ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ ἐν Ἁρμενίᾳ γίνεται· ἐνταῦθα δὲ καὶ τροχίσκοι
ξύλινοι κεντρωτοὶ τοῖς πέλμασιν ὑποτίθενται. 4

507, 6–11 κε´ ὅτι ὁ περίπλους τῆς Ὑρκανίας θαλάσσης ὁ μὲν παρὰ τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ
τοὺς Καδουσίους ἐστὶν ͵ευ´ σταδίων, ὁ δὲ παρὰ τὴν Ἀριακῶν καὶ Μαρδων
καὶ Ὑρκανῶν μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὤξου ποταμοῦ ͵δω´, ἔνθεν δὲ ἐπὶ
τοῦ Ἰαξάρτου ͵βυ´· τὰ δὲ λοιπὰ ἕως νῦν ἀγνοεῖται. 8

507, 18–508, 9 κϛ´ ὅτι οἱ παλαιοὶ ἠγνόουν τὰ κατὰ γεωγραφίαν· ἡ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἰν-
δοὺς ἄφιξις καὶ ἡ τῶν Ῥωμαίων καὶ Παρθυαίων ἐπικράτεια πολλὰ τῶν
ἀγνοουμένων ἐφανέρωσεν.

508, 27 sq. κζ´ ὅτι ἡ Ὑρκανία εὐδαιμο|νεστάτη ἐστὶν καὶ ἡ πλείστη πεδιάς. 12 120r

509, 17–9 κη´ ὅτι ὁ Ὄξος ποταμὸς μέγιστός ἐστιν πάντων τῶν ποταμῶν ὅσους ὁ Ἀλέ-
ξανδρος ἴδεν, πλὴν τῶν Ἰνδικῶν ποταμῶν· ἐκεῖνοι γὰρ μέγιστοί εἰσιν.

510, 15–21 κθ´ ὅτι ἐν Ὑρκανίᾳ πρό⟦σ⟧κεινταί τινες ἀκταὶ τῆς θαλάττης ὕπαντροι, τούτων
δὲ μεταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ὑπόκειται ταπεινὸς αἰγιαλός, ἐκ δὲ τῶν ὕπερθε 16
κρημνῶν ποταμοὶ ῥέοντες τοσαύτην προσφέρονται βίαν ὥστε ταῖς ἀκταῖς
συνάψαντες ἐξακοντίζουσι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν θάλατταν ἄρραντον φυλάττοντες
τὸν αἰγιαλόν, ὥστε καὶ στρατοπέδοις ὁδεύσιμον εἶναι σκεπαζομένοις τῷ
ῥεύματι. 20

521, 13–6 λ´ ὅτι ὁ Εὐφράτης ποταμὸς διαιρεῖ τὰς δύο Ἁρμενίας, μικράν τε καὶ μεγάλην.

521, 10–25 λα´ ὅτι αἱ πηγαὶ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος διέχουσιν ἀλλήλων σταδίους ͵βφ´· συμ-
βάλλουσι δὲ κατὰ Σελεύκειαν πόλιν, καὶ ἔστιν ὁ Εὐφράτης τοῦ Τίγριδος
μείζων καὶ πλείονα γῆν ἐπέρχεται· ῥέων δ' ἐπὶ δύσιν διὰ τῆς μεγάλης Ἁρμε- 24
νίας ἕως τῆς μικρᾶς ἐν ἀριστερᾷ ἔχει τόν τε Ἀντίταυρον τὸ ὄρος καὶ τὴν
Βαλισηνὴν χώραν καὶ τὴν Ἀκλισηνὴν καὶ τὴν Σωφηνήν, ἐν δεξιᾷ δὲ τὴν
μικρὰν Ἁρμενίαν καὶ Καππαδοκίαν καὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος καὶ Μελιτηνὴν
χώραν, ἔνθα καὶ Μέλας ποταμὸς ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους εἰς τὸν Εὐφράτην 28
βάλλει, εἶτα ἐπιστραφεὶς πρὸς νότον αὖθις τὴν Κομμαγηνήν, εἶτα Κυρη-
στικὴν κατὰ τὸ Ἄμανον ὄρος, εἶτα Παλμυρηνὴν δυσμικωτέραν τε καὶ πο|λὺ 120v
νοτιωτέραν ἀφεὶς κατὰ πόλιν Σουραν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς Συρίας κειμένην πρὸς

15–20 Anon. in cod. Par. gr. 1630 fol. 95v–96r ed. F. Lasserre, Die Fragmente des Eudoxos von Knidos (Texte u. Kommentare 4), Berlin 1966, 120 (F344b) (cf. 510, 16–21 comm.)

1 δορᾶς Par. 3 τὸ post. om. Par. 8 Ἰξάρτου Par. 9 ἠγνώ- Par. ἡ δὲ : οἱ δὲ Par. 10 ἄφηξις Par.ac vel pc ἡ om. Par. Παρθι- Par. 13 Ὦξος Par.

ἀνατολὰς ἐπιστρέφει ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχων καὶ πρὸς νότον τήν τε ἔρημον Ἀρα-
βίαν καὶ Βαβυλωνίαν, χώραν εὐδαίμονα μάλιστα οὖσαν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ
πρὸς βορρᾶν τόν τε Ἀντίταυρον τὸ ὄρος καὶ τὸν Ταῦρον ἐφεξῆς κατὰ τὴν
Θωσπίτιδα καὶ Κοριαίαν, χώρας τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, εἶτα ἐφεξῆς μετὰ 4
τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος κατὰ Μεσοποταμίαν Ἔδεσσάν τε πόλιν καὶ Ἀνθεμου-
σίαν χώραν καὶ Χαλκίτιδα καὶ ἔτι Ἀγκωβαρίτιδα ἀντικειμένην τῇ ἐρήμῳ
Ἀραβίᾳ συμβάλλει τῷ Τίγριδι κατὰ Μεσήνην χώραν τῆς Σουσιανῆς, εἶτα
ἐπιὼν τὴν Χαρακινὴν χώραν ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον κατὰ 8
πόλιν μὲν Τερηδόνα, κατὰ τὴν χώραν δὲ Ἐλυμαΐτιδα τῆς Σουσιανῆς.

— λβ´ ὅτι ὁ Εὐφράτης κατὰ Σελεύκειαν πόλιν μεγάλην ἐπιστρέφει αὖθις πρὸς
νότον ἔγγιστα πόλεως μεγάλης Κτησιφῶντος κειμένης ἐν τῷ Τίγριδι, ὡς
εἶναι τὸ μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν καὶ τῶν δύο πόλεων περὶ στάδια ιβ´. 12

21,26–32 λγ´ ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀντιταύρου ὄρους τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἐξέρχονταί τινες
ἀποσχιδες τῶν ὀρέων πρὸς βορρᾶν ἄλλοις καὶ ἄλλοις ὀνόμασι χρώμεναι·
ὧν ἐστιν ἓν καὶ ὁ Πολυάρρην καλούμενος καὶ ὁ Σκορδίσκος καὶ τὰ Μοσ-
χικὰ διήκοντα ἕως Ἰβηρίας διὰ | μέσης Ἀρμενίας κείμενα τῆς μεγάλης. 16 121r

21,9–522,11 λδ´ ὅτι ἐν Μεσοποταμίᾳ ὄρος ἐστὶν ὁ Ταῦρος συνεχὴς ὢν τῷ Καππαδοκικῷ
Ταύρῳ, ὃ διορίζει Ἀρμενίαν καὶ Μεσοποταμίαν· εἶτα πρὸς ἀνατολὰς τά τε
Γορδυαῖα ὄρη καὶ ὁ Νιφάτης, ἐξ ὧν ὁ Τίγρις ῥεῖ, καὶ τὸ Μάσιον ὄρος τὸ
ὑπερκείμενον τῆς Νισίβιδος πόλεως, εἶτα ἐφεξῆς πρὸς ἀνατολὰς τὰ Χόαθρα 20
ὄρη, εἶτα ὁ Ζάγρος, εἶτα ὁ Ὀρόντης, εἶτα ὁ Κορωνὸς ὁ διορίζων ἀπὸ Παρ-
θίας τὴν Ὑρκανίαν, εἶτα τὰ Σάριφα ὄρη τῆς Μαργιανῆς, ἐξ ὧν ὁ Ὦξος
ποταμὸς ῥεῖ, εἶτα τὰ ἰδίως Καυκάσια ὄρη τὰ διείργοντα Παροπανισάδας
μὲν πρὸς δύσιν, Ἰνδοὺς δὲ πρὸς ἀνατολάς, εἶτα τὸ Ἴμαον τὸ διορίζον Σογ- 24
διανοὺς καὶ Ἰνδούς· ταῦτα δὲ τὰ ὄρη πάντα ὡς ἓν λογισθέντα ὁ Ταῦρός
ἐστιν τὸ ὄρος ὁ διαιρῶν πᾶσαν τὴν Ἀσίαν δίχα ἀπὸ Μυκάλης τῆς Ἰωνικῆς
ἀρξάμενος ἕως Ἰνδῶν ἐσχάτων.

— λε´ ὅτι αἱ Κασπίαι πύλαι διορίζουσι Μηδίαν μὲν πρὸς δυσμάς, Παρθίαν δὲ 28
πρὸς εὖρον, Ὑρκανίαν δὲ πρὸς κεκίαν ἄνεμον.

— λϛ´ ὅτι ἔξω τοῦ Ταύρου ὄρους οὐδὲν μέρος ἐστὶν οὔτε τῆς Μηδίας οὔτε τῆς Ἀρ-
μενίας.

22,28–523,32 λζ´ ὅτι ἡ Μηδία διχῇ διῄρηται· ἔστιν γὰρ αὐτῆς τὸ μὲν ἀνατολικόν, ὃ καὶ 32
μεγάλη καλεῖται, ἧς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα, ὅπερ ἦν βασίλειον τῶν
Μηδικῶν βασιλέων, ἔνθα καὶ οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐθέ|ριζον (ἐχείμαζον δ' ἐν 121v

28 sq. Mich. Ital. Epist. 6 p. 100, 13–5 Gautier (cf. 490, 5–491, 2 comm.)

15 ὁ prius : s. l. 28 Μηδίαν : Ἰνδίαν (ἰδίαν cod.) Mich. Ital.

Σελευκείᾳ), τὸ δὲ δυτικόν, ἥτις καλεῖται Ἀτροπατηνὴ ἀπὸ Ἀτροπάτου
σατράπου, ὃς ἐκώλυσε τὴν χώραν ταύτην ὑπὸ Μακεδόσι καὶ Ἀλεξάνδρῳ
τελέσαι. ἔστιν δὲ ἡ χώρα τῇ μὲν Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Ματιανῇ πρὸς ἕω, τῇ δὲ
μεγάλῃ Μηδίᾳ πρὸς δύσιν, πρὸς ἄρκτον δ' ἀμφοῖν. τῆς δὲ Ἀτροπατηνῆς 4
μέρος ἥ τε Καδουσία καὶ ἡ παρὰ Ξενοφῶντι Καρδουχία καὶ οἱ Γῆλοι καὶ
Μάρδοι ἕως τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, ὃς ὁρίζει Ἀρμενίαν καὶ Ἀτροπατηνήν.
αἱ δὲ Κασπίαι πύλαι μεθόριόν εἰσιν τῆς τε μεγάλης Μηδίας καὶ τῆς Παρ-
θυαίας καὶ Ὑρκανίας. 8

523,1–12 λη´ ὅτι τῆς Ἀτροπατηνῆς χώρας ὁ Ἀτροπάτης ἐβασίλευσεν ἕως ποταμοῦ Ἀρά-
ξου μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν, καὶ διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἡ τούτου
βασιλεία. ἐν δὲ τῇ Ματιανῇ λίμνη ἐστὶν ἅλας φέρουσα.

524,17–22 λθ´ ὅτι λῃστικὰ γένη δ´ ἦν· Μάρδοι μὲν Πέρσαις γείτονες, Οὔξιοι δὲ καὶ Ἐλυ- 12
μαῖοι Πέρσαις τε καὶ Σουσίοις, Κωσσαῖοι δὲ Μήδοις· καὶ πάντες οὗτοι
φόρους ἐπράττοντο τοὺς τῆς Ἀσίας βασιλεῖς· Κωσσαῖοι δὲ καὶ δῶρα ἐλάμ-
βανον ἡνίκα ὁ βασιλεὺς θερίσας ἐν Ἐκβατάνοις ὑπέστρεφεν.

524,19 μ´ ὅτι ἄλλοι Ἐλυμαῖοι οἱ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ καὶ ἕτεροι περὶ Μηδίαν. 16

524,27 μα´ ὅτι τὴν Σιτιακηνὴν τῆς Ἀσυρίας τινὲς Ἀπολωνιάτιν καλοῦσιν.

525,6 sq. μβ´ ὅτι ἡ ὑπὸ ταῖς Κασπίαις πύλαις χώρα ταπεινή τέ ἐστιν καὶ εὐδαίμων καὶ
πάμφορος πλὴν ἐλαίας.

— μγ´ ὅτι δύο | Κασπιοι εἰσιν ἔθνη· οἱ μὲν δυσμικώτεροι τῶν Καδουσίων περὶ τὴν 20 122r
ὁμώνυμον θάλασσαν καὶ τὸν Καμβύσην ποταμόν, οἱ δὲ γείτονες τῶν Παρ-
θυαίων, ὧν εἰσιν καὶ αἱ Κασπίαι πύλαι.

525,9–21 μδ´ ὅτι πλησίον τῶν περὶ Παρθυαίους Κασπίων πυλῶν ἐστιν τὸ Νησαῖον πεδίον
ἱππόβοτον, ὅθεν τοὺς Νησαίους ἵππους τοὺς καλλίστους οἱ τῆς Ἀσίας 24
βασιλεῖς ἦγρευον· φέρει δὲ τὸ πεδίον τοῦτο βοτάνην πλείστην, ἣν ἡμεῖς
μηδικὴν καλοῦμεν· φέρει δὲ καὶ σίλφιον ἡ χώρα αὕτη, ἀφ' οὗ ὁ Μηδικὸς
καλούμενος ὀπός, πολὺ τοῦ Κυρηναϊκοῦ λειπόμενος, ἔστιν δ' ὅτε καὶ δια-
φέρων ἐκείνου εἴτε παρὰ τὸν τόπον εἴτε παρὰ τὸ φυτὸν εἴτε παρὰ τοὺς ὀπί- 28
ζοντας καὶ σκευάζοντας.

525,31–526,5 με´ ὅτι Μῆδοι ἀρχηγέται εἰσὶν Περσῶν· δηλοῖ δὲ ἥ τε τιάρα καὶ κίταρις καὶ χει-
ριδωτοὶ χιτῶνες καὶ αἱ ἀναξυρίδες, ἅπερ τοῖς βορειοτέροις ἔθνεσιν οἰκεῖα
διὰ τὴν ψύξιν. 32

526,23–5 μϛ´ ὅτι Μηδικὸν τὸ μὴ ἐλάττους τῶν ε´ γυναικῶν τίθεσθαι γαμετάς· ὡς αὔτως
δὲ καὶ γυναιξὶ συμφορὰν εἶναι τὸ νέμειν ἐλάττονας τῶν ε´ ἔχοντι γυναῖκας.

526,26–30 μζ´ ὅτι τῆς ἄλλης Μηδίας εὐδαίμονος οὔσης τελέως λυπρά ἐστιν ἡ προσάρκτιος
ὀρεινή. σιτοῦνται γ' οὖν ἀπὸ ἀκροδρύων ἔκ τε μήλων ξηρῶν κοπέντων 36

14 Κωσσαῖοι : α s. l. 34 {ἔχοντι γυναῖκας} Korais

ποιοῦνται μάζας, ἀπὸ δ' ἀμυγδάλων φωχθέντων ἄρτους, ἐκ δὲ ῥιζῶν τινων οἶνον ἐκθλίβουσι· κρέασι δὲ χρῶνται θηρίοις, ἥμερα δ' οὐ τρέφουσιν θρέμ-| ματα τοσαῦτα.

28, 9–20 μη' ὅτι τῆς Ἀρμενίας ἡ Χορζηνὴ καὶ Καμβησηνὴ προσβορώταταί εἰσιν χῶραι καὶ νιφοβόλοι μάλιστα, συνάπτουσαι τῷ Καυκάσῳ καὶ τῇ Ἰβηρίᾳ. ὅπου φασὶν κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὀρῶν πολλάκις καὶ συνοδίας ὅλας τῶν ὀρῶν ἐν τῇ χιόνι καταπίνεσθαι νιφετῶν γενομένων ἐπὶ πλέον· ἔχειν δὲ βακτηρίας πρὸς τοὺς τοιούτους κινδύνους παρεξέροντας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἀναπνοῆς τε χάριν καὶ τοῦ διαμηνύειν τοῖς ἐπιοῦσιν, ὥστε βοηθείας τυγχάνειν ἐν τῷ ἀνορύττεσθαι καὶ σώζεσθαι. ἐν δὲ τῇ χιόνι βώλους πήγνυσθαί φασιν κοίλας περιεχούσας χρηστὸν ὕδωρ ὡς ἐν χιτῶνι· καὶ ζῷα δ' ἐν αὐτῇ γεννᾶσθαι, περισχισθέντων δὲ τῶν χιτώνων πίνεσθαι· τὴν δὲ γένεσιν τῶν ζῴων τοιαύτην εἰκάζουσιν οἵαν τὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς ἐν τοῖς μετάλλοις φλογὸς καὶ τοῦ φεψάλου.

29, 19–22 μθ' ὅτι ὁ Τίγρις ἀπὸ τοῦ Νιφάτου ὄρους ὁρμηθεὶς ταχύτατός ἐστιν καὶ ἄμικτος, ὡς καὶ τοὺς ἐγχωρίους καλεῖν Μηδιστὶ τίγριν τὸ τόξευμα διὰ τὸ τάχος.

32, 27–533, 1 ν' ὅτι ἐν τῇ Ἀκιλισηνῇ τῆς Ἀρμενίας τιμᾶται ἡ Ταναΐτις θεά, ᾗ ἀνατιθέασι δούλους καὶ δούλας παρθένους τε εὐγενεῖς ἀνιεροῦσιν, ἃς πολὺν χρόνον καταπορνευθείσας παρὰ τῇ θεῷ γῆμαι οὐδεὶς ἀπαξιοῖ· ὃ καὶ ἐν Λυδίᾳ ἔθος γεγενῆσθαι Ἡρόδοτος ἱστορεῖ.

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ιβ'

33, 5–11 α' ὅτι ἡ Καππαδοκία ὁρίζεται πρὸς νότον μὲν τῷ Κιλικίῳ λεγομένῳ Ταύρῳ, πρὸς ἕω δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Κολχίδι καὶ τοῖς μεταξὺ ἑτερογλώττοις ἔθνεσι, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἅλυος, πρὸς δύσιν δὲ τῇ τε Παφλαγονίᾳ καὶ Γαλατίᾳ καὶ τῶν τῇ Φρυγίᾳ ὁμόρων μέχρι Λυκαόνων καὶ Κιλίκων τῶν τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν νεμομένων τῇ χώρᾳ.

34, 14 sq. β' ὅτι τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου ὄρους γῆν πρὸς δυσμὰς ἰδίως Ἀσίαν καλοῦσιν.

34, 20–31 γ' ὅτι τὴν Καππαδοκίαν εἰς δύο μέρη διαιροῦσι εις σατραπείας· ὧν τὴν μὲν μεγάλην φασὶν ἀφοριζομένην πρὸς τῷ Ταύρῳ, τὴν δὲ μικρὰν καὶ Ποντοκαππαδοκίαν· καὶ ἑκατέρα εἰς πέντε στρατηγίας ἐνεμήθη, ἡ μὲν μεγάλη εἰς Μελιτηνήν, Καταονίαν, Κιλικίαν, Τυανῖτιν, Γαρσαυρῖτιν, ἡ δὲ μικρὰ εἰς ἑτέρας πέντε· Λαυινασηνήν, Σαργυσηνήν, Σαραουηνήν, Χαμαννηνήν, Μοραμηνήν.

— δ' ὅτι ἡ Κομμαγηνὴ καὶ Κυρηστικὴ νοτιώτεραι μέν εἰσιν τῆς Σαραυηνῆς,

6 τῶν ὀρῶν post. del. Kramer, ἐμπόρων Korais 16 Μηδιστὶ : Μηδοῦ a. c. τὸ post.: τοῦ a. c. 28 διαιροῦσι εις (sic) : -οῦσιν ἢ Korais 30 πέντε : ε' Kramer 32 πέντε : ε' Kramer

δυσμικώτεραι δὲ τῆς Ἀνθεμουσίας τε καὶ Χαλκίτιδος τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ, ἀνατολικώτεραι δὲ τῆς κατὰ Ἰσσὸν Κιλικίας, βορειότεραι δὲ Χαλκιδικῆς τε καὶ Παλμυρηνῆς, περὶ τὸν Ἄμανον τὸ ὄρος κείμεναι, ὅς ἐστιν ἀπόσπασμα τοῦ Κιλικίου Ταύρου καὶ περικλείων τὸν Ἰσσικὸν κόλπον καὶ κείμενος | τῷ Ἀντιταύρῳ ὄρει παράλληλος καὶ ἔτι τῷ κατὰ τὸν Πόντον Σκορδίσκῳ ὄρει.

536, 3–25 ε' ὅτι ὁ Πύραμος ποταμὸς διὰ τῆς Καταονίας χώρας ῥεῖ ἐκ μέσου τοῦ πεδίου τὰς πηγὰς ἔχων. ἔστιν δὲ βόθρος ἀξιόλογος, δι' οὗ καθαρόν ἐστιν τὸ ὕδωρ, ὑποφερόμενον κρυπτῶς μέχρι πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ γῆς, εἶτ' ἀνατέλλων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· τῷ δὲ καθιέντι ἀκόντιον ἄνωθεν εἰς τὸν βόθρον ἡ βία τοῦ ὕδατος ἀντιπράττει τοσοῦτον ὥστε μόλις βαπτίζεσθαι. τῷ δὲ πλάτει καὶ βάθει πολὺς ἐνεχθεὶς ἐπειδὰν συνάψῃ τῷ Ταύρῳ, παράδοξον λαμβάνει τὴν συναγωγήν. παράδοξος δὲ καὶ ἡ διακοπὴ τοῦ ὄρους ἐστίν, δι' ἧς ἄγεται τὸ ῥεῖθρον· καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς ῥῆγμα λαβούσαις πέτραις καὶ σχισθείσαις δίχα τὰς κατὰ τὴν ἑτέραν ἐξοχὰς καὶ κοιλότητας τῇ ἑτέρᾳ ἐοικέναι, οὕτως ἴδομεν καὶ τὰς ὑπερκειμένας τοῦ ποταμοῦ πέτρας ἑκατέρωθεν σχεδόν τι μέχρι τῶν ἀκρωρειῶν ἀνατεινούσας ἐν διαστάσει διπλέθρῳ ἀντικείμενα ἐχούσας τὰ κοῖλα ταῖς ἐξοχαῖς. τὸ δ' ἔδαφος τὸ μεταξὺ πᾶν πέτρινον, βαθύ τι καὶ στενὸν τελέως ἔχον διὰ μέσου ῥῆγμα, ὥστε καὶ κύνα καὶ λαγὼ διάλλεσθαι· ἔστιν δὲ τὸ μῆκος περὶ χιλίους σταδίους ὀχετοῦ δίκην. τοσαύτην δὲ χοῦν ἐκ τῶν πεδίων κατάγει πρὸς τὴν θάλασσαν ὥσπερ καὶ ὁ Νεῖλος· ὡς καὶ λόγιον εἶναι περὶ αὐτοῦ· 'ἔσσεται ἐσσομένοις | ὅτε Πύραμος ἀργυροδίνης ἠιόνα προχέων ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται'.

538, 3–5 ς' ὅτι τὸ ἐν Καππαδοκίᾳ ὄρος τὸ Ἀργαῖον ὑψηλότατόν ἐστιν πάντων τῶν ἐκείνῃ ὀρῶν, ὡς μηδέποτε λείπεσθαι χιόνος τὰ ἄκρα αὐτοῦ· οἱ δὲ ἀναβάντες εἰς αὐτὰ ὁρῶσι τὰ δύο πελάγη, τό τε Ποντικὸν καὶ τὸ Ἰσσικόν.

538, 14–22 ζ' ὅτι τῆς ἁπάσης σχεδὸν Καππαδοκίας οὔσης ὀλιγοξύλου μόνος ὁ Ἀργαῖος τὸ ὄρος ἐστὶ πολύξυλον. ὅμως δ' ἔχει κατὰ γῆς συχνὰ πυρά, ἃ τῇ νυκτὶ διαφαίνεται, καὶ πάλιν ἐγγύθεν ψυχρὰ ὕδατα ἀφανῆ ὑπόγεια. οἱ γ' οὖν ἔμπειροι τοῦ τόπου φυλαττόμενοι ξυλεύονται, οἱ δ' ἄπειροι καὶ τὰ κτήνη κινδυνεύουσι πολλάκις εἰς λάκκους πυρὸς ἐμπίπτοντες.

539, 16–20 η' ὅτι τὰ Μάζακα τῆς Καππαδοκίας ἀπέχει τῆς μὲν Ποντικῆς θαλάσσης σταδίους ω', τοῦ δὲ Εὐφράτου ͵αφ', τῶν δὲ Κιλικίων πυλῶν ὁδὸν ἡμερῶν ς', τῶν δὲ Κυβίστρων τ'· νῦν δὲ καλεῖται Καισάρεια.

539, 27–30 θ' ὅτι τὸ τῆς Καππαδοκίας μέγεθος τὸ μὲν πλάτος ἀπὸ τοῦ Πόντου πρὸς τὸν

5 τῷ post. : ῳ e corr. Σκορδίσκῳ : ῳ e corr. 9 ἀνατέλλων : ω expunctum 20 χιλίους : ͵α Kramer

Ταῦρον στάδιοι ͵αω΄, μῆκος δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας μέχρι Εὐφράτου πρὸς τὴν ἕω καὶ τὴν Ἀρμενίαν ͵γ.

540, 2–7 ι΄ ὅτι ἐν Καππαδοκίᾳ γίνεται ἀρίστη μίλτος ἡ Σινωπικὴ καλουμένη διὰ τὸ κατάγειν τοὺς ἐμπόρους ταύτην εἰς Σινώπην· ἐνάμιλλος δ' ἐστὶν αὐτῇ καὶ ἡ Ἰβηρική· ἔχει δὲ καὶ μέταλλα πλάκας τε ὀνυχίτου λίθου καὶ κρυ|στάλλου [124v] πλησίον Γαλατῶν.

541, 5–8 ια΄ ὅτι ὁ Ἅλυς ποταμὸς ὁρίζει Παφλαγόνας καὶ Καππάδοκας.

540, 30–541, 2 ιβ΄ ὅτι Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ ἦρξεν τοῦ Πόντου ἕως Ἡρακλείας· τὰ δὲ δυσμικώτερα ὑπὸ τῷ τῶν Βιθυνῶν βασιλεῖ ἐτέλουν.

544, 5–8 ιγ΄ ὅτι ὁ Ἅλυς ποταμὸς διορίζει Καππαδοκίαν τὴν τῶν Λευκοσύρων καὶ Παφλαγονίαν.

544, 8–11 ιδ΄ ὅτι Λευκόσυροι καλοῦνται οἱ παράλιοι ἐν τῷ Πόντῳ Καππαδόκαι οἱ ἐντὸς τοῦ Ταύρου διὰ τὸ χρῶμα· συμβαίνει γὰρ τοὺς νοτιωτέρους καὶ ἀνατολικωτέρους τοῦ Ταύρου μέλανας εἶναι, τούτους δὲ λευκούς.

544, 14–7 ιε΄ ὅτι διορίζει Παφλαγονίαν ὁ μὲν Πόντος ἐκ βορρᾶ, ὁ δὲ Ἅλυς ἐξ ἀνατολῶν, ἡ δὲ Φρυγία καὶ Γαλατία πρὸς νότον, ἡ δὲ Βιθυνία πρὸς δυσμάς· οἱ δὲ Λευκόσυροι ἀνατολικώτεροί εἰσιν τοῦ Ἅλυος ποταμοῦ, παραθαλάσσιοι δέ.

544, 26–9 ις΄ ὅτι ἡ Ἄμαστρις ἐκλήθη ἀπὸ γυναικὸς Ἀμάστριδος συμβίου Διονυσίου τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγατρὸς δὲ Ὀξυάθρου τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.

544, 29–32 ιζ΄ ὅτι Σήσαμος ἐκαλεῖτο πρὶν ἡ νῦν Ἄμαστρις πόλις, συνῳκίσθη δὲ ὑπό τε Κρώμνης καὶ Κυτώρου καὶ Τίου καὶ αὐτῆς Σησάμου.

544, 34 sq. ιη΄ ὅτι Κύτωρος καλεῖται ἡ πόλις ἀπὸ Κυτώρου τοῦ Φρίξου παιδός.

545, 3–6 ιθ΄ ὅτι οὓς καλεῖ Ὅμηρος ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους δύο εἰσὶν σκόπελοι ἐρυθροὶ τὸ χρῶμα· νῦν δὲ Ἐρυθρῖνοι καλοῦνται.

545, 11 sq. κ΄ ὅτι ἡ Ἀρμένη ἄκρον καὶ λιμὴν πλησίον Σινώπης τετειχισμέ|νον [125r] ἔρημον· περὶ οὗ παροιμία ἐλέχθη 'ὃς ἔργον οὐκ εἶχεν Ἀρμένην ἐτείχισεν'· καὶ ἔστιν τὸ μέτρον ἰαμβικόν.

545, 14–21 κα΄ ὅτι ἡ Σινώπη πόλις Μιλησίων ἐστὶν ἄποικος καὶ πολλὰ ἴσχυσεν πρὶν καὶ ἔσχεν ὑπηκόους χώρας· ὕστερον δ' ἐκυριεύθη ὑπὸ Ἀρμενίων ἕως Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, ὃς καὶ ἐτέχθη καὶ ἐτάφη ἐν Σινώπῃ.

546, 2–8 κβ΄ ὅτι δὶς ἡ Σινώπη ἑάλω, πρὶν μὲν ὑπὸ Φαρνάκου αἰφνιδίως ἐπεισπεσόντος, ὕστερον δ' ὑπὸ Λευκόλλου καὶ τοῦ ἐγκαθημένου τυράννου καὶ ἐντὸς ἅμα καὶ ἐκτὸς πολιορκουμένη· ὁ γὰρ φρούραρχος Βακχίδης ὑπονοῶν ἀεί τινα προδοσίαν ἐκ τῶν ἔνδον πολλὰς σφαγὰς ἐπετέλει, καὶ διὰ τοῦτο ἀπηγόρευ-

21 ὑπό : ἀπό Korais 27 εἶχ' Korais

σαν καὶ ἐδουλώθησαν ταῖς γνώμαις οἱ Σινωπεῖς καὶ οὐκ ἠμύνοντο κατὰ Ῥωμαίων.

546, 17–20 κγ΄ ὅτι μαντεῖον ἦν ἐν Σινώπῃ, ὅθεν Διογένης τὸν χρησμὸν ἔλαβεν ἵνα παραχαράξῃ τὸ νόμισμα. ἡ δὲ Σινώπη ἤνεγκε φιλοσόφων μὲν Διογένη καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα, ποιητῶν δὲ Δίφιλον τὸν κωμικόν, συγγραφέων δὲ Βάτωνα.

546, 21–3 κδ΄ ὅτι ὁ Ἅλυς ποταμὸς ἐκ τῶν ἁλῶν ὀνόμασται, δι' ὧν ῥεῖ· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ ἐκ τῆς μεγάλης Καππαδοκίας τῆς Ποντικῆς εἰσιν.

546, 30–2 κε΄ ὅτι μετὰ τὸν Ἅλυν ἡ Γαδιλωνῖτίς ἐστιν χώρα εὐδαίμων πᾶσα καὶ πεδιὰς καὶ πάμφορος· ἔχει δὲ καὶ προβατίαν ὑποδιφθέρου καὶ μαλακῆς ἐρέας.

547, 8–18 κς΄ ὅτι Ἀμι|σὸς [125v] Μιλησίων ἐστὶν κτίσμα, χώραν ἔχουσα ἀγαθήν.

547, 23–9 κζ΄ ὅτι ὁ Ἶρις ποταμὸς διὰ μέσων Κομάνων πόλεως ῥεῖ καὶ διὰ τοῦ τείχους τῆς Ἀμασίας πόλεως.

547, 29 sq. κη΄ ὅτι Στράβων οὗτος ὁ γεωγράφος ἀπὸ Ἀμασίας ἦν πόλεως Ποντικῆς.

547, 19–548, 7 κθ΄ ὅτι ἡ Θεμίσκυρα χώρα κατάρρυτός ἐστιν ποταμοῖς, διὸ καὶ ἀεὶ χλοάζει· τὰ δὲ ὀρεινὰ αὐτῆς δενδροφόρα ἐστὶν ἡμέρων καὶ ἀγρίων καρπῶν, ὥστε μηδέποτε λείπειν δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ καρπὸν δένδρου ἐκεῖσε.

548, 28 λ΄ ὅτι τοὺς νῦν Σάννους οἱ παλαιοὶ Μάκρωνας ἐκάλουν.

549, 11 λα΄ ὅτι οἱ νῦν Χαλδαῖοι Χάλυβες πρὶν ὠνομάζοντο.

549, 23–551, 15 λβ΄ ὅτι Στράβων ἀγωνίζεται ἐξηγεῖσθαι τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη ταῦτα 'αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης'· ὡς ὅτι οἱ Ἀλιζῶνες οὗτοί εἰσιν οἱ νῦν περὶ τὴν Τραπεζοῦντα οἰκοῦντες Χαλδαῖοι, οἳ πρὶν μὲν Χάλυβες ἐκαλοῦντο, ἔτι δὲ πρότερον Ἄλυβες – ὡς ἔφη Ὅμηρος 'τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης' –, ἔτι δὲ πρότερον Ἀλιζῶνες· καὶ γὰρ ὁ χρόνος ῥέων εἴωθεν τὰς τῶν ἐθνῶν κλήσεις μετασχηματίζειν· Σίντιες μὲν γὰρ ἔθνος Θρακικὸν τὸ τὴν Λῆμνον οἰκῆσαν, εἶτα Σίντοι, εἶτα Σάϊοι – ὡς Ἀρχίλοχος 'ἀσπίδα μὲν Σαΐων τις ἀνείλετο' –, εἶτα Σάπαι, νῦν περὶ τὰ Ἄβδηρα πόλιν οἰκοῦντες· πάλιν Βρύγοι, Βρέγες, Βρύγες, Φρύγες οἱ αὐτοί· πάλιν Μαίονες, Μῄονες· οὕτως οὖν Χαλδαῖοι, Χάλυβες, Ἄλυβες 'τηλόθεν ἐξ Ἀ|λύβης' [126r] (καὶ τὸ 'τηλόθεν' προσκείμενον σημεῖον ποιεῖται τούτου). τινὲς δὲ περὶ τὴν τοῦ Ῥυνδακοῦ ποταμοῦ χώραν φασὶν τοὺς Ἀλιζῶνας οἰκεῖν, ἄλλοι περὶ Κύμην τὴν Αἰολικὴν ἢ περὶ τὴν Μυρλεάτιδα γῆν ἢ περὶ τὰ Πύγελλα τῆς Ἐφεσίας ἐγγὺς ἢ Πριήνης.

551, 18–25 λγ΄ ὅτι τὸ 'τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης' παρέλκειν φασίν, ὡς τὸ 'τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης' καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀρναίου 'τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ' καὶ ἐπὶ τῆς Πηνελόπης 'εἵλετο δὲ κληῗδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ' καὶ τὸ 'οἰωνοῖσί τε πᾶσι' (Hom. A 5) καὶ 'ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων' (Hom. Σ 470).

14 ποταμοῖς : ῑ s. l. 20 οἱ om. Gelenius

554, 15–7 λδ´ ὅτι ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς καὶ ὁ Ὕλλος εἰς τὸν Ἕρμον ἐμβάλλουσιν· γεννῶνται δὲ ἐκ τοῦ Τμώλου ὄρους πλησίον Σάρδεων πόλεως.

555, 8–14 λε´ ὅτι ἡ μικρὰ Ἀρμενία ἦρξέν ποτε Τιβαρηνῶν τε καὶ Χαλδαίων καὶ Φαρνακίων· ἀλλ' ὁ Εὐπάτωρ Μιθριδάτης τούτους ταπεινώσας τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐσφετερίσατο καὶ ἔτι Κόλχων ἦρξεν.

556, 11–7 λς´ ὅτι τῇ Φαρνακίᾳ συνεχής ἐστιν ἡ Σιδηνὴ καὶ ἡ Θεμίσκυρα· τούτων δ' ἡ Φανάροια ὑπέρκειται, ἐλεόφυτος χώρα καὶ εὐδαιμόνων, μεταξὺ κειμένη Λύκου τε ποταμοῦ καὶ Ἴριδος ποταμοῦ.

557, 14 sq. λζ´ ὅτι ὑπὲρ τὴν Φανάροιαν τὰ Ποντικὰ Κόμανα κεῖται, ὁμώνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ.

559, 15–9 λη´ ὅτι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν Κορίνθῳ ἑταιρίδων καὶ τὴν εἰς αὐτὰς δαπάνην παροιμία γέγονεν 'οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς' (ἀλλὰ τῶν πλουσίων δηλονότι).

562, 1–9 λθ´ ὅτι ὁ Ὀαλγασσὸς ὄρος ἐστὶν ὑ|ψηλότατον δυσμικώτερον Ἅλυος ποταμοῦ, οὗ ἐγγὺς Δομανῖτις τὲ καὶ Βλαηνὴ χώρα· διὰ δὲ τῆς Δομανίτιδος Ἀμνιὸς ῥεῖ ποταμός. ἔνθα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ τὰς Νικομήδους τοῦ Βιθυνοῦ δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισε διὰ τῶν ἑαυτοῦ στρατηγῶν, ὡς πάρεργον τοῦτο πράξας, ὁ δὲ φυγὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσε μετ' ὀλίγων· ὁ δὲ ἀκολουθήσας τήν τε Βιθυνίαν εἷλεν ἐξ ἐφόδου καὶ τὴν Ἀσίαν κατέσχεν μέχρι Καρίας καὶ Λυκίας. 126v

562, 9–18 μ´ ὅτι περὶ Πιμόλισσαν καὶ Πομπηϊόπολιν ὄρος ἐστὶν τὸ σανδαρακούργιον κοῖλον ἐκ τῆς μεταλλείας ἐκ διωρύχων μεγάλων, ἔνθα διὰ τὸ νοσῶδες καὶ λοιμικὸν τοῦ ὀρυττομένου χώρου καὶ ἀέρος πολλῶν φθειρομένων ἐκ τῶν νόσων ἠμελήθη τὸ μέταλλον.

565, 30 sq.+ μα´ ὅτι ἡ περὶ Νίκαιαν πόλιν λίμνη Ἀσκανία καλεῖται καὶ ἡ χώρα.

563, 10–5 μβ´ ὅτι τὴν Βιθυνίαν ὁρίζει ὁ Σαγγάριος ποταμὸς καὶ ἡ Ποντικὴ παραλία ἕως τοῦ στόματος καὶ Χαλκηδόνος, ἀπὸ δὲ δύσεως ἡ Προποντίς, πρὸς νότον δὲ ἥ τε Μυσία καὶ ἡ Ἐπίκτητος καλουμένη Φρυγία· ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ἑλλησποντιακὴ Φρυγία καλεῖται.

563, 19 sq. μγ´ ὅτι ὁ περὶ Νικομήδειαν κόλπος Ἀστακηνὸς καλεῖται.

563, 35 sq. μδ´ ὅτι τὸ περὶ Κῖον ὄρος Ἀργανθώνιον καλεῖται, διῆκον ἕως Νικομηδείας.

564, 3–5 με´ ὅτι Κῖος ἑταῖρος ἦν Ἡρακλέους, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅστις ἐκ Κόλχων ὑποστρέψας ἔκτι|σεν τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ὀνομασθεῖσαν Κῖον πόλιν. 127r

564, 5 μς´ ὅτι ἀπὸ Προύσης πόλεως τὸ ἐθνικὸν Προυσιεὺς λέγεται.

564, 26–565, 2 μζ´ ὅτι ἡ Ἀσκανία ὑπὸ δύο ἐθνῶν χωρὶς ᾠκεῖτο, Φρυγῶν τε καὶ Μυσῶν· μαρ-

1 Πάκτωλος Par. καὶ ὁ : ὁ καὶ Par. 3 Τιβαρήνων Par.a.c. 7 ἐλαιό- Par. εὐδαίμων Par. 9 Φανάριαν Par. 14 Ὀαλγασσὺς a. c.

τυρεῖ δ' Ὅμηρος λέγων 'Μυσῶν ἀγχεμάχων ἡγήτορα, οἵ ῥα ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοί' καὶ πάλιν 'Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάνιος τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· λέγοι δ' ἂν τὴν νῦν Νίκαιαν.

565, 7–19 μη´ ὅτι Ὅμηρος τὸν Αἴσηπον ποταμὸν πέρας ὁρίζει τῆς τε Τρῳάδος καὶ Μυσίας· ἔοικεν δὲ ὁ Πάνδαρος Κυζικηνὸς εἶναι.

565, 30–4 μθ´ ὅτι Νίκαια κτίσμα ἐστὶν Ἀντιγόνου τοῦ Φιλίππου Μακεδόνων στρατηγοῦ, ὃς πρὸς τὸν Νικάτορα Σέλευκον πολεμῶν ἐφθάρη. ὕστερον δὲ καὶ Λυσίμαχος ἐπέκτισεν ὁ σὺν Ἀλεξάνδρῳ ἐπὶ Ἰνδοὺς στρατεύσας, ὃς Νίκαιαν αὐτὴν ἐκάλεσεν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Νικαίας τῆς Ἀντιπάτρου παιδός, ἀδελφῆς Κασσάνδρου.

566, 3–5 ν´ ὅτι ἡ νῦν καλουμένη χώρα Ὀτροία ἀπὸ Ὀτρέως τοῦ Φρυγὸς ἐκλήθη, οὗ καὶ Ὅμηρος μέμνηται· 'λαοὺς Ὀτρῆος' (Hom. Γ 186).

566, 19–22 να´ ὅτι Ἵππαρχος καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ τούτου παῖδες μαθηματικοὶ καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ ἰατρὸς Βιθυνοὶ ἦσαν.

566, 31–7 νβ´ ὅτι οἱ ἐν Ἀσίᾳ Γαλάται μέτοικοί εἰσιν τῶν Κελτικῶν Γαλατῶν. καὶ ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Ἀσίαν Λεόντός τινος ἡγουμένου αὐτῶν.

568, 8–15 νγ´ ὅτι μετὰ τὴν Γαλατίαν πρὸς | νότον ἡ λίμνη ἐστὶν ἡ Τάττα, παρακειμένη τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ, μέρος οὖσα τῆς μεγάλης Φρυγίας, καὶ ἡ συνεχὴς ταύτῃ μέχρι τοῦ Ταύρου ὄρους. ἡ δὲ Τάττα λίμνη ἁλοπήγιόν ἐστιν αὐτοφυές· οὕτως δὲ περιπήττεται ῥᾳδίως τὸ ὕδωρ παντὶ τῷ βαπτισθέντι εἰς αὐτὸ ὡς στεφάνους ἁλῶν ἀνέλκουσιν, ἐπειδ' ἂν καθῶσι κύκλον σχοίνινον, τά τε ὄρνεα ἁλίσκεται τὰ προσαψάμενα τῷ πτερώματι τοῦ ὕδατος, παραχρῆμα πίπτοντα διὰ τὴν περίπηξιν τῶν ἁλῶν. 127v

568, 30 sq. νδ´ ὅτι τὰ Ἴσαυρα πόλις ἐστίν, ἀφ' ἧς καὶ ἡ χώρα Ἰσαυρία καὶ τὸ ἐθνικὸν Ἰσαυρεύς.

571, 27–32 νε´ ὅτι τὰ περὶ Σίπυλον χωρία Φρυγία ἐκαλεῖτο τὸ πρίν. καὶ τὸν Τάνταλον καὶ Πέλοπά φασι Φρύγας εἶναι καὶ τὴν Νιόβην· ἡ γὰρ Περγαμηνὴ καὶ Ἐλαΐτις, καθ' ἣν ὁ Κάϊκος ποταμὸς ῥεῖ, καὶ ἡ μεταξὺ τούτων Τευθρανία, ἐν ᾗ ὁ Τήλεφος ᾤκει ποτέ, ἀνὰ μέσον ἐστὶν τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς περὶ Σίπυλον καὶ Μαγνησίαν τὴν ὑπ' αὐτῷ χώραν.

572, 4–8 νς´ ὅτι τοὺς Μυσοὺς οἱ μὲν ἀποίκους φασὶν εἶναι τῶν Σκυθικῶν Μυσῶν, οἱ δὲ ὅτι κατὰ τὴν τῶν Λυδῶν γλῶσσαν ἡ ὀξύη τὸ δένδρον μυσὸς καλεῖται· γίνεσθαι οὖν περὶ τὸν Μύσιον Ὄλυμπόν φασιν πολλὴν τὴν ὀξύαν· καὶ διὰ τοῦτο Μυσοὶ καλοῦνται.

573, 1–3 νζ´ ὅτι Μίλητος ἡ ἐν Καρίᾳ ἄποικός ἐστιν τῆς ἐν Κρήτῃ Μιλήτου.

6–10 Anon. in cod. Par. gr. 1630 fol. 96r ed. J. F. Boissonade, Anecdota Graeca e codicibus regiis 1, Parisiis 1819, 418, 5–10 (cf. 510, 16–21 comm.)

573, 6–8 νη´ ὅτι ὁ Πανδίονος Λύκος κτίσας Σολύμους ὠνόμασεν Λυκίαν | τὴν χώραν. 128r

575, 9–13 νθ´ ὅτι Βιθυνοὶ ἀρκτικοὶ κεῖνται παρὰ τὸν Ὄλυμπον καὶ Μυγδόνες καὶ Δολίονες, τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπίκτητοι. Δολίονες δ' εἰσὶν οἱ περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσηποῦ ποταμοῦ ἕως Ῥυνδακοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης, Μυγδόνες δὲ οἱ ἐφεξῆς τούτοις μέχρι τῆς Μυρλεανῶν χώρας τῆς Ἀπαμέων.

575, 13 sq. ξ´ ὅτι τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης ὑπέρκεινται δύο ἄλλαι λίμναι, ἥ τε Ἀπολλωνιάτις καὶ ἡ Μηλητοπολῖτις.

575, 23 sq. ξα´ ὅτι ὁ ἐν Κυζίκῳ ναὸς Δινδυμήνης μητρὸς θεῶν Ἀργοναυτῶν ἐστιν ἵδρυμα.

575, 25–7 ξβ´ ὅτι τὸ παλαιὸν εὐνομώταται πόλεις ἦσαν καὶ δυναταὶ Κύζικος, Ῥόδος, Μασσαλία, Καρχηδών, Ῥώμη, Σπάρτη.

576, 20 sq. ξγ´ ὅτι τῆς Ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀξιανοι τέ εἰσιν καὶ Νακόλια καὶ Κοτιάϊον καὶ Μιδάϊον καὶ Δορυλάϊον πόλεις καὶ Κάδοι.

576, 22 sq. ξδ´ ὅτι ἡ Μυσία κατὰ τὴν μεσογαῖαν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπινῆς ἐπὶ τὴν Περγαμηνὴν καθήκει καὶ τὸ Καΐκου λεγόμενον πεδίον.

576, 26–32 ξε´ ὅτι ὑπὲρ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς νότον ἐστὶν ἡ μεγάλη Φρυγία ἔχουσα ἐπ' ἀριστερὰ τὴν Πεσσινοῦντα καὶ Λυκάονας, ἐν δεξιᾷ δὲ Λυδίαν καὶ Καρίαν· ἐν αὐτῇ δ' εἰσὶν ἥ τε Παρόριος Φρυγία καὶ Πισιδία καὶ Ἀμόριον καὶ Εὐμενία καὶ Σύνναδα· εἶτ' Ἀπάμεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη καὶ Λαοδίκεια· Κολοσσοί.

577, 22–5 ξϛ´ ὅτι ὁ Μαρσύας ποταμὸς ἀνίσχων ἐξ Ἀπαμείας | μεγάλης πόλεως ἐξίησιν εἰς τὸν Μαίανδρον. 128v

577, 28–30 ξζ´ ὅτι τοσοῦτόν ἐστιν ὁ Μαιάνδρου τοῦ ποταμοῦ ῥοῦς σκολιός, ὥστε ἐξ ἐκείνου παντὰ τὰ σκολιὰ μαιάνδρους καλεῖσθαι.

578, 31–579, 4 ξη´ ὅτι πᾶσα σχεδὸν ἡ περὶ τὸν Μαίανδρον ποταμὸν χώρα εὔσειστός ἐστιν καὶ ὑπόνομος πυρί τε καὶ ὕδατι ἀπὸ τῶν πεδίων ἕως Μαγνησίας καὶ Ἱεραπόλεως.

579, 8 sq. ξθ´ ὅτι τὴν Πριήνην πρὶν παραλίαν οὖσαν νῦν ὁ Μαίανδρος ποταμὸς διὰ τὴν πολλὴν χοῦν μεσογαῖαν ἐποίησεν σταδίων μ´ προσχώματι.

579, 30–580, 1 ο´ ὅτι τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα πάθη καὶ τοὺς Ἀρίμους κατὰ τὴν Κεκαυμένην Φρυγίαν ἢ Λυδίαν συμβῆναί φασιν· τινὲς δὲ καὶ τὰ μεταξὺ Μαιάνδρου καὶ Λυδῶν λέγουσιν εἶναι ταῦτα.

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ιγ´

581, 13–582, 3 α´ ὅτι ἀπὸ Κυζίκου καὶ τῶν περὶ Αἴσηπον ποταμὸν τόπων καὶ Γρανικὸν μέχρις Ἀβύδου ἡ τῆς Προποντίδος παραλία ἐστίν, ἀπὸ δὲ Ἀβύδου μέχρι

19 sq. Κολοσσει a. c.; ⟨καὶ⟩ Κολοσσαί Korais 32 τ⟨οι⟩αῦτα Korais 34 sq. μέχρις : ς s. l. (neglexit Gelenius)

Λέκτου τὰ περὶ Ἴλιον καὶ Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρωάδα ἐστίν· τούτων δ' ἁπάντων ἡ Ἴδη τὸ ὄρος ὑπέρκειται. ἀπὸ δὲ Λέκτου μέχρι Καΐκου ποταμοῦ καὶ τῶν Κανῶν λεγομένων ἐστὶν τὰ περὶ Ἄσσον καὶ Ἀδραμύττιον καὶ Ἀταρνέα καὶ Πιτά|νην καὶ τὸν Ἐλαϊτικὸν κόλπον· οἷς ἀντίκειται ἡ Λέσβος νῆσος. εἶθ' ἑξῆς τὰ περὶ Κύμην μέχρι Ἕρμου καὶ Φωκαίας Αἰολίς ἐστιν, τὰ δ' ἑξῆς Ἰωνία. 129r

582, 4–29 β´ ὅτι ἀπὸ Κυζίκου καὶ τοῦ Αἰσήπου ποταμοῦ μέχρι Καΐκου ποταμοῦ ἡ παρ' Ὁμήρῳ ἐστὶν Τρωϊκὴ χώρα διῃρημένη εἰς θ´ ἐπαρχίας. ἡ δὲ τῶν Αἰολέων ὕστερον ἀποικία ἄλλως τὰς ἐπαρχίας διεῖλεν ταύτας ὅλην τὴν Τρωϊκὴν νειμαμένη καὶ ἕως Ἕρμου ποταμοῦ ἐκταθεῖσα. γενεαῖς δὲ δ´ προτερεύει ἡ Αἰολικὴ ἀποικία τῆς Ἰωνικῆς· καὶ γὰρ ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος Ὀρέστης ἦρξε τοῦ στόλου τῆς Αἰολικῆς ἀποικίας, τελευτήσας δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πένθιλος ἦρξε καὶ προῆλθε μέχρι Θρᾴκης ὕστερον τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσιν ξ´ κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον εἰς Πελοπόννησον· εἶτ' Ἀρχέλαος υἱὸς αὐτοῦ ἐπεραίωσε τοὺς Αἰολεῖς εἰς τὴν περὶ Κύζικον καὶ Δασκύλιον χώραν· Γρᾶς δ' ὁ τούτου υἱὸς νεώτατος ἦλθεν ἕως Γρανικοῦ ποταμοῦ καὶ περαιωθεὶς κατέσχεν τὴν Λέσβον· Κλεύης δ' ὁ Δόρου καὶ Μαλαός, ἀπόγονοι καὶ αὐτοὶ Ἀγαμέμνονος, πρῶτα μὲν κατέσχον Λοκρίδα καὶ τὸ Φρίκιον ὄρος πολὺν χρόνον, ὕστερον δὲ διαβάντες ἔκτισαν τὴν Κύμην τὴν Φρικωνίδα κληθεῖσαν ἀπὸ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους.

582, 35 sq. γ´ ὅτι Πρίαπος ποταμός ἐστιν περὶ Κύζικον ἀνταίρων τῇ Ἀρτάκῃ πόλει Κυζικηνῇ.

582, 34 sq. δ´ ὅτι ὁ Αἴσηπος ποταμὸς ἀνατολικώτε|ρός ἐστιν τῆς Κυζίκου πόλεως. 129v

583, 3 sq. ε´ ὅτι ἀπὸ πόλεως Παρίου ἕως Πρακτίου πόλεως πρὸς δυσμὰς στάδιοί εἰσιν τ´.

583, 13–8 ϛ´ ὅτι ἡ Ἴδη τὸ ὄρος σκολοπενδρῶδες ἔχει τὸ σχῆμα καὶ τελευτᾷ τῷ μὲν εἰς τὴν μεσογαῖαν ἄκρῳ τῷ περὶ τὴν Ζέλειαν, τῷ δ' εἰς τὸ πέλαγος τὸ Αἰγαῖον καθήκοντι τῷ Λέκτῳ.

583, 16 ζ´ ὅτι ἡ Ζέλεια πόλις νῦν τῆς Κυζικηνῆς ἐστιν ἐπικρατείας.

583, 13–24 η´ ὅτι Ὅμηρος τὴν Ἴδην τὸ ὄρος ἀφορίζει τῷ τε Λέκτῳ πρώτῳ ὄντι ἀπὸ τοῦ πελάγους καὶ τῇ Ζελείᾳ, ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης' λέγων.

583, 36–584, 3 θ´ ὅτι τῆς Ἴδης τὸ ἄκρον τὸ Λέκτον καὶ αἱ Κάναι ἄκρον ποιοῦσι τὸν κόλπον τὸν Ἰδαῖον.

584, 12–586, 16 ι´ ὅτι διττοὶ οἱ Κίλικες, οἱ μὲν Θηβαῖοι Ὑποπλάκιοι, ὅθεν ἦν ἡ Χρυσηΐς· ἡ δὲ Βρισηΐς, 'τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας', ἥτις ἦν 'πόλις θείοιο Μύνητος'. ἐκ δὲ Θήβης ἡ Χρυσηΐς· 'ᾠχόμεθ' ἐς Θήβην, ἱερὴν πόλιν'. ἐνθένδε ἦν καὶ ἡ Ἀνδρομάχη. δύο οὖν αὗται δυναστεῖαι Τρωϊκαί. ὅθεν καὶ τὰ περὶ

33 ἡ δὲ : οἱ δὲ Λυρνήσσιοι, ὅθεν ἦν ἡ Hudson

τῆς Ἀνδρομάχης ἐν ὑπερβάτῳ ἀναγνωστέον· ‘ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ,
αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν’· δεῖ γὰρ οὕτως λέγειν· ‘ἀμφότεροι ἐν Τροίῃ· σὺ μὲν
Πριάμου ποτὶ δῶμα, αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσι’. τρίτη δ’ ἐστὶν ἡ τῶν Λελέγων, καὶ
αὕτη Τρωϊκή· ‘Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἄνασσεν’. καὶ μὴν 4
ὑπὸ Ἕκτορι Τρῶες ἦσαν· ‘Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευεν’. ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπὸ Αἰνείᾳ
Δάρδανοι Τρῶες ἦσαν, ὡς ὅτ’ ἂν λέγῃ | ‘Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε’. ἑκτοὶ 130r
δ’ οἱ ὑπὸ Πανδάρῳ Λύκιοι, οὓς καλεῖ καὶ Τρῶας ἰδίως. ἕβδομοι δ’ οἱ μεταξὺ
Αἰσήπου ποταμοῦ καὶ Ἀβύδου Τρῶες εἰσίν· ἀλλὰ ὑπὸ μὲν Ἀσίῳ οἱ Ἀβυδη- 8
νοὶ Τρῶες· καὶ γὰρ Δημοκόων ὁ τοῦ Πριάμου παῖς ‘Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ’
ἵππων ὠκειάων’, ἐν δὲ Περκώτῃ, ἐβουνόμει Μελάνιππος, υἱὸς Ἱκετάονος,
ὡς οὐκ ἀλλοτρίαν δηλονότι νεμόμενοι. ἀλλὰ καὶ οἱ μέχρι Ἀδραστείας
Μεροπίδαι ἄρχοντες Τρῶες ἦσαν· ὀγδόη αὕτη ἐπαρχία. ἐνάτη δ’ αὕτη δυνα- 12
στεία ἡ τοῦ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου Τρωϊκή. ὅτι δὲ τούτων ἁπάντων ἦρχεν
ὁ Πρίαμος, δηλοῖ Ἀχιλλεὺς λέγων ‘ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος ἐντὸς
ἐέργει καὶ Φρυγίη καθ’ ὕπερθε καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων’.

587, 1-5 ια´ ὅτι Ἀφνειοὶ καλοῦνται οἱ ὑπὸ Πανδάρῳ Λύκιοι ἀπὸ Ἀφνίτιδος λίμνης, ἥτις 16
ἐστὶν ἡ Δασκυλῖτις. ἡ δὲ Ζέλεια ἀπέχει Κυζίκου πρὸς τὴν ἕω σταδίους ϙϛ´,
τῆς δ’ ἐγγυτάτω θαλάττης, καθ’ ἣν ἐκδίδωσιν ὁ Αἴσηπος ποταμός, ὅσον π´
σταδίους.

587, 11-4 ιβ´ ὅτι ἡ μὲν Ζέλεια μεσόγειός ἐστιν, ὑποπεπτώκασι δ’ αὐτῇ τὰ περὶ Κύζικον 20
καὶ Πρίαπον χωρία. καὶ ἔστιν περὶ τὴν Ζέλειαν ὁ Τάρσιος ποταμὸς ἔχων κ´
διαβάσεις τῇ αὐτῇ ὁδῷ, καθάπερ ὁ Ἑπτάπορος.

587, 17-24 ιγ´ ὅτι μεταξὺ Αἰσήπου ποταμοῦ καὶ Πριάπου ὁ Γρανικὸς ῥεῖ ποταμὸς τὰ
πολλὰ διὰ Ἀδραστείας πεδίου· Πρίαπος | δ’ ἐστὶν πόλις ἐπὶ θαλάττῃ καὶ 24 130v
λιμήν.

588, 7-20 ιδ´ ὅτι ἡ Ἀδράστεια πόλις μεταξύ ἐστιν Πριάπου πόλεως καὶ Παρίου πόλεως.
ἐπὶ Αἰσήπῳ ποταμῷ ἡ Ἀδράστεια· λιμένα ἔχουσα ἡ αὐτὴ Πρίαπος ἐλάσ-
σονα τοῦ Παριηνοῦ. 28

588, 30 sq. ιε´ ὅτι ἡ Πιτύεια πόλις ἐστὶν μεταξὺ Παρίου πόλεως καὶ Πριάπου πόλεως μεσό-
γειος.

589, 15-21 ιϛ´ ὅτι μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Παρίου Παισὸς ἦν πόλις καὶ ποταμός· Ὅμηρος
δὲ καὶ τρισυλλάβως αὐτὴν εἴρηκεν λέγων ‘καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ’ καὶ ‘ὅς ῥ’ ἐνὶ 32
Παισῷ’.

589, 29-31 ιζ´ ὅτι τόπος ἐστὶν ἐν τῇ Κυμαίᾳ χώρᾳ θηλυκῶς καὶ πληθυντικῶς καλούμενος
αἱ Γέργιθες· ἔστιν δὲ πόλις ἐξ ἧς ἐν Λαμψάκῳ Γεργίθιον χωρίον.

5 ⟨οἱ⟩ ὑπὸ Korais 11 ὡς — νεμόμενοι : βοῦς οὐκ ἀλλοτρίας δηλονότι νεμόμενος Korais 29 πόλεως prius : ς s.l.

590, 17 sq. ιη´ ὅτι τὸ Πράκτιον τὸ παρ’ Ὁμήρῳ οὐκ ἔστιν πόλις ἀλλὰ ποταμός, μεταξὺ
ῥέων Ἀβύδου καὶ Λαμψάκου.

591, 3-16 ιθ´ ὅτι ἡ τοῦ Ξέρξου ἐν Ἀβύδῳ γέφυρα μικρὸν ἀνατολικωτέρα ἐζεύχθη τῆς
Ἀβύδου, δυσμικωτέρα δὲ τῆς Σηστοῦ. καὶ δεῖ σημειώσασθαι ὅτι ὁ Στράβων 4
συνηγορεῖ τῇ μυθολογίᾳ τῆς Ἡροῦς, ὡς ἐν Σηστῷ ἦν ὁ πύργος αὐτῆς καὶ τὸ
κατὰ τὸν Λέανδρον πάθος ὅτι ἐκεῖσε γέγονεν.

591, 32 sq. κ´ ὅτι τὰ ἐν Πακτωλῷ χρυσεια μέταλλα τῆς Λυδίας ἐξέλιπεν.

591, 33 κα´ ὅτι ψἀπὸ Ἀβύδου ἐπὶ Αἴσηπον ποταμὸν στάδιοί εἰσιν ψ´ πεζῇ, εὐθυπλοίᾳ 8
δὲ ἐλάττους.

593, 3-11 κβ´ ὅτι Ἶλος πρῶτος μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐτόλμησεν ἐν πεδίῳ πόλιν κτίσαι
τὴν ἀφ’ ἑαυτοῦ Ἴλιον· διὸ καὶ ἐτάφη ἐν πεδίῳ· ‘οἱ | δὲ παρ’ Ἴλου σῆμα 131r
μέσσον κὰπ πεδίον’. τινὲς δέ φασιν ὅτι ἡ νῦν Ἴλιος δεικνυμένη οὐκ ἔστιν ἡ 12
παρ’ Ὁμήρῳ, ἀλλ’ ἑτέρα ἐστὶν ταπεινοτέρα· ἡ δὲ παλαιὰ μετεωροτέρα ἦν
πρὸς τῇ Ἴδῃ σταδίοις λ´.

593, 28-32 κγ´ ὅτι ἡ νῦν Ἀλεξάνδρεια Τρῳὰς καλουμένη, πόλις ἔρημος οὖσα νῦν, Ἀντιγο-
νία ἐκαλεῖτο· ὑπὸ γὰρ Ἀντιγόνου ᾠκίσθη τοῦ ἐξ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου 16
ἄρξαντος τῆς Φρυγίας. ὕστερον δὲ ὑπὸ Λυσιμάχου Ἀλεξάνδρεια μετωνο-
μάσθη διὰ τὸ δεῖν μᾶλλον τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν ἀπὸ τοῦ αἰτιωτάτου πάσης
τῆς κατὰ Περσῶν νίκης Ἀλεξάνδρου.

594, 9-18 κδ´ ὅτι Φίμβριος Ῥωμαῖος ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ ἐκ πολιορκίας λαβὼν τὸ 20
Ἴλιον ἐν ἡμέραις δέκα, εἶτα καυχώμενος ὡς Ἀγαμέμνονος ἔχοντος τὸν
χιλιόναυν στρατὸν καὶ τὴν σύμπασαν Ἑλλάδα μόλις ἐν ἔτεσι δέκα ταύτην
ἑλόντος αὐτὸς ἐν ἡμέραις δέκα ἔλαβεν, ἤκουσεν εὐθὺς ἔκ τινος τῶν Ἰλιέων·
‘οὐ γὰρ εἴχομεν Ἕκτορα τὸν προπολεμοῦντα’. 24

595, 10-2 κε´ ὅτι μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου πόλεως ῥεῖ ὁ Ῥόδιος ποταμὸς κατ’ ἐναν-
τία τοῦ ἐν Χερρονήσῳ Κυνὸς σήματος τῆς Ἑκάβης.

595, 20-32 κϛ´ ὅτι τὸ μὲν Ἕκτορος μνῆμα ἐν Ὀφρυνείῳ ἐστὶν τῆς Τρῳάδος τόπῳ ὑψηλῷ·
εἶτα Ῥοίτιον, πόλις ἔρημος· εἶτα αἰγιαλός· εἶτα μνῆμα Αἴαντος· εἶτα 28
Σίγιον, πόλις ἔρημος· εἶτα ὁ Ἀχιλλέως τάφος καὶ Πατρόκλου καὶ Ἀντιλό-
χου· εἶτα ὁ ναύσταθμος | καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων· εἶτα αἱ τοῦ 131v
Σιμοῦντος καὶ Σκαμάνδρου ἐκβολαὶ λιμνώδεις καὶ ἕλη καὶ ἡ Στόμα λίμνη
καλουμένη. ταῦτα δὲ πάντα τῇ Ἰλίῳ ὑποπέπτωκεν. 32

596, 17-22 κζ´ ὅτι Πρίαμος μικρὰν εὑρὼν τὴν τῶν Τρώων βασιλείαν, ὡς καὶ τὸν Ἡρακλέα
‘ἐξοιης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν’ ἐξαλαπάξαι αὐτῶν τὴν πόλιν,

6 τὸν : ν s.l. 12 ἡ prius : s.l. 20 Φιμβρίας Hudson 21 δέκα : ι´ Kramer 22 δέκα : ι´ Kramer 23 δέκα : ι´ Kramer

ἐπὶ μέγα αὐτὴν ηὔξησεν, ὡς καὶ βασιλεὺς βασιλέων γενέσθαι, ὡς δηλοῖ τὸ 'ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος'.

96, 24–8 κη´ ὅτι τὸ Τρωϊκὸν πεδίον ἀπὸ θαλάσσης ἕως τῆς Ἴδης διήκει· οὗ τὰ μὲν νότια τελευτᾷ εἰς τὴν Σκῆψιν, τὰ δὲ βόρεια εἰς τὴν Ζέλειαν. 4

97, 28–599, 34 κθ´ ὅτι πολλοῖς καὶ ἀξιοπίστοις ἐπιχειρήμασιν ὁ Στράβων ἀπέδειξεν τὴν νῦν καλουμένην Ἴλιον μὴ εἶναι τὴν ὑπὸ Ὁμήρου ᾀδομένην· ἀλλὰ ταύτης μετεωροτέρα καὶ ἀνατολικωτέρα ἐστὶν ἡ ὡς ἀληθῶς Ἴλιος, ἡ τοῦ Ἕκτορος πατρίς. εἰ δὲ καὶ οὐδὲ ἴχνη αὐτῆς σώζεται νῦν, ἀλλὰ τῆς ταπεινοτέρας εἰσὶν 8 ἴχνη, οὐ θαῦμα· ὁ γὰρ χρόνος πολλὰ τοιαῦτα ποιεῖ.

01, 12–23 λ´ ὅτι τινὲς τὸν τόνον μετατιθέασι τοῦ στίχου τούτου 'θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν'· ἀναγινώσκουσι γὰρ πρὸ μιᾶς τὸν τόνον τιθέντες ὡς τὸ θυιάσιν οὕτως γουνάσιν ἀντὶ τοῦ ταῖς ἱκεσίαις. 12

01, 28–33 λα´ ὅτι κατά τι παλαιὸν ἔθος Ἀγαμέμνων κατηράσατο κατὰ τῶν τολμησόντων κτίσαι αὖθις τὸ Ἴλιον· διὸ οἱ ὕστερον ἀφοσιούμενοι εὗρον πλησίον χωρίον | ὁμοιότατον τῷ ἀρχαίῳ καὶ ἔκτισαν αὐτὸ καὶ Ἴλιον ἐκάλεσαν καὶ τὰς 132ʳ κατάρας ἐξέφυγον τοῦ Ἀγαμέμνονος. 16

02, 32–603, 8 λβ´ ὅτι ὁ Ῥῆσος ποταμὸς νῦν καλεῖται Ῥοίτης. ὁ δὲ Ἑπτάπορος Πολύπορος καλεῖται, ἀνίσχων ἐκ τῶν περὶ Καλὴν πεύκην χωρίων ἐπὶ Μελαίνας κώμην ἰοῦσιν. ἡ δὲ Καλὴ πεύκη εἶχεν τὴν μὲν περίμετρον κδ´ ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος ἀπὸ μὲν ῥίζης ξζ´ πόδας ἂν εἴη, εἶτα εἰς τρία μέρη σχιζομένη ἴσον ἀλλήλων 20 διέχοντα αὖθις πάλιν συνήγετο εἰς μίαν κορυφήν, ἀπετέλει δὲ τὸ ὕψος δυεῖν πλέθρων καὶ πηχῶν δέκα.

03, 9–12 λγ´ ὅτι ὁ Κάρησος ποταμὸς ἀπὸ Μαλοῦντος ῥεῖ, τόπου τινὸς κειμένου μεταξὺ Παλαισκήψεως καὶ Ἀχαιοῦ τῆς Τενεδίων περαίας, ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Αἴση- 24 πον· Ῥόδιος δ' ἀπὸ Κλεανδρείας καὶ Γόρδου, ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Αἴνιον.

04, 4–7 λδ´ ὅτι ὁ Σμινθεὺς Ἀπόλλων παρὰ Τενεδίοις τιμᾶται· καὶ ἔστι γὰρ αὐτοῦ νεὼς ἐν Τενέδῳ· ὅθεν εἴρηται 'Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις, Σμινθεῦ'.

04, 20 λε´ ὅτι ἄλλο ἱερὸν Σμινθέως Ἀπόλλωνος παραθαλάσσιον ἐν Τρῳάδι. 28

04, 8 λς´ ὅτι τὰ περὶ τὴν Τένεδον νησίδια Καλύδναι καλοῦνται.

04, 13–5 λζ´ ὅτι περὶ τὴν Τρῳάδα ὁ Ἀχαιὸς τόπος, εἶτα Λάρισσα καὶ Κολωναὶ καὶ ἡ νῦν Χρύσα ἐφ' ἴλου τόπου παραθαλασσία.

04, 20–605, 8 λη´ ὅτι ἐν τῷ τοῦ Σμινθέως ἱερῷ μῦς ἐστιν χαλκοῦς ὑποκείμενος τῷ ποδὶ τοῦ 32 Ἀπόλλωνος. εἰσὶν δὲ πολλοὶ ναοὶ Σμινθίου Ἀπόλλωνος.

05, 9 sq. λθ´ ὅτι περὶ τὸ Λεκτρον ἄκρον ἁλοπήγιόν ἐστιν αὐτομάτως πηγνύμενον τοῖς 132ᵛ ἐτησίαις ἀνέμοις.

7 {ὡς} Hudson 22 δέκα : ι´ Kramer 28 παραθαλάσσιον : σ post. s. l.
31 ἴλου : ἴ in rasura; ὑψηλοῦ Korais 34 Λεκτρον : ρ expunctum

605, 15–606, 3 μ´ ὅτι Ὅμηρος ἐν τῷ Ἀδραμυτικῷ κόλπῳ Λέλεγάς τε καὶ Κίλικας ἀμφοτέρους· ἔνθα καὶ Πήδασος πόλις ἐρήμη καὶ Σατνιόεις ποταμὸς χείμαρρος καὶ Θήβη καὶ Λυρνησσὸς αἱ πόλεις.

606, 8–12 μα´ ὅτι οἱ μὲν Ἀμαξῖται παραθαλάσσιοί εἰσιν· εἶτα ὑπὲρ αὐτοὺς Νεανδριεῖς, 4 εἶτα Κεβρήνιοι ὑπὲρ αὐτούς, εἶτα Δάρδανοι μέχρι Παλαισκήψεως, ὧν καὶ Αἰνείας ἦρχεν, εἶτα Σκῆψις.

606, 18–21 μβ´ ὅτι ἀπὸ Λέκτου ἄκρου ἕως Γαργάρου πρὸς ἀνατολὰς ὄντος στάδιοι σξ´.

607, 3–5 μγ´ ὅτι μετὰ τὸ Ἀδραμύττιον Κορυφαντίς τε καὶ Ἡράκλεια κῶμαι, εἶτα Ἄττεα· 8 εἶτα Ἀταρνεὺς καὶ Πιτάνη καὶ αἱ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ ἐκβολαί.

608, 20–7 μδ´ ὅτι τινὲς χαριζόμενοι Ῥωμαίοις μεταγράφουσι τὸ Ὁμηρικὸν ἔπος περὶ τοῦ Αἰνείου οὕτως· 'νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο γένος πάντεσσιν ἀνάξει'.

608, 23–609, 22 με´ ὅτι ἐκ τῆς Σκήψεως πόλεως ἦν Κορίσκος ὁ Σωκρατικὸς καὶ ὁ τούτου παῖς 12 Νηλεύς, ὃς καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου ἠκροάσατο καὶ διεδέξατο τὴν βιβλιοθήκην Θεοφράστου, οὖσαν τὴν αὐτὴν καὶ Ἀριστοτέλους. ὁ μὲν γὰρ Ἀριστοτέλης οὐ μόνον τὴν σχολὴν ἀλλὰ καὶ τὴν βιβλιοθήκην καταλέλοιπε Θεοφράστῳ τὴν ἑαυτοῦ, πρῶτος ὧν ἴσμεν βιβλία συναγαγὼν καὶ διδά- 16 ξας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέας βιβλιοθήκης σύναξιν. Θεόφραστος δὲ Νηλεῖ παρέδωκεν, ὁ δὲ εἰς Σκῆψιν κομίσας τοῖς μεθ' αὐτὸν παρέδωκεν, | ἰδιώταις 133ʳ ἀνθρώποις, οἳ κατάκλειστα εἶχον τὰ βιβλία οὐδ' ἐπιμελῶς κείμενα. ἐπειδὴ δ' ᾔσθοντο τὴν σπουδὴν τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, ὑφ' οἷς ἦν ἡ πόλις, 20 ζητούντων βιβλία εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης, κατὰ γῆς ἔκρυψαν ἐν διώρυγί τινι. ὑπὸ δὲ νοτίας καὶ σιτῶν κακωθέντα ὀψέ ποτε ἀπέδοντο οἱ ἀπὸ τοῦ γένους Ἀπελλίκωντι τῷ Τηΐῳ πολλῶν ἀργυρίων τά τε Ἀριστοτέλους καὶ τὰ τοῦ Θεοφράστου βιβλία. ἦν δὲ ὁ Ἀπελλίκων φιλόβι- 24 βλος μᾶλλον ἢ φιλόσοφος· διὸ καὶ ζητῶν ἐπανόρθωσιν τῶν διαβρωμάτων εἰς ἀντίγραφα καινὰ μετήνεγκε τὴν γραφήν, ἀναπληρῶν οὐκ εὖ, καὶ ἔδοξεν ἁμαρτάδων πλήρη τὰ βιβλία. συνέβη δὲ τοῖς ἐκ τῶν Περιπάτων τοῖς μὲν πάλαι τοῖς μετὰ Θεόφραστον οὐκ ἔχουσιν ὅλως τὰ βυβλία πλὴν ὀλίγων καὶ 28 μάλιστα τῶν ἐξωτερικῶν μηδὲν ἔχειν φιλοσοφεῖν πραγματικῶς, ἀλλὰ θέσεις ληκυθίζειν, τοῖς δ' ὕστερον, ἀφ' οὗ τὰ βυβλία ταῦτα προῆλθεν, ἄμεινον μὲν ἐκείνων φιλοσοφεῖν καὶ ἀριστοτελίζειν, ἀναγκάζεσθαι μέντοι τὰ πολλὰ εἰκότα λέγειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν. πολὺ δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἡ Ῥώμη 32 προσελάβετο. εὐθὺς γὰρ μετὰ τὴν Ἀπελλίκωντος τελευτὴν Σύλλας ἦρεν τὴν Ἀπελλίκωντος βιβλιοθήκην ὁ τὰς Ἀθήνας ἑλών. εἰς Ῥώμην τ' ἐκομίσθησαν, Τυραννίων δ' ὁ γραμματικὸς διεχειρίσατο φιλαριστοτέλης | ὧν θερα- 133ᵛ

1 Ἀδραμυττ- a. c. 23 sq. τε Ἀριστοτέλους : in rasura 26 ἔδοξεν : ἐξέδωκεν Korais 34 sq. δὲ κομισθεῖσαν Hudson 35 δ' : τε Hudson

πεύσας τὸν ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης, καὶ βιβλιοπῶλαί τινες γραφεῦσι φαύλοις χρώμενοι καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει τῶν εἰς πρᾶσιν γραφομένων βιβλίων καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

610, 8–12 μς´ ὅτι μετὰ Σκῆψιν πόλιν Ἄνδηρά ἐστιν καὶ Πιονία καὶ ἡ Γάργαρις. ἔστιν δὲ 4 λίθος περὶ τὰ Ἄνδηρα ὃς καιόμενος σίδηρος γίνεται, εἶτα μετὰ γῆς τινος καμινευθεὶς ἀποστάζει ψευδάργυρον, ἣ προσλαβοῦσα χαλκὸν τὸ καλούμενον γίνεται κρᾶμα, ὅ τινες ὀρίχαλκον καλοῦσι· γίνεται δὲ ψευδάργυρος καὶ περὶ τὸν Τμῶλον. 8

610, 14–29 μζ´ ὅτι ἡ Ἄσσος πόλις ἐρυμνή ἐστιν καὶ εὐτείχης, ἀπὸ θαλάσσης καὶ τοῦ λιμένος ὀρθίαν καὶ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχουσα, ὥστ' ἐπ' αὐτῆς οἰκείως εἰρῆσθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονίκου τοῦ κιθαριστοῦ 'Ἄσσον ἴθι, ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι'. ἐντεῦθεν δ' ἐστὶν Κλεάνθης ὁ Στωϊκός, ὁ Ζήνωνα 12 μὲν διαδεξάμενος, Χρυσίππῳ δὲ τῷ Σολεῖ καταλιπών. ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης διέτριψεν διὰ τὴν πρὸς Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον τύραννον κηδείαν. ἦν δ' Ἑρμείας τραπεζίτου τινὸς οἰκέτης· γενόμενος δ' Ἀθήνησιν ἠκροάσατο Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, ἐπανελθὼν δὲ τῷ δεσπότῃ συνε- 16 τυράννησε πρῶτον ἐπιθεμένῳ τοῖς περὶ Ἀταρνέα καὶ Ἄσσον χωρίοις, ἔπειτα διεδέξατο ἐκεῖνον καὶ μετεπέμψατο τόν τε Ἀριστοτέλη καὶ Ξενοκράτη καὶ ἐπεμελή|θη αὐτῶν· τῷ δ' Ἀριστοτέλει καὶ θυγατέρα ἀδελφοῦ 134r συνῴκισε. Μέμνων δ' ὁ Ῥόδιος μηδίζων τότε σφόδρα καὶ στρατηγῶν προσ- 20 ποιησάμενος φιλίαν ξενίας τε ἅμα καὶ πραγμάτων προσποιήτων χάριν συλλαβὼν ἀνέπεμψε πρὸς βασιλέα, κἀκεῖ κρεμασθεὶς ἐφθάρη.

610, 31– 611, 12 μη´ ὅτι τὰ περὶ Ἄσσον καὶ Γάργαρον χωρία καὶ Σκῆψιν Λελέγων ἐστίν, οἵτινες μεταξὺ ᾤκουν Κιλίκων τε καὶ Δαρδανίων πόλιν ἔχοντες Πήδασον· φεύγον- 24 τες δὲ τὰς ἐξ Ἀχιλλέως ἐπιδρομὰς εἰς Καρίαν ἦλθον καὶ ἔκτισαν πόλιν Πήδασον ὁμώνυμον τῇ πατρίδι.

611, 24– 612, 8 μθ´ ὅτι μετὰ τοὺς Λέλεγας τὴν ἑξῆς παραλίαν Κίλικες εἶχον καθ' Ὅμηρον, ἣ νῦν Ἀδραμύττιόν τέ ἐστιν καὶ Ἀταρνῖται καὶ Πιταναῖοι μέχρι τῶν ἐκβολῶν 28 τοῦ Καΐκου. ὧν πόλεις δύο· Θήβη ὑποπλάκιος καὶ Λυρνησσός.

612, 8–18 ν´ ὅτι Θήβη καὶ Λυρνησσὸς ἐν τῷ Θήβης οὖσαι πεδίῳ ἀπέχουσιν τῆς πόλεως Ἀδραμυττίου ἡ μὲν σταδίους ξ´, ἡ δὲ π´. ἐν δὲ τῇ Ἀδραμυττηνῇ ἐστιν καὶ ἡ Χρύσα καὶ ἡ Κίλλα· ἔστιν δὲ ταῦτα περὶ Ἄντανδρον. 32

613, 16–8 να´ ὅτι Κίλλος Πέλοπος ἦν ἡνίοχος· ἀφ' οὗ Κίλλα τε τὸ πολίχνιον καὶ Κίλικες.

614, 30– 615, 2 νβ´ ὅτι φασὶν ἐν τῇ Αἰολικῇ Πιτάνῃ τὰς πλίνθους ἐπιπολάζειν τῷ ὕδατι, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Τυρραννίᾳ· κουφοτέρα γὰρ ἡ γῆ τοῦ ἐπισογκου ὕδατός ἐστιν.

11 ἴθι : ' supra -ι scripsit manus posterior Kramer 15 τραπεζίτου : ί e corr. 27 ἣ : ῆ

ἐν Ἰβηρίᾳ δέ φησιν ἰδεῖν Ποσειδώνιος ἔκ τινος γῆς ἀργιλώδους πλίνθους πηγνυμένας καὶ ἐπιπλεούσας.

615, 2–4 νγ´ ὅτι Κάϊκος ποταμὸς μετὰ τὴν Πιτάνην εἰς τὸν Ἐλαϊτικὸν ῥεῖ κόλπον ἀντιπέρην Ἐλαίας πόλεως. 134v 4

615, 4 sq. νδ´ ὅτι ἡ Ἐλαία πόλις ἐπίνειόν ἐστιν Περγάμου πόλεως ἀπέχουσα Περγάμου στάδια ρκ´.

615, 6 sq. νε´ ὅτι ἡ Κάνη ἄκρον ἐστὶν ἀνταῖρον τῷ Λέκτῳ ἄκρῳ καὶ ποιοῦν τὸν Ἀδραμυττηνὸν κόλπον, οὗ μέρος καὶ ὁ Ἐλαϊτικός ἐστιν. 8

615, 10–2 νς´ ὅτι ἡ Κάνη καὶ πληθυντικῶς Κάναι λέγεται· περὶ ἣν ἄκρα ἡ Αἶγα (τὸ δὲ γα μακρὸν δεῖ νοεῖν τὴν Αἴγαν λέγοντας).

615, 18–20 νζ´ ὅτι μεταξὺ Ἐλαίας καὶ Πιτάνης καὶ Ἀταρνέως καὶ Περγάμου Τευθρανία ἐστὶν πόλις διέχουσα οὐδεμιᾶς αὐτῶν ὑπὲρ ο´ σταδίους ἐντὸς τοῦ Καΐκου. 12

616, 5 sq. νη´ ὅτι ἐν τοῖς περὶ Κάϊκον τόποις φαίνεται βεβασιλευκὼς Εὐρύπυλος ὁ Τηλεφίδης, ὃν ἀνεῖλεν Πύρρος ὁ Ἀχιλλέως.

616, 8 sq. νθ´ ὅτι ἐν τῇ Ἐλαΐτιδι ποτάμιόν ἐστιν χειμαρρῶδες Κήτειον καλούμενον, ὅθεν ἴσως εἴρηται 'Κήτειοι κτείνοντο γυναίων εἵνεκα δώρων'. 16

616, 32 sq. ξ´ ὅτι τῆς Λέσβου νήσου ὁ περίπλους στάδιοι ͵αρ´.

618, 3 sq. ξα´ ὅτι ἐπὶ Τιβερίου τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος ἦν Στράβων.

618, 11–4 ξβ´ ὅτι ἐξ Ἐρεσσοῦ ἦσαν Φανίας τε καὶ Θεόφραστος οἱ Ἀριστοτελικοί· Τύρταμος δὲ πρὶν ὁ Θεόφραστος ἐκαλεῖτο, μετωνομάσθη δὲ ὑπὸ Ἀριστοτέλους 20 οὕτως.

618, 26 ξγ´ ὅτι Ἑλλάνικος ὁ συγγραφεὺς Λέσβιος ἦν.

618, 28–32 ξδ´ ὅτι κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ Ἀσίας καὶ Λέσβου νησίδιά εἰσιν μ´· καλοῦνται δὲ συνθέτως Ἑκατόννησοι, ὡς Πελοπόννησος καὶ Μυόν|νησος 24 135r καὶ Προκόννησος καὶ Ἁλόννησος, τὸ ν̄ δισσὸν ἔχουσαι κατὰ συνήθειαν.

618, 32 sq. ξε´ ὅτι Ἑκατόννησοι καλοῦνται οἷον Ἀπολλώννησοι· Ἕκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων.

618, 35– 619, 9 ξς´ ὅτι πρὸ τῆς Λέσβου ἐστὶν καὶ ἡ Πορδοσελήνη, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον. διὰ 28 δὲ τὸ δύσφημον τοῦ ὀνόματος Πυροσελήνην τινὲς αὐτὴν καλοῦσιν, τὸ δὲ περὶ Πέργαμον Ἀσπόρδηνον ὄρος Ἀσπόρηνον καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἱερὸν Μητρὸς Ἀσπορήνης. τί οὖν φήσομεν ἐπὶ τοῦ σαπέρδου καὶ πόρδαλις καὶ πέρδιξ καὶ συνπορδάκοισιν ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις. 32

619, 13–29 ξζ´ ὅτι ἐν Καταλόγῳ Ὅμηρος εἰκότως Λελέγων καὶ Κιλίκων καὶ Καυκώνων οὐκ ἐμνημόνευσεν· διεφθάρησαν γὰρ ἤδη ὑπὸ Ἀχιλλέως ὅ τε Ἠετίων καὶ Μύνης καὶ Ἐπίστροφος καὶ οἱ λαοὶ αὐτῶν;

620, 14– 621, 8 ξη´ ὅτι ὁ τῶν Πελασγῶν ἄρχων Ἱππόθοος Λάρισαν εἶχεν πατρίδα τὴν ἐν Κύμῃ 36 τῆς Αἰολίδος κειμένην· οἱ δὲ Πελασγοὶ ὑπὸ Αἰολέων ἐφθάρησαν.

622, 18–22 ξθ´ ὅτι σκώπτεται εἰς ἀναισθησίαν ἡ Κύμη ὡς μετὰ τ´ ἔτη ἀποδομένη τῶν

λιμένων τὰ τέλη, ὥσπερ τότε ᾐσθημένη ὅτι παρὰ θάλασσαν οἰκοῖτο· πρότερον δ' οὐκ ἐκαρποῦτο τὴν πρόσοδον ταύτην.

622, 22–623, 5 ο' ὅτι καὶ ἄλλη λέγεται αἰτία τοιαύτη τοῦ σκώμματος, ὅτι δανεισάμενοί ποτε οἱ Κυμαῖοι δημόσια χρήματα τὰς στοὰς ὑπέθεντο, εἶτ' οὐκ ἀποδιδόντες κατὰ τὴν ὡρισμένην ἡμέραν εἴργοντο τῶν περιπάτων· ὅτε μέντοι ὄμβρος εἴη κατὰ | αἰδῶ τινα κηρύττοιεν οἱ δανεισταὶ κελεύοντες ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπέρχεσθαι. τοῦ δὴ κήρυκος οὕτω φθεγγομένου 'ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπέλθετε' ἐκπεσεῖν λόγον ὡς Κυμαίων οὐκ αἰσθανομένων ὡς ἐν τοῖς ὄμβροις ὑπὸ τὰς στοὰς ὑπελθετέον, ἂν μὴ σημάνῃ τις αὐτοῖς διὰ κηρύγματος. Κυμαῖος δὲ ἦν Ἡσίοδός τε καὶ Ἔφορος ὁ Ἰσοκράτους γνώριμος, ὁ τὰς ἱστορίας γράψας. Κύμη δὲ ὠνόμασται ἀπό τινος Ἀμαζόνος, ὡς ἡ Μυρίνη καὶ ἡ Μυτιλήνη. [135v]

623, 17–624, 30 οα' ὅτι τὸ Πέργαμον ἡ πόλις γαζοφυλάκιον ἦν Λυσιμάχου τοῦ Ἀγαθοκλέους ἑνὸς τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων. ἐπεπίστευτο δὲ τὴν φυλακὴν τῶν χρημάτων (ἦν δὲ τάλαντα ͵θ) Φιλέταιρος, ἀνὴρ Τιανός, θλιβίας ἐκ παιδός, ἔν τινι ὄχλῳ ἀποληφθεὶς μετὰ τῆς τροφοῦ καὶ διὰ τοῦτο εὐνοῦχος. τέως μὲν οὖν εὔνους ἦν Λυσιμάχῳ, διενεχθεὶς δὲ πρὸς Ἀρσινόην τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἀπέστη, ὁρῶν νεωτερισμοὺς πολλούς. ὅ τε γὰρ Λυσίμαχος κακοῖς οἰκείοις περιπεσὼν ἠναγκάσθη τὸν υἱὸν ἀνελεῖν Ἀγαθοκλέα, Σέλευκος δ' ἐπελθὼν ὁ Νικάτωρ ἐκεῖνόν τε κατέλυσεν καὶ αὐτὸς κατελύθη δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ. ὁ δὲ Φιλέταιρος διήρκεσεν ἔτη κ' κύριος ὢν τοῦ τε ἐρύματος καὶ τῶν χρημάτων καὶ διεγένετο μένων ἐπὶ τοῦ ἐρύματος καὶ πολιτευόμενος δι' ὑποσχέσεων καὶ τῆς ἄλλης θεραπείας ἀεὶ πρὸς τὸν ἰσχύ|οντα καὶ ἐγγὺς παρόντα. τούτῳ ἦσαν δύο ἀδελφοί, Εὐμένης τε καὶ Ἄτταλος. [136r] ἐκ μὲν οὖν τοῦ πρεσβυτέρου Εὐμένους γίνεται παῖς Εὐμένης, ὃς καὶ διεδέξατο τὸ τοῦ Περγάμου κράτος καὶ ἦν ἤδη δυνάστης τῶν κύκλῳ χωρίων, ὥστε καὶ περὶ Σάρδεις ἐνίκησεν μάχῃ συμβαλλὼν Ἀντίοχον τὸν Σελεύκου. κβ' δὲ ἔτη ἄρξας ἐτελεύτα. ἐκ δὲ Ἀττάλου καὶ Ἀντιοχίδος γεγονὼς Ἄτταλος διεδέξατο τὴν ἀρχήν, ὃς καὶ πρῶτος βασιλεὺς ἀνηγόρευτο νικήσας Γαλάτας μάχῃ μεγάλῃ. οὗτος δὲ καὶ Ῥωμαίοις κατέστη φίλος καὶ συνεπολέμησε πρὸς Φίλιππον μετὰ τοῦ Ῥοδίων ναυτικοῦ. ὃς βασιλεύσας ἔτη μγ' κατέλιπεν δ' υἱούς, Εὐμένην, Ἄτταλον, Φιλέταιρον, Ἀθήναιον. οἱ μὲν οὖν νεώτεροι διετέλεσαν ἰδιῶται, Εὐμένης δ' ἄρξας συνεπολέμησεν Ῥωμαίοις πρός τε Ἀντίοχον τὸν μέγαν καὶ πρὸς Περσέα καὶ ἔλαβεν παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἅπασαν τὴν ὑπ' Ἀντιόχῳ γῆν τὴν ἐντὸς Ταύρου· πρότερον δ' ὀλίγης ἦρχεν γῆς. οὗτος ἐπὶ πλεῖστον ηὔξησεν τὴν ἀρχὴν κτίσμασι καὶ ἀναθήμασι καὶ βιβλιοθήκαις. ὃς ἔτη βασιλεύσας μθ' κατέλιπεν διάδοχον τὸν

9 σημανῇ Par. 10 ὁ τὰς : ὁ om. Par. 11 ὡς ἡ : ἡ om. Par.

υἱὸν Ἄτταλον παῖδα ἔτι ὄντα καὶ τούτου ἐπίτροπον Ἄτταλον τὸν ἴδιον ἀδελφόν. ὃς ἄρξας ὡς ἐπίτροπος ἔτη κα' γέρων ἐτελεύτα κατορθώσας πολλά· καὶ γὰρ Δημήτριον τὸν Σελεύκου συγκατεπολέμησεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀντιόχου καὶ συνεμάχησεν Ῥωμαίοις ἐπὶ τὸν Ψευδοφίλιππον, ἐχειρώσατο [136v] δὲ καὶ Διήγυλιν τὸν καινὸν βασιλέα στρατεύσας εἰς τὴν Θρᾴκην, ἀνεῖλεν δὲ καὶ Προυσίαν ἐπισυστήσας αὐτῷ Νικομήδη τὸν υἱόν. ὁ δ' ἐπιτροπευθεὶς Ἄτταλος ἄρξας ἔτη πέντε καὶ κληθεὶς Φιλομήτωρ ἐτελεύτα νόσῳ καταλιπὼν κληρονόμους Ῥωμαίους. οἱ δ' ἐπαρχίαν ἀπέδειξαν τὴν χώραν, Ἀσίαν προσαγορεύσαντες ὁμώνυμον τῇ ἠπείρῳ.

624, 31 sq. οβ' ὅτι ὁ Κάϊκος ποταμὸς παραρρεῖ τὸ Πέργαμον διὰ τοῦ Καΐκου πεδίου εὐδαίμονος.

625, 32–626, 4 ογ' ὅτι ἐκ τοῦ Τμώλου ῥεῖ ὁ Πακτωλὸς ποταμὸς ἔχων ψῆγμα χρυσοῦ, ὅπερ νῦν ἐκλέλοιπεν τὸ ψῆγμα, καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Ἕρμον ποταμόν, εἰς ὃν καὶ ὁ Ὕλλος ποταμὸς ἐμβάλλει, Φρύγιος νῦν καλούμενος.

626, 11 sq. οδ' ὅτι ἡ παρ' Ὁμήρῳ Γυγαία λίμνη ὕστερον Κολόη μετωνομάσθη.

626, 25–31 οε' ὅτι τοὺς Ἀρίμους τινὲς μὲν ἐν Λυδίᾳ φασὶν γενέσθαι, οἱ δ' ἐν Κιλικίᾳ, τινὲς δὲ ἐν Συρίᾳ, οἱ δ' ἐν Πιθηκούσσαις, ἔνθα καὶ τὸν Τυφωέα γενέσθαι· 'εἰν Ἀρίμοις ὅθι φασὶ Τυφωέος'.

629, 24–630, 9 ος' ὅτι ἐν Ἱεραπόλει ἐστὶν τά τε θερμὰ ὕδατα καὶ τὸ Πλουτώνιον, ἄμφω παραδοξολογίαν τινὰ ἔχοντα. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ οὕτως ῥᾳδίως εἰς πῶρον μεταβάλλει πηττόμενον ὥστε ὀχετοὺς ἐπάγοντες φραγμοὺς ἀπεργάζονται μονολίθους. τὸ δὲ Πλουτώνιον ὑπ' ὀφρύϊ μικρᾷ τῆς ὑποκειμένης ὀρεινῆς στόμιόν ἐστιν σύμμετρον, ὅσον ἄνθρωπον δέξασθαι δυνά|μενον, βαθυνόμενον ἐπὶ [137r] πολύ. πρόκειται δὲ τούτου δρυφάκτωμα τετράγωνον ὅσον ἡμιπλέθρου τὴν περίμετρον. τοῦτο δὲ πλῆρές ἐστιν ὁμιχλώδους παχείας ἀχλύος, ὥστε μόγις τοὔδαφος καθορᾶν. τοῖς μὲν οὖν κύκλῳ πλησιάζουσι πρὸς τὸν δρύφακτον ἄλυπός ἐστιν ὁ ἀήρ, καθαρεύων ἐκείνης τῆς ἀχλύος ἐν ταῖς νηνεμίαις· συμμένει γὰρ ἐντὸς τοῦ περιβόλου. τῷ δ' εἴσω παριόντι ζῴῳ θάνατος παρὰ χρῆμα ἀπαντᾷ· ταῦροι γ' οὖν εἰσαχθέντες πίπτουσι καὶ ἐξέλκονται νεκροί· ἡμεῖς δὲ στρουθία ἐπέμψαμεν, καὶ ἔπεσον εὐθὺς ἐκπνεύσαντα. οἱ δ' ἀπόκοποι Γάλλοι παρίασιν ἀπαθεῖς, ὥστε καὶ μέχρι τοῦ στομίου πλησιάζειν καὶ ἐγκύπτειν καὶ καταδύνειν μέχρι ποσου συνέχοντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πνεῦμα (ἑωρῶμεν γὰρ ἐκ τῆς ὄψεως ὡς ἂν πνιγώδους τινὸς πάθους ἔμφασιν), εἴτε πάντων οὕτω πεπληρωμένων τοῦτο εἴτε μόνων τῶν περὶ τὸ ἱερόν,

7 πέντε : ε' Kramer 10 ὁ om. Par. 12 Πάκτωλος Par. 17 δὲ : δ' Par. Πιθηκούσαις Par. 18 ἀριθμοῖς Par. 19 ἱερᾷ πόλει a. c., ἱερὰ πόλει Par. 20 οὕτω Par. 21 ὥστ' Par. 22 ὑποκειμένης : ὑπερ- Par. 28 sq. παραχρῆμα Par. 32 ποσοῦ Par. 33 πνιγώδου Par.

καὶ εἴτε θείᾳ προνοίᾳ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐνθουσιασμῶν εἰκός, εἴτε ἀντιδότοις τισὶ δυνάμεσι τούτου συμβαίνοντος.

30, 26–631, 2 οζ′ ὅτι Σολύμους φασὶν εἶναι τοὺς Καβαλλεῖς· τῆς γ' οὖν Τελμησεως ἄκρας ὑπέρκειται λόφος καὶ καλεῖται Σόλυμος· καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Τελμησσεῖς Σόλυμοι καλοῦνται· πλησίον δ' ἐστὶν καὶ ὁ Βελλεροφόντου χάραξ καὶ ὁ Πεισάνδρου τάφος τοῦ υἱοῦ, πεσόντος ἐν τῇ πρὸς Σολύμους μαχῇ· 'μαρνάμενον Σολύμοισι | κατέκτανεν'. [137v]

31, 15–7 οη′ ὅτι ἡ Κιβυρατικὴ ἐν ταῖς μεγίσταις ἐξετάζεται διοικήσεσι τῆς 'Ασίας. τέτρασι δὲ γλώτταις ἐχρῶντο οἱ Κιβυρᾶται· Πισιδικῇ, Σολύμων, 'Ελλήνων, Λυδῶν.

31, 17 sq. οθ′ ὅτι ἐν Κιβύρᾳ ἴδιόν ἐστιν τὸ τὸν σίδηρον τορεύεσθαι ῥᾳδίως.

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ιδ′

632, 17–633, 21 α′ ὅτι τῆς τῶν 'Ιώνων ἀποικίας ἦρξεν "Ανδροκλος, υἱὸς Κόδρου τοῦ 'Αθηναίων βασιλέως, ὕστερον τῆς Αἰολικῆς· ὃς "Εφεσον κτίσας βασίλειον τῆς 'Ιωνίας αὐτὴν ἀπέδειξεν. εἰσὶν δὲ 'Ιώνων πόλεις αἵδε· Μίλητος, Μυοῦς, Λέβεδος, Κολοφών, Πριήνη, Τέως, 'Ερυθαί, Φωκαία, Κλαζομεναί, Χίος, Σάμος, ὁμοῦ ιβ′· ὕστερον δὲ Σμύρνα προσελήφθη.

634, 22 sq. β′ ὅτι τὸ ἐν Βραγχίδαις μαντεῖον τοῦ 'Απόλλωνος ἐν Μιλήτῳ ἐστίν.

637, 13–5 γ′ ὅτι ἡ νῦν Σάμος νῆσος 'Ιωνικὴ ἐκαλεῖτο πρότερον Παρθενία, εἶτα 'Ανθεμοῦς, εἶτα Μελάμφυλος, εἶτα Σάμος.

637, 24–6 δ′ ὅτι ἡ Σάμος τοσοῦτόν ἐστιν εὔφορος ὥστε οἱ ἐπαινοῦντες αὐτὴν λέγουσι περὶ αὐτῆς καὶ τὸ παροιμιῶδες 'φέρει καὶ ὀρνίθων γάλα'.

638, 16–8 ε′ ὅτι διὰ τὴν Συλοσῶντος πικρίαν τοῦ Σαμίων τυράννου ἐλιπάνδρησεν ἡ Σάμος, ὡς καὶ παροιμίαν γενέσθαι διὰ τοῦτο λέγουσαν 'ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρίη'.

638, 19–24 ϛ′ ὅτι 'Αθη|ναῖοι διὰ Περικλέους Σάμου κυριεύσαντες κληρούχους ἐν αὐτῇ [138r] ἔπεμψαν· ὧν ἦν Νεοκλῆς ὁ 'Επικούρου πατὴρ τοῦ φιλοσόφου, γραμματοδιδάσκαλος ὤν· τραφεὶς δ' ἐν Σάμῳ ἐφήβευσεν 'Αθήνησι σὺν Μενάνδρῳ τῷ κωμικῷ.

638, 24–6 ζ′ ὅτι Κρεώφυλος ὁ 'Ομήρου ξένος Σάμιος ἦν· τὸ δὲ Κρεὼ διὰ τοῦ ω.

639, 22–5 η′ ὅτι τὰ Πύγελα 'Αγαμέμνων ἔκτισεν· ᾠκίσθη δὲ ὑπὸ μέρους τῶν ἐκείνου λαῶν· πυγαλίας γάρ τινας γενέσθαι αὐτῶν συνέβη, κάμνοντας δὲ τῷ πάθει αὐτοῦ μεῖναι καὶ τὸν τόπον Πύγελα κληθῆναι.

642, 21–643, 3 θ′ ὅτι μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν Κάλχας ὁ μάντις μετ' 'Αντιλόχου τοῦ 'Αμφιαράου πεζῇ εἰς Κολοφῶνα ἀφίκετο, περιτυχὼν δὲ κρείττονι ἑαυτοῦ μάντει

3 Καβάλλεις Par. Τελμήσεως Par. 4 Τελμησεῖς Par. 6 sq. Σολοίμισι Par.
12 'Ιόνων Par. 15 Τεώς, 'Ερυθρά, Φώκαια, Κλαζoμέναι Par. 15 Χῖος Par.[pc]
17 Βραχί- Par. 18 'Ιωνικῇ Par. 18 sq. 'Ανθεμούς Par. 26 Νεοκλὴς Par.
27 συμμενάνδρῳ Par. 30 'Αγαμέμνων : Μέμνων Par.

κατὰ τὴν Κλάρον, Μόψῳ τῷ Μαντοῦς τῆς Τειρεσίου θυγατρός, διὰ λύπην ἀπέθανεν. ὁ δὲ 'Ησίοδος καὶ διὰ μέτρου τὸν λόγον ἐκφράζει οὕτως· 'θαῦμά μ' ἔχει κατὰ θυμόν, ἐρινεὸς ὅσσους ὀλύνθους οὗτος ἔχει μικρός περ ἐών· εἴποις δ' ἂν ἀριθμόν'· τὸν δ' ἀποκρίνασθαι ὅτι 'μύριοί εἰσιν ἀριθμόν, ἀτὰρ μέτρον γε μέδιμνος· εἷς δὲ περισσεύει, τὸν ἐπελθέμεν οὐκ ἐδύναιο. ὣς φάτο, καί σφιν ἀριθμὸς ἐτήτυμος εἴδετο μέτρου. καὶ τότε δὴ Κάλχανθ' ὕπνος θανάτοιο κάλυψεν'. Φερεκύδης δέ φησιν σῦν προβαλεῖν ἔγκυον τὸν Κάλχαντα, πόσους ἔχει χοίρους· τὸν δ' εἰπεῖν ὅτι τρεῖς, ὧν ἕνα θῆλυν· ἀληθεύσαντος δ' ἀποθανεῖν.

643, 9–14 ι′ ὅτι Κολοφώνιοι τοσαύτην αὔξησιν ἔλαβον κα|τά τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν [138v] ὥστε ὅπου ἂν ῥέψειαν ἢ ψήφῳ ἢ συμμαχίᾳ πεζικῇ ἢ ἱππικῇ ἢ ναυτικῇ, πέρας εὐθὺς ἐπιφέρεσθαι τῷ ἔργῳ· ὡς ἐξ ἐκείνου καὶ παροιμίαν γενέσθαι 'τὸν κολοφῶνα ἐπέθετο' ἀντὶ τὸ πέρας.

644, 25–36 ια′ ὅτι παροιμία ἐστὶν 'τοῦ δ' ἆρ ὁ Κωρυκαῖος ἠκροάζετο', ὅταν δοκῇ τις δι' ἀπορρήτων πράττειν ἢ λαλεῖν, μὴ λανθάνῃ δὲ διὰ τοὺς κατασκοποῦντας καὶ φιλοπευστοῦντας τὰ μὴ προσήκοντα· ὅπερ οἱ Κωρυκαῖοι λῃσταὶ ἐποίουν ἐν τοῖς λιμέσιν τοὺς καταίροντας ἐρωτῶντες τί φέροιεν ἐν τοῖς πλοίοις.

645, 34–6 ιβ′ ὅτι 'Αναξαγόρας ὁ φυσικὸς 'Αναξιμένους μὲν ἦν ὁμιλητὴς τοῦ Μιλησίου, διδάσκαλος δὲ 'Αρχέλαος ὁ φυσικὸς καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής.

646, 11 ιγ′ ὅτι παρὰ τὸ τῆς Σμύρνης τεῖχος ῥεῖ ὁ Μέλης ποταμός.

646, 15 sq. ιδ′ ὅτι Δολοβέλλας Τρεβώνιον ἐν Σμύρνῃ ἐκπολιορκήσας ἀνεῖλεν, ἕνα τῶν δολοφουησάντων Καίσαρα τὸν Θεόν.

647, 8–16 ιε′ ὅτι δ' εἰσὶν Ληθαῖοι ποταμοί· ὅ τε πρὸς τῇ Μαγνησίᾳ τῇ πρὸς Μαιάνδρῳ, ὅ τε ἐν Γόρτυνι, τῇ Κρήτης πόλει, καὶ ὁ ἐν Τρίκκῃ τῆς Θετταλίας πόλεως, ἐφ' ᾧ ὁ 'Ασκληπιὸς γεγέννηται, καὶ ὁ ἐν τοῖς 'Εσπερίταις Λίβυσιν. ἡ δὲ Μαγνησία πόλις ἐγγὺς τοῦ Ληθαίου ἐστὶ πρὸς Μαιάνδρῳ· ἐφ' ᾧ σταυρωθῆναί φασιν Δαφίταν τὸν γραμματικὸν λοιδορήσαντα τοὺς Περγαμηνοὺς βασιλέας διὰ διστίχου 'πορφύρεοι μώλωπες, | ἀπορρινήματα γάζης Λυσιμάχου, [139r] Λυδῶν ἄρχετε καὶ Φρυγίης'.

648, 19–28 ιϛ′ ὅτι Μάγνητες οἱ ἐν 'Ασίᾳ 'Αναξήνορα τὸν κιθαρῳδὸν ἐν εἰκόνι χαλκῇ ἀνέθηκαν ἐπιγράψαντες 'ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστὶν θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδή'. οὐ στοχασάμενος δ' ὁ ἐπιγράψας τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ δευτέρου ἔπους παρέλιπεν, τοῦ πλάτους

14 sq. διαπορρ- Par. 16 Κωρύκιοι Par. 24 δ′ : τέσσαρις Par.; τέσσαρές Hudson Λιθαῖοι Par. 25 Γορτύνη Par. Κρήτῃ Par. πόλεως : πολει Par.
26 ὁ prius om. Gelenius 27 sq. -θῆναι φασὶ Δάφιταν Par. 28 Περγαμι- Par.
29 διστίχου : στίχου Par.

τῆς βάσεως μὴ συνεξαρκοῦντος· ὥστε τῆς πόλεως ἀμαθίαν καταγινώσκειν παρέσχε διὰ τὴν τῆς γραφῆς ἀμφιβολίαν, εἴτε τὴν ὀρθὴν πτῶσιν δεῖ νοεῖν ἐπὶ τοῦ αὐδη εἴτε τὴν δοτικήν· πολλοὶ γὰρ χωρὶς τοῦ ῑ γράφουσι τὰς δοτικάς.

51, 29–33 ιζ´ ὅτι Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ἰδὼν τοὺς Καυνίους χλωροὺς τοῦτο ἔφη εἶναι τοῦ ποιητοῦ· 'οἵη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν'· μεμφομένων δὲ τῶν Καυνίων ὡς σκώπτοιτο αὐτῶν ἡ πόλις ὡς νοσερά 'ἐγώ', ἔφη, 'ταύτην θαρρήσαιμ' ἂν λέγειν νοσεράν, ὅπου καὶ οἱ νεκροὶ περιπατοῦσιν;'

52, 13–22 ιη´ ὅτι 'Ρόδιοι εὔνομοι ὄντες ἐπεμελήθησαν μάλιστα περὶ τὰ ναυτικά· ἀφ' ὧν ἐθαλαττοκράτησαν χρόνον πολὺν καὶ τὰ ληστήρια καθεῖλον καὶ 'Ρωμαίοις ἐγένοντο φίλοι καὶ τῶν βασιλέων τοῖς φιλορωμαίοις τε καὶ φιλέλλησιν. ἀφ' ὧν αὐτόνομοι διετέλεσαν καὶ πολλοῖς ἀναθήμασιν ἡ πόλις αὐτῶν ἐκοσμήθη· ὧν ἄριστος ὁ τοῦ 'Ηλίου κολοσσός, ὅν φησιν ὁ ποιήσας τὸ ἰαμβιον οὕτως· 'κολοσσὸν | 'Ηλίου ποθ' ἑπτάκις δέκα Χάρης ἐποίει πηχέων ὁ Λίνδιος'. 139v

52, 26–31 ιθ´ ὅτι Πρωτογένης ἔγραψεν ἐν 'Ρόδῳ πέρδικα ὃς τοσοῦτον ἦν εὐδόκιμος ὥστε οἱ τιθασσοὶ πέρδικες ἐρχόμενοι ἐφθέγγοντο καὶ ὠχλαγώγουν, οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐκεχήνεσαν.

52, 34–653, 4 κ´ ὅτι ἐν 'Ρόδῳ τοσοῦτον ἦν τὸ δημοκηδικὸν καὶ προνοητικὸν ὥστε νόμον ἔθεντο ἵνα οἱ πλούσιοι καθ' ἑκάστην τρέφωσι τοὺς πένητας τῶν ἀναγκαίων τι ἐργάζεσθαι ἀναγκαζομένους.

53, 4 sq. κα´ ὅτι ἐν 'Ρόδῳ ἦσάν τινα τῶν ναυστάθμων κρυπτὰ καὶ ἀπόρρητα· ἃ ὁ τολμήσας ἰδεῖν θανάτῳ ἐζημιοῦτο.

53, 5–8 κβ´ ὅτι ὥσπερ ἐν Κυζίκῳ καὶ ἐν Μασσαλίᾳ οὕτως καὶ ἐν 'Ρόδῳ ἐσπούδαστο κοινῇ ἡ ὀργανοποιΐα καὶ ἡ μηχανοποιΐα.

53, 9 κγ´ ὅτι 'Ρόδιοι καὶ 'Αλικαρνασσεῖς καὶ Κνίδιοι καὶ Κῷοι Δωριεῖς εἰσιν.

53, 34–654, 5 κδ´ ὅτι ἡ 'Ρόδος ἐκαλεῖτο πρότερον 'Οφίουσσα καὶ Σταδία, εἶτα Τελχινίς ἀπὸ τῶν οἰκησάντων Τελχίνων τὴν νῆσον, οὓς οἱ μὲν γόητάς φασιν εἶναι καὶ βασκάνους θείῳ καταρρέοντας τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ ζῴων τε καὶ φυτῶν ὀλέθρου χάριν, οἱ δὲ τεχνίτας μηχανικοὺς πρώτους εὑρόντας χαλκοῦ τε καὶ σιδήρου γένεσιν ἐκ μετάλλων· ἦλθον δ' ἐκ Κρήτης εἰς Κύπρον, εἶτα εἰς 'Ρόδον.

54, 9–12 κε´ ὅτι μετὰ τοὺς Τελχῖνας οἱ 'Ηλιάδαι μυθεύονται κατασχεῖν τὴν νῆσον, ὧν ἑνός, Κερκάφου, γενέσθαι παῖδας γ´, Λίνδον, 'Ιηλυσον, Κάμιρον, τοὺς καὶ τὰς πόλεις κτίσαντας | ἐπωνύμους. 140r

6 ⟨τὸ⟩ τοῦ Korais   8 θαρρήσαιμ' ἂν : οὐ mg.   27 'Οφιοῦσσα Par.   34 γ´ : τρεῖς Par.   'Ιήλυσον Par.[ac], 'Ιηλυσόν Par.[pc]

655, 3 κς´ ὅτι τῆς 'Ρόδου ἡ περίμετρος σταδίων ἐστὶν ͳκ´.

655, 11 sq. κζ´ ὅτι 'Ατάβυρις ὄρος ὑψηλότατον τῶν ἐν 'Ρόδῳ, ἱερὸν Διὸς 'Αταβυρίου.

655, 21 sq. κη´ ὅτι ὁ Ποσειδώνιος ἐπολιτεύσατο μὲν ἐν 'Ρόδῳ καὶ ἐσοφίστευσεν, ἦν δὲ 'Απαμεὺς ἐκ τῆς Συρίας.

655, 27 sq. κθ´ ὅτι Διονύσιος ὁ Θρᾷξ καὶ 'Απολλώνιος ὁ τοὺς 'Αργοναύτας ποιήσας 'Αλεξανδρεῖς μὲν ἦσαν, ἐκαλοῦντο δὲ 'Ρόδιοι.

656, 7 sq. λ´ ὅτι Εὔδοξος ὁ μαθηματικὸς Κνίδιος ἦν, Πλάτωνος μαθητής.

656, 13–22 λα´ ὅτι ἡ 'Αλικαρνασσὸς πόλις τὸ βασίλειον ἦν τῶν τῆς Καρίας δυναστῶν, καλουμένη πρὶν Ζεφύρα. ἐνταῦθά ἐστιν ὁ τοῦ Μαυσωλοῦ τάφος, ἓν τῶν ζ´ θεαμάτων, ὅπερ 'Αρτεμισία τῷ ἀνδρὶ κατεσκεύασεν. 'Ηρόδοτος δὲ ἐντεῦθεν ἦν, ὃν ὕστερον ἐκάλεσαν Θούριον διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας.

656, 24–657, 11 λβ´ ὅτι 'Εκατόμνω τοῦ Καρῶν βασιλέως ἦσαν υἱοὶ τρεῖς, Μαυσωλὸς καὶ 'Ιδριεὺς καὶ Πιξώδαρος, καὶ θυγατέρες δύο, ὧν τῇ πρεσβυτέρᾳ 'Αρτεμισίᾳ Μαυσωλὸς συνῴκησεν, τῇ δὲ 'Αδᾳ ὁ δεύτερος ἀδελφὸς 'Ιδριεύς. μετὰ δὲ θάνατον Μαυσωλοῦ 'Αρτεμισία ἦρξεν, ἐκείνης δ' ἀποθανούσης 'Ιδριεύς, ὃν διεδέξατο 'Αδα ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνή. ὁ δὲ Πιξώδαρος μηδίσας καὶ προσλαβὼν σατράπην κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς παρὰ Περσῶν ἐξέβαλεν τὴν 'Αδαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ 'Αλεξάνδρου κατέφυγεν πρὸς αὐτὸν ἡ 'Αδα καὶ υἱὸν θετὸν ἐποίησεν καὶ κληρονό|μον, καὶ οὕτως τὴν Καρῶν ἀρχὴν ἀνέλαβεν. 140v

665, 26 λγ´ ὅτι περὶ τὸν Κράγον, ὄρος τῆς Λυκίας, τὰ κατὰ Χίμαιραν μυθολογοῦνται.

666, 24 λδ´ ὅτι τὰ Σόλυμα ὄρη Πισίδων ἐστὶν περὶ Τελμησσὸν πόλιν.

670, 34 λε´ ὅτι ἡ κρόκος θηλυκῶς λέγεται.

671, 30–2 λς´ ὅτι ἀπὸ Σόλων τῆς Κιλικίας ἦν Χρύσιππός τε ὁ Στωϊκὸς καὶ "Αρατος.

673, 23–7 λζ´ ὅτι τὸ παλαιὸν ἡ Ταρσὸς ἐσπούδασεν τοσοῦτον περὶ φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἄλλην παίδευσιν ὥστε καὶ 'Αθήνας καὶ 'Αλεξάνδρειαν ὑπερεβάλετο σχεδόν· οἱ δὲ μανθάνοντες ἦσαν Ταρσεῖς.

675, 1 λη´ ὅτι ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, πορδαὶ δὲ γερόντων.

680, 17–24 λθ´ ὅτι ὁ μὲν τῶν Πελοπίδων πλοῦτος ἀπὸ τῶν περὶ Φρυγίαν καὶ Σίπυλον μετάλλων γέγονεν· ὁ δὲ Κάδμου περὶ Θρᾴκην καὶ τὸ Παγγαῖον ὄρος· ὁ δὲ Πριάμου ἐκ τῶν 'Ασσυρίοις περὶ "Αβυδον χρυσείων, ὧν καὶ νῦν ἔτι μικρὰ

1 ͳκ´ : ψκ´ perperam legit Gelenius; rasura 1 litt. ω´ Par.   8 -νασὸς Par.   9 Μαυσώλου Par.   ζ´ : ἑπτὰ Par.   10 τῷ : Κατώμνῳ Par.   13 τρεῖς : γ´ Kramer   14 θυγατέραις Par.   'Αρτεμη- Par.   15 δὲ post. om. Par.   17 "Αδα Par.   18 'Αδαι : ι expunctum, "Αδαν Par.   19 "Αδα Par.   21 μυθολογοῦνται εἶναι Par.   22 Πισιδῶν εἰσὶν Par.   Τελμησὸν Par.   24 Σόλῶν (sic) Par.   28 ὅτι om. a. c., Par.   30 ⟨ἐκ τῶν⟩ περὶ Korais   Πάγγαιον Par.   31 χρυσίων Par.

λείπεται· πολλὴ δ' ἡ ἐκβολὴ καὶ τὰ ὀρύγματα σημεῖα τῆς πάλαι μεταλλείας· ὁ δεμίδου ἐκ τῶν περὶ τὸ Βέρμιον ὄρος· ὁ δὲ Γύγου καὶ Ἀλυάττου καὶ Κροίσου ἀπὸ τῶν ἐν Λυδίᾳ τῆς μεταξὺ Ἀταρνέως τε καὶ Περγάμου πολίχνη ἐρήμη ἐκμεμεταλλευμένα ἔχουσα τὰ χωρία. 4

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ιε´

689, 3–9 α´ ὅτι ἡ Ἰνδικὴ σχῆμα ἔχει ῥομβοειδές. ἧς τὸ μὲν βόρειον πλευρὸν ὁ Καύκασός | ἐστιν τὸ ὄρος ἀπὸ τῆς Ἀρείας ἀρξάμενον ἕως τοῦ ἀνατολικωτάτου (141r) πέρατος, ὅπερ ὄρος διορίζει Σάκας τε καὶ Σκύθας καὶ Σῆρας πρὸς βορρᾶν, 8 Ἰνδοὺς δὲ πρὸς νότον· τὸ δὲ δυτικὸν πλευρὸν ὁ Ἰνδός ἐστιν ποταμὸς ῥέων ἐκ τοῦ Καυκάσου πρὸς δυσμὰς χειμερινάς· τὸ δὲ νότιον καὶ ἀνατολικὸν ἡ Ἐρυθρά ἐστιν θάλασσα.

690, 7 sq. β´ ὅτι πᾶσα ἡ Ἰνδικὴ ποταμοῖς ἐστιν κατάρρυτος· ὧν μέγιστοι δύο, Ἰνδὸς καὶ 12 Γάγγης, ὧν πολὺ μείζων ὁ Γάγγης ἐστίν.

690, 12–7 γ´ ὅτι ὁ Γάγγης ποταμὸς ῥυεὶς ἐκ τῶν ὀρέων τῶν Καυκασίων πρὸς νότον ἐπειδ' ἂν ἅψηται τῶν πεδίων ὑποστρέφει πρὸς ἀνατολὰς ἕως πόλεως μεγίστης Πολίβαθρα οὕτως πρὸς νότον αὖθις εἰς τὴν Ἐρυθρὰν βάλλει· ὁ δὲ 16 Ἰνδὸς ποταμὸς δυσι στόμασι τὴν Παταληνὴν νῆσον πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς περιλαβὼν ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Ἐρυθράν.

690, 20–4 δ´ ὅτι πολλοὶ ὄμβροι τὴν Ἰνδικὴν κατέχουσιν· ἐν οἷς λίνον σπείρεται καὶ κέγχρον καὶ σήσαμον καὶ ὄρυζα καὶ βόσμορον· τοῖς δὲ χειμερινοῖς καιροῖς 20 σῖτος, κριθή, ὄσπρια καὶ ἄλλοι καρποί, ὧν ἡμεῖς ἄπειροι.

691, 7 sq. ε´ ὅτι περὶ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν γίνεται κήτη ἀμφίβια, τὰ μὲν βουσί, τὰ δ' ἵπποις, τὰ δ' ἄλλοις χερσαίοις ἐοικότα.

692, 26–693, 12 ς´ ὅτι ὁ βόσμορος σῖτός ἐστιν μικρότερος πυροῦ, γεννᾶται δ' ἐν ταῖς μεσοπο- 24 ταμίαις· φρύγεται δ' ἐπᾶν ἀλωηθῇ, προομνύντων μὴ ἀποίσειν | ἄπυρον ἐκ (141v) τῆς ἅλω τοῦ μὴ ἐξάγεσθαι σπέρμα. ἡ δὲ Ἰνδικὴ σεισμοῖς πολλοῖς ἁλίσκεται καὶ οἱ ποταμοὶ πολλάκις μετακοιτιζόμενοι τὰς παρακειμένας πόλεις τὰς μὲν κατακλύζουσι, τὰς δὲ ἀκαρπίᾳ διαφθείρουσι καὶ δίψῃ. 28

693, 19–27 ζ´ ὅτι οἱ τῆς Ἰνδικῆς καρποὶ δίφοροί εἰσιν οἵ τε σπαρτοὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων διά τε τοὺς πολλοὺς ὄμβρους καὶ τοὺς ἰσχυροὺς ἡλίους.

693, 31–694, 16 η´ ὅτι ἔν τισι κλάδοις τῶν ἐν Ἰνδίᾳ δένδρων ἔριον ἐπανθεῖ διὰ τὸ ἔνικμον τοῦ ξύλου· ἐξ ὧν σινδόνες γίνονται. ἔστιν δὲ καὶ φλοιὸς δένδρων ἐκεῖ ἐξ ὧν ἱμά- 32 τια ποικίλα γίνεται. ἔστιν δὲ καὶ δένδρα παρ' αὐτοῖς μέλι ποιοῦντα ἄνευ ζῴων· ἐξ ὧν οἱ φαγόντες μεθύσκονται. εἰσὶν δέ τινα ἐκεῖ δένδρα ὧν τὰ

2 δὲ Μίδου Par. 4 ἐκμεμεταλλευμένα : με post. s.l. 6 σχῆμα duplicat Par. 7 Σαρείας Par. 8 Σῆρας Par. 14 ῥυεὶς : ῥεῖ Par. 15 ἐπειδὰν Par. 16 οὕτω Par. 17 δυσὶ Par. 20 σίσα- a.c. 25 ἐπᾶν ἀλωθῇ Par. 28 διαφθείρουσι : φθείρουσι Par. 32 σινδόναις Par. 33 ἔστιν : εἰσὶ Par.

φύλλα οὐκ ἐλάττω ἀσπίδος ἐστίν, ἄλλα δὲ ἕως ὀλίγων πηχῶν κλάδους αὐξήσαντα εἶτα διὰ τὸ βάρος κάτω νεύειν αὐξόμενα ἕως τῆς γῆς, εἶτα ἐκεῖσε πάλιν ῥιζωθέντα αὖθις αἴξεσθαι πρὸς τὸ ἄνω, εἶτα αὖθις ἐπινεύειν καὶ αὖθις ῥιζοῦσθαι, ὡς ἐοικέναι τὴν σκιὰν αὐτῶν οἰκίᾳ πολυστέγῳ. εἰσὶν δὲ καὶ δέν- 4 δρα ὧν τὰ στελέχη καὶ ε´ ἀνθρώποις εἶναι δυσπερίληπτα.

695, 9 sq. θ´ ὅτι ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης γυναῖκα Αἰγυπτίαν ἑπτάδυμα παιδία τετοκέναι· πολύτοκοι γὰρ αἱ τῶν Αἰγυπτίων γυναῖκες.

698, 8–13 ι´ ὅτι Ἀλεξάνδρου ἀφικομένου εἰς Τάξιλα πόλιν Ἰνδῶν καὶ ξενισθέντος ὑπὸ 8 τῶν ἐνοικούντων μεγάλως καὶ μειζόνως αὐτοὺς εὐεργετήσαντος οἱ Μακεδόνες ἐφθόνη|σαν φάντες ὅτι οὐκ εἶχεν Ἀλέξανδρος, ὡς ἔοικεν, οὓς εὐεργετή- (142r) σει πρὶν ἢ διέβη τὸν Ἰνδόν.

699, 3–8 ια´ ὅτι οἱ πίθηκοι καὶ οἱ ἐλέφαντες ἀνθρωπόνουν ἐστὶν ζῷον καὶ σημεῖον τού- 12 του αἱ ἐν πολέμῳ σὺν τάξει προσβολαὶ ἑκατέρων.

699, 9–17 ιβ´ ὅτι οἱ πίθηκοι ὑπὸ Ἰνδῶν ἁλίσκονται οὕτως· θέντες ὕδωρ πρὸ αὐτῶν ἀπονίπτονται τὸ πρόσωπον καὶ πλησίον ἕτερον τρύβλιον ἔχον ἰξόν, ἀπονιψάμενοι δὲ ὑποχωροῦσιν· οἱ δὲ πίθηκοι καθήμενοι μετέωροι ἐπὶ δένδρου κατα- 16 βάντες μιμοῦνται καὶ οὕτως ἀπονιπτόμενοι τοῦ ἰξοῦ ἁλίσκονται. καὶ ἑτέρως πάλιν θυλάκους ὑποδοῦνται κενοὺς καὶ ὑποχωροῦσι πλησίον ἀφέντες ἑτέρους δασεῖς ἰξῷ κεχρισμένους· οἱ δὲ μιμησάμενοι ἁλίσκονται.

699, 32–4 ιγ´ ὅτι τινὲς τῶν Ἰνδῶν τοῖς τεθνηκόσιν συγκατακαίουσι τὰς γαμετας, ἵνα μὴ 20 προφάσει μοιχείας ἐρῶσαι ἄλλων φαρμακεύοιεν αὐτοὺς τοὺς γαμέτας.

700, 8–16 ιδ´ ὅτι παρ' Ἰνδοῖς κύνες εἰσὶν ἀρετὰς ἔχοντες μεγάλας. Ἀλεξάνδρῳ γ' οὖν Σωπείθης ρν´ κύνας δοὺς ἀποπείρας χάριν λέοντα προβαλὼν δύο αὐτῷ κύνας ἐπαφῆκεν· κρατουμένων δὲ αὐτῶν ἑτέρους δύο ἐπαφῆκεν· ὡς δὲ ἐφά- 24 μιλλος ἦν ὁ ἀγών, ἐκέλευσεν ὁ Σωπείθης τὸν ἕνα κύνα ὑποχωρῆσαι, μὴ πειθομένου δὲ τὸν μηρὸν ἐκέλευσεν ἐκτμηθῆναι τοῦ κυνός, καὶ οὕτως ἀργῶς πρότερον ἐξετμήθη ὁ μηρὸς ἢ τοῦ δήγματος ὁ κύων μεθῆκεν, ἀλλ' εἴχετο τοῦ λέοντος ἕως ἀπέθανεν. 28

701, 26–702, 4 ιε´ ὅτι ἐν Ἰνδίᾳ ὑγιεινότατος μὲν | ὁ ἀήρ. μακροβιότατοι δ' οἱ Ἰνδοί, ὥστε καὶ (142v) ὑπὲρ τὰ ρλ´ ἔτη ζῆν. συσσίτια δ' ἐστὶν αὐτοῖς ὡς τοῖς Λάκωσιν. τῷ δὲ χρυσῷ οὐ χρῶνται οὐδὲ τῷ ἀργύρῳ. ἀντὶ δὲ δούλων τοῖς ἐν ἀκμῇ χρῶνται. πλὴν δὲ τῆς ἰατρικῆς ἄλλην οὐ κατορθοῦσιν ἐπιμελῶς ἐπιστήμην, ὡς ἂν κακουρ- 32 γουσῶν τῶν ἄλλων εἰ πλέον τοῦ μετρίου διδάσκοιντο. δίκη δὲ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἔστιν πλὴν φόνου καὶ ὕβρεως· ταῦτα γὰρ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐστιν παθεῖν, τὰ

1 ἐστίν : εἰσίν Par. 5 ε´ : πέντε Par. 8 {καὶ} Korais 13 συντάξει Par. 15 τρυβλίον Par. 18 κενοῦς Par. 20 γαμετάς Par. 25 ἀποχωρῆσαι Korais 29 μακροβιώ- Par.

δ' ἐν τοῖς συμβολαίοις ἐφ' ἡμῖν, καὶ δεῖ πολυπραγμονεῖν πρότερον, πρὶν
ἐξαπατηθῇ τις, ἵνα μὴ δικῶν ᾖ πλήρης ἡ χώρα.

703, 1–5 ιϛ΄ ὅτι ἐν Ἰνδίᾳ τίγριδες γίνονται διπλάσιοι τῷ μεγέθει λεόντων καὶ ἰσχυρότα-
τοι δὲ πάντων μάλιστα λεόντων. 4

703, 8–13 ιζ΄ ὅτι φασὶν ἐν Ἰνδίᾳ λίθους ὀρύττεσθαι λιβανοχρόους γλυκυτέρους σύκων καὶ
ὄφεις ὑμενοπτερωτοὺς καὶ σκορπίους.

703, 13–8 ιη΄ ὅτι ἐν Ἰνδίᾳ ἀλκιμώτατοί εἰσιν κύνες οὐ πρότερον μεθιέντες τοῦ δήγματος
πρὶν ὕδωρ εἰς τοὺς ῥώθωνας αὐτῶν χυθῆναι· ἐνίους δὲ ὑπὸ προθυμίας ἐν τῷ 8
δήγματι διαστρέφεσθαι τοὺς ὀφθαλμούς φασι, τοῖς δὲ καὶ ἐκπίπτειν· κατέ-
χεσθαι δὲ καὶ λέοντα ὑπὸ κυνὸς καὶ ταῦρον, τὸν δὲ ταῦρον καὶ ἀποθανεῖν
κρατούμενον ἀπὸ τοῦ ῥύγχους.

703, 19 ιθ΄ ὅτι ἐν τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰνδικῆς Σίλας ἐστὶν ποταμός, ᾧ οὐδὲν ἐπιπλεῖ. 12

703, 21–5 κ΄ ὅτι εἰσὶν ἀέρες λεπτοί, οἷς οὐδὲν ἐποχεῖται πτηνων· ἴσως δὲ | καὶ οἱ ἀναφε- 143r
ρόμενοι ἀτμοὶ ἐπισπῶνται φυσικῇ ὁλκῇ καὶ οἷον ῥοφοῦσι τὰ ὑπερπετῆ καὶ
ὡς τὸ ἤλεκτρον τοῦ ἀχύρου καὶ ἡ Μαγνῆτις τοῦ σιδήρου ἑλκτικά ἐστιν.
τάχα δὲ καὶ καθ' ὕδατος τοιαῦταί τινες εἶεν ἂν δυνάμεις. 16

703, 28– 707, 30 κα΄ ὅτι τὸ τῶν Ἰνδῶν πλῆθος εἰς ἑπτὰ μέρη διῄρηται. ὧν πρῶτοι μὲν οἱ φιλόσο-
φοι ἐντιμόματοι καὶ ὀλίγιστοι· χρῶνται δ' αὐτοῖς δημοσίᾳ τε καὶ ἰδίᾳ θύον-
τές τε καὶ ἐναγίζοντες καὶ μαντευόμενοι· ὃς δ' ἂν τρὶς μαντευσάμενος
ἀστοχήσῃ ἀναγκάζεται διὰ βίου σιγᾶν· ὁ δὲ κατορθώσας ἀτελὴς καὶ ἄφορος 20
γίνεται. δεύτεροι δ' οἱ γεωργοὶ πλεῖστοί τε ὄντες καὶ ἐπιεικεῖς διὰ τὸ μὴ
στρατεύεσθαι· ἔστιν δ' ἡ γῆ πᾶσα βασιλική, μισθοῦ δ' αὐτὴν ἐπὶ τετάρταις
ἐργάζονται τῶν καρπῶν. τρίτοι δ' οἱ ποιμένες καὶ θηρευταί· οἷς μόνοις ἔξε-
στιν θηρεύειν καὶ θρεμματοτροφεῖν, σκηνῖται ὄντες καὶ μετανάσται. οἱ δ' 24
ἐλέφαντες ιζ΄ μῆνας κατὰ γαστρὸς φέρονται, παρὰ δὲ τῇ μητρὶ ἓξ ἔτη τρέ-
φονται, ζῶσι δ' ἔτη πλείω τῶν διακοσίων· τῶν δὲ Λιβυκῶν οἱ Ἰνδικοὶ μεί-
ζους τέ εἰσιν καὶ ῥωμαλεώτεροι· ταῖς γ' οὖν προβοσκίσιν ἐπάλξεις καθαι-
ροῦσι καὶ δένδρα ἀνασπῶσι πρόρριζα διανιστάμενοι εἰς τοὺς ὀπισθίους 28
πόδας· τοσοῦτον δ' εἰσὶν εὐτιθάσσευτοι καὶ θυμόσοφοι ὥστε καὶ λιθάζειν
μανθάνουσι καὶ ὅπλοις χρῆσθαι καὶ νεῖν. οἱ δὲ χρυσοφόροι μύρμηκες ὥσπερ
οἱ ἀσπάλακες ὀρύττουσι τὴν γῆν χρυσῖτιν οὖσαν· | ἣν οἱ Ἰνδοὶ σοφίσμασίν 143v
τισιν ὑποκλέπτουσιν· φοβοῦνται γὰρ μὴ ληφθέντες ὑπὸ τῶν μυρμήκων 32

6 μονοπτερωτοὺς Par. 7 ἀλκυ- Par. 9 τοὺς δὲ ἐκπίπτειν Par. 12 ὀρεινὴ Par. Σιλίας Par. 13 πτηνόν Par. 14 καὶ post. del. Korais 17 ἑπτὰ : ζ΄ Kramer 18 αὐτοὶ Par. 20 ἀτελῆς Par. 25 ιζ΄ : δέκα καὶ ἑπτὰ Par.; ἑπτακαίδεκα Korais μήνας Par. ἓξ : ϛ΄ Kramer 26 διακοσίων : σ΄ Par., Kramer 27 ῥωμαλαι- Par. γοῦν Par. προβοσκίσιν : ν s.l. 29 εὐθυμόσοφοι Par. 31 ἣν : ἦν Par. 32 λιφθ- Par.

ἀπόλωνται· καὶ γὰρ μέγεθος μὲν ἔχουσιν ὑπὲρ ἀλώπεκα, τάχος δὲ ὑπὲρ
λαγων. οἱ δ' ὄφεις οἱ μὲν μικροὶ καὶ σπιθαμιαῖοι ἀφύλακτοί τέ εἰσιν καὶ
θανατώδεις, οἱ δὲ μεγάλοι καὶ ὑπὲρ τοὺς ιε΄ πήχεις δυνάμεως περιουσίᾳ
πάλιν ἀφόρητοι· ἐπαοιδαῖς δὲ καὶ βοτανῶν ῥίζαις ἰῶνται. κροκόδειλοι δ' 4
εἰσὶν ἐν τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ μικρότεροι τῶν Νειλώων. τέταρτοι δ' εἰσὶν οἱ
χειρώνακτες καὶ κάπηλοι. πέμπτοι δ' οἱ πολεμισταί· οἵτινες τὰ μὲν ἄλλα ἔτη
εὐπαθοῦσιν σιτιζόμενοι προῖκα, ἐν δὲ τοῖς πολεμίοις ἐξέρχονται. ἕκτοι δ' οἱ
ἔφοροι· οἵτινες ἐπισκοποῦντες λάθρα ἀναγγέλλουσι ταῖς ἀρχαῖς τὰ εὖ ἢ 8
κακῶς πραττόμενα. ἕβδομοι δ' οἱ σύνεδροι καὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως· ἐξ
ὧν τὰ ἀρχεῖα καὶ δικαστήρια καὶ ἡ διοίκησις τῶν ὅλων. οὐ δεῖ δ' ἐξ ἄλλου
γένους γαμεῖν οὔτ' ἐπιτηδεύειν τί ἀντ' ἄλλου ἄλλο οὐδὲ πλείους μεταχειρί-
ζεσθαι τὸν αὐτὸν τέχνας πλὴν εἰ φιλοσοφεῖν μόνον. 12

709, 15sq. κβ΄ ὅτι Ἰνδοὶ οἶνον οὐ πίνουσι πλὴν ἐν θυσίαις μόνον, ἀλλ' ἀπὸ χυλοῦ ὀρύζης
ποιοῦσι τὸ πόμα, οὐχὶ δὲ κριθῆς.

709, 17–21 κγ΄ ὅτι Ἰνδοὶ τοσοῦτον ἁπλότητος μεταποιοῦνται ὡς μηδὲ τὰ οἴκοι φυλάττειν·
τὴν γὰρ ἀπιστίαν φασὶν πονηροδιδασκαλίαν εἶναι. 16

709, 30– 710, 3 κδ΄ ὅτι Ἰνδοὶ ἀλήθειαν καὶ ἀρετὴν μάλιστα ἐπιτηδεύουσιν· καὶ ὁ ἁλοὺς ἐπὶ
ψευδομαρτυ|ρίᾳ ἀκρωτηριάζεται. 144r

710, 9–12 κε΄ ὅτι τοὺς τῶν Ἰνδῶν βασιλεῖς γυναῖκες κομίζουσιν ἐπιμελόμεναι· ἐὰν δέ τις
γυνὴ μεθύοντα βασιλέα ἀποκτείνῃ, τιμᾶται. 20

712, 9–26 κϛ΄ ὅτι τῶν παρ' Ἰνδοῖς σοφῶν δύο γένη εἰσίν· ὧν οἱ μὲν Βραχμάνες εἰσίν, οἱ
δὲ Γερμάνες. οἱ δὲ Βραχμάνες ἀπέχονται ἐμψύχων καὶ ἀφροδισίων φιλομα-
θοῦντες ἐν ἀφθόνῳ διαθέσει· ὁ δ' ἀκροατὴς οὔτε χρέμψαιτο οὔτε λαλῆσαι
οὔτε πτύσαι, ἀλλ' εὐτάκτως σιγᾷ· ἔτη δὲ λζ΄ οὕτως ζήσας ἕκαστος ἀναχωρεῖ 24
εἰς τὰ οἴκεια καὶ μετὰ ταῦτα ἐν εὐπαθείᾳ ζῇ χρυσοφορῶν καὶ κρεῶν ἁπτό-
μενος.

713, 1–17 κζ΄ ὅτι Ἰνδοὶ νομίζουσι τὸν μὲν ἐνθάδε βίον ὡς ἂν ἀκμὴν κυομένων εἶναι, τὸν
δὲ θάνατον γένεσιν εἰς τὸν ὄντως βίον τὸν εὐδαίμονα τοῖς φιλοσοφήσασι. 28
τὸν δὲ κόσμον γενητὸν καὶ φθαρτόν φασιν καὶ σφαιροειδῆ καὶ ὅτι ὁ ποιή-
σας καὶ διοικῶν αὐτὸν θεὸς δι' ὅλου διαπεφοίτηκεν αὐτοῦ καὶ ὅτι αἱ ψυχαὶ
ἀθάνατοί εἰσιν καὶ τὰ ὑπὸ γῆν δικαιωτήρια.

713, 19–30 κη΄ ὅτι οἱ Γερμάνες τὸ πολιτικὸν τῆς φιλοσοφίας μετέρχονται, τῇ δὲ ἰατρικῇ 32

1 καὶ post γὰρ add. Par. 2 λαγωόν Par. σπιθαμιαίοι Par. ἀφύλακτοι duplicat et τε om. Par. 3 τοὺς : τὰ Par. 4 ῥίζες Par. 5 Νειλῴ- Par.[pc] 6 χειρονάκτες Par. 7 πολέμοις Par. 10 οὐ δεῖ : οὐδεὶς Par. 11 οὔτε Par. τι Par. 13 πίνουσιν Par. ἀπὸ : ὑπὸ Par. 15 οἴκει Par. 17 ἐπιτηδεύουσιν ἔργῳ Par. 21 εἰσίν : ἔστιν Par. 22 οἱ δὲ : καὶ οἱ μὲν Par. 23 ἀκροατῆς Par. 24 οὕτω Par. 25 οἴκια a. c., ut vid., οἰκεία Par.

χρῶνται οὐ τῇ διὰ φαρμάκων ἀλλὰ τῇ διὰ διαίτης τὸ πλέον· καὶ τῶν φαρμάκων τὰ ἐπίπλαστα καὶ ἐπίχριστα εὐδοκιμεῖν.

713,30–2 κθ´ ὅτι πάντες Ἰνδῶν οἱ σοφοὶ καρτερεῖν ἀσκοῦσι τήν τ᾽ ἐν τοῖς πόνοις καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐπιμοναῖς, ὥστ᾽ ἐφ᾽ ἑνὸς σχήματος ἀκίνητον διατελέσαι τὴν ἡμέραν ὅλην. 4

714,30 sq. λ´ ὅτι ἐν Ταξίλοις Ἰνδοὶ τοὺς τελευτήσαντας ἀτά|φους ῥίπτουσιν. 144v

716,24–6 λα´ ὅτι οἱ παρ᾽ Ἰνδοῖς σοφοί, ἡνίκα αἴσθωνται νοσούντων ἑαυτῶν, αἰσχρὸν τοῦτο ἡγούμενοι ἐξάγουσιν ἑαυτοὺς τοῦ ζῆν διὰ πυρός. 8

719,21–34 λβ´ ὅτι Πῶρος τίς Ἰνδὸς βασιλεὺς ἀπέστειλε πρὸς Καίσαρα τὸν Θεὸν δῶρα ἄνθρωπόν τε ἐξ ἀρχῆς ἀποτετμημένον τῶν ὤμων ἄχειρα καὶ ἐχίδνας μεγάλας καὶ ὄφιν πηχῶν ι´ καὶ χελώνην ποταμίαν τρίπηχυν καὶ πέρδικα μείζω γυπός. 12

720,8–24 λγ´ ὅτι πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἥ τε Ἀρεία ἐστὶν καὶ πρὸς νότον Ἀραχωσία καὶ Γεδρωσία ἔτι τετράπλευρον οὖσα· οὗ τὸ μὲν νότιον πλευρὸν ἡ Ἐρυθρά, τὸ δ᾽ ἀνατολικὸν ὁ Ἰνδός, τὸ δὲ δυτικὸν ὁ Περσικὸς κόλπος, τὸ δὲ βόρειον τὰ ὄρη τοῦ Ταύρου, ἃ καλεῖται Βαγωα καὶ Παρσυντα· τὸ δὲ μῆκος τῆς θαλάσσης στάδιοι μύριοι ,γ. 16

726,4 sq. 730,23–8 λδ´ ὅτι γίνεται κήτη ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ πηχῶν ὄντα οβ´. ἐπίγραμμα ἐπὶ τῷ τάφῳ Κύρου τοῦ βασιλέως· ‘ἐνθάδ᾽ ἐγὼ κεῖμαι Κῦρος βασιλεὺς βασιλήων’· ἐπὶ δὲ τοῦ Δαρείου οὕτως· ‘φίλος ἦν τοῖς φίλοις· ἱππεὺς καὶ τοξότης ἄριστος ἐγενόμην· κυνηγῶν ἐκράτουν· πάντα ποιεῖν ἠδυνάμην’. 20

731,12–24 λε´ ὅτι ἐν Σούσοις τοσαύτην ἔχει τὴν τοῦ ἀέρος ἐν θέρει ἐκμάζοντι ἡ πόλις μεσημβρίας τὴν θέρμην ὡς καὶ τὰς σαύρας καὶ τοὺς ὄφεις ἐν τῇ πόλει διαβῆναι μὴ φθάνειν τὰς ἐν τῇ πόλει ὁδούς, ἀλλ᾽ ἐν μέσαις περιφλέγεσθαι· ὕδωρ 24 δὲ ψυχρὸν προτεθὲν ἐκθερμαίνεται πα|ρὰ χρῆμα, τὰς δὲ κριθάς φασιν διασπαρείσας εἰς τὸν ἥλιον φρύγεσθαι καθάπερ ἐν ἴπνῳ τὰς κάχρυς. διὸ καὶ 145r ταῖς στέγαις ἐπὶ δύο πήχεις τὴν γῆν ἐπιτίθεσθαι, ὑπὸ δὲ τοῦ βάρους ἀναγκάζεσθαι στενοὺς μέν, μακροὺς δὲ τοὺς οἴκους ποιεῖσθαι ἀπορούντων 28 μακρῶν δοκῶν δεομένους διὰ τὸ πνίγος μεγάλων οἰκιῶν. ἴδιον δέ τι πάσχει ἡ φοινικίνη δοκός· στερεὰ γὰρ οὖσα παλαιουμένη οὐκ ἐς τὸ κατώτατον ἔνδοσιν λαμβάνει, ἀλλ᾽ εἰς τὸ ἄνω μέρος κυρτοῦται τῷ βάρει καὶ βέλτιον ἀνέχει τὴν ὀροφήν. 32

732,20–733,2 λς´ ὅτι Πέρσαι ἀγάλματα καὶ βωμοὺς οὐχ ἱδρύονται. τιμῶσι δὲ Ἥλιον καὶ Σελήνην καὶ Ἀφροδίτην καὶ πῦρ καὶ γῆν καὶ ἀνέμους καὶ ὕδωρ. εἰ δέ τις εἰς

1 ἀλλὰ διὰ τῇ Par. 3 καρτερίαν Par. 6 ἐν : οἱ ἐν Par. 10 ἀποτετμημένων ? Hudson 16 Βαγωὰ Par. Παρασύντα Par. 25 παραχρῆμα Par. 28 ἀποροῦντας Par. 29 δεομένους ⟨δὲ⟩ Korais οἰκει- a.c., ut vid. 30 ἐς : εἰς Par. κατώτατον : κάτω τὴν Par. 33 οὐχ ἱδρύονται : mg.

πῦρ φυσήσειεν ἢ νεκρὸν ἐπιθείη ἢ ὄνθον, θανατοῦται παρ᾽ αὐτοῖς. ῥιπίζοντες δὲ ἐξάπτουσι τὴν φλόγα. τῷ δ᾽ ὕδατι ἐπὶ λίμνην ἢ ποταμὸν ἢ κρήνην ἐλθόντες βόθρον ὀρύξαντες εἰς τοῦτον σφαγιάζονται φυλαττόμενοι μή τι τοῦ πλησίον ὕδατος καθαροῦ αἱμαχθῇ ὡς μιανοῦντες. 4

733,18 sq. λζ´ ὅτι Πέρσαι εἰς ποταμὸν οὔτε οὐροῦσιν οὔτε νίπτονται οὔτε λούονται οὔτε νεκρὸν ἐμβάλλουσιν οὔτε τι μυσαρόν.

733,23 sq. λη´ ὅτι ἆθλα πολυτεκνίας Πέρσαι προτιθέασιν.

734,29 sq. λθ´ ὅτι Πέρσαι μεθύοντες βουλεύονται περὶ τῶν μεγίστων καὶ ἡγοῦνται ταῦτα βεβαιότερα τῶν ἐν νήψει. 8

735,7–11 μ´ ὅτι πρῶτος Δαρεῖος ὁ Μακρόχειρ φόρους ἔταξε φέρειν· πρὸ γὰρ αὐτοῦ ἐξ ὧν ἑκάστη χώρα ἔφερεν ἐτελεῖτο, οἷον σῖτος, ἵπποι.

737,3–8 μα´ ὅτι Συρία κα|λεῖται ἀπὸ Βαβυλῶνος μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου καὶ ἐκεῖθεν 12 145v συνεχῶς μέχρι τοῦ Πόντου, τουτ᾽ ἔστιν ἕως τῶν Λευκοσύρων καὶ τῶν περὶ Ἀμισὸν τόπων· ὧν ἐν μέσῳ Καππαδόκαι ἀμφότεροι, οἵ τε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ταύρου ὄρους· ὁ δὲ Ταῦρος ἕως τοῦ Ἀμάνου διήκει ὄρους.

737,20–3 μβ´ ὅτι ἡ Νῖνος πόλις τῶν Ἀσσυρίων πολὺ μείζων ἦν Βαβυλῶνος, κειμένη ἐν 16 πεδίῳ τῆς Ἀτουρίας· ἡ δὲ Ἀτουρία πλησίον Ἀρβήλων ἐστὶν μεταξὺ ἔχουσα τὸν Λύκον ποταμόν.

738,5–10 μγ´ ὅτι ἡ Βαβυλὼν τῆς Μεσοποταμίας τὸν κύκλον ἔχει τοῦ τείχους σταδίων τπε´, πάχος δὲ τοῦ τείχους ποδῶν λβ´, ὕψος δὲ τῶν μὲν μεσοπυργίων πήχεις 20 ν´, τῶν δὲ πύργων ξ´· διόπερ καὶ τῶν ζ´ θεαμάτων ἐστίν, καὶ ὁ κρεμαστὸς κῆπος.

738,28–34 μδ´ ὅτι ἀπέχει Βαβυλὼν τῆς Σελευκείας τῆς ἐν Μεσοποταμίᾳ στάδια τ´. καὶ ἔστιν νῦν ἔρημος μὲν ἡ Βαβυλών, ἀνώνυμος δὲ ἡ Σελεύκεια· ὥστε τὸ τοῦ 24 κωμικοῦ ἔστιν ἐπ᾽ αὐτῇ εἰπεῖν ὅπερ ἐκεῖνος περὶ τῆς Μεγάλης πόλεως· ‘ἐρημία μεγάλη ᾽στιν ἡ Μεγάλη πόλις’.

737,22–738,2 με´ ὅτι περὶ πόλιν Ἄρβηλα τῆς Ἀσσυρίας γέγονεν ἡ μεγάλη μάχη καὶ τελευταία Ἀλεξάνδρῳ πρὸς Δαρεῖον περὶ Γαυγάμηλα κώμην· πλησίον δὲ καὶ ποταμὸς 28 Λύκος καὶ πόλις Δημητριὰς καὶ ἡ τοῦ νάφθα πηγὴ καὶ τὰ πυρά.

739,29–33 μς´ ὅτι ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναπλέεται ὁ μὲν Τίγρις ἕως Ωπιδος καὶ Σελευκείας, ὁ δὲ Εὐφράτης ἕως Βαβυλῶνος στάδια ,γ.

742,27–33 μζ´ ὅτι ἡ πε|ρὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν χώρα φέρει κριθὰς ὑπὲρ τὰ τριακοσάχοα. 32 146r ἐκ δὲ τοῦ φοίνικος αὐτόθι γίνεται οἶνος καὶ ὄξος καὶ μέλι καὶ ἄλφιτα· καὶ

13 τουτέστιν Par. 15 τοῦ om. Par. Ἀμανοῦ a.c., Par. 16 Νίνος Par. 17 ἔχουσαι Par. 18 Λεύκον Par. 19 Βαβυλῶν Par. 21 ⟨τοῦτό τε⟩ καὶ ὁ Korais, ⟨καὶ τοῦτο⟩ καὶ ὁ Kramer 23 Βαβυλῶν Par. 24 μὲν om. Par. Βαβυλῶν Par. τῇ Σελευκείᾳ Par. 26 μεγάλη ᾽στιν : μεγαλῆτιν Par. 27 τελευταῖα Par. 30 Ὠπίδος Par.

τοῖς τῶν φοινίκων πυρῆσι χρῶνται οἱ χαλκεῖς ἀντὶ ἀνθράκων· βρεχόμενοι δὲ τοῖς σιτιζομένοις προβάτοις καὶ βουσὶν τροφὴ γίνεται· φασὶν δὲ καὶ Περσικὴν ᾠδὴν εἶναι ἐν ᾗ τὰς ἀπὸ τῶν φοινίκων ὠφελείας τξ´ διαριθμοῦνται.

743, 3–20 μη´ ὅτι περὶ Βαβυλῶνα γίνεται ἄσφαλτος πολλή, ἧς ἡ μὲν ὑγρά, καλουμένη δὲ νάφθα· ἡ δὲ ξηρὰ πλησίον Εὐφράτου, καὶ γίνονται βῶλοι μεγάλαι ἐξ αὐτῆς πρὸς τὰς οἰκοδομὰς ἐπιτήδειαι τὰς διὰ τῆς ὀπτῆς πλίνθου. ἡ δ' ὑγρὰ ἡ καὶ ἄφθα παράδοξον ἔχει τὴν φύσιν· προσαχθεὶς γὰρ ὁ ἄφθας πυρὶ πλησίον ἀναρπάζει τὸ πῦρ, κ'ἂν ἐπιχρίσας αὐτῷ σῶμα προσαγάγῃς, φλέγεται· σβέννυται δὲ πηλῷ καὶ ὄξει καὶ στυπτηρίᾳ καὶ ἰξῷ καὶ ὕδατι πολλῷ. πείρας δὲ χάριν Ἀλέξανδρος ἐν λουτρῷ προσέχεε παιδὶ τοῦ ἄφθα καὶ προσήγαγεν λύχνον, φλεγόμενος δ' ὁ παῖς παρ' ὀλίγον ἀπώλετο· πλὴν πολλῷ σφόδρα καταντλοῦντες τῷ ὕδατι ἔσβεσαν.

743, 4 μθ´ ὅτι λέγεται καὶ ὁ ἄφθας καὶ ἡ ἄφθα καὶ ἡ νάφθα καὶ τὸ νάφθα.

745, 8 sq. ν´ ὅτι ἡ Ἀδιαβηνὴ τῆς Βαβυλωνίας ἐστὶν μέρος καὶ ἐπαρχία.

746, 23–6 να´ ὅτι ὁ Τίγρις διαρρεῖ τὴν Θωπίτιν λίμνην κατὰ πλάτος μέσην καὶ διεκπεράσας ἐπὶ θάτερον χεῖλος κατὰ γῆς δύεται μετὰ ψόφου πολλοῦ ἐπὶ πολύ τ' ἐνεχθεὶς ἀφανὴς ἀνίσχει τῆς Γορδυαίας ἐγγύς. 146v

746, 27–9 νβ´ ὅτι τοσοῦτόν ἐστιν ὀξὺς ὁ Τίγρις ὅτι τῆς λίμνης τῆς Θωπίτιδος ἁλμυρᾶς οὔσης καὶ ἰχθύων χωρὶς οὐκ ἐπιμίγνυται αὐτῇ.

746, 32 sq. νγ´ ὅτι ἀπὸ Θαψάκου ἕως Βαβυλῶνος στάδιοι ͵δω´.

746, 33–747, 2 νδ´ ὅτι ἀπὸ τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν ζεύγματος, ἥπέρ ἐστιν πόλις Σαμόσατα καὶ ἔστιν ἀρχὴ τῆς Μεσοποταμίας, στάδιοι ͵β ἕως Θαψάκου.

—— νε´ ὅτι ἡ μὲν Θάψακος τῆς Ἀραβίας ἐστὶν πόλις, ἡ δὲ Νικηφόριον τῆς Μεσοποταμίας, καὶ ἀπέχουσιν ἀλλήλων αἱ πόλεις σταδίους ρ´.

747, 19 sq. νϛ´ ὅτι ἡ Μεσοποταμία φέρει τὸν ἄφθαν καὶ τὴν γαγγίτιν λίθον.

747, 32 sq. νζ´ ὅτι μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος ῥεῖ καὶ ἄλλος ποταμός, Βασίλειος καλούμενος, καὶ περὶ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἄλλος Ἀβόρας ποταμός.

749, 8–20 νη´ ὅτι τὴν Συρίαν ὁρίζει πρὸς ἄρκτους μὲν ἡ Κιλικία καὶ τὸ Ἄμανον ὄρος· τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ θαλάσσης ἐπὶ τὸν Εὐφράτην· εἰσὶν δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ κατὰ Κομμαγηνὴν ζεύγματος οἱ τὸ λεχθὲν πλευρὸν ἀφορίζοντες ἐλάττους τῶν υ´ σταδίων· πρὸς ἕω δὲ τῷ Εὐφράτῃ καὶ τοῖς ἐντὸς τοῦ

1 πυρήσι Par. 2 γίνονται Par. 6 δ' : δὲ Par. 7 ἄφθα Par. ἄφθας Par. 9 {καὶ ἰξῷ} Korais 10 προσέχεεν Par. ἄφθα Par. 11 λύγχνον Par. 13 ἄφθας Par. ἄφθα Par. 14 Ἀδιαβηνὴ : Ἀ s. l., om. Par. 15 Θωνῖτιν Korais 16 θάτερον Par. 17 ἀφανεὶς Par. 18 ὅτι : ὥστε Korais Θωπίδος Par. 21 τοῦ Καταμμαγηνὴν Par. ἧπερ Par.; οὗπερ Korais, ᾗπερ Kramer 23 Νικηφόριον : ι post. s. l. 25 ἄφθαν Par. 28 Ἀμανὸν a. c., Par. 31 ἐλάττου Par.; ⟨οὐκ⟩ ἐλάττους Korais

Εὐφράτου Σκηνίταις Ἄραψι, πρὸς δὲ νότον τῇ Εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, πρὸς δύσιν δὲ τῷ Αἰγυπτίῳ τε καὶ Συριακῷ πελάγει μέχρι Ἰσσοῦ. μέρη δ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἀμάνου ὄρους Κομμαγηνή, Σελευκίς, Κοίλη Φοινίκη, Ἰουδαία καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι.

749, 21–750, 1 νθ´ ὅτι ἡ Κομμαγηνὴ ἔχει πόλιν ἐπίσημον Σαμόσατα. ἡ δὲ Σελευκὶς καλεῖται 147r Τετράπολις· ἔχει γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις, ἐπισήμους δὲ δ´, Σελεύκειαν τὴν Πιερίαν ἀπὸ τοῦ κτίστου Νικάτορος, Ἀντιόχειαν τὴν ἐπὶ Δάφνῃ ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Λαοδίκειαν ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Ἀπάμειαν ἀπὸ τῆς γυναικός· πάσας γὰρ ταύτας Σέλευκος ὁ Νικάτωρ ἔκτισεν.

750, 30–752, 6 ξ´ ὅτι ὁ Ὀρόντης ποταμὸς ἐκ Μεσοποταμίας ὁρμηθεὶς εἶτα ὑπὸ γῆν ἀφανισθεὶς αὖθις ἐκδίδωσι περὶ τὴν Ἀπαμηνὴν καὶ οὕτως εἰς τὴν κατὰ Σελεύκειαν ἐμβάλλει θάλασσαν. καὶ ἔστιν ἐκεῖ πλησίον ὄρος Πιερία καλούμενον· εἶτα πρὸς νότον τὸ Κάσιον ὄρος πλησίον Λαοδικείας πόλεως, ἔνθα Δολαβέλλας ὑπὸ Κασσίου πολιορκηθεὶς ἐτελεύτα.

752, 8–753, 12 ξα´ ὅτι ἡ Ἀπάμεια πόλις Χερρόνησος καλεῖται καὶ ἔστιν ὑπό τε τοῦ ποταμοῦ Ὀρόντου καὶ ὑπὸ τῆς ἐγγὺς οὔσης λίμνης μεγάλης καὶ τῶν ἑλῶν. ἐκαλεῖτο δὲ Πέλλα πρότερον ὑπὸ τῶν πρὶν Μακεδόνων αὐτόθι οἰκησάντων· ὕστερον δ' ὁ Νικάτωρ Σέλευκος κτίσας αὐτὴν ἐπὶ τῇ γυναικὶ ὠνόμασεν· ἐνταῦθα καὶ ὁ Νικάτωρ τοὺς φ´ ἐλέφαντας ἔτρεφεν καὶ ἱπποφόρβιον βασιλικὸν τρισμυρίων ἵππων θηλειῶν. Ἀπαμεὺς δ' ἦν ὁ πολυμαθέστατος τῶν καθ' αὐτὸν φιλοσόφων Ποσειδώνιος.

754, 1–4 ξβ´ ὅτι ἐν τῇ νήσῳ Ἀράδῳ πηγή ἐστιν γλυκέος ὕδατος ὑπὸ τοῖς κύμασιν ἀναβλυστανούσης, ἀφ' ἧς ὑδρεύονται κλίβανον στενοῦ πυθμένος εὐρύστομον μολιβοῦν περὶ αὐτὴν καθιέντες.

754, 28–31 ξγ´ ὅτι ἡ Τρίπολις | ἐκ τριῶν συνῳκίσθη πόλεων, Τύρου καὶ Σιδόνος καὶ Ἀράδου. τῇ δὲ Τριπόλει συνεχές ἐστιν τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον, εἰς ὃ τελευτᾷ ὁ Λίβανος τὸ ὄρος. 147v

754, 32–755, 7 ξδ´ ὅτι τὴν Κοίλην Συρίαν ὅ τε Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος τὸ ὄρος ποιεῖ ἀρχόμενον ἑκάτερον, τὸ μέν, ὁ Λίβανος, ἀπὸ Τριπόλεως, τὸ δέ, ὁ Ἀντιλίβανος, ἀπὸ Τύρου, παράλληλα κείμενα· τελευτῶσι δ' ἐγγὺς τῶν Ἀραβίων ὀρῶν

3 sq. μέρη — Ἰουδαία Mich. Ital. Epist. 6 p. 100, 25–7 Gautier (cf. 490,5–491,2 comm.) 25–7 Mich. Ital. Epist. 6 p. 101, 4–6 Gautier (cf. 490,5–491,2 comm.) 28 ὅτι — ποιεῖ Mich. Ital. Epist. 6 p. 100, 29–101, 1 Gautier (cf. 490,5–491,2 comm.)

3 Ἀμανοῦ Par. Κομμαγι- Par.^ac vel pc Κοίλη ⟨Συρία,⟩ Korais 6 ἔχει μὲν γὰρ πολλὰς πόλεις Par. δ´ : τέσσαρας Korais 7 Πηερίαν Par.^ac vel pc 13 δ' ὁ Λαβέλλας Par. 15 Χερρόνν- s. l. τε om. Par. 17 οἰκι- Par.^s 20 θηλυῶν Par. ἑαυτὸν Par. Ποσιδ- Par. 22 sq. ἀναβλυστάνουσα Hudson 25 Σιδόνος : ο prius ex ω correctum; Σιδῶνος Par., Mich. Ital.

τῶν ὑπὲρ τῆς Δαμασκηνῆς. πλάτος δὲ τῆς χώρας στάδιοι σʹ, μῆκος δὲ
διπλάσιον· καὶ ἔστιν ἡ χώρα εὐδαιμονεστάτη, ἀρδομένη ἄλλοις τε ποταμοῖς
καὶ δὴ καὶ τῷ Ἰορδάνῃ.

55, 15–9 ξεʹ ὅτι Ποσειδώνιος ἱστορεῖ ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ τὸν δράκοντα πεπτωκότα ὁραθῆναι 4
νεκρόν, μῆκος σχεδόν τι καὶ πλεθριαῖον, πάχος δ' ὥστε ἱππέας ἑκατέρωθεν
παραστάντας ἀλλήλους μὴ καθορᾶν, τὸ δὲ χάσμα τοῦ στόματος ὥστ' ἔφιπ-
πον δέξασθαι, τῆς δὲ φολίδος λεπίδα ἑκάστην ὑπὲρ θυρεὸν εἶναι.

56, 16–21 ξϛʹ ὅτι ἅπασα ἡ χώρα ἡ ἀπὸ τῆς Σελευκίδος ὡς ἐπὶ Αἴγυπτον καὶ Ἀραβίαν 8
Κοίλη Συρία καλεῖται, ἰδίως δ' ἡ τῷ Λιβάνῳ καὶ τῷ Ἀντιλιβάνῳ ἀφωρι-
σμένη. ἡ δ' ἀπὸ Ὀρθωσίας πόλεως μέχρι Πηλουσίου παραλία Φοινίκη
καλεῖται στενή τις οὖσα, ἡ δ' ὑπὲρ ταύτης μεσογαία μέχρι τῶν Ἀράβων ἡ
μεταξὺ Γάζης καὶ Ἀντιλιβάνου Ἰουδαία λέγεται. 12

56, 35–757, 9 ξζʹ ὅτι ἡ Τύρος νῆσος πρὶν οὖσα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τῷ χώματι τῆς πολιορκίας
χερρόνησός ἐστιν· ἡ δ' ἐκεῖσε πορφύρα καλλίστη.

57, 16–20 ξηʹ ὅτι Σιδὼν πολύτεχνός ἐστιν πόλις καὶ καλλίτε|χνος φιλόσοφός τε καὶ 148r
ἀριθμητικὴ καὶ λογιστικὴ καὶ ἀστρονομικὴ καὶ ἐμπορικὴ καὶ νυκτοπλοϊκή, 16
καθάπερ καὶ ἡ Αἴγυπτος γεωμετρική.

57, 32 ξθʹ ὅτι Σιδὼν ἀπὸ Τύρου ἀπέχει πρὸς βορρᾶν στάδια σʹ.

58, 3–23 οʹ ὅτι μετὰ Τύρον Πτολεμαΐς ἐστιν πόλις, περὶ ἧς ἱστορεῖται παράδοξον· ἔν
τινι γὰρ πολέμῳ τροπῆς γενομένης λαμπρᾶς τοῖς ἐνοίκοις παρὰ τὸν αἰγια- 20
λὸν κῦμα ἐξαπίνης ἐπελθὸν ἐκάλυψε τοὺς φεύγοντας, εἶτα πελαγίσαν
μικρὸν ὕστερον ὑπέφυγεν τὸ ὕδωρ καὶ κατελείφθησαν ἐν τοῖς κοίλοις
χωρίοις νεκροὶ οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἰχθύες.

59, 2–6 οαʹ ὅτι τὰ κατὰ τὴν Ἀνδρομέδαν περὶ τὴν Ἰόππην γενέσθαι φασίν· καὶ τὰ Ἱε- 24
ροσόλυμα ἐπίνειον ἔχουσι τὴν Ἰόπην.

59, 9–11 οβʹ ὅτι ἀπὸ Κασσίου εἰς τὸ Πηλούσιον πόλεως Αἰγύπτου στάδιοι τʹ.

59, 19–27 ογʹ ὅτι ἡ Γάζα πόλις ἀπὸ θαλάσσης ζʹ σταδίους ἀπέχει· ἀπὸ δὲ Γάζης πόλεως
εἰς Ἀΐλα πόλιν, τὸ ἀνατολικώτερον σημεῖον τοῦ Ἀραβίου κόλπου δι' ἐρή- 28
μου στάδιοι ͵ασξʹ· εἰς δὲ τὸ δυσικὸν μυχὸν τοῦ Ἀραβίου κόλπου καλούμε-
νον Ἡρωοπολιτικὸν ἀπὸ Πηλουσίου ὁδὸς ἔρημος καὶ ἑρπετῶν πλήρης.

59, 28–33 οδʹ ὅτι μετὰ Γάζαν Ῥαφία πόλις καὶ Ῥινοκορουρα πόλις· ὠνόμασται δ' οὕτως
ἐπειδή ποτε Αἰγύπτιοι τοὺς ἁλισκομένους κακούργους ῥινοτομοῦντες ἐκεῖ 32

4 Ποσιδ- Par. 8 ὡς om. Par. 10 Ὀρθο- Par. 12 ante Ἰουδαία rasura 2–3 litt. 13 πολυορκίας Par. 14 χερρόνν- s. l. 17 ἡ om. Par. 22 κοίλης Par.[i] 25 ἐπίνιον Par. Ἰόππην Par. 26 Κασίου Par., Hudson πόλιν Par., Hudson 27 ζʹ : ἑπτὰ Par. 28 Ἀϊλὰ Par. -κώτατον Par. 29 τὸ : τὸν Par. δυτικὸν Par., Gelenius 31 Ῥάφια Par. Ῥηνοκόρουρα Par. ὀνόμ- a. c., ut vid. 32 ῥηνο- Par.

κατῴκιζον· οἳ οὐκ ἔτι ἐτόλμων ὑποστρέφειν εἰς Αἴγυπτον διὰ τὸ παράσημοι
εἶναι.

760, 5 sq. οεʹ ὅτι τὸ Πομπηΐου τοῦ Μάγνου σῶμα ἐν τῷ Κασσίῳ λόφῳ κεῖται περὶ Σερβω-
νίδα λίμνην πλησίον Πηλουσίου πόλεως. 4

760, 11–6 οϛʹ ὅτι ἀπὸ Ὀρθωσίας πόλεως | Φοινίκης εἰς τὸ Πηλούσιον στάδιοι ͵γχνʹ κατα- 148v
κολπίζοντι· ἡ δὲ ὁδὸς πρὸς δυσμὰς χειμερινάς. πάλιν δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς
Ὀρθωσίας ἐπὶ τὸν Ὀρόντην ποταμὸν ͵αρλʹ πρὸς ἀνατολὰς θερινάς, ἀπὸ δὲ
Ὀρόντου ποταμοῦ ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας στάδιοι φκʹ πρὸς 8
ἀνατολὰς θερινάς.

760, 29–761, 21 οζʹ ὅτι τὸν Μωσῆν τὸν παρ' Ἰουδαίοις λέγει ὁ Στράβων ὅτι Αἰγύπτιος ἦν ἱερεὺς
καὶ μὴ ἀρεσκόμενος τῇ τῶν Αἰγυπτίων θρησκείᾳ ἀπῆρεν εἰς τὴν Παλαι-
στίνην καὶ πολλοὺς συμπαρέλαβεν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξ Αἰγύπτου· ἐπαινεῖ δὲ τὸν 12
Μωσῆν ὁ Στράβων ὡς εὐσεβῶς πράξαντα τοῦτο καὶ δικαίως.

761, 21–5 οηʹ ὅτι ὕστερον μετὰ τὸν Μωσῆν ἡ δεισιδαιμονία τοῖς Ἰουδαίοις συνέπεσεν,
οἷον ἡ περιτομὴ καὶ ἡ τῶν κρεῶν ἀποχή.

762, 37–763, 3 οθʹ ὅτι ἡ Ἱεροσόλυμα πόλις τὰ μὲν ἔσω ἔνυδρα ἔχει, τὰ δ' ἐκτὸς ἄνυδρα· ἡ δὲ 16
τάφρος τῆς πόλεως οὐκ ὀρυκτή, ἀλλὰ λατομητὴ πέτρα βαθεῖα· ὁ δ' ἐξ αὐτῆς
κοπεὶς λίθος τὴν πόλιν ἔκτισεν.

763, 24–764, 7 πʹ ὅτι ἡ Σιρβωνὶς λίμνη ἀγχιβαθής ἐστιν· ἧς ἡ περίμετρος στάδιοι ͵α, τῇ δὲ
παραλίᾳ παρατέταται μικρῷ τι πλέον τῶν σʹ σταδίων μῆκος· βαρύτατον δ' 20
ἔχει ὕδωρ, ὥστε μὴ δεῖν κολύμβου, ἀλλὰ τὸν ἐμβάντα καὶ μέχρις ὀμφάλου
εὐθὺς ἐξαίρεσθαι· μεστὴ δ' ἐστὶν ἀσφάλτου αὕτη· τοῦτο δ' ἀναφυσᾶται κατὰ
καιροὺς ἀτάκτους ἐκ μέσου τοῦ βάθους μετὰ πομφολύγων ὡς ἂν ζέοντος
ὕδατος, κυρτουμένη δ' ἡ ἐπιφάνεια λόφου φαντασίαν παρέχει. συναναφέρε- 24
ται δὲ καὶ βῶ|λος πολλὴ καπνώδης μέν, πρὸς δὲ τὴν ὄψιν ἄδηλος, ὑφ' ἧς 149r
κατιοῦται χαλκός, ἄργυρος, πᾶν τὸ στιλπνὸν μέχρι καὶ χρυσοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ
κατιοῦσθαι τὰ σκεύη γνωρίζουσιν οἱ περιοικοῦντες ἀρχομένην τὴν ἀνα-
βολὴν τοῦ ἀσφάλτου καὶ παρασκευάζονται πρὸς τὴν μεταλλείαν αὐτοῦ 28
ποιησάμενοι σχεδίας καλαμίνας. ἔστιν δ' ἡ ἄσφαλτος γῆς βῶλος ὑγραινο-
μένη ὑπὸ θερμοῦ καὶ ἀναφυσωμένη καὶ διαχεομένη, πάλιν δὲ μεταβάλλουσα
εἰς πῆξιν ἰσχυρὰν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος, ὥστε τομῆς καὶ κοπῆς δεῖσθαι·
εἶτα ἐπιπολάζουσα ἡ ἄσφαλτος διὰ τὴν τοῦ ὕδατος παχύτητα κόπτεται καὶ 32
ἀποφέρεται.

764, 23–7 παʹ ὅτι τὰ παρ' Ἑβραίοις Σόδομα πόλις ἑτέρων ἦν ιβʹ πόλεων μητρόπολις καὶ

10 παρὰ Par. 19 ἧς ὑπερίμετρος Par. 20 παρατέτακται a. c. 21 κολυμβᾶν Par. 21 ὀμφαλοῦ Par. 22 μεστὴ : νεστὶ Par. 25 βῶλος : ἄσβολος Korais 34 ιβʹ : δώδεκα Par.

διὰ τὸ εἶναι τὴν γῆν ἔμπυρον γενομένων σεισμῶν καὶ πυρωδῶν ἀναφυσημάτων κατεστράφησαν καὶ κατεκάησαν πᾶσαι καὶ ἀνεδόθη ἡ νῦν λίμνη Σιρβωνὶς καλουμένη θειώδης οὖσα καὶ ἀσφαλτώδης.

64,33 πβʹ ὅτι Αἰγύπτιοι χρῶνται τῇ ἀσφάλτῳ πρὸς τὰς τῶν νεκρῶν ταριχείας.

65,29–33 πγʹ ὅτι ἐξ Ἁρμόζον τοῦ ἄκρου τῆς Καρμανίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Ἀραβίᾳ ἄκρον ἐν Μάκαις, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ ἀρχὴ τοῦ Περσικοῦ κόλπου· τὸ γὰρ ἐντεῦθεν πρῶτον μὲν πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμάς, εἶτα πρὸς βορρᾶν εὐρύνεται ἡ Περσικὴ θάλασσα ἕως Τερηδόνος πόλεως καὶ τῶν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ ἐκβολῶν.

65,5 sq. πδʹ ὅτι ἡ Περσικὴ θάλασσα μεγάλη ἐστίν, ὥστε μικρῷ λείπεται τῷ μεγέθει τοῦ Εὐξείνου πόντου. [149v]

66,10–4 πεʹ ὅτι ἐν τῷ νοτιωτάτῳ καὶ δυσμικωτάτῳ σημείῳ τοῦ Περσικοῦ κόλπου πόλις ἐστὶν Γέρρα ἐν τῇ ἁλμυρίδι, ἧς αἱ οἰκίαι ἅλιναί εἰσιν· ἐπεὶ δ' αἱ λεπίδες τῶν ἁλῶν ἀφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐπίκαυσιν τὴν ἐκ τῶν ἡλίων συνεχεῖς ἀποπίπτουσι, καταρραίνοντες ὕδασι πυκνὰ τοὺς τοίχους συνέχουσιν.

66,20–2 πϛʹ ὅτι ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ Τύρος καὶ Ἄραδός εἰσιν νῆσοι, ἀφ' ὧν οἱ ἐν Φοινίκῃ Τύριοι καὶ Ἀράδιοι ἐγένοντο μετανάσται.

66,33–6 πζʹ ὅτι καθ' ὅλην τὴν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης παραλίαν φύεται κατὰ βυθοῦ δένδρα ὅμοια δάφνῃ καὶ ἐλαίᾳ, ταῖς μὲν ἀμπώτισιν ἔσθ' ὅτε ὅλα καλυπτόμενα καίτοι τῆς ὑπερκειμένης γῆς ἀδένδρου οὔσης, ὥστε ἐπιγίνεσθαι τὸ παράδοξον.

67,14 πηʹ ὅτι ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ κῆτος ἐπώκειλεν πηχῶν νʹ.

67,16–21 πθʹ ὅτι ἐν τοῖς ἕλεσιν τοῖς γινομένοις ὑπὸ τῶν τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ προχύσεων ἄμπελος γίνεται ἐν ταῖς καλαμίναις ῥιψὶν ἐπιβαλλομένης γῆς ὅση δέξαιτο ἂν τὸ φυτόν, ὥστε φορητὴν γίνεσθαι πολλάκις, εἶτα κοντοῖς ἀπωθεῖσθαι εἰς τὴν οἰκείαν ἐξ ἀρχῆς ἕδραν.

68,15–20 ϙʹ ὅτι ἐν τῇ Εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ νόμος ἐστὶν ἵνα μὴ ὁ παῖς παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν διαδέχηται, ἀλλ' ὃς ἂν πρῶτος γεννηθῇ τινι τῶν ἐπιφανῶν παῖς μετὰ τὴν κατάστασιν τοῦ βασιλέως· οὗτος ὁ παῖς ἀναλαμβάνεται καὶ τρέφεται βασιλικῶς ὡς διαδεξόμενος τὴν βασιλείαν.

70,15–9 ϙαʹ ὅτι ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα οὐκ ἔστιν βαθεῖα, ἀλλὰ καὶ | ἕως μόνων δύο ὀργυων [150r] ἔρχεται τὸ βάθος· διὸ ποάζει πλειστάκις διὰ τὰ φυτὰ ἐξέχοντα τῆς ἐπιφα-

2 ἡ om. Par. 5 ἐξαρμόζοντος ἄκρου Par. 6 ἐντεῦθε Par. 8 θάλασσα om. Par. 13 Γερρᾶ Par. 18 φύονται Par. 19 ὅλα καὶ ὑπερφανῆ γινόμενα, ταῖς δὲ πλημμυρίσιν post ἀμπώτισιν add. Par. 20 καίτοι : καὶ ταῦτα Müller ἐπιγενέσθαι Par. 24 ἐπιβαλλομένοις Par.[i] 25 κόντοις Par. 26 πάλιν ante εἰς add. Par. 31 Ἐρυθρᾶ Par. βαθεία Par. ὀργυῶν Par.

νείας καὶ τὰ δένδρα φαίνεται ἔξω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ κυνῶν πλῆθος θαλαττίων ἔχει.

770,25–7 ϙβʹ ὅτι ὁ Ἀσταβόρας ποταμὸς μέρει μὲν τῷ πλείστῳ μίσγεται τῷ Νείλῳ, τῷ δὲ ὀλίγῳ ἐκδίδωσιν εἰς τὸν Ἀράβιον κόλπον.

773,24–6 ϙγʹ ὅτι ἡ παραλία τῆς Ἀραβίας τῶν Τρωγοδυτῶν ἡ πολλὴ ἐλαιῶνας καὶ δαφνῶνας καὶ φοινικῶνας φέρει.

773,32–4 ϙδʹ ὅτι οἱ ἐν Ἀραβίᾳ ἐλέφαντες, ὅτ' ἂν διὰ τὰ καύματα ἐκλίπωσιν οἱ ποταμοί, φρεωρυχοῦσι καὶ τοῖς ὀδοῦσι καὶ ταῖς προβοσκίσιν.

—— ϙεʹ ὅτι Τρωγοδῦται ἄνευ τοῦ λ λέγει ὁ Στράβων.

784,19–785,4 ϙϛʹ ὅτι φησὶν Ποσειδώνιος Ἐρεμβοὺς παρ' Ὁμήρῳ τοὺς Ἄραβας δεῖν ἀκούειν, ὡς τῶν παλαιῶν διὰ τὴν ἀνεπιμιξίαν σολοικιζόντων τὸ ὄνομα καὶ ἀντὶ Ἀράβων Ἐρεμβῶν καλεῖν· καὶ γὰρ ταῦτα τὰ τρία ἔθνη, Ἀρμενίους, Ἀραβίους, Ἐρεμβούς, συνεχῆ ἀλλήλοις ὄντα σχεδὸν τῇ αὐτῇ ὀνομασίᾳ καλεῖσθαι. οὕτως οὖν καὶ Ἀρίμους φησὶν ὁ αὐτὸς δεῖν ἀκούειν τοὺς Σύρους· Ἀριμαῖοι γὰρ οἱ ἐν αὐτῇ, τάχα δὲ τότε οἱ Ἕλληνες Ἀραμαίους ἢ Ἀρίμους αὐτοὺς ἐκάλουν· αἱ δὲ μεταπτώσεις τῶν ὀνομάτων πολλαί· καὶ γὰρ τὸν μὲν Δαριήκην Δαρεῖον ἐκάλεσαν, τὴν δὲ Φάρζην Παρυσάτην.

Χρηστομάθειαι ἐκ τῶν Στράβωνος Γεωγραφικῶν βιβλίου ιϛʹ [150v]

786,7 sq. αʹ ὅτι ὁ μικρὸς καταράκτης ὑπὲρ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης ἐστὶν πόλις, ἔνθα καὶ τὸ μεθόριον Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιόπων.

787,5–11 βʹ ὅτι οἱ Αἰθίοπες λυπρῶς ζῶσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δυσκρασίας τῶν ἀέρων, διὸ καὶ πένητές εἰσιν· οἱ δ' Αἰγύπτιοι εὐδαίμονές εἰσιν.

787,12–6 γʹ ὅτι Αἰγύπτιοι εἰς τρεῖς μοίρας ἑαυτοὺς διεῖλον, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εἰσιν ἱερεῖς περὶ τὰ θεῖα ἀσχολούμενοι, οἱ δὲ γεωργοὶ τὰ ἐν εἰρήνῃ ἐργαζόμενοι, οἱ δὲ στρατιῶται τὰ ἐν πολέμῳ ἀσκοῦντες.

788,10–28 δʹ ὅτι ὁ Νεῖλος ἀεὶ ἐκ νότου πρὸς ἄρκτους ῥεῖ ἕως τοῦ μεγάλου Δέλτα, εἶτα ἐκεῖθεν σχίζεται εἰς πολλὰ ἕως τῆς θαλάσσης, δεξιὰ μὲν ἕως Πηλουσίου, εὐώνυμα δὲ ἕως Κανώβου, καὶ γίνεται ἡ κάτω Αἴγυπτος νῆσος τρίγωνος, τὸ Δέλτα· ᾧ ὁμώνυμον ἡ κορυφὴ καὶ ἡ ἐν αὐτῇ κώμη. πᾶν δὲ τὸ Δέλτα τοσοῦτόν ἐστιν κατὰ ῥαστώνην πλωτὸν διώρυξιν ὥστε καὶ ὀστράκινα ἐνίοις πορθμία εἶναι.

3 Ἀστάβορας Par. 5 Τρωγοδυτῶν : Τ s.l. 7 ὅταν Par. 9 Τρωγοδύται Par. 12 Ἐρεμβοὺς καλούντων Kramer καὶ post γὰρ add. Par. 13 Ἐρέμβους Par. 14 Ἀρίμους φησὶν : ἀριθμοὺς Par. 15 Ἀριμοὺς Par. 17 Δαρικὴν Par. Φαρζὴν Par. Παρυσάτην : η expunctum, Παρυσάτιν Par., Gelenius 18 ιϛʹ : ιζʹ Hudson 19 πόλις : πόλεων Par. 23 οἱ ante Αἰγύπτιοι add. Par. 27 δεξιᾶ Par. 28 Κανώπου Par.

38, 28 sq. ε΄ ὅτι ἡ περίμετρος τοῦ Δέλτα τρισχιλίων ἐστὶν σταδίων νησιαζουσα.

38, 30–789, 4 ϛ΄ ὅτι ἐν ταῖς ἀναβάσεσι τοῦ Νείλου πελαγίζει τὸ Δέλτα, μόνων τῶν πόλεων καὶ τῶν κωμῶν ὑπερφαινομένων διὰ τὸ ἢ ἐπ' αὐτοφυῶν ἢ χειροποιήτων λόφων ἱδρῦσθαι· τοῦτο δὲ γίνεται μ΄ ἡμέρας, εἶτα κατ' ὀλίγον μειοῦται, ὥσπερ καὶ ηὐξήθη, ἑτέρας ἡμέρας κ΄, ὥστε ἐν πάσαις ταῖς ξ΄ ἡμέραις τελέως ξηραίνεται τὸ πεδίον.

39, 6–8 ζ΄ ὅτι πρὸ τοῦ Δέλτα μῆκος εἰσὶν στάδιοι ͵δ πρὸς νότον ἕως Συήνης ἐπ' εὐθείας δι' ἑνὸς ῥείθρου τοῦ ποταμοῦ φερομένου | πλὴν εἴ που τίς νῆσος ἐστίν. 151ʳ

39, 23–5 η΄ ὅτι ἐκ τῶν ἐν Αἰθιοπίᾳ ὄμβρων πληθύει ὁ Νεῖλος ποταμός.

90, 4–7 ϑ΄ ὅτι Καμβύσης ὁ Πέρσης καρασχὼν τὴν Αἴγυπτον ἀνῆλθεν μέχρι τῆς Μερόης ὑπ' αὐτοῦ κληθείσης πόλεως· ἐκεῖ γὰρ αὐτοῦ ἡ ἀδελφὴ Μερόη ἐτελεύτα, καὶ τιμῶν αὐτὴν ἔθετο τῇ πόλει Μερόην ὄνομα.

90, 29–31 ι΄ ὅτι οἱ παλαιοὶ ἀπὸ Συήνης ἕως τῆς θαλάσσης μόνον ἐκάλουν Αἴγυπτον, τοῦτ' ἔστιν ὅσον ὁ Νεῖλος ποταμὸς ποτίζει μέρος καὶ μόνον.

91, 14–7 ια΄ ὅτι ἀπὸ Πηλουσίου ἕως Κανώβου στόματος, τοῦτ' ἔστιν ἡ βάσις τοῦ Δέλτα, στάδιοί εἰσιν ͵ατ΄, ἀπὸ δὲ Κανώβου εἰς τὴν Φάρον ρν΄.

92, 32–793, 3 ιβ΄ ὅτι ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια ἐν τῇ Μαρεώτιδί ἐστιν· ἧς τὰ μὲν βόρεια θαλάσσῃ, τὰ δὲ νότια τῇ Μαρίᾳ λίμνῃ περιέχεται· πληροῦται δ' ἐκείνη ὑπὸ τῶν τοῦ Νείλου διωρύχων καὶ ἀναβάσεων.

94, 15–8 ιγ΄ ὅτι τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ κτίστου χρυσῆν πύελον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐσύλησεν Πτολεμαῖος ὁ Κόκκης ὁ καὶ Παρείσακτος ἐπικληθεὶς ἐκ τῆς Συρίας ἐπελθών, καὶ εὐθὺς ἐξέπεσεν τῆς ἀρχῆς ἀνόνητα τολμήσας· ἡ δὲ πύελος μετὰ τοῦτο ὑελίνη γέγονεν.

96, 3–797, 6 ιδ΄ ὅτι ὁ ὄγδοος Πτολεμαῖος ὁ Αὐλητὴς κληθεὶς χοραυλεῖν ἤσκησεν σεμνυνόμενος ἐπ' αὐτῷ, ὡς καὶ ἀνταγωνίζεσθαι αὐληταῖς· ὃν οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐξέβαλον. ὁ δὲ εἰς Ῥώμην ἐλθὼν ἱκέτης γίνεται Πομπηΐου καὶ ἔτυχεν καθόδου εἰς τὴν βασιλείαν καὶ μετ' ὀλίγον νόσῳ τελευτᾷ καὶ διαδέχεται αὐτὸν Διόνυσος ὁ υἱός | καὶ Κλεοπάτρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Αὐλητοῦ, φεύγει εἰς τὴν Συρίαν. ὁ 151ᵛ δὲ Πομπήϊος φυγὼν ἐκ Φαρσάλου ἧκεν εἰς τὸ Πηλούσιον καὶ τὸ Κάσσιον ὄρος καὶ δολοφονεῖται ὑπὸ τῶν ἀμφὶ Διόνυσον. ἐπελθὼν δὲ Καῖσαρ τόν τε Διόνυσον κτείνει καὶ τὴν Κλεοπάτραν καθίστησι βασίλισσαν Αἰγύπτου. Ἀντώνιος δὲ μετὰ τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην ἐλθὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔγημεν τὴν Κλεοπάτραν καὶ τὸν Ἀκτιακὸν πόλεμον σὺν αὐτῇ ἠγωνίσατο καὶ συνέ-

1 τρισχιλίων : ͵γ Kramer νησίζουσα Par. 4 ἱδρύσθαι Par. 6 ξηραίνεσθαι Par.ⁱ 7 πρὸ : ἀπὸ Korais (at vide 789, 6–8 comm.) 10 πληθύνει Par. 11 ὁ Καμβύσης ὁ Par. κατασχῶν Par. 16 τουτέστιν Par. 20 διορύ- Par.

φυγεν· ὁ δ' Αὔγουστος ἐπελθὼν ἄμφω τε κατέλυσεν καὶ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐποίησεν.

796, 29. 797, 2 ιε΄ ὅτι ὁ μὲν πρῶτος Καῖσαρ περὶ Φάρσαλον πόλιν ἐνίκα Πομπήϊον· ὁ δὲ δεύτερος περὶ Φιλίππους ἐνίκα Βροῦτον καὶ Κάσιον.

801, 14–23 ιϛ΄ ὅτι τὰ τοῦ Νείλου ζ΄ στόματα ταῦτά ἐστιν· Ἡρακλεωτικόν, Βολβίτινον, Σεβεννυτικόν, Φατνιτικόν, Μενδήσιον, Τανιτικόν, Πηλουσιακόν.

803, 9–12 ιζ΄ ὅτι ἡ μεταξὺ Πηλουσίου πόλις καὶ τοῦ μυχοῦ τοῦ καθ' Ἡρώων πόλεως ἐρημία σταδίων ἐστὶν ͵α· πᾶσα δ' ἄνυδρος καὶ θηριώδης ὀφιώδης ἐστίν.

803, 17–9 ιη΄ ὅτι ἐν Μομέμφιδι τρέφεται θήλεια βοῦς ἱερά, καθάπερ ἐν Μέμφιδι ὁ Ἆπις, ἐν Ἡλιουπόλει δὲ ὁ Μνεῦις βοῦς.

805, 7–9 ιϑ΄ ὅτι περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Δέλτα ἐστὶν ἥ τε Βούβαστος πόλις καὶ Μέμφις καὶ Ἡλιούπολις καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς διώρυχος τῆς βαλλούσης εἰς τὴν καθ' Ἡρώων πόλιν θάλασσαν τοῦ Ἀραβίου κόλπου πλάτος ἔχουσα πήχεις ρ΄, βάθος δὲ ὥστε σύμμετρον εἶναι μυριοφόρῳ νηΐ.

805, 18 κ΄ ὅτι αἱ πάλλαι Αἰγύπτιαι Θῆβαι Διόσπολις νῦν μεγάλη καλεῖται. 152ʳ

806, 18–23 κα΄ ὅτι Πλάτων ὁ μέγας σὺν Εὐδόξῳ τῷ μαθητῇ ἀπῆρεν εἰς τὴν Αἴγυπτον κἀκεῖ διετέλεσαν ἔτη τρία γεωμετροῦντες καὶ ἀστρονομοῦντες καὶ ἁπλῶς φιλοσοφοῦντες περὶ τὰς Θήβας τὰς νῦν Διόσπολιν καλουμένην.

807, 12 sq. κβ΄ ὅτι ὁ Ἆπις ὁ αὐτός ἐστιν τῷ Ὀσείριδι θεὸς νομιζόμενος.

807, 32–808, 6 κγ΄ ὅτι δευτερεύει μετὰ Ἀλεξάνδρειαν ἡ Μέμφις πόλις· ἧς ἀπὸ μ΄ σταδίων ὀρεινή τίς ἐστιν, ἐφ' ᾗ πολλαὶ μέν εἰσιν πυραμίδες, τάφοι τῶν βασιλέων, τρεῖς δ' ἀξιόλογοι· τὰς δὲ δύο τούτων καὶ ἐν τοῖς ζ΄ θεάμασι καταριθμοῦνται, εἰσὶν δὲ τὸ ὕψος σταδιαῖαι, τετράγωνοι τῷ σχήματι.

809, 23–9 κδ΄ ὅτι ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑπολαμβάνουσιν οἱ παλαιοὶ τὴν κάτω Αἴγυπτον ἕως Σιρβωνίδος λίμνης καὶ Μοιρίδος λίμνης καὶ Ἀμμωνιακῆς πᾶσαν πέλαγος εἶναι, τυχὸν δὲ καὶ τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ συνεχές, τυχὸν δὲ καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ χωρίς.

811, 5–25 κε΄ ὅτι καὶ ὁ θαυμαστὸς λαβύρινθος ἐν τῇ ἄνω ἐστὶν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῷ λαβυρίνθῳ πυραμίς, ὁ τάφος Μαΐνδου βασιλέως τοῦ καὶ τὸν λαβύρινθον κτίσαντος· ὁ Μαΐνδης γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν.

812, 6 κϛ΄ ὅτι κατήρασεν λέγει ὁ συγγραφεὺς ἀντὶ τοῦ κατέπιεν, ἐναντίως τῷ ἐξήρασεν.

811, 30–812, 20 κζ΄ ὅτι ἐν Ἀρσινόῃ πόλει, ἣ πρότερον Κροκοδείλων πόλις ἐκαλεῖτο, χειροήθης

4 Κάσσιον Hudson 5 ζ΄ : ἑπτὰ Par. Βολβιτινόν Par. 6 Σεβεννι- Par. 7 πόλις : πόλεως Gelenius πόλεως : εως e corr.; πόλιν Gelenius 11 Βουβαστοπόλις Par. 13 δὲ om. Par. 16 ἀπῆρεν s.l. 17 διετέλεσεν Par. τρία : ιγ΄ Par. 22 τρεῖς : γ΄ Kramer 25 Ἀμμω- Par. 26 sq. τυχὸν — χωρίς om. Par. 28 sq. λαβι- Par.

ἱερὸς κροκόδειλος ἐτρέφετο. ἐν δὲ Ἡρακλέους πόλει τιμᾶται ὁ | ἰχνεύμων 152v
ἐχθρὸς ὢν κροκοδείλοις τε καὶ ἀσπίσιν· ὧν τά τε ᾠὰ κατεσθίει ὁ ἰχνεύμων
καὶ αὐτὰς τῷ πηλῷ θωρακισθεὶς διαφθείρει εἰς τὸν ποταμὸν ἕλκων· τοῦ δὲ
κροκοδείλου καθεύδοντος καὶ κεχηνότος ὑπεισδὺς εἰς τὸ στόμα κατεσθίει 4
τὰ σπλάχνα.

12, 22 sq. κη´ ὅτι ἐν Κυνοπόλει ὁ Ἄνουβις τιμᾶται καὶ τοῖς κυσὶ τιμὴ καὶ σίτισις τέτακταί
τις ἱερά.

12, 24– 813, 1 κθ´ ὅτι ἐν Ὀξυρύγχῳ ποταμῷ καὶ νομῷ ὁμωνύμῳ τιμᾶται ὁ ὀξύρυγχος ἐν ἱερῷ 8
σηκῷ καίτοι καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων κοινῇ τιμώντων τὸν ὀξύρυγχον. τινὰ
μὲν γὰρ τῶν ζῴων ἅπαντες κοινῇ τιμῶσιν Αἰγύπτιοι, καθάπερ τῶν μὲν
πεζῶν γ´, βοῦν, κύνα, αἴλουρον, τῶν δὲ πτηνῶν β´, ἱέρακα καὶ ἶβιν, τῶν δὲ
ἐνύδρων β´, λεπιδωτὸν ἰχθὺν καὶ ὀξύρυγχον· ἄλλα δ' ἐστὶν ἃ τιμῶσι καθ' 12
αὑτοὺς ἕκαστοι, καθάπερ Σαΐται πρόβατον καὶ Θηβαΐται, λάτον δὲ τῶν ἐν
τῷ Νείλῳ τινὰ ἰχθὺν Λατοπολῖται, λύκον δὲ Λυκοπολῖται, κυνοκέφαλον δὲ
Ἑρμοπολῖται, κῆπον δὲ Βαβυλώνιοι οἱ κατὰ Μέμφιν (ἔστιν δ' ὁ κῆπος τὸ
μὲν πρόσωπον ἐοικὼς σατύρῳ, τἆλλα δὲ κυνὸς καὶ ἄρκτου μεταξύ· γεννᾶται 16
δ' ἐν Αἰθιοπίᾳ), ἀετὸν δὲ Θηβαῖοι, λέοντα δὲ Λεοντοπολῖται, αἶγα δὲ καὶ
τράγον Μενδήσιοι, μυγαλῆν δὲ Ἀθριβῖται, ἄλλοι δ' ἄλλο τι.

13, 7–11 λ´ ὅτι Πτολεμαῒς πόλις μεγίστη ἐστὶν τῶν ἐν Θηβαΐδι καὶ οὐκ ἐλάττων Μέμ-
φεως· | ὑπὲρ δὲ ταύτης ἡ Ἄβυδος πόλις, ἐν ᾗ τὸ Μεμνόνειον, βασίλειον 20 153r
θαυμαστῶς κατεσκευασμένον.

13, 27– 814, 14 λα´ ὅτι τοῖς ἀρχαίοις μᾶλλον ἦν ἐν τιμῇ καὶ ἡ μαντικὴ καθόλου καὶ τὰ
χρηστήρια· νυνὶ δ' ὀλιγωρία πολλὴ κατέχει, τῶν Ῥωμαίων ἀρκουμένων τοῖς
Σιβύλλης χρησμοῖς καὶ τοῖς Τυρρηνικοῖς θεοπροπίοις διά τε σπλάγχνων καὶ 24
ὀρνιθείας καὶ διοσημείων. διόπερ καὶ τὸ ἐν Ἄμμωνι ἐκλέλοιπε χρηστήριον,
πρότερον δ' ἐτετίμητο. ἔνθα καὶ Ἀλέξανδρος ἀπελθὼν ἐχρηστηριάζετο. καὶ
οὐχ ὥσπερ ἐν Δελφοῖς καὶ Βραγχίδαις τὰς ἀποθεσπίσεις διὰ λόγων, ἀλλὰ
νεύμασι καὶ συμβόλοις τὸ πλέον, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ· 'ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' 28
ὀφρύσι', τοῦ προφήτου τὸν Δία ὑποκριναμένου· τοῦτο μέντοι ῥητῶς εἰπεῖν
τὸν προφήτην φασὶν πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἴη Διὸς υἱός.

4, 23–5 λβ´ ὅτι ἐν τῇ Ἀβύδῳ πόλει τιμῶσι τὸν Ὄσειριν· ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τοῦ Ὀσίριδος
οὐκ ἔξεστιν οὔτε ᾠδὸν οὔτε αὐλητὴν ἀπάρχεσθαι τῷ θεῷ, καθάπερ τοῖς 32
ἄλλοις θεοῖς ἔθος.

4, 26–31 λγ´ ὅτι ἐν Τεντύρᾳ πόλει διαφερόντως παρὰ τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ὁ κροκό-

8 ποταμῷ : πόλει Hudson 11 γ´ : τρία Korais β´ : δύο Korais 12 β´ : δύο Korais 20 ἡ om. Par. Μεμνόνειον : ε post. expunctum 24 θεοπρε- Par. 25 χρηστί- Par. 26 δὲ τετί- Par. ἀνελθὼν Hudson 26–30 καὶ οὐχ — υἱός om. Par. 27 ⟨εἶναι⟩ οὐχ Müller

δειλος ἠτίμωται καὶ ἔχθιστος τῶν ἁπάντων θηρίων νενόμισται καὶ ὑπ'
αὐτῶν φθείρεται.

814, 31–4 λδ´ ὅτι ὥσπερ οἱ ἐν τῇ Κυρηναίᾳ Ψύλλοι Αἰθίοπες ἀντιπάθειαν ἔχουσι φυσικὴν
πρὸς τὰ ἑρπετὰ μηδὲν ὑπὸ ἰοβόλων πάσχοντες, οὕτως καὶ οἱ Τεντυρῖται 4
οὐδὲν ὑπὸ κροκοδείλου πάσχουσιν, ἀλλὰ καὶ συγκο|λυμβῶσιν αὐτοῖς. 153v

815, 28– 816, 4 λε´ ὅτι τῶν ἑκατονταπύλων Θηβῶν, ἣ νῦν Διόσπολις καλεῖται, π´ σταδίων ἦν
τὸ μῆκος· νῦν δὲ κωμηδὸν οἰκεῖται.

816, 22–8 λς´ ὅτι ἡ ἀστρονομία μάλιστα κατορθώθη ὑπὸ Θηβαίων τῶν Αἰγυπτίων· ὧν 8
αἰτιώτατος Ἑρμῆς ὁ τρισμέγιστος.

816, 29 sq. λζ´ ὅτι αἱ παρθένοι ἱέρειαι παρ' Ἕλλησι παλλάδες καλοῦνται.

817, 9–20 λη´ ὅτι ἐν πόλει Ἐλεφαντίνῃ κρήνη ἐστὶν συμπάσχουσα ταῖς τοῦ Νείλου ποτα-
μοῦ ἀναβάσεσι συναυξομειουμένη αὐτῷ· ἐξ ἧς τεκμαίρονται τὴν εὐκαρπίαν 12
τῆς χώρας ἢ ἀφορίαν· εἰ γὰρ πολὺς ὁ Νεῖλος ἐπέλθοι, εὐφορία γίνεται, εἰ
δὲ ὀλίγος, σπάνις· εἰσὶν οὖν ἐν τῷ τοῦ φρέατος τοίχῳ παραγραφαὶ τῆς
εὐετηρίας ἢ τοῦ ἐναντίου.

817, 20–4 λθ´ ὅτι ἐν Σοήνῃ πόλει περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς μέσον ἡμέρας τὰ φρέατα ἄσκια 16
φαίνεται καὶ οἱ γνώμονες ὡς αὔτως.

817, 29 μ´ ὅτι ὑπὲρ τὴν Ἐλεφαντίνην πόλιν ἐστὶν ὁ μικρὸς καταράκτης.

820, 18–27 μα´ ὅτι ἐν τοῖς κατὰ Στράβωνα χρόνοις Κανδάκη τις ἀνδρικὴ γυνὴ Αἰθιόπισσα
ἦρξεν τῶν ὑπὲρ Αἴγυπτον Αἰθιόπων· ἦν δὲ πεπηρωμένη τὸν ἕτερον τῶν 20
ὀφθαλμῶν. τὸ δὲ βασίλειον τῆς Κανδάκης ἦν τὰ Νάπατα, πόλις μεγάλη.

821, 4. 820, 24 sq. μβ´ ὅτι Κανδάκη πολλαῖς μυριάσιν Αἰθιόπων πρὸς Πετρώνιον Ῥωμαῖον Αἰγύπ-
του ἄρχοντα διεπολέμησεν· ἦρχεν δὲ τῶν τόπων ἐκείνων ἔνθα ὁ Καμβύσου
στρατὸς κατεχώσθη ὑπὸ τῆς ἄμμου καὶ τοῦ νότου πνεύσαντος βιαίως. 24

821, 17–21 μγ´ ὅτι τὰ | τῶν Αἰθιόπων πρόβατα καὶ αἶγες καὶ βόες καὶ κύνες μικρὰ παντελῶς 154r
εἰσιν. τάχα δ' ἐκ τούτου καὶ τοὺς Πυγμαίους τινὲς ἐμυθολόγησαν· οὐ γάρ
ἐστιν ἀληθὲς τὸ τῶν Πυγμαίων.

821, 26– 822, 2 μδ´ ὅτι Αἰθίοπες σέβονται τοὺς βασιλέας ὡς θεοὺς καί εἰσιν κατάκλειστοι καὶ 28
οἰκουροί. μέγιστον δ' αὐτοῖς βασίλειον ἡ Μερόη πόλις ὁμώνυμος τῇ νήσῳ
οὔσῃ τὸ μῆκος σταδίων ͵γ, τὸ δ' εὖρος ͵α· ἔχει δὲ πόλεις συχνὰς καὶ ὄρη
καὶ δάση καὶ μέταλλα παντοῖα· περιέχεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς Λιβύης ὁ ταύτῃ
Νεῖλος θισὶ μεγάλαις, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀραβίας κρημνοῖς συνεχέσιν, ἐκ δὲ νότου 32

3 οἱ om. Par. 4 οὕτω Par. 6 τῶν om. Par. 16 ⟨κατὰ⟩ μέσον Kramer 17 ὡσαύτως Par. 19 τοῖς : ο e corr. 22 Κανδάκης Par. 24 βιαίως : ω ex o correctum 29 οἴκουροι Par. ὁμό- Par. 31 ὁ ταύτῃ : ταύτῃ ὁ Par.

ἄνωθεν ταῖς συμβολαῖς τῶν ποταμῶν Ἀσταβάρα καὶ τοῦ Ἀστάποδος καὶ τοῦ Ἀστασόβα· πρὸς ἄρκτον δὲ ἡ τοῦ Νείλου οχη.

22, 15–8 με΄ ὅτι Αἰθίοπες καὶ τὰς γυναῖκας ὁπλίζουσιν, ὧν αἱ πλείους κεκρίκωνται τὸ χεῖλος τοῦ στόματος χαλκῷ κρίκῳ. κῳδιοφόροι δ' εἰσὶν ἐρέαν τῶν προβάτων οὐ φερόντων, ἀλλ' αἰγοτριχούντων· οἱ δὲ τελέως γυμνῆτές εἰσιν περιεζωσμένοι.

22, 18–32 μς΄ ὅτι Αἰθίοπες νομίζουσι θεὸν εἶναι τὸν μὲν ἀθάνατον, τὸν δὲ θνητόν, τούτων δὲ τὸν μὲν αἴτιον τῶν πάντων, τὸν δὲ θνητὸν ἀνώνυμόν τινα καὶ οὐ σαφῆ. τοὺς δ' εὐεργέτας καὶ βασιλεῖς θεοὺς νομίζουσι, καὶ τούτων τοὺς μὲν βασιλεῖς κοινούς, τοὺς δὲ ἰδιώτας ἰδίως τοῖς εὖ παθοῦσιν ὑπ' αὐτῶν. πρὸς δὲ τῇ διακεκαυμένῃ τινὲς καὶ ἄθεοί εἰσιν, οὕς γε καὶ τὸν ἥλιόν φασιν βλασφημοῦντας κακῶς λέγειν | ἐπεὶ δ' ἂν ἀνίσχοντα ἴδοιεν ὡς καίοντα καὶ πολεμοῦντα αὐτούς. οἱ δ' ἐν Μερόῃ καὶ Ἡρακλέα καὶ Πάνα καὶ Ἶσιν σέβονται πρὸς ἄλλῳ τινὶ βαρβαρικῷ θεῷ καὶ βασιλέας καθιστᾶσι τοὺς κάλλει διαφέροντας ἢ ἀρετῇ ἢ κτηνοτροφίας ἢ ἀνδρείας ἢ πλούτου. [154v]

23, 3–7 μζ΄ ὅτι Αἰθίοπες ἔθος ἔχουσι τοιοῦτον· ὃς ἂν βασιλεὺς πηρωθῇ μέρος τι τοῦ σώματος ὁπωσοῦν, τὸ αὐτὸ πάσχουσιν οἱ συνόντες αὐτῷ μάλιστα· οἱ δ' αὐτοὶ καὶ συναποθνήσκουσιν· ἐκ δὲ τούτου φυλακὴ πλείστη τοῦ βασιλέως ἐστὶν παρ' αὐτῶν.

23, 14–26 μη΄ ὅτι ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ ἰχθύων γένη καὶ ἄλλα, γνωριμώτατοι δὲ ὅ τε ὀξύρυγχος καὶ ὁ λεπιδωτος καὶ λάτος καὶ ἀλάβης καὶ κορακῖνος καὶ χοῖρος καὶ φαγρώριος, ὃν καὶ φάγρον καλοῦσιν, σίλουρος, κιθαρος, θρῆσσα, κεστρεύς, ὀστρακίων, δίλυχνος, φύσσα, βοῦς, κοχλίαι μεγάλοι φωνὴν ὀλολυγόσιν ὁμοίαν φθεγγόμενοι. τὰ δ' ἐπιχώρια ζῷα ἰχνεύμων, ἀσπις ἥ τε σπιθαμιαία, ἥπερ καὶ ὀξυθανατωτέρα, ἡ δ' ὀργυιαία. ὄρνεα δὲ ἶβις, ἱέραξ ὁ Αἰγύπτιος· ἥμερος γὰρ παρὰ τοὺς ἄλλοθι, ὡς καὶ ἡ ἔλουρος, νυκτικόραξ ἰδιότροπος ἐνθάδε· παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀετοῦ μέγεθος, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ κολοιοῦ ἔχει.

23, 26–32. 824, 12–7 μθ΄ ὅτι ἡ ἶβις ἡμερώτατον ὄρνεόν ἐστιν, πελαργώδης κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος, ὅλη μέλαινα. μεστὴ δ' αὐτῶν ἅπασα τρίοδος, χρησίμως μὲν ὅτι πᾶν θηρίον ἐκλέγει καὶ τὰ καθάρματα πάντα, δυσχρήστως δὲ ὅτι παμφαγον [155r]

1 συμβου- a. c., ut vid. ποταμῶν : πόλεων Par. Ἀστάβαρα Par. 2 ὀχή Par. 10 εὐπαθοῦσιν Par. 12 ante ἀνίσχοντα rasuram 2 litt. praebet Par. 13 αὐτοῖς Hudson Πᾶνα Par. 17 ὁπο- Par. 21 λεπιδωτὸς Par. λατὸς Par. κορακίνος Par. 22 καὶ om. Par. κίθαρος, θρῆσα Par. 23 δίλυγχνος, φύσα Par. 24 ἀσπὶς Par. 24 τε : μὲν Korais 25 ὀργυαία Par. 27 γὰρ om. Par. δὲ om. Par. 29 ἶβις Par. 31 παμφάγον Par.

καὶ ἀκάθαρτον καὶ δυσκόλως ἀπειργόμενον ἀπὸ τῶν καθαρίων καὶ τῶν ἀλλοτρίων παντὸς μολυσμοῦ. ἀπὸ δὲ τῆς θαλάσσης εἰς τὸν Νεῖλον ἀνέρχεται καστρεύς, θρῆσσα, δελφίς· τὰ δ' ἄλλα διὰ τὸν ἐκ τῶν κροκοδείλων φόβον οὐκ ἀνέρχεται. ἀλλ' ὁ μὲν δελφις ὡς κρείσσων τῶν κροκοδείλων, ὁ δὲ κεστρεὺς ὅτι παραπέμπεται ὑπὸ τῶν χοίρων παρὰ γῆν κατά τινα οἰκείωσιν φυσικήν, τῶν δὲ χοίρων ἀπέχονται οἱ κροκόδειλοι· στρογγύλοι γάρ εἰσιν καὶ ἔχουσιν ἀκάνθας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φερούσας κίνδυνον.

825, 5–10 ν΄ ὅτι κατὰ Στράβωνα τὸ τῆς Λιβύης σχῆμα τρίγωνόν ἐστιν ὀρθογώνιον, οὗ ἡ μὲν μία τῶν περὶ τὴν ὀρθὴν ὁ Νεῖλος ποταμός ἐστιν, ἡ δ' ἑτέρα ἡ καθ' ἡμᾶς παραλία ἀπὸ Πηλουσίου μέχρι Γαδείρων, ἡ δ' ὑποτείνουσα τὴν ὀρθὴν ἡ ἀπὸ Γαδείρων παρωκεανῖτις ἄχρι τῶν τοῦ Νείλου πηγῶν. ταῦτα δὲ Πτολεμαῖος ἤλεγξε ψευδῆ ὄντα.

825, 27 να΄ ὅτι τὸ ἐν Μαυρητανίᾳ ὄρος τὸν Ἄτλαντα Ἑλληνιστὶ καλούμενον οἱ βάρβαροι Δύριν καλοῦσιν.

825, 28–32 νβ΄ ὅτι τὸ βορειότατον καὶ δυσμικώτατον ἄκρον τῆς Λιβύης Κώτης καλεῖται, ἀντίκειται δὲ τοῖς Γαδείροις.

826, 23–32 νγ΄ ὅτι ἡ Μαυρητανία ἑκατέρα εὐφορωτάτη ἐστὶν καὶ σὺν εὐδαιμονίᾳ οἰκεῖται καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῆς κροκοδείλους φέρουσιν. | ἔν τινι δὲ ποταμῷ γεννῶνται βδέλλαι ἑπταπήχεις κατατετρημένα ἔχουσαι τὰ βρόγχια δι' ὧν ἀναπνέουσιν. καὶ ἄμπελοι φύονται ἐκεῖσε δυσὶν ἀνδράσι τὸ πάχος δυσπερίληπτοι βότρυς πηχυαίους πως ἀποδιδοῦσαι. [155v]

827, 22 νδ΄ ὅτι ἐν Λιβύῃ καὶ Ἰνδίᾳ γίνεται κάλαμος, ὥστε τὸ ἓν γόνυ χωρεῖ μεδίμνους η΄, καὶ ἄλλαι βοτάναι μέγισται.

828, 6–8 νε΄ ὅτι οἱ Μαυρούσιοι ἐπιμελοῦνται μάλιστα κόσμου τριχῶν καὶ ὀνυχισμῶν καὶ πωγώνων καὶ τῶν τοιούτων.

828, 26 sq. νς΄ ὅτι οἱ Λίβυες δέρμασιν ὄφεων καὶ ἰχθύων ἀμπεχόναις καὶ στρώμασι χρῶνται.

828, 25 sq. νζ΄ ὅτι ἐν Λιβύῃ ὥσπερ ἐν Αἰθιοπίᾳ τοῦ θέρους ὕει πολλά, τοῦ δὲ χειμῶνος ξηρασία ἐστίν.

829, 7–9 νη΄ ὅτι οἱ ἐν Λιβύῃ Λωτοφάγοι οὐ δέονται ποτοῦ· ἀρκεῖ γὰρ αὐτοῖς ὁ λωτὸς καὶ πρὸς πόσιν καὶ πρὸς βρῶσιν.

22 sq. Anon. in cod. Par. gr. 1630 fol. 96r ed. J. F. Boissonade, Anecdota Graeca e codicibus regiis 1, Parisiis 1819, 418, 21 sq. (cf. 510, 16–21 comm.)

3 κεστρεύς Par. θρήσα Par. κορκο- Par. 4 δελφὶς Par. κορκο- Par. 6 κορκο- Par. 11 sq. Πτολομαῖος ἤλεγξεν Par. 13 Μαυρι- Par. 19 κατατρημένα a. c., κατατετριμμένα Par. 20 ἐκεῖσαι Par. 22 χωρεῖν Par. 23 η΄ : ὀκτώ Par., Anon. 24 ἐπιμελῶνται Par. 26 ἀμπεχώ- Par.

30, 32-4 νθ´ ὅτι ἐν τοῖς τῆς Λιβύης μεσογαίοις εὑρίσκεται ὀστράκια καὶ χηραμύδες καὶ τοιαῦτα, ὡς καὶ ἐν Ἄμμωνος.

31, 2-10 ξ´ ὅτι ἔν τισι τόποις τῆς Λιβύης δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ σῖτον καρποῦνται. ἔστιν δὲ τὸ μῆκος τῆς καλάμης πέντε πηχεων, πάχος δὲ τοῦ μικροῦ δακτύλου, ὁ δὲ καρ- 4 πὸς διακοσιοτεσσαρακοντάχους ἀποδίδοται. τοῦ δ' ἔαρος οὐδὲ σπείρουσιν, ἀλλὰ παλιούροις συνδεδεμέναις ἐπικαταψήσαντες τὴν χώραν τῷ ἐκπεσόντι κατὰ τὸν θερισμὸν στάχυϊ ἀρκοῦνται. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν θηρίων κνημῖδας φοροῦντες ἐργάζονται, καθεύδοντες δὲ περιχρίουσι τοὺς κλινόποδας σκορό- 8 156[r] δοις τῶν σκορπίων χάριν καὶ παλιούροις περιδοῦσιν.

31, 11 sq. ξα´ ὅτι ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Μαυρητανίας ἦν πόλις Ἰόλα ὄνομα, ἣν ἐπικτίσας Ἰόβας ὁ τοῦ Πτολεμαίου πατὴρ μετωνόμασεν Καισάρειαν· ἔχει δὲ καὶ λιμένα. 12

32, 32-833, 9 ξβ´ ὅτι Καρχηδόνιοι μεγίστην εἶχον δύναμιν. ὅτε γὰρ ἤρξαντο πολεμεῖν Ῥωμαίοις, πόλεις μὲν εἶχον τ´ ἐν Λιβύῃ, ἀνθρώπων δ' ἐν τῇ πόλει μυριάδας ο´. πολιορκούμενοι δὲ καὶ ἀναγκασθέντες τραπέσθαι πρὸς ἔνδοσιν πανοπλιῶν μὲν ἔδοσαν μυριάδας κ´, καταπελτικὰ δὲ ὄργανα ͵γ ὡς οὐ πολεμηθη- 16 σόμενοι. κριθέντος δὲ πάλιν τοῦ ἀναπολεμεῖν ἐξαίφνης ὁπλοποιΐαν συνεστήσαντο καὶ ἑκάστης ἡμέρας ἀνεφέροντο θυρεοὶ μὲν ρμ´ πεπηγότες, μάχαιραι δὲ τ´ καὶ λόγχαι φ´, βέλη δὲ ͵α καιπελτικά· τρίχα δὲ τοῖς καταπέλταις αἱ θεράπαιναι παρεῖχον. 20

34, 29-32 ξγ´ ὅτι πρὸ τῆς μικρᾶς Σύρτεως νῆσός ἐστιν Μήνιγξ, ἣν καί φασιν εἶναι τὴν παρ' Ὁμήρῳ τῶν Λωτοφάγων χώραν· ἔχει γὰρ πολὺ τὸ φυτὸν ἐκείνη.

37, 1 ξδ´ ὅτι ἡ πρὶν Βάρκη νῦν Πτολεμαῒς πόλις καλεῖται.

37, 26 ξε´ ὅτι τὸν Κυρηναϊκὸν ὀπὸν τὸ σίλφιον ἐκφέρει. 24

37, 29-838, 8 ξϛ´ ὅτι Κυρηναῖοι σοφοὶ ἐγένοντο Ἀρίστιππος ὁ Σωκρατικὸς καὶ τούτου θυγάτηρ Ἀρήτη καὶ ταύτης υἱὸς Ἀρίστιππος ὁ Μητροδίδακτος καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης καὶ Καρνεάδης ὁ Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Ἀπολλώνιος.

38, 18 sq. ξζ´ ὅτι ἡ Κυρηναϊκὴ χώρα πᾶσα ἀντιπαρήκει τῇ Κρήτῃ νήσῳ κατὰ μῆκος 28 παράλληλος.

Στράβωνος Γεωγραφικῆς χρηστο
μαθείας βίβλοι ιζ´

4 πέντε : ε´ Kramer πήχεων Par. 7 κνημίδας Par. 8 sq. σκόρδοις Par. 10 Ἴολα Par. ἐπικτήσας Par. 11 Πτολο- Par. 15 τράπεσθαι Par. 19 καὶ πελτικά Par. 23 Βαρκὴ Par. 24 τὸν : τὸ Par. ὀπὸν τὸ : ὁ πόντος Par. 26 Ἀρητὴ Par.

Korrigenda in Band 1

(siehe auch Band 2, 559 f. 3, 681. 4, 572. 5, 492. 6, 516–8. 7, 567. 8, 552)

10 4, 35 lies ἀψόρρουν
4, 36 lies H 422
36 16, 19 f. lies dreimal B statt B
38 Z. 1 statt B lies B
17, 11 statt B lies B
40 17, 16 statt K lies K
68 29, 2 statt B lies B
72 Apparat Z. 2 füge hinzu **34** ὣς δ' αὔτως scripsi (cf. Schwyzer 2, 577): ὡς δ' αὔτως codd.
80 33, 8 lies ἀνδρῶν'.
84 34, 23 statt A lies A
86 36, 4 lies Νείλου
102 Apparat Z. 2 lies ⟨καί⟩
110 45, 14 lies Ἀχαΐδος
112 Z. 2 statt B lies B
120 Apparat Z. 3 nach cett. füge hinzu ; Ἑν- Xylander
128 52, 2 lies Μαιώτιδος
130 53, 15 statt I lies I
144 58, 12 statt X lies X
146 59, 18 statt B lies B
148 Z. 2 lies Ἀφνίτιδος
Apparat Z. 1 f. statt Ἀφνιτίδος – AB lies Ἀφνίτιδος $A^{s}C$: ἀφνή- A^{i} (B legi non potest)
176 Apparat Z. 4 v. u. lies ταὐτό
184 75, 2 f. lies ἐκπίπτει
196 79, 32 lies ἐστίν
216 88, 14 lies Αἰγύπτου
302 123, 32 lies Ἀκυληΐαν
318 129, 32 lies ἐστι
322 Apparat Z. 2 nach δὲ füge hinzu prius
330 134, 17 lies ἐστὶν
424 165, 19 nach ἐκ füge hinzu τῆς
428 Z. 1 lies δήμῳ
436 169, 24 lies ὀρὸν
512 Apparat Z. 4 lies ἐχιρώσαντο
546 Apparat Z. 7 nach **6** füge hinzu Σαλάσσων scripsi : σαλασσῶν codd.

Korrigenda in Band 2

(siehe auch Band 3, 681. 4, 572–4. 5, 492 f. 6, 519–24. 7, 567. 8, 552)

8 212, 13 statt B lies B
24 217, 27 lies Γάϊος
76 236, 6 lies παρασκευάς
92 Apparat letzte Z. statt Cv lies CXv
111 Z. 8 lies Sarnus
112 247, 23 lies μέχρι
114 Apparat Z. 3 lies Βαίας
132 Apparat Z. 1 vor **6** füge hinzu **5** μεσόγαιαν q: μεσογαῖαν A, μεσογαίαν BC
188 274, 11 lies καπνῷ
23 lies ἐπιλειπούσης
194 Apparat Z. 5 v. u. lies ἑαυτῷ
212 282, 4 f. lies προσ-αγορεύουσι
250 295, 20 lies Μαιδοβίθυνοι
24 lies Μυσοὺς
statt N lies N
32 statt P lies P
Apparat Z. 6 f. statt Μαιδοβιθυνοὶ – μεθο- X lies Μαιδοβίθυνοι scripsi : μεδοβιθυνοὶ ABCE, μεθοβιθυνοὶ X; Μαιδοβιθυνοὶ Tzschucke
252 296, 13 statt N lies N
16 statt B lies B
258 298, 20–2 lies viermal B statt B
262 300, 4 statt N lies N
268 Z. 3 statt N lies N
270 Z. 5 statt N lies N
278 Apparat Z. 6 v. u. tilge Ῥωξάνων E und statt BC lies BCE
290 311, 19 statt N lies N
298 Z. 1 lies Ἀκυληΐας
306 Apparat Z. 3 vor syn. füge hinzu E,
328 324, 25 lies Ἐφύρα
Apparat Z. 5 füge hinzu **25** ἔφυρα E
352 fr. 9, 4 statt N lies N
394 335, 9 lies δίολκον
15 lies μέχρι
Apparat Z. 2 v. u. nach **9** füge hinzu δίολκον scripsi : διολκόν A
vor **17** füge hinzu **15** μέχρις E
408 340, 5 lies Γέρηνα
Apparat Z. 4 statt Γερηνά A : lies Γέρηνα Eust., q : γερηνά A, und tilge ,γέρηνα Eust.

416 342, 40 statt H lies H
418 Apparat Z. 1 f. statt Palmerius (304 sq.) lies J. D. v. Lennep (Coluthi Raptus Helenae..., Leovardiae 1747, 25 [posterior paginarum series]) und nach κελάδοντα codd. füge hinzu ;⟨'Ελίσσοντα⟩ καὶ Λάδωνα Palmerius (304 sq.)
462 360, 30 statt I lies I
494 Z. 1 f. lies διαφερόν-τως
514 379, 12 lies ἐστι
516 379, 38 lies μέχρι
520 381, 13 lies Δηϊανείρας
544 Apparat Z. 6 f. statt εἶτα — Korais lies suppl. Korais (duce Gossellin), ipse εἶτα εἰς post τεσσαράκοντα addens
547 letzte Z. vor **26** füge hinzu **24** τις pro τοῖς E
552 325 **9** vor ἀμπρ- füge hinzu μυχοῦ τοῦ om. E
557 383 Z. 1 füge hinzu **11** αὐτοῦ E

Korrigenda in Band 3

(siehe auch Band 4, 574. 5, 493 f. 6, 524 f. 7, 568-73. 8, 553)

6 392, 7 statt B lies B
8 Z. 2 statt N lies N
12 394, 11 statt B lies B
14 Z. 2 statt N lies N
20 Testimonienapparat Z. 1 lies 2, 9, 10 sq.
34 Z. 4 statt B lies B
42 404, 37 statt B lies B
44 405, 15 statt B lies B
50 407, 18 statt B lies B
21 statt B lies B
33 statt E lies E
52 408, 4 statt E lies E
11 statt E lies E
54 408, 31 lies ἀφ' οὗ
60 Z. 2 statt B lies B
410, 29 statt B lies B
62 411, 15 statt B lies B
66 Z. 5 statt B lies B
Apparat Z. 1 vor γλίσαντα n füge hinzu γλισᾶντα E,

68 413, 12 statt B lies B
18 statt E lies E
70 Z. 5 statt E lies E
72 414, 19 statt B lies B
25 statt I lies I
76 Apparat Z. 5 v. u. vor a füge hinzu E
84 Apparat Z. 3 v. u. vor **17** füge hinzu **14** φύσει pro φυσικῶς Lobeck (Phryn. 520)
88 420, 29 statt I lies I
94 423, 20 statt B lies B
21 statt B lies B
98 424, 19 statt B lies B
104 426, 20 statt B lies B
34 statt B lies B
106 427, 6 statt B lies B
114 Apparat Z. 9 vor **5** füge hinzu νότ[ιον] suppl. Cozza-Luzi (3, 83)
116 430, 27 statt B lies B
statt I lies I
38 statt B lies B
118 431, 12 statt I lies I
16 statt I lies I
120 431, 25 statt B lies B
27 statt I lies I
30 statt I lies I
122 432, 12 statt B lies B
16 statt N lies N
19 statt N lies N
36 statt B lies B
124 433, 20 statt B lies B
128 434, 19 statt I lies I
30 statt B lies B
132 Z. 3 statt B lies B
136 437, 5 lies Μαγνῆτιδος
138 437, 19 statt B lies B
140 438, 16 statt B lies B
25 statt B lies B
Apparat Z. 3 statt Xylander lies Hopper
142 438, 35 statt I lies I
36 statt I lies I
439, 4 statt I lies I
10 statt K lies K

144 439, 21 statt I lies I
28 statt B lies B
35 statt B lies B
148 441, 4 statt B lies B
150 441, 20 statt B lies B
442, 2 statt B lies B
152 442, 14 statt N lies N
18 statt B lies B
160 Z. 3 statt B lies B
4 statt B lies B
164 Apparat vorletzte Z. nach D füge hinzu (cf. X)
166 447, 27 statt B lies B
170 448, 34 statt B lies B
172 449, 16 statt N lies N
178 451, 17 statt B lies B
452, 6 statt B lies B
182 452, 36 statt B lies B
453, 2 statt B lies B
3 statt B lies B
4 statt B lies B
184 454, 4 statt B lies B
190 456, 11 statt B lies B
13 statt O lies O
14 statt B lies B
194 457, 28 lies Θρᾳκῶν
198 459, 4 statt B lies B
6 statt B lies B
202 460, 13 die Schriftgrösse der beiden Parenthesen ist zu klein
17 statt B lies B
24 statt B lies B
206 461, 33 statt B lies B
208 463, 6 statt B lies B
8 statt I lies I
216 466, 4 statt I lies I
7 statt I lies I
220 Z. 3 statt T lies T
5 statt T lies T
230 Apparat Z. 4 nach Tzschucke füge hinzu (cf. E vol. 9, 103, 1)
232 Z. 3 lies φοβεροὶ
233 471, 16 lies Leibethriadischen
246 476, 14 lies B statt B und P statt P

250 Z. 3 statt N lies N
252 478, 17 statt B lies B
Apparat Z. 3 nach τοσοῦτο q füge hinzu : τοσοῦτον BCD
282 Z. 3 statt B lies B
Apparat Z. 2 f. lies dreimal -γετό
284 489, 6 statt B lies B
16 statt B lies B
290 492, 7 statt Z lies Z
302 496, 28 lies καλούμενα
497, 6 lies ἐπιστροφὴν
322 504, 22 lies δεῦρο
358 518, 2 lies ἑκόντας
390 Z. 2 lies Μεγάλου
394 Z. 2 lies Ἐρατοσθένη
Apparat Z. 1 lies Ἐρατοσθένη BC : -ην D
398 531, 30 lies Μεγάλου
408 535, 16 f. lies το-σαύτῃ
422 541, 12 lies καθιστάντες
426 Apparat letzte Z. vor **29** füge hinzu **28** Ἑνετῶν Xylander
430 Apparat Z. 1 vor **29** füge hinzu Ἑνετοί Xylander **25** Ἑνετοὺς Xylander
27 Ἑνετῶν Xylander **28** Ἑνετοὺς Xylander
vor **33** füge hinzu **30** Ἑνετῆς Xylander
nach **33** füge hinzu Ἑνετοί Xylander
Z. 2 vor 544 füge hinzu Ἑνετικὴν Xylander
nach 544 füge hinzu **3** Ἑνετοὺς Xylander
454 Apparat vorletzte Z. vor **35** füge hinzu **34** Ἑνετοὺς Xylander
letzte Z. vor **37** füge hinzu **36 sq.** Ἑνετοὺς Xylander
470 559, 18 lies 1, 27.
516 Apparat Z. 4 v.u. vor **24** füge hinzu **22** μεσόγαιαν q : μεσογαίαν BCDF, μεσογαῖαν X
552 Apparat vorletzte – letzte Z. lies δὲ prius om. E
562 Z. 2 lies Μέγαν
577 599, 18 lies *Ilias*
578 600, 23 lies Μιτυληναίους
586 603, 2 f. lies Ἀσκληπιεῖον
Apparat Z. 4 lies **2 sq.** Ἀσκληπιεῖον scripsi : ἀσκληπίον BD, ἀσκληπιόν CF; Ἀσκληπίειον Casaubonus
610 612, 22 lies Ἀπόλλωνος
612 613, 14 lies αὐθημερὸν
640 Apparat Z. 1 nach **11** füge hinzu μεσόγαιαν Tzschucke: μεσογαῖαν BC, μὲσογαίαν D

642 624, 13 lies Μέγαν
662 390 **1** lies περιωδευκότ
666 440 Z. 2 vor **26** füge hinzu **24** ἀμαξ- E
667 458 Z. 2 vor **29** füge hinzu **27** ἔδνον E
675 576 Z. 4 lies λαοδίκια
577 Z. 3 lies ἰδίως E

Korrigenda in Band 4

(siehe auch Band 5, 494 f. 7, 573–5. 8, 553–5)

26 642, 6 lies ἀνὴρ
28 643, 13 lies κολοφῶνα
66 Apparat Z. 7 vor **27** füge hinzu **26** Μαύσωλος Casaubonus : μαυσωλὸς codd.
86 664, 11 lies τὴν
104 671, 14 lies εὐπορίαν
106 671, 27 lies Ἰσσόν
142 686, 22 f. lies ἀνθρώ-πων
238 724, 25 lies Βῆσσον
Apparat vorletzte Z. vor **26** füge hinzu **25** Βῆσσον scripsi : βησσὸν codd.
332 Apparat Z. 5 vor -ίτιν füge hinzu -ίτην E,
vor ψἄμμον füge hinzu ἄμμον E,
346 763, 14 lies ἑκατόν
356 767, 15 lies Μεσήνη
Apparat Z. 4 v. u. lies Μεσήνη
376 774, 20 lies μηκέτι
Apparat Z. 6 nach **20** füge hinzu μηκετ' (sic) D
384 777, 18 lies εἶθ'
392 780, 23 lies μή τί γε
416 Apparat Z. 4 lies zweimal πού statt που
4 v. u. vor **11 sq.** füge hinzu μοιρίδος F
428 Apparat Z. 4 v. u. lies Ἀρ(ρ)ιδαῖός?
442 799, 29 lies κυάμῳ
496 820, 11 lies βουλὴν
518 Apparat Z. 4 v. u. nach dem ersten Cobet füge hinzu (Misc. 204)
520 Apparat Z. 4 v. u. nach Korais füge hinzu Ἰόβας Cobet (Misc. 204)
Z. 3 v. u. nach **29** füge hinzu Ἰόβα Cobet (Misc. 204)
526 Apparat Z. 3 vor **27** füge hinzu **26** Ἰόβας Cobet (Misc. 204)

550 840, 18 lies δέκα
Apparat Z. 3 v. u. vor **18** füge hinzu **16** Ἰόβᾳ Cobet (Misc. 204)
559 698 Z. 1 tilge den Punkt vor om.
569 810 Z. 2 lies]στεαιει P

Korrigenda in Band 5

(siehe auch Band 6, 525. 7, 576. 8, 555)

62 **34–8, 2** Z. 1 der Strich sollte 3 mm lang sein
137 **7 f.** Z. 1 tilge zu
168 **10** Z. 3 lies 16 ×
178 letzte Z. lies zweimal ×
228 **11** Z. 5 f. lies bietet oben 21, 9 auch A und unten 319, 26 X
268 Z. 6 lies ×
288 **32** Z. 1 lies 645, 30 f.
328 **23 f.** Z. 1 lies *leberides* (λεβηρίδες)
329 **10** Z. 3 f. lies (De alim. fac. 3, 24, 2 Helmreich [CMG V 4. 2, 361, 20 f.])
5 statt σιωπηλὴν lies σκεπεινὴν
7 statt [711, 1–3 Kühn] lies 5 [362, 19 f.]
338 letzte Z. statt 217, 8 lies 217, 18
344 **9 ff.** Z. 2 der Strich sollte 3 mm lang sein
345 **11 f.** Z. 9 lies [1, VII
357 **17** Z. 1 statt ,υ lies ,β (in der Minuskel ,u geschrieben)
431 vorletzte Z. lies App. B. C.
434 letzte Z. lies B. C.
448 **34–194, 2** zweiter Absatz Z. 5 lies ×
455 **4 f.** Z. 1 der Strich sollte 3 mm lang und halbfett sein
456 **27 f.** letzte Z. statt es lies sie
464 Z. 10 und 8 v. u. lies ×
473 **29** Z. 1 lies 30, 2 f.
476 **3 f.** Z. 4 tilge das f nach 30

Korrigenda in Band 6
(siehe auch Band 7, 576 f. 8, 555)

44 Z. 10 lies ×
96 Z. 2 lies 'grausam',
169 **32** Z. 3 v. u. lies 5, 469, 66
200 **5 f.** Z. 2 lies H. P.
244 **1–4** Z. 1 der zweite Strich sollte halbfett sein
249 **30** Z. 2 lies A 541.
257 **16** Z. 2 tilge 300, 16.
259 **19** letzte Z. tilge W.
269 Z. 7 lies Τουρκοι
282 **10** Z. 3 lies viermal ×
386 **20** Z. 1 lies **Pholoë**
422 **18** Z. 9 lies H. P.
444 **8 f.** Z. 1 f. lies zweimal ×
455 **3 ff.** Z. 2 vor 335, 24 füge hinzu 59, 12.
457 **2 f.** Z. 1 lies ×
461 Z. 2 lies Satyrspiels
Karte 7: die Stadt Borysthenes / Olbia muss auf dem anderen Ufer der Hypanismündung liegen

Korrigenda in Band 7
(siehe auch Band 8, 556)

12 **8–12** Z. 5 lies ×
35 **25** Z. 2 lies ×
85 **6** Z. 1 statt erscheint lies scheint
180 **14 f.** Z. 1 lies ἐκλαθόμενος τῆς ὑποσχέσεως
210 **18 ff.** in dem Stammbaum lies dreimal × statt x
221 nach **11–9** füge hinzu =
227 Z. 5 lies Σποράδες
252 **18 f.** Z. 1 lies Vgl.
275 Z. 7–6 v. u. lies zweimal ×
280 Z. 6 v. u. lies Σκύθας
281 Z. 9 v. u. lies Σακαραῦκαι
318 Z. 4 lies Dağları
362 **19 f.** Z. 3 lies Σχολή. Σειρά
366 **9–14** Z. 1 lies Σιδήνη

372 **23** Z. 8 lies ×
383 Z. 4 v. u. lies Σελλήεντος
431 **15** Z. 1 lies Drew-Bear
18 ff. Z. 3 f. lies Rostov-tzeff
438 **25** Z. 1 f. die Striche sollten 2 mm lang sein
483 **27** Z. 7 lies Σάκας
502 Z. 1 tilge den Doppelpunkt vor der Parenthese
543 Z. 3 ff. in dem Stammbaum lies viermal × statt x
545 **18** Z. 1 lies Thuc.

Korrigenda in Band 8

Inhalt Z. 3 tilge 15. Kleinasien*
21 Z. 3 v. u. der Strich sollte 3 mm lang sein
24 Z. 3 statt Klussmann lies Lambrino
47 Z. 1 statt **31 f.** lies **30 f.**
242 Z. 3 v. u. lies LSJ;
269 **19** Z. 7 v. u. lies 7, 2.
312 **28 f.** vorletzte Z. lies in
368 **33–775, 2** Z. 3 statt of lies if
450 vorletzte Z. lies Meteor.
484 **17 f.** Z. 3–7 statt Myos – Z. 9 f.) lies Der heute mit Sicherheit in Quseir al-Qadim lokalisierte Hafen Myos Hormos (siehe zu 769, 28 f.) lag fast 300 km nördlich von Berenike
493 **32 f.** Z. 7 vor 740, 3 füge hinzu 729, 2.
510 Z. 5 lies Eratosthenesfragmente
518 **4 ff.** Z. 2 lies 39, 18 f.
522 vorletzte Z. tilge den Punkt nach Appian
543 **14 f.** Z. 2 lies 645, 30 f.
546 Z. 4 lies 645, 30 f.
553 Z. 3 v. u. lies ἀειλανίτου
555 Band 6, 215 statt nach – Grumach) lies statt addidi lies add. Grumach

* Ursprünglich sollte dem Band ein Wiederabdruck von Karte 14 aus Band 7 beigegeben werden, doch wurde schliesslich davon abgesehen.